

തൃശ്ശൂർ എഴുത്തച്ഛനാൽ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട
ശ്രീ മഹാഭാഗവതം
കേരളഭാഷാഗാനം.

പ്രഥമം മുതൽ പാദശതകത്തു സൂക്തങ്ങൾ
ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

SREEMAHABHAGAVATHA KERALABHASHAGANA.

വളരെ മുൻപുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളും പലപുസ്തകങ്ങളും ഒത്തുനോക്കി ശുദ്ധപ്പെടുത്തി
മുൻപതിപ്പുവരെ ചേർത്തിട്ടില്ലാത്ത

പ്രഹ്ലാദസ്മൃതിയുടെ വ്യാഖ്യാനം

വിദ്വാനായ കാവ്യങ്ങൾ മ. രാ. രാ. നീലകണ്ഠപ്പിള്ള അമ്പർക്കളക്കൊണ്ടു
ഏഴുതിരിപ്പിച്ചുചേർത്ത പരിനഞ്ചാം പരിപ്ലാപായ ശത പുസ്തകത്തെ
സംജ്ഞാസമകുശലം സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

എസ്. റി. റെഡ്യാർ ആൻഡ് സൺസ്
പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്.

VIDIABHIVARDHINI PRESS

മറ്റാം പതിപ്പ്—൫൦൦൦—പ്രതികൾ.

1090.

പകർപ്പവകാശം.

മ വ വ ര

ശ്രീമദാഭാഗവതം കിളിപ്പാട്ട് എന്നെൻ ചെലവിന്മേൽ അദ്യമായി അച്ചടിപ്പാൻ തുടങ്ങിയത് ൧൦൩൭-ൽ ആയിരുന്നു. അക്കാലംവരെയും അക്കാലത്തർ അച്ചടിച്ചിട്ടുള്ള ഈ കിളിപ്പാട്ട് ലഭ്യമായി വായിപ്പാൻ വേണ്ട സൗകര്യം കൊടുത്തിട്ടില്ലായിരുന്നതിനാൽ ശീലുകളെ അകറ്റിയും അവയുടെ ഒടുവിൽ നക്ഷത്രപ്പുക്കൾക്കും കൊല്ലം പരവൂർ "കേരളഭൂഖണ്ഡം" പ്രെസ്സിൽ ൩൦൦൦-കാപ്പി ഞാൻ അച്ചടിപ്പിച്ചുപുതുക്കിയ ദിവസങ്ങൾക്കിടയിൽ അവ ചെലവായ്ക്കുവാൻ പറ്റാത്ത. ആ പുസ്തകങ്ങളെപ്പറ്റി മാന്യന്മാരായ ജനങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെല്ല അഭിപ്രായം തന്നിട്ടുണ്ട്. പിന്നീട് കാരോ പതിപ്പുകൾക്കു അവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ ക്ഷയം കാലോചിതം വേണ്ട പരിഷ്കാരങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടും ചെയ്തും ഭംഗിയായി അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു ആ പുസ്തകങ്ങളെ വാങ്ങി ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളവക്കൊക്കെയും അറിയാവുന്നതാണ്. ഭക്തശിരോമണിയും കവികുലകുടുംബനും ആയ തുഞ്ചത്തു രാമാനുജൻ എഴുത്തച്ഛന്റെ ഈ ഭാഗവതത്തിൽ അധുനികപണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭിപ്രായങ്ങളും ശീലുകളും ചേർത്തു പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ ആ മഹാനാഭാവന്റെ അനൗദ്യമധൂരങ്ങളായ ശീലുകളെത്തന്നെ അച്ചടിപ്പിക്കുകയും തീർത്തു ശുദ്ധപ്പെടുത്തി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതു നന്നായിരിക്കുമെന്നു വിചാരിച്ച് അപ്രകാരം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. മഹാനായ എഴുത്തച്ഛന്റെ കൃതികളെക്കുറിച്ച് ബഹുമാനവും ഭക്തിയുമുള്ള എല്ലാമഹാജനങ്ങളും ഈ പുസ്തകത്തെ സന്ദന്തോഷം വാങ്ങി വായിച്ചുവരുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് എന്നാൽ അച്ചടിപ്പിക്കപ്പെട്ട ഈ ഭാഗവതത്തിനു ഇത്രമാത്രം പ്രചാരത്തിനു കാരണമായത്. എന്നാൽ ൧൫൦൦ പരിപ്പായ ഈ പുസ്തകത്തിൽ വേദാന്തസാരസംഗ്രഹസംപൂർണ്ണഗദ്യഭാഷാ പ്രസ്താവസ്തുതിക്കു കാവ്യങ്ങൾ മ. രാ. രാ. നീലകണ്ഠപ്പിള്ള അവകളെക്കൊണ്ട് ഒരു വ്യാഖ്യാനം എഴുതിച്ചു ചേർത്തു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പതിപ്പിനു പൂർവാധികം പ്രചാരത്തിനു ഇടയുണ്ടെന്നു ഞാൻ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ടു ഈ പുസ്തകത്തെ ഇതാ സജ്ജനസമക്ഷം പുറപ്പെടുവിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

എന്നും എസ്. റി. റെഡ്യാർ അൻഡ് സൺസ്.

വി. വി. പ്രെസ്സ്—കൊല്ലം.

കഥാവിവരപ്പട്ടിക.

കഥാവിവരം.	പുറം.	കഥാവിവരം.	പുറം.
പ്രഥമസ്കന്ധം.		നവമസ്കന്ധം.	
സുതപതംശ്ശിനിക്കുനട്ടു ശയന കാലികളുടെ ചോദ്യം	൧	പാലാഴിമഥനം	൯൭
ശ്രീപരമേശ്വരൻ ശ്രീനാഭൻചെയ്ത ശ്രീപാദവാതാപദേശം	൪	വാമനാവതാരം	൧൦൦
ശ്രീപരമേശ്വരൻ ശ്രീനാഭൻചെയ്ത ശ്രീപാദവാതാപദേശം	൫	മത്സ്യാവതാരം	൧൧൫
പാലാഴിമഥനം	൩	നവമസ്കന്ധം.	
ശ്രീപരമേശ്വരൻ ശ്രീനാഭൻചെയ്ത ശ്രീപാദവാതാപദേശം	൭	ഇളാവതാരം	൧൧൩
ശ്രീപരമേശ്വരൻ ശ്രീനാഭൻചെയ്ത ശ്രീപാദവാതാപദേശം	൮	അംബരീഷചരിതം	൧൧൯
ശ്രീപരമേശ്വരൻ ശ്രീനാഭൻചെയ്ത ശ്രീപാദവാതാപദേശം	൯	സൂര്യവംശരാജോല്പത്തി	൧൨൨
ശ്രീപരമേശ്വരൻ ശ്രീനാഭൻചെയ്ത ശ്രീപാദവാതാപദേശം	൧൦	സോമവംശരാജോല്പത്തി	൧൨൩
ശ്രീപരമേശ്വരൻ ശ്രീനാഭൻചെയ്ത ശ്രീപാദവാതാപദേശം	൧൧	യയാതിചരിതം	൧൩൧
ദ്വിതീയസ്കന്ധം.		ദശമസ്കന്ധം.	
വിരാഡുപജ്യാനം	൧൨	കൃഷ്ണാവതാരം	൧൪൨
ഉപദേശകൃതം	൧൫	പുതനാമോക്ഷം	൧൫൩
തൃതീയസ്കന്ധം.		ബകബധം	൧൫൩
വിദൂരമെത്രേയസംവാദം	൧൫	ധേനുനവധം	൧൫൩
അയസ്സിന്റെ പരിമാണം	൧൩	കാളീനമർദ്ദനം	൧൫൪
വരാഹാവതാരം	൧൭	ഋതുവർണ്ണം	൧൫൫
കപിലവാസുദേവൻ അമ്മയായ ദേവഹുതി	൧൯	വിപ്രപത്നീഗുഹാലീല	൧൫൯
കൈമെയ്യം. ജ്ഞാനോപദേശം.	൧൯	ഇന്ദ്രദുഷ്ടഹരണം	൧൬൦
ചതുർത്ഥസ്കന്ധം.		നന്ദമോക്ഷവും രാസക്രീഡയും	൧൬൩
സ്വായംഭുവനവിന്റെ സന്തതികളുടെ ചരിത്രത്തിൽ	൨൧	ഗുരുദക്ഷിണ	൧൬൫
അയ്യപ്പൻചെയ്ത സന്തതിചരിത്രങ്ങൾ	൨൨	ഉലവദുഷ്ട	൧൬൬
ശ്രീപരമേശ്വരൻ ദക്ഷൻ തമ്മിൽ ഉണ്ടായ വിരോധസ്ഥിതിയും ദക്ഷയാഗവും	൨൩	രാമോദാഹരണം	൧൭൦
ധ്രുവചരിതം	൨൪	മുചുകുന്ദമോക്ഷം	൧൭൪
ധ്രുവന്റെ സന്തതിചരിതം	൨൫	രക്തമിന്നീസ്വയംബരം	൧൭൫
പുഷ്പകുന്ദവർത്തിയുടെ ചരിതം	൨൬	സ്വമന്തകം	൧൮൦
പ്രമോദകുന്ദന്റെ ചരിത്രവും പുരോഹിതപാപവും	൨൭	കാളീദീപിചാരം	൧൮൪
പുരോഹിതചരിതം	൨൮	നരകാസുരവധം	൧൮൫
പ്രമോദകുന്ദന്റെ ശേഷം കഥ	൨൯	ദമ്പതീവിനോദം	൧൮൭
പഞ്ചമസ്കന്ധം.		രക്തമിഖലം	൧൮൮
മനപുത്രനായ പ്രിയവ്രതന്റെ ചരിതം	൩൦	ബാണയുദ്ധം	൧൮൯
ഭരതചരിതം	൩൧	ഗുഹമോക്ഷം	൧൯൦
ഭദ്രണിതം	൩൨	പെരുന്തുകവധം	൧൯൧
അംഗദൻതിരുട്ടം	൩൩	വിവിദവധം	൧൯൨
ചതുർത്ഥലോകവൃത്തവും നരകഭാവവും	൩൪	സാംബോദാഹരണം	൧൯൩
ഷഷ്ഠസ്കന്ധം.		നാരദപരീക്ഷ	൧൯൪
അജാമിളമോക്ഷം	൩൫	രാജസൂയം	൧൯൫
പുറോഹിതചരിതം	൩൬	സാലവധം	൧൯൬
സപ്തമസ്കന്ധം.		വല്ലഭവധം	൧൯൭
നാരദയുഗിഷ്ഠിസംവാദം	൩൭	കുചലഗതി	൧൯൮
രവിസ്തോതനവധം	൩൮	തീർത്ഥയാത്ര	൧൯൯
പ്രഹ്ലാദസ്തോതരി	൩൯	സുഭദ്രാഹരണം	൨൦൦
തൃപുരാരവധം	൪൦	ശ്രീധരവർണ്ണം	൨൦൧
വർണ്ണശ്രമധർമ്മം	൪൧	വുകാസുരവധം	൨൦൨
അഷ്ടമസ്കന്ധം.		സന്താനഗോപാലം	൨൦൩
മനസ്സാദനം	൪൨	ജലക്രീഡ	൨൦൪
നരകാസുരവധം	൪൩		

BRAGAVATHAM

ശ്രീ മഹാഭാഗവതം .

പ്രഥമസ്കന്ധം .

ഹരിഃ ശ്രീഗണപതയെ നമഃ
ഭാവിഷ്ഠമസ്യ .

ശൗതകാദിമഹർഷിമാർ യാഗംതുടങ്ങിയപ്പോൾ ശ്രീ വേദവ്യാസശിഷ്യനായ
സുതപെശ്വരാനികനോടു ചോദിക്കുന്നത് .

ആദിമൂലശ്രീപരമാനന്ദസ്വതയിൽനിന്നാദരാമുണർന്നിഴിഞ്ഞീടുന്നോരളതയും പാനംചെയ്തനദിനമാനദിച്ഛവസാതെ മാനസപത്മത്തിങ്കൽവാഴ്ചൈകിളിപ്പെണ്ണേ! മാനുഷഭാവംപഴുതായ്ക്കുളഞ്ഞീടുമുന്മുഖേ മാനസത്തെളിഞ്ഞുദിവ്യാനന്ദസ്വഭാവികം സാധിച്ചാണെളതായസാധനമേതൊന്നുള്ളൂ? സാദരമതുബാലേ! കാലേചൊല്ലെന്നോടിപ്പോൾ ചൊല്ലുവാനനേകമുണ്ടോരോരോമുനീന്ദ്രന്മാർ ചൊല്ലിവേദാന്തസാരാദികൾബഹുവിധം; ചൊല്ലുതവയൊന്നുംനമുക്കുപുരാണങ്ങൾ ചൊല്ലുകെന്നതുംകേൾക്കെന്നുള്ളതുംചെയ്യാമല്ലോ. ചൊല്ലെഴുപുരാണങ്ങളുള്ളവയെല്ലാറ്റിലും നല്ലതുഭാഗവതമെന്നല്ലോചൊല്ലിക്കേൾപ്പൂ; പത്മാഭിപുരാണങ്ങളൊക്കെയുംനന്നെങ്കിളി-മാമ്മതപത്തെയറിഞ്ഞീടുവാനിതെന്നല്ല;

കാരോരോരാസ്രങ്ങളിൽമോക്ഷമാർഗ്ഗങ്ങൾചൊന്ന-തോരോന്നേനീരൂപിച്ചാലെളതല്ലിത്രയൊന്നും; കാരോരോജനങ്ങൾക്കുമേകമിമാർഗ്ഗതപങ്ങൾ കാരോരോവിധമത്രൈകേവലംസ്വഭാവങ്ങൾ. എന്നതിലെല്ലാവണ്ണത്തിങ്കലുമെല്ലാവക്കു നന്നായിസ്സാധിക്കാവോണെളപ്പമുണ്ടോണല്ലോ; എത്രയുമെളതായിമുക്തിയെലഭിക്കുന്ന ക്ഷേമാർഗ്ഗത്തെപ്രതിപാദിച്ചാൻവേദവ്യാസൻ ഉത്തമശ്ലോകചരിത്രങ്ങളുംനാമങ്ങളും ഉത്തമജ്ഞാനങ്ങളുംമിശ്രമാശ്വിതൃലമായ് ചമച്ചുഭാഗവതം-മതികൽനിന്നുത്തര രമിച്ചാനായിട്ടത്രേമറ്റുള്ള കഥയെല്ലാം; അവിടെയാദിശ്ലോകംമംഗലാചരണമായ് കവിനായകൻപ്രയോഗിച്ചിത്രവേദവ്യാസൻ. സർവ്വജ്ഞനായിസർവ്വജനമുപദേശനായി സർവ്വഭൂതങ്ങൾക്കെല്ലാംജ്ഞാനസ്വരൂപനായ് അപരിച്ഛിന്നമായിപ്പരമാനന്ദമായ്

പരമാത്മാവുതന്നെ ധ്യാനിക്കാത്തുണ്ടെന്നേമേ,
 വസ്തുനിശ്ചേദം രണ്ടാം പട്ടുതെക്കൊണ്ടുചൊല്ലി:
 സത്യമായുരുഷാർദ്ധമായിരിക്കുന്നപരം
 ആത്മതത്വപുരുഷൻ പ്രാപ്തിസാധനമുമായ്
 മേലുപയോഗിക്കുന്ന ധർമ്മപുരുഷൻ
 കേൾക്കമാത്രമേവേണ്ടു കേൾക്കുവാൻ പിന്നെ
 മോക്ഷപുരുഷനെ വേറെന്താൻ ചൊല്ലേണമോ?
 സുഖമേസേവിചിത്രം പ്രാമാണ്യവശത്താൻ
 നിഗമമെന്നുമുനാം പട്ടുതെക്കൊണ്ടുചൊല്ലി:
 വേദമായിട്ടെന്നൊരു കല്പകുക്ഷത്തിന്റെ
 മോദമാണ് ഷംപലമാദരപുഷ്പം കേത്രം
 വീണിതു ശുകമുഖത്തിങ്കൽ നിന്നുടൻ ഉവി
 ആനന്ദം വരുമാറുപിയ്യഭവത്തോടും.
 അങ്ങനെയുള്ള മഹാഭാരതവതാപ്യരസം
 മംഗലം വന്നു പരത്തുക ലേലയില്ലോളം
 ആവോളം പാനം ചെയ്തുകൊള്ളുക രസികന്മാ-
 രായുള്ള ഭാരതവതാപ്യന്മാർ നിന്ദന്തരം.
 എങ്കിലൊ ചൊല്ലു ചൊല്ലു സംസാരം കൊണ്ടുണ്ടാകും
 സങ്കടം പോകും വണ്ണം വൈകാതെ ശുകമേ! നീ.
 ചൊല്ലുവാനിവിടെയില്ലോളെ നിഷിത്തിന്നേതു-
 മില്ലൊരുമാന്ദ്യം, മാധുര്യദീപകുണ്ഡലങ്ങളാൽ
 ചൊല്ലുപോകാതോരതിമുഖനായതു ഞാനോ;
 ചൊല്ലുവാനവരരുളല്ലോ കവീന്ദ്രന്മാർ;
 ചൊല്ലെഴുനവർ മുമ്പിൽ ചെന്നു ചൊല്ലുമ്പോൾ പിഴ-
 ചൊല്ലുകയല്ലല്ലിയെന്നല്ലല്ല സിദ്ധന്മാർ;
 വല്ലമെഴുവീനതാത്മജനനതാഗ്രേ
 തുറന്നില്ലാതെ വേഗത്തോടുതാൻ പറക്കുമ്പോൾ
 വല്ലാതെ ക്രമമരുകാദികളുതകണ്ടി-
 ടെല്ലാരുമടങ്ങു വല്ലഭമില്ലായ്മയാൽ;
 വല്ലജാതിയുതന്നാൽ തന്നാലായതുതി.
 നെല്ലാജാതിയുപറക്കെന്നുവന്നിടും മനം.
 മെല്ലെ മല്ലേവേപുനെന്നതോന്താകും വണ്ണം
 അല്ലലെന്നിയേ സംക്ഷേപിച്ചു ചൊല്ലിടാമല്ലോ.
 ചൊല്ലെഴുവേണമെന്നു വാണിയുമുദകന്ദനം
 ചൊല്ലിയ പെരുമാണികാചാർച്ചനാം വ്യാസൻ താനും
 സ്വർല്ലോകാധിപൻ മുമ്പാകാ രാധാധിപതികളും
 വല്ലായ്മയൊഴിച്ചു ഭേദവേദൈവതങ്ങളും
 കല്പാണവളർത്തുവാൻ നാരദമുനീന്ദ്രനും
 എല്ലാരുമനുഗ്രഹിച്ചിട്ടുവാൻ വദിക്കുന്നേൻ;
 സത്യം ഞാനെന്നതാനന്ദാദയാമൃതപൂർണ്ണം
 സമൃദ്ധിജ്ഞാപ്രം പരമാനന്ദപാസിപ്പേൻ.
 ശ്രീവേദപ്രാസാദമിഥമമുപുരാണത്തിൽ
 ശ്രീമഹാഭാരതവതാപ്യപരമാർത്ഥം
 ഈശാനം പ്രപഞ്ചമുദകമെന്നു ചൂണ്ടാൻ
 ഈശനെ ദേശിക്കെന്നു നിന്ദിക്കുന്നതെളിഞ്ഞു പോൾ
 ദേശികപാദപത്മമെന്നുള്ളിലുറപ്പിച്ചേൻ;
 ദേശികാജ്ഞയാ പരമാനന്ദസമനപിതം.

ഈശാനം പ്രപഞ്ചമുദകമെന്നു ചൂണ്ടാൻ
 ഈശനെ ഹകാരണ്യത്താൽ കേവലമെന്നായുണ്ടേൻ
 അന്നോരമായാമയമായുള്ള ബഹുതപങ്ങൾ
 ഒന്നുമേകാണമാനില്ലത്തൊന്നാഴിഞ്ഞൊരേടത്തും.
 എന്നതിന്നു പദേശസാധനമിതുതന്നെ
 നന്നായിക്കേട്ടുകൊൾവിൻ മറ്റൊന്നും നിന്നയാതെ.
 നൈമിശവനത്തിലെ വിഷ്ണുക്ഷേത്രത്തിങ്കല-
 മാമുനിവരന്മാരാരെ ശൗനകാദികളെല്ലാം
 സ്വർഗ്ഗത്തെ ലഭിച്ചാനായ് സത്രത്തെ തുടങ്ങിനാർ.
 സൽഗതി വരുവാനും ഹേതുവാമതുതന്നെ;
 ആയിരത്താണ്ടു കൂടിക്കഴിഞ്ഞു കൂട്ടുന്നത-
 ഞ്ഞാലുമുപദ്രവം കൂടാതെ ചെല്ലും കാലം
 ചെന്നിതു വേദവ്യാസശിഷ്യനായുള്ള സുതൻ;
 നന്നായി സ്തലം ചെല്ലി രത്തിമുനികളും:
 പുണ്യവാനായ വോൻ വന്നു തന്നായ്വന്നു,
 ധന്യന്മാരെ വന്നു തങ്ങളുമിതിനാലെ;
 ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങളിതിഹാസങ്ങൾ പൂരാണങ്ങൾ
 നിർമ്മലനായ വോന്നൊക്കു വേപാർമല്ലോ;
 വേദാന്തപ്പൊരുളറിഞ്ഞു ടിനമുനികളും
 വേദവേദാന്തവിത്താം വേദവ്യാസനുമുനും
 സാദരമർത്ഥം ചെയ്തൊക്കെയു സിദ്ധനീ
 മോദേന വന്നിപ്പോൾ തെങ്ങൾക്കൊരനുഗ്രഹം;
 സ്നേഹമെത്രയും പാരമുള്ള ശിഷ്യനുഗ്രഹം
 മായതു മുപദേശിച്ചിട്ടനുഗ്രഹിക്കുവാൻ;
 ചേതസിനിന്നെ സ്നേഹം വേദവ്യാസനുപാരം
 വാസനാശുശ്രൂഷാദിയാകിയുളള ഞങ്ങളാൽ;
 ആകയാൽ സാരമായ മോക്ഷസാധനമെന്നോ-
 നായതു തവമതിനിശ്ചയം പറകെടോ!
 ഇക്കലിയുഗത്തിങ്കൽ മാനുഷരൂപിഷകൾ
 ദുഃഖിതന്മാരായുള്ള നിത്യാപദവങ്ങളാൽ
 അല്ലായ്മസ്സകളുമായുല്ലാസികളുമാ-
 യല്ലഭാഗ്യന്മാരുമായിക്കൂട്ടമുള്ളു നാം;
 കേൾക്കേണ്ടതസംപ്രദായങ്ങളെ വെല്ലാമില്ലോ-
 ളാപ്രാപ്തം ചെയ്യാൻ കാലമില്ലെന്നു വന്നുകൂടും;
 എന്നാലെന്തതിൻ സാരമായുള്ള തെല്ലാവക്കും
 ഒന്നുകൊണ്ടുടൻ മൂലത്തെളിഞ്ഞു വരുന്നതായ്
 എത്രയും ചുരുക്കമായത്യാനന്ദമെന്നോ ഞമായ്
 വസ്തുവായിരിപ്പതു സതപരം പറകനീ.
 ദേവകീതിങ്കൽ പസുദേവനു സുതനായി
 ദേവകൾ ദേവൻ പിറന്നോരു നാളുള്ള കഥാ
 കേൾക്കണമെന്നു മുണ്ടുതോന്നുന്ന നിങ്ങൾക്കില്ലോ-
 ളോക്കുമ്പോളെല്ലാറ്റിലുമുക്കുമല്ലീനല്ലൂ?
 നിന്തിരുവടിയുടെ തിരുനാമങ്ങളാലെ-
 നന്ധനായറിയാതെ ചൊൽകിലും ഗതിയല്ലോ
 ആത്മശുദ്ധിയിൽ കൊതിയുള്ളവനാകില്ല-
 മാത്മാവാം കൃഷ്ണൻ കഥകേൾപ്പാനാഗ്രഹമുണ്ടോ;
 രസജ്ഞന്മാരെ നാകിൽ കേട്ടോളം കേൾപ്പാൻ തോന്നും

സങ്ങളിതിന്മീതേമറ്റൊന്നുമില്ലതാനും.
 ഞങ്ങൾക്കുമതിയാകയില്ലതുകേൾക്കുന്നോറും,
 മംഗലചരിതങ്ങൾചൊല്ലുന്നിമടിയാതെ;
 വന്നിതുകവിയുതമെന്നറിഞ്ഞതുമൂലം
 വന്നുവെപ്പുവക്ഷേത്രംപൂക്കിതുഞങ്ങളെടോ!
 തന്തിരുവടിയുടെചരിതംകേട്ടുകേൾവാൻ
 എന്തൊരുക്ഷിപ്രവണചിന്തിച്ചുവസിക്കുമ്പോൾ
 അന്തരാവനുവേണീശപരകാരുണ്യത്താൽ
 സന്താപമകന്നിതുമിടതുംകണ്ടപ്പൊഴേ.
 എന്നെല്ലാംമുനിജനംചൊന്നതുകേട്ടുസുതൻ
 നന്നായിത്തെളിഞ്ഞുടൻപാഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ:—
 “വദിച്ചിട്ടുനേനെങ്കിൽശ്രീശുകമുനിതന്നെ
 നന്ദിച്ചിടണമെന്നെക്കുറിച്ചുസദാകാലം;
 വേദാന്തസാരമഥായത്യാത്മപ്രദീപമായ്
 വ്യാസോക്തമായപുരാണങ്ങളിൽപ്രധാനമായ്
 മേവീടുംഭാഗവതംചൊല്ലിയമുനിവരൻ
 ശ്രീവേദവ്യാസൻതാനുമാവോളംതുണയ്ക്കുമേ.”

**സുതൻ ശൌനകാദിമഹർഷികൾക്കു
 ചെയ്യുന്ന ഭാഗവതോപദേശം.**

മാമുനിവരന്മാരേ! നല്ലൊരുചോദ്യമിടും,
 മാലോകക്കല്ലാവർക്കുംമംഗലമായോനല്ലോ;
 ഭഗവൽകഥകേൾപ്പാനാഗ്രഹമുണ്ടായതു
 സകലജനങ്ങൾക്കുംനല്ലതായ് വന്നുകൂടും;
 മത്സ്യനായിറക്കിലോമാധവൻതങ്കലേററും
 ഭക്തിയുണ്ടാകവേണമല്ലായ്യിൽ പഥാമലം;
 ജ്ഞാനവുംവൈരാഗ്യവുമുണ്ടായിമനസ്സികൽ
 ആനന്ദമുണ്ടാകണമെങ്കിലിന്നിതേനല്ല;
 വിധിച്ചവണ്ണംതന്നെധർമ്മങ്ങൾചെയ്തീടും
 മധുദേവീയിൽഭക്തിയില്ലാത്തീൽഫലംവരാ;
 വേദങ്ങളുപനിഷദപാത്രങ്ങൾശാസ്ത്രങ്ങളും
 ആദിയേപാരംചെയ്യുസ്വർണ്ണനൈനാകിവും
 മാധവൻകഥാമൃതംതന്നിച്ചുള്ളഭീരുചി
 ചേതസി കുറഞ്ഞീടിലേതു മേഘലമില്ല;
 പലജാതിയിലുള്ള കർമ്മങ്ങൾചെയ്തീടും
 ഫലമില്ലവില്ലേശൻതാൻപ്രസാദിച്ചീലെങ്കിൽ;
 കേൾക്കയുംപറയുംമോക്കയുംപൂജിക്കയും
 മോക്ഷത്തെനൽകീടുന്നഭഗവാനെന്നവേണ്ട;
 കുറഞ്ഞൊരരിച്ചുള്ളപൂജെങ്കിലവനുണ്ടോ
 നരകവൈരിതൻറചരിതംമറക്കുന്നു?
 സജ്ജനസമ്പർക്കംപുണ്യത്രിവർണ്ഡത്തോറും
 മജ്ജനംവഴിപോലെചെയ്യുംദിനംപ്രതി
 ദുർജ്ജനവിരോധമുണ്ടെന്നുവരുന്നവ
 നപ്യതകഥകളിലിഷ്ടയുമുണ്ടായ്തരും;
 ഇഷ്ടയുണ്ടാകുന്നോറുംകേൾപ്പാനുതരുംവരും;
 സ്വപ്നമായ് ചമഞ്ഞീടുംചിത്തമുതലിനാലെ,
 നിശ്ചയമകതാരിലപ്യതൻവസിച്ചീടും

അപ്യതൻവസിക്കുമ്പോൾനിശ്ശേഷസൗഖ്യംവരും
 സൽബോധമുണ്ടായ്നാലപ്യതപാദാംബുജം
 ഉൾപ്പൂവിപ്പുറപ്പിച്ചുകൊള്ളണമാകുംവണ്ണം;
 നിശ്ശൗൻനിഖിലലോകാശ്രയസ്വപതഭൂതൻ
 നിഷ്പൂളനായിട്ടത്രേനിൽക്കുന്നനിരന്തരം;
 തത്സപയംപ്രഭോമിതാനന്ദസ്വപതയിൽനി-
 ന്നുത്ഭവിച്ചിതുമഹാമായയുംനന്നേഭേ;
 തന്മായതന്നിൽസംഗതനിക്കില്ലെന്നാകിലും
 ചിന്തയിതന്നോടിടചേർന്നതാൻമയങ്ങിനാൻ;
 അപ്യക്തമായപരബ്രഹ്മമഹാമായതന്നാൽ
 സുപ്യക്തമായിട്ടൊരുപുരുഷരൂപംതോന്നി
 യോഗനിദ്രയുംപൂണ്ടുവെള്ളത്തിലുള്ളികൊള്ളും
 ഏകനായകൻനാഭിതന്നിലെന്നൊരുപത്നം
 ഉണ്ടായിതതിൽജനിച്ച്ടിനാൻവിരിഞ്ചനും
 ഉണ്ടായിദലാകങ്ങളുംതന്നവയവങ്ങളാൽ;
 അന്നതിൽപ്രജകളെസൃഷ്ടിച്ചുതുളിനാൻ
 പിന്നെയച്ചതുർമ്മുഖൻതന്നെക്കൊണ്ടുണ്ടിനം
 തന്നിലപ്രജകളെരക്ഷിച്ചാനായ്കൊണ്ടല്ലോ
 തന്നുടെയംശങ്ങളാലവതാരങ്ങൾചെയ്തു;
 നാലംശമായിട്ടതിൻമുമ്പിലേയവതാരം
 നാലുപേർസനകനും,സനന്ദൻ,സനാതനൻ,
 നാലാമൻസനൽക്കുമാരാപ്യനുംകൃമത്താലെ
 നാലഞ്ചുവയസ്സുള്ളവൈതങ്ങൾതമ്മെപ്പോലെ
 നാലാംവേദാന്തത്തെയുംശീലിച്ചുസദാകാലം
 നാലരംപിരിയാതെനടപ്പുപലേടത്തും;
 ബ്രഹ്മചര്യത്തിൻനിഷ്ഠകാട്ടുവാനായിട്ടല്ലോ
 നിർവലന്മാരിങ്ങവതരിച്ചുലോകത്തിങ്കൽ.
 ഹിരണ്യാക്ഷനെക്കൊന്നുഭൂമിയേയയ്ക്കുതുവാൻ,
 പിറന്നയജ്ഞാംഗനായ്സുകരമുത്ത്യാപിനെ,
 സാതപതമായതരൂംലോകത്തെപ്രകാശിപ്പാൻ
 സാതപിനായമുനിനാരദനായാനല്ലോ;
 നരനാരായണന്മാരായ് ചമഞ്ഞിതുപിനെ
 ധരണിതന്നിൽതപോബലത്തെക്കാട്ടീടുവാൻ;
 സിദ്ധേശനായകപിലാപ്യനായ് ചമഞ്ഞിതു
 സിദ്ധിപ്പാൻമനുഷ്യക്കുസംപ്രേയോഗാത്മജ്ഞാനം;
 അത്രിപതിയിൽക്കത്തന്നെനീധാനത്തോടും
 പുത്രനായറിയിച്ചാൻദണ്ഡനീതികളെല്ലാം;
 സജ്ജനസേവ്യൻയജ്ഞനായവതരിച്ചുടൻ
 ദുർജ്ജനാനതകുന്തന്നെനിജ്ജരേന്ദ്രനായാൻ;
 ലക്ഷ്മീവല്ലഭൻനാഭിപതിമേരുവിൽവന്നു
 ശിക്ഷയോട്വചനോമുപ്യഭൂപനുമായാൻ;
 ഭൂമിയെക്കുറുപ്പാനുനിരത്തിച്ചുമല്ലാനും
 ഭൂമിനായകൻപുരുവായവതാരംചെയ്താൻ;
 മേദിനീന്ദ്രാനുഗ്രഹത്തിന്നുതാൻപുളയാഞ്ചൊ
 മേദിനീപതിമത്സ്യമായ് മറകളെവീണ്ടാൻ;
 ഇന്ദ്രാദികൾക്കുജരാന്തരകർന്നീക്കീടുവാൻ
 ഇന്ദ്രാദിജനപുമാന്മാർക്കുടൽക്കടഞ്ഞനാൾ

മന്ദരമുയർത്തുവാനായായ് കീഴേനിന്നു
മന്ദമെന്നിയേപക്ഷിയായതിന്മീതേനിന്നാൻ,
അയ്യപ്പേടത്തെയുപദേശിപ്പാനവനിയിൽ
നായകൻധാനപന്തരമുത്തിയുമായാണല്ലോ;
ദൈത്യരമോഹിപ്പിച്ചുപീയൂഷംവീണ്ടീടുവാൻ
ദൈത്യരിപുനരോരുമോഹിനീവേഷംപുണ്ടാൻ;
ഭേതനാംപ്രാജ്ഞാനെരക്ഷിപ്പാൻപിതാവിനെ
നിഗ്രഹിപ്പതിന്നൊരുനരസിംഹമുമായാൻ;
വ്യാമനമുത്തിമഹാബലിയെവഞ്ചിപ്പാനായ്
കാമദനിദ്രാനജനായവതാരംചെയ്താൻ;
ശ്രീമദ്ദേവദീക്ഷായഭൂപരെയൊടുക്കുവാൻ
നിമ്ബലൻജമുഗ്നിനന്ദനനായശേഷം
ധർമ്മമാപനകൾചിന്തയൻജഗന്മയൻ
കല്യാണമരൻവേദപ്രാസനായതുംനാഥൻ;
രാവണൻതന്നെക്കൊൽവാൻരാമനായവിഭീഷൻ
ദേവകാശ്വാതുമവതരിച്ചോരനന്തരം;
രേവതീരമെന്നാനാരാമനായവനിയിൽ
ക്ഷീബനാംബലഭേനായതുംതാന്തന്നെപോൽ;
ദേവകീസുതൻകൃഷ്ണനായവതരിച്ചതും
ദേവദേവേശൻപിന്നെക്കേവലംകവിയിങ്കൽ
ബുദ്ധനാംജിന്നസുതനായതും, ജഗന്നാഥൻ
കല്പിയാമിനിക്കലിയുഗന്തന്നത്തങ്കൽ.
ഇത്തരമവതാരമസംഖ്യംചൊല്ലീടുവാ-
നത്തമന്മാരാമുഷിപുത്രപുണ്യരന്മാരും
മനുക്കൾപിന്നെപ്രജാപതിമാർമനുജന്മാർ
കന്നക്കമഹത്തുക്കളായുള്ള ജനമെല്ലാം
ഈശ്വരൻനാരായണൻതന്നടെയവതാരം
ഈശ്വരമയമത്രേനിമിത്തംപ്രപഞ്ചവും;
തൽപ്രപഞ്ചത്തിന്നെല്ലാംസാക്ഷിയാകേക്കാവായ്
നില്പാരുസകലാത്മാവാകിയപരബ്രഹ്മം
തന്നടെമഹാമായകാരണംപ്രപഞ്ചത്തി-
ന്നെന്തിനാണീടുന്നേരമുദിക്കുമോത്തമജ്ഞാനം.
എന്നെല്ലാംചൊല്ലീടുന്നശ്രീമദാഭാഗവതം
വന്ദ്യനാംവേദപ്രാസൻചമച്ചുപഠിപ്പിച്ച
ശ്രീശ്രീകനായമുനിശ്രേഷ്ഠനെവഴിപോലെ
അശകളെന്നൊരുശ്രീശ്രീകുമാരീന്ദ്രനും
അക്കാലമനുസരണംദീക്ഷിച്ചുഗംഗാതീരം
പുക്കൊരുപരീക്ഷിത്തിന്നെല്ലേരുമറിയിച്ചു.

**ശ്രീവേദപ്രാസൻ ശ്രീനാരദൻചെയ്ത
ശ്രീഭാഗവതോപദേശം.**

ഇങ്ങിനെകേട്ടനേരംശൗനകമഹാമുനി
മംഗലനായസുതൻതന്നോടുചോദ്യംചെയ്തു:—
“ഏതൊരുകാലത്തിങ്കലാരുടെനിയോഗത്താൽ
ഏതൊരുദേശത്തുനിന്നെന്തൊരുനിമിത്തമായ്
ബാദരായണൻമുനിചമച്ചുഭാഗവതം?
ഏതുമാണിവിമൊരുകാംക്ഷയില്ലാത്തശ്രീകൾ

അദരാലതുപഠിച്ചീടുവാനെന്തുമുഖം?
എന്തിനുപരീക്ഷിത്തുദീക്ഷിച്ചിതനുസരണം?
ബന്ധമെന്തവനുശ്രീശ്രീകുമാരനെക്കണ്ടത്തുവാൻ?
തങ്ങളിലുണ്ടായൊരുസംവാദനിമിത്തവും
എങ്ങിനെെയെന്നുനമ്മോടൊക്കുവേപറയണം.
എങ്കിലോകേൾപ്പിൻമുന്നംദപാപമയശക്തികൾ
പങ്കജവിലോചനനാകിയനാരായണൻ
ശ്രീപരാശരസുതനായവതരിച്ചിതു
താപസനായിസ്സുതൃപതിയാംനാരിതന്നിൽ
ലോകാനുഗ്രഹപരനാകിയവേദപ്രാസൻ
വേദേനസരസ്വതീതീരത്തെപ്പ്രവിച്ചുടൻ
ധ്യാനതല്പരനായിട്ടുള്ളിലെക്കണ്ണുകൊണ്ടു
മാനസമുറപ്പിച്ചുനോക്കിയനേരത്തിങ്കൽ
വന്നിതുകലിയുഗമെന്നതുകാണായ്ക്കുന്നു,
മുന്നേതിൽകുറയുന്നധർമ്മംകാണായ്ക്കുന്നു;
കാലദോഷത്താൽകുറഞ്ഞീടുന്നധർമ്മത്തിന്റെ
പാലനംചെയ്യാനായിട്ടുക്കാലംമുനിവരൻ
നാലായിപ്പകുത്തിതുവേദത്തെയതുപിന്നെ
നാലക്ഷംപഠിപ്പിച്ചുവെച്ചേറെയോരോന്നെല്ലാം;
വേദത്തിൻപൊരുൾവെളിച്ചത്തുകാട്ടീടുവാനായ്
അദരാൽപുരാണങ്ങൾചമച്ചുപഠിപ്പിച്ചു;
ലോകാനുഗ്രഹാത്മാമായിങ്ങിനെചെല്ലുകാലം
വ്യാകുലംതീർന്നുബുദ്ധിനന്നായിത്തളിഞ്ഞീല.
എന്തൊരുകുറവിനിക്കിങ്ങിനെവന്നീടുവാൻ
ചിന്തിച്ചാലൊരുമൂലമെന്നെല്ലാംപലതരം
ചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചിരുനിടികാലത്തിങ്കൽ
അന്തരാകാണായ്ക്കുന്നുനാരദമുനിയേയും;
അന്തികേകാണായ്ക്കുന്നുനാരദമുനീന്ദ്രനെ
സന്തോഷംവളർന്നൊരുവേദപ്രാസനുമേററം
ഭക്തിപൂണ്ടുനീററുവദിച്ചനമസ്തരി.
ചാമ്പ്യപാദാദികളാലച്ചിച്ചുപൂജിച്ചുപ്രോർ
സച്ചാരകശലപ്രശ്നാദികൾകഴിച്ചുടൻ
മുഖ്യനാംദേവമുനിനാരദനർക്കൾചെയ്തു
വിപ്രാതമുണാംബുധേകേൾക്കണമീതുവോ-
നർക്കായിലുണർവ്വററമുണ്ടല്ലോനിന്നക്കൊന്നാൽ;
ഋഗ്വേദസ്സാമ്നായഭാഗാദികൾജഗത്തായ
ദേസാധനംസർവ്വലോകസമ്മിതംതന്നും
വിസ്മയോദിഭംഭഗവദ്ഗ്രന്ഥാദിതമായ്
തത്സമർപ്പണംചെയ്തിലെയുമതുത്തമം;
ഭഗവദ്ഗ്രന്ഥായുതമല്ലായ്പ്രബന്ധങ്ങൾ
സുഖമേശോഭിക്കയില്ലെന്നുകേട്ടിരിക്കുന്നു;
കവിനായകനായനിന്മനോമാലിന്യവും
ഇവിടെനിങ്ങീടായ്യാനതുകാരണംതന്നെ.
സർവ്വലോകാനുഗ്രഹകരസാധനംതവ
സർവ്വസംരചിതങ്ങളെന്നാലുമിനിയില്ലോർ
സർവ്വലോകേശനായഭഗവദ്ഗ്രന്ഥോടു
സഖൈകസഹിതമായുള്ളൊരുപുരാണംനീ

ചമയ്യ വേണമിനിഞ്ഞൊന്നിൻമനസ്സിപ്പോൾ
 രമിക്കുംപരമാത്മാപോടുചേർന്നുദിനം,
 ക്രമത്താലാത്മാവിങ്കലഖിലകർമ്മങ്ങളും
 സമപ്തിച്ചിരിക്കുമ്പോളുകിടമൊത്തജ്ഞാനം,
 ജ്ഞാനമുണ്ടാകുന്നേരംമാനസമലിനങ്ങൾ
 താനേപോയകന്നീടുമില്ലസംശയമേതും.
 ഞാനൊരുശുഭൻപണ്ടുഭൂദേവക്ഷലാജ്ഞയാ
 മാനസഭക്ത്യാസന്യാസികളെറ്റുജിഷയരൽ
 കാരുണ്യംവളർന്നുഗൃഹീച്ചാരവരത-
 കാശനമാത്മജ്ഞാനതല്പരനായോരെന്റെ
 മാതാപുരരിച്ചതുദൈവാനുഗ്രഹമെന്നോ-
 ത്തേതുമേമനസ്സാപമതിങ്കലുണ്ടാകാതെ
 കേവലംശേഷക്രിയചെയ്തെൻപുറപ്പെട്ടു
 ഭാവനവശാൽസർവ്വജയിച്ചുജിതരൂപി-
 ഭാവധ്യാനത്തോടുകൂടവേവനംപൂക്കു
 ഭാവദൂപാസനാരതനായ്ക്കുംകാലം
 ധ്യാനവിസ്മരിതനാമീശാനുഗ്രഹതപം
 കാണാത്തുപരിഭ്രമിച്ചിടീനോരിനിക്കൊരു-
 വാണിചെഞ്ചമ്മേകേൾക്കായുന്നിതുന്നിക്കേണെ
 ഞാണെന്നമെങ്കിലവകാശമില്ലജന്മത്തിൽ
 താനേവെന്നത്തുംമേലിലെന്നതുകേട്ടനേരം
 അനന്ദസമുദത്തിൽവീണടൻമുഴുകിത്താൻ.
 മാനസഭക്ത്യാഭാവദ്വഗസ്സുകളേയും
 ഗാനംചെയ്തെങ്ങുംനടന്നായുശ്ശേഷത്താലുള്ള
 കാലങ്ങൾകഴിച്ചുശ്യാംബ്രാഹ്മണനനിപ്പോൾ
 കാലാത്മാകാലംകൊണ്ടുസർവ്വംസാധിപ്പിക്കും;
 എന്നെല്ലാംഭാവവന്മാഹതമുണ്ടുതൽചെയ്ത
 പിന്നെയങ്ങുനാമജ്ഞാനോപദേശത്തെയും;
 നിസ്സ്വാർത്ഥകപ്രതിബിംബപാദാഗ്രപദ-
 മന്ധലംതന്നിൽകാട്ടിക്കൊടുത്തുതെളിവോടെ;
 സന്ദേഹമൊഴിച്ചുറപ്പിച്ചുഴുന്നള്ളിടിനാൻ
 വന്ദ്യനാംഭേദമുനിനാരദനതുകാലം.
 പിന്നെയുംസരസ്വതീതന്മരടതിരത്തിങ്കൽ
 പണ്ഡിതശാലയിൽതത്ത്വവസിച്ച്വേദവ്യാസൻ;
 ബ്രഹ്മോപാസനംകൊണ്ടുശുദ്ധമായ് ചമഞ്ഞൊരു
 നിർമ്മലാത്മനാപരമേശ്വരതപത്തെയും;
 മായാകാശനമായസംസാരബന്ധത്തെയും
 മായാസംബന്ധംതീർപ്പാനുള്ളസംബന്ധങ്ങളിൽ
 ഭക്തിഭയാഗത്തെയുംകണ്ടുൾക്കാമ്പിലുറപ്പിച്ചു
 മുക്തിസമ്പാദ്യപ്രതിപാദൈകകരണീയം
 ശ്രീഭാഗവതം, ചമച്ചിടിനാനതിഭക്ത്യാ
 ശ്രീകൃഷ്ണപരിചുതുവിസ്മരിക്കയുംചെയ്തു;
 സുതനാചുദിതമായിങ്ങിനെകേൾക്കായപ്പോൾ
 പ്രീതനായുഹാമുനിക്കരുന്നകൻചോദ്യചെയ്താൻ.

ശ്രീപരീക്ഷിത്തിന്റെ ജനനം.

ബാദരായണൻനിജബോധമാലിന്യംതീർപ്പാൻ

മോദമാനന്തചമച്ചാനതങ്ങിനെയല്ലോ;
 ജാതനായല്ലൊഭേതാൻമുക്തനായിരില്ലൊരു
 വ്യാസനന്ദനൻനിരാശാകരനാത്മാരാമൻ;
 ശ്രീകൃഷ്ണൻഭാഗവതം, പഠിക്കാനെങ്ങെന്തതിൽ?
 അശയായതുചൊല്ലേണിങ്ങനെചോദിച്ചപ്പോൾ
 ചൊല്ലിനാനഥസുതനെല്ലാക്കുമാത്മാവല്ലോ
 കല്യാണപ്രദനായഭഗവാൻനാരായണൻ
 തൽഗുണങ്ങളെയനുസരിച്ചഭക്ത്യാവേണം
 നിഗൂഢത്തിങ്കൽചേർന്നുവെച്ചാനന്ദത്താലും;
 അങ്ങിനെഗുണപ്രസിദ്ധാത്മകൻചരിത്രങ്ങൾ
 ഇങ്ങൊരുഫലശ്രദ്ധകൂടാതെമുനികളും
 സംഗനാശനകരനെന്നോത്തരീലിക്കുന്നു
 സംഗമോഭഗവന്മായാഗുണങ്ങളിലല്ലോ.
 ഇങ്ങിനെനിരൂപിച്ചു ശ്രീകൃഷ്ണൻഭാഗവതം,
 തിങ്ങിനഭക്ത്യാപഠിച്ചീടുവാനവകാശം
 ഭഗവൻഗുണങ്ങളിലവിഷ്ണുവിതചിത്ത-
 നകമേകൃഷ്ണൻപരിചിടിനാനതപിന്നെ;
 നൃപതിവിഷ്ണുരാതൻതന്നെക്കേൾപ്പിപ്പാനുള്ള-
 രവകാശവുംപുനഃപുനാചൊല്ലാമല്ലോ;
 ഭാരതയുദ്ധത്തിങ്കൽവീരരാനരവര-
 ന്മാരെല്ലാംമരിച്ചൊടുങ്ങിടിനശേഷത്തിങ്കൽ
 മാരുതിയുടെഗഭയേറുടൻതുടങ്ങെൻ-
 ഞ്ഞൊഴുൽപ്പെട്ടയുദ്ധമിയിൽകിടക്കുന്ന
 ഭൂയോധനനെക്കണ്ടതിസങ്കടത്തോടെ
 ഗുണനന്ദനൻചെന്നുചതിയാവുകത്തിൽ
 ദുഷപ്രവൃത്തിസുതന്മാർതലകളെയു-
 ത്തവനിശ്ചരൻമുമ്പിൽവച്ചുതങ്ങവനേതും
 പെരികെപ്രിയമായിലതിനാലതിശുചാ
 കരയുംദുഷജാസവിധേചെന്നിന്നു;
 പുരുഷരജൻചെന്നാനതചെയ്തവനൊരു
 ധരണീസുരവരനെങ്കിലുമവൻതല
 മുമ്പിൽവച്ചിനിനിൻറഭംബാൻതീർപ്പെന്നു
 വൻപൊടുസമയംചെയ്യാശ്ചിന്തിച്ചശേഷം;
 കൃഷ്ണസാരഥിയായിത്തേരിലങ്ങുറിച്ചെല്ലും
 ജിഹ്വാനന്ദനനെക്കണ്ടശ്വേതസ്വമാവനേരം
 ഭീതനായോടിനാനാദിക്കുകൾതോറുംനട-
 ന്നേതുമായശ്രയംകാണാത്തജ്ജ്ഞാൻതന്നെന്നോക്കി
 ബ്രഹ്മാസ്രംപ്രയോഗിച്ചാനതിനെകൃഷ്ണാജ്ഞയാ
 ധ്യാനാസ്രംകൊണ്ടുതന്നെതടുത്തങ്ങവനെയും
 പിടിച്ചുകെട്ടിദുഷഭാജജ്ഞന്റെമുമ്പിൽ
 അടുക്കവച്ചുസത്യഭേദിച്ചാൻധനഞ്ജയൻ
 തദനുപാഞ്ചാലഭൂപാലനന്ദനഗുരു-
 സുതനെക്കണ്ടുടയാവതിതാനതനേരം
 മനസിഭക്തിവളർന്നഭിവാദനംചെയ്തു
 തനിയേബന്ധമഴിച്ചയയ്ക്കയെന്നാളവർ
 ബ്രാഹ്മണോത്തമനാചാർച്ചാജ്ഞനിവനല്ലോ
 ബ്രാഹ്മണഭേദംയോഗ്യമല്ലെന്നുപുതി;

ചൊന്നതാദരിച്ചുധർമ്മാത്മജുകുന്ദൻ
 നിന്നുവേറൊരുവാനിച്ഛമറുത്തോരം
 നിന്നതുകണ്ടുവായുനദനവന്തന്നെ-
 ഞാനെടുക്കണം ചൂഡാർത്ഥമെന്നൊരുവെട്ടു
 വന്നവന്തന്നോടതുയോഗ്യമല്ലവല്ലനാ-
 കുന്നതിലുരാസുരെന്നതിന്നിന്നിച്ഛോർ
 കൊന്നതിൻഫലംവരുത്തിടുവനിവിടെത്താൽ
 എന്നുതടംചെയ്തനന്ദനന്ദനൻനാരായണൻ
 പിന്നെയങ്ങവൻതലശിലയാകൂടച്ചി-
 ചുസ്സുനസഹജമായുള്ളൊരുചൂഡാരത്നം
 ചൂണെടുത്തവിടെബന്ധിച്ചുബന്ധപൂർത്തിയ്ക്കു
 പൂണ്ണവേദനയോടെകേണവീണവൻതന്നെ-
 ഞാണ്ടുറോപടവിട്ടിൽനിന്നുടൻപുറത്താട്ടി-
 ഞാണ്ടുപോയാക്കിപ്പുരിപുക്കിരുന്നതുമ്പോൾ
 കൊണ്ടുതന്നെ പൂണ്ണൻ ദുപദാർത്ഥജനനക്കൂടെ
 ഞാണ്ടുപോയ്ക്കുരുക്ഷേതംപ്രാപിച്ചുരണാങ്കണേ
 പണ്ടുതാൻപുതിജ്ഞചെയ്തുള്ളതങ്ങവർക്കുള്ളിൽ
 ഇണ്ടലെന്നിയേകാട്ടിക്കൊടുത്തുപാതമന്ദാര-
 ഞാണ്ടുയുഗ്മത്തിൽമരിച്ചുള്ളവക്കല്ലാംഗതി-
 യുണ്ടാവാൻശേഷക്രിയചെയ്തിച്ചുവഴിപോലെ
 ധർമ്മജൻതനിക്കുരാജ്യത്തെയുസമർപ്പിച്ചു
 നിർമ്മലൻദപരാവതിക്കുണ്ടെഴുന്നള്ളിടുവാൻ
 തുടങ്ങുന്നേരംനിജഗർഭവിച്ഛേദംചെയ്യാൻ
 തുടൻവരംവിരിഞ്ചാസ്രവേഗത്താലുള്ളം
 നടുങ്ങിപ്പൂരണമായുത്തരകരയുമ്പോൾ
 മടങ്ങിക്കരുക്ഷലംരക്ഷിപ്പാനലിലേരൻ
 ഗർഭത്തെസ്ഥമായയാമുടിരക്ഷിച്ചുവച്ചു
 ചില്ലമാനൊരുവെട്ടയാതുകണ്ടുതന്നേരം
 കുന്തിയുംപുത്രന്മാരുംശ്രീപാദാംബുജത്തിങ്കൽ
 അന്തികേനമസ്തരിച്ചുനമോദേനചൊന്നാർ:-
 “സന്തതംസതാംചിത്താന്തസ്ഥിതനായുള്ളൊരു
 നിന്തിരവടിയെൻറസന്തതിജാതങ്ങളെ
 സന്തോഷിപ്പിച്ചുരക്ഷിച്ചിടുവാനിവിടെനി-
 നെന്തെല്ലാംദുഃഖമനുഭവിച്ചുജഗല്ലതേ!
 ചിന്തിച്ചാലതുസഖമങ്ങെന്നുവരികിലും
 നിന്തിരവടിക്കായ്ക്കൊണ്ടെല്ലൊഴുന്നമാമൃഹം,
 ബന്ധുവത്സലനായനിന്നവേർപെട്ടാലിവ-
 രസന്മാരെന്നുദയാസിന്ധോ!ഞാൻചൊല്ലേണമോ?
 സർവ്വമാസർവ്വജനാനിനിതവടിയെന്നാൽ
 സർവ്വപരാധങ്ങളുംകുചിച്ചുചെറുതിനും
 വാഴേണമിവിടെപ്പാഴായ്ക്കുമല്ലെന്നാകിൽ
 താഴാമേലിളപ്പുമുണ്ടാമെന്നവർചൊല്ലും
 നിർബന്ധമധുരവാക്യസ്തുതികളേക്കേട്ടു
 സൽബന്ധുതളിഞ്ഞുതളെവവാണിടുംകാലം
 ധർമ്മജൻരാജ്യലോഭംകൊണ്ടുതാൻചെയ്തതെല്ലാം
 ദമ്യമെന്നുചിന്തിച്ചുസ്വനായ് ചമകയാൽ
 ധർമ്മധർമ്മങ്ങൾഗംഗാനന്ദനൻതന്നെക്കൊണ്ടു

നിർമ്മലൻപദേശിപ്പിച്ചതുമടക്കിനാൻ.
 പിന്നെയഗ്രംഗാദത്തൻകൃഷ്ണനെക്കണ്ടതളി-
 ണ്തെന്തുകേട്ടാനിജചിത്തത്തിലുർപ്പിച്ചു
 വണ്ണിച്ചുദേഹത്യാഗംചെയ്തവൻഗതികണ്ടു
 പുണ്യവാൻതൻറശേഷക്രിയകളതുംചെയ്തു;
 ഹസ്തനപുരിപുക്കുരാജ്യപൂർവ്വപാലി-
 ചുത്തലുമൊഴിച്ചുവാണിടിനാൻധർമ്മജൻ.
 കൃഷ്ണൻപെരരാണികാചായുനാംധൗമ്യൻതാനും
 ജിഹ്വഭീമാദികളുമൊത്തുപോയ്ക്കിനമല
 പൂക്കുടൻനിധിയെടുത്തശാപമേധവുംകഴി-
 ചുർക്കാമ്പിൽധർമ്മജനെതയുസംബംചേർത്തു
 വർത്തിച്ചുകൂടെപ്പിരിയാതെന്നാലഞ്ചുമാസം
 ഉത്തമശ്ലോകൻതത്രവസിച്ചുരനന്തരം
 കുന്തിയെക്കണ്ടുവദിച്ചുനസ്താപപൂർത്തിയ്ക്കു
 കുന്തിനന്ദനന്മാരോടനവാദവുംകൊണ്ടു
 ശ്രീമദപാരകാപുരിക്കുണ്ടെഴുന്നള്ളിടിനാൻ
 കാമദൻതന്നെക്കണ്ടുസുഖിച്ചാരല്ലാവരം.
 അക്കാലംചക്രായുധൻമായയാഗർഭത്തിങ്കൽ
 രക്ഷിച്ചുങ്ങിരുന്നൊരുപുത്രനെപ്രസവിച്ചാർ.
 മത്സ്യനന്ദനാപരീക്ഷിച്ചെടുത്തുനായ
 പുത്രരപരീക്ഷിത്തെന്നിട്ടിതന്നാമത്തെയും.

പാണ്ഡവന്മാരുടെ മഹാപ്രസമാനം.

തൽഗുണഗണങ്ങൾരാജേന്ദ്രശേഖരത്തപഃ-
 ണ്ടർക്കുതുകേനപാണ്ഡുപുത്രരാജന്ദനിനം
 ശിക്ഷിതനായുള്ളൊരുബാലകൻവളതന്നാർ
 കൃഷ്ണനന്ദനനായവിദുരൻനടേതന്നെ
 തീർത്ഥങ്ങളാടിനടക്കുന്നവൻപോന്നുവന്നു
 പാർത്ഥിവനായധൃതരാഷ്ട്രാദിബന്ധുക്കളെ
 കണ്ടുകൈതുകംവളന്നഞ്ചാദിനംപാർത്തു
 കൊണ്ടുരാത്രിയിൽപുതർജ്ജുനക്കൊണ്ടുപോയാൻ
 പിറേറനാളുഷക്കാലേനിത്യകർമ്മവുംചെയ്തു
 തെറ്റൊന്നുധർമ്മജനച്ചുണക്കൊണ്ടാൻചെന്നു;
 കണ്ടിലപിതാവിനെയെന്തെന്നേപ്രാപിച്ചി-
 ടുണ്ടായ്പരമാത്മംകേട്ടവൻദുഃഖത്തോടെ
 കുന്തിടുവസിക്കുമ്പോളുവെഴുംശ്രീനാരദൻ
 മുമ്പിൽനിന്നാവിദ്വിച്ചുണ്ടായമനസ്സാപം
 യുക്തിയുക്തങ്ങളായവാക്യപ്രിയംകൊടു-
 ണ്തൊക്കവേശമിപ്പിച്ചുപതിവിൻതൻറ
 സൽഗതിമാഗ്നത്തോളംബോധിപ്പിച്ചുധർമ്മാ
 നിഗ്നമിച്ചിടുംമുനീന്ദ്രോക്തിമാഗ്നോപശ്ലോ
 വിശ്വാസഭക്യാമെല്ലാംകാമത്തുമുതരായോ-
 രച്ഛൻമമ്മമാക്കുതൽശേഷക്രിയകളും
 കൃതപാപാജ്യപൂർവ്വപാലിച്ചുധർമ്മത്തോടെ
 വത്സരമുറപ്പത്താറുചെന്നുവിശ്രാന്തജൻ
 കൃഷ്ണനെക്കൊണ്ടാൻശ്രീമദപാരകയകംപുക്കാൻ

1945

1945

നിർമ്മലനിന്ദ്രാത്മജനന്ദനാത്മജൻപിന്നെ
ധർമ്മേണഭ്രമണ്ഡലമെങ്കി ചൂവാഴ്കൊലം
ദിഗ്ദശയെത്തെച്ചയ്ക്കതിന്നാഞ്ഞൊരുസന്ദേഹമു
യ്യകലാമെന്തൊരതെന്തുമേലേനടക്കുമ്പാൾ
സത്തുക്കൾനാനാദിരിനിന്നശ്രീകൃഷ്ണാദത
തിശ്രമാരികളൊരുപോലെവലമിതെന്താ
സന്തതംപോടിടുന്നതിന്തരാഭാസമുദയം
സന്തോഷിച്ചനഗ്രഹമെങ്കയ്യകലാപനമുൻ
സഞ്ചരിച്ചിടുന്നേരേപുറംവാരിനിധയം

“അതുള്ളതിവിടെയ്ക്കിങ്ങാരിതെന്നിരിക്കുന്ന-
 താരാനംകുറഞ്ഞതാവാനിനംകുവാൻണ്ടോ?
 കേവലംനാവായിവണ്ണമോടീച്ചതു
 താപസൻസമാധിയിലുറപ്പിച്ചിരിക്കയാൽ
 കേട്ടതില്ലതന്നെധിക്കരിക്കയാലത്രേ
 കൂട്ടക്കായ്ക്കുന്നതോത്തുടൻനോക്കുന്നേരം
 മുമ്പിലങ്ങവിടെക്കൊന്നാകിയചതസുപ്പം
 അപ്പുകൊണ്ടെടുത്തുടൻചുമലിവിട്ടിടിനാൻ
 താപസനതും ചുമന്നിരിക്കുന്നേരംപശ്ചാ-
 ത്താപമാനസനായഭൂപതിമന്ദമന്ദം
 സേനയാസാകുന്നിജരാജധാനിക്കുട-
 ന്നാനതുകണ്ടാൻകൃശനെന്നാമുമിസുതൻ,
 ലോകേശാ ഘ്നയാനാകുമേവിനശമീകു-
 നാകിയസഖിയോടുചെല്ലിനാൻപരിഹാസാൽ.
 താതപ്പത്താത്തുകേട്ടുംകൂറിയുംകോപാദിഷ്ട-
 രാതന്നെശപിച്ചുനിന്നിടിനാൻമടിയാതെ.
 സാധുപാലനത്തിന്നുമുന്നമേവിധിച്ചുത-
 മേടിനീമതിപാലജ്ഞാനമോഹാചാരൻ
 മോധമെന്നിയേമമതാനോടിളെഴുപ-
 രാധകാരണമിന്നേക്കേഴാനാളഹീനനാം
 “തക്ഷകൻകടിച്ചുടനേത്തുകമരണ”മെ-
 ന്നക്ഷണംശപിച്ചുചെന്നാളുനെവണങ്ങുവാൻ
 കഴുത്തിൽകിടക്കുംകൊകോദരംകണപംചെ-
 ററഴ്ക്കുപുറംതെയെടുത്തുകയ്യന്മാർ
 രമിച്ചുസമാധിസന്ദനാകിയശമീകനും
 സമചക്രപ്രാമിഴിച്ചുടനേനോക്കുന്നേരം
 നമസ്സാരംചെയ്തതൊഴുതുനിവർന്നും-
 ഭൂമിച്ചാഞ്ചുനോക്കുണ്ടെതിരെന്നുംക്ഷണം
 ചോദിച്ചുപിതാവിനോടുണ്ടായ പൂത്താത്തങ്ങൾ
 ചേദിച്ചങ്ങുണർത്തിച്ചുറണിക്കർകേൾക്കായല്ലോർ
 താപസപ്രവരനംപുതുനോട്ടമെഴുതാൻ:—
 “നീപരമാംഗഹാരിയല്ലെന്നവനിതില്ലോർ;
 കേവലംസച്ചുസനങ്ങാലോഹോവിധം
 ഭൂവരന്മാക്കുപരിഭ്രമങ്ങളുണ്ടാസ്സതം
 സാധുക്കളവയെല്ലാമറിഞ്ഞുപൊറക്കുന്നു
 ക്രോധിച്ചുശപിക്കുന്നതാചാരമല്ലിവണ്ണം
 ഭഗവൽഭക്തനായതുപനെഴുപിക്കയാൽ
 ഭഗവൽപ്രസാദംനമുക്കില്ലെന്നല്ലല്ലീ
 വരുന്ന?പുനതുകൂടാതെസന്തോഷിപ്പാൻ
 പരനായൊണ്ടുനമസ്സാരമെപ്പൊഴുംനാഥ!”
 വിരഞ്ഞീവണ്ണംപറഞ്ഞിരുന്നമഹാമുനി
 തിരഞ്ഞുതൊഴുമുപനാകിയശിഷ്യപ്രാത്ഥനം
 വിളിച്ചുരഹസ്യമായതളിച്ചെഴുതിടിനാ-
 “നിളച്ചീടത്തുത്താൻപറയുന്നതുകേൾന്നീ;
 തെരിക്കെന്നില്ലാത്തതന്നെകരുതേപ്രാപി-
 ച്ചിരിക്കുന്നപരോടീലവസ്ഥയെല്ലാംപോൻ
 പരക്കെയറിയാതെചൊല്ലുണന്നരവാൻ

ധരിക്കുംവണ്ണം”മെന്നങ്ങയച്ചോരളവവൻ;
 സുരശ്രേഷ്ഠാഗാരംതോററിരിക്കുംപുരംപുക്കു
 നരശ്രേഷ്ഠനെക്കണ്ടുണ്ടായവസ്ഥകളെല്ലാം
 ധരിച്ചിച്ചളവവനെന്നത്താൻസമ്മാനിച്ച-
 ങ്ങിരുത്തിനമസ്സരിച്ചുതപീത്യാംചൊന്നാൻ:—
 “മുനമേമരിച്ചിരിപ്പോരുത്താൻജഗന്നാഥൻ
 തന്നനുഗ്രഹത്തിനാൽജീവിച്ചേനിത്രനാളും
 ഇന്നിനിമതിയതെന്നെന്നുടെപരമാത്മാ
 തന്നുടെനിയോഗത്തിലൊതുസങ്കടമുന്മേ-
 നന്നതുമരണമുണ്ടിന്നനാളിനിനിന-
 കെന്നതമ്മഹാത്മാവിനെനോടിങ്ങറിയില്ലാൻ
 തന്നുള്ളിലുദിച്ചതുമീശപാധിനന്നമു-
 കെന്നിരിക്കിലുതന്നെനാചെയ്യണംമോൻ;
 ചെന്നിനിമുനിപരന്മാരോടുപരലോക-
 ത്തിന്നടിയാമേമരിൽനല്ലതുവരുംവണ്ണം
 പിന്നതയൊഴിഞ്ഞനുഗ്രഹിപ്പാനുണർത്തിക്ക”-
 നന്നുനാദരമുനിശിഷ്യനെപ്പറഞ്ഞുടൻ
 വന്ദനപൂർവ്വംക്ഷമാനമസ്സാരാദിച്ചുനാ-
 നന്ദസാധനങ്ങൾകൊണ്ടുനാദരക്കൂട്ടാ-
 തന്നെയുംപരനെയുമൊന്നായ്ക്കണ്ടവനിശൻ
 പിന്നെയുംനമസ്സരിച്ചുജീവിതസ്തത്തോടെ
 വന്ദനപൂർവ്വംപരിചോടയച്ചനന്തരം
 മന്ദമെന്നിയേമനഃകണ്ഠികാഗ്രാന്തഭാഗേ
 തന്നുള്ളിൽസകലാത്മാതന്നെയുംധ്യാനിച്ചുകൊ-
 ണ്ടുനതകൂട്ടാരായെഴുശ്ചാദിസമസ്താം
 പുതുകൽസമർപ്പിച്ചുങ്ങുവണത്രയങ്ങളും
 നിത്യരാഗാദികളുംതൃപ്തപാപിസവിഭ്രതം
 വിശ്രമംമാത്രംപരഹിതസംഗങ്ങൾത-
 ന്നാർക്കാനിവിധാനികളുംകൂടാതെനിരന്തരം
 തക്ഷകൻവന്നുദൾച്ചികാസ്താനാകുംവണ്ണം
 രക്ഷകൾസിലേശ്വരധരത്രയസ്താദൃങ്ങളാൽ
 തൽക്ഷണമെഴുപ്പിച്ചുജാംഗലികാസ്യന്മാരാം
 ഇക്ഷിതിസുരന്മാരോടൊത്തുടൻപിരിയാതെ
 തൽക്ഷണമുതുഞ്ജയജുപങ്ങൾകമ്മങ്ങളും
 അത്യരഹോമങ്ങളുംകൃതപാദക്ഷിന്നകളും
 വിപ്രസദ്യാദികളുമോരോരോവധംക്രമാൽ
 ഉല്പന്നാനന്ദചിത്തനായ്തുടങ്ങിനാൻമേന്മേൽ.
 തക്ഷന്മാർതമ്മേവിളിച്ചുകൊണ്ടുനക്ഷണം
 വൃക്ഷങ്ങൾവെട്ടിക്കുറുപ്പിച്ചതിലൊരുതരം
 ഗംഗയിലേകസ്തംഭാഗത്തിങ്കൽദൂരാരോഹ-
 മംഗലപ്രാസാദംതീർച്ചിച്ചുസമാപ്തിയും
 ധർമ്മമാദികളുംചെയ്തിച്ചുദാനങ്ങളും
 നിർമ്മലംചെയ്തുള്ളുഗ്രാസപാശിവാദത്തോടും
 ചെന്നതിൻമുകൾമേല്പുപ്പുഷ്പദർശനനി-
 ച്ചുന്നതന്നരനംഭീക്ഷിച്ചുങ്ങുദീപിതെ
 നോക്കിവാണരുളിനാൻമോക്ഷകാമ്യംമെന്ന
 കേൾക്കയാലവനിഭേവന്മാരമുനിഭൂതം

ശിശുവെപ്പുകർന്നുപോയിവർത്തനക്കണ്ട
 വായു മുദാത്താപം പൂണ്ടുസംഭാവിച്ചതുനേരം
 ഗോരൂപിതീസതാരമുനന്നനവകളെ
 നേത്രഗോചരന്മാരായുത്ഥായനമസ്തുതപാ
 പാദ്യാഗ്ല്യാസനാദ്യങ്ങൾകൊണ്ടുപൂജിച്ചുവന്ദി-
 ച്ചാമയസാസച്ചാരംചെയ്തിരുത്തിമിതന്നുടൻ
 കാന്തികേന്ദ്രോപമാനമെല്ലവേ ചാല്പീടിനാൻ;
 “അത്തനായ” ചമഞ്ഞുശാനിങ്ങനെബാലിപ്പോർ
 നായാടിശ്രമിച്ചിങ്ങുപോരുന്മാഴ്ത്തെന്നില്ലാ-
 തായസംഭ്രമംകൊണ്ടുഭൂദേവകോപത്താലെ
 ശാപാമെന്നിങ്ങേറിതേഴാനാർമരണംപോ-
 ലാപൽകാരണമതുമീശപരമതമല്ലോ;
 പൊമിപ്പെന്നിപ്പിതിനേതുമയയംമമ
 മോദമാന്നുഗ്രഹിച്ചിടുകിൽവഴിപോലെ,
 കേവലമല്ലെങ്കിലിന്നില്ലാതംഗതിയേതും
 ആവാളംകാതമ്പുരുണ്ടാകണമെല്ലാവർക്കും”
 ഭൂമിപനേവനമസ്താരേണചൊല്ലിടുമ്പോൾ
 മാമുനിമാരുംദിജ്ഞാതമെല്ലാതത്തമ്മിൽ
 ചൊല്ലിനാരൊരുമിച്ചുചിന്തിച്ചുനിരന്തരം:—
 “സ്വർല്ലോകാധിപന്മുതലായവരെല്ലാവരും
 കല്യാമോദേനബാഹുമാനിച്ചുപോതംഗുപ-
 നല്ലൽവന്നകണ്ഠട്ടതെല്ലാമീശപരമതം
 താനറിയാതെചെറിയോരപരാധംചെയ്ത-
 മാനവേദനക്രോധിച്ചിങ്ങിനെശപിക്കയാൽ
 ഭൂദേവോത്തമശാപംതടുക്കാവല്ലെങ്കിലും
 മേദിനീപതിയോടുചേർന്നാംപിരിയാതെ
 വാസംചെയ്തേണമേഴുവാസരംകഴിവോളം
 വാസുദേവനെസ്സേവിച്ചെല്ലാതംകൂടത്തന്നെ”
 സാദരമൊരപ്രദിച്ചറക്കൊരുമിച്ചു
 മാധവരാതംസംഭാവിച്ചിരുന്നിടുനേരം
 പ്രീതനായനീശൻറെപസകലദാമ-
 ളാതവന്ദനംചെയ്തുപിന്നെയുംചൊല്ലിടിനാൻ;
 “ഇക്കാണാകിയഭവാന്മാരിൽവെച്ചേകൻതെളി-
 ഞ്ഞാർക്കാമ്പിപ്പടൻപ്രസാദിക്കിവിന്നിപ്പോൾതന്നെ
 നിശ്ശേഷകാര്യങ്ങളുംസിദ്ധങ്ങളെല്ലാവർക്കും
 നിശ്ചയംകില്ലില്ലേതുമിങ്ങിനെയുള്ളൊരെല്ലാം
 ചിന്തയാതങ്ങുംകമിന്നുന്നിതിവാത്സല്യംവള-
 ന്നൊത്തമിയുകന്മാരായ്ക്കിങ്ങവസിക്കയാൽ
 മന്ത്രിജന്മത്തിൻഫലംസിദ്ധിച്ചേൻഭാഗ്യവശാ-
 ലുത്തമശ്ലോകൻപദയുഗ്മമാശ്രയംവിഭോ!
 നിങ്ങളിങ്ങെന്നിക്കിനിമൃത്യുകാലത്തിങ്കൽത്താൻ
 എങ്ങിനെവേണ്ടുപുനരെന്നതർത്ഥംചെയ്തിടണം.
 മംഗലകരമായകൈവല്യംവരുത്തുവാൻ
 ഇങ്ങെളുതായുള്ളതെന്തി”ങ്ങിനെചോദിച്ചപ്പോൾ;
 തങ്ങളിൽവിചാരിച്ചുപിന്നെയുംമുനീന്ദ്രന്മാർ
 ഇങ്ങിനെസ്വർഗ്ഗമെന്നാകിയുറുപവരൻ
 ഭഗവൽഭക്തിതന്നിൽമുഴുകിച്ചമഞ്ഞൊരു

ഭഗവൽഭക്തൻതനിക്കുടനേപരഗതി
 വരുവാനൊളുതായുള്ളതെന്നവരപ-
 രീതവേദാന്തശാസ്ത്രാദികൾപലറിവും
 നല്ലതേതെന്നൊല്ലിക്കൊടുപ്പാനരുതാത്തു
 വല്ലാതെവെളുത്തവരെല്ലാതമിഷ്ടനേരം;
 ചൊല്ലെഴുപെരാനിക്കാചാതുനന്നനായ
 കല്യാണാലയൻകരുണാഞ്ജഡിതപോനിധി
 തുല്യചേതസാസർവ്വലോകാനുഗ്രഹാത്ഥമായ്
 അല്ലെന്നിന്ദ്രേപതമാറിനദിഗംബരൻ
 ഗർഭസ്ഥനായനേതാൻമുക്തനായുള്ളവായ
 മുശാമോഹനരമണീയസുന്ദരരൂപൻ
 പുത്രനെവിളിച്ചുവെച്ചുനാചരാചന്ദര-
 ണെത്തൊരുമിച്ചുമേന്നൊന്നായിട്ടുകേൾക്കുന്നവൻ
 സ്വസ്ഥനായ്നരേന്ദ്രാസ്താനങ്ങളറിഞ്ഞുടൻ
 ഉത്തമശ്ലോകൻനിയോഗത്തിനാലതുകാലം
 ശ്രീശ്രകമഹാമുനിതാനതിമന്ദമന്ദം
 ആശ്രയിക്കുന്നിദേവനാശകൾമിന്നുവണ്ണം
 ഭൂപതിതന്നെക്കാണാനായവതാരംചെയ്താൻ
 താപസന്മാരുംകണ്ടുവിസ്മയിച്ചറക്ഷണം
 പ്രത്യുതനാദ്യാചാരംപൂജാവിന്ദനങ്ങളും
 കൃതപാതസ്വഭാവംഗേനൽകിനാർമാന്യസ്ഥാനം.
 പൃഥ്വിശൻതാനുംകണ്ടുവന്ദിച്ചുസംഭ്രമ-
 മുതലായനമസ്തരിച്ചുഞ്ചലിചമ്പത്തോടും
 ഭൈരവപാദ്യാഗ്ല്യാദികൊണ്ടുപൂജിച്ചുണ്ടാരു
 ഭൂപീഠത്തിലാമാറിരുത്തിയഥോചിതം;
 സതപരന്നുവരേന്ദ്രോത്തമനായഭവാൻ
 ഉത്തമാസനേവസിക്കുന്നമമുനീന്ദ്രനും
 സ്വപ്നമായതർത്ഥമെല്ലാമറയ്ക്കുമുനീന്ദ്ര-
 നീശ്വരാദികളെയും“ചെയ്തതന്നതന്നെ
 വിശ്വനാഥനെപ്രാർത്ഥിച്ചിൻമുനേന്ദ്രോലെ!
 വിശ്വനാഥനെയാമുന്മുഖം”നന്ദൻചെയ്തനേരം
 സർക്കാലംപരിഗ്രഹിച്ചാർക്കാവുതെളിഞ്ഞുടൻ
 കൈയെല്ലാതമിരുനീടിനോരനന്തരം
 മുശാഹാസപുംപുണ്ടുമാറുള്ളമുനീന്ദ്രന്മാർ
 വിഷ്ണുരാതനെസംഭാവിച്ചുതർത്ഥംചെയ്തിടിനാൻ:—
 “ഞങ്ങളാടിനിടേച്ചൊരിച്ചുചോദ്യത്തെപ്പുന-
 രങ്ങിരുനവസാതെശ്രീശ്രകൻതന്നോടിപ്പോൾ
 മന്ദതയൊഴിഞ്ഞുചോദിച്ചുകൊണ്ടാലുംസപ്ത-
 സന്ദേഹമൊഴിഞ്ഞുകേൾക്കാത്തതെല്ലാറക്ഷം
 സർവ്വജ്ഞനായമുനീന്ദ്രാത്മജനതർത്ഥംചെയ്താൽ
 സർവ്വജ്ഞതവരുമില്ലസംശയമേതും.
 ദീപ്യസ്വാഭാദംകമിയുഗത്തിലിന്നിമലി-
 ലപ്രാജ്ഞരോപകാരത്തിനായുള്ളൊന്നല്ലോ.
 കിന്തിയുംയുഗാന്തകാലത്തോളനമുക്കെല്ലാം
 പ്രാപ്തമായുതംസർവ്വലോകേഷുനിരന്തരം
 ചോദ്യംചെയ്താലുംവേദന”ന്നെല്ലാമകഞ്ഞളി-
 ണ്താസ്ഥനാമുഹൂർമ്മുഹൂർദ്ധ്വംവിചിത്രനേരം

പാർവ്വതിയെ നോക്കി നമസ്കാരം ചെയ്താളായവ്യാ-
സാത്മജപദാന്തികേപേന്തപേന്തെഴുന്നടൻ
സേപ്തഃ യാവിനീതനായഞ്ചലിരസ്തേനോടെ
വാശിയാം നൃപൻ മധുരാക്ഷം വാചാചൊന്നാൻ;
“നിന്തിരുവടിത്രലോമസനാമടിതനെ-
സ്സന്തമനാശ്വരീച്ചീട്ടുവാനായ്ക്കൊണ്ടിപ്പോൾ
ചിന്താചഞ്ചലമൊഴിഞ്ഞെഴുന്നള്ളിയതുലം
അന്തരാസഫലമാണ്ണിതുമമജ്ഞം.
നിത്യമീവണ്ണംകണെസജ്ജനസംസൃത്തി-
നെത്തുകിലിതിന്മീതേമറ്റിഹലോകത്തിങ്കൽ
മന്ത്രിന്മാക്കൊരുപുണ്യവർഗമെന്നോന്നുള്ള-
തത്ത്വന്തമതിനനുഗ്രഹിക്കേണമേവിഭോ!
സേവിച്ചോളവുംപുണ്യശേഷശ്രേഷ്ഠതീർത്ഥങ്ങളും
ഭോവിച്ചീട്ടുനവാവിത്രാകൃതിനിരന്തരം;
കേവലമർശിക്കൊരുത്താലേസാധുക്കളും
പാവനമായിട്ടുനപാതകീയകങ്ങളും;
ആകയാലവമാനമിങ്ങെന്നക്കകരാരിൽ
ഏകദാഭവിക്കത്തൊരിലുമൊരിക്കലും
ഭേദവാദ്യമിവസാധുക്കളിൽവിരോധിച്ചു-
മാദരാലതിശയഭക്തിയുണ്ടാകണം;
നാനായോനികളിലിങ്ങുതടവിരിക്കിലുമമ
മാനസേഹരിപദഭക്തിയുണ്ടാകണം;

പിന്നെയിങ്ങെന്നിക്കൊറോപത്താവേഴാംദിനം
തന്നെത്താൻ മരിക്കേണ്ടതുംഭനമല്ലേ;
പുന്നാലെത്തല്ലാർപരലോകപ്രാപ്തിക്കായൊന്നു
മുന്നെചെയ്തുകൊണ്ടുപോകേണ്ടതെന്നോന്നൊന്നും
വന്ദിച്ചുപൂജിക്കേണ്ടതായെന്നതുമുറ്റ-
റെന്നുള്ളിൽഗ്യാനിക്കേണ്ടതെങ്ങിനെത്തന്നെന്നതും
നന്നായിത്തന്നുഗ്രഹിച്ചാനന്ദംവരംവണ്ണം
സന്ദേഹമൊഴിച്ചുതരംചെയ്തൊന്നുദയാനിധേ!
നമസ്തേ മഹാത്മനേപരമാത്മനേനമോ
നമസ്തേ! തവദാസശിഷ്യോരംഗപ്രസിദമേ”
നമസ്തോരണമുറ്റസ്തുതിച്ചീവണ്ണംഭക്തി
സമക്ഷംസുരേന്ദ്രനെപ്പോലെപ്രതിവിമർശി
നമിച്ചതൊഴുകുകയുണ്ടാകാമുറ്റിത്തന്നെ
സമത്യാശയാവസിച്ച്ടിനാൻസുഖാസനേ.
കൃമത്താലേവംപ്രതിപാദ്യാത്മപുരാണസൗ
നിമിത്തസംക്ഷേപാധികാരനിർദ്ദേശങ്ങളെ
സമസ്തപ്രഥമംകൊണ്ടിവിടെച്ചൊല്ലിടിനേൻ
അമത്യേന്ദ്രനെപ്പോലെവസിപ്പൊതുപൻമുൻപിൽ.

പ്രഥമസ്കന്ധം സമാപ്തം.

ശ്രീകൃഷ്ണൻ പരീക്ഷിത്തിനു ശ്രീഭാഗവതം ഉപദേശിക്കുന്നത്.

ഭിതീയസ്കന്ധം.

ഭഗവൽഭജനാരംഭം.

ചൊല്ലുചൊല്ലിനിശ്ശേഷംനല്ലാതുകഥാസാരം
 കല്യാണശീലേ! ശുകമൗലിമാലികേ! ബാലേ!
 എന്നതുകേട്ടനോരംശാരിക്കപ്പെതൽതാനും
 നാദിച്ചുജഗന്നാഥംവദിച്ചുണ്ടുചെയ്താൻ,
 പരക്കണ്ഠചാസനേയിരിച്ചുതുടികളോ-
 ടുരുപ്രേരിതൻ ശുകനകക്കാമ്പുണന്നാൻ
 പരബ്രഹ്മത്തെസ്തുകലോഷസംഗ്രഹത്തെയി-
 ണ്ണുരച്ചുകണ്ടാചാതുപദദ്വയാഗ്രംകുറ്റി
 സ്തല്ലിച്ചെന്നായ്ത്തെളിഞ്ഞതിങ്ങനോവര-
 പൂർവ്വൻതന്നോടുകൂടെയിതുമന്ദമന്ദം.
 “ഭൂപതേ! തവചോദ്യമെത്രയുനല്ലോന്നിതു
 പാപനാശനകരംപവിത്രമത്യുത്തരം
 അസ്സന്നാതുവായുള്ളോക്കിതയോഗ്യംതന്നെ
 വാസനയുള്ളോർക്കുറഞ്ഞിടമനേരത്തേവം
 ബോധമുറുറുപ്പവരങ്കിലോപലവിധം
 ബോധകശ്രോതവ്യങ്ങളുണ്ടല്ലോശാസ്ത്രങ്ങളിൽ
 എന്നതിലെല്ലാററിച്ചുനല്ലതായെളുതായി
 വന്നുകൂടുന്നഫലംഗേവൽഭജനത്താൽ
 സകലദുരന്തങ്ങൾക്കുമാന്താവായിരിക്കുന്ന
 ഭഗവൽ മണനാമചരിത്രാദികളെല്ലാം
 ശ്രോതവ്യമാകുന്നതുകേവലംതദ്യുപങ്ങൾ
 ചേതസിസദാകാലം സ്മര്യവ്യമാകുന്നതും
 പൂജനംകർത്തവ്യമാകുന്നതുമരദിനം
 വ്യാജമെന്നിയേപലജാതിയുംഭഗവാനെ
 മനസാവാചാപരികർമ്മണാശീലിച്ചതു
 മാനുഷജന്മത്തിങ്കൽനല്ലതുപുതവ്യാസം
 സാധിച്ചുജീവൻമുക്കരായിട്ടുടീടുംമറ്റൽ
 ബോധികൾപോലുംഭഗവൽ മണങ്ങളിൽതന്നെ
 കേവലംരമിക്കുന്നോരങ്ങിനെനിത്യംസുഖ-
 സേവ്യമായിരിപ്പോന്നതൽമുണാററികൾ.
 ഞാനമച്ഛന്നം മണാതി തന്നെനിരിക്കീടും
 മാനസാനന്ദംപൂണ്ടുശീലിച്ചുൻതൽകീർത്തനം.
 അതിനെപ്രതിപാദിച്ചീടുന്നഭാഗവത-
 മധികംപ്രധാനമായിരിക്കുംപുരാണത്താൽ
 അപ്പുരാണത്തെമമതാതനാംവേദവ്യാസൻ
 മുല്ലാടുംചമച്ചെന്നെയെപ്പേരുംപറിപ്പിച്ചു
 തൽപ്രബന്ധത്തെവിഷ്ണുരാതനാംനിനക്കുഞാൻ
 ഉൾപ്പെട്ടിവത്യാനന്ദസിദ്ധിദംചൊല്ലാമല്ലോ.
 വ്യക്തമാമതൽകൂട്ടുപരിതമനോമ്യം
 എത്രയുസുഖസാധ്യമെന്നുകേട്ടിരിക്കുന്നു

തച്ചുരത്നാനന്ദപാശംവിധാനത്തെക്കൊണ്ടു
 തൽകൃതദന്ദംവിടമുക്കനൊഴുതുംജീവൻ
 വിസ്തരിച്ചുതൊല്ലിപ്പിടർപ്പുതിന്നെതുകാലം
 വിസ്താരമതിമല്ലെന്നാൽത്താൽശങ്കിക്കേണ്ട;
 ചടപാഗനെന്നുള്ളതുതാമരപ്പിശുപൻപണ്ടു
 ദിഷ്ടതയാലേങ്ങെവാനഗ്രഹബലവശാൽ
 പൃഥ്വിയിലിന്ദ്രജീവിച്ചിത്രനാളിരിപ്പുതെ-
 ന്നാൽത്താരിചരിഞ്ഞുസംക്രാന്തിമാത്രത്താലല്ലാൻ
 മററുള്ളസകലസംഗങ്ങളെനിവർത്തിച്ചു
 മുറുടീടുംഭഗവൽകേത്രാനന്ദരീത്രാതുണ്ണം
 മുക്കുന്നായ്പുരുഷാധരംസാധിച്ചാനലസാതെ
 സപ്തവാസരമായു സ്തൂളല്ലോഭവാനിദ്വാർ;
 അല്ലൊഴേഭഗവൽദൈവപ്രവൃത്തിക്കുകാലം
 ഇല്ലൊഴിങ്ങിവിടെല്ലോരാഞ്ഞതുംചേദിക്കേണ്ട
 ഭക്തിമാർഗ്ഗത്തെപ്പറഞ്ഞിടവൻചുരുക്കിത്താൻ
 ഉൾത്താരിവറല്ലോളംകേട്ടാവുവഴിപോലെ.
 മന്ത്യാനാമവൻമൃത്യുകാലമിങ്ങുതുതസ-
 നിശ്ചമെന്നിയേദൃഢചിത്തനായിരിപ്പവൻ
 വിഗ്രഹാദ്യമിദസംഗങ്ങളുംതൃപ്തിച്ചുടൻ
 തൽഗ്രഹത്തിങ്കൽനിന്നുസംസ്ഥനായ് നിവൃത്തനായ്
 തീർത്ഥസ്നാനങ്ങൾകൊണ്ടുദേഹശുദ്ധിയുംമുഹു-
 രാത്മശുദ്ധിയേകേന്ദ്രോപാസനാദ്യങ്ങൾകൊണ്ടും
 ചേർത്തിവിവിമതദിവ്യസ്ഥലംപ്രാപിച്ചിരു-
 ന്നാസ്ഥയാജിതാസനസംസ്ഥനായ്വിനീതനായ്
 ശാന്തനായ്പ്രാണായാമശീലനായ്മനോജയ
 സ്ഥാന്തനായനദിനമിന്ദ്രിയവരനായി
 ചിത്തകാന്ദുരല്ലോളമീശപരബ്രഹ്മനംചെയ്തു
 മുക്കുന്നായ്തൽസമീപ്യംപ്രാപിച്ചിടണമല്ലോ;
 മുക്കുന്നാംനിനക്കമച്ഛന്നമീശപരബ്രഹ്മ-
 മൂർത്താരിവറപ്പിച്ചാൻകാലമാക്കുന്നതിദ്വാർ.

വിരാഡുപാധാനം.

നിന്മയിച്ചേവമുൻ റോക്കുകൾകേട്ടുണ്ടായ
 വിശ്വവത്സത്തോടവിഷ്ണുരാതനാംനവോത്തമൻ
 ശ്രീശുകൻതന്നെത്തൊഴുതാശയവിശുദ്ധനാ-
 യാശുപിന്നെയുംചോദിച്ചീടിനാ“നൊച്ഛന്നംഞാൻ
 ധ്യാനിക്കേണ്ടുന്ന?കനിവോടുകൂടെചെയ്തിടണം
 അനന്ദസാധ്യംമമസായുജ്യംപരമമുഖനാൻ,”
 നീതിയോടേവംചോദിച്ചീടിനവനുള്ളിൽ
 പ്രീതിയാംവണ്ണമകൾചെയ്തിതുദുനീദ്രനം
 കേട്ടുകൊൾകെങ്കിൽഭവാൻഭഗവദ്ബ്രഹ്മനംകൊണ്ടു
 വാട്ടമെന്നിയേമോക്ഷംവരുത്തുംപ്രകാർങ്ങൾ
 നീക്കമെന്നിയേമനോജയത്തോടനുവേലം
 കാൽക്ഷണംപിരിയാതെഭഗവൽസമുലരുപം
 ചിന്തിച്ചുനിത്യമുറപ്പിക്കണംമനക്കാനിൽ
 തന്മിത്രവടിതന്നെലോകങ്ങൾപതിന്നാവും
 പാതാളംപാദതലം, പാർശ്വകീർമ്മമാതലം,

മിണ്ടിയും ഉത്തരംകൊണ്ടുവന്നുവന്നിരിക്കുന്നു,
ജനങ്ങൾക്കുതന്നെതന്നെതന്നെതന്നെ,
പിന്നെത്തന്നെതന്നെതന്നെതന്നെതന്നെ,
മേട്രിനീലകും, ജനങ്ങൾക്കുതന്നെതന്നെ,
ആദിമലയാളത്തിലുണ്ടായിരുന്നതന്നെ,
ദേവന്മാർക്കുതന്നെതന്നെതന്നെതന്നെ,
കേവലംമഹർദ്ദോഷം, മേട്രിനീലകും,
കേളിദോഷം, ജനങ്ങൾക്കുതന്നെതന്നെ,
മേട്രിനീലകും, ജനങ്ങൾക്കുതന്നെതന്നെ,
ശക്തിദോഷം, ജനങ്ങൾക്കുതന്നെതന്നെ,
ദിഷ്ടകർമ്മങ്ങൾക്കുതന്നെതന്നെ,
വക്ത്രമായതന്നെ, നേതൃത്വത്തിൽ,
നന്മയിലായിരുന്നതന്നെതന്നെ,
ബുദ്ധിവാദിശക്തി, കോപകാരണമഹർദ്ദോഷം,
തന്നെയും, വക്ത്രമായതന്നെതന്നെ,
ദോഷത്തിൽ, ദിഷ്ടകർമ്മങ്ങൾക്കുതന്നെതന്നെ,
വാസനാപാഠശാസ്ത്രമോക്ഷണം, ജനങ്ങൾക്കുതന്നെ,
ഉത്തരത്തിൽ, മേട്രിനീലകും, വാസനാപാഠശാസ്ത്രമോക്ഷണം,
യഥാർത്ഥമായതന്നെതന്നെ, പക്ഷേ,
സപ്തസാഗരങ്ങൾക്കുതന്നെതന്നെ, പക്ഷേ,
സപ്തസാഗരങ്ങൾക്കുതന്നെതന്നെ, പക്ഷേ,
നദിതടങ്ങളിൽ, പക്ഷേ,
പുലിവിധങ്ങൾക്കുതന്നെതന്നെ, പക്ഷേ,
വൃക്ഷങ്ങളിൽ, പക്ഷേ,
തൃഷ്ണാശാസ്ത്രം, പക്ഷേ,
പുഷ്പാശാസ്ത്രം, പക്ഷേ,
വർണ്ണാശാസ്ത്രം, പക്ഷേ,
ഇങ്ങനെയുള്ള ജനശാസ്ത്രം, പക്ഷേ,
തിങ്ങിനേതന്നെതന്നെ, പക്ഷേ,
മംഗലാകാരം, പക്ഷേ,
പണ്ടുള്ളതന്നെതന്നെ, പക്ഷേ,
നിർമ്മലം, പക്ഷേ,
തന്നെയും, പക്ഷേ,
കഷ്ടതയെന്നതന്നെതന്നെ, പക്ഷേ,
സന്മയസ്തുതിക്കുള്ളതന്നെതന്നെ, പക്ഷേ,
നിർമ്മലവിശ്വാസം, പക്ഷേ,
നമ്മുടെ, പക്ഷേ,
പൊതുക്കൾക്കുതന്നെതന്നെ, പക്ഷേ,
കൺമനസ്സും, പക്ഷേ,
കുണ്ഡലങ്ങളും, പക്ഷേ,
കുണ്ഡലങ്ങളും, പക്ഷേ,
പുണ്യരീതിയും, പക്ഷേ,
കുണ്ഡലങ്ങളും, പക്ഷേ,
കുണ്ഡലങ്ങളും, പക്ഷേ,

[illegible]

മന്ദമെന്നിത്യചക്രപ്പടക്കങ്ങൾഭേദിച്ചുടൻ
 തന്നിലകളിൽചേന്നുനിന്നഭ്രാതമാക്കളെ
 തന്നോടുകൂടിക്കൂടെച്ചെത്തുകൊണ്ടാധാരങ്ങൾ
 കടന്നുകടന്നാറുകഴിഞ്ഞൊടുക്കുന്നതു
 തുടന്നീരാനിമ്പതന്നിലുണ്ടൊരുപത്തും
 തെളിഞ്ഞൊഴിഞ്ഞൊടുക്കുവാനുടനീ
 വിമുക്തരായകണ്ഠികാഗ്രന്ഥസംസ്കൃതാനന്ദം
 പരന്നവെളിവികൽനിന്നുകൊണ്ടാംപരാ-
 പരശ്ചോതിഷംപരമാത്മാനമകുടായം
 മുറിഞ്ഞുനിൽക്കുംപ്രണവാസനനാളത്തുട
 തടഞ്ഞിടാതെവഴിതുടന്നുനീച്ചെന്നാൽ.
 കലനുകൂടുംബ്രഹ്മസപതയാലയിച്ചുതാ-
 നപിഞ്ഞൊന്നാകുംഘൃതമുരുകിചേരുംപോലെ
 പറഞ്ഞിടതതാതപരമാനന്ദത്തോടും
 നിറഞ്ഞുതന്നായ് ചമഞ്ഞിരിക്കുന്നവൻപിന്നെ
 വിറഞ്ഞുജലംവിട്ടുണ്ടൊഴിഞ്ഞുപോകുന്നേരം
 തിരിഞ്ഞുമുഖ്നിമലയാളത്തുത്തുപുറപ്പെട്ടും
 തികഞ്ഞകവകളാൽവിമുക്തംസുധാകരൻ
 വിറഞ്ഞുപൊങ്ങുംവണ്ണമുയർന്നങ്ങനുകൃമാൽ
 കടന്നുകടന്നലോകങ്ങളുംകണ്ടുകണ്ടു
 തുടന്നുവളർന്നുപരമാനന്ദത്തോടെ
 സത്യലോകത്തെപ്രാപിച്ചുത്തമസഭാതലേ
 സത്യക്കളെല്ലാവർക്കുംമുപ്തനായനാദിനം
 വിദ്വാജ്ജിമധ്യേകിടന്നത്യന്തംനീന്തിത്തള-
 ന്നൊരുപതപരംഗമിമീട്ടുവാനകുതാരിൽ
 ശ്രദ്ധിച്ചുവസിക്കുന്നഭക്തന്മാർക്കാത്മജ്ഞാന-
 തത്തേപാപദേശംചെയ്തൽപ്രകാരമാക്കളാൽ
 നിത്യസംപൂജമാനനായ്തരമാനന്ദസം-
 സിഷ്ഠനായ് ചമഞ്ഞാത്തോൽഭുതകല്പാന്തത്തിങ്കൽ
 സതപരംഗദയത്തിൽബ്രഹ്മനോടൊരുമിച്ചു
 സൽഗതിലഭിക്കുന്നസാധ്യമെന്നറിഞ്ഞാലും;
 തദ്യോഗഹംസപ്രയോഗത്തിന്നവിഷമമു-
 ണ്ടെന്തയുമതിൽതുലോമളതാഞ്ചൊന്നുണ്ടല്ലോ;
 രാജയോഗാഗ്രഹപരമാനന്ദസായനം
 വ്യാജമെന്നിത്യപരമാചാര്യപ്രസാദത്താൽ
 സാധിക്കാമതുസവാന്മാക്കൾക്കുംസദാകാലം
 സാധിക്കാവൊരുമുക്തിസാധനമുപദേശം
 ഞോധിച്ചാൻപ്രയത്നമില്ലേതുമേശീലിപ്പാനും
 ബോധത്തെത്തരംസാധിച്ചിട്ടുംകൈവല്യവും
 സാധിച്ചാണെന്തെന്നിന്നെന്തെന്നർത്ഥംചെയ്തു
 ശോധിച്ചിട്ടുതളിന്നാൻദാദരാനന്തസംസ്കൃതം
 ഇങ്ങനെശ്രീകൻപരീക്ഷിത്തിന്നോടർത്ഥംചെയ്തു-
 തങ്ങിനെതന്നെസുതൻശരണകാദികളോടും
 മംഗലവാചാപറഞ്ഞിടുന്നതെല്ലാംകേട്ടു
 തിങ്ങിനകെതൃഹലംപൂണ്ടുശരണകമുനി
 ചൊടിച്ചാണുശ്രവണാക്ഷിയസുതൻതന്നോ-
 ടാധിപ്തവളർന്നുശ്രീശ്രീകമഹാമുനി

ചൊല്ലിയതെല്ലാംകേട്ടുചോദിച്ചതെന്തെന്നാൽ-
 കല്യാണശീലൻമഹാവിപ്ലവനവനോടും
 ചൊല്ലിയതുടനതിനത്തരമെന്തെന്നതു
 ചൊല്ലെടോ!സവിസ്താരമേതുമേമടിയാതെ;
 നൂറുവർഷസംവാദങ്ങളെക്കേൾക്കുന്നതു-
 തല്ലോമാനുഷജന്മസാഹചര്യമാകുന്നതും
 ഭഗവച്ചരിതനാമസ്മൃതിപ്രാദികൾ
 ഭഗവത്തുക്കന്മാരാലനുവർത്തിച്ചതെല്ലാം
 ഭഗവത്തുക്കശിഷ്യന്മാരതിഭക്ത്യാനിത്യാ
 ഭഗവൽപ്രസാദനൈചൊല്ലിടുംകഥാമൃതം
 ഭഗവൽകാരുണ്യമുണ്ടായ് ചമഞ്ഞിടുന്നേരം
 ഭഗവൽഭക്ത്യാകേട്ടുകൊള്ളുകിലതിന്മീതേ
 ജനനസാഹചര്യമിപ്പിന്നെടവത്തുവെൽ
 തനിയേവിചാരിക്കിലകമേദിനംതോറും,
 മനുജശരീരാംശനിഖിലമുപെള്ളാൽ
 മനസാഭഗവൽസേവാരത് ചെയ്യിടണം;
 അതിനായുള്ളൊന്നവയവങ്ങളുതചെയ്യാ-
 ത്തതിനാലൊരുഗുണമുളവാങ്ങുരാമേലിൽ.
 യാതൊരംഗങ്ങൾകൊണ്ടുഭഗവദിഷ്ഠയാന-
 യാതമല്ലാതെച്ചുമാകാരണവർത്തിച്ചു
 ജീവനീല്ലതിന്നതിന്നിന്ത്യമെന്തയ്യത-
 ള്ലാവകൾക്കൊക്കുംദൈവനാസ്തികാംഗികളെല്ലാം
 സേവകന്മാരിൽകൃപാവാരിധിജനനാഥൻ
 ദേവപാദപന്ഥോചനിലൂന്നഭക്തപ്രിയൻ
 അങ്ങിനെയുള്ളഭഗവന്മാരൊത്തുടർത്തെ-
 ണ്തിങ്ങെനിക്കിനിയുംനീചൊല്ലെടോമഹാമതേ!
 ശരണകനേവംപറഞ്ഞിടുന്നോളവിങ്കൽ
 മാനസാനന്ദംപൂണ്ടുസുതരംകൂടെച്ചൊന്നാൻ;
 ശ്രീശ്രീകനർത്ഥംചെയ്തഭഗവദ്യുഗാമൃതം
 ആശയംതെളിവോളംപാനംചെയ്തുവന്നീശൻ
 ദിവ്യചേതസാകുനിലോടൻസർവ്വേന്ദ്രിയ
 സേവ്യനായഖിലലോകൈകകാരണനായ
 മാധവനുടേജഗൽസുഗാദിചരിത്രങ്ങ-
 ളാധിതീർത്തിന്നുംപുരുഷാത്മസാധനംചെയ്തേ
 മോദമാനർത്ഥംചെയ്തുന്നിങ്ങിനെവിചാരിച്ചു-
 താദര്യപൂർവ്വംകേട്ടശ്രീശ്രീകമഹാഭക്തനും
 ഭാഗവതാച്യമിവനിന്നൊൻകേൾപ്പിപ്പൻ-
 നാഗരാജാജ്ഞാപ്രാജ്ഞാക്ഷിയഭഗവാനെ
 ള്ലോകങ്ങൾകൊണ്ടുനന്നായ് സ്മരിച്ചനമസ്കരി-
 ച്ചുധാത്മനാകൃപപ്രസാദമിന്നുപ്രതി
 ശീലിപ്പാനരുക്കുന്നതരിച്ചവിശിഷ്ടകീ-
 ലാലദസംവാദംകൊണ്ടാരംഭിച്ചതളിന്നാൻ
 “അഭിമുഖീകൃതനാദർശപഞ്ചസുഷിട്ടാദികൾ
 ഞാധാരാശ്രയമായോരാത്മതപാത്വംചെയ്തേ
 ചേതസിമോദാൽഗുഹിമീട്ടുവാനപേക്ഷാമേ-
 ന്നാദരാൽപിതാവായധാതാവോടർത്ഥിച്ചല്ലോർ
 ധാതാവുനന്നയനായല്ലാഴ്ത്തൽചെയ്യാൻ

മൗസലംകുഴിഞ്ഞിരുന്നേരമുലവർത്തനം
 കംസാരിപദംഗ്യാനിചൂവിടൈച്ചുനീടിനാൻ
 തമ്മിവന്യോന്യംകണ്ടുസന്തോഷിച്ചാശ്ലോഷിച്ചു
 സമ്മാനസല്ലാപങ്ങൾചെയ്തിരുന്നിടണരും
 യാദവാനപമല്ലാമൊക്കെവേണരിച്ചതും
 മാധവൻനിശ്ശബ്ദംപ്രാപിച്ചുത്താത്തവരും
 വ്യാകുലാത്മനാപറഞ്ഞുലവർവിദൂരരോ-
 ടാകവേകേൾപ്പിച്ചുലോകാധർമ്മപ്രഭാവവും
 ചൊല്ലിനോന്നതരുംമല്ലാരിജമല്ലതി
 കല്യാണാലയൻതനിക്കാത്മജ്ഞാനാത്മപരം
 തുല്യചേതസാകനിവോടുചദേശിച്ചുടൻ
 അല്ലൽതീർത്തളിനാനെന്നതുംചൊല്ലിടിനാൻ.
 തന്റെവതച്ചത്താതംകേട്ടുളവകുംതെളി-
 ഞ്ഞുത്തമചിത്തൻചിത്താവുലവർതമ്മോടല്ലോർ
 ഭക്തിപൂണ്ടുപേക്ഷിച്ചു“നത്തമല്ലോകൻവോ-
 ന്നാത്താരിച്ചുറപ്പിച്ചതപജ്ഞാനാത്മമയാ
 ചിത്തകാന്യുണരമാറിങ്ങുചദേശിക്കണം
 മന്ത്രിജന്മത്തിൻഫലംസിദ്ധിച്ചാനന്ദഗുഹാൽ”
 സതപരമേവംവിദൂരോക്തികൾകേൾക്കാതെല്ലോർ
 സ്തിഗ്ദ്ധചേതസാധ്വാനുലവതരണമെന്നാൻ:-
 ഞാനതിനേതുംയോഗ്യനല്ലെന്നോടുകൾചെയ്യാൻ
 ആനന്ദാംബുധികൃഷ്ണനിങ്ങുപണ്ടറിയിച്ചാൻ;
 മാനകംമറഞ്ഞതപാപ്യങ്ങൾശ്രീഭൈരവേഷ-
 ലാമവൻതന്നെസ്സേവിച്ചാലുടനെല്ലാംകേൾക്കാം
 നീയതുചെയ്തെന്നുചൊന്നതുകേട്ടകുംതെളി-
 ഞ്ഞായർകോൻകൃപയെങ്കലുണ്ടെന്നുറച്ചവൻ
 ശ്രീഭൈരവേനെന്നത്ഭവത്തിടുമ്പോൾഗംഗാദാമം
 മാമനീന്ദ്രനെക്കണ്ടുവന്ദിച്ചുപൂജിച്ചുടൻ
 ചോദിച്ചാൻകലവൽസുകുമാരന്തപസ്വിയെന്നതും
 താദൃഗ്ഗൗരവജ്വൽസർഗ്ഗാദ്യങ്ങളെല്ലാം
 നിന്തിരുവടിയിരുൾചെയ്യാനുംകേൾക്കാമെങ്കിൽ
 അന്തരാനന്ദംവളർന്നുതപസ്സിങ്ങുവണ്ണം
 തൽപ്രബന്ധങ്ങൾകേട്ടുമെന്തേയൻചരഞ്ഞത്പാ-
 ദ്യല്ലത്തികളുംബ്രഹ്മാണോല്ലത്തിഭേദങ്ങളും
 ചില്ലമാൻബ്രഹ്മാണൈവ കൃപചതന്ത്രപ്രഭാണസ-
 ക്കളിതേന്ദ്രിയവിഷയാത്മകനാകുന്നതും
 വിപ്രാദിപർഗ്ഗങ്ങളുംദൈവതമയങ്ങൾസ-
 വോല്ലത്തിസ്ഥിത്യാദിലോകൈകസംസ്ഥാനങ്ങളും
 കാലഭേദങ്ങൾകർമ്മഭേദങ്ങളുപക്രമ
 മൂലങ്ങളെല്ലാമറിവാൻകൾമാമവിതര
 ദേശികപരമ്പരയോടുകൂടവേതെളി-
 ഞ്ഞാരയാനന്ദസാമ്യമാദരാലർകൾചെയ്യാൻ;-
 “ലോകങ്ങൾക്കുധാരാഭൃതാത്മകൻനാരായണ-
 നെക്കൈകലോകമാക്കളായിങ്ങുചത്തിച്ചതിൽ
 ശ്രീസനൽകുമാരനോടാഭിയിസങ്കർഷണൻ
 ഭാസുരാത്മനാകേൾപ്പിച്ചിടിനാൻഭാഗവതം
 താനതുസാംപ്രായനനായ്ക്കൊണ്ടുവെധാത്രനും

മാനസാനന്ദംവളർത്താദരാലർകൾചെയ്യാൻ;
 ശ്രീപരാശരനസാംപ്രായനനതർകൾചെയ്യാൻ
 ശ്രീപരാശരനെനിക്കുപുനരതുപോലെ
 സാദരമർകൾചെയ്യാനപ്രകാരണേനനി-
 കാട്ഭയമെല്ലാത്തതും“മെന്നെൻതെന്തേയനും
 പാദജനെന്നാകിലുംഭിപ്രയാംവിദൂരരോ-
 ടാദരാലേതുമടിയാതെതാനതർകൾചെയ്യാൻ;
 “ശ്രീഭാഗവതമെന്നാദിനായകൻതന്റെ
 നാഭിപങ്കജത്തിലുല്പന്നനാംചതുർമുഖൻ
 തന്നെടുമൂലംഗ്രഹിയാത്തതാൻപരമേ-
 ള്ളനോഷ്ടിച്ചനേകനേകായിരംസംവത്സരം
 തിന്നാഴന്നോറവലഞ്ഞതായുംവിഷണ്ഡനായ്
 ചിന്നനായ്കമലമൂലത്തെയുമറിയാതെ
 സംഭവിച്ചിടുംകാലമേകാഞ്ചനജഗന്മയൻ
 തന്മുരാനല്ലംപ്രസാദിക്കയാൽനിജതത്ത്വം
 സമ്പ്രതിപ്പുടതെളിവോടുണർന്നതുംഭക്ത്യാ
 കമ്പമെന്നിയേസ്സേവിച്ചാനന്ദസമനപിതം
 കാലമൊട്ടേറെക്കഴിഞ്ഞീടിനോർനന്തരം
 ഭൂലോകപാപനാശോരാടിനായകനെയും
 കാണായ്ക്കുന്നിതുകിരീടായുതാകുവൽപ്രഭം
 നാനാധിഗപ്തപൂർവ്വമേവാനന്ദകരംപദം
 ശ്രീവിസ്മയകോദേശംശരചക്രാഞ്ജനദാ-
 ദ്യാദൃതായുധംപിതവാസസംജഗന്നാഥം
 ധാരകേയൂരകടകാംഘ്രീയകപരി-
 ഷ്ഠാശശോഭിതനീലനീരകീർളേഖരം
 ശേഷശാന്തിനങ്കനിവോടുകണ്ടുണ്ടായസ-
 ഞ്ഞാഷ്ടചേതസാകൃഷ്ണിസ്തുതിച്ചാൻപാലതരം.
 വേദാന്തംപ്രായസ്സാരങ്ങളാൽസ്തുതനായ
 നാനന്ദംപ്രസാദിച്ചുനല്ലിന്നാനന്ദഗുഹം
 ധാതാവുജഗൽസൃഷ്ടിച്ചെയ്തളിനാൻനിജ
 ജാതപത്മയംബ്രഹ്മാണോദരമോയാമയേ.”

ആയുസ്സിന്റെ പരിമാണം.

മേവമേവമേന്തേയാനനാംബുധൻക-
 ന്നാവിശാനന്ദംവളർന്നിടിനവിദൂരരും
 ചോദിച്ചാൻബ്രഹ്മായുസ്സിനുള്ള കാലാനുകൂ-
 ഭേദത്തെപ്പരിചിനോടീശ്വരെന്നിയേകേൾപ്പാൻ
 കായണ്മൂലംവളർന്നതർകൾചെയ്തിതെന്തേയനും
 സാരസ്വതമെളുതായവരണ്ടൊന്നിച്ചാൽ
 നേരിയസൂചിമുഖംകൊണ്ടുകൈകടുതായ
 പൂതംനൈടുത്തതിവേഗമോടുന്നംവിധൗ
 പത്രമതൊന്നുമറിഞ്ഞങ്ങേതുതന്മേൽചെന്ന-
 പറിടുന്നതിനിടയുള്ളൊരുകാലക്രമം
 മൂലാടിനല്ലകാലമെന്നുപോൽചൊല്ലിടുന്ന
 മുറ്റതല്ലത്തിന്നൊത്തുടിയെന്നതുംചൊല്ലും
 മുറ്റതുമുടിപ്പൊരുതുകവയുമതുപോലെ

മുറ്റതുകലയ്ക്കുകാഴ്ചയുതമൈവതൽ
 തല്ലാമെന്നിമേഷമെന്നതെവചൊല്ലീടുന്നു;
 തൽക്ഷണംകരവിൻതൊടിയെന്നതുംചൊല്ലും
 മാത്രയെന്നതുംപാഞ്ഞീടാമെന്നിരിക്കുമ്പോൾ
 മാത്രനാലതിന്നൊരുഗണിതമെന്നുണ്ടല്ലോ;
 കേൾക്കേണ്ടാ! മണിമെച്ചുണ്ണമപത്തിന്നൊന്നു
 വീക്ഷ്മീമനുഷ്യരെല്ലാവരമറിഞ്ഞാലും;
 വീപ്പുകുളനക്രമിക്കുന്നവയാറിനതൽ-
 താല്പര്യവശാൽവിനാശികയെന്നായിവരും
 നീക്കമെന്നിയേവിനാശികകളുപതു
 സൂക്ഷ്മായൊക്കുന്നോരല്ലാത്തവരികയും
 പ്രാപ്തമാംവരികകളുപതാകുന്നോരും
 ഭാസ്വരൻപ്രകാശനമെന്നനക്രമിക്കുന്നു;
 വാനവർനിലയനമായമേതവിനെയും
 മൂലമങ്ങവിലേശഭേദികപാദത്തെയും
 മാനുഷക്കോനാതായതുമതുതന്നെ
 മാനുഷനാതുപതിനായിന്നുസ്തംഭപിതം.
 മലനത്തോൾപോലാൽപിടിക്കുകയെന്തമിച്ഛ
 നില്ക്കുമ്പോളുറോതാതുമുപ്പതാമതു, ചാത്രം.
 മാസമെന്നതുതന്നെപിതൃക്കൾക്കുറോതാതും
 മാസമീശാറിനതു, വാറുണ്ടയനവും
 മാസമെന്നിയേമേഷാട്ടങ്ങളീരാകുമ്പോൾ
 വാസംമുണ്ടുറുപത്തഞ്ചുകാലമപ്പോൾ
 മാനുഷക്കോണ്ടാനതുദേവകൾക്കുറോതാതും
 മാനങ്ങളുമുണ്ണുമുണ്ണുനിന്നുചൊക്കുന്നോരും
 കേവലംഭേദാബ്ജമെന്നായ്തമതുതന്നെ
 ദിപ്യവസ്വരമെന്നുചൊല്ലുന്നിരിക്കത്താലും;
 അങ്ങനെയുള്ളദിപ്യവസ്വരനാലായിര-
 തങ്ങളുമെല്ലാന്നുനിന്നൊത്തിടുംകൃത്യം.
 അന്യേപി, മൂവായിരത്തറുപറകുന്നപോൽ
 അന്യനമംഗപ്രദമായെഴുംത്രേതായും,
 പിന്നേതുണ്ടായിരത്തിന്നുപേർനാലുറാണ്ടു
 ചെന്നീടുന്നതുമുന്നാദപരയുഗമതും-
 റ്റാലാമതോരായിരത്തിരുന്നെങ്കിലി-
 കാലമിങ്ങിനെപതിരായിരംദിപ്യാണ്ടാമ്പോൾ
 ഒത്തിടുംചതുർഗകാലമങ്ങുകഴി-
 ഞ്ഞുത്തരമതുതന്നെപിന്നെയുംവർത്തിക്കുന്നു;
 തൽക്രമത്തോടാപരകളിയുഗങ്ങൾസം-
 യുക്തമായെഴുപത്തുണ്ടാകെയൊത്തിടുമ്പോൾ
 നിശ്ചയമൊരുമനതന്നെകാലംകൂടും
 നിശ്ചയരേണാനാവമായുന്തപുവരും;
 തൽപ്രകാരേണപതിന്നാലുപേർമനുക്കളാൽ
 തച്ചതുഗുഹസഹസ്രോപരിചതുദ്രവം
 വന്നുകൂട്ടീടുമ്പൊഴുതാഴ്ത്തുപ്രളയംപി-
 പ്രാണികൾക്കുതയാതാവിന്നൊരുപകലല്ലോ.
 എന്താൽകൂട്ടീടുണ്ടുണ്ണിതപ്രളയം-
 ണ്ടത്രനാളേക്കുപുനരങ്ങിനെതന്നെപിന്നെ

കിടക്കുംബ്രഹ്മാവിനുരാത്രിപോലറികതി-
 ലൊട്ടക്കുമുന്നോട്ടാലൊപകുളുണ്ടത്രതന്നെ
 മനുക്കൾപതിന്നാൽവർകഴിവോളവുംകാലം
 തനിക്കുപകലൊട്ടങ്ങീടുമ്പോൾപ്രളയവും
 പിന്നെയുംപകുളുണ്ടാത്തനനുജനിയും
 പിന്നെയുമുണ്ണാസൃഷ്ടിച്ചവയൊട്ടങ്ങുമ്പോൾ
 മുന്നേതുപോലെതന്നെകണ്ടാലുംപ്രളയവും
 വന്നീടുമിടതുടന്നിങ്ങിനെതന്നെമേന്മേൽ;
 പിന്നെയുംപുനാപിപിന്നെയുംപുനരപി
 പിന്നെയുംബ്രഹ്മന്നഹോരാത്രങ്ങളനക്രമാൽ
 മുന്നുറുമറുപതുംചെന്നൊട്ടങ്ങീടുംകാലം
 അങ്ങോളോത്തുവെന്നാരുവസ്വരൻകുഞ്ഞീടും
 അങ്ങനെയുള്ളസ്വരൻസ്വരങ്ങളാരുമു-
 മിങ്ങിതപതിന്മേലുള്ളതുമായതങ്ങിരുത്
 ബ്രഹ്മായുസ്സൊട്ടങ്ങീടുമപ്രളയനക്രമം
 ബ്രഹ്മായുസ്സോളംകാലംനഷ്ടമായ്യിടക്കുന്നു;
 പിന്നെയുംസരസിജസംഭവൻമുന്നോട്ടാലൊ-
 തന്നെകേവലംചമഞ്ഞെന്നാണ്ടസംശ്ലക്ഷം.
 ചൊല്ലുവാനവസാനമില്ലാതോരവസ്ഥക-
 ളെല്ലാമെങ്ങിനെപറഞ്ഞീടുന്നമഹാമതേ!
 മൂലമല്യാന്തങ്ങളില്ലാതൊരുമഹാമായാ-
 വേലകൾക്കാട്ടുനമില്ലെന്നറികേടോ!സഖേ!
 കാലവേദികളായദിപ്യനാലെല്ലാവരും
 കാലവൈവേമനുകാലമെന്നറിയുന്നു
 പോകവയെല്ലാംബ്രഹ്മസൃഷ്ടികൾക്കാധാരമാം
 ലോകസംസ്ഥാനങ്ങളെക്കല്പിച്ചോരനന്തം
 പാലനത്തിന്നുമനതന്നെയുംകല്പിച്ചുടൻ
 ഭൂലോകസ്ഥാനേനിന്യോഗിച്ചുള്ളിനാരോഷം.

വരാഹാവതാരം.

ഭോണിയിലെപ്രളയാബ്ധിതന്നിൽനിന്നുയർന്നുവാൻ
 മോഷിയായ"നാരായണനാബ്ധിയിലിടിച്ചതുകൾ
 ലാനവൻതന്നെക്കൊന്നുദീനായാചനിയെ
 സ്ഥാനമംഗലംഭംഷ്ടഭാഗ്രേണചേർത്തളിന്നാൻ.
 കേവലമേവംമൈത്രേയോക്തികളെല്ലാംകേട്ടു
 ഭാവസമ്മോദത്തോടെചോദിച്ചുവിദൂരതം
 ശ്രീനാരായണൻമുന്നംമോഷിയായവനിയെ
 താനടനസുനൈക്കൊന്നുവീണ്ടുവസ്ഥകൾ
 തേറുമാറൽചെയ്തുന്നാതു കേട്ടുകതാൽ
 തേറിനമൈത്രേയനുമാദാലതൾചെയ്താൻ:—
 “എങ്കിലാകേട്ടാച്ചുനീമുന്നമങ്ങാരുടന്നും
 പക്ഷുസമിമറഞ്ഞീടുവാൻതുടങ്ങുമ്പോൾ
 സന്ധ്യാപാസനംചെയ്തുകശ്യാപപ്രജാപതി
 ചന്തമായിരുന്നതുവതികൈചെന്നാളുടൻ
 കാമപിഡിതയായകാമിനീദീതിമനഃ

കാമരൂപേണ ഭക്താ വോടു നപേക്ഷിച്ചാർ”
 “ഇപ്പോഴിങ്ങനിക്കുള്ളിലാഗ്രഹരതിയിങ്കൽ
 മൂപ്പാടിവഴുതുകൊടുപ്പുമുണ്ടായില്ലല്ലോ”
 നിസ്പക്ഷമേവം പറഞ്ഞിടീനമനോജയോ-
 ടുൾത്താരിൽ വിചാരിച്ചുകുശ്യാപൻ താനും ചൊന്നാൻ:-
 “എന്തെടീ മനോഹരേ! നീ നന്നോ ഗതമിദ-
 മെന്തൊരു കഷ്ടംകുറഞ്ഞൊന്നുള്ളിൽ ക്ഷമിയാതെ!
 സന്ധ്യാരവയിങ്കലിപ്പട്ടനാചാരങ്ങളെ
 ചിന്തിച്ചിടരുതെന്നു നീയറിയാഞ്ഞല്ലല്ലോ;
 പാശേണംകുറഞ്ഞൊന്നെ” നിങ്ങളെ പലവൃത
 ചേൽക്കണ്ണാൾ തന്നോടനുസരിച്ചുവാ. സ്വപ്യത്താൽ
 കുശ്യാപൻ പറഞ്ഞതുകേൾക്കുമതിന്നുടൻ
 ആശ്ലേഷിച്ചു നംഗവേഗാശയാമനോഹരി
 വായു മാനദിത്തോഭവാഞ്ഛാ പാശപരവും
 നീക്കിനാൾ നീവീഞ്ചസ്യമെന്തൊരു പരായീനം;
 അങ്ങിനെഞ്ചല്ലാമവർകൊച്ചിട്ടേരളവിങ്കൽ
 അംഗജൻ താനും മലമ്പാകൾ തൂകിടീനാൻ.
 തിങ്ങിനോരത്യാനന്ദമൂർക്കൊണ്ടുമുനീദ്രനം
 സംഗവേഗേന മമിച്ചിടീന: നാകം വണ്ണം.
 ഗർഭമവർക്കുടനഞ്ചിപ്പതു പൊഴു-
 തർകുറക്കൊട്ടും കൂറമാം തേജോമയാൽ
 ദിക്കെങ്ങും വേദാദികാരമായ് ചമഞ്ഞതുകണ്ടി-
 ടുൾക്കാമ്പിലതിഭയമൂർക്കൊണ്ടുദേവാദികൾ
 പൂജ്യരോരുത്തനോടു ചോദിച്ചാരുതിൻമൂലം
 “ഇക്കാമരമെന്നെന്തൾ ചെയ്യുണ” മെന്നീവണ്ണം
 കേട്ടുടനവരോടു ബ്രഹ്മാവും ചിരിച്ചുടൻ
 “കേട്ടു ചുംപാമാത്മ” മെന്നു തുടങ്ങിയ്ക്കിടീനാൻ:-
 “പണ്ടൊരുദിനം സനാകാദികൾ മുക്കുന്ദനെ-
 കണ്ടുപന്ദിപ്പാനങ്ങവെ കണ്ണലോകത്തിങ്കൽ
 ചെന്നുടുത്തല്ലാതാൻ മോക്ഷമുദാഹരിയേ
 നിന്നുടൻ തടുത്തൊരു ജയനരം വിജയനരം
 താപസശാപത്താലുദാനവന്മാരായ്ക്കുതം
 ശ്രീപതിവധിച്ചു സായുജ്യം വരുത്തിട്ടും.
 കേവലമവർവന്നുദിതിതൻ ഗർഭത്തിങ്കൽ
 ആവിർഭൂതന്മാരാവാന്നാർഭിച്ചതിനാലെ
 ഹോരന്മാരുടെ തജസ്സായതിക്കൊന്നായ്ക്കുന-
 താതമിപ്പുവന്നോടു നേരേനിപ്പതിന്നാഴും.
 മാധവൻ ജഗച്ഛതിതാനവർകളെക്കൊല്ലും
 ബാധകൾനമുക്കേതുമില്ല പോയാലും നിങ്ങൾ.”
 സാദരം ബ്രഹ്മാവതർ ചെയ്തതീവണ്ണം കേട്ടു
 മോദേന തത്തൽ സഹനം പ്രാപിച്ചാമരതം;
 ദാനവപ്രവരനാം ഹിരണ്യകശപ്യവും
 മാനിയാം ഹിരണ്യാക്ഷൻ താനുമങ്ങതക്കാലം
 ജാതരായല്ലോൾ കണ്ടുനിമിത്തത്താൽ ചൊൽവാ-
 നേതു മേനമാലതയെ വരിതവരം
 വേഗേന വളർന്നിമൂപ്പും ന്മാരാജുന്നാൻ
 ഭാഗവതാശ്വന്മാരെ പേരിച്ചാരുതിനും;

പാശിദ്ധസന്നതന്നെപ്പോലിച്ചാർവെണ്ടുവണ്ണം
 പാരാതെ തങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ചേരുന്നവരങ്ങളും
 വീരന്മാർ വരിട്ടു കലാങ്ങിരേഴുമോകങ്ങളും
 വീരോടു കൂടെയുജയിച്ചുകശാസനയാലേ
 മാരാദിമുരഹരന്മാരാടിനാഥന്മാരേ
 പേരാതം പറയുമ്പോളുതെന്നാക്കീടിനാൻ
 പാരാതെ തിരുന്നാമമാനാൻ ചൊല്ലിടുകിൽ
 പാരിതിലവരുടെയല്ലാതെയരുതല്ലോ.
 ലോകങ്ങൾക്കെല്ലാം നാഥന്മാർ തങ്ങളൊഴിഞ്ഞില്ല-
 നാകെയങ്ങക്കു വാണിടിനാൻ ജഗത്തായം;
 അങ്ങിനെ ഹിരണ്യാക്ഷൻ നാനാദിഗുപ്തയാതം
 മങ്ങുതാനൊരു ഗദാപാണിയായകതാരിൽ
 തിങ്ങിനമദം പൂണ്ടു സഞ്ചരിച്ചിടുകാല-
 മങ്ങോടിങ്ങോടു പേടിപ്പിച്ചാളിചാരല്ലാവതം;
 തന്നോടു നേരിട്ടാരുമില്ലാഞ്ഞൊരു വാവൻ
 അണ്ണവം തന്നിൽ ചെന്നുങ്ങിരങ്ങിതിമല്ലോടേ
 തിങ്ങിട്ടും തിരനിരമാലകൾ ഗഭകൊണ്ട-
 ങ്ങങ്ങോടിങ്ങോടു തല്ലിത്തകത്തുതകത്തുടൻ
 ചെന്നുടുത്തു വതിഭീതനായൊളിച്ചോടി-
 ടെച്ചു നംഗാശിയും മധുവൈരിയോടവസരകൾ
 ചൊന്നുളവതികോപം പൂണ്ടു മാധവനൊരു

പന്നിയാ, യരവിന്ദസംഭവനാസാരവ്യം
 തന്നിൽനിന്നവതരിച്ചു നേപിപ്പിടുന്നേരം
 ലിന്നനായനൂരണം ചെന്നുപാതാളം പൂക്കാൻ.
 ഭൂമിയെ ചരിച്ചോടും ദാനവൻ താനസ്തജ്ഞ-
 രോമനായടുത്തോരു നാഥനെക്കൊന്നായല്ലോൾ
 വേപഥശരീരനായാടുകാൽ തുടന്നുസ-
 ന്താം വേഗേന ചൂഴ്ന്നാഹരത! ചെറുതുടൻ
 തായനാം ചെന്താൻ ഗഭകൊണ്ടു തേമുതെ ചൂഴ്-
 ന്നിടിനകിടിനോളം വേലാലേതരം
 ഭീതനാമവനുടൽ കീറുമാറുടനതി-
 ക്രോധമൂർക്കലൻ നിന്നാശുതാൻ ചൊങ്ങിടിനാൻ.
 താനുടൻ കുതിച്ചുയന്നീടിനാനതിരഹേ-
 ഗേന നാഥനുമവനിങ്ങിഴിഞ്ഞീടുനേരം
 തീചിതറിനദംബാഗ്രേണ മഞ്ഞണഞ്ഞള-
 വാചരണാവേഗാലാശു സംഭ്രമിച്ചുടൻ
 ചീളെന്നു ചൂഴ്ന്നു വട്ടത്തിരിഞ്ഞതുനേരം
 വ്യാളിയെല്ലോലെതുടന്നീടിനാൻ മുക്കുന്ദനം

മാറിനിന്നസുരനുംകേവലംഗമകൊണ്ടു
 വീരോടുമുകുലാമൃദാടുൻതാഡിക്കുമ്പോൾ
 കൂടവേതിരിഞ്ഞുപാഞ്ഞീടിനാൻ ജഗന്നാഥൻ
 പാടവജലസ്നാനാനന്തരമേതാ
 താവിനാനതുകണ്ടുദേവദേവശാന്തനും
 മേവിനാൻ ചിറകുള്ള ഭോജനിയെന്നതുപോലെ,
 കീറിനാനതുചൊഴുതഞ്ചവയവങ്ങളു-
 ണ്ടേറിനോരേഴൽപൂണ്ടുദാനപ്രവരനും
 വാഗ്വിപ്രിതനിൽഗമകൊണ്ടുതൃന്തിത്തന്തി-
 ദ്വാതാതെഗദാഗ്രംകൊണ്ടുനീമുക്കിനാനപ്പോൾ
 ക്ഷീണതയൊഴിഞ്ഞയന്റുണ്ഡോമുപത്തോടും
 താണവൻമുതുകുഴതറേഴുകീറുംവിടയം
 ചോരകൊണ്ടുഭീഷണനായരൻതന്റുണ്ഡോ!
 കാരണജലത്തിൽവീണ് ടിനാനനേകയാ;
 നാഥനുംപലവാരിവിമിദിരോരോവിധം
 പ്രാഥനാകൃതേർവിളയാടിനാനാകുംവണ്ണം.
 കേവലംപെട്ടുതരിഞ്ഞിനെചാർക്കാരം
 ദേവാവിപാസുദവനാർകലരൻകൂടവിശ്വാ
 വാരിയസനൻമുതപയവരെല്ലാമിനി-
 ദ്വോതമിക്കളിയെന്നനാഥനെസ്തുതിക്കുമ്പോൾ
 കാലമൊട്ടേറെക്കഴിഞ്ഞീടിനോരനന്തരം
 കാലാത്മാജഗന്മയനാകിയനാരായണൻ
 ദാനവനടുചൂലേ കീറിനാനെന്നുള്ളതേ
 മാനസേവിചാഴിച്ചാലാവതെന്നുള്ളചൊൽവാൻ.
 മാനിയാമവൻമരിച്ചീടിനോരനന്തരം
 ക്ഷോണിയെട്ടുംഷ്ടാഗ്രേചേത്താതുതൽസ്ഥാനത്തിങ്കൽ
 സ്ഥാപിച്ചീടിനാ, ഞ്ഞായജ്ഞാനഗന്ധപരനെ
 താപത്യാനയമുനിമന്ധലാൽസ്തുതിച്ചീടും
 ധാതാപുതനെക്കൊണ്ടുകേവലംസൃഷ്ടിച്ഛിച്ചാൻ
 പ്രീതയാമവനിയിലാജാറുനിരന്തരം.
 കപിലവാസുദേവൻ അമ്മയായദേവഹുതിക്കു
 ചെയ്യുന്ന ജ്ഞാനോപദേശം.
 സാമോദമേവമേകുസൃഷ്ടിഭേദങ്ങൾകേൾപ്പാൻ
 മോദനചോദിച്ചാരുവിദൂരതനോടപ്പോൾ
 ശ്രീമൈത്രേയനുംസർവ്വസൃഷ്ടിഭേദങ്ങളെല്ലാം
 സാമോദംകപിലാവതാരാന്തമർത്ഥംചെയ്യാൻ;
 തൽപ്രബന്ധങ്ങളെല്ലാമെങ്ങിനെപറയുന്നു?
 ക്ഷപ്രംബാധേനാമിക്കുന്നതല്ലെന്നാകിലും
 കർമ്മൻതപസ്സുചെയ്തേറ്റവുംപ്രസാദിച്ഛി-
 ച്ചുത്തമപുരുഷാനുഗ്രഹത്തെസിദ്ധിച്ചുടൻ
 ചിത്തസന്തുഷ്ടാവാഴ്കാലത്തുതന്നെ, പുത്രം
 മുഗ്ദ്ധഭൂപിണിപ്രവഹിതീയംകന്യാദരം
 തസമനായുള്ളോരുമന്ത്യാനൽകീടുവാൻ
 ഞ്ഞിലാകത്തിങ്കലാരുളുതെന്നനേകംനാൾ
 നളകാരിയെക്കണ്ടീടിനുമുനീന്ദ്രം-
 പ്രീതബോധനതന്നെനൽകവതെന്നാൽപ്പോൾ
 ചിത്തമുതൽമേലേറി കൊണ്ടുപോയങ്ങുചെന്നു

വാളേലുമിഴിയാളെക്കൊടുത്താൻസപായമുതലൻ;
 താനതിമോദംപൂണ്ടുകർമ്മനവമെയും
 സാനന്ദംവിവാഹംചെയ്താനദിച്ചിരിക്കുന്നാൾ
 ശുശ്രൂഷാദികളായസൗമന്യഗുണങ്ങൾക-
 ണ്ടുമാനസനായകർമ്മപ്രസാദത്താൽ
 ലബ്ധമാംവിമാനമാതരഗ്വാഹകേഷുനട-
 നെത്രയുമാനദിച്ചുഭർത്താസാമുദ്ധാംഗിയും.
 അക്കാലമവർപെറ്റിട്ടൊമ്പതുമകളതും
 ചൊല്ലോണ്ടുകപിലനാമമാമുനീപ്രവരനും
 പുതമിയ്ക്കുവായാതെന്നതില്ലെണ്ണങ്ങളെ
 സതപരംമരീചിമുഗ്ദ്ധൻകൈക്കൊണ്ടീടിനാൻ,
 ശ്രീകപിലാപുത്രൻപോന്നിന്ധുവാപാശ്വനമ-
 യോഗാനന്ദമുഖേന്ദ്രമേവിനാനഭിനം,
 അങ്ങനെപെല്ലുജാലംകർമ്മൻനിപുത്തനാ-
 യത്തിസുപേദമാത്മാനഞ്ചെന്ന്ിടിനാൻ.
 എന്നതിന്നനന്തരംതാപസീദേവഹുതി
 കരണനന്ദനനായകപിമാശുതനാശാർ;
 വദിച്ചുമാതാവിനെക്കണ്ടകുഞ്ഞെത്തവൻ
 നദിച്ചുസല്ലാഭത്തെക്കുറിപ്പിക്കുമ്പോൾ
 ചോദിച്ചാൾമകനോടു “നല്ലതെന്തിനിക്കിനി
 രോകത്യാഗാർബ്ധസമോക്ഷത്തെവരുത്തുവാൻ?
 ഞാനെന്തുചെയ്യേണ്ടുന്നതെങ്ങിനെവേണ്ടുപര-
 മാനന്ദസാധ്യംപറഞ്ഞീടുൻമടിയാതെ.”
 മാതാവിങ്ങനെചോദിച്ചുനേരംകപിലനും
 പ്രീതനായതിനടനന്തരംചൊല്ലീടിനാൻ:—
 “നിത്യമിച്ഛീരസംബന്ധഭാവത്താൽബന്ധം,
 തത്രതദപിക്ഷേപനാത്മാവിനേപ്രാപ്താൽ
 മുക്തിയുംമനോജയമുണ്ടെങ്കിൽസാമഗ്രാന്താൽ
 ഭക്തിയുംഭവിക്കുന്നുമന്ത്ര്യാനികൾക്കെല്ലാം.
 നിശ്ചയംമനസ്സിതിൽകാരണമെല്ലാറ്റിനും
 സച്ചിദാത്മാനന്ദസംസ്ഥിതംപൂർണ്ണമാത്മം
 ഇതഥാത്മാത്മൻവചനങ്ങളെശ്രുതപ്രാപ്തം-
 കേതയാതപസിവിതാനമചോദ്യംചെയ്യാൾ:—
 “ഭക്തിലക്ഷണങ്ങളുംയോഗലക്ഷണങ്ങളും
 കൈനീവഴിപോലെവിസ്താരൽചൊല്ലീടണം.”
 “ചൊല്ലുവനെങ്കിൽഭക്തിസാതപിക്വല്ലോമുപ്യ-
 കപ്രാണമോടുചേന്നായോഗമായതുമോക്ഷം;
 തസ്യയംപ്രകൃത്യാകാവാത്മാവാംപരമാത്മാ-
 വിസ്തപയംയോതിപാനന്ദസംരക്തമാലെ
 വീര്യമാത്രയുമായിട്ടുള്ളോരുമഹത്തത്ത്വം,
 കാർത്ത്യമായതുമഹകാരമെന്നറിയണം;
 വൈകാരിരാജസിതാമസിയെന്നോപമുന്ത
 ഭാഗയായ്നിൽക്കും. മായാജാതങ്ങൾ, ഉത്തരംചൊൽ
 അതിങ്കൽനിന്നുണ്ടായിചതുർവിശദതിത്തപ-
 മതിപ്രപന്നമവാനിച്ഛാമാണ്ഡ്യംപ്രാപ്തം
 അതിന്നുചൈതന്യമാകുന്നതുപരബ്രഹ്മം
 അത്രമായായോഗമാത്മസംഭിന്നങ്ങളും

അങ്ങിനെവർത്തിക്കുന്നമായയാജഗത്തെല്ലാം
 ഇങ്ങിനെചിത്രമിട്ടിട്ടുനാസംസാരമുണ്ടാ
 എന്നതിൽമനോമയംവന്നുകൂടുകിവിശ്വേടം
 തന്നെക്കൂലംപരമാത്മാനംപ്രാപിച്ചിടാം;
 അത്മയോഗത്തിനെച്ചുതല്ലാലവിചാരിച്ചാ-
 ലാത്മാവാനാരായണധ്യാനത്തെച്ചൊല്ലാമല്ലോ.
 ഇഹനീലാഭംപരമിന്ദ്രിയാമനോഹരം
 ചക്രികാമൃതസുന്ദരമുഖാംബുജം
 കണ്ഡലമകരണ്ഡംബീരബിതവിവാസമൂർ
 ഗസ്ഥമണ്ഡലംനാനാതുംഗമംഗലപ്രദം
 പങ്കജാത്മനാനേതുംകൈസ്തുഭേനമാലാ-
 ദ്രുകിതശ്രീവസ്വഭേഷാദേശംചതുർജം
 ശംഖചക്രായുധാദിപ്രായുധാദിപ്രായുധം
 പങ്കജമകർണ്ഡവാസാലയംപിതാമഹരം
 നാഭചക്രജംപാദപഞ്ചമാനസപ്രദം
 ശോഭിതലലാടാപാപമുണ്ഡമമളചാ-
 റാറകേയൂരകിരീടാംഗുലീയകകാഞ്ചി
 ചാരുസപ്താലംകൃതശോഭിതകളുഞ്ചരാ
 ധ്യാനതപ്പരമാർക്കിത്യമകക്കാമ്പിൽ
 മാനസാനന്ദംവളർന്നിടുന്നസദാകാലം;
 ലോഹിതപ്രഭങ്ങളാംനേത്രരാജസമൃണാ-
 ദീപയാഭാഗവതനാഗ്രഹംസ്പഷ്ടിക്കായോ
 കേവലംചെയ്യുന്നത,ത്യാനന്ദസ്മിതയായ
 ധ്യാനപ്രാകാശസാതപികത്തിനാലത്രതന്നെ
 പാലനംചെയ്യുന്നിടത്സന്തതംനീലാമൃത-
 ജാലതാമസമൃണാലനപരമവരദൈ
 മാലയ്ക്കുംപരിതാപസംഹാരംചെയ്യുന്നിതോ?
 ലീലാകാലമേപുനരെന്നെല്ലാംതോന്നുംവണ്ണം
 വേലകൾമായാവിവാസങ്ങളെതയ്യംചിതം!
 പാലനപരായണനാത്മാവാനാരായണൻ
 വേദാന്തല്ലൊരുമുയർച്ചുപ്രപാഠങ്ങളെ
 പാദാദിദശാത്തന്തന്താനസമുദല്ലോളം
 ശീലിച്ചുകൊള്ളുന്നാകിലെതയ്യമത്യുത്തമം;
 വേലയില്ലാഗുഹമുണ്ടെങ്കിലുള്ളതല്ലോ.
 കാരോരംഗങ്ങൾചിത്തതാമിഷ്ഠപുറപ്പിച്ചാൽ
 പാരതൈരേതുകലാക്കുമോളതുപിന്നെ
 മാനസംതന്നിൽകിടക്കാൽമിതമറതേപോതു.
 നേരേപിന്നെയുംമേന്മേവയുണ്ണുംതന്നാപായം;
 പാദപങ്കജംപിതവാസസംനാഭീപത്മം
 സുദർശനംബ്രഹ്മാസേവയാദയജാദാം
 ശ്രീവസ്വഭേഷാദേശംകൈസ്തുഭേനമാലാ-
 ശോഭിതമളസ്ഥലംപാണികൾമുഖപത്മം
 നേത്രങ്ങളുകൾക്കുംകണ്ഡലപ്രദപങ്ങളും
 ഉൾപുണ്ഡ്രപുംകിരീടാന്തമിങ്ങിനെതന്നെ
 തന്നെമനസ്സുറപ്പോളുംകൂടക്കൂടെ
 പിന്നെയുംപിന്നെയുംമേന്മേലാദിനംനിത്യം
 ധ്യാനിച്ചമനക്കാമ്പിൽപ്രത്യക്ഷമാകുംനേരം

താനേവനാറുച്ചിതംഭക്തിയുചിതകാതെ
 ഭക്തിയുണ്ടായാൽചിന്നമുക്കിയുപോയീടുന്നു.
 ഭക്തിയുപതുപിധമുണ്ടല്ലോചാല്പിടവാൻ
 താമസിയാതെസിദ്ധസാതപികസാമീപിത
 സാമാന്യരണ്ടുണ്ടുമോക്ഷാദായിനികൾപോൽ;
 എന്നതിൽപ്രണാതീതംവന്നെടുച്ചിടുന്നാകിൽ
 തന്നെമനക്കാമ്പിലിടുന്നില്ലെന്നാകിലും
 തന്നിടുംമോക്ഷംസ്വയമേണനിസ്സ്പഹന്നതു
 വന്നുകൂടിട്ടുചെൽതന്നാടുമഹാപാപം;
 മഹാതപുതപ്തനില്ലെന്നുചൊല്ലുന്നവേദം
 കാരമില്ലവന്നാനുകൊണ്ടുക്കൊണ്ടേതും
 ഭക്തിയില്ലാതെപുരുഷാധമന്മാർക്കാരോരോ
 ശക്തികൾകൊണ്ടുസംസാരത്തിൽബന്ധപൂമുണ്ടാം.
 അത്രയുംചൊയ്ക്കുകസംസാരമെന്നാകിലും
 ചിത്തത്തിൽമായാവശാലങ്ങളിലപേക്ഷിക്കും
 തൃപ്തിയുണ്ടിരിക്കുമായാൽതാമിടിക്കുന്നീടും
 തൃപ്തികൂടാതെയുമുണ്ടാകുന്നകർമ്മങ്ങളാൽ
 സ്വപ്നാധ്വാനംകൂടുന്നുകൂടിടുന്നപോൽ
 കൈക്കണ്ടിലുമങ്ങുസുഖങ്ങളിടതോറും
 അല്ലൊഴോസുഖംനിരൂപിച്ചതിലപേക്ഷിക്കും
 ഉൾപുവിലതുകൊണ്ടുരാഗങ്ങൾവർദ്ധിക്കുന്നു;
 പുണ്യപാപങ്ങൾണ്ടുംകർമ്മഭേദങ്ങളാലെ
 വന്നുകൂടിടുന്നസംസാരഭേദങ്ങളിൽ
 പാപത്താൽമുതികാലേയമടങ്ങുവുമഹ-
 പ്രാപിക്കുന്നതകർമ്മഗർഭനാകുന്നവൻ.
 വേദനാമുണ്ടുകിടക്കുന്നതന്തപഞ്ചാനം
 സാധിച്ചഭേദവത്സേവാരതനാകുന്നേരം
 മാസങ്ങൾനികണ്ഠയുടൻജാതനായ്കതംപിന്നെ
 മാതാവാലൻദിനംരക്ഷിക്കുംപിതാവാപും
 അങ്ങിനെദേഹംപാപമിച്ഛാദോരാപിധയങ്ങൾ
 സംഗിച്ചുകർമ്മങ്ങളെച്ചെയ്തചെയ്താദിനം
 കർമ്മനിതകൾക്കൊത്തവണ്ണമേഗതിഭേദം
 കർമ്മങ്ങൾസംസാരത്തിൽവന്നാഭവിക്കുന്നു.
 എന്നെല്ലാമിരിക്കുമ്പോൾഭക്തികൊണ്ടൊഴിഞ്ഞുമാ-
 റൊന്നിനാൽപുരുഷായത്ഥംസാധിക്കാവാനല്ലല്ലോ
 നിണ്ണമെന്നിത്യാദിമാതാപോടതുംചെയ്ത
 നിണ്ണയംവരുവണ്ണമാത്മതത്ത്വപാതമത്തെയും
 തന്നിലാശ്വാദുകാട്ടിക്കാടുത്തതെളിയിപ്പി-
 ച്ചുനാനന്ദംവളർത്തങ്ങുസാരമിട്ടിച്ചാൽ
 വന്നിടുന്നതെന്നനിത്യംശീലിച്ചാത്മ-
 സന്നിധൗസ്വപ്നസമുദിപ്പവനംപ്രാപ്തമോക്ഷം
 പിന്നെയങ്ങുധോഗതിവന്നുകൂടായുവണ്ണം
 എന്നെല്ലാമനന്യമിച്ചുചാൻമാതാവിനെ.
 തന്മകൻതന്നിക്കാത്മജ്ഞാനായത്ഥംഗുഹിപ്പിച്ച-
 തമ്മയുതെളിഞ്ഞുകണ്ടാനന്ദവിചരയാത്മ-
 നന്ദനനാശിപാദംചെയ്തതമ്മയുതെളിഞ്ഞുകണ്ട
 നിന്നവന്ദിച്ചുനിജഭേദാദിഭ്രമങ്ങളും

നിന്മായമുപേക്ഷിച്ചുസന്ധ്യംപരബ്രഹ്മം
 അംബരസമംസർവാത്മേഷുക്കണ്ടുണർവ്വോടെ
 ലോകേഷുനീളെനടന്നാനന്ദാത്മാനുംചേൻ
 ശോകസാധനമായസംസാരമോക്ഷത്തേയും
 സാധിച്ചാണെന്നല്ലാംചൊല്ലുംതൃതീയത്താലുടൻ
 ബോധിപ്പിച്ചിതുസംക്ഷേപിച്ചുടൻകിളിപ്പെണ്ണം.

ഇതി ശ്രീമഹാഭാഗവതേ പൂരാണോത്തമേ
 സൂതശ്ശനകസംവാദേ തൃതീയസ്കന്ധം
 സമാപ്തം.

ചതുർത്ഥസ്കന്ധം.

സ്വായംഭുവനവിന്റെ സന്തതികളുടെ
 ചരിത്രത്തിൽ ആറ്റുതിമുതലായവ
 തടെ സന്തതിചരിത്രങ്ങൾ.

ബാലേ! ശ്രുകപ്പെതലേ! വരികിന്നുനീ
 കാലേതെളിഞ്ഞുപറകെടോ! ശേഷവും
 ഭാഗവതാത്മമറിഞ്ഞുചൊല്ലീടുവാൻ
 ആഗമജ്ഞനാക്കമാവതില്ലെങ്കിലും
 ഞാനറിഞ്ഞുള്ളതൊട്ടൊട്ടുചുരുക്കമായ്
 ആനന്ദസാധനമാവതുചൊല്ലുവൻ;
 ഭാഷണംകേചിൽതുടങ്ങുകിളുംപരി-
 ഭ്രഷണംമാമകമില്ലൊരുസംശയം.
 കേട്ടുകൊൾകെങ്കിൽവിസഗ്തംപറവതി-
 ശ്രേഷ്ഠമായിട്ടുംചതുർത്ഥഭാഗത്തിനാൽ
 കാര്യംസംഭൂതവിസഗ്തമെന്നായതു
 കാര്യംജഗത്തിങ്കലിങ്ങനെമുഖിനാൽ;
 പ്രാണികളെത്തൊഴുപ്പിച്ചുവളർത്തി-
 പ്രാണികളിൽപ്രധാനമനുഷ്ടക്കല്ലോ.
 മാനവന്മാർഭഗവൽഭജനത്തിനാൽ
 മാനസാനന്ദംഭവിപ്പുതത്പ്രത്യുത്തമം
 കേവലമാനവന്മാരിൽമുമ്പുള്ളവ-
 നാവിർഭവിച്ചാൻമനുപ്രവരോത്തമൻ;
 സ്വായംഭുവാപ്യനവനുശതരൂപാ
 ജായാമനോഹരിയാമവർപെററുടൻ
 മുമ്പർതമുജമാർമുമ്പിലേതാറ്റുതി,
 ദേവറ്റുതി, തഥാസാവിപ്രസൂതിയും,
 മോദേനചമേവളന്നാരവർകളും
 സാദരമനുശതരൂപനാമ്പൻ
 താനുമുതിന്നിൽലാറ്റുതിതന്നെയും
 ഞാനന്ദമോടുകൂടെയേദോവിവർ
 മാനസേകൈതുകുംഭുണ്ടുപതിയുമായ്

മീനകേതുക്രീഡയാവസിക്കുന്നനാൾ,
 വന്നുജഗന്മയനായനാരായണൻ
 നന്ദനനായ് ചമഞ്ഞീടിനാനഞ്ജസാ.
 യജ്ഞനെന്നുള്ളൊരുനാമധേയത്തോടും
 സുജ്ഞനാമീശപരൻയെവനാരംഭഭേദം
 വക്രീഭഗവതിതൻകവജാതയാം
 ദക്ഷിണതന്നെയുംവേട്ടതളീടിനാൻ.
 ദപാദനന്ദനന്മാരവർപെററുടൻ
 ആദിയിൽവന്നുളയായിതവരുടെ
 നാമങ്ങളേയുംക്രമേണചൊല്ലീടുവാൻ,
 ആമോദമുൾക്കൊണ്ടുകേട്ടുകൊൾകെങ്കിലോ.
 തോഷൻ, പ്രതോഷനും, സന്തോഷനും, ഭദ്രൻ,
 ഏഷശാന്തേന്ധേശനിഷ്ഠ, കവിച്ചിഭു,
 സ്രസ്തൻ, സുഭവൻ, വിശോചനനെന്നവർ
 വിപ്ലംവിനാ, ദപിഷഡാ, തമജൈരേവതൽ
 സ്വായംഭുവാന്തരത്തിങ്കലമ്മാകൾ
 ആയതവരിട്ടനായയയജ്ഞനും.
 ഏവമാറ്റുതുപത്യാനി, ബൈ; തൈസൃതൈ
 ഏവം, പ്രിയപുത്രനുത്താനപാദനം.
 രണ്ടുപേക്കുംഭവിച്ചുള്ളപത്യാങ്ങൾമ-
 ററുണ്ടാകയില്ലചൊൽവാൻമനശ്ശക്തിമേ.
 വണ്ടാർതഴക്കുഴലാൾദേവറ്റുതിപോ-
 ന്നണ്ടായ് ചമഞ്ഞിതവർക്കുടുത്തന്തിമേ,
 ക്ഷണതതീന്വർത്തനെയുംകേട്ടുമാൻ
 ഇണ്ടലൊഴിഞ്ഞുനൽകീടിനാനെന്നതോ
 മുമ്പേപറഞ്ഞാ, നവർപെററുപുതിക-
 ള്ളൊമ്പതുപേരിൽകലാമുത്തവളവർ
 തൻപ്രഥമാനന്ദയെവനേമാനസ-
 കമ്പമൊഴിഞ്ഞു. നുകമ്പയാപുംഗവൻ
 സമ്പ്രീതനായ്കൂടുത്താൻമരീചിഭവൻ.
 തൻപുത്രനായ്കൂട്ടുപൻപ്രജാനായകൻ
 താനുള്ളനാ, യാനവന്നുളവായസ-
 ന്നാനജാതങ്ങളാലേ, ഭവനത്രയം
 ചുണ്ണമായ്കുന്നു; റററുപാദശേഷചസം-
 പ്ലവ്നയുംചുണ്ണിമാനഞ്ചതൽകേവലം.
 രണ്ടാമവളന സൂയയെക്കണ്ടക-
 തണ്ടിളകിക്കനിവോടുന്നതിതാൻ
 കൊണ്ടാടിമാനിച്ചുവേട്ടാന, വളിൽനി-
 ന്നണ്ടായിത, ത്രിമുത്തുംശസുതത്രയം.
 ദത്താഞ്ജുദ്യംസസാവപിശ്രദ്ധയാ
 സദ്യകരംപിടിച്ചുംഗിരസ്സിനാടൻ
 നാലാഞ്ചജമാരവർപെററതു, സിനീ
 ബാലീ, കൂറ്റുകായന്തമാപ്യന്യഥാ
 മുമ്പർസുതന്മാരുചതുസ്തർബുരസുതി
 ദേവചുരുസമൻസംവർത്തനമവർ.
 നാലാമതായഹവിർഭൂപയെക്കര-
 മാലംബിച്ചാൻപുവസ്ത്രൻമുറ്റുരേവ, താം

ഉണ്ടായിത്തങ്ങവർപെററടൻവിശുദ്ധ-
സ്സുണ്ടായകൈതുകത്തോടവൻതാനഥ
വേട്ടുകൊണ്ടീടിനാ, നമ്പോടിളിഞ്ചിളാം;
പാട്ടുകൊഴിഞ്ഞവർപെററടൻവേദക്കു;
പ്രാപ്തരായാർദശഗ്രീവാദിമൂന്നുപേ-
രാത്മജന്മാരഥകൈകസിക്കുന്നഥാ;
രാക്ഷസാധീശപരന്മാർപുലഹൻപ്രിയ
സാക്ഷാൽ; ഗതിക്രിയതാൻകരുവിൻപ്രിയ;
പെററടൻബാലചിത്രന്മാരിരുവരും
പന്തിരായിരംബ്രഹ്മാദികളും
തെറ്റൊന്നുവായ് ചമഞ്ഞൊരുസുതി
പെററവസിപ്പുനാൽ; സപ്താക്ഷിമാകളും
സദ്യോദവിച്ചാ; മേലുണ്ടുന്നേററപ്പും
പദ്യോതിതാംഗിയംശാന്തിമനോഹരീ.
പ്രാതി, ഭൂമുനിതൻപ്രിയയാ, യതി
പ്രാതിപെററുള്ളമൃഗണ്യമഹാമുനി;
മാർക്കണ്ഡേയാപ്തമൃഗണ്യതന്നാത്മജൻ
കേൾക്കെടോ! പേദശിസ്സുതൻഭ്രാതാവും.
ഇങ്ങിനെദേവഹൃത്യാത്മജന്മാരവർ
അഞ്ചുപീഠിമുഖ്യപ്രിയന്മാരല്ലോ;
മംഗലന്മാരവർക്കുള്ള പദ്യോത്ഭവം
എങ്ങിനെത്താൻപറയുന്നവിചാർച്ചതെ.
പിന്നെന്നായണൻപത്താമതങ്ങവർ
തന്നിൽനിന്നങ്ങവതീർണ്ണനായിടിനാൻ.
ശ്രീകപിലാചാർച്ചനായതവൻസർപ്പ
യോഗശാസ്ത്രത്തയോഗീദ്രുരുവരൻ;
അങ്ങിനെയായിതെല്ലാംപ്രസൂതിയെ
തുംഗനാദക്ഷനായ്ക്കൊണ്ടുനൽകീടിനാൻ;
മംഗലൻസപായം ഉവർശതരൂപയാ-
ഭംഗ്യാപുനരവർപെററമസാസ്ത്രം
ഷോഡശകന്യാകുമാരളരാ, യതിൽ
വാടാതെകണ്ടുപതിമൂന്നുപേരെയും
ധർമ്മരാജനുകൊടുത്താ, നതിശയ
സാമാന്യമാർത്താണ്ഡപ്രജാധിപൻ.
ശ്രദ്ധാ, ചി, മയിത്രീ, ദയാ, ശാന്തി, പുഷ്പയും,
മുഖോംഗി, പുഷ്പി, ക്രിയോ, നന്തി, ബുദ്ധിയും,
മേധാ, തി, തികയും; ശ്രീ, മുത്തിയെന്നവ-
ക്കാദിക്രമാദിധാനങ്ങളായതിൽ.
ശ്രദ്ധപെററുള്ളവരും; പ്രസാദൻമൈത്രീ
പുത്ര; നായൻദയാത്മജൻ; ശാന്തിമൻ
ഭക്തൻ; മുദൻതുഷ്ടിമൻ; സുയൻ; പുഷ്ടിമൻ;
ദളപ്രദനായയോഗൻക്രിയാത്മജൻ;
പദ്യോത്ഭവനായജ്ഞാനിനന്ദനൻ;
ശിഷ്യമഴുമതിനായതുബുദ്ധിമൻ;
മേധാത്മജൻസ്മൃതൻപ്രാക്ഷേമനനപരം
ബാധയൊഴിഞ്ഞതിതിക്ഷാത്മജനവി;
ശ്രീസുതൻപ്രശ്നൻപോലഥകേവലം

മുത്തിജന്മാർനന്നാരായണരല്ലോ.
ഏവംപതിമൂവർപെററുള്ളവർപതി-
ന്നാൽവര, വർക്കണ്ഡേയായാസംപാഥയെ
പാവമുറങ്ങുകൊടുത്തതെളിഞ്ഞു, തി
പാവനയാംസ തത്തന്നെപ്പിറക്കുകയും;
കേവലംചമേകൊടുത്താ, ടുക്കുമഹാ-
ദേവനായ്ക്കൊണ്ടുകൊടുത്തുസതിയേയും
പിന്നെസ്സുതീർക്കൽതന്നോടുസാസ്ത്രം
തന്നുള്ളിപ്പുണ്ടായവൈവരാനുബന്ധത്താൽ
ബ്രഹ്മാത്മജനായദക്ഷപ്രജാപതി
ദുർമ്മത്സമേണനശിച്ചുപോയാൻബാവാൽ.”
ശ്രീപരമേശ്വരനും ദക്ഷനുംതമ്മിൽ ഉണ്ടായ
വിരോധസമിതിയും ദക്ഷയാഗവും.
എന്നിങ്ങനെമുനീന്ദ്രോക്തികൾകേട്ടു-
നന്നേരമാനന്ദശാലിവിദൂരം
ചെമ്മേതൊഴുതുചോദിച്ചു “നതെന്തരോ?
തന്മകൾതന്നെവേട്ടോതമഹേശ്വരനിൽ
വൈരംപ്രജാപതിക്കുണ്ടായ് ചമഞ്ഞതിൻ
കാരണംനേരേതിരിച്ചുതർച്ചയ്ക്കുമേ.”
“എങ്കിലോകേട്ടുകൊൾകെ” നരചെയ്തഥ
സങ്കലിതാനന്ദമോടതളിച്ചെല്ലാൻ;-
“മുനംപ്രജാപതിമാർചെയ്തസത്രഭൂ-
തനിശാധാദൈവങ്ങളിമഹേശ്വരൻ.
ചെന്നാനവിടേക്കുദക്ഷനുംകൂടവേ
വന്നതുകണ്ടിലേശ്വരനീശ്വരൻ,
പ്രത്യുപോതമാനങ്ങളാദികളൊന്നമ-
ങ്ങത്രരംചെയ്തില്ലായ്ക്കതാലക്ഷണം
കോപംവളൻശപിച്ചാൻമഹേശ്വരനെ
താപേനസത്യാവിർഭാഗംനിന്നക്കിനി
മേലിലിതുമുതലായൊഴിഞ്ഞീടുമേ
കാലപുനന്നായിത്തന്നുകൊൾകെ” നവൻ
താനഭിഷിപംഗവുംചെയ്തിരിക്കുവിധയ
മാനംകലന്നെഴുന്നേദി കേൾക്കട്ടാ;
ദക്ഷനേയമനുചാരികൾതഞ്ചെയും
ഉൾക്കാമ്പിൽനേരറിവില്ലായ്ക്കയാമിനി
തർപാത്മബോധവിചാരമില്ലായ്ക്കയെ-
ന്നാർത്തന്നുകോപാൽശപിച്ചിതുകൂടവേ.
ദുത്യജങ്ങളെപ്പിടിച്ചുകൊൾക്കയാൽ
എത്രയുംകോപംകലൻഭൂമുനി
ചിത്തേവളൻപരിഭവത്തോടുടൻ
മുത്യജയഭക്തരാമവർതഞ്ചെയും
പാഷണ്ഡികളായ് ചമകെനുശാപവും
രോഷേണചെയ്തവേഗേനവാങ്ങീടിനാൻ.
ഭൂതേശനുമെഴുന്നള്ളിനാൻ, ദക്ഷനും
യാതനായങ്ങളൊറ്റുറുതിയുത്തവും
കോപിപ്പുകൊണ്ടുൻജഗത്തയവാസിക്രൂ-
കോപിപ്പുതിന്നുചെന്നീടിനാരൊക്കവേ.

നാനാഭിഗ്നന്തരേണോരുംമരുവിന-
 നാനാപ്രമുഖൈരദക്ഷയാഗോസ്തവം
 കാൺമതിന്റുംശ്രമിച്ഛാനമായ്ക്കോണ്ടധി-
 കാളായസംഭരിതോപചാരൈസ്സമം
 പോകുന്നമഹാപുഷ്ടർകണ്ടുമാഹതിതാൻ
 ഏകാഗ്രഹിതയാകേട്ടുസതീഭേവി,
 പോകയില്ലത്തനിഷ്ഠമകതാരിൽ
 ആകാംക്ഷയുണ്ടായ് ചമഞ്ഞതുതന്നുടെ
 ജീവനാഥൻപരമേശ്വരനോടനു-
 ഭാവമോദാമുനത്തിച്ചാർപ്പണന്നുടൻ.
 “നാഥ! ഭവാനുകേട്ടതില്ലയോമല്ലിതാ-
 വാദരാലഞ്ഞൊരുമ്പെട്ടയാഗോസ്തവം?
 നാനാമവാസ്തവങ്ങളെപ്പറന്നുങ്ങതി-
 നാനന്ദമോടുപോകുന്നനിരന്തരം.
 നാമെന്തടങ്ങിയിരിക്കുന്നതിങ്ങിനെ
 കാമപ്രദ! പ്രഭോപോകേണ്ടതല്ലയോ?
 ഇന്നിന്നിന്നവെന്നുചെന്നതില്ലെങ്കിൽമ-
 ററന്നിനിവേണ്ടുവിചാരിക്കമാനസേ;
 പോകേണമിന്നിനിക്കമ്മയേയുംമമ
 പ്രാഗ്ജാതമാരെയുംകാണുമാറില്ലതാൻ.
 എല്ലാരുമുണ്ടിങ്ങുവന്നിട്ടിവിടെനാ-
 മല്ലാതെയുള്ളരവില്ലൊരുസംശയം.
 അച്ഛനുംനമോടുപണ്ടുള്ള വൈരങ്ങ-
 ഉച്ചിയായിതരൊരുമിച്ചുകാണുമ്പോൾ”
 കളൗൽമുലത്തുവിതുമമാകുതങ്ങ-
 ഉൾച്ചേർന്നതെല്ലാംപുണർന്നുത്തിച്ചതിൽ
 വിശ്വപരനേറിനുകൗതുകമായയോ-
 ത്തച്ചോ! ഭവിച്ചുവളന്നുകുതാരലാൽ.
 വിസ്മയംപൂണ്ടുനന്ദസ്തിതംചെയ്യസം-
 വിസ്മയാതൃപ്തിപിന്നിഴോടരുളിച്ചെയ്താൻ:
 “ഭരേ! തവഹിതമായതുമെന്തില്ല-
 ഞെട്ടിയുമേറുമുപദ്രവമോമലേ!
 ബന്ധുക്കളെച്ചെന്നുകാണേണമെന്നനി-
 ന്നന്തർമ്മനസിഭവിച്ചുവിചിന്തിതം
 പണ്ടേപരക്കെയെല്ലാക്കുളളെന്നതി-
 ന്നാണ്ടാകുവേണമവർക്കുമാശ്വാഹരം.
 ബന്ധുക്കളല്ലായ്കിലുംചെല്ലുവാനതി
 ബന്ധുതപായതെന്നുള്ളതുനിന്നും;
 ബന്ധുതപമേലക്ഷണംസുഹൃദ്ബന്ധിന
 ബന്ധമില്ലാതെവൈരാഗ്യമരിതപും.
 ബന്ധുക്കൾതമ്മിൽവാസ്തവമില്ലെങ്കിലോ
 ബന്ധുക്കളല്ലവെന്നുമാറികനി.
 ബന്ധുവാസ്തവമുദയനാനമിവി-
 ല്ലസ്വതപമത്രേനമുക്കുതോന്നുന്നതു്
 ബന്ധുതപമുണ്ടുശതതുപത്തിലുംനല്ല
 ബന്ധുശതമുക്കൾശതമുക്കുമാണതും.
 ബന്ധുതപമോൽത്തന്നാചെന്നകണ്ഠപ്പാൽ

ബന്ധുതപമാഹരിച്ചീടുകയില്ലേടോ!
 ബന്ധിച്ചുധിക്കരിച്ചീടുകയുംചെയ്യും
 ബന്ധമില്ലല്ലോഉവിടെനിന്നീടുവാൻ;
 സന്തുജ്ജിജ്ഞാതിനിത്തുപോരുന്നതും
 സന്താപകാരണമായുത്സവപ്രഭേ!
 ചിന്തിക്കവല്ലാതധികകൃതിഷ്ഠിർകർമ്മ-
 ററന്തർമ്മനസിമുഴുക്കുമർവയ്യും
 ഏറാമമർവ്വമുഴുത്തുവരുമ്പൊഴ്
 തേററുപോംബെന്ധുതപംമറന്നങ്ങുസ
 ചീററതിങ്ങുടനോറുനിലുന്നവർ
 തോറീടരുതെന്നൊരുമ്പെട്ടുമേവതം.
 അല്ലോഉവിടെബന്ധുക്കളായുള്ളവർ
 ശില്പമാക്കീടുവാനുള്ളവരല്ലേടോ!
 ദക്ഷനറിയാതിരിക്കയില്ലങ്ങവ-
 യൊക്കെനിരൂപിച്ചുപോക്കിച്ചുന്നതെയും
 മുല്ലാടവന്നുവാസ്തവ്യമങ്ങേറിയോ-
 രല്ലേതൊരുമമനീയതുനിന്നും.
 ഇല്ലോഉവിടെയെന്നോടൊരുമിക്കയാ-
 ലപ്രേമമങ്ങിനെയുംകുറഞ്ഞതുലോം.
 മുരോ! മുറുറുവിവയൊക്കെനിരൂപിച്ചു
 നില്ലോണമങ്ങുപോയാൽഗുണമയ്ക്കു
 തല്ലില്ലതിന്നുനീതാൻതന്നെചെൽകിലും
 മൽപിയയെന്നനാടുതൃയാലേവതു.
 അല്ലോഉതുംഭുപകാരണമായുരു-
 മില്ലോളിതെല്ലാമറിഞ്ഞുകൊണ്ടിന്നിനി
 ഞാൻപറയുന്നതുകേട്ടിങ്ങടങ്ങുക
 തേങ്ങോരുമാനന്ദവാണീ! ഹ്നാലയേ!
 മാതാവിനേയുംമഹൽജ്യോത്സമാരെയും
 പ്രാതേനകാണ്ടതിന്നാശയുണ്ടെങ്കിലോ
 യാഗംകഴിഞ്ഞുപിരിഞ്ഞുപോമുന്നമേ
 വേഗേനചെന്നുകാണാംകദാചിത്പ്രിയേ!”
 ഏവമരുൾചെയ്തുകൾസമാധിസ്തനായ്
 ദേവദേവേശനുമങ്ങിരുനീടിനാൻ.
 ദേവിയുംപോകയിലാശമുഴുത്തനിൽ-
 ഞാവതല്ലാഞ്ഞുഴറിപ്പുറപ്പെട്ടതാൻ.
 താനേനടന്നതുകണ്ടു തങ്ങളും
 മാനസസംഭ്രമംപൂണ്ടുഴിടുക
 കൂടെപ്പുറപ്പെട്ടുചെന്നുചുഴന്നുകു-
 ടീടുന്നവർപുഷ്പഭേരോപരിമുദാ
 ഭീതിയൊഴിച്ചുവളംകുവളന്നസം-
 പ്രീതിയോടേവ പ്രമേളസമനപിതം.
 ചെന്നങ്ങദക്ഷപ്രജാപതിയെന്നുടെ
 സന്നിധിയിങ്കലടുത്തോരുദേവിയെ
 കണ്ടുബഹുമാനമുൾക്കൊണ്ടവരവർ
 കൊണ്ടാടിമാനിച്ചുവാഴ്ത്തിച്ചുവെറിയൊരു
 കണ്ടാരുടനങ്ങുകൊന്നുചാരിക്കും;
 പണ്ടവർക്കുള്ളിൽമറേറശനിൽച്ചേന്നൊഴും

വൈരംനമിത്തമായുല്പാദമരേശ്വരി
 ശൈരിയിലുംവളന്നുള്ളവൈരത്തിനാൽ
 ഭാഷണംകേചിൽതുടങ്ങിനാശിശാ
 ഭൂഷണാലുങ്ങുതൊട്ടോരോവിധങ്ങളാൽ
 യോഷിതപ്രവരയുംതന്നനോനായക
 ദേവപിക്വതമുടൈവൈരാനുവര്യങ്ങൾ
 ചേരാതതോരോന്നനേകവിധംകേട്ടു-
 മോരോന്നകണ്ടുമാററത്പോയ്ചെന്നടൻ—

നിജജനകനികമുപഗമ്യനിന്നിടിനാൾ
 നിരശ്വരാമളകോളരൂപിണി
 തദനമിഴിമുനകളിലണഞ്ഞിരിക്കുന്നവൻ
 തത്സുതതന്നെത്താൻകണ്ടതില്ലെന്നും
 മതിശതിയൊടധിരത്വവെറുപ്പുകാട്ടിനേ-
 ത്തതുസഹചര്യമാമാററത്കണ്ടേറവും
 ബഹുവിധവിഭാഷണംപിന്നെയുംചെയ്തും
 വേണ്ടിലിതെന്നൊല്ലീചപോലന്നവൻ;
 സമയമതുപൊഴുതിലൂന്നുവിലജനനിക്കുതാൻ
 സഹ്യമല്ലാതെശോകേനകോപാനലൻ
 ബതമുദിമേഷകിന്നൊടെടുത്തുപൊങ്ങുവണ്ണം
 വേഗാലഖിലമാതാവിൻമുഖാംബുജം
 മറയുമളവണിമിഴികളായകോണദപ്രയേ
 മാരിതുകിത്തളന്നീടുമരാനതേ —

ചിത്തേവിചാരിച്ചുകണ്ടാലിവനുടെ
 പുത്രിയായ്നിന്നതുകൊണ്ടിസ്സുഭാനതേ
 വിദൂതമേററനിഷിദ്ധയായേനിനി-
 ഷിഷാമഭവിക്കുംതമിക്കിലെന്നിശാപൻ
 നിമുയിച്ചെന്നോടതുംചെയ്തേറിയോ-
 രിച്ചാവരേനകേളാതെകണ്ടിങ്ങുത്താൻ
 പോന്നതൊരുപിഴയായുന്നിതങ്ങിനി-
 ചെന്നുചേർന്നുവോടുന്നത്തിച്ചുകേൾക്കുമ്പോൾ
 പാരിമിദ്രമാകുന്നതെല്ലാക്കുമി-
 ദ്വാപരാശ്വാധീനയാകുന്നതല്ലത്താൻ;
 നേരേവിചാരിച്ചുകാണകിവിവിടെയി-
 ദ്വാരിലബലമാരായാലവക്കുതൽ
 പ്രാണനാഥൻദൈവമാകിലുമന്യം
 പ്രാണഭാതാവാംപിതാപുംവെറുക്കിലോ
 മാനസസൗഖ്യമവിടെയറുന്നിമി-
 ലാനന്ദസാധ്യമനേകമുണ്ടെങ്കിലും
 കേവലമാകയാലിന്നിവനതൽനി-
 ന്നാവിർവേച്ചിശരീരമതിന്നുത്താൻ
 കാരണത്തിങ്കലിവനുടെമുമ്പിൽവ-
 ചാരുമിനിയൊരിക്കൽപഴിയാംവണ്ണം
 മൂലാനലേനദവില്ലെന്നോത്തതൽ-
 ഷാലേമനസ്സംശയംവിട്ടുതന്നുടെ
 ഭക്തജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടുമഭീഷ്ടസി-
 ല്ലപ്രയത്നങ്ങളെല്ലാകൊടുത്തതെളിഞ്ഞുടൻ
 വൈകാതെയോതാഗ്നിതന്നിൽതിരുച്ചുടൽ

വൈകാത്യമെന്നിതേന്തുമാക്കീടിനാൾ.
 കണ്ടുനിന്നോരുഭൂതങ്ങളുല്പാദനൻ
 മണ്ടിയണഞ്ഞുമററാകൃതുശാലയിൽ
 കണ്ടതെല്ലാംവാൻയാദായനംചെയ്തു
 കൊണ്ടുടുത്തുപൊടിചിതുശാലകൾ
 ക്ഷണതവിട്ടുസദസ്യാദികളെയും
 കണ്ടുടുത്തുവെറുപിശ്ചകളെയും
 തച്ചുകൊന്നൊക്കെത്തകുത്തുപൊടിച്ച്സ-
 നച്ചെസ്സുരമലറിത്തിമർക്കുവിയെഴ
 തച്ചുതണ്ടുകണ്ടുല്പാദിപ്പിച്ചുനി
 പശ്ചാൽപരിതാപയുക്തനായജ്ഞസാ
 സൃഷ്ടിച്ചെഴുംദേവഭൂതഗണങ്ങള-
 ങ്ങളെറസിചുവരോടെതിർത്തിടിനാൻ.
 തമ്മിൽകരുത്തുകറുത്തുപിണഞ്ഞുട-
 നന്മേഷമോടരമിട്ടതിക്കിദൃതം
 നിന്നുകൂടാഞ്ഞൊഴിച്ചീടിനാശിശാപൻ
 തന്നനുചാരികളായഭൂതാനന്ധം,
 തത്രൈവതൽക്കാരണത്തിങ്കലുള്ളചെ-
 ന്നത്വമൊക്കെയടങ്ങിമറേറവരം.
 തൽക്കാലവേഗാലുവായവസ്ഥക-
 ളൊക്കവേമുക്കണ്ണരോടുവീണാധരൻ
 മുഖ്യമുനീന്ദ്രനണത്തിച്ചതുകേട്ടു
 ദുഃഖാമുൾക്കോപാംബുഹൃദിനയും
 വ്യഗ്രചുമിച്ചുയുഗ്ഗവുലജയ്യ-
 മുഗ്രനകമേകലൻസസംഭ്രമാൽ
 കോടിമാത്രപിടിച്ചുനിവർത്തി-
 ചീടിനാനുഷ്ഠാലവടെനിന്നതയും
 മോദാകൃതിയൊടുവെട്ടുന്നിഷ്ടാഭവ-
 ദാവാപൂരമോടുംകരതാരതിൽ
 വീരോടെടുത്തുപിടിച്ചൊരുശുഭവും
 വീരഭദ്രൻനമസ്കൃത്യനില്ക്കുവിയെഴ
 കാലാരിയുമരുൾചെയ്താൻഭവാനിതു
 കാലമിന്നിയങ്ങുചെന്നവിളംബിതം
 ഭക്തിപ്രജാപതിയെക്കൊലചെയ്തയെ-
 ന്നാൾക്കോപമോടനപ്രേരിതനാമവൻ.
 തുക്കാലിണയിങ്കൽവീണനമസ്കരി-
 ചുഗ്രന്വരിചോടുതള്ളുന്നശുഭവും
 വ്യഗ്രവതമാരിളക്കുസമുദോ-
 മുഗ്രനത്വഗ്രവേഗാൽനടന്നിടിനാൻ.
 ചുറ്റുമുഴന്നതിമിത്തലറിക്കറ-
 പുററുനടന്നിതുഭൂതഗണങ്ങളും.
 മുഖ്യരന്മാർതുടന്നൊക്കെനടന്നുള-
 വക്ഷിതിചക്രംകിളൻരേണുക്കളാൽ.
 പുഷ്പരദേശവൃദിശകളുമുറ്റ-
 രക്കനംകൂടെമറഞ്ഞുവന്തികേ
 ദക്ഷാലപരക്ഷിതെന്തിലുംമറഞ്ഞുക-
 ളൊക്കയങ്ങാശ്ശുകേചിൽപറഞ്ഞീടിനാൻ:

“എന്തൊരുമുഖംജന്മമുതലിപ്പറന്നു-
 മന്തരാപാരമ്മറിഞ്ഞിളകീടുവാൻ
 ബന്ധമുണ്ടായതെ”നിങ്ങളെന്നെപ്പറയും
 ചിന്തിച്ചുനേക്കുവിധംപറയുന്നതിൽ
 ചൊന്നാർചില“രിതുപന്നഗഭൂഷണൻ
 തന്നുടെദേവിതൻവാൽക്കൾകേവലം,
 തന്നുള്ളിലെല്ലാമറിഞ്ഞുകോപിച്ചുകൊ-
 ണ്ടെന്നുവേഗാലെയ്ക്കുന്നതല്ലല്ലീ?
 തിണ്ണമിതെങ്കിൽമഹേശ്വരകോപമി-
 ണ്ടിന്നുസഹിക്കുന്നതാരോ!ദൈവമേ!”
 എന്നിത്തരംചിലർചൊല്ലുന്നതുവെട്ടു
 ചെന്നടുത്തിടിനാർഭൂതഗണങ്ങളും
 പാരാവാരന്തിരമാലകളോടുചേ-
 ന്നാരാവചാലാതരമടുക്കുവണ്ണം
 ധീരതയോടുചൂഴുന്നങ്ങവർഭൂതം
 പാരായണഗാത്രാലംഭംപൂക്കുടൻ
 കാണായസംഭാരപൂരങ്ങളൊക്കെയ-
 ക്ഷോണിയിൽവാരിയാരാധിച്ചുചൂഴും
 യാജകനേയുംപരികർമ്മികളേയും
 പൂജാമൊഴിച്ചുടിചൂഴിയിൽമെല്ലവേ
 ചാലച്ചരിച്ചുകിടത്തിയിഴച്ചതൽ
 ശാലപ്പുറത്താക്കിവച്ചുകുന്നുടൻ;
 പാത്രങ്ങളുംസുവപുഷ്ടാഹ്ലാദികൾ
 നേത്രേന്ദ്രിയാത്മങ്ങളായതെല്ലാമൃതം
 തച്ചുതകുത്തുപൊടിച്ച്തീയംകെട്ടു-
 ത്തച്ചെട്ടുസൂരമലറിപ്പറപ്പെടുടൻ
 നിജജന്മാരെയുംതാപസന്മാരെയും-
 മുജപലിതാമർഷമോടുചെറുത്തുടൻ
 തച്ചുതച്ചാട്ടിപ്പരിചുകെട്ടുത്തുതൻ
 കച്ചേൽമുഖത്തയൽമാറായഴകിയ
 ധർമ്മദാരുണങ്ങളേയുംപുനരാവണ്ണം
 നിർമ്മരിയാദകൾചെയ്തുകൊമ്പിധം;
 ശാലകളേയുതകുത്തുകളയുമ്പോൾ
 മാലേരിമണ്ടിത്തുടങ്ങിനാരേവതം.
 അപ്പോൾമണിമാൻഭൂട്ടവിനെച്ചെന്നുടൻ
 കെല്ലോടടുത്തുപിടിച്ചുകെട്ടിക്കുണാൻ
 മുഷ്പോടിരുത്തിമീശപ്പെരുങ്കൊമ്പുക-
 ളൊക്കെപ്പരിചൊടുക്കിപ്പിറിച്ചുത-
 ഭപക്രൂരംബുജത്തിങ്കൽനിന്നൊഴുകീടിന
 രക്തക്കളികണ്ടുപൊട്ടിച്ചിരിച്ചുവോ!
 “മല്ലെതരംപാപബന്ധപുത്തികളിത്തരം-
 മുൾപ്പൂവിലോത്തുകൊൾകെ”നാചൊല്ലുംവിധയ
 തിക്കിത്തിരിക്കിയോടീടുംഭൂട്ടവിനെ-
 ചിക്കനേചെന്നുപിടിച്ചുനന്ദീശ്വരൻ
 മുഷ്ണരൻപാരംകുതന്നവൻതന്നുടൻ
 ഞെക്കിപ്പിടിച്ചുകാലംകുരയ്ക്കുമ്പും
 കെട്ടുന്നളവുനോക്കുന്നവൻതന്നുടെ

ഭൃഷ്ടികൾകുത്തിപ്പൊടിചിരുത്ത്ടിനാൻ.
 ഷണ്ഡേശ്വരൻകുതാരിലകപ്പെട്ടി-
 തന്നേരമാശുപൂഷാ,വവന്തന്നുടെ
 ദന്തങ്ങളെല്ലാമടിച്ചുകൊഴിച്ചുവോ!
 “ചന്തമുണ്ടില്ലോഴ്തെ”നാചൊല്ലിടതം
 ബന്ധിച്ചുപന്തിമിഥിളമോപതി-
 പന്തിയാദക്ഷപ്രജാപതിതന്നെയും;
 വീരഭദ്രൈതമാൾചെന്നുകൈപിടി-
 ചാരുധരമോദനകെട്ടിസ്തരസം
 ശുഭമുനയാകഴുത്തുറ്റിച്ചിട്ടുട-
 നോലോലവാതന്നചോരയോടത്തല
 തന്നുടെകയ്യാലെടുത്തങ്ങദക്ഷിണ
 കണ്ഡത്തിലാഹുതിയാക്കിക്കുണാന്തരാൽ.
 ചണ്ഡപരാക്രമന്മാരായഭൂതങ്ങൾ
 ചണ്ഡപരശുനിയോഗികളിങ്ങിനെ
 ദണ്ഡമുസലശുലങ്ങൾധരിച്ചുകൊ-
 ണ്ടണ്ഡകടാഹരനടുത്തുമാറ്റുറമാം
 വണ്ണമലറിത്തിമിത്തുചെല്ലുന്നൊഴ്-
 തെന്നെയെന്നെക്കാലചെയ്യുമെന്നോത്തരോ!
 വിണ്ണവരുംമുനിമാരുംപരവശാൽ
 മന്നിടചെയ്തുകുലക്കിയോടീടിനാൻ.
 പേടിച്ചുക്കണ്ണുതുറിച്ചവരാശുനാ
 ചാടിക്കിഴച്ചമണ്ടിഭ്രമിച്ചുവതം
 കൂടെച്ചൂഴുന്നസരോജാസനന്തര-
 വീടുംമഹാസത്യലോകംപ്രവേശിച്ചാൻ.
 സംഭ്രമിച്ചുംഭോജസംഭവൻതൻപട-
 മമ്പൊട്ടു“പാലയേ”തിസ്വദന്തൊക്കുവേ
 കമ്പിടുന്നോടുകുവെന്തൊരുപാപമെ-
 ന്നമ്പരന്നംഭോജസംഭവന്തരാ
 പേടികെട്ടുമാറ്റുചോദിച്ചുവടി-
 രോദസഗൽഗുരംവേഗാലവർകളും
 ചൊല്ലിനാരുണ്ടായവസ്ഥകളൻപിന്നോ-
 ടെല്ലാമതുംബതകെട്ടുചതുർമുഖൻ
 “കഷ്ടമേനിങ്ങളെല്ലാവരുംകുടിന-
 ണ്ടൊട്ടുംവിചാരമൊരുവക്കുമെന്നിയേ
 മൃത്യുഞ്ജയനീരസംചെയ്യുമുലമാ-
 യിതമനമ്മകപ്പെട്ടിതെത്രയും
 സത്തക്കളിന്മഹാത്മാക്കൾക്കു;ദൈവത-
 തപന്തമനനാൽവരുമിതെല്ലാവർക്കും;
 ദൈവമാകുന്നതുസാക്ഷാൽമഹേശ്വരൻ
 സർവ്വജ്ഞനെമറന്നീടരുതാരമേ.
 ശവാനുകൂലമില്ലാജിലെല്ലാമ്പ്രമാ
 സർവ്വലോകാത്മചുമില്ലൊരുസംശയം.
 തൽപ്രസാദംകൊണ്ടൊഴിഞ്ഞുമാറ്റമൊ-
 ന്നിപ്പാരിലാരുവെരിപ്പുവരില്ലല്ലോ.
 മുപ്പുരക്കെതിരൻകോപസ്മരമിട്ടി-
 നാർപ്പൂവിലോക്കിലരുതൊരുവർക്കുമേ

മുട്ടുപുറമെങ്കിലിന്നമെല്ലാകള-
 ഞ്ഞൊക്കെയെല്ലാവരുംകൂടവേചനങ്ങൾ,
 തദനന്തന്നെശരണംഭജിക്കിലേ
 ഭഗവാനുപമയരനിസ്തം.
 നല്ലതിനിമേൽപരേണമെന്നാകില-
 ഞ്ഞെല്ലാവരുംകൊമിച്ചുപോന്നീടുവിൻ
 വല്ലാതെനിന്നുഴന്നാലിനിയുമുറ-
 രില്ലൊരുകായ്നരകിക്കെന്നിയേദൃശം.”
 കല്യാണിനിയായഭാരതീവല്ലഭ-
 നെല്ലാമതർക്കയുതിങ്ങിനകേട്ടവർ
 ചൊല്ലിനാൻ “ല്ലാമതർക്കയുവണ്ണമാ-
 ണ്ണൊള്ളാമിനിയതിനില്ലൊരുസംശയം.”
 “പോതവിനകിമെല്ലാതൊരുമിച്ചു
 കാശാരിയച്ചെന്നെക്കൊത്താഴിട്ടുവാൻ;
 കാലംകളയരുതേതു”മെന്നാശുതൽ
 കാലേമുതിന്നെഴുന്നള്ളിച്ചതുജ്വലൻ-
 കൂടച്ചുഴന്നിടുകുടിത്തുടർന്നിട-
 രോടുംസുരമുനിമാതമതിദൂതം
 പാടേപരിചോടുചേന്നുടൻഗുജ്ജി-
 വാടംപ്രവേശ്യഭൂതാവലിചുഴവേ
 വാഴ്,മിളാപുതവാസം,മഹേശ്വരം,
 കോഴയൊഴിഞ്ഞുകണ്ടാനന്ദചേതസാ
 പാദനമസ്തുരിച്ചാൻവിധാതാവ,തി
 സാദങ്കലന്മുനിസുരവുദവും,
 വീണനമസ്തുരിച്ചീടിനാരാഹുതൽ
 പ്രാണരക്ഷാശയാദേവൻവിധിതദാ
 പാദേനമസ്തുരിച്ചാരുപഭക്തിമേ-
 ന്നാദരവോടുനിന്നീടനമുവര,
 മോദേനശ്രീപരമേശ്വരൻശങ്കരൻ
 ധാതാവനെയുംനമസ്തുരിച്ചീടിനാൻ;
 സേവകന്മാരോടുകൂടവേശവന-
 ഞ്ഞാവിഷ്ണുഭാഗവത്തുവാർത്തുതികൃതൻ
 ധാതാപുപിന്നെയുമീശപാദാംബുജ-
 മാധിരമനായ,താണതൊഴുതുടൻ
 നിന്നപേക്ഷിച്ചുവുള്ളതെളിഞ്ഞഥ
 പന്നഗഭൂഷണൻതാൻപ്രസാദിക്കെയ്ത;
 ദക്ഷപ്രജാപതിതൻജീവനത്തെയും;
 യജ്ഞാവസാനത്തെയുംവരുത്തിട്ടുവാൻ
 കല്പിച്ചുനഗ്രഹിച്ചീടിനാനേഷസം
 കല്പിതമാമുപാസാർത്ഥമഹോ!ചില
 സത്തുക്കൾക്കംഗഭംഗതപദവിച്ചതും
 ചിത്തപ്രസാദനനൽകിനാനീശപരൻ;
 ചില്ലാടുസംഗ്രഹൽഗുരുശങ്കരൻ
 മുപ്പരാതിമുഖപ്രകൃതിശപരൻ
 ചിപ്പുരുഷൻചിദാനന്ദൻരിവാർത്തകൻ
 സപ്പുരുഷൻസദാനന്ദൻ സദാഭിവൻ
 സുപ്രവിഭൂഷണൻസർവ്വാനന്ദനീശപരൻ

മുട്ടുകുളുപിന്നാശമുൻപാൻ
 തലൻപരമേശ്വരൻദരിതാനുകുൻ
 ഭദ്രപ്രഭൻഭവമുത്സവിനാശനൻ
 ഭക്തപ്രിയൻവരദൻഭവസാഗരൻ
 മുക്തപ്രദൻമുക്തദാദിനിഷേവിതൻ
 മൃത്യുഞ്ജയൻമൃഗനാദിനിലയനൻ
 മൃത്തിവാസസ്സുരകുശാനന്ദതാമരകൻ
 രത്നസാനവിശിഖാസനൻ,ഭ്രാഹ്മൻ
 പത്മനാഭാശുഗൻവിശ്വസ്തകുശാമി,
 മുപ്പരാതിമുക്തദാദിനിഷേവിതൻ
 മുക്കണ്ണതർക്കിയുംഭവവുദവും
 കൂടെത്തെളിഞ്ഞുകുശാലപരശാലപു-
 ഷ്ടീടംവിധേവീതിഞ്ചാദമുനിഷ്ടം
 കൂട്ടിത്തൊഴുതനമസ്തുരകുശവെഴു-
 താത്മപ്രസാദമുറാനന്മാനീശജനൻ
 ശാശ്വതൻശവൻജഗൽഗുരുശങ്കര-
 നീശപരൻതാനങ്ങനഗ്രഹംചെയ്തയാൽ
 മൂന്നമേയുള്ളസുവനീപശുവതു-
 തന്നെയുത്തരിശസ്സഥകേവലം
 പിന്നപ്രജാപതിദക്ഷശിരസ്സാക്കി
 നന്നായൊരുമിച്ചുചേർത്താരമരകർ,
 ദക്ഷനുംജീവിച്ചുണർത്തെളിഞ്ഞുടൻ
 ഉക്ഷുഭപജനിലഭോധമൊഴിഞ്ഞുഴും
 ഭക്ത്യാവണങ്ങിസുതിച്ചാൻപലവിധം
 ഭക്തപ്രിയനുംപ്രസാദിച്ചുള്ളനാൻ.
 അപ്പോളുചിലേശ്വരപ്രസാദത്തിനാ-
 ലുതപിക്കുകളോടുമാചാതുഭ്രാദി-
 വണിഭീസ്സാകമാഹന്തിവചിനനായ്
 വന്നൊരുയജ്ഞകർമ്മത്തിനുകേവലം
 പിന്നെയുംപ്രായശ്ചിത്തംചെയ്തൊടുക്കിനാ-
 നെന്നതിൽവൈഷ്ണവമാന്യരോധാരകേ
 കല്പിച്ചതിലേക്കെജ്ജമാനനാൽപരി
 കല്പിതലുഗനശക്ത്യാജഗന്നായകൻ
 വിഷ്ണുഭഗവാൻവിശ്വഞ്ചാദിവിതൻ
 ഉണ്ണേതരാംശുദിവാകരലോചനൻ
 പത്മനാഭൻപരമാത്മാപരാപരൻ
 പത്മജാവല്ലഭൻപത്മയുധൻപരൻ
 വിശ്വഭരൻവൃഷവാഹനവദിത-
 നച്യുതനവ്യയനവ്യക്കനപയൻ
 നിഷ്കുളൻനിഗ്ദണ്ഡൻനിഷ്ക്രിയൻനിമ്ബൻ
 നിഷ്കുളയൻനിഗ്ദണ്ഡൻനിരഹൻ
 നദീപുരണൻനിരമാന്തനേ,പ്രാജ്ഞകൻ
 നിഷ്കുളനപ്രിയൻനിത്യൻനിദാമയൻ
 നിമ്ബൻനിഷ്കുളൻനിതപാശ്രയൻ
 സന്ധ്യൻസർവ്വസാക്ഷീശൻസനാതനൻ
 കല്പമഷ്ടനാശനൻകർമ്മധർമ്മാത്മകൻ
 ചിന്മയൻചിത്പുമാനാത്മാശിവാനന്ദൻ

തന്നെസുവണ്ണാഭിമേധസ്താമുദം
 മിന്നൽപ്പിണ്ണർന്നിരമിന്നിനിൽക്കുംവണ്ണം
 പന്നാരാതിനമുസ്സന്നായഞ്ജസാ
 വന്നതോന്നീടിനാനിദിനിരനിഭൻ
 സൂര്യായുതപയോവിളങ്ങീടിന
 ചാതകിരീടവുംകണ്ഡലശോഭയും
 പീതാംബരാഭയന്നാഭീസരോജവും
 ധാരണിവാസവുംചൈതന്യമോലയും
 ശ്രീവത്സവക്ഷുവുംകണ്ഠഭേരാഭയും
 ഗ്രീവാസുരോഭയുംലക്ഷ്മീകരാഭയും
 തൃക്കൈകളെട്ടുതിരുവായുധങ്ങളും
 കൈത്തെളിവോടുകാണായിരത്തിഭേ;
 പ്രത്യക്ഷനായഖിലേശനെക്കണ്ടുടൻ
 മത്സരാദിഭ്രമതീന്നോരുദക്ഷുരം
 ഭൂതൃതൃതപിക്കുകൾപരിചമിക്ക-
 ഉത്രന്തഭക്ത്യാസദസ്യാദിസർവ്വം
 ദിപ്താവരംയജമാനാദിദൃസുഃ
 മുപ്രേരഷികളുമരമുനികളും;
 സിദ്ധതംസാധ്യതംവിദ്യാധരോദ്ധവും
 തദർവസുക്കൾപിതൃക്കൾമതത്തുകൾ
 യക്ഷാപ്ലരോരഗചാരണകിന്നര-
 രക്ഷോഗണങ്ങളുംഗന്ധർവസംഹവും
 പ്രേതപിശാചവേതാളഗണങ്ങളും
 ഭൂതാവലിമുതലായവരേവരും,
 ഭക്ത്യാജഗന്നായകനെത്തൊഴുതുകൊ-
 ണ്ടൊക്കെസ്തുതിച്ചുനിന്നീടിനാരന്തിഭേ;
 തൽക്ഷണംബ്രഹ്മരഥീശപരണംപദ-
 യുഗംനമസ്സർപ്പിച്ചങ്ങഴുനിന്നുടൻ
 ഹസ്താഞ്ജലിയോടുകൂടെവേദാന്തസാ-
 രാത്ഥപദവൃത്തികളാൽസ്തുതിക്കുമ്പോൾ
 വിശപംഭരനവരക്കടാക്ഷിച്ചുകൊ-
 ണ്ടുൾച്ചേരമാധികളെല്ലാമൊഴിച്ചുടൻ
 ശരഭപൽപശുബ്രഹ്മമുതൽസിന്ധവതന-
 നച്യുതനംബുജസംഭവൻതന്നെയും
 തഭൂനെയുംപരിചോട്ടസംഭാവിച്ചു,
 ഭദ്രപ്രാൻമന്ദഹാസപൂർണ്ണരും
 സർവ്വനങ്ങളുംകേൾക്കുമാനദരാ-
 മുർവാനായകൻദക്ഷപ്രജാപതി
 തന്നെവിളിച്ചു“നൈടോ! ചതുരാനന-
 നന്ദനനാകിന്ദമക്ഷപ്രജാപതി!
 വന്നാലുമിങ്ങരിക്കത്തമദാണികൾ
 ഭുജ്ഞമെല്ലാംകളഞ്ഞുകേട്ടീടുക!
 ഞാനെന്നഭാവമകലക്ഷമുഞ്ഞുനീ
 താനാത്മസ്ഥിവിചേർന്നിഹന്തരം
 മത്സരാദ്യങ്ങളാലുദാഹിക്കളെത്രമി-
 ചുൾത്താരിമാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടെന്നരം.
 മിഹ്യാവിചാരഭ്രമങ്ങളൊഴിഞ്ഞുതൽ

സത്യസചുപതൈവശാസിച്ചാഞ്ചനി
 ഭക്ത്യാപരബ്രഹ്മമസ്തവൈകാന്തസം-
 സിക്തസ്വയംജ്യോതിരഗ്രേലയിക്കുനീ.
 തല്പരബ്രഹ്മണീനിന്നൊഴൊഴൊ-
 ലുലുന്നരായുണയയരൂപികൾ
 വിശ്വസ്യുടൻതാനാമീശപരണംമഹാ-
 വിശ്വസ്യുടൻപ്രതിസ്തമാർലീലകൾ
 നിത്യമനുസരിച്ചാനുഭവായവ-
 റിയയവണ്ണികളൊന്നുതന്നേഭൂതം.
 ചിത്തവികല്പമുണ്ടാകൊലാമേലിലെ-
 നിത്ഥമതൾചെയ്തപഞ്ചനാഭൻപരൻ,
 സതപരംവൈനതേയേനസാക്ഷുപുന-
 റെയുംവേഗാൽമറഞ്ഞതളീടിനാൻ.
 തദ്ദിശ്ശന്നോക്കിവിദിച്ചുകൊണ്ടാരഥ-
 തഭാദികളായസർവ്വനങ്ങളും.
 ക്ഷേണംവിച്ഛിന്നമായധനമെല്ല-
 രക്ഷണംപ്രായശ്ചിത്തമെയ്യശേഷവും
 ചിത്തത്തെളിഞ്ഞുമെത്താശ്ശസമാധിയും
 കൃതപാതിഭക്ത്യാനിരന്തരംതൽഹലം
 സിദ്ധിച്ചവളതസ്സാനവുപിന്ദവർ
 കല്പിച്ചവണ്ണംകഴിച്ചിരുന്നീടിനാൻ.
 അങ്ങനെയൊഗംകഴിച്ചവന്തന്മക-
 ഉണ്ടുദഹിച്ചുസതീ, പരമേശ്വരീ
 പിന്നെത്തുഷാരാദിനന്ദനായത്ചമ-
 ണ്ണനന്മാ, ദേവിയെന്നുള്ളനാമത്തെയും,
 ചേർന്നമഹേശ്വരൻതൻപ്രിയയാഗ്നനാ
 ചേർന്നുകൊണ്ടാളുചിലേശ്വരീപിന്നെയും.
 യുവചരിതം.

സാമൃദ്ധിജ്ഞാനസുതന്മാരുടെ
 കാമുചരിത്രങ്ങളിങ്ങിനെകേവലം
 ചൊല്ലി; പുനരധർമ്മപത്യാദിസ്തൃതി
 ചൊല്ലിക്കഴിഞ്ഞുനമനുസൃതനായുടെ
 ചൊല്ലെഴുത്തുത്തന്നെമൊട്ടുചുരുക്കിത്താൻ
 ചൊല്ലുന്നതുംഭൂതകൃഷ്ണകൾക്കെങ്കിലും.
 സ്വായംഭവനതനയരീഭവര-
 ണ്ഡായതിൽമുന്മുഖപ്രിയവൃതന്മാരുടെ
 വൃത്താന്തമൊട്ടൊട്ടുപഞ്ചമന്യുസ്ഥത്തി-
 ലുക്തമായിട്ടു, മിളയവന്തന്മാരുടെ
 പുത്രസ്താനമിവിടെപ്പറയുന്നി-
 തുത്താനപാദപ്രസിദ്ധനാമാവവൻ.
 തന്നുടെപുത്രിസുനീതിമുന്നേവർഹോൽ
 പിന്നേവർസുന്ദരിയായസുരുചിയും
 തനപിമണികളിരുചതമ്പെറോരോ
 നന്ദനന്മാരുംകൂടെയ്ചമഞ്ഞീടിനാൻ.
 പുത്രൻസുരുചിയുനന്തമനായത-
 തൃത്തമനാമുപനിസ്തനീതീസുരൻ
 പൃഥമപിതിക്കുസുരചിയുപുത്രനും

ചതുരമുഖിപുരാ യുത്തുനിരന്തരേ;
തൽസുതന്മാർചെറുതായ് കൂടിക്കുന്നനാൾ
ഉത്താനപാദനാമുത്തമഭാരാൻ
രത്നസിംഹാസനേരാജസഭാന്തരേ
പത്മീസുതചിതുമായിരിക്കുമ്പിടയ
വന്നുവൻമടിതന്നിലേറിടിനാൻ
അസ്സനകൈയ്യകുമ്പോട്ടു സുതചിതൻ
തന്നുളഴിഞ്ഞുകഴഞ്ഞുവരികയും
നന്ദനനെപ്പരിചരിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ.
ചെന്നുകൂട്ടിപ്പറക്കുസുനീതിക്കൻ
നിർമ്മലനാശ്വരാനംപോന്നവന്നടൻ
മന്നാവൻതന്മടിതന്നിലേറിടവാൻ
തന്നുജ്ജ്വലിച്ചുകൊണ്ടുവന്നിടയ
നിന്നുപ്രസന്നവൻതന്നെവരവൻ
അന്നോരമാദരിയായ്ക്കൊണ്ടുവൻ
മഹാമഹാമുഖംകൊണ്ടിട്ടിട്ടുതലന്നു-
മന്ധലംകാൽനടക്കൊണ്ടു ചുറ്റിത്തലോം,
വിന്നനായ് നിന്നുവിടുംബിവിടുംബിയ-
ക്കണ്ണിൽപൊഴിഞ്ഞുകൊണ്ടുതടങ്ങിനാൻ.
ചെന്നാളുകണ്ടിതന്നസുതചിയും
“മണ്ണി! കരയുന്നതെന്തിന്നു നീപ്രഥാ
നിന്നുള്ളിലെന്തിനാലുമെന്നിങ്ങനെ
നിന്നുഴന്നാലതുവന്നുകൂടിടമോ?
നിന്നുടെമാതാവിനോടങ്ങുചെന്നുനീ
ചെന്നാലവളതുസാധുമാക്കുംഗൃഹം.
മന്നവനെനമകന്തൻപിതാവായതി-
ങ്ങുപ്രാമന്യംനിന്നതിന്നൊക്കുകാരണം?
നിന്നെത്തൊടുക്കയില്ലല്ലോനരവരൻ
നിന്നിനിഷാലവഴിയേകഴിക്കൊലാ;
വന്നുപ്രാലകൻതന്നെത്തൊടായ്ക്കൊ-
ന്നുനടക്കുന്നപോയ് നിന്നുകരുകനീ.
മന്നപോ. സംഗമേ ട്ടുവാനെനക-
നെനിന്മേമറെറാരുയോഗ്യരില്ലാരുമേ
നിന്നുള്ളിലുമതിനാഗ്രഹമെങ്കിലോ
ചെന്നുനായണനെത്തന്നെക്കേടിക്കുനീ;
സാക്ഷാൽപ്രഗത്യാനായനായണൻ
സാക്ഷിഭൂതൻപദപങ്കജംമാനസേ
ചേർന്നുനിരന്തരംധ്യാനിച്ചിരിക്കുസ-
ദ്വാന്മാജനൽഗുരുതൻപ്രസാദില്ലാളും;
തൽപ്രസാദത്താലനാഗ്രഹിച്ചിടുകിൽ
അല്ലോഴുകിങ്ങുപോന്നുവന്നെന്നുടെ
ഗർഭാശയത്തിങ്കൽനിന്നിഹഭൂമിയി-
ലുത്ഭവിക്കുന്നമെന്നാലിദമാണ്ഡം;
പോകുപുനരല്ലൊതെന്തുപാസനം
വാഴ്ചയിലാശയുണ്ടാകിലതുവര.
കേഴാതെരാജസഭയിൽനിന്നുഴിയിൽ
വീഴാതെതൊട്ടുപോകാതെവന്നെയും

ദൂരെനില്പൂന്നാളാലുചൊല്ലുന്നൊരു
തുരവചസ്സുകൾക്കുട്ടുപുറമനം
പാരമകംനൊതുസാരസ്വചാണിയിൽ
ചേരുമനുരാഗപുരുതരോഷവും
കൂടിക്കലർന്നിന്മാനസതാർക്കൻ
കാറിന്യമെയ്യെന്നെന്നോക്കടിനാൻ.
മാൻനേർമിഴിത്തയ്യലാളതേതുഞ്ചെ-
മാനിയാതെമരുവീടിനാൻകൂടവേ.
ബാലൻസുവനംപിതാവിൻവിവശങ്ങൾ
അലോകനേനസുതചിപ്രഭാവമാം
ശുഭമുനകളേറാശുതിരിഞ്ഞുതൽ-
കാലേപുനരതിഭീനഭാവത്തൊട്ടും
കണ്ണുനീരൊവക്കുഞ്ഞുകുഞ്ഞുപോയ്
ചെന്നുമാതാപുതൻമുന്നിൽവീണിടിനാൻ;
ചിന്നനായ് വീണുകൊണ്ടുതഴൽതേടിന
നന്ദനനെക്കണ്ടുമാതാസുനീതിയും
ചെന്നുടനേററംപരിഭ്രമചേതസാ
നന്ദനനമ്മതൻപാദേനമിച്ചല്ലോൾ
മന്നിടത്തിങ്കന്നുവരിയെടുത്തുരോ
മാനിലണച്ചുപുണർപ്പുണർത്ത-
ച്ചേറുംപൊടിയുംനയനസലിലവും
പാരാതെമന്ദമന്ദംതുടച്ചേററവും
ചാരുതരാജമാരോപ്യതമാദരാൽ
മൂല്നിമുകൻചോടിപ്പാർപരവശാൽ
“അന്തന്നായെന്തിന്നുനീകരഞ്ഞീടുന്നു?
സങ്കടമെന്തുനിന്നുള്ളവായതൊ-
ന്നെങ്കൽനിന്നു ചെന്നെക്കൊണ്ടതിന്നല്ലയോ
നീമുഴുനെല്ലോഴിതെന്തിന്നായ്ക്കൊണ്ടിത.
തൃമോദമോട്ടുകണ്ടീലേപിതാവിനേ?
ചൊല്ലുചൊല്ലെ”ന്നവർചെന്നതുകേട്ടവൻ
അല്ലെങ്കൂഴത്തൊഴുതൻഗുരുവാനിഹർ
ചൊല്ലിനാ “നങ്ങളാൻചെന്നളവെമ്പിതാ-
വല്ലൊഴിഞ്ഞുസിംഹാസനേവാഴ്ന്നു.
കല്യാണിനിയാകുമമ്മസുതചിയും
തുല്യതമിരിയ്ക്കുന്നസഭാന്തരേ
മെല്ലെമെല്ലെക്കളിച്ചല്ലോഴുത്തടുൻ
മെല്ലെത്തടുങ്ങിനാനുത്തമനം, പിതാ
തുല്യമാദാലവൻതന്നെയെടുത്തുചാ-
ഞ്ചല്യമൊഴിഞ്ഞുമടിയിൽവെച്ചാദരാൽ
നല്ലവണ്ണംകളിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത-
ങ്ങളുള്ളതെളിഞ്ഞുത്താൻകണ്ടുചെന്നതും.
കണ്ടതില്ലെമ്പിതാവല്ലോഴുതതികേ
കണ്ടിഴിഞ്ഞേററമുഴന്നുനിന്നോനന്ദം;
കണ്ടിരുന്നോരുസുതചിയാമമ്മയും
ഇങ്ങൽമുഴക്കമാനെന്നോട്ടുചൊല്ലിനാൻ;
മണ്ടിവന്നെന്തിന്നുനീവുപസന്നിധിയെഴ
കണ്ണുതപ്പുണ്ടുഴന്നുനിന്നീടുന്നു?

ചൈതന്യമുദാഹരണാദിനിത്യ-
 നന്തികേവേകനിന്നെതിരവെക്കുന്നു?
 രാജാവിനെനമുക്കുണ്ടാകരുതതി-
 തേജോനിധിയേയുംവെച്ചുകുളത്തിനി-
 നിന്നെയെടുക്കുമെന്നോക്കാലാമാനസേ
 നിന്നിപ്പിശ്ശുതുംതന്നെത്തന്നെയും
 നിന്നെത്തൊടുകയുമിപ്പോൾവരൻ
 വന്നുവെക്കുമെന്നോട്ടുവീര്യമെങ്കിലും
 നിന്നുള്ളിപ്പുണ്യപാസനംവെച്ചതി-
 നിന്നങ്ങിരിക്കുമിന്നെപ്പോലെയും
 ചെന്നുതപസ്സുചെയ്തിങ്ങിപ്പോൾ
 തന്നെകൂലയയാവാനുസാരം
 മൽപുത്രനായ്നിന്നിപ്പിന്നിടുകിൽ
 അപ്പുളിയിന്നാശ്വാമുനായ്തന്നെ
 മററല്ലാതെകണ്ടാശയുണ്ടാകിലോ
 മുററുവേഗപദംഭേദിച്ചിടനി.
 തന്നെനന്നുപൊയ്ക്കുപാകത്തന്നെവെ-
 റററകൾത്തന്നെകൊൾകെ”നിന്നാശ്വാമി-
 പെട്ടെന്ന്ചെന്നതുകേട്ടുകൊണ്ടി-
 തെട്ടിത്തിരിഞ്ഞുകൊണ്ടുപോന്നിടിനേൻ;
 ഗൽഗുദാണികളാലിതിക്കുട്ടവ-
 ന്നാർക്കാനുഴിഞ്ഞുപാഞ്ഞതുകേട്ടുടൻ
 ദുഃഖംകലർന്നുനിന്നിപ്പൊല്ലിടിനാൾ:—
 “കൊല്ലേണമെന്തെന്നാൽനിന്നാൽ
 മററവളിങ്ങനെചെന്നതുകേട്ടതി-
 ക്കറകുംചേരുകയാലത്രെനിന്നെയും
 കല്ലായിനിന്നിന്നെചൊല്ലുന്നചൊല്ലുകൾ
 ചൊല്ലായ്ക്കൊണ്ടുചൊല്ലിട്ടുമാല്ലൊന്നുപൻ.
 വല്ലായ്ക്കുവെല്ലവർക്കേതുമേമേടിനി-
 വല്ലനേത്രേപറഞ്ഞതറികനി.
 ചൊല്ലുപോന്നവെല്ലാത്തതന്നെക്കണ്ട
 വല്ലയല്ലോസുനിതിതാനെനന്നാൽ
 ചൊല്ലുകേട്ടിടുകിൽനാനാമൊഴിയും
 അല്ലാത്തൊരുമുണ്ടാണെന്നു പറയ
 അത്രനിമിത്തമൊഴിയുവർക്കൊന്നും
 പുത്രനായ്നിന്നെയുംചൊല്ലത്തന്നെ;
 ഭാഗ്യവരിയായതങ്ങുസുകിതാൻ
 യോഗ്യമായ്നന്നുളയ്ക്കേണ്ടാലെന്നതും
 സാക്ഷാൽമുഖമെന്നല്ലാത്തൊരുമെ-
 ന്നാക്കേപമാകിലുംചെന്നതവളല്ലോ;
 നല്ലവചനങ്ങളെല്ലാവരുംചൊല്ല-
 മെല്ലാക്കമാത്രമല്ലോജ്ഞാതന്
 തൽപ്രസാദത്താലൊഴിഞ്ഞുമറേതുമാ-
 നിപ്രവചിച്ചതിങ്കലേതുംപൊട്ടുപം
 നിമിത്തമെന്നല്ലാത്തൊരുമെന്നിപ്പും
 നിമിത്തമെന്നല്ലാത്തൊരുമെന്നിപ്പും
 പൊറവളുംപുനർത്തന്നെചെന്നതും

മുററകത്താലൊഴിച്ചൊന്നാൽതന്നെ;
 “നന്നെന്നമ്മേ!വേരിതെളിവെന്നോ-
 ടെന്നെയനഗ്രഹിച്ചങ്ങയച്ചിടുകിൽ
 വന്നുകൂടുന്നമുക്കിശ്ചാരാനഗ്രഹം-
 ലനപാശാഗ്രഹാതമങ്ങളെല്ലാംയുവം.
 പ്രത്യക്ഷനായ്നിന്നുള്ളിവേണ്ടുപരം
 ചിത്തംതെളിഞ്ഞതാൽചെയ്തതല്ലാൻ
 കാതന്യമുണ്ടാക്കുവെച്ചാലുംതപ-
 സ്സായുര്യമോഭേദനെയ്തിപ്പൊൻമുദാ
 വൈകാതനഗ്രഹംചെയ്തച്ചിടവാൻ
 ആകാംക്ഷയുണ്ടിന്നാത്താൻവെണ്ടിടിനേൻ.”
 എന്നുപറഞ്ഞുമാതാവിൻപദപാദം
 തന്നിൽനമസ്സരിച്ചിടിനാൻമെല്ലവേ
 താനതുകണ്ടുസുനിതിയൊഴിയെ
 ദീനമൊഴിഞ്ഞൊഴിഞ്ഞുവെച്ചുസാരം
 “ചൊല്ലനമെന്തെന്നാൽതന്നെപ്പുറംതനി
 ചൊല്ലുകൊടുത്തുവെച്ചുകൊടുക്കുന്നതും
 നന്നായ്നിന്നതന്നെചൊല്ലെന്നോ
 നേരമൊഴിഞ്ഞൊഴിഞ്ഞൊഴിഞ്ഞൊഴി-
 ധീരനായുള്ളകുമാരനുംമെല്ലവേ
 ചാരുസരോജനേത്രൻപദംഭേദം
 മാനസതാരിച്ചുറപ്പിച്ചുഭേദനായ്
 ആനന്ദമോഭേദനെന്നുതന്നെനിന്നാൻ;
 കാണായതെല്ലാംഭേദവൽപ്രഭാവേന
 പാണികൾകൂട്ടിത്തൊഴുതുപോകുന്നവൻ
 നേരമൊഴിഞ്ഞൊഴിഞ്ഞൊഴിഞ്ഞൊഴി-
 നാരുമാമുനിയെക്കണ്ടിത്തന്നെസാ,
 മുഖമൊഴിയുണ്ടാക്കുന്നതൊരുമൻ
 ശുദ്ധസ്ഫടികസങ്കാശനായ്തന്നെ
 സതപമാവിർഭവിച്ചതുകണ്ടതി
 ഭക്ത്യാനമസ്സരിച്ചാൻതന്നെനന്നാൻ.
 വിട്ടതൊന്നുനമസ്സാരംചെയ്തു
 ഭേദനേനിന്നൊന്നായ്തൊഴുതു-
 ചിത്തംതെളിഞ്ഞുനിന്നുവൻതന്നെ
 ഭേദിയുംഭാവമുണ്ടാക്കുന്നതിൽപരൻ
 മന്ദസ്ഥിതചെയ്തമന്ദമന്ദംതപ-
 നന്നെന്നാൽതന്നെചെയ്തു“നിത്തന്നെഭേ-
 നിന്നെസാഹസ്യമെന്നൊരുചിന്തപു-
 ണ്ടിങ്ങിനിയിങ്ങിനെന്നൊരുമെല്ലവേ
 പോകുന്നതെങ്ങിനിക്കെന്നിനുള്ളിലെ-
 ന്നാകുന്നതെന്നാലിപ്പായംപോകനി!”
 ഏവമുനീശ്വരൻചോദിച്ചതുകേട്ടു
 കേവലംരാജകുമാരൻപൊട്ടുചൊടെ-
 റ്റൊട്ടിക്കൊണ്ടുചൊല്ലിടിനാനാങ്ങായ-
 തൊട്ടൊഴിയാതെ“സുകിതാമമ്മൻ
 കണ്ടൊന്നാകുന്നതൊരുമെന്നാൽ
 ഉൾക്കാമ്പുപുണ്യപെട്ടതിന്നെന്നാൽനിന്നു;

തൽക്ഷേപമല്ലാമൊഴിച്ചുശുഭംനൽകി
യുൾക്കൊണ്ടിരുന്നിങ്ങനഗ്രഹിക്കേണമേ.”
ഭക്തനാംബാലനീവിണ്ണപറഞ്ഞത-
ങ്ങക്ഷണമാരന്ത! കേട്ടുവീണാധരൻ
യുക്തിയുക്തങ്ങളാംവാക്യങ്ങളാലുടൻ
ഉൾക്കാമ്പിലുണ്ടാതപശ്ചാത്തിയെന്നതും
ചെമ്മേ പരീക്ഷിച്ചുനോക്കിയതാമുനി
നിമ്ബലനെന്നതിന്തെക്കുമാരനിൽ
സമ്മോദമേററവളന്നിതുമേല്ക്കുമേൽ
അമ്മാമുനീന്ദ്രൻപ്രസാദിച്ചുസാരം
നാരായണപ്രസാദംവന്നമുട്ടമാ-
റാത്രപ്രമോദാലുപദേശസാരവും
ചാരുകുമാരൻതനിക്കുപദേശിച്ചു
പാരാതെസേവാപ്രഭാവഭേദങ്ങളും
നന്നായതുംചെയ്തു “നാരായണനതവ
മുനീൽതെളിവോടെഴുന്നള്ളിനിന്നുടൻ
തന്നീടുമെല്ലാമഭീഷ്ടമെ”ന്നുള്ളതും
പിന്നതതീർത്തതുംചെയ്തെഴുന്നള്ളിനാൻ.
ചെന്നുസുനീതിയേയുംനരേന്ദ്രോത്തമൻ
തന്നെയുംകണ്ടുപറഞ്ഞാനവസ്ഥകൾ;—
“ദുഷ്ടിക്കുവെണ്ടാതനയൻയുവനതി
മുഖ്യൻഹരിപ്രിയനായ്ക്കുതന്നിഷ്ടയും.
നിങ്ങളുംനാരായണങ്കൽസങ്കലപു-
മങ്ങുസമപ്പിച്ചിരുന്നുകൊൾകെപ്പൊഴും
നന്നായതുംമേലിലില്ലാതസംശയ-
മൊന്നിനുമേതുംവികല്പമുണ്ടായ്വരാ.”
എന്നിത്തരങ്ങളുറപ്പിച്ചുവരെയും
പിന്നെയഥാകാമമങ്ങെഴുന്നള്ളിനാൻ.
വദിച്ചുനാരദൻതന്നുപദേശവും
നന്നായുറപ്പിച്ചുരാജകുമാരനും
ചെന്നുമധുവനംപുഷ്പശ്രേണുമല-
മനോഹരണംചെയ്തുകണ്ടുതപസ്സിനായ്
നന്നായ് നിരൂപിച്ചുപരസിച്ചിദനം
അന്യദിനമുഷ്ടകാലമുതിർന്നവൻ
ശുദ്ധതീർത്ഥകുളിച്ചുക്കോദയംകണ്ടു
ചിത്തശുദ്ധാഗ്രതവദനംചെയ്തഥ
ക്ഷത്യാപിതന്നിഷ്ടദേവതമാരെപ്പൂ-
മൊക്കെത്തൊഴുതുതപസ്സിനാരദിച്ചാൻ.
മുന്നേട്ടിനംഫലാഹാരങ്ങളുഞ്ചെയ്തു
തന്നാൽജിതനാകുമാസനസംസ്ഥനായ്.
പ്രാണായാമംചെയ്തനാരായണമയം
കാണായതൊക്കെയുമെന്നുറച്ചുനപറം
താനുംഭഗവാൻമീരേഴുലോകവും
മാനസേമായുമൊന്നായ് നിരന്തരം
കണ്ടുതഥാപിതഥാപിതഥാപ്യനു-
ഷ്ഠാതയെന്നിയെന്നിത്യമഹന്നിശം.
യോഗ്യമായുള്ളതപോമയവേഷവും

ഭാഗ്യപ്രമാൻപരിചോടുകൂടിപ്പുറം
കോപ്പിട്ടിരുന്നുറപ്പിച്ചിളകീടാതെ
രാല്പയ്യമാത്മസുഖമൊഴിഞ്ഞെന്നിയേ
മുമ്മുന്നാൻകുഴിഞ്ഞാലൊരുനാൾമുദാ
ചെമ്മേഫലങ്ങൾകൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നാ;
അമ്മാസമിങ്ങിനെതന്നെകഴിച്ചതി-
നിമ്ബലൻനിമ്നായചിന്തയാനന്ദവിൽ
കല്പഷംതീർത്തതെളിഞ്ഞുണർന്നിടീനാൻ;
രത്നാശയാപിന്നെരണ്ടാമതാകിയ
മാസംമുതൽതൊട്ടുകേവലമാറാറു
വാസരംചെന്നാലൊരിക്കലൊരുദിനം
താണുപണ്ണുങ്ങൾകൂട്ടിക്കൊണ്ടുപിതാൻ
മൂന്നാമതൊൻപതുനാൾകുഴിഞ്ഞാലുടൻ
പാനീയമാത്രമശനവുംചെയ്തുകൊ-
ണ്ടാനന്ദപീനമനസ്സനായുള്ളവൻ
കേവലംമേന്മേലധികംകരോരമാ-
യേവംകഴിച്ചാനവൻമൂന്നുമാസവും.
നാലാമതാംമാസമാദിയായങ്ങതി-
ബാലനീരാറുനാൾചെന്നാലൊരുദിനം
മാരുതാഹാരമായ്ക്കൊണ്ടൊരിക്കലേറോ
ഭോജനപോബലനിഷ്ഠയോടനപറം.
പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളുടക്കിക്രമവശാൽ
പഞ്ചമേമാസിപിന്നേട്ടിവസംപ്രതി
ചഞ്ചലമെന്നിയേസർവ്വലോകങ്ങളും
അഞ്ചിതാത്മാപരബ്രഹ്മാപ്തമായയും
താനുമാചാച്ചുനമേകമായഭൂവൽ
കാണുംവിദ്യപരമാത്മനീകാരണേ
പേർത്തൻപ്രാണങ്ങളെപ്രണവാനന്തരേ
ചേർത്തക്കണ്ഡമാണവവിന്ദനീടിനാൻ.
അങ്ങിനെരാജകുമാരൻതപോബാഹ-
ലങ്ങുതൻപ്രാണങ്ങളെപരമാത്മനി
തിങ്ങുമാനന്ദരസംപൂണ്ടടക്കിയ-
ങ്ങെങ്ങുനിറഞ്ഞപരബ്രഹ്മസന്ദർശം
ചിന്തയാതാപാസിപ്പിച്ചിരിക്കുവിദ്യ
സന്ദർശമായ് ചമഞ്ഞുജഗൽസർവ്വവും;
പ്രാണികുലത്തിൻവീട്ടുകുളങ്ങവൻ
പ്രാണങ്ങളെയടക്കീടുകകാരണം
താനേയടങ്ങിച്ചമഞ്ഞിതുകുടവേ
ദീനായാരതുകാരണമേവതും;
സങ്കടംഭേദഭൂതദേവാദികളതു
പങ്കജസംഭവനോടിരിച്ചുപ്പോൾ
ശങ്കരനോട്ടണത്തിച്ചിതുന്നാരുഖൻ
ശങ്കരാദിപുരുഷന്മാരനന്തരം
പാലാഴിപുക്കുചിലേശപരനോട്ടുതൽ-
കാലേവിശേഷമുണർത്തിച്ചിതൊക്കവേ;
കേട്ടുജഗന്മയനായനാരായണൻ
വാട്ടുമൊഴിഞ്ഞവരോടതളിച്ചെഴുതാൻ:—

“ഉത്താനവാദമുനാംയുവനനെയ്യ-
 ണ്ടുമാത്താൽവെച്ചുതപസ്സുചെയ്തിട്ടു
 നിത്യമവർപ്രാണനെപ്പരമാത്മനി
 ചിത്തത്തെളിഞ്ഞടക്കിടുകകാണാം
 പ്രാണനിരോധംഭവിച്ചിതുലകിതിൽ
 പ്രാണികൾക്കിന്നിതുഞാനൊഴിച്ചീടുവൻ,
 ഐനമൻപോടവനങ്ങുവേണ്ടുംവരം
 ദാനവുംചെയ്തപണ്ണാഴിച്ചാലുടൻ,
 തീരംജഗൽസങ്കടങ്ങളുപോഴതി-
 ന്നാരുഭ്രമിയായ്കത്താനിന്നുപോകുന്നു;
 നിങ്ങളെല്ലാവരുംചെന്നങ്ങുസാദരം
 തങ്ങൾതങ്ങൾക്കുള്ളവിടെവാണീടുവിൻ!”
 എന്നിതെല്ലാമനുസൃത്യനാരായണൻ
 നന്നായരൂപെയ്യച്ചാനവരെയും
 വന്ദിച്ചുതുപ്പിസ്തുതിച്ചുപ്രപഞ്ചവ-
 റിദിവാപ്തമുൻതാനഥതൽക്ഷണേ
 പന്നശാതിശമുപമനായണസാ
 ചെന്നമധുവനംപുക്കളുടീടിനാൻ.
 തന്നെക്കുറിച്ചുതപസ്സുചെയ്തിടിന
 മന്നവനദനൻമുനിൽനില്പുംവിധൗ
 തന്നുള്ളപുഞ്ജഗത്തിങ്കലുംമായാ-
 യെന്നായ്നിറഞ്ഞുമാഞ്ഞിരിക്കുംപരൻ
 മുനിൽവന്നാവിൻവേിച്ചുളവങ്ങുതാൻ
 മുന്നേമനസ്സിപ്പുറപ്പിച്ചിങ്ങുത-
 ല്യാനസ്വപത്രപാമേരത്തെളിഞ്ഞുടൻ
 സാനന്ദമൊന്നായ്വിളങ്ങിനിന്നുതുലോം.
 പ്രാണങ്ങളെപരമാത്മനിചേർത്തുകൊ-
 ണ്ടാനന്ദമാത്മനിഖീനനാംബാലനും
 നാളസ്യതാൽപ്രണവാസനസംസ്ഥിതി
 മേളാലിഴിഞ്ഞുമൂലാധാരസംസ്ഥനായ്
 ശ്വാസവേഗമുമാലാശമിഴികളും
 നാസികാഗ്രത്താൽതുറന്നുതന്നാസേ
 കാണായവിശ്വപ്രപഞ്ചമദ്ധ്യധാസനം
 കാണായഉച്ചേനേറാതിസംഭ്രമാൽ
 വീണനമസ്സുരിച്ചാശ്വസതൽഗുദ-
 വാണികളാൽസ്തുതിക്കാവതല്ലാത്തതവൻ
 ക്ഷീണനായേറാവലാഭപിന്നെയും
 ക്ഷോണിയിൽവീണനമസ്സുരിക്കുംവിധൗ
 ദീനപരായണന്താനവന്തന്നുടെ
 മാനസതാരിൽപുകാശിച്ചുതളിന്നാൻ.
 തൽക്ഷണമർക്കേനാശ്രവാണൈരവേ-
 ശികുഞ്ചയായുള്ളുണന്നുള്ളചിച്ഛുതലോം,
 തൽക്ഷമമുല്യാസതൽഗുദവാണിഭി-
 രുൾക്കുറിച്ചുറങ്ങോമെയ്യസംയമനായ്
 ഹർഷാശ്രുധാരകളുംതൂടച്ചുഴിയിൽ
 പൂർവ്വോത്തമനേസ്തുതിച്ചാനുടനാൻ
 വീണനമസ്സുരിച്ചുതൂടങ്ങീടിനാൻ:—

“താണനിപുണ!മാംസാഹാരംതാമരേ!
 നാഥനമസ്തു!നമസ്തു!നമോസ്തുതേ!
 പാപപാപമേലേചന്ദ്രപാപനിമോസുതേ!
 യാതൊരുനാഥന്റെചേതോമലിനമി-
 ല്ലൊഴൊഴിച്ചാഹരന്ത!ബോധാശ്രസംസ്ഥനായ്
 പ്രീതനായ്ഭരേഴലോകംനിറഞ്ഞത-
 ള്ലാഭമാജപാദമസ്തനമോസ്തുതേ!
 സർവ്വജഗദ്ഗുണാധാരഭൂത!തൽ
 സർവ്വോപരിസ്ഥിതി!സർവ്വസാക്ഷിരൂപം!
 സർവ്വജഗദ്ഗുണപ്രാപനാമ്യക്ഷീപി-
 ത്വസർവ്വജഗൽഗുരോ!നിത്യംനമോസ്തുതേ!
 വേദായവേദാത്മവേദസ്വപത്രപായ
 വേദവിനോദവിശിഖാനനായതേ
 വേദവേദാംഗപുരാണശാസ്ത്രാദ്യത്ഥ
 വേദാന്തവേദ്യായസ്കഷ്ടായതേനമഃ
 മായായവനികാച്ചുനനായേവിന
 മായാമയായതേമായാപതേ!ഹരേ!
 മായാഗുണത്രയഭേദമയപ്രഭോ!
 മായാവര!പരമാത്മനേതേനമഃ
 തോന്മാശയേ,സൂര്യബിംബപ്രതിമേതി
 പ്രായായ,തേസകലാത്മനേ,തേനമഃ
 ഭൂയസ്സകലൈകകാരണതേജസേ,
 നീയേഗതിനിഖിലേശായതേനമഃ
 നിത്യ!നിശ്ചൈന!നമഃപൂജ!നിമിമ്ബ!
 സത്യസ്വപത്രപ!സന്നാതന!സന്മയ!
 ഭക്തപ്രിയ!വരദാനൈകതല്ലര!
 ഭക്തമുക്തിപ്രദ!നിത്യംനമോസ്തുതേ!
 യദ്യദനകൃതകർമ്മഫലോദയ
 തത്ത്വസമാനഫലപ്രദ!സർവ്വ!
 വിശ്വസ്വപത്രപ!വിശ്വാത്മവിശ്വാകൃതേ!
 വിശ്വസ്വസ്തുകൈകൃത!തന്മൈനമോസ്തുതേ!”
 ഇത്ഥമേനമസ്സുരിച്ചുസ്തുതിച്ചുംബാഹ-
 ഭക്ത്യാഹ്വതാത്മജൻതാൻതൊഴുതതിഭേ
 നിൽക്കുന്നവനുടൊസാധുപ്രഭാവവും
 ഭക്തിയുംവിശ്വാസവുംകണ്ടുസാന്ദ്രതം
 ചിത്തത്തെളിഞ്ഞുവിലോശംനാച്ചുതൻ
 മുഖേസ്മിതപൂർവ്വമുററുള്ളിച്ചെയ്തു:—
 “നീന്നുടെഭക്തിവിശ്വാസങ്ങൾകാണുകയാ-
 ലെന്നുള്ളമേററുപ്രസാദിച്ചിതിന്നെടോ!
 നിന്നിലതിശയസ്സേററുംമാനസേ
 വന്നുവേരുന്നിപ്പടന്നിതുകേവലം,
 വന്നാലുമിങ്ങുസുരചിയാമമ്മതാൻ
 ചൊന്നതെന്തൊന്നുണ്ണിയോടതുമൊക്കവേ
 തൊന്നിത്തീടിനേന്നെന്നെന്തോളിച്ചുണ്ണ-
 നാനന്ദമോടനുകൂലനായാവാഹരോ!
 പിന്നെയവളുടെശബ്ദനായ്നിന്ന
 മണിടത്തിങ്കൽമുനിപ്പോഴത്തെനിയേ

വന്നുചുറ്റുവരാസന്നവാഴ്ത്തി-
ന്നൊരമേയൊഴുതെന്നൊന്നുവർഷംചൊന്നതും.
നന്നനന്നനന്നതുകാരണംതാൻതവ
തന്നേനിതപത്തൊരാൾത്തൊണ്ടിനി,
മന്നവന്നയ്യമേകാട്ടൻതൃക്കുല-
ക്കെനിതവെഴുത്തുപാസനമെന്നതും;
പന്നമനൊത്തതല്ലാതെചങ്ങലാമുറ
നിന്നുള്ളിലുള്ളതെല്ലാംതെവൻദ്രവ്യം”
നിത്യയമെന്നർത്ഥംചെയ്തുകൊടുത്ത
നന്നായ്തൊഴുതപേക്കിപ്പാൻതൊഴുത്തു.
“പ്രണിതീതിവെച്ചുതൂങ്ങലിപ്പുണ്ടിനി-
ക്കൊന്നിടന്നുഗ്രമിക്കേണ്ടുയന്നിടയ്!
നിത്യനിത്യമെന്നുള്ളരാജാദികൾ-
ക്കൾത്തൊടിയിങ്ങിനിക്കിട്ടെല്ലാശ്യാഗ്രഹം
ഭക്ത്യാദഗവൽപദസേവചെയ്തചെ-
യ്തതമയംവെട്ടുത്തമനായാറം
സർവ്വകലാദംഭരണമോകത്തിനും
സർവ്വസർവ്വകലാപ്രമാണത്തിനും
സർവ്വഗതദികൾക്കുസർവ്വസാക്ഷിയായ്
സർവ്വമാകത്തക്കതെക്കുണ്ടിനെ
സർവ്വാപരിബ്രഹ്മതനായ്സർവ്വകലാപും
സർവ്വനാനായാഴ്ത്തിനുള്ളനഗ്രഹം
സർവ്വനായഭവാനിന്നൊരുക്കുകിൽ
സർവ്വമലിതമായുനമനോരഥം.”
സർവ്വലോകപാലാത്മജനിങ്ങിനെ
സർവ്വലോകാവനതല്ലാത്തോടൻ
ഗർവ്വമാഴിഞ്ഞപേക്കിപ്പുളവാഴുതൽ.
“സർവ്വമണ്ണവൻകൈ”നന്നഗ്രഹം
ചെയ്തുപരച്ചുകൊടുത്തുഭയാപാൻ
കൈതവമെന്നിയുതാൻമറഞ്ഞീടിനാൻ.
കൈതൊഴുത്തുള്ളിലാക്കിപ്പാദവാണെയും
പൈതൽതാൻകൊണ്ടുനടന്നുവെട്ടാ
ചിന്തിച്ചിതാമന്ത!മോക്ഷമപേക്കിപ്പു
സന്താനാനന്ദസംഗ്രഹിച്ചിരിക്കാൻ
ഭോവതപമായ്തിന്നിങ്ങിനെത്തൊഴു-
മീമ്പൽപ്രസംഗപ്രശ്നതാപയുക്തനായ്,
പോക്കുന്നവൻചെന്നൊരുധാനീന്ദ്ര-
ങ്ങാകലംതീന്നുപുറംതുടങ്ങുവിയെഴു;
മാതൃകനിവാക്കേറുപോയ്വന്നതൽ
ഭ്രാതാവിലങ്ങതിവ്യാസപുഷ്പതസാ
സതപാമുത്താനപാദജനോരമ-
ത്യുത്തമമാരിലത്യുത്തമനാത്തമൻ
ചിത്തമെങ്കെട്ടിത്തമതെരേപ്പുറിയുന-
യുക്കനായുന്നതിരേറുകൊണ്ടിടിനാൻ;
വിശ്വലോകലോകലോകമെന്നുപുന-
നാൾചേരുകയാലുംതീർത്തുകൊണ്ടാൻയുവൻ-
വിദ്യാതെങ്ങിനിയവതമൊത്തുചെ-

ന്നത്യുത്തമമെന്നെങ്ങുകൈകളുറ്റിനാൻ;
ഭക്ത്യാതൊഴുതനമസ്സുരപ്പുതിരി
നിൽക്കുതനയനെക്കണ്ടുപോത്തമൻ
വസേപിപ്പിച്ചുണച്ചാലിംതന്നെചെയ്തു
ചിത്തമെങ്കെട്ടിത്തമതെരേപ്പുറിയുന-
യുത്തമനാത്തമൻതൊഴുതിടിന്നാന്നതിരേ;
പോക്കുന്നവൻചെന്നൊരുധാനീന്ദ്ര-
ത്തന്നെമാതാസുനീതിയേയുമുദാ-
വദിച്ചുവീണനമസ്സുരപ്പുടിനാൻ
മനോരമവളംപുണന്നിടിനാൻ;
നന്നായ്തികെന്നനഗ്രഹിച്ചമയം
നന്നനനെപ്പുറിലുള്ളിളിതേറവ്യം.
സർവ്വവേദാംഗീകൃതയായ്ചെയ്തു
നിന്നാനനകകാരംഗുവന്നതിരേ;
പിന്നെപ്പിതാദികൾകുറുപ്പുചെയ്തവൻ
തന്നെവാഴിച്ചുവർച്ചുക്തവെമുദാ
ചെന്നതപോവനംപുക്കുന്നായണൻ
തന്നെസുരിച്ചുഗതിയുവരുത്തിനാൻ
ധർമ്മണരാജ്യപരിപാലനംചെയ്തു
നിർമ്മലനംഗുവനംവിളങ്ങിടിനാൻ.
സുന്ദരീശൈലമാരപ്രജാനായക-
നവന്നാഭ്രമിയപേട്ടവർചെറുന്തൻ
കല്പനം,വത്സരനം,രണ്ടുപുത്രന്മാ-
രില്ലാരിലേററംപ്രസിദ്ധരായാർതുലോം.
പിണ്ഡാടിധാ,വായുപുതിയ,വേട്ടവൻ
തൽപുത്രനൽക്കലനംജനിപ്പിടിനാൻ.
വേട്ടതില്ലത്തമൻ;താനതിൻമുന്നമേ
കാട്ടിൽനായാട്ടിനായ്ക്കൊന്നൊരുദിനം;
മുപ്പുരനായൊരുക്കൊന്നൊരനമ-
ന്നൊന്നൊന്നായതതിരേനിന്നെത്തിനാൻ
തൊഴുതിച്ചാൻതന്നോടെതിർത്തൻ
യുദ്ധമരിച്ചുപോയാനവൻതന്നെ
താനൊന്നൊന്നായിത്തന്നെചെയ്തു,
നീതന്നാമാത്മജനത്തിരഞ്ഞിട്ടുവാൻ
പോയുടനാശവൻകാടകംപുക്കിതു
കായമുപേക്കിപ്പുരോകാൽനടക്കുമ്പോൾ
കാട്ടുതീവന്നമുഴന്നുവെന്താളവർ
മേട്ടാനവന്നമകല്ലുപുറംസുനീതിപ്പൻ,
മാനമേറ്റിയുവന്നതിരോപേന
സന്നയസാകംപുറംപുട്ടമെന്നെൻ
പേഗാലുകാംചുഴന്നുചെറുത്ത-
വാമോഷവാളനാങ്ങേരതിൽനിന്നെൻ
തിക്കിത്തിരക്കിനിലവിളിച്ചാൽത-
ങ്ങെങ്കെട്ടെറ്റുതീർത്തുകുറുപ്പോഴണം,
മുറ്റുതിനായിരംനായിരത്തിന-
മുറ്റുമുള്ളപെരുമ്പടയൊക്കവേ

ശക്തിയോടൊപ്പം പാർത്തുയേക്കും
 മൂപ്പരന്മാർ കലഹത്തു കീഴടക്കുന്നതിൽ
 ചത്തൊട്ടുണ്ടിടിനാർമിക്കുമല്ലൊഴി-
 യുടേതു നീകാരുണ്യമോടകീഴ്വരേപാൻ
 വിശ്വപ്രഭാൻ ഗതയോപാർവ്വിത-
 മുച്ചെസ്സുരമായശംഭനാദത്തൊട്ടും
 യുദ്ധഭയങ്കരമായ് ചെയ്തനില്പതിൻ-
 മലേന്ദ്രതളിഞ്ഞുവിളങ്ങിനാനീശപ്രഭൻ,
 മുശേകിരീടും കണ്ഡലശോഭയും
 സ്തംഭകടാക്ഷവും സൂര്യതപസ്സും
 ശ്രീവത്സവക്ഷവും കൈസ്തഭരണവും
 ശ്രീവാസുരോഭയും സഭയാര്യയും
 തുക്കൈകളും തിരുവാഭരണങ്ങളും
 ചക്രശംഭാഞ്ജനദാസിചാപങ്ങളും
 വക്ഷാസിന്ധവസ്യം മലപ്രഭരവും
 ലക്ഷണലക്ഷ്യമാണാഭിനയിനവും,
 പീതാംബരമുടയാടിയിലാസവും
 മീതേവിളങ്ങിനകാഞ്ചനകാഞ്ചിയും
 വാരെഴുമുതക്കളും മുഴുകാൽകളും
 താരാർമകൾ തടവീടും കഴൽകളും
 പാദാംബുജങ്ങളും മംഗളീയാലവും
 ഗോദാൽവിളങ്ങുന്ന ചെറുകുപ്പും
 കണ്ടുകണ്ടിങ്ങലൊഴിഞ്ഞുവെക്കണമ-
 ഞൊണ്ടുൽപണ്ണം തൊഴുതീടിനാരേവരും.
 കുന്ദതതീർന്ന കരുണയിൽ മുന്നേതന്നെ
 കണ്ടിരുന്നീടിനോരെയത്താനപാദിയും
 രണ്ടുമൊന്നിച്ചു കണ്ടുണ്ടായ കൈതുകാൽ
 മണ്ടിയണഞ്ഞു നമസ്കരിച്ചീടിനാൻ,
 ഭക്തിയാമംബുധൗപീണമുഴുകിനാൻ,
 ചിത്തംകുളിർന്നോരോംബംകലർന്നുഴും
 വിഗ്രഹകമ്പവും, രർഷണേത്രാംബുവും,
 തൽഗുദവണ്ണവാക്യങ്ങളും, കൂടവേ,
 തുക്കാൽതൊഴുതുദാസോഹംഭിനംപ്രതി
 രക്ഷതുമമിതീത്വക്താപിസാദരം
 നില്ക്കുന്നവനെക്കുളുകക്കടാക്ഷിച്ചു
 ഭക്തപ്രിയൻ മിരിച്ചുൻപോടതർപെയ്തു:—
 “കിംകിമിദം നൃപതേ! തവസാഹസം
 സങ്കടംഭ്രാന്തമാതുനാശകാരണം
 നികുപ്പിച്ചതുകുറമല്ലിങ്ങതു
 ശങ്കരാജാതികൾക്കുവരുവോന്നല്ലോ.
 സർവ്വപക്ഷഭസംഭവകല്പിത-
 മുവീനീവാസികളാലനഭാവിതം
 ഐന്നാലതികൾസുഖദുഃഖമുണ്ടാക
 യെന്നുവരുന്നതുമായതൻവൈഭവം;
 മായയാമുടിമയങ്ങിക്കളിക്കയെ-
 ന്നായതു സർവ്വഭാവമത്രേദൃഢം.
 ഭാവമതികുലുക്കുതെങ്കിലും

മാവിതമുളാനന്ദബോധേന സന്തതം
 ലോകസുഭാവമനുസരിക്കുന്നതും
 ലോകസുഭാവമായാവിഷയാനപിതം.
 മായാവിഷയത്തിലുണ്ടായതമോ-
 കാശ്ചമിടിപെട്ടുവൈരമെല്ലാരിലും
 കാശ്ചാവസാനകാലത്തിങ്കലോക്കിമ-
 ക്കാശ്ചംകലരമാസ്സന്നകൂടുംഭയം.
 പാരംകലരിച്ചുനിന്നാലതുമൊരു
 കാശ്ചവിനാശമായേവത്രുകേവലം.
 ക്ഷത്രിയധർമ്മമാകുന്നതെന്നാലുമ-
 ശത്രുക്കളോടു യുദ്ധംമുറുറുരെങ്കിലും,
 നിശ്ചയം, സാഹസമിത്രയുണ്ടാകരു-
 ത്തിട്ടെയ്യതുതെങ്കിലും പരമമുദാഹരിനി
 വാങ്ങിക്കയെന്ന” തർപെയ്തു കേട്ടുടൻ
 ശാസ്ത്രവാരായുധത്തെത്തൊഴുതഞ്ചന
 ചെന്നുപെരുമ്പടവാങ്ങിച്ചുകൊണ്ടുപോ-
 ന്നന്നുനമ്പരനേപന്നെയും നാമനെ
 ദണ്ഡനമസ്കാരവും ചെയ്തുവദിച്ചു
 ധന്യപുമാനമപേക്ഷിച്ചാൻ “ജഗല്ലഭേ!
 മുന്നേതന്നവർങ്ങൾപോരായ്യി-
 ണ്ടെന്നാലുമൊന്നുണ്ടിനിയുമത്യാഗ്രഹം.
 സർവ്വകാലംവോന്നെന്നുപക്ഷേ
 സർവ്വൈകസാക്ഷിയാസ്സാഴ്വതീവണ്ണമേ
 സർവ്വകൃതികളിലും ഭേദമെന്നിയേ
 സർവ്വകണ്ടുപൂജിക്കായ്യിരിക്കയും
 സർവ്വമെല്ലാം സമർപ്പിച്ചുകൊൾകയും
 സർവ്വൈകഭക്തിയും നീങ്ങാതെ സന്തതം
 സർവ്വപരായം ക്ഷമിച്ചുടിയനിനി
 സർവ്വശ! മേന്മേലനഗ്രഹിക്കേണമേ
 ദൈവമേ! കേവലമേ” ന്നപേക്ഷിച്ചുവ-
 നപ്രയൻതന്നെ നമസ്കരിച്ചീടിനാൻ.
 കൈവലച്ചുത്തിതാനേവമപേക്ഷിച്ചു-
 ടിവ്യപുരുഷനിൽ താൻ പ്രസാദിച്ചുടൻ
 “നന്നായുരും മേലിലെല്ലാം നിന്നൊത്ത-
 വണ്ണമെന്ന”ൻപോടതർപെയ്തു സാദരം.
 ചെമ്മേസകലജനാനുഗ്രഹപരൻ
 നിമ്മായമാശ്രമത്തെത്തിടിനാൻ.
 ധന്യനവൻ ഭഗവാന്നെന്മെന്നു
 കണ്ണികാശ്രമത്തിലുച്ചുവദിച്ചുതാൻ
 പന്നെല്ലാമെന്നു തന്നെയങ്ങുസാ
 ചെന്നുപുരിപുക്കകിത്യാവിളങ്ങിനാൻ.
 കിന്നരേശൻ ചരന്മാർജയിച്ചതി-
 ണ്ടെന്നാകിലും താൻതളിഞ്ഞു മലിടിനാൻ,
 മന്നാദനെത്താനപാദനാലത്തുമാ-
 കുന്നയഞ്ഞത്തെയും ചെയ്തനിരന്തരം.
 തന്നുള്ളിൽ നാനായണനും മേലിടുകിയും
 നന്നായുറപ്പിച്ചുപത്തൊരായിരം

സത്തമൻവാങ്ങി, ഹർഷാതിശയാൽക്കൊ
 സതപരംചെന്തേയതിന്നുസുനീഥയും
 പതിക്കുനൽകിയതങ്ങവളുംതഥാ
 വാങ്ങിപ്പരിചോടരിച്ചുത്തോവിനെ-
 ത്താങ്ങിപ്പുണർന്നുവളിച്ചിതൾപേരും.
 വേനനെനിങ്ങനെപേരായിരിപ്പൊരു
 സുന്ദരനായവർപെറുളന്നായവൻ
 മൃത്യുവിൻദൈവമിതനാകയാലുതനി-
 ചുരുട്ടവമാംരവിസ്സുനരമശ്രദ്ധമായ്
 വർത്തിക്കയാലുമധർമ്മികനായ് ചമ-
 ണ്തതരയുംകുലനായാൻചെറിയന്നേ,
 പുത്രനെശ്ശിക്ഷിച്ചുകെപുകാരത്തി-
 ലത്രുതർമ്മാറപനിപ്പട്ടിതന്മാരും.
 തപ്പിക്ഷയാലവനേതുവഴിപരാ-
 ണ്തെ നുംദുഃഖിതനായാനന്ദിനും.
 പുത്രൻവശമല്ലയായ്യാലെന്തിനി-
 ണ്ടാർമാത്യാദികളെന്നവൈരാഗ്യവും
 ചിത്തേവ നുംദുഃഖത്തിശംഭിജ
 യനമഃശയമൊഴിച്ചുപ്രവാലകൻ
 രാത്രിയിൽരാത്രി പുത്രനെപാപിമാനസ്സേ
 ചീത്തഴൽത്ത് ആപുരപ്പെട്ടുപോയവൻ.
 തീർത്ഥങ്ങളാടിമാടിത്തീരനാമവും
 കീർത്തനംചെയ്തതിലഭിച്ചിടിനാൻ.
 രാത്രിനിഹാസികളെന്തിനിനല്ലതെ-
 നോ ചുമ്പുത്തുകുപ്പിച്ചുപ്പിൻവർഗ്ഗവും
 ത്യാജ്യമല്ലെന്നതുർച്ചവർവേനനെ
 രാജ്യാധിപത്യാർത്ഥമായ്യാദിതത്തിനാൻ;
 ദുർവൃത്തനാകിയവേനനമിങ്ങിനെ
 സർവ്വാർത്ഥമല്ലാതെന്നിതായ് ചമഞ്ഞപ്പോൾ
 നിർമ്മരിയാടങ്ങുചെയ്തഹോഭ്രമിയിൽ
 ധർമ്മമാർഗ്ഗങ്ങളെല്ലാമൊഴിച്ചിടിനാൻ.
 ദുഷ്ടരായുള്ളവരെല്ലാംഭയപ്പെട്ടു
 ദുഷ്ടതവേനകരാക്കിയൊളിച്ചുല്ലാർ
 ശിഷ്ടാംസാധുക്കൾതന്നെയുപദവി-
 ചൊട്ടുംപൊറ്റിയില്ലാതെകഷ്ടാക്കിനാൻ.
 നിത്രംജനത്തിങ്കൽനാഥനാകുന്നതി
 പൃഥ്വിശനായ്ഞാനെന്നുനിനച്ചവൻ
 കഷ്ടംജനത്തിങ്കൽശോഭനായതും
 ദുഷ്ടനായുള്ള ഞാനെന്നുറച്ചിടിനാൻ.
 എന്നെയല്ലാതെമറ്റൊരെയുംകണ്ടിനി
 വദിച്ചുപൂജിക്കുതൊരുഭൂതരും
 ഞാനൊഴിഞ്ഞില്ലാതനാഥനലകതിൽ
 തുനമെന്നെഞ്ചേജിക്കേണമെല്ലാവരും.
 നാരായണനെയുമീശാനനെയുമ-
 ഞാരുവണങ്ങുതെന്തവരാൽഫലം?
 നാമംഭവിപ്പുതെന്തെന്തൊഴിഞ്ഞാൽമി-
 ള്വാർമേലതനിനിയെന്നേവമാദിയാ

നിതിനടത്തുകയാലധികംസഹി-
 യാതെവലഞ്ഞുഴന്നിടിനാരേവരും
 വാനവരുംമുനിമാരുമതുകണ്ടു
 ദീനതപുണ്യധർമ്മത്തെനടത്തുവാൻ
 കൂടിനിരൂപിച്ചുവേനനെച്ചെന്നുക,
 ഞാടലൊഴിഞ്ഞുസാമാജ്യപായങ്ങളാൽ
 നാനാവിധംധർമ്മനിതീകൾചൊന്നത-
 ഞാനിതാനാദരിച്ചുവചനമെന്തേ
 കോപംമുഴുത്തു ഷിമാർമറ്റൊരാപിയെ-
 ത്താരപനഹങ്കാരംകൊണ്ടുവധയെച്ചാർ
 പോയാർപുനരവരാശ്രമത്തോറുമ-
 ഞായതലോചനയായസുനീഥയും
 മാരിതനായവനെന്നെവിദ്വാഞ്ചലാൽ
 ധീരതയാബതകാത്തുകൊണ്ടിടിനാൻ.

പുരുഷവർത്തിയുടെ ചരിത്രം.

അക്കാലമങ്ങുമുനിമാരൊക്കെന്നാ-
 ഉപത്യാത്ഥമായ് ടഞ്ഞാരവന്തരട്ട;
 തത്രതദൈവകുറുത്തുകുറിയൊരു
 മന്ത്രിൻവിശുദ്ധനായരുളവിളിടിനാൻ.
 തൽപ്പുരുഷൻമുനിമാരെത്തൊഴുത്തൊ-
 നില്ലൊഴിനിന്നെന്തുപ്രഭുക്കളെന്നിങ്ങനെ
 ചോദിച്ചുകാലംനിഷാദയെന്നങ്ങസാ
 വാദിച്ചിതമ്മ നിമാരുകാരണം
 പാർത്ഥനിഷാദനാസ്തന്നാവനുടെ
 പാരമ്പര്യംനിഷാദനപയമായതും.
 പിന്നെയുനികൾകണ്ടുപാർത്തുടേട-
 യുന്നകാലംഭവിച്ചുമിഥുനംബലാൽ,
 എന്നതുകണ്ടതർഥമെല്ലാമുനികളും
 മിന്നിവൻവിപ്ലവതനംശോഭനാകൻ
 പെണ്ണിവളിന്ദിതസംശോഭനായതും
 നിർണ്ണയംരാജകുലത്തിന്നുസന്തരം
 കീർത്തിവളുത്തുവാനായതുകൊണ്ടു
 പാർത്ഥിവൻതാൻപുരുഷവനതിപ്രൊതിമാൻ.
 മാലപീഠൊഴിയിവളുച്ഛിപ്പു യുദ്ധോരോ-
 രദ്ധ തയെന്നതർഥമെയ്യുംപുരുഷനെ
 ധാത്രിസുരാദികളെല്ലാംപ്രശംസിച്ചു
 കീർത്തിച്ചിതേററംബഹുമതിയോടല്ലോർ
 നാസ്തിയാജ്ഞാർത്ഥംസ്ഥിതിചേർത്തുട-
 നാസ്ഥയാസമ്പ്രീതിനിളെനടത്തുവാൻ
 പാർത്ഥിവസ്ഥാനംപേർചോട്ടു, ജ്ഞാ-
 യാത്തിയൊഴിച്ചു പ്രപഞ്ചംകഴാതുമായ്
 മൂർത്തികൾമുവതമിപ്പാദിലോകപാ-
 റോത്തമന്മാരുംചിരമരണോപവും
 കാൽക്കണമൊതുവാവന്നുകൂടിടിനാ-
 തീക്ഷണോദ്യാത്ഥനാമശോഭനൻമുമ്പിൽ;
 രാജപാർത്ഥവനാർത്ഥമേദേവക-

യോഗ്യകൃത്യം വന്നൊന്നിച്ചുനിന്നതിൽ
 കാരോജനങ്ങളോരോന്നിഹകൊണ്ടുവ-
 ന്നാരൂപമോലകൊടുത്താരവിചാ-
 സിഹൊസനംകുബേരൻ, വതണൻകുട,
 മോഹനമായവെൺ ചാമരമാതന്തൻ,
 ഇന്ദ്രൻകീർടം, യമൻദണ്ഡം, ധർ-
 മീ ൧൯ വർമ്മം സരോജഭൂ, ഭാരതി
 മുത്തപ്പടം, വിഷ്ണുനാരായണൻപരൻ
 ഭക്തനാം പ്രപാലകന്നുസുരർഗന-
 ചക്രം, അച്യുതമാം ശ്രീയം പത്മിനി,
 ചക്രീകുലപരിഭ്രഷണനീശാൻ
 വധ് ഗംഭരചന്ദ്ര, മദ്വിജാചർമ്മസേന
 മുഖ്യശക്ത, ചന്ദ്ര, മശാംനിശാകരൻ,
 വിശാകർമ്മാച്യതേര, ഗ്നിധനരതി-
 രശ്മിയവിശിഖാൻ സാധനഹസ്തരൻ,
 പൃഥ്വീമതിയടി, ശംഖം സമുദ്രം,
 ഇതരമഹത്തമകളെല്ലാം യഥാക്രമം
 ശക്തൃപകാരങ്ങളെക്കൊടുത്തിടിനാ-
 രത്യാദരണേ പൃഥ്വിനുകേവലം;
 ദേവഗന്ധർവ്വസംഹാരമുദാപാടിനാർ,
 ദേവകുളപ്പരസ്രീകളാടിടിനാർ,
 ദേവവാദ്യങ്ങളും ഹോഷിച്ഛിതേരവും.
 പുഷ്പവർഷം ചെയാർസിദ്ധസമുഹവും;
 തൽക്ഷണം സുതാദികളാൽ സ്മൃതിപ്പുത-
 ണ്ണക്കാലമപ്തപുകേട്ടുചൊല്ലിടിനാർ:—
 “നിങ്ങളെന്തിനായിവിടെത്തങ്ങളു-
 ണ്ടൊന്നമില്ലാതവനെ സ്മൃതിച്ചിട്ടുണ്ടു?
 തങ്ങൾ ഉണപ്രസിദ്ധനാരതാകു-
 മെങ്ങും സ്മൃതിപ്പിച്ചുമാറില്ലവർകളും,
 ഞാനോ ഉണരുന്നിതൽമോമനപരം
 യനം പ്രസിദ്ധനായേപുകഴാവിതും”
 ഏവം പൃഥ്വപനേനവദിച്ചവ-
 രേവതം നിന്നതുകണ്ടുമനികളാൽ
 പ്രേരിതരായ് സ്മൃതിച്ചാർമുതിന്നേറവും
 പൂരിതൈശചതുപ്രസിദ്ധ ഉണൈരലം
 തൽക്ഷണേതൽസ്മൃതിപാഠകന്മാർമുത-
 മൊക്കെ പ്രകൃതിഭൂത്യാദികൾക്കുപരം
 വിഭൽപ്രഭുതികൾക്കുമുഹുരങ്ങളു,
 നിജ്ജാലോകിലവണ്ണികൾക്കുപ്രവ-
 സവാത്സവസ്തമുലികളും കൊടു-
 ത്തവരാധീശൻകൃപയാവിളങ്ങിനാൻ;
 സർവ്വജ്ഞാലയനാം ഹൃപനിങ്ങനെ
 സർവ്വൈകപാലകനായിരിക്കുംവിധം
 സർവ്വതമന്നമത്ഥിച്ചുകൊണ്ടിടിനാർ
 സർവ്വം സഹാധരനും വിചാരിച്ചുടൻ
 ഭൂമിയോടത്ഥിച്ചതിനുധരിത്രിയും
 താമസിച്ചുണ്ടുകാട്ടാത്തതുകാരണം

“നിങ്കൾ മറഞ്ഞുപയസ്സമന്നങ്ങളു-
 ണ്ടെങ്കലയോടുനീതന്നതില്ലെങ്കിലോ
 സങ്കടം തീരുകയില്ലപ്രജകൾക്കു
 സങ്കടത്തിൽകൃപയില്ലാത്തനിന്നെത്താൻ
 ബാധിച്ചതിന്നുടക്കിയല്ലേ” നന്തി
 ക്രോധിച്ചുവില്ലുംകഴിയെക്കലച്ചുടൻ
 വേഗാലൊരുശരവുംതൊടുത്താശുതാൻ
 ദ്രാഗ്ദ്ധീരത്തോടുകൂടെയടുക്കുമ്പോൾ
 പേടികലമ്പുവശുവേഷമായ് ചമ-
 ണ്ണതാടിത്തുടങ്ങിനാളാടപൂണ്ടുവിയും.
 കൂടെത്തുടന്നുപിന്നാലെനവതലും
 കൂടെയെത്തിടിനാനോടിത്തോടിതും
 പാടേപരക്കെപ്പലടിശായിങ്കു-
 മോടിത്തളന്നൊധാരമില്ലാത്തവർ
 പിന്നെപുഴുവിനെത്തന്നെനമസ്കരി-
 ചുനൂനമന്യവേഗേന ചൊല്ലിടിനാർ;
 “മനവ! സർവ്വമർജ്ജനനാം നീജഗ-
 ത്തിന്നു നൂണങ്ങൾ വരുത്തുവാനല്ലയോ
 വന്നവതീണ്ണനായുള്ളു? കൃപാലുവാ-
 കുന്നവോനിങ്ങപരായമെന്നിയേ
 നിന്നോരഗതിയായേററമുഴന്നൊരു
 തന്ത്യാവോന്നൊഴിഞ്ഞില്ലൊരാധാരവും;
 എന്തൊപരായമെങ്കലാചാരക-
 ണ്ടന്തരമാംവധിച്ചിട്ടുവാനോക്കുന്നു?
 ചിന്തിക്കിലെങ്കലൊഴിഞ്ഞതവിടത്തിലി-
 ത്തജന്തുക്കളെ വച്ചുരക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നു?
 പണ്ടുപാതാളേമറച്ചുനൂപനിനായ”
 കണ്ടുകനെക്കൊന്നുകൊണ്ടുപോന്നെന്നെയും
 കണ്ണതതീർത്തിരുത്തിപ്പുരിപാലിച്ചു-
 കൊണ്ടുതവണ്ണപ്രഭോ? പാലത്ഥമേലിമും.”
 തൊണ്ടുവിറച്ചു കരഞ്ഞഴൽതേടിനി-
 നിങ്ങൽമുഴുത്തുപശുരൂപിണീഭൂമി
 വാക്കുകളുങ്ങനെ കേട്ടവർതൻമുഖം
 നോക്കിയിരിച്ചുകോപിച്ചു ഹവേരനം
 ചൊല്ലിനാനെത്രയും നന്നനന്നിന്നനീ
 ചൊല്ലിനാലെൻവരയല്ലാതന്നിന്നെത്താൻ
 കൊല്ലുവനെല്ലാക്കുമാശ്രയമായുള്ള-
 തല്ലോതപദനമെന്നുള്ളതതിനെനീ
 നിങ്കൾ മറച്ചുപയ്ക്കിപ്പിച്ചുകാരണം
 സങ്കടമുണ്ടിതജ്ജഗദാസികൾക്കെല്ലാം.
 എന്നാലഖിലക്കുമുണ്ടായസങ്കടം
 നിന്നെവധിചൊഴിച്ചിന്നുത്താന്നെങ്ങ
 യോഗബലേന പ്രപഞ്ചം ഭരിപ്പനി-
 ണ്ടാകലമേതുമിനിക്കില്ലതിനെടോ!
 കേളെന്താൻ പൃഥ്വചാനതുകേട്ടകം
 കാളിയെരിഞ്ഞഴൽപൂണ്ടുതന്നാനോ
 ഭീതിനടേതിമുഹൂർത്തം വളർത്തി

നീതിമാനെത്തൊഴുതാമുചൊല്ലിടിനാർ:—
 “അന്നംസകലക്ഷമാശ്രയമായുള്ള—
 തെന്നതൾചെയ്തച്ചുണ്ണിച്ചല്ലാതെയായ്
 വന്നിതിങ്ങലുപാധിമർക്കെന്നിമ-
 റന്നാദിസമ്പൽസമൃദ്ധിയില്ലാക്കുമേ;
 സഞ്ജനംനിഷ്പിഞ്ചനായമുറാരോ!
 യന്ത്യാദികൾക്കുണ്ടൊക്കെമാഞ്ഞുതുലോം
 തൽക്കാരണാലൊഴിഞ്ഞുറവിർഭാഗങ്ങ-
 ളൊക്കെയല്ലാത്തമന്നാകയാൽതാൻതദാ
 സംഹരിച്ചിടിനന്നോഷധിപറ്റുക-
 നീവണ്ണമുള്ളപരമാത്മമെക്കവേ
 നീയറിഞ്ഞിതമല്ലൊപുറയങ്ങളാൽ
 മായമൊഴിഞ്ഞുകൊണ്ടൊന്നെങ്കിൽമേലിലും
 കീഴിലുവല്ലാലെനടത്തിയിരുന്നതുക-
 പാഴായ് ചമയാതെധർമ്മനീത്യാചിരം.”
 ഭൂമിതൻചാക്കുകുതിങ്ങിനൊക്കട്ടൻ
 ഭൂമിശ്ചാനാംപൂശുപഥതൽക്ഷണം
 മാനുഷക്കാട്ടുനായിട്ടുമെറവിനെ
 താനൊരുവസ്വമാക്കിക്കൊണ്ടുതൻകയ്യിൽ
 മോദംകലനോഷധികളെയൊക്കവേ
 സാദരംചമേകുന്നുകൊണ്ടിടിനാൻ.
 കേവലമെന്നതുകണ്ടുമാറുള്ളവ-
 രേവതംതത്തുപകൃതാത്മങ്ങളെ
 പോതങ്ങളായ് പ്രധാനമാരെയുംചേർത്തു
 ശ്രുതനമായ് കറന്നിടിനാക്കൊക്കെയും
 വാരിശവസ്വമായോശ്വകുതിന്നുവെ-
 മാർകന്നാരിദ്രിയങ്ങളിൽപ്പുറാംസി-
 ഭേദകളിന്ദുനവസ്വമാക്കിയുധാ-
 മാവിമുദാകന്നാർസുവണ്ണീകൃതേ
 ഭാജനേ,ഭാനാർപ്രാഗ്ഭാജനവരേ
 ഭാജനേ,മദ്യംകൊന്നുകൊണ്ടിടിനാൻ.
 ഗന്ധർവന്മാരോരവിശ്വവസുവിനെ
 ബ്രഹ്മിച്ചുടൻകറന്നിടിനാർഗന്ധർവം;
 പക്ഷേതരേന്ദ്രമാണേനപിതൃക്കളും
 മങ്കലംപമുയിൽകുറുപ്പുകറന്നിതു.
 സിദ്ധന്മാരക്കപിചാചായ്ഞെടുത്തു
 നിർത്തിക്കുന്നുവേകല്ലനാസിദ്ധിയും
 മായാവികൾമൗനാലാതൽവന്നുപും
 മായാമയംകൊന്നാരോരമായയിൽ
 പ്രേതപിശാചഭൂതങ്ങൾഭൂതേശനെ
 സ്തോതമായ്ക്കൊണ്ടുണ്ണുന്നപിരത്തവും;
 സർവ്വനാഗങ്ങളുംതക്ഷകനാൽവിഷം;
 തൽപ്രകാശംയവസംപശുക്കളും
 ഗോവൃഷത്താൽകൊന്നാർവടംവസ്വമായ്
 ഏവംപയസ്സുകൊന്നതരങ്ങളും
 പർവതങ്ങൾതൂങ്ങാശ്വവിശേനതൽ
 സർവ്വധാതുക്കളെയുംകറന്നിടിനാൻ.

ഏവമെല്ലാവരുംതത്തൽസ്വപ്നാത്രി-
 ലേവപ്രധാനമെന്നാലവതന്നെയും
 പോതമായ് തത്തുളചിതപാത്രങ്ങളി-
 ലേതേതുവേണ്ടതെല്ലാംകറന്നിടിനാൻ.
 ഇങ്ങിനെസർവ്വതരങ്ങൾക്കുവെണ്ടുന്ന-
 തങ്ങളുകൊന്നുണ്ടൊരുശേഷംതദാ
 പിന്നെലുരിത്രിയയാശ്വസിപ്പിച്ചുടൻ
 മുന്നമിരുന്നവണ്ണവസിപ്പിച്ചുതാൻ
 കുന്നംമലയുംകുഴിയുംമുഴുകളും
 ഒന്നുപോലെനിരത്തിച്ചമച്ചിട്ടുവാൻ
 തന്നുടെവില്പുംധരിച്ചുകൊണ്ടെങ്ങുമേ
 മന്നവനാരുന്നതീളെനടന്നുടൻ
 ചെമ്മേഗിരികൂടപ്പുറങ്ങളൊക്കെയും
 അമ്മാനുവേണ്ഡൻപറപ്പുളാലേണതാൻ
 കൂത്തിത്തകുന്തപൊടിപ്പുനീരത്തിനാൻ
 കഞ്ഞാതമിച്ചുനിന്നിത്രധാതൃയും.
 മിക്കതുമന്നതുകണ്ടുമുതിർന്നുട-
 നൊക്കക്കൊട്ടത്താനവരവക്കായ് മൂദാ.
 സന്ധ്യസമുത്ഥായ്നീയുധാതൃയും
 തന്ധ്യതർണ്യവഹിതയാനദിനം
 വർത്തിച്ചിതപ്പഥിവിശ്വഭൂതങ്ങളാൽ
 നിത്യസുഖംപൂണ്ടിതൊക്കെപ്രജകളും.
 അങ്ങിനെചെല്ലുന്നകാലംനവരേ-
 നങ്ങൊരുവാജിമേധത്തിനായ്ക്കൊണ്ടുടൻ
 കോറ്റിപ്പിടിക്കുപുക്കൻപോട്ടസംചുരി-
 താല്പുതുമോട്ടയ്യിച്ചുതുങ്ങിനാൻ.
 യജ്ഞസംപൂർണ്ണസമൃദ്ധികണ്ടങ്ങുതു
 നിൽക്കേതൻപരിചോടുകൂടിധൗ-
 തൽപ്പദഭൂരംഭമെന്നരംകയാ-
 വിപ്ലവമതിന്നുവരുത്താവതെങ്ങിനെ?
 മിഥുതമിങ്ങനെക്കൊന്നുചിന്തിച്ചുവ-
 ന്നർത്താരിവാമ്മാറുകുലിച്ചുസാന്ത്വനം.
 യജ്ഞപശുവന്നെക്കട്ടുകൊണ്ടിടിനാ-
 നജ്ഞാനിയാമരേന്ദ്രനനുക്ഷണം.
 കാട്ടിക്കൊടുത്തതങ്ങുതൃപ്തമല്ലൊഴു-
 താട്ടിയടുത്താനുടൻപൂശുപുത്രനും,
 വില്പുംകുഴിയെക്കലച്ചാരുസായകം
 വല്ലഭമുൾക്കൊണ്ടെടുത്തടുത്താനവൻ
 നില്പുനില്ലെന്നുപറഞ്ഞവനങ്ങിനെ
 ചെല്ലുന്നതാഹന്ത!കണ്ടമരേന്ദ്രനും
 പാഷണ്ഡവേഷംധരിച്ചുകൊണ്ടിടിനാൻ.
 വേഷമതുവതകണ്ടുപാഞ്ചജൻ
 കൊല്ലാതെമെല്ലെവാങ്ങിടിനാൻകൂടവേ
 ചെല്ലുന്നിതരിചൊല്ലാലവൻപിന്നെയും
 വല്ലാതെകോപിച്ചുചെല്ലുന്നമുതാൻ
 അല്പമുഴുത്തുപോടിപ്പുകുതിന്നയും
 വീടുംകളഞ്ഞുമാറഞ്ഞുമണ്ടിടിനാൻ.

പെട്ടെന്നതുകണ്ടുപ്രതിപുത്രം
 അശ്വമതിനെയുംകൊണ്ടിങ്ങുപോന്നതാ-
 നച്ചുകൾക്കുമിഹാക്കിത്തൊഴുതീടിനാൻ.
 പുത്രവിദഗ്ദ്ധതകണ്ടുതെളിഞ്ഞുട-
 നെത്രയുംസ്നേഹമുൾക്കൊണ്ടവനിശ്ചരൻ
 ചേർത്തുപുണർന്നിജിതാശ്വനെനാപേ-
 രാസ്സമന്താൻവിളിച്ചീടിനാനക്ഷണേ;
 പിന്നെയുംപാറുകൊടുതായ് ചമഞ്ഞിരുൾ
 തന്നിൽനിന്നിരുന്നപാർവ്വതാത്തന്നെ
 വാജിയുംകുട്ടുകൊണ്ടീടിനാനതിയും
 വ്യാജമൊഴിഞ്ഞുകൊട്ടിക്കൊടുത്തീടിനാൻ;
 കേവലമേവംപൊതുടയ്ക്കെചെന്ന
 ഭൂവരനന്ദനൻവീണ്ടുകൊണ്ടീടിനാൻ.
 അന്നദേവേന്ദ്രനാലാധ്യതമായതാ
 കുന്നതോരോന്നാപാഷണ്ഡവേഷ്ടാപോൽ.
 മന്നവനിങ്ങനെചെയ്തദേവേന്ദ്രനെ-
 കൊന്നൊഴിഞ്ഞെന്നുമയയ്ക്കയില്ലെന്നതാൻ
 തന്നധനസ്സുംകഴിഞ്ഞുവെച്ചുടൻ
 വഹ്നിക്വീലാസമമായൊരുബാണവും
 സന്നാഹമോടുതൊടുത്തടുത്താനതി-
 ഭിന്നയെന്തേണപാഞ്ഞാനമരേന്ദ്രനും.
 പിന്നെയന്നതുകണ്ടുമുനികളും
 മന്നവനെച്ചെറുത്താശ്ചൊല്ലീടിനാൻ;
 “എന്തെടോ!നീതുടങ്ങുന്നയാഗാന്തരേ?
 തൽപശുവെന്നിയെമറന്നാരുവിഗ്രഹം
 യോഗ്യമാമോനമുക്കെന്ന”വർസാദരം
 അഗ്രഭാഗേനന്നുചെന്നവാക്യങ്ങളും
 ധിക്കരിച്ചുഗ്രകോപാലടുക്കുന്നപൻ
 വിക്രമംചെയ്തേസഹിക്കരുതായ്യാൽ
 തദാശരായുടനണൗഹതരംചെയ്ത-
 തയ്യചൊല്ലുതൊന്നോത്തനിലുരനിയയ
 ചുഴ്ന്നുസംഭവൻപ്രത്യക്ഷനായ്മുനി
 മുഖ്യരോടുംനവനോടുമരുൾചെയ്തു:
 “നിങ്ങളുപിടിച്ചുതൂങ്ങിയകർമ്മവി-
 ന്നിങ്ങുനാരായണൻതാൻപ്രസാദിക്കിലേ
 വന്നുചൂട്ടഫലമക്കരുണാനിധി
 തന്നംശമായതമരേന്ദ്രനാദൃശം.
 നിമ്മലനാമവൻതന്നെഹതിചെയ്തു
 തന്മനസ്സുപുഷ്പത്തുണരതെങ്ങിനെ?
 സംഭ്രമമത്രേനിനാകുകിത്തരം
 ജംഭവെന്തിക്കഭയംകൊടുത്തിന്നിപ്പോൾ
 യാഗംസമർപ്പിക്കുപ്രതിഭ്രമോപുന
 ഭാഗധേയായ്വരതൽപലപ്രാപ്തിയും:
 വൈരംകളഞ്ഞുസുരേന്ദ്രനുംഭൂപനും
 സൈന്യമൊന്നിച്ചിരിക്കെ”അന്നാൻമുഖൻ
 താനരുൾചെയ്തവിശ്വാസിചാദരാൽ
 മാനവേന്ദ്രൻസമർപ്പിച്ചിതുയാഗവും.

ദേവകളെല്ലാംപ്രസാദിച്ചുരചന
 കേവലംതൽഫലവുംകൊടുത്തിടിനാൻ.
 നാരായണനുംപ്രസന്നനായ്മാനവ-
 വിരനിൽകാതണമുൾക്കൊണ്ടരുൾചെയ്തു:-
 “ഭൂപതിപിരിന്നന്നക്കരശക്ത-
 സാഹസ്യമാഹരന്ത!മന്നുചൂട്ടാദൃശം.
 ദേവേന്ദ്രനാണുനീനോടുസപ്തത്തിനി-
 ഞ്ഞാവിദ്യംകലർന്നിങ്ങുനിന്നിടുന്നു;
 നീയവനിൽപ്രസാദിക്കേണമിന്നിനി
 മായാഭ്രമദിഷ്ടൽഭാവംകളകതേ.
 ശുദ്ധാന്തബുദ്ധികളായുള്ളസാധുക്ക-
 ഉത്തമന്മാരെയുപദ്രവിപ്പിലല്ലോ.
 ദുഷ്ടനധർമ്മതായതു,സ്വന്ത-
 മിജ്ജനങ്ങൾക്കത്രയോഗ്യമല്ലാട്ടുമേ.
 ദേഹാഭിമാനികൾക്കുള്ളതത്രേമഹാ-
 മോഹാദിരാഗഭാഷങ്ങളുന്ദിനം,
 ദേഹമല്ലോക്കിൽനിത്യത്ഥമാകുന്നതി-
 ഞ്ഞാഹരന്ത!കേവലമാത്മാപരബ്രഹ്മം.
 ബോധംതെളിഞ്ഞപ്പോൾതാൻവിട്ടതൽ
 സാധനമുപദംഭവീച്ചീടേടോ!
 രാജപരിപാലനാചാരമാഗ്നങ്ങൾ
 ചൂജനീയാകാരമായുതന്നാകിലേ
 കേവലംതൽപ്രജാപുന്ദ്രാമൊക്കവേ
 പാവനാചാരസന്മാഗ്നികളായതു.
 തൽപ്രജാപുന്ദ്രങ്ങൾചെയ്തതല്ലാഹരിയും
 ഷർഭവമുണ്ടുരാജാവിനുള്ളവേ
 നിത്യമതല്ലാമകമേവിലാരിച്ചു
 വസ്തുതയാപരിപാലിച്ചുകൊൾകനി!”
 സത്യസ്വരൂപിസനാതനനിങ്ങിനെ
 തപാത്ഥമെല്ലാമരുൾചെയ്തനില്ലതി-
 നല്ലേസുരേന്ദ്രനുംദേവസമൂഹവും
 മൊത്തുപ്രാമുഖിനെക്കണ്ടുസംഭാവിച്ചാൻ.
 ചിത്തത്തെളിഞ്ഞവനിശ്ചരനിഗ്രഹെ
 സദ്യപേക്ഷിച്ചു മുറുകെത്തഴുകിനാൻ.
 സപ്താപുഷ്പകൊണ്ടാരവർതങ്ങളി-
 ലൊക്കെക്കളഞ്ഞിതുകീഴിലെവൈരവും.
 തൽക്ഷണംപ്രീതനായ്മനിലുംജഗന്മയ-
 നക്ഷമാവല്ലഭേന്ദ്രാദികൾതമ്മെയും
 സുപ്രീതനായങ്ങുനഗ്രഹിച്ചാകിലു-
 മപ്തമിഹീശവിന്യാഗത്തിന്നേതുമേ
 ശക്തനല്ലാതെന്നിപ്പുംജഗന്നാഥനിൽ
 ഭക്തികലർന്നപേക്ഷിച്ചാൻനവോത്തമൻ:-
 “തൽഗുണകൃത്യമായാഭ്രമരീന്നിനി-
 ഞ്ഞാക്കമ്പുണന്നസത്യവ്യാപ്തിനിന്തരം
 ലക്ഷ്മീകരാംബുരഹങ്ങളാലഞ്ചിത-
 ലക്ഷണശോഭകലർന്നപാദാംബുജേ,
 ഭക്തിവളുണ്ണൊഴിയാതൊരനഗ്രഹം

കേതപ്രിയ! പ്രഭോ! നൽകുകവേണമേ.
 നിത്യമിതിമാതവസ്തു” മെന്നിങ്ങിനെ
 പഞ്ചനാഭസാമിയോടപേക്ഷിച്ചവൻ
 നില്ക്കുവിയൊരുതെവാൻപ്രസാദിച്ചുട-
 ന്നാർക്കുനിധുരൂതെളിഞ്ഞതളിച്ചെയ്തു:—
 “നന്നെന്നിനിതന്നിന്നടെക്കേതിക-
 ളെന്തുള്ള മോറുതെളിഞ്ഞിതുഭൂപതേ!
 മന്നവ! ചിന്തിച്ചതെന്തുനീയൊക്കെയും,
 വന്നുകൂടുന്നിന്നെന്നെതന്നിങ്ങനെയും
 നന്നായിരിക്കെ” നന്മംചെയ്തമാധവൻ
 പിന്നെത്തരൈവമറഞ്ഞതളീടിനാൻ.
 വൃന്ദാകന്മാരുമിരുന്നുംശ്രവണനും
 സന്നിധിതോറുതെളിഞ്ഞുവിലുണിനാർ.
 മന്നവനുംസുകലേശപാദങ്ങളിൽ
 തന്നേസമഗ്നിച്ചുകൊണ്ടൊന്നിലൊന്നും;
 സർവ്വഭാവങ്ങളിലുംപെരിച്ചുയന്നായ്
 സർവ്വഭാവോക്തവ്യവന്നവനാലെ
 സർവ്വഭാവങ്ങളെപ്പോലെയിരിക്കുന്നതൻ
 സർവ്വദാസർവ്വകാലംവിളങ്ങിതുഭോം,
 സർവ്വജ്ഞാനാനന്ദോത്തമനങ്ങളെ
 സർവ്വസഹാവിപ്രപാലനംചെയ്യുന്നാർ
 സർവ്വഭവപ്രസാദാത്മായകേവലം
 ദിവ്യനായ്ത്താനൊരുസത്രമാർഭിച്ചാൻ.
 സത്രദീക്ഷാപ്രതംപൂണ്ടുമാറിവരൻ
 സത്തുക്കളൊക്കെവന്നൊത്തുകൂടുംവിധയ
 സല്ലാഘ്യംവർമ്മവരെവദിച്ചതൽ
 സഖ്യദാവേനമന്ദംപറഞ്ഞീടിനാൻ:—
 “ഞാൻപറയുന്നതുകേൾപ്പിക്കണല്ലോവരം
 മാംപ്രതിഭൈവമെന്നിങ്ങനെസന്തതം
 കല്പിച്ചിത്രയമ്മമാ’നന്ദത്തുവാ-
 നിപ്പൊഴുകൊണ്ടിതിങ്ങിനെചൊല്ലുന്നു.
 നല്ലതെല്ലാക്കുറവരുത്തുവാനുള്ളതു-
 ണ്ഡല്ലോവഴിയറിയാതെകിടക്കുന്നു
 മെല്ലെമെല്ലെത്തുടന്നുവഴിക്കുണ്ടുപോയ്
 ചെല്ലുന്നവർക്കുഗുണംവതംമേല്ക്കുമേൽ;
 സർവ്വപഞ്ചചുംഭായയുമീശനും
 സർവ്വമുക്തമാത്മാപുമാനായ്;മുദ്രാ
 സർവ്വസമാനമായൊന്നിച്ചുകണ്ടതൽ
 സർവ്വസമഗ്നിച്ചുകാരുണ്യശീലരായ്
 വാഴ്വിന,തുപുരുഷാത്മാസാല്യംനമു”-
 കേവലംപറയുന്നഭൂവരന്തന്നുടെ
 ഗോചുകൾകേട്ടുകലസാധുക്കളും-
 മാവിൽക്കൂടാതെമാനിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ
 തത്രസംഭാരങ്ങളൊക്കെവിളങ്ങുമാ-
 റത്രാദരോസനകാദികളുടൻ
 പ്രത്യക്ഷമായൊരുക്കുണ്ടുഭൂപതി
 സത്തമന്തരികുടസ്യദികളോടും

പ്രത്യുപോത്തമാനപുംചെയ്തവനില്ലുകൊ-
 ണ്ടുപ്രപാദാദികളായുള്ള പൂജകൾ
 ചെയ്തസിംഹാസനംതോറുമിരുത്തിവ-
 ളെച്ചുകമത്യാഞ്ചനകേന്ദ്രംനാമ്പൻ
 ചൊന്നാ;“നിവിടേക്കുനിങ്ങളെഴുന്നള്ളി
 വന്നുകൊണ്ടായ്ഞെൻപൂജാദാഗ്ദ്ധംവരും.”
 എന്നിവണ്ണംപ്രശംസിച്ചുവദിച്ചിറ
 മന്നവൻകൂപ്പിത്തൊഴുതുമോശ്ചൈവയാൻ:—
 “എന്തൊന്നുകൊണ്ടുസംസാരസമുദ്രത്തി-
 ലന്തരാവീണനീന്തിത്തളെന്റങ്ങുമേ
 തല്പരകാണ്മാത്തുസംശയംകേവലന-
 സകടംതീരുവാനൊന്നെളുതായുള്ളു?
 സന്തോഷമുററതൾചെയ്തതളേണമേ
 സന്തതംപാലയമാംഭവസാഗരാൽ”
 ഇതഥംപൂർവചനംകേട്ടവകല-
 ണ്ഡത്യാവിശ്വാസമുററവെധാത്രനും
 ചിത്തംതെളിഞ്ഞുചിരിച്ചതളിച്ചെയ്താ-
 “നെയ്യെന്നെന്നന്നിപ്പൊഴുമിങ്ങൊ-
 വെസ്വമോക്ഷപ്രബോധങ്ങളെല്ലാംഭോ-
 നസ്സനല്ലുള്ളിലിത്തവനെങ്കിലും
 ലോകോപകാരാത്മമായിനാചോദിച്ച-
 താകയാൽത്താനതിരത്തരംചൊല്ലുവൻ.
 കേട്ടുകൊൾകെ”നുമായാപ്രബോധങ്ങളും,
 വാട്ടമൊഴിഞ്ഞുതൻമോക്ഷപ്രകാരവും,
 ഭാഗവതധർമ്മനീതിമതങ്ങളും,
 ഭാഗധേയാബ്ധികൾസംവാഹനീതിയും,
 ബ്രഹ്മാണസമായാപ്രപഞ്ചഭേദങ്ങളും,
 നിർമ്മലകർമ്മയോഗജ്ഞാനഭേദവും
 കേതിമാറ്റേണമുരൂപഭേദങ്ങളും,
 കേതജ്ഞാനാത്മജ്ഞാനപ്രഭേദങ്ങളും,
 കേതിതൻഭേദക്രമവിശേഷങ്ങളും,
 മുക്തിയുന്ത:ിത്തർൾചെയ്തുമുനീന്ദനം.
 ജ്ഞാനോപദേശത്തെയുംഗ്രഹിച്ചാത്തന്നാ
 ആനന്ദവുംഗ്രഹിച്ചാതന്നവരൻ,
 ദീനമൊഴിഞ്ഞുമുനവരന്മാരെയും
 മാനിച്ചുപൂജിച്ചുവാഴ്സിസ്തുതിച്ചുടൻ
 ഭേദബുദ്ധിഭ്രമംതീർന്നുനില്ക്കുവിയൊ-
 മോദാമനുഗ്രഹംചെയ്തെഴുന്നള്ളിനാൻ.
 ശ്രീസനക:ദികൾപോയ്തറഞ്ഞതാള-
 വാസുരീഭാവമശേഷമകലവേ
 നീക്കിക്കളഞ്ഞവനീശപരൻ യാഗവും
 വായുമാനന്ദനചെയ്താടുകിടത്തും
 സർവ്വഭവാനുഗ്രഹംകൊണ്ടുദീപ്തനായ്
 സർവ്വപാഞ്ചമണിഖിലമുല്പിച്ചുടൻ
 സർവ്വദാവാഴ്ത്തപനെദിക്യാമക
 സർവ്വമുണങ്ങുംസംപ്രാപ്തമായനന്ദനും
 സർവ്വപ്രിയനായിതന്നവൻതന്നുടെ

യൗവനകാലംകഴിഞ്ഞമുഖമെന്തെ
 ദൈവവശാൽപരിചാലനംചെയ്തവൻ
 സർവശ്രമൻമാറായമപരയണൻ
 വാർഷികകാര്യത്തെനയനമുചു-
 മാസ്ഥയാനൽകിപ്രിയയാസമമുദാ-
 കാനനപ്രാപ്തിനന്തർവ്വപ്തനാ-
 യാനസനാരയണനെ സ്മരിച്ചവൻ
 പഞ്ചാഗ്നിമേധേന്ദോഹീജുകാലമ-
 ണ്ഡയാതെവചകാലേനനത്തുതദാ
 സംപ്രതിതൻകഴുത്തോളംജലത്തിലും
 കമ്പമൊഴിഞ്ഞുവരുന്നകാലത്തിൽ
 ഇന്ദ്രിയഗ്രാമംജയിച്ചുകൊണ്ടേ
 നിന്നു, പഴുത്തുകൊഴിയുമിലകളും
 കായംകനിയുംജലമുന്നന്നതാൻ
 വായുചുമിത്യാദ്യരണേനസന്തതം
 കാമരാഗക്രോധലോഭമോഹാദിക-
 ലാമോദാച്ഛവ്വകലകളെത്തുടൻ
 നാശമെന്നപ്രസാദംഭയന്നിന്ദ്ര-
 ണ്ഡോരാവിഷയവൈരാഗ്യമുച്ഛാപിരം
 ധാരണയാതപംചെയ്തുവഴുന്നാൻ
 കാരുന്യവരിധിതന്നാത്തൊവശാൽ
 ജ്ഞാനംതെളിഞ്ഞുദിച്ചാത്താനഥാ
 കാണായമുചുധാസനനായ്നിജ
 കായംനിവർത്തുലാധാരമല്യസം-
 സ്ഥായിപായുകൃമകൃഷ്ണക്കണ്ഠം
 ഭേദിച്ചുടൻചതുർവിശതിതപസം-
 ശോഭകണ്ഠംതപ്താനിസുച്ഛം
 സംഹരിച്ചാഹന്തകാർഷ്വരങ്ങൾകാരണേ
 സംഹരിച്ചാത്തനിമയയേയുത്തമാ
 ചേർത്തുവയിപ്പിച്ചുതൽപ്പുരുഷാർത്ഥസം-
 പ്രാപ്തനായാൻതൈവന്യനാനന്ദംതീരണം.
 ഏവംപരബ്രഹ്മണിദ്ധിഷ്ഠനം-
 ദേവാനക്കണ്ഠനാമിസ്സുയംശുചാ
 കേവലംതല്പരിചാർകന്മാരുമാ-
 യാവോളമുള്ളിത്തൊശ്രുസംസ്കാരവും
 ചെയ്തതാൻകുടേറ്റാരിച്ചാർചിതയതിൽ
 കൈതവമനിധയത്തേപ്രവസലാ;
 നാരിമാരിങ്ങനെമറുലകങ്കലി-
 ല്ലാരുമച്ഛിസ്തോടൊത്തവർനിസ്തരം;
 താർക്കകർനിജകാരണേചേന്നിത-
 നാരായണങ്കൽപയിച്ചുനരേന്ദ്രനും.

പ്രചതാക്കളുടെപരിത്രം.

ഭൂപാലപുത്രൻവധിതാരാജംപിന്നെ
 ഭൂപരിചാലനംചെയ്തുവഴുന്നാൻ;
 റെവ്വക്ഷണംമുദ്രകേൾക്കുന്നമ-
 ണ്ഡർഹത മഹനരമേദിഭൂമിനസൻ
 താനുംസംഹരിച്ചവന്നു, പർന്നാൽവരും

സ്വനന്ദമാഹന്തപുണ്ഡരികൾ
 നാമുപരിചോടുപാലിച്ചിരുന്നിത-
 ഷാലംസവിധാനമായിരുന്നാലും.
 അവനമകൻപ്രചിന്നബർഹിസ്സുവ-
 നവനീമണ്ഡലമഖിലനിധവേ
 പ്രാപിനാഗ്രസ്ഥനുംവെങ്ങൊളമെ
 പ്രാപിപ്പിച്ചാൻയജ്ഞങ്ങൾക്കതിനാലപി
 നാമതായിതവന്നാരതഭൂതി
 കാമിനിരത്നംസമുദ്രാഞ്ജലവർ,
 തന്നെച്ചതുമുഖൻതൻനിയോഗത്തിനാൽ
 മന്നവൻചേട്ടസ്വപിച്ചാഴുന്നനാൻ;
 പുത്രവർണ്ണപറുടൻപ്രചോത്താക്കളെ-
 ന്നതൈവപത്തുപേരങ്ങായിതൃഴിയിൽ.
 തൽപ്രചോത്താക്കൾസംസാരിധയങ്ങൾ
 ഉൾപ്പെട്ടവിലേതുമാണിച്ഛിയാതെപരം
 ചിൽമനമാത്തരമുസ്വയംജ്യോതിഷം
 തൽക്കാരണമുപാസിച്ചവരേതരം
 പശിമിഷ്ടനാക്കിതപസ്സിനാലയയ
 സ്വച്ഛുബ്ധപ്രാപരമത്വജ്ഞാനാത്മകർ;
 താമരപ്പൊട്ടുകർതീർത്ഥരേന്ദ്രമെ-
 ന്നാമോദരാലികർതങ്ങിരുന്നടൻ
 ഗാസവ്വംഗുഹിച്ചാനന്ദചിത്തരായ്
 ശാന്തേതരംപൊയ്തന്നിൽനിന്നഞ്ജസം
 നേരേകരേരിപ്പർചോടേഴുന്നള്ളം
 ശ്രീതദനനമസ്താരംചെയ്തവർ
 നിന്നനേരംപ്രസാദിച്ചതഭനം
 നിന്നവരോടുകൾചെയ്തമൃഗമായ്:—
 “നിങ്ങൾമഹത്വമേറ്റപ്രചോത്താക്കളെ-
 നിങ്ങിനെചൊല്ലാമഹത്തുക്കളല്ലയോ?
 തുല്യാത്മനാമതവീടുംപ്രധാനികൾ,
 കല്യാണശീലന്മാർഭാഗവതാപ്തന്മാർ,
 നല്ലഭക്തന്മാരവരെയനഗ്രഹി-
 ചില്ലലൊഴിപ്പതിന്നുള്ളൊത്തൊന്നില്ലാർ
 തദ്രഹിതംമഹാമന്ത്രംതെളിഞ്ഞതി-
 ഭൂതാനാനിങ്ങൾക്കാശുചൊല്ലിത്തരാം.
 ശ്രദ്ധഞ്ചുപ്രാജ്ഞാചിമുഖമിസ്സുതമെ”-
 ന്നത്യാദരാലുപദേശിച്ചരുളിനാൻ.
 തൻകീർത്തനേനതപസിനായ്തോണ്ടവ-
 രക്കാലമസ്സമുദ്രേമുഴുകീടിനാൻ.

പുരഞ്ജനോപാപ്താനം.

മുഗ്ദ്ധതപോധനൻനാരദനന്നതി-
 വിപ്രാതനാദയഴുപ്പാചീനങ്ങൾഹസ്തൻ
 പൂരിലാജാദൈവങ്ങളിലനേരത്തു
 സാരനായുള്ളനരവരനുംമുദാ
 ഭക്ത്യാനമസ്തൃതിചെയ്തെഴുന്നീറുടൻ
 പ്രീതിക്കൈക്കൊണ്ടുകൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നടൻ
 അഗ്നിമുഖപ്രാസനംപുരകളേമുദാ

രാജപ്രവരനുംചെയ്തിരുത്തിടീനാൻ.
അല്ലോമഹാമുനീനാരദനാത്മജ്ഞാ-
നപ്രഭേന്ദോമതുതവാണികൾ
ജല്ലിച്ചതുകട്ടുസംസാരവൈരാഗ്യ-
മുൾപ്പൂവിധുൾക്കലർപ്പുമിവിൾപൻ,
ജ്ഞാനോപദേശഗ്രഹണത്തിലാഗ്രഹം
മാനസേച്ഛയ്ക്കുചോലിച്ചതിനത്തക്ക
ചൊന്നാൻമുനീന്ദ്രനെടോമ്പത്തിൽ. ൧൦!
മുനുംഭവാനാലരോഹിണിച്ഛിത-
യജ്ഞപത്രക്കൾവോണെഹനില്ലതി-
നജ്ഞാനികൾപരലോകത്തുളരേടോ!
എന്നുള്ളതിങ്കൽപുറഞ്ഞുനവൃത്തമാ-
കുന്നോരിതിഹാസപുരുഷഭൂമിയ്ക്കുവാൻ.
മുനുംപുറഞ്ഞുനാരദനേന്ദ്രോത്തമൻ
തന്നുള്ളിലങ്ങവിജ്ഞാതസഖിയേയും
വിട്ടുകുളഞ്ഞൊരുരാജധാനീന്ദ്രമുൽ-
കൃഷ്ടമായുണ്ടാക്കുവാൻതിരഞ്ഞീടീനാൻ.
കണ്ടിലതുതനിക്കുള്ളിൽതെളിഞ്ഞതു-
കൊണ്ടുപിന്നെയുംനീളെനടന്നവൻ
പിന്നനായേററപരവശനായുടൻ
ചെന്നുഹിമവൽഗിരിവരൻതന്റെ
താഴ്വരയിങ്കലാമ്മാറുതെക്കേല്ലാ-
ത്താവോളമൻപോട്ടുനോക്കിനടക്കുമ്പോൾ,
ഒൻപതുവാതിലുള്ളൊരുപുരവരം
മുഖിലാമ്മാറതിലക്ഷണയുക്കമായ്
കണ്ടാനവൻ, പുറമേബഹുശോഭ-
ണ്ടുണ്ടൊരുഗ്രാമതിങ്കൽവിവിധമാം
പുഷ്പസൗരഭ്യസമൃദ്ധിപ്പുഷ്പങ്ങളും-
പുൽപ്പൂവിലാച്ചാരുദൃഷ്ടകദാമ്പികൾ
വർഷിതമായിരിക്കുംപ്രദേശോത്തമേ
സുസ്ഥലത്തിങ്കലൊരുത്തിയയക്കേവലം
പുറുരുറയുന്നങ്ങുൾസഖിമാരൊ-
രേയൊയുള്ളുൻബഹുനായകൻമാരൊടും.
പഞ്ചഹണനാമഹിമരതെന്നൊടു-
മഞ്ചിതയാംപ്രമദോത്തമതെന്നയും
ഭേതാവിനെത്തിരഞ്ഞെടുനടക്കുന്നോ-
രുത്തമയാമവളെക്കണ്ടുസാദരം,
ചിത്തേമുഴുത്തമനപരപശാ-
ലത്തേഞ്ചൊഴിയാളൊടാശ്രുചോദിച്ചിതു:—
“എന്തെടോ! സുന്ദരമായനീതാനുട-
ന്നെതിനായിത്തന്നെസഞ്ചരിക്കുന്നതു?
അതെന്നെനയനായതുനീയക-
താരിൽനിരുപിച്ചുകാളമൊന്നെന്തെടോ!
അതന്നിനക്കിഹമുത്സാഹ്യേവിന
വീരയോദ്ധാക്കന്മാരില്ലായ്കുടവേ?
മുന്നിൽനടക്കുംവണീന്ദ്രനാമമെ-
ന്തൻപോട്ടുനീളുവനേരപരിയാകിയ

പാപതിരിയാന്മാരേവിയോർക്കേവ-
ചിവണ്ണമുള്ളുനീതാനവരല്ലായ്ക?
ഭൂമൊനടക്കുന്നതാകയാലെത്രയും
കോമളയായനീവീരനാമെന്നുടെ
മാനസനാഥയായെന്നോടുകൂടവേ
അനന്ദമോടിപ്പൂരിയെന്നിന്ദരം
നന്നായലങ്കരിപ്പുനാമ്പുപുഷ്പ-
ണ്ടിന്ദിരാഭവിതുമായ മുകുന്ദൻപൻ
വൈകുണ്ണലോകമലങ്കരിച്ചതുമൊ-
രാകവമെന്നിതേവ്യുഗ്ഗവസ്തനത
എന്നെയുംവെച്ചുകൊണ്ടിപ്പൂരിതന്നെയും
നന്നായലങ്കരിക്കേണംമനോഹരേ!
നീനെയുംവെച്ചുകൊണ്ടെന്നെപ്പുറന്നിതു
കന്ദർപ്പനെന്നതിന്നിന്നിന്നിന്നുടെ
പ്രിയയാസാകമാനതമാകിൽ
മേളമുഖാംഗംകാട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കേമ.”
പ്രാപ്തപരയണിതെന്നുനാട്ടു-
നെയ്യുമത്യാദരോണപുറഞ്ഞുനി
ചൊന്നാൻപുരുഷോത്തമനായിരിക്കുന്ന-
നീന്നോടുഞാൻപറയാമിതിനത്തരം.
ഉച്ചാദകനായതാൻഞാനെന്റെ
ചിത്തേധരിച്ചിരിക്കുന്നതില്ലേതുമേ
ഇസ്ഥചത്തിങ്കൽവന്നെത്തിയെന്നിന്നൊ-
ന്നിസ്രീജനങ്ങളെല്ലാംസഖിമാരല്ലോ;
നിത്യമിക്കൊന്നായ്ചമഞ്ഞപുരുഷ-
മത്രമസഖന്മാരെന്നറികനീ.
ഞാനുടനുംപാഴ്വരുംപുറത്തൊ-
രുന്നമുണന്നിരിക്കുംവിധിയിങ്കലും
താനിപ്പൂരിപരിപാലിച്ചിരിപ്പവ-
ന്നാനുദമുൾക്കൊണ്ടിവിൻപണിത്തുറഞ്ഞൻ.
എന്നിങ്ങനെയുള്ളതെന്തൊരുചമി-
ന്നിന്നെയിങ്ങെത്തിച്ചിരിശപരാഗ്രഹം
തന്നേവിഷയങ്ങളിച്ഛിച്ചിരിക്കുന്ന
നീനെയനഭവിച്ചിപ്പുനീനിക്കുള്ള
ബന്ധുക്കളുമായനുഭൂതസിദ്ധനാ-
യസ്ഥതയെന്നിയെന്നിത്യുപഹാസിതം.
എന്നോടുകൂടിപ്പൂരിയിൽതെറ്റാണ്ടുവാ-
ണ്ടുനതോന്നീടുക്കിൽനന്നാശ്ചര്യഭംഗം.
നീന്നെക്കണക്കേസദശരായാരെയും
മന്നിടത്തിങ്കൽഞാൻമററുകാഴ്ചെടോ!
ധർമ്മാത്മകാമമോക്ഷാനന്ദസന്തതി
ധർമ്മശസ്ത്രമോഹാഗ്രഹസമാധമം
ദേവകൾക്കുതൃപ്തികൾക്കുപിതൃക്കൾക്കു-
മേവമനോഷ്ടതങ്ങൾക്കുമാത്രയും.
കേവലമീശ്വരസ്ഥാശ്രമമനാരി-
ഞ്ഞാവിൻമുദാ, ബതിസാധിച്ചുകൊള്ളുവാൻ
വിശുദ്ധമദ്യംതന്നെത്തേച്ചുകാടിതരം

കാരുണ്യങ്ങളെപ്പോലെയോടൊന്നിതാണെന്നു
 നന്നുവരികുന്നതാണിതെന്നുണ്ടാർചേ-
 ന്നാനന്ദവാന്ദ്യനിയൊഴുപേക്ഷിപ്പാൻ
 മാനസേതാനുകൂല്യംതരികുമെ-
 ന്നാനന്ദവാന്ദ്യനികൂലാൽമരിച്ചിട്ടുടൻ
 ചെന്നുപുറങ്ങുന്നതെന്നുവരിച്ചുസം-
 പൂർണ്ണമാദേനപുറങ്ങുന്നിതുംതമ്മിൽ
 ദമ്പതിമാരായ് പൂരിയിലകംപുക്കു
 സമ്പത്തിലൊഴുകുന്നതാണുപാനിതം
 അങ്ങിനെയുള്ള പുരിഷേഴ്യാതിലു-
 ള്ളതുംതന്നെ, താഴത്തുണ്ടുപ്രഭാ-
 മംഗലമായതിലുകേടുകണ്ട-
 നെങ്ങുണ്ടാക്കുംപുറങ്ങുന്നതെന്നുട-
 ഭൃത്യജനങ്ങളുമായൊരുമിച്ചുകൊ-
 ണ്ടുതന്നുമാഹന്ത! വെച്ചുവെക്കുന്നതാ-
 ന്നതുമതിലായുവാതിൽകിഴക്കോ-
 ഗത്തുവാമേതരദിക്കിലോരോന്നെടോ-
 പചിമഭാഗത്തുണ്ടുപുറത്തി-
 ലിച്ചുവരുന്നപുറങ്ങുന്നതാനവൻ
 ചെട്ടുതയന്നുമാവിമുപിന്നുണ്ടു
 വാതിൽപോലേ, കിഴക്കുമാനൊട്ടു
 കൂടെപ്പുറപ്പെട്ടുവിഭാജകനാമ-
 മീട്ടുന്നാജ്യമടക്കുന്നിതനപരം
 കേവലമങ്ങുവന്നിനടുക്കെത്തുലോ-
 മേവനളിനിയുമവനളിനിയും
 രണ്ടുപതിവതിലു കപ്പുറപ്പെട്ടു
 കൊണ്ടുപുതുതാപനോടുചേർന്നു
 സൗരഭമാകി മരാജ്യമടക്കുവൻ-
 പൂജ്യമായ് മൂലപാപാതിലുടേതഥാ
 ചെന്നുസന്തപിപണന്തരോടു-
 നൊന്നിച്ചുകൊണ്ടുവെളുത്തനാമവൻ
 അനപരമാപണമായരാജ്യമുദാ-
 തന്നാവടക്കിപാഴുനന്നിനന്തരം
 തെക്കുവടക്കുപിതൃദേവഭൃക്കളെ-
 ന്നൊക്കെപ്രസിദ്ധങ്ങളാവാതിലുടേപോയ്,
 പൂജ്യപ്പെട്ടുപേതശ്രുതിധരൻ
 ദക്ഷിണപാഞ്ചാലപുരപുനസ്ത്രഥാ-
 ചെന്നുപുറപ്പെട്ടുതന്നായ് പാഞ്ചാലപു-
 മരപുരവരായ് തടവുണ്ടുതടക്കുന്നു
 പിന്നെയങ്ങുതന്നായ് പാതിലുടേപോയ്
 ചെന്നുപുറപ്പെട്ടുതടവുണ്ടുതടക്കുന്നു
 കൂടെക്കലർന്നുഗ്രാമ്യകമെന്നപേ-
 രാകുമാരാരാജധാനിയടക്കുന്നു
 പാടുന്നിതുമിതുകേവലപുണ്ഡര-
 നോടുമൊന്നൊരവശസമെന്നരാജ്യം
 നേരമുതിന്നടക്കുന്നുപുറങ്ങുന്നതും
 പാരിലുപസ്തന്നിനാക്കുകയാ-

പെരയന്നാരോടുമൊന്നിച്ചുസന്ത-
 മോരോരോകുമാരങ്ങളാചരിക്കുന്നതും;
 കേവലമന്തരപുരഗതനാകുല-
 ങ്ങാവിമുദാവപ്രചീനനോടുതഥാ
 വാണൊയം, സുതദാരാലയാദി-
 മാനേനരോകമോഹങ്ങളുൾക്കൊണ്ടവൻ
 കാമിനിയാകുംപുറങ്ങുന്നിതൻവശ-
 പ്രേമബന്ധേനതാനങ്ങുവർചെയ്തതും
 കൂടെപ്പുറപ്പെട്ടുചെയ്യുന്നിതനപരം
 കൂടിയാലങ്ങിനെവന്നുകൂട്ടംതടവം
 അങ്ങിനെയുള്ള പുറങ്ങുന്നതാമവ-
 ന്നങ്ങുനേമുതിന്നാഹന്ത! കേവലം
 പഞ്ചാശപമാളരലിൽരണ്ടുചക്രമാ-
 യഞ്ചിതമായ കാടിമരംമൂന്നുമായ്
 സംപ്രതിബന്ധമുണ്ടൊരുവായുയർ,
 ഇവംകലന്നൊരുസാരഥിതാനായ്
 ഏകർഥമുണ്ടുവരമായുധം
 അകുമാരനായ് കേവലമഞ്ചുമായ്,
 ഏഴുവരഥങ്ങളോടുമൊരുമിച്ചു
 കോഴയൊഴിഞ്ഞുചെന്ന്കൊണ്ടൊരുതായ്
 മേലന്നന്തർമേൽകരേറിക്കവചപുര
 കേവലംപുണ്ടാവനാഴികയുകെട്ടി
 ഏകാദശാക്ഷയെപ്പിന്നിട്ടുയോട്ടമെ-
 ന്നൊക്കടിനേപഞ്ചപ്രസ്ഥഹാവനം
 പ്രാപിച്ചു, നായാട്ടുടൻതുടങ്ങിടിനാ-
 നാപുണ്യഗച്ഛേനഭായ്യയുമെന്നിയേ
 കാനനത്തിങ്കൽപരമാറിന്നിതി
 ദീനനാജ്ഞാനതന്നാലയംമേവിനാൻ.
 സ്നാനപൂർവ്വംചെയ്തന്നാദികളുംകഴി-
 ച്ചാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടുകുരിച്ചുള്ളവൻ
 താനപ്പുറങ്ങുന്നിയക്കണ്ടതില്ലയാ-
 ണ്താനന്ദപൂർവ്വംകുറഞ്ഞതരപുരത്തിങ്കൽ
 കാണായനാരികളോടാശുചോദിച്ചാ-
 നേണാകുമാര! സുചമല്ലിയല്ലാക്കും!
 ഇങ്ങുപുറങ്ങുന്നിതാനൊഴിഞ്ഞാകയാ-
 ലിങ്ങനെമങ്ങിയതെന്തിനിലയനും?
 മംഗലശീലതാനെങ്ങുപോയാളവ-
 ഉംഗനമാരേ! പറവിനെ" നിങ്ങിനെ
 സംഗതിയായവൻചോദിച്ചതിന്നുപ-
 മംഗലാപാംഗികളുംപറഞ്ഞിടിനാൻ:-
 "തങ്ങളോരാജപ്രവര! ദേവീനിന-
 വിങ്ങുകതാരിലെത്തെന്നറിഞ്ഞിലേയോ!
 ചെന്നുവെറുനിലത്തുണ്ടുകിടക്കുന്നു
 മന്നവ! കേൾക്കുന്നവൻപറയുമിടയ
 ചെന്നുപുറങ്ങുന്നതാനുംപുറങ്ങുന്നി-
 തന്നിലെസ്സേഹപരവശചേതസാ
 നന്നായുറഞ്ഞങ്ങനെയിപ്പിച്ചുവർ

തന്നെക്കൂടി പ്രിയവർക്കു ചിട്ടയുടൻ
 ചെമ്മേക്കു ചിട്ടയുതമ്മിൽപരിയാതെ
 നിശ്ചായമാലിംഗനാദിഭിരനപരം
 രാപ്പകവുമറിയാതെരമിച്ചുകൊ-
 ണ്ടാ മസുഖംപൂണ്ടിരുന്നാനന്ദിനം;
 അക്കാലമായിരത്തിന്മേലൊരുപതു
 മക്കളുമമ്പോടൊരുനൂറ്റൊന്നു മത്ര
 കന്യകമാരുംജനിച്ചവർതമ്മെയ-
 ണ്ണെന്തുമ്പേദനേപിന്നെപ്പുറങ്ങുനൻ
 ശിശുയാചെമ്മേപുളത്തുവർപ്പിച്ചുത-
 ണ്ടൊക്കെക്കൊടുത്തിതുകന്യകമാരെയും
 പുത്രവർക്കുമുണ്ടായിതനവധി
 സത്രങ്ങളുംചെയ്തുകീർത്യാസുചിച്ചവൻ,
 പുതുമിത്രാദികളോടുചേർന്നിനെ
 നിത്യമിരിക്കുന്നാളൻപതിനൂറ്റം
 വംശരംചെന്നുവാചത്തുകാലവു-
 മത്സ്യതമാഹന്ത!വന്നടുത്തുബലാൽ,
 ചന്ദ്രവേനാപ്യനാംഗന്ധർവ്വനന്താൽ
 നന്നായ് വെളുത്തുളളമുന്തററുപതു
 ഗന്ധർവ്വന്മാരോടുകൂടവേവന്നട-
 നന്ധനായുള്ള പുറങ്ങുന്നതന്നുടെ
 നല്ലപുരവത്തെച്ചെറുത്തിടിനാൻ
 മെല്ലെപ്രജാഗൗരവനായനാഗേന്ദ്രനും
 തുവ്വരാംഗന്ധർവ്വന്മാരോടൊന്നിച്ചു
 വല്ലഭമോടു ചെന്നുണ്ടുയ്യുംചെയ്താൻ.
 അന്നവസാനേബലകുയകാരണാൽ
 തന്നിൽവിഭവകംകലനപുറങ്ങുനൻ
 ചാരുപുറങ്ങുന്നിയിങ്കൽമുഴുത്തെയും
 പാരവശ്യംകൊണ്ടുമന്ദനായേവിനാൻ.
 പിന്നെയഗ്രന്ധർവ്വന്മാർക്കുതണയിങ്ങു
 വന്നുകൂടികാലദേവതയായും
 മൂന്നുമവളൊരുത്തോവിനെത്തിര-
 ണ്തെന്തുകാലമാഹന്ത!ലോകങ്ങളിൽ
 എന്തുംപെരുമാറിനാളവർമുൾഭഗ-
 യെന്നതുകൊണ്ടാരുമാദരിച്ചീലപോൽ;
 പണ്ടുവളുറ്റുതവാനരേന്ദ്രോത്തമ-
 നിന്ദൽപൂണ്ടാ കൃധരിച്ചാനനേകംനാൾ
 കണ്ണതതീൻവരം പുറകൊടുത്തവർ
 രണ്ടാമതുസത്യലോകത്തുനിന്നിങ്ങു
 പോന്നവനെനെവരിപ്പതിന്നായിങ്ങു
 ചേർന്നിടുന്നരാമത്യാഗ്രഹിച്ചീടിനാൻ.
 ബ്രഹ്മചര്യപരനായത്താനനതു
 സ്വമതിച്ചീലതുകൊണ്ടുവളേററവും
 ക്രോധംകലനാരോടത്തുമിരിക്ക-
 താതവാറെന്നെല്ലാംപിക്കയുംചെയ്തൻ
 പോരുമവളെൻവരമാമാഗ്നിയോടൊ-
 സാകംഭയനാമകനായവനെ

തോവാഞ്ചെറുംവതിന്നാഗ്രഹമുൾക്കല-
 ന്നതയവനാധിപനോടൊല്ലിനാൻ:-
 “നിന്നെവർണ്ണിതിന്നായ്ക്കൊണ്ടുവന്നിര
 വന്നുനിന്നേൻലോകവൃത്തികൊണ്ടുംശാസ്ത്ര
 നിസ്തയംകൊണ്ടുംനിന്ദിയിലല്ലാകതേ
 കേൾക്കയുംമാഹുകൊടുക്കയുംവേണമെ-
 ന്നാകയാൽഭദ്രനായേവിനനിന്നെത്താൻ
 സേവിക്കചെയ്യുന്നതെന്നിൽമുഴുത്തര-
 യാച്ചുള്ളിച്ചുണ്ടാകവേണമെന്നിങ്ങനെ”
 കാലകന്യാവചനംകേട്ടുനിന്നിതു
 കാലമേദേവരഹസ്യസുഖാശയാ
 ഹാസപൂർവ്വയവനാധിപൻചൊല്ലിനാ:-
 “നാസുരിമായനിന്നക്കുടാൻമുന്നമേ
 ഭത്താവിനെയുണ്ടുക്കച്ചിച്ചിരിക്കുന്നി-
 തത്രനില്ലാകയാകയാലെന്നുംമ
 കൈക്കൊൾകയില്ലയങ്ങാഭാൽമാനഷ-
 രൊക്കെമറഞ്ഞുനിന്നന്യോടനാടിന
 നന്നായനഭവിച്ചാലുംപിരിയാതെ
 നിന്നീടുമങ്ങിമ്പൻപ്രജാഗൗരവം
 ഭ്രാതാവ്നിിക്കേൻപ്രജാഗൗരവനാടെ
 സോദരിനീനിങ്ങൾതങ്ങളിരുവരും
 ഞാനുംഭയങ്കരമായപടയുമായ്
 കാനനേകുടൈനടുനങ്ങളെങ്ങുമേ.”
 എന്നിങ്ങനെയവൻചൊല്ലിനിന്നങ്ങവൻ
 തന്നുടെസനികമല്ലേസഹജനും
 കാലകന്യാചുമായേടിനിയിങ്കല-
 കാലപെരുമാറിനിന്നവർമെല്ലവേ
 വന്നുപുറങ്ങുന്നെന്നുംപൊങ്ങിന
 മന്നവൻതൻപുറത്തെച്ചെറുത്തിടിനാൻ.
 അന്നവിടെക്കലഹത്തിൽപ്രജാഗൗ-
 രന്നതനെയുംപിന്നനായാൻതുലോം.
 എന്നതുകണ്ടുവേകാലകന്യക
 ചെന്നകംപൂക്കുപുറങ്ങുനൻതൻപുരം
 തന്നുടെപാട്ടിലാഹ്വാനടക്കീടിനാൻ;
 ചെന്നുചൂഴന്നുകൂടിയവനന്മാരും.
 തല്ലരിപീ.പകളാലേപുറങ്ങുന-
 ന്നുംപൂവില്ലേററംപരിതാപയുക്തനായ്
 നിത്യമക്കാലകന്യാവിനാലെതയ്യ-
 മത്സ്യമാലിംഗിതനായ് ചമകയാൽ
 തേജോവിഹീനനായോഹിച്ചഗന്ധവ്
 രജയവനന്മാരെയുതയെതുന്നായ്
 പോരുംതവരൻ,ബഹുമാനഹീനരാ-
 യോരുതനയദാരങ്ങളേയുംനിജ
 ശത്രുവിരോധപാഞ്ചാലങ്ങളെയുംക-
 ണ്ടുൾത്താരില്ലാങ്ങയെഴുംവിവേകങ്ങളാൽ
 തൽപ്രതികർമ്മമാഹന്തകാണാത്തുട-
 നല്ലൊഴുതിച്ചുകൂടാതെരാജ്യത്തെയും

വിട്ടുകുഞ്ഞുപുറപ്പെട്ടവാനൊരു-
 വെട്ടുപുറപ്പെടുന്നൊക്കെണ്ടുകവലം
 പ്രജാപനാമേഭ്രാതാ, ഭയപ്രിയം
 വിശ്വാസമുൾക്കൊണ്ടുചെയ്തിലിച്ഛയാ
 തൽപുരിച്ചുസംഹാരംതുടങ്ങിനാ-
 നപ്പൊഴുതപ്പുരിചാലൻപ്രജാഗൗരവൻ
 ചിത്തേമുഴുത്തപരിതാപയുക്തനാ-
 യത്തലോഭേവിയോഗത്തിനാരംഭിച്ചാൻ;
 തത്സമയേപരിപീഡിതനാമൃഗൻ
 വസങ്ങളിലുപ്രണയിനിതനിലും
 സക്തികലൻവിചാരംതുടങ്ങിനാ:-
 “നിശാജമങ്ങുതൊൻപൊയ്ക്കുഞ്ഞാലിനി
 മൽസുതന്മാക്കുംകുടുംബിനിക്കുംപുന-
 മ്ബിതങ്ങളായവക്കെന്തൊന്നുശ്രദ്ധം.”
 ഇങ്ങിനെയുള്ളവിചാരംപുറപ്പെടുന്ന-
 നങ്ങകുതാരിലുൾക്കൊണ്ടിരിക്കുംവിധേയ
 നിന്നായേൻവനനന്മാരുമായ് മുതി-
 ന്നതന്നാലവനെപ്പിടിച്ചങ്ങുസാ
 ബന്ധിച്ചുകൊണ്ടുപോകത്തുടങ്ങിനാൻ
 ബന്ധുക്കളുംസുതദാരങ്ങളുംഭൃഗും
 സന്തൃജിച്ഛിടിനാരാഹന്തകുടവേ
 സന്തതപാലനടങ്ങിനാൻനാഗവും.
 മുന്നേക്കണക്കേപരിക്ഷിണമായിതു
 മന്നവൻതൻപുരവുംവൃഥാകേവലം
 പിന്നെയവനവശഗതനാകിയ
 മന്നവൻതന്നെയുംദുസ്ഥാഗ്നത്തുടേ
 കൊണ്ടുപോകുംപൊഴുതങ്ങുപുറപ്പെടുന്നൻ
 പണ്ടുഹോതന്നാൽഹതങ്ങളായുവിന
 ദുഷ്ടപശുക്കളാലൊതുവുംഭണ്ഡം ഞർ
 കപ്പാതരങ്ങളുനുഭവിച്ചിടിനാൻ.
 മറുമനേകദുഃഖങ്ങളുനുഭവി-
 ച്ചുറമില്ലാതെപിഡിച്ചാനോരോവിധം.
 കാലധർമ്മസമയമായിടിന
 കാലസ്മരണനിമിത്തമായങ്ങവൻ
 താനുംപ്രമദോത്തമനായ്ജനിച്ചുടൻ
 മാനാനവൈദർഭിയായ്ചമഞ്ഞുദദാ-
 വാസപ്രാധിപൻമലയലപരകീർത്തിയും
 പൂണ്ടു. ഭൂതകർത്താണയെല്ലാറെയും
 തന്നാൽജയിച്ചുമതിയടിവിഴുതായ്
 നിന്നവൻവെട്ടുകൊണ്ടുനവർതന്നിലേ
 നിന്നകിസുന്ദരിയായുളവാഞ്ഞൊരു
 കന്യകയ്ക്കു ഞാനുജാതാരായേഴുപേർ
 വന്നുളരായവർദിഗപിഷയങ്ങളേ-
 ഴിന്നമധിപതിമാരവർ, തന്നുടെ
 നന്ദനജാതങ്ങളായുതുപ്പത്തുകോ-
 ടുന്നതന്മാരവർകൾക്കുളവാകിയ
 സന്തതികൊണ്ടു ഭൂമസ്ഥലമേഴുമൊ-

രന്തരമെന്തേയനുഭവിച്ചീടുന്നു;
 സുന്തതംമനപന്താങ്ങുർമുഴുവന്നേ
 സന്തുഷ്ടനായുലയലപരപുത്രിയെ
 സംപ്രദോദാലഗസ്ത്രൻവെട്ടുവർതന്നി-
 ലൻപോട്ടുളളഭൃഗുമച്ഛുതൻതന്നെയും
 സംപ്രതിതാൻദുനിച്ഛിച്ചു: നവൻപുതു-
 നൻപെഴുമിലുവാഹൻ; മലയലപരൻ
 മുഖേഗേവദാരാധനതല്പരൻ
 കന്യമൊഴിച്ചരിലിച്ചുയരസാദരം
 ഭൂമണ്ഡലംസുതന്മാക്കുകൊടുത്തുടൻ
 ശ്രീമാൻമഹാവിഷ്ണുപാദകേന്ദ്രാവനം
 പ്രാപിച്ചു, ഭേദഗുണതന്മാദിക-
 ളാം ത്ക്കരമെന്നൊച്ചമസവ്വം
 വൈദർഭീയോടുതപസ്സുചെയ്തിടിനാ.
 നാദരാൽചന്ദ്രവസാതാമപണ്ണിയും
 മേദിനിയിങ്കൽവടോദ, യെന്നുംജഗ-
 ദാദിപ്രസിദ്ധകളായനദികളിൽ
 പുണ്യജനങ്ങളാൻസ്നാനാചമനങ്ങ-
 ഉന്യനകാലമാഹന്തചെയ്തേറവും
 ശുദ്ധമലമുലപുഷ്പരാജാധാരം-
 വൃത്രാപരിചോടുകുന്ദിച്ചുഭേദവും
 ശോഷണംചെയ്തുശീതോഷ്ണമരുദപർഷ-
 ഭീഷണക്ഷൽവിചാസാദിവിവിധകർ
 മാനസത്തിങ്കൽസഹിച്ചനിരന്തരം
 മാനമദാദിഭൂമങ്ങളൊഴിഞ്ഞുടൻ
 താനുംശുതപുരമിവിപ്രപഞ്ചവും
 നൂനംപരശുപവുംമഹാമായയും
 ഏകമയമാഞ്ചാരുമിച്ചുകണ്ടുകാ-
 ണ്ടുകൊന്തദേവസദാഭേദമെന്നിയേ
 കേവലമാഞ്ചയോഗേനസമാധിചേ-
 ന്നാവിർജ്ജാപരമാനന്ദസംയുതം
 വാണീടിനാൻപലകാലംപ്രണവനാ-
 ഭൂനപരംപരമീനനായാൻക്രമാൽ:
 ഭക്ത്യാപുരംചാത്മസിലനായ്മേവിന
 ഭേതുകളേഖാരംകണ്ടുവൈദർഭീയും
 ദുഃഖനസംസ്കാരവുംചെയ്തനദ-
 ക്കൂമ്പിതൊട്ടുസപിണ്ഡനുകർമ്മവും
 കൃതപാപിതാനംമരിപ്പതിനായ്നിന്ന
 വൃത്താന്തമാഹന്ത! കണ്ടുപുറാനിജ-
 മിത്രമാംബ്രഹ്മമുഖാദുഷ്ടിവാൻഭി-
 തർത്താദുഷ്ടായമായാഭൂമങ്ങളും
 തൃക്കപാപ്യനന്തരംഹംസപാദങ്ങളി-
 ലത്യാദരേണസമാശ്രയിച്ചുപരം.”
 പുറപ്പെട്ടവരിതും.
 തൽക്കഥാമിതംനിശമുദനീഭൂനോ-
 ടുർത്താരുണൻനൃപതിചൊല്ലിടിനാൻ.
 “ഭംഭവാനന്തർചെയ്തവാഗ്ധർമ്മി-

സംഭവസാധനമെന്നിങ്ങു സാദൃശ്യം
 നന്നായറിയുമാരെന്നോടു വേർതിരി-
 ച്ചൊന്നൊഴിയാതെ മുതിർന്നതും ചെമ്മീലേ
 ബോധിച്ചുകൂട്ടു മറ്റൊരെന്നതുകേട്ടു
 ബോധിക്കുമാറതും ചെമ്മീലു നീശപരൻ:--
 “മേലേപ്പാർക്കിടിച്ചുതന്നതായതു
 റാട്ടമൊഴിഞ്ഞ ജീവാത്മാപരസ്ത്രവം
 സാക്ഷിയാകും ശരീരം പുറമായതു
 സാക്ഷാലതിനെ ജ്ഞാനീറ്റിക്കുകൊണ്ടവൻ
 തന്നെ പുരഞ്ജനെന്നായ ചമഞ്ഞതു-
 മന്യനനാമറിഞ്ഞാതെ നീശപരൻ
 നീത്യനപരിപൂർണ്ണൻ പരൻ കൈവലൻ
 തത്ത്വപതാമുപമൃതത്വമുണ്ടാക്കി
 സദ്യോപിതാനുജ്ഞാപിച്ചു പരൻ-
 രത്തായാശാത്തുപയോഗിന്നവൻ
 മുഖ്യനാകും ഹിമവർഗ്ഗീകനാക്കി
 തെക്കേപ്പുറം പുക്കു മന്യശരീരവും
 കൈകൊണ്ടതിങ്കൽ പ്രമോത്തമയെന്ന-
 തുൾക്കാമ്പിലോക്കൽ ബുദ്ധിയാകുന്നതും
 നിത്യശരീരേന്ദ്രിയങ്ങളാൽ ജീവന-
 മത്യാദരണങ്ങളീടും വിഷയങ്ങൾ
 ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു സമീകിച്ചാകുന്നത-
 ണ്ടിന്ദ്രിയഗുണികളെ നൂതനേവരും,
 ഇന്ദ്രിയനായകനല്ലോ മനസ്സതാ-
 നിന്ദ്രിയഗുണിപഞ്ചാദങ്ങളായതും
 ശബ്ദാദിപഞ്ചവിഷയങ്ങളായതും
 തദ്ദേഹജീവനനഭൂതികേവലം;
 ദപാരങ്ങളൊമ്പതെന്നിങ്ങനെ ചൊന്നതു
 നേരേപരിചോടുകരത്തങ്ങിനും,
 ചട്ടോതാവിർമുഖിയും നയനദപം
 തദ്യുമാനെന്നതുപോൽ ചെമ്മീലിന്ദ്രിയം
 വിദ്രാജമെന്നതുപം, നളിനിയമ-
 ണ്ണാപനളിനിയം, നാസികാപാരങ്ങൾ
 തൽപ്രാണനായതവധൂതനായതു-
 മല്ലോലൈശരണെന്നതു നസ്യവും
 ജിഹ്വപത്രിയൻസഞ്ചയൻ പോൽ ചെമ്മീലു-
 സപ്തനാനാദിധാന്ദപിധം സംയുതം
 പിന്നെപ്പിറുഭുവലഭരഞ്ചവിപുന-
 രന്യദാഗേദേവഭൂവനചൊന്നതും
 തത്ത്വധനേന പ്രവൃത്തിനിവൃത്തിത-
 ല്ലക്ഷണശാസ്ത്രങ്ങൾ കേട്ടുപിതായന
 ദേവായനങ്ങളാകുന്ന മാർഗ്ഗങ്ങളെ
 കേവലം പ്രാപിക്കയാൽ നാമെന്നതായ്
 ശ്രോത്രേന്ദ്രിയം പോൽ ശ്രുതിധരനായതു-
 ചാസുരീന്ദ്രാകുന്നതായതു മന്യവും
 മുഖമെന്നപോലെ മന്യശാസ്ത്രം
 നിർമ്മലസത്യം പോൽ പ്രവസായവും,

ചെമ്മീലിന്റെ തിന്മയെപ്പോലെ കർമ്മപാപ-
 വിന്ദ്രിയം വൈശ്വരണമെന്നാകയും
 കാൽതുപാപുൻ കയ്യുപസ്തരനായതും
 സാകംപുരമെന്നതല്ലോ മൃദയവും
 മാനസം പാദ പിന്ദു ചിന്നനാകുന്നതും
 തന്നെ നസ്യപുരീഷസ്ത്വപരം
 പഞ്ചത്വിയങ്ങൾ കവിതകളാലു-
 രഞ്ചിതം മന്യാപരം പഞ്ചാതമ്യകൃപും
 സത, മജ്ജസ്ഥേന്ദ്രേണ കോടീശം
 തൽബന്ധുരങ്ങൾ ബാണങ്ങളായതും
 മാനസം വായുയർ സാരമിബുദ്ധിയു
 മാനതേർ മുട്ടുപദം പഞ്ചാതമ്യങ്ങൾ
 നേരോട്ടയശബ്ദാദിവിഷയങ്ങൾ
 ലോരമാമായുധപാണികൾ കേവലം
 ഏകാദശേന്ദ്രിയമാകും പടചണ്ഡ
 വേദനാകുന്നതു സംവ സരോദപം
 ഗന്ധവിഷയങ്ങൾ കർമ്മപാപകൾ
 ഗന്ധവിമാർകാലകന്യാജരാപ്രയം
 സന്തതം മൃത, യേനാപി മന്യാപകൾ
 ചിന്തയാകേൾക്കുവാനാഗതായതും;
 പ്രജപരനെന്നിതെല്ലാമല്ല രഞ്ജനാ-
 ത്വജ്വലിതം ചരിതം പവിത്രം പരം
 തമിരപുരഞ്ജനൻ താനും പുരഞ്ജനി
 തനപിമനിയും രമിച്ചു വാഴുന്നനാൾ
 അന്യോന്യമർത്ഥം തിച്ഛേന്ദ്രമിശ്വര-
 ലന്യജന്മേപകർമ്മങ്ങളാലീടിനാർ.
 വന്നതതിങ്കൽ മരിക്കും വെഴുതുതാ-
 നൊന്നെന്തു ചിന്തിച്ചതങ്ങായതേവതു
 പിന്നെയെന്നുള്ളതിനാലിനി ശംഘദി
 നിസ്തൃയിക്കേണം ഭഗവദ്യുക്തം ബുദ്ധം
 തന്നിലെഖ്വേദക്കിയെന്നാലതിങ്കൽ ഗതി
 വന്നുകൂടിട്ടുമെന്നൊന്നു സിദ്ധാന്തവും
 നന്നായതിന്നുകർമ്മപിന്നെ നീയ
 തന്നിപ്പുനീട്ടുകയല്ല തന്നിസ്തൃയം
 എന്നതിനാലും ഭഗവദ്യുക്തം
 തന്നെ മനസാപിശിമിക്കുവേണ്ടതും
 പുണ്യപാപങ്ങളൊഴിഞ്ഞാലി ലോപരൻ
 തന്നനുകൂലമുഷ്ടായുതപോഭൂവും.
 കാല “മെന്നേവം വോഖ്വേധിതരണൈക
 ധുലഭക്തിപ്രവിസ്താരഭേദങ്ങളെ
 മോദാമർദ്ദം ചെയ്തതത്ത്വ പഞ്ചമോധവും
 ശിരീശെന്നെന്നയുറ്റിച്ചുടൻ.
 പ്രചേതാക്കളുടെ ശേഷം കഥ.
 നാദൻ താൻ മറഞ്ഞാൻ പ്രചേതാക്കളും
 പരാവാദമുഴുകിക്കിടന്ന പരം
 തദഗ്നിതപ്രയാഗത്താൽ സുതിച്ചതൽ-
 ഭക്തികളെപ്പറ്റി നായിരം വേദസാരം

[illegible][illegible]

ഇത്തരംചെയ്തിട്ടുമാത്രമേയെന്നപോലെ
 ചിത്തവൃത്തികൾക്കുവേണ്ടുന്നവസ്തു
 യന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 മന്ത്രാഗ്രാമംമിത്രനേകായിരംവെട്ടു
 ദശമസ്കന്ധം

എന്തൊരുകൃപിനിമിത്തമെന്നുവെട്ടും
 ചിന്തിച്ചുനിൽക്കേണമെന്നുപ്രവരന്റെ
 സന്തോഷംവെട്ടുനന്നായിനിവെട്ടിനാഥാ
 ഇത്തരംനാനാവിധസ്തുതികൾകൊണ്ടുനന്നായ്
 പ്രസ്തുതനായപരൻഭഗവാനനുഭവം
 സത്യാസംയമസ്ഥിതിമുക്തിപ്രദിപ്പിച്ചു
 ധന്യനാംനാഭിതന്റെപത്നിയമ്മേതദേവി
 തവിചങ്ങവതരിച്ചിടിനാനതുകാലം
 മനോഹരതാനംപ്രസാദിച്ചാനന്ദതിരയം.
 മഹവല്ലഭനങ്ങൾപലപ്രകാരംകൈകളും
 സകലഗുണങ്ങൾക്കുമായികൃപകൊണ്ടുകൊണ്ടും
 ജ്ഞാനാനന്ദതാതൻനാമപ്രമഥംചെയ്യാൻ
 ജ്ഞികൾദേവദീപകവരസന്തോഷിച്ചാർ.
 പുത്രൻഗുണാധികൃതകൊണ്ടുനാഭിയമ്മ
 പൃഥ്വിപാണത്തിനായുടിയേകപുണ്യമയ്യ
 തന്നെപെരിയായമ്മേതദേവിയുമായി
 ചിന്നനാപ്പാപ്പിശാഭയിൽതപസ്സുതുടങ്ങിനാൻ.
 നന്നായണന്മാരാകിയമുന്തികളെ
 വിരവോടുപാസിച്ചുസാധിച്ചുപുരുഷാർത്ഥം.
 ധർമ്മസമാപനത്തിനായിശപരൻതന്നെവന്നു
 നിമ്ബലഗുണനായിനന്നജഗന്നാഥൻ.
 കൈക്കൊണ്ടാനിന്ദ്രത്തയ്യായിയജയന്തിയെ
 അക്കാലംമുറുപുത്രൻപെറുണ്ടായ്തന്നു
 അവിചിന്തവിശ്വമുഖൻഭരതൻപോൽ.
 അവനുമജ്ജനാഭംവരിഷംപാലിച്ചാൻപോൽ.
 തന്നെടഗുണാധികൃതകൊണ്ടുനാഭിവേഷം
 അന്നതൊട്ടെല്ലാവരുംഭാരതമെന്നുചൊല്ലും;
 ദാരുണലോകംനന്നായ്ഭരിച്ചുഭരതനും
 പാരിശ്വേനന്നിജകീർത്തിയുറ്റത്തിനാൻ,
 ഭരതനാജന്മാരായെമ്പതുപേരുന്നല്ലോ
 ഭരതസമന്മാർചോലപന്തംഗണങ്ങളാൽ
 പേരുകൾകൾശാപത്തമ്പിനേവനിളാവർത്തൻ
 സാരനാംബ്രഹ്മാവർത്തനാബ്രാവർത്തനംചിന്ന
 മലയഭദ്രമേതുസേനാമിത്രസ്പൃഷ്ട
 ചലനമൊഴിഞ്ഞഴിവിടൻകിഷ്കനും
 ഇവർകൾക്കെന്നുമുന്മാർനവയോഗികളല്ലോ
 കവിയുഹരിതാനമന്തരീക്ഷനംപിന്ന
 പ്രമുഖൻതാനംപിറ്റുപായനാനാവിർഭരതൻ
 ദ്രവീഡൻചമസനംകൊണ്ടുനന്നായ്താനും
 ഇവർകളെല്ലാമാജ്ഞാനതല്പരന്മാരാ-
 യവനിതനിൽസത്യാസിപ്രവരന്മാരായാർ.
 എത്രയുണ്ടൊരുമുണ്ടല്ലരിഷകൾക്കതു
 വിസ്തരിച്ചുകാദരേന്ദ്രസ്ഥത്തിൽചൊല്ലിടുന്നു;
 ചിന്നപ്പർവ്വതാധികന്മാരായോരോരപത്താനും
 മനപഥംകാമനിസ്തുബ്ധനോത്തമന്മാരായ്
 ജ്ഞാനിരപേക്ഷനിശപരനനാകിലും
 വഴിയേലോകാനുഗ്രഹാത്മമായ്ധർമ്മത്തോടെ

പരിപാലിക്കുംകാലംസകലപ്രജകളും
 പരിപൂർണ്ണശാവാശരതന്മാരായാദ്യോ
 ജ്വലികൾധാരാഭവന്മാരിവർകൾക്കുചൊന്നാ-
 നൃഷഭഭവൻനിജതനയന്മാരോടെല്ലാം,
 “ബുദ്ധികൊണ്ടുണ്ടാൻചൊല്ലുസർവ്വംഗ്രഹിക്കേണാ-
 ചിത്തത്തിലാക്കിനന്നായുറ്റുപ്രിയംവേണം
 മന്ത്രിവിഗ്രഹംനാനാഭോഗത്തിനുള്ളതല്ല
 നിത്യമായിരില്ലാത്തവെവെപ്പുവരുത്തുവാൻ,
 മറ്റുള്ള ജന്തുക്കൾക്കുമുണ്ടല്ലോഭോഗങ്ങളും
 മറ്റുള്ള ജനങ്ങൾക്കുമോക്ഷമോവാദായല്ലോ
 മാനുഷജനങ്ങൾക്കുമോക്ഷത്തേസാധിക്കാവും;
 മാനുസശുദ്ധിപരംതപസ്സുകൾക്കുതന്നെ,
 മറ്റുള്ള ജനങ്ങളിൽവെച്ചുമാനുഷന്മാർക്കു
 ചെറുവൈശിഷ്ട്യമന്തരല്ലാപ്പിൻനിരൂപിക്ക
 സർവ്വംതന്നെയല്ലാമോക്ഷത്തിൻദാസമോർത്തൽ
 ദുഷ്ടംഗംനമകത്തൻദാസമെന്നറിഞ്ഞാവും
 സ്ത്രീസംഗമവിശേഷിച്ചുനമുദാപമെന്നാൽ
 സ്ത്രീസംഗംസംഗമവർജിച്ചിടണമകലവേ.
 ഇത്തരവിധമിച്ഛതപഃകരണമിരിക്കാൻ
 ചിത്തശുദ്ധിയുചേർത്തുകൊണ്ടിരിക്കണം”
 പുത്രഭാടാജ്ഞാപദവംജ്ഞാനപുരുഷഭേദി-
 ച്ചിത്തമോത്തമനാകുശലഭഭവൻപിന്നെ
 പുത്രരിൽവരിച്ചുനാഭരതൻതന്നെന്നായ്
 പൃഥ്വിപാലനത്തിനായഭിഷേകപുഞ്ചെയ്താൻ;
 സന്യാസശ്രമമവലംബിച്ചുനില്പതനായ്
 ധന്യനാമൃഷഭരതനാടെതപോബലാൽ
 ഉന്നതജലബധിരാസ്യമുകൾക്കുപാലെ
 തന്നോബലത്താഴുപരമാർദ്ദംകാലം
 പ്രാപ്തജനംനാനാജാതിഭാവശ്ചതോഽം
 ഏകനായ്മെന്തറുരധരിച്ചാനന്ദിനും
 ഭജജനപരിഭവംപോക്കുവാൻവിശേഷിച്ചു
 വജ്രിച്ചാനശനാദിപലപുരുഷമൃഗം
 തങ്ങളെല്ലാ നവനമോശസിദ്ധിക്കെയും
 സംഗമധിക്യംകൈക്കൊണ്ടാദിച്ചിടിയതും.
 എന്നതുകേട്ടപരീക്ഷിത്താകംഠപവരൻ
 അന്നരംഗ്രകനാദവദിച്ചുചൊല്ലെയെന്താൻ:—
 “നന്നനതപാത്മാവെന്തയുംചിതും!ചിതും!
 നന്നായിട്ടുള്ളിച്ചെല്ലിടണമതിൻമൂലം.
 ആത്മാമന്മാരായിട്ടുള്ളയോഗീന്ദ്രന്മാർക്കു-
 മാത്മനാതന്നെലഭിച്ചിടീനാശൈശ്വര്യങ്ങൾ.
 ബന്ധരേന്ദ്രക്കളാകയില്ലനാകേൾപ്പുണ്ടെന്നാൽ
 എന്തവനനാദരിച്ചിട്ടുചാ?നന്ദാമതി!”
 എന്നുപ്രചോദിച്ചാമെന്നവതന്നോടപ്പോൾ
 മന്ദാഹസപുഞ്ചെയ്തുതീകുകന്തൾചെയ്തു
 ഇപ്പോഴുള്ളവോമന്തെക്കവേനടന്നീടാ-
 മടങ്ങുപരിചാദികൾക്കൊക്കെന്നവനിട്ടുനേരം
 ഓരോരോലോകാദിവിധമന്മാരോടൊത്തുകൊ-

ണ്ടോരാതെചമഞ്ഞീടുമ്പോൾഭൂന്മാക്കുപു-
 പിന്നെവിശ്വപിന്നെത്താക്കുമെന്നുപ്ര-
 തന്നെവശത്തുവന്നീടുകയില്ലയല്ലോ;
 എന്നാലങ്ങുനിന്നാകാലംകൊണ്ടുണ്ടാറ്റുന്ന
 തന്നെതപോബലംഭോഗത്താൽനഭിയിട്ടും
 ഹൃദയംപരന്മാർക്കുപോലുംതന്നോവിശ്വാസങ്കാ-
 ഷ്ടാചെയ്തുമന്ത്രമെന്തുപോക്കവേനടീടണ
 വിശ്വപിന്നിട്ടുനാകിൽകാമത്തെക്കൊടുത്ത്
 നാശിയുമെന്നല്ലോകാലംനാശികൾക്കുപ്രഭ-
 കാമത്താലവിവേകകോപങ്ങൾകുറയും
 പോമന്ത്രേപിന്നെത്തപോബലവുംതന്നെങ്ങളും
 മുക്കനായ്ചമഞ്ഞുള്ളാശുഷഭഭവൻമുനും
 ഇത്തരംനിരൂപിച്ചയോഗസിദ്ധികളേയും
 ആദരിയാഞ്ഞുമനോവിശ്വാസംവരാത്താൽ
 മാധവൻമെയ്യെന്തരുതാതെയുള്ളൂ?
 അങ്ങിനെതന്നെനാനാഭേദങ്ങൾതോറുമങ്ങോ-
 ട/ങ്ങോട്ടുപരമാർക്കമമെന്നാകീനാ
 കടകാചലത്തിങ്കൽചാട്ടുതീവടിപെട്ടി-
 ട്ടുവെവെന്തുപോയിതൃഷഭഭവന്തൻ
 അങ്ങിനെഗതിപന്നോരൂഷഭചരിതമേ-
 ട്ടംഗനാമൃപശ്രേയ്ക്കുണ്ടാഹിതത്തപജ്ഞാനം,
 തന്നെധർമ്മമല്ലാതെന്നെബുദ്ധികൊണ്ടു
 സന്യാസമെന്താകാകംസാധിച്ചാൻവഴിപോലെ
 ഭരതചരിത്രം.

ജ്വലപുത്രനാകുംഭരതനാകപിന്നെ
 പൃഥ്വമാത്രേണപരിപാലിച്ചാനവനിടെ
 വിശ്വപരമോദിനിയാകന്യകപഞ്ചജനി
 വിശ്വപ്രപഞ്ചമെയ്യെക്കൈക്കൊണ്ടാനതുകാലം
 അഷ്ടമുക്കുളമുണ്ടായുന്നതുപഞ്ചമനി-
 ക്കായുക്തങ്ങൾമാധവജപുണ്ടായപാദവി
 സുമതിശ്യാപുട്ടത്തുയുന്നമൻസുഖർഗ്ഗേൻ
 ക്രമമാവരണനുംധൃതകേതുപുനാമം,
 ഭാരതചണ്ഡമാകുംതന്നെതെരുജ്ജാപിന്നെ
 പാരാതെപകുത്തുടന്നെവക്കുംകൊടുത്തുപോയ്
 സാളഗ്രാമാശ്രമത്തെപ്രാപിച്ചാൻതപസ്സിനായ്
 സാളഗ്രാമോപരിങ്ങൾക്കൊക്കുമുദേതനായി
 സ്വപ്നയാചകനദീതന്നെതീരത്തിങ്കൽ
 സ്വപ്നമാമാശ്രമപുണ്ടാക്കിവിസിങ്ങുനാൾ
 നിത്യനിത്യാദികളാവാസുപിപാശകൊണ്ടു
 ശുദ്ധാന്തകരണനായ്തപജ്ഞാനപുഞ്ചന
 ഭക്തിയുടേന്നുപ്രതിപദ്യിച്ചുശോഭന
 ചിത്തത്തിലാക്കിബ്രഹ്മജ്ഞാനപുരുഷിച്ചു
 യുക്തനായിതന്നപാസിങ്ങുന്നാളൊരുദിനം
 മദ്ധ്യാഹ്നമെന്നെന്നുഗണ്ഡകിൽനിന്നുപോ-
 ഗൽക്കണിയായപിട്ടാതെപ്പുറമാൻചേടനനി-
 ട്ടുപുഴതന്നിൽത്തപ്പിടുകിട്ടുതൂങ്ങിനാൾ
 അന്നേരംകൈവിനമരിട്ടുനാസമരം

തന്നുടനാഭംകേട്ടുപേടിച്ചുമാൻപേടയും
മാടില്ലോയ്ക്കുകൾക്കെന്തേറ്റുവാനായി
അടർച്ചയുണ്ടാൻവിചിത്രപ്രസന്നമന്തന്നെ
ശർവ്വമനായകിടാവല്ലൊഴുപിന്നടൻ
അപ്പുഴതന്നിൻവിണ്ണങ്ങൊഴുകിപോയതോടെ
ഹൃദയത്തിലൊന്നുവീണുമാരിച്ചുമാൻപേടയും
സാഹിയാതൊരുതേയംകൊണ്ടുംവേദനകൊണ്ടും
നിരൂടെയൊഴുകുന്നമാൻകിടാവിനെക്കണ്ടു
കാതണ്ണുവശാച്ചനെടുത്തുതേനും
പാരാതെകൊണ്ടുപോയാതന്നുടയാത്രമത്തിൽ
അരാധ്യമുപദ്രവംകൂടാതെവളർന്നിനാൻ,
മാൻകിടാവോടുകൂടിമാൻകിടാവില്ലെല്ലോ
താൻകൂടെവളർന്നുതേനതുകാലം.
തന്നുടനിഴമങ്ങുതന്നൊവളക്കുന്താൽ
നൊന്നൊന്നിനുംപ്രതിഷ്ഠാത്തുചമഞ്ഞിതു
കാലംചാടില്ലാതെയായ്നിത്യനിഴമങ്ങും
കാലവുംപോയതുളളിലിറയായിലത്തേയും
അതിനെക്കാണുവൊഴുംകാണാതെവൊഴുവൊഴും
അതിന്റെയോഹകോമംചിന്തിച്ചുനൊന്നിൽ
ഈശ്വരാനുഗ്രഹവുംപ്രാപ്തിച്ചുവഴുതാമ-
മീശപരവിലാസങ്ങളെത്തയ്ക്കാ!പറവതും
സ്നേഹപാശവശ്യംകൊണ്ടാററന്തിരേതനും
മാനവുംവളർന്നിതുതന്നുതപസ്സുല്ലാ
ഹരിനകുണകമാമിതിന്നുണാനെന്നിയേ
ശരണമാരുമില്ലതന്നുപിരിഞ്ഞുപോയ്
ഹരിനിവെറൊഴുപ്പോഴോണംപ്രാപിച്ചിതു
ശരണാഗതപരിപാലനംധർമ്മല്ലോ.
പാലനമുദിനംപോഷണംപ്രീണനവും
ലഭനമിവിധിനകാലമഞ്ചിതമുദനം
അസന്നാതസ്താനശയനാശനാദികൾ
ആചരിച്ചിട്ടുവൊഴുംപിരിഞ്ഞിട്ടുകയലില്ലാ
മെല്ലാപ്രേമകാടിച്ചുവോടാമതപ്പുൾ
പാവുചിരതേടിപ്പോകുന്തൊഴുതിനെയും
വെച്ചുചുവോപാനിസ്സവിശ്വാസമതന്നേരും
ഇച്ഛയാവധിയെകൂടേടിപ്പോമതുതാനും
മുഷ്ടകാലവുംനോക്കിനിന്നിടുംമേലുവല്ലേ
ശക്തിപുണ്ടതിനെച്ചെന്നടുക്കുമയ്ക്കാ!പാപം
ശക്തിയില്ലതിനെനുകഴുത്തിലെടുത്തിടും
കുഞ്ഞുതട്ടിക്കൊള്ളുമൊട്ടിടയില്ലെമ്മേ
മാറത്തുമടിച്ചിപ്പൊറത്തുംപറിച്ചിടും
ദൂരത്തുനിന്നിടുന്നോളത്തിന്നിവിളിച്ചിടും
കാരോരോകുടുംചെയ്യുന്നോരത്തുമല്ലേമല്ലേ
പാരാതെചെന്നുനോക്കുംതിന്മാനംകൊടുത്തിടും
വിളിക്കുമരികുവേമങ്ങിവന്നിടുന്നേരം
കുളിക്കുംപിന്നെപുരിചക്കുമോരോതാം
പത്രക്കുറ്റുറ്റുളളരോമങ്ങളുമതമാ-
റെടുത്തുതലോടിയുംപുണറുംകൊണ്ടാടിയും

മഹാനിന്നിപ്രശ്നമൊന്നുപിന്നെക്കവി
പാരാതെപേടയുമായ്കൊടിനകാലം
മരണമടുത്തിതുതേനതുകൊണ്ടു
കുണങ്ങളുമെല്ലാംതളന്നുചമഞ്ഞുതേ
കിടക്കുന്നോടത്തുചെന്നധികമേത്തോടും
അടുത്തുനിൽക്കുന്നാരുമാൻകിടാവിനെനോക്കി
മാനസതാൻതന്നുവെച്ചുതുസന്താപത്താൽ
ഞാനിനിമരിച്ചിട്ടുമല്ലൊഴുതിനിശ്ശേഷം
കാനനഭേരേസിംഹവ്യാഘാദിഭൂഷ്മാമങ്ങും
മാനനെപ്പിടിച്ചുതിന്നിടുംമന്താവതയ്ക്കാ!
ഒട്ടുമേനാഷ്ട്രശരപ്പേടിയില്ലതിനില്ലോ
ഭൂതാകാട്ടാളനാണെല്ലൊന്നിടുകയോ
രക്ഷാപ്രതിനിധിപ്രിയന്നതല്ലാപിന്നെ
രക്ഷാപ്രാപ്തമൊട്ടുവെല്ലാക്കുളളുതാനും;
ഇത്തരമോരോതരംചിന്തിച്ചുതന്നും
ചിന്തത്തിൽമുഴുവുവെച്ചുനീളവിച്ചു
അരികേനിലുണന്നാരുററിനകുണകത്തെ
സ്തരിച്ചുമാരിച്ചുടൻജനിച്ചുഹരിണമായ്.
ഹരിണമായിത്തന്നെജനിച്ചുതന്നും
സ്മരണംകഴിഞ്ഞജന്മത്തിലേതുണ്ടാല്ലെന്നു
മൃഗസംഗംകൊണ്ടുതാൻമൃഗമാണിതിനെ-
തകമേചിന്തിച്ചുസംഗമുണ്ടാകാണാനായ്
മാൻകൂട്ടത്തിൽനിന്നുപിരിഞ്ഞുതാനേതന്നെ
സംകേതംചെന്നുപുലറാശ്രമംപുക്കാനവൻ;
തീർത്ഥസ്നാനവുംചെയ്യേദേവതാഗാധംചെയ്താൻ
ധാത്രിയിൽബ്രാഹ്മണനായിരുന്നാനവനാൻ.
ചൊല്ലേറ്റുമംഗിസ്സായ്പ്രവരനായുള്ളൊരു
നല്ലഭൂമിപ്പുറംപണ്ടുണ്ടുവെട്ടിയിടുന്നാർ
തെത്തിപെററങ്ങായിതൊമ്പതുതനയന്മാർ
ഒരുത്തികന്യാകുമാരന്മാരെപ്രസവിച്ചാർ;
എന്നതിൽകുമാരനായിരുന്നമഹാസുരൻ
മുന്നേതൻമൃഗഭേദംകളഞ്ഞുഭേരൻപോൽ.
സംഗദോഷത്തെല്ലേടിപ്പോദിയേകുമാരനും
മംഗലംവരുത്തുവാൻകൈക്കൊണ്ടാൻമെന്തപ്രകാരം.
കാതകുമാരികൃത്യസമ്പാധനംഗാനിധി
താതന്നെതന്നുചുരുക്കുന്നതിൽനിന്നും
ബുദ്ധിസമ്പന്നത്തിനായെത്രവസ്തുക്കൾചെയ്താൻ;
വ്യത്നമായ്ചമഞ്ഞിതുതാതസാഹസമെല്ലാം.
ജളനോബധിനോമുകനോപുനരിവ-
നെയുതല്ലാക്കുംചെമ്മേതിരിച്ചുകൊള്ളുവാനും,
ഉപനിചിതുതാതനക്കാലംകുമാരനെ
ജപഹാരമാദികൾമൊന്നുമേപകാതാനും
നാലാണ്ടുകാലംമിനക്കൊതെചൊല്ലിച്ചിടും
ബാലനുംപെരിച്ചിലഗായത്രികുറഞ്ഞൊന്നും
അയ്യതകുമാരനെപ്പിന്നിച്ചുതന്നുകാലം-
പോയിതുജനകനുംമരിച്ചാനതുകാലം
തന്നുടമിറ്റുനത്തേറ്റുപതിപോക്കൊക്കി

ചിന്നാശ്വമേധിയിൽ പാഞ്ഞുവെച്ചുപോയെന്നും
ഭൂതാക്കന്മാരുമിവൻജളനെന്നൊരുകൃത്യം-
ലേതുമേകൊടുക്കെയില്ലപക്ഷിവിദ്വാൻപോലും
അന്യമൊരുവേലചൊല്ലുകിലതുംകേൾക്കും;
വൃത്താനംകൊടുക്കിലങ്ങുപക്ഷിവിഷംതാനും;
അതിന്റെറുണഭോഷമനേപക്ഷിയുമില്ല;
അധികമെങ്കിലത്രസൂക്ഷിക്കുമൊര്മില്ല;
വൃത്താനംനൽകിയെങ്കിലല്ലനായനതുകില്ല;
വൃത്തമാരുമേനൽകീലെങ്കിലോപോണ്ടാതാനും.
അക്കാലംതാഴെത്താഴെനാവില്ലതുമി.
രക്ഷിപ്പാൻമാടംകെട്ടിട്ടവിടെയിരുത്തിയാർ.
നല്ലകാപ്പതിനവൻചെന്നിരുന്നതിൽപിന്നെ
നല്ലിനുകേടുകുറഞ്ഞതാനുമുണ്ടായില്ലോ.
മുപ്പതരക്കണ്ടാനുമട്ടിക്കിൽചെല്ലുമിട്ടു
തപ്പനായവിടെവാണിടിനകാലത്തിങ്കൽ
മുപ്പതമുഴുത്തൊരുശുദ്ധിപതിരുന്നി.
അപ്പോഴായിരുന്നൊരുസന്തതിയുണ്ടാവാനായ്
അളരുന്നതുകോട്ടപോരനൽകുന്നഭേദ-
കളിഞ്ഞെന്നറച്ചുടൻഭൂതന്മാരോടുകൂടുന്നാൻ:-
“എങ്ങാനുംതിരഞ്ഞൊരുനല്ലൊരുപുരുഷനെ
നിങ്ങൾക്കൊണ്ടി” കെന്നുകേട്ടവർപ്പുറപ്പെട്ടാൻ.
നീളവേനടനവർകണ്ടിതുമടത്തന്നിൽ
നീളപുത്തടിപ്പുമേറിടിനപുരുഷനെ
ലക്ഷണയുക്തമായപുരുഷരൂപംകണ്ടു
തൽക്ഷണംതെളിഞ്ഞവർപിടിച്ചുകെട്ടിടിനാൻ.
ശുദ്ധിപതിമുന്തിൽകൊണ്ടുചെന്നതുകാല-
മാർഗ്ഗമാമെന്നല്ലോടുംപുജിപ്പാനൊരുവെട്ടാൻ;
കളിപ്പിച്ചുകിളകോടികൊണ്ടുടുപ്പിച്ചു
കളമോച്ചുണ്ടുമാണിങ്ങത്തങ്ങവനാടൽ
കാളിക്കുപുജകൊടുത്തിടിനധാരാസുരൻ
കാളിമന്ത്രപുരംചെല്ലിട്ടുറ്റുപൊന്നൊരുവെട്ടാൻ.
വാളെടുത്തോങ്ങുന്നേരംബ്രാഹ്മണതേജസ്സിനാൽ
കാളിക്കുചൂട്ടപിടിച്ചിരുനുകുടായ്ക്കയാൽ
ചിത്രനവാളുമെത്തട്ടെറൊസുപ്പുംചെയ്തു
കളികളോടുംഭൂതപുരുഷങ്ങളോടുംവന്നു
കാളിതാനറുത്തത്രശുദ്ധിപതിതല
വാളുമായ്നില്ക്കുംയാത്രീദേവന്റെറതലയതും
അറുത്തുതലകൊണ്ടുപന്താടിക്കളിക്കയും
പെരുത്തകോപത്തോട്കമലറിച്ചിരിക്കയും
ബ്രാഹ്മണവധത്തിനുകോപ്പിട്ടുനടക്കും
ബ്രാഹ്മണതേജസ്സുകൊണ്ടൊക്കവേനരച്ചുപോയ്.
എല്ലാമീശംപറഞ്ഞെന്നിന്നിയിച്ചിരിപ്പവ-
ക്കിലല്ലാരുടെയൊരുകാലപുരമാനംകൊണ്ടും
വാളുമായ്നിൽക്കുവാൻനോങ്ങുംപൊഴും
കാളിതൻകോപമുടനിങ്ങിനകണ്ടല്ലൊഴും,
എത്രമേകുടക്കുണ്ടായതില്ലവനുള്ളിൽ
അധികളില്ലസാക്ഷാൽജ്ഞാനിക്കൾക്കെന്നൊരനും.

മനസ്സിൽ ഉള്ള അനാകുസംസ്കാരം തന്നെയോ ചായ്വുനാംകുപിലൻ തന്നെക്കാണാൻ പോകുന്ന നേരമവൻ തണ്ടെടുപ്പിച്ചിടിനാ-
നാകുലമതിന്നുമുണ്ടായതില്ലവനേതും.
എന്നതിന്നവകാശംവന്നവാനുചെയ്യാം
മനവ! കേട്ടുകൊൾകമായാവൈഭവമെല്ലാം;
പിന്നെയുമൊരുടിനുംമാടത്തിൽവസിക്കുമ്പോൾ
വന്നാൻ ചിലഭേദവുമുണ്ടായിടീനാർ:—
“മനവനെന്നുള്ള പേരുകുന്നതികുറി
നിന്നെയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടുചെല്ലുവാനതാചെയ്തു
തണ്ടെടുത്ത നൊരുഭാഗത്തേയ്ക്കൊരുപുമാൻ
മണ്ടുപോയതുകൊണ്ടുനിന്നാകുന്നിതർത്തായും”
എന്നിവ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിട്ടുകൊണ്ടുപോയാ-
രന്നോരോ “നോള ക്രാധാറകുമാരമെല്ലാം
അകുലമതിന്നുമുണ്ടായതില്ലവനേതും
ഭാഗമോവയ്യതുകൊണ്ടുപോയിട്ടുവന്നുപറന്നു
അന്നോർവെഴുതുന്നവോടുത്തരുമുചെയ്യാൻ
മനവനറിഞ്ഞിതുടിപ്രണെന്നതന്നേരം
തണ്ടിൽനിന്നിറങ്ങി വീണ്ടുനേനമസ്സരി-
ച്ചിണ്ടൽ പൂണ്ടറിയാതെപൊറ്റത്തുകൊൾകെന്നല്ലാം
ചൊന്നമനവൻ തന്നോടു പൂത്തത്തന്നാതമത്ത
നന്നായിട്ടുപേരിച്ചിടിനാനതുംതഥാ
സന്ദേഹമൊഴിഞ്ഞുകൊണ്ടു വന്നുപറന്നിമത്ത
ചെന്നാരിരുവതുംവൈകുന്നേരംകൊണ്ടു
ഭരതശിരത്തൊന്നൊട്ടെടുത്തൊന്നോരോ
ഭരതൻതന്റെപുത്രൻസുമതിനല്ലോകേൾപ്പി.
സുമതിതന്റെപുത്രനായതുഭവപതി
ഭവപതിതന്റെപുത്രനായതുഭവപുത്രൻ
ഭവപുത്രൻപുത്രനായതുപരമേശ്വരി;
കേവലംപരമേശ്വരിനന്ദനൻപ്രതീഹവോൾ.
അവന്റെപുത്രൻപ്രതിഹതന്താവെന്നല്ലോകേൾപ്പി
പ്രതിഹതന്താവിൻപുത്രനെന്നുംഭ്രമാവെന്നും
ഭ്രമാപുതന്റെപുത്രൻഗീതൻപ്രതീതന്നെ-
നാമാവാമവനാടെനന്ദനൻപ്രസ്തോതാപും
പ്രസ്തോതാവിനാപുത്രനായതുവിളവവൻ.
പുത്രനായുടെപുരുഷേണമുണ്ടായെന്നാൻ;
തൽപുരുഷേണപുത്രനായതുനക്കനവൻ;
തല്ലുതന്നല്ലോനയനാകിയനപശ്രേഷ്ഠൻ;
നയന്റെരക്ഷകൾചിത്രരഥനംധാത്രിതാനും
അവരോധനെന്നുമുവുരുണ്ടായാരല്ലോ;
എന്നതിൽചിത്രരഥനന്ദനൻസാതുവൻ;
തന്നെമകനായമനവൻമരിച്ചിയും;
വിന്ദുമാൻമരിച്ചിതൻനന്ദനനറിഞ്ഞാലും;
വിന്ദുമാനുടെപുത്രനായതുമധുവല്ലോ;
മധുവിൻപുത്രൻവീരവ്രതെന്നല്ലോകേൾപ്പി;
മതിമാൻവീരവ്രതൻതന്നെമുതൽപോൾ
മനമുതൽമനമുതൽമനമനവരിൽ

മനസ്സുമാർന്നവനായാൽ പാപനന്മകൾതപസ്സാ
 തപസ്സാവിൽമകനല്ലോവീരമെന്നായുപൻ
 ശിഷ്യനാമവനൊരു രൂപമുതന്നുണ്ടായ്
 അരുതുപാവതിനാവരവെറെയെല്ലാ-
 മൊരുകന്യകതാൻമുണ്ടായാളനന്തരം.
 ചൊല്ലെഴുംപ്രിയപ്രതൽതന്നുടെവംശമൊട്ടു
 ചൊല്ലിയൻമുടിഞ്ഞിതുവീരമുനുടെകാലം.
 അനേരംപരീക്ഷിത്തുതൊഴുതുചോട്ടംചെയ്താൻ
 “നന്നന്നനന്മകൾചെയ്തപാതിമഹാമതി!
 ഇന്നുമുണ്ടിനിജ്ഞാനമേൽപ്പതിന്നത്യാഗ്രഹം
 എന്നോടിനമുതൽചെയ്യണമഹാമുനേ!
 സപ്തസാഗരങ്ങളുംസപ്തദീപങ്ങളും-
 ബൈത്രാസിസ്താനമെന്നുംതയവക്ഷണങ്ങളും
 നൃപതമായതുമിപ്പോഴുണ്ടെന്നെടീമനോ-
 ടെയ്യുംവെളുത്തുപാപങ്ങളുകുപവാൻ”
 “അപ്രത്യേകപരമപാപംതന്നെപ്പലതുമഹം
 സുപ്രത്യേകമാഹാത്മ്യമിഹവന്നാക്കുമെടേ!
 ഞാനറിഞ്ഞതുമൊല്ലാമിനിക്കാകുന്നവണ്ണ-
 മാനന്ദംനിനക്കിതിപ്പുണ്ടെന്നതോന്നുകയാൽ.

ഭൂമനിതം.

എങ്കിലോഭൂമണ്ഡലസംസ്ഥാനംനടക്കെചൊല്ലാം
 മംഗലവേഷണമേക്കണ്ടവമിനായന!
 ഭൂമിയിൽമദ്യോന്മോഹിതനന്ദംബുദീപം
 ഭൂമിപാലകസമുത്തമായുള്ളകേൾവീ.
 വിസ്താരംഭരായിരംയോജനയുണ്ടുതാനും
 പൃഥ്വിനായക!പുനരാൻപതുവരിഷ്ഠവും
 മർദ്ദാപവൃത്തങ്ങളുടനടന്നറിയണം
 പശ്ചാത്തന്താഭാപണ്ണിദവന്ദവുമാനന്ദം.
 ഞാൻതന്നാട്ടവിധയ്ചൊല്ലെഴുംമഹാമേത-
 വതിൻതറയുതരമോയോജനശതായിരം.
 മുതൽമുട്ടുപന്തിരായിരംയോജനവഴി
 സുഖമേസമുത്തമായിരിപ്പാനുതാനും,
 നീളത്തിൽപതിനായിരംയോജനവഴി
 മേളത്തിൽകഴിന്നാട്ടുണ്ടായിരംമഹാതെല്ലാം
 ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്നമേതവംമലതൻ
 അങ്ങഹോവടക്കുണ്ടുമുനപവൃത്തങ്ങൾപോൽ
 അഭിമുഖമുനംകിഴക്കുപടിഞ്ഞാറ-
 മന്യുപർവ്വതമിന്നാട്ടമെണ്ണത്തിക്കിടക്കുന്നു
 മൂന്നിനുംമേതവിനോടുത്തുതെക്കേരെലം
 നീലമാകുന്നിതല്ലോനടുത്ത്സോപതമല്ലോ
 ശ്രംഗവാനെല്ലാവിധംവടക്കേതരവമല്ലോ
 തെക്കുമിങ്ങിനെമുനമർദ്ദാപർവ്വതങ്ങൾ
 വടക്കേതാദിയായിട്ടുവറ്റിൻപേരുചൊല്ലാം.
 നിഷധംഹേമകൂടംഹിമവാനെന്നുംകൂമാൽ
 അഴകോടധികന്മാർചൊല്ലുന്നനടേനടേ
 കിഴക്കേണ്ടാരുതരെലംഗന്ധമാദനമതു
 വടക്കുനീലത്തോളംനിഷധത്തോളംതെക്കും

ഈവണ്ണതെക്കുവടക്കുണ്ടല്ലോപടിഞ്ഞാറും
 ചമ്യവൻനിഷധനിഷധമേയ്യുണ്ടേ!
 നീപത്തിൻവടക്കേതുരമുകവർഷംപിന്നെ
 കേളതിൻവടക്കേതുചൊല്ലെഴുംഹിരണ്യം
 പിന്നെയങ്ങതിൻവടക്കേതല്ലോകുരുവർഷം
 എന്നതിനടൈതക്കേതായതുഹിരവർഷം
 ഹേമകൂടത്തിൻതെക്കേതായതുകുരുവർഷം
 ഭൂമിശ!ഹിമവാനതെക്കുഭാരതവർഷം
 ഗന്ധമാദനത്തിനുകുരുവർഷംതന്നെതു
 സന്തതംഭാരാപാപവർഷമെന്നറിയേക്കോ!
 മാധ്യവൻഹിരിയുടേപടിഞ്ഞാറേക്കേതു-
 മാലമങ്ങല്ലോറനംനടുവിവിളാപ്രതം;
 ഇച്ചൊന്നപർവ്വതങ്ങളുടമുണ്ടുതരങ്ങൾ
 നിഷധംപതുറ്റുസാഗ്രംയോജനപോൽ.
 വണ്ണമുണ്ടായിരംയോജനയുണ്ടെന്നല്ലോ
 പുണ്യവാനുമാകോമവദിമർപരയുനം.
 ഒൻപതുവരിഷ്ഠവിസ്താരമൊതപോലെ
 മന്ദപതിനായിരംയോജനയുണ്ടറിഞ്ഞാറും;
 പിന്നെയുംമഹാമേതതനിമൂന്നായിട്ടുണ്ടു
 മന്നവ!നാലുപാട്ടുഹോരോരോരെലേന്ദ്രന്മാർ
 മന്ദരമെന്നും,മേരുമന്ദരമെന്നും,ചെന്തേ
 പിന്നേതുസുചാർശാപും,കമുദമെന്നുംനാമം
 നാലിനുമുണ്ടുപതിനായിരംയോജനകൾ
 ചാലേവിസ്താരമതിമന്ദലോതാമരങ്ങളും
 കിഴക്കേതാദിയായിട്ടുവറ്റിൻപേരുചൊല്ലാം.
 ഉണ്ടല്ലോതേന്ദ്രവതിൻമുവിളേതരക്രമാൽ
 രണ്ടാമതുടൻതാൻതീർക്കുവർവേദാമന്തരം;
 ആയിരത്തൊന്നരൂപയോജനയുണ്ടേ-
 ണ്ടായതപാലമുതലായുണ്ടുപാടിനും
 ചുവടുചുറ്റുംരൂപയോജനയുണ്ടെല്ലാം
 അവിടെമുകളുണ്ടുണ്ടോരോരൊപ്പായുകൂടം
 അപരനിഷധംതേനോടേക്കുപതുലമഹം
 അറിയുന്നല്ലോവിചുല്ലോരസവാദിക്കുളല്ലാം
 യോഗങ്ങളെശാപ്യങ്ങളെന്നിവയുണ്ടാകുന്നു
 ഭാഗശേഷത്താൽനവകാശസിദ്ധിയുണ്ടായു
 ഉൾത്താരിന്ത്യാനന്ദസിദ്ധമൊഴുളങ്ങിടം
 മൂന്നുങ്ങളുമോഹോന്നാദവനാമിന്ദ്രം
 നന്ദനം,ചൈതന്യം,ചൊല്ലെഴുംതെല്ലാജകം,
 പുണ്യവർനകരംസർവ്വതോഭദമെന്നും
 ക്രമത്താലവറ്റിനന്നാമങ്ങളിതുകളി.
 ലമന്ത്യജനശ്രീധിമിപ്പിറന്നിറന്തരം.
 മന്ദരമുഖംപിങ്കൽനന്നുതന്മാവൻപാല-
 വൃന്ദങ്ങളല്ലാംചിലപവൃത്തങ്ങളെല്ലാലെ
 വളന്നുപഴുത്തുവീണുടഞ്ഞുതകന്നുടൻ
 അവിഞ്ഞുകൂടിടുന്നരസങ്ങളൊന്നിച്ചല്ലോ
 തന്നെടുകുളിതന്നിന്നങ്ങൊരാകിഴക്കോട്ടേ-
 ക്കൊന്നാമൊഴുകുന്നതന്മാനോദയനാദി.

അതിലെവെള്ളമനുഭവിക്കുന്നിമിത്തമായ്
 അധികമനോജ്ഞമാംസൗഖ്യമുണ്ടാകുന്നു;
 അചലാഞ്ജനയാകുമിശ്ചരീദേവിയോടു-
 മനിശമനചരിച്ചീടിനദേവികൾക്കും
 അച്ചണ്ണത്തന്നെമേരുമന്ദമൂർദ്ധ്വവികൽ
 സച്ചിദാനിച്ഛംബാവൽതന്നെപ്പഴുത്തും
 കേവലമോരോന്നോരോജ്ഞാജ്ഞാലോലംപോരും
 ആവോളംവെളിച്ചമുണ്ടായപ്പഴുത്തുടൻ
 വീണുടഞ്ഞതാരുമിച്ഛുണ്ടാകുന്നരസങ്ങളി-
 ക്ഷോണിയിൽജംബുനദിയെന്നുള്ളനാമത്തോടും
 കൂടവേതക്കോട്ടേക്കായൊഴുകീടുന്നതിനു-
 പാടുമുള്ളതുമണ്ണമതിൻറരസപൂമായ്
 ചേർന്നുണ്ടിടുന്നേരത്തുണ്ടാകുന്നതുതന്നെ
 പ്രാങ്നിഭംജംബുനദമെന്നപൊന്നതിനാലെ
 നിത്യപുഷ്പോദികളൊക്കെയുംഗന്ധർവ്വതോരം
 പൂർവ്വകൃഷ്ണകരിച്ചീടുന്നിനിതരം.
 പിന്നെയുണ്ണപാർശ്വത്തിൽനിന്നുംകടന്നു
 തന്നെടൊഴുക്കുളംഗുഹങ്ങളിടതോറും
 നിന്നുടൻപൊട്ടിയൊലിച്ചുയ്യച്ചുപുറായുള്ള
 വിഷുക്കൾമധുമയധാരകൾവീണുവീണു
 പടിഞ്ഞാറോട്ടുനോക്കിയൊഴുകീടുന്നനിത്യം
 തടഞ്ഞിടാതെമഹാവാഹിനീപൂരത്തോളം
 അവററയുപജീവിക്കുന്നവരുടെമുഖം
 ആറയോയനവഴിസൗഖ്യംപാത്തുന്നു;
 കുടുംബപ്രക്ഷത്തിൻറകോടത്തികൽനിന്നു
 ജനിക്കുകൊണ്ടുകുടുംബരിയാംപേരുണ്ടായി.
 കുമാരത്തികൾരതവലിശമെന്നപോ-
 ലജ്ഞനൃസങ്ങളിൽനിന്നുണ്ടാകുന്നു
 പാൽ,തൈർ,നെയ്യും,ചോറും,പുടവ,പട്ടുകുളം,
 ആരേണാ,സന,ശയ്യാദികളിവെററും
 നാടങ്ങളായിവടക്കോട്ടൊഴുകുന്നനിത്യം
 അതുകൊണ്ടുഭവേച്ചീടിനജനങ്ങൾക്കു
 തളച്ചുജാനാശ്വാധികളാധികളും
 ഇളച്ചീടിനതപമൃത്യുക്കളിവയെല്ലാം;
 ഇങ്ങിനെഭൂമണ്ഡലമാകുന്നകമലത്തിൻ
 കണ്ണികയാകുമഹാമേരുവിൻമുഴലച്ചും
 കേസരസ്ഥലങ്ങളിൽപച്ചതുംപലതുണ്ടു
 വാസവാദികളുടെിടുകൂളിടതോറും
 അരികേമഹാമേരുവാകുമിടുകുപരി-
 സ്തരണമായിട്ടുപച്ചതുമുണ്ടുപിന്നെ
 ഉയരുന്നതായിരംയോജനയവയെല്ലാം
 ഇടയുമത്രതന്നെയുണ്ടേതുംകുറയാതെ
 പതിനൊണ്ണായിരംയോജനനീളാമുണ്ടു-
 ണ്ണതിന്നൊക്കെയുംതെക്കുവടക്കായ്കൂട്ടുകല്ലോ
 ജററുവെകൂടപച്ചതവരങ്ങൾ-
 ററുടനേകീഴ്മേലായനീളത്തിൽതെക്കുകുന്നു.
 കൈലാസകുരവീരദയങ്ങൾപടിഞ്ഞാറേ

ശൈലങ്ങൾനീളംതെക്കുവടക്കായതുപോലെ
 പാവനപാരിയാത്രാപ്യാചലവരങ്ങൾ-
 ററവനീപതേ!നീളംകീഴ്ക്കുപടിഞ്ഞാറായ്.
 ശ്രീ.ഉംഗമകരങ്ങളുണ്ടിനെപോയ്നാലു-
 ദിശയിങ്കുമിരണ്ടുചലവരങ്ങൾപോൽ.
 ഇങ്ങിനെയെല്ലാമലംകൃതമാംമഹാമേരു-
 വങ്ങതിൻമുകളിപ്പുണ്ടാൻപതുരാജധാനി
 എന്നതിൽനടുവിലേതുംബുദ്ധോത്തരത്തിനി-
 ക്കിന്ദ്രാദിലോകപാലവർഷമഹാമഹാമേരു
 ചിത്രമായ്തിന്നായിരംയോജനവഴി
 വിസ്താരംസമചതുരശ്രമായുള്ളതാനും;
 മൂന്നുലോകപുണ്യമണ്ഡലംഗോപാൻനാരായണൻ
 മൂന്നടിയാക്കിയെന്നിടിനകാലത്തിങ്കൽ
 മേല്ലോട്ടേക്കുയർത്തിയതുകാൽതൻനഖംകൊണ്ടി-
 ട്ത്രാഞ്ചയോന്യണ്ഡംപരിമളമെടുത്തുകൊടുക്കു
 ധ്വജപ്രഭുവെന്നാലാരംഗമെന്നല്ലാപ്പു
 പാവനകരംപാപശാന്തയ്നംപ്രസിദ്ധായ്,
 ബ്രഹ്മാണ്ഡകമലനാളാന്താഗ്രേപോയിരിങ്ങ
 നിമ്നമാർഗ്ഗണനാലുകൈവഴിയൊഴുകിപ്പോയ്,
 നാലുദിക്കിലുംനാലുനാമങ്ങളോടുകൂടി
 നാലുസാഗരങ്ങളുംപ്രാപിച്ചീടുന്നനിത്യം.
 എന്നതിൽനിഴക്കോട്ടെയ്ക്കൊഴുകുന്നതുസീതാ
 ചെന്നടനിന്ദ്രരാജധാനിതൻനടുവേപോയ്
 ഗന്ധമാദനമായപച്ചതത്തിന്മേൽവീണു
 സിന്ധുവിനോളംദോശാപ്യമാംവർഷത്തുട
 സന്തതംവേഗേനപോയിടുന്നതെക്കോട്ടുചെ-
 ന്നതകുപുരിയുടേനിത്യപുതുപോലെ
 സന്തുതകാരമായകുന്നന്ദാപ്യയും
 സംപ്രതിനിധിയുടേമേരുമുടുന്നേരേ
 കടന്നുഹിമവാന്മേൽവീണുവീടുന്നപിന്നെ
 പടന്നുചെന്നാരോതാപ്യമാംവർഷത്തുട
 ദക്ഷിണസമുദത്തിൽകൂട്ടുനാപടിഞ്ഞാറേ
 ചക്കുസ്സാകുന്നനദിപതണുശ്ചത്തുട
 പോയുടൻവ്യവാൻറമുകളിൽവീണുപിന്നെ
 പ്ലായുന്നുകേതുമാലമാകിയവർഷത്തുട
 പാശാതെപടിഞ്ഞാറേസാഗരപ്രാപിപ്പോളം
 പശ്ചിമസാമപുരിയുടേഭൂതംപിന്നെ
 കേവലംവടക്കോട്ടുനീവരോപതങ്ങൾകട-
 ന്നാപോളംവേഗത്തോടേതുംഗവാനന്തന്മേൽവീണു
 പോയുടൻകുരുവർഷത്തുടവാരിധിയോളം
 മായയെന്നിയേനീളുപ്പായുന്നനിന്തരം.
 ഇങ്ങിനെചുറ്റുമലമണ്ഡലംജംബുദീപി-
 വിങ്ങിനകൾക്കുതോടേതതമാണെന്നുള്ള;
 എന്നതിൽപ്രജകൾക്കുമുദേങ്ങളാക്കൊത്ത
 റററുള്ളനല്ലതിസവിപുലനിടന.
 മഹാമഹാമേരുവർഷങ്ങളുണ്ടെടുംകേരംസപ്തലോകം
 മഹാമണ്ഡലവീച്ചുള്ളവെക്കല്ലാവക്കും

പുണ്യശാലയെക്കൊണ്ടുപിന്നാക്കി നാലു
പുണ്യശാലകോട്ടവൽത്താൻ നിന്നുയിച്ചിരിക്കുന്നു.
അവനിൽപുരുഷർക്കുപതിനായിരത്താണ്ടെ-
ത്തപസാദേവമാഴിഞ്ഞായുസ്സുണ്ടെല്ലാനാളും.
പതിനായിരമാനുള്ള ശക്തിയും ഏക
ശതകോടിക്കുറക്കൊക്കുംദേഹകാരിത്രങ്ങളും
നാരികളൊട്ടുക്കമോരോന്നുടൻഗഭിച്ചതിൽ
നാരിയുംപുരുഷനുംകൂടെയുണ്ടാകുന്നാനും;
കാലവുംതോയുഗതുല്യമായെല്ലാനാളും
പാലിശമല്ലോജഗന്നാഥനാംനാരായണൻ.
ഭഗവൻവിഷ്ണുമിവമുത്തികളവമാങ്ങി-
ച്ചവിലജനങ്ങൾക്കുനൽകുവാനുഗ്രഹം.
എന്നതിരിച്ചുവരുമാക്കിയവർചത്തർക്കൽ
ചന്ദ്രശേഖരൻതന്നെപുരുഷനായിട്ടുള്ള.
മറ്റുള്ളപുരുഷന്മാരവിടെഇല്ലനിമി-
മറ്റുപാപത്തിലേവിതന്നുടശാപത്തിനാൽ
അവിടെപ്പുരുഷന്മാർചെല്ലുകിൽസ്ത്രീകളാലോ-
മതിന്റെവേരേന്തിച്ചൊല്ലുന്നവമസ്സുസ്സത്തിങ്കൽ;
അവിടെശ്രീപാപത്തിലേവിതാനാടിനായു-
ള്ളബലാജനങ്ങളാൽസേവ്യനാമഹാദേവൻ
ഏകയേശുജപ്തമുത്തിയെബാഹ്യിക്കുന്നു.
ഭദ്രാശാപത്തിങ്കൽപാപമേവന്റെപുത്രൻ
നിത്യചന്ദ്രശ്രവാപാകിയവിഷ്ണുക്കേൾ
സേവിച്ചിട്ടുനാമഗ്രീവമുത്തിയെയല്ലോ.
പ്രഹ്ലാദൻനരസിഹെറുമുത്തിയെസ്സുവിക്കുന്നു
മുടിതാഴുന്നാഹരിവർത്തിരികുന്നല്ലോ.
സുഖമേകാമദേവരൂപനായിരിക്കുന്ന
ഭഗവാൻതന്നെക്കോതുമാലമാംവർത്തിങ്കൽ
കുടന്നുസേവിക്കുന്നെന്തിച്ചുപുരുഷപതി
നിറഞ്ഞതേജോമയംമാനസമേകിപ്പൂവും.
തന്നുടപുത്രശാക്തുകുടശ്രീഭഗവതി
മനവ!രാതികളിൽസ്ത്രീകളനേക്കാടുംപകൽ
പുരുഷന്മാരോടുംകൂടിക്കുന്നമേരിക്കുന്നു
പരിണാമമുപ്പത്താറായിരമോരോവക.
അവിടെസുദർശനതേജസാഗമ്യുണ്ടാ-
യബലാജനങ്ങൾക്കുസേവിച്ചിട്ടുനനിത്യം.
പിന്നെശത്രുക്കളിൽബൈവസപനർമനവണ്
നന്നായില്ലവിക്കുന്നുമെന്തിയെബാഹ്യിക്കുന്നു
അർച്ചമാവായപിതനായകൻറിഞ്ഞയ-
വർഷത്തിങ്കൽകൂർമുത്തിയെസ്സുവിക്കുന്നു
നിത്യചന്ദ്രശ്രവാമുത്തിയെന്തേറിപ്പിട്ടുന
ഉത്തരംകുരുക്കളിരിക്കുന്നുഭൂമിദേവി;
ശ്രീരാമൻതന്നെസ്സുവിച്ചിട്ടുനാമഭരാനും
മാരുതാത്മജൻകിന്ദ്രവരോപ്യവർത്തിങ്കൽ
ഭക്തനാഹരനാമാനുംരാമവൻതന്നെസ്സുവി-
ച്ചുത്യാതംകിന്ദ്രവരോപ്യവർത്തിങ്കൽ
സാവണ്ണിക്കാരുത്താനമുപദേശിച്ചിട്ടുവൻ

ഭാവമുപാസ്യൻ ടുനനാമേനിശ്രേയസ്
കേവലനാരായണനാമകേയസ്സുവി-
ച്ചാവിഞ്ചോദേനനിത്യംഭാരതേവസിക്കുന്നു.
അങ്ങിനെയുള്ള മഹാഭാരതവർത്തിങ്കൽ
എന്തുമാനസംപ്രകാശമാണുണ്ടാവുമെന്നോരോ
പുണ്യശാലങ്ങൾക്കുമുണ്ടുണ്ടികൾപലവിധം
എണ്ണമില്ലവനിന്റെമഹിമചൊല്ലിട്ടുവൻ.
പണ്ഡിതങ്ങളെല്ലാവരിലുമുത്തമഭാരതമാം
പണ്ഡമെന്നതുസർവ്വലോകസമതമല്ലോ;
അവിടെജനിക്കുന്നപുരുഷന്മാർക്കേമോക്ഷം
വഴിയേസാധിക്കാവുന്നതെങ്കിൽഅങ്ങിനെ
ഒമ്പതുപണ്ഡിതങ്ങളായിങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന
അഞ്ചുപീഠത്തെച്ചുറ്റിപലവനാംപുണ്യമുള്ള
വിസ്താരമതുവക്ഷംയോജനയാക്കുന്നിതു-
അത്യന്തമതുചുറ്റിയിരിക്കുമ്പക്ഷാപിപം.
വിസ്താരമഹാരാജാപക്ഷംയോജനയുണ്ടാം
തത്രപൊന്മയമായോരന്തിയുണ്ടല്ലോനിമി-
ച്ചിത്രമായ് ഭൂറായിരംയോജനയുണ്ടെന്നുകൊ-
ണ്ടെന്തുയുഗംഭരിച്ചതില്ലെന്താപ്രഭോയോടും.
അതിനാൽപക്ഷാപിപെന്നതിനുപേരായ്നി-
തവിടേക്കധിപതിനായഭിഷേകംചെയ്യാൻ
മകനാമിദ്യമഖിലപാർതനെയപ്പിതപുത്രൻ,
സുഖമായാരുതപ്രാപനംചെയ്യാനവൻ.
ഇദ്യമജിഹ്വാനമക്കളേഴുപേരാകുന്നിതു
പക്ഷാപിപേഴായ്കത്തവനംകൊടുത്താമ്പോൽ.
ശിവയും, നവസയും, സുഭദ്ര, ശാന്നം, മോക്ഷം,
ശിവദ, മതുതയും, ഭഗവ, മിവനാമം,
പുണ്യപിപതേപുണ്യപിപന്മാർക്കുചെയ്യാം
അഥപല്ലവിക്കാതെപ്പിപ്താകുന്നതെയുള്ള
അവിടെപണ്ഡിതർക്കുനാധികെല്ലാമോരോ-
രചലവരന്മാരുണ്ടതിരായറിഞ്ഞാലും;
സവിധനടികളുമുണ്ടോരോന്നെല്ലാവരിനും,
അവനിപതേപാത്താലധികമത്യാതം.
മണികൂടിച്ചുവളുകൂടിച്ചമിട്ടുസേനാം
മഹിമവളെന്തേഴുംജ്യോതിഷൻപുരുവണ്ണം
ഹിണ്യഗ്രീവമേവമാലചുമിപപേരായ്
ഇതന്നംസതുക്കൾക്കുവരങ്ങൾകൂടാകുന്നു.
അരുണ, രമണീയംഗി, യശോനിസയും
അഹം, സാവിത്രിസുപ്രഭ, യുതംഭോ,
പന്നേതുസത്യാഭരാനടികളുപദേശാ-
കുന്നിതുസേതുക്കൾക്കുനടികളുപദേശാ-
വണ്ണങ്ങൾനാലാകുന്നുഹിണ്യവർത്തംഗന്മാ-
രനപരമുച്ഛായനസത്യംഗന്മാരെല്ലാം
ഭരതംസംവത്സരമായുപുണ്ടെല്ലാവർക്കും
അംശമാമടിയെന്നെസ്സുവിച്ചുകൊയനാനും.
സുതുനായതുംനാരായണന്താൻതന്നെകൂറും
അർച്ചനാമഹാവിഷ്ണുതാനല്ലോജഗത്തല്ലാം.

ചിൽപുമാനടെമറാമായകളിത്യാദിക-
 ഉദ്യോഗമെന്നപിന്നെദീപികളെയികളും
 വർഷത്തിൻസംഖ്യകളുംപ്രഷ്ഠങ്ങളും
 പരമായസ്തംഭമെല്ലാംധാരാപതേ!
 ചങ്ങമീപിന്നെച്ചുറ്റിപ്പുറംചെയ്യു
 വിസ്താരമത്രണ്ടുലക്ഷയോജനതന്നെ.
 അതിൻപുറംമല്ലാശാലമലദീപംപുന-
 രതുവിസ്താരംനാലുലക്ഷയോജനയാക്കും.
 അവിടെഭൂതായിരംയോജനയന്തരങ്ങാ-
 രിലവമായമരംഗതലനിരിപ്പാനായ്.
 അതിനാലദീപിന്നാശാലമലമെന്നപോ-
 യതുചങ്ങമീപിന്നധിപതിയാക്കേണ്ടതു
 തന്നുടേപുത്രമാക്കുപകത്തുകൊടുത്താൻപോൽ
 എന്നതുസരോപനസൈന്യമനസ്സാചെയ്തേ
 കേട്ടാലുമെന്നകംഭേവവർഷചുമതി
 മറ്റൊരുപുമാനപുത്രമാക്കേണ്ടതാണെന്നും
 ഏഴാമതവിമതാനമിങ്ങിനെവർഷനാമം.
 ഏഴധിപതികൾക്കുപുല്ലിശ്ശമായുംചൊല്ലാം.
 സ്വരസം, ശതമംഗം, മാമഭവപുരം, കന്ദം,
 പെരിയകുമ്പുഴ, മധുനാമാപുഴയും,
 സഹസ്രശ്രുതി, യെന്നുംപവ്തങ്ങൾക്കെന്നാമം.
 മഹത്വമേറ്റമനമതിയുണ്ടിനിങ്ങാറി,
 പിന്നതുസംസാതികാലവുംരണ്ടിനും,
 നന്ദനും, രാക, നദികൾക്കുപേരിവയെല്ലാം.
 വർണ്ണങ്ങൾശ്രുതിപ്രകാരംവീര്യധരന്മാരും
 പിന്നെക്കേൾവസുന്ധരന്മാരിലമധരന്മാരും.
 അവരല്ലാരംഭേകൊണ്ടുസോമനെസ്സേവി-
 ചുവനീപതിപരിവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടിത്യാ
 ശാലമദീപചുമതുചുറ്റുംപാറണയും
 ചൊല്ലുപുറംബുധിവിസ്താരംനാലുലക്ഷ
 യോജന, യതിൻപുറമായകുശദീപം
 യോജനാലക്ഷമത്രണ്ടുലക്ഷാപുല്ലാ
 അവിടെയൊരുകശസ്തംഭമുണ്ടിപോലെ
 അതിൻപുറത്തുണ്ടുകൊണ്ടിട്ടുണ്ടിതു
 അതിനാൽകുശദീപമതിനപോരുന്ന
 മതിമാനായവോനകമേധരിച്ചാലും.
 അവിടെക്കുടിപതിഹിരബ്രഹ്മതാചുകേ-
 ഉവർണ്ണപകത്തുപുത്രക്കുനൽകി,
 പേരുകൾവസുവസുദാനാപുരമകുടി
 പാറേഴുന്നാളിമുപമങ്ങേതുസത്യപുത്രം
 വിപുലവാരമഭവമെന്നിവർഷങ്ങൾപോൽ
 ചൊല്ലാങ്ങാത്രമംഗം, കപിലം, മിത്രകുടം,
 ദേവാനീകപുമുലാദോമാപുരമെന്നും
 കേവലംസേതുരണ്ടലയേഴിഞ്ഞാൻത്തൊടു
 രസകല്പയു, മധുകല്പയും, മിത്രവിന്ദാ,
 ഭൂതവിന്ദയും, ദേവതർക്കയും, മൂലചുട്ട,
 മറ്റുമായു, മിവനദികളോകുന്നു.

സന്തതംകുശലന്മാർകോവിദന്മാരുംപിന്നെ
 അഭിയുക്തന്മാർകുശലന്മാരെന്നിവനാലും-
 മലിയാനങ്ങൾവർണ്ണങ്ങൾക്കുമെന്നറിഞ്ഞാലും.
 കർമ്മകുശലങ്ങൾകൊണ്ടുവതഗനിമയ
 ചർമ്മഭവനെത്തന്നെയുചിത്രമുണ്ടെന്നും.
 അതിനപുറംചുറ്റുന്നിരംബുതാബുധി
 അതുമുണ്ടെട്ടുലക്ഷയോജനപരപ്പെടോ!
 അതിനപ്പുറംകുശബലദീപെന്നധരിച്ചാലും-
 മതുവിസ്താരംപതിനാറുലക്ഷയോജന
 അവധിക്രമേണവാച്ചിരിക്കുമവയെല്ലാം.
 അവിടെകുശബലമെന്നപവ്തമാകുന്നതും
 അലമതുസുബ്രഹ്മണ്യൻപ്രശസ്തിയേറ്റി-
 ദുതിപീഡിതമായിട്ടിരിപ്പാണെന്നാകുലും
 കന്ദിസാഗരത്തിരിവാരകൊണ്ടെന്നും
 വാരിധിനാഥൻനനച്ചാവോളംകുടിക്കയാൽ
 പീഡകൊണ്ടെന്നുപുണ്യമുപാധാരം;
 പാറമായ്കുശബലദീപെന്നതിനാൽചൊല്ലിട്ടുന്നു.
 അദ്ദീപിന്നധിപതിയായതുഹൃതപുണ്യൻ
 പുത്രക്കുപകത്തുതന്നെക്കുവേകൊടുത്താൻപോൽ.
 അമുചുറ്റുംചുറ്റുംചുറ്റുംചുറ്റുംകേൾപ്പു-
 ധാമചുറ്റുംചുറ്റുംചുറ്റുംചുറ്റുംചുറ്റും
 പിന്നതുവനസ്തരിവരിഷമിവയേഴും
 എന്നതുപോലെശുക്ലംവൽമാനാപുരമേ
 ഭോജനമുപജാൻറൊന്നുചുറ്റുംനന്ദമെന്നും
 നന്ദനമെന്നുംപിന്നെസർവ്വതോഭേദമെന്നും
 സേതുരണ്ടലയേഴിഞ്ഞാൻതൊടുപിത്രം,
 പൂതയാമയോപവിത്രപുത്രപുത്രം
 ശുഭയാതീർത്ഥവദിഗുതിപ്രപവരിയും
 ശുഭയെന്നിവയേഴുനദികളാകുന്നിതു.
 മുഖ്യന്മാർമുതക്കുളമുണ്ടാദിനന്മാർ
 ദേവകന്മാരുമിവർണ്ണങ്ങളരികിട്ടു-
 ന്നവർഷിച്ചുവർണ്ണമലിങ്ങെന്നപോലെ.
 ചിന്തനായഭഗവാനെന്നായണനെ
 അങ്ങുചികൊണ്ടുസേവിച്ചിട്ടുനിവർകളും.
 അങ്ങിനെയുള്ളമഹൽകുശബലദീപത്തെച്ചുറ്റി
 ചുറ്റുംചുറ്റിനിന്നഴക്കിപോരിധിവിളങ്ങുന്നു;
 വിസ്താരമതുപതിനാറുലക്ഷയോജന
 ചിത്രമായതിൻപുറംശാകദീപതുപിന്നെ
 മുറ്റത്തുണ്ടുലക്ഷയോജനവിസ്താരവും
 മുല്ലാടിങ്ങാത്രമാൽവർഷിച്ചുവതന്താനും.
 ശാകമെന്നൊരുപുലാസെല്ലാംപോന്നതു
 തായകുടീപമതുവുമായതന്നാമം.
 അവിടെക്കുടിപതിയായുള്ളമേധാതിഥി
 അവനീസുതന്മാക്കുപകത്തുകീടിനാൻ.
 നാമങ്ങൾപുരോജവാചുമാനോജവമങ്ങേ
 ഭൂമികൾവപമാനയുഗാനീകുപുപിന്നെ
 പാരതുചിത്രംഗംബുരൂപവുംവിശ്വ

സാമുദ്രവന്ദേഴ്വർഷങ്ങളാകുന്നതും
 കേവലമധിപതികൾക്കുപുല്ലിംഗങ്ങളു-
 മായുരുമഭിധാനമെന്നിത്രേഭേദമുള്ളു;
 ഞ്ഞൊന്നൊന്നുതുംഗംബലഭ്രപുംശത
 കേസരം, സഹസ്രസ്രോതാ, ദേവപാലംപിന്നെ
 സേതുശൈലങ്ങൾമഹാനസമെന്നിവയേഴും
 ചേതസാതെളിഞ്ഞുകേട്ടീടുകപുനരിന്നും.
 നദികളുനാവയുമായുദ്യമമങ്ങേ
 തുയേസ്സുപുഷ്പിയെന്നുപരാജിതയെന്നും
 പിന്നേതുപഞ്ചനദിസഹസ്രസ്രുതിയങ്ങേ
 തുന്നതനിജസ്രുതിയെന്നുമേഴിഞ്ഞൊപ്പം.
 വണ്ണങ്ങളുതപ്രതന്മാർ, സത്യപ്രതന്മാരും,
 പിന്നേതുദാനപ്രതന്മാ, രസപ്രതന്മാരും;
 എന്നവർവശുതകനാകുന്നഭഗവാനെ-
 തന്നെസേവിച്ചയമനിവമാദികളാലെ.
 ശാകദപീപതുചുഴന്നിരിങ്ങുനിത്യംദധി
 സാദരംദപിഷോഡശലക്ഷംവിസ്താരത്തോടും
 നീളെയങ്ങതിൻപുറംപുഷ്പരൂപീപമതു
 കേളുരൂപത്തുനാലുകുടുംബംയോജനയെന്നെ;
 വിസ്താരമവിടെല്ലൊന്നുമായില്ലൊരു
 പത്മമുണ്ടല്ലോപതന്നായിരമിതളോടും.
 ബ്രഹ്മാവിന്നിരിപ്പതിൽനട്ടറിലാകുന്നിതു
 തൻമുഖംപുഷ്പരൂപീപെന്നുപേരുണ്ടായ്നും.
 അദപീപിന്മല്യേയായുസേതുപർവതംമാന-
 സോത്തരമെന്നുണ്ടല്ലോലോകൈകപ്രസിദ്ധമായ്.
 ഉയരമതുപതിനായിരംയോജനപോൽ
 ഉയരത്തോളംതന്നെപരപ്പുമുണ്ടുനേം.
 നാലുദിക്കിലുംലോകപാലന്മാർനാലുക്കു-
 ണ്ഡലയങ്ങളുമോരോന്നങ്ങതിൻമുകൾതന്നിൽ.
 അങ്ങിനെയുള്ളമഹാമാനസോത്തരത്തിന്മേൽ
 എങ്ങുമേവതമാദിത്വരഥചക്രം;
 എങ്ങിനെയറിയുന്നമായതന്മഹിമകൾ
 ഇങ്ങിനെയുണ്ടു കാണാകുന്നിതുലോകങ്ങളിൽ.
 പിന്നെയദപീപിന്നധിപതിയാംവീതിമോരൂൻ
 തന്നുടെമണകനാകിയതനയനും.
 യാതകനാകുംചുറ്റൻതന്നിടമൊപ്പമൊപ്പം
 പാതിവൈച്ചര്യപക്ഷത്തോരോന്നൽകീടിനാൻ.
 അവിടെബ്രഹ്മാതകനാംഭഗവാനെമുക്തി
 ശിവസാധനമാകുമക്കമ്മംകൊണ്ടുതന്നെ.
 ഭക്തിദയാട്രന്നുസേവിക്കുന്നസകലരും
 പുഷ്പരൂപീപത്തെയും ചുഴന്നുതരുന്നും;
 ശുദ്ധകീലാലാശയമത്യന്തമതുമുണ്ടു
 പുഷ്പരൂപീപത്തോടുംവിസ്താരമനുക്രമാൽ.
 അതിനുപുറംലോകാലോകപർവതത്തോളം
 പ്രതികാഞ്ചനഭൂമി, മാനസവിമോഹനം;
 ആദിത്യാദികളുടൊഴികളെല്ലാമൊക്ക-
 ണ്ണാദരംലോകാലോകത്തിന്നകത്തടങ്ങീടും,

അവസ്ഥാപുഷ്പയുഗംനാനുപാത്താൽ
 അവതു കോടിതന്നെയോജനവിസ്താരമാം.
 ഇക്ഷോണിമന്ധലത്തിൽനാലൊന്നുണ്ടറിഞ്ഞൊപ്പം
 ശിക്ഷയാലോകാലോകത്തിന്നകമെന്നുറനും.
 അങ്ങിനെയുള്ള ലോകാലോകമാംഗിരീന്ദ്രന്മേൽ
 അങ്ങേറോ! ചതുർമുഖൻതന്നുടെനിയോഗത്താൽ
 നാലുദിക്കിലുംനാലുദിഗ്ഗജവരന്മാരും
 ആലംബ ഭൂതന്മാരായ്നില്ക്കുന്നോരെന്നുകേൾപ്പു.
 നാമങ്ങളുച്ചഭനം, പുഷ്പരൂപധനെന്നും,
 വാമനനെന്നും, മഹാജിതനെന്നുംതന്നെ
 ഞ്ഞൊന്നുംഭൂവിസ്താരമൊട്ടാകെയല്ലിപ്പിന്നെ;
 കേവലംസർവ്വലോകപുറംവിസ്താരത്തുല്പാപോൽ-
 അക്ഷേന്ദ്രഗതിഭേദം.

സ്വപ്നഭൂമികളുടയന്താമത്തിക്ഷ-
 മക്ചാപുതന്മിക്ഷമല്പാന്തർഭാഗേ
 ഉത്തരായനമെന്നുണ്ടക്ഷിന്നായനമെന്നും-
 മിത്തരംവിഷ്ണുപങ്ങൾവലിപ്പിക്കുന്നകാലം;
 അവനീപതേ! സമമായുരുമഹോരാത്ര-
 യുച്ചഭാദികളാകുമഞ്ചലുപത്തിക്കുന്നാർ
 ഇഴയുനിശ്ചയതുപകലേറിടുംതാനും;
 കീടകമാദികൾമറഞ്ഞിലുപത്തിക്കുന്നാർ
 ഇഴയെഴുപകൽകുറഞ്ഞിടുന്നനിശാകാല-
 മീട്ടശമുദിക്കുമസ്തമിക്കയുംചെയ്യും
 ആദിത്യൻപരമാവ്യക്തനസോത്തരത്തിന്മേൽ
 ഞവതു കോടിക്കുമേലതിൻറവട്ടംപുന-
 രവതു മൊന്നുംലക്ഷംയോജനയുണ്ടുതാനും.
 അങ്ങിനെയിരിക്കുന്നമാനസോത്തരഗിരി-
 ക്കണ്ടുമേൽമുകളിൽഭേവാലയത്തിന്നനേരേ
 പൂർവ്വഭാഗത്തിലുണ്ടിന്ദ്രന്റെരാജധാനി
 കേവലംഭവധാനിയെന്നതിന്നുണ്ടനാമം.
 പ്രേതനാഥനതെക്കണ്ടല്ലോസംയമനിയും
 യാദസാംപതിക്കുന്നിദ്ഭാപനിപടിഞ്ഞാറും;
 വടക്കുവിഭാവാരിസോമന്റെരാജധാനി
 പടർച്ചയോടുംനാനാഭൂതങ്ങളെല്ലാവക്കും
 പ്രവൃത്തിനിമിത്തമായങ്ങളായുടനഭ-
 യാസ്തമയത്തോടുകൂടിയെന്നിത്യദിക്കൾ
 ഗതിക്കതക്കവണ്ണംപകർപ്പകർപ്പകൊ-
 ണ്ഡതികൂട്ടുതേസൂയുനോരോരോദിക്കത്തോറും;
 രാശിചക്രത്തിൻവേഗമേറിനിന്നതിന്നുടെ
 പേശലാൽവലത്തുടയ്ക്കുന്നിതെല്ലാദവും.
 യാതൊരുദിക്കിലുടനഭയംകാണാകുന്ന
 നീതിയിലതിന്മറുപുറത്താമസ്തമയം
 യാതൊരുഭേദത്തനേരമല്പാചമകുന്നിത-
 ണ്ഡതിന്നനേരമറുപുറത്താമലരാത്രം
 യാതൊരുനേരംസൂര്യൻലക്ഷയിലുദിക്കുന്നു
 അസ്തമിക്കുന്നുസിദ്ധപുരിയിലതിൻനേരേ
 ഇന്ദ്രന്റെപുരിയിൽനിന്നുതകുപുറത്തിങ്കൽ

ചെന്നീടുംപതിനഞ്ചുനാഴികകൊണ്ടുനൂതൻ
 അവിടുണ്ടുണ്ടുകോടിയുമനന്തരം
 അവനീവതേ! മൂപ്പതേഴുലക്ഷംപിന്നെ
 പുനരങ്ങുഴുപത്തായിരംയോജനയും
 തനിയേവഴിയെന്നമനസിനിനച്ചാവും.
 അതിനെപ്പോലെതന്നെവരണപുരത്തിനു-
 മകലമതുപതിനഞ്ചുനാഴികയാലെ
 വിരവോടെതൂപ്പിപ്പാവകളെത്തുടർന്നു
 തരസാലല്ലുപിടാവരികിൽനിന്നുതന്നെ
 ക്രമമായുള്ളവഴിയകലമതുതന്നെ
 സമമായെത്തുംപതിനഞ്ചുനാഴികയാലെ
 അച്ചണ്ണത്തന്നെനൂതൂപന്ദ്രാദിഗ്രന്ഥങ്ങളും
 സർവ്വനക്ഷത്രങ്ങളുംജ്യോതിഃശാസ്ത്രത്തിനുമേലേ
 ഉദിച്ചമണ്ണുമിച്ചമിടിപ്പിന്നിതുനിത്യം
 വളിച്ചുകൊൾവാന്നായിവതല്ലുപ്രാദിമം
 അഭിത്യാഗത്തിനുമകലമാകുന്നിതെല്ലാം
 അദരാലോരോരോസംവത്സരാത്മകങ്ങൾപോൽ.
 താനതിനച്ചുതണ്ടുമരുതൻമുകളിലും
 മാനസോത്തരഗിരിതടമുപതഥാനേമി
 മാരുതാരനകലനാരനാഗ്രജൻതന്നെ
 സാരഥിയാകുന്നതുവാലവിദ്യന്മാരല്ലോ;
 സൂക്തവാക്യങ്ങൾകൊണ്ടുവദാനുപാസനയായ
 മാന്താഞ്ചനതന്നെസ്മൃതിച്ചിടുന്നനിത്യംചെമ്മേ
 ഗന്ധവാപ്തരോനാഗമാനിനീയാത്രയാന
 പട്ടികളുംഗ്രാമണികൾവേദകൃഷികളും
 സന്തതമിവരേഴുകൂട്ടംവേദവേദേ
 മാസങ്ങൾതോറുംകേന്ദ്രാസൂത്രനമസ്കരിക്കുന്നു.
 “ഉത്താനചാദൻതന്റെപുത്രനുമുവനെയും-
 മുത്തമനായമഹാമേരുവിനേയുംകൂടി
 നിത്യവുംപ്രദക്ഷിണംചെയ്യുന്നോരാദിത്യന്റെ
 സ്വതൃസൽഗതിഭേദംരാശികളെതിർത്തു”
 പുണ്യദിനവിശേഷിച്ചുവെച്ചേറുകാണാകുന്നു
 ഇങ്ങിനെപരീക്ഷിത്തിൻപോഴുത്ഥിനതർപ്പിച്ചയ്ക്ക
 മംഗലാത്മാവംഗുപതിരചാദൻതന്നോടേറും
 മംഗലവാക്യംകൊണ്ടുവാദരായണിയച്ചോൾ.”
 “അനപാരംകലാലചക്രത്തോടുകൂടിത്തിരി-
 യുന്നോൽപിപീലികാദികൾതങ്ങളുടെഗതി
 വെച്ചേറേവോകാത്തത്തിങ്കലുകാണാകുന്നി-
 തെച്ചണ്ണമാദിത്യാദിഗ്രന്ഥങ്ങൾഗതിഭേദം
 നക്ഷത്രരാശിത്തത്തിങ്കലുകാണാകുന്നു
 ദിക്കുകൾതോറുംരാശിചക്രത്തിൻവേഗത്താലേ
 അഭിത്യാഗമനായമോവാരമേതരി
 ഭേദംകൊണ്ടുണ്ടാമഹോരാത്യാദികാലഭേദം
 അർക്കമണ്ഡലത്തിങ്കൽനിന്നുപിന്നെയുമൊരു
 ലക്ഷംയോജനമേലേചക്രന്റെറൊട്ടുവടി
 അഭിത്യാഗനോണ്ടുള്ളഗതിയെമാസംകൊണ്ടു
 സാധിക്കുന്നിതുചക്രൻപിതൃക്കൾക്കുരോധംതും.

ഉണ്ടാവൂപുവാപരപക്ഷങ്ങൾക്കുണ്ടുകൊണ്ടും
 കണ്ടാലുംകാലക്രമംനൂതൂപന്ദ്രന്മാർതമ്മിൽ
 ഇക്ഷ്വകുരക്കുടമസ്ഥലത്തിങ്കൽനിന്നു
 ലക്ഷംയോജനമേലേനക്ഷത്രമാറ്റമേടോ
 നക്ഷത്രമാറ്റത്തിങ്കൽനിന്നുപിന്നെയുംരണ്ടു
 ലക്ഷംയോജനമേലേചക്രനെനറിഞ്ഞാവും.
 അവിടെനിന്നുരണ്ടുലക്ഷംയോജനമേലേ
 ബുധനാമിദപുത്രനാവർകൾക്കിരുവക്കും
 അഭിത്യാഗൻതന്നോടൊക്കുമിടത്തുംവിചാരിക്കിരു
 ദീധിതിഗതിയിങ്കൽഭേദംചെയ്യുന്നോം.
 സോമജൻതങ്കൽനിന്നുലക്ഷംയോജനമേലേ
 ഭൂമിനന്ദനനായലോഹിതനവനേതും
 വക്രാഭിഗതിഭേദമില്ലെന്നുവരുന്നാകിൽ
 പക്ഷങ്ങൾമൂന്നുകൊണ്ടുരാശിയിൽകടക്കുന്നു.
 മിടത്തുംകത്തരങ്കൽനിന്നുടൻപിന്നൊണ്ടു
 ലക്ഷംയോജനമീതേനക്ഷത്രമാറ്റുന്നായ
 വാഗീശനോരാണ്ടുകൊണ്ടുണ്ടുനീങ്ങീടുംരാശി
 ഭാധധേയാണ്ഡ്യ! പുനരവിടെനിന്നുതഥാ,
 കേവലംരണ്ടുലക്ഷംയോജനമേലേനൂതൂ-
 ദേവനന്ദനച്ചായാപുത്രനാകിയകാലൻ
 മേവിനാ,നവനൊരുമുച്ചയമാസംകൊണ്ടു
 പോയിതങ്ങളൊരാശിതന്നിലെന്നറിഞ്ഞാവും.
 അവങ്കൽനിന്നുപതിനൊന്നുയോജനലക്ഷം
 അവധിദൂരംസൂക്ഷ്മദിഗ്ഗോളനിവാസകം.
 അവടെനിന്നുപതിമൂന്നുലക്ഷംയോജന
 സവിധേവിഷ്ണുക്കേൻയുവനായുള്ളലോകം
 അവന്റെവോകുംജ്യോതിർഗുണങ്ങളെല്ലാംഭം
 ആശ്രയമാകുന്നതെന്നറികയാപതേ!
 നിത്യവുംധാന്യങ്ങളെത്തിരക്കുപതുക്കുടക്കും
 സ്വപസമാംഗിനുകുറിയശ്രയമെന്നുപോലെ
 അർക്കമണ്ഡലത്തിങ്കൽനിന്നൊരുമുപ്പത്തഞ്ചു
 ലക്ഷംയോജനമേലേനിശ്ചയംയുവലോകം
 കേൾക്കെടാ!പിന്നെജ്യോതിഃചക്രങ്ങളൊക്കെയുവ-
 സാക്ഷിയാംഭുവാന്റെയോഗധാണാത്മകം
 സൂക്ഷ്മകനായശിശുമാന്റെരശീകൈ-
 മുത്തിരികളുംപോലെന്നല്ലോകേട്ടിരിക്കുന്നു”
 ശിശുമാന്റെറപ്പുല്ലാഗ്രത്തിങ്കൽയുവനെല്ലോ
 സംശയംപ്രജാപതിവണിയുമിന്ദ്രൻധർമ്മൻ
 എന്നിവരെല്ലാംക്രമാൽമേല്പട്ടുവാൽമേൽത്തന്നെ
 സന്നിധാനത്തെച്ചെല്ലീടുന്നിതുസദാകാലം.
 ധാതാപുംവിധാതാപുംപുഷ്പമുലത്തിങ്കലും
 പ്രീതായിരുന്നതജീടുന്നിനിത്തരം
 മദ്ധ്യദേശത്തിങ്കലാകുന്നുപോലാദിനാ
 സച്ഛമാമുനിപരന്മാരധിവാസംനിത്യം
 രണ്ടുതോളിച്ചുമാക്കെമിടത്തുംനക്ഷത്രങ്ങൾ
 ഉണ്ടുപോവുതത്തിലാകാശതടിനിയും
 ഉത്തരാഷ്ട്രത്തിങ്കലങ്ങാസത്വൻതാരംപുന-

രിതരമധരോച്ഛത്തിങ്കലുംയമനാനും;
 മുഖത്തുഭൂമിപുത്രനും,പസേമരനിയുംപി.
 ഭൂമിയിൽബുദ്ധസ്തതി,മാതൃത്വദിവാകരൻ.
 പുഷ്പത്തിങ്കൽനില്ക്കുന്നവന്തിങ്കൽചന്ദ്രൻ.
 സതതംനാഭാമുക്തൻ,പ്രാണകൽയായൻതാനും;
 നിഷ്ഠായംഭൂമിയിൽപോൽനില്ക്കുന്നവൻഭാനുവും;
 അശ്വപനീദേവകുടുംപോലോരോരോമുഖകളിൽ;
 രാഹുക്കേതുക്കൾസമസ്താംഗങ്ങളിലുമെല്ലാം;
 ജ്യോതിസ്സുകളുംമരേന്ദ്രതാക്കൈരോമങ്ങൾതോറും,
 ഇച്ഛാനുഷ്ഠാനവാദൻസർവ്വദേവതാമയം
 നിഷ്ഠായമായതുമ്പൊഴ്ചാനിച്ഛാൽപാപകുലം.

വയസ്സുതന്നെയോപുത്തം.

സുബ്രഹ്മണ്യനിന്നുപതിന്നായിരംയോജനകുടം
 തഴയ്ക്കുന്നരാഹുരാഹുതകൽനിന്നതവഴി
 തഴയ്ക്കുന്നസിദ്ധവിദ്യാധരന്മാരുടെലോകം
 താഴയ്ക്കുന്നതിന്നടുമോമമാട്ടത്തോളവും
 രാക്ഷസഭൂതപിശാചാദികളുടെലോകം
 കേൾക്കുകപ്രാപ്തിയുമാവാമൊട്ടുത്തിങ്കനുംപിന്നെ
 ഏറ്റയോജനവഴിതാഴയ്ക്കുന്നഭൂമണ്ഡലം
 കൂറുവന്നതിനടുതാഴുപ്പിന്നെയുമുണ്ടു-
 ണ്ടേഴ്ചമോക്ഷങ്ങൾപതിന്നായിരംയോജനകുടം
 താഴയ്ക്കുന്ന,നഗ്നികളെന്നുതൽകൃമാൽമറയ്ക്കതല്ലാം
 അതലംവിതലാംസുതലംതലാതലം
 അങ്ങേതുമരതലംപിന്നേതരസാതലം
 പാതാളമേശാമതാമവററിലെല്ലാടും
 ദൈതേയനാഗേന്ദ്രാദിനാണുൾവാണുതായം.
 അതലത്തിങ്കൽവെച്ചനായിടുംയമപുത്രൻ
 കണ്ഠത്തിങ്കൽനിന്നിടുന്നപുഷ്പമാമാ
 വിതലത്തിങ്കൽപിന്നെശ്രീകുമാരദേവൻനിത്യം
 അതുലാനന്ദത്തോടുംരാടകേശപരനെന്ന
 തിന്നുന്നമാംസംകുടാചംകിടയാട്ടചേന്ന
 സൗതിചെയ്തുമിച്ഛിച്ഛിതവന്തെ
 ഇന്ദ്രിയംവീണവീണനാദിയായൊഴുകുനി-
 തനാദിയുടെനാമംരാടകയെന്നുതന്നെ;
 അന്നിയാൽനാദിപാലിക്കുപ്പുറന്നുളളളോ
 രത്തെകമയമായസുവണ്ണമേനാരം
 റാടകമെന്നപേരമതുകൊണ്ടുസുകുടം-
 ഞ്ഞെങ്ങനെയെല്ലാമതുകൊണ്ടാകുന്നിതു.
 സുതമത്തിങ്കൽമഹാബലിതാനിരിക്കുന്നു
 സുതദാദിബ്രഹ്മസുഹൃത്തനായനാപരം
 കട്ടാട്ടുണ്ടുവററൻമഹാരാജ്യംചൊല്ലിടുവാൻ
 അപ്പമസ്തസ്യത്തിങ്കലനില്ക്കുകചൊല്ലായിനും
 മയനാമസുരേന്ദ്രൻശ്രീമഹാദേവൻതന്നാൽ
 അവനുംചെയ്തതലാതലത്തിരിക്കുന്നു.
 ചൊല്ലെഴുംക്രോധവരന്മാരായസപ്തഗണം
 ഏല്ലാമേമഹാതലത്തിങ്കൽവാണിരിപ്പതും,
 സ്വപ്നത്തിന്നൊക്കെയോവരത്തിരിപ്പിതു

നിത്യംനിധാതവുമാവുവാൻകുലചന്ദ്രൻ.
 വാസുകിപ്രമുഖന്മാരായിത്തന്നാഗോത്രന്മാർ
 പാതാളത്തിങ്കൽസുപിച്ചിരിക്കുന്നിതുപിന്നെ
 അവിടെനിന്നുതൊട്ടുപുതിന്നായിരംയോ-
 ജനതാഴയ്ക്കുന്നതന്നതനിരിപ്പതും.
 അവരംഗങ്ങളെങ്ങായ്ക്കമറിഞ്ഞാലും.
 അതിലൊന്നിന്മേലൊരുകുടകിന്മേലിപോലെ
 തോന്നിടുംഭൂമണ്ഡലംകാണുമ്പോഴെല്ലാവർക്കും
 പ്രാങ്നിമിദമുനിചൊന്നതുകേട്ടനേരം
 മന്നവനാഭിമുന്തന്നുനന്ദനായ്ക്കൊഴുത്തൻ
 അന്നേരംവിചാരിച്ചാണൊന്നുപിന്നെയുംകേൾപ്പാൻ.

നരകഭേദം.

“ഇച്ഛാനുഷ്ഠാനികളെപ്പിന്നെപ്പിന്നെക്കുടം
 ഇച്ഛയുണ്ടതുമറിഞ്ഞിടുവാൻനിമിത്തത്തിൽ”
 “തൊലോകുത്തിന്നതെക്കേണ്മിരിക്കുതാഴെസരോ-
 ജാലന്മാണ്ഡാലോനിധിതന്മിത്തനരകങ്ങൾ
 ഇരുപത്തൊന്നാകുന്നിതെന്നുചൊല്ലുന്നചിലർ
 ഇരുപത്തൊട്ടെണ്ണമൊല്ലുന്നചിലരെല്ലാം.
 താമിസ്രമെന്നുചൊല്ലും മുന്തിലേതുകനന്ധ-
 താമിസ്രമെന്നാമതുംതെരവംമുന്നാമതും
 നാലാമതല്ലോമഹാരതേയവംകേൾപാകം
 കാലസൂത്രപുലസിപത്രാഞ്ചുപിന്നെ
 സുകരമുഖമന്ധകുപവുംപത്താമതും
 ആകുലതരകൃമിഭോജനംസന്ദംശം.
 ഭുജ്ജനമനസ്സാപവൃദ്ധിഭംസപ്തസ്മി-
 രായുകണ്ടകുമാരശുദ്ധിഭവതരണി
 പുരയോടംസുപാവിനരന്മാരേറ്റംപ്രതോദവും
 മാന്ദ്യമെന്നിതാപിസന്ധ്യംവെളിവാകും
 സാരമേയോദനവൃമിതപത്തൊന്നാമതു
 ചാഴയ്ക്കതെട്ടുമ്പിച്ഛിതയാപാനമെന്നും
 ക്ഷാണകുടുംഭമെന്നാണമോജനമഹാ-
 കൂരമാംഗളംപ്രാതഃദന്തമുക്തംപിന്നെ
 അവിടെനിരോധനംപശ്ചാത്തന്നാവുംകേ-
 ഉവധിനൃചീമുഖമേശമതറിഞ്ഞാലും
 ഇരുപത്തൊട്ടാകുന്നിതിങ്ങിനൊപാപികൾക്കു
 നരകജാലമനുഭവിപ്പാനുണ്ടിനം
 ഇന്നുപാപങ്ങൾചെയ്താലിന്നനാർക്കുമെന്നും
 നിന്നോടുപറഞ്ഞിടാംകേൾക്കണമെന്നാകിലോ
 പാദവ്യപാത്രാദങ്ങളെബലാപിപ-
 നരനിക്കണവർകളെകാലമുതന്മാരെല്ലാം
 പാശത്താൽകെട്ടിപരിഞ്ഞിഴിച്ചുകൊണ്ടുപോയ
 ക്ലേശിപ്പിച്ചതിദയങ്കരന്മാർയോഹിനം
 താമിസ്രമെന്നാമതുംതന്മിഥാശിപ്പോർ
 കാലത്താൽമുന്നംപത്തുപുലസിപത്രം.
 ദണ്ഡുകൊണ്ടുടാനടൻതാഡനംകൊണ്ടുകൊണ്ടു
 ദണ്ഡങ്ങളുനരനപാനതജ്ജനങ്ങളാൽ
 മോഹിച്ചുംമദ്യമദ്യബോധമുണ്ടായുണ്ണാൻ

ഭാഹിച്ഛവിശന്നമത്വതപീഡകളെല്ലാം,
 താമിസുപ്താഞ്ചകിടന്നാഴവുംചിരകാലം
 കാമിച്ചിടായ്പരവ്രതപ്രദാങ്ങുമാരും.
 അസതയാവേകൊന്നുപരിഷ്കണവകുല്യം
 അസതാമിത്രമായനംകമെന്നുകേൾപ്പു
 കണ്ഠംയായനാപുഷ്പംപൂർവ്വദനയോടും
 നാസ്യഭൂഷിയുമായ് പ്രെട്ടെന്തവീണീട്ടുന
 വെട്ടി വേരറ്റവീഴ്വേക്ഷമെന്നതുപോലെ,
 കണ്ഠമെന്നുംതാമിസുതപ്രമതപാത്താൽ
 ഞാനിതാകുന്നിതിന്നിക്കാകുന്നിതിവയെന്നും
 മാനസേനീനാമ്യമംമതിപുണ്ടൊദിനം
 ഭൂതദ്രോഹപുംചെയ്യുകേവലംകുടുംബത്തെ
 സാദരംഭരിച്ചുമാറാക്കുമെന്നുകീടാതെ
 കാലമെല്ലാമേകഴിച്ചീടിനപുരുഷനെ
 കാലഭൂതന്മാർകെട്ടിക്കൊണ്ടുപോയ് ഭണ്ഡിപ്പിച്ചു
 ഞാനവമായനാരകംതന്നിമാക്കീടുന്നു.
 ഞെരവമെന്നുചൊൽവാൻകാരണംകേട്ടുകൊൾക
 ഭൂതലേമുന്നംപുരുഷന്മാരാൽകൊല്ലപ്പെട്ട
 ഭൂതങ്ങളെല്ലാമങ്ങുചെന്നോരോത്തരക്കുളായ്
 തങ്ങളെപീഡിപ്പിച്ചുകൊന്നതുപോലെതന്നെ
 തങ്ങളുംചിരകാലംപീഡിപ്പിക്കുന്നനിത്യം
 ഭോവാമായുള്ള സപ്തജാതികളിലുമതി-
 കൂടാഞ്ഞൊരുമയുതതെന്തിന്നറിഞ്ഞാലും
 കടിച്ചുവലിക്കയുംതിരയുംകൊത്തുകയും
 പിടിച്ചുഞെരിക്കയുംചെയ്തിടുമനുദിനം.
 ഇതിപുംകൂരമഹാഭയഭവമെന്നെയുള്ള,
 വ്യഥയുംതരക്കർത്തൻകൃത്യപുരമേകയാൽ.
 യാതൊരുപുമാനീനറകേവലംതൻഭവദഹം
 സാദരംഭരിപ്പതിന്നായ്കൊണ്ടുകുപാഹീനം
 പക്ഷികൾപട്ടുകുണ്ടെന്നാർവ്വപുഷ്പനികളെ
 ഉഗ്രതയോടുമുപരോധിക്കുന്നിതുനിത്യം
 പുരുഷാധമന്മാരിൽനിന്നിതനവൻതന്നെ
 കരുണാഹീനന്മാരാംകാലഭൂതന്മാരെല്ലാം
 കൊണ്ടുപോയ്കുടീപാകമാകിയനാരകത്തിൽ
 ഇണ്ടുലാമ്മാറങ്ങാക്കിടണ്ഡിപ്പിക്കുന്നുചിരം
 ചെമ്പുകർത്തരിലെണ്ണനിറച്ചതീയുമിട്ടു
 സമ്പ്രതിതിളപ്പിച്ചിട്ടതിലങ്ങിടുകയും
 കൊടിൽകൊണ്ടെടുത്തുടൻപിന്നെയുംപുറത്തിട്ടി-
 ട്ടുടലുംപോഷിപ്പിക്കുംപാനീയംതളിച്ചുവോ;
 പിന്നെയുമെടുത്തതിലിടാൻവരക്കയും;
 പിന്നെയുംപുറത്തിട്ടുതളിക്കുംജലമല്ലോ
 പിന്നെയുംമുന്നോവണ്ണംവന്നീടുംഭേദമെല്ലാം
 പിന്നെയുംവറത്തിട്ടുംകൂറുംമുഖമുവോളം.
 യാതൊരുപുമാൻപിതൃപ്രാണാദ്രോഹംചെയ്ത
 മേടിനിതന്നിൽവത്തിച്ചീട്ടുന്നിതനുദിനം
 അപരനായ്കൊണ്ടുകെട്ടിക്കൊണ്ടുപോയ് ചെ-
 ന്നവർക്കെല്ലാംകാമിസുതന്മാർവെക്കും;

പതിനായിരംകാനംവഴിവിസ്താരമുള്ളൊ-
 ന്നതുകേൾതാമയമാകിയതളമല്ലോ
 മേലേടവെയിൽകൊണ്ടുകീഴേടകത്തുമണി
 ജ്വാലകൾകൊണ്ടു ചുട്ടുപഴുപ്പിച്ചുള്ളുസദാ;
 കണ്ണിലൊസാദിക്കൊണ്ടുള്ള പ്രജ്ഞാപുടം
 എല്ലൊഴുംപൊറുത്ത ലകപ്പെട്ടുള്ള ചൂടും
 സന്ദിയാഞ്ഞതിലെയുംനില്പു യംകിടക്കയും
 സന്ദസാവിണമുടനന്തളമഴിനിറവും,
 മാളിയുമാടുന്നോടിനോഹരിച്ചുനിന്ന
 പ്പണ്ടുതൻചെയ്യുടുംമുണ്ടുളെനിത്യച്ചും,
 പശുഭോമങ്ങളാളുംവരിമ്പസന്ദന്തങ്ങ-
 തുളഭവമെന്നോടിച്ചുകിടന്നീടുക
 പുളാകിപ്രമതന്ത്രന്മാരകിപ്രമതം
 അപരാധംകൂടാതെജനത്തെദണ്ഡിച്ചാൽ
 സുകരമുഖമാകുംനാരകമെന്നുകേൾക്കും
 നാരകമെന്നോടിച്ചുകിടന്നൊരിക്കലും
 വണ്ണയഞ്ചുടൻപുന്നരാശ്രമയമങ്ങളും
 അന്യായത്തോടുമുപേക്ഷിച്ചൊരുപാപിണ്ഡിയായ്
 നടക്കുന്നവനസിപത്രമാംവനത്തനിൽ
 നടത്തിടണ്ഡിപ്പിക്കുംകാലഭൂതന്മാരെല്ലാം
 ഉടൽക്കനാശംവരാതെചണ്ഡിച്ചനുദിനം
 തട്ടുപുന്നറിയെല്ലാമാതമിട്ടുതന്നും
 ജന്മവർത്തണുറ്റിഡിപ്പിക്കുന്നവന്മാർ
 രസകുപാപ്യനാരകത്തിൽനിന്നുടന്നീടും.
 അക്കമേനൽകീടാതെമറ്റുള്ള ജനങ്ങളെ
 മനോഹരതതാനേതെന്നുള്ളമിശ്രംജനങ്ങൾക്കും
 കുമിറോജനമായനാരകമെല്ലാട്ടും
 കുമികൾതന്നെയതിൽഉജ്ജ്വലനാകുന്നതും.”
 ഉത്തമജനങ്ങൾക്കുള്ള തമത്തെക്കക്കുന്നോക്കും
 ശക്തികൊണ്ടുവെടിവെക്കുമെന്നുവർദ്ധിപ്പിക്കും
 സന്ദംശമെന്നുപോകുന്നൊരുനാരകമു-
 ണ്ടുപാദംഭൂപിപ്പിക്കുംകാലഭൂതന്മാരെല്ലാം.
 നന്നായിച്ചുട്ടുപഴുപ്പിച്ചുള്ള കൊടിൽകൊണ്ടു
 ചെന്നുടൻപിടിപ്പിച്ചുവലിക്കുംതപക്കമെല്ലാം
 പുലയാടിടുന്നവക്കിരിമ്പുപാവചമ-
 ചുലവച്ചുതിരുപ്പിച്ചുതുളകിക്കും
 അല്ലൊഴോസുചമേരമില്ലൊഴോസുചമേരം
 തല്ലാതെചൊല്ലുചൊല്ലെണ്ണെല്ലൊഴുംചോദിക്കയും
 കാരമോത്തൽതന്നെയോശയാമുനടുവ-
 കാമയമേരംവരുകണ്ടകശത്വവിതൻ
 കൊമ്പുകളിടയിലിട്ടിഴച്ചുംമേല്ലോട്ടിട്ടും;
 കമ്പമുൾക്കൊണ്ടുവീണുംപിന്നെയുംമേല്ലോട്ടിട്ടും;
 കൂറന്മാരായനാപാലന്മാർമുഴുവയും
 മൂന്നുപാടിനോടുകൂടുന്നവർവെട്ടിൽ
 മഹാഭയതരണിയലക്കിടണ്ഡിപ്പിച്ചീടും
 കൂറന്മാരാരകമിടിച്ചുള്ള വേറനകളും
 ചോരയുംചാഴുമെന്നവർമുഖമെല്ലാം

പുരിച്ചോന്നതുകേടന്നൊഴുകിക്കഴഞ്ഞ് ടും
 പൊരിച്ചുതന്നപൊരുത്തമെല്ലാമുടക്കുകയും
 മൂപ്പമ്പിസമ്പന്നെയും ബ്രാഹ്മണോത്തമനുള്ളിൽ
 അഴലേറിയപ്പോഴൊക്കെകൊന്നുകൾക്കേൾ
 ദുർഗന്ധമെഴുപ്പിലൊന്നിറങ്ങുന്നതിന്നിട
 ദുഃഖിച്ചുനിന്നിട്ടുലംകുടിച്ചുകിടന്നിടം
 നിഷ്പലംനാത്താടുന്നവിപ്രന്മാർക്കുമാർ
 കല്പിക്കുംപ്രാണനിയോഗംനാകപുറം
 അമ്പെയ്തിടുന്നതാണെന്നുതുമേയറിയാതെ
 സമ്പ്രതിശരങ്ങൾകൊണ്ടുടച്ചുനറുങ്ങും
 മരണവിവരനായ് ധർമ്മപതിയെക്കൊണ്ടു
 വദനസുരതത്തെച്ചെയ്തിപ്പിച്ച് ടുംദിജൻ
 സുചിരംലാലാഭക്ഷമാകിയനരകത്തിൽ
 അശ്രമൊടുത്തുവോളംകിടന്നുഴന്നിടം
 ശുദ്ധത്താൽനിറഞ്ഞ ടുനാടിയാകുന്നതായി
 സങ്കേശംകിടന്നതുകുടിച്ചുവലഞ്ഞും
 പംഭിനയാനമെല്ലാടുന്നവൻതന്നിക്കല്ലോ
 സമ്പ്രതിപൈശാചമാനരകമറിഞ്ഞാലും
 നാസികയോടുവായുമടക്കിപ്പിടിച്ചുടൻ
 ശപസത്തുമുട്ടിപ്പിക്കുംകാലദൂതന്മാരെല്ലാം
 കൈവിഷംകൊടുക്കെയുമാലയംചുടുകയും
 ദൈവത്തെപ്പൂർത്തീദ്രാസമെല്ലാടുന്നവർകൾക്കും
 കർക്കരഭക്ഷകമാനരകമെന്നുകേൾപ്പും
 ദുഷി കൃതമൊടുത്തുവാണെഴുതുന്നിടപതു
 സാരമേയങ്ങളുണ്ടുവല്ലഭംശ്ശുഞ്ചായി
 ക്രൂരമായ്ക്കിട്ടുവന്നുറക്കുംഭവംഭല്ലാം
 ചെയ്തുകുടഞ്ഞിന്നൊരുസാക്ഷിയായിട്ടുനവൻ
 കൈതവംകൈക്കൊണ്ടുസമ്പ്രപറഞ്ഞിടുന്നാകിൽ
 ഭാമാരമാമവിചിത്രയാകുന്നൊരുനരകംകേൾ
 ആറുയോജനയുരുന്നോരുകുന്നിന്മേൽനിന്നു
 പാറമേൽതലകീഴായിഴുമാറുതട്ടിടും
 സമുജനങ്ങളെ നദചെയ്തിടുംപുരുഷനെ
 മരണനംചെയ്തിപ്പിക്കുംകാലദൂതന്മാരെല്ലാം
 ഉവനായുള്ളചെയ്തിൽതലകീഴായിമുക്കി
 വിവശപ്പെടുത്തിടുന്നതുകസചിവന്മാർ
 വിപ്രാരിസാധുനമെല്ലാപറഞ്ഞെച്ചെയ്തിൽ
 കല്പിക്കുമയപാനനരകംധർമ്മജൻ
 കാരിരിവുരക്കിയനിരതുകോരിക്കോരി
 പ്ലാതെകുടിച്ചിക്കുംകാലദൂതന്മാരെല്ലാം
 ജന്തുവൃന്ദത്തെച്ചരിയാലുടൻപിടിച്ചുകൊ-
 ന്നസ്വതയാലേവളത്തിടിനപുരുഷനു
 നരകംശുദ്ധപ്രേതമെന്നല്ലോചൊല്ലിടുന്നു
 പാരതെശുദ്ധാഗ്രത്തിന്മേലുടൻകിടക്കുന്നാൾ
 ക്രൂരമാംകാകങ്ങളുംകഴുകുംകൊത്തിക്കൊത്തി
 പ്രാണമൊടുത്തുവോളംകിടന്നുഴന്നിടം
 കാരതെനരമേധംമെയ്യുന്നജനത്തിനു
 വോമോരുകാലാണെന്നെന്നെന്നാകുന്നു;

ഇങ്ങനുകലപ്പെട്ടനരന്മാരെല്ലാവരും
 മഞ്ഞാക്കുസന്ധിമെല്ലാപാൽ ടുമല്ലോ
 വാളാവെന്ദ്രിപ്പിച്ചിട്ടുവായ്കുടിച്ചിട്ടു-
 മേളമായ് നൃത്തംചെയ്യുംഭാജ്യമുദവോളം
 ക്രൗഞ്ചഭാവനവഴിപോക്കരെവേരിപ്പോക്കു
 പശ്ചാത്തന്നമെന്നനരകമാകുന്നതും
 ശുദ്ധങ്ങൾവല്ല സമമാകിനാകാക്കുകൊണ്ടു
 കൊത്തിക്കണ്ണുകളെടുത്തൻപോടുകടഞ്ഞും
 ജന്തുവൃന്ദത്തെപ്പൂർത്തീദ്രാസമെല്ലാടുന്നവർകൾക്കും
 സന്താപമുണ്ടാമല്ലോപന്നാനരകത്താൽ
 സപ്പങ്ങൾവിഴുങ്ങിടുംപിന്നെയുമിണ്ണിട-
 മെല്ലാഴുംപിടിപ്പിച്ചുതടങ്ങുംവലകാലം
 ജന്തുക്കൾതന്നെല്ലാത്തീലടല്ലോ നരങ്ങൾക്കു
 സന്താപമുണ്ടാമേററമവിടെനിരോധത്താൽ
 കാലദൂതന്മാർപൊത്തിലടച്ചുപുകച്ചിടും
 കാലത്താൽദുരിതങ്ങളൊടുങ്ങിപ്പോവോളം;
 ലോഭത്താൽധനപുരകത്താക്കുമെന്നുകിടാതെ
 കോപിച്ചുചിലരോടുകുലുക്കിപ്പിടിച്ചു
 വത്തിക്കുംപുരുഷനാനരകസൂചിമുഖം
 മുതുട്ടുതന്മാർസൂചികൊണ്ടുകുത്തിക്കിറി
 സൂത്രങ്ങൾകടത്തുംപോളാത്തിച്ചുണ്ടെറിയും
 പാത്തോളംപൊരുതിയിട്ടല്ലന്നതേപറയാവൂ
 കുററങ്ങൾചെയ്തിട്ടുവോക്തിനേരക്കവണ്ണം
 മറമില്ലാതോളമുണ്ടല്ലോനരകങ്ങൾ
 ദോഷങ്ങളുണ്ടാമറിയാതെയുമറിഞ്ഞിടും
 ശോഷണംചെയ്തിട്ടുവാനവറിനല്ലാമുള്ളിൽ
 ശ്രീനാരായണസാമിതന്നെസ്സവിചിത്രകാലംക
 നാനാഭാഷങ്ങളുംപോംഗതിയുവതമെന്നാൽ
 ശ്രീശങ്കരമഹാമുനിശ്രീപരീക്ഷിതനുതന്നോ-
 ടാശയാനന്ദംവരമാറേവമതർക്കെയ്ത
 സുതനമതുശൈനകാലികൾക്കറിയില്ലാൻ
 മോദമുൾക്കൊണ്ടുചോദിച്ചിടുന്നാവർകളും
 ശാരികപ്പെരുത്തുന്നമുറുക്കുമെല്ലാർ
 പാരമാനന്ദംവസിച്ച് ടിനാലെല്ലാതമേ.

ഇതിശ്രീമഹാഭാരതേ പൂരാണോത്തമേ.

സുതശ്ശൈനകസംവാദേ പഞ്ചമസ്കന്ധം

സ മ ഞ ങ്ങ

—:0:—

ചെറിയപ്പട്ടം.

നാരായണ! ജയനാരായണ! ജയ
 നാരായണ! ജയവരദ! ഹരേ!
 നാരായണ! പരിപാലയമാംബു
 മോരമഹാപാതകനിവഹാൽ
 നാരായണമൗമലിലമിദംജഗ-
 ദാരണദാരണമുപാസേ
 നാരായണപദ്യമുദാദിനമനു
 നേരേനേരേകാൺനീനിലിലേ
 നാരായണതിരുനാമാമൃതസ-
 മോരോവീഡമുപകൃതസനേ
 നാരായണപരിതാനന്ദാമൃത-
 മോരോനീലമൃതാനീനദഗൃഹേ
 നാരായണപരണാംഭോരുഹയുഗ-
 മാധവനചെയ്തിടുകകരമേ!
 നാരായണനിലയങ്ങൾവലംചെ-
 യ്യാരൂപാദാമിദമമപദമേ!
 നാരായണബാഹുവീചാകൃതികളെ
 വാരംവാരംനീനമനാമ! നീ.
 നാരായണപരമാനന്ദാമൃത-
 കാശനപൂർവ്വമഴകിൽനമമി.

നാരായണ! ഹരേ! നാരായണ! ഹരേ!
 നാരായണ! ഹരേ! നാരായണ! ഹരേ!
 നാരായണതിരുനാമജപത്തിൻപേ-
 ഞ്ചിൽമടിച്ചുപോകയ്ക്കരുതെന്നേ ചും
 പാരിൽനരജനനാവകാരംവന്നാൽ
 നാരായണജപംനല്ലതന്നിണ്ണയം.
 നാരികളുംനന്മാരുംപ്രായാധിക-
 ന്മാരുംബാഹുവുമാലാഭിസംവരം
 നാനാകൃതികളിലുംമറവാതെക-
 ണ്ടാനന്ദവീലാസപഞ്ചോതിരാത്മകം
 നാരായണസ്വാമിതന്നെ സ്മരിക്കയും
 പാരായണമുദാദിനമനുനേരേ
 നേരേപരമജ്ഞാനമുദാദിനം
 പാരിതെന്നിയേവഴുതവരല്ലാ
 ദാരുണപാപങ്ങളൊക്കെയൊക്കെയും
 നാശകമാമികളാലുരുന്താമിടം;
 പാതകകുലങ്ങളുൾത്തൂണുപുനരി-
 യാതെയുമോരോരവയുപോമേവരം
 വെളിച്ചംകിരണമുദാദിനമനുനേരേ
 മാദിമഹാകാശമുദാദിനമനുനേരേ
 നാരായണാർത്ഥനാമജപങ്ങളാൽ
 വേദാന്താരാമതിനില്ലസംശയം.
 ചെറിയപ്പട്ടംപരിതാമുദാദിനമനുനേരേ

ഭൂവേനിച്ഛി ലേസൽഗതിയുവയു;
 സൽഗതിവേണമെന്നാകിൽഹരിപദ-
 ഭക്തികൊണ്ടെന്നിയേമറെറാനിനാൽവര
 ഭക്തിയുണ്ടായ് ചമഞ്ഞിടുകിലുംബന്ധ-
 മുക്തിമനുഷ്യനേവന്നുകൂട്ടേണം.
 മാനുഷൻഭാരതവണ്ഡജനിച്ചവർ
 താനതിനേററംപ്രധാനനാകുന്നതും
 ഭാരതമണ്ഡലനാവാൻപുണ്യപാപങ്ങൾ
 നേരായ്ക്കിലേസംഗതിയുവയു,
 ഭാഗധേയംവലുതായുള്ളവർക്കു
 യോഗംവരംനിജകർമ്മവേഗാനുഗേ
 വന്നമനുഷ്യനായുള്ളവന്മാർനിജ
 പുണ്യഗതിയൊഴിഞ്ഞെന്നിമരിക്കിലാ
 പിന്നെയൊക്കേറെനാളുണ്ടിടിയെങ്കിലി-
 ഞ്ചെന്നപരമിന്തചെയ്തുവസിപ്പിച്ചിടിലും
 സത്സംഗയോഗ്യനല്ലെന്നങ്ങിരിക്കിലും
 സത്സംഗയോഗ്യനെന്നായ്ക്കുന്നാകിലും
 നിദ്രയായുള്ളതില്ലാതികാലംവെട്ടാ
 പാതികൊണ്ടുള്ളതിൽനാലൊന്നുകാലവും
 പോതലിലാവശമായ്ക്കഴിയുംബലാൽ,
 യൗവനംവന്നുമുറീടുംപൊഴുതോരോ
 ദുഃഖിമാരങ്ങളുണ്ടായ്ക്കരുതായാ,
 ലോകാത്മപുത്രകളുരുട്ടുവാദിഭി-
 രാകാംക്ഷകളിൽഭ്രമിച്ചുവാഴുംചിരം.
 ഞാനെന്നമൻപോടെനിക്കുള്ളതെന്നമു-
 ള്ളാനന്ദവേഗേനപോയ്ക്കഴിയുംബലാൽ
 മാനംനടിച്ചുമറയ്ക്കുവരോട്നീ
 ഞാനെന്നമസ്വരാദിപ്രഭാവങ്ങളാൽ
 കാലാംശയൗവനമായതെല്ലാംകഴി-
 ഞ്ഞാലൊരുപിന്നെയങ്ങാവതയ്ക്കോഹരേ!
 വാർദ്ധക്യകാലത്തുപ്രായാശിതനായ് ചമ-
 ഞ്ഞാൽതന്നെയൊന്നിരംപ്രാപ്തല്ലാതെയായ്
 പോയ്ക്കഴിയുംബലാലിങ്ങിനെകാലമ-
 ഞ്ഞാൽകിൽമുൻതങ്ങളായിച്ചുസന്തതം
 നീക്കമതെല്ലാംക്ഷണേനഹരിപദ-
 വാർകമലാഗ്രഭക്ത്യാപിനിരന്തരം.
 സാക്ഷാൽമുക്കുന്ദനേധ്വാനിച്ചുകൊൾകനാ-
 മാക്ഷരംഭക്ത്യാജപിച്ചുകൊണ്ടെന്നപരം.
 മോക്ഷംതരംമോക്ഷദർശനങ്ങളെ
 നീക്കിക്കളഞ്ഞു. തിനല്ലൊരുസംശയം.
 നാരായണതിരുനാമജപത്തിനേ
 നേരായെരുഗതിയില്ലെടുതായതും
 പേരായിരമുള്ളവന്തിരുനാമമൊ-
 ന്നൊന്നതെക്കൊരുനേരമാരുദിനം
 താനൊന്നുചൊല്ലിനാനൊന്നുവരികിലും
 താനേദൂരിതങ്ങൾപോയകലുംക്ഷണാൽ,
 സൂര്യപ്രഭാതസമയേതിമിരങ്ങ-

ചാപ്യുദ്ധാണനന്ദിനീപ്രിയംവർണ്ണനം
 വോരമഹാപാപമെല്ലാമകനുപോ-
 മാതമൊന്നീശ്വരിച്ചിടായിനേതുമേ
 നാരായണന്തിരുനാമമാഹാത്മ്യങ്ങൾ
 നേരേപാകനീശാരികളെല്ലതവേ
 നേരേപറവാന്നിയതതെങ്കിലും
 പാരതമെല്ലാമറിഞ്ഞതൊട്ടൊത്താൻ
 പോഷണമാറാമതുകൊണ്ടുകേവലം
 പോഷണമെന്നഭവതനുഗ്രഹം
 പാപങ്ങളെല്ലാംഭഗവദനുഗ്രഹം
 വേർപിരിഞ്ഞാൽനീങ്ങുമില്ലാതസംശയം.
 പഞ്ചമസ്തസേനാനുകൂലിയു-
 ള്ളഞ്ചുരാറാറന്തുകേട്ടനവരൻ,
 ചഞ്ചലാർദ്രാണകനാകിയശ്രീപ്രകാശൻ
 തഞ്ചരണപയംമുറ്റിത്തൊഴുതടൻ,
 ദാരിദ്ര്യചോടില്ലാതിന്നരകങ്ങളിൽ
 ചെന്നുചാടാത്തുതന്നെക്കൊണ്ടൊഴുതു
 ചൊല്ലിത്തമരണംപ്രതിപാദിച്ചുണ്ടെങ്കി-
 ലെല്ലാംപരമാപകാരത്തിന്നുനന്നല്ലോ
 കല്യാണശീലനാംശ്രീപ്രകാശന്താനതി-
 നുള്ളതെളിഞ്ഞതരംചെയ്യാനനുഷ്ഠാനം.
 അജാമിളമോക്ഷം.

“നന്ദപ്രഭാമിളന്നൽപിളങ്ങുമാതൊ-
 ട്ടുള്ളോരനുഗ്രഹസാധനമാരിയേ
 ചൊല്ലുന്നതൊണ്ടുചുരുക്കമായെങ്കിലും
 മെല്ലാവതംചെവിതന്നുകേട്ടിടവിൻ!
 കന്യകബാല്യഭേദരസമിതനായ്നഭേ
 മുസമജാമിളനെത്തന്നുഭൂസുൻ
 പാപങ്ങളെല്ലാംഭഗവദനുഗ്രഹമാഹാ-
 ധമംഅർപ്പിക്കാതെചെയ്തില്ലെന്നാർ
 ചെന്നുനൊതനാളരണ്യസമീകശാ-
 ഭ്യനേപഷണംചെയ്തവിടെയല്ലോഴവൻ
 കണ്ടുനൊതവ്വചിമണിതന്നെയും
 തന്ദാർമകളെന്നപോലെവിലാസിനി
 കൊണ്ടാടുവാൻയോഗ്യയാകുന്നതക്കരി-
 ഞ്ങളിക്കഴിവിൽരൂപചാവണ്യവും
 സാരസ്വതസംജന്യരീതിമേളങ്ങളും
 സമ്പന്നംഭൂസുൻകണ്ടുനില്പാവിധൗ
 നാരികലപരദോഭതയാകിയ
 മാരണങ്ങളുപുവമ്പുകൾതുകിനാൻ;
 പാർമഴൽപ്പെട്ടതേനൊറകമി-
 ണ്താരണേന്ദുൻപരാധീനനായാൻമലാൽ.
 ചാതസ്തിതാനനതൻകരതാർപിടി
 ചുരപ്പൽതിരുമാന്ത്രപൂർകീടിനാൻ;
 വാരിളംപോർമുഖമൊട്ടുകുറാമഹാ-
 മേരുമഹിധരസാനനി,മേവിന
 മാരുൻപിടിച്ചുപരിച്ചാൻമനോധനം

നാരിയുംപോരിമാവേരീനൽകീടിനാൻ.
 വായുപർത്തേൻനകന്നീടുമഹരിയിൽ
 കാമൻനടനമാടുവിയെഴുകേറാലും;
 തുല്യാനുഭോഗകുതുഹലചേതസാ
 കാമ്യനാടുക്കൊണ്ടിങ്ങനാമുടവ
 പോന്നിങ്ങുഭൂമനോഹരിതൻഗുഹം
 ചേന്നുമിച്ഛാനിശമനാദിനം.
 രാജകുലമറന്നമ്മഹിനിജ്ജരൻ
 വായ്ക്കോടനംഗസാനന്ദമണനായ്
 ശുഭ്രംഗനയെപ്പിരിയരുതായ്യാൽ
 ശുഭസമാചാരതല്ലാനായുടൻ
 താല്പര്യമാണകമങ്ങുതന്നിടയ
 കോട്ടേന്നിപ്പുസാദായതുന്നിത്തരുത്
 സ്താനുനാദികളുംമറന്നുപാപം
 മാനിനിയോടുചേർന്നുകുതുകാനപിതൻ;
 ചുരുചതുരംഗരാദിനാമങ്ങാൽ
 വാതിനധരവുമാരവാർകൊളയും
 വ്യത്യമാണൊട്ടുള്ളതവെത്തവങ്ങിയ-
 മന്യുതമാനവമണനായനാഥനും
 രൂപീവരാതോരനാരാധവാരിവി
 മലേന്ദ്രമേനവയിച്ചിരിക്കുന്നാൻ,
 ദുഷ്ടകൃതംപ്രത്യക്ഷരൂപികളായ്ന
 നില്ക്കുന്നതെല്ലാംകുമാൽവളതവെണ്ണം
 സുഭവായുള്ളവർപെററിടയിൽചിവി
 വൃതരംകൂടെവളന്നുടങ്ങിനാൻ.
 മക്കളെച്ചമേവളത്തുകൊൾവാനോരോ
 ദുഷ്ടതമേറവുചെയ്തടങ്ങിനാൻ.
 പക്ഷികളെക്കണ്ടിവിളുപിടിക്കയും,
 പക്ഷിമായുള്ളതുകൊന്നുകൊടുക്കയും,
 മന്യുമാസോടികൾശിക്ഷയാതാൻപചി-
 ഛൊക്കവേളക്കിടക്കേത്തുകൊടുക്കയും,
 മരയില്ലതിന്നയോഗ്യാപ്രങ്ങളെക്കണ്ടാൻ
 ബലപ്പെടുത്തുകുളിപ്പിക്കൊൾകയും.
 നിത്യമീവണ്ണമിനക്കെട്ടിത്തന്നശു-
 ഭ്രസീയാപുത്രഹിതാനുസരണകൻ,
 മുഖ്യതരംഗപ്രവൃത്തൻതതകോലം
 നിഷ്പിഞ്ചനനായ്ചമഞ്ഞാനനുക്രാമൽ.
 സ്വസ്വപമാമത്മമെല്ലാനേരിളിച്ചഥ
 നില്ക്കുന്നാമവൻപിന്നെയങ്ങങ്ങമേ
 കടുംകൊന്നുംപറിച്ചുതൂടങ്ങിനാൻ
 ദുഷ്ടവൃത്തങ്ങളെത്തെളുമാല്ലാവതോ!
 ഭേദനായുള്ളവനേവമങ്ങെണ്പതു-
 മെട്ടുവയസ്സുചെൽവോളവുമങ്ങിനെ
 കണ്ഠവൃത്താപരിവർത്തിച്ചുവൻവാരേ-
 കെട്ടൊരുമുട്ടിപോലെകിടക്കുവിയെഴ
 കേതയവാഗ്ദാനീയാദികളിലൊ-
 നാർക്കാനിലശ്രദ്ധയാവിനച്ചേററവും

വീത്തചക്രം തിരിയുന്നവനതിങ്കേ,
 മാതാധനനന്ദനമൃഗസമുദയം
 ചെന്നപാരംകഴിഞ്ഞിപ്പരിവെന്തിച്ചു
 നിന്നതാഡിപ്രതിനോങ്ങിനാർണ്യവും;
 പിന്നനായുള്ളവൻതാനതുകണ്ടുകൈ
 തന്നാലെടുത്തുതടുത്തുകോടിത്തുലോം.
 പേടിചുപാരംചുരുങ്ങിക്കിടുകിട-
 ത്താടൽപൂണ്ടോറംഭൂമിച്ചുപാക്കവേ
 നോക്കിത്തനയരിൽമുറവനായെത്രയും-
 മാക്കമേറീടുന്നനാരായണാപുത്രനെ
 തെറ്റൊന്നുചെമ്മേവിളിച്ചുനാക്കവേ
 “മുറുമെന്നതിലേവനീതന്നാളുനീ
 രക്ഷിച്ചുകൊൾകനാരായണ!നീയൊഴി-
 ണ്ണതിക്കാലമുറവരില്ലനിന്നൊരുമേ!”
 ചിത്തേവിചാരമെന്നേതുമില്ലെങ്കിലും
 മിശ്രമവൻവിളിച്ചോരളവതിങ്കേ
 പത്തനാഭനാചരന്മാരിൽമുൻപെഴി-
 മുത്തമസംഗ്രഹംഗിരന്മാർനാചരന്മാർ
 സതപമാവർദ്ധിച്ചുർമുഖനോ-
 ടൊത്തുസാമൂഹ്യമിയന്നുള്ളഭേതന്മാർ
 പേടിനായേതുമേനിയെന്നജാമിള-
 നോട്ടംചിരിച്ചുതൽചെയ്യുമധുരമായ്.
 കേടുകൾതീർത്തുകന്യാവശേനവ-
 നോടൊപ്പംപാശാചാരവരുപെടുത്തുടൻ,
 ദൂരവേനിലല്ലെന്നുകാലാനുചാരക-
 ന്മാരെയുമാട്ടിയകറ്റിനിൽക്കിനാർ.
 മാനസേദകിയുവശപാസചുംബാറ്റ-
 മാനചുമുൾക്കലണിടിനഭീതിയും
 വിസ്മയചുംബളന്നത്തമന്മാർപദം
 നതപാതൊഴുതൊഴുതുവാങ്ങിടിനാർ.
 പത്തസുഹൃൽസുതദൂതരതുകണ്ടു
 പത്തനാഭനാചരന്മാരെല്ലാവരും
 മുൽപക്കനേരേതടുത്തുനിൽക്കുന്ന-
 റിപ്പോളിവിടെവന്നിങ്ങുരാകിയ
 മുഖ്യരന്മാർനിങ്ങളാണെന്നുചെന്തിനാ-
 യിക്കാവമിങ്ങുവന്നിന്നിപ്പത്തന്നെയും
 ബന്ധിച്ചതാഡിപ്പിച്ചുനൊരുവെട്ട
 ബന്ധചുമസതയെന്നിയേചിന്തയാ
 സത്യംപറഞ്ഞുചൊല്ലൊരിക്കലുംകേട്ടവ-
 രത്യാദരണത്തൊഴുതുചൊല്ലിടിനാർ: —
 “ഞങ്ങളിവിടെക്ഷയമന്മാരായാണെന്നു-
 ലിത്തുവന്നിമഹാപാപിയെക്കൂട്ടവേ
 കൊണ്ടുപോവാണൊരുവെട്ടതിന്നെന്തിനായ്-
 കൊണ്ടുതന്നെചൊല്ലിത്തടുത്തിട്ടുവാൻ?
 ബന്ധമാക്കുന്നതൊന്നുസരല്ലാതസൽ-
 ബന്ധക്കളായുള്ളനിങ്ങളെഞങ്ങളും
 ചിന്തയാപാശംബാറ്റമാനയോഗ്യരെ-

ന്നതാകളിച്ചിതെന്തിതിന്നിങ്ങനെ
 ദുഷ്കന്മാരുള്ളവർതന്നെവന്നാൽപിന്നോ-
 ടൊട്ടേറെനന്നായനസരിച്ചിട്ടുവാൻ
 ചിത്തകാരുണ്യമുണ്ടായതൽമേൽ“ചെയ്തെ-
 ന്നതമപൂരുഷന്മാരവർകേട്ടുടൻ
 മുതുമുതാമിവിയാടതിന്നത്തരം-
 മത്യാദരണചിരിച്ചുതളിച്ചുതാർ: —
 “പത്തനാഭനായാലിങ്ങുവന്നിടിന-
 നിമ്ബലന്മാർവോന്മാരെന്നിരിക്കിലോ
 ധർമ്മധർമ്മങ്ങളുംദണ്ഡഭേദങ്ങളും
 നിമ്മായരത്നമോദനോചൊല്ലിട്ടുവാൻ
 തുവ്യമായെന്നുകേട്ടാകട്ടെന്മാർ
 ചൊല്ലിനാരാഗമോകതിപ്രകാരങ്ങളും
 ചെല്ലുന്നമാറ്റംകർമ്മങ്ങൾധർമ്മങ്ങൾ
 ററല്ലാത്തതെല്ലാമധർമ്മമല്ലോനൂണാം;
 ധർമ്മമോണ്ണമരിട്ടുവർചെന്നുടൻ
 ചെമ്മേസുരാലയത്തിങ്കൽസുപിക്കുന്നു.
 നിമ്ബലനാദനം ത്രാപിണിമാനായ
 രത്നസുരതിന്നിമാരുമയന്നപറം
 നിമ്ബരിയാകുന്നാരായപാപികൾ
 തന്മയെല്ലാമഹോകൊണ്ടുപോയ്തങ്ങളും
 പാപകർമ്മങ്ങൾക്കുചിത്തവശങ്ങളാം
 താപനരകങ്ങളെബുദ്ധജ്ഞിപ്പിക്കുന്നു.
 നാരായണസപാമിസപരോക്ഷതകൾ
 കാരണൻതൻനിയോഗത്താലിതൊക്കെയും
 സർവകാലോഷ്വസർവഞ്ചസർവ്വമഹാ
 സർവമായാവശാലെന്നറിയുന്നതും.
 ഭൂമിനിതൻമഹാപാതകിയായൊരു
 നർവകലണെന്മാർജാമിളനാമിവൻ
 ചെയ്യുമഹാപാപകർമ്മങ്ങളൊക്കവേ
 കൈതവധീനംമണിപ്പാനാമീശ്വരം
 ശക്തനല്ലത്രമേലോങ്ങനാമിവൻ
 തക്കവകർമ്മസ്ഥിതനായനാഭിനം
 വിദ്വാവിചാരസുഷുപ്തന്മാർഗ്രഹസ്ഥ-
 മ്ബസ്ഥിതനായ്വിശ്വസനിയോഗമേവിനാൻ.
 അക്കാലമെങ്ങൊരുനാളുരണ്യന്തരം
 പൂക്കാൻസമിതകുശാദൃഷ്ടനേചാഴിപ്പാൻ
 വിദൂതംസഞ്ചരിച്ചിട്ടുടൻശാന്തരേ
 ഭേദമാംശുഭമിഹനത്തെയുംബലാൽ
 കണ്ടാൻമധുരമത്തോടുംരമിച്ചുത-
 ക്കണ്ടിക്കരിഷ്ടലാളുടേടുംഗിയും
 സാരസ്യസൈന്യജന്യരീതിമേളങ്ങളും
 ചാരുസ്ഥിതാനന്ദപാംഗവിലാസവും.
 വാരിളംകൊങ്കളുംനിതംബാഭയും
 പാരണേന്ദ്രാംഗനാനാമുദയാനവും
 കോരനാമാങ്ങളായുണ്ടുസംഗ്രാമീ
 മോഹപാവശനായ്ചമഞ്ഞിടിനാൻ.

പോകയുംനില്ക്കുകയുംവല്ലാതെതന്നെ-
നാകാംക്ഷയാവലയുമെന്തായതും
താനനകുലയെന്നുള്ളതുടനപാം-
ഗാനനംകൊണ്ടുമാറ്റംപറഞ്ഞീടിനാർ.
താനതുപോതകതാഴിഞ്ഞേററും
ദീനനായ്കേശിതന്നാശംകെട്ടേറോ!
ചെന്നവളെപ്പുണർന്നീടിനാനാദാൽ
വന്നെഴുംതുപ്രസാദകൗതൂഹലാൽ.
സംഗമുഴുതുമതിമറന്നേററും
തങ്ങളിൽചേന്നുമിച്ഛാരണദിനം
തന്നുടെപണ്ണിയാർത്തങ്ങളുംകുലവും
തന്നെയുംകൂടെമറന്നാനതിശാൻ.
അങ്ങിനെനിത്യംരമിച്ചവന്നീടു-
നങ്ങവളെപ്പിൻയ്ക്കതെവസിപ്പിനാർ
കുന്ദവെശാമങ്ങളുവതരിച്ചുള്ളത-
ജ്ജന്മികളെന്നപോലേചിലപുത്രം
ചെമ്മേമുതിന്നുവായ് ചമഞ്ഞാരവർ
തമ്മെവളർത്തിനായതികൾലാൻ
മുന്നംതന്നിടത്തുതെല്ലാന്നുശിപ്പിച്ചു
പിന്നെപ്പുറവുചാഴ്ത്തിച്ചിതേററും;
ആമസപ്തമസപ്തംസപ്തം
നിമ്നരിയാടകനോരമടക്കിയാൻ.
പുണ്യലേരുംകുനാവിൽപോവുമേതു-
ങ്ങൊന്നറിയാതെകണ്ടിങ്ങനെനില്ക്കുന്നായ്
തന്നേമറന്നുകഴിച്ചിതുകാലവും
വന്നടുത്തുജീവിതാവധിയുംതുലോം
അങ്ങിനെയുള്ളമഹാപാപിയെപ്പുന-
രങ്ങുവൈകാതെകൊണ്ടാത്രചെന്നീടുവാൻ
തങ്ങളെയിങ്ങയച്ചുധർമ്മജനി-
നിങ്ങിനെയുള്ളമഹാപാപിതന്നുടെ
ചാരത്തുടനിങ്ങഴുന്നള്ളുവാനുള്ള
കാണുന്നേരേയതർപെയ്തവേണമേ!
കാലദൂതാവലിചെന്നതുകേട്ടതൽ-
ക്കാലേതിരിച്ചുനാരയണദൂതരും
പാരതെകണ്ടതർപെയ്തസൂക്രതിക-
ളാരുമില്ലിങ്ങിവന്നൊത്തവയഴിയിൽ
നേരേവിചാരിച്ചുകാണിൻ!തന്നയനു-
നായണേതിന്നാഹ്വാനിച്ചല്ലൊഴേ
വേറായ് ചമഞ്ഞിവിനുടെപാതകം
തന്നായിരംജനമാജ്ജിപ്പതെക്കെയും;
കാലവരംഗമിപ്പാൻതുടങ്ങുംകുണ-
കാവേതിതന്നാമൊന്നറിയാതെതാൻ
പാരലോകവൻജപല്ലുവെന്നുടെ
വേദാരമഹാപാപമൊക്കെനിങ്ങീടുന്നു.
പോയതിനുമുള്ളവൻതിതന്നാമങ്ങൾ
കാരോന്നിനുള്ളഹലങ്ങൾചൊല്ലീടുവാൻ
മാരാരിയുംവശമല്ലാത്തുസന്തതം

നാരായണേതിജപിച്ചുതന്നീടുന്നു.
നാവാലത്രബലാലൊന്നൊചൊല്ലീടുകിൽ
പാവനമായ് ചമയ്ക്കുംജഡമൊക്കവേ,
നാരായണാപ്രനാലക്ഷരമായതി-
ലോരോന്നിനുള്ളഹലങ്ങൾചിന്തിക്കിലോ
വേദജപങ്ങളുംയാഗകർമ്മങ്ങളും
പാതിഷ്ഠപാതിപരിഹാരമില്ലെന്ന
ചൊല്ലുന്നിതങ്ങിനെയുള്ളനാമംബലാൽ
ഉള്ളിത്തൊറുന്ത!ചൊല്ലുകയാലിവൻ
കല്പഷമല്ലാമകനിതൃശ്ശലനായ്
നിമ്നലനായ് ചമഞ്ഞീടിനാനേററും.
ദണ്ഡത്തിനിന്നിനിയോഗ്യനല്ലൊട്ടുമേ
ദണ്ഡിയോടങ്ങുപോയ് ചെന്നൊചൊല്ലീടുവിൻ
തങ്ങളീവണ്ണപറഞ്ഞിങ്ങനെയുള്ളതു
മങ്ങുപിതൃപതിയോടുചൊല്ലീടുവിൻ!
നിങ്ങൾചൊന്നെന്നാലവനരിയുണ്ടുവം
തങ്ങളേയുംപരമാർത്ഥങ്ങളൊക്കയും
സർവ്വജ്ഞനാംധർമ്മരാജനവസ്ഥകൾ
സർവ്വഗ്രാരിച്ചുചെയ്യുന്നാണുമേ
നിവർത്തിപ്പിൻപിന്നെനിങ്ങളെന്നാലതും
സന്ദൈകസമ്മതമായ്തന്നെസ്തം
സർവ്വമേവംപരമാനന്ദശാലികൾ
സർവ്വേശഭൂതരതർപെയ്തുകൾക്കയാൽ
ഗർവ്വംകലനയമടേനാരുടൻ
ദൈവഗതികൾവിചാരിച്ചുമാനസേ
വജ്ജയുംപൂണ്ടുവക്ത്രങ്ങളുംകുന്ദിട-
“തരിജ്ജനംജ്ജനംസജ്ജനാനാംമതം
നിശ്ചയിച്ചൊന്നാമറികയില്ലായ്താൽ
ദുശ്ചരിത്രങ്ങളുണ്ടുവന്നങ്ങളും
ചെയ്യുപോയെങ്കിൽക്ഷമിച്ചുകൊള്ളണമേ!
കൈതവഹിനാദയാവശന്മാർനിങ്ങൾ.”
പുണ്യപറഞ്ഞതൊഴുതൊഴുതവർ
നന്നായനുവാദവുംകൊണ്ടുവാങ്ങിനാർ,
ചെന്നപിതൃപതിതന്നോടജാമിളൻ
തന്നദന്തങ്ങളുണർത്തിച്ചുകൊള്ളുവാൻ,
താൻതാനിനിമുന്തിലെന്നവരേവരും
പാഞ്ഞീടിനാർസംയമനിനോക്കിദൂതം.
അല്ലൊഴുതതകകിന്നന്മാരടു-
തർപല്ലെടിചേർത്തുവെന്തിച്ചതന്യങ്ങളും,
ചെട്ടെന്നൊഴിച്ചുകുടിച്ചുജഗല്ലതി
ക്കിട്ടുസാരപ്രചാരാർമകടങ്ങളും
മുശാളകുങ്ങളുമുൽപണ്ണങ്ങളും
സ്തിലകടാക്ഷവിചാസാനങ്ങളും
ചാരമകരമഹാമണിക്ഷണ്ഡല-
പ്രേരിതനിമ്നലഗണ്ഡസ്ഥലങ്ങളും
ഗ്രീവാസുരോഭകളുംകൈസ്തങ്ങളും
ശ്രീവത്സവക്ഷസ്സുകൾതൃക്കരങ്ങളും

ശംഖചക്രബ്ജഗദ്യായുധങ്ങളും
 പഞ്ചസംഭരണാഭിസംഭാലയും
 പീതാംബരങ്ങളും പാദാംബുജങ്ങളും
 പൂതപുരാതനപുണ്യാകൃതികളും
 പ്രീതിപൊഴിഞ്ഞമുഖകമലങ്ങളും
 ഭീതിയൊഴികുന്നവാണിമുളങ്ങളും
 കണ്ടുതിരുനാമമാഹാത്മ്യംകേട്ടു
 കൊണ്ടുകമേവളന്നുണ്ടായിസുയാൽ
 പണ്ടുതാൻചെയ്തമഹാദുരിതങ്ങളും
 ഇങ്ങൽകലന്നരിനുള്ള ഹവങ്ങളും
 കൊണ്ടൽനേർണ്ണൻമഹിമപ്രഭാവവും
 കണ്ടുകണ്ടാനുദ്യമംകൊണ്ടുസാംപ്രതം
 നൃപതിനീക്കിനിയതെന്നപദോടു
 മെല്ലവേചോദിച്ചുകൊള്ളേണമെന്നവൻ
 കല്യാണദേവതാകാമുകൻതന്നെയും
 ഉള്ളിൽസൂരിച്ചുറപ്പിച്ചതൊഴുതടൻ
 വക്ത്രപ്രധാനാരംഭകോലേ "നിന-
 കുതയടുത്തതില്ല" നുടനന്തരാ-
 തമുമാഞ്ഞതുകൊണ്ടുവെരാഗ്രവും
 ചിത്തമുഴുത്തസന്താപവുംഭീതിയും
 കൂടക്കലൻഴകോടേമനക്കാമ്പിൽ
 ഉൾക്കൊണ്ടിരുന്നതിനാലിദരം.
 "ഞാനെന്നതിനിച്ചെല്ലതാനന്ദവരിധേ!
 ദീനദയാനിധേ! നീപ്രദിഞ്ഞീടിനാൽ;
 മേലിലൊരുതതിയില്ലിനിടക്കുന്നതി-
 ശ്ശാനമിപിടയിക്കണ്ടതുനീക്കുതും;
 കീഴിലേതാനുമുണ്ടുസുകൃതമി-
 ള്ലാഴനറിയാതെയെല്ലപോയിട്ടു
 മൂലം, കഴുത്തിലാമാറുകൊടുത്തവൻ-
 കാലപാശത്തെയുംമേരദിച്ചുറക്കുണം
 പാലനംചെയ്തതന്നായപിന്മെലുസൽ-
 പാലനതല്ലാത്തവർതാമസയും
 കാനായുഴിഞ്ഞിതളുംദീനാംബുധയ-
 വീണ, മുഴുകിത്തളന്നുനീക്കുന്താൻ.
 താനറിയാതെതനയൻറപേർപരി-
 ച്ചേന്നതുകുടവേനിൽതിരുനാമയ്
 വന്നതു, മിന്നതുകാഴ്ചമിടങ്ങിനെ
 വന്നുരക്ഷിച്ചതു, മെന്നതൊഴുതടൻ
 പിന്നതയെന്നിയചോദിച്ചുകൊള്ളുവാൻ
 വന്നിലവകാരമെന്നതുമോക്ഷിലോ
 നിന്നുടമായാവികൃതികളൊക്കെയും
 നിന്നാലതതാതില്ലാരുവസ്സുപും.
 സർവ്വംനിന്നുടമായയത്രേജഗൽ-
 സന്ദൈകനായക! കണ്ടതുംകേട്ടതും
 സർവ്വമിനിക്കറിയാമെങ്കിലിങ്ങനെ
 സർവ്വേശ! കാട്ടിയതതുതെളയും!
 സർവ്വംസഹാദേവവംശേണപ്രണാൻ

സർവ്വസ്വപ്തമധർമ്മങ്ങളുംവിട്ടുടൻ
 ശുഭസമാചാരതല്പരനായൊരു
 ശുഭതരണിയെസ്സംഗിച്ചുനാരോ
 വചമഹാദുരിതങ്ങളുംചെയ്തച-
 യ്യാശ്രയമാമമജ്ഞപുരികിടന്ന
 പോയ്ക്കഴിഞ്ഞുതവമായാഭമങ്ങളാൽ
 നീക്കമൊഴിഞ്ഞിനിയുംകൃപാവാരിധേ!
 നിങ്കനിവകലിങ്ങുംകുരിച്ചീട്ടുകിൽ
 സങ്കടവൻകടൽതൻകരയേറുവാൻ
 പക്ഷാക്ഷ! തുലോമുണ്ടുള്പ്പെ-
 പക്ഷേസർവ്വംസമർപ്പിച്ചാലോ!
 ഇതമംജഗൽഗുരുതങ്കലാമാഹുത-
 ചിത്തംസമർപ്പിച്ചുറപ്പിച്ചുസാമ്പ്രതം
 സത്യസ്വപ്രഭംസമാശ്രയിച്ചാശ്രുതൽ-
 പുത്രകളത്രദേഹാത്മങ്ങളൊക്കെയും
 തൃപ്തയുനീതുത്ഭവമൊഴിപ്പിതി-
 നച്യതൻതൻകൽസമർപ്പിച്ചുവെപ്പും,
 വിശ്വസിച്ച്വിശ്വഭാഷീശംജഗന്മയം
 ശരപൽപരബ്രഹ്മരമ്യംസനാതനം
 ഇല്ലമല്ലേദൃഷ്ടാണിച്ഛുകൊണ്ടുഴും
 ഭക്ത്യാതപോധനവേഷംധരിച്ചുടൻ
 ഗംഗാതടസീമ്നിചെന്നിരുന്നാദരാൽ
 ഗംഗയിൽസ്നാനവുംചെയ്തപശ്ചാദ്വിധയ
 സംഗങ്ങളുന്യങ്ങളെല്ലാമൊഴിഞ്ഞുസൽ-
 സംഗീ, ദിനശനേവദിച്ചുസാമ്പ്രതം
 ചെന്നുജ്ഞാനരംപുക്കുളിതാസന
 സന്നിധാനേനപരാപരമവ്യയം
 സച്ചിന്ദ്രയംസകലാശ്രയമിശ്വരം
 ദിവ്യജ്ഞാനദ്രവ്യസഹനാമയം
 ഹാരകീരീടകകാംഗദാംഗലി-
 യോരുമകരമഹാമണികണ്ഡലം
 ചാരുചതുർഭുജാലംകൃതശംഖച-
 ക്രുവിദാദിസർവ്വായുധസംപൂതം
 പീതാംബരപഞ്ചരംഭണിമഹാ-
 പാദാത്മസംഗ്രഹപാദാംബുപ്രഭം
 ശ്രീവത്സവക്ഷസംശ്രീധരംഭ്രധരം
 ശ്രീവാസുദേവമന്നത്മലോപനം
 നാമരൂപാകാരഹീനമഹോപരം
 വ്യോമവദിപ്രാപ്തമലിഖൈതന്യകം
 മായാമയംപരമാനന്ദവിഗ്രഹം
 കായാമലപ്രഭംധ്വാനിച്ചുണ്ടിനം
 താനുംഭവാനുമൊന്നായ് ചമഞ്ഞുനി-
 ത്യാനന്ദസാരപുഷ്പാവേനസന്തതം
 മേവീടിനാൻ, ചിത്രരേഖണിസർവ്വം
 കേവലംമേന്മൽപ്രസാദിച്ചിതേറവും.
 അക്കാലമകദാനാരായണാശ്രയം
 സൽകൃതന്മാരായഭക്തജനങ്ങളെ

രക്ഷിച്ചുപോകേണു സഞ്ചരിക്കുമൊരാ
വിസ്തൃതനാതകൻവന്നതേറിനാർ
നാലുപേർമുന്നമവൻകഴുത്തിൽചേന്ന്
കാലപാശംപരിച്ഛേദിച്ചുസാദരം
പാലിച്ചുവർപരമാനന്ദശാലികൾ
ബാലുക്കുകോടിപ്രയോവിളങ്ങിനാർ.
ദിഗ്വയാനേനിന്നുവന്നിങ്ങുജാമിളം
പേർവിളിച്ചുവോട്ടമന്ദമതൾചെയ്താർ:—
“വന്നുവിചാരിച്ചുനേരുന്നീ
ഇന്നിനിപ്പാർത്തതിങ്ങിനെഭ്രതലേ!
ചെന്നുജഗൽസ്വാമിയെത്തൊഴുതീടുവാൻ-
വന്നുടുത്തുതവഭാഗ്യകാലംസഖേ!
പോകുന്നാമെന്നതുകേട്ടുനോക്കുംവിധൗ
ലോകശാസ്ത്രയെക്കണ്ടുനീനവൻ
ചേതസിഭക്ത്യാനിരത്തുവഴിത്തേസം-
ഭോഭനചെന്നാമസ്തരിച്ചീടിനാൻ.
വീണനമസ്തരിക്കണവൻതന്നുടെ
പാണിനിടിച്ചുയന്നുപ്പിച്ചുസാദരം
മെല്ലെത്തലോടിത്തഴുകിവിമാനമ.
ങ്ങല്ലലൊഴിച്ചെടുത്തേറ്റിസരസമായ്.
ചൊല്ലിസരിപ്പിച്ചുസല്ലരിച്ചേറ്റവും
കുപ്യണശാലിമയ്ക്കോട്ടുകുടകുടം
പൊങ്ങുവിമാനോപരിവിളങ്ങുന്നവൻ
അങ്ങുലകങ്ങളീരേഴുംകുമവശാൽ
കണ്ടുകണ്ടാനന്ദമൂർക്കോണ്ടുചെന്നുചെ-
ന്നിങ്ങലൊഴിഞ്ഞുവൈകുണ്ഠലോകത്തെയും
കണ്ടുതൊഴുതുതൊഴുതകുംപക്ഷേടൻ
കൈകളിൽവണ്ണാംബ്രഹ്മകുണ്ടുവണങ്ങിനാൻ-
കുണ്ഠതരീന്നിലേവശംതൻതാനമ-
ക്കണ്ഡത്തൊഴുതച്ചുതളിടിനാൻ;
സാർവ്വഭൗമനിയംലഭിച്ചിങ്ങനെ
നാരായണപ്രിയനായാനുജാമിളൻ.
താനറിയാതെന്നയനെറ്റുവലു-
ച്ചാനതുനാമബന്ധാക്ഷരമാകയാൽ
കാലദൂതാവലിതൻകയ്യിൽനിന്നുതൽ-
ക്കാലംപരിചോട്ടുപേർപെടുത്തിങ്ങിനെ
മേലിലൊരുവയമില്ലാതെസൽഗതി-
കാലസ്വരൂപൻകൊടുത്തതളിടിനാൻ.
മാനസഭക്ത്യാസദൈവതപ്പാദവും
ധ്യാനിച്ചനിശ്ചിതനാമമന്ത്രങ്ങൾ
നേരേ ജപിച്ചുവന്നെത്താരുസൽഗതി
നാരായണൻകൊടുക്കുന്നതിനിപ്രഭോ!
മായാപതേ!തവമായാവിശ്വതികൾ
ആയതിനെല്ലാമതാരിയുന്നതും!
കാതന്യശീല!നാമങ്ങളോതീടുവാൻ
നേരേവരമരുളേണമേ!സന്തതം
നാരായണ!ദൂരീതങ്ങളറിഞ്ഞുമൊ-

ഭോരോതരമറിയാതെയുനന്ദനം
വ്യാപാരകാരണമായ്ചെല്ലുതൊക്കുമോ
വേർപെടുത്തണന്നേക്കുനീച്ചുപൊരുളേണമേ!
മാനമടങ്ങുമാലിശാലമെത്തിയ
കാശഖണ്ഡനംവ്യാപിതമായ്തോടോ!
മാനസമേ!നമുക്കല്ലാതെമറിനി
ദീനതതീർപ്പുതിന്നാതമില്ലാക്കുന്നീ
വേണമെന്നാകിലത്രനിൽക്കു;കേൾക്കനി-
മാണപ്രദാനകദൂതന്മാർതങ്ങളിൽ
നീതികൾക്കൊണ്ടുചാഞ്ഞൊഴിഞ്ഞങ്ങുപോയ്”
പ്രേതനാഥൻതിരുമുനിലാശ്വാദൻ
ചെന്നുതൊഴുതുണർത്തിച്ചുനിന്നീടിനാർ,
ക്കണ്യാഴിയായതുകണ്ടുണ്ടാവന്ധകൾ.
“സർവ്വംനാഥ!സർവ്വംസമഗ്രമണ്ഡലേ
സർവ്വജനങ്ങൾചെയ്യുംകർമ്മസഞ്ചയം
സർവ്വംഗ്രഹിച്ചുനിന്നിങ്ങയച്ചീടിനാൽ
സർവ്വദാതത്തദുചിതമുഖങ്ങളെ
സർവ്വമാനങ്ങളുന്തരമെന്നിയേ
സർവ്വഭുജിച്ചുപോരുന്നതങ്ങളാൽ
സർവ്വം!ചെന്നുങ്ങുജാമിളനാകിന
സർവ്വദൂതനെക്കൊണ്ടിങ്ങുപോരുവാൻ
ബന്ധിച്ചുളവതിഭീതനായുള്ളവ-
നസ്ഥനായ്നാരായണാപ്യനായീടിന
പുത്രനെസ്സംഭരതോടേവിളിച്ചുകേ-
ട്ടെത്രയുംവേഗേനവിസ്തൃതനാഥം
നാലുപേർവന്നുപാശംവേർപെടുത്തുതൽ
ക്കാലംവിരവോടുദൂർവേണങ്ങളെ
നീക്കിയെല്ലൊഴുത്തുവന്നുടങ്ങാത
സ്വാമനിയായ്നിന്നുപ്രാണശുദ്ധവാൻ.
തങ്ങളോടിങ്ങുനോക്കിപ്പറഞ്ഞീടിനാർ:—
“നിങ്ങളിവനെപ്പിടിച്ചുകെട്ടീടുവാൻ
കാരണമെന്തെന്നാരായണഭക്തരിൽ
പാരിൽപ്രധാനനായുള്ളവനിനിവൻ.
ദണ്ഡത്തിനൊട്ടുമേയോഗ്യനല്ലങ്ങുപോയ്
ചണ്ഡാംശ്രജനോടുചോദിച്ചുകൊള്ളുവിൻ!
ധർമ്മരാജാനുചരനായിങ്ങർക്കു
ധർമ്മങ്ങളേതുമറിയരുതെങ്കിലോ
മുൻപിൻനിന്നങ്ങുമറയത്തുപോകെ”നാ-
വൻപോട്ടുടനടന്നുവളിടിടിനാൻ.
പരമവരുടെഗൗരവംകാണുകിലോ
നാരായണസമന്മാരവർനാൽവരം
ശാസനംമെയ്യുകൊണ്ടിങ്ങനെഭൂമിയിൽ
വാസുഭവാനുചരൻനടന്നീടുമിൽ
കാലധർമ്മനടത്തിടുവാനെങ്ങുമേ
മേലിൽതങ്ങളർക്കേടനുള്ളാവിഭോ!
ചെല്ലുന്നചെല്ലുന്നദിക്കിലെല്ലാടവും
ചൊല്ലുന്നവരിതുപോലെയുണ്ടെങ്കിലോ

നിർദ്വൈതമായിട്ടിട്ടിങ്ങിനെത്തന്നെയാ-
നല്ലാതെകണ്ടിങ്ങുപോകെന്നുവത്ര.
വർഗ്ഗാതകമുണ്ടുള്ളിങ്ങുതുടങ്ങിയാൽ
സർവ്വമല്ലാതെന്നാണുക്കേടുകപ്പെടും.
പശ്ചാത്തമോടത്തുചെയ്തിനിയൊക്കെയും
മർദ്ദാദകർഷിതയാതെന്നടത്തുകിൽ
കൈതവാഹിനെന്നടത്താ"മിതെന്നവർ
കൈതൊഴുതതിക്കേനിന്നുചൊല്ലുവിധ
ധർമ്മജനപരമാത്മങ്ങളൊക്കേവേ
തന്നുക്കൊമ്പിലിങ്ങുചിരിച്ചുടൻ
നിർമ്മലതന്നുടെഭൃത്യരോടേതും
സമാനമായനസ്യത്യാപിചൊല്ലിനാൻ:-
“സത്യമായുള്ളതുതാൻപറഞ്ഞിട്ടുവൻ,
ഭക്ത്യാചെയ്തിന്നുക്കേർപ്പിനെല്ലാവരും
വിശ്വരൂപവാൻവിടിച്ചൊടിവന്ദിതൻ
ഉദ്യോഗാലോകപ്രകാരമേചെന്നൻ
പത്മമാധ്വാനരൻപത്മനാഭൻപരൻ
പത്മയുഗൽപത്മജനാട്ടിസമിതൻ
നിഷ്കളൻനിഷ്ക്രിയൻനിഷ്കളകാത്മകൻ
നിഷ്കിഞ്ചനപ്രിയൻനിത്യൻനിരാശ്രയൻ
നിഷ്കാരണൻനിഗമാന്തവാക്യാത്മൻ
നിഷ്കന്മഷൻനിരാധാരൻനരപഥൻ
വ്യക്തനവ്യക്തൻവിമുക്തപുട്ടിസമിതൻ
ശക്തിയുക്തൻശരണാഗതവത്സലൻ
മുക്തിപ്രദൻമുനിശ്വാഭിഭൂചിതൻ
ശരശൽപരബ്രഹ്മമൃത്തിസനാതനൻ
അപ്യുതൻതൻമഹാമായാവികൃതികൾ
വിശാലമായുള്ളിങ്ങുഭക്തല്ലാവരും,
വിശ്വസ്തുവിട്ടുവെന്നൊക്കെയല്ലാവരും
ഭദ്രയാമായാമനോഹരിതാത്മയം,
തദിദൃശാനിത്യംരമിച്ചതളിടിനാൻ.
സുഷ്ടിസമിതിപ്രളയാനഗ്രഹാഭിഭൂ-
തിഷ്ഠമലപ്രാനപ്തപ്രദയുക്തൻ
മുന്നമെന്നെതുടങ്ങിനാനെന്നതു-
മെന്നിനിമേലിലവസാനമെന്നതും
എങ്ങൊരേടത്തുനിന്നിങ്ങിനെയാതു-
മെങ്ങിനെയുള്ളാംവസ്തുവെന്നുള്ളതും
ഒന്നുതിരിച്ചൊരുനാളൊരുവകു-
റെറന്നൊക്കൊണ്ടുമറിയാവതല്ലാതെയായ്
നിന്നജഗൽഗുരുനാരായണൻപരൻ
തന്നുടെഭൃത്യരാകുന്നതല്ലാവരും.
തൽപ്രസാദംകുറഞ്ഞീടുകിലാക്കുമൊ-
ന്നിപ്രപഞ്ചത്തിങ്കലാവതല്ലേതുമേ
പത്മജസുഷ്ടിയുംതദ്രസംഹാരവും
പത്മനാഭപ്രസാദത്താൽവഹിക്കുന്നു.
വ്യത്യാസമുൻപായത്തങ്ങളുംതൻനിരോ-
ധതത്വാലനുകൂലിക്കുന്നുസകലവും;

[illegible]

വല്ലായ്മയായ്ക്കുമില്ലൊരുസംശയം.
 കവ്യസംഗമംരാജൻപുനരിങ്ങനെ
 നല്ലതല്ലൊന്നതുകേട്ടുപട്ടുതരം
 ഭക്തിവളർകുമാർതെളിഞ്ഞെററും
 ഭക്തപ്രിയനെനമസ്കരിച്ചീടിനാൻ.
 മിത്രാത്മജനംപ്രബസംയുക്തമാ-
 മത്സ്യത്തമാപ്തമാകുമ്പോഴെപ്പിടിക്കാൻ.
 മുതൃട്ടുതാനപയമന്നതെട്ടുനാഥ-
 മുത്തമപുരുഷഭക്തപ്രവരരെ
 ശങ്കിച്ചുപോരിൽനടക്കുമൊരാകുന്നു
 ശങ്കര!നാരായണ!പരിപാററിമാം.
 ഏവമജാമിമോദന. മഹാഗുഹ-
 മാവോളമൊട്ടുപുരുഷമായിട്ടരം.
 പുറന്ദരാനുഗ്രഹം.

ചൊന്നേൻപുറന്ദരാനുഗ്രഹംചൊല്ലുവാ-
 നിന്നതുടങ്ങുന്നിതെന്നാലതിൻമുമ്പിൽ
 സൃഷ്ടിച്ചൊല്ലിട്ടന്നിതിപ്പുവണ്ടുള്ള
 കട്ടിപ്പുരുട്ടത്തിൽനിന്നുപരേതനായ
 ഭക്തപ്രവരായ് മേലുംപ്രചേതാക്കൾ
 പത്തുപോലുമൊക്കെട്ടുവെട്ടിക്കുന്ന
 വൃക്ഷവൃന്ധങ്ങളെക്കണ്ടുടനപ്പൊഴ്-
 തുകുപ്പവന്നെന്നയിച്ചാദരാൽ
 വൃക്ഷങ്ങൾതന്നനന്മങ്ങളുംതീർത്തുകൊ-
 ണ്ടക്ഷന്നമങ്ങവക്ഷാപ്യതാകന്യയെ
 സതപരമവോട്ടനല്ലിന്നാണുവൻ
 പത്തുപേരുംകൂടെവേട്ടാവളെയും
 ദക്ഷനവളിൽനിന്നുങ്ങപ്പിച്ചീടിനാൻ.
 ദക്ഷനനസാപ്യനേകംപ്രജകളെ
 സൃഷ്ടിച്ചൊന്നതപോരാഞ്ഞുപിന്നെയും
 തുഷ്ടികലർന്നവിസ്യാദിസാനുസ്ഥലം
 ഗതപാതപസ്സുചെയ്തവൻറംസമ-
 റദ്യത്താവലിപലമല്ലതഥാധവൻ
 തൻസുതചെയ്തന്നായ് പ്രസാദിപ്പിച്ചു
 നില്പവൻമുൻപിൽപ്രകാശിച്ചനാഥനെ-
 കണ്ടുതൊഴുതുവദിച്ചുവീനീതനാ-
 യിനടുവെഴിഞ്ഞവനായ്ക്കൊണ്ടുപോകുജൻ
 കുന്നതതീർത്തുകൊടുത്താനസിക്രൂനിയം
 വണ്ടാർകുഴലിയേയുംകൊണ്ടുപോന്നവൻ
 തണ്ടാർശരക്രിയയാമിടുന്നനാൾ,
 ഉണ്ടായിത്തങ്ങവൾപൊറുനിരത്തരം
 ഹസ്തശരംവെട്ടുന്നപോയായ്ക്കുപോയ
 വയ്ക്കുവാൻനന്ദനന്മാർപതിനായിരം.
 സഖാത്തന്മാരവരാത്മയോഗത്തെയും
 നിർവഹിച്ചാനന്ദതപ്തരായുടൻ
 നാരദരസനന്മാരഭീഷ്ടപ്രദ-
 ന്മാരവർസന്യസിച്ച് ടിനാദവരം
 അന്നതുകണ്ടുപരിതാപയുക്തനായ്

പിന്നെയുംദക്ഷപ്രജാപതികേവലം
 ബ്രഹ്മൻയോഗാൽ ദൈവദൈവനാണെന്നു
 നിർമ്മലനാരായണനന്മാരെയും
 ചെമ്മേജനിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാനസിക്രൂനിയം
 ധർമ്മദാങ്ങളിൽനിന്നുതിരിച്ചുതരം.
 കട്ടുപ്പംതീർന്നവരുന്നോടൊക്കെയും-
 ദണ്ഡേപ്പമുൾക്കൊണ്ടുസന്യസിച്ച് ടിനാൻ.
 നന്ദനന്മാരവരായിരപുഞ്ചിത-
 സന്യസിച്ചാണെന്നിത്തലമകുന്ദനം
 കോപനനാദൻതന്നെപ്പോലിച്ചസ-
 താപസംയുക്തനായാനാവിളംബിതം;
 പിന്നെയുംബ്രഹ്മാനീതനസിക്രൂനീയിൽ
 നിന്നങ്ങുപതുക്കന്യകമാരെയും
 ചെമ്മേജനിപ്പിച്ചുവർകളിൽപത്തിനെ
 ധർമ്മദാങ്ങുകൊടുത്തോരാനന്തരം
 ശരീപനായ്ക്കുതീർത്ത. അന്തർ-
 പേരെമുതിന്നുജൈവാതുകനംതദാ;
 ഭൂതൻമുഗ്ധിരാവിനുംകൃതാശപനം
 പ്രീതനായങ്ങിതിരുവരേയ്ക്കുതഥാ
 താർക്ഷ്യനാൽവരെയുംകൊടുത്താ,നതിൽ
 സാധ്യതമാശുവിശ്വദേവതകളും
 വിശ്വകർമ്മാപുരസ്കാരേയ്ക്കുതദനം
 അശ്വനീദേവകളുംധർമ്മപുത്രന്മാർ.
 മറ്റുംപലരുണ്ടുപിന്നെയുംപത്തുപേർ
 പൊറുത്തുധർമ്മതനായനാരായവർ.
 അംഗിരാവിന്നുപിതൃക്കളുടനന്ന-
 മങ്ങുഗരുഡനനവധിനാഗങ്ങൾ
 തങ്ങളുംതാർക്ഷ്യന്മാർപോന്നുണ്ടല്ലാ-
 മിങ്ങിനെയുള്ളവരെന്നറിഞ്ഞീടിനീ.
 നില്ക്കതെല്ലാമദിതീദിതിയുടനും..
 മൈക്കണ്ണികാഷ്യ,യരിപ്യ,സുരസയും
 ചൊല്ലെല്ലാക്കണ്ടുമിളയും,മുനിയും,ക്രോധ
 മുഖ്യവരയും,മത്താള,സുഷിയും,
 പിന്നെസ്സർമ,തിരിയിവർകൾപ്രവർ
 തന്നുടപതിമാരല്ലോപതിച്ചുവർ.
 എന്നവർതമ്മുടെസന്തതിയാവുവ-
 കുന്നിറഞ്ഞുസർവ്വജന്മഭിരങ്ങുമേ.
 മനവ!കേൾക്കിമിസുതതിനായത-
 ണ്ടന്നപഥമണ്ണസ്സത. അളവിടനീ.
 സാരമേയന്മാർനിരത്തരംശപാദ-
 ന്മാറിനനിത്യസ്മരണിയ്ക്കുതികൾ
 നോക്കലംതാനുസ്മതന്മാർപനാദികൾ
 ഹൃദയകൾമുറിച്ചുണ്ടുപുണ്യകൾ
 ക്രോധവരയും ഉവായുള്ള സന്തതി
 യാതികൾപോൽ സുസ്ഥിതികളാദികൾ.
 കേവലമങ്ങിപ്പോയതികൾകൾ-
 സ്ഥാവരമാതികൾസാധുപോകങ്ങളിൽ;

കേൾക്കുസംസാരമൊരുപോലെ തിരിച്ചിരിക്കിൽ
 രാജ്യസംസാരമൊരുപോലെ തിരിച്ചിരിക്കിൽ
 ഗന്ധർവ്വസംസാരമൊരുപോലെ തിരിച്ചിരിക്കിൽ
 സന്തതികാഴ്ചയ്ക്കു മായാതരപാദികൾ
 ദാനവന്മാർദനുസുന്ദരങ്ങളുണ്ടെന്നോ-
 കാനാം; ദിതിസുതന്മാർദൈത്യസംസാരം
 പൂർവ്വയാകുമതിക്കുസുന്ദര-
 മായവർഷത്തിലേക്കിത്രനാളല്ലോ.
 പേരവർകൾക്കവിവസ്വധനം, മാതൃമാ-
 പ്തം, വഥാപിപതപാപം, സവിതാപം;
 നീതിമാനാംഭരണധാരാവിധാതാപം,
 പ്രീതിവർത്തനം, മിത്രം, മിത്രം,
 വിഷ്ണുമെന്നിവർപന്തിരണ്ടിങ്ങിനെ-
 വിഷ്ണുരാതപാലം കേട്ടുകൊൾകുന്നതിൽ
 ശ്രാദ്ധദേവൻമനുഷ്യധർമ്മരാജനും
 തിരിച്ചുതന്നുശ്യായുത്തരമെന്നും
 അശ്വപിന്നെയവനാകാത്തതിനേയും
 അശ്വയുദ്ധയായുള്ള സാവണ്ണിയും
 സാധുപിതപതിയുമെന്നിവർകേവലം
 മൃതവനായവിവസ്വധനപത്നങ്ങൾ
 അയ്യമാവിന്നുപരണികളെന്നതൽ
 പശ്ചാത്തന്നാമങ്ങൾതന്നപത്നങ്ങൾപോൽ
 പൂജാവിനില്ലപത്നം; ദിതിവർക്കുക
 ഭൂഷണയായരചനയാമാത്രയിൽ
 തപസ്സാവിനുംസന്നിധിപരനുംകേവലം
 ഇപ്പോഴുംവിശ്വപത്നാനുമിങ്ങിനെ
 രണ്ടുപത്നങ്ങളിൽവിശ്വപത്നനെ
 കണ്ടെത്തുവാനായിക്കളഞ്ഞു
 കൊണ്ടാൻപുരോഹിതനായയരേണ-
 കണ്ടുകണ്ടുവാനായിക്കളഞ്ഞു
 എന്നതുകേട്ടിമന്ത്രജ്ഞശ്രീകൃഷ്ണൻ
 തന്നെത്തൊഴുതചോട്ടംചെയ്തിരുന്നസാ:-
 “എന്തിനേവേകൾ മീറ്റിയിരുന്നെ-
 ത്തതാവിശ്വപത്നപാത്രവാക്യം?
 ചൊല്ലിത്തരേണ” മെന്നുള്ളതുകേട്ടു
 ഉള്ളതെളിഞ്ഞതൾചെയ്തിരുന്നശ്രീകൃഷ്ണൻ:-
 “സർവ്വദൈവപുത്രസമുദ്ധനായേവിന
 ദേവേന്ദ്രനെക്കാണുന്നെടുത്തു
 താനേകദാചെന്നനേരത്തുകുടിയറം
 മാനമദകലനാദരിയായാൽ
 കേവലംകലനാദരപിന്നുടേത
 വേപിതനായ്കുറത്തിന്നെഴുന്നള്ളിനാൻ
 പിന്നെപ്പരമാർത്ഥമുള്ളവനായും-
 വിദുൻവിവേകവൈരാഗ്യസംയുക്തനായ്
 ചെന്നാൻബ്രഹ്മണിയെപ്പുസാരിച്ചു
 എന്നുവെണ്ണമേകണ്ടിവിവനെ
 തമ്പോക്കുള്ളപരാധംനിമിത്തമായ്

ഉന്മർക്കോനേനംപ്രയത്നം പിന്നെയും
 ജീവനെത്തേടിനടന്നുകൊണ്ടു യാൽ
 അവിരാഗനുംകുറഞ്ഞുവാണിടിനാൻ.
 അങ്ങിനെയുള്ളവരുംകേൾക്കുന്നാൽ
 ഉണ്ണുരേന്ദ്രൻപടയോട്ടമുടവേ
 വന്നമരാപുരിചുറ്റംവളഞ്ഞു-
 വൃന്തികെട്ടുതോറീടിനാൻഭവകൾ.
 ചെന്നുവിശ്വനോടന്നുതല്ലാപ്പുന-
 റിന്ദ്രൻതൊഴുതു. ത്തിച്ചുനിന്നിടിനാൻ;
 മന്ദേതരമതുകേട്ടുചതുർമുഖൻ
 തന്നുള്ളചർവ്വപോട്ടമിതിച്ചുസാദരം
 “ചിന്നതതീതുരക്കുപ്പാൻപുരോഹിതൻ
 തന്നെപ്പിരിയതെവേണംനിന്ദേതരം
 സന്ദേഹമില്ലതില്ലാത്തൊരിതവരം.
 എന്നാലിതിന്നിനിയൊന്നുവേണംവേദം.
 ദേവകൾചെയ്തൊന്നുശ്യായുദ്ധം
 ജീവപ്രസാദമൊരുപോലെ
 വിശ്വപത്നപാത്രവാക്യമിച്ഛാമ-
 ഞിച്ചുകളല്ലാവരെന്നുവേണമോ!
 നിശ്ചയംനന്നായ്ക്കു” മെന്നതൾചെയ്താൻ
 നിശ്ശേഷതാപങ്ങൾതീർത്തൊങ്ങിനെ
 വിശ്വപത്നൻപോടതൾചെയ്തുകേട്ടു
 ഭൂപുത്രൻചെന്നുവിശ്വപത്നനെ
 നിസ്സംശയംഗുരുവാക്കിപ്പിടിനാൻ.
 ഉൾച്ചേർന്നുടേതുകേട്ടുവിശ്വപത്ന-
 പശ്ചാദഭയമൊഴ്ത്തുവാനാഗത
 വശ്യമായ്പ്പുരുഷാർത്ഥസാധ്യമായ്
 സത്യമായുള്ളൊരുനാരായണകവ-
 ചത്തെയുപദേശിച്ചിടിനാൻ. ഭവിക്കാൻ;
 നിത്യമതുകൊണ്ടുടേതവതന്നെ-
 പുത്തനായാഗതയെക്കൊണ്ടുവേദം
 ശ്രവണശേഷമിതിസുന്ദരയേം
 കൈക്കൊണ്ടിച്ഛാമകൃതയെകേന്ദ്രനായ്
 സർവ്വവിശ്വങ്ങിനാൻമുന്നേരിവര-
 ഞ്ജെവവിശ്വപത്നപുരോഹിതൻ.
 തൽപ്രഭാവപ്രഭവിന്നുശിരസ്സു-
 നെപ്പോഴുമെന്നതിലൊന്നോരനത്തിനും
 സോമപാനത്തിനുംമദ്യപാനത്തിനും
 അമവമുന്നമവനുസംഗം
 മോദനാൽകുറവില്ലാതമവരം
 സാദരംകാണുകവെച്ചിച്ഛാമകേവലം
 ദാനവന്മാർദൈത്യന്മാർകേവലം
 താനവരങ്ങളുടേകമോറാകുന്നു.
 അങ്ങിനെവാഴുന്നകാലമുരുകൾ
 അങ്ങനാൽകുറവില്ലാതമവരം
 തിങ്ങുകുതുറന്നതൊട്ടേജിച്ഛാമ-
 വെണ്ണുന്നിന്നെന്നറിഞ്ഞീ മഹേന്ദ്രനും

“ആത്മസ്വപ്രപഞ്ചമയമുപശാന്തം
 ആത്മാസകലശരീരികൾക്കുകയാൽ
 ധാത്രിപതിസുതനാകിയന്നിനുടെ
 ഗായത്രിപേക്ഷിച്ചുപോയതങ്ങങ്ങനീ
 മാതാപിതാക്കൾക്കുവെച്ചുവർത്തമുണ്ടെ
 പേദമശേഷമൊഴിച്ചിതന്നീടുനീ.”
 ജീവനതുപൊഴുതംഗിരാവോടതി-
 നാവിമുദാപുനതത്തരംചൊല്ലിനാൻ:—
 “എത്രജന്മത്തിലൊരമാതാപിതാക്കളെ
 പ്രീതിവരുത്തിച്ചുമയ്യുന്നതിന്നുഞാൻ
 ഏതുജന്മങ്ങൾക്കഴിഞ്ഞുനാശപ്പെ-
 ടെമുമാതാപിതാക്കളാരോരോതരം
 തത്രതത്രൈവസംസാരചക്രത്തിവി-
 ങ്ങളൈവകർമ്മഗതിക്കൊത്തവണ്ണമേ.
 മായാമയകീഴ്വചഞ്ചകാകൃതംവേൽ
 ജ്ഞേയമായുള്ളതുഞാൻപറയേണമോ?”
 പുനപറഞ്ഞുജീവൻശരീരത്തെയും
 പിന്നെവെടിഞ്ഞുപോയോരനന്തരം
 ജ്ഞാതികൾശേഷക്രിയകൾചെയ്യാർവിത്ര-
 കേതുവിൻഭുവനമൊഴിച്ചുപന്നാരദൻ
 മോദാൽഭഗവൽപ്രസാദകരിയായ
 വേദവിദ്യാമുപദേശിച്ചുസാരം.
 ബ്രഹ്മലോകത്തിനായംഗിരസ്സോടുചേ-
 ന്നുമേന്മമോടെഴുന്നെള്ളിടിനാനവൻ.
 വിദ്യയതുംധർമ്മമുദാരാത്രത്താൽ
 വിദ്യാധരേന്ദ്രനായുനാൻനരേന്ദ്രനും
 ചിത്തംതെളിഞ്ഞുസങ്കല്പമുത്തീയ
 സദ്യോജ്ജ്വലിപ്പിക്കുന്നൊളൊരുദിനം
 പ്രത്യക്ഷനായനാഥൻപദാംഭോരുഹം
 നൽപാമുറ്റത്തുഹസ്തതപാപവവിധം
 ശ്രുതപാപിനാഥൻപ്രസന്നനായേറവും
 മതപാമുദാപാമാത്മജ്ഞാനത്തെയും
 ഭക്തപാപനരതുംലബ്ധപാപവിചുണ്ണ
 തൃപ്തനാംവിദ്യാധരേന്ദ്രപ്രതിമുദാ
 നന്നായനഗ്രാരിച്ചുജ്ഞാനാനാഥനും
 പിന്നെമറഞ്ഞതളിടിനാനന്തരാ-
 തദ്ദിശിനോക്കിനമസ്തരിച്ചുവെഴും
 വിദ്യാധരികളുമായിമാനോപരി
 നാനാദിശികളിൽക്രിഡിച്ചുസന്തതം
 ആനന്ദമുൾക്കൊണ്ടുനാരായണനുടെ
 കീർത്തികൾവാഴ്ത്തിച്ചുസഞ്ചരിച്ചിടിനാൻ
 ആത്തികളെനിയേസപ്തലോകങ്ങളിൽ.
 അങ്ങിനെസഞ്ചരിക്കുന്നൊളൊരുദിനം
 അങ്ങുകൈലാസാചലോദ്രവരനുടെ
 മീതേഗഗനമാഗ്നേന്ദ്രനടക്കുന്നവൻ
 ചൂതശരീരിതൻദേവിയെത്തന്നുടെ
 തുത്തുടതന്മേലിരുത്തിവിശിഷ്ടന-

തത്രാദരണകളോടുകൂടിച്ചൊല്ലിനാൻ:—
 “വിദ്യാധരികളേ! കാഞ്ചിനിതരോ-
 വിദ്യാമഹിപാരഗനായമരേന്ദ്രപാൻ
 നിത്യംസുരമുനീദ്രാദിസമക്ഷമാം
 സംസദയികലചലമുതന്നെയും
 ലയജകൂടാതെമടിയിലെടുത്തുവ-
 ച്ചിനത്തെപ്രതിശബ്ദമെങ്ങിനെയെ
 വർത്തിപ്പുതത്രതകളുമത്രേതുലോം.”
 ഇയമപറയുന്നവാക്യങ്ങളുണ്ടുതാൻ
 ശ്രുതപാമരേന്ദ്രപരീക്ഷാപിച്ചുതർച്ചെഴു-
 തിശമംചരിത്രംമടീയംജഗത്തുയേ
 ദിഹ്യജനത്താലഭിവന്ദ്യമായതി
 ദർപ്പിനിൻബഹുദോഷണംചെയ്താൽ
 ദണ്ഡ്യനസുരയോനൈജനിക്കെന്നാൻ
 ചണ്ഡികാദേവീകോപാൽശപിച്ചിടിനാൻ;
 അങ്ങിനെദേവീശാപിച്ചുകേട്ടമ-
 വങ്ങമചിത്രകേതുവിമാനത്തിന്മേൽ
 നന്നിറങ്ങിത്തിരുമുവിവാച്ചാറുപോയ്
 നന്നിനമസ്തരിച്ചുജ്ഞാതിവാഹനായ്
 നിന്നവന്ദിച്ചുവേദാത്മകനാകിയ
 പന്നാഭൂഷണനെപ്രസാദിപ്പിച്ചു.
 തന്നിടത്തുതടതന്മേൽവിളങ്ങിന
 കന്നിൻചകൾമഹാദേവിതയുത്തന്നെയും
 വന്ദിച്ചുവാഴ്ത്തിസ്തുതിച്ചുതിശാന്തനായ്
 മന്നവൻമന്ദമന്ദംപറഞ്ഞിടിനാൻ:—
 “മാനുഷകീർതിദർപ്പാവശാലിങ്ങിനെ
 താനേഖലാൽവന്നുകൂട്ടുന്നതൊക്കയും
 പൂർവ്കർമ്മാവശാൽസുപുരുഷങ്ങൾ
 ഏവതമല്ലാമനുഭവിച്ചിടുന്നു.
 ദേവീ! ഭക്തിയെത്താൻവണങ്ങുന്നിതു
 ശാപമോക്ഷത്തിന്നെന്മനാടെടുത്ത-
 മാരണമെങ്കണ്ടുവായ്യാവാം ശി-
 ഷ്ടാമായാശ്രുതൊഴുതുവാണിടിനൻ.
 മോക്ഷമാതാവേ! ഭഗവതീ! ഞാനതി-
 മുകനായൊന്നറിയാതെപലവിധം
 രൂപപറഞ്ഞുള്ളതോർത്തിങ്ങിനിയുംബഹു-
 കോപംജനിക്കതെന്നതിനിങ്ങിനെ
 പാദാംബുജാഗ്രേവണങ്ങിനെന്നെപ-
 രാധങ്ങളല്ലാമറിഞ്ഞടങ്ങേണമേ!
 മോദനനിത്യംപ്രസാദിപ്പൂർവ്വം
 വാദിഭൂതേ! ജഗൽക്കാരീണീ! ശാശ്വതേ!
 ദേഹികാരണമന്യനമസ്തനമോസ്തത
 പാദിമാമാനന്ദകാരുണ്യവാരിധേ!”
 ഏവമവണങ്ങിസ്തുതിച്ചുമരേന്ദ്രപരി
 ദേവിയെന്നായ് പ്രസാദിപ്പിച്ചുദരാൽ.
 ദേവദേവേശ്വരനായതന്മേൽക്കൊണ്ടൊൻ

ഭോവൻപ്രകൃപതിതാനുകുണ്ഡലം
 ഭേവിയോടാനന്ദപൂർവ്വമർത്ഥംചെയ്തു.
 “ഭേദഭവതികണ്ടീനയാമാപദം-
 കേതജനപ്രഭാവം?മധുരായരേ!
 ചിത്രം!ഭഗവന്മാനമനിയപിക്കിൽ
 ഏതയുമുള്ളത!മുള്ളത!മീഭൂരം,
 ഭാഗവതമാക്കാരേടത്തുമൊന്നിനം
 ആകുലമില്ലൊരുഭേദപൂർവ്വമല്ലോ!
 സർവ്വമദർശികളിലഭേദം
 ദൈവാഗ്രിതന്മാക്കുസങ്കടമില്ലോ!”
 ഇങ്ങിനെനാഥനർത്ഥംചെയ്തുകേട്ടു
 മംഗലാപാഠനിയംവിശ്വയിച്ചിടീനാഥം.
 അതിനെയാശ്വനംകേൾക്കുന്നമേ-
 നാപ്രഭാപിച്ചാപിച്ചാപിച്ചാപിച്ചാൽ
 ഭാഗവതോത്തമനായ് ചമഞ്ഞാൻനിമി-
 പാമമാന്താർത്ഥസാരത്തനവനല്ലോ;
 പാപിനീഭാഗിതൻശാപമനീടിത്തമയ്
 പൂർവ്വഭവാകാരണാഗ്രന്തനായതും
 തന്മാനമാനമതായതെന്നിങ്ങിനെ
 നിർമ്മലനാംഗപനോടതളിച്ചെയ്തു;
 ചിരംപ്രസാദിതമമമല്ലാമത-
 മിനയ്യതാദിന്ദ്രയാതപരംശാപം.
 വിസ്തരിച്ചുതന്നല്ലോചിതമിപ്പുറ-
 ണ്തിനാമറിയിച്ചശേഷംഭിതിയുടെ
 സന്തതിചൊല്ലാംഹിസ്താക്ഷനംപുന-
 രന്തരാപിസ്മരമിസ്താക്ഷമിപ്പുറം
 ഉണ്ടായ് ചമഞ്ഞതിൽപ്രാപ്താദിനാദിയാ-
 യുണ്ടായിതേറാമസുകളുഴിയിൽ;
 രണ്ടാമതാദിതികേതനായനായ്
 ഉണ്ടായിതിന്ദ്രസമീകർമ്മത്തുകൾ.
 മൂന്നാമതാദിതിപുനരന്തരപുലയ്
 നിന്നാഹിസ്താക്ഷനോയുമനന്തരം
 ചെന്നാഹിസ്താക്ഷരൂപവെത്തനെയും-
 മന്നയുണ്ടാക്കുമെപ്പുണ്ടുസാദിതി
 തന്നെപ്പുനനെക്കൊല്ലിച്ചൊരിന്ദ്രനെ-
 കൊന്നീടുവാനിനിക്കിന്നൊരുനന്ദനാർ
 വന്നുളവാക്കേണമെന്നുള്ളചിന്തയാ
 തന്നുടെവല്ലനോകിയകശ്വപൻ
 തന്നെപ്രസന്നനാക്കിച്ചമച്ചാദരാൽ
 പുനനെപ്രാപ്തിച്ചകാലത്തുകശ്വപ-
 നെത്രയുമാത്മനിരാസതാപങ്ങളാൽ
 ദുർദ്ധരായപ്രതംധരിച്ചീടുവാ-
 നാലുതിപ്പുണ്ടതളിച്ചെയ്തിതിദരം:-
 “സംവർത്തനംകൊണ്ടവയികൂട്ടുന്നൊരു
 നിർമ്മലമാപ്രതമുണ്ടതുഭീഷ്മിനിക്കിൽ
 മംഗലമേററുംഭഗവൽപ്രിയകരം
 ഭംഗ്യാവഹിച്ചുകൊള്ളാനിനക്കെങ്കിലോ

ചിന്താഗതിക്കൊത്തപുത്രനെന്നുള്ളതും.”
 ഇതിമംപറഞ്ഞതന്യാനക്രമങ്ങളും
 സദ്യോമുതിന്നുഗോപാംഗേരപഭേദി-
 ചുട്ടുൻമുദാതാൻഗ്രഹിച്ചുതളിനാൻ.
 ഗഭീണിയാമവളുംതംഭീക്ഷിച്ചാ-
 ളുൾത്താരിലങ്ങതിന്തെപ്പുരന്ദനാൻ
 യോഗബലേനപരിചരണായൊരു
 ഭാഗവതനായരക്തമതവിനാൻ
 മരിഭവുപാർത്തതുമുലമൊരുദിനം
 നിഭൂഷാളവർസന്ധ്യയിങ്കൽത്തദാ;
 ശുദ്ധയല്ലാതെകിടന്നറങ്ങുഭിതി.
 തൻജാതനോപാണിനായ ചെന്നവൻ
 ഐശ്വര്യനാകുന്നാൻകർമ്മിണ്ഡത്തെയും
 തൊഴുകുമാരന്തയ്നിന്നുണ്ടെന്നാഥം.
 കേഴാഴ്ന്നിന്നൊപറഞ്ഞതുമേദനെയും
 ഐശ്വര്യപണ്ഡങ്ങളാക്കിനാൻപിന്നെയും
 ഐശ്വര്യപേരുംതൊഴുതതൊഴുതുടൻ
 കേഴ്ന്നൊഴുതിന്ദ്രനോടുചൊല്ലിടീനാൻ:-
 “ഭ്രാതാക്കളായത്രംബുർന്നിനക്കിനി
 പാഹിധ്യംപ്രഭാതംതങ്ങളെനീമുദാ”
 എന്നുപറഞ്ഞതൊഴുതവക്കിന്ദ്രനും-
 മന്നഭയംകൊടുത്തൊന്നിച്ചുസാദരം
 പിന്നെപ്പുറത്തുപോയിടിനാനങ്ങസാ
 പിന്നാലെപോന്നാർമരുത്തുകളുംതദാ.
 ഇങ്ങിനെഉണ്ഡിതരായമരുത്തുകൾ
 തങ്ങൾക്കുചമ്മേഭഗവതനഗ്രഹാൽ
 വന്നിലനാരമസുരഭാവംകള-
 ണ്തിന്ദ്രനാചാരികൾശുദ്ധരായാർതുലോം;
 അത്രാഹതപുരുഷപുരുഷമെന്ന-
 തത്വഗുണഭേദമന്മാദ്രാഹൻ
 വിദുതവിസ്തരിച്ചൊക്കവേകേട്ടു-
 നാൾത്താർതെളിഞ്ഞഭഗവതനഗ്രഹാൽ
 ദാമ്യകൃതമാക്കെയൊഴിഞ്ഞതിശുദ്ധനായ്
 ഭക്തപ്രിയപ്രിയനായാനദിനം.
 വെട്ടിനറുക്കിക്കളഞ്ഞവതംബലാൽ
 നഷ്ടരായുണ്ണിലനഗ്രഹശക്തിയാൽ
 ഇത്ഥമനഗ്രഹസാധനംപോഷണം
 ഭക്തപുഷ്പരൂപിപ്പറഞ്ഞാർകളിലകൾ.

ഇതി ശ്രീമഹാഭാഗവതേ പൂരാണോത്തമേ സൂതശഃ
 നകസംവാദേ ഷഷ്ഠസ്കന്ധം സമാപ്തം.

ടന്നേരമുററുതടംചെയ്തുമുനീന്ദ്രനും:—
 “പ്രാപ്തപ്രസിദ്ധനായനന്നകാടി
 ലോകോപകാരികളായമുനീജനം
 മധ്യകാണ്ഡത്തിൽപതമമുനപർവ്വതി-
 ന്നേകദാവൈഷ്ണവലോകമകംപുഷാർ;
 തല്ലശ്ശോപുരദാരിനിച്ഛന്നവ-
 രപ്പോർത്തയവിഷയന്മാരിതവരം
 മുല്ലക്കുചമ്മേതടുത്താർകടപ്പതി-
 നിപ്പോഴവസരമല്ലന്നവയുടെ
 നിർബന്ധമാഹരന്തീകളെതിൻമൂലമ-
 ണ്ഡർപ്പുവിലാമ്മാറിത്തവരത്തരാ
 വിദൂതമങ്ങുകടപ്പതിന്നാഗ്രഹം
 അത്രനീങ്ങീടുവെന്നെന്നതടംചെയ്തൻ,
 തിക്കിക്കടന്നുവെച്ചതാജ്ഞാവശാ-
 ലൊക്കത്തുടന്നിടപെട്ടുകാരണം
 മുതന്നോഗ്രസരന്മാരായിങ്ങർപോയ്
 നിജരദേപിയികളാകെന്നറക്ഷണം
 കോപേനശാപചുംപെയ്തുന്നള്ളിനാർ
 താപസന്മാരതുകാലമഷ്ടദൻ
 താനറിഞ്ഞങ്ങവർതന്നോവേഗമ-
 ത്യാനന്ദമോടുമനുസരിച്ചീടുവാൻ
 സാധുജനങ്ങളേയുംപുനരെന്നെയും
 ആധിപത്യത്തിലിരോധിച്ചിനിയൊരു
 മൂന്നുജനംഞാൻവധിച്ചൊടുക്കത്തിങ്ങ
 ചേർന്നുകൊൾകെന്നതനുഗ്രഹിച്ചീടിനാൻ.
 ശക്തിയേറുംദേവഭക്തിക്കിതിസ്മൃത-
 തടംക്കാന്ദ്രാളിതിജ്ഞാതാരുടൻ
 മുപ്പതഞ്ചരംഹിരണ്യകൗശലമുള-
 തഗ്രൻഹിരണ്യകൗശലപുത്രങ്ങളിനെ
 ചെല്ലൊണ്ടവർധർമ്മനീതിമറന്നുകൊ-
 ണ്ണൊക്കെയുപദ്രവിച്ചാജ്ഞഗത്രയും.
 അന്നവരോടതിപ്പാനൊരുഭൂതനും
 മന്നിടത്തിങ്കലില്ലെന്നായ് ചുമഞ്ഞനാർ
 പൊങ്ങുമദേനധരിത്രിയെത്താനെടു-
 തത്തടുപാതയ്ക്കത്തിവാചാഹരിച്ചാൻ
 തന്നെ,ഹിരണ്യക്ഷനെസ്സുകൾവശാൻ
 പന്നിയായ്ക്കുന്നോരനന്തരം,തന്നുടെ
 നന്ദനൻനാരായണപ്രിയനാകയാൽ
 അന്യനവേഗാചുപദ്രവിച്ചാൻതുലോം.
 നിർമ്മരിയാദകളെസ്സഹിയായ്യാ-
 ലംബുജലോചനൻപിന്നെനൃസിംഹമായ്
 നിർഹ്രാദമോടുമെതിർത്തവനെക്കൊന്നു
 പ്രാപ്താനെയുംപരിപാലനംചെയ്താൻ.
 അങ്ങിനെയുള്ളഹിരണ്യകൗശലപു-
 മിങ്ങുടനേഹിരണ്യക്ഷനുമൊന്നിഹ
 രാവണനുംകുംഭകർണ്ണനുംതൽപ്രതി-
 ഭാവികളായ് ചമഞ്ഞീടിനാർകേവരം.

ഭാശരമിരാനായനമപ്യത-
 നാശരധീശന്റെനിഗ്രഹിച്ചീടിനാൻ.
 ഇപ്പോൾശിമുപാലനംദൈവകൃതനും
 ഇഹ്വചിമിശ്വരന്മാരായതവരല്ലോ.
 തൽപ്രഭാവേനവൈരാഗ്യബലാത്മനാ
 ചിത്പുരുഷസ്മൃതികൊണ്ടു് സായുജ്യം
 ലബ്ധപാസുചിച്ഛാരവരന്നുകേട്ടു-
 നല്ലന്നകൊതുഹരമായനാധർമ്മ്യൻ
 പഞ്ചോത്തമപാതജനൈതത്യാദരാൽ
 ഉൾത്തുണഭക്ത്യാചിമധിച്ചിതക്ഷണം:—
 “പ്രാപ്തദൈവതവൽക്കേസുന്തതം
 ആര്യോദമായുളന്നുണ്ടായ് ചമഞ്ഞതും
 പ്രാപ്തദൈവതന്തികുൽവിഭേദവഞ്ചം
 സത്യമല്ലാതെകണ്ടേറെവളന്നതും
 സർവ്വവിസ്മയമായതടംചെയ്തുമേ
 സർവ്വദേവമൊഴിയുമായ്”രെന്നെല്ലാം
 കേട്ടുകൊതുഹലംപുണ്ടുവീണാധരൻ
 “കേട്ടാലുമെങ്കിലെ”നല്ലൊരുതടംചെയ്തു.
 ഹിരണ്യാസുരവധം.
 “മൂന്നുഹിരണ്യാക്ഷനെസ്സുകൾവശാൻ
 പന്നിയായമ്പോടവനിയയ്ക്കുവാൻ
 കൊന്നുവെട്ടാഞ്ഞെന്നപരിഭവം
 മന്ത്രികൾമുടിത്തളന്നുചമകയാൽ
 പിന്നെയുള്ളഹിരണ്യകൗശലപുവാ-
 മുന്നതനായദനുജകുലാധിപൻ
 തന്നുടെബന്ധുക്കൾപോന്നവനാതികേ
 നിന്നിതിഹാസമാഗ്നോക്തിഭേദങ്ങളാൽ
 മാനായകായസംസാരസംഭമ
 തോയാകത്തക്കടക്കുപ്രകാരങ്ങൾ
 നാനാവിധംപാഞ്ഞെറെവളന്നെഴും
 മാനസതാപമൊഴിച്ചിതതീടിനാൻ,
 അപ്പോൾതളന്നുകിടന്നപരിഭവ-
 മുൾപ്പുവിലേറെവളന്നുചമകയാൽ
 വിഷ്ണുപ്രിയനായുംവിഷ്ണുവിനെയും
 വിഷ്ണുതന്മാനെയുംപ്രതികലിപ്പാൻ
 മൽബവകൊണ്ടുതന്നമതിയാകയി-
 ല്ലബ്ബ്ജാതവപ്രസാദംവേണമെന്നെല്ലാം
 കല്പിച്ചുറച്ചുടൻമന്ദരപവ്ത-
 തേപ്രവശിച്ചുതപസ്സുതുടങ്ങിനാൻ.
 ഭാതന്നമായതപോബലംകൊണ്ടവൻ
 സാരസംഭവനെപ്രസാദിച്ചിച്ച്
 ദേവകൾക്കുംയേംചേർത്താവർദ്ധന
 ദേവൻവിശിഷ്ടനായമനസതന്നെ
 പ്രത്യക്ഷനായ്ചെന്നുവേണ്ടുവരങ്ങൾതാ-
 നദ്യനൽകീടുവെന്നെന്നിന്നീടിനാൻ,
 നതപാപിചെന്നാനന്ദപ്രാപരം
 “മൊത്തവരമെന്നാകുന്നതാകിലോ

തത്ത്വസൂത്രം തിരുവാചസ്പത്യം

കാമദനാമെന്നെപ്പേണമെലാവരും.

“നാരായണ! ഹിമാലയമഗ്നിതി
 നേരേതൊഴുതുന്നീടിനാൻദൂരവേ.
 “എന്നുടൊതുവായുള്ളവൻതന്നിലോ
 ചെന്നുനൃണമുനന്നുടൊമാനസം?
 നന്നല്ലിതുണ്ണീ! നിനക്കെ”നവൻകനൽ-
 ചിന്നംമിഴികളോടാശ്രയൊല്ലിട്ടുടൻ
 പിന്നെട്ടുസുതന്മാരെവിളിച്ചുതൻ
 മുന്നിൽനിൽപ്പറഞ്ഞുീടിനാനിങ്ങിനെ,
 “നിങ്ങൾചിലമതമുൾക്കലന്നിത്തരം
 ഇങ്ങിവനെപ്പഠിപ്പിച്ചുതുടങ്ങിയാൽ
 എങ്ങുമിരിപ്പാനയയ്ക്കുന്നതല്ലെന്ന-
 തങ്ങളുമധർച്ചിട്ടുവിനീട്ടരം.
 ധിക്കാരമങ്ങുവെച്ചുക്കമറതപങ്ങൾ
 കക്കയറിഞ്ഞിരിക്കുന്നിതെന്നസേ”
 സ്വതഃശരണമേതൊരുവനോടൊന്നർ
 ചിത്തകോപേനചൊല്ലുന്നതുകേട്ടവർ
 ബാലാഞ്ജലിചന്തുനിന്നുചൊല്ലിടിനാ-
 “നിതുമുൾത്താർവ്വരങ്ങാർത്ഥിജങ്ങളോ
 മെങ്ങൾക്കമററില്ലൊധാമതിന്നിവിൻ
 ഞങ്ങളുംപഠിപ്പിച്ചതല്ലചൊല്ലുന്നതും
 പൊങ്ങുംമറയാശ്രോധമിങ്ങനെകാൺകയാൽ
 ഖണ്ഡികയുമുണ്ടുതങ്ങൾക്കല്ലൊ.”
 എന്നിങ്ങനെട്ടുനന്ദനന്മാർപറ-
 ണ്തന്നേരമാശ്രയചൊന്നാൻഭിതിനന്ദനൻ.
 “നിങ്ങളാരുംപഠിപ്പിച്ചതല്ലകിവി-
 നിദ്വ്യാതനകതാരിലുദിക്കയോ?
 ചെല്ലതെന്നിമററിതാരാരമൊന്നര-
 ചെല്ലതുകേട്ടുള്ളിവരുതുകൾക്കുമാൻ?
 നന്നല്ലിവനൊടുംബോധമിങ്ങാതി-
 നൊന്നുകൊണ്ടുപുനരെന്നാലതുനിങ്ങൾ
 ശിക്ഷിച്ചുമാറിമറപ്പിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങു
 ഭീമനോവന്നാവ”മെന്നുവരോടൊപ്പം
 ചൊല്ലിസ്സുസമായാജ്ഞൻതന്നെയും
 മെല്ലെപ്പറഞ്ഞയച്ചിടിനാൻകൂടവേ.
 ചെന്നങ്ങരസരണചെല്ലവനോടു
 പിന്നെട്ടുസുതന്മാരവർചോദിച്ചാർ;
 “വത്സ! നിനക്കുനാരായണതങ്കലേ
 ബുദ്ധിയുണ്ടായതാരാനുപദേശത്താ?
 നിത്യംസപതേതെന്നിങ്കുവണ്ടായതോ?
 സത്യംപറകെ”നുകേട്ടവൻചൊല്ലിനാൻ:—
 “സ! സ്വമെന്നനുംപരനെന്നുംജ്ഞാതെന്നും
 ഇതുമംബാധുവിധമുള്ളഭേദമം
 തരേടൊയയസുവർജ്ജതത്തിനും
 അനപരംതോന്നിച്ചുതുംജ്വലനയൻ
 സർവ്വപരാചരാചാശ്വൻമമന്ത്ര
 സർവ്വതന്ത്രവദാനിത്യംനമാമുഹം.
 രക്ഷതമാ”മെന്നിതന്നവൻതന്നുടെ

ഭക്തിപ്രവൃത്തിയുടൊക്കെഗ്രഹിച്ചവർ
 തൽസ്ഥിരതാമൊഴിച്ചിട്ടുവാനായുത
 ഭസ്മനാട്ടാക്കുവാനുപരിപാശ്ചാൽ
 ഭിതചിത്തംകിടന്നിപ്പിന്നെന്തിവ-
 ള്ളാദിസർവ്വഗ്രഹിച്ചിടിനാൻഭിതിമാൻ.
 ദിവ്യനിവരണനറച്ചെന്നാരുദിനം
 കാവ്യസുതന്മാരവനോടുളവേ
 ചെന്നുദനുജേന്ദ്രനെക്കണ്ടുവന്ദിച്ചു
 നിന്നാശ്വാർത്തൊഴുതിടിനാൻപുത്രനും
 നന്ദനൻതന്നെയുംവിധേവിളിച്ചുനും,
 നന്ദിച്ചെടുത്തുമടിയിൽവെച്ചാദരാൽ
 നന്നായപുണൻശിരസിചുംബിച്ചുകൊ-
 ട്കണമോദിച്ചാൻതതഃസ്വപതി“തെന്തുകൻ
 ഇതനാളുമിനക്കെട്ടുപഠിച്ചതി-
 ലുത്തമമായതെന്തെന്നുചൊല്ലിട്ടുനി.”
 പുനരപിത്വപുരമൊഴിച്ചതുകേട്ടവൻ
 അന്നേരമാശ്രുതിനുംചൊല്ലിടിനാൻ:—
 “എതുചൊല്ലുന്നതുമുന്നേതിലേറെമെ-
 ന്നാൽഗുരുപിതാമഹാമഹിമയുമേ,
 നിത്യംശ്രവണാദിസർവ്വതന്ത്രങ്ങളാൽ
 ഭക്തിനാരായണൻതങ്കലേതൊഴുകിൽ
 മന്ത്രജ്ഞന്മാർതംവദിച്ചിതെ”നാത്മജൻ
 അത്യാദരേണചൊല്ലുന്നതുകേട്ടവൻ
 കൃഷിച്ചവനെപ്പിടിച്ചുതള്ളിക്കള-
 ണ്തെയ്യയുമ്പ്പിപ്പിച്ചുശ്ലാഘമുണ്ടായും
 ഭസ്മിച്ചുനേത്രാഗ്നിപൊട്ടിച്ചിതറമാ-
 റുഗ്രവേഗേനചൊല്ലിടിനാനിങ്ങിനെ:—
 “ധിക്കൃതിയുള്ളകുന്യാതികൾനിങ്ങളെ-
 ന്നൾക്കൊമ്പിലൊന്നതിനിശ്ചയിച്ചുനന്ദന
 മൽപ്രതിജ്ഞാതിപ്രവാഴ്ചിൽതന്ത്രങ്ങളി-
 ചെല്ലൊഴുമങ്ങുറങ്ങിക്കിടക്കുന്നവൻ,
 ശക്തനെന്നുള്ളസാരംപഠിപ്പിച്ചതെൻ.
 പുത്രനെകൾമലിച്ചാൻനന്നിരം.
 കള്ളക്കരങ്ങന്മാർമുന്നില”ല്ലെന്നവൻ
 ഉള്ളംനട്ടുങ്ങിപ്പറഞ്ഞതുകേട്ടവർ
 തുള്ളുംനിവകളോടുള്ളംവിരച്ചുവീ-
 ള്ത്തുള്ളുള്ളഭാവംകവനം ചൊല്ലിടിനാൻ:—
 “നാഥ! നമസ്സന്നമസ്സുജഗത്സക-
 ലാധാര! ദൈവമേ! വീരമെവലേ! ജയ
 പാരലഗതികളാമടിയങ്ങളോ-
 ടാശ്രയരോഷമുണ്ടാകരുതിങ്ങിനെ.
 സാക്ഷാൽപരമാത്മാജ്ഞദിങ്ങിവിതു
 കേൾക്കതവശമമനാഭിച്ചെന്നതൊന്നുമേ
 ഞങ്ങളുംപഠിപ്പിച്ചതല്ലച്ചെന്നാണെകേൾ
 ഞങ്ങളുനൃണമുളവേനീണ്ണയം
 നന്ദനനാമവനോടിപ്രബന്ധങ്ങൾ
 ഇന്നെന്നുപഠിപ്പിച്ചതുമല്ലല്ലൊ.

തന്നുടെവാസനയാസപാദവികമാം
 ഭുങ്ങ്നയമെന്നതിന്തത്തളേണമേ!
 ഞങ്ങളാകുന്നതെല്ലാപ്രകാരത്തിലും
 ഞങ്ങിവനെപ്രതിശിക്ഷിച്ചിതനപരം.
 വ്യംഗ്യമാമിപ്പൊക്കളങ്ങവനപ്പൊഴും
 ഞങ്ങളുംവെളിച്ചത്തിടുകയുമില്ലല്ലോ.
 ഞങ്ങളാലൊന്നതിന്നാവതല്ലെന്നവർ
 അന്യരായല്ലനയ്യ്"കേട്ടവൻപുതുനെ
 പിന്നെപ്പലവിധംദോഷിച്ചതോക്കിലി-
 രങ്ങാനുമിന്നിഷ്ടപാപ്യവതല്ലീശപര!
 ദൈവവിലാസങ്ങളെന്തിന്യാവതോ?
 ദൈവമല്ലോജഗദസാക്ഷിയാകുന്നതും
 നവകാലപ്പൂക്കളുംസർവ്വനത്തിനും
 ദൈവംവതയെന്നതെന്നിമനറെന്തൊള്ള?
 ദൈവംഗതികൾമരണാനുഷങ്ങുപോൾ
 ദൈവാനുകൂല്യമില്ലെന്നവനീടുന്നു.
 ദൈവാനുകൂല്യമുണ്ടാകുന്നതുകിമോ
 ദൈവവിശ്വാസമുണ്ടായ്തന്നിന്നും
 ദൈവത്തെയുംമറന്നാകുമെന്തെന്നും
 ദിഗ്വ്യനാമ്പ്രഹ്മാദനവധിച്ചിട്ടുവാൻ
 ക്രവ്യാശികളെവിളിച്ചതിന്സതപം
 സംശയമെന്നിയേമണ്ഡലാഗ്രങ്ങളും
 ആകൃതകൊടുത്തയച്ചിടീനാ,നങ്ങൾ
 കേവലംചെന്നുചൂണടുക്കുംവിധയ
 ദേവദേവേശനെയ്യാനിച്ഛിച്ചുടൻ
 തന്നുള്ളിപ്പുംജഗത്തിങ്കലുംകൊല്ലുവാൻ
 ചെന്നടുക്കുന്നൊരുദാനവന്മാരിലും
 മണ്ഡലാഗ്രങ്ങളിലുംപരിപൂർണ്ണനായ്
 പുണ്യരീകാക്ഷനാമാദിനാരായണൻ
 തന്നുടെമായാനിന്നവനാകിലി-
 ങ്ങിന്നിപരാലിന്നിഷ്ടില്ലൊരുസങ്കടം,
 നിണ്ണയമെന്നവനുള്ളിലുറച്ചു-
 വല്ലോജ്ജ്വലപനൽതന്മരണമായതാ-
 തങ്ങളിൽത്തന്നെവിപരീതമായ് ചമ-
 ണ്തങ്ങവർവെട്ടിമരിച്ചാർപറസ്സരം.
 റ്റാദനൽതന്നെവധിപ്പതിനേതുമേ
 സന്ദർശനമെന്നിയേപിന്നെയുംദാനവൻ
 മിച്ഛുജന്മനായെന്തൊക്കെവിളിച്ചിട്ടു
 മൃച്ഛുജന്മനെയെന്തിനാമിച്ഛിക്കുന്നു.
 ചിത്തനേചെന്നവർകത്തിത്തുടങ്ങിനാ-
 തർക്കോന്യുണന്നസ്മൃതിചേർന്നുബാലകൻ
 നില്ക്കുന്നഉപകരിവരന്മാരുടെ
 ചെങ്കൊഴികാരാജാക്കളൊക്കെയും
 പൊട്ടുന്നതാനേമുറിഞ്ഞഴൽപെട്ടരോ!
 കൈപതിച്ചതളന്തപോയിതുമ്പോ;
 ഭുങ്ങ്നയകൊണ്ടുമാവതല്ലായ്താ
 വന്നാഗങ്ങളെവിട്ടാനനകുണ്ഡം

ചെന്നദംശിപ്പതിന്നായ തുടങ്ങുമെന്ദാ-
 പന്നഗന്മാരുടെപൽമുറിഞ്ഞുബാലാൽ
 പിന്നനാമാനവാധിശപാൽപിന്നെയും
 വഹ്നിന്യമിച്ഛിക്കത്തിച്ഛിച്ചിട്ടു
 കാലംകരങ്ങളുംകൂട്ടിവരിഞ്ഞിട്ടു
 കാലമത്തീജുംമരവാധിപ്പുതന്നെയും
 വേറായിരിപ്പതല്ലെന്നതന്നസേ
 ത്തിന്നാണപ്പൊഴുതാപിന്നാഗ്നിജം.
 ചെന്നതാമരപ്പൂവഴിഞ്ഞവയമാട്ടു
 സന്തതംകാരേറ്ററവസാതമേവിന
 വന്തീയിലേറ്ററംകുളിച്ചുവെളിഞ്ഞിനാൻ
 ജനന്തമെന്നിയേബാലകൻതന്നടൽ
 ചിത്തമുഴുത്തുനേരേരുന്നേരം
 നെന്തിന്നില്ലതെന്നോത്തുകൂട്ടിച്ചുടൻ
 കയ്യെടുക്കിപ്പുകുന്നതൊക്കെയും
 കൂട്ടിപ്പരിചോടുകാലംമുറുക്കവേ
 നാഗപാശങ്ങളാൽകെട്ടിവരിഞ്ഞന-
 രാഗമൊഴിഞ്ഞുസമുദ്രത്തിലിട്ടരോ!
 മിത്രമെന്തെന്നിരിക്കളഞ്ചെന്നിച്ചു
 ചേതസിസംശയംവിട്ടുതാനേറ്റിനാൻ.
 മഴയ്ക്കനുംചെയ്തതിന്മാവകനപ്പൊഴും
 തിജ്ജകത്തൊക്കെനിറഞ്ഞജഗന്മയൻ
 പത്മനാഭൻപരിപാലയമാമിതി
 സ്മൃതപാപിധീരനായപ്പൊഴുതങ്ങസാ,
 കെട്ടുകുളിറുവാശങ്ങളുംമരണ
 പൊട്ടിത്തരിച്ചുത്തൊണ്ടുനിരിക്കള
 തൽക്ഷണേപാശിതാൻചെന്നെടുത്താദരാൽ
 അക്കടൽതന്നെതീരമേറ്റിടീനാൻ.
 കക്കരൻദാനവൻപിന്നെവിഷങ്ങളും
 ഭൂതതന്മങ്ങളിലൊക്കെപ്പലവിധം
 ജന്മങ്ങളൊക്കെകൊടുപ്പിച്ചതുംമൃദ-
 യന്മന്നാമിശപാൽതാൻദേവിച്ചിടീനാൻ.
 സംശോഷകനായവായുചൂഴലിയായ്
 സംശയമെന്നിയേചെന്നുചൂണടൻ
 പൈതലായുള്ളവൻതന്നെവിരട്ടുവാൻ
 കൈതവചൂർവ്വമയച്ചവൻതന്നെയും.
 വൈകാല്യകാരിഭഗവാൻനിരഞ്ജനൻ
 ബൈകാതെതാൻദേവിച്ചിടീനാൻകുടലേ;
 ഞങ്ങിനേയുള്ളദ്വ്യാപാരകർമ്മങ്ങൾ
 അങ്ങവനൊന്നുമേലായ്കൊണ്ടനപരം
 തന്നുള്ളിലേറ്ററവിചാരംകലർത്തു
 നന്നവൻപിന്നെച്ചിട്ടിപ്പതിന്നായരോ
 നന്ദനത്തന്നെന്നന്നപ്പൊഴത്തെതകേ
 നാദിച്ചിരുത്തിച്ചിളനാൾകഴിച്ചുമ,
 മേൽപാമ്പൊക്കെയെടുപ്പിന്നായുള്ള
 മാതൃക്കളെ വല്ലാതെ നല്ലിച്ചവൻ
 ഭാഗ്യവാനായതന്നായന !

അങ്ങനെയൊരുവ്യക്തിയെന്നു നായ്
 നിന്നതുവെക്കുകണ്ടുദിനീസുത
 നന്ദനൻസഞ്ചമചാർകളാകിയ
 ബാലകന്മാരെയാസരിച്ചുനിടുക
 ചാലേവിളിച്ചുമധുർമായ്ചൊല്ലിനാൻ:—
 “ഞാനൊരുനല്ലുതണ്ടിന്നുചൊല്ലിടുന്നു.
 മാനസതാമിഗ്രഹിച്ചിനെല്ലുവരും.
 മാനുഷനായാൽചെറിയനാളേമുദാ
 മാനസേഭാഗവതധർമ്മീതികൾ
 സാധിച്ചുകൊൾകവേണംമനുജന്മാരി-
 മേദിനിയിങ്കൽചെല്ലാൻപണിതുചൊം.
 പാരിലിതുവളിച്ചിടുകിലുംപുന-
 രാശാസതപാപയുഗ്മിനീതുവാവും
 ബാല്യവാല്യകൃപാലങ്ങൾക്കിടവും
 ചാലേപ്രവൃത്തിക്കുശക്തിയില്ലേതുമെ
 യെപ്പുന്നത്തിങ്കലൊക്കെയുതരായ്,
 നന്ദികളായ്ചെന്നുകാമികളായോരോ
 രാഗഭേദങ്ങൾവിവശരായങ്ങന-
 ഭോഗികളായ്തരംമായാബലവശാൽ
 മറ്റൊരുജാതികൾക്കുംപുരുഷാത്മമി-
 ഷ്ശാദസാധിച്ചാനതതന്നിട്ട്തരും.
 എന്നിതെല്ലാംവിചാരിച്ചുകാണുമ്പോഴു-
 തിന്നിറ്റൊന്നാശങ്കയായ്ചമകിലോ
 ചെമ്മേദേവൻപദംബുജസേവയാ
 ജന്മപേദമൊഴിച്ചിടുകവേണ്ടതും-
 നന്നായ്നിരപിച്ചുകൊൾവെന്നല്ലാത്തതും”
 എന്നവൻചൊന്നതുകേട്ടമഞ്ചാലതം
 ചൊന്നാൻ“നിന്നുമേവിടെയീങ്ങെടും
 ഒന്നതന്നെഗുരവില്ലൊരുസംശയം
 എന്നാകയാലിതുനിന്നോടുചൊന്നതാ-
 രെന്നിതുകേട്ടറിയില്ലെങ്കിലും
 ഞങ്ങൾക്കുനൽകുന്നതുകേൾക്കയാൽ
 ഇങ്ങനെയൊരുതീർപ്പിന്നിരുന്നതും.
 നിന്നകതാരിപ്പറച്ചുവാറെങ്ങിനെ
 യെന്നതുഞങ്ങൾക്കുചൊല്ലിത്തരികെടോ!”
 എന്നവരൊന്നിച്ചുചോദിച്ചതുകേട്ടു
 ചൊന്നാനവരോടുദൻദനുജന്മാൻ:—
 മൂന്നുശതജനകൻതപസ്സിന്നുപോ-
 യന്നുസുരേന്ദ്രാദിദേവകൾവന്നുടൻ
 ദാനവമന്ദിരംസംഹരിച്ചുവെടിയാ
 മാനംനടിചെത്തിരിട്ടാസുകൾ.
 വീരോട്തിട്ടുപോർചെയ്തോരീടിനാ-
 രേറ്റൊരവശപ്പെട്ടസുന്ദരനായും.
 മണ്ഡാനനോത്തമാതാപുസംഭ്രമി-
 ച്ചിട്ടെങ്കിലുംപോയെന്നിപ്പുന്നതു
 കണ്ടുപിടിച്ചുസംഗ്രഹനാർമുദാ
 കൊണ്ടുപോകുന്നതുകണ്ടുവീനാധരൻ

ചാഴ്ചമല്ലേപുതളുതന്നോടിന്നിതു
 യോഗ്യമല്ലെന്നുൾചെയ്തവാങ്ങിടതും
 തന്നുസന്നിധിയെക്കൊണ്ടുപോയിടിനാൻ.
 ചെന്നിടുന്നിന്നെന്നനായീരത്തിനാൻ
 അനുമതാവിനാലുള്ള ശുശ്രൂഷക-
 ണ്ഡനാമോദവാസംകുലനടൻ
 ശിരോധാരംകൊണ്ടുപിശുമാതാവി-
 നാറ്റൊഴുതതന്നെനാചരതപത്തെയും
 ഭാഗവതധർമ്മീതിമതങ്ങളും.
 ആഗമാന്താചരസുക്ഷോപദേശത്തെയും
 ഭക്തപ്രഭാവങ്ങളെക്കേവലം
 മുക്തിവതത്തുംപ്രകാരമൊക്കവേ
 ചിത്തത്തെത്തെയുസന്നിധിമാർന്നിടുക-
 റെത്രയുമാദരവോടുകൂടിചെയ്തു.
 സ്ത്രീസ്വഭാവംകൊണ്ടുമാതാവിനങ്ങളു
 സാക്ഷാൽമന്നപോയിമറ്റൊരായയാ.
 നീക്കമൊഴിയുമുന്നീശ്വരാനുഗ്രഹാൽ
 സൂക്ഷ്മമായെങ്കലുറച്ചിതുസർവ്വവും
 അങ്ങിനെയുള്ള സ്വഭാവവികയാകുന്ന-
 തിങ്ങുമൊന്നസംഗതിതേറ്റവിൻ!”
 എന്നവരോടുപാമാത്മമൊക്കവേ
 ചൊന്നവനാനന്ദമൂർക്കൊണ്ടുസാദരം
 പിന്നെപ്പൊരുമുഷ്ടതത്തപത്തെയും
 മന്നവക്കല്ലൊമുപദേശിച്ചിടിനാൻ.
 പ്രാർത്ഥനാപരശാസനതാമരം
 ആഹ്ലാദമരണത്തൊന്നായ്തെളിഞ്ഞുടൻ
 വിഷ്ണുശ്ലോകങ്ങളെടീടിനാരേറവും
 കൃഷ്ണരാമാഭിപ്രായംകേൾക്കിനാൻ.
 ഏകനാംബാലനെശ്ശിക്ഷിച്ചുനിന്നു-
 വാക്കെയൊരുപോലെയാസ്സനാകുന്നതും
 പ്രാകൃതന്മാരാമുരുന്നസുന്ദരന്മാർ
 അകലമുല്പാന്നുടന്നിന്നാരേറവും
 ദാനവാധീരനർയ്യാപൊഴുതില-
 ജ്ഞാനികോപിച്ചുചാടുന്നതിൻമുന്നമേ
 നമുക്കുദോഷമല്ലെന്നിതുചെന്നിനി
 നിന്റായമെല്ലാമറിയിച്ചുകൊള്ളുവാൻ
 വൈകുന്നതെന്നവരുണ്ടായവസ്ഥകൾ
 വെറുക്കുന്നതോടുകൂടുന്നൊരുചൊല്ലിടിനാൻ.
 കോപിച്ചതുകേട്ടദാനവാധീരന്മാർ
 താപിച്ചുകൊന്നൊരുവേപിചെയ്യുനടൻ
 ചാടിപ്പറക്കുവെട്ടുന്നതെയങ്ങവൻ-
 പോടിയിട്ടുപിടിച്ചുവെട്ടിനിർത്തിച്ചൊന്നാൻ:—
 “എന്താടാകൾമുഖമർയ്യാനായനീ
 എത്രബലംകൊണ്ടിവിടെമമാത്തെയും
 ചെന്നിട്ടുനമ്മുടെമരിക്കൽതന്നെയും
 ശരിച്ചിരിയ്ക്കതെല്ലാശാരിയായി
 പരമനാഭനെപ്പറ്റിച്ചുകൊള്ളുനോ?”

പതികുടുംതന്നിൽ വച്ചു ഗ്രേസനായ
 നിമിഷത്തിനുമുമ്പായിട്ടുണ്ടാകാൻ
 ഏകദാർശ്യം കൊണ്ടു നില്പു സംശയം.
 എന്നാലിവിടെനിൽ ബന്ധുവായുള്ളവൻ
 നിന്നെവന്നിങ്ങരക്ഷിക്കുമെന്നാകിലോ
 നന്നെന്നെങ്ങിരിക്കുമെന്നോനവെന്നെ-
 തെന്നോടുകൂൾ! ചൊല്ലു ചൊല്ലിത്തന്നീട്
 എന്നിങ്ങിനെ പിതാക്കോപിച്ചു ചൊന്നു-
 വന്നു നഭശ്വാതൊഴുതവൻ ചൊല്ലിനാൻ:—
 “ഇന്നിങ്ങിരിക്കതന്നെയൊരു ബന്ധുവ-
 ല്ലിയിലാവല്ലേനായ ജഗന്മയൻ.
 നാനാചരാചരജാതികളുള്ളുവും
 നാനാവിധാത്മജന്മാസ്വഭാവത്തന്നിലും
 ഭൂവാരിവായ പരിപാദികുടുംതന്നിലും
 നീവാരതകനകാദികളിലും
 സമുദ്രസുഷിരസപത്രപാദികളിലും
 പ്രാണമസുരർക്കനാപ്രകടംതന്നിലും
 കാണായവറ്റിലും കേൾക്കായവറ്റിലും
 താനായ” നീറഞ്ഞുമറഞ്ഞു നില്ക്കുംപോൻ
 താനവിചാരമെങ്കുമുബന്ധുവാകുന്നത-
 ദീനപിതാമഹകൃപാബലമായതും
 താനല്ലയോസകലാത്തൈകബന്ധുവായ്
 സാനന്ദമൻപോട്ടുപാലിപ്പതൊക്കെയും.
 ഞനമിനിക്കുംഭവാനുംജഗന്മയ-
 സമാനനിവാസികൾക്കുംപുനരെന്നിയേ
 മറ്റില്ലൊരുബലമെന്നറിഞ്ഞീടുക.
 മുറുംജഗന്മയായീശനാകുംഭവാൻ
 നിത്യംനില്പിലെക്കുമുബന്ധുവമീശപ-
 നത്വത്താത്രവെന്നിങ്ങിനെതോന്നിയ
 ബുദ്ധിഭ്രമമതികുപ്പുമാമാസുരീ
 ബുദ്ധിമതിനെന്തുമിട്ടുകളഞ്ഞിനി
 ശുദ്ധാത്മനാസകലംസമീകൃത്യസൽ-
 ബുദ്ധ്യാഭാവമല്ലേനാനുഭവമുണ്ടു!
 വിശ്വൈകന്മനായകനാഭവാണെ”നന്ത-
 ണ്ടപ്പോഴോടത്തജൻമൊന്നതുകൂട്ടവൻ
 രത്നംചിതറുമിഴികളിൽനിന്നതി-
 കൾശരമാകുന്നതുകൂട്ട ചാടുംവണ്ണം
 കൂടിചുറ്റുംകൂട്ടിച്ചുറ്റുംകൂട്ടും
 ഉൽകൃത്യപൊട്ടിച്ചിരിച്ചുപരിഭ്രമം.
 “ദേവൈരുത്തേമില്ലസർവ്വേശ്വര-
 നാദിനാഥാനകൃപാബലമേവനും.
 കേവലമിങ്ങിനെയുള്ള ജഗന്മയൻ
 ദേവദേവൻമമശത്രുവെന്നിങ്ങനെ
 ഭാവംകലർന്നതായാപരാവശാൽ
 ഏവമുണ്ഡാസുരീഭാവമൊഴിഞ്ഞിനി-
 ഭാഗവതപ്രിയനായിരുന്നനന്ദ-
 മാഗമക്കാരുലാമാദിനാഥന്മാരും.

കേന്ദ്രാഭ്യർത്ഥനയ്ക്കുതന്നെ
 പുത്രൻപറഞ്ഞതുകേട്ടസുരേശ്വരൻ
 വെട്ടെന്നുവാളുമെടുത്തു നീറു“ല
 കൊട്ടൊഴിയാതെനിറഞ്ഞവൻതുണിതിൽ
 നില്പവൻവന്നരക്ഷിക്കണമിത്തരം
 ദുർഭാഷണംചെയ്തനിൽക്കുന്നനിന്നെത്താൻ
 വെട്ടിക്കളവ”നെന്നോടിയടുത്തതൻ
 മുപ്പിടികൊണ്ടൊന്നുകരതീടിനാൻതുണിന്മേൽ.
 വട്ടംതിരിഞ്ഞുവിറച്ചിതസ്ഫുടാധും
 പൊട്ടിത്തെരിഞ്ഞമർന്നുതൽപദേശവും
 വെട്ടുമിടിക്കരൽത്തെട്ടുമാറാശകൾ
 പൊട്ടുമാറന്ധകടാഹംവിറച്ചുരോ!
 കണ്ഠം!നടുത്തുമാറട്ടുമാറാസത്തൊട്ടും
 വട്ടത്തുണ്മലുംപിളർന്നുസംഭവമാത്

പുഷ്പാർച്ചിഭീഷണാത്യഗ്രയേങ്കരം
 മദ്ധ്യാഹ്നമാർത്താണ്ഡനല്ലതിക്കുംവണ്ണം
 ചാടിപ്പുറപ്പെട്ടുഭക്തനാംബാലനോ-
 ടോടിയടുത്തുചെന്നീടുമസുരനെ
 കൂടെത്തുടൻചെറുത്തുതടുത്തു-
 വാടലൊഴിഞ്ഞുതടാളംപേരിലയും
 കൈക്കൊണ്ടുലാൻവന്നുചെറുത്ടിനാൻ.
 മുഷ്കരന്മാർതമിലെത്തിയെതിർത്തുടൻ
 വിക്രമശക്താകലഹിച്ചുവൈഭവ-
 ശക്തിവ്യക്തകുടുംചാല്പുരുതേരുമേ.
 കണ്ടുനിൽക്കുംസകലാശാനിവാസിക-
 ഉണ്ടിൽപൂണ്ടാർഭയംകൊണ്ടനേകംവിധം
 കൊണ്ടാടിവർണ്ണസ്തുതിച്ചാർമുനികളും
 ക്ഷണതയെന്നിയേനിന്നവിരിച്ചെനും.
 പണ്ടിവണ്ണംകണ്ടതില്ലിനിയെന്നിതു
 കൊണ്ടുവിടത്തിൽവരുന്നതെന്നുള്ളതും
 സമ്പ്രതിചെമ്മേതിരിക്കുതാഞ്ഞവർ
 തന്മാറൻതൻപദംകൂട്ടിനിൽക്കുംവിധം,
 സമ്പ്രാസമയേസകലജഗന്മയ-
 നന്ധനാംഭാനവനെപിടിപെട്ടുടൻ
 ചിന്താവശോനപുരദാമദ്ധ്യദേ-
 ശാത്മുരീകൊണ്ടുചെന്നങ്ങിതന്നുടൻ
 തൻറമടിയിൽമലർത്തിക്കിടത്തിവി-

ഹൈന്ദവരും ക്രൈസ്തവരും
 കമ്പംവെട്ടത്തൊഴിയുണ്ടാക്കുകയാൽ
 വമ്പോടമതുപദങ്ങളാലും താഴെ,
 പിൻപുതുക്കെയിന്നുതൻപരങ്ങളാൽ
 സത്യതിലാസവൻമാരിടന്നീളവേ
 കീറിപ്പിളന്നുടനേറെച്ചിരിച്ചവൻ
 തേറ്റംപ്രകാരമതൾചെയ്യുമേലിപ്പം
 കാണാമിനിയെന്നതൾചെയ്യുന്നതരം
 ശോണിതംവന്നയതുന്നതിൽനിന്നുടൻ
 വാരിയെടുത്തുവളർക്കുടർമറ്റുകൾ
 ചാരുതിതമാറിവെങ്ങിനെതിടിന്നാൻ.
 ഹോമനാഭനേപ്രപഞ്ചംകുലക്കിയ-
 യന്നേരംമുഴുവന്നിട്ടമസുരരെ
 വേണമോലേറമുണ്ടാക്കിവാങ്ങേഴും
 കാനനംമുഴുപ്പിടിപെടുപാവകൻ
 താനുടനാശമറിഞ്ഞുവെണ്ണമ-
 ഭാനവരാതിലൊച്ചതുടങ്ങിനാൻ.
 ശേഷിച്ചവർപാഞ്ഞുപോയൊളിച്ചിടിനാൻ.
 ഭീഷണാകാരശോഷപ്രവൃത്തിമാറാ
 ഹോമപരാക്രമവേഗങ്ങൾകണ്ടുടൻ
 പാരംവിറച്ചുണ്ടുജഗദാസികൾ.
 കാരുണ്യവാരിധികാമഹലപ്രദൻ
 കാരണൻതാനതുകണ്ടുശമഞ്ഞെയും
 പാരാതെച്ചുണ്ടുസംഹാരസന്മേരിയ-
 ങ്ങാശ്ചര്യമോലിച്ചുന്നതളിടിന്നാൻ.
 അങ്ങിനെനാഥനേക്കണ്ടുപേടിക്കയാ-
 ലങ്ങാരുമേയെന്നയാഞ്ഞതാനന്തരം
 ബ്രഹ്മനംശ്രീമഹാദേവനമിത്രനും
 നിമ്ബന്മാരമരന്മാരപ്പിള്ളും
 കിന്നരചാരണകിന്യരുടൊപ്പം
 പന്നമട്ടുതപ്തപ്രജാപതിവഴുപ്പും
 യക്ഷവിദ്യാധരസിദ്ധമനുക്കളും
 രക്ഷസ്സുകളുമഗ്രസ്വസ്ഥാപിപ്പും
 പ്രേതപിശാചവേതാളനങ്ങളും
 ഭൂതങ്ങളുംവിഷ്ണുപാഷാടാദിനാഥം
 നാനാജനങ്ങളുംഭീതരായങ്ങുനി-
 ത്യാനന്ദരൂപനെന്നോക്കുതാഴ്ന്നാൽ
 പാദാംബുജംകണ്ടുദരാൽനമസ്കരി-
 ച്ചാദിച്ചുഷണുവെഴുത്തിത്തുടങ്ങിനാൻ :-
 “നാഥ!നമസ്തേനമസ്തേനാമാസ്മതേ
 പാഥോജനേതു!പരമ്പരപ്പുരോ!
 കാരുണ്യവാരിധേ!കാമഹലപ്രദ!
 കാരുണ്യപുരുഷ!നിത്യംനമോസ്മതേ!
 ലോകായലോകനാഥായലോകാത്മനേ!
 ലോകൈകകദേശിക!ലോകോദാരാത!
 ലോകസപരൂപ!ലോകസപതാകാരണ!
 ലോകൈകസർവ്വനിഖീനായതേനമഃ

മീനായ്പ്രളയപയോനിധിതന്നിൽനി
 താനാദികാലകളിച്ചുനടന്നൊരു
 ദാനവനെക്കൊന്നുവേദങ്ങൾവീണ്ടുസ-
 മാനേനപങ്കുജയോനിക്കുനൽകിയ
 ഭൂമീശാസ്ത്രമുതന്നാശ്വാപരി
 കാമദ!കാരുണ്യശാസനമോസ്മതേ.
 പാലാഴിയിലുരുങ്ങിപ്പിരിയുന്ന
 ചാലേപരിലോട്ടു “മായ”നിന്നുടൻ
 നേരേവിരവോടുയർത്തിയ്ക്കേതീർത്ത
 കാരുണ്യവാരിധേ!പാഹിനമോസ്മതേ.
 പാതിരച്ചുവണ്ണമാശ്വാധരിത്രിയെ
 കാതിൽതിരച്ചിട്ടുകൊണ്ടുപോയരോ!
 പാതാളലോകമകംപുക്കൊളിച്ചൊരു
 ദൈത്യയവീരനെപ്പുന്നിയായങ്ങുസാ
 കൊന്നുകളഞ്ഞുധരിത്രിയേയുംകൊണ്ടു
 വന്നതൽസ്ഥാനത്തിരുത്തിനാശനരം.
 പിന്നതതിർത്തുകുലപ്രജകളെ
 തന്നിലിരുത്തിയ്ക്കേരിച്ചുരുളിടിന
 പന്നഗേന്ദ്രോത്തമ!തല്ലരെവെമേ
 വവ്രാമരേ,വയം,വന്ദാമരേ,വയം.
 ഇന്നതികശുലനായൊരുവെട്ടുതൻ
 നന്ദനനേയുംജഗദാസികളേയും
 അന്നന്നുപ്രവിച്ചിട്ടമസുരനെ-
 കൊന്നീടുവാൻനരസിംഹമായിങ്ങനെ
 പാരംഭയങ്കരവേഷനാക്കെരിമാ
 ഹോമരതമവൻമാരിടന്നീളവേ
 കീറിക്കളഞ്ഞുകുടർമാലയുംമുറ്റ-
 മേറെത്തിളച്ചുവരുന്നതധിപും
 വാരിയണിഞ്ഞുഭയങ്കരനായിരു-
 ന്നോരുയോനകാകാ!നമോസ്മതേ.
 നാരായണ!ഹരേ!നാരായണ!ഹരേ!
 കാരുണ്യവാരിധേ!പാഹിനമോസ്മതേ.
 മേരിലിനിയുമുന്നനിരൂപോലൈതൽ
 കാലദേവതകുലോദാരോദാരോ
 കാലാലയംപ്രതിലേത്തുജഗത്രയ
 പാലനംമെയ്യുന്നകാരുണ്യവാരിധേ!
 കാലസപരൂപ!കാമപ്രദ!ദൈവമേ!
 പാലയ!പാലയ!നിത്യാനമോസ്മതേ.”
 ഏവമല്ലാതമതിശയഭക്തിലാ-
 ന്നാവോളമേറെസ്തുതിച്ചുനില്പുംവിധേയ
 ദേവോപനരൊന്നുകാണായ്കയാ-
 ലാദാലങ്ങൊരുഭൂതരണയാതെ
 ഭീതികുലനാണിപ്പുംജനസംസദി
 ധാതാവിനാലതിപ്രേരിതയായ് മുദാ
 ശ്രീലിഖിതാനതിസാരസ്വർത്തിപ്പ-
 ണ്ദാദരപൂർവ്വമടുത്തുചെന്നന്തരാ
 നേരേതിരുമുചെത്താനുകടാക്ഷിച്ചു

നോരയേപ്പെട്ടകുന്നനിന്നുതുലോഃ
 ധാതാപുതാനുരയേപ്പെട്ടടൽജാ-
 നാതാപുതനെയുമാശസിപ്പിച്ചുടൻ
 നല്ലതിതിനിനിയെന്തെന്നചിന്തിച്ചു
 മെല്ലെചിരിച്ചുപ്രാച്ഛാദനത്തെയും
 മുഖിൻനിന്തിച്ചുഹമാനിച്ചതുംചെയ്തി-
 തൻപോ“ടിതെല്ലാമിവണ്ണമായുന്നിതു;
 തന്മുരാന്തകളിയായതിതാക്കയും.
 കവചമൊഴിഞ്ഞിനിവൈകാതെചെന്നുനി
 നാരസിഹൊക്രിച്ചുണ്ടഭേവൽതൻറെ
 ചാരത്തുചെന്നുവെട്ടിനിസ്സാദം
 ദൈത്യാതിനനുടേകോപമശേഷവും
 തീർത്തുജഗതയംപാലിക്കുവേണമേ!
 എന്നരുൾചെയ്തനോത്തുപ്രാച്ഛാദനം
 നന്നായ്തൊഴുതുതൊഴുതുവിനീതനായ്
 മെല്ലെന്നുസംഹരിച്ചുപാദപങ്കജേ
 പാരാതെചെന്നുനമസ്കരിച്ചീടിനാൻ.
 വീണനമസ്കരിച്ചോരുക്കോശ്വാന
 കോണീവരനെയ്നീല്പിച്ചുസാദം.
 ചിത്തവിശുദ്ധിയോടാമൃതകുന്ദന-
 ഭക്ത്യാനമസ്കരിച്ചുണ്ടവിധുംചെയ്തു
 നിൽക്കുന്നതുകണ്ടുകാരുണ്യമുൾക്കനി-
 ണ്തലേമുദുസ്ഥിതവക്ത്രനാമീശപാൻ
 തുക്കൈകൾകൊണ്ടവൻതന്നെയടുപ്പിച്ചു
 വക്ഷസിചേർത്തുപുണന്നുപുണന്നുടൻ
 മൂലംനിമുക്കുന്മുഖേറിനഭേതിയാം
 വാല്യീയിൽവീണമുഴുകിക്കിടപ്പവൻ
 ത്വന്മാദകൾക്കുമിയിരുത്താതെ
 നൽമമുത്തിയെന്നനായ്സ്മരിച്ചിതു.

പ്രാച്ഛാദസൂതി.

“യുദ്ധജടിലോകൈകനാഥംനരസിംഹ-
 മാജ്ജവീരിയുപരാക്രമവാരിധിം
 ക്ഷണിനേതാമോക്യാപ്രാപ്തീഹമാമുഖ-
 മഗ്നിവിഭൂതിസ്വരൂപിണമവ്യയ-
 മപ്പുളജോഷുകാനന്തവിജുഭേണം
 ദുഷ്ടനാശനഖന്തേനമാമൃതം.
 ഭാവാരാധയോരുജാനുജംപാപദം
 വൈവേനാദളിമോകന്തേജരം
 ഭൂകിരണാജാധിനമാമൃതം;
 ഭൂതകൃതാവിമനീശംനമാമൃതം.
 ഖോകവിനാശാഞ്ചലിന ക്ഷുവിന്ദുവർഷ
 സമുപവിശാദാസംഭരേതിനമാമൃതം.
 അകാശഭൂമിസ്ഫുരജ്ജോതിരാദിമം
 സ്തോകേതനനാദവിശ്രാദംശാശ്വതം
 പാകാരിത്രോഞ്ജവാസംപൂജിതം

ഖോകാധിനാശകംഖല്പനമാമൃതം.
 സംസാരസിന്ധുതരംഗാകലാതനാം
 പുംസാമേദാമോഹനാശനവേദാന്ത
 വേദസംഗ്രഹംവിധമുഖ്യസേവക-
 മാമൃതജ്ഞംജനാർദ്ദനമാധവം
 മീനസ്വരൂപമസുരവിനാശനം
 നാനാവിധവേദ്യംഞ്ജുതാനന്മിതം
 അനന്ദരൂപമലോപനമവ്യയം
 ജ്ഞാനസ്വരൂപമജ്ഞാനവിനാശനം
 കച്ഛപന്യകരവേഷമനാമൃതം
 നിശ്ചലമാശ്രിതകല്പകുത്രഹം
 കായാപ്തവർണ്ണകമലവിശാലനം
 മായാമയമധുരൈകദനോരനം
 അസ്മൽജനകവിനാശനംനാരസിം-
 ഹോദ്യൽകളേബരംമോക്ഷദംശാശ്വതം
 നാരായണജഗദാസ്സദംയോഗിനാം
 പാരായണംപരാജാനംനമാമൃതം.
 അഞ്ജുനാനോഗേശവർജക!
 ചിന്തയമേനിൻപദാഞ്ചസുവാസ്യഭേ.
 മീമസ്വരൂപരണത്വമേനതോന്വിത
 മാമവസ്ഥാമിൻ!പരമാത്മനേനമേ
 നാഥജയജയ!നാരായണജയ!
 പാഥോചലോചന!പത്മനാഭജയ!
 വിജ്ഞാജയജയ!വിശ്വഭാര!ജയ!
 ജിജ്ഞുമാമാമരസോദ്യ!ജയജയ!
 ദവീകരേന്ദ്രശയന!ജയജയ!
 ശർവപന്യ!ശരണാഗതലാസവ!
 ഭക്തപ്രിയ!ജയ.പാപവിനാശന!
 മുക്തപ്രദ!മുനിവ്രന്ദനിഷേവിത!
 സ്വപദംഭംഗമാചാര്യ!ജയ!ജയ!
 താപസാന്തസ്ഥിത!താപാപഹരി!ജയ!
 സർവലോകേശ!ജയ!ജയ!സന്തതം
 പൂർവദവാഹരിപുരുഷോത്തമ!ജയ!
 കാമിതഭായക!സോഭമിംബാനന!
 കോമളാകാ!ജയജയ!ശ്രീപാത്.
 മൂന്നായിളങ്ങിനിന്നീടുന്നലോകത്തി-
 ന്നായിളങ്ങുന്നതയ്യരാനേ!ഹരേ!
 നിന്മഹാമായാപുണങ്ങളിൽനിന്നുടൻ
 ബ്രഹ്മാദിമുത്തികളല്ലുന്നായിതു.
 രാജസമായഗുണാശ്രിതൻബ്രഹ്മതം
 രാജീവനേത്രനാംവിജ്ഞാസതാശ്രിതൻ.
 താമസനായഗുണാശ്രിതനായിട്ടു
 കാമാരിയുമുത്തിഭേദങ്ങളിങ്ങനെ;
 ലോകസുഗുണവിതിസംഹാരപുണ്-
 റേകനായ്നീതന്നെചെയ്തപോരുന്നതും.
 മൂന്നായമുത്തികളൊന്നായിളങ്ങിനിട്ടു
 നിന്നെയുംനീയൊഴിഞ്ഞാരിഞ്ഞീവോക്

പ്രജാദസ്തുതി-സവ്യാഖ്യാനം.

“പൃത്വജിംഭോകൈകനാഥംസംസാരമാജ്ഞവീര്യപരാക്രമവാരിധിം* അഗ്നിനേത്രാലോകപ്രാപ്തജിഹ്വാ മുഖം അഗ്നിവിഭൂതിസമ്പ്രദിനമവ്യയം* അഷ്ടഭുജോഷ്ടകാനന്തവിജ്ഞാനോദ്യുനാശനാഖടനാനമാമൃതം.”

പൃത്വജിംഭം=പൃത്വജിയേ: (ഗുർ=ഭാരം. ജടി=ജടയുജുവൻ) ഭാരമേറിയ ജടയോടുകൂടിയവനെ. ഭോ കൈകനാഥം=ഭോകങ്ങൾക്കു ഏകനാഥനെ. ഭോകങ്ങൾ=ഭൂലോക ഭുവർലോക സ്വർലോക മഹർലോക ജ നലോക തപോലോക ബ്രഹ്മലോകങ്ങൾ അതല വിതല സുതല രസാതല തഥാതല മഹാതല പാതാളങ്ങൾ ഇങ്ങിനെ പതിന്നാല്. ഏകനാഥൻ=താൻതന്നെ നാഥനായുള്ളു എന്നുള്ളവൻ. അജ്ഞം=വജ്രക്കു; സ ത്വം- വീര്യം=പ്രഭാവം. പരാക്രമം=ശക്തി. വാരിധി=സമുദ്രം. അഗ്നിനേത്രം=തീക്കണ്ണു. അലോകം=നോട്ടം. പ്രാപ്തം=പരാക്കപ്പെട്ടതു. ജിഹ്വാമുഖം=നാവിന്റെ മുൻഭാഗം. അഗ്നി=തീയ്. വിഭൂതി=വലുപ്പം; ശക്തി. സമ്പ്രദിനം=അകൃതിയാടുകൂടിയവനെ. അവ്യയം=നാശമില്ലാത്തവനെ. വികാശമില്ലാത്തവനെ; അഷ്ട ഭുജോഷ്ടകം=ഏഴുകൈകളുടെ തീക്ഷ്ണമായ ശക്തി. അനന്തം=അനന്തമില്ലാത്തതു. വിജ്ഞം=വലുപ്പം. ഊദ്യുനാശനാഖടനം=ചീത്തഅളകളെ ഇല്ലായ്മചെയ്യുന്നപക്ഷം പല്ലം. നമാമി=(ഞാൻ നമിക്കുന്നു. അ ധരം=ഞാൻ. നമിക്ക=തലകുനിച്ചു വണങ്ങുക.

സാരം—കുടിലജടാധാരിയായി പതിന്നാലുലോകങ്ങൾക്കും താൻ തന്നെ ഏകനാഥനായി മനുഷ്യ ണ്റെയും സംഹത്തിന്റെയും അംഗങ്ങൾ ചേർന്ന രൂപത്തോടുകൂടിയവനായി സത്വം, പ്രഭാവം, ശക്തി ഇവ കൾക്കിരിപ്പിടമായി തീക്കണ്ണുകൊണ്ടുള്ള നോട്ടംകൊണ്ടു രോഭോമദാനമായിരിക്കുന്ന നാക്കിന്റെ അഗ്രത്തോടു കൂടിയവനായി അഗ്നിമയമായി അത്യന്തം ജാജപ്രഭാനമായ സമ്പ്രദിനത്തോടുകൂടിയവനായി നാശമില്ലാത്തവ നായി ഏഴുകൈകളുടെ തീക്ഷ്ണമായ ശക്തി അവസാനമില്ലാതെവലിച്ചിരിക്കുന്നവനായി ഭുജന്മാരെനശിപ്പി ക്കുന്ന നഖങ്ങളോടും പല്ലുകളോടും കൂടിയവനായി രോഭിക്കുന്ന ഈ ദിവ്യമുത്തിയെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

“വേദാഗ്രദയോതജാനജംവാപദം ദൈവനാദത്രിലോകഭയങ്കരം * ഭൂരികരുണാജവധിനമാമൃതം”

വേദാഗ്രദയോതജാനജംവാപദം=വേദാ (ഭയങ്കര) മായ ഹൃദയം (നെഞ്ചു) ഉൾ (തട)ജാന (മു ട്) ജംവാ (കാൽവണ്ണ) പത്തു (കാല) ഇവയോടുകൂടിയവനെ. ദൈവനാദത്രിലോകഭയങ്കരം=ഭയങ്കരമായ ശ ബ്ദംകൊണ്ടു മൂന്നുലോകങ്ങൾക്കും ഭയത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നവനെ. ഭൂരി=ഏറെയും. കരുണ=ദയ. ജവധിം=സമുദ്ര ത്തെ. ഭൂരികൃതാദം=ഏറെയും ദൂരമാക്കപ്പെട്ട അംഭി (പാപ)ത്തോടു കൂടിയവനെ. അനിരം=എല്ലാവും.

സാരം—വിസ്താരവും കഠിനതയ്ക്കൊണ്ടു പേടിയിൽ ഉണ്ടാക്കുന്ന മാറിടം തുട മുതലായ അവയവ വിശേഷാത്താടു കൂടിയവനായി ഉച്ചാരണമായി അദ്വൈതസാരമുണ്ടാക്കുന്ന മൂന്നുലോകത്തും ഉള്ള അളകൾക്കും ഭയത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നവനായി ഏറിയോളം ഭയവിന്റെ അസ്ഥാനമായി പാപനാശനായിരിക്കുന്ന ഈ ദിവ്യ മുത്തിയെ ഞാൻ എല്ലാവും നമസ്കരിക്കുന്നു.

“ലോകവിനാശാഞ്ചലി സൂക്ഷ്മവിന്ദുവൽ സുഖവിശാദാംസ്വശക്തിനമാമൃതം”

ലോകവിനാശാഞ്ചലി സൂക്ഷ്മവിന്ദുവൽ=ലോകവിനാശാഞ്ചലിയുടെ (പ്രളയസമുദ്രത്തിന്റെ) സൂ ക്ഷ്മ (ഏറെയും ചെറിയ) ത്തിന്ദു (തുള്ളി) പോലെ. സ്വലവിന്ദു=പരന്ന നിറത്തുള്ള വികശക്തിയുടെ വി രാത്രപം. സ്വശക്തി=തന്റെ ശക്തി.

സാരം—കല്പാന്ത പ്രളയകാലത്തു സർവ്വ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന സമുദ്രത്തിലെ ജലം പരമാത്മത്തിൽ പരമാനക്കളായ അനേകം അനേകം വെള്ളത്തുള്ളികളെക്കൊണ്ടുള്ളതായതുപോലെ പതിന്നാലുലോകങ്ങളും സത്യദൈവശക്തിയുടെ അനേകം അനേകം സൂക്ഷ്മരൂപങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിറയപ്പെട്ട് ഒരു സ്വരൂപമായും സർവ്വ നിറത്തും വിളങ്ങുന്നു. അങ്ങിനെയുള്ള ഈ ദിവ്യശക്തിയെ ഞാൻ നമിക്കുന്നു. ലോകവിനാശാഞ്ച ലിയെ ഇവിടെ ഉപമിച്ചതുകൊണ്ട് ലോകവിനാശകാലത്തു അഞ്ചലിയല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമില്ലാത്തതും അഞ്ച ലിപരമാനപ്രായങ്ങളായ ജലവിന്ദുക്കളെക്കൊണ്ടു സംവിട്ടിതായ മഹാസമ്പ്രദമല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ലാത്ത തും, അകുന്നതുപോലെ പരമശക്തനായ സർവ്വശാസനല്ലാതെ പതിന്നാലുലോകങ്ങളിലും മറ്റു യാതൊന്നുമില്ലാ ന്നും സർവ്വലോകങ്ങളും താൻതന്നെ എന്നും താനല്ലാതെ മറ്റൊന്നും ഒരു സ്ഥലത്തുമില്ലെന്നും താനല്ലാ ത്ത സ്ഥലമില്ലെന്നും സാധിച്ചിരിക്കുന്നു.

“അകാശഭൂമിസ്സുജ്യോതിശാഭിംസ്തോകേതരാനന്ദവിഗ്രഹംശാശ്വതം * പാകാരിഭുജാഞ്ചലി പാസച്ചജിതംലോകാധിനായകം വിസ്തൃതമാമൃതം”

അകാശഭൂമിസ്സുജ്യോതിസ്സ്=അകാശത്തിലും ഭൂമിയിലും (സ്തോത്തായ) ശോഭിക്കുന്ന (ജ്യോതിസ്സ്)

തെങ്ങു. അരിമം=അരിയേക്കു. സ്തോമകേതമാനന്ദവിഗ്രഹം=സ്തോമകേതം (അനല്പ) മായ അനന്ദ സ്വരൂപനെ. അനന്ദം=(ഇവിടെ) നിവൃത്തി. ശാശ്വതം=എന്നേക്കും നിലനില്ക്കുന്നവനെ. പാകാരി ഭക്താഞ്ജനാവാസപുഷ്പതം=പാകാരി (ദേവേന്ദ്രൻ) ഭക്തൻ (ശബൻ) അഞ്ജനാവാസൻ (ബ്രഹ്മാപു) ഉപ രാജ് പുഷ്പക്കുളുപ്പവനെ. വേദാധിപനായകം=ലോത്തിന അധിപനായകനെ. (അധിപതിയെ) വിഷ്ണു= വിഷ്ണുവിനെ (സർവ്വപ്രാപിയെ)

സാരം—അകാരവും ഭൂമിയും എങ്ങും കരുപോലെ നിറഞ്ഞുപ്രകാശിക്കുന്ന ഭിദ്യതേജസ്സോടു കൂടിയ വന്നായും അഭിമുഖമെടുത്തായും അത്യന്താനന്ദരൂപനായും എന്തോടും നിലനില്ക്കുന്നവനായും ഉന്മൂല ശിവൻ ബ്രഹ്മാപു എന്നീദേവന്മാരാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനായും സമസ്തലോകങ്ങൾക്കും അധിപതിയായും സർവ്വപ്രാപിയായും ഇരിക്കുന്ന ഈ ഭിദ്യസ്വരൂപത്തിനെ ഞാൻ നമിക്കുന്നു.

“സംസാരസിന്ധുതരംഗാക്ഷരാത്മനാം പുംസാം മഹാമോഹനാശനം വേദാന്തവേദസ്വരൂപം വി ധിദ്യുസ്വധിതം അഭ്യമജ്ഞാനജനാർദ്ദനം മാധവം * മീനസ്വരൂപമസുരവിനാശനം നാനാവിധവേദോപ്ലേ ജാതസ്ഥിതം * അനന്ദരൂപം അലോപകമദ്യം ജ്ഞാനസ്വരൂപമജ്ഞാനവിനാശനം * കച്ഛപസുകരവേഷ മനാദ്യം നിശ്ചലമാശ്രിതമല്ലകഭൂതം * കായാപുവണ്ണംകമവിരോചനം മായാമയം മധുക്കൈടലനാശ നം * അസുജ്ജനകവിനാശനം നാസംഹാരാദ്യൽകളഞ്ചരം മോക്ഷം ശാശ്വതം * നാരായണം ജഗദാസ്ത ഭംയോഗിനാം പാരായണം പരാത്മാനം നമാമ്യഹം”

സംസാരസിന്ധുതരംഗാക്ഷരാത്മനാം പുംസാം=സംസാരം (അത്പ്രകൃതകളത്രാദികളിൽ ഭൂമിയിട്ടു ജ നനമജ്ഞാൻമാർക്കു വശവത്തിയായി ഉഴുന്ന അറസ്ഥി) അകന്നസിന്ധു (കടൽ) തരംഗങ്ങളെ (തരക)ളാൽ അ ക്ഷലം (പരവശം) ആയ അത്മാ (ജീവാത്മാ)വാടു കൂടിയ പുമാന്മാരുടെ (പുരുഷന്മാരുടെ) മഹാമോഹനാശ നം=വധിയെ അശാപാശത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നവനെ. വേദാന്തവേദസ്വരൂപം=വേദാന്തസാരംകൊണ്ടു അറി യപ്പെട്ടസ്വരൂപത്തോടുകൂടിയവനെ. വേദാന്തം=വേദത്തിന്റെ അന്തം. (അവസാനഭാഗം) പ്രധാനമായ അഭ്യമജ്ഞാനം വേദത്തിനുള്ളിൽ കടവിവത്തേതു്; ഒരു പനിവത്തു്, ഉഷ്ണിനെ ഉതിന്ന വേഗ് പരയുന്നതു വേദസാരങ്ങൾ മുഴുവനും ഇതിൽ അടങ്ങുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ. ജൈമിനിമഹർഷിയുടെ പൂർവ്വമീമാംസയുടെ ഉത്ത രഭാഗമാണെന്നു ഭൂമിയിലു ചിലർ ഈ ഭാഗത്തെ ഉത്തരമീമാംസ എന്നു വ്യവഹരിക്കുന്നതു ശർയല്ലാത്തതാകുന്നു. വേദാന്തമെന്നു് ഈ ഭാഗത്തെ പ്രത്യേകം എടുത്തുപറയുന്നതു വേദങ്ങളുടെ അവസാനത്തിൽ ഉപനിഷത്തു കൾ വിവരിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ സ്ഥാപിതമായ ഭാഗമാകുകൊണ്ടാകുന്നു. വിധിമുഖ്യസ്വധിതം=ബ്രഹ്മാപു മുതലായ വരാൽ സേവിക്കപ്പെട്ടവനെ. അഭ്യം=അഭികാരണസ്വരൂപനെ; അജ്ഞം=തം അജ്ഞം; അ അജ്ഞം; അജ്ഞം= ജ്ഞാനമില്ലാത്തവൻ. ജനാർദ്ദനൻ=വിഷ്ണു. മാധവൻ=വിഷ്ണു. മീനസ്വരൂപം=മത്സ്യരൂപത്തെ ഗാർഹ്യവനെ. അ സുരവിനാശനം=അസുരന്മാരെ വിശേഷേണ നശിപ്പിക്കുന്നവനെ. നാനാവിധവേദോപ്ലേജാതസ്ഥിതം=പലപ്രകാരത്തിലുണ്ടാരി യത്തക്കവനെ. അഞ്ജനാവാസമിതം=താമരപ്പൂവിൽ ഇരിക്കുന്നവനെ. അലോപകൻ=വണ്ണഭേദമില്ലാത്തവൻ. അ വ്യയം=നാശമില്ലാത്തവനെ. ജ്ഞാനസ്വരൂപം=ജ്ഞാനരൂപനെ. ജ്ഞാനം=മുക്തിബോധം. ലക്ഷണവിനാ ശനം=അറിയില്ലായ്മയെ ഇല്ലായ്മചെയ്യുന്നവനെ. കച്ഛപം=അമ. സുകരം=പന്നി അനാദ്യനം=അഭിയും അ വ്യസാനാമില്ലാത്തവനെ. നിശ്ചലം=ഇളക്കമില്ലാത്തവനെ. അശ്രിതകല്ലകഭൂതം=അശ്രിതന്മാർക്കു കല്ലുവു ക്കുതെ. കായാപുവണ്ണം=കായാവിന്റെ പൂപോലെ നിറമുള്ളവനെ. കമലം=താമര. വിരോചനം=കണ്ണു. മായാമയം=മായാരൂപനെ. മധുക്കൈടലനാശനം=മധുക്കൈടലൻ എന്നീ അസുരരെക്കൊന്നവനെ, അസുജ്ജന കവിനാശനം=ജ്ഞങ്ങളുടെ അച്ഛനെ നശിപ്പിച്ചവനെ. നാസംഹാരാദ്യൽകളഞ്ചരം=നാസംഹാര (മനുഷ്യ) സിംഹ) സംബന്ധിയായി; മദ്യത്തു് (ശോഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നതു്) ആയ കളഞ്ചരം (ദേഹം) ഉള്ളവനെ. മോക്ഷ ഭംയോഗിതെക്കൊടുക്കുന്നവനെ. ശാശ്വതം=എന്നേക്കും നിലനിൽക്കുന്നവനെ. നാരായണൻ=മുളക്കളിവും വെള്ളത്തലവും മറ്റും വാഴ്കുകൊണ്ടാണു വിഷ്ണുവെന്നു നാരായണൻ എന്നു പേരുണ്ടായതു്. ജഗദാസ്തഭം=ലോക ങ്ങളുടെ ഇർപ്പിടമായിട്ടുള്ളവനെ. യോഗിനാംപാരായണം=യോഗികളുടെ പാരായണനെ. യോഗികൾ=യമ നിയമാസനപ്രാണായാമപ്രത്യാഹാരധാരണാധ്യാനസമാധികളാകുന്ന അപ്സംഗയോഗത്തോടുകൂടിയവർ; പാരാ യണംചെയ്യുപറിക്ക. പരാത്മാനം=ശ്രേഷ്ഠമായ ചൈതന്യശക്തിയെ.

സാരം—ജ്ഞാനമജ്ഞമാകുന്ന സമുദ്രത്തിന്റെ തിരമാലകളിൽ വീണുഴുകയാൽ ഏതൊരു പരവശ നായ പുരുഷന്മാരുടെ സംസാരഭ്രമത്തെ ഒഴിക്കുന്നവനായും വേദസാരസ്വരൂപംകൊണ്ടു അറിയിപ്പെടത്തക്ക സ്വരൂപത്തോടു കൂടിയവനായും ബ്രഹ്മാപു മുതലായവരാൽ സേവിക്കപ്പെട്ടവനായും അഭികാരണനായും ജന്മവി ഹീനനായും ദുഷ്ടവിരോധിയായും ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ കമിതാവായും മത്സ്യരൂപത്തെ കൈക്കൊണ്ടവനായും അ സുരന്മാരെ നശിപ്പിക്കുന്നവനായും പല പേരുകളും രൂപങ്ങളും കൊണ്ടു പല വിധത്തിൽ അറിയപ്പെടേണ്ടവ നായും താമരപ്പൂവിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നവനായും അനന്ദരൂപനായും വണ്ണവിഹീനനായും നാരാമില്ലാത്തവ

നായും തത്താനസപത്രപിനായും മോക്ഷമാഗ്നിശാധകബലിയെ നശിപ്പിക്കുന്നവനായും അമരായും പന്നി
 യായും അവതരിച്ചവനായും അഭിയുക്തനായും ഇല്ലാത്തവനായും ഇളക്കമില്ലാത്തവനായും അശ്വിതന്മാക്കു ഏ
 തുംകൊടുക്കുന്നതിന്നു സന്നദ്ധനായും കറുത്തനിറത്തോടു കൂടിയവനായും താമരക്കണ്ണനായും കായാത്രപിനായും മ
 ധ്വക്കെകടന്മാരായ അസുന്മാരെ നശിപ്പിച്ചവനായും ഞങ്ങളുടെ അച്ഛനെ കൊന്നവനായും നാസിഹോത്രപി
 നായും മോക്ഷദായകനായും എന്നേക്കും നിലനില്ക്കുന്നവനായും നാരായണനായും ലോകങ്ങൾക്കു ഇരട്ടിഭവ
 യായും യതീശപാദമാക്കു അഭ്യസിക്കുന്നതിനുള്ള വേദാന്തമുൽഭിമാനായും പരമചൈതന്യവാനായും ഇഹലോകം ഉ
 ദിച്ചുമുത്തിയെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

“അംബുജനാഭ! നാഗേശപത്മകൾ! ചിന്മയമേനിൻപദാബ്ജസേവാസ്തു മേ * ഭീമ! പരമാ
 ന്ത്യം നതോന്യീത മാമവ! സ്വാമിൻ! പരമാത്മനേനമഃ”

അംബുജം=താമര. നാഗേശപത്മകൾ=സുപ്തശ്രോണുനായ കട്ടിലിൽ ഗമിച്ചവൻ. ചിന്മയം=
 ജ്ഞാനമയം. പദാബ്ജം=കുലാകുന്ന താമരപ്പൂ. സേവാസുതം=സേവഭവിക്കട്ടെ എന്നിഷ്ട്; സേവ എന്നി
 ക്കു ഭവിക്കട്ടെ. ഭീമസ്വപത്രപശാന്ത്യം=ഭയങ്കരമായ അശ്വതിയെ ശാന്തിചെയ്യുന്നതിന്നു. നതോന്യീത=നി
 നക്കായി ഞാൻ നമിക്കുന്നു; മാം അവ=എന്നെ രക്ഷിച്ചാവും. സ്വാമിൻ!=നാഥ! പരമാത്മനേനമഃ=പരമാ
 ത്മാവിനായിക്കൊണ്ടു നമസ്. പരമാത്മാവു=ദൈവചൈതന്യശക്തി; നമസ്=നമസ്കാരം.

സാരം—പത്മനാഭനായി അനന്തനാകുന്ന മെത്തമേൽ പള്ളികൊള്ളുന്നവനായി ജ്ഞാനസപത്ര
 പിനായ നിന്തിരുവടിയുടെ താമരപ്പൂങ്കായുള്ളട ഭജനം പുനിക്കു ഭവിക്കാറാകണമേ; ഭയങ്കരമായ അശ്വതിയെ
 ഈ നാസിഹോത്രപി ശാന്തമാക്കുന്നതിനായി ഞാൻ അങ്ങേ നമസ്കരിക്കുന്നു. അല്ലയോ നാഥ! അശ്വിതന്മാരായ
 അടിയനെ രക്ഷിക്കണമേ! പരമാത്മാവായ അങ്ങേക്കായിക്കൊണ്ടു നമസ്കാരം.

“നാഥ! ജയജയ! നാരായണ! ജയ പാഥോജലോചന! പത്മനാഭ! ജയ * വിഷ്ണു! ജയജയ! വിശ്വം
 ഭര! ജയ ജിഹ്വമുഖാമരസേവ്യ! ജയജയ! * ദവീകരേന്ദ്രശയന! ജയജയ! ശേഖരവ്യ! ശരണാഗതവത്സവ! *
 കേരളിയജയ! പാപവിനാശന! മുക്തിപ്രദ! മുനിവൃന്ദനിഷേവിത! * നാഗവരംഗമാചാര്യ! ജയ! താപ
 സാന്തസ്ഥിതതാപാപഹര! ജയ * സർവ്വലോകേശ! ജയജയസന്തതം പൂർവ്വദേശ! പൂർവ്വദേശ! പൂർവ്വദേശ! പൂർവ്വദേശ! പൂർവ്വദേശ!
 മിതദായക! സോമജിബാനന! കോമളാകാര! ജയജയശ്രീപതേ!” *

പാഥോജലോചനൻ=താമരക്കണ്ണൻ. പത്മനാഭൻ=താമരയുള്ള നാഭിയോടു കൂടിയവൻ. വിശ്വം
 ഭരൻ=എല്ലാവരും ഭരിക്കുന്നവൻ. ജിഹ്വമുഖാമരസേവ്യൻ=തേവേളൻമുതലായ ശവന്മാരാൽ സേവിക്കപ്പെ
 ടുവാൻ യോഗ്യൻ. ദവീകരേന്ദ്രശയനൻ=സുപ്തശ്രോണു (അനന്ത)നിൽ കിടക്കുന്നവൻ. ശേഖരവ്യൻ=ശേഖ
 നാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടത്തക്കവൻ. ശരണാഗതവത്സവൻ=ശരണംഗമിച്ചവരിൽ വാത്സല്യമുള്ളവൻ. മുക്തിപ്ര
 ദൻ=മോക്ഷത്തെ കൊടുക്കുന്നവൻ. മുനിവൃന്ദനിഷേവിതൻ=മുനിമാരുടെ കൂട്ടത്താൽ സേവിക്കപ്പെട്ടവൻ.
 നാഗവരംഗമാചാര്യൻ=പരാചരലോകഗുരു. താപസാന്തസ്ഥിതൻ=മുനിമാരുടെ (അന്തഃ) ഉള്ളിൽ ഇരിക്കുന്നവ
 ന്. താപാപഹരൻ=ഭുഖത്തെ ഇല്ലായ്മചെയ്യുന്നവൻ. സർവ്വലോകേശൻ=എല്ലാലോകങ്ങൾക്കും ഇശ്വരൻ.
 സന്തതം=എല്ലായ്പ്പോഴും. പൂർവ്വദേശം=അസുന്മാരും. കാമിതദായകൻ=അഗ്രഹിച്ചതിനെ കൊടുക്കുന്നവൻ.
 സോമജിബാനനൻ=ചന്ദ്രജിബാംപോലെ മുഖമുള്ളവൻ. കോമളാകാരൻ=മനോഹരമായ രൂപത്തോടു കൂടിയ
 വൻ. ശ്രീപതേ=ലക്ഷ്മിയുടെ തോപ്പ്. ജയ! ജയ! എന്നുള്ളതു എല്ലാം ജയിച്ചാവും! എന്നർത്ഥമാക്കിക്കൊടുത്തത്.

സാരം—സർവ്വേശ്വരനായി സർവ്വജ്ഞക്കളിലും നിവസിക്കുന്നവനായി താമരക്കണ്ണനായ പത്മനാഭ!
 നീ ജയിച്ചാവും! സർവ്വപിനായി സർവ്വജനനിന്ദനാചായി ഇന്ദ്രാദിവർമ്മരാൽ സേവ്യനായി ശ്രീ അനന്ത
 നിൽ പള്ള കൊള്ളുന്നവനായി പരമേശ്വരനായി ശരണംഗമിച്ചവരിൽ കൃപയുള്ളവനായി കേരളിയനായി
 പാപനാശനനായി മോക്ഷത്തെ കൊടുക്കുന്നവനായി മുനിമാരുടെ കൂട്ടത്താൽ സേവിക്കപ്പെട്ടവനായി! ചക്രവ
 കൈകൾതലയരികുന്ന നിന്തിരുവടി ജയിച്ചാവും! ഭൃഷിമാരുടെ ഉള്ളിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നവനായി പുനസ്ത
 നാശനനായ സർവ്വലോകങ്ങൾക്കും ഇശ്വരനായിരിക്കുന്ന നീ എല്ലാപ്പോഴും ജയിക്കണമേ! അല്ലയോ! അസുന്മാരേ!
 ഉത്തമപുരുഷാ! കാമിതത്തെ തരുന്ന ചന്ദ്രതുവൃദ്ധ! സുന്ദരസ്വരൂപ! ലക്ഷ്മീവല്ലഭ! നീ ജയിച്ചാവും! ജയിച്ചാവും
 ജയിച്ചാവും!

“മൂന്നായി ഉഷിനിനീട്ടുന്നലോകത്തി രുന്നായി ഉണ്ണുന്നതന്വരാണേഹരേ! * നിന്ദനമാനാഗുണങ്ങളിൽനിന്നുടൻ
 ബ്രഹ്മാദിമുക്തികളല്ലുന്നതായിതു * രാജസമാധുനാശ്രിതൻ ബ്രഹ്മനും രാജീ വനേത്രനും വിഷ്ണു സ
 തപാശ്രിതൻ * താമസമായഗുണാശ്രിതനായിട്ടു കാമാരും മൂർത്തിമേടങ്ങളിങ്ങനെ * ലോകസുഖസ്ഥിതി സഹോ
 രപ്യംപുന്ന ഭേകനായ നീതന്നെചെയ്യപോതുന്നതും * മൂന്നായമുക്തി കളൊന്നായി ഉഷിനിനിന്നെയും നീ യൊഴ് ഞ്ഞാ
 റിത്തീട്ടുപോൾ * ഹരേ=(ഹരിയേ) വിഷ്ണുവേ ബ്രഹ്മാദി=ബ്രഹ്മൻ മുതലായമുക്തികൾ, (ശരീരങ്ങൾ) ഉള്ളുന്നതായ്=
 ഉണ്ടായവരായ്. രാജസമാധുനാശ്രിതൻ=രാജസമുപേക്ഷിതൻ അശ്രയിച്ചവൻ. രാജീവനേത്രൻ=താമരക്കണ്ണൻ.
 സതപാശ്രിതൻ=സതഗുണത്തെ അശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നവൻ. കാമാരി=ശിവൻ. സർഗ്ഗം=സൃഷ്ടിസ്ഥിതി.

രക്ഷി. സംഹാരം=നാശം. ഏകൻ=ഒരുത്തൻ.

സാരം—മൂന്നുലോകങ്ങൾക്കും ആധാരഭൂതനായി നിൽക്കുന്ന ദൈവമേ! നിന്റെ മഹാമായയുടെ മണ്ഡലതലമേള ഗുണങ്ങളിൽ നിന്നുമാണ് ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാർ ഉണ്ടായത്. അതിൽ രാജാക്കന്മാരെ അശ്രയിച്ച സൃഷ്ടിയെന്നതു ബ്രഹ്മാവും സത്യാലോകത്തെ അശ്രയിച്ച രക്ഷിക്കുന്നതു വിഷ്ണുവും താമ്രലോകത്തെ അശ്രയിച്ച സംഹരിക്കുന്നതു ശിവനും ആകുന്നു. എന്നാൽ ഈ ത്രിമൂർത്തികൾ പരബ്രഹ്മമുക്തിയായ നിന്റെ മായാഭാവത്തിന്റെ ഗുണമുക്തിയത്തിൽ നിന്നുത്ഭവിച്ചവരാകകൊണ്ട് അവർ മൂന്നുലോകം നീ ഒരുത്തൻതന്നെയാകുന്നു. ഭൗമകുപ്പിസ്ഥിതിസംഹാരങ്ങളും നീ ഒരുത്തൻതന്നെയാണ് ചെയ്യുന്നതു്. മുമ്പുതന്നി കൾ ഒന്നായി ശോഭിക്കുന്ന നിന്നെ നീയല്ലാതെ ആരും അറിയുന്നില്ല.

“വേദവുംകൊണ്ടു ജഡയിൽപോയൊരു മേടാനായ ഹിരണ്യാക്ഷനെക്കൊൽവാൻ * മത്സ്യമാ യനു ഭവിച്ചതു മാശ്രുതവസ്വലനാകുന്ന നാഥ! ഭവാനല്ലോ * ക്ഷീരാംബുധിമഥനത്തിന്നു മന്ദരം നേരേമുതു കിൽ ധരിച്ചതും നീയല്ലോ * ഉവിയുകൊണ്ടു രസാതലപുഴക്കാരെ ശവിതനായ ഹിരണ്യാക്ഷനേത്തലാ * ഹോണിയായ് ചെന്നവൻതന്നെവധിച്ചുടൻ ക്ഷോണിയതേററമേൽപൊങ്ങിച്ചതുംഭവാനു * ഉന്നന്നരസിം ഹവേഷംധർച്ചമെന്നെരക്ഷിപ്പതിനായിട്ടു ദൈവമേ!”

ജഡം=കടൽ. മേടനൻ=വൻവൻ. മത്സ്യം=മീൻ. ഭവാനല്ലോ=അങ്ങനെയല്ലോ. ക്ഷീരാംബുധിമഥ നം=പാൽക്കടലിന്റെ കടലിൽ. മന്ദരം=മന്ദരമല; ധരിക്കു=വഹിക്ക. ഉവീ=ഭൂമി. രസാതലം=പാതാളം. പുഴ=പ്രാപിച്ചു. ശവിതൻ=അരംകരിച്ചവൻ. ഹിരണ്യാക്ഷൻ=കശ്ചുപന്റെ മകനായ ഒരു അസുരൻ. ത ലാ=അല്ലോ. ഹോണി=പന്നി. ക്ഷോണി=ഭൂമി. ഭവാനു=അങ്ങു്.

സാരം—വേദങ്ങളേയും മോഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടു സമുദ്രത്തിൽ ഉളിച്ചുകിടന്ന ഹയഗ്രീവൻ എന്ന അസുര നെ നിഗ്രഹിപ്പാനായി മത്സ്യാവതാരമെടുത്തതും പണ്ടു പാലാഴി കടഞ്ഞുകാലത്തു മന്ദരമല കെട്ടിയങ്ങു താഴ്ന്നപ്പോൾ അതുയർന്നുവാൻ അമയായി അവതരിച്ചതും ഭൂമിയെ കാതിൽ തിരച്ചിട്ടുകൊണ്ടു പാതാളലോകത്തു പൊതുജ്ഞത ഹിരണ്യാക്ഷൻ എന്ന അസുരനെ ഒരു പന്നിയായി അവതരിച്ചുകൊണ്ടുശേഷം ഭൂമിഭവിയേ തേററയുടെ പുറത്തുവച്ചുതന്നി യഥാസ്ഥാനം പ്രാപിച്ചതും സർവ്വക്കേണായ നിന്തിവെടിതന്നെ; ഇല്ലോർ നരസിംഹവേഷത്തോടു ഇവിടെ അവതരിച്ചതും എന്നെ രക്ഷിപ്പാനത്രേ.

“അന്നനിവണ്ണഭവിക്കുന്നസകട മൊന്നെന്നിയെതിർത്തലോകങ്ങൾപാലിപ്പാൻ * ഇതുകാതണ്യം കലന്നവരാതെ ഹരിതീവോകത്തിങ്കൽനാഥപ്രസീദമേ * തപ്താദപഭേരുരംമേകേവലമെല്ലാഴ്ചുർപ്പുവൽവാ ങ്ഗധരാപതേ!” * പാലിപ്പാൻ=രക്ഷിപ്പാൻ. കാതണ്യം=ദയ. ത്രിലോകം=മൂന്നുലോകം. പ്രസീദമേ=എന്നിൽപ്രസാ ദിക്കണമേ! തപ്താദപഭേരുരം=അങ്ങയുടെ കാലാകുന്ന താമര. മേ=ഏന്റെ. കേവലം=മുഴുവനും. ധരാപ തേ=ഭൂമിയുടെ ഭേതാവേ!

സാരം—അതതു കാലത്തു ഇപ്രകാരം ഉണ്ടാകുന്ന ഓരോ അപന്തകൾ ഏല്പാൻ ഒരുപോലെ തീർത്ത ലോകരക്ഷചെയ്യുന്നതിന്നു് ഇതുപോലെ ദയയും ശക്തിയും ഉള്ളവർ മൂന്നുലോകത്തും മഹാജ്ഞ! അതമില്ലാത ന്നെ. =ദൈവമേ! നിന്തിവെടി എന്നിൽ പ്രസാദിക്കണമേ! നിന്തിവെടിയുടെ താമരപ്പൂ കാലാടികൾ ഏന്റെ ഉള്ളിൽ എല്ലാഴ്ചുർപ്പുവൽവാ അങ്ങനെയെ അനുഭവിക്കണമേ!

“മംഗലമുത്തേനമസ്തേനമോനമ ഞ്ജാർപ്പാണേ!തേനമസ്തേനമോനമേ * സമിന്ദയായന സ്തേനമോനമോ വിശ്വവദ്യായനമസ്തേനമോനമേ * സത്യസ്വരൂപായനിത്രംനമോനമോ നിത്രായനിപ്പി ഞ്ഞായനായതേനമേ * വേദാന്തമവ്യായവിഷ്ണുവേതേനമോ വേദസ്വരൂപായനിത്രംനമോനമേ”

മംഗലമുത്തേ=ശ്രദ്ധശീല! നമസ്തേ=നമഃ തേ (നിനക്കായിക്കൊണ്ടു-) നമസ്=(നമസ്കാരം.) ന മോനമേനമസ്നമസ്. ശാങ്ങ്പാണി=ശാങ്ങ് എന്ന വിൽ കശ്ചുവുള്ളവൻ. നമോസ്തേ=നമസ്കാരംനമ സ്കാരം അസ്തു. (ഭവിക്കട്ടെ.) സമിന്ദയായ=സത്തും ചിത്തും കലന്നവനായിക്കൊണ്ടു്. സത്തു=മണ്ണെണ്ണയു പസ്ഥ. ചിത്തു=ജ്ഞാനം. വിശ്വവദ്യായ=കൊട്ടാഴ്ചായുള്ള ജഗത്തുകളാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടതാവെന്നായിക്കൊ ണ്ടു്. സത്യസ്വരൂപായ=പരമാത്മരൂപനായിക്കൊണ്ടു്. നിത്രം=ദിവസത്തോളം. നിത്രായ=എന്നുള്ളവനാ യിക്കൊണ്ടു്. നിഷ്ഠിഞ്ചനായനായ=നിഷ്ഠിഞ്ചനന്മാർ (ദരിദ്രന്മാർ.) അത്ഭം (സമ്പത്തു) ആയതിക്കുണ്ടാവനാ യിക്കൊണ്ടു്. വിഷ്ണുവേ=വിഷ്ണുവനായിക്കൊണ്ടു്. വേദസ്വരൂപായ=വേദസ്വരൂപനായിക്കൊണ്ടു്.

സാരം—അല്ലയോ! കല്യാണമുത്തേ! ശാങ്ങ്മെന്ന വില്പ് കയ്യിൽ ധരിച്ചിരിക്കുന്നവനേ! നിന്ന കായിക്കൊണ്ടുനമസ്കാരം. സത്തുംചിത്തും കലന്ന രൂപത്താടു കൂടിയാനായി സകലലോകങ്ങളാവും വന്ദിക്ക പ്പെടുവാൻ യോഗ്യനായി സത്യസ്വരൂപനായി എന്നെന്നുമുള്ളവനായി ദരിദ്രന്മാരുടെ സമ്പത്തായി വേദസാ രംകൊണ്ടു അറിയപ്പെടുവാൻ യോഗ്യനായി സർവ്വപ്രാപിയായി വേദസ്വരൂപിയായിരിക്കുന്ന നിന്തിവെടിക്കായി കൊണ്ടു എല്ലാഴ്ചു നമസ്സരിക്കുന്നു.

വേദവുംകൊണ്ടുജലധിയിൽപോയൊരു
 മേറ്റനായഹയഗ്രീവനെക്കൊൽവാൻ
 മത്സ്യമായനുഭവിച്ചതുമാത്രം-
 വസ്വലനാകുന്നനാഥ! ഭവാനല്ലോ!
 ക്ഷിരാമധിമഥനത്തിന്നുമന്ദരം
 നേരേമുതുകിൽധരിച്ചതുംനീയല്ലോ.
 ഉവിയുംകൊണ്ടുസാതലംപുക്കൊരു
 ഗവിതനായഹിരണ്യക്ഷനെത്തദാ
 ഹോണിയായ്ചെന്നവൻതന്നെവധിച്ചുടൻ
 ക്ഷോണിയെത്തേറ്റമേൽപൊങ്ങിച്ചതുംനോൻ.
 ഇന്നുനരസിംഹവേഷംധരിച്ചതു-
 മെന്നെരക്ഷിപ്പതിനായിട്ടുദൈവമേ!
 അന്നനിവണ്ണംവേിക്കുന്നസങ്കട-
 മൊന്നെന്നിയേതീർത്തുലോകങ്ങൾപാലിപ്പാൻ
 ഇതുകാരുണ്യംകുപന്നവാരതമ-
 ററിയിലോകത്തിങ്കൽനന്നപ്രസീദമേ!
 തപ്താദപങ്കേതരഹമമകേവല-
 മൊപ്പോഴുമുൾപ്പുവിൽനസ്സുധതാപത്തി-
 മംഗലമുത്തേ! നമസ്തേ നമോനമഃ
 ശാർണ്ഗപാണേ! തേനമസ്തേനമോസ്തുതേ!
 സച്ചിന്ദയായനമസ്തേനമോനമോ
 വിശ്വപന്ത്രായനമസ്തേനമോനമഃ
 സത്യസ്വരൂപായനിത്യാനമോനമോ!
 നിത്യായനിഷ്ഠിഞ്ചനായായതേനമഃ
 വേദാന്തവേദ്യായഹിണ്യവേതേനമോ
 വേദസ്വരൂപായനിത്യാനമോസ്തുതേ!"
 ഇത്തരംചൊല്ലിസ്തുതിച്ചാൻപലതര-
 മുത്തമനായൊരുഭക്തജനോത്തമൻ
 ഭക്തപ്രിയനുള്ളിച്ചെയ്തിതെപ്പൊഴും
 തുത്തമനായപ്രഹ്ലാദനോടാദരാൽ:—
 “നിത്യമിസ്തോത്രവേദാന്തസമീരിത-
 മത്യാതമുലനായുള്ളദിജ്ഞാത്തമൻ
 സദ്യോജ്വലിക്കിലവൻമമസാരൂപ്യ-
 മദ്യവേഷമതിനിലുസംശയം.
 എന്തുവരംതവവോദതുചൊൽകനി
 സന്തോഷമോടുതന്നതുമുണ്ടുത്താൻ.”
 എന്നതുകേട്ടതൊഴുതുതൊഴുതുടൻ
 മന്ദമന്ദംപറഞ്ഞീടിനാനാദരാൽ:—
 “കാമരാഗദോഷമനുരാഗ്യങ്ങളാ-
 ലാമയംകൂടാതിരിക്കവേണംവിഭോ!
 എന്നുടെതാതനുള്ളൊരുദുരിതങ്ങൾ
 നിന്നുടെകാരുണ്യമോടതുതീർക്കണം”
 ഇത്തരംചൊന്നതുകേട്ടൊരുനേരത്തു
 ചിത്തത്തെളിഞ്ഞതുംചെയ്തഗേവാനും:—
 “നിന്നുടെതാതനുംനിന്റെറവിത്രക്കുള-
 മിന്നുവിശുദ്ധരായ്നിന്നുടെകാണാൻ.”
 എന്നതുകേട്ടശേഷക്രിയചെയ്തിതു

തന്നുടെതാതസംസ്കാരാദിസ്വർവ്വം
 പിന്നെയസുരാധിപത്യമഭിഷേകം
 നന്നായ്കിട്ടിച്ചിതുതന്നുടെമേനായ്.
 “മനപന്തരംവാക്യനീയുമൊന്നമതേ!
 നിർമ്മലാത്മാവേ! ലഭിക്കാംപുരുഷാത്മാവേ!”
 എന്നുള്ളിച്ചെയ്തശീലുംമറഞ്ഞിതു
 നന്നായ് ചതുർമുഖാദ്രന്മാരുമായു മുദാ.
 “കേൾക്കുന്നരേ! നന്നാററിസ്വർവ്വം
 കേൾക്കയുമോക്കുംചെയ്യുംജനത്തിന്റെ
 കല്പയെശാമങ്ങൾസമസ്തംനശിച്ചുപോം.
 നമ്മുവഭക്തിയുംമുക്തിയുംസിദ്ധമാം.
 സാക്ഷാൽപരബ്രഹ്മമുതരിസ്വാതന്ത്ര്യകൻ
 മോക്ഷദനേങ്ങുംപരിപൂർണ്ണനെന്നുള്ള-
 തുള്ളിലറിയാതെമാമുനിമാർമറു-
 മുളളവരംതിരയുന്നപശ്ചാത്തപം.
 ബ്രഹ്മാദികൾക്കുമെടർന്നുതേങ്ങാപുത്രം
 നിർമ്മലൻമായാമനുഷ്ഠനായ്കൃഷ്ണനായ്
 നിന്നുടെബന്ധുവായിത്തുവാക്കുകൃഷ്ണ-
 നിന്നനമുക്കുപ്രസാദിക്കവേണമേ!
 കൃഷ്ണനായിപ്പുറായുള്ളോരിവൻമുനം
 സമാണവാമീശന്റെറകീർത്തിവർദ്ധിച്ചു
 മായാമയനാംമയനാലി”തെന്നുഭേ-
 ട്വായതുകേൾക്കണമെന്നുതുപേരുന്നം!
 വന്ദിച്ചുചോദിച്ചനേരമുനീഭൂനം
 നന്ദിച്ചുതച്ചത്തരമല്ലാമതുംചെയ്തു
 ത്രിപുരഭാരനം.

“പണ്ടുദേവാസുരയുദ്ധമുണ്ടായനാൾ
 കുന്ദരായ്ത്തോററാസുരരുതുകാലം.
 ചെന്നമയനെയപേക്ഷിച്ചിതനേര-
 മന്നമയനരഹമായയാലാരുമേ
 കാണാതെപൈമാനതുപ്രമസുരകൾ
 മാനസചിന്തയെപ്പോലെനടന്നീടും
 ദിവ്യപുരംസുവണ്ണത്താൽരജതത്താൽ
 മൂന്നാമതാമിനിന്ദാപതുന്നൽകിന്നാൻ.
 അയതിദിലറിനടന്നാസുരരും
 മായയായുലത്തിലോടീദേവാനപും,
 നില്പൂതതാതെവിരിഞ്ചനമൊന്നിച്ചു
 മുക്കുണ്ണരുമുക്കുന്ദൻതാനുമായ്കൂടി
 എന്തിനിവേണ്ടതെന്നോതുതസംഭാവിച്ചു
 അന്തകാരാതിയോടെതെന്നുകേട്ടപ്പോൾ
 എല്ലാംനിന്നച്ചുപരമേശ്വരൻചൊന്നാൻ:—
 “കൊല്ലുവാൻഞാൻദനുജന്മാരെവേഗമേ.”
 നല്ലാസമോടുടൻവീല്പുധരിച്ചവൈ-
 മല്യമാമസുശസ്ത്രങ്ങൾവർഷിച്ചുതേ.
 സുയുരശ്ശിപ്രായമസുങ്ങളേല്പുയാൽ
 പാരംപരവശമുട്ടസുരാപതം
 ചെന്നമയനെശ്ശരണാഗമിച്ചിത.

ങ്ങന്നേരമാത്രമേയൻമായയാവാത
 നിമ്ബമാമതതടാകത്തെയും
 തന്മായയാൽത്തട്ടുശ്ചമതിമർമ്മ-
 മാരുമേന്നുകടക്കാതിരിച്ചാനും
 പാരമുറ്റിച്ചുകാക്കമസുരരും
 ചത്തേരസുരരെയാക്കെയൊരുപോ-
 താഴീടുമപ്പോൾകുറിനശീരായ്
 മോലഗംഭീരേണശബ്ദിച്ചുമിന്നൽപോ-
 ലാപോഷമോടുവന്നാഹവംചെയ്തു
 കണ്ടുശിവനുസന്തോഷംകുറഞ്ഞതു
 കണ്ടുകുന്ദൻവിരവോടുമായയാ
 താനൊരുഗോരുപവുംപൂണ്ടുപത്തു
 താനൊരുഗോവത്സമായുംപുറപ്പെട്ടു,
 ചെന്നമയൻറമായാജലവാപിയിൽ
 നിന്നുജലപാനവുംതുടങ്ങീടിനാർ.
 നാരായണൻതൻറമായാബലത്തിനാൽ
 വൈരികളായോസുരജനത്തിന
 ബുദ്ധിയില്ലാതെമോഹിച്ചുനിന്നീടിനാ-
 രസ്സമയംബലമുട്ടുസുരവും
 ഒത്തുകുടിച്ചുറത്തിങ്ങുപോന്നൻപോട്ടു
 യുദ്ധവുംകണ്ടുനിന്നീടിനാർമോദന.
 എന്നതുനേരമസുരവരന്മാരും
 പിന്നതയോടമ്മയനോടവസ്ഥകൾ
 ചെന്നറിയിച്ചൊരുനേരമയൻചെന്നാൻ
 ഇന്നിതുദൈവമതമെന്നുതേറുവിൻ.“
 കോപിച്ചശംകരൻതത്തപോവൈഭവോൽ
 പാപികളായോസുരജനത്തെയും
 മൂന്നുപുത്തെയുംനേത്രാഗ്നികൊണ്ടുടൻ
 നന്നായ്ദഹിപ്പിച്ചിതിശനാമീശപരൻ.
 അന്നുതിപ്പാരതയെന്നനാമത്തെയും
 വന്ദിച്ചുവാണുതിച്ചിതെല്ലാവരും
 പിന്നെയവരവർത്തനിലയങ്ങളിൽ
 ചെന്നുസുഖിച്ചുവസിച്ചാരമരതം;
 ചിന്മയൻദൈത്യാരിതൻമററായകൾ
 നമ്മാലവർബ്രമെന്നേപറയാവിതും.”
 ഏവംതിപുരസംഹാരംകഴിപ്പിച്ചു
 കേവലനെന്നുകേട്ടോതനരോത്തമൻ
 ചോദിച്ചുപിന്നെവണ്ണാശ്രമധാമത്തെ
 മോദമോടെല്ലാമരുൾചെയ്തമാമുനി:—
വണ്ണാശ്രമധാമം.

“മൂന്നുബദത്യാശ്രമത്തിൽത്താൻചെന്നിട്ടു
 വന്ദിച്ചുനാരായണനോടിതുപോലെ
 ചോദിച്ചുനേമിനിങ്ങനാരായണൻ
 മോദാലയർചെയ്തപോലെചൊല്ലുന്നുതാൻ
 നിമ്ബവൻവണ്ണാശ്രമസ്ഥിതികൊണ്ടിഹ
 നിമ്ബലാത്മാഭാവൻപ്രസാദിക്കുന്നു.
 സർവ്വജനത്തിനുംവേണ്ടുന്നതുമുനിൽ

സർവ്വധാനമാകുന്നസത്യംഭയാ,
 പിന്നെത്തപസ്സും,ശുചി,തിതിക്ഷ്യാ,തഥാ
 നന്നായിസർവ്വഭൂതാത്മകതപംവേണം,
 നല്ലോരഹിംസ,ത്യാഗം,ബ്രഹ്മചര്യവും,
 നല്ലസാധ്യായുധ,മാർദ്ദവം,സന്തോഷം
 സാമൃദ്ധ്യസേവന,മദൈതവാഞ്ചയേയും,
 അതമവിചാര,മെന്റും,മുഹൂർത്തം,
 അന്നദാനേച്ഛയും,ദേവതാത്മബുദ്ധി
 നന്നായ്ശ്രവണവുംകീർത്തനമെന്നിവ
 തന്നുള്ളിലോക്കയുംസജ്ജനസംഗമം
 യജ്ഞവുംവന്ദനംനല്ലസചിതവും
 വിശ്വതാനികളിൽദാസ്യംബ്രഹ്മണ്യമുണ്ണും;
 ഇങ്ങിനെമുപ്പതുവൃത്തിമനുഷ്യർക്കു
 മംഗലാത്മാഭാവൽപ്രസാദത്തിന്നു
 കാരണമെന്നുധരിക്കമരറാമതേ!
 അതണക്കിച്ഛാന്നതേററുമുത്തമം.
 മന്ത്രസംസ്കാരവുംസദ്വിജ്ഞതപംപിന്നെ
 അന്തരമെന്നിയേവൈദികവൃത്തിയും
 യാഗവുംസല്യം,മുഹൂർത്തബ്രഹ്മണ-
 രായവർക്കുള്ളതവൃത്തിയാകുന്നതും.
 പിന്നെവിചിത്രകഥനമുത്തമവൃത്തി
 നന്നായനുഗ്രഹിച്ചീടുകയെന്നതും.
 വ്യാജമസത്യമാംവാണിഭംനായാട്ടും
 നീചാശ്രയംരാജസേവാ,ജനനിന്ദാ,
 അചരിച്ചീടരുതുദവിജ്ഞാതികൾ.
 വേദപ്രകാരംഗുപൻദേവനെന്നതും,
 മോദംശമംഭമംശൈശംകുഷ്മമിന്നെ
 അജ്ഞവംജ്ഞാനംഭയാപ്തചിതാത്മവും
 നിജ്ജരപൂജ,സത്യം,വിപ്രലക്ഷണം.
 ശൈത്യം,വീര്യം,വൃതി,തത്ത്വജ്ഞം,ത്യാഗവും
 മിന്ദിയനിഗ്രഹമാത്മജയംകുഷ്മാ,
 ബ്രഹ്മണ്യതാ,പ്രതാപം,രക്ഷയെന്നിവ
 സർവ്വതംക്ഷത്രിയലക്ഷണമീവക.
 ദേവപുരാണഗോകേതിവിദ്യസ-
 ന്തോഷമാസ്തികൃത്യോഗംനിപുണതാ
 വൈശ്വനരൈലക്ഷണമിവയാക്കെയും.
 വന്ദനം,ശൈശവും,സപാമീസേവാ,പിന്നെ
 മന്ത്രമില്ലാതെസല്യം,മുണ്ണും,സത്യവും
 അന്തരാഭേതികളുച്ചുടാതെയും
 ഗോരക്ഷയും,കൃഷി,വാണിഭ,മീവക
 നേരോടെചെയ്തശുഭനിവലക്ഷണം.
 പത്തനരക്ഷാദ്രവംകരണതപവും
 നിത്യമുപകരണത്തോടുവാഴുക
 ഭക്തൃതംവണക്കമടക്കംസത്യം
 മിച്ഛാവാക്കേന്യേപ്രേമംഭക്തൃശുശ്രൂഷാ
 സന്തോഷവുംശ്രദ്ധയുംതമസാമന്ത്രി-
 മുത്തമധർവുജ്ഞാനവുംസത്യമായ്

മോദവാക്കംഭരിനായുരുംശുദ്ധിയും
 ചേദമെന്യേസ്തിധനയുമയോഗ്യരാം
 പുരുഷന്മാരെപരിഗ്രഹിയ്ക്കയും
 നാരായണസമൻഭത്താവിതെന്നതും
 ചിത്തേയിവണ്ണമുള്ളോരതത്ത്വനിമാർ
 മുക്തിചേദമെന്നൊചൊല്ലുന്നവേദവും,
 സങ്കരജാതികൾക്കുള്ള ക്രമംചൊല്ലാം
 പങ്കമെന്യേതത്ത്വജ്ഞാത്യാചാരങ്ങളും,
 ചെയ്യയും ബ്രാഹ്മണരോടുള്ള ചേട്ടയും,
 ചെയ്യരുതേ, സ്തേയവും, മസത്യംകൂടും;
 മംഗവചണ്ണനനിഗ്നണമേതരായ്
 മംഗലഭക്തിയുപനകൂട്ടുന്നിതും,
 ബ്രഹ്മചര്യത്തിനായ് ചെന്നുശുദ്ധകലേ
 നിർമ്മലഭക്തനായ് സൽഗുരുവന്ദ്യനായ്
 അല്ലനഹമെന്നുംഭൂതനായ് ശാന്തനായ്
 ഉൾപ്പുവിലേററവുംസൽഗുരുവന്ദ്യനായ്
 സന്ധ്യകളിൽ ഗുരുവർക്കുനിത്യം
 ബോധിതനായുംവന്ദിച്ചബ്രഹ്മാഹര-
 മെന്നുനിനച്ചുജപംചെയ്യവേദങ്ങൾ
 നന്നായ്വിട്ടുകൊണ്ടിട്ടുസാധ്യായവാൻ;
 വന്ദനംചെയ്യപാദാന്തവുംഗുരു
 തന്നെയുംസമജനമായുള്ളവരെയും
 വസ്രാജിനദണ്ഡമേചെയ്യുംജടം
 എത്രയുംനല്ലകമണ്ഡപുദർഭയും
 നന്നായ്ധരിച്ചുഭയാസ്തമയങ്ങളിൽ
 ചെന്നുതാൻഭിക്ഷയെടുത്തുഗുരുവിനെ
 വന്ദിച്ചുപൂജിച്ചുസൽഗുരോടുതെയ്യാ
 നന്നായിത്താൻതളക്കായ് ഭജിക്കയും;
 നന്നായ്സുരീപനായ് നല്ലാർമണികളെ
 മൂന്നിലുംകാണാതെതൽക്കഥയോക്കാതെ
 വാണീടവേണ;മല്ലാശ്ശിലാജ്വാലാദം
 കാണിക്കുണമഗ്നിവെല്ലുംകണക്കിനെ
 ബ്രഹ്മചര്യവൃതന്തെന്നെതത്ത്വനിമാർ
 കല്പവുംചേത്തുജയിക്കുമേകാണകിൽ
 അംബകൂടെവസിച്ച് ഹൃദത്തിങ്കൽ
 ബ്രഹ്മചാരിവസിച്ച് ഭക്തനെന്നത്രേ;
 രോമനഖങ്ങളുൾക്കുതെന്നുമേ
 ആനന്ദയാകണ്ണിൽമറിച്ചെഴുതിടാവാ
 അദ്വൈതപുനാരിമാവിലോകാമിഷ
 മദ്യസംഭാവ, മിഥുജ്ഞിച്ച് ടൊലാ,
 ഗന്ധമാദ്യനാശിലോപനാലംകുത
 ബന്ധനംചെയ്തൊലാമുഖ്യവൃതമതിൽ.
 കൂടാതെ സർവ്വമെന്നെന്നിനയ്യയും
 വിപ്രത്തിവെല്ലാജനത്തിനുംവേണമേ,
 ഇവയെന്നവാനുവേദങ്ങളും നിഷ്പ-
 ത്തിതാദവേണ്ടുന്നവശീലിക്കവേണമേ-
 പിന്നെയുഗുരുവിന്നഭീഷ്ടമാനുകീർത്തി

നന്നായ്ഗുഹ്യംവേദനംഗുരുതമേന്മയാ,
 ബ്രഹ്മചര്യത്തിൽനിന്നുന്യേമുന്നാശ്രമം
 തന്നിലേതിച്ചുയെന്നാലത് ലാകിലാം
 നാലാശ്രമങ്ങളിലേതിലിരിക്കിലും
 നാലുവേദജ്ഞാതായമഹാവിഷ്ണു
 ഉള്ളുംപുറവുംസദാപരിപൂർണ്ണമേ-
 നുള്ളിൽക്കുതരിവാണീടേണമേവരും.
 നാലാശ്രമങ്ങളുംജ്ഞാനംലഭിച്ചിട്ടു
 നാലാംപുരുഷാത്മമോക്ഷംലഭിക്കുന്നു.
 വാനപ്രസ്ഥനൃപിലോകംഗമിച്ചിടും,
 താനേപഴുത്തവതാനേമുളച്ചുവ
 ഭക്ഷിക്കയല്ലാതെകാഷ്ഠപകുപങ്ങളും
 ഭക്ഷിക്കരുതഗ്നിപകുപങ്ങളുമൊന്നും.
 വന്യങ്ങളാംചരസ്സും, പുരോധാശാപും
 അഗ്നിയിൽഹോമിക്കവേണംവിധിപോലെ
 നന്നല്ലിരുനപഴുതവയൊന്നുമേ
 അഗ്നിപ്രയോജനത്തിന്നുഗുരോർഭം
 വിശ്വമെന്യേപണ്ണശാലയുമാകിമാം
 നീഹാരവാതവർഷാതപങ്ങൾസമർ-
 ച്ചാകലഹീനമിത്രനീടുകവേണം
 ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹംവേണം, ജടപൂണ്ടു
 സന്യസ്തനായ്, നഖരോമമറുക്കൊലാ.
 ദണ്ഡംകമണ്ഡപുവെന്നിവകൈക്കൊണ്ടു
 ദണ്ഡമെന്യേയേകവസ്ത്രം, നാച്ചുമാം,
 അപ്പുരംപാദശവസ്ത്രമെങ്കിലും
 പുഷ്പമോദത്തോടനായമയയ്ക്കാണ്ടു
 വിശ്വമെന്യേയഗ്നിയാശമാവിലപ്പിച്ചു,
 ഇന്ദ്രിയജാലമിഹറിന്നധിപ്താനം
 നിന്നിരിക്കുന്നങ്ങവികത്തിലപ്പിച്ചു,
 ദൈവികഭൂതജാലത്തെക്ഷേത്രജ്ഞനാം
 കേവലാത്മാവിൽസമർപ്പിച്ചുനിശ്ചല
 ജ്ഞാനയോഗാഗ്നിയിൽദേഹംദഹിപ്പിച്ചു,
 ധ്യാനിച്ചുകൈരീനദണ്ഡാദിയൊക്കയും
 തൃക്കുപാമഹീതലേഗ്രാമാദിദിക്കിലു-
 മൊക്കെനടക്കയുംവേണംഭയംവിനാ.
 ദുസ്സങ്കരീനനായ് വായുചക്രകീനായ്
 സത്സംഗിയായായ് പക്ഷിയാശ്രിതനായി
 പുസ്തകാഭ്യാസശയനവ്യാപ്താനപു-
 മിതരുംസമസ്തമാരുംഭേമതുംവിട്ടു
 ശാന്തനായ് വൃക്കമവ്യക്തസത്യപനായ്
 ശാന്തജ്ഞബധിരാസമുകൈസ്സമം
 ബുദ്ധിമാനായിനടക്കയുംവേണമേ
 സിദ്ധമിതെന്നാരുദാരരഞ്ജനംകേൾക്ക.
 പണ്ടുപുണ്യാലോഭമുണ്ടാക്കുന്നിച്ചു
 തെണ്ടുനടന്നുപോയ് സാഗ്യാചലസീമി
 മുഖ്യയാംകാലരീതിപേനടക്കുമ്പോൾ
 മുഖ്യനായ് ഭക്തജാതമാമുനി

തന്നെയുംകണ്ടുനിന്നുളളതൊഴിപ-
 “നിന്നിവനോരംപ്രസന്നൻതപോനിധി
 ഭീശ്വകായൻമഹാഭീഷ്മാനാനന്ദൻ
 ഭീശ്വബാഹുമാനാധന്യൻനിരാഹാരി;
 വാസ്തവശ്രമകൊണ്ടുനിന്നുളളതാമരൻ
 വസ്തവശ്രമത്തെത്യജിപ്പുവാൻനിന്നും
 ഏതന്നിനമുമാവാൻനിന്നുകേതനാം
 ദേവരിവംശജൻപ്രദോഷനുംഭക്ത്യാ
 വാദിച്ചുപൂജിച്ചുചോദിച്ചുമാമുനി
 തനോടുമായുതുവാചാവധിപാലേ;
 “ധന്യനായോരോധനംധന്യമാദിയാൽ
 മനീഷംതന്നിൽസുഖിക്കുന്നുസർവതം,
 ധാന്യധൂവിത്തപുമാനമില്ലാതെയും
 ധന്യനിധികളെല്ലാലൈമാനസുഖം
 നിന്നുടെദേഹസുഖഗുണമോക്കുമ്പോൾ
 മനസിപൂജയ്ക്കുപരമമേതുംപ്രദോഷൻ
 നന്നായിചാരിച്ചുനോക്കുന്നനോളതു
 വന്ദ്യനെന്നീയമോക്ഷാപുനിരാധാരി;
 ഇങ്ങിനെയുള്ളവോൻസുഖിച്ചിടനും
 തെങ്ങിനെഭോഗങ്ങൾകൊണ്ടെന്നുചൊല്ലുക”
 എന്നുചോദിച്ചുകേട്ടുമാമുനി
 വന്നസന്തോഷാമൃതത്തെപ്പൊഴിച്ചുവൻ
 നന്ദിച്ചുചൊല്ലിനാൻകേൾക്കവില്ലപ്രിയ!
 മാനുഷക്കീട്ടാസംസാരവ്യമോചനം
 തത്ത്വാനുഭൂതിയുംകൊണ്ടുവരുന്നിതി,
 സാക്ഷാൽഭഗവാൻപരാപരനവ്യയൻ
 മോക്ഷദൻത്താനികൾതന്റെഹൃദയത്തിൽ
 നിന്നുരോദിച്ചിടുംസുതുനെല്ലാവാവേ
 നിന്നൊത്താനാസധകാരംകളയുന്നോൻ
 മൂന്നമേതാൻകേട്ടുപോലെതൊഴിയിപ!
 നിന്നോടുചൊല്ലുവാൻപാത്രമല്ലോവോൻ.
 ജനഭോമേച്ഛയാലോതനങ്ങളിൽ
 ജനമെടുത്തുഭോഗങ്ങൾഉജിച്ചിടും.
 യുദ്ധവശതയനേകജനമമ
 പ്രാപ്തമാശ്വേയിമഹാവില്ലായയയാ
 പ്രാപ്തമായില്ലാദിമഹജനവും,
 മത്സ്യജനത്തിന്റെതാഴെയുള്ളാക്കിഥ
 ചിത്തസുലോകജനമായ്തോന്നുമേ.
 ഖണ്ഡികപാത്രികത്തിന്നുരേതുവാം
 ഭോമിതനായനമനികടാ!
 സർവ്വമങ്ങളുമാത്മസുഖത്തിനായ്
 നിവ്വരിക്കുന്നുസകലജനങ്ങളും
 നിവ്വലകർമ്മങ്ങൾമാറുകർമ്മങ്ങളും
 ജനികൾചെയ്തുപാതന്നുനിവൃത്യയും
 ആയതുകൊണ്ടുതാൻകർമ്മനിവൃത്തനായ്
 ചേതനാത്മസുഖംപൂണ്ടിരിക്കുന്നിതേ.
 കർമ്മനിവൃത്തിയാകുന്നതാത്മസുഖം.

കർമ്മസുഖങ്ങൾനോരംസപ്തവൽ
 സപ്തവൽപ്രാണാർകാമസുഖേച്ഛയാൽ
 മഹനായോമറിയാതെയായസുഖം.
 ഏററംകുഷ്ണികംവിഷയകർമ്മസുഖം
 മുറുറുവേടതുസത്തായ്സുഖിച്ചതു.
 നിത്യമല്ലാത്തന്നുസമീപിക്കെവരാ
 മിഥ്യയാകുംമൃഗശൃംഗാലമെന്നോ
 നിശ്ചയിച്ചായതുമെന്നുകുടിപ്പതി-
 നിച്ചിച്ചുവാഴ്ത്തുകൾമോലഭമോ,
 ദൈവവശാൽവന്നുഭേദമിതുകൊണ്ടു
 നിന്നിഷയാത്മസുഖമുജിച്ചിടുവാൻ
 നിവ്വരിക്കുന്നുസമസ്തജനങ്ങളും
 ആത്മികദൈവികഭൗതികതാപത്തി-
 ലാത്മഭാവപ്പെട്ടിരിക്കുന്നമത്സ്യന്റെ
 അർത്ഥപുത്രാദിസമസ്തങ്ങളെക്കൊണ്ടും
 അർത്ഥമെന്നോന്നെന്നുചിന്തിച്ചിടിച്ചുതാൻ.
 ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹമന്യസഹായിയാൽ
 മന്നേലോഭംനിഗ്രഹോപമേജിക്കാതെ
 സർവാസന്ദേഹവുമവിശ്വാസവും
 സർവാഭുഖമേയുള്ളധനികൾക്കു
 രാജ്യചോരാജ്ഞിസ്വപ്നനവൽപകുതി
 യാചകകാലഭോദികൾതന്നാലും
 പ്രണനേക്കാളുംപ്രിയമന്തമായതു
 മൂലമനേകമനസ്സനന്തമാക്കും
 ആകയാൽപ്രാണാർത്ഥമല്ലാമുപേക്ഷിച്ചു
 ബോധികളായവിദ്വാന്മാർവസിക്കുന്നു.
 വണ്ടുപെരുമ്പാനുരണ്ടുപേർതന്നെയും
 കണ്ടുവർവൃത്തിയുംജ്ഞാനികൾവൃത്തിയും
 ചിത്തേന്ദ്രിയമിതിനിക്കുവേദാഗ്രാധ-
 മിത്തരംവന്നിതവർമ്മസൽഭൂത
 പൂജത്തിനുള്ളമധ്യമധുപനെട-
 ത്തർപ്രേമമോഹന്യപുഷ്പത്തിൽവെച്ചിട;
 ക്ഷയംകൂട്ടിജ്ജീർണമതെന്നോത്തു
 വെക്കുമേമഹന്യപുഷ്പഗമിച്ചിട
 മല്ലോഴ്തന്നുമുപൻവിശ്വവോടു-
 മുൾപ്രേമമോടുണ്ടുപോകുമധുവിനെ.
 ഇത്തരംപോലെമനഃശ്വല്ലോവതം
 വിത്താദികൾപ്രയാസപ്പെട്ടുനേടിവെ-
 മന്യജനംപരിച്ചിടുംപലവഴി
 പിന്നെയുംഭുഖിക്കതെന്നേഹലംഗുണാം.
 എന്നതുപോലെപ്രവൃത്തിയാത്മസുഖം
 വന്നിടുവാൻപലയത്നങ്ങൾചെയ്യുന്നു.
 അജ്ഞാനമുറംസുഹൃദിയാൽ
 വിജ്ഞാനമെന്നെല്ലായതല്ലേട്ടുന്നിതു.
 അയതുകൊണ്ടുഭോഗാർത്ഥപ്രയത്നങ്ങൾ
 ചെയ്തതുപോരുന്നിവൃത്തിയാത്മസുഖം
 വൃത്തിപ്രവൃത്തിയാൽക്കുടിവെണ്ടതി-

നെത്തുവാറുള്ളതെന്തും പോകയില്ലവ.
 ഭീമമാകുംവെന്തവാനുക്രിഷണനി-
 താമോദമോട്ടുഭാഗങ്ങൾക്കു മിഷണ
 അല്ലമായുംവെറുവായുംദിവാനിശ-
 മെല്ലൊഴെന്നാലുമവമാനമാനേന
 ഏതുപ്രകാരത്തിലെങ്കിലതൊക്കെയും-
 മുൾപ്രേമമോട്ടുസുഖിച്ചുവസിക്കുന്നു.
 പട്ടു, മരവിടി, തോബെട്ടുവസ്ത്രങ്ങൾ
 ഇപ്പോഴേതെങ്കിലുംകിട്ടിയാൽസുഖപ്രമാം;
 പ്രാസാദമെത്തമേലൊട്ടുനില്ക്കുമാം
 ഭസ്മത്തിലുമാമൊതനാർക്കുശയിപ്പും,
 സ്നാനവിഭൂഷണാലങ്കാരമായൊണ്ടു
 മാനമോടെരഥയാനമോരോന്നിപ്പും
 മത്തുനടന്നു, മീവണ്ണമോരോതരം.
 പുഷ്പമോദനമസ്താരംതിരസ്താരം
 നിദാസ്തുതികളിലയൊന്നുമില്ലാത-
 തെന്നേരപ്പുംപരമാത്മാവിചൈക്രമത്ത
 ഇച്ചുച്ചുപോതുന്നു; ദേമുദിക്കുമ്പോ-
 മിച്ചാദിസ്വപ്നമാനസയുദ്ധിച്ചു
 ഊശൻവിരാട്ടിക്കൽഹോമിപ്പതുമനം
 വൈകാരികനാംവിരാട്ടിനെമായയിൽ
 വൈകാരമായയേയാത്മാനഭൂതിയിൽ
 ഹോമിച്ചു, കായാലുപങ്കാരമാക്കവെ
 ഹോമിച്ചുനിർത്തണമോവിൽസമസ്തവും,
 നിർത്തണാതിതമായുള്ള സുഖത്തോടു
 നിർമ്മിക്കുന്നുസുഖാത്മാനായിത്താൻ.
 ഏതയുംഗ്രഹംമമസുഖമാമിതു
 മുക്തമായിഭവാൻതന്നോടിതൊക്കെയും,
 ഭക്തപ്രവർത്തിമുഖനല്ലോപോൻ
 മുക്തിസുഖത്തിൽപാമിപ്പമരൊന്നും;
 ഇത്തരംകാമുനിഷ്ഠാനതുകേൾക്കയാൽ
 ഭക്തനാംപ്രറ്റാദനാനന്ദചിത്തനായ്
 വന്ദിച്ചുപൂജിച്ചുമാമുനിതന്നെയും
 നന്നായ് തൊഴുതമാതൃന്മാതൃമാതൃന്ന
 തന്നുടെമദിരംപുഷ്പവസിച്ചിതു.
 “കാമികളാ മിട്ടിരിക്കുംഗുഹസന്ദർശം
 നിമ്ബലഭക്തിവരവാനതർഹ്യംചെയ്തു.”
 എന്നതുകേട്ടുപാഞ്ഞുമുനീന്ദ്രനും
 മനവനായധർമ്മാത്മാനോടിയും;
 “നല്ലകർമ്മങ്ങൾചെയ്തല്ലാംഭഗവാങ്കൽ
 നല്ലവണ്ണംസമർപ്പിക്കുമെന്തെന്നാർ.
 സജ്ജനഭക്തനായിശ്ചരസപൂർവ്വം
 യജ്ഞനാത്മാകേൾക്കുകേൾപ്പിക്കേക്കിയും.
 പുത്രദാദികളത്രാ മി വസ്തുക്കൾ
 നിത്യമല്ലെന്നറിഞ്ഞാകുവെന്താഗ്രഹം
 മിച്ഛയാടിപ്പോവഞ്ചംസമസ്തവും
 നിത്യനാകുംഭഗവന്മായയാലെനും

സുഷ്ടിസ്ഥിതിവയനേതുകുളംപിന്ന
 കുഷ്ടശിഷ്ടങ്ങളുൾവെറൊവെയാഗ്രം
 ഇച്ചൊന്നതെല്ലാംഭഗവൽക്കമകളെ
 ഇച്ചുയാകേൾക്കിലരിച്ചുവേദിക്കുന്നു.
 സ്വപ്നകർമ്മങ്ങളുംഭക്തപ്രവർത്തനം
 ചൊല്ലോട്ടുനന്നായ്സമർപ്പിക്കയുംപിന്ന
 ഹോമിക്കുമനിഭക്തവൻമുഖമെന്നി-
 താമോദമോട്ടുത്തങ്ങൾക്കുള്ള ശക്തിയും
 തക്കവാനായ ഭക്തനാദികർമ്മങ്ങൾ
 കൈവിധിപോലെചെയ്തുസമർപ്പിക്ക.
 ബ്രാഹ്മണൻതൻമുഖംക്ഷേത്രത്തുത്തന്നാംപര-
 മാത്മാപുതൻമുഖമെന്നുകല്പിച്ചും
 സർവ്വമുഖങ്ങളുമീശപറന്നെന്നതും
 സ്വപ്നംക്ഷേത്രത്തന്നാംപരമാത്മാവു
 വേറേയല്ലെന്നറിനാച്ചുകർമ്മങ്ങളും
 നേരോടെചെയ്തുസമർപ്പിച്ചുമാത്മാനി,
 പിന്നവിശേഷമാസംപക്ഷവുംദിനം
 പിന്നസ്തമയമുതുവയനങ്ങളും
 കാലങ്ങളെന്ന്വന്നോക്കിവിധിപോലെ
 കാലധർമ്മംപരമാത്മാവുപറ്റിക്കും-
 പുണ്യസമയംവെറുതെകളയാതെ
 പുണ്യകർമ്മങ്ങൾമാത്രമെപ്പറ്റിക്ക
 മുഖ്യകാലംമുഖ്യക്ഷേത്രംനിരീന്ദി
 മുഖ്യതീർത്ഥമുഖ്യരാജ്യംസ്വപദേശവും
 തന്നുടെപത്തനുമറ്റംമുദ്രസേവനം
 തന്നിരിക്കുന്നയത്തങ്ങൾചെയ്താണമേ!
 യജ്ഞമനേകവിധമെന്നിരിക്കിലും
 യജ്ഞങ്ങളുടേയുവിധത്തിലടങ്ങുമേ
 മാനസ്യവുംവൈകുണ്ഠത്തോടൊന്നുപ്രാച-
 മെനിവയഞ്ചിൽമുഖ്യംജ്ഞാനയജ്ഞമാം;
 ജ്ഞാനയജ്ഞംബ്രഹ്മയജ്ഞമെന്നാകുന്നു,
 ജ്ഞാനനാമുക്തിസിച്ചുചരസമസ്തവും
 യജ്ഞങ്ങൾചെയ്തുഭഗവാങ്കമർപ്പിക്ക
 അജ്ഞാനനാശനാശിനാതുവേണമേ.
 സജ്ജനാദർശനമെല്ലൊഴുതനേരം
 യജ്ഞസമയംസകലമുദേതെന്ന
 ജ്ഞാനികൾവാഴുംസ്ഥലത്തുസർവ്വക്ഷേത്ര
 നാനാവിശേഷതീർത്ഥങ്ങൾഗുണങ്ങളും
 ശ്രീഭഗവാൻവിവിചിതൻശിവൻമറ്റു
 ദേവാദിമാമുനിമാതമിരിക്കുമേ.
 സർവ്വചരാചരഭൂതാദിയൊക്കെയും
 ഭഗവലംജ്ഞാനിയെന്നോത്തബ്രഹ്മമാപ്പണം
 സർവ്വകർമ്മങ്ങളുംചെയ്തുഗുഹസമന്മാർ,
 സർവ്വപക്ഷമായുതമെന്നറിന്തും.
 സർവ്വകർമ്മമൊവിധുഭഗവാനാൽ;
 വിസ്തരേചെയ്തപ്പറ്റിക്കയുംചെയ്തു.
 അഗ്രപുഷ്പംഭഗവർഷിപുരമർഷിക.

ആത്മദേഹംഭരിച്ചിടുന്നതെന്തിനാൽ?
 ദേഹമാകുംരഥംവാളികളിരിയ-
 മാഹരത്നമാനസമായതുപോലും;
 പഞ്ചതന്മാത്രകൾതേവീഥി, സാരഥി
 ചഞ്ചവമില്ലാതെജ്വലിയാകുന്നതും.
 പ്രാണങ്ങളെ ക്ഷമാംധർമ്മാധർമ്മങ്ങളും
 കാണുകതേരുളായ്, തദിമാനം
 തോളിയായതുജീവൻധനുസ്സുത-
 മായാസമാപ്തവംശരമാകുന്നു.
 ബ്രാഹ്മമാകുന്നതുപൊഴുതെന്നാകയാൽ
 ബ്രഹ്മവൈദ്യുതത്താഴ്ചേന്നുതുമ്പതിയും,
 മൂർത്തിബലവുംപദത്തുപാനായുള്ള
 ശതക്കുടാരാഗാധ്യഭീമനാഗ്നികൾ.
 ശതക്കുളജ്ജയിപ്പാനുള്ളമുഖ്യന്മാർ
 ശക്തിയാംസാതപികൃത്തികളാകുന്നു.
 സാതപികൾക്കുശമദ്യമർപവെപ്പൊഴും
 ശതക്കുളജ്ജയിപ്പാൻതനിയുംവിധയം.
 സാതപികൾക്കുനേദേഹരഥംവന്നു
 സിദ്ധിക്കുമല്ലോഭോഗവസാഗ്രാഹാൽ.
 കേതിയാകുംബലംജ്ഞാനമാംവാളിനാൽ
 ശതക്കുളവെന്നുസപഥാത്മരാജ്യത്തിൽ
 പുഷ്പവിഷാമതല്ലയായ്ക്കൽതനിൽ
 പുഷ്പവിഷയസ്യക്കൾശതക്കുളായ്
 കൂടിവലിച്ചുസകൃപസംസാരത്തിൽ
 ചാടിക്കുമല്ലോരഥത്തോടു കൂടവേ.
 കള്ളരായുള്ള വിഷയരാഗാദിക-
 ളുള്ളിൽകടന്നുപുരത്താക്കമാത്മാവെ
 കള്ളനെത്തള്ളിപ്പുറത്താക്കിരക്ഷിപ്പാ-
 നുള്ള ബലഭക്തിജ്ഞാനമാംവാളുമായ്.
 കള്ളവിഷയങ്ങളെക്കളയുന്നിതു
 ഭാരതചണ്ഡ്യപുമാനാഷ്ടമപും
 നാഗായണനാനംകവിനാശനം
 വേദശാസ്ത്രങ്ങൾവിവിധമാകുന്നിതു
 ദൈവപര്യംപ്രവൃത്തിയെന്നാകൃത്ത്
 ദൈവത്വജിഗ്യാൻനിവൃത്തിശാസ്ത്രമെന്ന
 പേരങ്ങൾരണ്ടുവിധമാകുമിങ്ങിനെ
 ഹർിസചഞ്ചയുണ്ടുദ്രവ്യകാമമോഹവും
 ദർശനപുരാന്തിമാസോപവാസംവിനെ
 നന്നചതുർമാസ്യംസോമയാഗംവിനെ
 നന്നായ്തുളമേധരോമപുംക്ഷേത്രവും
 ആരാധനപത്യാകാദികകണ്ടുമ-
 ണ്ടോരാറിധംജീവഭോഗസുഖത്തിനാ-
 യേവംപായുന്നതെല്ലാംപ്രവൃത്തിയി.
 നേപംനിവൃത്തിശാസ്ത്രത്തെപ്പറയുന്നു,
 ഇരിയപ്രാണാധിപ്തിനാദേവകൾ
 പിന്നെജീവേശവൈകാരികത്തെയും
 കാകാവിന്ദുനാദമഹാപ്രാണനും.

ശങ്കയെന്ത്യേണാനദീപേസമല്ലിക്ക.
 പിന്നെയുംചുറ്റാപാങ്ങുവാപുണ്ടായ്
 നിന്നിടമക്ഷരാദൃങ്ങൾസമസ്തം
 കാകാമാത്രയിലൊക്കാരവിന്ദുവിൽ
 വിന്ദുനാദത്തിങ്കൽനാദപുംപ്രാണങ്കൽ
 പ്രാണൻമഹാപ്രാണമേവമഗ്നിപുനഃ
 സോമനിൽസോമനാസ്സുതപ്തസന്ധ്യ
 ഏവമെല്ലാംഗുണങ്ങൾവിരാട്ടികളും
 കേവലാത്മാവായതുശ്ശുതിലൊക്കയും
 നന്നായ്സമസ്തംചെയ്യുന്നതുതന്നെ
 ദേവായനംനിവൃത്തിശാസ്ത്രമെന്നതും.
 ദേവായനത്തെയറിയുന്നവിദവാന്മാർ
 ഗുഹാഗൃഹിതെന്നായിതുചിച്ഛിടും,
 ദീപമാഗ്നംജ്ഞാനകാണുസംഗ്രഹിക്കുന്നു.
 ആദിതമില്ലാതനാമയമായൊണ്ടു
 ചാട്ടമല്ലാതിപരമംപരബ്രഹ്മം
 ജ്യോതിസ്സുകൾക്കുപ്രധാനമാകുന്നതു
 ചേതസികളുടെതളിത്തരിരിക്കുന്നവർ.
 തന്നെയൊത്തനിന്നാനാദിദർശന-
 മെന്നുള്ള മായാവികാരദൈവതഭ്രമം
 തോന്നുകയില്ലസുഖാത്മനാദൈവതങ്ങൾ
 തോന്നുന്നതുണ്ടെന്നുമുന്നവിധമല്ലോ
 ദ്രവ്യാദൈവതംക്രിയാദൈവതപുംപിന്നേതു
 ഭാവാദൈവതമതിൽതാനെന്നതോന്നിട്ടു
 നിൽക്കുന്നതിനെഭാവാദൈവതമെന്നതും
 വാക്കുമെന്നസ്സംശരീരമാത്രങ്ങളാ-
 യൊക്കെപരബ്രഹ്മമായതിമറ്റുപിട
 ഇച്ചെയ്യതുതാൻക്രിയാദൈവതമായതു;
 പുത്രമിത്രാത്മകളുമിത്യാദിയിൽ
 നിത്യചിത്തംദ്രവ്യാദൈവതമെന്നാകുന്നു,
 ഇച്ഛാന്നമുൻദൈവതങ്ങൾസമസ്തവും
 വിദവാൻമുണാതീതമായൊരാത്മാവിങ്ക.
 ലുപ്തിച്ചുനിത്യപുംസത്യജ്ഞാനായ്യാണു
 ചിത്തപുൻവികാരാത്മാവില്ലെകൃത്താൽ
 ചിത്തവികാരസംബന്ധമില്ലാത്തനി-
 കല്പമുള്ളിത്യാദിബന്ധരേതുകളും.
 ലില്ലുപ്തംചെരിച്ചിടുന്നടപ്പോക്കു
 അന്യമാത്മാതനിഷിദ്ധായ്യാലോശാ-
 നന്യമായുള്ളതനിത്വമുദപസ്തു-
 ബ്രഹ്മപുളയേജ്വാതാക്കൾവാസനാ
 ബ്രാഹ്മണലീനായ്നില്ക്കുന്നാദിയായ്
 ബ്രഹ്മമാഹമെന്നതുമിശ്രോണംജീവോഹം
 കല്പാധികാരദേഹോഹമെന്നിങ്ങിനെ,
 നന്നായ്നിന്നുചിരിക്കുന്നമനസ്സിനെ
 ചൊല്ലുമനാദ്രവിദ്രാമയെന്നതും
 നിത്യജ്ഞാത്മാവംഗമെന്നുള്ളവിദ്യയാ
 നിത്യചിച്ഛിടമവിദ്യയുംമായയും.

സർവ്വകനായ് പരബ്രഹ്മത്തിനായ് -
 നിന്ദനരൂപനായ് നാമധേയമായി
 വിഷ്ണുവായ് കൃഷ്ണനായ് തപശ്ശബ്ദസുവാഞ്ഛയാണ്ടു
 വൃഷ്ടിപംശത്തിൽ ജനിച്ചതോവാന്റെ
 ഭക്തനായുള്ള നിനക്കിന്നെയതോന്നു
 മുക്തിസിദ്ധിപ്പാനിതിന്നിതെയില്ലേതുമൊന്നും
 സർവ്വകർമ്മങ്ങളും കൃഷ്ണകലപ്പിൻ
 സർവ്വഭാഷയുപേക്ഷണമുനീതെയ്താ!
 എന്നാൽ നിനക്കു സകലവും ശ്രേയസ്സായ്
 വന്നുകൂട്ടുമിന്നിപ്പൊരുസംഭവം"
 എന്നതും ചെയ്തുമററുമുനിനാരദൻ,
 നന്നായ് തത്തലിനൊരുതഴുമുപശ്ചാത്തമൻ.
 നാരദനേവമർത്ഥം ചെയ്തു പോലെ
 സാരനാം വ്യഗ്രസാരമുൻപർശിപ്പിതിന
 സാരോദയം കേൾപ്പിച്ചതുപോലെ
 തദാഗാമമോട്ടു സുതൻ മുൻപാരുപും
 ചർച്ചിച്ചു ചാലവെക്കൊട്ടു കറങ്ങുന്നതും
 കേൾപ്പാനുപേക്ഷയുണ്ടായി നിന്നാൽ ചാപ്പും
 ഭാരം പൊങ്ങയ്ക്കുകിളി ക്കുറ്റുതലും
 ചിത്തമാനദിച്ചിരുന്നിതെല്ലാവരും.

ഇതി ശ്രീമദരാഭാഗവതേ പൂരാണോത്തമേ
 സുതശൗനക സംവാദേ സപ്തമ
 സ്കന്ധം സമാപ്തം.

—:—

അഷ്ടമസ്കന്ധം.

"ശാരിരശ്ചന്നതേട്ടമാദരാൽ ശ്രഭരേലേ!
 ശാരികാകുലവാഞ്ചലകേ! വരകിരി
 പാരതെവയഃ പാനം ചെയ്ത ചെലുലസാരതെ
 കാതന്ത്രവയൻ ചരിനാശമിനീച്ചുനീ
 രോഷമെന്തതുപറഞ്ഞീടേടാ! മടിയാതെ
 ഭാഗ്യമിച്ചുകൊണ്ടു ജനമുദ്ധവന്നീടുവാൻ.
 ഭൃഷണം ചിലർ പാഞ്ഞീടുക ലഭ്യമൊരു
 ഭൃഷണമത്രേ ടീരിങ്ങും താനേനീങ്ങും.
 കേവലം പാകെ" നുകേട്ടവർ ചുരുങ്ങാ
 യാവോളം ഭക്ത്യാ പാഞ്ഞിടിനാൾ മദം മദം.
 "മുഖ്യമായ ചെറുതലിങ്ങിനെ ചൊല്ലിപ്പോ
 നാൾക്കു നമ്പിൽനിന്നു ചില സമ്പന്നന്മാർക്കു
 വൃക്കതാഴെ പാഞ്ഞിടേണ്ടി നന്നൊന്നു ചൊ
 മത്തു യാക്കുവാനു സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു ചിറ്റാർ.
 മറെറാരുദോഷം മുറ്റരാന്നിന്നുണ്ടാകാതെ
 മുറ്റമാകുന്നതല്ല പാട്ടൊട്ടു കലാപുരുഷോ.
 സപ്തമസ്കന്ധം തന്നായ് കർമ്മം ചെയ്തൊട്ടു

ചിത്താനന്ദത്തെപ്പൂണ്ടു ശൗനകൻ ചൊല്ലുമെല്ല
 സുതനോടനന്തരം "മെത്ര ശ്രീകൃഷ്ണൻ വിഷ്ണു
 തതനോടറിയിച്ചതാശ്ചഭവാമല്ലഭാസംഭവേ!
 ഭവതാം മൂലാബ്ജമല്ല പൂർവ്വകഥാമൃത
 മവധിച്ചുടാതൊരു സുഖസാധനം കേട്ടാൽ
 മതിയായുതന്നെല്ല നിശം കേട്ടാച്ചുതെ-
 ന്നതുമാനസേ മനോനം ചെയ്തിടുന്നു.
 പരകഥയെക്കുറിച്ചു കേട്ടാൻ ചാർ ചി-
 ത്രവന്ദനം ചെയ്തുമനസാ, ചൊല്ലിടിനാൻ:—
 മന: നതാഞ്ചരം.

"കേട്ടുകൊണ്ടാലും മന: പന്തളെടും ചൊല്ലിടുന്നു
 വെട്ടമെന്നിരയച്ചു ശക്തമസ്കന്ധത്താലേ.
 മനാപും മനാപുത്രന്മാരുമിദ്രാസംസാര
 ഗണപുല സസ്പർശി കർമ്മത്തേങ്ങങ്ങും
 ഭഗവദവതാരം ചരിത്രമല്ല മാത്രം
 വചനാപരസം കർമ്മശൃംഗാരം കർമ്മവും;
 ഇവയൊക്കെയും വിശ്വരൂപനായ മന-
 ഹിനിപ്പുപഞ്ചമം കാണ്യം നോചൊല്ലിടുന്നു.
 അവിടെയുണ്ടെന്നു പ്രകൃതം കഴിഞ്ഞനന്തരം-
 മവനത്തിനു സാധാരണവനാമനുവൃജു.
 തനയന്മാരും പ്രിയപുത്രനുമുത്താനപാ-
 ദനമിങ്ങിനെ പേരാകുന്നവരാകുന്നു പോൽ;
 യജ്ഞയാമന്മാരിദ്രഭവന്മാർ മരിചിപ്പു-
 പ്പുത്താനന്തരം പാനന്മാർ സാധുത്വമിളക്കും
 ഭഗവതവതാരമായുള്ള യജ്ഞമുരതി
 നിഗമാന്താ യജ്ഞനാംകപിലാചാര്യന്താനും
 എന്നതിൽ കപിലനാമാ ചാര്യന്മാരിതങ്ങും
 മുന്നമത്രതീയതി ലൊട്ടു സംക്ഷേപം ചെയ്തോൻ.
 യജ്ഞപുത്താനം ചെയ്തൊട്ടു ചൊല്ലിടുന്നു
 സുതനാം സ. പയമുവാൻ താൻ പരകഥയൊഴും
 രക്ഷിച്ചുകഴിഞ്ഞൊട്ടു കത്തൻ തനയന്മാ-
 ക്കൊക്കവേ സമുച്ചിതാൻ തപസ്സിനു പോയാൻ.
 കാനനമല്ലേ സമാധിസ്വന്നായിരിക്കുമ്പോൾ
 ചാനവരക്കു സ്തംഭം കേൾപ്പിച്ചാത്തു ഹൃദയം
 ചെന്നടുത്തുകണ്ടു തൽക്ഷണം യമന്മാരോ-
 ടൊന്നിച്ചു യജ്ഞൻ ചെന്നു ടെന്തു ചിറ്റുവാൻ
 കൊന്നുടൻ തൈലോക്യത്തെ രക്ഷിച്ചാൻ വഴിപോലെ
 മുന്നേവനായ മനകാലമെന്നറിഞ്ഞാലും.
 പിന്നേവൻ സാധാരണ ചിന്താഗതി മുൻമനുശ്രേയസ്
 മനവരായുദ്യമ്നാനം സുഷേണനും മല്ലോ
 പന്യസായുധമിളർപ്പോലന്തരം വിശദ-
 രണഭേദമുള്ള സുബാഹിഷ്ടം കളം
 അവിടെ ഭവരീരസ്താകി യാമധിപൻ
 തുഷിതായായുരായുരുന്നിൽ വന്നു പിറവൻ
 വിഭവനൊരുതന്നെ മനാപും പരിചരിക്കാ-
 ങ്കുഭവൽ ബ്രഹ്മചര്യവൃത്താന്തസംഭവമുപാ-
 തന്നിയമുന്നായ ചാർ ചരിത്രം

തന്നയനായേവ ട്ടമുത്തമനെന്നുള്ള വൻ
 ഹവനവിയ്യരോത്രാദ്യന്മാർപുത്രന്മാരും
 മറികടസ്സുപിത്തമവനിന്ദനമായാൻ
 സത്യന്മാർവേദശ്രുതന്മാരുമങ്ങമെവതൽ-
 ഭേദമാവെല്ലൊങ്ങവയലുകണതും,
 നിത്യമപ്തമാദി വസിസ്താത്മജന്മാരും
 സ്വപ്തമാമനികളെന്നതത്രെ വെചാല്പിടുന്നു.
 അന്നപി ലോശൻധർമ്മഭവനാസു ത്വതിയിൽ
 നാദനനായിങ്ങവതീണ്ണനായ് ചമഞ്ഞുള്ള
 യക്ഷരാക്ഷസാദികൾതഞ്ച നിഗ്രഹിച്ചുടൻ
 ശിക്ഷിച്ചുധർമ്മത്തോടെരക്ഷിച്ചുജഗത്രയം.
 ഉത്തമാനുജനായതാമസന്നാലാമ്മനു-
 വൃത്തമോത്തമൻപുരുഷപുത്രന്മാർപോൽ
 ഹരികൾതുടങ്ങിയുള്ള വർകളുമരക-
 ഉറികുതിശിഖനാമവനിന്ദനമായാൻ.
 ബ്രഹ്മാതമപാപിനമുക്കണത്രസ്സാധുവികൾ
 ബ്രഹ്മാതീതാനന്ദസ്വപത്മധാർമ്മ്യമണിപ്രദശൻ
 ഹരിമേധാവിനതലരണിതനിൽചെമ്മേ
 ഹരിയായവതരിച്ചുടനേഗജേന്ദ്രനെ
 പെരിയനകൃത്തികൽനിന്നടനരോപരി-
 ഭരണാചെയ്യിടിനാനധുനാഭാഷ്പിയൻ.
 ഹരിയെല്ലോലഭമേരക്ഷണാചെയ്യാനൊരു
 പുതപ്പന്മാർമിട്ടല്ലന്നരികുധരാപരേ!
 ശ്രകുനീവണ്ണത്തെളിഞ്ഞതൾചെയ്തവുട-
 നകമേഭേരിവിചാരംകലൻവനിശൻ
 സുഖമേതെളിഞ്ഞിനിക്കവിടംചുരുക്കാതെ
 സകലമതളിച്ചെയ്യണമെന്നവേക്ഷിച്ചാൻ.
 നൃപതിതന്നോടതുപൊഴുതുമുനീന്ദ്ര-
 മുപദേശിച്ചാനതുചൊതുങ്ങാനുംചൊല്ലാം.

ഗജേന്ദ്രമോക്ഷിഃ.

“പണ്ടുപാണ്ഡ്യധിപതിയാകിയനൃപസുത-
 നുജായാനിന്ദ്രമുനീനെന്നപേരുടേ വൻ
 കുഞ്ഞായൊഴ്ഞ്ഞവൻതനകമലരിൽവൈ-
 കുണ്ഠപാദാബ്ജദപദഗ്രയിച്ചിരിപ്പവൻ.
 പിന്നെല്ലോയുലയാദിതന്നെടസാനുസ്ഥലേ
 പിന്നതകളഞ്ഞീശൻതന്നെധ്വാനിക്കുകാലം,
 വന്നിരുങ്ങരില്ലുടേമാമുനീകുംഭോരുവ-
 നെന്നാരുദിനായഥാകാമ്യായ്മമല്ലോഹ്നപൻ
 അത്തന്നിസമാധിസ്വന്നായിതന്നതുമുല-
 മാത്മാഭിരാമനെയ്നുള്ളിതരിയാതെ
 പാൽതുകുണ്ടു “തന്നെലിക്കരിച്ചുകാതെ
 പാൽമിവനിരുന്നാ” നെന്നോൽമുമുനീന്ദ്രനും
 വാച്ചുകോപേനതന്നോടൊന്നരിയടാതെക-
 ണ്ടാശ്രമാന്തരേവസിപ്പുന്നവനിനിമേലിൽ
 കാട്ടാനത്തലവനായ് ചമഞ്ഞാനേതു മുരി-
 യാട്ടമാരോടുവഹിയായ്ക്കുന്നശാപത്തേയും,
 ശീലമങ്ങതളിച്ചെയ്ക്കുന്നുള്ളിടുമ്പൊഴ്-

തുകേരുംനൃപഭേദന്മാരുണർത്തിച്ചിടിനാൻ:
 വാൽകളെല്ലാംഗ്രാരിച്ചാൽനായരവനം-
 മാസമയാപിന്നാലെചെന്നാവാമതൊഴുതുടൻ
 സാക്ഷാലങ്ങവസ്ഥകളെല്ലേതമറിയിച്ചാൻ
 സുഹൃത്തായ്ക്കുമാൽക്കൊടുനഗസ്തുനം
 തന്നുള്ളിൽവളന്നെഴുകോപച്ചമടക്കിത്താൻ
 മന്നവൻതന്നോടതർക്കമല്ലിതുമന്ദമന്ദം.
 “ഞാനരോതവമനസ്സുതരിയറിയാതെ
 മാനസകോപമുണ്ടുശാപംചെയ്തതുപാൽക്കാൽ;
 ദീനവത്സലൻമഹാമായാദൈവേതന്നെ
 നൂനമെന്നതിന്നിനിനല്ലതുവരുംമേലിൽ
 ചേരിച്ചിടരുതതുചിന്തിച്ചുലോനേതും
 പേദമിങ്ങിനിക്കുള്ളിലാകുന്നനിരൂപിച്ചാൽ.
 കർമ്മദോഷത്താലകളെട്ടശാപത്തിന്നിനി
 നിർമ്മലാത്മനാഹരിപാദസേവയാനിത്യം
 വന്ദദകരികളോടൊന്നിച്ചുനടക്കുനീ
 ചിന്മയൻപ്രസാദിച്ചുനിന്നൊവെന്നാതുകാലം
 തുക്കൈകർപുകൊണ്ടുതലോടിടുന്നല്ലോതന്നെ
 മുക്കുനാസ്സതംവില്ലുസാരൂപ്യത്താലെ” നെന്നല്ലാം
 ചിത്തതാർതെളിഞ്ഞുനഗ്രഹിച്ചാൻകുംഭോരുവൻ.
 മത്തവുമണവേഡമായ് ചമഞ്ഞതലാനും,
 വിദൂതംകാട്ടില്ലുടന്നീടിനാൻകാട്ടാനകൾ
 ഉട്ടത്തൊക്കുമരിച്ചുപോത്താനുങ്ങാരുദിഷിൽ
 പൂക്കടൻമരന്നിരുകത്തെയുംപൂക്കിയും
 മുഷ്ണരതരംഞ്ഞരിച്ചൊടിച്ചുംചിന്തിത്തിന്നും
 തക്കത്തിൽപിടികളെപ്പിടിച്ചുവൃക്ഷാന്തരം
 പൂക്കുഭോഗിച്ചുംമുദുപുഷ്പമൊഴുകിയും
 പൂതംപീചകുഞ്ഞക്കത്തില്ലൊടിച്ചങ്ങാരാധിച്ചും
 തൽക്ഷണപോണുസ്നാനംകൊണ്ടോരസന്തോഷി-
 പ്പാജ്ജരണികൾപൂക്കുകളിച്ചുകുടിച്ചുമ- (ഉച്ചം)
 തുഗ്രവേഗേനവനംപൂക്കടൻവിഹരിച്ചും
 മുഷ്ണരൻവനങ്ങളെല്ലാത്തകത്തുചാവങ്ങ-
 ളൊക്കെവേകുത്തില്ലൊടിച്ചങ്ങോടിങ്ങോട്ടുപാത്തും
 സശ്രമംനീളത്തിമർത്തുടയാടോരോദിശി
 വിശ്രമതരമതിഭീതിമേൽചിലക്ഷം
 കാട്ടിൽനിന്നിറങ്ങിവന്നോട്ടമിട്ടുതരണം
 ധാർഷ്ട്യമർപ്പിക്കൊണ്ടുപ്രജാപുത്രത്തിന്നിടപാടും
 ഉട്ടരോടൊരുമിച്ചുംകാനനമകംപൂക്കും
 വാട്ടമെന്നിയെന്നാട്ടിലിറങ്ങിപ്പുത്തേരുംഭേരം
 പ്രപ്രഭക്ഷിന്നവുമ്പോലെയുണർന്നെടുപ്പാനി,
 പാപനാശനകരമായുള്ളതിത്ത്ങ്ങളിൽ
 സ്നാനപാനങ്ങൾചെയ്തുകൊണ്ടുനഞ്ചരിച്ചുത-
 ന്മാനസംതെളിഞ്ഞരിപാവിതനായുള്ളവൻ,
 പണ്ടോരോമഹത്തുകളുതൾചെയ്തിരിക്കുംവൈ-
 കുണ്ഠഭേരിയെമറന്നിടാതെദിനംതോറും
 തന്നകതാരിൽതോന്നിനിന്നവൻഭേരപ്രിയൻ.
 തന്നനുഗ്രഹവശാലാനന്ദാത്മനാനിത്യം

സംസാരമോക്ഷത്തേയും ചിന്തിച്ചു ചിന്തിച്ചുള്ളിൽ
 ഹംസപാദാത്ത് ജടപദചാത്രയിച്ചിളകാതെ
 കാലമങ്ങനേകംപോയ്ക്കൂഴിഞ്ഞോരനന്തരം
 കാലാന്താധുടമഹമായയാകരിവരൻ,
 ഭൂഃലാസ്തിമുഴനതിന്മേലേമംഗലനായോ-
 രഭീരുൻതൃകൂടമെന്നത്രയുംപ്രസിദ്ധനായ്
 വത്തില്ലോന്നയന്നതിമുഖ്യനായനാരതം
 രക്തകാഞ്ചനമയശോഭിതംസുഭിക്ഷദം-
 യക്ഷകിന്നരഗന്ധപോരഗനിഷേവിത
 ലക്ഷണപ്രഭംനിഖിലാനന്ദദിവ്യസ്വരം
 ക്ഷീരപാരിയൗനിന്നപൊങ്ങിട്ടംതിരകളാൽ
 മാതൃതാനന്ദംലേനുംകളുത്തസാനന്ദമലം
 തന്ത്രതൽനിവിഹരയില്ലെങ്കലാശക്തി-
 കൈത്രയുംശോഭിച്ചതുമത്തെന്നൊരുഗ്യാനവും
 സ്വർഗ്ഗാത്മജഗദ്ഗുഹ്യമായരദിന്ന-
 സ്വർഗ്ഗമോഹനകരമാകിനദിച്ഛസ്വരം
 നന്ദനസമാനമാനന്ദദാതാധ്വജനി-
 ചന്ദനാദ്യദിവ്യവൃക്ഷാനപിതംഭിനാധിപ
 മംഗലകാരഹരംബുവാഹരാഭംപരം,
 മന്ദമാർഗ്ഗശീതസുഗന്ധപരിപൂർണ്ണം,
 ഭംഗാഭിവിഹംഗനാനാവിധകളുരവ
 മംഗലപ്രഭംതാദിഭിന്നിഷേവിതം
 തുംഗമാധംഗസിംഹകരംഗാപകാദിജ്യാ-
 ത്യാദിപൊങ്ങുപൊടിഞ്ഞനന്ദംഖിലകളും
 ഇതഥത്യാനന്ദൈകസിദ്ധമാദ്യാനന്തിൻ
 മദ്യേയങ്ങളോവളന്നോതപ്തരണിയും.
 നിമ്ബലായതുമായവിസ്തൃതകരതരം,
 പൊന്മയംബുജകുളോല്ലവകൽഹാരങ്ങൾ
 പൊങ്ങിനിന്നതിരയുമുജ്ജ്വലിച്ചുണ്ടിന-
 രങ്ങളിന്ദ്രംസാദിഭിമംഗലന്ദവാനപിതം;
 സ്വപ്നഭിജോടുംകൂടെനന്ദനോദ്യാനംശോഭി-
 ക്കുന്നതൃപലവചിളങ്ങിടീനോരുദ്യാനവും;
 തുംഗമാധംഗവിഹിതസ്വരംഗാധിപ
 സംഗാനശനകരനാകിയോരിരുളുമ്പ്നൻ
 കണ്ടൊസുചകരമിവിടമിനിക്കിനി-
 കണ്ണതയൊഴിഞ്ഞുവാണീടുവാനെന്നോത്തുടൻ,
 ദന്തിവുന്ദത്തോടൊരുമിച്ചുചെന്നകംപുക്കുൻ.
 അന്തമില്ലാതസുഖംപൂണ്ടതിൽവാഴുംകാലം.
 മദ്ധ്യോഹ്നതിലലാലാഹാരയനാർമരനിര
 കൂത്തിവേഗേനമീന്തിത്തിന്നതിനിഴിഞ്ഞുപോയ്
 മത്തനായ്ക്കിടിച്ചുവരമുക്കുകിങ്കര-
 ടൊത്തരഹിമിച്ചുചെന്നത്തിന്നാൻജവാതികം.
 പൊട്ടയിരിന്നതിത്തണ്ണിൻകടിച്ചുനന്നതെ
 സൈകതമായഭൂമെന്തിരക്കേനിൽക്കുന്നേരം
 വൈകാതെപൊയിൽതട്ടിളകുത്തക്കടന്നതി
 വേഗമോടിപ്പൂർണ്ണനാകിയകരിവരൻ
 താമരപ്പൊയ്കുന്നിലിറങ്ങിയിളിച്ചതതു

താമരവളയെപ്പ്രാപ്തിച്ചങ്ങൽക്കുഴമ്പാൽ
 ഇറ്റുവാംഗേയപേരൻദേവലരാപരകൊണ്ടു
 ഗ്രാഹമായ്ക്കിപ്പുവർത്തിക്കുംകരീന്ദ്രനും
 ശാപമോക്ഷത്തിനുള്ളകാലംവന്നടുക്കയാൽ
 ശ്രീപതിനിയോഗത്താൽചെന്നുകാൽപിടിപെട്ടാൻ,
 വാരണാകാരംപൂണ്ടഭൂവരനെപ്പൊദം
 ഭേദംനാനംനക്രേന്ദ്രൻതാൻചെന്നാട്ടുപിടിച്ചുപ്പോൽ
 വേദനകലർന്നാചാടിനിന്നലറിന
 നാദംകൊണ്ടുലകിടമൊക്കെമൊറെറാടിപ്പൊങ്ങു,
 വേഗേനകുടഞ്ഞുവേർപെടുപ്പാൻഭാവിച്ചൊരു
 നാഗേന്ദ്രൻതന്നെവിടാഞ്ഞൊരുനാളുംതാനും
 കൂടവേവട്ടംതിരിഞ്ഞീടിനാനിരുവരും
 കൂടെയങ്ങോട്ടെന്നമിങ്ങോട്ടെന്നുംപവവിധം
 സാഹസപ്പെടുന്നേരംമററുള്ളകരീന്ദ്രനും
 മഹാനതകടംപുനരപിചൂർക്കുത്തൊലാൻ
 അങ്ങനെന്നകിടക്കല്ലാവതുംകൂടിപ്പിടി-
 ചുങ്ങൊരുനാളെങ്കിലുംചോൽനിന്നൊന്നും
 തങ്ങളാൽസാധ്യമല്ലെന്നായവരൊഴിഞ്ഞൊഴി-
 ഞ്ഞങ്ങുപോയകുന്നുനിന്നീടിനോരനന്തരം
 പിന്നെയിങ്ങുടൻകരേറീട്ടുവാൻഗളേന്ദ്രനും
 തന്നാലങ്ങവിടെത്തൊഴീട്ടുവാൻനക്രേന്ദ്രനും
 തങ്ങളിൽതന്നെപരീക്ഷിച്ചിടത്തൊരുവക്ഷ-
 മങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടുന്നീങ്ങായിലചെറുതേളം.
 കാലമുണ്ണുംകൂറ്റായിരംവർഷമായ-
 കാലമാളസ്യംവളന്നേററപുത്തളന്നുടൻ
 താനെന്നുള്ളൊരുമദാരകാരമതങ്ങളും
 താനേപോയകുന്നതിടിനന്നമ്മരിലാൻ
 സച്ഛാമായേതിനീക്കിത്യതന്നകതാരിൽ
 സച്ഛലോകേശനായഭഗവാൻനാരായണൻ
 സച്ഛലോകാത്മാസച്ഛലോകൈകചാതുൻപൻ
 സച്ഛൻസച്ഛാശ്വൻസച്ഛാണനേകൻ
 സച്ഛലോകാത്മാസച്ഛഗ്രാഹൻസന്നാതൻ
 സച്ഛാലകനെച്ചിത്താകാരമദ്ധ്യത്തിങ്കൽ
 ധ്യാനിച്ചുപൂജിച്ചുചിലെലാത്മങ്ങളേയും
 താനെന്നുസമല്ലിച്ചവിശ്വസിച്ചുനദിനം
 പാണികൾതന്നിലകപ്പെട്ടപൂനീരകളാൽ
 ദീനവത്സലൻപദത്തിങ്കലങ്ങാരാധിച്ചും
 കാമദനനുഗ്രഹാൽനാമങ്ങൾനീളെവിളി-
 ച്ചാമയംതീർത്തുപരിപാലയേത്രോരോവിധം
 ഗോവിന്ദാനന്ദ!മുക്കുറാഖിലാധാര!പ്രഭോ!
 നീവനീപ്രസന്നതാപാസ്തവൽപാഹിത്യേവം
 കേഴുന്നോരളവിലങ്ങാടിനായകനറി-
 ഞ്ഞൊഴിയുപോവചൻതാനസംസാരിട്ടതും
 വേഗമോടെഴുനൾവാനാരംഭിച്ചുചുരുൽ
 ഭോനീന്ദ്രശായിവഹനാകുന്നവഗേന്ദ്രനും
 സംഭ്രമിച്ചുടൻവന്നുമമ്പൽവന്നിച്ചുനിന്നാൻ
 അരംഭോപാക്ഷനംഗതസ്സാരംപിളർത്തിനാൻ.

ഞ്ഞോമക്കുതലായനാഥപാദാരവിന്ദം
 ധാനിച്ചുകൂട്ടിത്തൊഴുതാനുപദേശം
 ചെന്നു മുട്ടുപാകുഴിയിന്നാരുമില്ലാ
 “നിത്യനിമിതലിനമാന്തസാരമെല്ലാം
 സത്യസല്ലഭ! സതാംസത്തമ! സച്ചിന്ദ്രയ!
 സത്താകാക! സതസ്യാത്മക! ചാമദാ-
 സതചിത! ചെന്നുവെച്ചാൽ! തേനമോനമഃ
 വിശപകാരണ! വിശപത്രപ! വിശപാത്മാശ്രയ!
 വിശപയോഗേശ! വിശപബീജ! വിശൈകാത്മക!
 വിശപമംഗലവിശപഭിന്നൈകവിശപഭരണ!
 വിശപസംഹാരപുണ്ഡരീകാമനമോനമഃ
 നിഖിന്ദിമിനിധുഞ്ചനിനിസ്ഫുരണിരാകൃതേ!
 നിധുജാനദാത്മനിധുരണിനിധുജാതക-
 നിധുജ! നിരാശ്രയ! നിർവൃത! നിരാമയ!
 നിധുജാനദാത്മനിധുജാതക! നമോനമഃ
 പത്മലോചന! പത്മനാഭ! ലോകാനന്ദാശ്രയ!
 പത്മസംസ്ഥിത! പത്മബാണാരിനിഷേവിത!
 പത്മപാദാബ്ജാനന്ദ! പത്മസുന്ദരസ്മിത!
 പത്മജാഹ്വയൈശ്വര്യപര! നമോനമഃ
 മാധവമധുരീപോ! മാധവല്ലഭ! ഹരേ!
 സാധുപാലനസകലാധാരസവാത്മക!
 നീയൊഴിഞ്ഞൊരുമതിയില്ലൊരുനാളുംജഗ-
 ല്ലാശ്രയകാരണപരമാത്മനേനമോനമഃ
 കാമദ! കാമാശ്രയകാമകാരണസക-
 ലാമോദകര! നീലനീരകേളേബര!
 പീതവാസസ്താംപത്മനാഭൈകമണ്ഡൂകഗ്രീവ!
 പീതിദചതുർജാലംകൃത! നമോനമഃ
 സാരസവിഭോചന! കണ്ഠലമകരസൽ-
 ചാതബിംബിതബലമണ്ഡലിതമുനീത-
 കേശവ! കിരീടസുയ്യായുതാമലപ്രഭ!
 ശ്രീശ! നിമ്ബലപാദാനന്ദായനമോനമഃ
 നിന്തിരുവടിയൊഴിഞ്ഞൊരൊരുകൃതയ-
 സന്താപമൊഴിച്ചുകേൾക്കുവരുമല്ലാതെ!
 സന്തതംസതാംചിത്താന്തസ്മിതചിത്താമണേ!
 സന്തോഷസന്ദാനസന്താനമേനമോസ്മൃതേ..”
 ഇത്തരംവിധിഹരേന്ദ്രാദികൾനമസ്കരി-
 ച്ചെത്രയുംപ്രൊല്ലുപ്പിസ്തുതിക്കുവിടയാനാഥൻ
 ഭൈവ സഖൻയോഗനിദ്രയുമുണർന്നു-
 ന്നർക്കുനിവിയന്നുസമുദയനായ്ക്കടാക്ഷിച്ചാൻ
 മുരളിഹാസേനമുക്കുണ്ടക്ഷണമലർന്നിര-
 സഭാരന്മാരുംപ്രസാദിച്ചുനിന്നതന്നേരം
 സ്രോതാപുംപിനാകിയുമായുടഞ്ഞവസരക-
 ഉപ്ലവർത്തനോടുന്നത്തിച്ചിതുസമവധും,
 വർത്തമാനങ്ങളെല്ലാമുൾത്താരിൽജ്ഞാത്തായ
 ചിത്രപനറിഞ്ഞിരിക്കുന്നതെന്നിരിക്കിലും
 മുല്ലാടാനറിഞ്ഞതില്ലുപ്ലവിവെന്നുള്ളും
 കല്പിച്ചുകൂടുംകഷ്ടമെന്നുൾചെയ്തിന്നാൻ.

വിശ്വേശ്വരന്മാരുംതമ്മിലന്യോന്യംനോക്കിപ്പോ-
 ത്തുൾച്ചെന്നാളോടിപ്പുളവൊന്നിപ്പുളത്തായും
 തൽക്ഷണമതുകണ്ടുണ്ടായസംഭ്രമംതന്നെ
 സ്രോക്ഷനംഭവാനപയംകെതിരുംമുനികളും
 വിസ്മയമിതിവണ്ണംപണ്ടുകണ്ടിട്ടില്ലെന്നു
 വിസ്മയത്തോടുകൂടിപ്പറഞ്ഞിടുന്നൊപ്പാലം.
 രക്തച്ചുറ്റത്തോടുകൂടിപ്പറന്നിപ്പുളമുപ-
 വിഗ്രഹമായവിസ്താരോച്ഛ്രീതഗാഭീർജ്ജുങ്ങൾ
 നിശ്ചയിക്കരുതാതെകണ്ടുകണ്ടുതയോടും
 നിശ്ചലാഹുതയന്മാരെന്നുപറഞ്ഞൊ-
 ദക്ഷിണേതരപൂർവ്വപശ്ചിമോന്നതചുത-
 ദിഗ്ഭ്രമംകലർന്നങ്ങുനിന്നുകൊണ്ടനേകയാ-
 ഭക്തിപുണ്ടൊക്കെസ്തുതിച്ചിടുന്നാനോരോവിധ-
 മിക്ഷിതിമിത്രേനമസ്തുതയാണാകുംവണ്ണം
 പത്മാക്ഷ! പത്മാസന! പത്മബാണാരേ! ഹരേ!
 പത്മാരികലാധര! പത്മയോനേശാചര!
 പത്മസംഭവ! പത്മമന്ദിരാമനാഹര!
 പത്മബാസവതനയന്തക! നമോനമഃ
 വിശപസ്തംഗിശപമരവിശപസംഹൃതായുത-
 വിശപവിഗ്രഹവേദ്യ! വിശപമംഗലാകൃതേ!
 വിശപസന്താപഹരകാരണ! പരാഹര!
 വിശപാത്മാത്രിവർണ്ണസന്ധാവേദ്യസ്തോത്രാനമഃ
 നിർമ്മലമുഖതംഗംശ്രീതയഭാവംകല-
 ണ്ണിങ്ങിമറജ്ജഗൽസ്മിതിസംഹാരംചെയ്താൻ
 വന്നതോന്നിനവോന്മാരുടെന്നാതമിച്ചു
 നിന്നകാരണങ്ങളെർക്കുളവേടമെല്ലാം
 തീരുവാനെളുതായിതിന്നിവിവേണ്ടുകാഴ്ചം
 നേരേതൽതത്തങ്ങാറംചേർന്നുൾചെയ്തോരേ-
 പാരാതെമുറ്റത്തൊഴുത്തിലന്യതാപുഷ്ടി-
 പ്ലാരതിപുഷ്പതേങ്ങൊപ്പുള്ളനിത്യം
 മാതാരേമുരഹാരംഭോജസംഭവത്രയാ-
 കാരവിഗ്രഹപാത്രാമനിർവസപാതം
 ഭവേവണ്ണങ്ങളൊന്നായനിന്നാമംഗലപുഷ്പ-
 ഷോഭിനയസകലാത്മേദ്യസ്തോത്രാനമഃ
 ഇങ്ങിനെഭവേദ്യന്മാരുംകുടവന്മാരും
 ഗ്രാമ്യമല്ലാത്തജ്ഞാതമവദൂപമഹാ-
 വണ്ണപുഷ്പരവുമാഴ്ചുംവിസ്താരവും
 നിസ്തമിക്കരുതാതോരുകതേജസാസ്വപാതം
 സംഭ്രമിച്ചെങ്ങുനിന്നുകണ്ടുടൻനമസ്കരി-
 ച്ചവരാനോരോവിധംവാഴ്ന്നിന്നിന്നേരം
 കണ്ടിതുഹരിവിരിഞ്ചാതകാന്തകന്മാരെ
 കണ്ടുകണ്ടിരിക്കവേവോയിനറക്ഷണാൽ.
 സന്താഷിച്ചുതുപൊഴുതനേപടുത്തിതുയ-
 മനികേനമണ്ഡൂകിച്ചിടുന്നാരിന്ദാദികൾ,
 സംഭാവിച്ചതുപൊഴുതന്യോന്യംതുമുത്തികൾ
 ജംഭാരിതനോടതർക്കംതീയനാരായണൻ:-
 “എന്തെടോ! ജ്ഞാനതീത്ഥവാർതുലോമമു-

തന്നമോദനയ്യയംപിയാംനകനാകൽ
അതിനാലാഴിയെമമിപ്പാനിവിടെനി-
ന്നധുനാവേണ്ടമുപകരണങ്ങളെയെല്ലാം
പരിചോടുപകരിച്ചീടുവാൻശ്രമിക്കണം
പരമാമസുരനെനിശ്ചയിച്ചുജ്ഞാനം
മന്ദരഗിരിയുടനവാസുകിതന്നെക്കൊണ്ടു
മന്ദമെന്നിയേബന്ധിച്ചുശയധുശ്ശാംബുധി
തന്നിവിട്ടുടനപരഞ്ചിച്ചുഭവാനുര
വൃന്ദങ്ങളുമിഹവാൽത്തലകൾക്കെക്കൊണ്ടുടൻ
സംഭ്രമമൊഴിഞ്ഞുകൊണ്ടൻപോടെമമിക്കുമ്പോൾ
സംഭവിച്ചീടുസുധയെന്നതിന്നിനിവില്ലോർ
മുമ്പിനാലസുകാളാടുടൻനിശ്ചിതം
മൻപോടെമമിപ്പൻതന്നെയുംവരുത്തണം.
വാസുകിതാനുവന്നിടേണമിങ്ങിതിനെല്ലാം
ചേതസാപരിശ്രമിക്കുന്നതാരിതുകാലം
മാരാലോരരികകല്പിച്ചതെന്തെന്ന്വെണ്ണം
പാരാതെന്നാരായണൻതാനതൾചെയ്യുന്നേരം
കാലാരിദൈതയേന്മാരോടുകൊണ്ടുതമിപ്പാൻ
കാലംവൈകാതെതുടങ്ങീടുകെന്നതൾചെയ്യാൻ.
മാധവൻതാനുംമുറ്റുമാസംപൂർത്തിയുട
മാധുക്യാക്ഷരവാചാസാദരമതൾചെയ്യും:—
പുറംവൈകാതെല്ലാമുൾക്കാമ്പിൽമറന്നിനി-
പുറംവൈകാതെല്ലാമുൾക്കാമ്പിൽമറന്നിനി-
കേവലംകായസിദ്ധിക്കായ്ക്കൊണ്ടുശയ്യക്കളെ
സ്നേഹിക്കുന്നതുംസമ്പര്യോകസമ്മതംതന്നെ.
യാനിയില്ലതുകൊണ്ടിങ്ങേതുമേങ്ങേതേയന്മാർ
മാനസമൊതിച്ചുസന്ധിച്ചിശ്രിയചെയ്യാൻ
ശ്ലേശമേപുനരവക്കളെശ്രദ്ധവന്നമു-
ക്കാക്കുസിദ്ധിപ്പാൻമരിദംചിന്തിച്ചുവൈകിക്കേ
പോകുന്നതാഗിന്നസുരശാമത്തെവരുത്തുവാ-
നാകുന്നതല്ലോസന്ധിപ്പാനെന്നുകേൾക്കായപ്പോൾ
“നിന്തിവെട്ടിയുമാലാരിയുറവിരിഞ്ചനം
ചിന്തിച്ചുകല്പിക്കുന്നതൊക്കവേങ്ങെങ്ങൾക്കെല്ലാം
സന്തതമനമത”മെന്നുഭവേന്ദ്രാദികൾ
സതുഷ്ടന്മാരായെകമത്സജ്ജനംചെയ്യാൻ.
അന്നേരംനാരായണൻതന്നെടേത്യന്മാരെ
ചെന്നസുരരെക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടിങ്ങുപോന്നീടുവാൻ
നന്നായങ്ങവോടതൾചെയ്യടനയച്ചവ-
രൊന്നിച്ചുതമശിഷ്യന്മാരുടെസഭയിൽ
ചെന്നുടൻമഹാബലിതന്നോടങ്ങതൾചെയ്യ
വണ്ണമുള്ളവസ്ഥകളൊന്നോഴിയാതെചൊന്നാൻ.
വൃത്താന്തമതുകേട്ടുസേിച്ചുദനജ്ഞാ-
നത്തമച്ചുവെട്ടുതന്മാരോടുകൂടുന്നേരം
സന്തതമുദയേന്തിനിപ്പിച്ചിതിനെതു-
മുൾത്താരിൽനിരൂപിച്ചാൽമറവില്ലകശലങ്ങൾ.
ഞങ്ങളോപണ്ടേതുപോന്നിന്ദ്രന്മാരവൻതനി-
ക്കങ്ങുവന്നതമിപ്പാനെങ്ങനെചെന്നീടുന്നു

പോയാവുവോന്മാരങ്ങാതമിപ്പിതിൽമുട-
പ്പായുന്നോരില്ലോഴുമചിന്തിച്ചുവൈകിക്കേ
മായമെന്നിയേങ്ങേത നാരേവചൊല്ലിക്കേട്ടു
മായാപുരഷേത്യന്മാരതിവേഗത്തോടെ
പാലാഴിതന്നിൽചെന്നുകാലാരിവിധിതന്മാ-
രാലനുഭവമെന്നിവെപ്പാർത്തിച്ചുവെട്ടുന്നിൽ
വീണ്ടുടൻനമസ്സരിച്ചുങ്ങസുകൾചൊന്ന
വാണികളെല്ലാമുണ്ടത്തീച്ചതുകേട്ടുന്നേരം
മന്ദഹാസ്യംകലന്നിന്ദിരാവരൻസുര
വൃന്ദവാഹിനിശരൻതൻമുഖംപാഞ്ചീടിനാൻ.
ചന്ദ്രചൂഡനമതിനെന്തിനിക്കഴിവെന്ന-
ങ്ങിന്ദ്രസോദരനേയുംസംഭാവിച്ചുനക്ഷത്രം
തന്നരികത്തുനില്പുംഭൂതത്തെവിളിച്ചുങ്ങ
ചെന്നസുരരെക്കൊണ്ടുപോരികെന്നതൾചെയ്യാൻ.
ഭൂതവുംതൊഴുതനവാദംകൊണ്ടതിശയ
വാതവേഗേനചെന്നുചാനവസര്യംകാൻ.
മോദനശിഖരേതംചെന്നുനിന്നതുകണ്ടു
സാദരംചോദിച്ചുകേട്ടീടിനാരവസ്ഥകൾ.
തൽക്ഷണമതുകേട്ടുവൈകാതെങ്ങനുമ്മാൻ
ദക്ഷാരിതന്നെക്കാണാനായ്ക്കൊണ്ടുപൊട്ടെട്ടാൻ.
ശക്തിപ്രസരപരശിഷ്ടികൾപിൻവാൾശൂലം
മുൾത്താടിമുസലപ്രാസാദികൾനിന്നിനി
ശസ്ത്രങ്ങളെടുത്തുകൊണ്ടുതന്നുമാങ്ങന-
പുത്രന്മാരെക്കൊണ്ടുനൂതൃശാസനപാലം
നാതപാലോടുകൂടെകേട്ടുകൾക്കുറോവി-
ച്ചുതൃന്നത്തിമിത്തംമകരിച്ചാറാകുറേണ്ണം
കൈകൊട്ടിച്ചിരിച്ചാത്തുരേസിച്ചുകൂടിടിനാൻ
കൈടലോരിയെമറുപുറമിട്ടുസുയയാ.
ദാനവന്മാരെക്കൊണ്ടുദാനവാരിയുണ്ടാ-
മാനഭാവോനവാണാനാനന്ദസമനപിതം.
കൂടവേഗിനിവൃന്തെക്കൊണ്ടിങ്ങുപോന്നീടുവാൻ
കൂടിയഭൂതങ്ങൾപോകെന്നയച്ചവരെല്ലാം
മന്ദരഗിരിവരന്തന്നെടമഹിമക-
ണ്ടിനിതുന്നമ്മാലെടുക്കാവതല്ലെന്നോർത്തവർ
ചെന്നുമാമലയെടുത്തോട്ടേടുടൻകൊണ്ടു
വന്നവരിടുംകളഞ്ഞാകുലന്മാരായല്ലോർ.
പന്നഗവരനായശേഷനെനിയോഗിച്ചാൻ
പന്നഗശയനന്നേരമങ്ങനന്തരം
ചെന്നെടുത്തചലേന്ദ്രൻതന്നെത്തൻപണങ്ങളാൽ
കുന്നിന്മേലൊരുകടുപ്പായേണധരിച്ചുവൻ
വന്നുമാധവചരണാന്തികേവലിടിനാൻ
വന്ദിച്ചുപുണ്യനന്ദനന്ദിച്ചുമതവിനാൻ.
വാസുകിതന്നെചെന്നുകൊണ്ടിങ്ങുപോന്നീടുവാൻ
വാസവാദാജവരനാകിയതാർകൃത്യത്തന്നെ
പോകേണമെന്നുകല്പിച്ചുവന്നങ്ങുടൻചെന്ന
നാഗേന്ദ്രനെന്നെക്കണ്ടുസംഭവിച്ചിഴിഞ്ഞല്ലോർ
ചൊല്ലിനാനിനിക്കൊരുതീതികൂടായുപണ്ണം

(a)

* 0200 *

പന്ത്രണ്ടെഴുപതാംപാരിജാതകവുമാ-
 നദമാന്ദ്യസംഭവമുദമനക്രമാൽ
 എന്നതിൽസുരഭിയെക്കൈക്കൊണ്ടാറ്റുപിടലം
 അനുനാദരമമന്ദിത്രിയാതുച്യത്ഥായ്.
 പിന്നെയങ്ങുചെട്ടുശ്വാശ്വത്തെയുമെരാവതം
 തന്നെയുംപരിഗ്രഹിച്ചീടിനാൻദേവേന്ദ്രനും
 കല്പകൃഷ്ണത്തെയുമുപ്സരസ്സുകളെയും
 അല്ലാത്തമകൾക്കെക്കൊണ്ടാതിദൃതം.
 മുപ്പുരാതിചന്ദ്രക്കലയും ചൂടീടിനാൻ
 പാമിനീവാൽപരിച്ചീടിനാൻകൈസ്സുഭാഗം
 തൽക്ഷണകരീനവേഷാകാരസൈപരൈഃ-
 നാമകുമിച്ചുടൻബ്രഹ്മതന്നെയുംകാണായ്നും.
 ദുഃഖിച്ചുസാരായമല്ലാത്തമിമിപ്പാനരകാണാ-
 ണ്ണുപാടാമ്പിരിയ്ക്കൽപ്പെട്ടുവന്നുടത്തലമുന്മാദം
 സല്ലാപപൂർവ്വചിരിച്ചുലവേഷണൻപരൻ
 മുക്കുണ്ണൻതന്നെസ്സംഭാവിച്ചുനാഥൻചെല്ലാൻ:-
 “കേൾക്കെടോ! മഹാബ്രഹ്മേ! നിന്നെടവസതികൾ
 നീക്കമെന്നിയേനീചിദാസസൗഖ്യംശരേ!
 നിത്യമുദമസമുദാന്തസ്ഥാനങ്ങളിലും
 പ്രത്യക്ഷസ്തികലടിതളിയില്ലാതിടത്തും
 നിഷ്കരതമുപരിടിനവനങ്ങളിൽ
 നിഷ്കൃതിനിത്യംപൊതടിടിനചൂതിങ്കലും
 തന്മൂലമാമാവർതകമുതന്തമ-
 ത്വഗ്രന്ഥാർമാതാപിതൃദേവകന്മാരായ്തേയും
 മന്ത നാരുടെപത്രങ്ങളിലുംപ്രാകുനവർ
 വക്ത്രങ്ങൾതോമുദയായ്സസന്ധ്യദികളിൽ
 നിദ്രയാജ്ഞിപ്പവർതങ്കലും, തരണിമാ-
 രന്തൈവരജസ ലമാർശയനങ്ങളിലും
 മദ്യപങ്കലും, തുരുത്തുപങ്കലും, വിദ്യാ-
 വൃദ്ധനിന്ദാകൃത്തിലും, ബ്രഹ്മാമാതകങ്കലും
 വിശ്വാസപ്രവഞ്ചകനായിരിപ്പവനിലും
 വിശ്വസിച്ച്ഏകസപാമിവഞ്ചകാതുതങ്കലും
 നിഷ്കപ്രവക്താക്കൾതങ്കലും, പെറ്റുറോക്ക
 കഷ്ടകാരകങ്കലുംമലിനവേഷങ്കലും
 രാത്രിയിൽദധിച്ചൂട്ടീടിനവങ്കലുംപര-
 മാസമയാഗോഷാർദ്ധമുപങ്ങളിലുമതുപോലെ
 നേർക്കിക്കണ്ടുചിതങ്ങളുണ്ടിന്നുംപലേടത്തും
 പൊയ്ക്കാൾകുനീനക്കുചേരുന്നേടത്തരദിനം
 പാപ്തരിനന്നങ്ങളർദ്ധമെയ്യച്ചുരുളിനാൻ
 പാല്പുഷ്പമകൾമണവാളനന്നേരംബ്രഹ്മ
 പോയ്ച്ചെന്നിസ്ഥാനങ്ങളിലനപരമതവിനാൾ
 വാഞ്ചെഴുംകുതുറമത്തോടവർമറഞ്ഞല്ലാൾ
 ആശ്ചര്യതരമതിനിമ്ലയായുള്ള സാ-
 മ്രാജ്യവൈഷ്ണവബ്രഹ്മശക്തികൾതേജഃപുഞ്ജം
 പാല്പുഷ്പമല്ലെപൊൻചെന്താമരപുഷ്പത്തിൽ
 നീക്കമെന്നിയേജഗന്മാരാനുപകാരന്താ
 ഭാസ്സുരായോമണിമകുടപ്രകാശവൽ

കാൽക്ഷണമാതുംകാണായതിങ്കലുണർടൻ
 യോഗ്യനിമ്ലലഭീപത്യാമോഹനാകാരണസൗ-
 ഭാഗ്യലക്ഷ്മിയെക്കാണായ് ചമഞ്ഞുനിറഞ്ഞും.
 സുഷുമാഭയവംപരമാനന്ദസപത്രപിണി
 ചേല്പുണ്ണിമാരാംജഗദിന്ദ്രസുന്ദരികളാൽ
 ചൂഴ്വേമണിമയരതാടിപങ്ങുളെടു-
 ന്നതഴുരണ്ടുലകെല്ലാംശോഭിച്ചുചാമിഷവേ
 കല്പകോട്ടാനമല്ലേശ്വരവാരണപ്രവ-
 രപ്രഭുക്കളാവഭിഷേകപൂർവ്വാനദിനി,
 ചൊല്ലൊങ്ങുംജഗത്രയമോഹനാകാരത്തോടു-
 മുല്ലമകൾവന്നുമല്ലാടിങ്ങുത്തടൻ
 സർവ്വനേത്രേന്ദ്രിയാത്മീശപരിഗ്രഹവും
 സർവ്വലോകതംകൊണ്ടാടിസ്തുതിച്ച്ഏനേരം
 സർവ്വപാലനപരായണനാനാരായണൻ
 സർവ്വലോകാനന്ദിനിതന്നെക്കണ്ടതുനേരം
 മാനസമഴിഞ്ഞലിഞ്ഞാർദ്രമായതിശയ-
 മാനന്ദപരവശനായുടനാഥൻചെല്ലാൻ:-
 “ശ്രീമഹാലക്ഷ്മീ! മഹാനസവിമോഹിനി
 ഞാമയമേതുംവരാഞ്ജ്യം” നന്നഗ്രന്ദിക്കുമ്പോൾ
 കേവലംസ്വയംബരമാലയുംധരിച്ചുകൊ-
 ണ്ടാവോളമനുഗ്രഹംചെയ്യുമെല്ലാലക്ഷം
 കാരണ്യകടാക്ഷമാലാരണങ്ങളുല-
 ജാരത്രപേണചെയ്യുമെല്ലാതിമന്ദമന്ദം
 മന്ദാക്ഷഭാവത്തോടുംസുന്ദരീജനത്തോടും
 മന്ദഗാമിനിമന്ദമല്ലമംഗല്യത്തോടും
 മുഖിനാൽകടാക്ഷമാലാവലിയണിഞ്ഞടു-
 ത്തൻപിടിനാടലിമലയാകേശൻനാരായണൻ
 പങ്കജനേത്രൻവാമേഘനതൻ വാമി-
 ണ്തകുരാനന്ദത്തോടെമാലയുമിട്ടീടിനാൻ
 സന്തോഷിച്ചുരകൾകല്പകരമർമഴ
 സന്തതംതുകിസ്തുതിച്ചീടിനാൻകിരേന്ദ്രാ.
 ശങ്കരാംബുജനാഭ്യന്മാരുംനീരാകുലാ-
 ലംകൃതാത്മനാസേവിച്ചീടിനാൻതത്സപാമിനം
 പങ്കജമകൾകടാക്ഷങ്ങളാലതിശയ
 സങ്കടമൊഴിഞ്ഞുശോഭിച്ചിതുജഗത്തെല്ലാം.
 തല്ലാലേഭുലോംബുധനേന്നുവാതദിനാതം
 ഉത്ഭവിച്ചയൻവാണീടിനോളവല്ലോൾ
 കൈക്കൊണ്ടാസുരകളുനേരംജഗന്മായൻ
 ഭക്തവത്സലൻകരുണാലയൻനാരായണൻ
 നിജജനീഷേപ്യനാനന്ദമംഗലൻപരൻ
 നിജജനകാമയവുചിശാന്തയുഗ്മായ്ത്താൻ
 പീയൂഷകരണധനപന്തമുത്ത്യാലോകേ-
 ഷപായുർവ്വേദോപദേശത്തിനവതാരംചെല്ലാൻ.
 ശ്രീവിപാഹാഹോഷാദികൈതുകരസംചേന്നാ-
 രേവതമതുപൊഴുതുണ്ടായോരവസരം
 ഭാനവന്മാരുംകണ്ടുചെന്നെടുത്തമുതംവേ-
 ഭാനകൈക്കൊണ്ടുകൊണ്ടുപോയുരങ്ങുതിരുണ്ണം.

ദീനതയെഴുത്തവരോടൊന്നിമുഖം
 സ്വന്തമുൾക്കൊണ്ടിമെഴുകിപ്പുരസ്സം
 തത്രതത്സംഭവിതർക്കേകവിരിച്ചിരി-
 ചെത്രയുംപ്രസന്നരായ്ചുടനമൃതവും.
 ശുദ്ധരായ്ചിട്ടുവന്നൊത്തവർമൃഗനി-
 ന്നാലതാത്മനാപരിചോടതിലേകൻതന്നെ
 സപ്താർദ്ധംവിളമ്പിടുകനീനീയെന്നും
 കൈയെല്ലാതുംതൊൻതൊന്നല്ലെന്നമേവതമ്മിൽ
 മത്സരിച്ചേറെവിവാദിക്കുമോളമരകം
 തൽസുധാമസുരപദ്യേണകാണാഞ്ഞെന്നേരും
 ബലപ്പെട്ടനേചിട്ടുരാമോളമമോദന
 പുത്രന്മാർകൊണ്ടുപോയാനെന്നതിത്തല്ലോ
 വൃദ്ധതയോടുംജരാന്തരപൂണ്ടുനീടും
 വൃദ്ധശ്രവാദിസുരസത്തമന്മാരെല്ലാതും
 യത്നമെഴുതിൻചലംസിദ്ധിച്ചിടാതെതലോ
 ഉൾത്താപംകവണേററമിളിച്ചുവത്തോടും
 വല്ലാതെപരിഭ്രമിച്ചിട്ടുപോംനായണൻ
 കല്യാണാലയൻകാരുണ്യംബുധിപലാരാതി
 സ്വർഗ്ഗലോകശാസ്ത്രന്മാരുംസ്രഷ്ടാവുനിനാകിയും
 എല്ലാതുമൊരുമിച്ചിനിമിത്തത്തിനിനി
 നല്ലതെന്നറിയാഞ്ഞുമെല്ലവേനീർക്കുംനേരം
 അല്ലിട്ടു മകൾകാണൽതാനകൾചെയ്തിടിനാൻ:-
 “അതുമൊന്നിതുചിന്തിച്ചേതുമേചേദിക്കരു
 താരാഞ്ഞുതൊൻചെന്നമൃതിക്കൊണ്ടുനീടുവൻ
 പാദതെനിങ്ങർപോയ്ച്ചെന്നെല്ലാതുംപുറന്മാ-
 ഗാരംചേർന്നരക്ഷണകാലംവാണീടുംനേരം
 പീയൂഷംതിരഞ്ഞുകണ്ടെടുത്തുകൊണ്ടിങ്ങുതാ-
 നായാസാമീനംവതന്നുണ്ടതുവൈകീടാതെ
 പോയാലു”മെന്നുവർതമ്മെയുംസമ്മാനിച്ചു
 മായാപുരുഷൻമായാമോഹിനീവേഷത്തോടേ

മോഹിനിയുടെ അവതാരം.

ചെന്നൊന്നവന്മാർമേവ ദീനനിലയനും
 തന്നുടെമിഥിശിനിമ്ലസ്മിതാനനാ;
 നിന്നവളുടെചപത്മവുംപൂഞ്ചയവും

കന്നൽനേർമഴികളുമുന്നതസ്സനങ്ങളും
 കൺമുനകളുംകടാക്ഷാവലോകനങ്ങളും
 മന്മഥധന്തർവ്വചാതവാംസുഭൂഷളം
 രമ്യസംലളിതയാനങ്ങളുംവിശ്വാസവും
 കരുലിലയുംഭ്രമണാബ്ജകരങ്ങളും
 സുന്ദരാകൃതികളുംയൗവ്വനം, സ്തംഭവും
 മിന്നലെന്നതുപോലെസന്നിധൗകാണായല്ലോ
 കണ്ടവർതന്നോടകുതണ്ടിലാനന്ദംപൂണ്ടു
 തണ്ടാർബാണാത്തികലന്നങ്ങായപരവശാൽ
 വണ്ടണിക്കഴവാർത്തന്നതികേമണ്ടിമെന്ത
 കണ്ണാരാമസുരകൾഷണ്ഡസായ്ചെന്നാർചിലർ:-
 “എന്തെടോബാല!നീതാനേതൊരുദിക്കിൽനിന്നി
 ങ്ങത്തരാവന്നീടുന്നു?പന്തണിമുലയാളെ!
 ചിന്തയെന്തെന്നോതാനേസഞ്ചരിച്ചിരിയ്ക്ക
 ബന്ധമെന്നോണെടോ!ചന്ദ്രസുരകൾനിന്നക്കില്ല
 നിന്നുടൊമാതാപിതാക്കന്മാരാണെന്നുവേരെ-
 നെന്തമ്മിക്കണ്ടവിടേക്കാഞ്ഞൊന്നിപ്പോകുന്നതും
 ചെന്നാലുംപരമാത്മമെ”ന്നുകേട്ടതുന്നേരം
 മന്ദാക്ഷഭാവംപൂണ്ടുചൊല്ലിനാർമന്ദന്ദം:-
 “താനിഹപാലാഴിയിൽനിന്നുളവാത്തേനതി
 ദീനയായുടൻധനപന്തരിതന്നനുജായ്
 തീരദേശാഭ്യാസാദായത്തിനാരുടയതെ-
 ന്നാരാഞ്ഞെന്നവിടെക്കണ്ടിലത്തൊന്നൊരെയും
 പോകുന്നേനിനിയൊരേടത്തുചെന്നഴുകിനോ-
 ടേകപുരുഷൻപ്രിയനാവോളംനടക്കുന്നേൻ,
 നാനാദിക്കൾതോറുമെന്നോളമന്ദന്ദംമന്ദം
 താനേനിന്നിവിടെവന്നീടിനേൻബാല!മല്ലോ
 നന്ദോല്ലാസംവഴികാട്ടുവിനീകെ”ന്നു
 താമാർപ്പംകഴലിൽസാത്വധാക്യങ്ങളെ-
 മാധുര്യതരംകേട്ടിട്ടാരാൽദനജന്മാ-
 രാധീനസുരവിവശാരയാൾകളെല്ലാം
 ചുഴുന്നെന്നുതന്നെയാഴ്ത്തേതുമൊന്നിട്ടുകാതെ
 കേഴുന്നേർമഴിയാർതാജീഴ്നോക്കിനിന്നീടിനാൻ.
 അന്നോംചിലരകത്തുട്ടിരുനവർമുതി-
 ന്നസ്തന്നുചരാമുണ്ണേവന്മാരോടൊത്താൻ:-
 “നിങ്ങളെന്തെങ്ങാണെന്നിങ്ങിനെബാല!മല്ലോ
 ഉണ്ടുവന്നകപ്പെട്ടതപംഗിതന്നോടേവം
 ഭംഗികേടല്ലാംചൊൽവാനങ്ങകലെല്ലോയ്നില്പിൻ
 അംഗനാതിലകമേ!വന്നാലുംശങ്കിക്കേണ്ട
 നിന്നുള്ളിൽചേതാവാക്കൊന്നാൽപറകയി-
 ള്ളെന്നറിഞ്ഞാലുംബാല!പോന്നാലുമകത്തുനി.
 ഞങ്ങൾക്കിനമൃതംനീവിളമ്പിത്തന്നാമുട-
 നങ്ങുവേണ്ടുന്നതനുക്കണ്ണസാമടിയാതെ
 പിന്നെയിങ്ങിതിൽചേരുന്നവനെവരിച്ചാലു-
 മന്നനേർനടയാളെ!ചിന്തയായുഴലേണ്ട.”
 നീളുന്നമെന്നുവർചെന്നാളുവേറൊന്നാണി-
 മല്ലോമോക്ഷിയുംനിലംചൂന്നിനിന്നുചെയ്താൻ.

“ചൊന്നതുചെയ്യാൻമടിയേതുമില്ലിനിങ്ങു
 വന്നുൻവിളമ്പുവാൻനാണത്തെച്ചമെന്നാനും
 വല്ലതെവലഞ്ഞുനീടീനാരതതിതൊ-
 നല്ലവെനിയനീങ്ങല്ലനാണ്ടുവെണ്ടുപക്ഷേ:
 വേണമെന്നാകിൽകണ്ണുപ്പാവരംകെട്ടിക്കൊണ്ടു
 വാണീടുന്നാകിലൊരുജാതിതാനാകുംവണ്ണം
 മെല്ലവേവന്നവിളമ്പീടാമെല്ലാക്കുംക്രമാ-
 ലല്ലവെന്നിയേമുതൽനന്നാലങ്ങതല്ലെന്ന
 കണ്ണുഴിച്ചൊടുക്കത്തന്നോടുജനംവാങ്ങി-
 ത്തിന്നാച്ചമിനിക്കേകവനെൻതൊവല്ലോ.
 സന്ദേഹമൊഴിഞ്ഞവൻതന്നാൻവരികുന്നേ”-
 നെന്നെല്ലാംജഗദൈകമാഹിനിച്ചൊല്ലുന്നേരം
 മന്ദന്മാർമലർബാണമൊഴികുകഴിയത്തു“നീ-
 ചൊന്നതൊക്കെയുതലാവന്നാച്ച”മെന്നുചൊല്ലി
 കണ്ണുല്ലാക്കെട്ടിയുധാകലരംമലേവെച്ചു
 തന്നാൾക്കൊരുവന്നു കടപ്പാൻചൊല്ലത്തെയും
 കൊടുത്തുകരങ്ങളിൽവട്ടകകളുമോരോ-
 നെടുത്തുപിടിച്ചുവരിതന്നാർമുഴുവലവേ.
 പട്ടതപമേറുജഗല്പതിയുമസൂരകൾ
 നടപ്പുനിയീൽവെച്ചങ്ങിരിക്കുംസുധാകരം
 കരത്തിലടുത്തുകൊണ്ടുയത്തിപ്പിടിച്ചുട-
 നായ്ക്കാൽക്കുണേനചെന്നടുത്താൻസുരാലയം.
 മുരളേപനിയെക്കാണാഞ്ഞുഴറോടുള്ളംഭ്രമ-
 ച്ചിരിക്കുംസുരന്മാരിസമസ്തജനങ്ങളും
 മഴക്കാർമുകിൽവണ്ണൻവരവുകാണായപ്പോൾ
 മുഴുത്തസന്തോഷത്തോടുത്തുചെന്നെല്ലാതം
 കഴൽത്താരിണകുപ്പിസ്തുതിച്ചുനമസ്കരി-
 ച്ചുഴറോടതിത്തുകൊണ്ടകത്തുകടന്നാൻ
 പുരപിടിനെയ്തോവിച്ചുനിന്നരുളുമ്പോൾ
 സുരന്മാരോടുകൂടിചുവന്നശീശ്യം,
 വിധിച്ചവണ്ണംപാവുരയൻതുകൊണ്ടാല-
 ങ്ങധികാനന്ദംസുധവാങ്ങിക്കൊണ്ടെല്ലാവരം
 ഭുജിച്ചാൻതുകങ്ങിനോരവങ്ങസൂരകൾ
 വിജ്ഞിച്ചിതുപുനനല്ലവിയോടതികൾ:-
 “ബാലിക!നിനക്കെന്തെന്നായതു?നീയെന്തിതു
 കാലംവൈകിയതതുതംബതവിളമ്പുവാൻ?
 പോയതങ്ങങ്ങത്തവയ്ക്കൽചെന്നുനിരത്തിക്കൊ-
 ണ്ടായതന്നേത്ര!വരുവാൻകാലമായിലഭോ
 പണ്ടെന്നുവിളമ്പിത്താനറിയാതവരില്ലോ-
 ഉണ്ടോതാനിവിടെയിസ്സയേിച്ചുഴറുന്നു?
 മിണ്ടാത്തുനാരുമുഴവല്ലിനെന്നാണിപ്പോളിനി-
 കൊണ്ടുവന്നുടൻവിളമ്പീടുംപോകെ”നാർചിലർ
 “എന്തുചാക്കുന്നിതെന്നോമുണ്ടിവിടെനാം
 പറഞ്ഞിമുലയാൾവന്നീടുവാനിരിക്കുന്നു?
 കണ്ടുതല്ലിനിയുമിങ്ങങ്ങുവർപോയാളെടോ!
 കണ്ടിശാർകുഴലിതാനതന്നാളാനിനക്കെങ്കിൽ?
 “തന്നതില്ലിനിക്കവർനിങ്ങൾക്കൊക്കമേകയ്യിൽ

തന്നതില്ലയാ?താ?നിനക്കവന്നെ”നാർചിലർ.
 തല്ലിക്കൊണ്ടിതിവിവിധിപ്പെന്നാറെല്ലാവര-
 മിപ്പൊഴിപ്പാൽവാണിതാനെപ്പേരുംനകന്നാളോ?
 ചൊല്ലാത്തുനാരുമുണ്ടെന്നാർചിലരേതുകേട്ടു
 ചൊല്ലിനാർചിലരെങ്കിൽനല്ലാർപക്ഷേപലിയെ
 മെല്ലെന്നാവിളിക്കെന്നുകേട്ടുടനോരോത്ത-
 റെല്ലാതംനീളെവിളിച്ചിടീനാ”രേടോ!ബാലേ!
 കല്യാണശീലേ!വൈകീടുന്നതെന്തൊരുമലർ?
 ചൊല്ലുചൊല്ലെടുക്കത്തായ്ക്കയോ?മനോരമേ”
 ചൊല്ലിതില്ലതുവേരമാററവുപോകുവാൻല്ലാ-
 ണ്തെല്ലാതംമുഴുന്ന്രിക്കുന്നവർകരങ്ങളാൽ
 തുവ്വമായൊരുമിച്ചുതല്ലിനാർസുധാകരം
 ഇല്ലകയ്യിത്തന്നോടത്തെന്നായിതെല്ലാവരും
 മന്ദന്മാർകുതുകാലംകണ്ണുകുഴിച്ചുന-
 ണ്ടെപ്പൻവിവക്ഷകയാവതെന്നുവന്നു.
 എന്നിരിക്കിലുതലിപ്പന്നാമ്പലൻമുതി-
 ന്നനേരംമിഴിതുറന്നങ്ങസാനോക്കീടിനാൻ.
 “കണ്ടിലകണ്ടിഷ്ടലാളെയുമമൃതവും
 കൊണ്ടുപൊയ്ക്കളഞ്ഞായ്”ങ്ങെന്നവൻചൊല്ലിടിനാൻ
 അക്കമേബോധംവന്നിലവനൻപറഞ്ഞത-
 ലേല്ലല്ലുന്നാർതന്നിൽവളന്നീടിനോരംശം
 വായ്ക്കയാലൊടുക്കുകണ്ണുഴിക്കുന്നവനെന്താൻ
 നീക്കമെന്നിയെവരിച്ചീടുവെന്നുണ്ടല്ലോ
 ഗോകുടനതർചെയ്തിട്ടുപുനാർചിലനി.
 ചാകേപിച്ചുനൂൽക്കുട്ടിച്ചിടുന്നാണെല്ലാറെയും
 കേട്ടതുസഹിക്കരുതായ്കയാലവർചില-
 രോടുകണ്ണുനീഞ്ഞുനാക്കീടിനോരവല്ലാർ
 പായുചുമുതുംപേൽക്കണ്ണിയുമില്ലെന്നതു
 പാത്രകണ്ടറിഞ്ഞവർചൊല്ലിനാരതന്നേരം:-
 “നാസ്തിയായ്ചമഞ്ഞിതുനമ്മുടെമനോരമം
 നേത്രങ്ങളുടിച്ചുകൊൾകല്ലാതംമടിക്കേണ്ട”
 സുകൃതായേവംചിലർചൊന്നുളവെല്ലാവര-
 മിക്ഷണങ്ങളുമഴിച്ചുനോക്കീടുംവിധയ
 കണ്ടിലകമലാക്ഷിതന്നെയുമമൃതവും:-
 “ഏന്ധനമാരായുന്നിതുനാണെല്ലാമിതുകാലം.
 കണ്ടിശാർകുഴലാളായ്ക്കളഞ്ഞുമാവാവല്ല
 കൊണ്ടൽനേവണ്ണൻമായാവെവേരംതന്നെനേരം.
 നമ്മോടിവണ്ണംചരിച്ചങ്ങവൻകൊണ്ടുപോയാൻ
 സമ്മാനിച്ചുമാകൾക്കമ്പാടനൽകീടുവാൻ.
 അത്രവാത്സല്യംഭേദന്മാരെയുണ്ടെന്നാകിലും
 ഇതുനിഷ്പലമാക്കിനെയ്തുംവെച്ചാനല്ലോ.
 നൽക്കവയെല്ലാമിനിനാലൊത്തെന്നാവതു?
 ദൃഷ്ടതികളായ്ക്കുന്നനാമെല്ലാമിതുകാലം.
 ഭോഷതപംകൊണ്ടുപാഞ്ഞത്തന്നിക്കാലംനമ്മെ
 ഭാഷിക്കുമനോരമനംകൈകൊട്ടിച്ചിരി“ചേവം
 നീളെച്ചെന്നെല്ലാവരുംചൊല്ലുമ്പോൾ“തൽന്നാ
 ചിലെന്നുപുറപ്പെട്ടുചൊല്ലിനാൻവില്ലാത്തൻ:-

സ്തപരമുടൻതന്നാൽസംഹരിച്ചുനക്ഷണം
 നേമിയാമവനെയുംമാനിയാമവനെയും-
 മാമയഹീനംസുമാലിയേയുംമാലുവാനാം
 താമസനേയുംവധിച്ചിടീനോന്നന്തരം
 ആമോഹമിട്ടെണ്ണമേവകൾമുണർപ്പാലെ
 ദന്തപയുധംപെച്ചുടുത്തന്നേരംവിരോചന-
 നന്ദനന്തന്നോടടുത്തിരുന്നാലതന്നേരം
 വരുമേറവൻമോഹിച്ചുനേരമതികൂടാ
 വിശ്രമിച്ചുടുത്തൊരുജനോദൈവരാവതം
 പീഡിതനായോരുപിന്ദൻ;മാതവിമൃതി-
 നോടിക്കൊണ്ടുടൻവന്നുതേരിചങ്ങരിച്ചെന്നു
 ജനോദൈവിച്ചതുകണ്ടതിമിത്രാധത്തോടെ
 ജംഭോരിതന്നോടടുത്തിടിനാൻനമുചിയും
 വടനാഥംവെച്ചാകുന്നതായപിടുകളോ-
 ടുവർകോർതുടന്നടുത്തിടിനാൻയുദ്ധത്തിങ്കൽ
 സംഭ്രമിച്ചിടുംവലപാകന്മാർതലവെട്ടി
 ദംഭോമിധരനടുത്തന്നമുചിയുതമ്മിൽ
 വിശ്രമിച്ചിടുംപൊഴുതവനെക്കൊന്നിടുവാൻ
 ശക്തനല്ലാത്തതാഴ്ന്നിടിനദേവേന്ദ്രനും
 അന്നോമരശീടിവാക്കിനാലുടൻജലം
 തന്നിലേറുകൊണ്ടുകൊന്നാനങ്ങവനെയും.
 പിന്നെയങ്ങടുത്തതിരിട്ടദാനവന്മാരെ
 ക്കൊന്നുകൊന്നടുത്തിടുംദേവകൾതമ്മോടെങ്ങും
 നിന്നുകൂടാതെങ്ങാഴിച്ചിടിനാരസുക
 മുന്നേരമവർകളെരക്ഷിച്ചാൻയോദ്ധാവാൽ
 നാരായൻതന്നെപ്പാഞ്ഞയച്ചാൻചതുർമുഖൻ
 പാരാതെദേവന്മാരെവാങ്ങിച്ചാൻമുനീന്ദ്രനും.
 പോരതിൽജയിച്ചതിമോദമാനമരകൾ
 ആരാവച്ചുതോട്ടമാലയേമേവിടിനാൻ.
 ദാനവന്മാരുംമഹാബലിയെയെടുത്തുകൊ-
 ണ്ണാനതാനനാമാർപോയ്വലയംപൂക്കിടിനാൻ.
 മാനസംതളിർമാനഹാനിയെച്ചിന്തി-
 ച്ചാനന്ദവിഹീനായേവിനപൊഴുതിങ്കൽ
 ശുക്രനാലുനന്നജീവിച്ചുടൻമഹാബലി
 വിശ്രമശാലിസൂചിച്ചങ്ങിനെവാണിടിനാൻ.
 അക്കാലംനാരായണനംഗനാവേഷംധരി-
 ച്ചുൾക്കാമ്പിലാലുകളൊക്കെമോഹിക്കവെണ്ണം
 ചിത്തനെച്ചമഞ്ഞുകൊന്നമൃതംവീണ്ടുകൊണ്ടു
 മൈക്കണ്ണിമിന്നിതെന്നൊങ്ങാനായുരപക്ഷിച്ചാൻ.
 മുക്കണ്ണരതുകാഞ്ചാനാഗ്രഹിക്കേണ്ടാദവാ-
 നിക്കാലംനീക്കുകാനേണമെന്നാണിശൻ.
 എങ്കൽത്താൻകാട്ടിടുവന്നെന്താൽപെട്ടെന്നാഥൻ
 പക്ഷജനാദൻമറഞ്ഞിടിനോരനന്തരം
 ശങ്കരൻതിടിച്ചയാത്രതാസഞ്ചയത്തോടും
 പക്ഷജനേന്തൻതന്നെപ്പൂതിച്ചനിൽക്കേന്നോ
 ചിത്തമോഹനകരാനന്ദമായിട്ടുണ്ടിനോ-
 രാഗ്യാനമദ്ധ്യത്തിലുത്തമദിവ്യസമരം

മത്തവാരണപ്രിയഗാമിനിമന്ദമന്ദം
 മുന്ദമന്ദംസുമാലിയേയുംമാലുവാനാം
 സച്ചാവയവാൻസുദരിയാംസുരീശനെന്തെ
 സച്ചദ്രവണപരിഭൂവിതയാതിച്ചേ
 പൂഞ്ചായലഴിഞ്ഞുപുനീരകൾചോരച്ചോരെ-
 കാഞ്ചനകുടുംതൊഴുംകൊങ്കകൾകുടുങ്ങത്തൻ
 പൂഞ്ചായലകുഞ്ചുതുടൻവീടിനതുടയിന
 ചാഞ്ചല്യകരമിടപൻതിമിളൽപുടാ
 ചാഞ്ചാടിപ്പൊടിനടുപ്പുലയുറ്റത്താടുമ്പോൾ
 തേഞ്ചൊല്ലാൾതന്നെക്കണ്ടുണ്ടായസംഭ്രമത്താലേ
 വാഞ്ചരയാതുടൻസർപിന്നാലുകുടച്ചെന്നു
 താഞ്ചാരേനിന്നാണീശനന്നേരംപവനനാൽ
 ആഹ്വതാംബരയാജ്ഞാനംഗവിചരനാം
 യാഹ്വത!ബലാൽവന്നോരിന്ദ്രിയസ്പർശവനത്താൽ
 ഭൂമിയിൽദ്രവിച്ചങ്ങുനിന്നുള്ളതെന്ന
 ഹേമപുരജതപുംവിളയംകഴനിപോൽ.
 പിന്നെയുംപരിഭ്രമത്തോടുകൂടിപ്പൊന്ന
 തനപാതിതന്നെപ്പുണർന്നിടിനാൻപരവശാൽ
 സ്വസ്ഥനായാശംസ്നാനായിടിനാനന്ദാഭാവൻ
 പുത്രനെക്കൊടുത്തൊഴുനുള്ളിനാൻമുഖന്ദനം.
 പുത്രന്മാരോടുംഭ്രതസഞ്ചയത്തോടുംതിരി-
 ള്ളോത്തമാത്മജയോടുംകൂടവേഗിരീശനും
 ബലമോദേനമുതിന്നുദിമന്ദിരംപ്രാപി-
 ചിത്രിലാലീശൻപരമാനവിചിത്രനാൻ.
 സത്യലോകത്തെപ്പാപിച്ചിടിനാൻവിരിഞ്ചനം
 നിത്യപുനതെളിഞ്ഞുവാണിടിനാൻമരതം.
 പത്മിനിയോടുംധരാദേവിതന്നോടുംപേൻ
 പത്മനാഭനോക്കൈവപന്നാസനേഹമണീന്ദ്രനും
 മെത്തമേലിലിലോകങ്ങളുംസ്നേഹിച്ചുകാ-
 ത്തത്രുംമഴിച്ചുകൊണ്ടങ്ങിനെനിജമായാ
 ചിത്തപുനസരിച്ചാനന്ദിപ്പിച്ചുയോഗ
 നിദ്രയുംതുടങ്ങിനാനൊക്കെയുംതാനായവൻ
 താനിതൊക്കെയുംതന്നാലോരോരോടേങ്ങമാൽ
 സാനന്ദംകളിക്കുന്നോന്നൊന്നിത്തൊപ്പുംസഖേ!
 കീഴിവിവണ്ണമനപന്താങ്ങമാറ്റംകഴി-
 ണ്ണേഴാമതിപ്പൊൾവൈവസ്വതനാമനുവല്ലോ
 വൈവസ്വതപുത്രൻവൈവസ്വതനാമനുവതി
 പ്രപുഷ്ടപാശാലമൻതന്നിത്തനയന്മാർ
 ഇക്ഷ്വാകു,നാഗർ,ശത്രുഗി,വൈദിപ്പൻ,ധന്വൻ,
 ദക്ഷിണാമുഖ്യന്ദൻ,നാഭകൻ,വൃദ്ധരൂപകൻ
 കവിയുംകരുഷകൻ,വസുമാനോ,വംശുത-
 രവനുവസുക്കൾതന്ത്രന്മാരുമേലിത്യന്മാർ
 വിശ്വദേവകൾമരുത്തകളുമുളക്കളും
 അശ്വിനിദേവകളുമെന്നിവരമാകൾ.
 ഇന്ദ്രനായതുപുരന്ദരനംഗരണീന്ദ്ര!
 കശ്യപൻപുനാശ്വിനാശ്വിനൻവിശ്വപതിൻ
 തൊതമൻജമുനീശദേവജനമിഹൻ

കാമമുണ്ടിന്നിതുകേൾക്കാമെന്നിരിക്കിലോ.”
 “ഈ കൃഷ്ണനേട്ടുപതിപ്രവരനോ-
 “ടാരയംതെളിഞ്ഞുകേളെ”നന്തരംചെയ്തിടുന്നാൻ.

വായനാവതരം.

“എങ്കിലിന്നാൽവധിച്ചാകുകനാൽത്തന്നെ
 സങ്കടമൊഴിച്ചു”ജീവിച്ചിട്ടുമാറാഞ്ചരി,
 ഭാഗ്യവന്മാരെസ്സേവിച്ചവരാലനഗ്രഹം
 മാറ്റുസാധനപരസാധ്യനാത്തതോടേ
 ചെന്നുടൻചെറുത്തമാവതിച്ചുനല്ലോർ
 നിന്നുകൂടാത്തുപോരിലൊഴിച്ചുമാറ്റനും
 മന്ത്രിതന്നോടുചെന്നുചിന്തിച്ചുയുദ്ധത്തിങ്കൽ
 പിന്തിരിഞ്ഞൊഴിച്ചുപോയിട്ടുക്കയ്യിഞ്ഞന്ത്രേ,
 ചിന്തിച്ചാപ്പോയമല്ലെന്നാച്ചുതന്നേരം
 അന്തസ്സാപ്തംപൂണ്ടുദൈവകളോടുകൂടി
 സ്വപ്നച്ചുമ്പേക്ഷിച്ചുദേവകൾവാങ്ങുന്വെഴു-
 തൊക്കവേകുന്നിന്നിടുന്നാസുരകൾ;
 തൈലോക്യമല്ലംതെയ്യിച്ചുകൊണ്ടൊഞ്ചരി
 കൈലാസനിവാസിഭക്തമാരിലിത്രത്തമൻ.
 അശ്വമേധങ്ങളൊരുമുൾക്കാങ്ങതിശയ,
 വിശ്വനായകപ്രീതിവലിപ്പിപ്പതിനായേ
 വിശ്വസഭക്ത്യാനുപസത്തമാരാൽനിയോ-
 ഗിച്ചുപോയ്ക്കുതന്നുതുടന്നുതുകാലം;
 പ്രത്യക്ഷനായ്നിന്നൊരുമാരിചെന്നിതിയാൽ
 എത്രയുമനുകൂലസമൃദ്ധനായന്നേരം
 നന്മുദേവേന്ദ്രതപ്തംതൈത്യാധിപത്യത്തേയും
 വിജ്ഞാപമുപേക്ഷിച്ഛരണത്തെയുംദൃഢപാ-
 ലോദിച്ചാനദിതിയോടെന്തിതിനെല്ലാംപരി-
 ബോധിപ്പിച്ചിത്രമോദാലൊക്കെവരുന്നനിയം.
 തട്ടത്തമല്ലാംപരിശുതനാവിട്ടുപോതിത്തു
 ഉത്തമപ്രിയമനുസരിച്ചാശ്വസിപ്പിച്ചാർ.
 “ഭക്താവേ!തവപുറന്ദരതപമുന്നേല്ലാലെ
 സിദ്ധിപ്പാനുപായമെന്തെല്ല”തെന്നവളുടെ
 നിർബന്ധാക്കിൾകേട്ടുകൾപ്രപഞ്ചപതി
 നിർബന്ധിച്ചതളിന്നാൻവിജ്ഞാതയെത്തന്നെ
 ദ്വാദശാറസ്സുകൊണ്ടുസാധിക്കാമെന്നാവില്ല;
 മാധവീപ്രിയപേരേനാമമാമനാവൃതം.
 ഫാൽഗുനേമാസിച്ഛുപക്ഷതിമുതലായി
 കാട്ടായ്ചെയ്തുകൂട്ടാംവിശ്വാന്തേമാറാവൃതം.
 അതിനാൽനാരായണൻതാൻപ്രസാദിച്ചുവേണ്ട
 ന്നതിനെത്തരുമൊരുസന്ദേഹമുണ്ടാകേണ്ടാ,
 സർവ്വമാജനനാഥൻതന്നെഗ്രഹത്താലെ
 സർവ്വകാമ്യതമങ്ങളെസ്സർവ്വസാധിക്കുന്നു.
 നിവഹിച്ചാപ്പോമമരോസനവശാഭുതം
 പപ്ലവദ്രാഗന്ദമൃഗനോനീയെന്നെല്ലാം
 മാർഗ്ഗമായതിനടെകാലംപുറംനിങ്ങളും
 മാർഗ്ഗച്ചമരോസനദേവവിധികളും
 കന്തുസാധനപച്ചുന്താദിതൽകൃമങ്ങളും

ഭക്താവോപദിഷ്ടയായുള്ളൊരാദിതിയാൽ
 കൃത്യമായതിനവസാനകാലത്തിങ്കൽവ-
 ന്നത്തമല്ലോകന്താനംപ്രത്യക്ഷനായാനല്ലോ.
 മുശയംപ്രജാപതിപത്നിയുംഭഗവാന്റെ
 സ്ത്രീപരമേശ്വരനാകുവാനിച്ഛിച്ചുവിനീതയായ്
 ഭക്ത്യാനിന്നാർമുഖപത്നയുംകൊണ്ടിച്ഛിച്ചു
 ഭക്തവത്സലൻചിരിച്ചുതളിച്ചെല്ലാനല്ലോർ.
 “ഭക്തിഭേദംനിന്നക്കെന്നാലെന്തെല്ലാമുപമാനം-
 ലതൈവതരുവൻതാ”നെന്നുകേട്ടിതിയും
 ചിത്തകാമ്പരിഞ്ഞതിശുദ്ധതാമോമഞ്ചഗാ-
 യുത്താടുകിടർവെട്ടുചൊല്ലിനാർമദേഹമാ:-
 “നിന്തിരുവടിക്കെന്നിരിക്കാരുമുണ്ടെന്നാകിൽ
 അന്താരമാഞ്ചനായവതരിച്ചുടൻ
 ദാനവന്മാരാവപാത്രമാമമന്ത്രേ
 സ്ഥാനാദിസകലപ്രമുദനകൊടുക്കണം.
 മററിനിടക്കാരുവരംവേണ്ടതില്ലിപ്പോ”യെന്ന
 ചുറ്റുമുൾക്കൊന്നുവർന്നിനപേക്ഷിക്കുന്നേരം,
 വിശ്വകാശ്യപുനീനക്കൾത്താരിൽചേരുംവല്ലോ
 വിശ്വസഭക്ത്യാവതമെന്നെഗ്രഹിച്ചുടൻ
 വ്ശ്വനായകൻമറഞ്ഞിടുന്നതിനുള്ള;
 വിശ്വമാനസമുപിതാനമങ്ങനന്തരം
 വിശ്വപാദ കനേയുംചിത്തത്തിലുറപ്പിച്ചു
 വിശ്വസിച്ഛനുകൂലത്താരമനുസൃത്യ
 ശുശ്രൂഷിച്ചുനവത്തിക്കുംകാലംമുഴുപ്പിജൻ
 ഉൾച്ചേരുംധ്യാനസ്വപ്നംധ്യാമചുന്തഭേതസാ
 സുരൂപമഹിതിതൻഗർഭസ്ഥനായല്ലോഴ്-
 തകുകാരേണതന്നംഗങ്ങൾമുററിദൃതം,
 ജിജ്ഞുസോടനായ്നിന്നുവതാരംചെയ്യാൻ
 വിജ്ഞാവിശ്വാത്മാവുടന്നാരംഭിച്ചതുകാലം.
 ബ്രഹ്മാപുന്തദന്താനന്തരസനകാദി
 ബ്രഹ്മജ്ഞാനാതംഭേവവുറച്ചുവികളും
 ബ്രഹ്മജ്ഞാവിപിസന്തയപരംപര-
 ബ്രഹ്മമവ്യയംകുറ്റിസ്തതിച്ചാരുതിഭക്ത്യാ.
 “നിമ്മലനിഗ്രമാന്തവാക്യവേദാന്തംപരം
 ചിന്തയുംചിദാനന്ദമുഖമഞ്ചരസമം
 സന്മയംസന്താനന്തംസർവ്വഭവതാമയം
 കല്പവൃന്ദരംചരമനാപരംവന്ദാമഹേ.
 നീത്രമുദയംനിശ്ചയംമാനന്ദപ്രദം
 സത്യസന്മയംസകലാധാരംസദാധാരം
 സത്താമാത്രകംസത്യസന്ധമാത്രന്തംഹിനം
 സത്യൈകനിഞ്ജനമത്യന്തംവന്ദാമഹേ.
 നിന്തിരുവടിയൊഴിഞ്ഞാരിലമൃഗശ്രിയം
 സന്തതംപരിപാലിച്ചീടുവതേവനാഥ!
 കിന്തേപയാചിന്താവേഗമില്ലാഴ്തരാതികൾ
 അന്തരാന്താരംകൂടെയടക്കിയരിക്കുന്നു.
 ബന്ധുവത്സല!തവകരുണമില്ലെന്നാകിൽ
 അന്ധന്മാരായെങ്ങളെന്തെല്ലാമെന്നിതല്ലോ!

തങ്ങളിൽതിരിഞ്ഞതാണതെന്തിനാലും ചിലർ
അങ്ങയെനന്നു മറ്റൊരാളിലേയ്ക്കു വിട്ടുപോകാൻ
അവർ ചാരിയെ പ്രശംസിച്ചുകേട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.
ചെമ്മേതാനാഥനിന്നു ചാരിയെ സാക്ഷാൽ ചെന്നു
സമ്മാനിച്ചു പൊട്ടിച്ചു കളഞ്ഞു ചാരിയെ ചെന്നു
വന്നിട്ടു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ചെന്നതൻമാന്യസ്ഥാനം
വെട്ടുപാതകൾക്കു ചെന്നു ചെന്നിട്ടു ചെന്നു
ചെന്നിട്ടു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
അല്ലെങ്കിൽ വെട്ടുപാതകൾക്കു ചെന്നു ചെന്നു
കല്യാണത്തക്ക! കനിഞ്ഞു നന്നായി മൂലം
പുല്ലാമെൻ കയ്യോടെ ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
മല്ലിതുകൾ പൊരിയൊഴുത്തു നന്നായി ചെന്നു
മൽക്കുരുക്കൾ പൊരിയൊഴുത്തു നന്നായി ചെന്നു
നിശ്ചയ, മെന്തിനായി സല്ലാസമാനങ്ങളും
അച്ചിച്ചു പറഞ്ഞു നന്നായി ചെന്നു ചെന്നു
ചോദിച്ചു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
ചോദിച്ചു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
താനെന്തെന്നും മറ്റൊരാളെന്തെന്നും ചെന്നു ചെന്നു
മറ്റൊരാളെന്തെന്നും ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
കൂടമറന്നുള്ളതെന്നും ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
പൂക്കുയെന്തെന്നും ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
നേരം ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
സാരനാമൊരാളെ ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
“ഞാനെന്തെന്നും ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
ദീനനായൊരാളെ ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
താനെന്തെന്നും ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
സാനന്ദം പലേടത്തും സഞ്ചരിക്കുകയും ചെയ്യും.
പേരവരവരെല്ലാമെന്നും ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
കാരോരോനിമിത്തങ്ങൾക്കോരോന്നെ ചെന്നു ചെന്നു
മൂലങ്ങളുവയോരോന്നിനെയെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
ബാലനെന്തെന്നും ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
നിശ്ചയം മറ്റൊരാളെ ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
കായമെന്നിയെ ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
ദാനവാന്യത്തിൽ പണ്ടുകിഴങ്ങായതിൽ
താനെന്തെന്നും ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
ദീനനാരപേക്ഷിച്ചു തെല്ലാമെടയിൽ
ദാനം ചെയ്തിട്ടു നന്നായി ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
മാനസം തെളിഞ്ഞു വെല്ലാക്കും ചെന്നു ചെന്നു
താനെന്തെന്നും ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
വാമനൻ പറഞ്ഞു കേട്ടു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
താമസമൊഴിഞ്ഞു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
നീ, തവ മനോഹരമായ ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
ചേതസാമടിയാതെ നന്നായി ചെന്നു ചെന്നു
രാജ്യമോദരങ്ങളോ മറ്റും ചെന്നു ചെന്നു
പുത്രനാണെന്നും ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
വസുമാൻ ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു

ഭക്തമോതിലതെലയാണെന്നു കസമുഖിയോ
പത്തിയോ സങ്കീർണ്ണമായി വാസതപോ
പത്തിയോ മാനിക്കുന്നിത്രാധിവാസതപോ
ശ്രദ്ധയെന്നോ പരഞ്ഞിടീനാൽ നൽകിപ്പോൻ
ഉൾത്താരിൽ മടിക്കയില്ലെന്നിനമറികെടോ!
വല്ലഭമഭിപ്രായമായതെന്തെന്നു
ചൊല്ലുക വേണെന്ന് ചൊല്ലിക്കേട്ടു നേരം
ചൊല്ലിനാൽ വല്ലഭിതന്നിന്നിന്നിന്നിന്നിന്നി
ലില്ലഭിതപിതലോമല്ലായ്മയുള്ളൊന്നത്രേ
ചൊല്ലുപാനതു വേണോടുത്താൻ നാനിഷ്കൈ
ണ്ടല്ലോ മന്ദിച്ചിട്ടു നന്നായി ചെന്നു ചെന്നു
ചൊല്ലുവെന്നെങ്കിൽ കേട്ടുകൊള്ളുക വേണിനി
ക്കല്ലെന്നിന്ത്യതപം ചെയ്യുകൊണ്ടു നാനി
കല്യാണത്തന്നാവാൻ മുന്നടിപ്പദേശമി
ങ്ങല്ലൊന്നായ്ക്കൂടാൻ നൽകിടേണമെന്നതേവേണ്ട.
മററു ചോദിച്ചതൊന്നുമിന്നിഷ്കവേണ്ടിലത്താൻ
മററുമെൻ പാദം കൊണ്ടു മുന്നടി യൊഴിഞ്ഞുടോ!
അക്കാലമുള്ളപ്പോൾ ചെന്നിരുന്നോതാനൊമൊ
ന്നോക്കു വേദം കേൾത്തൊന്നു നീങ്ങേണമെന്നാകിലോ
പേർത്തമറെവിടെപ്പോയ് ചെന്നിന്നിന്നിന്നിന്നി
നോത്താലും വലിയൊരു സങ്കടമല്ലോ പാത്താൽ
കേൾക്കേണം വേണി” തെന്നിങ്ങിനെ ജഗന്മയൻ
അപ്രാപ്തം ചെയ്താനതു കേട്ടു സുരേന്ദ്രൻ ചെന്നാൻ:—
“നോക്കെടോ! വേദം തവ മനസ്സെന്തെന്നു ചെന്നു
താക്കും ചോദിക്കാൻ വേണമെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
മുന്നടിപ്പദേശം കൊണ്ടു നന്നായി ചെന്നു ചെന്നു
ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
മാന്യനാക്കൊരു വരോടായിപ്പോൻ മടിയാക്കും
തോന്നിയതതു തന്നെ നന്നായി ചെന്നു ചെന്നു
താനെന്തെന്നും ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
മാനസം തെളിഞ്ഞു വെല്ലാക്കും ചെന്നു ചെന്നു
വാസകസ്ഥാനാഗ്രഹിതാകിയ നീനക്കത്താൻ
മേദിനി സ്ഥാനേ വേണ്ടുന്നേടത്തു ചെന്നു ചെന്നു
കേവലമൊരാളെ തോന്നേൽക്കുവെന്നല്ലോ
പാവനാത്മനാ വേദാൻ തദപിഷയത്തെല്ലാം
സ്വാധീനമാക്കിക്കൊണ്ടു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
യോഗികളുണ്ടാകേണ്ടതൊന്നായെന്നിത്രം”
ദാനവനേവം പറഞ്ഞിടീനോളമിങ്കൽ
സാനന്ദം മന്ദസ്മിതം പൂണ്ടു തപം ചെയ്തനാഥൻ:—
“തെല്ലാ ചോദിച്ചു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
ക്കാലം ബിച്ഛേവം തന്നെ വേണമെന്നതു നന്നും.
താനെന്തെന്നും ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
ദീനനെന്തെന്നും ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
മാനികളുചിലാതമകാമികൾ മന്ദിരന്മാർ
മാനവേദന്മാരവരോടടുത്തു ചെന്നു ചെന്നു
രാജ്യത്താലും ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
യോഗ്യനല്ലതു കൊണ്ടു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു

ദേശങ്ങൾപുറങ്ങളുമാലയങ്ങളുവേണ്ട
 ചോരപാമ്പുതമ്മെളമാരെയിപ്പിനിക്കടവി
 കാനനേതപ്തചെയ്തുവണ്ണനായ്ചെല്ലുന്നേടം
 പാനീയംതരികൊതുമുച്ചടി"പ്രദേശമേ.
 നീച്ചിനിക്കളകൊണ്ടുതരിയെന്നുറപ്പിച്ചു
 മായാവാമനൻവചോരീതികൾകേൾക്കായല്ലോ
 ദാനവപ്രവരനുംചൊല്ലിനാ"നതേവേ-
 ന്നാനസേകൊതിയുള്ളുകേവലമെന്നാകിലോ
 ഞാനതുതരാമതുപോയെന്നത്രേമമ
 മാനസഗതി,യതുതരിയെന്നിരിക്കിലോ
 നീർതരാംകൃപാശങ്കമിങ്ങെടുക്കെ"നുംചൊല്ലും
 പോതുചാതുവൻപേരേച്ചിട്ടുചൊല്ലീടിനാൻ:—
 "നീയിതെന്തിനതുടങ്ങീടുന്നശുദ്ധാത്മനാ?
 മായാവൈഭവംപരമാത്മമെന്നോൽതിടൊലാ,
 മായാമാനുഷനിവൻവാമനൻവടുപല്ല
 മായാപ്രഭാവത്തെപ്പരിഗ്രഹിച്ചുവന്നത്രേ
 കായാവിൻമലർനിരയോടെയുപേരുംമുറ്റ
 കായസൗഭരതപമുമാജ്ഞാപൊതുക്കളും
 സാരസഭലായതലോചനാപാംഗങ്ങളും
 സ്വരസുന്ദരമളിതാനനവിലാസവും
 ഗ്രീവാശോഭയുംമലർമാനീനീവിലാസവും
 ഹൃദയസ്തംഭമാണാൻതോരേവലമെന്നാക്കാനും?
 മാധവനിവൻവടുരൂപിച്ചായ്ക്കുന്നാനെന്നു
 ബോധമുററുണർന്നിങ്ങിനോവോനില്ലോ;
 ഞാനിതിന്നൊരുരഹസ്യോക്തിയുനേടേതെന്ന
 ദാനവപ്രഭോ!കേട്ടിട്ടുണ്ടതുംകേൾക്കേണന്നീ.
 താനധോദവേദനൈവനീഹജഗത്തും
 സാനന്ദംനിന്നാലടക്കീടുന്നകാലത്ത്ഭക്ത
 കശ്യാപഗുഹത്തിങ്കലദിതീതനയനായ്
 കാശ്യാപ്വൻവടുവാമനവേഷത്താലെ
 യാതനായ്ജഗത്തുംനിന്നോടുവാങ്ങിച്ചുത-
 ള്ളതരുകൊടുപ്പാനാദാരംഭിച്ചിരിക്കുന്നു.
 കേവലമേവംജഗശ്രുതികളുമുതലും
 ദേവാദേവനൊന്നായ്ചേർന്നവന്നിരിക്കുന്നു.
 നീയിവയെല്ലാംവിചാരിച്ചുകൊണ്ടിവിടെയി-
 ള്ളായുമാവോളംവിചാരിച്ചുചെയ്യേണംപ്രഭോ!
 മുച്ചടിക്കവനനീനീർകൊടുത്തിടുന്നാകിൽ
 മുച്ചടിജഗത്തുമടക്കിയളന്നുപോം.
 ചേതസിഭവാനറഞ്ഞില്ലെങ്കിൽചൊല്ലിത്തരാം
 നീതെളിഞ്ഞറിഞ്ഞുണർന്നൊടനിയോഗത്താൽ,
 വാമനനോടടുത്തങ്ങിനിയൊരുദിനം
 താമസമൊഴ്ത്തരുവന്നീടുവാൻപറഞ്ഞുടൻ
 പോയാമുമില്ലോഴെന്നങ്ങാദരിച്ചയച്ചാലും
 നീയഥാമതംകൊടുത്താനുദസമനപിതം,
 ന്യായമായുറഞ്ഞതെല്ലേതമേതരാമെന്നു
 മായമെന്നിയെചൊന്നതെങ്ങിനെമറിച്ചിനി
 ഞാനവനാടുപറഞ്ഞീടുന്നതെന്നല്ലല്ല!

മാനസേവിചാതമാനായതുവോനില്ലോ?
 കേളതുപോരംപിഴയല്ലതങ്ങളിൽചേർന്നു
 കേളികൾചൊല്ലുവൊഴുംനാരികളോടുപിന്നെ
 വേളിയെസ്സുസ്ഥിച്ചുവന്നാത്തൊണ്ടുചൊല്ലുവൊഴും
 വീളാതവണ്ണംധനമൊക്കവേപോഷണൊഴും
 ജീവനന്തന്നെപൊയ്ക്കൊമെന്നതോന്നീടുവൊഴും
 അവതുണ്ടസത്യമെന്നുള്ളതുകേട്ടിട്ടില്ലേ?
 താവകംമനക്കമ്പലെന്നതുനിരൂപിച്ചു-
 ചീവണ്ണംതുണീഭാവംതേടാക്കൂ"ന്നല്ലോമുക്തൻ
 ചൊന്നവാക്കുകൊണ്ടൊന്നുമാദരിച്ചിടാത്തതാൻ
 തന്നിലേനിരൂപിച്ചുസത്യസങ്കല്പത്താലെ
 ച്ചെന്നെയുംജഗത്തുംതന്നെയുംവോണയും
 തന്നെയുമുടയതായ്നിന്നീടുംജഗത്സപാമി
 തന്നുടെതിരുച്ചുള്ളമെങ്ങിനെയെന്നാലതേ
 വന്നീടുവതത്താവതൊന്നില്ലെന്നുമാരോളം
 നിണ്ണയമെന്നീനണ്ണമറച്ചുവടുരൂപി-
 കണ്ണെല്ലെക്കൊടുപ്പാനായാദംഭിച്ചുസുരന്ദൻ;
 ന്നണ്ണച്ചുരുക്കത്തുകുന്ദനംപോഷണമെന്താൻ
 എന്നതുകൊണ്ടുംഭ്രമിച്ചിലവനകക്കാമ്പിൽ.
 സത്യത്തെപ്പോലായ്ചുതലാനുംചെയ്യാനും-
 കത്തേയുംഭംഗാരകന്തന്നിലാവാമിച്ചുടൻ.
 സതപരംവടുരൂപിതന്നെത്താൻവിളിച്ചുകൊ-
 ണ്ടുൾത്താൻശുദ്ധിച്ചതെന്തില്ലോ?താൻതരാമല്ലോ
 കാട്ടുകതവകരപങ്കുജമെന്നുംചൊല്ലി
 നീടിനാൻഭംഗാരകസംസ്ഥമാനീജകരം
 മുറുടിപ്രദേശമിങ്ങാഴയെന്നുടൻവടു-
 രൂപിയെഴുന്നീറുകചെന്നുകൈകാട്ടുന്നോരം,
 ദാനവന്നിനക്കൊത്തേടത്തുമുച്ചടിനിലം
 ഞാനിഹതന്നേനെന്നുടൽകീനാനുദകവും.
 താനതിലൊരുകുടാസ്ഥിടന്നുശന്നും
 പാനീയംവീഴുംമുഖമടച്ചുകൊണ്ടിടിനാൻ.
 വാമനനതുസൂക്ഷ്മറിഞ്ഞങ്ങതുനേരം
 തുമ്പയോടൊരുദർഭാഗ്രേണതാൻകത്തിടിനാൻ
 കത്തുകൊണ്ടുശന്നോടുകൊന്നൊന്നുതൽവെട്ടു
 ചീത്തവേദനയോടെനീങ്ങിനാനൊരുഭാഗം,
 ദാനവാരിയുംഭുക്കൈനീറഞ്ഞുവഴിഞ്ഞതി-
 ക്കോണിയിൽകരതലപൊയ്ക്കൊന്നുണ്ടായ്ക്കുന്നു.
 ദാനവാരിയെഗ്രഹിച്ചീടിനോരൂപിങ്കൽ
 ദാനവാരിയുംവളന്നീടിനാനനുക്ഷണം,
 ദാനവാരിയെക്കണ്ടുദാനവാരിന്ദൻതാനും
 ദാനവാരിതപഗ്രഹിച്ചീടിനാൻകുടത്തന്നെ
 ദാനവാനപയഗ്രതവാണിത്താൻകേളായ്ക്കയാൽ
 ദാനവനായെന്നെന്നുതന്നുള്ളിൽതോന്നിമുടി.
 ദാനവാരികൾവാദ്യമോഷണംചെയ്യാകുംവണ്ണം
 ദാനവാരിക്കുചുഴുവന്നുടുത്തിരുമോദാൽ.
 ദാനവാരിയെക്കൊണ്ടുദാനവാരിക്കതത്രേ
 താനഥാമതമുതരൂപിയായ്ചമഞ്ഞുടൻ.

ഭൂലോകമതിയെന്നായടക്കിയളന്നു-
 ഞാവടിപ്പടമതു കൊണ്ടുടൻ സർവ്വത്തേയും
 കാലേതാനുനമൃന്നാമതങ്ങയത്തിയ
 കാവടിപ്പുതുവിൻ നഖമംകൊണ്ടു മേ ³¹
 പ്രാമാണ്യം പിളന്നുവാറ്റൊഴുതപ്രാധാന്യം
 നൽകലുൾപ്രസിദ്ധോദയഹരിപദം
 തന്നാലെമഹാഗംഗതാനുവായാളിങ്ങ
 മനീടംതന്നിൽ പാപമാലിന്യം പോക്കീടുവാൻ
 അങ്ങിനാവില്ല പടംശോഭിച്ചുകൊണ്ടായു-
 വങ്ങവിഭോജനപനാദികളെല്ലാവരും
 വന്നുടൻ ഭഗവൽപ്രദാനുകൂലനം ചെയ്തു
 നിന്നുവഴിച്ചുപൂജിച്ചുചൂസവശനോടും
 പിന്നെയും ശ്രീപാദാർജ്ജുനാളനമനിധി
 ചെന്നു ചെന്നു നന്നായിട്ടിനിന്നെയും കയയാലേ
 മനീടമെല്ലാം സർവ്വപാപങ്ങളൊഴിഞ്ഞിട-
 ഞന്നിടയതെളിഞ്ഞു നിന്നാനാദിച്ചിതു മേന്മേൽ.
 നിമ്നഗാവില്ല പടിഞ്ഞാടമാർമകൾ
 നന്മാരവർ പാർന്നു മന്നു പാർന്നു വരികുന്നേൻ.
 അന്നുരംജനനാഥൻ തന്നോഹരിതമറി-
 ണ്തഞ്ചാനേന്ദ്രാദ്രന്മാരാം പാർഷ്വനാഥം
 വന്നുവന്നപി ലേശം തന്നെ വദിക്കുമൊഴു-
 തന്നു നൂപദാക്ഷകോപമോടനൂരം
 ചെന്നുടനമരകളോടു പോർതുടങ്ങിനാ-
 തന്നതഞ്ചാലവോരാവാപൂരത്തോടും.
 സംഗ്രാമമിടകലൻ്റീടിനോരവസ്ഥയി-
 ലങ്ങേറെമരിച്ചിതു നവപ്രവരം
 തുംഗന്മാരായദനുജാവലിയുദ്ധത്തിങ്ക-
 ലാടുടൻ മരിച്ചു പട്ടുപ്രായകുന്ദാമയപോർ
 മംഗവനായമഹാബലിതാനോടിപ്പെന്ത
 സംസാരമൊഴിക്കുന്നതാവന്മാരോടെല്ലാം
 നന്നായിപ്പുറഞ്ഞതെ. സരിച്ചു പാങ്ങിച്ചപ്പോൾ
 ചെന്നു പാദപാദം പ്രാപിച്ചിടിനാനുരം.
 തുംഗാരയോനിപ്പുഴുപല്ലൻ നാരായണ
 നംഗജരിപ്പുസേവ്യൻ തന്നിടയാഗത്താലപ്പോൾ
 പിന്നന്നായി നിൽക്കുമാളേറ്റനസ്സരസം
 ചെന്നാരികലകാവൻ വരുന്നപാശത്താലെ
 പിടിച്ചുകെട്ടിസ്സുകാലശാപാദത്തിങ്ക-
 ലടുക്കുപിച്ചുനമസ്സരിച്ചുനില്ക്കുന്നേരം
 പുതുപ്പുഞ്ചിവികലൻ മേന്മുദ്രാജൻ താൻ
 ദിതസന്തഃപ്രദാനാടകളെച്ചെയ്തിടിനാൻ:—
 “മുപ്പടിപ്പുലാരിങ്ങിനിങ്ങുവസിപ്പാനായ്
 നീവരുംകുതാരിൽനിർത്തികയാലല്ലോ.
 കേവലം മഹാദംകൊണ്ടു നിന്നുത്താനും
 താവകവിവിടയൊന്നുള്ളതും നോയിപ്പോൾ
 ശേഷമെന്തിനെയു ഞാവതു് നീനക്കൽ
 ഇഷ്ടമെന്നിഷ്ടപറഞ്ഞിടടോ! മടിയാതെ.
 സത്യവാക്കിവിടനിന്നെന്നോടു പറഞ്ഞതു

മിഥ്യന്തായ് ചമയ്ക്കുതതുതമപ്രഭോധനൻ.
 സത്യം ക്ഷയിൽ വെച്ചതായൊരുധർമ്മന്മാൻ-
 ലിത്രിലാകികൾക്കില്ലെന്നുള്ളതങ്ങകുതാരിൽ
 നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നനിന്നോടാവത്തിച്ചു ഞാൻ
 അച്ഛമാനസ! പറയേണമോവിശേഷിച്ചു?
 സച്ചിദാനന്ദസപരം ജ്യോതിസ്വയൻ ഞാന
 സത്യമായതുപരമാത്മാപുരസ്കാരം
 അങ്ങിനെയുള്ള പരമാത്മരത്നപരമര-
 ന്നിങ്ങിനിക്കിനി ശ്രേഷ്ഠം തികച്ചു തന്നിടാങ്ങിൽ
 ചെന്നിനിനരകത്തിൽ തന്നെ നീകിടക്കണം
 എന്നുവന്നീടുമതിനില്ല സംശയമേതും”
 എന്നല്ലാം ജഗന്നാഥൻ താനുൾ ചെയ്യുന്നേരം
 പിന്നെയും ഹാബലി വദിച്ചു ചൊല്ലിടിനാൻ:—
 “നിന്തിരുവടിയുടെ മായാഭവഭവം പാർത്താ-
 വത പരിമിച്ചു വായുവതിനി കേതും.
 ബന്ധുവ സഹനായനി നിതിവടിതുലോ-
 മസ്സനാമടി യനുള്ള മൊക്കെയുമിപ്പോൾ
 രണ്ടിമായ്ക്കൊണ്ടു നീടിനാനിന്നു ശ്രേഷ്ഠ-
 മുണ്ടാരുശരീരം മാത്രം മരശേഷിച്ചിപ്പോൾ
 മക്ലിരോളവിത്രക്കാൽ വച്ചുകൊണ്ടി യനാ-
 ലുക്കമാം സത്യം ക്ഷിക്കേണമേദയാനിധേ!
 എന്നുവെന്തൊഴുതു വദിച്ചു ചൊല്ലിടുന്നേരം
 വന്നുടൻ ഭഗവൽ ശ്രീപാദാർജ്ജവദന്തനെ
 തന്നുള്ളിൽ മുഴുത്തു ശരീരം പൂണ്ടു സുരസ്സൻ
 വദിച്ചു നമസ്സരിച്ചിടിനാൻ പ്രഹ്ലാദനും.
 തന്നുടെ കേന്ദ്രമാർമുത്തമൻ തന്നെക്കണ്ടു
 തന്നെത്താൻ മന്നാനദിച്ചിതു ഭഗവാനും.
 മച്ചു ചത്തനാലോരവസ്ഥയെത്തുടങ്ങി
 നിമ്ലൻ കൂപ്പിസ്തുതിച്ചു നികേനിലൂണേരം
 പിന്നാനം വിശോചനനന്ദൻ താനും ചെന്നു
 സ്നാനിധിപിതാമഹൻ തന്നടിപണങ്ങിനാൻ.
 പ്രാമാദ്യം പ്രാമാത്മകനായദേവേന്ദ്രാനുജൻ
 തന്നുലകിട്ടു നിന്നുടനണത്തിച്ചാൻ:—
 “നിമ്ലൻ ധർമ്മിച്ചനായുള്ള വനിവരടെ
 കല്പഷമൊഴിച്ചു ബന്ധത്തെയും നീക്കിടിനാൻ.
 നന്നായങ്ങു നൂറും ചെയ്തയസ്സുണ്ടുപുന”-
 ഞെന്നുണത്തിക്കുന്നേരമതു നീച്ചുരുദേവൻ:—
 “ഞാനനുഗ്രഹം ചെയ്യാൻ കാലമായുതന്നവൻ
 ദീനനായുതമതിൻ മുൻപിലെന്നിത്താലും.
 മാനസമരം ധനഭേദമെന്നാലിച്ഛിടും
 മാനുഷാദികൾക്കുതന്നേപോയ കല്പമോൾ
 പുതന്നായുതമവനെപ്പൊഴുതാനുഗ്രഹ
 ഭേദവുടേപ്പോലിച്ഛിടുമെന്നി കനീ.
 ആകയാലിവൻ മഹാമായയെ ജയിച്ചു പ-
 നേകദാനിജ്വനമൊക്കേവെന്നരിച്ചപ്പോൾ
 മാനസേ ചെറുതൊരു സംഭ്രമമുണ്ടായില
 ദാന വന്നതിശ്രദ്ധ മാനസനായാനിപ്പോൾ.

മത്സ്യാവതാരം.

ത്തീഷ്ഠവെന്നിയേകരതാരതിഗ്രാഹിച്ചുടൻ
 വാഴുകവേണമെന്നാലോന്നാളുകിട-
 മാഴികർമ്മ്യന്നുഴന്നാഴേപോയ് മുഴുകുമ്പോൾ,
 നീയതിൽവലഞ്ഞുഴന്നീടുനോരളവുകാ-
 ണായ്തമടുത്തൊരുതോണിവന്നുരവേ
 അത്തോണിയതിൽകരയേറുകഭവാൻമുതി-
 ന്നത്വരസപൂർഷികർതമ്മോടുമെന്നാലപ്പോൾ
 ചിത്തസംഭ്രമത്തോടുമണ്ണിയിൽതിരകളി-
 ചെത്രയുമുഴന്നങ്ങോടിങ്ങോടുകടന്നുപോൾ
 സതപരമുനികളാൽപ്രേരിതനായുള്ളനീ
 മദ്ധ്യഗന്ധമുടങ്ങുമ്പോളന്തികേവനീടുവൻ;
 മുവിൽവന്നടുത്തുകാണായ്തന്നളവെന്റെ
 കൊമ്പോടുചേർത്തുവെഡീച്ചീടുകതരണിയും;
 ഞാനത്രവലിച്ചുകൊണ്ടേങ്ങോടിങ്ങോടുകട-
 ന്നാനന്ദവളത്തുനിന്നീടുവൻനിന്നക്കപ്പോൾ
 മാനസേവൈരാഗ്യപുമുണ്ടായ്നീടുമെന്നെ
 ധ്യാനിക്കുകൊണ്ടു മനുശ്രദ്ധിയുംതാനേവരും,
 അക്കാലംതവമനുശ്രദ്ധിക്കൊണ്ടാത്മജ്ഞാന-
 മുൾക്കായ് വ്യവഭേദംചെയ്തെന്നാത്തവൻ.
 മുക്തിയുമാനന്ദസംസിലിയായെത്തുന്നിന-
 ഷത്വാരംമേന്മേൽനന്നായ്തരികെ "നിത്യദികൾ
 മത്സ്യവിഗ്രഹൻഭക്തവത്സലനർത്ഥചെയ്തു,
 തത്സമുദ്രാന്തർഭാഗേതാനന്ദത്തെതളിന്നൻ.
 പൂരമപീശൻസത്യവ്രതൻതാനുമവണ്ണതന്നെ
 വിത്തെല്ലാമെടുത്തുകൊണ്ടൊരുങ്ങിപ്പാർത്തിടിനാൻ,
 സതപരമർത്ഥചെയ്തവണ്ണമങ്ങോട്നി-
 മണ്ണിയിൽതെളോക്യാപുംമഗ്നമായ്തന്നുബലാൽ.
 ചിത്തത്തിൽജഗന്നാഥനെന്നയുംധ്യാനിച്ചുകൊ-
 ണ്ടെത്തവെന്നിയേനിന്ദംപൂരമീശനത്രകാലം
 മുല്ലാടങ്ങടുത്തുകാണായിതുതരണിയും
 സപൂർഷിപ്രവാരോടൊത്തതിൽകരേറിനാൻ.
 തോണിയിൽകരയെങ്ങുംകാണാതെപലകാല-
 ന്നാണുപോകാതെമേന്മേലോളങ്ങൾകളിക്കുമ്പോൾ
 ഭീനതന്മാഴിഞ്ഞെഴുംമാനസേനാമായണ-
 ല്യാനാമർത്ഥേതമുനിമാരുടെനിത്യോഗത്താൽ
 മാനവപ്രവാണമീനവിഗ്രഹനായ
 ഭീനാസവത്തെല്ലാവിചുരമവീടുമ്പോൾ

വന്നുടൻവൈസാർത്ഥ്യവിയാഭേദവാത-
 മുന്നമേമഹാശൂന്യകോട്ടിനാനുരവേ
 വന്ദിച്ചുനമസ്തരിച്ചുനതഭക്ത്യാകളി-
 ചെന്നടുത്തേറമ്പരാക്രമനാനാഗത്തിനാൽ
 തോണിയുംചേർത്തുവെഡീച്ചീടിനാൻതപതിയും;
 അനന്ദാലയത്താനുംമെല്ലവേനടകൊണ്ടാൻ.
 അക്കാലംസത്യവ്രതൻതോണിയുംവലിച്ചുകൊ-
 ണ്ടർത്ഥപയോടുമെഴുന്നള്ളീടുമേവാണെ
 പ്രസ്തുതനാക്കീട്ടതിഭക്ത്യാകളീടുവിധൗ
 മത്സ്യമുന്തിയുടനാവിലനായനശ്രമാൽ
 തത്പജ്ഞാനപുരുഷഭേദിച്ചുവഴിപോലെ
 തത്സപരൂപത്തിങ്കലാമാനഗ്രാഹിച്ചുടൻ
 തത്രഭൂപനുംമത്സ്യമുന്തിയുമായുണ്ടായോ-
 രുത്തമസംവാദനിർബ്ബന്ധകാരണത്തിനാൽ
 സത്തക്കൾമാത്സ്യംപുരാണംജഗൽപ്രസിദ്ധമാ-
 യെത്രയുംഭക്ത്യാപാരംചെയ്യുന്നനിന്ദനരം
 തൽപ്രമുഖാത്തോരയഗ്രീവനിഗ്രഹംചെയ്തു
 ചിലുമാനാമായങ്ങൾവീണ്ടുകൊണ്ടല്ലോരുവൻ
 നിദ്രയെപ്പിരിഞ്ഞളവങ്ങുടൻനൽകീടിനാൻ
 വിദ്രതംഭക്ത്യാകളീസ്തുതിച്ചുവിശിഷ്ടനും
 വന്ദിച്ചുനമസ്തരിച്ചീടിനോരളവര
 നന്ദിച്ചുജഗത്തയകാരണാനന്ദഗ്രാഹാൽ
 ചിന്നെയുംഘോഷീകൂടങ്ങീടിനാൻമുന്നേല്ലോലെ
 പിന്നതയൊഴിഞ്ഞചിലേരാരപ്രസാദത്താൽ.
 മന്നവൻസത്യവ്രതനിന്നിപ്പോൾവൈവത്സ്യത-
 നെന്നുപേർപൊങ്ങുംമനുപ്രവരതന്നെയനും
 എന്നെല്ലാംപറഞ്ഞീടുമെഴുമസ്തസ്യക്കൊണ്ടെ-
 ന്നന്യനാഭരാലടങ്ങീടിനാൾകിളിപ്പൊന്നും.

ഇതി ശ്രീകഥാഭാഗവതേ പുരാണോത്തമേ
 സുതശ്ശൈവനകസംവാദേ കാളകണ്ഠസ്തമഃ
 സമാപ്തം.

നവമസ്കന്ധം.

ഇളാറുത്തം.

തത്തേവരികരിക്കത്തിരുന്നോമലേ!
 ചിത്തംതെളിഞ്ഞിനിയുംപറഞ്ഞീടടടേ!
 മുക്തിപ്രദമുനിവൃന്ദനിഷേവിതം
 ഭക്തിഗമ്യപരമാനന്ദസാധനം
 നിത്യമാനന്ദസിലംപരമാമൃതം
 വക്ത്രംവിഷയമല്ലാതൊരവ്യക്തം
 ചിൽസപരൂപംപ്രമാണംതത്രപ്രേരിതം
 തത്പമെൻചിത്തേളവീകരിച്ചിന്നുത്താൻ

ശുദ്ധാത്മനാമതിസംവഹനായേ, നിനി
 മുക്തിയൊഴിഞ്ഞൊരു കാംക്ഷയുമില്ലേടോ!
 നല്ലതെല്ലാക്കും വരുത്തുവാനുള്ളതു
 ചൊല്ലാമതിനിടയുള്ള കാലാന്തരാൽ
 നല്ലതേതെന്നറിവാൻ പണിതു പോം,
 നല്ലവർ ചൊന്നതു നല്ലതെന്നാകയാൽ
 നല്ലവണ്ണം കേട്ടുകൊൾവിനെല്ലാതം.
 ചൊല്ലുന്നിതു നവമം കൊണ്ടുകേവലം
 ചൊല്ലെഴുമിശാനസ്യുധാനീതികൾ
 തുല്യരാമീശന്മാരായതു ഭൂവർ
 എല്ലാം പുനരതിലേഴാമതിനെഴും
 വൈവസ്വതൻ മനുവംശവസ്തുക്കൾ
 ചൊൽവന്നാടി, ജനനയനാകിയ
 നാരായണനുടെ നാഭിസരോജത്തിൽ
 അതുപമോദനവന്നാകിയ
 സാരസസംഭവർ തന്നെ സ്സിക്കൽനി-
 ന്നാറു തപോധനരുണ്ടായ് ചമഞ്ഞതിൽ
 മുന്നേവനായമരീചിക്കകശ്യാവൻ
 നന്ദനനായ് ചമഞ്ഞാനവൻ തന്നുടെ
 വല്ലഭോർപതിമൂന്നുപോയതിൽ
 മല്ലവിലോചനയാകുമദിതിതാൻ
 പൊറുത്തു വരിൽ വിവസ്വാനനന്ദൻ
 കുറുമൊഴിഞ്ഞു വൈവസ്വതനെന്നുപേർ-
 പൊറുമനുപ്രവേശത്തമനെത്രയും
 ചുറമിയന്നുവേട്ടീടിനാൻ ശ്രദ്ധയെ.
 ദമ്പതിമാരെ മമിച്ചു സുഖിച്ചതി-
 സമ്പ്രീതരാജ്യസിദ്ധീടിനാനപരം
 സന്തതിയില്ലായ്മയാൽ പരിതാപ്യ-
 മന്തർന്നസി വളർന്നവന്നാടൻ
 പുത്രാഞ്ചവതിന്നായ്ക്കുണ്ടാൻ മുതി-
 ന്നാത്തമദേശികനെക്കൊണ്ടു സാദരം.
 മിത്രവരുണന്മാരെയെജിപ്പിച്ചതി-
 ഭക്ത്യാമുദാപരിവർത്തിച്ചിരുന്നാൻ,
 പുതിയെപ്പൊഴിപ്പൊരികൾ സമയഗേ
 ശ്രദ്ധയും ഹോതാവെന്നോടുകൂടെ ചൊല്ലിനാൻ.
 ഹോതാവതിന്നനുസാരിയായ് നില്പയാൽ
 ജാതമായുള്ളൊരു കന്യകാരണവും,
 പോവർക്കുണ്ടിളയെന്നായ് ചമഞ്ഞതി,-
 ഛാരിലീവണ്ണം വേറ്റിപ്പിന്നെത്തൊരു
 കാരണം പുത്രാഞ്ചമായ് ചെയ്തുകർമ്മവും
 നേരേവീപരീതമായതെന്തെന്നവൻ
 ദേശികൻ തന്നെത്തൊഴുതു ചോദിച്ചു ഭൂ-
 മീശന്നും സൂക്ഷ്മം ഗ്രഹിച്ചു വസിഷ്ഠനും
 പുണ്യപരേവൽ പ്രസാദനാമതു കൊ-
 ണ്ടാസമയാസൌഖ്യം വളർന്നിതന്നീടിനാൻ.
 സുദ്യമ്നനെ നന്നുപേർ പൊറുകൊണ്ടോടെ-
 നെത്രയും പ്രസന്നനായാൻ മനുവീരനും.

അന്നൊരു നാൾ മൃഗയാവിവശനതാൻ
 ചെന്നു മഹാമേരുതന്നെ സന്നിധൗ,
 വിണ്ണോടുമും, കിമാൻ, മഹാവനം
 തന്നിലെങ്ങും തഥാസഞ്ചരിക്കും വിധൗ
 പിന്നെയുപെണ്ണായ് ചമഞ്ഞാനിതെന്തുപോ-
 നെന്നവനോരം പരവശപ്പെട്ടുടൻ
 നിന്നുഴന്നാതിൻ ഞൊരു കാരണം
 മൂന്നുമൊരുദിനമീശപരിശങ്കരി
 പന്നാഭൂഷണനോടൊരുമിച്ചുടൻ
 നന്നായ് രതിക്രീഡയാമതു വിധൗ
 ചെന്നാർ മുനികൾ മഹേന്ദ്രനെക്കണ്ടതി-
 നന്നിലത്തന്നുമയം ഗ്രഹിച്ചായ്ക്കയാൽ,
 പെട്ടെന്ന് ചികളെക്കണ്ടു മഹേന്ദ്രപരി
 ഞാളുരതിഭംഗവും വന്നു സംഭ്രമാൽ
 ലജ്ജയും പൂണ്ടു തീടിനാൻ വസ്ത്രവും
 നിജ്ജരതാപസന്മാരതുകണ്ടുടൻ
 പോയാർ വെദശ്യാശ്രമത്തിനു സതപരം
 ഭൂയശ്ശുപിച്ചു തളീടിനാളീശപരി.
 ഇന്നുതൊട്ടിങ്ങിവിടത്തിൽ വരുന്നവർ
 പെണ്ണായ്ക്കരികെയെന്നങ്ങു സാകേവലം.
 തന്നുള്ളിലക്കമതാനറിയാതെ പോയ്
 ചെന്നുടൻ പെണ്ണായ് ചമഞ്ഞു സുദ്യമ്നനും
 നിന്നുഴന്നോരം ജളതപിന്നെത്തവൻ
 അന്നുമടങ്ങി നടന്നു പോതം വിധൗ
 മലേന്ദ്രബുധൻ കണ്ടു മുശാഗിതന്നില-
 ങ്ങുൾത്തൂന്നാഗംകവന്നു പരവശാൽ
 ഭായ്യയായ്ക്കൊണ്ടാ നവർ പൊറവന്നു
 വീര്യവനമെന്നായാൻ പുരൂരവാ;
 സോമാനായത്തിങ്കലാദിരാജാവവൻ.
 കാമിനിയായോരിളയുമനന്തരം
 തൽക്കവാചാത്മനായുള്ളൊന്നിപ്പുനോ-
 ടക്കമയെല്ലാമറിയിച്ചു പിന്നെയായ്
 നിൽക്കുന്നവരിൽ മുഴുത്തുകുപയോടും
 ഉഗ്രനെക്കുറ്റിപ്പുതിച്ചു വസിഷ്ഠനും
 സുദ്യമ്നനാമിളപുണ്യമുപേക്ഷിച്ചു
 ഭക്ത്യാവണങ്ങി നില്ക്കുവൊഴുതീശപരൻ
 തന്നുടെകോപവും ദേവിതൻ ശാപവും
 വന്നു സേവിക്കും വസിഷ്ഠാലിഖാപവും
 അന്യഥാതപം വരാല്ലാനുപായാർത്ഥമാ-
 യൊന്നതർച്ചെയാനിതുകേൾ മഹാമതേ!
 മാസങ്ങളാരോന്നിടയിട്ടിടയിട
 വാസമുണ്ടാം പുമാനായിനി യെങ്കിലോ
 പോയാപുമെന്നയച്ചാ നിന്ദശേഖരൻ
 പോയാനിളയോടു കൂടെ വസിഷ്ഠനും.
 നാഥനതർച്ചെയാവസ്തമനന്തരം
 മാസമിടയിട്ടു പുരുഷനായ് ചരം;
 അങ്ങിനെ വഴുന്നകാലത്തവനട.

നന്ദപുത്രനുംഗൗരവനുംവിമലനും
നന്ദനന്മാരുളായനീളനന്മാ
നന്ദിചിതസംസൃപിച്ചിതുകേവലം.
മന്നവൻവൈവസ്വതനായമുനയിൽ
നിന്നുരറാണ്ടുതപസ്സുചെയ്തിടിനാൻ.
പന്നഗശായിനംധ്വാനിച്ചിസന്തതിം
പിന്നെയുംപ്രാഞ്ചിച്ചുപുത്രകാമേഷ്ടിയും
നന്നായശ്കോടുചെയ്തിരിക്കുന്നനാൾ
നന്ദനന്മാരുളായിനാൻപത്തുപേർ
ഇഹപാകാധംഗശർശ്വോദിദിഗ്ഗുണം
ധൃഷ്ടൻകരുഷകനുംഹരിഷ്വരനും
നാഭാഗനംവൃഷഭ്രൻകവിനെന്നവർ
ശോഭയാപത്തുപേർവന്നുളരായതിൽ
എട്ടാമനായവൃഷഭ്ധൃൻഹൃത്വിന-
ഷ്ടിഷ്ടമാശ്ചിദ്രപരിച്ചുതന്നിൽകേ
നിത്യമിരിക്കുന്നകാലമൊരുദിനം
തത്രാതൊഹൃത്വിൻപശുക്കൂട്ടത്തിൽ
പുഷ്പവാഹ്യംപിടിച്ചാൻപശുവൊന്നിനെ
വ്യാഘ്രംകലൻലറിച്ചശ്രവണഭാ-
ഷാത്തനാദംകേട്ടുരാത്രിവൃഷഭ്ധൃനും
ശീഘ്രംപുറപ്പെട്ടുവായ്ചെയ്തെടൻ
വെട്ടിനാൻകുരിട്ടത്തുചെയ്തവിയറു
പെട്ടെന്നുശാർദ്ദദ്ധ്യംപാഞ്ഞുപോയിനാൻ.
തച്ഛരവാളതേറററുപശുക്കുഴു-
ത്തുപാശാവിൽവ്യാഘ്രമെന്നോത്തുപാഞ്ഞുജൻ
പോന്നിങ്ങുവന്നുകിടന്നുറങ്ങിടിനാൻ
അമ്നായസാരാത്മമൃത്തിദിവാകരൻ
താനദിക്കുമ്പാഴുതങ്ങുചെന്നങ്ങുസാ
മാനവോഽത്മാജനാനന്തരിതന്നുടെ
വായുസുതപുഷ്തതാറുധത്തിൽ
ചിളമരിച്ചുകിടന്നപശുവിനെ
കണ്ടുപരിതാപമോട്ടുവൃഷഭ്ധൃന-
ങ്ങിങ്ങൽമൃഗത്തുവിവരനായേററുവും;
മന്ദനായ്നിന്നാഴന്നേററുനിരൂപിച്ചു
തന്നുള്ളിലാജാറുറുപ്പിച്ചുസാമ്പ്രതം
ബ്രാഹ്മചര്യംധരിച്ചീശപരോപാസനം
ഗാർമ്മണചെയ്തപുരുഷാത്മ്യംമുദാ
സാധിച്ചുകൊണ്ടാൻകവിയുംവിരക്തനാ-
യാശൈശ്വര്യവദപാസനാശീലനായ്
കാണുന്നാകിയനായയണവദാ-
ഭോതഹമവ്യയംചേന്നുകൊണ്ടിടിനാൻ
വീരായുള്ളകരുഷകന്മാരതി
ശുരരാംബാഹുജവീരരുലകതിൽ
കാരുഷരായതുഗൃദ്ധ്വംശത്തെയി-
ല്ലാത്തിൽപാർഷ്വനന്മാരുളാലുടന്നു.
മിക്കവാറുംബാഹുപ്രാമണ്യംപോലവർ
ഉപാശാവിലാജാററികൃതപന്ദിത

പുത്രൻസുമതി,പുനഃവന്തന്നുടെ
പുത്രനായ്ഭൂതപുത്രതിർവ്വസുപ്രീതികൾ
തസ്യകുമാരകന്യോമവാഹനോപവ-
ത്യാപ്യേയംകേളരിഷ്വരനുംകേവലം
ചിത്രസേനാപുനാംപുത്രനുണ്ടായഥ,
തത്രക്ഷാദികളുണ്ടസംപ്രാപനം
അഗ്നിവേശ്യാനനാകിയഭൂസുര-
ഭ്രാദ്യാനപയമവസാനംപറയുന്നു.
ഇഷ്ടനന്ദനൻനാഭാഗനെയും
ഇഷ്ടനവന്നുള്ളേദനനന്ദനൻ;
വത്സനവന്നുസുതൻപ്രതിപ്രാഹുവും
തൽസുതനായപ്രമരീവരമിത്രകൻ;
തൽസുതൻചക്ഷുഷൻതാനുംവിവിംശതി,
തൽസുതൻരണ്ടൻപെറിനേത്രനുംക്രമാൽ
തൽസുതൻ,തൽസുതനല്ലോകരന്ധമൻ;
തൽസുതനായതുവീക്ഷിതസ്ഥാപുടൻ
തൽസുതനല്ലോമരുതനവൻസുതൻ
എത്രയുമേററുപ്രസിദ്ധനാകുന്നവൻ
തൽസുതൻരാജ്യപ്രപുലനനായതു
തൽസുതനല്ലോസുഗൃതിയാകുന്നവൻ
തൽസുതൻപോൽനാകൻബാലൻ,ബന്ധു
തൽസുതൻവേഗവാനങ്ങവൻതൽസുതൻ
ബന്ധു,വചനുതണുചിന്ദനന്ദനൻ;
ബന്ധുമാൻതന്നുടെനാലാമനാമവൻ
മുന്ദിലലംബസന്യെന്നപോയൊരു
ശംപാസമാംഗിയാമുപസ്മിമണി
വന്നുചേന്നിടിനാളന്നവർതന്നില-
ങ്ങുനന്ദനാശംകലന്നനരവർൻ;
തന്നുടെനന്ദനായുളവായിതു
കന്യകയായാരിടിവിളിയെന്നവർ
പിന്നെവിശാലാദിമുനസുതന്മാരും
ഉന്നതനാമവനുണ്ടായിതങ്ങുസാ,
എന്നതിൽവിശ്രവസ്സിന്നങ്ങിളിഖിള
തന്നിൽനിന്നുള്ളനായാൻധനേശരം
ചെമ്മേവിശാലജന്മോൽഹേമചന്ദനാ
നിർമ്മലൻതൻമകൻ.ധൂതാക്ഷനായതും
ധൂതാക്ഷനുംസരദേവൻമൃശാശാപനം
സോമദത്താപ്യൻകൃമേണസുമതിയും
ഭൂമീപതേ!ജനമേജയന്താനുമുൾ
പ്രേമാൽക്രമാദിഷ്ടവംശസംഭൂതകം
ശത്യാതിമുനംസുകന്യകയെന്നപേ-
രായതരുജയാചെന്നവനാന്തരം
പുഷ്പകൊണ്ടുവന്നാശ്രമംപ്രാപിച്ചു
നിർമ്മലനുള്ളവൊരുപുററിനിലശോഭകൾ
ദാഹപാപികണ്ടകായാശംപത്തുനൊഴു-
തെട്ടാശകൾവിളങ്ങിടമാറങ്ങതിൻ
നിന്നുളനായമുനീശൻ.ചുറ്റുന്നാ

കുന്നതവനുകൊടുത്താൻസുകന്യയെ,
 തമ്മിലന്യോന്യാനന്ദഗവശേനസൗ-
 രമ്യശയാവസ്ഥിദിനാനന്ദം.
 അന്നസൗന്ദര്യപൂർവ്വമവനാപ്തവ്യം
 വന്നുകൂട്ടംവണ്ണമവതിമാർകളെ
 നന്നായനുഗ്രഹിച്ചശപിദേവകൾ
 പിന്നെയവരോടുകൂടെസാദരം
 മന്നവൻശയ്യാതിദിഗ്രഹിയംചെയ്തു
 നിന്നുകൊണ്ടിരുന്നേയുംജയിച്ചുജ്ഞസാ-
 ചെയ്തയാഗത്തിലുപജ്ഞപോയ്ചെയ്തനായ്
 കൈതവമെന്നിയെന്നാസത്യന്മാരവർ
 ചെമ്മേമുതിന്നയാഗവിർഭാഗത്തെയും
 സമ്മതിച്ചുകൊടുത്തങ്ങഴുന്നള്ളിനാർ
 നിത്യമുന്മാനങ്ങൾമിസ്സമാനത്തരം
 തത്രൈവഭൂരിഷേണാപ്തനമിങ്ങിനെ
 പൃഥ്വിതവത്തിലുത്തരാതിരുള-
 മെത്രയുംകീർത്തിചെയ്താരുതിനന്ദനർ
 പരന്നായനാദിനാദിപര-
 രാവർഭവിച്ചാർകൾകൃത്യംപുത്രന്മാർ.
 കേവലംപിന്നെയവനൊരുപുത്രിയും
 രേവതിയെന്നളവായാളവളുടെ
 ഭർതാവൊത്തൻസദശനായുള്ളതാ-
 രിത്രിലോകത്തിങ്കലെന്നുള്ളതജ്ഞസാ-
 ചാത്മാത്മാനോടുചോദിച്ചതിന്നതാൻ
 പുത്രിയേയുംകൊണ്ടുചെന്നുനിന്നവൻ
 ചോദിച്ചറിഞ്ഞനേകങ്ങൾചതുർഗ-
 മോദിച്ചുപാത്തുബലനാൽകീടിനാൻ.

അഞ്ചരീഷചരിതം.

പിന്നെന്നാദാഗനാനന്ദനായുടൻ
 ഉന്നതനായെഴുംബർഷനാംബഹു.
 സപ്തദഹിപാധിപനായിപ്രജകൾക്കു
 കല്പകശാഖിവദേവീച്ചിതന്നവൻ
 നിത്യൻജഗദ്ഗതിനായനൻപദ-
 മായമുഴുത്തുമെച്ചവൻതന്നുടെ
 ശുഭലാളയഗതികളുമാധവൻ
 പ്രത്യക്ഷനായ് പ്രസാദിച്ചുനിറഞ്ഞ
 ചക്രംവിധായമാക്കിക്കൊടുത്തിടിനാൻ
 ഭക്തിയുംമേന്മേൽപളന്നിതുഭൂപനം.
 ഭക്തപ്രിയാനുഗ്രഹത്താലതിശയ-
 മൂലംപരിച്ഛിദിനാനപ്തപ്രഥിവിശനം:
 ഏതാദശീവ്രതംഭീഷണിച്ചുഭക്തനായ്
 അത്യുഷസിധൃതംസാധുനായുള്ളവൻ
 ലോകങ്ങളെല്ലാമടക്കിവാഴുന്നനാൾ
 അക്ഷവനായ് ചമഞ്ഞുപാകവെറിയും.
 ഇന്ദ്രപദംമമതാനടക്കീടുവാൻ
 ഉന്നവൻശക്തനെന്നോർത്തമരേന്ദ്രനും
 പിന്നനായംബർഷഭൂപതിതൻപ്ര-

ത്തിന്നഭംഗവരുത്തിടുവാനെന്നോന്നു
 നല്ലതെന്നുള്ളതെന്നോർത്തതനുള്ളി-
 ഉള്ളല്ലാത്തപ്പോഴാവിനോടുചൊല്ലീടിനാൻ:—
 “നിതരമമൈന്ദ്രപദമടക്കീടുവാൻ
 അത്രനരവരനംബർഷനാമവൻ
 പുത്ര്യതുകങ്ങുന്നതെന്നാലിതിന്നാത
 വിപ്ലവംവരുത്തുവാനിന്നെന്നിക്കാരാത
 മന്ദ്രമേവാനാഴിഞ്ഞുനന്നിന്നിടിനേൻ,
 എത്രയുംചിത്തകാശസ്യമുണ്ടാകുന്ന
 തപസ്സുപദായത്താലിതെന്നനമസ്ത-
 ചുട്ടുതളുത്തസ്യപാശകൾകേട്ടുടൻ
 ഭക്തപ്രിയപ്രസാദാതിശയതപ-
 ങ്ങൾക്കായിമോർത്തിയാതെയുനീന്ദ്രനും
 വിപ്ലവംചൊന്നു “നവനീസുരേശ-
 തദപ്തഭംഗവരുത്തുവനാശുതാൻ.
 നിശ്ചയമേതുംവിഷാദിയായെന്നുട.
 നാശപസിപ്പിച്ചുമരേന്ദ്രനെസ്സാദരം
 നന്നായനുസരിപ്പിച്ചവൻശപരൻ
 തന്നുടെമുമ്പിലാജ്ഞാപ്പെന്നുള്ളിനാൻ.
 മൂന്നുമഹേശ്വരൻതൻപ്രസാദത്തിനാൽ
 ഉന്നതനാമുനിക്കുണ്ടാറനഗ്രഹം.
 വല്ലവരോടുംപിന്നങ്ങിനിന്നാലവ-
 ക്കുള്ളതപോഹലംപാതിയിങ്ങായ്തും
 കില്ലിപ്പതിന്നെന്നതോത്തോത്തമേദിനി.
 വല്ലഭൻമുമ്പിലാജ്ഞാപ്പെല്ലാവിധേ
 ദാദശീപാണചെല്ലാൻരേവാങ്കൽ
 പൂജാവിധിവിഴിയേനന്തേന്ദ്രാത്തൻ
 താനൊരുമിച്ചുവെങ്ങുന്നള്ളിയ
 മീനാചപാതകാംശോൽഭൂതനെന്ദ്രതം
 കണ്ടതിരേന്ദ്രവന്ദിച്ചുനേകുട്ടി-
 കൊണ്ടിങ്ങുപോന്നിത്തലിങ്ങിനീടിനാൻ:—
 “നീരാട്ടിലേങ്ങുനീയമങ്ങളാമുടി-
 ചാതുര്യമോദാപ്പെഴുന്നള്ളുകഭവാൻ.
 തപസ്സുജയുംകുടിച്ചുപ്പിച്ചുതപ-
 സുപുഷ്പമാനശിച്ചുവേണമേ
 ഭക്തി, തദാദശീപോയ്കുടിയുമുണ്ഡം
 നിത്യാദിഭൂപതീന്ദ്രോക്തികൾകേട്ടുടൻ
 ബലമോദാമനോഭാവംചെയ്തതാൻ
 മിത്രാഞ്ജയിൽനീരാടുവാനായ് മൂദാ-
 ഗതപാപിതദാദശീകുടിയോളവും
 നിത്യകർമ്മങ്ങളുംചെയ്തിരുനീടിനാൻ.
 വൈദികവരേന്ദ്രേന്ദ്രേന്ദ്രസുമുഖ-
 മാകിയഭവനെഗവ്യങ്ങൾകൊണ്ടുടൻ
 പൂജിച്ചുതൽശേഷസാധനംപാണാ
 വ്യാജംതൃപ്തിച്ചുചെയ്താനന്തരേടിനാൻ.
 അടപ്പാഴ്വരപ്പുറംഗ്രഹിച്ചി-
 ങ്ങൾപ്രകാപംകവനംകണ്ടുനുള്ളിനാൻ.

മാമുനിനൃണൈന്നുള്ളിപോതില-
 ത്വാനന്ദശാപിനാദന്ദന്തെഴുതൻ
 ചൊന്നാൻ "മമവൃതഭംഗംവരികിലു-
 മിന്നതിരുച്ചുള്ളമുണ്ടാകവേണമേ!"
 വൈകാതെപൂജപരിഗ്രഹിക്കേണമെ-
 ന്നാകാംക്ഷയാണുപറഞ്ഞാനിരക്കംവിധൗ:—
 "നമ്മെക്ഷണിച്ചുപൂജാമലമാക്കിനി
 ചെന്തേളുച്ചുകൊണ്ടുച്ചിട്ടുമാമമ
 ഭക്തിക്കുധിക്കരിച്ചിത്രയചെയ്തതി
 ഞ്ഞാക്കെക്ഷ്മിപ്പതിന്നാവതല്ലായ്യാൽ
 തദ്രുതശക്തിയെല്ലാംക്ഷയിട്ടിപ്പനെ-
 ന്നാർത്താരിലവന്നുകോപേനസന്തപ്ത
 തജ്ജടയൊന്നുവിടിച്ചുപറിച്ചെറി-
 ണ്തജ്ജപിച്ചുങ്ങതിങ്കെന്നൊതകൃത്യം.
 പട്ടംതിരിഞ്ഞുഴന്നുചിങ്കീഴാസരം
 പെട്ടെന്തേളുപനെന്നോക്കിയടുക്കുമ്പോൾ
 വിണ്ണുചക്രത്തെസൂരിച്ചവന്നിശാപൻ
 കൃഷ്ണകൃഷ്ണതിജ്ജപിച്ചുവഞ്ചസാ
 മദ്ധ്യേവലാടഭേരത്തിങ്കൽനിന്നുട-
 നന്ത്രംവിണ്ണുചക്രംപുറപ്പെട്ടമ
 കൃത്യതൽക്കണ്ണാമുറിച്ചുകുളഞ്ഞതി-
 വിദ്രുതമാമുനിയോടടുക്കംവിധൗ
 വേടിച്ചുപാപപരിഭ്രമത്തോടടുൻ
 മാടിത്തുടങ്ങിനാനാശ്രുശിവാംശജൻ.
 കൂടത്തുടന്നുടത്തുവിണ്ണുചക്രവും
 കാടിത്തളന്നുമാമുനിയുന്തദാ
 പാകാരിതന്നുടമുന്തിലാച്ചാറുമെ-
 ന്നാകുവരെല്ലാമവനോടുകൊല്ലിനാൻ.
 തല്പ്രഥമയൊക്കെനിശമ്യ "നാരായണ-
 ചക്രഭയംതീത്തുരക്ഷിച്ചുകൊള്ളുവാൻ
 ശക്തയില്ലേതുമിന്നിങ്ങതോത്തിങ്ങനെ
 നില്ക്കിപ്പരന്നുവോരൻതെങ്ങയെടുത്തു.
 വൃന്താരിതൻവചനങ്ങളിതരംപരി-
 ശ്രുതപാപിമൃത്യുഞ്ജയംശസമുത്ഭവൻ,
 സതപരമങ്ങുറിത്തിരിച്ചിടിനാൻ
 വിദ്രുതംകൂടെയടുത്തിരുചക്രവും
 അത്രേയനാശ്രസുസംഭ്രമസംയുതം
 അസ്ഥയാചെന്നുവിസപ്പുസുനാസമിതം
 നേത്രേന്ദ്രിയാത്മനായശപത്മപത്രവൽ
 ഗാത്രാഗ്രയനായുന്ദിച്ചുകൊല്ലിനാൻ:—
 "കാഷ്ഠഭൂരിതമഹോ! മമപത്മജ!
 ഞാൻകാണതിന്നുപോയ് ചെന്നെന്നയോലയ്യിൽ
 വാഴ്ന്നുവന്നോംബർഷനാണുപ്പാഴ്-
 താഴിയമാനസഭക്ത്യാതൊഴുതുടൻ
 പാദശിക്ഷണെക്ഷണിച്ചാൻകുളിച്ചുഞാൻ
 ആദരാൽനിത്യകർമ്മങ്ങളുംചെയ്തുടൻ
 ചെന്നീടുവാൻചറഞ്ഞൊന്നുവൈകീടിനേ-

ന്നന്നങ്ങവന്നുടൻപാരണയുംചെയ്താൻ.
 പിന്നെഞാൻചെന്നുചുണ്ടായവസ്ഥകൾ
 പുറന്നുള്ളിലാമാറിത്തവന്നിശാപൻ
 തന്നോടുചെറുകോപംവെളുത്തുണ്ടസാ
 ചെന്നവചനങ്ങൾകേട്ടുധിക്കാരവും
 തന്നുള്ളിലുൾക്കലർന്നുക്കെഴിതനായ്
 നിന്നുളവംബർഷനാമവന്തന്നുടെ
 നെറ്റിത്തടത്തിങ്കൽനിന്നുപുറപ്പെട്ടു
 തെറ്റൊന്നുടത്തുതുചക്രവർമ്മങ്ങനെ
 വേഗാലൊത്തടുത്തീടുംസുദർശന-
 പേഗതതികണ്ടുഭീതികലന്നുഹോ
 പാരഞ്ചെല്ലുവാങ്ങിനിന്നീടിനേൻ,
 നേരേതുടന്നുടത്തുവിണ്ണുചക്രവും.
 മേടിനീചക്രംമുഴുവനാഴ്ന്നുഞാൻ
 ആധികലന്നുപാഞ്ഞാവിതല്ലായ്യാൽ
 ചെന്നുപുറന്നോടുത്തുത്തന്തങ്ങ-
 ളൊന്നൊഴിയാതെപറഞ്ഞുനിന്നീടിനേൻ;
 വന്നുടത്തുദരിച്ചീടുവാൻചക്രവും.
 എന്നതുകണ്ടുപുറന്നുറൻചൊല്ലിനാൻ,
 നിന്നിന്നിക്കാലമിവിടെക്കളയാതെ
 ചെന്നുരവിന്ദുനോടുകൊല്ലീടുവാൻ
 തന്നുള്ളിലുംഭയംചേർന്നുരേന്ദ്രന-
 ചൊന്നതു കേട്ടറിഞ്ഞിത്തുപോന്നീടിനേൻ."
 പെട്ടെന്നിവണ്ണുവെറിച്ചുങ്ങിടമിടർ
 പൊട്ടിയവാചാതൊഴുതൊഴുതുടൻ
 ഭൃഷ്ടപാപരിഭ്രമിക്കുന്നവനോടുക-
 ളെട്ടുപാവശമെല്ലാമറിഞ്ഞുടൻ
 പത്തോളവനുംചിരിച്ചുതളിച്ചെല്ലാം-
 നില്പേടിപോക്കുവാനാളല്ലൊ"നേടോ!
 വിശപരോന്നഗ്രാമൊഴി:ത്തതുമേ
 വശപന്യക്കാനിങ്ങില്ലാത്തൊഴുതും
 ശശപൽപരബ്രഹ്മമുതീസനാതനൻ
 വിശപരേൻപരിപാലിക്കുമൊക്കെയും.
 ചൊയ്തൊൾകവേണവേവാനിങ്ങുനിന്നിടർ
 തീക്കാമതെന്നുനിന്നുവൈകിക്കേടേ.
 തീക്കണ്ണരോടുപറകവക്ഷേപുന-
 രാഞ്ചൊൾകശേഖരമുതലായുനണ്ണമേ.
 വാക്കുകളിതരംവിധിപദനാൽകൃതം
 കേൾക്കായളവിൽമുതിന്നുസുദർശം;
 ഭീത്യാമുനിനൃണാംപാഞ്ഞുതടങ്ങിനാ-
 നാത്തിമുഴുത്തുകൈലാസശൈലത്തോളം
 പോയ് ചെന്നുഗോപുരവുംകടന്നങ്ങുസ-
 പ്താശ്ചതുമാഹനമായഭിപ്രസ്ഥലേ
 ഭൂതസമുദായമല്ലേ ഉഹറാണേ
 ശാദികളോടുസുപേനമഹേശാപൻ
 പാവതിയാലനുകൂലപ്രസംഗിയാ-
 യ്തേയുംവിധൗതിരുമുന്തിലാമാറുടൻ

ചെന്നതൊഴുതനമസ്കരിച്ചതിങ്കേ
 നിന്നതുലോംമേിച്ചുവരണൊക്കവേ
 നീളച്ചുഴന്നുനോക്കിത്തുലോമന്തിങ്കേ
 കാളിനിന്നാശുചൊല്ലിടിന്നേൻ ശബ്ദം.
 കേളിതുകാണൊരുചക്രനരവരൻ
 നാളികഞ്ചാഡവവംശസമുത്ഭവൻ,
 കേളിയേറീട്ടമംബർപ്പനയച്ചെന്നെ
 നീളയാട്ടിക്കൊണ്ടുപാഞ്ഞുനടക്കണം.
 ഞാനെന്തുവേണ്ടതിന്നെന്നാൽചൊല്ലേ
 ദീനാനുകമ്പിനേന്ത്യാനമോസ്കരേ!
 ഏവംമുളതപിന്നെത്തരമാമുനി
 ദേവദേവൻതിരുമുനിൽവന്നിങ്ങിനെ
 കേവലംനിന്നുണർത്തിച്ചുകേട്ടുടൻ
 “ഏവംഭവിപ്പതിനെന്തൊരുകാരണം
 നേരേപറകെന്നതൾചെയ്തു കേട്ടു
 മാന്മാരിയൊട്ടതൊഴുതചൊല്ലിടിന്നാൻ.
 “ദേവദേവര! പുരാഹിതരരര!
 പാർത്ഥിവല്ല! പാഹിനമോസ്കരേ!
 ഇന്ദ്രപദമടക്കീട്ടുവാനായ് ധര-
 ണീന്ദ്രനാമംബർപ്പനേകാദരീപ്രതം
 ചെമ്മേതുടങ്ങിനന്നേരത്തറിഞ്ഞുടൻ
 ദുർമ്മനസാവന്നനമ്മോടതിന്ദ്രനും
 ചൊന്നാനതാവശ്യമില്ലെന്നുചൊല്ലുവാൻ
 ചെന്നേനരോനരേന്ദ്രാലയംതന്നിൽത്താൻ.
 മന്നവനല്ലൊഴുതെന്നെക്ഷണിക്കയാൽ
 അന്നോഭനത്തിനുത്താൻതുടങ്ങുവിധയ
 മല്ലേ” ലലാടദേശാന്തരാൽനിന്നയോ-
 ല്യാധിപങ്കേനജനാഭനർത്തനുടെ
 ചക്രംമുഹിച്ചുയരുന്നതുകണ്ടുതാൻ
 ഉൾക്കാമ്പിലെത്രയുൾഭിതിപൂണ്ടെങ്ങുമേ
 നില്പുരുതാഞ്ഞവനിസ്ഥലത്തിങ്കല-
 ണ്ണെക്കെയെല്ലാട ചുമോടിധ്യാടിദ്രതം
 ദേവേന്ദ്രനോടു “നിനക്കവേണ്ടിമെന്ന
 കേവലമിങ്ങെന്നയായ് ചമഞ്ഞൊഴുൽ
 പോവതിനായ് ശ്രമിക്കെ” നുചൊല്ലിടിന്നേൻ
 ആവതില്ലിങ്ങിനെക്കെന്നവനാട്ടിനാൻ.
 വേധാവിനുംകഴിവില്ലെന്നുകേട്ടു സ-
 ്വാധാരഭൂതനായുള്ള വോരുടെ
 പാദാരവിന്ദംശരണമെന്നോത്തുകൊ-
 ണ്ടാദിനാഥപദോ, വന്നേനിവിടെത്താൻ.
 പാലയപാലയമാമിനിനിത്യമി-
 ത്യാലപ്യവാണികർത്തവ്യംശസംഭവൻ
 ചൊന്നതുകേട്ടുപരമാത്മമൊക്കവേ
 തന്നടെയുള്ളിലറിഞ്ഞുമഹേശ്വരൻ.
 കുന്നിന്മകർമ്മവക്കുന്നതടവിടക്കൊ-
 ണ്ടെന്നുചിന്താവരനായതൾചെയ്താൻ.
 “നിന്നുടെദൃഢംകൊണ്ടുചെന്നേറുവ-

ന്നെന്നോടു “മാംപരിപാഹി” തിചൊല്ലിയാൽ
 നിത്യമഴകോടുകുടിച്ചുരുളുന്ന
 സത്യസ്വരൂപിസന്നാതനന്തനും
 ചിത്തകോപത്തെയുംചക്രത്തെയുമിനി-
 ക്കൾത്താരിലോത്താലടക്കാവതല്ലെടോ!
 ചെന്നങ്ങുപാലാഴിപൂക്കുവിലേശ്വരൻ
 തന്നോടുചൊൽകയല്ലാതെമറേറതുമേ
 നമ്മാലിതിന്നുകഴിവില്ല” യെന്നങ്ങു
 ചെമ്മേമഹേശ്വരൻതാനതൾചെയ്തുപോം.
 ചെന്നുപാലാഴിപൂക്കുംബുജനേത്രനെ
 വന്ദിച്ചുണർത്തിച്ചുവിലേശ്വരൻപരൻ
 വന്നഗശായിതാനെന്തെന്നാൻമുഹു-
 രന്നേരമുണ്ടായവസ്ഥകളൊക്കവേ
 മന്ദേതരമുണർത്തിച്ചാനതൊക്കയും
 ഇന്ദിരാവല്ലഭൻകേട്ടതളിച്ചെല്ലാൻ:—
 “നാനനെന്നെന്നോടിതെല്ലാംപറഞ്ഞുനീ
 യിന്നാലിനിക്കിതിന്നാനതില്ലേതു
 ചൊന്നാമുമംബർപ്പനോടുതന്നേവോൻ
 ചെന്നാമുമങ്ങവനല്ലാതെമററതു
 നീക്കാവതിന്നൊരുഭൂതമില്ലതു.
 ഞാക്കിയവയഴിപ്പാനുമെന്നെല്ലോ
 പൊയ്ക്കൊൾകവേണ” മെന്നെല്ലാമതൾചെയ്തു
 സാക്ഷാൽമുക്കുന്ദനക്കൊതുടങ്ങിനാൻ.
 പോയങ്ങുചെന്നുദൂർവാസാപുരംബർപ്പ-
 നായ് മഹീപതിയോടതളിച്ചെല്ലാൻ:—
 “ഭൂപാലവംശശിഖാമണേ! മല്ലേരി.
 താപമൊഴിച്ചെന്നെകുടിച്ചുകൊൾകെടോ
 ഞാനറിയാതെവോനോടുചെയ്തതു
 മാനസേനീതാൻകുടിച്ചുരുളേണമേ!
 സാധുക്കൾനിത്യമാരിസകന്മാരല്ലോ
 ബാധനിനക്കിനി യതുണ്ടൊഴുതാ.
 ദേവന്ദ്രനെന്നന്ദംപദമടക്കുവോ-
 നീവണ്ണമേകാദരിതുടങ്ങീടകിൽ
 കാലേവോനതുനീക്കേണമെന്നട-
 നാലസ്യഭാവമോടാതുചൊല്ലിടിനാൻ
 ഞാനവയിൽകൃപയുണ്ടതുചെയ്തതെ-
 ന്നാനസേനോപതമത്രേനിനച്ചതും.
 നിന്നുള്ളിവിട്ടുതെന്നിന്നറിഞ്ഞീടിനാൻ
 എന്തെന്നെങ്കിലാൻമതിയിന്നറിതന്നെ.
 വൈകാതെചക്രമടക്കുകനീമമ
 വൈകാത്ഥ്യരീതിയടക്കുകഭൂപതേ!
 കേവലമേവംപവവിധംചൊല്ലിയും
 ഭാവേപരിഭ്രമംതേടിയുമാമുനി
 നിന്നതുകണ്ടകമേബാഹുദേവപു-
 ണ്ണനതനായനാരോതനയനം
 ചൊന്നാനപാനായുള്ളടിയനെയും
 എന്നല്ലിതെന്നുടെസർവ്വവസ്തുക്കളും

ചന്ദ്രമുഖാംശകനായഭവാനെന്നു
 ഇത്രനെത്തെന്നെയുംകൈയോളമൊക്കെയും
 തന്നെടൊയയാസച്ചുപുതാനായി
 നിന്നുസദാപരിപാലനംചെയ്തുവൻ
 നന്ദനായണൻ;പരിപാലയുടെവാമേ!
 കാണപുരുഷ!കാമമാനപ്രഭോ!
 രാമ!രമാരമണ!ത്രിലോക ചന്ദ്രേ!
 ശ്രീമഹാവിഷ്ണോ!നമസ്തേനമോസ്തതേ.
 നി നടെസർവ്വായുധങ്ങളാകുന്നതും
 ഇന്ദ്രാദിഭാഗകപാപന്മാർനിരന്തരം.
 സ്തന്നാമതിൽവെച്ചുതുച്ചുമാകുന്ന
 തിന്നതെന്നിങ്ങിനെതീച്ചെന്നിടിക്കിലും,
 ഏതുംനശ്ചിച്ഛതിച്ഛിച്ചുതുച്ചുമാകിൽ
 സ്തന്നിലാമഹാഭയങ്ങളെപ്പിടിക്കേണമേ
 മുന്നേക്കണക്കേനമസ്തേനമോസ്തതേ.
 മന്നവനിമലംപണങ്ങി സ്തുതിക്കുവോർ
 വധി വധനന്ദനന്ദിത്തടംതന്നിൽ
 തന്നെലയിച്ചിതാററത്തുളകുചും
 ചന്ദ്രതരീന്ദ്രങ്ങളിന്നമുറീന്ദ്രനെ
 ചെന്നുനമസ്തുരിച്ചാൻനരപാലനും
 സർക്കാരുപേണെന്നിനാഥപതിയിൽ
 പരമാനന്ദിവാണമുൾക്കൊണ്ടുമാമുനി-
 മുച്യനതെല്ലാംപരിഗ്രഹിച്ചുററവും
 വിപ്രതനായുധികെനടന്നാശിയും
 ചെല്ലുമഗാകാരമെങ്ങുന്നള്ളിനാൻ
 കൈതവമെന്നിയേശ്രീധ്യാസാധുതാൻ.
 ഇത്രവമംബർഷോപാച്ഛാനമെത്രയും
 കേന്ദ്രാപറിക്കതാൻചെയ്തിലുംകേൾക്കിലും
 കേരളീയപ്രസാദത്താലനക്ഷണം
 ഭക്തിയുമുക്തിയുമുസിദ്ധിക്കുമേവനും.
 വിഷ്ണുഗോപൻവിനിയോഗിച്ചതിൽ
 ചന്ദ്രനെചാനിച്ഛുകാർവിനെല്ലാവരും
 നല്ലതുകൊണ്ടെഴുത്തുതന്നെനിന്നാൽ
 ഇല്ലവത്താവതാക്കമൊരിക്കലും
 നല്ലവണ്ണംവരുത്തേണമേദൈവമേ!
 വല്ലായ്മയെല്ലാംക്ഷമിച്ചതഭൂതമേ!
 തുച്ഛതരമാർജിനഗ്രന്ഥങ്ങളും
 ഉള്ളിലൊരുമിച്ചുനിന്നതഭൂതമേ!

സൂര്യവംശ രാജോല്പത്തി.

ചൊല്ലാംവിരൂപനുംകേതുമാൻശംഭുവും
 ചൊല്ലേറ്റമംബർഷനന്ദനന്മാരവർ
 മുവുരതിൽചൂഷണശാപൻവിരൂപിജ-
 നാകമവനുമഥിതാൻനന്ദനൻ.
 അങ്ങിനെയുള്ള ഫലിതഭാഷ്യയിൽ
 അംഗിരോൽഭൂതരായുള്ളതനയന്മാർ

പൊങ്ങുംപുകൾതകുംവിപ്രരാജാദൃട-
 നങ്ങിനെനാഭാഗവംശമാകുന്നുതേ.
 ഇക്ഷ്വാകുവായുനപുത്രരിൽമുവതി.
 വിശ്വതിത്രിപുരന്താചൂഡാധിപൻതാപൻ
 തൽസുതന്മാരതിൽവെറുപേരുള്ളതിൽ
 ഉത്തമനായവികുക്ഷിമാനഗ്രന്ഥൻ.
 പിന്നെനിത്യമവനനുജാതനാ-
 യുന്നതനായൊരുഭണ്ഡനമിങ്ങിനെ
 മുവുരധികന്മാരായ് ചമഞ്ഞാരതിൽ
 ചന്ദ്രനായവികുക്ഷിവാണാൻചിരം.
 അക്കാലമങ്ങുഭവാനുരാധോധനേ
 മിക്കതുംഭവകൾതോറുപോയാർതുലോം;
 അന്നതുഭവകളങ്ങറിയിച്ചുടൻ
 ഭണ്ഡനെക്കൂട്ടവേകൊണ്ടുപോയ്ടിനാൻ.
 ഭണ്ഡനോടേറ്റുമുഖിച്ചാൻസുരകർ
 ഭണ്ഡനശേഷമധോലോകവുംപുറക്കാർ.
 അന്നസുരന്മാരെവെന്നുസുരാലയം
 നന്നായധീനമാക്കിക്കൊടുത്താൻചിരം
 പിന്നെനിമിത്താൻവിപ്രശാപത്തിനാൽ
 തന്നെടേദേവമുപേക്ഷിച്ചിരുന്നാൻ
 സർവശരീരികൾനേരുങ്ങൽതോറുമ-
 ങ്ങൾരാധീശൻവസിപ്പിച്ചൊണ്ടാനല്ലോ.
 പിന്നെവികുക്ഷിതനയൻശശാഭനാ-
 കനതവനടെപുത്രൻപുറഞ്ചയൻ
 പിന്നെയവനുകാകൽസുഖനുംചൊല്ലും
 മന്നവൻതന്നടെപുത്രനെന്നെസ്സു
 പുത്രനവനുപുല്ലാശാപനാമവൻ
 പുത്രനാഭിധനാകുംപ്രസേനജിൽ
 പുത്രനവനായുവനാശാപനെന്നവൻ.
 അന്നയുവനാശാപനാശത്തിങ്കെവലം
 നന്ദനന്മാരുളവാകായ്യാലാവൻ
 തന്നെടോയ്യയോടൊന്നിച്ചുകാനനം
 ചന്ദ്രിപാതപസ്സുചെയ്യുന്നനാൻ
 സന്തതിയങ്ങവനുണ്ടാവതിനടൻ
 അന്തരമെന്നിയങ്ങെന്ദ്രമാമിഷ്ടിയും
 സന്താനമുൾക്കൊണ്ടുചെയ്തിഷ്ടികൾ
 അന്തരാഭാറുമുൾക്കൊണ്ടുപോലനും
 ചെന്നുജപശ്രദ്ധമാമുകെത്തെയും
 അന്യനവേഗാവെടുത്തുകുന്ദൻ
 അന്നവൻതന്നെദാസമലോഗർഭ്യം
 നന്നുളനായിതുമന്നവനുന്തദാ.
 ദക്ഷിണപാർശ്വമന്വോടുഭേദിച്ചുടൻ
 ഭക്ഷണാജ്ഞാജ്ഞിച്ചവൻതന്നെട
 ലക്ഷണംകാൻകകൊണ്ടെന്നുചിന്ദർദ്ദവും
 ചാന്ധാതാവെനടനിട്ടിരുന്നാമുവം
 മാന്ധാത്രനന്ദനനായ് പുരുഷസ്വരം
 ശാന്തനാമംബർഷൻതാൻമുചുകന്ദനം

മുച്ചർതനയതമവതുപേരമ
 കേവലംകന്യകമാർമുണ്ടാണു.
 എന്നതിൽകന്യകമാർവർസൗരൻ
 തന്നെടൊഴുമാരായതവരല്ലാ.
 മന്നവനായ് ചമഞ്ഞാൻപുരുഷന്മാരും
 മന്നവനായ്യാണാനംബരിപ്പന്മാരും.
 ദേവാസുരയുദ്ധത്തിങ്കലമരകൾ
 ദേവരികളോടുതോറ്റുചമകയാൽ
 ദേവകൾക്കായ് മൃകുന്ദനംചെന്നാൻ
 കേവലംദാനവന്മാരെജ്ജയിക്കയാൽ
 ദേവകുലാനുഗ്രഹേണനവരൻ
 ദേവകുലപുത്രനെക്കൊണ്ടൊടുമുദാ
 നിദയെപ്പുണ്ടുക്കടന്നാനാദിനം
 ഏതുമുതൽമന്നമൃകുന്ദനം.
 ഗന്ധർവ്വംപരയ്ക്കിച്ഛാൻദാദിഭു-
 വന്തമില്ലാതെചെയ്തോരനുഗ്രഹം
 കൈക്കൊണ്ടുസമ്പ്രീതനായ്സിംഹകാലം
 തൽപുത്രനാകിയതത്രസദ്യജ-
 പൃഥവീപതിയുംജ്ജയിച്ഛാ,നവനല്ലോ
 പണ്ടുദാനനനാൽകുലപ്പെട്ടത-
 ണ്ടാർകൊൻതുറന്നയുമുവൻതന്നെട
 പുത്രനിയർപനായവന്തന്നെട
 പുത്രൻവസുമനസ്സാമവനീശപരൻ
 തൽസുതനാംസുതനചമരീപാലകൻ
 തൽസുതൻറെത്രാതണനവനായതും.
 ത്രൈയാതണാത്മജൻസത്യവ്രതവൻ
 പശുതിശംകനാമാവായ് ചമഞ്ഞതും,
 സത്യവ്രതവൻതൽഗുരശാപത്താൽ
 അത്യാതമാഹന്തചണ്ഡാലനായവൻ
 വിശ്വപാതികൂടാതിതന്നെബാലിക്കയാൽ
 വിശ്വപാതികൂടാതിതന്നെബാലിക്കയാൽ
 സദ്യോജനമുച്ചുകെശികാനുഗ്രഹാൽ
 മദ്ധ്യേഗുരശാപംതീർത്തൽക്ഷണം
 തമുരീരേണദവിമരുവീടിനാൻ.
 അതിശംകസുതനായഹരിശ്ചന്ദ്രൻ
 അന്നവൻചെയ്തയാദികർമ്മങ്ങളി
 ണെങ്ങിനെയാൻപറയുന്നവിമിനയേ.
 ധർമ്മണയാന ചുമച്ചൊഴുത്തെയും
 നിർമ്മലകീർത്യാഭരിച്ചിരിക്കുന്നനാൻ
 പുത്രാജ്ഞാപിപ്പിടുന്നവനെക്കൊണ്ടു
 സത്രമാഹന്തചെയ്തിപ്പിപ്പുന്നവൻ,
 കേത്രാവതനാനപ്രാപ്തിപ്പിക്കവേ
 പുത്രാജ്ഞായ് ചമഞ്ഞിതുകേവലം.
 രോഹിതാശാപനന്നഭിധാനാപുംചൊന്നാൻ
 ആഹന്തായശ്വനം പുണ്യമായ്യാടൻ
 അന്നയ്ക്കിപ്പിക്കയെന്നതുടങ്ങിയ
 മന്നവൻമുനീൽനിന്നിരവചനത്താൽ

പൊയ്ക്കുളഞ്ഞങ്ങമരോദരപീഡിത,
 നാഞ്ചൊണ്ടജിതത്താൽമല്ലമപുത്രനെ
 കൊണ്ടുവിചയംകൊടുത്തുതുറന്നു ചുക്കം
 കൊണ്ടുവന്നുതുറന്നാൽകിനാൻരോഹിതൻ.
 ഏവംപുരുഷമേധായവത്തിപ്പുറൻ,
 രോഹിതനല്ലോഹരിശ്ചന്ദ്രനെന്നൻ.
 രോഹിതപുത്രൻഹരിത,നവനഷൻ
 കേവലംചുമച്ചു,വിജയനാമനകൻ
 ചുമച്ചുനായസുദേവനെന്നൻ
 അഞ്ചിതനാംപുരുഷന്മാരീപതി
 തൽപ്രഥിവീശനപുത്രൻസഗരനും
 ചക്രവർത്തിന്ദ്രൻസഗരമരീപതി
 മുഹൂരനായതിശങ്കനായുവന്നാൻ,
 താമുജംവന്മാരെക്കൊന്നൊന്നാജിരേ
 കാവലപരിവർത്തിന്ദ്രമേവടിനാൻ.
 അങ്ങിനെയുള്ളസഗരമരീപതി-
 യെക്കുതുറവാൽവേട്ടാരിതവരെ
 മംഗലാപാംഗിയാംകേശിനിയുംപുന-
 ണംഗനാരണേശുമതിയുമിങ്ങിനെ
 എന്നവരിലസമജ്ജസനെന്നവൻ
 നാരിമണിയായകേശിനീനെന്നൻ.
 പാരിലറുപതിനായിരംബാലരെ
 താരാർകുടവിസുമതിപെറീടിനാൻ
 പുത്രരപതിയുംമിത്രസമ്പത്തിയും
 വിക്രമശക്തിയുംവലിച്ചുവലിച്ചു
 ശത്രുക്കളെന്നിയെന്നിത്യാമുത്തമ
 കൃത്യാൽപശുപിജാദിപുജാശക്തിയും
 ശക്തിയുംചെയ്താപ്രത്തെയാണനായി
 രക്ഷിച്ചുനാനാപ്രകളാൽപുണ്യനായ്
 തുണുനായ്യാണനാജ്ഞാപരൻ
 അശാപമേധത്തിനാഞ്ചൊണ്ടൊരുവെട്ടു-
 വശാമാഹന്തകെട്ടീടിനാനിന്ദ്രനും.
 സദ്യഃകുതിശയാമാഞ്ഞുനിർത്തരം
 ഉത്സാഹമുറക്കൊണ്ടുപതിനായിരം
 പുത്രരുംകുടിനടന്നവനീതാ.
 മന്ത്രൈവകേവലമൊക്കെക്കഴിച്ചുടൻ
 ചെന്നുപതാളമുറപ്പുക്കനോക്കുമ്പിടയ
 മുന്നേസമാധിസ്ഥനായിതനീടിന
 ശ്രീകപിലാചാതുസന്നിധിയിങ്കല-
 ണ്ണാപൂവേഗനകെട്ടിക്കുതിരയും
 പോയാനമരേന്ദ്രനെന്നതറിയാതെ
 ഭൂയസ്സഗരസുതന്മാർസവിദ്യരും
 ചെന്നുയോഗിരൂപഭവിച്ചീടിനാൻ;
 അന്നേരമുണ്ടായകോപാൽമുനീന്ദ്രനും
 കണ്ണമിഴിച്ചുതക്കൺപാത്തരുടിനാൻ
 വെണ്ണീറായിപ്പോയാർത്തുപുത്രരും.
 വൃത്താന്തമാഹന്തഃകുടസഗരനും

ചിത്തേപരിതാപമൂർക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ
 പുത്രനായനാമശ്രമാൻചെന്നാൽ
 എത്രയുംദിവ്യനായുള്ള കപിലനെ
 കണ്ടുതൊഴുതുസേവിച്ചുസമുഷ്ടനായ്
 കൊണ്ടുകുതിരയുംകൊണ്ടിങ്ങുപാന്നാടൻ
 മുത്തച്ചുനാണുണ്ടനൽകിനന്നാദരാൽ
 സത്രപുംശേഷമാഹന്തസാധിപ്പിച്ചാൻ;
 എത്രയുംനല്ലമണമുള്ള പൌരനി-
 ങ്ങളരാജ്യാഭിഷേകംചെയ്തുകൂവരൻ
 മുക്കനായശ്രമാൻവാണോരനന്തരം
 മുക്കിവിശുക്കൾക്കുസാധിപ്പിച്ചിന്നവൻ
 ഗംഗയെസ്സേവിച്ചനേകസംവത്സരം
 സംഗമമൊന്നിക്കലെന്നിയേസന്തതം
 നിന്നുകാലംകഴിച്ചാനവൻതന്നുടെ
 നന്ദനനായദിവിപൻമഹീപതി
 ധർമ്മേണരാജ്യവുംരക്ഷിച്ചിരുന്നാൻ
 നിർമ്മലൻഗംഗയെസ്സേവിച്ചുപിന്നെയും
 തന്നുടെകാലംകഴിച്ചാൻ, ഭഗീരഥൻ
 അന്നവൻഗംഗയെസ്സേവിച്ചുസാധിച്ചാൻ.
 ഏററതപോബലമോടുശ്രീരഥൻ
 നീറുംപ്രപിതാമഹന്മാർസേൽഗതി
 പേർത്താനവൻമകൻതാൻശ്രുതനാരോം
 പാർത്ഥിവൻസിന്ധുദീപൻതത്തനയനും;
 സിന്ധുദീപനയുതായുസ്സുത, നവൻ
 സന്തതിക്കായത്രയാണുനാകുന്നു,
 സമുഷ്ടനായുവാണുനന്ദസഖി
 സന്തതംസർവ്വവിദ്യാമയൻനീതിമാൻ.
 തൽസുതൻസർവ്വകാമാ, ദമയന്തിതൻ
 ചിത്തരമണൻ, സുദാസനവന്മകൻ
 പുത്രനവന്നുകന്മാംചാമ്രിയായതും
 കന്മാഷപാദനവൻഗുരുരോപത്താൽ
 നിർമ്മരിയാദേനരാക്ഷസധർമ്മവും
 കൈക്കൊണ്ടുസഞ്ചരിക്കുന്നനാർവിപ്രനെ
 ഭക്ഷിക്കയാൽവിപനാശിരാപത്തിനാൽ
 ആചാതുരോപമൊഴിഞ്ഞുതെളിഞ്ഞവൻ
 ആശുഭാശ്വാരതിചെയ്തുകടയ്ക്കയാൽ
 പാരംപരിതാപയുക്തനായേച്ചുനാൻ
 നാശിമണിയിൽവസിപ്പുനല്ലാദിച്ചാൻ
 അശ്ശുകനാകിയരാജപ്രവരനെ;
 അശ്ശുകനന്ദനൻഗോപജനായവൻ;
 മൂന്നംപാശൂരാമൻപ്രവണായെ-
 റഞ്ഞാനൊഴിയാതെയൊടുക്കിക്കളഞ്ഞനാൻ
 നാശികവചത്താൽപാലിതനായവൻ
 പാരിലൊരുജാതിജീവിച്ചിരിക്കുന്നാൻ
 പുത്രനുമുണ്ടായിപ്രദാംഗനാനുപൻ
 പൃഥ്വിയിലാണുവെറ്റുത്തമാതുണതാൻ
 സൽഗതിപണ്ടുവരുത്തിനാനെന്നുത്തരൻ

തപൽഗതിസിദ്ധ്യർത്ഥമായ് പറഞ്ഞീലയോ?
 അങ്ങിനെയുള്ള പദപാംഗമഹീപതി-
 ക്കണ്ടിഹനന്ദനൻദീർഘബാഹുനവൻ.
 ദീർഘബാഹുസുതനായതിപ്രാതിമാൻ
 കേൾക്കരമൃത്തമൻപ്രപതിദ്രോത്തമൻ
 കീർത്തിമാനായരമുവിനജൻമകൻ
 പാർത്ഥിവശ്രോശൻദശമൻതൽസുതൻ;
 തസേവ്യനാമവൻഭാഗ്യനാനുകയാൽ
 ലോകൈകനായകനായനാരായണൻ
 ലോകരക്ഷാർത്ഥമവനൊടുപുത്രനായ്
 രാമനാമംപുണ്ടുവരുമിപ്പിടീനാൻ;

ശ്രീരാമവതാരം.

രാമസഹോദരന്മാരണ്ടുമുൻപേർ
 ശത്രുഘ്നവകുപ്പണന്മാരുംഭരതനും
 ഉത്തന്മാരവർരാമനോടൊക്കുമേ.
 രാമാവതാരകഥകളുംകൈശരിക-
 മാമുനിതന്നോടുകൂടെശ്രമിച്ചതും
 താടകയെക്കൊന്നുയാഗവുംരക്ഷിച്ച
 കേടഹവൃത്തംകളഞ്ഞുരക്ഷിച്ചതും
 വില്ലുമുറിച്ചതുംസീതയെവേട്ടതും
 കച്ചനാംഭാഗവൻതന്നെജ്ജയിച്ചതും
 താതവചനേനകാടകംപുക്കതും
 പ്രീതനായ് ചിത്രകൂടാചലേവാണതും
 രാക്ഷസിതന്നെവിരൂപണംചെയ്തതും
 രൂക്ഷരായുള്ള പരാദിയെക്കൊന്നതും
 സുഗ്രീവസംപ്രൊക്ഷിച്ചതുംബാലിയെ
 നിഗ്രഹംചെയ്തതുംസേതുബന്ധിച്ചതും
 രാവണൻതന്നെസ്സകലംവധിച്ചതും
 പാവകശ്രദ്ധയാംദേവിയെവീണ്ടതും
 രാജ്യാഭിഷേകവുംചെയ്തജനങ്ങളാൽ
 പുഷ്പനായ രാജ്യവുംപാലിച്ചുവാണതും
 ഭാര്യയെക്കാനനംതന്നിൽക്കളഞ്ഞതും
 കാര്യംകഴിച്ചാത്തലോകംഗമിച്ചതും
 ഇത്തരംനാരായണൻകഥയൊക്കെയും

ചിന്തിച്ചതുതന്നെയാണിത്
 മൂന്നാമത്താമുനിപാലിമിതിത്തും
 മൂന്നാലോകത്തിലുംവ്യാപിച്ചിരിക്കയാൽ
 ഉത്തമതാപസന്മാരതൽചെയ്തിട്ടു
 പൃഥ്വിപതേ! കേട്ടിരിക്കുമല്ലോവോൻ
 എന്നതുകൊണ്ടുവിസ്തരിക്കേണതി-
 സ്സെന്നതിനപ്പുറംകേട്ടുകൊൾകവോൻ.
 രാമചന്ദ്രൻതന്റെപുത്രനല്ലോകുശൻ.
 കോമളനാമവൻപുത്രനഥിതയും
 പുത്രവന്നുനിഷധനദൃഷ്ടി-
 ന്നത്തമൻപുണ്ഡരീകപുത്രവന്മാർ
 ക്ഷേമധനപാപമവനുഭവാനീക-
 നാമവൻതൽസുതനക്ഷനവന്മാർ
 തൽസുതൻപാരിയാത്രൻബലതൽസുതൻ
 വിദോലനവന്മാരെടനന്മാൻ
 നല്ലനാഭൻതസ്യാപുത്രൻചതഞ്ജനം
 പൂജനായുള്ളവിധിതിൽനന്ദനൻ
 പുത്രനവന്നുവിശ്വനാഭനേപൻ
 തത്രയാചാതുനായ്നാനവൻതാനും;
 തൽസുതൻപുഷ്പൻഗുവസന്തിതൽസുതൻ
 തൽസുതനല്ലോസുഭർക്കനഭൂപതി
 തസ്യാനിച്ചിപ്പൻസുതൻസത്യശീലനും;
 തസ്യാത്മജൻമനുവെന്നനരേപൻ
 സൂര്യവംശംകലികാലകേഴിയുന്ന
 നോരനശിച്ചിതുപിന്നെയുണ്ടാകുവാൻ
 ലാവമാംഗ്രാമേവസിക്കുന്നവനതി-
 ധന്യനവന്മാരായോരജാമാനവിതൻ.
 ഉത്തമനാമവൻപുത്രൻപുത്രശ്രുതൻ
 പുത്രനവസ്ഥിതൻപുത്രമർഷണൻ
 പുത്രനൊസ്ഥനവന്നുവിശ്വസമൻ
 പുത്രവന്നുബ്രാഹ്മണബലവീര്യവാൻ
 കൊന്നാനവനെവിജയൻരണാങ്കണേ
 ചൊന്നേൻകഴിഞ്ഞൊരുഭൂപതിമാരെത്താൻ
 മേലിലുണ്ടാകുന്നവരെയുംചൊല്ലുവൻ
 മാവേണ്ണാറൽബലപുത്രൻബ്രഹ്മദ്രാഹൻ
 തൽസുതനണ്ടാമുതക്രിയഭൂപതി
 വസന്തന്നാദിയാത്പ്രീതനവന്മാർ
 പുത്രൻപ്രതിരോധനമരേതന്മാർ.
 പുത്രൻദിവോകൻതമാസരദേവനും
 പുത്രൻബ്രഹ്മരൂപനുംസുതൻഭാനുമാൻ
 പുത്രവന്നുപ്രതികാശ്യഭൂപതി
 തൽസുതൻസുപതീകൻമരുദേവനും
 തൽസുതൻതൽപുത്രനുംസുനക്ഷത്രകൻ
 പുത്രനുരൂഷകൻതസ്യാന്തരീക്ഷനും
 പുത്രൻസുതപസ്സമിത്രജിതതൽസുതൻ
 തന്നന്ദനൻബ്രഹ്മത്തോജനവന്മാർ
 പിന്നെബ്രഹ്മീസുകൃതൻജയന്തന്മാർ

പുത്രൻരണഭയൻരാക്യാനവനര
 ശ്ലഭോധനസുതൻലാംഗവൻതൽസുതൻ
 തസ്യാപ്രസേനജിതതൽസുതൻചക്രമൻ
 തസ്യാണകനംതൽസുതൻതൽസുതൻ
 പുത്രസുരഥനടൻവസുമിത്രനും
 ഇത്യാബ്രഹ്മദർബലവംശമുണ്ടായ്തും
 ഇത്യാമീവംശംസുമിത്രജമാല്യതും
 പൃഥ്വിയിൽപിന്നെത്തൊടുക്കുകലിയുതേ.
 മൂന്നാമിക്ഷപാകുവീൻപുത്രനാകുന്നിമി
 നന്നായ്ക്കുറിച്ചുവന്നാൽവസിക്കുന്ന
 മൂന്നാമന്ദ്രൻവരിച്ചതുമാരണം
 നന്നായതുകഴിച്ചിങ്ങുവന്നീടുവൻ
 എന്നുതൽചെയ്യുന്നുള്ളിവസിപ്പനും.
 മന്നവനൊട്ടുമേസംഗ്രഹംവന്നായ്ക്കാൽ
 ചെററനാൽപാർത്തുവസിപ്പുനെക്കാണാഞ്ഞു
 മററുമുനിവന്മാരെവരിച്ചുടൻ
 യാഗംതുടങ്ങിയനോരമന്ദ്രൻ
 യാഗംകഴിച്ചിങ്ങുവന്നുവസിപ്പുനും
 യാഗംതുടന്നതുകണ്ടുകപിതനായ്
 വേഗേനഭൂപതിതന്നെശ്ശുപിച്ചുതേ.
 നമ്മെയുംധിക്കരിച്ചിത്തരംചെയ്യാത
 ഭുജ്ജതേ! നിന്നുടെഭേദംപതിച്ചുപോം
 എന്നുശപിച്ചതുകേട്ടനരേന്ദ്രനും
 വന്നുകോപേനശപിച്ചാൻവസിപ്പുനെ.
 ലോഭംനിന്നയ്ക്കു യാലെനെയുപേക്ഷിച്ചു
 ലോഭിയാകുംതൊഴോത്തുപുറംവീണുപോം
 അന്യോന്യമേവംശപിച്ചാരിതവരും
 വന്നിതവർക്കുശരീരപാതംക്ഷണം.
 മിത്രവരുണതനയനായുദ്യശീ-
 പുത്രഭാവേനജനിച്ചാൻവസിപ്പുനും.
 ഭൂപതിതന്നുടെഭേദംനശിക്കാതെ
 താപസന്മാർപരിപാലിച്ചുനന്തരം
 യതഞ്ചസമസ്തിച്ചുദേവതമാതോടു
 വിജ്ഞാനികളാംമുനികൾകരുണയാ
 ഭൂപതിഭേദമുണരുന്നതുമിട്ടു
 ഭൂപതിതാനതുകേട്ടുചൊല്ലീടിനാൻ:—
 “ഭേദമനിത്യാജരാവ്യാധിഭാജനം
 മോഹപ്രഭംബസുകാരണമാകയാൽ
 ഭേദംതൃജിക്കുന്നുയോനികളൊക്കെയും
 ഭേദമല്ലോരോകകാരണംഭേദനിനാം
 ആകയാൽഭേദത്തിനാഗ്രഹമില്ലമ
 ശോകംവരുത്തുവാനാശയുണ്ടാകുമോ?”
 എന്നതുകേട്ടതൽചെയ്തുമുനികളും:—
 “ഇന്നുഭേദംവീണമുലംവിഭേദനായ്
 ഉത്തമനാംവോൻമാനാചന്മാരുടെ
 നേത്രങ്ങളീ”ലിന്നതൊട്ടുവസിപ്പിച്ചാവും
 എന്നാൽനിമിഷണോന്മേഷങ്ങളുണ്ടാകും

പുനാൽഭവനായശസ്തമുണ്ടായും.
 ചാനപുരുഷാണാംനാഷ്ടാനുഭവകാശയം മ
 മാനവശ്രേഷ്ഠൻവസിച്ഛന്നേതങ്ങളിൽ
 ഞ്ഞതൂടങ്ങിനിമിഷ്ണോനേരമുണ്ടാർ
 വന്നാനുമാർക്കുമുനമില്ലാക്കുമേ.
 പുത്രനില്ലാഞ്ഞമുനികൾനാമിയുടെ
 ഗാത്രംകടഞ്ഞെടുണ്ടായിനന്ദനൻ
 തന്നെജനിച്ചതുമൂലംജനകനായ്
 പിന്നെജനകനെന്നാപ്രമതിക്കയാൽ
 പിന്നെവൈഭോദനെന്നാപ്രമുന്നാമതും
 വന്നുവിഭോദന്റെനന്ദനനാകയാൽ
 നല്ലമിഥിലൻചമച്ചുപുരത്തിനു
 ചൊല്ലുന്നനാമമിഥിലയെന്നോവതം
 തൽപുത്രനായതുപിരാവിൻസുതൻ
 തൽപുത്രനവിചലനെന്നുപേർ.
 പുത്രൻസുമേതുരേ. പൽമദനാതനവൻ
 പുത്രൻബ്രഹ്മഭൃതനെന്നവൻറന്ദനൻ.
 തത്തനയൻമദാവികൃൻസുഗുണവൻ
 പുത്രനല്ലോയുതകേതുൻപുത്രം,
 തസ്യഹർയുശാൻമതവവൻറന്ദനൻ
 തൽസുതനായാനൊതവൻപ്രതിസപകൻ
 പുത്രൻകുതുമൻഭേവമീഡൻതസ്യ
 പുത്രനവനുടപുത്രൻവിധുതനും
 തസ്യമഹാധൃതിതസ്യകൃതിരാതൻ
 തസ്യാത്മജൻറൊന്നോമമഹാപതി
 തൽസുതൻസപണ്ണരോമപ്രസഭോമനാം
 തൽസുതൻസീരലപജനവൻറന്ദനൻ
 ഭൂമിയുഴുതിപ്രയാഗാത്മമായവൻ
 ഭാമിനിസീതയംസീരാഗ്രവണ്ഡയായ്
 സീരലപജാപ്രനാമുനാനവന്ദാ
 സീരംകരിയെന്നാഭാഷചൊല്ലുന്നതേ
 പുത്രൻപരലപജൽതസ്യധർമ്മപജൻ
 പുത്രനവനുസതപയംജാതായ്
 മൂന്നുംകൃതലപജൻപിന്നെവിതലപജൻ
 മൂന്നോവനുക്കേശികേതുവല്ലോസുതൻ
 ചാണ്ഡികൃനല്ലോവിതലപജനന്ദനൻ
 പാണ്ഡിത്യമേകൃതലപജനന്ദനൻ
 നിർമ്മലജ്ഞാനിയായ്ചാണ്ഡികൃനേററും
 കർമ്മിയായ്ത്തങ്ങളിൽചേർച്ചയില്ലായ്യാൽ
 ജ്യോധുനെപ്പോളിച്ചുപോയിപാണ്ഡികൃനും
 ജ്യോധുനെനാണ്ഡിനന്ദനൻറൊരാൻ.
 പുത്രൻചക്രഭൃത്തനുംശ്രമിതൻസുതൻ
 പുത്രനവനുവനദപാജനാമവൻ
 പുത്രനവനുജ്ജകേതുവാക്കുന്റവൻ
 പുത്രനജൻപരജിത്തവൻറന്ദനൻ
 പുത്രനരിഷ്ടനമുഖ്യനവനുട
 പുത്രൻകൃതായുസ്സവനുസുപാർശപകൻ

പുത്രനവനുക്കൻചിത്രമനവൻ
 പുത്രനുംകേമാപിയെന്നുപോയവൻ
 റേറമരമനവൻറന്ദനൻതൽസുതൻ
 കോമളനാകിയസത്യശ്രമന്റവൻ
 നല്ലൊരാൻഗുരുനവൻതൽസുതൻ
 തന്മകൻകവ്യാനശീലനാപതുപൻ
 തസ്യഗാഗിസംഭവൻവസപന്നതാലിൻ
 തൽസുതൻതസ്യപുത്രൻജയചാനനം
 പുത്രൻസുഭാഷണൻതത്തനയൻശ്രുതൻ
 പുത്രൻജയനവൻപുത്രൻവിജയനം
 പുത്രൻകൃതനവൻപുത്രൻശൂനഭനം
 ഉത്തമൻവിതിഹന്ത്യാപ്യനവനുക്കൻ
 പുത്രനവനുധൃതിബാഹുവാശനാം
 പുത്രനവനുതൽപുത്രനല്ലാകൃതി
 ഇങ്ങനെമൈഥിലനാംഗുപതികൾ
 മംഗലന്മാരായവിജ്ഞാനശാലികൾ
 സോമവംശരാജോല്പത്തി.
 ചൊല്ലുവൻസോമവംശത്തിൽനിന്നുണ്ടായ
 ചൊല്ലുള്ളിമാന്മജമുപ്രരാജാനപയം
 അതിമഹാമുനിപരമജനന്ദനൻ
 എത്രയുമുപ്തൻപിതൃസമനോഷിലോ;
 അതിരൻനേത്രത്തിൽനിന്നാശ്രമഭൂതനും
 എത്രയുംതേജസാസംഭവിച്ഛിദിനാൻ
 നക്ഷത്രവിപ്രേഷധീശനായ്സോമനെ
 തൽക്ഷണംകല്പിച്ചുപങ്കുജസംഭവൻ
 അനുലോകങ്ങൾജയിച്ചുശശാങ്കനും
 നന്നായിരാജസുയംകഴിച്ചിടിനാൻ.
 വീര്യവിത്താദിമദനബ്രഹ്മസ്തതി
 ഭാര്യയായാതാരയെക്കൊണ്ടുപേയനന്ദനൻ.
 ചെന്നുബ്രഹ്മസ്തതിയാചനംചെയ്തിതു
 നിന്ദയാപസാമൻകൊടുചാതുപാദനം
 ഉണ്ടായിവന്നുസാരസംസംഗരം
 പണ്ടിവിണ്ണുറങ്ങംകണ്ടതില്ലാതമേ
 വൃത്താന്തമിത്തരംകേട്ടുവിരഞ്ചനം
 തത്രചെന്നാശ്രസമരംവിലക്കിനാൻ;
 സോമനെബ്ബേസിച്ഛകൊണ്ടുഗുരുവിനു
 സോമമുഖിയായഭായ്ജയനൽകിനാൻ
 ഗർഭമുണ്ടായതുകണ്ടുബ്രഹ്മസ്തതി
 ഭൂർഭഗോ! ഗർഭംതൃപ്തിക്കുന്നുചൊല്ലിനാൻ.
 അപ്പൊഴുഗർഭംതൃപ്തിച്ചിതുതായും,
 പില്ലാട്ടുബാലനുമുജപിച്ചിടിനാൻ.
 അന്യനശോഭയെക്കണ്ടുഗുരുവരൻ
 എന്നുടെപുത്രനിവെന്നുചൊല്ലിനാൻ
 എന്നുടെപുത്രനിവെന്നുസോമനും
 മന്നവർമ്മിൽവിവദമുഴുപ്പായാൽ
 താരയോടാശ്രചോദിച്ചിടതല്ലാവതം
 ആരുടെപുത്രനിവെന്നുക്കേട്ടുവരും

കുറുമ്മേമിണ്ടാതെന്നിനിതുവെള്ളയോടനേരമെത്രയുംകോപിച്ചുബാലകൻ, തന്നുടെമാതാവിന്നോടുചൊല്ലിപ്പിന്നാൻ:— “കുറുമ്മേമിണ്ടാതെന്നിപ്പുന്നതെന്തെന്നീ ചൊല്ലുകതന്നുടെഭാവിങ്ങെളൊക്കയും ഇല്ലിതുകൊണ്ടിനിങ്ങനമേതുണ്ടുശം” അന്നോമാതുവിശിഞ്ചാനംതാരയെ മന്ദംവിളിച്ചുചോദിച്ചാൻമധുരമായ്:— “അതുകടപുതുനിവന്നെന്നതെന്നോടു നേരേപറകനീക്കറമില്ലേതുമേ” എന്നതുകേട്ടവർചൊന്നാർവിശിഞ്ചനോ. “ടിനിവൻപറയുന്നതെന്തെന്നാ” എന്നൊഴുതെന്നെച്ചൊന്നാൻകിവിശിഞ്ചനം പുതുതയുംസെച്ചൊല്ലുന്നിതുസോമനം. സോമാമ്മമ്മൻതന്റെമുമ്പാകെത്തന്നെക്കണ്ടു നാമംമധുരനെന്നോ: ചൊന്നാൻവിശിഞ്ചനം, സുന്ദരിയാകുമിളയിൽപുതുരവ ചൊല്ലുന്നൊരുപുതൻമധുരനെന്നായിതെ. അന്നവൻതന്നുടെവിട്ടുസെന്ദിച്ചുങ്ങൾ ഇത്രമാത്രമുപുഷ്ടനായുകേൾക്കയാൽ കണ്ടപ്പോൾപ്രപഞ്ചത്തെയാത്രാരി മന്ദമെന്തോചൊല്ലേപതിസന്നിധിയ, മന്തുനാഭായ്യായുന്നീടുകെന്നതു മിത്രവരണശാപത്തിൻബലത്തിനാൽ. കാമിച്ചുചെന്നൊരുനേരംപുതുരവ- സ്സാമോദമോടുചോദിച്ചുചൊല്ലാൻ:— “സപ്തധനുനമെലിത്തൊഴുപ്പിച്ചീടും ഉവ്വീദേവി! തവസപാതംവേലിച്ചിതോ നിന്നെക്കുടത്തുമ്പമെന്നുടെമുമ്പത്തന്നെ വന്നിതുനേട്ടുങ്ങൾക്കുസാധവ്യംമനോരമേ നിന്നോടുമൊരുമിച്ചുകാമീലകൾചെയ്യാൻ എന്നുള്ളിലേലാവചമെത്രയുംവളരുന്ന” എന്നതുകേട്ടനോടുച്ചൊരിയന്നോ:— “സുന്ദരാകൃതേ! ഞാനുവന്നതിന്നതുതന്നെ. കാമസുന്ദര! നിന്നെക്കാമിക്കാതിരിക്കുമോ കാമിനീജനംദേവനാരിമാരെന്നാകിലും എന്നതുകൊണ്ടുഞാനൊന്നിച്ചുവന്നീടുവൻ ഇന്നൊന്നൊരുവാനെചൊല്ലുവൻകേൾക്കുവൻ. ഉണ്ടിനിഷിന്നുണ്ടുമേഖലാബലനാതു കഷ്ടമുണ്ടുവന്നുചൊല്ലുന്നൊരുപിമം. കാത്തുകൊള്ളുകവേണമവരെവിശേഷിച്ചു വാ മിവാലപാമനേ! പിന്നെയുമൊന്നുകേൾന്നി. മെത്തമേലെന്നിന്നിന്നൊന്നൊന്നായ്ക്കണ്ടീടുക തതുത്താൻമമിച്ചീടുസത്യമെന്നറിഞ്ഞാലും അങ്ങനതെന്നെയെന്നുപ്രപരിപ്രവരണം അന്നൊന്നമണിയോടുമൊന്നിച്ചുവന്നിപ്പിന്നാൻ. ഭരണോന്യമനാരാമ്യമുത്തുവരികയാൽ

കന്നിച്ചുകാമലിലെചെയ്തവരഹോരായും
ദേവതോദ്യാനങ്ങളിൽക്രിഷിച്ചമരുവിനാർ
കേവലംകാലംപോയതേതുമേയറിഞ്ഞില.
ഇത്തരംബാഹു കാലംകഴിഞ്ഞൊരനന്തരം
അത്തലോട്ടുവശിയെക്കാണാഞ്ഞുമഹേന്ദ്രനും
ഗന്ധർവന്മാരെത്തിരഞ്ഞീടുവാൻനിശ്ചയിച്ചു
ഗന്ധർവന്മാരുംചെന്നുരാത്രിയിൽസുപാനിതേ.
ചെന്നുടൻമേഷബാലയുമത്തെറ്റിടിച്ചുപോം
പിന്നതാപുണ്ടകംഞ്ഞീട്നാർമേഷങ്ങളും.
കുളുക്കേട്ടുനോമുവശിക്കൊല്ലീടിനാർ:—
“നിശ്ചയംചോർവനുകൊണ്ടുപോയേപ്പടങ്ങളെ.
അന്ധനാകിയവനെനന്തില്ലാമിടത്തു
ബന്ധുവായിനിക്കൊരുപുരുഷനില്ലയല്ലോ.
നാരിയുംപുരുഷനുമല്ലാത്തവനുള്ള
ചാരതെവഴിപ്രസിദ്ധ്വലിപ്പിക്കാവതല്ലോ.
ഇത്തരംപലവിധംകൃത്യമായുള്ളകേട്ടു
ചിത്തത്തിൽകോപത്തോടുമുതലാനുംചെയ്തവൻ
പലംഗമുമെടുത്താകൂരിട്ടെത്തുന്ന
നിഗൂഢചിത്രശബ്ദംകേട്ടൊരുദിക്കുനോക്കി.
കോപംകൊണ്ടുപോംഗന്ധതാമരാനന്ദിനാട്ടിലു;
വേചാറുപുണ്ടവുമുളകിളെല്ലുന്നേരം
മാന്മാരിന്നുപൊന്നുനിർമ്മിച്ചഗന്ധർവന്മാർ
രോഷേണനരപതികൊണ്ടിങ്ങുപോന്നിടിനാർ.
ഉവശിതന്നെത്തല്ലേകാണാഞ്ഞുടേപത്തോടും
ഉവീശനത്തന്മാരെപ്പോലെയെല്ലൊടവും
സാധരിച്ചുവശിയെത്തിരഞ്ഞുകടന്നുപോം
അന്ധതെക്കുതകേഴുന്നതെന്നുതെങ്ങൊരുദിക്കും
അന്നരംസരസപതിയിത്തേങ്ങുവരെയെ
മിന്നലെന്നതുപോലെകണ്ടുദ്രപതശ്രേഷ്ഠൻ
ചൊല്ലിനാ“നമൊരുനില്പുനില്പുനികെരറു,
ചൊല്ലുവാനുണ്ടുഗമഗ്രഹമായവസ്വകൾ.
എന്നെനിവെടിഞ്ഞീടുന്നാകിലോത്താനന്തവ
മുന്നിൽനിന്നാകൂജീവത്യാഗവുംചെയ്തിടുവൻ.
എന്നുടേദേവമിന്നുവുകുണ്ടർതിന്നീടേണം
പിന്നെത്താൻസപ്തവനാനിന്നോടുചേർന്നീടുവൻ”
ഇത്തരംകേട്ടുനോമുവശിക്കൊല്ലീടിനാർ
“ഇത്തരംചൊല്ലൊന്നുടൊപുരുഷനെല്ലോഭവാൻ
നാരിമാക്കില്ലസത്യംസ്നേഹപുരുഷന്മാർ
അതെയുമവക്കില്ലകാര്യസാധ്യമേയുള്ളു.
നാരിമാരോടുംസാലാവുകുണ്ടുളോടുംസപ്തം
അതുകേമോഹിയ്ക്കുപുലച്ചഞ്ചലമവർചിത്തം
ഉല്ലവനേത്രമാക്കുകാതപുന്താദികളെ
സപ്തമാമത്വത്തിനുകൊല്ലുവാൻനിശ്ചയില്ല.
എന്തിനുംമോഹനെന്നോടൊന്നിച്ചുപ്രസിരിക്കണ-
മമകിഷ്കാഗന്ധർവേന്ദ്രന്മാരെനിശ്ചയിച്ചാമു,
സന്തോഷിച്ചവരെനന്നെത്തന്നീടുംവോന്നോടാ!
സന്താപംവേണ്ടമേമഗർഭമുണ്ടിഹകാൺക

പാശ്ചാത്യവർത്തം.

“കാൽവീർപ്പാണുനന്നാശ്ശേഖരനാധിപൻ
 അസ്ഥയാപണ്ടുത്താത്രേയനാമുനീഭനെ
 സേവിച്ചാൻകേശവാശനാകിയമുനമ്പൻ
 ഭാവമുലിയക്കണ്ടുതെളിഞ്ഞുവരാനുകി
 അതിരുകണ്ടുമെടുത്തു പൂജാപാ
 മായുസ്സുവിശ്വരൂപിത്താദിഗണങ്ങളും
 എന്നിവയെങ്ങുംവരമൊക്കവേദിക്കയാൽ
 മനവൻമദമത്തനായിസ്സഞ്ചരിക്കുവോൾ
 നിമ്ബയായിടിനനമ്മദാനദിതനിൽ
 നിമ്ബഗാത്രിമാരാകാത്തമാരോടുകൂടി
 റസ്സുണ്ടുകൊണ്ടുസേതുബന്ധിച്ചുവക്രിയാ-
 മത്തനായുരുന്നനേരത്തുദശാനന്ദൻ
 ചെന്നുനമ്മദാതീരേവസിപ്പിക്കുന്നേരത്തിങ്കൽ
 മനവൻജലക്രിഡചെയ്തുകരേറിനാൻ.
 ഭൂപതികൾകൊണ്ടുതട്ടത്തജ്ജലംവന്നു
 പാപിയാദശാനന്ദൻതന്നെയുമുക്കടിനാൻ.
 കോപേനദശാനന്ദൻവാത്തകളറിഞ്ഞപ്പോൾ
 ഭൂപതിയോടുകൂടിയുദ്ധംതുടങ്ങിനാൻ.
 നാലക്കാർവേണമാകൾകാക്കുമെന്നപേരി
 ലീലയാരാവണനെച്ചുടിച്ചുപാങ്ങൊരാൾ
 കൊണ്ടുപോയ്കാരാഗ്ദൈവമിതുപലകാലം
 കണ്ടകൻതന്നെക്കൊണ്ടുനമിച്ചുപുലസ്ത്യനും”
 പടന്നയഞ്ഞൊരുടിനാഭൂപതിനായാട്ടിനായ്
 ചെന്നിതുജമദവിധാഴ്ന്നവന്നതനിൽ
 ആശ്രമസമീപത്തിൽചെന്നപ്പോൾമരമുനി
 ശാശ്വതധർമ്മമോത്തുചൂടിപ്പാൻനരേരനെ.
 മാർഗ്ഗനിരോധനമേതന്നെമേലിൽനിന്നു
 കാമിതപദാർത്ഥങ്ങളൊക്കവേപുറപ്പെട്ടു
 സ്വർഗ്ഗതുല്യവൃന്ദാനുകാമ്പനാതുനേരം
 അഗ്രേഭജനങ്ങളുമെത്രയുംചിത്രം! ചിത്രം!
 സൈപമായ്ഭോജനപുകഴിച്ചുനവതി.
 പോരുമ്പോൾനിജപ്രദക്ഷിണിച്ചാൻവിധിവെൽ
 “ചിത്രമെത്രയുംരോമധനവിൻമഹത്വങ്ങൾ
 ഇത്തരമുള്ളപശുരത്നമിങ്ങടങ്ങേണം”
 എന്നുചിന്തിച്ചുതന്നെയുംനടന്നുചിന്തിച്ചു
 ചെന്നവർപതുതന്നെച്ചിട്ടുബാലനേയും
 വേദഗാനകൊണ്ടുപാനാഗ്ദപാനങ്ങൾകടിനാൻ

അഗമിച്ചിത്രമനാശ്രമമത്രനേരം.
 വാൽകൾകേട്ടുകോപിച്ചപ്പോഴേപുറപ്പെട്ടു
 ചിത്തൊരുപർശ്വമെടുത്തുനടക്കൊണ്ടാൻ.
 ചെന്നടൻമാഹിഷ്മതിപുക്കിതുകണ്ടനേരം
 മനവൻപുറപ്പെട്ടസംഗമംതുടങ്ങിനാൻ.
 റസ്സുപ്രപഞ്ചാദിയാക്കസന്യതയെപ്പൂജാമൻ
 എത്രയുംവേഗത്തൊടേക്കൊന്നുകൊന്നാടുകിനാൻ.
 പതിനേഴക്കുഴുരണിപ്പടയുംനശിച്ചപ്പോൾ
 അതികോപേനപുറപ്പെട്ടിതുകാൽവീർപ്പൻ
 പിന്നെയുണ്ടായയുദ്ധമെങ്ങിനേചൊല്ലുണർത്താൻ
 മനവൻതന്നെരാമൻപധിച്ചാൻജിതശ്രമം.
 ശേഷിച്ചസൈന്യങ്ങളുമൊക്കവേകൊന്നൊരാമൻ
 രോഷിച്ചുപശുവിനനെക്കൊണ്ടിങ്ങുപോന്നിടിനാൻ
 വൃത്താന്തംകേട്ടജമദഗിയുംചൊല്ലിടിനാൻ:—
 “എത്രയുംപാപംവന്നുനിനക്കുകുമാരക!
 ഭൂപതിതന്നെക്കൊന്നാൽപാപമുണ്ടറികനീ
 ഭൂപതിയാകുന്നതുസർവ്വദോഷമല്ലോ.
 ക്ഷമയാമുനീജനംപൂജ്യരായ്വരുന്നതും
 ക്ഷമയെന്നിയേവല്ലസന്തോഷിക്കയുമില്ല.
 ആകയാൽപ്രായശ്ചിത്തംചെയ്യണമതിന്നാറി
 പോകേണമതിന്നായിത്തീർത്ഥങ്ങളാടിടവാൻ.”
 “താതോഷിതംകേട്ടരാമൻപുറപ്പെട്ടു
 ചേതസിവില്ലുപട്ടുപ്രാണനടക്കൊണ്ടാൻ.
 തീർത്ഥസേവയുംചെയ്തുപാപമുറന്നുശിഥില-
 ഞാസ്ഥയാവസ്വരാന്തേസപാശ്രമംപൂക്കടിനാൻ.
 അന്നൊരുദിനംജലംകൊണ്ടിങ്ങുപോന്നിടവാൻ
 സുന്ദരിരേണുകയുംഗംഗതൻതീരംപൂക്കാൾ.
 അനേരംചിത്രമനാകിതഗന്ധർവ്വൻ
 സുന്ദരൻസുന്ദരിമാരൊന്നിച്ചുജലമല്ലെ
 അനന്ദത്തോടുകൂടിപ്പിക്കുന്നതുകണ്ടവർക്കു
 മാനസംഗന്ധർവ്വനിൽചെറുചെന്നതുമൂലം
 മോഹവേവയുമൊന്നാദരാൽനവച്ചുതെ-
 ഞാമിനിചെറുനേരംനോക്കിനിന്നതുതദാ.
 കപ്പമെന്നോത്തുതൻശാപശങ്കിതമായി
 ഒട്ടെട്ടെന്നുജലമുറകൊണ്ടാശ്രമംപൂക്കടിനാൻ.
 വൃത്താന്തമറിഞ്ഞാശുകോപിച്ചുജമദഗി
 പുത്രന്മാരോടുകൂടിയുദ്ധത്തിനാത്തൊപ്പിച്ചാൻ.
 ആരുമേചെയ്യായുദ്ധാൽരാമനെനിയോഗിച്ചാൻ
 സാരനാംരാമൻപിതൃശരവരനിനച്ചുടൻ
 മാതാവിന്നുപൂട്ടുകാതാക്കുമാരെക്കൊന്നാൻ
 പ്രീതനാമുനിപരംവർക്കെന്നുംചൂട്ടുപാൾ.
 വധിച്ചുനശിച്ചുപാർവതകാത്തതിവദിക്കാം
 വധിച്ചുവാൽയാക്കുമെന്നുതോന്നിടൊല്ലാ.
 എന്നുചൊല്ലിയവർക്കെതിരവതന്നെമുനി
 ചെന്നൊരുനേരമെഴുനിററിതങ്ങളൊവരും
 നിദ്രപെയ്തുന്നതുപോലെയാഞ്ഞുപോയ
 വിദ്യമുനിവരപാദങ്ങൾവണങ്ങിനാൻ.

കൊടുത്ത് വെന്നതല്ലയയങ്ങഭോഗങ്ങൾവാങ്ങി
 ഭൂമതികളാമവർകളെനകാലംകൊണ്ടു
 സന്ദർശിച്ചുവന്നാൽ വന്നതുകണ്ടുപ്രകൃതം
 ഒന്നിച്ചുകൊന്നിടീനാനങ്ങുറപ്പുതരേയും
 നന്നായിവന്നീട്ടു മോദേവഭോരങ്ങൾചെയ്താൽ
 ക്ഷത്രപുത്രനസുതനക്ഷമൻപ്രതിക്ഷയൻ
 പുത്രൻസംജനനവൻനന്ദനൻജനനല്ലോ.
 പുത്രനവനങ്ങിട്ടാത്തുതന്നെനന്നായുപൻ
 തൽസുതൻധർമ്മധനനതൽസുതൻസഹദേവൻ
 തൽസുതൻജനസേനൻസൽപ്രതിപദൻകേൾ
 തൽസുതനിയനല്ലോതൽസുതൻക്ഷത്രധർമ്മാ.
 യതിയുടയയാതിയുസംയാതിതാനംപുന-
 രായതിനിവതിയുംകരിയുമിവരെല്ലാം
 വീരനാംനാഗവന്ദൻപുത്രനാദിജാതാമ്യം
 സാരനായതിരാജ്യംവിട്ടുകാനനംപുക്കാൻ.
 ഭരിച്ചുനന്ദനനോനാകുലോപത്തുചെന്നു
 ഭരിച്ചുസുഖംകമിത്രനില്ലാത്തുമാം
 ഇദ്ദാസിതന്നെഗൃമിച്ചിട്ടുവാമോഹിക്കയാൽ
 മന്നവൻപെരുമ്പാവായ്ക്കുന്നിതുവിപ്രശാപാൽ
 പൈതൃകരാജ്യംപരിപാലിച്ചയയാതിയ്ക്ക്
 പ്രീതിയോടനുജ്ഞകൊടുത്തുനാലുദിക്കും.
 ശുക്രനദിനിധായദേവയാനിയവേട്ട
 പുഷ്പശക്തിയുംവൃഷപാപിൻപുത്രിയേയും.
 ഗുഹസമാശ്രമത്തേയുംരക്ഷിച്ചയായതിയും
 മഹത്വമോടുരാജ്യംപാലിച്ചുവാണിടീനാൻ.”
 അന്നേരംപരീക്ഷിത്തുചോദിച്ചുമനിയോട്:—
 “മന്നവനാക്കുവിപ്രകന്യായവേട്ടീടാമോ?
 പ്രതിലോമമായ്ക്കുന്നിതെങ്ങിനെ”യെന്നുകേട്ടു
 മതിയിൽതെളിവോടുശ്രുകനമൽചെയ്തു:—
 യയസിധിവിതാ.

മന്നോനവോദനാംവൃഷപാപിപുത്രൻ
 നദിനിധായശ്രമസുഹൃത്തുസംസദിമാതം
 പൈതൃകരാജ്യംഗുഹസമാശ്രമംഗുഹതൻ
 പുത്രിയോദേവയാനിതാനമായൊരുദിനം
 ഉദ്യാനങ്ങളിൽക്രിസ്തിച്ചെത്രയുംമോദത്തോടും
 ഉദ്യാനത്തോടുംനദിതന്നെതീരംപുക്കാൻ.
 വസുങ്ങളിച്ചുതത്തിരത്തുവച്ചുകൊണ്ടു
 ചിത്തമോദേനജലക്രിഡകൾചെയ്യുന്നേരം
 അകാശമാഗ്നേയചരശാസ്തൻതെരയോടും
 അകലമെന്ത്യോമലിഷന്നതുകാൺകയാലെ
 കന്യാകുമാരപത്മംതെക്കുകൊണ്ടുകരയേറി-
 ചെന്നുടൻചേവകളുമുട്ടുതുവണങ്ങിനാൻ.
 ഗുരുപുത്രിയോദേവയാനിതന്നെതെവസ്യം
 പരിചോടുത്തിരയെപ്പുറമിയാതെ
 കോപിച്ചുദേവയാനിശാപിസ്യയോടുചൊന്നാൻ:—
 “ചാപിസ്ഥിമമവസ്യംനിനക്കുധർമ്മരാമോ?
 എത്രയുംശുദ്ധമാക്കുഹവിസ്സുശ്രുതികൾക്കു

സതപരംഭൂമിക്കാമോ?ദുഷ്ടതേദോചാരം!
 ഉത്തമംവിപ്രവംശമതിപ്രഭുവനരം
 പുത്രയുമ്പുത്രമലല്ലയായ്ക്കുന്നിച്ചുക്കാൻ.
 നീചകർമ്മങ്ങൾചെയ്യുണ്ടെത്രവംശത്തലല്ലോ
 നീചോനിപിന്നതുകത്തരനാൽപാരം;
 എന്നുതെതാതരിച്ചുനല്ലയോതുവതാതൻ
 ഉന്നതീമമദാസിയല്ലയോമഹാമുഖേ?
 സ്വാമിനിയുടെവസ്യംദാസിമാക്കുടക്കാമോ
 കാമമുണ്ടെങ്കിലിരുന്നീട്ടുകിൽതരാമല്ലോ”
 ഇത്തരമധികേഷപവാക്കുകൾകേട്ടനേരം
 പുത്രയുടേകോപത്തോടൊമ്മിച്ചുതാനംചൊന്നാൻ:
 “തന്നെടുത്താനങ്ങളൊന്നുമേനിനയ്ക്കാനതെ
 നന്നുനിചൊന്നവാക്കുവയ്ക്കയാകുന്നുകേട്ടാൽ.
 എന്നുതെതാതനോടുകൂടിപ്പുറമിടുന്ന
 നിന്നുതെതാതൻതന്നെത്താനിന്തീടുമുഖേ!
 ഭിക്ഷുകിയായതവവസ്യങ്ങൾതെവയാതം
 ദാസിതവവസ്യംതന്നെതെവയാതല്ലോ.
 ഇന്നുവന്നാമമന്ദിരപാഷണേനീ
 പാഞ്ഞമെഴുകേട്ടാൽചെറുത്തിട്ടുമാത്താൻ”
 ഇത്തരംപവവിധംപറഞ്ഞുപിന്നെശുരു
 പുത്രിയേക്കുപേരുള്ളിവട്ടവർചോദിടീനാൻ.
 അന്നേരംയയാതിയുമൊഴയാവവരനായ്
 ചെന്നിതുക്രൂപത്തിൻറസന്നിധൗജ്ജ്വലാത്മിയായ്
 അന്ധപ്രപഞ്ചിനവനാദിതെക്കണ്ടുതുപൻ
 ബന്ധുവത്സവനാത്തരക്ഷണദയാപരൻ
 ന:നയമവർക്കൊരുവസ്യംനൽകിനൂപൻ.
 അഗ്രഹസ്തത്താൽകുപേനിന്നുടൻകരേറിനാൻ.
 ഭൂപതിയോടുദേവയാനിയുംചൊല്ലീടീനാൻ:—
 “അപല്ലോമതുതമജ്ഞീവെന്നെങ്കിലിയും
 എന്നുതെചൊന്നിദവൻഗുഹിക്കുകൊണ്ടുമാത്താ-
 ലെന്നുതെതെതവായിവന്നിതുതാൻതന്നെ
 ജീവപുത്രനാകുചൻതന്നെതെതാപംകൊണ്ടു
 കേവലദിജനമദത്താവാല്യരാന്തനം.
 ദൈവത്താൽവരുത്തിയസംജനധമിതുന്നമ്മിൽ
 ദൈവകല്പിതമാക്കുനീക്കുവാനതല്ലോ
 ഇത്തരവാക്കുകേട്ടുഭൂപനംദൈവയാനി
 ചിത്തത്തിൽനിശ്ചിതച്ചൊല്ലിനാൻകുലോമയ്
 സുന്ദരീതവതാതൻപാശ്വവത്തന്നെമ
 തന്നീട്ടുനാകിലതുസമ്മതനമുക്കെടോ!
 എന്നുതെചെയ്തുപൻഗമിച്ചോരനന്തരം
 സുന്ദരീദേവയാനിതതുപോയ്നില്ക്കുന്നത
 പുത്രിയെക്കൊന്നായ്ക്കാൽതിരഞ്ഞുശുക്രതാനം
 തത്രചെന്നല്ലോകരഞ്ഞത്രയുംദുഷ്ടത്തോടും
 വാക്കുകൾതാതന്നോടുവിസ്മയിച്ചുചെയ്താൻ
 അത്ഭുതപ്രഭുവിതൃശ്ശൻവാതാകൾകേട്ടനേരം
 നദിച്ചുപുരോറിതപ്പുത്തിയെപുത്രിയോടും
 ഒന്നിച്ചുതെത്രഗുഹേനിന്നുടൻപുറപ്പെട്ടു

നാട്ടിരിക്കിലുംയദുപ്രസ്ഥാനംയുമാക്കി
 കാലേതാൻവനംപുഷ്പവാരമായ്ത്തപംചെയ്തു
 അന്തരാത്മനീപരബ്രഹ്മത്തെയാറ്റിച്ചു
 ബന്ധമോക്ഷവുംവന്നുമാക്കനായ്നീടിനാൻ.
 പാപനാശിമുഖമിദ്രാസമഭംഗിപുഷ്പാ-
 ദേവനെപ്രാനംചെയ്തുകിളിയുംവരുത്തിനാൻ.
 പൂതവിൻപംശഭീനംഞാനില്ലാർചൊല്ലീടുവൻ
 സാരനാകിയവോൻതദപംശജാതനല്ലോ;
 പൂതനന്ദനാർത്ഥനമേജനവചുതൻ
 വീനാനംവിജനപാനംതൽസുതൻവിയനും
 തൽസുതൻരൈദ്രാശപാനമനശ്ശുതാചിതൽ
 നന്ദനനൃതേച്ചുംകക്ഷേപുരണ്ടാമവൻ
 മനസ്സേപ്പുപുറംതൽസുതൻചാതപാദൻ
 തൽസുതനല്ലോസുപ്രതൽസുതൻബഹുശവൻ
 തൽസുതൻസന്ധാതിയുതൽസുതൻഗാജാതിയും
 തൽസുതൻപിന്നീട്തമധിപിപുഷ്പംനാവാമവൻ
 തൽസുതൻകൃതേപ്പുപുറംവന്നവൻജലോപ്പുപു
 സന്തതേപ്പുപുറംവന്നനന്ദനൻധർമ്മപ്പുപു
 സത്യേപ്പുപ്രതേപ്പുപുറംവന്നാമൻവന്നേപ്പുപു
 ഹൈദ്രാശസുതാചിതൽസുതൻവന്നതിനാൻ
 അപ്സരതപശരണപുത്രൻമുനപേര-
 ണുപ്രതിരഥനാനുംയുവനംസുതനും
 അപ്രതിരഥനാനുംകാഞ്ചനമരമാമുനി
 തൽപുത്രൻമേധാതിഥിപ്രസംബാദികൾവന്നെ-
 രാകന്തരും.

സുമതിപുത്രൻറെല്ലാത്തൽസുതൻദൃഷ്ടനന്തരം
 അജിതബലനവൻനായാടിനടക്കുമ്പോൾ
 കണപതാപസാഗ്രമംപുറക്കാരുനേരംതത്ര
 പൂണ്ണേന്ദുവിധായകന്യയെകണ്ടിടിനാൻ.
 സാക്ഷാലിദിവാദേവിയെന്നതുപോലെകണ്ടു
 സുകുമാരസൻനവൻചോദിച്ചനഗരമായ്:—
 “അതനീമനോഹരം!താതനാശകോത്ഥവ
 ചാതലോചനേ!വനവാസമെന്തെന്നതവ
 നിന്നെക്കണ്ടതുമലമെന്തെന്നേതങ്ങൾക്കു
 വന്നിതുസാമപ്യുപചിത്തസംപ്രപുവന്നു
 എന്നുടെചിത്തത്തിലാഗ്രഹമുണ്ടാകയാൽ
 ധന്വേ!നീരാജപുത്രിയെന്നതുമുറച്ചേൻഞാൻ
 പൊരവരുടെചിത്തമർഹതയില്ലാഞ്ഞൊരു
 നാരിമാർമണിക്കളിൽചെല്ലുകയില്ലെന്നും
 രാജഭാഷിതാകേട്ടവജ്ഞാമുഖംതാഴ്ത്തി
 രാജീവനേത്രതാനുംചൊല്ലിനാൻമധുരമായ്:—
 വിശ്വപാമിത്രാത്മജ്ഞാൻമേനകമാതാവല്ലോ
 വിശ്വൈകാമകുണ്ഡലനിധി!സത്യമെന്നറിഞ്ഞാലും,
 മാതാപുത്രവടികയാൽമാമുനിവരൻകണപൻ
 താതനായ്തുകയാലിവിടെവന്നീടുന്നു.
 ശോകങ്ങളിനിശിദില്ലാർത്ഥനിതൃസകലാപു
 ലോകസുദം!നിന്നെഞാനിതാവരിക്കുന്നേൻ.

പൂജയുംപരിഗ്രഹിച്ചാറൊരമതുംനാൻകി
 രാജശേഖരിവോൻസംശ്യാമുപിച്ചുപും
 കന്യകാവാക്യംകേട്ടുചൊല്ലിനാൻനരപതി:—
 “ധന്വനായ് ചമഞ്ഞുഞാൻനിന്നുടെവാക്യത്തിനാൽ
 തന്നാടുസദനംപതിയെന്നുപതി
 കന്യകമാർപ്പരക്കെന്നതുഭാഗ്യമത്രേ.
 എന്നുരചെയ്താസന്ധപാഖ്യമംവിധിക്കൊണ്ടു
 മന്നവൻശങ്കുതന്നെയുംവേട്ടിടിനാൻ.
 ഗർഭമുല്പാദിച്ചുഗമിച്ചനരേന്ദ്രനും-
 മർകൻജനിച്ചിതുകാലംവന്നൊരുനേരം.
 പുത്രനകൾക്കുണ്ടുചെയ്തിതുമണധൂനി
 പുത്രനംസിംഹമങ്ങളുപ്പിടുകെട്ടിടിനാൻ.
 ഇത്തരംകണ്ടുമുനിഭൂപതിസമീപത്തു
 സതപരംകുമാരനെക്കൊണ്ടുപോയ്ക്കാട്ടിടിനാൻ.
 വാൽകൾശങ്കുതന്നെയുംവന്നതുദൃഷ്ടനന്തരം
 ചിത്തത്തിൽതോന്നായ്താസന്ദേഹിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ
 കേൾക്കായിതാരിരിവാക്യവും“നരപതി!
 ഭോഷുല്ലശങ്കുതന്നെയുംവന്നതുസത്യമത്രേ.
 നിന്നുടെപുത്രനിവനില്ലസംശയമേതും”
 എന്നുകേട്ടപ്പോൾനവനൊക്കെയുമുള്ളിൽതോന്നി.
 പുത്രനെപരിഗ്രഹിച്ചാസ്ഥയാകാത്തയോടും
 എത്രയുംസുഖംപൂണ്ടുവാണിതുചിഹ്നംകാലം.
 പുത്രനുംഭരതനാരായണവുംനൽകിനവൻ
 ഉത്തമൻതപംചെയ്തനാകലോകപുറപ്പുക്കൻ.
 ചക്രപാണിതന്നംശകലയാംഭരതനും
 ചക്രവർത്തിതപംലഭിച്ചത്രയുംവിളങ്ങിനാൻ.
 ദക്ഷിണേന്ദ്രസ്തലേചക്രരേഖയുമുണ്ടു-
 ണ്ടക്ഷികൾപഞ്ചാപോലരേഖകൾപദപദയ.
 വൈരാജസ്ഥാനത്തിലിഷ്ടിതനാംഭരതനും
 പാരാതെവാജിമേധമവതുമഞ്ജുചെയ്തു.
 ദിക്കുകൾജയിച്ചാതുദൃഷ്ടനായുംകൊന്നു
 സച്ഛമങ്ങളുംവന്നെച്ചെയ്തിതങ്ങസംപ്രമായ്
 വീട്ടുശ്ശേത്രംദ്രാഗ്ദിഗ്ഗണങ്ങൾബഹുമനോ-
 ധൈര്യവുംഗാഢീര്യവുംകുറയുംകരുണയും
 വിത്തപുനമനുവേഷസുകലഗുണങ്ങളും
 ഇതിഭൂവനത്തിങ്കലാക്കമില്ലിതുപോലെ.
 പണ്ടാരുമിതുപോവെയുണ്ടായിട്ടില്ലപുന-
 തുണ്ടാകയില്ലയെന്നുംചൊല്ലിദാമസംശയം.
 ഭരതനരപതിചെയ്തതിൻവിചലചാൽവൻ
 പരിചോടൊന്നുപൻഭരതീടുകിലവൻ
 കൈക്കൊണ്ടുതുഴഞ്ഞാതന്നാകുമൊക്കത്തുപോകാൻ
 വൈകാതെകൊതിച്ചീടുമില്ലസംശയമേതും.
 മന്നവൻഭരതനപതിമാർമുവരുണ്ടു
 നന്ദനന്മാരുമുണ്ടെന്നിതുകാവാത്തരേ.
 പുത്രന്മാർനമുക്കനകുലനാരല്ലെന്നതു
 ചിത്തത്തിൽഭരതനുമുചുതരികയാൽ;
 ഭാഷുമാരാത്മത്വാനരകയാപുത്രന്മാരെ

യാത്രമിദ്യോതെവധിച്ഛിന്നാരഹോരും!
 പാതിവൻഭൂപംഭുണ്ടുപുത്രായ് ലേവനാറെ
 പ്രാപ്തിച്ചമതേസാമയത്തുപുമാരഭിച്ചു.
 അക്കാലമഗ്രജൻറൊയ്യയാമമതയെ
 മുഖ്യനാംബുരസ്യതികാമിച്ചുമെന്നനേരം
 തൽഗർഭസമനായുള്ള ബാലകൻവിവർഷിനാൻ
 ഉദ്ധൃതകോപാൽഗുരുരപിച്ചാനവനെയും.
 മമതതന്നെഗൃഹിച്ഛിന്നാൻബുരസ്യതി
 മമതയ്ക്കുപ്ലോമഗർഭംരണ്ടത്തുണ്ടായ്ന
 രണ്ടുപുത്രന്മാരെയുംപെറൊരുനേരമവൾ-
 ഷണ്ടായിഭർത്തൃഗാശങ്കയുംമനതാൽ
 ഗുരുപുത്രനെവടിഞ്ഞവളുനടകൊണ്ടാൾ
 പരിചോടവളോടുദേവകൾചൊല്ലിടീനാർ:—
 സുതനോ! ഭരദവാജനിവെന്നെപ്ലോമഗുരു-
 സുതനാഭരദപക്ഷിനെന്നാമധുവന്നു.
 മമതയില്ലായ്യാൽമമതപോയശേഷം
 അമൃതാശനാമാരുമടുത്തുകുമാരനെ.
 ഭരതനൃപേന്ദ്രനപുത്രനായ്നൽകിടീനാർ
 പരിതോഷധുവന്നഭരതനകതാരിൽ.
 വിതഥവംശ്വനായനിന്നടെസുതനിവൻ
 പരിവർഷണസഭചന്ദ്രനചൊല്ലിടീനാർ,
 ഇതമങ്ങിരപത്തേഴായിരംസംവത്സരം
 പൃഥ്വീചക്രവുപരിംഗമിച്ചുതേനും
 ചക്രവർത്തിയാണുപുത്രനുസമ്പന്നൻ.
 ചക്രപാണിതൻപദംപ്രാപിച്ചാനെന്നുകേൾപ്പൂ
 ധന്യനാംവിതഥൻറൊന്നുനൻവന വവൻ
 നന്ദനൻബുരസ്യതികയ്ക്കുതൽസുതൻയെന്നല്ലോ.
 തൽസുതൻമരവാവീഴ്വൻനരനംഗഗുന്താനും,
 സത്സംഗ്രഹനായസംകൃതിനരാത്മജൻ
 അവനരന്തിഭേദൻകരുപുതനായന്മാ-
 രുവന്പതർത്തഭേവനെത്രയുഷ്യേൻ.
 ദാനങ്ങൾചെയ്തുമെല്ലവിത്തങ്ങളൊടുങ്ങിട്ടു
 മാനവേൾപാൻപാത്രാദികളുടൊന്നുചെയ്തു;
 പെരന്മാർഘൃതദധികീർത്തിക്കൊണ്ടുവന്നാ-
 ല്ലാരതരന്തിഭേവനല്ലാഴേദാനംചെയ്യും.
 ഒന്നമില്ലാഞ്ഞുനല്ലതെട്ടുരോരാനുഗ്രഹ-
 നന്നാശ്വതരപാനംപോയുമിപ്പദതന്മാരും.
 അന്നൊരുവിപ്രശ്രേഷ്ഠൻവന്നിത്തഥിതിയായ്
 മണ്ഡവൻപണിപ്പെട്ടഭോജനംചെന്നെടുക്കി
 വിപ്രനാൽകിശ്ശോഭമുണ്ടുവാൻതുടങ്ങുവാൻ
 ക്ഷുഭിപാസിതനായിവന്നാനങ്ങൊരുവിവൻ.
 രംശപരനിവെന്നെക്കല്പിച്ചുനവൻ
 അശ്വത്യുൾസപന്നത്തിൽനിന്നുലഭാജനംനല്പി-
 അന്നേരംശപദന്മാർശപാക്കളൊക്കെമിച്ചു
 വന്നുടൻനൃപതിയോടന്നത്തയപേക്ഷിച്ചാൻ;
 ശുദ്ധഭാഗനനപനൽമുക്കുതന്നെല്ലി
 ബുദ്ധിമിശിശപരനെപ്രാപിച്ചുമടിയാതെ

അന്നേരംശപദന്മാർശപാക്കളൊക്കെമിച്ചു
 അങ്ങുസാദാരത്തോടുകൂടിപ്പുറംതുടൻപ്ലോമം
 വന്നുതാഴെപ്പുറത്തുനൽകൊണ്ടുനാൻ
 “തന്നവിദ്യവർദ്ധനീ”ത്വചത്തിൽചൊല്ലിടീനാൻ,
 പാനത്തിനായിക്കച്ചിഖെടുത്തുലംഗുപൻ
 ദന്നാനാപുസ്സനകൊടുത്താൻമടന്നാതെ
 ദാഹത്തെപ്പരിവർത്തിച്ചുപതിശ്ചന്ദ്രപിണ്ണെ
 മോഹിച്ചുവീണമരിച്ചിടുവാൻതുടൻപ്ലോമം
 ഇന്ദ്രാദിദേവന്മാരുംവിഷ്ണുവുംപ്രത്യക്ഷമായ്
 വന്നാശുനൃപേന്ദ്രനുവേണ്ടുന്നവരനൽകി
 കാമദോഗങ്ങളെല്ലാമിട്ടുതന്നെത്തുറുവാൻ
 യമയകമന്യമുക്തിലഭിച്ചുകാലാന്തരേ,
 നന്ദിദേവനാചരന്മാരായജനങ്ങൾക്കു
 മതരംഗത്തിൽപോന്നുപോയുന്നതുചിത്രം!
 നീലമൽഗർഭൻതൻറൊന്നുനൻശനിമല്ലോ
 ബ്രഹ്മവംശമായുന്നതൽപുത്രാദികളെല്ലാം
 പിന്നെയബ്രഹ്മക്ഷത്രനാൻസുരോത്രൻതാൻ
 നന്ദനൻസുരോത്രനേരസ്പിന്ധെന്നറിഞ്ഞാലും.
 ഹസ്തിഭൂപതിതന്നെന്തിമ്മിതമായപുരം
 ഹസ്തിനപുരംഭവദാവാസംനരപതേ!
 പുരമീഡനമമമീഡനംഭവമീഡനം
 നരപാലകനായഹസ്തിതൻതനായന്മാർ
 പുരമീഡനമമമമിപ്രദശാലായന്നും,
 പരിചോടവർവിവന്നുനൻബുരസ്യതി
 തൽസുതൻബുരസ്യതിതൽസുതൻബുരസ്യതിയൻ
 തൽസുതൻജയദ്രഥൻതൽസുതൻവിതഥനും
 സേനചിത്തവന്മാരൻതൽസുതൻകവിരാശപൻ
 മായിയോളധരനകാശ്രനംവത്സന്താനും
 ചൊല്ലേറുതചിതാശപനന്ദനൻവംശമല്ലോ.
 കന്യകാദീപൻയോരദൻപുരസ്സനൻ
 നന്ദനനോവന്മുഖപുത്രന്മാരുണ്ടായ്ന
 എന്നതിൽജ്യേഷ്ഠൻശാസ്വിപ്രാധിപൻസമരന്താൻ.
 പാതരിൽസുതനായുണ്ടല്ലോസമരനും
 വീരനന്ദനൻപുരുതൽസുതൻകൃതിയല്ലോ
 പൃഥ്വീശൻകൃതിയുടൊന്നുനൻവിദ്യാജ്യേഷ്ഠൻ
 ഉത്തമൻവിദ്യാജ്യേഷ്ഠൻറൊന്നുനന്നേരംറന്നും
 അവനംഗുകമുനിപുത്രിയോകന്തിതന്നിൽ
 അവനീശനാംബ്രഹ്മദത്തനെജ്ജനിപ്പിച്ചു
 ബ്രഹ്മദത്തനപുത്രൻവിഷ്വക്ഷേനാപുനല്ലോ.
 തൽസുതൻല്ലോതനുംതൽസുതൻബുരസ്യതിനാൻ
 തൽസുതൻയവീനൻതൽസുതൻഭവമീഡനം
 തൽസുതൻധൃതിമാനുംതൽസുതൻസത്യാദി
 തൽസുതൻദൃഢനേമിതൽസുതൻസുപാർശപനും
 തൽസുതൻസുമതിയുംതൽസുതൻസന്നതിതാൻ
 തൽസുതനല്ലാതിതിയാകുന്നനാപരി
 തൽസുതൻഹിരണ്യനാഭാപുനായോഗാചാര്യൻ
 തൽസുതനഗ്രാധ്യപൻതൽസുതൻകോമളന്താനും

四

വംഗനമദ്യപനമാർദ്വേതടൈനാമം.
 അർദ്ധപുത്രമാർദ്വേതടൈനാമം
 അർദ്ധപുത്രമാർദ്വേതടൈനാമം
 നന്ദനൻവനവാസനനഗാഭ്രവനാടൻ
 നന്ദനൻതിവിഹരൻതൽസുതൻധർമ്മൻ.
 തൽസുതൻരോമപാദനപുഷ്പനായനവൻ
 തൽസുതൻദശരഥനാകിയനരപതി;
 പുത്രിയാംശാന്തതണരോമപാദനനൽകി
 പുത്രിയാംശാന്തതണരോമപാദനനൽകി
 വൃഷ്ടിയില്ലായ്മയുദ്ധശ്യാശ്യാശ്യാശ്യാ
 മദ്യോപവാണിമാതാകൊണ്ടുപോയായത്താലെ
 അന്നേരംവൃഷ്ടിയുണ്ടായുന്നിതുരോമപാദ
 മനവപുത്രനായിവന്നതുവുമുണ്ടി
 ജ്ഞാതയെച്ചെയ്തിച്ചുപുത്രനെയുണ്ടാക്കിനാൻ
 ശിഷ്ടനാംരോമപാദനന്ദനൻചതുരംഗൻ
 ചതുരംഗനസുതൻപ്രചലാക്ഷനാംനാഗപൻ
 ചതുരംഗനായ്മുനപുത്രനാരവനാഞ്ചായ്
 മുന്നേവൻബ്രഹ്മദേവീനേവൻബ്രഹ്മദേവൻ
 വെന്നവൻബ്രഹ്മദേവനാമനീശ്വരനായും.
 നന്ദനൻബ്രഹ്മദേവൻതനിഷ്ഠബ്രഹ്മദേവന-
 സ്സന്നവനൈപുത്രനായതജയദ്രഥൻ
 തൽപുത്രൻവിജയനംതൽപുത്രൻമൃഗപുത്രൻ
 തൽപുത്രൻസത്യകർമ്മവനരഥൻപുത്രൻ
 അവനംഗംഗതനിൽക്രിഡിച്ചുനടക്കുന്നാൻ
 അവിടെയൊരുപട്ടിയൊഴുകിവന്നശേഷം
 തുറന്നുനോക്കുന്നോരമരിച്ചുണ്ടൊരുബാലൻ
 നിറഞ്ഞതേജസ്സോടുംസർവ്വലക്ഷണത്തോടും
 കന്യകയായകുന്തിപിപ്രവന്നസുതനായ
 ധന്യനാംഗമൻനിജനന്ദനനാക്കിവെച്ചാൻ.
 നാമപുരവനനാകണ്ഠനെന്നിട്ടിടിനാൻ
 കോമളനവനൈനന്ദനൻപ്രചലസനൻ
 നന്ദനൻദംഗ്യവിനാശഭവോകുന്നതവൻ
 നന്ദനൻസേതുവവൻനന്ദനനാംബുനാം
 തൽസുതൻഗന്ധർവനംതൽസുതൻധർമ്മനാം
 തൽസുതൻഘൃതൻഘൃതനന്ദനൻദുർഗമനം
 തൽസുതൻപ്രഭവതസ്സമവൻരതനയനാർ
 ദുസ്വപ്നാവികളാകുംമേൽപ്പുനായിവന്നാൻ
 പിന്നെത്തുച്ഛവിൻരന്ദനന്ദനൻവഹിയവൻ
 നന്ദനൻഭർഗ്ഗനവൻനന്ദനൻഭാനമാനം
 തൽസുതൻത്രിഭാനപുരംതൽസുതൻകരസമൻ
 തൽസുതൻമരുത്തനംനന്ദനനീല്ലാഞ്ഞവൻ
 സതപുംപുരുഷംശോഭനനാംദർശിഷ്ഠനനെ
 പുത്രനായ്വെച്ചുകൊണ്ടുപുരുഷശാത്തിൽചേർന്നാൻ.
 ഉത്തമമാകുംമേൽപ്പുനായിവന്നാൻ
 എത്രയുംമുഖ്യമുഖ്യമെങ്കിലുംശ്രീവിചാരി
 യാദവവംശേകൃഷ്ണൻവന്നവതരിക്കയാൽ
 മോദമോദമുക്താൽമുക്തിയുലഭിച്ചിടും;

ധന്യനായദുവിനന്ദനൻസഹസ്രജി-
 തെന്നവൻക്രോധിനാളൻവിചാരിനാലപർ
 പിന്നെയസ്സഹസ്രജിതനയൻരതജിതനം
 നന്ദനനായ്മുനപോവനാഞ്ചായ്നം;
 മുന്നേവൻമഹാമയൻപിന്നേവൻവേണമയൻ
 പിന്നേവൻമഹാമയൻമഹാമയസുതൻധർമ്മൻ
 ധർമ്മനന്ദനൻകുന്തിതൽപുത്രൻസദാജിതനം
 ധർമ്മജൻമഹാമയനുംഭദ്രസേനനുംപിന്നെ
 ഭദ്രനാമദുർഗമമിങ്ങിനെനാമുജനം
 ഭദ്രസേനനുംപുത്രൻധനകനവനല്ലോ.
 ധനകസുതൻകൃതവീര്യനുംകൃതാഗ്നിയും
 മനുജാധിപൻകൃതവർമ്മാധുംകൃതൈജസ്സം
 കൃതവീര്യനുംപുത്രനായ്മുനൻമഹാമയൻ
 ധരണീക്കേകനാഥൻസഹസ്രബാഹുവല്ലോ.
 യോഗീശനായദത്താത്രേയനെസ്സേവിച്ചവൻ
 യോഗപുരമൈശ്വര്യപത്യാദികളുംവാങ്ങിക്കൊണ്ടാൻ.
 കാന്തവീര്യനസമനായൊരുനരപതി
 ധാത്രിയിലുണ്ടായതില്ലാക്കാതെല്ലാമേലിൽ.
 എൻപത്തൊന്നായിരത്താണ്ടെത്രയുംധർമ്മത്തോടെ
 വന്ദനംകാന്തവീര്യൻപാലിച്ചാൻഭൂമണ്ഡലം.
 പരശുരാമനോടുസമരംചെയ്തനവൻ
 ഹരിലോകപുംപ്രാപിച്ചിടിനാനന്യകാലേ.
 പുത്രനാരോരായിരമുണ്ടിതങ്ങവരെല്ലാം
 ചത്തിതുസമരത്തിലഞ്ചുപേർശേഷിച്ചിതേ
 ഉത്തമനായപുഷ്പിമധുനന്ദനനല്ലോ
 പുത്രന്മാർവൃഷ്ടിക്കുന്നമർദ്വേതടൈനാമം
 അന്നല്ലോവൃഷ്ടികളായുന്നിതുവാദാവാൻ
 പിന്നെയുംമധുവർമ്മാധപനാഞ്ചായ്വനം;
 പിന്നെയുംക്രോധിപനനന്ദനൻപ്രജീരവാൻ
 നന്ദനഭീഭൂതാനന്ദനൻതച്ഛരംക
 തൽസുതൻചിത്രരഥൻതൽസുതൻശരവിന്ദ
 സഭോവ്യനവൻമഹായോഗിനാംമഹാഭാഗൻ
 വീര്യവാൻപിന്നെച്ചക്രവർത്തിനായ്വന്നവൻ
 ഭാഗ്യമാരുണ്ടുപതിനായിരംകന്യാതെ
 കാരോരോഭാഗ്യമാരിൽപുത്രന്മാരുണ്ടുവരും
 നോരേത്രവനാടെയോരവൈദേഹിനി
 പുത്രൻപ്രധാനികളാറുപോരിൽജ്ഞാപ്പൻ
 ഉത്തമൻപുരുവസ്സുറാനപുത്രൻധർമ്മൻ
 ധർമ്മനാംനാഗപൻമഹാമയമേധാമഹേഷ്ഠാൻ
 ധർമ്മനന്ദനൻസ്വാമികുന്നനാഗപൻ
 പരിചോടവനായ്പുത്രന്മാരുണ്ടായ്ന
 പുരുവിദ്രതൻപുരുവിജ്ഞാമാന്ദനാൻ
 അപ്രവൻജാമലനാംഭാഗ്യയെല്ലാപ്പിച്ചു
 റാറ്റലനേത്രമാരോരോക്കാരവനാഴ്ചേനാ
 ജാമാന്ദനരികളെവധിച്ചുതന്നിന്ന
 കോമളഗാത്രിയാകുംകന്യയെക്കൊണ്ടുപോന്നു;
 നാരിയെത്തരിൽക്കണ്ടു കാപിച്ചിട്ടുപാലാന്നു-

ഉദ്ദിഷ്ടമസമാനേനമന്ത്രിവിപ്രതും
എന്നതുകേട്ടുനവർവേദിച്ചുപരിഭ്രമി-
ച്ചിന്നന്നുടെപുത്രോയ്യെന്നുചെയ്താൻ.
അവളുംചിരിച്ചുതങ്കാനനോടുകൂടി
അവനിപതേ! മമനന്ദനനെവിടെപ്പോൽ
ജാമാനതുകേട്ടുയോടുമൊഴുത
കോമളശാശ്വതവനനന്ദനങ്ങളായും;
അവനുകൊടുക്കണമിവളെയെന്നപറ-
ഞ്ഞവനിപതിഭവാരതസ്സചെയ്യശേഷം
പിതൃഭവോദികളുംസന്തോഷിച്ചവനൊരു
സുതനുവരംനൽകിദായുംപ്രസവിച്ചാൻ.
സുതനുവിടന്നെന്നാലുയർച്ചുനവർ
സുതനുവായപുഷ്പകന്യയേവേർപ്പിച്ചിതേ,
കുരുംകൃഗന്താനുംരോമപാദനമിവർ
പ്രഥിതരത്രേഭവിവിടത്തനയന്മാർ
നന്ദനൻരോമപാദനനിക്കഞ്ചളവവൻ
നന്ദനൻകൃതിയവൻനന്ദനനശീകനും
നന്ദനൻചേദിയല്ലോതപശംചേദിപശം
പിന്നെയപ്പുഥുപുതൻകന്തിയെന്നറിഞ്ഞാലും;
തൽസുതനാഷ്ടിയല്ലോതൽസുതൻനിപ്രതിയും
തൽസുതൻദാശാഹ്വനതൽസുതൻവ്യോമനല്ലോ
തൽസുതൻമീമനതൽസുതൻവികൃതിയും
തൽസുതൻമീമനതൽസുതൻശങ്കനിയും
തൽസുതൻതലിയുംതൽസുതൻദേവരാതൻ
തൽസുതൻദേവകുന്തതൽസുതൻസാതപതന
തൽസുതൻദാശേഴ്ചേതങ്ങെന്നറിഞ്ഞാലും;
മുനേവൻദാജമാനംഭജിയുംവിപ്രൻവൃഷ്ണി
പിന്നെയഭേദപുമാനന്ദകൻമഹാഭോജൻ
നിശ്ശോചികിങ്കണനംവൃഷ്ണിയുമിവർമുവർ
നിമ്ബലനായമഹാഭോജൻതനയന്മാർ
അതുക്ലാതെമുനാപുത്രന്മാരുണ്ടായ്ക്കൊ
സമാജിസമാസൃജിതയുതജിതുംനാമം
പിന്നെയഭേദപുമാനന്ദകൻബഭ്രുവല്ലോ
ധർമ്മിപ്പുനായുള്ളഭോജന്മാരായിവന്നാർ.
പിന്നെയസ്സമിത്രാപ്രൻവൃഷ്ണിനന്ദനവൻ
തൻടെയനുജനായുണ്ടായാൻയുധാജിതും
അനുജൻതനയനംമിത്രനംശിനിതാനും
മനമിത്രജൻനിമ്നനവനുസുതപയം
മുനേവൻസത്രാജിതവിനേവൻപ്രസേനനും
പിന്നെയുംശിനിസുതൻസത്യകനറിഞ്ഞാലും.
തൽസുതൻയുധാഹൻസാത്യകിയെന്നുംചൊല്ലും
തൽസുതൻജനവൻനന്ദനൻകന്തിയല്ലോ
അനമിത്രജായുധൻനന്ദനംപ്രശ്നിതാനും
തനയൻസ്വപച്ഛനംപ്രശ്നിക്കഭേവിച്ചതേ
അനുജൻചിത്രശർവ്വസ്വപച്ഛനനിക്കന്ന
തനയന്മാരായുണ്ടായ്"ദാദശമവർനാമം
അകൃന്നനശരംസാരമേയനംപിന്നെ

മുപ്തനാംമുദനാംമുദവൽശിനിതാനും
വർമ്മജിതത്തനംയുധകർമ്മാപുഷ്പത്രോപേക്ഷൻ
ധർമ്മാനാകുമാർമദനൻശത്രുക്കനും
പിന്നെയശ്വസമാദൻപ്രതിപാതനമിവർ
ധന്യനാംസല്ലുലനംശാലനമെന്നുണ്ടായ്
സോദരിസുദായ്യെന്നുണ്ടവർകൊരുകന്യാ
മേളുണ്ണനിവിയായുന്നനകൃനും
ദേവകന്താനുമുപദേവനമെന്നിങ്ങനെ
ദേവസന്നിഭനാകുമാകൃതനയന്മാർ
പുഥുപുവിപുഥുപുവിന്നെയുംനിരവധി
പ്രഥിപതേ! ചിത്രശർവ്വതനയന്മാർ
നന്ദനന്മാരുമുണ്ടുനാലുപേർവൃഷ്ണിക്കുതിൽ
മുനേവൻകുരുംകുരുംപിന്നേവൻഭേമാനൻ
പിന്നേവൻശുചിപിന്നെക്കഞ്ചലഞ്ചർവിഷ്ണും
നന്ദനൻകുരുംകുരുംവൃഷ്ണിയെന്നറിഞ്ഞാലും
നന്ദനൻവിഭോമാപുവൃഷ്ണിക്കുവിഭോമാവിൻ
നന്ദനൻകപോതരോമാവവൻപുത്രനനും
തന്നുടെസഖനല്ലോതുംബുതഗാനശീലൻ
അന്നവരുണ്ടായ്ക്കൊണ്ടുണ്ടായസുതൻ.
തൽസുതൻദരിദ്രനുംതൽസുതൻപുനവാസു
തൽസുതൻനാഗകനാമാഹരികന്യകയും
ദൈവവിശ്വാസമുള്ളതാഹുകൻതനിക്കുണ്ടായ്
ദേവകൻതാനുമുഗ്രസേനനുംതനയന്മാർ
ദേവാപനപദേവൻപിന്നെയസ്സദേവനും
ദേവവൽനൻതാനുംദേവകതനയന്മാർ
കന്യകമാരുമുണ്ടുണ്ടേഴ്ചേർദേവകന
ധന്യനാംശ്രുതദേവശാന്തിദേവോപദേവാ.
പിന്നെയശ്വദേവിയുംദേവരക്ഷിതതാനും
ധന്യനാംസഹദേവദേവകിയൊടുക്കത്തും
ഉത്തമൻവസുദേവൻവേദിതഞ്ചവർകളെ
പുത്രന്മാരുഗ്രസേനനെൻപന്ത്രപേരുണ്ടല്ലോ.
മുനേവൻകുസൻസുമാനാപുത്രമുഗ്രോധനം
പിന്നെക്കുസനംശംഭുസംഭവുമാഹുപാദൻ
പിന്നേവൻവിധുഷ്ടിയുംതുഷ്ടിമാനെന്നുംപിന്നെ
കന്യകമാരുഗ്രസേനനുംബുജനും
മുനേവൻകുസാവധിമരിഷ്കാകതാനും
പിന്നേവൻസുഭവുമാഹുപാലികതാനും
വേദിതഞ്ചവർകളെവസുദേവനനുജന്മാർ
കേട്ടാലുംഭജുജനന്ദനൻവിസ്മയൻ
തൽസുതൻശൂനവൻനന്ദനൻശിനിയല്ലോ
തൽസുതൻഭോജനവൻനന്ദൻമുദീകനും
നന്ദനൻമുദീകനുമുനേവൻദേവവാഹൻ
പിന്നെയശ്വദാധനപാകൃതപവാപുപിന്നെ
ശൂനമരിഷ്കയെന്നാലുയരപത്മിനിയിൽ
സാരന്മാരായിപ്പുത്തുപുത്രന്മാരുണ്ടായ്"വന്ന
മുനേവൻവസുതാനുംപിന്നേവൻദേവഭാഗൻ
പിന്നേവൻദേവശ്രവസ്സാനകൻസുബുജനും

ശ്യാമകൻകാകാനീകവത്സകപുകന്മാരും
സീമയില്ലല്ലോവസുദേവമാഹാത്മ്യമോത്താൽ
മുഖ്യനാംവസുദേവൻജനിച്ചുസമയത്തു
പുഷ്പരേറ്റുഭിക്ഷാനുകവാദൃങ്ങളും
മാനിച്ചുദേവാദികൾപോഷിക്കുന്നിമിത്തമാ-
യാനകദുന്ദഭിയാണിനതുവസുദേവൻ
അനകദുന്ദഭിക്കുണ്ടെപ്പേർസോദരിമാർ
മാനിനിപ്രമാശ്രുതദേവിയുംശ്രുതകീർത്തി
പിന്നെയുംശ്രുതശ്രവാദാജാധീദേവിതാനും
ധന്യനാംശ്രുതസഖാവാകിയകന്തിക്കുണ്ടു
പുത്രില്ലായ്മമൂലംപ്രഥമയാപുത്രിതന്നെ
പുത്രിയായുള്ളപ്പനായ്നൽകിനാൻദയാശീലൻ.
പ്രഥമയാകന്തിദോജപുത്രിയായ്യാഴംകാലം
പ്രഥിതനായമുനീഭവാസാവേശനുള്ളി
മുനിയെസ്സേവിച്ചവർദേവതാകഷണാത്മം
വിനയത്തോടമഞ്ചുമന്ത്രങ്ങൾവാങ്ങിക്കൊണ്ടാർ.
രവിയെയൊരുമശ്രംകൊണ്ടവളാവഹിച്ചാർ
രവിയുംവന്നനേരംപേടിച്ചുകന്യകയും
ഇന്നൊൻപരീക്ഷിച്ചതൊക്കയുംക്ഷമിക്കേണം
എന്നരചെയ്തനേരംരവിയുമരുൾചെയ്തു.
വൃതമായുരാദേവദർശനാനമുക്കിന്നു
പുത്രനുമുണ്ടാംയോനീദോഷപുരുഷായുരാര.
എന്നരുൾചെയ്തനരംഗഭൂമുല്ലാടിചാർ
അന്നേരംതാനുംപൊറാൻഭവ്യാനാംകുമാരനെ.
അക്കത്തേജസാബാലനെന്നക്കണ്ടൊരുനേരം
പുഷ്പരാക്ഷിയുംതെളിഞ്ഞതെയുംഭയത്താലെ
ബാലനെന്നടിതന്നിൽകളഞ്ഞാർദുഭേത്തോടെ
ബാലയാമവളെനിൻപ്രപിതാമഹൻവേട്ടാൻ.
ശ്രുതദേവിയെക്കാളശാധിപൻവൃദ്ധശർമ്മാ
വധുനാവേട്ടാനവൻനന്ദനൻദനവക്രൻ
കേകയധ്വഷകേതുശ്രുതകീർത്തിയെവേട്ടാൻ
വൈകാതെസന്ദർശമാദ്യപുത്രന്മാരുണ്ടായ്
രാജാധീദേവിതന്നെവേട്ടിതങ്ങവന്തിഭൂ-
രാജനായസേനനെന്നൊരുസുതനുമുണ്ടായ്
പിന്നെയശ്രുതശ്രവസ്സാകിയകുമാരിയെ
മന്നവൻദമപോഷൻചേദീശൻവേട്ടീടിനാൻ.
നന്ദനനായിശ്ശിമുദ്രപാലനുമുണ്ടായ്
മുനമേശിശ്രപാലജന്മത്തെച്ചൊല്ലിയല്ലോ.
ചിത്രകേതുവുംബുദ്ധൻബലനുംകംസന്തനിൽ
ഉത്തമൻദേവദാശൻതന്നിടമുണ്ടായ്വന്നു
പിന്നെയക്കംസപതിതന്നുപ്രാദേവശ്രവാ-
നന്ദനൻസുപീരനമിഷ്ടവാണെന്നവനും
കാകനുംരാകപുരുഷിത്തെന്നുംസത്യജിത്തം
കാകിയുമുണ്ടായ്വന്നുമുനുപേർതനയന്മാർ
ഉത്തമൻസുഞ്ചയനുംരാജപാലിയിലുമുണ്ടായ്
പുത്രന്മാർദമർഷണവുംമുഖ്യന്മാർചിമർ
സ്യാമനസുരഭ്രമിതന്നിൽനന്ദനന്മാരും

കോമളൻഹരിശ്യാപുൻഹരികേശനുമുണ്ടായ്
അപ്പരസ്സാകംചിത്രകേശിയിൽവസൻതാനും
ഉല്ലാടിചിത്രവൃഷാദികളാതനയനെ
സുതനടുവതന്നിൽപുകനുമുണ്ടായ്
സുതന്മാർതപശാലാപുഷ്പാദികളെല്ലാം
ശാമികതനയന്മാർസുമിത്രബലാദികൾ
ഗോമുഖംതന്നിൽകൃതധർമ്മാദതനയന്മാർ
അനകദുന്ദഭിക്കുരോഹിണിതാനുംഭദ്ര
മാനിനിമദിയുമിളയുംപോചനയും
പിന്നെപ്പെരേവിയെന്നുംഭാഗ്യമാരുണ്ടായ്
സുദരിരോഹിണിതൻനന്ദനന്മാരെച്ചൊല്ലാം
ബലദേവനുംഗദൻസാരണൻദ്രുമനും
ബലവാൻവിപുലനുംധ്രുവനുംകൃതന്താനും
പെരവീപുത്രനല്ലോസുഭദ്രനുംഭദ്രബാഹു
ശ്രുനാംദ്രുമനുംഭദ്രനാമിഖരല്ലാം
നന്ദനമുപനന്ദൻകൃതമശ്രുദാദികൾ
നന്ദനന്മാരുമുണ്ടായ്നിയമരിയ്ക്കും
നന്ദനൻകൌസല്യക്കേശിയെന്നവനല്ലോ
നന്ദനൻഹേമാംഗദഹസ്താദിരോചനയും
പുത്രന്മാരിളയ്ക്കുവല്ലാടിയാരുണ്ടായ്
പുത്രനുംധൃതവയ്ക്കുണ്ടായിതുപുഷ്പാപുൻ
കുട്ടദേവാദികളുമുപദേവയ്ക്കുണ്ടായി
പില്ലാട്ടശാന്തിദേവപുത്രന്മാർപ്രശമാദി
പിന്നെയുംത്രിദേവയ്ക്കുവസുപുഹംസന്താനും
സുദൻസുധനപാദിപുത്രന്മാരുമുണ്ടല്ലോ
സുദരിയാകുംദേവരക്ഷിതാതന്നിടമുണ്ടു
നന്ദനന്മാരുചാരുഗദനാദികളല്ലോ.
ചൂതവാദികളെട്ടുപുത്രന്മാർശ്രോഷുന്മാരായ്
പരിചിൽസുഹദേവൻതന്നിടമുണ്ടായ്
ഉത്തമൻവസുദേവൻദേവകിതന്നിൽപിന്നെ
പുത്രന്മാരെട്ടുപേരെത്തല്ലാലേജനീപിച്ചാൻ.
കീർത്തിമാൻസുഷേണനുംഭദ്രസേനാപുത്രനും
ഉത്തമനാകുംമുദ്രപിന്നെയസ്സമാദനൻ
ഭദ്രനംസങ്കർഷണദേവനുമെട്ടാമവൻ
ഭദ്രപത്മാസനാദിവന്ദ്യനാംകൃഷ്ണന്താനും
എന്നെന്നധർമ്മംകുറഞ്ഞധർമ്മവലിക്കുന്ന
തന്നെന്നാരായണൻവന്നവരിച്ചീടും;
പിന്നെയഭുവകിയ്ക്കുകന്യകസുഭദ്രയും
നിന്നുടെപിതാമഹിയായതുമവളല്ലോ.
ദേവദേവനാഹരിതനവതാരഗതിനു
കേവലമിവതന്നെകാരണംമഹാനില്ല
യാതൊരുകൃഷ്ണന്തൻറമായയാജന്മാദികൾ
യാതൊരുത്തനുമുണ്ടായ്തന്നതിത്തൊലും
യാതൊരുകൃഷ്ണന്തൻറകാര്യമുണ്ടാകുമ്പോൾ
യാതൊരുത്തനുംജന്മവിച്ഛേദംഭവിച്ചീടും
അസുഹൃപജനംഭവനംനിനകയാൽ
വസുദേവാത്മജനായ്പിന്നെന്നാരായണൻ

നിർവചനായശേഷത്തന്നോടുമാത്രമിദ്യ
 കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തതല്ലാമെങ്ങിനെ ചൊല്ലീടുന്നു
 ഭക്തന്മാർക്കു നഗ്രഹം നൽകുവാനായിക്കൊണ്ടു
 ഭക്തവത്സലനവതരിച്ച ഭൂമിതന്നിൽ
 ഭേദവതമാർക്കു പോലുമുസാധ്യമായ കർമ്മം
 കേവലം ചെയ്തുകീഴ്ത്തി നീള വേപരത്തിനാൻ
 കൃഷ്ണകീർത്തികൾ ഗാനം ചെയ്യുന്ന ജനത്തിനു
 തൃപ്തിയും വിട്ടുമുക്തിക്കൈവരം നിസ്സംശം.
 യാതൊരു കൃഷ്ണതന്റെ രസദരവദനവും
 ചേതോമോഹനമകരാകൃതികുണ്ഡലവും
 കണ്ടുകണ്ടാനദിച്ച നാരിമാർ നരന്മാർക്കും
 ഉണ്ടായില്ലൊരു നാളും തൃപ്തിയെന്നല്ലോ കേൾപ്പു
 യാദവകുലേപിന നമ്പാടിതന്നിൽ ചെന്നു
 മോദനവാണശയ്യ സംഹാരം ചെയ്തപിന്നെ
 സുന്ദരിമാരിൽനിന്നും തൃണത്തെ നീട്ടിച്ചു
 തന്നുടെ ശസ്ത്രവനിതലേനിറച്ചു
 ഭൂമിഭാരത്തൊത്തീർപ്പാൻ തങ്ങളിൽ തന്നെ വൈരം
 ഭൂമിശന്മാർക്കു വളഞ്ഞൊക്കെയും നശിപ്പിച്ചു.
 ശക്രപുത്രനായ ശസ്ത്രജ്ഞാക്കിനി ജപദ
 മുക്തനാമുലവക്കായ് ജ്ഞാനോപദേശം ചെയ്തു
 രാമനുമൊരുമിച്ചു വൈതണ്യലോകം പൂക്കു
 കോമമുത്തീയായ കൃഷ്ണനനമസ്കാരം.”

നവമസ്കന്ദസംസ്ഥാപനം.

ഭേദമസ്കന്ദം.

കാരണധാമത്തിങ്കൽ നിന്നു ഴിഞ്ഞിഴിഞ്ഞീടും
 ആണാമുതലനും ചെയ്ത ചെല്ലലസാതെ
 പാതയിൽ പരോപകാരായസഞ്ചരിക്കമേ-
 ത്യാശാമൽകിട്ടിപ്പെട്ടു സ്ത്രീപാദാദൈവമിടി
 മാനുഷഭാവം പഴുതായ്ക്കുളഞ്ഞീടും മുമ്പേ
 മാനസം തെളിഞ്ഞു തമ്മത്താനമംഗലം പരം
 സാധിച്ചാണു തായസാധനപോപകാരം
 മായവചരിതം നീ ചൊല്ലുന്നമടിയാതെ
 കേവലമതുകേട്ടു ചൊല്ലിനാൾകിട്ടിപ്പെട്ടതൽ,
 ആവോളം പാദാന്തരവദിച്ചു മദം മദം
 ഹരം ബാണമിവാവിശോഭപാനിനീക്കിതി
 ന്നാരംഭവിഷ്ണുങ്ങൾ തീർത്തിടുവാൻ ദിനംതോറും
 ചേതസാർത്ഥിച്ചു നീക്കി നിന്നാകും വണ്ണം;
 ചേതസി വിവേകവോദാജാതനായ വാൻ.
 കാണി സരസ്വതീതാനമൻ ജിഹ്വപഞ്ചലേ
 ഭാരതി നൃത്തം ചെയ്യാനായ്കിടന്നുണ്ടെന്നൻ.
 ഭേദകീസ്തൻ പാദവനന്ദനൻ കൃഷ്ണൻ
 ഭേദഭാവശാന്തൻ രവിപ്രഭാവണ്ണനത്തിനു
 താനിനി മമ ഗുരുകാരോശശംകനായ്

അനന്തരചികിത്സാവിശിഷ്ടവാൻ ധ്യാനിച്ചു നേൺ.
 മാനസേന്ദ്രവരൻ തന്നുടെ പാദങ്ങളും
 ദീനതയൊഴിഞ്ഞു ചൂടിടിനെന്നൊഴിയാതെ
 വേദവ്യാസനുമിതുകാലമീ വണ്ണം ചൊൽവാൻ
 ആദരാലനഗ്രഹിച്ചീടണം സദൈവമേ.
 ശ്രീശുകമുനീന്ദ്രനും മോദനവരൻ തരി-
 കാശയം തെളിവതിനായടിപണിയുന്നേൻ.
 നാരദസനകവാല്മീകീകൃഷ്ണമുനീന്ദ്രനും
 കാരണന്മാരും ധാരാഭവദൈവതങ്ങളും
 വാസവാദ്യചിഖദീകുലാലകന്മാരും സപ്ത-
 മാതൃക്കൾ ദിനേശാദിഗ്രഹങ്ങൾ പിതൃക്കളും
 ഭേദകൾ വിവിഞ്ചനമീശപരന്താനും രമാ-
 ദേവിയും മഹേശ്വരീമാതാവും കുമാരനും
 ശേഷനുമിവിടെ മറ്റുള്ള സുവർണ്ണന്മാരും
 ശേഷമെല്ലാതും ജാതിനിന്ദ്രനാമുഷന്തന്റെ
 ഭോഷലക്ഷണത്തിനായ്ക്കുണ്ടെന്നഗ്രഹിക്കേണം
 തോഷമായ നിശമെല്ലാറെയും വദിക്കുന്നേൻ!
 ബോധമില്ലാതൊരസാരജ്ഞനാമജ്ഞാനിത്താൻ
 ആധാരസ്വരൂപനാമധാവചരിതങ്ങൾ
 മാതതാശനകലനാഥനും ഗിരീശനും
 താരകാരാതിക്കുമോത്തൻ ഇതു ചൊല്ലീടുവാൻ
 വേലയായിരിപ്പൊരുതായാ വൈഭവം തുലോം
 ബാലനീ വണ്ണം ചൊൽവാനായ്ക്കുണ്ടു തനിഞ്ഞതും
 ചേതസി വിചാരമില്ലായെന്നറിഞ്ഞതി
 പ്രീതരായനഗ്രഹിച്ചീടുവീണെല്ലവതും;
 വ്യാസനർമ്മിതം കലികാലഭക്താനാം പരി-
 ബോധനമുപകാരമെന്നു കേട്ടിരിക്കുന്നു;
 നാനാജാതിയും മേലിലല്ല ബോധികൾക്കായ്ക്ക-
 ജ്ഞാനസിദ്ധ്യർത്ഥമെന്നു ശുഭലീകാരണമിദം
 വേണമെന്നാകിൽ കേട്ടുകൊള്ളുവിൻല്ലെങ്കിലും
 നാനും കൂടാതെ പറഞ്ഞീടുന്നേനാകും വണ്ണം.
 ശ്രീവേദവ്യാസമുനീശ്രീഭാഗവതം ചമ-
 ച്ചാവിർമോദനനീജശിഷ്യനായ് വിളങ്ങിനി
 ശ്രീശുകമുനീന്ദ്രനസ്സാദരം പറിച്ചു
 താശയം തെളിവതിനായ നന്ദനനായ
 ഭൂപതി വിഷ്ണുരാജൻ തന്നെക്കേൾപ്പിച്ചു നേരം
 താപസൻ തന്നെത്തൊഴുകേതാനേമരീപതി
 വംശവിസ്ഫാരസൂത്രസോമയോരകക്കാമ്പിൽ
 സംശയം തീരും വണ്ണം കേട്ടതിന്നനന്തരം
 കംസാരിചരിത്രസംക്ഷേപത്തെക്കേട്ടു ചൊന്നാൻ
 “സംസാരവിനാശനമാകിയ കഥാമൃതം
 വിസ്മരിച്ചു തളിച്ചെഴുതിടേണമിനിക്കുള്ളിൽ
 ചിത്തസന്ദേഹം തീർന്നു മുക്തിവന്നീടും വണ്ണം;
 മുഖ്യമായ ഭുവംശത്തിങ്കൽ വന്നു പിളേശൻ
 ഭക്തവത്സലൻ പരമാനന്ദനയോക്ഷജൻ
 പൂർണ്ണരക്ഷണനവതാരം ചെയ്തതു മൂലം
 തല്പ്രലത്തോടേ പരിശുദ്ധമായെന്നല്ലയോ

സ. 1. ചുവന്നുവെള്ളം കേട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു
 അപ്പുതൻവസുദേവപുത്രനായവനിയിൽ
 കൂട്ടുന്നവനായിട്ടുള്ള ഒരു അവിമലസുന്ദരൻ
 കൈവേളനമനോഹരമാനചരിത്രങ്ങൾ
 കേൾക്കുന്നവന്മാർക്കുവേണ്ടിയായിട്ടു
 വായ്പന്നിതിന്നിഷ്ഠതവിസ്തരമൊല്ലിയിടേണം;
 സാക്ഷാദനപരനുമെന്നൊക്കെതൊലനാളു-
 ള്ളാക്കുമോടേവമെന്നായക. ചരിത്രങ്ങൾ
 കേൾക്കുന്നവൻവന്നിവിടെപ്പുനരിടം
 കാക്കുന്നില്ലാതില്ലെന്നിരിക്കുമ്പോൾ
 രാജകുലൊഴിയാതെകേവലമൽപ്രാണാന്തം
 താല്പര്യനാലുപുണ്യമുത്തമൊഴുകൽതടൻ
 കീർത്തിനുംകേട്ടാലൊരുവർക്കുമെങ്ങാരിയൊ
 ധാതിയിൽമതിവരികെന്നുള്ളതില്ലയല്ലോ.
 രാജസമ്പന്നൻമാർക്കുവേണ്ടിയായിട്ടു
 ദാക്ഷിണ്യോദനമേകുമാറാണുപ്രായം.
 മറ്റുള്ള കേന്ദ്രമാർക്കുവേണ്ടിയായിട്ടു
 തെരഞ്ഞെടുക്കുവാനുപോവതിനെക്കുറിച്ചു
 സിദ്ധിദംസിപ്പൊഴിയുമെന്നുമൊരു
 വൃദ്ധിദംഭോഷണമെന്നെന്നാവിനാശനം
 നിത്യപുഷ്പിപ്പൊഴിയുമെന്നുമൊരു
 ബുദ്ധിമാന്മാരായാത്തൊന്നൊന്നല്ലെന്നായ്
 സത്യസമ്യമാണെന്നുമൊരു
 അത്യന്തമുഖമെന്നെന്നുമൊരു
 മന്ത്രിമാർക്കുവേണ്ടിയായിട്ടു
 തെരഞ്ഞെടുക്കുവാനുപോവതിനെക്കുറിച്ചു
 സിദ്ധിദംസിപ്പൊഴിയുമെന്നുമൊരു
 വൃദ്ധിദംഭോഷണമെന്നെന്നാവിനാശനം
 നിത്യപുഷ്പിപ്പൊഴിയുമെന്നുമൊരു
 ബുദ്ധിമാന്മാരായാത്തൊന്നൊന്നല്ലെന്നായ്
 സത്യസമ്യമാണെന്നുമൊരു

[illegible]

കൃഷ്ണനാപരമാത്മാതന്നെടകുമാതൃതം
 തൃപ്തയാചൊല്ലുന്നവൻതന്നെയുമതിലേറെ
 ഭക്തിപൂണ്ടാർത്ഥനാകേട്ടിരിപ്പവനേയും
 സമതിക്കളൊഴിഞ്ഞുപ്രാപ്തനാമവനേയും
 ശുദ്ധമാക്കുന്നമഹാപാതകങ്ങളാൽപരി-
 ബദ്ധനായിരിപ്പവനെങ്കിലങ്ങവനേയും.
 ഭക്തവസ്തുവനായഭഗവൽപാദോദകം
 അത്യന്തംപട്ടുടിപ്പമുതതാതാചാപ്പുപ്ല-
 ടപ്പുനായുംശുദ്ധമാക്കുന്നപുനരരി-
 ലിപ്പുലാഭത്തെക്കൂടിനല്ലന്നുകുമാതൃതം.

കൃഷ്ണാവതാരം.

കേട്ടുകൊടുകെങ്കിലുമാസുരയുദ്ധത്തിങ്കൽ
 വാട്ടമെന്നിയേമരിച്ചീടിനോരസുകുടം
 ധാതൃീദ്രന്മാരായ്സന്നാപിനുമുഴക്കയാൽ
 ധാതൃയുംഭാരംകൊണ്ടുതളർചമഞ്ഞപ്പോൾ
 ഗോരൂപംപരിഗ്രഹിച്ചാളകമിടർപ്പുണ്ടു
 സംസാസനലോകംപ്രാപിച്ചുകുഞ്ഞേറെ
 വേദനയെല്ലാംവിധാതാവീനോടിയിച്ചാൾ
 വേധാപുംവിചാരിച്ചുണ്ടുതൽസഭായുതം
 വേഗേനപുറപ്പെട്ടുവേഗാപസന്മാരും
 നാഗദ്രുഷണത്തന്നെക്കണ്ടുടനങ്ങായ്സന്ന
 സങ്കടമെല്ലാമുണർത്തിച്ചുനിന്നതുകേട്ടു
 ശങ്കരന്താനമനകവയാഗിരീദ്രമു
 തൻകുളർമുലമുക്കുണ്ടുതടവിക്കൊ-
 ണ്ടംചരിതാനന്ദന“നാമിവരോടുകൂടി
 പോകണംപാവാഴിപ്പുക്കുംജ്ജനാഭേതന്നോ-
 ടാകലമുണർത്തിച്ചു”ന്നെന്നെല്ലാമതർചെയ്തു
 മേറ്റുവെപ്പുപുറംചരികരയേറി
 സാദരംഗുഹഗണേശാദികളോടുംചേർന്നു
 ഭൂതേശൻനദീശാദിഭൂതസംഹതിയോടും
 ധാരാളമോടുംവേദപാണ്ഡിത്യമോടും
 ലോകേശമുഖകുചിതീദേവകളോടുംനാക-
 വോകമോഹനകുവപുശ്ചാലാഷങ്ങളോടും
 നാരദനടവീണാരാവസംഗീതത്തോടും
 പാരാതൈവയുപേന്മാരാശിതൽതീരസ്ഥലം
 സാരസദീപംപ്രാപിച്ചാദരവുവർഷേത്യാ
 മാരാരിമുതലായവാണവരെല്ലാവരും
 മാധവൻതന്നെസ്സേവിച്ചീടിനാർവഴിപോലെ;
 വേധാപുംവേദാന്താത്മസാരസംഗുഹമായ
 പുരുഷസൂക്തംകൊണ്ടുകുത്തനാശാധിപൻ
 പുരുഷൻതന്നെസ്സേവിച്ചീടിനാനിളകാതെ.
 തൽക്കാലംപുരോളപിക്വേവലംതെളിഞ്ഞയു-
 താക്മണ്ഡലമുടിച്ചുതന്നതുപോലെ
 പുഷ്പരോമചന്ദനകാണായുന്ന തിതിങ്കൽനി-
 ന്നൊക്കവേദഗവസ്തകുലങ്ങൾക്കേർക്കായ്സന്ന
 സചുടായതിമധുരോക്തിമാഗ്ദോപശ്രേണി
 വച്ചുസാനിജാഗ്രഹിവിശാസവെളർതി-

വിസ്മയംകവൻരവിദലോചനപ്രഭാ-
 ലഗവന്ദനംചെയ്തപത്തുത്താമുദാ
 ഭക്തിപാർശ്വപാശ്വനിജ്ജനാഭോ-
 ടക്കണ്ണമവസ്ഥകളെല്ലെതമറിയിച്ചാൻ.
 “വിശ്വൈകുണ്ഠാമൻപരമാനന്ദനാഥോക്ഷ-
 നപുതനാത്മാരാമനമിലസമാധാരൻ
 ചിത്പുമാൻപ്രകൃതിഭിന്നാത്മകൻഗുണാധാര-
 നല്ലലേക്ഷണൻകരുണാലയൻനാരായണൻ,
 പുതമപീഭാരത്തെത്തിത്തരക്ഷിപ്പാൻമധുരയിൽ
 ഉത്തമനായവസുദേവമന്ദിരത്തിങ്കൽ
 വിഷ്ണുഭക്തിയെപ്പൂണ്ടുവേകീഗർഭസ്ഥനായ്
 കൃഷ്ണനായ്മായാമന്ത്യനായവതരിച്ചീടും;
 വിശ്വകാരിണീവിഷ്ണുമാനയംപ്രജ്ഞിതൻ
 അപുതഭക്തയായനന്ദനന്ദിനീയിങ്കൽ.
 തൽക്ഷണേകമാരിയായുത്ഭവിപ്പതുംകാണാം
 അക്ഷികണ്ഠസ്തംഭാധിപനഗ്രന്ഥനായുംവതും;
 ഭൂനാമരവിദന്ത്രാനാചരന്മാരായ്
 വർത്തിപ്പാനമന്ത്യന്മാർമിക്കതുംമടിയാതെ
 പുതമപീപാലകരായുംപുതമപീദേവകളായും
 പുതമപിയിൽവെപ്പുണ്ഡ്രധകഭോജയാഭവഗോപ-
 സത്തമന്മാരായുംചെന്നൊക്കവേജ്ജനീക്കേണം
 ഉത്തമദ്വൈകുണ്ഠാകസഹായാത്മമായുരുഭേത്യാ.
 പത്മിനീസമാനശീലാംഗഭംഗികൾകല-
 നല്ലലേക്ഷണമാരാമപ്പുരസ്ത്രീകളെല്ലാം
 പരമനാഭനെപ്പരിചരിച്ചുകൊൾവാനായ്തോ-
 ണ്ടുൾപ്രമോദനഗോപസ്ത്രീകളായിരിക്കണം.
 ഇതമെല്ലാമേയോഗംവന്നുകൂടീടുമ്പൊഴും
 തത്തൽതീർന്നത്യാനന്ദംസിദ്ധിക്കുന്നമുക്കെല്ലാം.
 ഭുവ്വഭൂതങ്ങൾഭഗവത്തേജോമഹിമയാ
 നല്ലമായതിഭാരംതീർന്നീടുമവനിക്കും.”
 വിശ്വപ്രഗ്ദ്ധിനീശമുഖ്യമന്ത്രയുദ്ധത്തോടവം
 വിശ്വൈകുണ്ഠായോഗങ്ങളൊക്കയുംഗുഹിപ്പിച്ചു
 സതപരംപരിതീഭാശുമാർന്നിരുവച-
 സ്സതുവിദ്യകൾകൊണ്ടുങ്ങേറ്റമാശ്വസിപ്പിച്ചു
 സത്യലോകത്തെപ്രാപിച്ചീടിനാമ്പിതാമഹൻ
 തത്രതൽസുരാവയംപുക്കാർനിജ്ജനാഭം.
 മുക്കണ്ണൻനിജപരിവാരദാരുങ്ങളോടും
 തൽഗർഭിനിലയനത്തിന്നമെങ്ങുമുണ്ടൊളി.
 പുതമപിരുംപുതമപീസുരാഭൃത്തമോത്തമന്മാരും
 തത്തൽസമാനങ്ങൾതോടുംസപസ്ഥരായുതവിനാർ.
 തൽക്കാലമധുരേശനാകിയയദുത്തമൻ
 ഉൾക്കാമ്പുതെളിഞ്ഞുഴുംശുരസേനാപുന്തൻ
 പുത്രനത്രനംവിഷ്ണുതല്ലനാത്മാരാമൻ
 ഉത്തമൻവസുദേവരുത്ഭവിച്ചതുകാലം
 തല്ലുവികളെല്ലാമുഗ്രസേനജൻകംസൻ
 അല്ലസാരജൻഭോജാധീശപരനടക്കിനാൻ
 തത്രയെവനപരിപൂർണ്ണനാവസുദേവൻ

തദ്വാരാഭവത്തിന്നതൊക്കെയുള്ളിൽവിചാരമുതൽ
 കശ്ശലൻതന്നാലൊരുജാതിയുടൊറ്റതിയി-
 ല്ലപ്പുപേതസാസേവിചിട്ടവനതുകൊണ്ടു
 നിചയംബെന്റുണ്ടൊമിട്ടെന്റവനെന്നാകിൽ
 അപ്പുതസപാമിതന്നെരക്ഷിക്കുന്നതേവയ്ക്ക
 തന്നപത്തനിമമോതേന്റാത്തങ്ങിനെചെല്ലുകാലം
 നിത്യനാമീശാജ്ഞയാലാശുഭഭവകിയായ
 മുഖലീലാംഗിതൻറയെഴുന്നാരംകേണ്ട
 ബലമോദേനകല്യാണാഹോഷത്തോടേചെന്ന
 സമുപരംവിചാരംചെയ്തവിനോടമനിമ
 സത്തനിപോവാൻപുറപ്പെട്ടനിനതുകാലം;
 ദേവകുപ്രസാദിച്ചുസാദരകംസാദിക-
 ഭേവരമൊരുമിച്ചുനൽകിനാൻപൊലിക്കാണം.
 നാമനകളൊരുപോലെചെന്നനിത്തുസ-
 മാനമായ്പുനരീശോധിമരചങ്ങും
 തേരായിരംകാലാർപതിനായിരമിരു-
 ന്ദുദാസികളീശെണ്ണായിരംപശുക്കളും
 ചാരുവണ്ണങ്ങളായപാത്രങ്ങൾപലവിധം
 കാരോരോതരംശയനാസനയാനങ്ങളും
 പാടുകകളുംവിതാനങ്ങളുംമുദ്രികകൾ
 അരുചുപകാരസാധനാത്മങ്ങൾമറ്റും
 മോദേനകൊടുത്തൊടുക്കത്തകംതെളിഞ്ഞുടൻ
 ദാദരഭാരംപൊന്നനൽകിനാനഗ്രസേനൻ.
 സോദരിതന്നിൽസ്നേഹമോമാണഴുകേസൻ
 അരുചലഖിലവാദ്യപുറവാധികളോടും
 സുതമാധവന്ദിസ്തുതിപാകശാസ്ത്രാ-
 ഭ്യാസികളനുപരമ്പരോടുമൊരുമിച്ചു
 മേളമായൊരുതേരംനൽകിനാൻമനസ്സുല്പാ-
 വ്രീളലോചനയ്ക്കുറിപ്പോവതിനവയെല്ലാം
 കേവലംവസുദേവൻതാൻപരിഗ്രഹിച്ചുടൻ
 അവിമോദേനതേരിലേറിനാൻഭാഗ്യാസമം
 ചിന്നെയന്നേരമൊത്തുസാദരിതന്നിൽചിരി-
 നദിച്ചുവളന്നീടുംവാസപ്രചരവശാൽ
 സ്വന്ദനോൽഗതികളിൽഭരിതുകടാതെചിത്താ-
 നപരമായ്മരണമൊത്താൻനടത്തുവെന്നു
 തന്നോവശഗതനായവൻചമട്ടിയും
 സമോദംകലൺടുത്തേറിനാൻകുടത്തേരിൽ.
 രമ്യമാനാനവാദിത്തങ്ങളുംബഹുവിധ-
 നമവിദ്യകളുമദ്യാസമേളനങ്ങളും
 വരദോദയകൃതന്മാർടേന്മാരാലുള്ള
 രമ്യവേഷങ്ങളോടുംനടന്നുമാദംമാദം.
 അന്നേരംദേവാജ്ഞയാലാകാശമാഗ്നിതുകൾ
 നിന്നശരീരിതൻറവാക്കുകൾകേൾക്കായ്കുന്നു:—
 “മനവകംസംവേനൊന്നറിഞ്ഞിരിക്കണം
 ഇന്നൊട്ടൊപായങ്ങളോത്തുകൊള്ളുകപക്ഷെ
 നിന്നുടെസഹോദരിയാമിവർപെറ്റുണ്ടാകും
 നന്ദനനെട്ടാമവനതിമാനുഷൻനിന്നെ

കൊന്നതിന്നീടുമൊരുസംശയമുണ്ടൊരുപി-
ല്ലന്നവനോടുന്നിക്കാവൽല്ലതിന്നേതും”
പിന്നെയുംപുന്നത്തുതന്നെകേവലമുഖം
അന്നുനതരംവിശദസ്സാക്ഷരംശുദ്ധം
കേൾക്കാതോരശരീർവാപ്തമാംശബ്ദമു-
മുൽപന്നംകംസനുള്ളിലേൽക്കയാലതുലം
രാക്ഷസമുപ്താനുടങ്ങിടിനോരജ്ഞാനിത്തൻ
ഇരുകണ്ണേന്ദ്രിയാത്മയാംസോദരിതന്നെപ്രതി
വാചുവാത്സല്യമനന്നേറമർശനാധാരകല-
“ന്നാച്ചുകഴുപ്പുത്തതിവർത്തന്നെബാഹിഷ്കാർത-
ശീശ്വമിസ്സഭയിൽനിന്നെല്ലാതംകാൺകെക്കര (നെ-
വാർക്കിരയാക്കീടുവൻല്ലസംശയമേതും
ഈശ്വരനതുചെയ്തെന്നെന്നോടുന്നിയോഗിച്ച-
താശ്ചതുമിനിക്കതുകൊണ്ടൊരുഭോഷംവരാം.”
ഇതാമാത്മനിമിത്തിച്ചുറച്ചുകല്പിച്ചതി-
സതപരംചമ്മട്ടിതേൽട്ടിൽവെച്ചെഴുനീറു-
ദക്ഷിണകരേണവാളെടുത്തമറേറതുകൊ-
ണ്ടക്ഷണംസഹോദരിതന്നെടെതലമുടി
ചുറ്റിവേഗേനപിടിച്ച്ചുറ്റത്തുക്കിടക്കൊണ്ടു
തെറ്റെന്നുശുഭവിവെടുവാനോണ്ടുവിയൊഴു-
ചിത്തവിഭ്രമംകലനത്തമയായകന്യാ-
രതാചുതരണവാവിട്ടുടനലറിനാർ.
ബലസങ്കടത്തോടമപ്പൊഴുതുളകുണ്ടു
വിദൂതംവസുദേവൻതാനെഴുന്നേറുചെന്നു
ദുഷ്ടനാമവൻതൻററസ്സുപുംവാളുംകൂടെ
പ്പുറട്ടനാപിടിച്ച്ചുറ്റുറുടൻകൊല്ലീടിനാൻ:—
“ചുഞ്ഞടോസഭോ!ഭവാൻത്തരമധർമ്മ-
ശിന്തയുണ്ടൊന്നവകാരമിട്ടല്ലാറില്ലവരും.
സന്തതംതവമർത്യാദാസമിതിഗതികൾക-
ണ്ടന്താബഹുമാനിച്ചീടുന്നുസകലനരം.
ഹന്ത!കേവലമതിന്നന്തരംവതത്തര-
തെന്തിയാതെതുടങ്ങുന്നിതസ്വതയാലെ.
പങ്കജരിപുകലകളങ്കമൊഴിച്ചൊരു
പങ്കമെന്നിയേകീത്തിവലിപ്പിച്ചീടുന്നനി
പെൺകൊലചെയ്യയശോഭംഗത്തെവരുത്തുവാൻ
അംകരിച്ചപ്പോൾമോറമൊറമെയ്യുംകൊല്ലാം!
അന്തമിന്നിനിക്കിവർത്തനെയിന്നിവിടെനി-
ന്നാതകൻതനിക്കുനാർകീടിനാലൊരിക്കലും
സംഭവിക്കുകയില്ലെന്നുള്ളതുവന്നീടുമോ?
ഉത്തപിച്ചവർക്കോമരണമില്ലായെന്നു?
മന്ത്രിവർകേവൽജനിച്ചീടിനാലൊപ്പാർത്തന്ന
മൃത്യുവിൻവരംപ്രാപിച്ചീടുവാരുമെന്നോ,
മദ്ധ്യമവയസികേചിത്തമതിഭവിക്കുന്ന
വൃദ്ധനായാരുമരിച്ചീടുന്നചിവരല്ലാം,
അർക്കമേമരണമില്ലാതവരുലകിതി-
ലോക്കിലിങ്ങൊരുത്തരില്ലെന്നമിക്കതുംപൊല്ലാം,
സുതിയാംകാലംമുതലാദിയാതൊരുതരംനി-

[illegible][illegible]

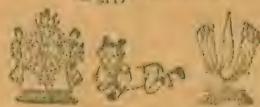
ഞനനാനന്ദംപൂണ്ടുനിങ്ങൾപോകെന്നുചൊന്നാൻ
 ചിന്തയൊഴിഞ്ഞുകേട്ടുസമ്മാനിച്ചതി-
 ചുന്നനിന്ദയാശ്രസനങ്ങൾപ്രശംസിച്ചു
 നന്നാണിതുഭവനെന്നുപ്രമുഖസ്തുതി
 ചൊന്നുകേട്ടതെളിഞ്ഞീടിനഭോജനമുനിൽ
 നിന്നവേഗേനമൃഗേന്ദ്രാസ്യഗയായിങ്ങാശു
 മന്നിഭേദീയമുഗാധാദികയിവചുണ്ണും
 തന്നുടെനോഹരിതന്നെയുമെടുത്തുതൽ-
 സ്വന്ദനേവചുപരിചാർകാദികളോടും
 കന്നിച്ചമരോസ്സവദോഷസംശയത്തോടും
 ചെന്നകംപുക്കുനീഭാഷകാപ്രകാശവുംചെയ്തു
 നന്ദിച്ചുസുനന്ദിനിതനോടുകൂടേന്നും
 കന്ദുവ്വഥാസന്ദർഭാദവാണീടുംകാലം-
 യൗര്യനംപരിപൂർണ്ണമായ് ചമഞ്ഞിരിപ്പൊരു
 ദേവകീദേവിപെററുതുടങ്ങി കാലംതോറും
 വാലന്മാർതമ്മെക്രമാലാറുപേരെയുമൊരു
 ബാലികാകുലമെഹിമാലികാരണത്തേയും
 പെററിതുക്രമാലവളെന്നതിൽമുനിൽതന്നെ
 കററമററുണ്ടായുന്നോർകുന്തന്നെക്കണ്ടു
 തെറെറന്നവസുദേവർകംസനെപ്പേടിപ്പുള്ളിൽ
 പറ്റിനോഴ്ചലോടുംസത്യത്തെമറുമാതെ
 പുതുനെയെടുത്തുകൊണ്ടുണ്ടുപോയ് ചെന്നിടിനാൻ
 ഉത്തമദേവീമുനിൽകാട്ടിനിന്നതനേരം
 തുഷ്ടനായവനുടപട്ടാംഗപ്രമാണംക-
 ണ്ടൊട്ടേറെപ്രസാദിച്ചൊരുഗ്രസേനജനല്ലോ
 പെട്ടെന്നുപൊട്ടിച്ചിരിച്ചിപ്പുമായുംചെയ്താ:-
 “നൊട്ടുമേയേമിനിക്കില്ലവൻതന്നാലേതും
 അപ്പമത്സാദിമുതലുവെന്നല്ലോമുന്നം
 അട്ടേനിന്നശരീരിതന്നെടവാക്യംകേട്ടു
 തൽപ്രബന്ധത്തിനാദ്യനാകിയൊരിന്നെത്താൻ
 ഇല്ലൊഴെത്തിനവധിച്ചിട്ടുനാലുമാങ്ങലാൽ?
 മത്സരോദരിപെററുഭാഷണവാലന്മാരിൽ
 അപ്പമത്സനെന്നുപുനല്ലൊഴെടിയാതെ
 വിദൂതമിനിക്കിങ്ങുതന്നാലുംചൊന്നോരും
 വസനൊഴിപാടലകൊണ്ടുപോയ് വളർത്താലും
 നിശ്ചയംകൊല്ലുന്നില്ലെ നിങ്ങളെകംസൻചൊന്ന-
 തച്ചുമാനസൻകേട്ടയായുമറിയിച്ചു.
 വിശ്വാസംതന്നിങ്ങുളിഞ്ഞൊട്ടുനില്ലെന്നാകിലും
 വിശ്വപ്രസൂതികലനാലയമകംപുക്കു
 ദുരഭിച്ചുകിടന്നതപനിതന്നെയതതു
 തൽക്ഷണേകിടത്തിന്നാനന്ദോടുമുഖമുണർന്നു.
 പിപ്പാടുകംസൻചൊല്ലിവിട്ടതുമറിയിച്ചാൻ
 സുപ്രമോദനവിധിവാസരൂപനാഥ
 നിഗ്നാത്മാനീദേനുകുന്തനായ് വളങ്ങിടും
 ഗർഭനാൽവിധികൃതമാകിയമുഹൂർത്തം
 കീർത്തിമാനെന്നുള്ളതന്നാലുംവിളിച്ചിടർ
 തീർത്തുവാവെന്നുചുരുട്ടിനിന്നതുകാലം

നാരദനൊരുദിനംകംസമന്ദിരംപുക്കു
 കാരണമറിഞ്ഞവനോടുകൂടുംചെയ്തു നിന്നാൻ-
 “കേളെടോസഭോ!തവകീർത്തികേട്ടലകതിൽ
 കേളിപ്പുണ്ടുവരെല്ലാംവിസ്മയിച്ചിരിക്കുന്നു.
 പാകശാസനസഭയ്ക്കിന്നിന്നവസ്ഥക-
 ലാകവേകേട്ടുനിന്നാണാണായ് വന്നതല്ലോ.
 നീയൊരുകാലംധർമ്മക്കണിനവനിയിൽ
 നായകനായ്കംസീയുനിന്നുടെവസ്യക്കളും
 ദാനവപക്ഷത്തിങ്കലുള്ളവരിങ്കെടോ!
 റൗനമിന്നിങ്ങൾക്കുപരാധകാരണംവേ
 ദേവകുടുംചിലരിങ്ങുവന്നുളരായാർവസു-
 ഭവതുംയുദ്ധമുറപ്പിച്ചുപ്രമാണാവന്മാരും
 ദീനനാകിയനന്ദഗോപതമിവരെല്ലാം
 മാനുഷരെനുള്ളതല്ലാതെനീയറിയിയുമോ?
 പൂർവ്വവൈരികളിവരേവതെന്നിനക്കുനി
 പൂർവ്വദേവന്ദുസ്കാമനോമിയാകവനല്ലോ.
 ദ്രുപദായാർമററുള്ളസുരകുടുംവനാ
 സാവ്ഭഭുമതപന്തേടുംതപസ്വഹായ് കുമ്പാരാൽ
 പൂരിതയുതയായമേടിനിതന്നിങ്ങുള്ള
 ഭാരാപഹരണത്തിനാല്ലൊണ്ടുനാരായണൻ
 താനിഹധരണിയിലങ്ങുവതരിച്ചിടും
 യാദവാനപയത്തിങ്കലേതുമേവൈകീടാതെ
 തൽക്കാലേസുരാംഗികൾശക്തരായ് വരുംപുന-
 രക്കാലംദൂർബലതപനിങ്ങൾക്കുതാനേവതും.
 തപൽചിത്താംബുജത്തിങ്കലിപ്രകാരങ്ങളെല്ലാം
 ചർച്ചിച്ചുകൊൾകെന്നതിസ്സീദ്ധഭാവത്തോടുള്ളിൽ
 കശ്ശപന്തന്നെജ്ഞാധിപ്പിച്ചുപ്രമതാമചി
 വിസ്മയംകലൺഴനുള്ളിനാൻമുനീന്ദ്രനും.
 വിശ്വസ്യകസുതോക്തികളിത്തരതന്നിങ്ങുള്ളിൽ
 വിശ്വപ്രസംവതമാറുകേട്ടുടൻവൈരത്താലും
 ചിത്തവിഭ്രമംകലൺത്രയുംക്രോധിച്ചൊരു
 മത്തഹസ്തീന്ദ്രൻമടിച്ചുതന്നിപ്പിടുംവണ്ണം
 സതപരംകുതിച്ചുഴന്നിററുടൻചാടിപ്രതി
 മത്യത്രാനോടിക്കീഴ്ചുതരമകംപുക്കാൻ.
 വിസ്വപതാഭാവംചേന്നുസപസ്ഥരായുരവിടും
 തസ്വപസുവ്വരനെയുംതസ്വഹോദരിയേയും
 പെട്ടെന്നുപിടിച്ചുറമായ് ചങ്ങലയ്ക്കുല-
 ണ്ടിടുടൻനേവെളുത്തീടുവാനയച്ചൊരു
 കുട്ടിയെച്ചുരണങ്ങൾപിടിച്ചുതുക്കിപ്പൊങ്ങി.
 ചൊട്ടുമേമടിയാതെ വട്ടക്കല്ലിന്മേലാശു
 രക്കുപുതലച്ചോറുപൊട്ടിയാരാധിച്ചെടു
 ദിക്കിലുംചിതുമുറന്നൊട്ടുറഞ്ഞസുരാംപോയ്
 വിട്ടുവയയ്ക്കുസമ്മാനിച്ചാൻമഹാപാപി
 കഷ്ടമെന്നതിൽകൂട്ടുപറഞ്ഞാലൊടുങ്ങുമോ?
 പിന്നയുമവർപെററുന്നെന്തെന്നതേവേണ്ടു.
 ദിനയക്തന്മാരാണുപാദംതാഴ്ത്തെയ്യു-

നിത്യ പുണ്യമന്ത്രോടെക്കുചിച്ചുകൊള്ളേണം! വിശ്വപാലനപ്രഭാ! സന്തതം നമസ്തുഭ്യേ. മദ്ധ്യതന്നദാഞ്ചനദഗവന്മയജമ! ഇത്തരം ചെല്ലിസ്തുതിച്ചീടിനോരമരകൾ സുഗന്ധമാർഗ്ഗം പാതഭവം കരയിലിരുത്തും. ഒത്തുനാമനെയെല്ലസത്തമനെന്നിങ്ങിനെ സുതപരമവർകളെല്ലാധാനങ്ങളെല്ലാ നിത്യമിഷ്ടഗുണങ്ങളാലും അത്ഭുതവിചിത്രം ഉത്തമപുരുഷനെത്തന്നുടെകൾക്കായേ ചേർത്തുടൻ ജനിപ്പിപ്പാനാരംഭിച്ചിരിക്കുന്ന കാത്തഴക്കുഴലാളാം ദേവകതന്റെ ജയ ചീത്തഴം ഭക്ത്യോവിളിച്ചീടിനാ “ഓമ്മ! നീതാനോളുകൊടുത്തു നാമൊരു കാര്യമിക്കാലംനാഥം! നിനുടെ ജ്ഞാനത്തിൽ നിനുടെ ജനനാഥൻ വന്നവരിച്ചീടുമി നവതന്നെക്കൊൽവൊന്നുള്ള തകരാരി പൂച്ചവസിക്കുന്നു മനവൻ ഭോജാധിപൻ തന്നെക്കുചിച്ചുകൊൾവാൻ നിന്നെയും നിന്നിൽ നിന്നനന്ദനനിവനെയും തന്നുടെ കയ്യാൽ കാവലചെയ്തിനില്ക്കുന്നു. ദുർന്നയാചാരനതതാൽ തി:ല്ലതും വധി:ച്ചെന്നിയേ പുനരിവതാനടക്കുകയില്ല; നിങ്ങളെക്കുറിച്ചവൻ ചെയ്തിട്ടു ചുവദോ അങ്ങിനെയൊന്നും ഫലിച്ചിടാത്ത” നന്മഗ്രഹം തങ്ങളാലാകും വണ്ണം ചെയ്താലുമാരുചി തിങ്ങിനഭക്ത്യാനമസ്തുരിച്ചാറെല്ലാവരും; ചിങ്ങമാസത്തലസിതാമുചിയിലെയതാ:രങ്ങൾ തങ്ങളിൽ ചേർന്നിരിക്കുന്നതിനാകാമേ പന്നഗശായിപരമ്പരയൻ വസുദേവൻ തന്നുടെ തനയനായ ഭക്തവരാരെ ചെല്ലാൻ മന്ദമെന്നിയെ തുടങ്ങുന്ന ഉപദേശിന: ചന്ദ്രാദിഗ്രഹങ്ങളെല്ലാവരും വേണ്ടും വണ്ണം നിന്നിതങ്ങവതാകാര്യസിദ്ധ്യർത്ഥയതൽ സന്നിദ്ധങ്ങളാകേണമെന്നു പൊയ്ക്കൊടുത്തേ മംഗലമുറുത്തരേവീജയകാവേദമുഗ:നംഗലപ്രസിദ്ധ ചന്ദ്രക്രിയാന്തരേകദേ ദിക്കുകളെല്ലാം പ്രസാദിച്ചതിരയദീപത്ര്യാ ന്നപ്രവാദികൾക്കെളിത്തുമുജാധിച്ചുതരാം, വിദൂരം പൂരാമരാജ്യകാനനനാ:നദ്വദികളാലലംകൃതയാം ധരിത്രിയും ദുരഭരേരദരദനാദയാഗ്രഹഭക്ത: നിങ്ങളെപ്പോലെ ഉള്ളിത്തെയും വിളങ്ങിനാൽ. പുഷ്പരാവയങ്ങളും തൽക്ഷണം തെളിഞ്ഞുള്ള പുഷ്പങ്ങളെല്ലാമൊക്കെ വേവിക്കുവിട്ടു. വൃക്ഷങ്ങൾ തളിർത്തു പൂത്തൊത്തുകായ് നികളാ:ലക്ഷിണായോതെളിത്തെയും പ്രകാശിച്ചു. പക്ഷികൾ മൃഗങ്ങളും ജാത്യാദി ദൈവദൈവി:ത്തൊക്കെ വേതമിൽ കളിപ്പൊന്നിച്ചുമേവീടിനാൽ

[illegible]

© 2001 (0) 100.

വിഷ്ണുവിനെക്കളെല്ലാമൊത്തകീവേശനാനം
 കൃഷ്ണനായേവമവതീർന്നനായതുകാലം
 ശ്ലേഷശൻകലാപരിപൂർണ്ണനായുദിച്ചുട-
 നൊക്കവേജഗൽപശോഭാകർഷിച്ചീടുംവണ്ണം,
 പക്ഷിന്ദ്രുപജനനടവകുണ്ഡലയോടെ
 തൽക്ഷണംശോഭിച്ചിരുന്നതികാവയംതുല്യം.
 അക്ഷണംവസുദേവർവന്നനോക്കീടുന്നേരം
 മതവസ്തവൻതന്നെക്കണ്ടുവിസ്തയപ്പെടുന്നത്.
 പുഷ്പരസകീർതിശബ്ദപുഷ്പരസകീർത്തി
 നിഷ്പൂജയോപരിപ്രസക്തമായ്നില്ക്കുമ്പോലെ.

ഭിന്നവസ്തുവനായനിന്തിവടിമമ
സുന്ദരവായവതിചാറന്തതന്നെക്കൊല്ലം
മേലിലെന്നറിഞ്ഞുനിൽപ്പുവ്ജന്മാരായ്വന്ന
ബാലന്മാരാറുപേരെക്കൊന്നൊടുക്കിനാൻകംസൻ
താനതിമൃഗംവെറുപാപികൾമനഭി-
മാനിത്തങ്ങളെക്കെട്ടിയിട്ടുതൽക്കേന്മാരെ
മുട്ടുമ്പാഴ്ചൊല്ലാനാക്കിവളച്ചാരികളും
വാടാതെതപസ്സുംകൂടാതെകഥിക്കാൻ;
നീയവതരിച്ചതങ്ങറിയുംപൊഴുതുട-
നായുധപാണ്ഡാസ്ത്യാനിടവാൻവരുമല്ലോ
കാരുണ്യംബുധേ!തിരുച്ചുള്ളത്തിലേറീടണം
അത്രയുംഭയംവേണിപ്പൂതുമടകിയാതെ
ത്രാണനംചെയ്യാനാണത്തിക്കുന്നമസ്തുഭ്യം
ബന്ധനംപോലുംശരണംനേർപുനസ്തം.”
ഇങ്ങിനെവസുദേവർതന്നെക്കരനായനായ്
ഇങ്ങവതരിച്ചാതമംഗലപ്രാർത്ഥനയിൽ
തിങ്ങിനാലോട്ടുതൊഴുതതിങ്കൽപുല്ലുനീരും
ചങ്ങലപ്പുണ്ടുനിന്നഭവകിമദംമദം
ചെന്നനിന്നരവിദമദിരാമനവാളൻ
തന്നെത്തന്നെയനായ്മുനിലാമുറകണ്ടു
പൊങ്ങിനോത്യുത്താനന്ദവാരിയധവീണ
മുഖദിനോരുള്ളംകുനിഞ്ഞുള്ളസൽക്കേത്രാചൊന്നാൾ:-
“നാഥ!മാധവ!ജനനായക!ജയജയ!
പാലോജ്വലിലോചന!പാരിമാംഭയാനിധേ!
യാതൊരുപാദംബുജമാദിയായവ്യക്തമാ-
യേത്രമേയറിഞ്ഞുകൂടാതൊരാത്മാനന്ദമായ്
അഭിമല്യാനങ്ങളില്ലാതൊരുപരാപര-
വേദാന്തവാക്യാത്ഭുതമായല്പ്രാബല്യപ്രഭുപമായ്
കാർണ്ണനീനമായവ്യയപരിപൂർണ്ണ-
സാരമായുപനിഷത്ത് അന്നസത്യാനന്ദമായ്
കേവലസ്വയംജ്യോതിരൂപമായത്രപമായ്
ഭാവനാവിദ്യമായെത്രയുംരഹസ്യമായ്
മേവിനസത്താഭാഗ്യാഭിപരബ്രഹ്മ
പാവനപുരാതന വസ്തുതപാതംതന്നിൽ
മോദനേരിച്ചുവരാകിയമാന്മാരേവി
ബോധാനന്ദായഗ്നാഭേദവണ്ണാകാരങ്ങൾ
തേടിനിന്നിരലോകസൃഷ്ടിപാലനലയ
പാഠനചരിതങ്ങളാചരിച്ചീടുന്നതും
മാമകന്ദാശയേനിന്നവതരിച്ചാത
പുരുഷകർമ്മബാധനായ് ചൊഴുത്തൊരു
ഭൂതരില്ലെന്നല്ലോചൊല്ലീടുന്നവേദങ്ങളും
ഭൂതേശാദികളായസർവ്വേശ്വരീന്ദ്രന്മാരും
അങ്ങിനെവിളങ്ങിനനിന്തിവടിയൊഴി-
ഞ്ഞിങ്ങൊരുവസ്തു കാണാനില്ലാരേടത്തുറാഥ!
തങ്ങിനാചരാചരഭൂതങ്ങളാകുന്നതും
അങ്ങിനെകാണായ്വന്നനിന്തിവടിയല്ലോ
നിന്തിവടിലോകഭൂതമാരങ്ങൾ-

ചുന്തമാസ്തുതം ൧൪ താമയോഗൈകൃത്താലെ
സന്തതംമനോഭൂതസമ്പ്രദായതപോപാദി
സന്തസ്തഞ്ചിത്രമാനമായുപനിഷത്ത
സങ്കരണിയംപരമോൽഗതനിശ്ചിന്താപി
പങ്കജോത്സവായുരന്തങ്ങളാംകാലഭ്രമ-
പോങ്ങളാംമോഹിപ്പീടനായാണിതത്,
ബോധരൂപിണിയായമാധാസങ്കല്പത്താലേ;
യാതൊരുകാലംസൃഷ്ടിച്ചെയ്യാനായാരംഭിച്ച
ചേതസാമഹാമായാഭേദിയരൂപിച്ചുപോൾ
മോദമാൻവളംതീക്കിച്ചുവന്നാലോ.
അദിയേഗ്നപാനാനിങ്കനിയുയർത്തിൽ
സേവ്യസേവകഭാവഭേദങ്ങൾതോന്നിച്ചൊരോ
ദിപ്യന്മാക്കുള്ളിൽതെളുത്തീടിനവല്ലഭം
മാനസേസമൃത്സപ്തവേദയിവെന്നാകിയും
ധ്യാനിയായവൻമുതലന്നാമത്തെയുംകൊണ്ടു
താരക്കെല്ലാടുംപോത്തുസംഭവിക്കുന്നു;
ഭീനതയൊഴുത്തൊഴുംപാദഭേദന്മാരെല്ലാം
കാലദീമുകന്മാരായ്സന്നിധിദൈവസൽ-
പാലനപരയണനായനിൻകൃപയാലേ.
ഇങ്ങിനെജഗല്ലരിപാലകനായഭവാൻ
ഇങ്ങിനെഭോജാധിപൻതങ്കലേബുധംകൊണ്ടു
മങ്ങിയിങ്ങൊരുകോണിൽകിടന്നവലയുന്ന-
ത്തങ്ങളെക്കുറിപ്പോടുകൂടിചുറ്റുകൊള്ളണമേ!
മന്നവനതിശ്രമിക്കുന്നപാദോത്തോർത്തുള്ളി-
ലന നഭയംവളന്നീടുന്നജഗല്ലതേ!
നിന്നടെതിരുമുമ്പിൽനിന്നൊരാൻപേടിപ്പതി-
നിന്നവകാശമില്ലെന്നല്ലല്ല!മുറ്റത്തോ
വന്നുപോമല്ലോഭീനയൈത്ര്യയായതുകൊണ്ടും
പിന്നെയങ്ങവലയാകുന്നതെന്നതുകൊണ്ടും
കർമ്മവാസനകൊണ്ടുമിങ്ങിനെചലലയാ-
മെന്നെന്നമാറിനൃതീത്താനന്ദനാൽക്കേണമേ!
കല്യാണപാദ!പരബ്രഹ്മചിന്തയുമുത്ത്!
നിന്മഹാവിപ്ലവപരിഭ്രമമലംകിരം
പ്രത്യക്ഷീകരിക്കരുതിങ്ങിനെയുന്മാരാം
മന്ത്രിന്മാരെല്ലാ മതിഭക്തന്മാക്കകന്മാരിൽ
സുന്ദരപ്രമദചുന്തങ്ങളെമല്ലായിൽജന-
ത്തുൾത്താരിൽചേർത്തവോന്നെക്കൊണ്ടുരത്തിൽ
പുക്കുനിന്നവതരിച്ചീടിനാനെന്നുള്ള ദൈ-
ത്യതപ്രഭുക്കൾചിരിച്ചീടുവാമത്താനിശ്ശരം.
തത്പ്രഭുസ്വങ്ങളൊന്നുംഅന്നിന്തിയതൊക്കി-
യല്ലിക്കുന്നതുംകുമിരിക്കണമേജാനിധേ!”
ഇതഥഭവകീവചനങ്ങൾകേട്ടുഭിന്ദൈക-
വിത്തായജഗന്മന്തൽപുരോഭവിനല്ലും
മാതുരാനന്ദംപതുസ്സാകമാനന്ദംപുണ്ടു
അതുകൊതുക്കുകാക്കിച്ചുതൽക്കെയ്യിടിനാൻ:-
“മാധവനായത്താനിങ്ങിനെനിങ്ങൾക്കോരോ
ബാധകർത്തിപ്പാൻകൊന്നായനിൻമുമ്പംകേൾപ്പിൽ

പൂർവ്വസ്ഥിതിയിൽസ്വായംഭവനാമനാദിന്റെ
പൂർവ്വകാലത്തിങ്കലുണ്ടായൊരുപാപം
മുമ്പായിസുതപസ്സാമഭിപ്രായപതി
ശീലാദിഗുണമേടുംപുഴ്ന്നിയാമെന്നോജ്ഞയാ
സാകമനാപരമമഗ്നനംപൂജകൾചെയ്തു
ശോകമെന്നിയേസുഖിച്ചുങ്ങിനെവാഴുംകാലം;
സാദരംപ്രസാദിച്ചുതാനെൻപ്രത്യക്ഷനാ-
യാദിയിൽപൂർജ്ജശനോടിന്നിനിപ്രജകളെ
സൃഷ്ടിച്ചുതടുങ്ങുണെവൈകാതെപുനരിതി-
സ്സുപമാമമവാക്യംകേട്ടതിന്നൊതമിച്ച
കല്പിച്ചോരളപുതൻചിങ്ങമാലിന്യംനീങ്ങാ-
ത്തല്ലൊഴുതനുകൂലയായതൽപുഴ്ന്നിയോടും
ഭക്തിപൂണ്ടെന്നെച്ചിന്തിച്ചുസംഗങ്ങളെല്ലാം
ക്കൈസ്സന്തുജിചാഹാരാതപഹരിമാദികൾ
സർവ്വംസാദിച്ചുകൊണ്ടുകോതസമഞ്ചല്യം
സർവ്വസർവ്വംപരമാത്മനിസമ്പിച്ഛ
മാനസേന്ദ്രിയങ്ങളുംജയിച്ചുനിത്യംപര-
മാനന്ദാശയാതുസ്സപതമാതത്ത്വപ-
സാധനങ്ങളുമുപശീലിച്ചുനിന്തരം
മാധവനാകുമമല്യാനമോടിതവരം
മേവിനാശാതപന്തിരായിരംദിവ്യഗുണ-
ളാലോലംബഹൃതപോനിപുയോടിളുകാതെ.
അന്നുനിങ്ങളാൽഗ്യാനിച്ഛീടിനത്രപംപോലെ.
വന്നുതാൻപ്രത്യക്ഷനായിടിനേനിത്രപോലെ.
ഇന്നടനഭിമതംചൊല്ലുറിനെന്നിങ്ങിനെ
ചൊന്നതുകേട്ടുവരദാനതല്ലനായ
മല്ലഭതൊഴുതുമനായയാമോഹംകവ-
ന്നിപ്പോഴിക്കാണായുന്നനീയിനിങ്ങെടുംക്കേവം
പുത്രനായവതരിച്ചീടേണമകക്കാമ്പിൽ
ഭക്തിയുംസിദ്ധിക്കേണമെന്നപേക്ഷയുംചൊല്ലി
നില്ക്കുന്നനിങ്ങെടുംക്കുള്ളപുളളഭിതചിന്തയല്ലാ
ക്കവേസാധിക്കുമെന്നിങ്ങിനെവരംതന്നു;
മറഞ്ഞുത്താനുംമേന്മലാലിസുഖംപൂണ്ടു
നിറഞ്ഞരാഗത്തോടേകൊലത്തലിൽ
പിന്നേന്നൊരപൂർവ്വനിതന്നെടൊർത്തിൽനി-
ന്നറിഞ്ഞുസുതപാപംസൃഷ്ടിച്ചുതടുങ്ങിനാൻ.
പിന്നമറെറാതമറാതന്നെടൊലത്തിങ്കൽ
വന്നുകശ്യപപ്രജാപതിയായവന്താനും
പുണ്യശേഷേണജനിച്ഛീടിനാനഭിതിയാം
വിസ്തൃവർമാതാവായാളനാപുഴ്ന്നിയുംചെമ്മേ
തമിലനേന്ദ്രാപ്രാമോദംവതിമാതമേ-
നിൽവല്യാനത്തോടേമേവിനാർനിന്തരം.
അന്നുതാനപേന്ദ്രനായ്ചമഞ്ഞുതനയനായ്
അന്യജനങ്ങളുംതോറുപിന്നെയുമതുപോലെ
നന്ദനന്മാരായുന്നേൻനിങ്ങളെന്മായാവശാൽ
അന്നനുകൂളമെറന്നാരെല്ലാനാളും.
അന്നുതാനേവംപരഭൂതകരുപംകാട്ടി-

ത്തന്നിതാത്മജസ്നേഹംപൂണ്ടുസേവിച്ചുനിത്യം
നിൽവല്യാനത്തോടേമേവിനാർനിന്തരം
കർമ്മബന്ധങ്ങളൊഴിഞ്ഞെന്നോടുകൂടുംവണ്ണം
നിങ്ങളെന്തിനിയൊന്നുചിന്തിക്കുന്നവയെല്ലാം
അങ്ങിനെതന്നെവരുമാനഗ്രഹിക്കുന്നേൻ.
സന്ദേഹമൊഴിഞ്ഞുമനായാസംഭേമങ്ങളും
വന്നുകൂടതതിനിയെന്നുമേനിങ്ങെടുംക്കേറാ
അങ്ങിനെയവയെല്ലാമെങ്കിൽതാനിനിയേതും
മങ്ങാതെകാന്ത്യാബാലവേഷത്തെച്ചമയുന്നേൻ.
ബാലനാസ്തിടിന്നുതാൻകരഞ്ഞുതടുങ്ങുവോർ
കാലംവൈകാതെകംസനറിഞ്ഞുവരുംമുമ്പേ
വേഗത്തോടെടുത്തെന്നെക്കൊണ്ടുപോയമ്പാടിയിൽ
പ്രാഗത്ഭ്യമേറുന്നൊരുനന്ദനാദിനിതന്റെ
ചാരതുകിടത്തിവച്ചുവർപെററുണ്ടായൊരു
ദാരികതന്നെക്കൊണ്ടുപോന്നടനവനിങ്ങ
കോപിച്ചുകൊൽവാൻവരുണേത്രേ കാട്ടിക്കൊൾവി-
പ്രാപിച്ചബന്ധങ്ങളെതല്ലാമെന്നുനിങ്ങളിക്കാണാം.
ദേവപ്രാണകുപ്യന്ദുഭിമാരോടിതമ-
മാവശ്യങ്ങളുമരുൾചെയ്തുമജഗന്നാഥൻ
മോദനകാണായുന്നവൈഷ്ണവരൂപംമറ-
ച്ചാദരാൽശീശൂരവംശംവിട്ടുകാലംകയ്യും
കുടഞ്ഞുകുടഞ്ഞുടന്നോടുകൂടുംകാട്ടി
ക്കിടന്നമന്ദമന്ദംകരഞ്ഞുതടുങ്ങിനാൻ.
പിറന്നയശോഭയിൽനിന്നുമായയുമവ-
ളുറപ്പുംവസ്തുവേദനതന്നെടൊട്ടുംവെല്ല
പകുന്തകാൾചുബാലഭയമെന്നിനിത്തമ്മിൽ
അകന്നീടാതെകണ്ടെന്നുറച്ചാനതിനാലെ
നിറഞ്ഞകൊതുററവത്തോടിനാനുംഭിച്ഛാൻ
അറിഞ്ഞീലേതുംകംസഭേദന്മാർവയെല്ലാം
മറന്നുകിടന്നുടനറങ്ങിപ്പോകകൊണ്ടും
ഉറങ്ങാതിരുന്നവർമറന്നുപോകകൊണ്ടും
തല്ലാലേവസുഭേവർതന്നെടൊക്കുംകൈക്കം
ദാപ്പുഞ്ചിതായകംസൻബാധിച്ചബന്ധങ്ങളും
തെറ്റെന്നുവേർപെട്ടതിസ്വപന്നനാസ്തിനിടിനാൻ
ഉററമേപുനരിതെന്താശ്ചിന്തിരൂപിച്ചാൽ
ഭക്തികൊണ്ടാലികർമ്മപ്രബന്ധങ്ങളെതീർത്തു
മുക്തിനൽകുന്നപിലേശപരനിധോഗത്തെ
കൈക്കൊണ്ടുവർത്തിക്കുന്നഭേതനമറെറൊത്ത
ചക്രനിബന്ധംവേദിതന്നേതുമുഗ്ദ്ധതയേ
നില്ക്കുവയെല്ലാംബാധിച്ചീടിനകവാടങ്ങളും
ക്കവേതൊഴുംതുറന്നകുന്നതാനോതന്നെ
പത്മലോചനനായോർകർതന്നെക്കര-
പത്മത്തിലെടുത്തുകൊണ്ടെന്നുംവസുഭേവർ
സതപരമ്പാടിക്കായ്ക്കൊണ്ടുനുള്ളിച്ഛാനാ-
യെത്രയുംവേഗാൽപുറപ്പെട്ടുടൻനടക്കുന്നോർ
പുണ്യദേശകൃഷ്ണാഭോധരപടവങ്ങളും
തൽക്ഷണേവിതാനിച്ചുവഞ്ചലാലതകളാം

പുഷ്പമാലകളിടകലനംനീളത്തുകി
 പുഷ്പാദിപജ്ജന്യദേവോത്തമനീടാണെഴും
 വിദ്യുൽപുഞ്ജോദ്യുൽപ്രദീപങ്ങൾദീക്ഷകൾതോറും
 സദ്യംചേർത്താകുമേകനീടാലാണെചെന്നകൂട
 മുഖവാദ്യോദോഷങ്ങളുൾപ്രകടിചീട്ടുമ്പോൾ
 വിചുതമെന്നിടമചൊല്ലുപ്പൂർവ്വമുദാജ്ഞം
 ചക്രീന്ദ്രൻചെന്നസാമന്തങ്ങളും പൂതങ്ങളും
 സച്ഛാമാനംപരിചാടനക്രമീഭൂതോൾ
 പുഷ്പപൂഷ്പിയുടെ ചതുപ്പുരാജാതിമുനാം
 മുപ്പത്തുമുപ്പായിരമോടിനൽത്തൊന്മാരും
 മുഖ്യതാപസന്മാരമൊത്തവേദാന്തപ്പാതൾ
 വ്യക്തമായ്തൂങ്ങുകണ്ടു സുപ്തവരങ്ങളുംതപ
 പുഷ്പമോളേനടന്നിടനാർമേളത്തോടും
 പുഷ്പരാക്ഷികളായദേവിമാരോടുംചെമ്മേ.
 ഇത്തരംമഹോത്സവയുക്തനായെഴുന്നള്ളും
 ഉത്തമപുത്രന്മാരൊത്തരംബുജങ്ങളിൽ
 ഭക്തിപൂർവ്വമുത്തരിസപസന്നായ് ചെല്ലുന്നൊരു
 ഭക്തവസലപ്രിയതാനെന്തൊരാധാരം
 മിത്രനന്ദനാതിരംഗത പതഞ്ഞെവതിപ്പു
 തൃത്യാമനസരിച്ചസുവതിനിയോടു
 ചിത്തമോദേനപറഞ്ഞീടിനാ “നവിലൈക
 വിത്തായജഗന്മയൻതന്നെഴുന്നള്ള തിൻ
 സതപംസുശ്ലാശ്ശജയായനീയിനീയില്ലോൾ
 പലതിനൽകീടേണമുത്തമപ്രിയനാഥേ!”
 വിദൂതമതുകേട്ടഭദ്രയാകാളിദിയും
 ഉൾഭവാത്മനാവഴിനൾകിനാൾമേല്പുതുണ്ണും;
 ചിത്രമായതുകണ്ടുചിത്തകൈതുകംകല-
 ന്നത്തീയുമുനയാമുത്തമനാദിയേയും
 പത്മനാഭനെയുംകൊണ്ടുണ്ടുചെന്നമ്പാടിയാം
 പത്മജാനിവാസിതപത്തനമകംപുഷ്പ,
 വിദൂതത്തോടൊസുദേവർതാൻനോക്കുന്നേരം
 തൽവേനാന്തർഹൃദിദപാങ്ങളെല്ലാംചെമ്മേ
 തെറ്റൊന്നുതന്നെകാണായളവകംപുഷ്പ
 കുറമെന്നിയെന്നന്ദനദിനിയശോഭതൻ
 പെറ്റൊട്ടുണ്ടാത്തുനായാഭവേദവംകൊണ്ടു
 പാടിനോയാസ്യംപൂണ്ടുറവരോടുംകൂടി
 ക്ഷോണിയിലീററില്ലത്തവീണവർനീക്കുന്നി
 ഷ്ഠപ്രാണികൾപാലൈകിടുന്നവസരംകണ്ടു
 പാണിയിലിരുനതളീടിനജഗല്ലരി-
 ത്രാണകനാകുന്നൊരുപോതമങ്ങവളുടെ
 ചാരത്തുകിടത്തിത്തൻമാനസതാരികുലും
 പാരിച്ചുകിടക്കുന്നഭാരികാരത്തെയും
 മാറിക്കൊണ്ടിളിട്ടുണ്ടാത്തമഹാറിയത്തെ
 കാനോടുംനീക്കാതെകണ്ടെറിനോരിതട്ടത്ത
 പോതുമ്പോൾമുനംവഴിനൾകിയയുമുനയും
 പാശാതെകൂടെക്കൂട്ടുന്നാലകൂടിടിനാൾ
 ദൈവാനുകൂല്യപരനാകിയവസുദേവർ

ഈവണ്ണമൊരാവിഷ്ണുമായതാംകുമാരിയെ
 കേവലമെടുത്തുകൊണ്ടിങ്ങവന്നകംപുഷ്പ
 ദേവകിയുടെചാരത്താജാകിടത്തിനാൻ
 വൈകാതെപിന്നെച്ചെന്നുതാൻമുനംകിടന്നേരം
 കൈകാൽകൾതളച്ചുപുഷ്പങ്ങളുംതുടങ്ങിനാൻ
 അന്നേരംകവാടങ്ങൾതങ്ങളെനിർമ്മിച്ചുവീച്ചു
 നിന്നിരുമുന്നേല്ലോലൈസന്ദേഹമുണ്ടാകാതെ
 ചിന്മയമഹാകാശാദേവിയുവളെന്റും
 വന്ദേനമംമുഴങ്ങീടുംവണ്ണമാമോഷിച്ഛേറും
 കൂറനുംചെയ്യാളുറങ്ങുന്നവരണമമാ-
 റന്നേരമതുകേട്ടുകംസദൃശ്യന്മാരെല്ലാം
 പെട്ടെന്നുതെട്ടിത്തെറിചീടിനാർപരപര-
 ണ്ണെട്ടുവണങ്ങട്ടുണ്ടാണെന്തിതെന്നറിയാതെ
 വട്ടമിടുകമഴൽപ്പെട്ടവരോടിടച്ചുന
 ടുപ്പുനാംകംസൻമുഖംദൃഷ്ടപാസംഭ്രമത്തോടെ
 സതപംവദന്തി “തേസോദരിപസുദേവ-
 പാരിതാൻപെറ്റൊളിയിട്ടതമിച്ഛോൾതന്നെ,
 നിശ്ചയമുണ്ടെന്തെന്നുമാർകരുതാകേട്ടു
 ഗച്ഛാമോവയംവേണോടതചൊല്ലീടുവാൻ”
 തട്ടുത്തന്നേടേതന്നെചിത്തത്തിലൊത്തിട്ടത്രേ
 വർത്തിച്ചീടുന്നനിത്യമത്യന്തദീപ്യകംസൻ
 ഭൂതന്മാർപറഞ്ഞവർപെറ്റൊളുകേട്ടെന്നുടെ
 മൃത്യുലക്ഷണമതെന്നിങ്ങനെന്നടുങ്ങിന-
 കശുലൻഭോജാധിപനില്ലോളുണ്ടായബാലൻ
 തൽശരീരത്തെശകലിച്ചുകൊണ്ടെന്നെച്ചമ്മേ
 രക്ഷിപ്പുന്നെന്നുള്ളടമുൾക്കാമ്പിപ്പറപ്പിച്ചു
 തൽക്ഷണംപുറപ്പെട്ടുണ്ടുതന്നെകൊണ്ടാൻ.
 ബലപ്പാടകതാരിൽവലിച്ചുവലിച്ചാശു
 പലതിലല്ലേമല്ലേപ്രിയമുന്മയാനാചെയ്തും
 വിദൂതമോടിക്കിഴിച്ചെത്രയുംചിത്തമിത്ത
 ത സ്വസാകിടക്കുന്നസുതികാലയംപുഷ്പ
 നിസ്പപംചെല്ലുന്നോരനീപ്പുറത്തെന്നക്കണ്ടു
 തത്രപുതിയെല്ലേത്തുസതാസംകിടക്കുന്ന
 മുഖാംഗിപസുദേവപതിയുംഭേദിച്ചുള്ളിൽ
 സ്തിലാലാപത്തൊക്കാട്ടിക്കേണെ ചൊല്ലിനാളയ്യോ!—
 “ദൃഢതകാട്ടിടൊല്ലുന്നൊണ്ടെന്തൊരാശ്രയം?
 പൊട്ടിത്താനിന്നിങ്ങനെയെന്നേമഹാശക്തനും?
 മൽസുതന്മാരെല്ലൊന്നൊല്ലാശ്വമടിയാതെ
 നിസ്സേഹംകൊന്നൊക്കുന്നനിഷ്പലമൊട്ടക്കിന-
 ഷ്ഠകുമാരന്മാരതിദിവ്യന്മാരവരെൻറ
 ദുഷ്ടമഹാമതുകുറമല്ലേതുനിന്റെ
 ഇല്ലൊഴിയിനീക്കുണ്ടാത്തുനതില്ലെണ്ണപൈതൃഭേ
 തപൽപ്രിയാത്മജപ്രിയ!ഇത്തരംകൊന്നിടൊലാ,
 ഞാനിന്നില്ലൊരുകയുമില്ലിനിക്കൊട്ടക്കത്ത
 സുരവില്ലെണ്ണപൈതലാൾബാധയുംനിനക്കില്ല.
 ദീനവസലപ്രഭോ!മേജരംനാമ്പ്രതി-
 ദാനമിന്നിതിനെന്നൽകീടമോകൊന്നിടാതെ

ഭോഷമില്ലതുകൊണ്ടെന്നിങ്ങിനെചൊല്ലിക്കര-
 ണത്തെയ്തവരായയോഷമാർകലമണി
 വോരുകകവിചോദിനിയാകിയ കമാരിയെ
 രോകേനമാറിൽചേർത്തുകേഴുമ്പോളവനുള്ളിൽ
 കാതഞ്ചുതുടരാതെരോഷമോടനമയെ
 പാരമച്ചിരികൾഭാഷണങ്ങളെപെയ്ത
 ബാലയെപ്പുനരവർതാനിന്നുകൊടാത്തുപ-
 ലോലചിന്തയാപിടിച്ചുതുടന്നൊന്നിയാതെ
 പരിച്ചുചർമ്മങ്ങളെടുത്തുതലയുതി-
 ച്ചുറത്തുപറപ്പട്ടുകറുത്തുചന്ദനത്തോടും
 തെരിക്കെന്നോടിക്കൊണ്ടുചെന്നവനുകതാരിൽ
 സൂരിച്ചീടാതെതന്നെബീഭേപ്പാനായ്ക്കൊണ്ടാശ്ര-
 ശിരസ്സിന്മീതെപൊങ്ങിപ്പെട്ടുത്തുമുറിയിൽകണ്ട
 പരുത്തവളുളിലപ്പുറത്തുതച്ചീടുവാൻ
 ചുറ്റുറന്നേതത്തപ്പിടിച്ചുകരങ്ങളെ
 വഴുക്കിപ്പുരിചോടുവിത്തുപ്രാപിച്ചൊരു
 ചെറുപ്പെട്ടതലമുറിഭൂമിച്ചുനോക്കുന്നേരം
 കുറുത്തമേഘത്തിനൊരപ്പുനൽകീടിന
 തനപുംബതചതുരധികകരങ്ങളിൽ
 ധനുസ്സംബാണാസിചർമ്മാദികൾസൂര്യനും
 കണ്ടുപേടിച്ചുവിറച്ചിണ്ടൽചുണ്ടരണ്ടതും
 മിണ്ടാതെനില്ക്കുംകംസന്തരണക്കണ്ടകതാരിൽ
 കണ്ണതയൊഴിഞ്ഞഴുതീശപരിമായാഭേവി
 കൊണ്ടാടിപ്പിരിച്ചുചൊല്ലീടിനാർ“ജളപ്രഭോ!
 നീയെന്നെക്കൊൽവാൻതുടങ്ങിടുകനിമിത്തമെ-
 ന്നായതു?നീന്നോടൊത്തൊൻപിഴച്ചിതു?ഭോഷാ!
 ഞാൻനിന്നക്കേത്രംയോഷംചെയ്തതിന്നുള്ളൊരു
 ധനമിജ്ജംതെല്ലാംപാലിപ്പാനുള്ളൊരുതേ.
 നിന്നെക്കൊൽവതിനായിട്ടിന്നോടേത്തുണ്ടല്ലോ
 നന്നുടെപ്പുവശത്വവാകിയനാരായണൻ
 വന്നവതാരംചെയ്തിട്ടുവനാൽനിന്നക്കൊരു
 വന്നീട്ടുംമരണമെന്നാലുനീക്കീടുവാൻ
 നിന്നാചാകുന്നതെല്ലാംചെയ്തില്ലമൊടുക്കത്തു
 കൊന്നീടുമവനോടില്ലാവതുന്നിക്കേതും”
 എന്നല്ലാമതൾചെയ്തനിന്നീട്ടുംമായാഭേവി
 തന്നെക്കണ്ടുപക്ഷകീന്നുഗന്ധവാദി
 സർവ്വദാതാകളുംസ്തുതിച്ചുനമസ്കരി-
 ച്ചാവിശ്വാഭേനസേവിച്ചീടിനാർവഴിപോലെ.
 കേവലംഭക്തപ്രിയയാകിയഭഗവതി
 ഭേവകൾക്കനുഗ്രഹംചെയ്തല്ലോകത്തിങ്കൽ
 ലാഭശനാമുത്താടുമോരോരോവേഷത്തോടും
 ചോരണസേവ്യവർഷാപത്തല്ലാമേതീപ്പാൻ
 മേവിനാർബഹുജനപൂജകൾപരിഹരി-
 ച്ചുവണ്ണമായാഭേവിതാനതൾചെയ്തുകേട്ടും
 മാതാവിൻമഹാപ്രഭാതിരാഭകൾകൊണ്ടു
 ചേതസിഭയംകവന്നുറിനവിചാരത്താൽ
 താനുടനവിടെച്ചെയ്തിടിനദാകൃതി

മാനമെല്ലേരുപിഴയെന്നതോന്നുകയാലെ
 വേഗേനപുനരങ്ങുചെന്നതൽസപസാരായ
 നാഗശാമിനിയേയുംമാരിഷാത്മജനേയും
 പാദപാണികൾബന്ധപ്പെടുത്തഴിച്ചുവി-
 ട്വാദരപൂർവ്വമുതിന്നീവണ്ണചൊല്ലീടിനാൻ:—
 “കഷ്ടമാഹന്തകഷ്ടംനീങ്ങളോടോരോവിധം
 ഭൂഷാകർമ്മങ്ങൾചെയ്തുന്നല്ലോഞാൻബാലാൽതന്നെ.
 രക്ഷസാംവൃത്തിക്കൈക്കൊണ്ടുണ്ടായ ബാലന്മാരെ
 തൽക്ഷണമാറുപേരെത്തച്ചുകൊന്നൊടുക്കിനേൻ.
 കശുപൻമഹാപാപിഞാനുറപ്പിച്ചിതിൽ
 ഭൂശ്ശീലൻജീവതുനതൃന്തംബ്രഹ്മഹത്യാ
 വൃത്തനാമവനില്ലത്തംഗമഹാപാപി
 വൽകനസമജനാഗ്രേസൻസഭോഷകൻ
 കണ്ടാൽകൺകഴുകേണമെന്നെന്നറിഞ്ഞാലു-
 മുണ്ടതിൽവിശേഷിച്ചുമുണ്ടായിട്ടൊരുചിത്രം.
 പണ്ടുണ്ടോപരമാത്മമെന്നിയേഭേവാദികൾ
 കൊണ്ടാടിപ്പുറത്തിട്ടുകേളിമിതിൻകീഴിൽ
 കണ്ടിക്കാർകഴലാളാണെന്നുപണ്ടിവൻവേട്ട
 കൊണ്ടുപോകുമ്പോളരശ്മിതാൻതെരുതെരെ
 രണ്ടുമുനരുചൊല്ലിക്കേട്ടിതങ്ങിവർപെറി-
 ട്ടുണ്ടാകുമെട്ടാനുമാനെന്നമക്കമാരനാൽ
 ഉണ്ടാമേതുതിന്നിക്കെന്നിതുരണ്ടുംഭോഷായ്
 കണ്ടതിപ്രജപൈണ്ണായ്ചമഞ്ഞുമുഖമില്ലാർ.
 ദൈവവാചുങ്ങൾപാമോഷമെന്നോത്തിട്ടത്രേ
 നിവർത്തിച്ചിതുഞാനിത്തരംദാസ്യംങ്ങൾ
 ചെയ്തതുംചെയ്തിട്ടുതുമെല്ലാമീശപരനത്രേ
 സർവ്വതംകർമ്മമെല്ലാമീടുന്നതിത്രേ
 ആതമാരെയുംതത്തൽകർമ്മഭേദങ്ങളൊഴി-
 ണ്തായായിമൊരവസ്തുചെയ്തല്ലോരക്കലും
 ധാതാപുംപുരാകർമ്മോർത്തുകണ്ടതിന്നു
 ഭൂതകന്മാരായ്കുറ്റിച്ചിട്ടുനമുക്കുള്ള
 ഭേദികൾതാത്താൻചെയ്തപുർവ്വകർമ്മങ്ങളൊരാൽ
 ഭേദത്തെതൃജിക്കെന്നുവന്നീടുമതിനോരോ
 റേരയ്ക്കൾമുട്ടെത്തണെങ്കുറ്റിച്ചുവർദ്ധംപരി-
 ഭൂതബാധകളായ്വന്നീട്ടുനമിക്കുന്മാർ
 പാരതിലതിന്നെനീക്കാവതല്ലോത്താമുല-
 ക്കിന്റെയുപിച്ചുകാത്തഴിക്കുന്നാഥന്മാക്കും
 ആകയാൽനിങ്ങൾക്കുണ്ടായ്വന്നബാലന്മാരെല്ലാം
 ഏകനാമെന്നാൽമരിക്കെന്നുണ്ടുവിധിമതം
 കേവലമെന്നാമിങ്ങനെയുടെചൊമ്പാ
 ചാവതിനായിട്ടത്രേഭൂമിയിൽപിറന്നതും.
 തങ്ങളാൽചെയ്യപ്പെട്ടപുണ്യപാപങ്ങളെല്ലാം
 അങ്ങുമിങ്ങുനിന്നാഭവിപ്പാനിജ്ജന്തുകൾ
 തങ്ങളുനന്ദരംതത്തുചിന്തനമാനങ്ങളിൽ
 ഇങ്ങിനെജനിക്കയുംചാകയുംചെയ്യുന്നപോൽ.
 മന്നിടത്തിങ്കൽശരീരങ്ങളില്ലുള്ളിൽചേന്ന
 നിന്നീട്ടുമാഹുതിവേറായിച്ചുമവോളം

മണ്ണുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പാത്രവണ്ണങ്ങളെ
നിന്നുയർത്തി വാത്മാവിനില്ലാത്ത ജീവനാരം
ജീവാത്മാവെന്നു പരമാത്മാവെന്നിതുണ്ടു
കേവലമേകം പരമാനന്ദാഗുതന്മാരം.
ഭേദമേതു മേയില്ലതൊന്നെന്നും പരന്നെന്നും
ഭേദമുള്ള വരത്രേ ഭേദങ്ങൾ ചൊല്ലുന്നതും
സാധുക്കൾക്കു കൈതാരിവില്ലാത്ത ഭേദമൊ-
ദ്ധോധികളു വർണ്ണനാദി ഭൂപദ്ധിമില്ല.
നീതികളിവയെല്ലാമെന്തിനുവളരെത്താ-
ന്നോതീടുന്നതു സച്ചബ്ദോധികളല്ലോ നിങ്ങൾ-
നിങ്ങൾക്കു നായാലമ്പനാത്തൊൻകൊൽകയല്ല
തങ്ങളാൽ ചെയ്യപ്പെട്ട പാപത്തെ വരെല്ലാ
ഇതുവന്നിവിടെയാമ്മാറുടൻ ജനിച്ചുനി-
ന്നാങ്ങിനെത്താൻകൊല്ലേണമെന്നുണ്ടുവിധിമതം.
മുന്നമേപുന്നതോത്തെന്തിനുഭൂഷിക്കുന്നു?
വന്നുകൂട്ടുന്നതനുഭവിക്കുന്നതേവത്ര,
അർക്കമില്ലാന്നും വരത്താവതിന്നുലകതിൽ
താക്കി വെക്കയും മായാതെ വെട്ടുവരുത്തുന്നു.
യോഗ്യമല്ലാത്തതോഹോന്നിങ്ങിനെത്താഞ്ഞെയ്യതു
ഭാഗ്യമല്ലാത്തതുമനറിന്മൊഴ്ചകാഞ്ഞുള്ള
വാന്തയെന്നറിഞ്ഞടങ്ങിപ്പിൻകൂപയാലേ
കാത്തുകൊള്ളുവിൻകനിചാടെന്നെനിന്ത്യാനിങ്ങൾ
പേർത്തുപെന്തവകുറഞ്ഞാത്തനായ് നേത്രാഞ്ചുക്കൾ
വാന്തവാത്തേവംകുറഞ്ഞാർദ്രവാത്മനാചെന്നു
ചിത്തരോകാമർഷാഭ്യമാസ്ഥിതന്മാരാംദേവ-
ക്യാത്മനാമാഭ്യോമംശിഭ്രാമൊരിക്കലേചെന്നു
ചേർത്തുടൻപിടിച്ചുകേണതിരുകനമസ്കരി-
ച്ചാസ്ഥയാകിടക്കുന്നകംസനിൽപ്പൂർത്തെയും
ദേവപുണ്യമൊഴിഞ്ഞെഴുന്നേല്പിച്ചുവസുദേവർ
ഇൾപ്പുണ്യമൊഴിഞ്ഞുചൊല്ലിടിനാൻകനിവോടെ-
“യാതൊന്നുമാവാതായാവാകിയവാനിന്നു
നീതികളുതൽചെയ്തതൊക്കെന്നേതുനാഥാ!
സാധുസമ്മതയുദ്ധ്യസ്തർഭേദങ്ങളില്ല
ബോധവാന്മാരാംദിഗ്ഗുണാനികൾക്കൊരിക്കലും
രാത്രിപഞ്ചാദികളാലോചിക്കുകലന്നി-
ജ്ജ്വാതമനോവേദനാരായകുപ്പന്മാർ,
മായാസംഭവശാൽചെയ്തിട്ടമനീതികൾ
മായാതീതന്മാരിഞ്ഞടങ്ങിക്കൊൾകെന്നത്രേ
വേദാന്തവാക്യോദയാത്മങ്ങളെന്നതുകൊണ്ടു
പ്രപഞ്ചമില്ലതുമ്പോന്നോടിനിക്കല്ലാമായാ
വിലകളത്രേനമ്മെക്കളിപ്പിക്കുന്നതനു-
പാപമീശ്വരൻപരിപാശിതയെന്നുവേണ്ടു.
ദേവകതരളയ്യുംഭാതാവിൻപാദംപിടി-
ച്ചുവണ്ണുവല്ലായ്ചൊല്ലിടിനോളവപ്പോൾ
മാനസേവളന്നുകോപാദികളടക്കിനാൾ
ചെന്നാദിഭാഷങ്ങൾദിഗ്ഗുണാക്കൾക്കുണ്ടായ്തര,
പദങ്ങളൊഴിഞ്ഞവാനുത്തേയന്മാർതെളി-

ഞ്ഞാദരാലയച്ചാർവദോഴ്ചയായ്ചൊല്ലി,
പ്രീതനായവൻചെന്നമന്ദിരമകംപൂക്കു
നീതികളനുക്കുരിച്ചിങ്ങിനെമതവിനാൻ.
അന്നരാത്രിയുമേവംപോയ്ക്കഴിഞ്ഞുപൂടൻ
അന്യവാസനേനിയുസ്സിനിയധപിരിയാതെ
നിന്നീടുത്തൊഴുന്മാക്കെന്നിച്ചുവന്നുനിന്മ-
മുനിലാനന്ദംപൂണ്ടുതൊഴുന്മിച്ഛുന്നേരം
ചെന്നതാൻചസുദേവപതിപെററുണ്ടായ്തന്ന
കന്യകതന്നെക്കൊൽപാനനാമിച്ചതുനേരം
തൻകുഞ്ചിതൻനിന്നുകന്യകവഴിനിച്ഛായ്
പുച്ഛരംപ്രാപിച്ചുനിന്നതളിച്ചെഴുതേട്ടു.
വർത്തമാനപുതനിക്കുണ്ടായവിചാരവും
ചിത്തചാഞ്ചല്യംകലർന്നതാൻപിന്നെച്ചെന്നു
കെട്ടിപ്പിടൻപസുദേവദേവകിമാരെ
വിട്ടുനന്മയിച്ചുവരാതാൻപാഞ്ഞതും
തുഷാരയവർകനിഞ്ഞിപ്പുമായ്ക്കറഞ്ഞതും
പുഷ്പമോദനനിജമന്ദിരംപ്രാപിച്ചതും
കക്കവേപറഞ്ഞരിച്ചിട്ടുവളരുകേട്ടു
മുച്ഛന്മാരാംദേവദൈവകളുമരകൾ
വിസ്മയാത്മനാവിചാരിച്ചുടൻചൊല്ലിടിനാൻ:-
“അസ്തുകമതിന്നുപായമുണ്ടാക്കീടാമല്ലോ.
നിന്തിരുവടിതന്നെക്കൊൽവതിന്നായിട്ടേക-
ന്നതകനായിട്ടുതന്നെങ്ങാനുമെന്നാകിലോ
ചിത്തയന്തതിന്നൊരുപത്തുനാളകുത്തിങ്ങു
സന്തതംഭൂമെപ്പിറന്നുണ്ടായബാലന്മാരേ
നീളവേനടന്നുപേഷിച്ചുനിൻഭൃതന്മാരാം
അളകൾത്തങ്ങളൊക്കെക്കൊന്നൊടുക്കിടവിധയ
കൂടവേയതിലകപ്പെട്ടീടുംതവഹന്താ.
കൂടലർനിന്നക്കമറാതമില്ലല്ലോപിന്നെ.
ദേവകൾസമരഭീരുക്കളാകുന്നതെല്ലാം
ദേവേന്ദ്രൻതവഗുണനാദങ്ങൾകേൾക്കുന്നേരം
ധാവനാചെയ്യുംതിരിഞ്ഞീട്ടുകിലരക്ഷണാൽ
താവകംശസ്ത്രങ്ങളേററത്തകുപുരപ്പുഷ്പ
വാണീടുംപ്രാണയേംപൂണ്ടുവർതന്നെഭവോൻ
വീണടിതൊഴുകിലുമായുധംമുറികിലും
തേഴികിലുംപാരിൽവീണിഹകിടക്കിലും
ചാരവേമുടിയിച്ചിട്ടുകൈക്കിടക്കിലും
അയ്യധപ്രയോഗങ്ങളൊന്നുമേതോന്നാശ്ചി-
ഭീയകതാരിൽകവന്നോടിപ്പോയൊളിക്കിലും
പോരില്ലാൻകളിക്കൊല്ലത്തവർപ്രാപി-
ച്ചുരകത്തെളിഞ്ഞയച്ചീടുമാറാകുന്നനി-
ന്തിയോടിതവർതമ്മില്ലാത്തനേരംപക്ഷ-
പാതചേതസാസുഗുന്ത്രാണകാർണ്ണംശത്രു-
വീരരെച്ചതിക്കയ്യുംചെയ്തില്ലാരിക്കലും;
അതള്ളയുധധർമ്മീലന്മാർനിന്നെല്ലാലെ!
നിന്നുടയച്ചസ്ഥിതിനീതികളിത്രാലകൾ
അനപരംകേട്ടുവെളുമാനുമുൾക്കൊമ്പൻല്ലോ

വേലയുണ്ടല്ലോമഹനമനന്തരം
 ശേഷംകഥകളെന്നാലുംചുരുക്കിത്താൻ
 ദോഷമകുവാണൊട്ടൊട്ടൊല്ലവൻ
 കേട്ടുകൊടുകെങ്കിലനശനാദിക്രമാൽ
 വാട്ടമൊഴിഞ്ഞുതെളിഞ്ഞുവിലങ്ങിന
 പായ്കിവശേഷനാംവിഷ്ണുരാതൻമുഖം
 പാർത്തുമന്ദസ്ഥിതംചെയ്തുകുനിശ്ചരൻ
 നേത്രേന്ദ്രിയാത്മനാംകൃഷ്ണപാദാംബുജം
 ധ്യാതാലയിച്ചുതാൻദ്രമുദാത്മനാ
 ചൊല്ലിനാ“നൈജീലോകേകൈഭോമന്നവ
 ചൊല്ലെഴുംശ്രരാജൻകൊണ്ടുചെന്നാക്കിയ
 പുത്രനെക്കണ്ടുവേററുമുദിതനാ-
 യുത്തമനാകിയനന്ദഗോപാധിപൻ,
 വിപ്രപുത്രരേയുംവിളിപ്പിച്ചുകൊ-
 ണ്ടല്ലോളവർക്കാനങ്ങളുംചെയ്തടൻ,
 സ്വസ്ത്യയനങ്ങൾചെയ്തിപ്പിച്ചുബാലനെ-
 സദ്യഃകളിപ്പിച്ചുപൂർവ്വാഗ്നേതാൻ
 ജാതകർമ്മചെയ്തേവപിതൃപിതൃ-
 ചുരുക്കർമ്മങ്ങളുംചെയ്തടിസാദരം
 മേടിനീദേവാദിസുവിലോകങ്ങൾക്കു-
 മോദനാഭ്യംഗവസ്ത്രാരണാദികൾ
 ഗോധനധാന്യഗുണങ്ങളോരോന്നോരോ-
 ന്നാദരാൽദാനങ്ങൾചെയ്യാനോരോവിധം
 ഭൂസുരസത്തമന്മാരതിദിവ്യരാ-
 യാസുരീഭാവങ്ങളെന്നിയേസന്തതം
 നീതിയോടേപിതൃദേവാഗ്നിതാപസു-
 ജാതിപ്രമുഖപ്രിയങ്കരരായ്മുദാ
 വേദജപംചെയ്തുമേവംകുടുംബികൾ-
 ഷാദരപൂർവ്വംതെളിവോടുപിന്നെയും
 കേവലമന്യോദിതപതിനായിരം
 ഗോവുകൾതന്നുടെശ്രംഗപുരങ്ങളെ
 മേറമരജുതങ്ങൾകെട്ടിനിറത്തോടു
 ചാമീകരാംബരംകൊണ്ടുമുടിമുതം
 പാരാതെരത്തങ്ങളിട്ടതിശോഭകൾ
 ചേരുംകനകകുന്ദങ്ങളുഴുകിയ
 ഹാടകനിമ്മിതദീധിതിതേടിന
 പാടലവണ്ണാംബരങ്ങളാലൊക്കവ
 മുടിസുവണ്ണസുതങ്ങളെക്കൊണ്ടകം
 വാടാതെബന്ധിച്ചുഗോക്കൾകഴുത്തില-
 പ്ലാശങ്ങളുമതുളയെടുത്തോരോ-
 ന്നാശയാനന്ദവേഗേനതാൻനൽകിനാൻ-
 പ്രീതനായേഴുതിലാദികളുംബാഹു-
 ജാതകുതുഹലത്തോടുതാൻനൽകിനാൻ,
 ചേതസാശൈലചാലമനവസുമതീ
 സ്ത്രോതസ്വിനീമഹാസ്ത്രാനങ്ങളെക്കൊണ്ടും,
 ഭൂണോരുപ്രസവാന്തദുരുരുവാ-
 ഭ്യേനസ്സുകളൊഴിഞ്ഞീടുംതപസ്സിനാൽ

മാനസേന്ദ്രങ്ങളുംശുദ്ധമായീടേഴും
 ഹനുമചവിപ്രദേശികദക്ഷിണാ-
 ദാനങ്ങൾകൊണ്ടുംധനാഗമശുദ്ധിയും
 ദീനമൊഴിഞ്ഞുവന്നീടുമസംശയം.
 സന്തോഷകാരണമായുനശ്ശുദ്ധിയും
 സന്തതംവന്നുകൂടീടുന്നിണ്ണയം.
 ചിന്താവിചാരവിജ്ഞാനങ്ങളാലുടൻ
 അന്തഃകരണങ്ങളുംതഥാസന്മയേ
 വ്യക്താവനോദരതകൊണ്ടുണവെഴും
 വിദപാനപൈശമാത്മാനുശുദ്ധിയും.
 വന്നുകൂട്ടുന്നതെന്നോത്തഥനന്ദനം
 അന്നേരമേവദാനങ്ങളെചെയ്തയാൽ.
 വന്ദിതന്മാരായഭൂദേവമണ്ഡലം
 നന്ദിതന്മാരായപ്രസാദിച്ചുടനടൻ
 ചൊല്ലിനോരാശീർവചനങ്ങളുംഗൃഹി-
 ചുല്ലലൊഴിഞ്ഞുകല്യാണമനസ്സനായ്.
 നിഷ്പുംവിധൗസ്മൃതമാഗധവന്ദികൾ
 കക്കവേവന്നുളരായാർസഭാനരേ!
 പണ്ടുള്ളപന്ഥകൾകൊണ്ടുചുരുക്കമായ്
 കൊണ്ടുപുകഴ്ന്നുപാട്ടുംസുതവന്ദികൾ
 കുണ്ഠതതീർത്തരുഭൂതവൃത്തങ്ങളെ-
 കൊണ്ടുപാടീടുവോരന്വഹമനപയേ
 വർത്തിച്ചിരിക്കുന്നപൂർവ്വത്താനങ്ങൾ
 ഉത്സവമുൾക്കൊണ്ടുമാഗധരേവരം
 പണ്ണിച്ചിരിപ്പവരെന്നിവരേവരം
 വന്നുതടങ്ങിനാര്യോസരീതികൾ
 പിന്നെയുംഗായകന്മാർവന്നുപാടിനാർ
 അന്യനമോദേനശ്രംഗചിന്താദികൾ
 മംഗലശബ്ദംകൂമേണതടങ്ങിനാർ
 തുംഗാരവപ്രഭോദ്ധങ്ങളോടുംഭൂതം
 മററുള്ളവാദ്യങ്ങൾഗുത്തങ്ങൾതാളങ്ങൾ
 ഉറുമേളിച്ചുതടങ്ങിനാരേവരം
 ആട്ടമമ്മാനമൊട്ടോരോവിധംകളി
 പാട്ടുംപദങ്ങളെന്നിങ്ങിനെതങ്ങളാൽ
 സാല്യമായുള്ളവിലാസസങ്ങളാൽ
 ബോദ്ധ്യമനുകരിച്ചാരഥസർവതം.
 തൽക്ഷണേലക്ഷ്മീനിവാസമിയന്നതി-
 ലക്ഷണംശോഭകൾചേർന്നാരമ്പാടിയിൽ
 വിപ്രാന്തരാമലചതരവീഥികൾ
 ഏല്പേരുമൻപോടിച്ചുതളിച്ചുടൻ
 പാട്ടുകൾനാനാവിധപ്രമോയവ
 മുട്ടിച്ചിടകലണെങ്ങുമേമേളമായ്
 ദൃഷ്ടികൾക്കോററമനോഹരമായുരി-
 തുഷ്ട്യാവിതാനിച്ചുചിത്രമായതയ്യം
 സൽഗന്ധമേളങ്ങൾവിയിനിരണെഴും
 കൂളരാശികൾകൊണ്ടുതൊടുത്തോരോ
 ശീലസുഗാദ്യങ്ങൾതുക്കിപ്രകരണം-

രഘുമാംഗവ്യവൃദ്ധേന്തതവിദിതം.
ഗോപുരദാരിബാഹിദ്വിശിച്ഛുപും
ഗോപാലർസാലലപജപതാകങ്ങളും.
ചേന്തുകുളിച്ചുപുളിച്ചമരോത്സവ-
വാത്കളുംചേന്തുകോക്കളെയൊക്കവേ
തേച്ചുകഴിക്കിടാക്കളെയുമട-
വാഞ്ഞുഴുംകാളകർത്തമ്മയുംകൂടവേ,
ഗോഷ്ടങ്ങൾതോറുംപൊടിച്ചുള്ളമഞ്ഞളും
കൂട്ടിത്തീലരസംതേച്ചുമേച്ചിടിനാർ.
തങ്ങളുംപിന്നെക്കുളിച്ചുദിഗ്യാംബര-
മങ്ങൾമോദംകലർന്നുതങ്ങളുസാ
സമ്മേളനംചെയ്യുമശംശൈശ്വര്യയിൽപിരി-
ചെയ്തേനിറംചേന്തുകുന്തരിയൊപ്പിച്ചുടൻ.
കെട്ടിപ്പുരിലോട്ടുചെങ്കൽക്കളിക്കുറി-
യിട്ടുചമഞ്ഞുവിളങ്ങിനാരേവരം.
ഗോപാലർഗോപികമാരതിസുന്ദര-
രൂപികളുംനന്ദനന്ദനനാകിയ
ബാലൻജനിച്ചതുകേട്ടുനാശ്രുതൽ-
ക്കാലേമുതിന്നുകാണാനൊരുവെട്ടുടൻ
ബാലത്തങ്ങനികർപ്പോതസമുദവും
ചാലക്കുളിച്ചുദിഗ്യാംബരപാളികൾ
മേളംവരുമാറുടുത്തുകുറിയിട്ടു
പ്രീളാക്ഷിമാർമഷിചേന്തുമിഴികളിൽ
നീലത്തട്ടുതോറൊഴുംപുരിചായൽപ്പൂ
മാലകൾചേന്തുതിരുകിയൊപ്പിച്ചുടൻ
കണ്ഡലഹാരകടകകടിസുത-
മണ്ഡനാഭ്യുജ്ജ്വലംഗങ്ങളൊക്കവേ
രമ്യങ്ങളാക്കിച്ചുരച്ചുളുംപോർമുല-
പ്പൊൻമുകുളദപിതീയാന്തരേസാദരം
കുങ്കുമപങ്കമിഴുകിത്തളിത്തെഴും
പങ്കജസന്ദൂപിമാരവരേവരം
പങ്കേതരാലയമാരാടുതുല്യരായ്
തങ്കൈകളിൽകളിത്താമരപ്പൂവുകൾ
കൈക്കൊണ്ടുചാവെഞ്ചേരിപ്പിച്ചുപോരുന്ന
മൈക്കണ്ണിമാർതങ്ങളെദാസികളാലെ
ദുഃഖാദധിനവനീതഘൃതങ്ങളെ
പ്രത്യേകമൻപിന്നോടുലരിപ്പിച്ചോരോ
പാത്രങ്ങൾതോറുംവാരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുട
നാസ്ഥയാവന്നാരതികൃതകാശയാ.
താത്ത്വ്യതൽമണവാളനാംബാലനെ
നേത്രങ്ങളാലണിത്തൊഴുതുചേതസാ
വാഴ്ത്തിവന്നങ്ങിപ്പുറികനാളെങ്ങളെ-
ക്കാത്തുകൊൾകായുഷ്ണനായിവനെനെല്ലാം
കീർത്തിച്ചുതരമാശികൾതുകിന
കോൽത്തേൻമൊഴികൾനിശാതൈലമുണ്ണിതൻ
ഗൗരത്തിലാമ്മാറുവാരിത്തളിച്ചതി-
പ്രീത്യാമുകന്ദചരിത്രരസങ്ങളും

പാടിക്കളിച്ചുതുടങ്ങിനാരപ്പൊഴു-
താടിക്കഴുത്തീട്ടുമാംഗനമാരുടെ
കേശങ്ങളിൽനിന്നുതുകൾമലർനിര-
കേശവൻതന്നുടെചുഴുംധരണിയിൽ
നീളച്ചിതരിവീണീടുന്നതെയും
മേളംകലർന്നുസുഗന്ധപൂരത്തൊട്ടും.
നാരായണ! ഹരേ! രാമ! ജയജയ-
നാരിമാരേവമാനന്ദപൂർണ്ണാശയാ
നാടകരീതികളാചരിതംവിവേശ
കൂടെത്തുടന്നുഗോപാലബാലാദികൾ.
വേദേചമഞ്ഞുപുറപ്പെട്ടുനിന്നിര-
കൂറായ്ചമഞ്ഞുപാടിക്കളിച്ചിടിനാർ.
മോദേനവെണ്ണകൊണ്ടുറുപലവിധം
അരുദാലാശ്രുപാൽകൊണ്ടുടരക്കയും
ചെയ്താർകളിച്ചുരമിച്ചവർതങ്ങളിൽ
കൈതവമല്ലപറയുന്നതേതുമേ;
ദൈവാനുകൂല്യമിയന്നുവിളങ്ങിന-
ദിവ്യജനോത്തമനാകിയനന്ദനം
പുത്രനുണ്ടായളുവേറാമരോത്സവ-
യുക്തമാക്കീടിനാനൊക്കവേതൽപൂരം
തത്രമഹീസുരരാദികളൊക്കെയും
ഭക്തചാതളിത്തുമേപ്പുവിധൗസാദരം
ചിത്തംതെളിത്തുവാരിക്കൊടുത്തിടിനാ.
രത്നങ്ങളെല്ലാം, പരിചര്യച്ചത്രയും
തുപ്തരായാശ്വർവചനങ്ങൾചെയ്തുകൊ-
ണ്ടുപ്രമോദേനനടന്നാർസമസ്തതം-
വാഴ്ത്തിവന്ദിസ്തുതിപാറകരാദിയാ
വാദ്യപ്രാമാന്യകൾക്കുമുഹൂർത്തുസാ
യോഗ്യമായുള്ളവണ്ണംസകലായ്മങ്ങൾ
അഗ്രഹപൂർവ്വംകൊടുത്തനേകവിധം
നല്ലവണ്ണംവരികെന്നുള്ളഅഗ്രഹം
ചൊല്ലിച്ചുകൊണ്ടാൻതനിക്കുംകലത്തിനും.
കല്യാണിനിയായരോഹിണിയുംകനി-
ത്തല്ലെല്ലൊഴിഞ്ഞുഗുണംവരുമാറോരോ
ധർമ്മാനാദിക്രിയകൾപിഴയാതെ
ചെയ്തതെളിവോടുചെയ്തിരുനീടിനാൾ.
നന്ദാത്മജനായനാരായണൻപരൻ
ഇന്ദിരാവല്ലഭനീന്ദീവരേക്ഷണൻ
പന്നഗശായിപരൻപുരുഷോത്തമൻ
പന്നഗംശാപിനാശനകേതനൻ
വന്നിങ്ങവതരിച്ചിടിനകാരണം
അന്നതുടങ്ങിപ്പിരിയാതെസന്തതം
സന്നിധൗഗോപാലമന്ദിരമാദിയാം
മന്നിടംതന്നിമിങ്ങെല്ലാടവുംസദാ
നിന്നുവിളങ്ങിനാനീന്ദിരാഭേവിതാൽ
എന്നതുകൊണ്ടുഭൂദേവനിവാസികൾ
സർവ്വസ്വൽസമൃദ്ധികരായുവിനാർ

സർവ്വമേററംവിളങ്ങിനാർഭൂമിയും.
 അക്കാലമെങ്ങുംതോറുംപ്രസാദിച്ചു
 തൽക്കാലമൻപൊടുകുടികൊള്ളുവാൻ
 മുഹൂർത്തനാകിയകംസനതാൻമുദാ
 സല്ലരിച്ചീടുംതിരകൊടുത്തിടുവാൻ
 ചെററിനിവൈകരുതിക്കാലമെന്നക-
 മുററുചാരകന്മാരെവിളിച്ചിഹ
 നില്പിനിവിടെയാപത്തുകളെന്നിയേ,
 മൽപ്രയാപ്യമുതെയുംപുറിയെന്നയും
 പതിയേയുംസഖിമാരേയുമെന്നുടെ
 പുത്രരേയുംതപസ്വിയേയുംമുദാ
 രക്ഷിച്ചുകൊൾകെന്നയാത്രയുംചൊല്ലിയ-
 ങ്ങക്ഷണംചെന്നുസേനജനാകിയ-
 ഭൂപനേക്കണ്ടുതൊഴുതതനിശ്ശൈത
 താപമേതുംഭവിയാതെതരംതരം
 പാലിച്ചുകൊൾകയെന്നമിച്ചയാചിച്ചു
 ചാലമതിനെയുംകൊടുത്തുവൈകാതെതാൻ;
 പോരുംവിധാപസുഭവരെക്കണ്ടിങ്ങു
 പോരേണമെന്നുള്ളതോതുമ്മന്ദേതരം
 ചാലവിളങ്ങിനാശുജൻതന്നുടെ
 ചാരുനിലയനാഗ്രായാതനാകിയ
 ഗോപാലനാമനെക്കണ്ടുയടുത്തമൻ
 അപീനസംഭ്രമസ്നേഹാദിതൃതം
 പാരാതെചെന്നതിരരറിഞ്ഞുകൊണ്ടുപോ-
 ന്നാചാഴുകോട്ടസല്ലാപപുഷ്പം
 മോദനചെമ്മേപിടിച്ചിരുത്തിപ്പുന-
 രാദരപുൾക്കൊണ്ടുതാനമിതന്നടൻ
 പ്രേമവർണ്ണനമുദുസ്തിവക്ത്രരായ്
 “മാമാപ്രജ്ഞതിങ്കലിക്കാലമേതുമേ
 ബാധകൂടാതെവസിക്കുന്നിതോതവ
 സ്വാധീനജാതികളേവരുമനപഹം?
 കോമളന്മാരായബാലകന്മാരുമ-
 ങ്ങാമയഹീനവളരുന്നിതോസഭേ!
 ഭോഗധനത്താൽമഹാഭാഗനായന-
 ഭോഗിയാലേററംവയോധികനാകിയ
 കാലംനിനക്കൊരുബാലനങ്ങായതു-
 മൂലമിനിക്കുസുഖമായിതേററവും,
 ഞാനതിഭാഗ്യഹീനൻപുനരെങ്കിലും
 ഞനംതവാത്മജനെനമകെന്നമൽ-
 ചേതസിസങ്കല്പമാകുന്നിതെ”നെല്ലാം
 പ്രീതിയോടെവസുഭവർചൊല്ലുംവിധേ
 നന്ദനമാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടുചൊല്ലിനാൻ:—
 “നന്നായിരിക്കുന്നിതെല്ലാതമനപഹം
 ഇന്നൊരാപത്തുകളേതുംവിശേഷിച്ചു
 വന്നുകണ്ടിലിനിയെന്നെതൊക്കയും
 ദൈവമറിഞ്ഞിരിക്കുന്നിതുസർവ്വവും
 ആവതല്ലല്ലോനമുക്കറിഞ്ഞീടുവാൻ.

എല്ലാംവിധിമതമത്രേവിചാരിക്കി
 ഇല്ലനമാൽവരുത്താവതൊന്നേതുമേ.
 കല്യാണശീലനായുള്ളഭവാനുടെ
 വല്ലഭോകിയഭവകൻതന്നെകൾ
 പെററുവുകിയപൈതങ്ങളെല്ലാ-
 രററമേകംസൻവധിച്ചുകുളഞ്ഞതും
 കേട്ടുനടുങ്ങിനേന്നെന്താവതീശപരൻ
 കാട്ടുകുളികൾസഹിച്ചുകൊൾകെന്നിയേ.
 പിന്നെയിന്നാളൊരുകന്യകതാനിഹ-
 വന്നുവായവർതന്നെയുമെന്നവൻ
 കൊന്നീടുവാനായെടുത്തങ്ങുകൊണ്ടുപോയ്
 ചെന്നുപാറപ്പറഞ്ഞങ്ങുതല്ലീടുവാൻ
 കോപ്പിടുവാപിമുഴുററനളവവർ
 മേല്ലോട്ടുപോയതുംകേട്ടേന്നൊരുത്തം.
 വാല്യകൃകാലത്തിനിയെന്നൊരാശ്രയം
 അന്തിതീർത്തിശപരൻകാത്തുകൊള്ളുറവരം.
 അത്മജബന്ധുക്കളായതുസർവ്വലോ-
 കാത്മകൻതന്നുടെമായാവികൃതികൾ.
 പാത്താലനിത്യമത്രേതുലോമൊക്കെയും
 പ്രാത്ഥിച്ചിറപ്പുതുനല്ലതുനിർണ്ണയം
 മേല്ക്കുമേലിനംസുതളവാകിലും
 അക്കമോടിനവർനന്നായുള്ളതുമോ?
 നീക്കമൊഴിഞ്ഞുവളന്നുവാകിലും
 കേൾക്കുവാനവർനമ്മേഭരിക്കുമോ?
 അക്കറിയാവതീവണ്ണമിരിക്കുന്നോ-
 രാത്മജന്മാരിൽമോഹംവളരുന്നതും
 നീക്കിനിരന്തരമാത്മാപ്പണംചെയ്തു
 വാക്വേദംസമല്ലാശയാസന്തതം.”
 വാത്മകളിങ്ങനെവല്ലവധീശപര-
 നാസർവ്വചൊന്നതുകേട്ടുരാത്മജൻ
 പേയ്തുംചിരിച്ചുചൊല്ലീടിനാനിങ്ങനെ:—
 “വാത്സല്യമുള്ളബന്ധുക്കളെസ്സനിയെ
 കണ്ടുവരോടുള്ളസല്ലാപസംബ്രത്തി-
 ന്നേണ്ടസമമൊന്നുചൊല്ലുവാൻമററു
 കൊണ്ടുതവാഗമനത്തിനെന്മാനസ-
 തങ്ങളിൽവളർത്തുനാനുമെത്രയും.
 കണ്ണതയെന്നിയിങ്ങേടമേവനമു-
 ക്കിങ്ങലൊഴിഞ്ഞിരിക്കായിതന്നുസഭേ!
 ഉണ്ടതിന്നിന്നൊരുദണ്ഡംപ്രജ്ഞിന
 മണ്ടിവിരവോടുപോകനീവേണ്ടതും.
 സന്താപമിങ്ങുവരുത്തുവാനായ്നി-
 പന്മകൾവന്നനുശിച്ചുപോന്തങ്ങളെ
 സങ്കടമേതുംനമുക്കുഭവിക്കയി-
 ല്ലെങ്കിലുമുണ്ടുപ്രജ്ഞതിങ്കലീടെഴും
 ബന്ധുക്കൾബാധപ്രയാദികൾസർവ്വ-
 മന്തികേനാഗ്രാധാതമില്ലാത്തതാൽ
 സംഭ്രമിച്ചീടുവോരിങ്ങുഭോജേന്ദ്രനും

സംഭോഗോപവൃത്തം കിന്നീയനി
സന്തതം ചെന്നാപാമിശ്ചപുരംപുഷ്പം
സന്തതിജാലങ്ങളോടുകൂടിക്കലരും.
ചിന്തയുസംവജഗന്തയനാകിയ
സന്തതാനന്ദാകരൻപരൻമാധവൻ
തവദാംഭോരുഹത്തിങ്കലാമ്മാറുചേ-
ർത്തുവോട്ടുറപ്പിച്ചിരുന്നു കൊൾകെപ്പൊഴും.
പോയാലുമെങ്കിലിനിയങ്ങനീയുമീ-
ത്താനുമൊന്നില്ലാതെടേ മെന്നീദൃശം
മായമൊഴിഞ്ഞുവസുദേവർവാക്കുകേ-
ട്ടായർകോനാശ്രചാദേനിസവിദൂരം
പോകുന്നനേരംനിരൂപിച്ചിതാത്മനി:—
“വ്യാകുലമോടുവസുദേവർചൊല്ലിയ
വാണികൾനേരായിരിക്കുമെങ്ങനെയൊരു-
ദീനതവനകപ്പെട്ടതുമുണ്ടെവമേ!
നാരായണ! പരമാത്മൻ! ജഗന്മയ!
കാരുണ്യന്മാരിയേ! കാത്തുകൊള്ളേണമേ!
ബാലകന്മാരോടുകൂടിക്കലഞ്ഞ്ചേ-
രേലിലു“ മെന്നവനോർത്തെയുംവിലയട
ഭോജാധിപൻനിയോഗേനപലേടവും
വ്യാജേനപത്തനാളുള്ളിലുണ്ടാകിയ
ബാലകന്മാരെത്തിർത്തുകണ്ടാശ്രുതൽ-
കാലവശംഭവിപ്പിച്ചതിനായോരോ
പാപികൾനീളെ നടന്നുതുടങ്ങിനാർ
പാപമറ്റത്തുഗതിവരുത്തിടുവാൻ.
ദാനവജാതികളായവരേവരും
മാനസമൊത്തതിലെത്രയുംമോരയൊ-
പൂതനതാൻതനിക്കൊത്തവണ്ണംപല-
ജാതിവേഷംധരിക്കായവളങ്ങിനെ
നീളെ നടന്നിളപോതങ്ങളെപ്പരി-
ലാളനാശ്ലേഷാദൃശസരണങ്ങളാൽ
വേഗേനകൊന്നുകൊന്നങ്ങിനെപോന്നുവ-
ന്നാഗമക്കാരതലാമാദിനാരായണൻ
ബാലനായുപമന്വാടിയിമ:ങ്ങതി-
ലീലയാചെന്നുപുക്കാർന്നിരുപോരമാം
വേഷംമറച്ചൊരുനാരിമണിയുടെ
വേഷംപരിഗ്രഹിച്ചാരേണങ്ങളും
കാണുന്നവർക്കിമോഹനമായണ
ഞ്ഞെന്നാങ്കമണ്ഡലതുല്യവരനായ്
വാരിളംപോർമുഖമൊട്ടുകളെത്രയും
പാരംകൊതിവരുമാറുചമച്ചതിൽ
കാകോളമാവോളമാശ്രുനിറച്ചതേ-
ച്ചാകാശവൽപരികൽപ്രണിതംബിനി
കോൾമൈലുപുരദിപ്രാബലംകൊണ്ടുട-
ത്താമോദശാലിനിപീണിയുഗളത്തിൽ
കേളീസരോജങ്ങളുംഭമിപ്പിച്ചതി-
ലാളനമേളസുഗന്ധിനിസാദരം

സാരസസംഭവവാഹനമാനസ-
ഹാരിണികൾക്കുകുരിണീകുലത്തിനും.
നാണവരുത്തിവിളങ്ങുമതിമുദ-
യാനേനസാനന്ദമങ്ങചെല്ലുന്നവർ
താനഴകോടുതന്മാനസനാഥനാം
അനകുറ്റുദീപ്തനുവായുവിന
ത്തോവിനെത്തിത്തൊഹന്തവന്നൊരു
പൊൽത്താരിൽമാനിനിയെപ്പോലെതൽക്ഷണം
ചെന്നണയുന്നതുകണ്ടവരേവരും
നിന്നാരിതാരൊരുസുന്ദരിയാമിവർ
വന്നിതങ്ങെന്നതോർത്തങ്ങിനെസർവരും
വന്ദനയാബഹുമാനിച്ചയന്നാം.
സമ്മോദമുൾക്കൊണ്ടുകലേഭ്രമത്തോടു
ചെമ്മേതിരിഞ്ഞുപോകുന്നവരാറെയും
നോക്കാതെബാലകുലസുഗ്രഹിചെന്ന
കാൽക്ഷണംകൊണ്ടുതീടിനാർഗോപുരം.
തത്രപിരിയാതെനിൽക്കുന്നരക്ഷികൾ
എത്രയുംമോഹനരൂപബന്ധിയാമവർ
തൽക്ഷണംവന്നതുകണ്ടുപരിഭ്രമി-
ച്ചൊക്കെയെല്ലാരുപഴിതിരിഞ്ഞീടിനാർ.
തെറ്റൊന്നുചെന്നകംപുക്കാളവളിവർ
കുറമൊഴിഞ്ഞവളെന്നുതോന്നുംവണ്ണം,
മറ്റൊരുചിന്തയുമില്ലവർതന്നെയി-
രറ്റുമുകുന്ദസായുജ്യമടുക്കയാൽ.
പറിമുഴുത്തൊരുവാസനയാതട-
ന്നുറുമുഴുന്നഗോപാലകുലത്തെയും.
ചെററകമേബഹുമാനമൊഴിഞ്ഞുടൻ
കുറങ്ങളെല്ലാമൊഴിഞ്ഞുവിളങ്ങിനാ-
നന്ദഗോപാലയംചെന്നുപുക്കീടിനാർ.
നന്ദവിലാസിനിയായവർകേവലം;
നന്ദനൻതന്നെക്കിടത്തിയരികത്തു
നന്ദിച്ചുകൂടെപ്പിരിയാതിരിക്കുന്നു
ചെന്നുളവുജഗന്നായകനാകിയ
ചെന്നഗശായിപരമപുരുഷൻപരൻ
തന്നുടെചാരത്തുനിന്നുകണ്ടീടിനാർ
അന്നേരമാനന്ദശാലിനീരാമയൻ;
തന്നിലാമ്മാറുതൻതേജോമയങ്ങളെ-
മരണമാക്കിക്കീടിനീടിനാൻമെല്ലവേ.
കണ്ണുകൾരണ്ടുമടച്ചുകനൽക്കട്ട
വെണ്ണീറുകൊണ്ടുമുടിക്കിക്കുറവണ്ണം
ചെമ്മേകിടക്കുംജഗന്നാഥബാലനെ
സമ്മോദമുൾക്കൊണ്ടുകണ്ടൊരുപൂതന
തന്മാനസഗതിവന്നിതെന്നോത്തുടൻ
അമ്മാമലർപ്പെൺമണവാളനതികേ
ചെന്നിരിക്കുന്നപോലേതദാസാദരം
തന്നരികത്തിരുനാശ്രുകുറങ്ങളാൽ
മന്ദമന്ദംതലോടിത്തലോടിപ്രതി-

നാദിച്ചെടുത്തു മടിയിൽ വെച്ചിടുന്നാർ.
ചിന്നതവിട്ടറങ്ങും മിമിരപ്രദനെ
മുന്നിലാമുറയ്ക്കു പഗ്രണ്ഡാശയാ
കണ്ടെടുക്കും വണ്ണമാനന്ദചേതസാ
കൊണ്ടു നേവണ്ണനെ ചുണ്ടെടുക്കുന്നതും
സംഭ്രമത്തോടു പുണർമുകുന്ദകൊ-
ണ്ടൻ പോടും മടിതന്നിൽ വെക്കുന്നതും
കണ്ടിരിക്കുന്ന യശോഭയുമതികേ
കണ്ടിരിക്കും കഴലാളായഴകിയ
രോമിന്നിയുമവരങ്ങിനെ മായയാ
മോഹനവേഷം ധരിച്ചു വിളങ്ങിന
പുതനതന്നെ തെളോമൊരിക്കലും
ചേതസാകണ്ടുകൊണ്ടാടി നിന്നീടിനാർ
പാരം മനോഹരരൂപം കലർന്നും
നാരീമണിജഗന്മോഹിനിയെങ്കിലും
കോളേതെളികടഞ്ഞെറെ നിശിതമാം
വാളുറയിൽ പരിചോടു ചേതം വണ്ണം
ഭാവാരയം കർക്കശതന്നെ മാനസ-
താരതിനോടു കൂടെ പുനരങ്ങിനെ
ബാലനെത്തുമടിതന്നിൽ പച്ചാദരാൽ
ബാലക്കുളർമുഖവായിൽ നൽകിയിനാർ.
വാസുഭവൻ നിജപാണിയുഗമുത്താൽ
വാസവാരതികുലാംഗനതന്നുടെ
വാർമുലക്കോരകമാശ്ചമുകവെ
സാമോദഭാവം നടിച്ച് പിടിച്ചു സർ
കാകോളപങ്കരസത്തേനീക്കിക്കള-
ഞ്ഞാകുതുകേനപാനം തുടങ്ങി നാൻ
മാതാവുതൽമുഖപോലേനിരന്തരം
ഏതും പയസ്സുകർകിട്ടായ്യാവതി-
കോപേന നിദ്രയാമവർത്തനുടെ
ജീവനെക്കൂടെക്കുടിച്ച് തുടങ്ങി നാൻ.
പ്രാണങ്ങളെപ്പരമാത്മാജഗന്മയൻ
പാനം തുടങ്ങിയ പോതസുരാംഗന
വേദനപൂണ്ടാളു നക്രമാലിനി
നാഥനും മേന്മേൽനാകുന്നാടനടൻ
അന്നേരമേറിയസങ്കടം ചൂണ്ടുവർ
ഉണ്ണി!! വിടന്ന ബാലൻമുഖം കോരുവർ
ചെമ്മേ പിടിച്ചുകുറീടും പൊഴുതൻ
അമ്മായികുൻമുറക്കീടിനാനേറവും
വടന്നാഴൽസഹിയാഞ്ഞ സുരാംഗന-
തന്നുടെ നെമിളിച്ചു കൂനീടിനാർ
പിന്നെത്തെളിഞ്ഞു തുടങ്ങി നാർ കേവലം
ഏനല്ല ചെമ്മേ പിരിഞ്ഞു തുടങ്ങി നാർ.
കണ്ണിൻ ചെരിഞ്ഞും കരഞ്ഞും മുഖവിട
ന്നണ്ണിയോടേറെപ്പറഞ്ഞും പദങ്ങളാൽ
മന്നിടം തന്നിലറഞ്ഞും പൊട്ടുന്നനെ
ക്കണ്ണും തുറിച്ചു കലർന്നു വീണീടിനാർ.

പുതനാമോക്ഷം.

വീണുവിനച്ചു രാമങ്ങൾ തോറും ചെറു-
ശോണിതച്ചും പൊടിഞ്ഞാശ്രുതൽപ്രാണനെ
മാധവൻ വായിൽക്കൊടുത്തടങ്ങിയിനാർ
നാഥനും വക്ഷസിയിലതുടങ്ങി നാൻ
മോഹനരൂപയായ് വർത്തനയി-
രാഹന! വേർപിരിഞ്ഞീടും പൊഴുതൻ
പാപമായ്യാപമയ്യാളായി
ഭീഷണരൂപയായ് വന്നു വെണ്ണസാ.
വേദനപൂണ്ടു മറീടിനാനാദയും
മേളിനിതന്നിൽ വീണീടിനാനാദയും
കൂടെക്കലർന്നു ബ്രഹ്മാസുകാഹരതി-
രൂദേവിരയൽ പിടിച്ചിതു മെല്ലവേ
മോഹനിനാദപ്രതിഭാപനീപൂരവും
പാരിൽ പണമുഴങ്ങി നിന്നുതുലോം.
പ്രാണികുലം പ്രളയാധിയിക്കുന്നതാ
മാനസഭിനതപൂണ്ടുണ്ടിയിനാർ.
തൽക്ഷണമിങ്ങനെ ചത്തു മറിഞ്ഞത-
പക്ഷാരിതനുടെ വരുമേറേറകദാ
മുഷ്ടനാകിയവൃതാസുരനിവ
ഷർക്കാരമാരുതമുണ്ടവർത്തനുടെ
വിഗ്രഹം വീണുകിടക്കുന്നതങ്ങതി-
ലും കൈപ്പെട്ടു വാദികൾ സവ്വവും
ചിങ്ങനേ ചേർന്നു ചത്തത്തഴിഞ്ഞു ബാലാൽ
ക്കൈവേകർക്കശയാമവർത്തനുടെ
വക്ത്രസ്രധാംകുന്ദം ഏയോരോകു-
വിക്കോൽകണക്കെയിരിക്കുന്നിതുമതി
വട്ടം തിരണ്ടുകഴിഞ്ഞു നീർവറിയ
പൊട്ടിക്കിണറുകൾ പോലെ മിഴികളും
വിസ്തൃതാഗാധമുദം ജലമററതി-
നൊത്ത ജരരംഗണൽ തിട്ടയാസമം
വസ്ത്രീയം സേതുബന്ധുങ്ങൾ പോലെ പദ-
മന്യങ്ങളുമതി ഭീഷണമെത്രയും.
ദുഷ്ടപാകിടക്കുന്ന പുതനതന്നെടൽ
തുപ്പികവർന്നു ചുറ്റുന്നെത്തൊക്കവേ
തിക്കിത്തിരുന്നിട്ടു ചാലസംവിധം

മൈക്കണ്ണിമാർബാലുലാദിസ്വർഗ്ഗം
ചെന്നനോക്കുവിധനനന്ദനാകിയ
പന്നഗരായിപരൻപുരുഷൻപരൻ
വിന്നതവിട്ടവർത്തനമൊരിക്കലും
തന്നിൽകളിച്ചുകിടക്കയാകുന്നതും
ചെമ്മേതെളിവോടുകണ്ടുപോകും
സമോദമുൾക്കൊണ്ടൊരുമിച്ചുചെന്നു
വാരിയെടുത്തുകൊടുത്തുയരോദയം
ചാരുസരോജമുഖീകരതാർതിൽ
പാരംപരിമിച്ഛാശ്വൽതേടിന-
നാരിമണിനന്ദനദിനിയുമുദാ
നാരായണനെയുംവാണിമുതിന്നുകൊ-
ണ്ടാരാലഴകോടണച്ചുപുൽകിട്ടതും.
പാരതൈപാവനസൽകൃതാണാംപരി-
ചാരകന്മാരോടുകൂടിയൊരുമിച്ചു
നേരേകനിവോടുചെയ്തുടങ്ങിനാർ
ഓരോവിധംപട്ടുവാൽകൊണ്ടുഴിഞ്ഞുടൻ
ഗോമയംതേച്ചുഗോമുതലിങ്ങൊൽ
അമോദമോടുകൂടിപ്പിച്ചുനാഥനെ
ദാദരഭാഗമംശിച്ഛരരിരവും
ദാദരമക്ഷരസ്ഥാപനംചെയ്തഥ
മോദമിയന്നംഗസന്ധികൾക്കൊക്കവേ
സാദരംചേർത്തുബീജന്യാസവുംക്രമാൽ
പാലനത്തിന്നനുഭവതമാർയ്യം
ചാലേസൂരിച്ചുറപ്പിച്ചുനിന്നിടിനാർ
കാലിന്നനിത്യാഭേദിക്കരുത്ത്ചു-
ങ്കാലണിമാറുരുയജ്ഞൻകടിതടം.
പായാദനദിനമച്ഛതനരപ്രീ
വായുതനംജറംഘ്രയംതഥാ
കേശവുനീശന്താസ്സിനൻകണ്ണവും
കേശമഴകിനോടിശ്ചാനനപരം
ചക്രിമുന്ദന്യാദാഗംഗദാപാണിയും
ദക്ഷിണവാമമസിധരനുംമുദാ
രക്ഷിക്കുവാൻപരദരങ്ങൾധരൻ
ശിക്ഷയാടിക്കുകൾനാലുംഗരുഡനും
നിത്യമസിധരനുംമധുവൈരിയും
കത്തഴകോടുപാവിച്ചുകൊൾകെപ്പൊഴും
മുക്കുനാലുംശംഖധാതുരനായനും-
മുൾക്കുനിവോടുമേലേടമുപേന്ദനും
ദുഃഖമൊഴിഞ്ഞുകീഴേടംഘഡയൻ
കൈയെല്ലാട പുരക്ഷിക്കുസന്തതം
പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളെരക്ഷിച്ചുകൊള്ളുക
വഞ്ചനമെന്നിയേകണ്ടുചിത്രകേശനും
കിഞ്ചനസംശയതീർന്നൊലപ്രാണ-
സഞ്ചയംനാരായണൻപരിപാലയേൽ
ശോഭതദീപ്തിപനാകിയമുത്തിതാൻ
ചേതസ്സുയോഗേശപരൻമനസ്സുതദാ

പുരാനിഗർഭസ്ഥനാമ ശപരൻബുദ്ധിയും,
നിശ്ചലാത്മാനംപരമപുരുഷനും,
രക്ഷിച്ചുകൊള്ളുകസ്വകാലംപരൻ
നിഷ്പുളന്താൻകേളിചെയ്തിരിക്കുവിധന
നിത്യസുഖേനഗോവിന്ദനംമാധവൻ
ചിത്തംതെളിഞ്ഞുകിടക്കുപൊഴുതിലും
സദ്യോനടക്കുന്നവിടെവൈകുണ്ഠം
തസ്യസ്ഥിതതകമലാലയാകാനതനും
ഭക്തിസമയേമനസാകനിവോടു
രക്ഷിച്ചുകൊള്ളുകയജ്ഞാഭംസദാ
സത്യസത്വപിസകലകാലോദയ
സദ്യത്തികളിലുംരക്ഷിക്കുസന്തതം.
യക്ഷരക്ഷുപിശാചപ്രേതഗന്ധവ-
യക്ഷിയേങ്കരാപന്ധാരകഭൂത-
പക്ഷിമൃഗനാഗമാരുതഗ്യാബുരാ-
ശ്ശുബ്രബാലഗ്രഹമാതൃകാദ്യാലില-
ദുദ്ദേവതാപീഡകളുമുപദ്രവ
ദുഃഖങ്ങൾദുസ്വപ്നമെന്നിവയൊക്കവേ
വിഷ്ണുസ്മരണനാമോക്തികൾകൊണ്ടുടൻ
തൽക്ഷണംനീങ്ങുമതിനില്ലസംശയം.
പുത്രനീവണ്ണംസഹപരിപാലനം
മതപാപരിചോടുചേർത്തുയരോദയം
തത്സഖിമാരോടൊരുമിച്ചുകൂപ്പുക
വത്സരതന്നെടവക്ഷോജദുഃഖവും
തൃപ്തിവരുമാറുനൽകിപ്പരിമൃദ-
തല്ലേകിടത്തിമരുവിനാളതികേ.
തത്രതദനുവിവോടനന്ദനം
വിഭ്രമത്തോടുവന്നത്തിന്നാനന്ത്യം
ചത്തുകിടക്കുന്നപുതനതന്നെടൽ
ഏതയുംഭീഷണമായ്ക്കണ്ടുകൊതുക-
ചിത്തനായുത്തമനാംവസുദേവർത-
ന്നുകിങ്കളോർത്തടനത്തതംതേടിനാൻ.
വൃത്താന്തമിത്ഥമറിഞ്ഞുപറഞ്ഞതും
ചിത്തമതിദിവ്യനത്രേശ്വരാത്മജൻ
മററിവണ്ണംപറഞ്ഞീടുവാനാവത-
ല്ലററുണർച്ചുള്ളയോഗേശപരനങ്ങവൻ.
നിശ്ചയമെന്നതോത്തോത്തങ്ങതിശയ
വിശ്വാസവാത്സല്യമുക്തനായിട്ടെഴും
ഭൃത്യജനത്തോടുമൊത്തവിളംബിതം
മൃത്യുവേദിച്ചാരുപുതനതന്നെടൽ
വെട്ടിനറുക്കിപ്പരിചോടവയവം
കൈഴരിയാതെവെല്ലേറെചിതകളിൽ
വെച്ചുസംസ്കാരകൃത്യകൾതുടങ്ങിനാൻ
തൽശൂശാസനാഗികൾതോറുമെഴുന്നെഴും
ധൂമകിൽപോലെഗന്ധംകലർന്നതി-
കോമളമായനുവാപിച്ചിതെങ്ങുമേ.
രുന്നമതുവതമല്ലോജഗദ്ഗുഹ-

നന്ദശായിസനാതനൻമാധവൻ
 താനവർത്തനായിതൻകയാവങ്ങളു-
 മേനസ്സുകളാഴിഞ്ഞുശരീരത്തിനും
 കൂടവേവനവർത്തനേപ്രോലത-
 ന്തവേദവെണ്മയ്ക്കുപേദമുണ്ടെങ്കിലും
 ജാതമോദമുലനൽകിമറിക്കയാൽ
 മാതാവിനുള്ള ഗതിവളിച്ചിടിനാർ.
 ചേതസാനിത്വമനുസരിക്കുന്നവ-
 ക്ഷേതാതസൽഗതിവേണ്ടതിനിപ്രഭോ!
 ദേവദേവശ്വരീജഗൽഗുരോ! ദൈവമേ!
 ദേവകീ, സുനോ! ജനാർദ്ദന! ഗോപതേ!
 കാരുണ്യവാരിധേ! കാമഫലപ്രദ!
 നാരായണാപരമാത്മൻ! നമോനമഃ
 മായാമയ! ജഗന്നാഥ! മായാപതേ!
 മായാവര! പരമാനന്ദകേശവ!
 ദീനപ്രിയനായനിനുടെലീലകൾ
 ഞാനോതിരിക്കുതെന്നറിഞ്ഞിടീനേൻ.
 പുതനതന്നടൽ ചൂട്ടുവങ്ങിനെ
 വാതവേഗേനപരന്നോരകിൽമണ്ഡം
 മേളംകലർന്നുണ്ടുദവിച്ചുവരും
 ചീളുന്നതൽസ്ഥലംനോക്കിവന്നിടിനാർ.
 വന്നുചൂഴുന്നമറ്റാജനമുണ്ണിയെ
 ചെന്നുനോക്കുവേണ്ടുധരിച്ചവർ
 സമ്മാനഭാവംനടിചൂട്ടുത്തങ്ങുസാ
 തൻമുലനൽകിമറിച്ചുവാറൊക്കവേ
 നിന്നുപുറവാസികൾവചനങ്ങൾകേ-
 ടെന്നേവിശേഷമേനന്നുനന്നെയും
 വന്നുശിശുവിനെക്കൊന്നിടുവാൻതുനി-
 ഞ്ഞനേരമാത്രാൻതന്നെമറിച്ചതും
 നന്ദജനേയമാപത്തൊഴിഞ്ഞൊറ്റമാ-
 നന്ദമിയന്നുമുക്കുലിലിട്ടതും
 പന്നഗശായിപ്രാൻപുരുഷൻപരൻ
 തന്നുകൊടുത്തുതന്നെയുനിന്നും.
 സന്ദേഹമെന്നിയേനിത്യമുവിദ
 മന്ദിരാകാന്തൻപദാംബുജംമാനസ-
 കികയിങ്കൽകനിവോടുചിന്തിച്ചു
 വണ്ണദേവസ്വയംജ്യോതിരൂപത്തെയും
 ബ്രഹ്മണീവേത്തുവയില്ലിപ്പുറമിനും
 കർമ്മങ്ങൾതന്നുസമർപ്പിച്ചുപൂജയാ
 വദിച്ചിരിക്കുന്നനമ്മുടെനായകൻ
 നന്ദഗോപകുമാരിയൊന്നുമേസങ്കടം
 വന്നുകൂടാപരമാത്മാജഗന്മയൻ
 നന്നായഴകോടുകൾക്കുമേനപരം
 നന്ദനൻതാനുംമറ്റൊരാളുവാൻവൻ
 ധന്യയല്ലോയശോഭാപ്രയാമമയും
 പുണ്യംനമുക്കുമുണ്ടിനിവർത്തനാടെ
 സന്നിധൗനീർപ്പതിന്നെന്നവരേവര

വണ്ണനംചെയ്യുമെഴുത്തുനന്നേവരാം
 ചെന്നുനോക്കുവേണ്ടുധരിച്ചവർ
 നന്ദനംതന്നെനന്നുനന്നുണ്ണിയെ
 ചെന്നുകനിവോടെടുത്തുപുണ്യനാടൻ
 കൽമഷനാശനൻതന്നെമുക്കുന്നുടൻ
 തന്നാനസേനീരൂപിച്ചുനവായങ്ങൾ:-
 “എന്നുടനന്ദനനാലിന്നിനിഷിഖൻ
 തന്നെയുമീശാൻതന്നതെന്നിങ്ങിനെ
 വന്നുനരിച്ചുവേർതിരുന്നവർ
 കൊന്നുകൊരിച്ചുകുളഞ്ഞെന്നമീശാൻ!
 നിന്നുടനായയുതതാതകാര്യം-
 മൊന്നുംനിരൂപിക്കുവില്ലജഗന്മയേ.
 വന്ദേപദംകരുണാനിധേസന്തത-
 മെന്നുടവംശംപരിപാലയപ്രഭോ!”
 എന്നിങ്ങിനെപറഞ്ഞൊത്തജൻതന്നെയും
 അന്നപരംലാളിച്ചുനുകുലയാസമം
 മന്ദിരേനോകുലഗോപാവജാതികൾ-
 കണ്ണുനസ്പർശംവരുത്തിവിളങ്ങിനാൻ.
 ഇങ്ങിനെപുതനാമോക്ഷംകുമാരനും
 മംഗലമുത്തിതൻമായാവികൃതികൾ
 യാതൊരുത്തൻകനിവോടുപറിക്കുതാൻ
 ചേതസിഭക്തികൊണ്ടോക്കുതാൻകേൾക്കുതാൻ
 ചെയ്യുന്നവർക്കുദൂരിതങ്ങൾവേരറ്റു
 ചെയ്യല്ലമോക്ഷംലഭിച്ചുകൂടുംദൃഢം.
 മെയ്യുപറഞ്ഞുപറഞ്ഞതികേവലം
 പഞ്ചുറ്റുപരിചോടടുങ്ങിയിട്ടിരിക്കും-
 ബകവധം.
 കവ്യുണശീലേ! ശുകപ്പെരുതലേ! വരി-
 കല്ലുലല്ലൊമൊഴിഞ്ഞുള്ളംതെളിഞ്ഞുനി
 നല്ലകഥയിനിമേലേടമൻപോട്ടു
 ചൊല്ലുചൊല്ലാക്കുതെളികയില്ലെങ്കിലും
 വല്ലായ്മയില്ലെന്നുക്കുളള പാപങ്ങൾ-
 ളെല്ലാമൊഴിഞ്ഞുപോമില്ലാതസംശയം.
 ചൊല്ലിനാളെന്നതുകേട്ടുകേൾക്കുക.
 നല്ലാർമണികമലാലയാവല്ലഭൻ
 സല്ലീലകൾവസുദേവജനായനാ-
 ളുള്ളവയെല്ലാമറിഞ്ഞുചൊല്ലിടുവാൻ
 കല്പതകോലിനകുപ്രാണവാണികൾ
 വെല്ലമനത്തനമാവതല്ലെങ്കിലും
 മെല്ലെകുമേണവിചാരിച്ചറിഞ്ഞതു
 ചൊല്ലുന്നതുകുറയ്ക്കുകയല്ലെങ്കിൽ
 കേൾക്കേണമെങ്കിലോകേൾപ്പിൻമുളള-
 വാക്കുകൾശ്രീശുകൻചൊന്നതുകേട്ടുകു-
 രിക്കുവഴിഞ്ഞുവരുണൊരുക്കുകയും
 വായു മഹീപതിവ്യാസാത്മജൻപദം
 കൂടിത്തൊഴുതുചൊല്ലിടിനാനാദരാൽ.
 “രാപ്പുകലന്നപരമിങ്ങിനെതാവകം

വാക്യങ്ങളെൻറഗേവൽ ചരിതങ്ങൾ
കേൾക്കുകൊണ്ടേതുമതിവരുന്നീലമേ
മേൽക്കുമേലിന്നാശ്രവണമുതമുതൽ-
സാക്ഷിഭൂതൻകളിവാൽകൾസാശ്രുത
കേൾപ്പതിനെനിമറെന്നിലുമില്ലൊത-
താല്പ്യസക്തിമോക്ഷത്തിനൊന്നസേ.
യാതൊരുമന്ത്രിൻമുക്കുചരിത്രങ്ങൾ
ചേതസിശീലിച്ചിരിപ്പതവനത:-
പുതനായുനുവേണ്ടുന്നതെല്ലാമനു-
ഭൂതങ്ങൾതാനേവിക്കമില്ലന്തരം.
ഭോഗവുംമോക്ഷവുംവന്നുകൂടും
ഭോഗവതപ്രിയനാകയാലനപരം
കേവലമാത്മനാശ്രയികലൻസർ
സേവകന്മാർക്കിലാഷങ്ങൾനൾകിന
ദേവദേവൻപുരുഷോത്തമനമൃതൻ
ദേവകീപുത്രനായെടുപുരുഷ
പുതനായെക്കൊന്നരോഷമനുഷ്ടിച്ചു
പോതലിലാവിവാസങ്ങളെല്ലാമമമ
ജാനസാഗ്രംതെളിഞ്ഞിട്ടുമാറ്റേറമ-
ത്യാനന്ദമോടുകൂടിയതരേണമേ!
മോദാലകംതെളിഞ്ഞേറമപേക്ഷിച്ചു
മേദിനീപാലൻനമസ്സരിക്കുംവിധയ
ശ്രീശ്രകനാരായണനമിയനകം
കേശവൻതങ്കൽസമുച്ചിതങ്ങളെപ്പും
ധാരണയാപറഞ്ഞൊന്നെടോ!മനവി!
നാരായണൻമഹാമായാമഹാമകർ
വേദേതിരിച്ചുറിവാറുംപറവാറും
അരാധ്യമോത്താലതാത്തതെങ്കിലും
കേൾപ്പതിന്നാശ്രവണമുതമുതൽ-
ക്കേൾപ്പാനെടുപ്പുവെണ്ടുന്നതുകൊണ്ടുത്താൻ
താല്പര്യംമാത്രമൊടുമുതക്കിനി
ന്നാത്മനിസംബ്രംവതമാറുചൊല്ലവൻ.
കേൾക്കുകിലംബുജനേത്രവതർ:-
ചാക്കുകലന്യക്ഷമാസാന്തരാവധൗ
വാതിൽപ്പാറ്റാട്ടുമോഷിച്ചനന്ദനും
നീതിയാടേക്കഴിച്ചുനുംബാഹുവിധം
ദാനങ്ങൾഭൂസുവാദിപ്രജകൾക്കതി
മോദേനചെയ്തചെയ്യുണ്ടനിൽക്കുംവിധയ
ശ്രീവാസുദേവൻജനനയനമൃതൻ
ദേവകീസുനജനാദനനാപ്രയൻ
പാലാഴിമാനിനീവല്ലഭനീശപരൻ
നീലാരവിന്ദദവായതലോചനൻ
ദാനവവംശവിനാശനകാരണൻ
അനകദുഷ്ടഭീസുനനിശാമയൻ
വേദാന്തവേദ്യനവേദ്യനരോഷൈക
നാദാന്തരൂപൻനളിനനാരേപരൻ
കാലസ്വരൂപൻകമനീയസുന്ദരൻ

ബാലൻതളിന്നുറക്കംതുടങ്ങിടിനാൻ.
തൽപ്രകാരംതദാകണ്ടുയരോദയ-
മർക്കൻതന്നെക്കിടത്തിവച്ചാദരാൽ
സതപരംവന്നൊരുമിച്ചുബന്ധുക്കളെ
സഖ്യരിച്ചുങ്ങിനെസഞ്ചരിച്ചിടിനാൻ.
അപ്പൊഴുതുഗ്രസേനാത്തമൻതന്നെട
കല്പനയാപെരുമാറുന്നതിലൊരു
ദുഷ്ടരൂറക്കുകലന്നുകുന്ദനാം
കട്ടക്കിടാവുതന്നതിങ്കേമേവിന
ചാട്ടിൽപരിചോടുതനായയാലുതിർ.
കുട്ടിച്ചുട്ടതയോടേറതരിഞ്ഞുടൻ
ശീലമടുത്തുവന്നിടിനാ,നത്തു
സൂക്ഷ്മഗ്രഹിച്ചുപരൻപുരുഷൻപരൻ
ജ്യോതിനായുണന്നവരുന്നേറവും
സംഭ്രമിച്ചെന്നപോലെസതതപ്രതി-
കമ്പംകലന്നിയാശ്രമിച്ചയംകട-
ഞ്ഞുവർകോനേറെത്തെട്ടിക്കരഞ്ഞിടിനാൻ.
തദനുസകലേശപാദപ്രഹരങ്ങളാൽ
ശക്തമുടനച്ചുതങ്ങിപ്പുറപ്പെട്ടിടത്ത
കടുക്കമണിപോലെചിന്നിത്തകർങ്ങിനെ
സ്ഥിതിമിഥിതുന്നകോപ്പാശ്ശകണ്ടത്തിങ്ക
നില്ക്കുന്നഗോപാലജാതികളേവതം
ഉൾക്കുതകുംപൂണ്ടുവിമ്രിച്ചിടിനാൻ.
തത്രനായതതങ്ങൾകേട്ടോടിവ-
ന്നൊര്യുംസംഭ്രമിച്ചുണ്ടുയരോദയം
പുത്രനെസതപരമത്തലൊഴിച്ചെടു-
ത്തത്രനിശാമയനെന്തെന്നറിയാഞ്ഞു,
ബുദ്ധിമേത്തോടുതത്സവിധേകളി-
ച്ചൊത്തിങ്ങുന്നോരുപോതങ്ങളോടത്യാരം
മോദിച്ചുതുകേട്ടുചൊല്ലിനായണ്ണിതൻ-
പാദപ്രഹരങ്ങളേറുചാടങ്ങുസാ
പാരിൽതകർവീണിടുന്നകോപ്പക-
ണ്ടാരാലകനയെപ്പെടുത്തങ്ങളും.
ഇത്തരമേകന്മാരുടെവാക്കുകേ-
ട്ടൊത്തിലതാർക്കമെന്നേരുന്നന്ദനും
വർത്തമാനങ്ങൾകേട്ടോടിവന്നെത്തിനാ-
നത്തൊഴികണ്ടുപറഞ്ഞുയരോദയം:-
“ബാലഗ്രഹപീഡകൊണ്ടിന്നനമ്മുടെ
ബാലൻവണ്ണമനുവേിച്ചുദധം
നമതിൻപ്രതിഹാരങ്ങൾചെയ്യുടൻ
ദീനമൊഴിച്ചുകൊണ്ടോലു”മെന്നിങ്ങനെ.
വല്ലഭേനുടെവാക്കുകൾകേട്ടഥ
വല്ലവാധീശപരനാകിനനന്ദനും
ചൊല്ലെഴുംദിഗ്വമഹീസുരോടതു
ചൊല്ലിനാനപ്രകാരങ്ങൾകേട്ടെത്രയും
നല്ലകല്യാണമതികളുസുയധം-
ല്ലേലഗുതമിച്ചുദിക്കളെന്നിയേ.”

തുവൃസദൃശകളായവേദാന്തികൾ
 എല്ലാരുമൊന്നിച്ചുചിന്തിച്ചുകല്പിച്ചു
 ഭർദ്ദേവതാപീഡനാദികൾസർവ്വവും
 അത്യാപിന്നീങ്ങുമാറുകനാങ്ങുസാ
 ദിസ്സേവതകൾക്കുപുരാണാലികളും
 സദ്യോപിതത്തൽകുമൈരനുഷ്ടിച്ചോരോ
 സിദ്ധൗഷധങ്ങളുമിട്ടുജപിച്ചതി-
 ശുദ്ധകലശാഭിഷേകപൂജയ്ക്കനു-
 മതപാകരൂപരികൽപ്പുസദ്യപ്രധം
 ധൃതപാദരിച്ചുജഗത്തുചമ്പവകം.
 തൽക്രിയാണാമവധൗനാനന്ദബ-
 ഷൈക്കൈക്കനിവോദകുപിനയുമെല്ല
 ദാനങ്ങളുംചെയ്തതെല്ലാംപരിഗ്രഹി-
 ച്ചാനന്ദമൂർക്കുചെന്ന്വെച്ചുചമ്പവും
 ചെയ്തപ്പിന്നെന്തിന്നാർവിപ്രപ്രവാതം
 കൈതവമെന്നിയേമറുളളവർകളും
 പോയൊരുചിതസല്ലക്കരൈക്കുതളി-
 ണ്തായർകോനാലയേശാന്തനായ്ക്കേവിനാൻ.
 ചാടുംപുറൈവചേഞ്ഞൊപ്പിച്ചൊരുമിച്ചു
 കൂടവേസന്നിയൗവെച്ചുഗോപാലതം
 മായയാവന്നിഖണ്ണശകഭാപന.
 നായ്ക്കൈതേയന്മരിച്ചോരനന്തരം
 പിന്നെയുംകംസനയച്ചുവരുനതി-
 ലുന്നതനാംതൃണാവത്തനൊരുദിനം
 വന്നുപ്രജംപുക്കുതന്നുടെദേഹപു-
 മനനമായയാലാശുമാറച്ചവൻ
 സന്നിധിപുകുതരിഞ്ഞുനന്ദാത്മജ-
 മുണ്ണിയെസമ്മോദമൂർക്കുചെന്ന്യയും
 ചെമ്മേപരിചിലാടട്ടത്തുപരിചരി-
 ച്ചമ്മിഞ്ഞിനൽകിനടക്കുദശാന്തരേ
 പാരംകനത്തുതടങ്ങിജഗത്തു-
 കാരണനാംജഗൽകുക്ഷിതിച്ചുടൽ
 ഭാരംമുഴുത്തെടുത്തീടരുതായ്തായ്
 ചാരുതല്ലേകിടത്തിടുവാനായവർ
 നേരേനടന്നതാഞ്ഞുവീഴ്ത്തരം
 പാരിലിരുന്നുനായാണൻതന്നെയും
 വെച്ചുഭവനൈകനായകനാകിയോ-
 രച്യുതൻതന്നെയുംധ്വാനിച്ചൊരിത്തിരി-
 പുത്ഥപിയിലാച്ചാരികണഴ്ന്നിറുത-
 ദപശ്രുപാദമുചുനായ്പോകുംവിധയ
 തെറെറന്നുകാറായ്ചുഴന്നുവന്നുണ്ണിയെ-
 ചുറ്റിയെടുത്തുനടന്നാനസുരനും.
 കാരറ്റപൊടിയുംമുഴുത്തോരിരുട്ടു-
 മോദാരംവളന്നോരിപ്പുറമുഴുക്കും
 ചേർത്തുചുഴിഞ്ഞുചുഴിഞ്ഞുപൊങ്ങിടിനാ-
 നാന്താത്തിനാശനാന്തനെയുങ്കൊണ്ടവൻ.
 തസമയേസകലേശനായ്ക്കേവിന

വത്സനൈക്കൊന്നാഞ്ഞുനന്ദവിലാസിനി
 ദുഃഖിച്ചുവക്ഷസിതാഡിച്ചുപാരിൽവീ-
 ണർക്കനംവിട്ടുകുരഞ്ഞുരുണ്ടിടിനാൾ.
 മറുളളഗോപീജനങ്ങളുംവീണ്ടു-
 ണ്ടുറവനൈച്ചാല്പിവാവിട്ടുലറിനാർ.
 നന്ദനമിന്ദിരാവല്ലഭനാകിയ
 നന്ദനൻതന്നെനമ്പ്രപിച്ചുദുഃഖിച്ചു
 നിന്നാനൊരുമരൂപാവലോലതാ
 തന്നെമറന്നുമോഹിച്ചുയശോഭയും
 മന്നിടംതന്നിൽകിടന്നാർപൊടികൊണ്ടു
 കണ്ണമിഴിച്ചുകൂടാഞ്ഞുഗോപാലതം
 നിന്നാർപരവശപ്പെട്ടുപശുക്കളും
 കന്നുകൾതഞ്ചവെടിഞ്ഞൊരുദിക്കിന
 പെട്ടെന്നുവാലുമയത്തിമണ്ടിടിനാർ
 പെട്ടപാട്ടൊരുപറയാവതിശാശം!
 കപ്പുമേകാററുംചുഴലിയുംപോയുറ-
 ന്തൊട്ടൊട്ടിക്കുകൾകാണായളവോരോ
 കുട്ടുകൾകല്ലുകൾമുട്ടികൾപാറകൾ
 വട്ടപ്പുലകൾപന്ത്രണ്ടുപന്ത്രണ്ടുകൾ
 ചുണ്ണരേനിന്നാങ്ങുവീണ്ടുധരിതൃതിൽ
 അക്ഷണമങ്ങവകണ്ടുഗോപാലതം
 മണ്ടിനാർപേടിചുരണ്ടുസുരേന്ദ്രനും
 കൊണ്ടൽനേവണ്ണനെക്കൊണ്ടുവിരായസാ
 കണ്ടുകൂടാതോളമാശുമേല്ലോട്ടൊരു
 കണ്ണതയെന്നിയേചെന്നതന്നാത്മനി
 ചിന്തിച്ചുകാഴ്ചവെളിച്ചിതെന്നിങ്ങിനെ
 ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടുജ്വലിച്ചതിനാലവൻ
 ചിന്തിച്ചുവുമഹാമഹതാമഹത്
 ചിന്തനീയപ്രസന്നനീരാമയൻ
 സംപ്രതിതത്ത്വതാവീച്ചുഭാരംചാലി-
 ചുവരുന്നെന്തോലോലവലത്തിടിനാൻ.
 തൽക്ഷണമങ്ങൊരുപുത്ഥപീഡരോപമം
 ഉത്തമശ്ലോകനാമകുൻതന്നടൽ
 സതപരമേറംകനത്തുചമഞ്ഞതി-
 ശകതനങ്ങളുതിച്ചിടരുതായ്തായ്

തൃണാവത്താസുരവധം.

വട്ടംതിരിഞ്ഞുതിരിഞ്ഞുഴുന്നവൻ
 കട്ടക്കിടാവിനെവേർപെടുത്തിടുവാൻ
 പെട്ടന്നനേകംതൊഴിലെടുത്തിടിനാൻ
 കെട്ടിപ്പിടിച്ചുപററിടിനാൻബാലകൻ
 കണ്ണാമുറകെമുറകെക്രമേണഭീ-
 കൊണ്ടെന്നപോലെവൈകുണ്ഠപിടിച്ചതു
 കൊണ്ടുവൻവീപ്പുകുടനേരെപുറപ്പെട്ടാ-
 ഞ്ഞിങ്ങൽപൂണ്ടുണ്ടായസങ്കടംകൊണ്ടുകാൽ
 രണ്ടുതലയുംകുടഞ്ഞുകുടഞ്ഞുക-
 തണ്ടിലെഴുമിടർകൊണ്ടുമിഴികളും
 നട്ടുനീശ്ചേഷ്ടനായാശ്രമറിഞ്ഞുകീ
 ഴ്പ്പോട്ടുപോന്നങ്ങിനെവട്ടശ്ശിലയുടെ
 മീതേമലൻമരിച്ചുവീണിടിനാൻ.
 പ്രേതനാഥാനുകമ്പാണമേററങ്ങസാ
 താപസ്യനമരിച്ചുവീഴ്ത്തരം
 പാരിൽവീണിടിനാദാനവന്തന്നുടെ
 മാറിയാമ്മാറുമുക്കുന്ദനാമുണ്ണിയും
 വേറിടാതെപരിചോടുവീണിടിനാൻ
 ചോരയുംചോരമണിഞ്ഞതുകണ്ടുപോ!
 തേരെഭ്രമിച്ചുഗോപീജനംചെന്നുടൻ
 വാരിയെഴുത്തുപുണ്ണമുക്കുന്ദനം-
 ഭാരമോദേനകരഞ്ഞുഴൽതേടിന
 മാതാപുതൻകരതാരിൽവെച്ചിടിനാൻ.
 മാധവൻതന്ത്രിതമേനികണ്ടങ്ങവർ
 മാനസതാരിലെഴുന്നസന്തോഷമെ-
 ന്നാനനമായിരംകൊണ്ടുചൊല്ലാവതോ?
 കേവലമാനന്ദവാരിധിതന്നിൽനി-
 ന്നാപോതുകോളംകളിച്ചിത്തന്നദനം.
 ഗോപാലതപശ്ചമാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടു
 താപമൊഴിഞ്ഞുചൊല്ലിടിനാറെത്രയും
 “പാരമുണ്ടീശ്വരാനുഗ്രഹംനമ്മുടെ
 ചാരുസരോജനയനനാമുണ്ണിയെ
 ചോരനാംദാനവൻവന്നുചുഴലിയാ-
 യാതാലെടുത്തുവ്യോമാന്തമിനവൻ
 നേരേതിരിഞ്ഞിഴഞ്ഞിങ്ങുവന്നിക്കൊട്ടം
 പാറമേൽവീണതകന്നിവൻതന്നുടെ
 മാറിൽകിടന്നൊരുബാലനസങ്കടം
 വരാഞ്ഞതെത്രയുമതുതമല്ലയോ?
 കാരണനായജഗന്മയനീശ്വരൻ
 നാരായണൻപരിപാലിച്ചിതുദൃഢം.
 മായാമയനുടെമായയ്ക്കുതാത-
 കായ്മിപ്പെല്ലാമവർവർതമ്മുടെ
 പൂർവ്വകമ്മോദ്യൽഫലങ്ങൾദാനങ്ങൾചെ-
 യ്തേവരേയുംധർമ്മഗുപിഴയാതെ
 പാലിച്ചുപോതുന്നനാഥൻപദസുതി
 ശീലിച്ചിരിക്കുന്നനമ്മുടെനാഥനാൽ
 കേവലംപണ്ടുചെയ്തോരുസുകൃതമി-

ബാലകൻതന്നെപാലിച്ചതുമിങ്ങെന്ന.
 കേട്ടുകൂടാതെകുറഞ്ഞൊരുവുള്ളി-
 ലുകെകുടക്കിലെപ്പോഴുമെല്ലാവരും
 നാരായണസ്വാമിതന്റെപാദാംബുജ-
 ത്താരിലാരാധിച്ചിരിക്കുമെന്നോമലർ.
 സാദരമെന്നാലവർക്കിലാഷങ്ങൾ
 മോദേനനൽകുമലിലജഗന്മയൻ
 താനതന്നിലുകിളേതു”മെന്നിങ്ങനെ
 മാനസമുറഗോപാലർചൊല്ലുംവിധയ
 സുന്ദരന്മേനിയുംകണ്ടുകണ്ടുള്ളില-
 ത്യാനന്ദമുത്തിയെപ്രാപിച്ചുനന്ദനും.
 മുന്നംവസുദേവർചൊന്നതോത്തങ്ങവൻ
 തന്നെപ്രശംസിച്ചുവണ്ണിച്ചുസന്തതം
 സുന്ദരിയോടുംതന്നയനായ്ക്കേവിനോ-
 രിന്ദിരാവല്ലഭനോടുംമരുവിനാൻ.
 അങ്ങിനെനാലഞ്ചുനാൾകഴിഞ്ഞാരകം
 തിങ്ങിവളന്നൊരുസന്തോഷവാരിയിൽ
 മുങ്ങിമയങ്ങിത്തളന്നയശോഭതാ-
 നംഗനായുള്ളമുക്കുന്ദനാമുണ്ണിയെ
 തന്മടിതന്നിൽവച്ചാദരപൂർവ്വകം
 ചെമ്മേമുലയുംകൊടുത്തിരിക്കുവിധയ
 കല്പപ്പനാശിനിയാമവളെനുകൻ
 നിമ്ബലനെന്നുതേറ്റിച്ചിരിച്ചിടിനാൻ.
 അപ്പൊഴ്ത്തംബുജമന്ദിരാവല്ലഭൻ
 ഉല്ലാസനേത്രമാവരാധിതൻ
 ഭക്തപ്രിയൻപരമേശ്വരനച്യുതൻ
 മുക്തിപ്രദൻമുനിവൃന്ദനക്ഷേപിതൻ
 ശക്തിയുക്തൻശരണാഗതവത്സലൻ
 ശേഷപരാക്രമമതുലനവ്യയൻ
 നിഷ്പ്രഭകൻനിരാതകൻനിരപമൻ
 നിഷ്പ്രഭൻനിഷ്പ്രിയൻനിത്യൻനിരഞ്ജനൻ
 നിമ്ബലൻനിമ്ബമൻജനനാശാപഹൻ
 സന്മയൻചിന്മയൻശാന്തൻഭയാപഹൻ
 ബ്രഹ്മാത്മകൻവിവിഞ്ചാടികളിച്ചിതൻ
 ജ്വലഗനായകശായപ്രഭൻപുമാൻ
 കർമ്മമാധാരരൂപിച്ചുണാത്തകൻ
 ജന്മിനാമാതയിരായജഗന്മയൻ
 ധർമ്മണവിശ്വരക്ഷാശിരഃസുദേവൻ
 തന്മകനായ്കളുംപൂക്കുനദാത്മജൻ
 സമ്മോദമുൾക്കലന്നമ്മതന്നാശയ-
 മുവിന്ദിക്കുമുദ്രമുദ്രാസാധയ
 കോട്ടവായിട്ടുതന്നാൽത്താരിലാമ്മാറ
 കാട്ടിക്കൊടുത്തസമസ്തലോകങ്ങളും
 കണ്ടാളവർധരാചക്രവർമ്മേതവും
 കണ്ണതയെന്നിയേമേറ്റംഗിരികളും
 സന്തതമുള്ളവനങ്ങൾനദികളും
 അന്തർമുദാജലരാശികൾപൂരവും

ഭീഷണമർത്ത്യഭരതലനദികളും
 ഭീഷണമർത്ത്യഭരതലനദികളും
 പാതാളവുംജഗൽകന്ദനവകളും
 പേതാളഭൂതപിശാചാദിയാനവും
 മാനുഷവേഷതിയുഗ്മാതികളേയും
 നാനാചരാചരജാതികൾതമ്മെയും
 ദേവേന്ദ്രവഹ്നിധർമ്മാദിദിക്പാലക-
 ദേവതമാരെയുംമാശാന്തരങ്ങളും
 നാകപോകത്തഴുംനാകീകൾതമ്മെയും
 ആകാശചക്രഗതികൾദേവങ്ങളും
 ജ്യോതിസ്സപര്യപങ്ങളുംതാരകങ്ങളും
 ആദിത്യചന്ദ്രഗ്രഹാദികൾതമ്മെയും
 കണ്ടുവിറച്ചുവിറച്ചുടൻകൊൾമയി-
 കൊണ്ടുതൻകണ്ണുകൾനടുമടുച്ചവൾ
 കൊണ്ടുതൻനേവണ്ണനാമെന്നുകീശപരൻ
 തണ്ടലർമാനിനീവല്ലെന്നെന്നക-
 തണ്ടിപ്പറച്ചതുസഭാംകൊണ്ടുതഴും
 കണ്ണതകൊണ്ടുമറച്ചിതുമായയും
 സന്തതമെന്നകുന്നെന്നാഴിത്തീർപ്പൊരു
 ചിന്തയുമങ്ങവൾക്കിങ്ങിനെനിത്യവും
 ചെന്താമരാക്ഷനാംപുത്രനെക്കണ്ടുക-
 ങ്ങത്തമുദാവസിഷ്ണനാളൊരുദിനം
 പണ്ടേയടുക്കലാചാത്രനായുള്ളവ-
 ളങ്ങളല്ലൊഗുഹ്യമുനീന്ദ്രവനോടു
 കണ്ടുപറഞ്ഞുവസുദേവർതാനയ-
 ചിങ്ങലൊഴിഞ്ഞുവിളങ്ങുംമുനീശപരൻ
 താനങ്ങുനന്ദഗോപാലയംപൂക്കള-
 വാനായർകോനവനെക്കണ്ടുസാദരം
 വാഗ്ദാനചെന്നങ്ങുടനതൽശരദുകൊ-
 ണ്ടാഗമിച്ചവയംപൂക്കുസവിപുതം
 ഭദ്രപീഠോപരിവെച്ചുപാദാംബുജം
 ഭദ്രാത്മനാകഴുകിപ്പിച്ചുതജ്ജവം
 മൌലൈധരിച്ചാർഭദേഹനാശ്വീണടൻ
 കാമിനിയീക്ഷൽനമസ്സുരീച്ചീടിനാൻ.
 മാധവബുദ്ധ്യോപനരെയ്നിററതി-
 പ്രീതനായുമാമുനിയെത്തൊഴുതങ്ങിനെ
 ചൊല്ലിനാ“നല്ലലിൽവീണ്ടുപുണ്യമമ
 നല്ലതുമേന്മേൽപരുത്തുവാനായ്മുദാ
 കല്യാണവാരിധിയാവോനിങ്ങഴു-
 നുള്ളിയമൂലംപവിത്രനായേനാറം”
 ഇങ്ങനെയുള്ളദിവ്യാത്മാക്കളാകിയ
 നിങ്ങൾചിലർതെളിവോടെയുണ്ടായിൽ
 പിന്നെയിവിടെയുള്ളാപത്തുകളൊഴി-
 ണ്തനപരംനല്ലതുവന്നുകൂടുംദുഃഖം.
 നിത്യമത്യന്തശരണാഗതനായ
 ഭക്ത്യന്മുഖ്യനെദത്തമനാത്ത്വ
 ചൊല്ലുന്നചെറൊരുദേവകീല്ലെന്നത-

ങ്ങുത്താരിലാമ്മാനുഗ്രഹിക്കേണമേ;
 നിഗ്രഹാനുഗ്രഹശക്തരാംബ്രഹ്മണ-
 മുഖ്യരത്രേസർവ്വജ്ഞികൾക്കൊക്കെയും
 നിശ്ചയമീശപരൻതാനുമവെക്കുഴു-
 മിച്ചുറങ്ങാരിയായ്നില്ക്കുന്നസന്തതം.
 സത്യപ്രതിജ്ഞനാകുംവോന്നെന്നാകി-
 ലുത്തമനായസർവ്വജ്ഞനെന്നാകയാൽ
 ചിത്തേകഴിഞ്ഞതുംമേലിൽപരനതും
 വർത്തമാനങ്ങളുമൊക്കെനിരന്തരം
 കണ്ടുതെളിഞ്ഞിരിക്കുംവേദോക്തവ-
 മുണ്ടുമുഹൂർത്തമട്ടത്തെയ്തിൽനാമുട
 ബാലകന്മാർക്കിരുവകൾമഴകോടു
 കാലംകളയാതെന്നാമകുറണങ്ങൾ
 ചെയ്തതളേണംവിശേഷിച്ചവരുടെ
 ജാതകവുംവിചാരിച്ചുതൽചെയ്യേണം”
 മോദംകലൻവണ്ണംപശുപാധിപ-
 നാദരപൂർവ്വിനിതനായെയത്രയും
 ഭക്ത്യതൊഴുതണത്തിച്ചതുകേട്ടത-
 ദപശ്ചാരവിദമാലോക്യമന്ദസ്മിതം
 കൃതപാവസുദേവർരവനസ്സംഗതി
 മതപാമറച്ചുതൽചെയ്തിതുഗുഹ്യം:—
 “നന്നാനിന്നാനീചൊന്നതുചിതമി-
 തെന്നുള്ളിലുംമടിയില്ലതിനേതുമേ-
 നിന്നുടെവാഞ്ചരിതമേവമനുസരി-
 ക്കെന്നുവന്നാലതിനങ്ങൊരുദണ്ഡവും
 ചെയ്തേപ്പുനതെത്തെന്നുംതെളിവിന്നോ-
 ടുബതന്നോപറഞ്ഞിട്ടുവൻകേൾക്കുനീ.
 ഞാനിപ്പൊഴിയവനിന്നുകുതുമലാൽ
 ഞനമുടനഭിധാനംവളിക്കിലോ
 മാനസേകംസനുസംശയമായ്ത-
 മാനകുടാദുഭിഭേവകീപുത്രനെ
 താനിങ്ങുടൻകടത്തീടിനാനെന്നഭി
 മാനിതനിഷ്ക്കളിലുണ്ടല്ലോമുന്നമേ
 ശങ്ക,സഹോദരപെററതെട്ടാമതു
 പെൺകിടാവായതുമനശരീരിതാൻ
 ചൊന്നതസത്യമാവാറാണിമിത്തമി-
 ള്ലെന്നുള്ള ചാഞ്ചല്യമുൾക്കൊണ്ടുവൻ
 തന്നുടെഭക്ത്യഗണത്തെയെങ്ങുനട-
 നനോപയണംചെയ്തതിനയച്ചീടിനാൻ.
 ചെന്നവർനീളെനടന്നശക്തക്കളെ-
 ക്കൊന്നുതടങ്ങിനാനെന്നതിലുള്ളവർ
 വന്നാചിലർമരിച്ചാരിവിടത്തിൽനി-
 നെന്നതിൻമൂലമെന്നെന്നറിയാത്തവര
 തന്നുള്ളിലിഷ്ടപ്രസംഗതിചേന്നതും
 ഇന്നഴകോടുഞാനിങ്ങെന്നസാദരം
 നാമകുറണമന്വോടുചെയ്താമുടൻ
 തുമവരുമവനില്ലാക്കുസംശയം”

പ്രേമകവൻവണ്ണമുറിഞ്ഞോത്തമ-
 നാമയംതീർത്തടപെയ്യുകേട്ടെഴും
 പ്രീതിയോടാശുഗോപാലകനായകൻ
 ചേതസാചിത്തതുടൻമസാദരം.
 വീണതോഴുതണത്തിച്ചാ"നതടപെയ്യ
 വാണികൾസൂക്ഷ്മിപ്പീഡലെന്നാകിലും
 ചൊല്ലാമുപായമൊന്നാരുമറിയാതെ
 മെല്ലവേനാമൊരുമിച്ചുവിവിധതമാം
 കവ്യാണമന്ദിരംപൂജചിത്രപ്രിയ-
 യെല്ലാമേചെയ്യുകേട്ടേനാമങ്ങളും
 ബാലകന്മാർക്കുവിധിച്ചുമോദിച്ചുന-
 ള്ചതയോടുടനാശീർവ്വചനവും
 ചെയ്തരുളീടുകവേണവോനതി-
 ന്വീതേന്ദ്രപാശത്തെയുണ്ടാക്കയില്ലേതുമേ."
 കേവലമേവംപശുപാലകാധിപ
 ഗോധുകൾകേട്ടുണർവേറിനാർഗ്ഗനം
 പാരംപ്രസാദിച്ചുനവദിച്ചിടിനാൻ
 നേരേപുനരതവണ്ണംവരത്തുവാൻ
 തന്നേതനിക്കകത്താൽകൊതിയുള്ള-
 തന്നേരമങ്ങിനെനന്ദപചസ്സകൾ
 കേട്ടതികെഴുതുകുംപൂണ്ടുതാൻമുന്നമേ
 വാട്ടമൊഴിഞ്ഞുകല്പിച്ചുമുഹൂർത്തഗേ
 നീക്കമൊഴിഞ്ഞതിനാഹന്തവേണ്ടതു.
 ഞാക്കിമററാരുമൊരുത്തരറിയാതെ
 പേയ്ത്തുമറച്ചൊരുമിച്ചുശുഭോദയം
 പാശ്തഗണേശസമ്പ്രീന്യർമ്മാദിയാം
 കർമ്മങ്ങൾചെയ്തസുതന്മാരെയുംധരി-
 ച്ചമ്മമാരിങ്ങുവഴികെന്നുരച്ചുതാൻ
 നന്ദനമായിരിക്കുവിയൊരോറിണി-
 നന്ദനത്തന്നെയുംകൊണ്ടുവന്നിടിനാൻ.
 തദനമുഹൂർത്തികിലവർനന്ദനത്തന്നെയും
 തതുകൊണ്ടാനിപ്പൂർവ്വധൗമത്യനം
 പ്രണയതരഹൃദയമൊടുമവാസലശേഷവും
 പ്രീത്യാതെളിവോടു നൂക്കിച്ചരുളിനാൻ.
 "ഇവനഖിലജനനയനമനതരഗാത്രനാ-
 യെയുയംസുന്ദരനായ്തരംനിണ്ണയം"
 സതതമുടനതുകരുതിവിരവിക്കൊടുമോനാം
 സപ്തമാനെന്നാമംവിധിച്ചിടിനാൻ.
 കരുണാതതിവരിമിഴികൾകലമതിനനൽകുവോൻ
 കാമപാലാപ്യതല്പാശാണാലുള്ളവൻ
 പുനരിനിയുദ്ധിനഖിലജനികളതിൽവെച്ചുസം-
 പൂണ്ണബലനായകൻകൈമന്നാകയാൽ
 കനിവിനൊടുബലനിതിവിശേഷഭദ്രാപ്യയും
 കല്പിച്ചിതയുമല്ലകേളനപഹം
 യജ്ഞനനിതിലകുവർത്തമിലേതാനുമൊ.
 നോറമയക്കിൽനിരത്തുമെന്നുള്ളതും
 സുപദിമുഹൂർത്തവർകളകമാകർഷണാകൃതേ.

സ്തകർഷണാപ്യയുണ്ടായ്തരം"പുരാ.
 നിന്മകൃതജനനിജനാദരഗതിലിലയും
 നിർല്പീനചേതസാവച്ചുരച്ചുവൻ
 സരസതരമവദ"ദിനിനിന്മകൃതകാരണാൽ
 സംജാതകളേററുണ്ടായ്തരംമല്ലേമേൽ"
 മുനിവരനമിതിവിവിധതരമരിയരാമനാം
 മുത്തവൻനാമങ്ങൾകല്പിച്ചുനന്തരം,
 വന്നയശോഭമകനെയുംകൊണ്ടുടൻ.
 നാമകരണം.

അന്നോരമുണ്ണിയെക്കണ്ടുനൊമുനി
 കണ്ണിബകൊണ്ടുകുന്നതന്മാനസ
 കണ്ണികാമല്യേകരുതിയുറച്ചുടൻ
 നന്ദനോടേററമാനന്ദംകലൺഴും
 മന്ദസ്ഥിതത്തോടുകൂടവെചൊല്ലിനാൻ: —
 "നിന്മകനായുളനായവനിന്നതി
 നിന്മലൻധർമ്മപരായണനെത്രയും
 മുന്നമേയുള്ളവനന്നുപാലന-
 ത്തിന്നുപലവണ്ണമായ് ചമഞ്ഞീടുവോൻ
 ചെമ്മേകൃതയുഗത്തിൽവിശദമാന്"
 നിന്മലൻത്രേതായുരേകങ്കുമായോ
 സമ്മോദമോടതിശ്ശാമളാകാരമാ-
 യുന്മേഷമുൾക്കലൻദപാപരത്തിലും
 നിന്നാനടനൊരുകുണ്ണനായുംകലി-
 തനിലവയറിഞ്ഞിന്നാമത്തെയും
 കൃണ്ണനെനിടിക്കെന്താൻവിധിച്ചെന്നൊരു
 തൃണ്ണയാപണ്ടുചിസുദേവർത്തനാടെ
 പുത്രനായ്നുള്ളനായാന്നൊരിക്കല-
 ങ്ങത്രതല്പാശാണകൊണ്ടുകൊണ്ടും
 വാസുദേവാപ്യയുംകൂടെയുണ്ടായ്തരം

വാസവാദ്യോപിമസമ്മതമായെടോ!
 മേലിലതിമാനാപതപഃവിഷമി-
 ബ്ബാലനതുകൊണ്ടനേകനാമങ്ങളും
 ക്വാലേതരംതരമുണ്ടായ്തരപരി-
 പാലനതല്ലാനാകുന്നതുമിവൻ.
 താനറിഞ്ഞതുടിപുഴയായേനതൽ.
 ക്വാലമുദ്രാമനാനിയാചതല്ലതും.
 മൂന്നംവഴിയപരിപാലനത്തിനാ
 മന്നിടത്തിങ്കലൊത്തതനില്ലായ്യാൽ
 നിമ്നരിയാകന്മാർമുഴുത്തേററും
 ധർമ്മകർമ്മങ്ങൾമറഞ്ഞതുകണ്ടിവിൻ
 തന്നെഗുണഭോധികളെക്കൊലചെയ്തു
 നന്നായഴകോട്ടസാധുജനങ്ങളെ
 ധർമ്മബാവിഷ്ടപോലുംകുടിച്ചതീ-
 നിമ്നലൻതാൻമരിയാദകൾചേർത്തവൻ,
 തന്മഹിമാനമറിഞ്ഞവരാതമി-
 ല്ലാമഹാദീപക്രമത്തിലൊന്നിടത്തി-
 യാതൊരുമന്ത്രിനിവൻപ്രിയമായവ
 ചേതസിഭക്തിയോടെബതചെയ്തതും
 തൽപുരുഷോത്തമൻതന്നിലോഷങ്ങ-
 ളെല്ലേതുമന്വോടനൽകുംനിരന്തരം.
 വിഷ്ണുഭക്തന്മാക്കനുഭവിക്കുംബാഹു-
 യുഷ്ണകളെല്ലാമതിനില്ലസംശയം.
 നിത്യവുംപാലനതല്ലാനാമിവ-
 നെത്രയുംകാരുണികൻമററാകീർത്തിമാൻ
 ലക്ഷ്മീശന്നൈശ്വർയ്യമുപകാശനാമയൻ
 ലക്ഷണസംയുക്തനായനിരംമുദാ
 കൃഷ്ണനിവൻതവപുത്രനാമർക്കൻ
 വിഷ്ണുമേവാനുഗ്രഹനല്ലാക്കൊണ്ടും;
 ചിത്തേവികല്പമുണ്ടാകൊലാസങ്കടം
 പറ്റത്തകയില്ലനിനക്കിനിമയന്നമേ.
 ശത്രുക്കളുമില്ലവന്നമൃതാകിലോ
 സതപഃനാഷ്ടഭാഗ്യനാപോതങ്ങളെ
 വിസ്മയിച്ചാതിനോരോന്നാത്താനിങ്ങനെ
 ചിത്തംതെളിഞ്ഞുനിന്നോടുചൊല്ലീടുന്നു?
 നിന്നുടെപുണ്യമുതൽമുട്ടിവന്നൊരു
 നന്ദനനായുമിന്നിവിൻനില്ക്കുമേ.
 നന്നായഴകോട്ടസൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുനി
 ദന്ധമൊഴിച്ചുവളർത്തുകൊൾകനാഹരം.
 നന്നായ്തരംമേലിലില്ലൊരുസംശയം”
 എന്നിവയെല്ലാമതൽചെയ്തമാമുനി
 പിന്നെത്തെളിവാഴ്ത്താമഹാമഹാശയം
 തന്നകതാർതെളിഞ്ഞാശീർവ്വചനങ്ങൾ
 ചെയ്തചെയ്തങ്ങനൽകീടിനാൻ,ദക്ഷിണ
 ചെയ്തനമസ്കരിച്ചീടിനാൻനന്ദനം.
 കൈതവമെന്നിയേരോറിന്മുറനിജ-
 പൈതൽതന്നഭൂമയാത്മമായെത്രയും

ഭൂമിനങ്ങൾവാരിക്കൊടുത്താനവധി;
 നിമ്നലയായയരോദയമങ്ങനെ
 തന്മകൻതന്നടെചെയ്തവതത്തിനാ-
 ഉമ്മുനീദ്രൻപ്രസാദിക്കുമാറങ്ങസാ.
 ദാനങ്ങൾചെയ്തവതല്ലാപെരിട്ടാൻ-
 ചാനന്ദമുൾക്കൊന്നാശീർവ്വചനവും
 വംശവൃദ്ധർമായമ്പോടുചെയ്തച-
 യ്തംതൊഴിപ്രണോകിയനഗ്നനും
 ദേവകീപുത്രനെധ്യാനിച്ച്കൊണ്ടു-
 മാവിമ്ലദാതെഭിക്ഷാക്കടുനമ്മിനാൻ
 മാമുനിതന്നടെയാനുംകണ്ടുക-
 ഭാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടുചെയ്താൻനന്ദനം,
 മാനസതാരിൽനിരൂപിച്ചിതിനമ-
 ന്നാനുഷ്ഠാനപാലംലഭിച്ചീടിനാൻ,
 നാരായണസ്വാമിതൻകൃപയാബാഹു-
 പൂരിതകാമനായേനിനിയുംമമ
 ചേതോമുകുരമാലിന്യംതവപദ
 പാശമോശനംകൾക്കൊണ്ടൊഴിച്ചുപരം
 നാഥ!തെത്തേജോമഹാമഹിമയാഗ്രസം.
 ബോധേരമിക്കുമാറാദിശത്രുപ്രഭോ!
 പാതകമൂർത്തിവാദന!മൽക്കല-
 ജാതങ്ങളെല്ലാംപരിപാലയാനിശം
 ദീനപ്രിയ!തുമന്നാഥ!നീയെന്നിയെ
 ദീനനായോരിനിക്കില്ലമാറാശ്രയം.
 ദാനവാഭേ!ശരണംചരണാബ്ജം
 നാനാജഗല്പതേ!നിത്യംനമോസ്തുതേ.
 കേവലമാനന്ദമുൽതിയെസ്സന്തത-
 മേവമകുന്തംപുറത്തുമൊരുപോലെ
 കണ്ടുകനിഞ്ഞു സേവിച്ചുലാളിച്ചുകൊ-
 ണ്ടിങ്ങുംതീർത്തിതന്നിടിനാൻഭാഗ്യവാൻ.
 അക്കാലമംബുജനേത്രനാമുണ്ണിയും
 അഗ്രജനാകിയശ്രീബലഭദ്രേം
 നിത്യംവഴിയേവളർന്നുതടങ്ങിനാൻ
 മന്ത്രിവർഷണമനോജ്ഞാപത്തൊടും
 സുസ്ഥിതവക്ത്രപന്ഥങ്ങളോടുംബാഹു-
 വിസ്മയംസർവ്വനേത്രേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കോരോ
 വൃത്തികൾകൊണ്ടുചേർത്തമാർതന്നടെ
 ചിത്താംബുജങ്ങൾമോദിക്കുമാറങ്ങനെ
 പുതുമ്പിതലത്തിൽകിടത്തിനാലാശ്രസ്യ.
 വൃശഭമാമ്മാറുനീന്തിത്തുടങ്ങിടിനാൻ.
 മുഴുകിയോടിഴഞ്ഞുതട്ടുതടങ്ങിനാ-
 ഞൊട്ടൊട്ടുമുട്ടുകൂട്ടുന്നിനടക്കയും
 പുഷ്പികലണെഴുനിറുകാൽമുട്ടുകൾ
 തുറന്നുപ്രാപിപ്പിച്ചുകൊണ്ടോട്ടാടില്ലയും
 പൊട്ടടിവെച്ചും,നടന്നുമറിഞ്ഞുപോയ്
 പെട്ടെന്നുചിങ്ങുകൊണ്ടുമഴുനടൻ
 ദൃഷ്ടിമർദ്ദിക്കുന്നമാനന്ദവത്സസങ്ങൾ

ചിന്താമയതമഃചരിച്ഛിനാർ.
 അനുഭവങ്ങളുംവന്നനിഴരിച്ചു
 നന്ദിതന്നദനമാരംഭനനികൾ
 ചെന്നെടുത്താശുഭകൾനൽകാവിധൗ
 നന്നായറിയായ് ചമഞ്ഞുമുലകൾക്കും
 മന്ദസ്തിതാനദസുന്ദരവക്ത്രാര-
 വിന്ദങ്ങൾകാണവർക്കുണിനാനദപും

ശ്രീകൃഷ്ണൻ്റെ ബാലവീച.

വന്നമുഴുത്തുന്നന്നസ്മൃതികളും-
 മെന്നിയെന്നായ് മരിച്ചാരവിവരം.
 ചുംബനാലിംഗനാശ്വാഭികൊണ്ടമ്മമാർ
 സച്ചദാനന്ദിനിമാരായിതനാപരം.
 അഭീഷ്ടാതികളേവരുംനന്ദിച്ചി-
 തുണ്ണികൾതൻവിലാസങ്ങളാലൊരതയും
 കിങ്ങിൻ യുതെയുവേരുംമണി
 ചങ്ങലപൊന്നരഞ്ഞാൺഗളസീമനി
 തിങ്ങുംപുലിനചെപ്പുംകുഴൽമോതിരം
 ഇങ്ങനെയുള്ള നിത്യാഭരണങ്ങളും
 തങ്ങളുണിഞ്ഞുബാലന്മാരിതവരം.
 ഏതുമമമണ്ടിനടന്നതുടങ്ങിനാർ.
 കണ്ഡവർകളെവർതമ്മുടെവിന്നാപെ
 മണ്ടിവിരോധമെല്ലാംശിശുക്കളെ
 കണ്ടുകൊൾവാൻകൊതിച്ചുണ്ടായകൈതുകും
 കൊണ്ടവരിങ്ങുമറിഞ്ഞുനോക്കുംവിധൗ
 കുന്നതപൂണ്ടുഭീകരക്കടന്നപോലെചെ-
 ന്നാണ്ടലോടേകരഞ്ഞമാർതമ്മുടെ
 മുഖിൽവീഴുംപൊഴുതൻപുകൊണ്ടേററവും
 സംഭ്രമത്തോടെടുത്തോമൽമൈതനുടെ
 ലേറുംപൊടിയുംതുടച്ചെട്ടു നാദരാൽ
 ഏറെക്കുറിയെത്തുപ്പുന്നമുകുന്ദൻ
 പോർമുലയമീരപുംനൽകിയിണങ്ങിയ
 ഞാമോദശാലിനിമാരിതത്തുംവിധൗ
 കൂടത്തുടനെഴുന്നേറുചെന്നേററവും
 കാട്ടുകളാചരിച്ഛിനാർമേൽക്കുമേൽ

നിത്യപ്രഭാതസമയേജനനിശാർ
 ചിത്തമെല്ലിത്തുണയുന്നതിൻമുന്നമേ
 വക്ഷോജയുഗ്മഃകലനംസംസ്കൃപ്തായ്
 ലക്ഷണയുക്തമഹാചരിത്രങ്ങളും
 കൃതപാശ്വാർത്ഥതന്നാദാത്തികം
 ഗതപാമദിച്ചിട്ടുപിപ്ലാഭോരോവിധം
 ചിത്രചരിത്രങ്ങളാചരിച്ചനപരം
 ഏതയുപ്യാജമാട്ടുംതുടങ്ങിടിനാർ.
 പൈകറന്നിട്ടുവാനമ്മമാർപാൽക്കിഴ
 കൈകളിമേന്തിപ്പിശുക്കളെയുംകൊണ്ടു
 വൈകല്യമെന്നിയേചെല്ലുന്നമുപ്പൻ
 വെറുകമത്യാമന്നാരാണമെന്തുമ്പനും
 ചെന്നപശുശിശുവുദങ്ങൾവാൽനിര-
 യൊന്നിച്ചുകുട്ടിപ്പിടിച്ചുതുങ്ങുംവിധൗ
 കന്നുകൾസംഭ്രമിച്ചുടന്നനേരത്തു
 പിന്നാലെതങ്ങളിഴഞ്ഞുചെല്ലുംഭയം.
 ചെന്നചാടിങ്ങുത്തന്നുനീലകൾ
 നന്നതുടങ്ങുംപശുക്കൾക്കുനീൽതാ.
 ശ്രംഗികളാപശുവുദന്തരിച്ചുടൽ
 സംഗിച്ചുതമ്മിനക്കീട്ടുവാനങ്ങുസാ
 വന്നൊരുമിച്ചുകണ്ടുകുത്തിട്ടുവാൻ
 എന്നതോൽത്തമ്മമാർഭൂതനിതുംവിധൗ
 കന്നുകിടാക്കളെവിട്ടുകുടിപ്പിച്ചു
 പിന്നെകൃധിതരായന്നനോരോതരം
 മുന്നിലാമ്മാറുകാണായതെല്ലാംതക-
 ത്തന്യായകർമ്മങ്ങളാചരിച്ചിട്ടുവോർ.
 പാൽക്കിഴതട്ടിച്ചരിക്കുംജലങ്ങളും
 പാത്രങ്ങൾതപ്പുടച്ചുടച്ചുപുക്കൽ
 കാപ്പുപാശോറുകാണായതെല്ലാമെടു-
 ത്താക്കമോടങ്ങുമിങ്ങുംപ്രഹരിച്ചുടൻ
 പാത്രങ്ങളുംപെരുന്നാഴികൾനാഴികൾ
 മുതങ്ങൾകൊണ്ടുനീർച്ചുപച്ചങ്ങുസാ
 കാച്ചിങ്ങുക്കിടക്കൊഴുത്തിരിക്കുന്നപാൽ
 പച്ചുകൾക്കുംകൊടുത്താപുതൽകുക്കിയിൽ
 പൂർത്തവതമാറുപീതപാപി,തങ്ങളും
 കൃത്തകോൽകൊണ്ടുപാത്രങ്ങൾതൻമുട്ടുകൾ
 ചോർത്തുകളയുംപൊഴുതുജനനികൾ
 പാത്തുപിന്നാലെപോയ് ചെന്നടക്കുംവിധൗ
 ചിത്തമുഴുഭീതികൊണ്ടെന്നപോലേപുറ-
 ത്താത്ത്യാകരഞ്ഞുമണ്ടിറ്റുറങ്ങുട്ടുടൻ
 ശീഘ്രവിരോധമോയ് ചെന്നുസതപരം
 മാറ്റേനടന്നുള്ള ജന്തുക്കൾതമ്മെയും
 നോക്കിപ്പിടിച്ചുകുളിപ്പിക്കുമൊട്ടവ-
 പൊല്ലുതെയുള്ള ചേദനകേഴുംചിരം
 നീക്കിപ്പിടിക്കുകത്താക്കമോട്ടാകാരം-
 ഭാസ്സരമണ്ഡലാഭ്യങ്ങൾകണ്ടങ്ങവർ
 നീക്കമൊഴിഞ്ഞുപിടിച്ചുകൊൾവാനമൊ-

ട്രാഗുഹിചേററമ്പരിശ്രമിക്കുമുദാ
 സാക്ഷിഭൂതസപത്രപൻപ്രതിച്ഛായകൾ
 വീക്ഷാചന്ദ്രാക്ഷീപത്യാതരപെകേവമം
 നേത്രകുതുഹലത്തോടതിനോടുതാൻ
 ധാത്രിയിൽനിന്നുപടകളിക്കുവിധൗ
 റാസ്യവിഭാസങ്ങളുംവചനങ്ങളും
 വാസ്യകമാണ്യുണ്ടാകാലാൽനിന്നോടു
 പാമുളിൽതുടങ്ങുംപിടിച്ചിട്ടിട്ടുവാൻ
 പോയ് ചെന്നാൽഭേദത്തോടുപോലുംമൃതം
 കാൽത്തളയുംവളയുംകിപുങ്ങാതെതാൻ
 മൃതവനോടൊരുമിച്ചുചെന്നസുവിൻ
 വായുതരനിന്നുതരക്കുറയുപ്രതി-
 വാക്യങ്ങൾകേൾപ്പതിന്നാഗ്രഹംവായുയാൽ
 നോക്കുംവിധൗജലമണ്ഡലേതന്നിഴൽ
 ഭരതമോടങ്ങുമാണന്നതിന്നോരോരോ
 റോഷികൾകാട്ടുംചിരിയ്ക്കുകകൂടിയിട്ടു-
 ഞ്ഞുകൊണ്ടാട്ടിമിട്ടിടുംചുഴലപ്പും
 മോശനുമനോഹരമായതായാഴിയിൽ
 ജലത്തിൽതിൽക്കുടുംപങ്ങിചെന്നങ്ങളിൽ
 കീഴോട്ടുവീണുപോമെന്നുള്ളസംഭ്രമം-
 വായുകൊണ്ടിങ്ങെടുത്തങ്ങെന്നാദാൽ
 ചേർത്തുപുണർന്നുകുറുമുലകളും
 പുത്തിവരമാറുനൽകിയിരുന്നതോൾ
 കാൽക്ഷണകാലമീവണ്ണമോരോവിധം
 മോക്ഷഭർതാൻവിയൊട്ടുംവിമുതികൾ
 നോക്കിനോക്കിപ്പരിപാലിക്കയെന്നിയേ
 വിഷമമുവടിയല്ലാത്തനോടും.
 ഭാഗ്യവതികളാംഗോപികളുംജാൽ
 സാക്ഷിപതിചരിത്രങ്ങളിൽനിന്നു
 നീക്കംവരാതെതരതരമിഴെപ്പുമേൽ
 വായുയാമന്യസുതികളൊഴിഞ്ഞവർ
 ചാൽക്കഴമ്പുംകളിക്കുന്നിയുംകൊടു-
 ത്തികുഞ്ഞേന്ത്യാതന്നോമീശാനെക്കൊണ്ടു
 മാധവീമൊഴികൾജഗന്മനോമോഹന-
 വാൽക്കളാചരിപ്പിച്ചുമിഴിയിടേ
 ചേർത്തുപുണർന്നുകുറുകൊണ്ടാടിയും
 നേത്രവിഭാസനപാണിയുമുപും
 കേന്ദ്രപിടിച്ചുചാഞ്ഞാടിയുംപാടിയും
 അത്താത്തിനാശനൻതനോട്ടുകൂടവേ
 രാജ്യകവനപാർത്തിണിനോടുകൂട
 താല്പര്യമാനുകഴിച്ചിരുകാലവും.
 കേൾക്കുമെവീപതേ!പണ്ടവർചെയ്തസൗ-
 ഭാഗ്യസ്മൃതമെന്താർജ്ജവംമോടോ?
 പാപകുടൽമാനിനിക്കുവേദിയാതെക-
 ളക്കുമോടേറെവായുതരമാണാഗ്രഹം
 സാധ്യമാണുന്നതുകൊണ്ടുവായുസു-
 ഷ്ടാപ്യരീതിംതിശാസ്ത്രമർന്നിടീനാൻ.

ഏവംമറ്റൊരാൾമാനായകകൃഷ്ണം
 ഗോപാലബാലികാഭാവർമേവിന
 ഗോരങ്ങൾതോറുംമനോഹരനാകിയ
 മോഹനാകാംശീവൽചന്ദ്രപമൻ
 കാരുണ്യമുൾക്കൊണ്ടവരെയനാഗ്രഹി-
 ച്ചോരോവിധംഇങ്ങമാളവതന്ത്രവാൻ
 മഹാപാപവംശജന്മാരംഗിപ്പുസമ-
 ത്രപയോധരന്മാരാംസഖികളും
 ശോഭിപ്പിന്നുനന്നാത്താനംപിടിയാത്ത
 മോഹനാകാംശീവൻവിഭാസങ്ങളും
 സമീകരിച്ചാനന്ദഗാനങ്ങളുംചെയ്തു
 ശ്രീകൃഷ്ണപദങ്ങൾക്കർപ്പംനീടീനാൻ.
 താർമകൾതന്നകതാർകവൽക്കടാ-
 ക്ഷാമൃതാലോകനഭാവപ്രകല്പിത-
 ഭൂവിഭാസങ്ങളോടൊച്ചുറ്റുവാസവും
 നടവദേവൻകവർന്നിടീനാചെന്നോരോ
 മോചികൾതന്നെക്കൊന്നസംഗീത
 വേർപെടുത്തോമനവീലകൾകണ്ടവർ
 പാപ്പുനവനീതപുംകനിവോടൊ-
 ക്കുലതയാസകലംകൊടുക്കുന്നവ
 ചാലമല്ലരിചോട്ടുവാങ്ങിനുകന്നതി-
 വേലംമതിവരാഞ്ഞാശ്രുകരകയും,
 സപാദകരങ്ങളായുള്ളതെല്ലാംകൊടു-
 ത്താദംവോടവരേറെലാളിക്കയും
 ചെയ്തസുഖിച്ചാരാദിനമെത്രയും
 പൈതലായുള്ളനന്ദാത്മജനനോരോ
 മാധുര്യസാധനംതോറുമഭിരുചി
 ചേതസിപാശംവളർന്നചമഞ്ഞവ
 ചതപ്തപിന്നാൻകളുംകൊടു-
 ത്തേതുമലംഭാവമെന്നിയസുന്ദരതം
 തോഷമാണ്വോടവസരംകണ്ടവർ
 മോഷണലീലകളുംതുടങ്ങിടിനാൻ.
 പാൽവെണ്ണനിത്യാകവൻകവൻപ
 രാവണ്ണനണ്ണിനണ്ണിച്ചുളക്കുടിക്കാൻ.
 ചാമുയന്നുനന്നീടുമറികളിൽ
 ചേരുംപയസ്സുനവനീതപുംമുദാ
 വരിയെടുത്തുമാണ്യോക്ഷലത്തനം
 ചാരത്തുമാണായരപാമൃതങ്ങൾക്കു
 കാരുണ്യമുൾക്കൊണ്ടുനമ്മുടെയറിഞ്ഞുമി-
 ള്ലാരിപ്പുറോടുതാനുംനുകൻചാൽ
 പാനവുംചെയ്തുപോകുംവിധൗഭാജന-
 മൂനംവരുത്തിക്കളയുംമടിയാതെ,
 മാനിന്മാർചിലാഞ്ഞാഴിയിൽകണ്ടി-
 മാനേനകോപിച്ചുനിലുവരുടെ
 ചാരത്തുകലെന്നിന്നോരോരോഗോഷ്ടികൾ
 ധീരതചുൾക്കൊണ്ടുകാട്ടിച്ചിരിപ്പിച്ചും
 പേരിക്കളമൊഴിമാർചെന്നാടുത്തതി

ഭാരപ്രമോദനനൽകി അനിവോട്ട
 നേരുകൊടുക്കുന്നവയും പരിഗ്രഹി-
 ച്ചാരോമലംബജലോചനാൻപിന്നെയും
 നീളെനടന്നുപാൽവെണ്ണകുട്ടീടുവാൻ
 പാളിനിന്നാരിളമാൻമിഴിമാരവർ
 വേർപെടാഞ്ഞതാലകംപൂക്കുപോയ്ചെന്നതി-
 കോപംമറച്ചുവെച്ചേറെലളിതമാം
 ലീലകളുംമുദ്രമാസേനസംസ്കരി-
 ച്ചാലംബഭൂതനറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന
 ബാലന്മാർതമ്മെനുള്ളിക്കരയിച്ചു-
 ള്ളാലെപലവിധംമറുമാരോവിധം
 നാരിമാരല്ലെങ്കിലുംകുറിക്കള-
 ണത്തോരോവസരംകണ്ടോരോമോഷണ-
 വീലകൾകൈതുടന്നീടിനാൻമേലൂമേൽ
 ഭൂലോകപാലനാൽപ്പാനീശപരൻ.
 വാസരംതോറുമേവംജഗദീശപരൻ
 മാധവൻചെയ്യുമ്പ്രപഞ്ചകൊണ്ടുനോ-
 പാരംപൊരുതികേടായ്ചമഞ്ഞംഗന-
 മാവരേതുമാണാവതല്ലായ്യാൽ
 മാതാവിനോടുപറകിൽമകനതു
 ചേതസാചെയ്തയില്ലെന്നതോത്തമ്മയും
 പ്രീതിയോടേപറഞ്ഞീടിനാളെന്മകൻ
 നീതികേടാചരിച്ചീടുകയില്ലതേ
 നന്നമറിയാതെചെയ്തിലമോപിതൻ-
 മാനസേനിങ്ങളറിഞ്ഞടങ്ങീടുവിൻ!
 മോദമിയന്നുവാസരംതോറുമ-
 ബാലാലംബത്തൊന്നൊന്നാലോചിച്ചിതും
 കാലമുൾസ്നേഹേനലാളിപ്പിടനതുമേ
 കാലമായീലശാസിപ്പതിന്നാശുരേ
 കേവലമേവംജനനീമനോഹരം-
 രൂപികളോടുപറഞ്ഞയയ്ക്കുന്നതാ-
 ളോദനകേട്ടുനിന്നീടുംജഗന്മാൻ
 മാതാവിനോടുതുടങ്ങിനാൻമോഷണം.
 പാൽവെണ്ണവീര്യംകുറഞ്ഞുകൊണ്ടുനത്തെ-
 ന്നായ്തന്തുപുനന്നറിയാഞ്ഞവർ,
 ചേതസിസംശയംചെറുതുടന്നഥ
 വാസരമാറേഴുപോയോരനന്തരം
 താനൊത്തനാളുകോടുകുളിപ്പിതി-
 നാനായർമാനിനിമാരുമായങ്ങിനെ
 ബാലനൊളുങ്ങാതിമാരോടടുമുല-
 ള്ളാപൂക്കൊടുത്തിരുത്തിട്ടുളച്ചീടിനാൻ.
 തൽക്കിണേപഞ്ചപത്രകാണ്ഡൻമാധവൻ
 അക്ഷിമനോഹരൻസുന്ദരൻനന്ദനൻ
 ചിത്തവിധാരിച്ചുകണ്ടുന്തികത്തിയ
 ദുഃഖമകത്തമ്മവച്ചുതറിയാതെ
 കൈകൊണ്ടെടുത്തുകൊണ്ടുവാണിനി-
 ക്കൾക്കായിൽപ്രോവസരമെന്നകം

പുക്കാനരികെവിളങ്ങുംസഖികളെ
 കൈകൾക്കൊണ്ടുകുററിനിത്തിട്ടതും
 ചിക്കനെച്ചെന്നുപാൽവെച്ചുണ്ടുതുക്കിയ
 ശക്യമതിങ്കീഴകലച്ചുഴലവും
 ചിത്തഭ്രമോത്താടനാക്കിനാക്കിപ്പുന-
 റിത്തിരിനീളമില്ലാഞ്ഞുഴന്നീടിനാൻ.
 മുല്ലാട്ടലോകതയത്തെയല്ലാപദം
 ഒപ്പിച്ചുമുന്നായളന്നജഗൽഗുരു
 ചില്ലുമാനില്ലോളിതിനെന്തുപായമെ-
 ന്നാർപ്പുവിധോദത്താത്തുകുളിച്ചരിക്കത്ത
 നീക്കുമ്പൂപാലംകണ്ടുഴനോട്ടമെ-
 ന്നാർക്കത്തോടിങ്ങീഴച്ചുടപ്പിച്ചുടൻ,
 വെച്ചാനരിക്കുകീഴൊപ്പിച്ചുചിന്നയും
 അച്ചുതന്നെത്തുകയില്ലെന്നറിഞ്ഞഥ
 ചതപാരിപാദസംയുക്തമായുവിനോ-
 രത്തമപീഠമെടുത്തുരൽതന്നുടെ
 മസുകേവച്ചുതിന്മീതേകരേറുവാൻ
 എത്താഞ്ഞുപിന്നെമറുപ്തരിതമാണെഴും
 ബലപദാസനംകീഴങ്ങുചേർത്തുവെ-
 ചുതൃമങ്ങതിന്മീതേറിനിന്നതി-
 വിഭ്രമത്തോടുകിയത്തിപ്പിടിച്ചുള-
 ചുത്തമച്ചുരുഷൻനിന്നരുളീടിന
 പീഠംപുറങ്ങുത്താഴത്തുവീഴ്യാൽ
 അടിത്തടങ്ങിനാനങ്ങുമിങ്ങുംഭൂതം.
 ചാടിക്കളഞ്ഞങ്ങുനിന്നരുളീടുവാൻ
 പേടിക്കുകൊണ്ടുപ്രഭനേററവും
 വാടിക്കുഞ്ഞുളക്കുടിനാൻ.കണ്ണനീർ
 കൂടത്തിടുതിടവാത്തുവാത്തൻകേ
 കൂടെക്കുളിച്ചിരുനോരുസഖികളും
 കാടിവന്നാവതില്ലാഞ്ഞുഴന്നീടിനാൻ.
 ചെന്നുചിളിച്ചാർചിലരവരയെ
 തന്നുടെനന്ദനൻതാൻകരയുന്നതും
 കേട്ടുപരിഭ്രമിച്ചൊട്ടുകുളിച്ചുതൻ-
 കൂട്ടരുമായുടനോടിവന്നീടിനാൻ.
 വാട്ടമേതുഭവിയാതെഗോപാലക-
 ശ്രേഷ്ഠവിലാസിനിതാനവളാത്മജൻ
 കാട്ടുംചരിത്രങ്ങളിത്തരമങ്ങതി
 കൂട്ടുന്നെന്നുചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചൊരു
 കാൽക്ഷണംനാസികമേൽകൈചിരൽവച്ചു
 സാക്ഷിഭൂതൻകുളികണ്ടുനില്ക്കുംവിധൗ,
 നേത്രാംബുതുകിഭ്രമിച്ചുചുട്ടുചുട
 വിത്തുകരയുമകനുടസങ്കടം
 ചാത്തുപാത്താർദ്രവ്യപ്രാപ്തിശോഭച-
 ന്നാത്തിതീർത്തിങ്ങെടുത്താത്മജൻതൻമുദ-
 ഗാതുംപുണർമുഖംമുഖംകണ്ണതി,
 മാതാമഹാമൽകിടാവിൻകുളിപ്പും
 നേത്രങ്ങളോടുചേർത്താസ്ഥാകൈതുക

വാത്തകളാത്തിതിത്തേററമോതിരം
 മാലപീമൊഴിവിനോദിപ്പിച്ചുപുത്രന
 വാ സല്യമോടുമലകുറുക്കുംവെഴു
 പ്പെത്തുപെത്തതിങ്കന്നിപ്പൂംസപിപ്പുളം
 ടോത്തുചൊല്ലിടിനാളിത്തരമെന്നകൾ
 വാത്തകളാചരിയന്നതിനൊതു,താൻ
 കാത്തുമാറുവാനെന്നുചൊല്ലിട്ടവൻ!”
 പ്രേച്ഛകമാത്രകേ “ദൃഢനാടനാം
 ദേവപ്രപ്തദുവാമ്പകശമിപ്പിതി-
 കൂട്ടുദൃഷ്ടിവിമറിഞ്ഞുതുടങ്ങിയാൽ
 കാട്ടുകയില്ലതുപാത്തുകൊൾകെന്നതേ
 തായ്ക്കുന്നമുക്കുമെന്നാവതുളുപറ-
 ണ്താക്കടക്കമതല്ലാതെകഷ്ടത്തരം.”
 ഭാഗ്യവതികളാംഗോപികളിതഥാ-
 ലോക്യതയിൽപറഞ്ഞിടംദശാനരേ
 പാപുടൽമാനീനീവല്ലനോകിയോ-
 രീക്ഷണേന്ദ്രാത്നാമീശപരനണ്ണിയെ
 നോക്കിനോക്കിച്ചിരിച്ചാതുമരോദതാ-
 നാക്കമോടാഹന്ത!ചോദിച്ചതളിനാൾ:-
 “എന്തെന്നകനേ!നിനക്കോരോന്നിങ്ങിനെ
 സന്തതമനകാരങ്ങൾതോന്നിട്ടുവാൻ
 ഹന്തബന്ധം?പുനരെന്നൊരുസാഹസം
 അന്തരാനീനിരൂപിച്ചിതുമാനസേ!
 സമ്പ്രതിനല്ലതല്ലിത്തം”മെന്നുകേ-
 ടുൻപുപ്പുണ്ടവന്നുവർകോൻതന്മുരാൻ
 കിഞ്ചനകൊഞ്ചിനാപുഞ്ചിരിപ്പുണ്ടയോ-
 ടഞ്ചിതചന്ദ്രനമയ്യമാറങ്ങുസാ
 നെഞ്ചെന്തളിഞ്ഞൊരുചഞ്ചലപ്പുണ്ണിയെ
 വഞ്ചനമായൊരുവാൻചൊല്ലിടിനാൻ.
 “അമ്മേ!ഭവതികളിപ്പതിനായുടൻ
 ചെമ്മേവിരവോടുപോയളവിങ്ങുപാൽ
 വെണ്ണകുൾസൂക്ഷിച്ചുവെച്ചിതോകേവല-
 മെന്നറിയേണമെന്നാത്തകംപുക്കുത്താൻ
 നോക്കുവാനായിചെമ്പടിപ്പിച്ചു-
 വാക്കംകുറഞ്ഞിടത്തൊരുമുഴന്നിതു.
 ഭോഷ്ടരചെയ്യയെന്നാക്കുമാമാ,മമ-
 താക്കുകത്തില്ലാതെപുറത്തൊന്നോപും.
 കേൾക്കുമാതാപി!നിനയത്തതോക്കുത-
 താക്കുമതിനാപാപംഹമായ്ക്കതം.
 മേല്ക്കുമേലൊക്കെയുമാക്കമോടനപറം
 കാക്കയെന്നുള്ളതിങ്ങാഗ്രഹമെപ്പൊഴും.
 രാപ്പുകലേററംപൊടിപ്പിച്ചിങ്ങനെ
 വായ്ക്കുമാതാപുമാളിപ്പിന്നിത്യം
 കാപ്യപാൽവെണ്ണമാർജ്ജ്വലകനംചെറു-
 പ്പച്ചകളംനകന്നിട്ടുവാറൊക്കുവേ
 പാത്തുനിൽക്കുന്നവകളൊടുക്കിട്ടമ-
 നോഞ്ഞൊരു സാഹസമെൻസാഹസമായതും.

അല്ലാതെകണ്ടൊരുവല്ലായ്മയോക്കു-
 ല്ലല്ലോമയൊമ്പട്ടുകുപ്പാനമാനസേ!
 നല്ലതല്ലാതെകണ്ടില്ലൊരുശീലമ-
 ണ്ടുള്ള മാറുംചിലപിള്ള രെണ്ണവണ്ണം
 വല്ലാതെപാൽവെണ്ണകണ്ടുകാതിക്കയ-
 മില്ലവിറുങ്ങുകൊണ്ടെന്നറിയേണമേ!
 വല്ലവാധീശനാമെൻപിതാവിനലെ.
 യല്ലോമടിയിലിരുത്തിവെച്ചുനോട്ടു
 കല്യാണതുപിയാക്കുകക്കുന്നതും
 നല്ലൊരുശീലമെന്നിങ്ങനെചൊന്നതും
 കേട്ടതില്ലേപുനരെന്നതുകൊണ്ടു-
 കൂട്ടുദാകൃതിയില്ലിനിക്കേതുമേ!
 നീക്കമില്ലെന്നാലിനിദിവസംപ്രതി
 സൂക്ഷിപ്പതിനാപാൽവെണ്ണകണ്ടെന്നറി-
 വാ സല്യമോടനാക്കുകിൽമരൊരു
 വാഴ്വരവാനയയ്ക്കയില്ലൊട്ടുമേ.
 ഭോക്തുംഭവതിതരുന്നതൊഴുത്തിനി.
 കാഗ്രഹിച്ചുമുഹൂർത്തല്ലൊരുനേരവും”
 പ്രിത്യാപടുകുളാംവാക്യങ്ങളിത്ത-
 മാമ്മജൻചൊന്നതുകേട്ടയശോഭയും
 നേതുമനോഹരനാകിയപുത്രനെ
 ചേർത്തുപുണർന്നുകണ്ണുമുലകളും
 നൽകിക്കൊമ്പനോടോമനപ്പുവൽമൈ
 പുൽകിപ്പുസാദിച്ചിരുത്തിവെച്ചങ്ങുസ
 വൈകാതെപിന്നെമരൊന്നിനായങ്ങുവൾ
 പോകുന്നപോക്കുകണ്ടാകുതുകാരയോ
 ചേതസിപാത്തുചിന്തിച്ചുചൊല്ലിടിനാൻ
 പൂതനാതിജഗൽഗുരുമാധവൻ: -
 “എന്തൊരുവട്ടതമ്മേ!മമസാഹസം-
 ദന്തപ്രതികാരായമായപാൽവെണ്ണകുൾ
 സന്തോഷമോടനൽകാതെകണ്ടാത്തയാ-
 യെന്തിനേററംശ്രമിച്ചുപുനരോക്കുനീ.
 സന്തതംസർവ്വമുള്ളൊരുപ്രപു-
 ത്താനന്തസിദ്ധാന്തമെന്നെന്നതോക്കുണമേ.”
 ഹന്തപുനരിവണ്ണംപറഞ്ഞൊമന-
 ദന്താധരങ്ങൾപിളുത്തിനിന്നിടിനാൻ.
 ചെന്താമരാക്ഷ!നതുകേട്ടുമാനസേ
 ചിന്തയുംപൂണ്ടുപോയ്ചെന്നയശോഭയും
 ചെറുനവനീതപുംകൊണ്ടുവന്നടൻ
 തെററനപുത്രൻവലത്തുകരാഞ്ചുളേ
 വച്ചാളതുകണ്ടുമന്ദസ്മിതാനന-
 നമ്യതനണ്ണിചൊന്നാൻ “ഭവതിക്കിഹ
 സിദ്ധമല്ലായ്മയുണ്ടായതെന്തെന്നുടെ
 മരണമൊന്നിന്നോരൊവെണ്ണനൽകിടിനാൽ
 മരണമിന്നൊരുതോന്നും,രാമനേതാനും-
 മുററനൽകുംപൊഴുതേചൊമേവതേ”
 പുത്രനെവെർണ്ണപുറമെത്തുളുമാറാനി

ചതുരതാത്മനാ കേടയശേഷം
 വിസ്മയിച്ചാരോമല്ലുന്നിതൻകോമള-
 ഹസ്തമങ്ങേതിലുംവെണ്ണനൽകീടുവാൻ
 സതപരമങ്ങുതിരിഞ്ഞുകടന്നാള-
 പുത്തമപൂർവ്വൻതൻകരതാരിലെ
 വെണ്ണയുമാസുചി“ചെങ്കുഴിയിൽമേവിന
 വെണ്ണചനിന്നൊരുകാകൻവിരവൊടു
 കൊത്തിവിഴുങ്ങിപ്പറന്നാനിതെന്നൊരു
 ചിത്രംമഹാഭോഷനായ് ചമഞ്ഞെന്നഹം.”
 ഇതഥംപറഞ്ഞുകരഞ്ഞുനിന്നീടിനാൻ
 അത്തൊഴിൽകണ്ടുചിരിച്ചുജനനിയും
 പിന്നെയുംനല്ലപുതുവെണ്ണകൊണ്ടുവ-
 ന്ണുണ്ണിതൻപാണികൾരണ്ടിലുമൊപ്പമേ
 തിണ്ണമഴകോടുതട്ടിവെച്ചിടിനാൻ
 അണ്ണോജമാനിനീവല്ലഭനീശപേൻ
 കണ്ണൻകരിമുകിൽവണ്ണനതുകണ്ടു
 വെണ്ണിലാവിന്നുഴലേകുമാറീടേഴും
 മന്ദസ്തിതാമൃതംതുകിക്കനിവിനോ-
 ടന്നോരമഞ്ചത്രമാസുചിച്ചീടിനാൻ.
 ചെമ്മേവിരവോടതുപൊഴുതുമാറ്റ-
 രമായവാനൊരുനമ്മവിനോദകം
 ചൊന്നാൻജനനിയോ“ടമ്മേ!വേതിത-
 നിന്നുവിഴുങ്ങിയവെണ്ണത്തൊന്നങ്ങുമേ
 മൂന്നംവിഴുങ്ങിയവെണ്ണമേലൊമ്മാറു
 ചെന്നുതടഞ്ഞുവിലങ്ങുനിതേററപ്പും
 ഇന്നിതിന്നാശുചൂടുള്ളപാൽചെന്നൊഴി-
 ഞ്ഞെന്നിരയനീങ്ങുകയില്ലതന്നിണ്ണയം.”
 എന്നുപറഞ്ഞുകണ്ണംതുറിച്ചുണ്ണിതാ-
 നന്നതഗ്രീവനായ്നിന്നുണ്ടെളിഞ്ഞതി-
 ചിന്നഭാവത്തെയുംകാട്ടിപ്പിരിഞ്ഞുകൊ-
 ണ്ടൊന്നൊന്നോടീർവാമദ്ധ്യീതത്തുടങ്ങിനാൻ.
 എന്നതുകണ്ടുപരിഭ്രമിച്ചമ്മയും
 നന്ദനൻചൊന്നതന്നോരനതോത്തുതാൻ
 ചെന്നുവിരവോടുചൂടുള്ളപാൽകൊണ്ടു
 വന്നുകൊടുത്തതരോടിനാൻമെല്ലവേ
 നന്നായതുംരുകനീടിനാനുംബുദ്ധ-
 നന്ദനാവല്ലഭനേണ്ണിനന്ദാത്മജൻ.
 നിമ്മലനീങ്ങിനെന്നിന്നനോരമൃതി-
 ന്നൊരുകനങ്ങായദണ്ഡമൊഴിഞ്ഞിതോ
 എന്നമ്മചോദിച്ചതുകേട്ടുനന്ദനൻ
 നന്നായ്ചിരിച്ചുമാതാവാടുചൊല്ലിനാൻ:—
 “ഇന്നുഞാനൊരമല്ലാപറയായിൽനീ
 കന്നനിന്നീടുമാവെണ്ണയുണ്ടുവെണ്ണയോ?
 മന്ദനാമിങ്ങിനിക്കൊന്നതോത്തിങ്ങിനെ
 ചൊന്നെന്നകംചെട്ടുതുമ്മസാദരം.”
 ചെമ്മേവിരവിനോടമ്മയോടിത്തര-
 മുമ്പെയല്ലാപറഞ്ഞുംബുദ്ധാക്ഷൻമുദാ

ചിന്നെയുമോരോരോവിലാവിന്ധസങ്ങൾ
 മൂന്നേതിലേവനമന്നമരിച്ചീടിനാൻ.
 തന്നെചങ്ങാതിമാരുമായനപര-
 മന്നന്നാദിനമെങ്ങുമോരോവിധം
 മന്ദിരംതോറുംനടന്നുവന്ദാരക
 സുന്ദരിമാരിങ്ങുവന്നുളരാകിയ
 തനപിക്വർക്കുള്ളിലാന്നന്ദംവളർത്തവർ
 തന്നെഞ്ചേരിച്ചുപറവംവരുത്തിടുവാൻ.
 പിന്നെയുംവിഭ്രമസ്സേററവളുതമാ-
 റന്നായകമ്മങ്ങൊചരിച്ചീടിനാൻ.
 പാവുനവനീതവുംഗുളവുംമധു-
 വോലുംകുളിക്കനികൾപാലന്നവും
 ചാലക്കവന്നുകവന്നുകരഞ്ഞുമ-
 ഷാലമനതമല്ലെടുത്തിന്നിന്നീടിന
 മൂലംപരവശമാരായ് ചമഞ്ഞവർ
 ബാലനോടേതുമൊന്നാവതല്ലായ്യാൽ
 നല്ലതെന്നോന്നിതിന്നെന്നറിയാത്തപ-
 റെല്ലാവരുമൊരുമിച്ചുചെന്നങ്ങുസാ
 വല്ലവാധീശവിവാസിനിന്ദാകിയ
 കല്യാണശീലയോടല്ലൽചൊല്ലിടിനാൻ:—
 “എന്തെന്നത്രതവസന്തതിയാകിയ
 ചെന്താമരാക്ഷൻതൊഴിലെന്നിതിങ്ങനെ?
 സന്തതമന്ധകാരങ്ങളായ്ജായതു
 ചിന്തചെയ്യായ്തിന്നെന്നൊരുകാരണം?
 പങ്കുജനേത്രനാമുണ്ണിനന്ദാത്മജൻ
 കിങ്കരിമാരായത്തങ്ങളോടനപരം
 ശങ്കകൂടാതെചെയ്തിടുമുപദ്രവ
 സങ്കടചായ്വുകുളിച്ചുചൊല്ലുവതോ!
 പാലോടുവെണ്ണകുടൻകയെന്നുള്ളതു
 ബാലകന്മാരുടെ ശീലമല്ലോസഖീ!
 ഭാജനംകൂടെത്തകുതുകളുവതെ-
 ന്താചാരമോ?നീനിരൂപിക്കമാനസേ”
 വേദനയായതത്രത്രേപുനരതി-
 ന്നീതേപലവിധമെന്തുചൊല്ലാവതോ?
 പാരമ്യംനന്നിന്നിടുമുറികളിൽ
 ചേരുകലങ്ങളെത്തായിലതിനാടെ
 നേരേചുവട്ടിലുരലിട്ടുപാഞ്ഞുചെ-
 ന്നതിയെത്തുകൊൾവാനാതുകമനിയേ
 ഹോരായിലാസനപീഠാദികൾപല
 വേരെയെടുപ്പിച്ചുവെച്ചുതെത്തായിലാ
 കോൽകൊണ്ടഭാരമുടുത്തുചുരുത്ത്
 വാഴ്ത്താണ്ടുവീഴുന്നപാൽരുകനീടുവാൻ.
 തന്നെന്നത്രചുഴലേരിചോടവ-
 ന്നാനാപത്മവുംകണ്ടുകുണ്ടങ്ങിനെ
 നിലുനമകുടമാജ്ജാരകാദികൾ-
 കൊക്കെത്തളിരോടുമങ്ങുകൊടുക്കയും
 ചൊല്ലുകിയമതുകണ്ടുതങ്ങളു-

ഒട്ടെഴുത്തുതന്നതിന്നുചെയ്യുകയും ചെയ്തു
 പാഞ്ഞതാളിപ്പിട്ടമാത്രത്താലാണു-
 ടാഞ്ഞുള്ള കോപം മറ്റു രണ്ടാമതും
 ചോന്നവനോറുമുപവിച്ചിട്ടുവോൻ
 ചേന്നുനിന്നാൻ പോടരിക്കേമർവിന
 പിള്ളരെ കൂർത്തു മൂർത്തു നവങ്ങാൽ
 ഉള്ള മഴൽ പെട്ടു തുളച്ചു മാറിക്കുവേ
 നുള്ളിക്കുറിച്ചു മൂർത്തു കലങ്ങിനി-
 നെക്കുളച്ചു മില്ലതിനുള്ള മേതുമേ.
 ചൊല്ലുവതെന്തിനിയും തവനന്ദനൻ
 അല്ലെട് പെട്ടുത്തവയെല്ലാമോരോവിധം
 നല്ലപാൽ വെണ്ണകവണെടുപ്പാൻ തനി-
 ക്കിപ്പുണ്ടവസരമെന്നാകിലന്നോട്ടു
 മെല്ലെക്കളിച്ചുവന്നുള്ള കംപുക്കുനി-
 നുള്ളു തെളിഞ്ഞെഴും കെഴുതലവാക്കുകൾ
 ചൊല്ലിശയിച്ചതിനല്ലനായങ്ങനെ
 കല്യാണശീലനായെങ്ങും നടന്നോരോ
 പാത്രങ്ങൾ പാൽക്കിഴിപാൽക്കലമെന്നിവ
 ചോത്തുക ഉത്തരത്തിട്ടുറ്റികളും
 പോയ് ചെന്നുത്താൽ നോക്കുന്നതിൻമുന്നമേ
 വെഴുത്തായാത്രയും ചൊല്ലി നടന്നോരോ
 വാട്ടമേതും ഭവിയാതെ കണ്ടു ന്യമാം
 വീട്ടിലകം പുക്കൊരുത്തരറിയാതെ
 പൈക്കളെയൊക്കെ വെങ്ങുള്ള വിട്ടുട-
 നാൾക്കുനിവോട്ടുകുടിപ്പിച്ചിരിക്കയും
 നിൽക്കയില്ലെങ്ങോരേത്തു ചെന്നാച്ചു-
 ണ്ടക്കണമേ മറ്റൊരു കഷ്ടമോക്കുനി.
 വർത്തനങ്ങളാലോന്നിവകണ്ടുക-
 ണ്ടത്തൽപ്പെട്ടുമാറ്റത്താൽ ചെന്നതികേ
 ബലപ്പെട്ടുത്തനിൽക്കുന്ന ഉവമ്പെഴും
 മുഴുവൻ താനനപത്മവില്ലാസവും
 സുഭൂതതായുഗളാഗ്രന്തെറിച്ചുപു-
 ണ്ടുതാലാലോപത്താലോചക-
 വിഗ്രഹരംഗിയും മറ്റാലോപത്താലോ-
 പ്താലോപത്താലോന്നീട്ടമത്രേവയം
 ന്നിത്രപിടിച്ചുപുണർച്ചയും വെ-
 മലപ്രമുഖസ്തയച്ചിട്ടു കയ്യിന്നിതേ
 വ്യഗ്രനിരൂപിക്കുകാൻ കേകളൊക്കെയും
 അഗ്രകളിച്ചിതന്നിന്നാൻ വിടയും
 തന്മൂലമെന്നവസ്ഥയെല്ലാമൊക്കെ ക-
 ണ്ടിക്കാലമിങ്ങാക്കിട്ടു കേവലമേ
 മറ്റൊരുതോഴി! പറവതിന്നിങ്ങൊൻ
 പൊറവനോളം പ്രിയമുണ്ടാവാതെയും
 ചൊററാതലമേമുണ്ടെന്നോന്നീടത-
 ത്താറ്ററോട്ടുകേട്ടാലുമതുസഖി!
 തൊന്നൊരുനാളുകോട്ടുമൽപുത്രന
 മനസ്സമുററുനൽകിട്ടുവാൻ പായസം

നിമിച്ഛനോരുപാത്രത്താലാണുവെ-
 ചെന്തുകുന്നെന്നവിളിച്ചുവരുത്തുവാൻ
 പോയെന്നവസരം താനത്രകണ്ടതി-
 മായാമയനിവന്നാശ്ചര്യപ്രകാരമേ
 വേഗേനതോഴമയ്ക്കുളിച്ചുണ്ടൊരു
 ഭാഗേകടന്നുചെന്നാററത്താലായസം
 കേവലമേവതമായശിച്ചുണ്ടതിൽ
 ശോവിർപ്രാപ്തരിതമാക്കിവെച്ചുണ്ടാൻ
 പാതാതെത്തുവെച്ചോരുണ്ടതിന്നാൻ.
 കാരാതെത്താമസമുത്രനായേവനി
 ബാലനെക്കണ്ടൊരുമിച്ചുചെന്നുത്തു
 ചാലേകൊട്ടുപ്പാറൊട്ടുത്തനോക്കുവിയെ
 കണ്ടറിഞ്ഞതന്തിന്നുണ്ടൊന്നാമാനസ-
 ത്താണ്ടിലോത്താൽ പറയാവതോ! മാമകേ.
 കൊണ്ടുതന്നോട്ടുനൻമറിച്ചുകുടിത്തരം
 കൊണ്ടുപറഞ്ഞാലൊട്ടുക്കുടില്ലേതുമേ.
 കണ്ടാലിവനതിക്കുട്ടുചെയ്തിട്ടുമേ-
 നാണ്ടൊന്നാക്കുതന്നോന്നിതുപാക്കുനി.
 സന്തോഷമാനവളിത്തരം ചൊന്നു-
 വന്തികേചെന്നാന്നീടിനോരന്യയും
 ചൊല്ലിനാളു "ല്ലീമമർമകൾവല്ലേൻ
 കല്യാണശീലനിവന്തവനന്ദനൻ
 വല്ലവാധീശതന്മുഖൻ പലവിധ-
 മല്ലലിനിക്കുചേത്താനവയൊക്കവേ
 ചൊല്ലുവാൻ പലകലെന്നിരിക്കിലും
 എല്ലായിലുമൊരുവിസൃതംകേൾക്കനി.
 തൊന്നൊരുനാളാൽ വീട്ടുവാഴ്ചിനോ
 അന്നാൽ നാലാൽ വയോധികനേത്രയും
 ദീനനായ് നിത്യം തന്നിക്കുവേണ്ടുന്നതും
 താനേവരിച്ചുകൂടാതെമുടന്നൊരു
 കോണകത്തന്നിലാമ്മാറമിഴികളും
 കാണാതാതെവലഞ്ഞുകിട്ടുപ്പുറൻ
 മാമകംപുവകന്മാക്കുപകാർതൽ
 പ്രേമബന്ധനകാണാതൊരുവെട്ടൊരു
 സല്ലാഹമാതൃമഞ്ചെടുത്തെയുപ്പും
 തൽക്ഷണംനിമിച്ഛവെച്ചോരുതാണേ
 കെട്ടിപ്പിരിചോട്ടു സൂക്ഷിച്ചുസംഗ്രഹി-
 ചൊട്ടുണ്ടീസഖിമാർവരുവോളവും,
 തസമയേകമലേക്ഷണൻതപൽസുത-
 നാത്സാറമുൾക്കൊണ്ടുത സഖിമാരോട്ടു
 യുക്തനാസ്തനകംപുക്കുകണ്ടെട്ടു-
 തെത്താക്കെയല്ലാതമായൊത്തുളച്ചുടൻ
 ഏകപ്രകാരമുള്ളായുള്ള നോമയം
 മിക്കതുംഭാജനേചേർത്തുതന്നോട്ടാലെ
 ശിക്ഷയാബന്ധിച്ചുവെച്ചുപുറത്തുപോ-
 യക്ഷിമനോഹരൻതാൻകളിച്ചിടിനാൻ.
 വന്നാൻസഖികളുണ്ടാൻതാനൊരു

ചെന്നെടുത്തങ്ങതുംകൊണ്ടുചുലാലയം
 തന്നിലകംപൂക്കുമന്ദംവയോധികൻ
 തന്നെവിളിച്ചുകൈക്കൽകൊടുത്തിടീനേൻ.
 ഏതോന്നിതെന്നുചോദിച്ചുനമുനം
 സന്തോഷമോടെഴുന്നിനിന്നുനോൽ
 രണ്ടുകൈകൊണ്ടുമാറന്ത!തപ്പിത്തട-
 ണ്ണുണ്ടായമോദാലണച്ചുവച്ചാത്രതൽ
 ബന്ധമഴിച്ചെടുത്തതികേനില്ലവ-
 ക്ഷന്ധനോരോന്നുകൊടുത്തതൻകൈകളിൽ
 രണ്ടിപ്പൊപ്പമീരണ്ടെടുത്തുള്ളപ്പുൽ-
 കണ്ണമുഴുത്തുകൊണ്ടുതെരുത്തുതെ
 വൻകൊതിച്ചുണ്ടുളിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ,
 ശങ്കുകുടാതെകണ്ടുപ്പൊഴുതെന്തിതു
 ഗന്ധംപശുമലംപോലയായുന്നതെ-
 ന്തെന്തെന്തതിന്നൊരുബന്ധമില്ലെന്നുഞാൻ
 ചൊന്നുവെങ്ങറിഞ്ഞീടിനാൻവൃദ്ധനും
 തന്നെപശുമലമെന്നുചൊല്ലിദൂതം
 നിന്നവരോടുനോക്കീടുവാൻചൊല്ലിനാൻ
 പിന്നെക്കുറച്ചുവമിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ.
 നിന്നബന്ധമുള്ളകൊണ്ടത്തങ്ങൾകാട്ടുനി-
 തന്നേരമാറന്ത!തമ്മിലെന്തുംവണ്ണം
 വക്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുദൃസ്സുപാദസുരീപ്രതി-
 ന്നാൾക്കാമ്പിലാവതല്ലാഞ്ഞൊരുഗോഷികൾ
 കാട്ടിത്തുടങ്ങിനാൻമക്കടാനാംബഹു
 മേന്മയുകൾപോലെതപ്പാത്രത്തിലങ്ങതിൻ
 കൂട്ടിരിക്കുംശിഷ്യമങ്ങുവെളിച്ചത്ത
 കാട്ടിനാനിങ്ങിനെവന്നതിന്നെന്തൊരു
 കാരണമെന്നറിയാത്തുചിന്തിച്ചുഞാൻ
 അരെയുംനേരേനോക്കാതെ കുന്തിട്ടഭി-
 മാനാധികേടുന്നാണിച്ചുന്നിച്ചുന്നമ-
 മാനനംപാത്തവർചൊന്നുദാണികൾ
 കേട്ടിളിഞ്ഞിങ്ങുപോന്നേനിവൻചെയ്തതും
 കേട്ടറിഞ്ഞതൻചെറിയോർപറഞ്ഞൊക്കവേ
 കേട്ടുകൊൾകിതഥതവാത്മജനനപരം
 കാട്ടുത്തൊഴിൽപൊറുക്കാവതോചൊല്ലുനി.
 വല്ലകണക്കിലുംനിന്മകത്തന്നുടെ
 വല്ലായ്മയെല്ലാമടക്കിക്കിലെന്നിയേ
 നല്ലതില്ലാക്കു”ഞാനുള്ളതുഗോപികൾ
 എല്ലാവരുംപറഞ്ഞീടുമേറൊന്നതേ
 നല്ലാർക്കുലമൊലിമാലികയാകിയ
 കല്യാണദേവതാവല്ലഭൻതന്നുടെ
 കാതാധനന്ദനൻതൻമുഖമകണ്ടപ്പോ
 പ്രീതിയോടാഹ്ലാസിച്ചിനാൻമല്ലവേ:
 “എന്തെന്തുതോഴിമാരേ!പുനരീനാത്താൻ
 എന്തിവനോടൊന്നുചെയ്തു?ചൊല്ലുവൻ.
 തല്ലുവാനില്ലൊരുതല്ലാത്തചായ്വേറാ!
 ചൊല്ലിയാൽകേൾപ്പതിന്നിപ്പുറിച്ചുതരാം

നല്ലതെന്തോന്നിവയല്ലാതെകണ്ടിവാൻ
 വല്ലായ്മയെല്ലാമടക്കിക്കീടുവാൻ
 ഉള്ളിലൊരുക്കഴിച്ചുള്ളതുപാക്കിവി-
 ന്നുള്ളമുണർന്നിടാനാൻതെന്തെന്നിയേ
 അത്രനാളേക്കുമിന്നിങ്ങുളൊത്തനപര-
 മതുചല്ലുതന്നെസ്തുതപരമേവതം
 ഭൂമിയിവുത്തിക്കുള്ളല്ലാംസംഹിച്ചുകൊ-
 ണ്ടുസ്വാമമോടനുചാലിച്ചുകൊള്ളുവൻ!
 മഹാത്തിനിക്കൊന്നുചൊല്ലുവാനിന്നിനി
 ഉറകമേനിരൂപിപ്പിനെല്ലാവരും.
 മച്ചുതന്നാറന്ത!കെട്ടവരുത്തിയ-
 തെല്ലേരുമമ്പോടുത്താനിഹസാദരം
 പ്രത്യയമൊക്കെനിങ്ങൾക്കുനൽകീടുവാൻ
 സത്യംപറഞ്ഞാലിളക്കമില്ലേതുമേ.
 മങ്കലംകേടുവരുത്തിനാനെന്തുക-
 നെങ്കിലതിന്നുനൽകീടുവാൻവെങ്കലം
 വെങ്കലച്ചുതകുത്താനതിനെങ്കിലോ
 വൊങ്കലംശങ്കുകുടാതെകണ്ടാദരാൽ
 മൺകടംകിണ്ടിക്കിണ്ണങ്ങളിത്യാദികൾ
 പൊൻകടമന്തമായെന്തോനാഴകിയ
 പങ്കുനേത്രൻകളഞ്ഞതവാറിന
 ശങ്കുകുടാതെമേന്മേച്ചു.മേൽനൽകുവൻ.
 സങ്കടമെങ്കിടാവിങ്കൽനിന്നുങ്കര-
 തങ്കമുള്ളങ്കസങ്കേതദേശാന്തരാൽ
 സംഭവിച്ചാലതെൻപുത്രനല്ലത”-
 ല്ലൻപുപ്പുണ്ടിതഥംജനനിയരോദതാൻ
 ചൊന്നവണ്ണംമടിയാതെകണ്ടൊക്കവേ
 സുന്ദരിമാക്കുന്നനദിച്ചുനൽകിനാൻ.
 ചെമ്മേപുനരവവാങ്ങിനിന്നീടിന
 നിമ്മലരൂപിണിമാരവരേവരം
 സന്തോഷമൂർക്കൊണ്ടുചൊന്നമരാക്ഷനെ
 ചിത്തസുഖത്തോടെടുത്തുപുനർന്നാൻ
 നല്ലതുമേന്മേൽവരികെന്നനുജയയും
 ചൊല്ലിഗ്രഹങ്ങൾതോറുംനടന്നീടിനാൻ.
 ചൊല്ലെഴുംവല്ലവധീശൻപ്രണയിനി
 ചൊല്ലിവതനുകനോടതിന്നെന്നൊരു
 തെല്ലുമഭീഷ്ടവിരോധങ്ങളെന്നതേ
 തല്ലച്ചുനീരിക്കുന്നമുഖമുള്ളം
 മെല്ലെയെടുത്തുപുനർമുക്കുണ്ണതി
 കല്യാണമോടുകൊടുത്തതേയുള്ളപോൽ
 അങ്ങിനെചെല്ലുന്നകാലത്തൊരുദിനം
 അങ്ങുചങ്ങാതിമാരുംബലദേവനും
 മംഗലദേവതാവല്ലഭനാകിയ
 ശ്രംഗാരയോനീതൻതാതന്നാമുണ്ണിയും
 ഒന്നിച്ചുനിമ്മലവതപരവീഥികൾ
 തന്നിലാജാമുകുളിച്ചിരിക്കുംവിധയ
 മണ്ണുതിന്നീടിനാനുണ്ണിച്ചൊത്താമര-

മണ്ണനെന്തെന്നിടുകുംബലഭവനം
 ചെന്നറിയിച്ചുനിന്നിടുന്നതായോ-
 കെന്നതുകേട്ടുകോപിച്ചതശോഭയും,
 നന്ദനാതൻകരദന്ദപാദംചേർത്തുകൊ-
 ണ്ണൊന്നിലാക്കിപ്പിടിച്ചുവെക്കാനും
 തന്നിലായ്യാതൊരുകോലമെടുത്തതി-
 ചിന്നനാമ്മാറുചോദിച്ചുതളിടിനാൾ:—

ശ്രീകൃഷ്ണൻ മണ്ണുവരികേഴിച്ചതിനെ കേൾക്ക
 യാൽ യശോദ ശാസിപ്പാനായി ഭാവിക്കുന്നത്.

“എന്തെന്നുകേൾന്നിനക്കുമെൻതിന്മതി-
 ന്നാതർമനസിവേിച്ചതഭിരുചി?
 സന്തതമെന്തിനായ്ക്കൊണ്ടുനിശ്ചിത്തര-
 മന്ധകാരങ്ങൾകാട്ടുന്നതോരോന്നമോ?
 ചൊല്ലുകൊണ്ടു”ന്നവർചൊല്ലിനിന്നങ്ങിനെ
 തല്ലുവാനെന്നപോലെതടുത്തു
 കണ്ടതിഷ്ണഭാവംനടിച്ചാഴുവൈ
 ക്ഷണനാകൊണ്ടൽവണ്ണൻനിജകോമള-
 ചുണ്ടുകളുപിച്ചുകിടക്കത്തക്കുകിടം
 രണ്ടിലുംനിന്നൊഴുകീടുന്നവരികൾ
 കൊണ്ടുതിരു പുടവുനന്നച്ചമയോ-
 ടിണ്ടൽപുണ്ടെന്നപോലെപറഞ്ഞീടിനാൾ:—
 “അമ്മേ! ഭവതികേൾക്കേണമിന്നേടമെൻ
 നിമ്മലവാണികളുണ്ണത്തൊൻചൊല്ലവൻ.
 ചെമ്മേചെറിയവക്കെന്നോടുലീലയിൽ
 ദുർമ്മത്സരമുണ്ടതുകൊണ്ടവരിതു
 നിമ്മരിയാദനിമ്മിച്ചുചൊല്ലീടിനാർ
 നിന്നാനന്ദേധരിക്കേണമെന്നഗ്രജൻ
 നിമ്മലൻപിള്ളർപറഞ്ഞതുസത്യമെ-

ന്നമ്മാനന്ദേനിനച്ചത്രേപറഞ്ഞതും.
 നീയതു കേട്ടുതല്ലിടൊലാത്തൊന്നൊരു
 മായംപറയുകയല്ലേതു”മെന്നിങ്ങനെ
 പാഠംപരവശഭാവംകലർന്നു
 അരോമച്ചുണ്ണിച്ചൊല്ലുന്നതുകേട്ടവർ
 താനുംചുഴിഞ്ഞുചൊല്ലീടിനാ“തെങ്കിൽനി-
 ന്നാനന്ദപത്മപ്രപാടനംചെയ്തനി.
 പക്ഷേതെളിവോടുവക്ത്രസ്യംപരി-
 വൃക്തമായ്യാണാമിനിക്ക്”ന്നുകേട്ടു
 പത്മവിഭോചനൻമുഖസ്മിതംപൂണ്ടു
 സത്യംപറഞ്ഞതളിടിനാ”നെങ്കിലോ
 കണ്ടുകൊണ്ടൊരുമെൻവാപിളന്നീടുവൻ
 ഉണ്ടിലമണ്ണൊന്നിന്നതുന്നിണ്ണയും.
 ഉണ്ടുപണ്ടേമമകക്ഷിയിൽമണ്ണതു
 കണ്ടകത്തുണ്ടിലുണ്ടൊകൊലാശഭയും”
 എന്നുപറഞ്ഞുവായുപിളന്നതികേ
 നിന്നതളിടിനനന്ദനന്തനില്പേ
 മുന്നേപുരാതനമായുള്ളലോകങ്ങൾ
 കന്നൊഴിയാതെകണ്ടീടിനാളൊക്കെയെ
 ഭൂലോകവുംജലരാശികളുംദീപ-
 മാലാവൃതങ്ങളുംചക്രവാളാഭിയും
 മേൽഗിരിമുതലായഗിരികളും
 ഓരോനടികൾനടന്നങ്ങൾരാജ്യങ്ങളും
 പാതാളമുദമരാസുരരാക്ഷസ?
 വേതാളഭൂതപിശാചങ്ങൾമേവിന.
 ലോകങ്ങളുട്രാദീടിക്ലാപമന്ദിര-
 യോഗങ്ങളുദ്യാനഭേദഭേദങ്ങളും
 വാരണസ്യങ്ങളുന്തരാളങ്ങളും
 ചാരണവിദ്യാധരാദിലോകങ്ങളും,
 ആദിത്യാചന്ദ്രനക്ഷത്രഗ്രഹസമിതി-
 ഭേദങ്ങളുംജോതിഷചക്രഗതികളും
 മോഹങ്ങൾമോഹാപ്തോദ്ധരണോദയ-
 വേദങ്ങളാകാശവായുനിവാരിഭൂ-
 ഭൂതങ്ങൾവൈകാരികകൃത്യസംഗതി
 ജാതനൈരൂസ്വരൂപങ്ങൾഗണാധിപ,
 രൂപങ്ങൾജംഗമാജംഗമജാതികൾ
 ഏവമെല്ലാംമുക്തരേണകാണുവണ്ണം
 കണ്ടുകിതുറവാംപൂണ്ടുടൻകൊർമയി-
 കൊണ്ടുവിറച്ചുമിഴികൾകൊണ്ടുവർ
 രണ്ടുപരിക്ഷ്ണതയാലടച്ചുക-
 ത്തങ്ങിനടൽപുണ്ടൊട്ടുന്നിനളവണ്ണസാ.
 രണ്ടാമതുംനയനങ്ങൾതുറന്നുടൻ
 കൊണ്ടൽവണ്ണൻവടനാന്തരേനോക്കിനാൾ,
 കണ്ടാളതുചൊഴുതിത്യാദിഭേദകൾ
 പണ്ടേവസിച്ചുതളുംപ്രവാസങ്ങളും
 പങ്കജയോനിവാഗീശപരിതന്നെയും
 ശങ്കരനേപരിവാരാദികളെയും

ചത്താമോക്ഷനാമാദിനാശായണൻ
സന്തതംഭോഗീരൂഭോഗരയനയും.
പങ്കുതാറാലയന്തനധിവാസവും
പങ്കവിനാശിനികൾക്കളിത്തം
കണ്ടുടനാമ്പാടിയുംഗോപസംവിദ്യ
ഇണ്ടാലാഴിത്തുനന്ദാധിപൻതന്നെയും
വണ്ടാർതഴക്കഴലാളിനെത്തന്നെയും
കൊണ്ടൽനേവണ്ണനാമുണ്ണിയെത്തന്നെയും
കണ്ടതുപോലെകണ്ടാളവനുള്ളക-
ത്താളിപ്പുംകണ്ടാളിവണ്ണമെല്ലാമുതം.
എന്തൊരുമായാപ്രബന്ധമിതെന്നവർ
ചിന്തയാസംഭ്രമിച്ചുനന്ദാമെല്ലവേ
നേതുമിമീലനംചെയ്തുകണ്ടത്താനു
പാത്തുനിന്നാൽതിതീഞ്ഞാത്തുടങ്ങിനാൾ:—
“എന്തെന്നകർതനാദരത്തിലിങ്ങിനെ
സന്തതംചേരേസമസ്തലോകങ്ങളും
കാണതിനെന്തൊരുകാരാണമീശപര-
നാമ്നായസാരാത്മമുൽജഗന്മയൻ
പത്മനാഭൻപുരുഷോത്തമനമുപയൻ
പത്മവില്ലോചനൻപത്മിനിവല്ലഭൻ
പത്മശരീരിനിഷേവിതൻകോമളൻ
പത്മപാദാംബുജയുഗൽപരാപരൻ
പത്മസുഗുൽശരഭാക്ഷണൻഭക്തഹൃൽ
പത്മസംഹൃതാശുപത്മശാശുര-
പത്മസനോത്താപത്മനാഭൻമുതൽ
പത്മസുകലശരീരിഭിരാശ്രിതൻ;
പത്മമാദാരംപചക്രാധിപകര-
പത്മചതുഷ്പയനചുതനവ്യയൻ
വിശ്വപജഗൽപരിപാലനതല്പരൻ
വിശ്വസൗഖ്യങ്ങളുത്സംപ്രദാനിജ-
കക്ഷിയിലാമ്മാറുപേർത്തപാലാഴിയിൽ
ചക്ഷുശ്രവണപ്രസരതല്പോപരി-
ശോഗനിദാവാതനായനാരായണൻ
അനന്തമഹാത്മവാരാദിജഗൽഗുര-
താനിഹൻഭൂമിപാദാപഹാരായമൽ.
സുഖപായുന്നവതീണ്ണനായിടിനാൻ.
തന്നതില്ലൊരുകണ്ടിപ്പണ്ണാണു-
മാനങ്ങൾകാണതിനില്ലവകാരവും
കേവലമേവനിരൂപിച്ചാറ്റിച്ചു
ഭാവവൈവർണ്യംകലനവർത്തനുടെ
പുത്രനോടായുടനാശുചൊല്ലീടിനാൾ:—
“ഇതുയെല്ലാംതവമായാവിശ്രതികൾ
കാട്ടേണമഞ്ഞാനായാനികളിപ്പരം
ഗോപിനിയാമിനിക്കെന്നുതോന്നിച്ചതും
നിന്നിന്ദായാമഹിമയാലെന്നുടെ
സന്തതാനന്ദസുതിവരുത്തിടുവാൻ
കുറുതതീർന്നിങ്ങനഗ്രഹിച്ചിട്ടിതി

നിന്ദിച്ചുതീർത്തവായുരേറുകിടന്നീ.”
എന്നുപറഞ്ഞതൊഴുതമകനേയും
കണ്ണിൽവെച്ചാനിട്ടുടച്ചുതന്നാസ
കണ്ണികാമലേകുനിവോടുമേത്തുകൊ-
ണ്ടുണ്ണിയെന്നേതുകൊണ്ടാരുതന്നെയും
നന്ദനെത്തന്നെയുംനന്ദനത്തന്നെയും
മന്ദിരധാന്യധനങ്ങൾപശുക്കളും
കന്നുകിടാങ്ങളുംഗോപാലസംവിദ്യ
പിന്നെനൊറ്റുള്ളസർവ്വഭാരങ്ങളും
നിന്നുടെമായയിൽനിന്നുളവായവ-
നിന്നാലന്നഗുരണീയംസാധാവിത-
നിണ്ണയമില്ലകില്ലേതുമെന്നാശുത-
ന്നാണിധികൾസമുച്ചിതസകലവും
പുണ്യാംബുധിപരമാനന്ദവാരിധി
തനിൽമുഴുകിമിഴിച്ചുനാക്കുവിടയ
മുനിലാമ്മാറുവായുപിളന്നതികേ
നിന്നരുളീടുജഗന്മയനണ്ണിയെ
നന്ദനാകാരണമന്ദസ്മിതഞ്ചെയ്യ
നിന്നതുകണ്ടവർതന്നെകതാരതിൽ
കണ്ടൊത്തുപങ്ങൾനിദ്രയിലാമ്മാറു
കണ്ടുപോവൊന്നീടിനാളൊക്കവേ
കൊണ്ടൽനേവണ്ണനേച്ചെന്നടുത്താൻപിന്നോ-
ടിങ്ങാലാഴിച്ചുമുഖമുടന്നുകിനാൾ.
തണ്ടാർമകൾമണവാളൻമുഖാംബുജം
കണ്ടുസുഖിച്ചുതിരുമൈപ്പണൻടൻ
ചിത്തസുഖംനമരവിനാളെന്നുടെ
സന്തതിയെന്നവാത്സല്യഭക്ത്യാമിരം.
അന്നൊരുനാളുരണോദയേസാദരം
നന്ദവിലാസിനിതാനാണൻജെസാ
നന്ദനത്തന്നെയുമുഖമുകൊടുത്തന-
നന്ദിച്ചിരുത്തിവച്ചാശുജലാരയേ
ചെന്നുപാദമുഖക്ഷാളനംചെയ്തു-
വസ്ത്രമോദാലൊരുമുളളത്തെയും
പെട്ടെന്നടുത്തുവിഴുപ്പുകൊണ്ട-
നിപ്പുമായുള്ളനിശ്വാസങ്ങളും
മേത്തുതൻദാസിമാക്കോരാരോവേലകൾ
കണ്ടത്താത്താനിന്ദയാമിപ്പാനന്തരം
താനതിതുംഗമാംകണ്ഡലിതനിമി-
ത്യാനന്ദഭോടുപേർത്താരുധിയേയും
മെല്ലേമമിച്ചുതുടങ്ങിനാളീശപര-
നല്ലീമലർമകൾവല്ലനോന്നിജ-
പുത്രൻചരിതങ്ങൾപുതന്നാഗിരഹ-
സ്ത്രത്തമവീലകളൊക്കവേസാദരം
ശിക്ഷയാതാളുകുമേണസംഗീതമാ-
യുൾക്കേമമുൾക്കൊണ്ടുതവിട്ടുതമുദാ-
തതുമനോഹരിയാമവർമാനസ
പത്മപുസാദനവിജപിച്ചുതുലോം.

ചന്ദ്രപ്രയോഗേനഭാഷാമണ്ഡിത-
 ബന്ധാരണങ്ങൾകാഞ്ചിത്രവുംവളർ
 കൊങ്കകളോട്ഭവേന്തഴ്മണ്ഡന-
 സംഖ്യ ചുംചഞ്ചൽപ്രതിലാപനിമണ്ഡിത-
 കംപനമാലേപനംപുംകഴൽകളിൽ
 അൻപോട്ടുചെന്ന്ഴമാഭരണങ്ങളും
 ഗണ്ഡാപയങ്ങളാമുംബ്രവിലാസിനി
 പുണ്ഡരീകപുഷ്പോപമമാസിനി,
 പ്രപഞ്ചമഞ്ചാകരമാവിനി
 നിർമ്മലതാനധികമെന്നോമോഹിനി
 കച്ചചരദാരിനിതൻകചഭാരമാ-
 നമുഴിഞ്ഞങ്ങചിനിവിഴുന്നിൽ
 നിന്നുകൂമലർമാലകളാകുമ-
 തൃന്യനമേസുഗന്ധവിലാസിനി
 തന്നെടമാതാപുതൻവളിതാകൃതി
 മുനിലാമ്മാറകളിച്ചിതന്നീടിന
 പുണ്യപുമാൻപുരുഷോത്തമാപുതൻ
 അണ്ണോജനാനേനനനനാമയൻ
 കണ്ണൻകുലകുലിപ്പണ്ണനാമാമല
 മുണ്ണിനന്ദാമ്മജൻകണ്ടുകണ്ടതികേ
 നിന്നവനാനന്ദമുൾക്കൊന്നുപോയ്
 ചെന്നുചെന്നുതന്നകമേദിതം
 തുക്കാൽസരോജരേണക്കേതുപൊഴു-
 തൊക്കൊമാതാപുട്ടത്തേതവെൻപട്ടതിൽ
 ചിത്തസന്ദേഹമൊഴിച്ചുതേച്ചുജ്ജ്വാ
 ററസ്തംബുജ്ജ്വലിച്ചുള്ളചേരുംമുദാ
 വക്ഷാതരായുഗമപ്യസങ്കേതം-
 മ്യോത്തമപാർപ്പങ്ങളിലുംതുടച്ചുടൻ
 വക്ത്രസ്തിതാധരപത്മവികസിത-
 നൾക്കനിപുറകുപൊന്നിനാസതരം
 മറേറമുലയ്ക്കൽതടവിത്തടഞ്ഞുകൊ-
 ണ്ടാവാമസ്തനത്താൻരുകനീടിനാൻ.
 തൽപ്രസംഗേകടകോപമയച്ചുടൻ
 ഉൾപ്രമാദനജനനമനാകിയ
 പുതൻതിരുവുടൽചേർത്തുപുനർനി-
 സ്സിലാതയാമരവീടിനാളമ്മയും,
 ഇമ്മംശുകോക്കികൾകേട്ടുവെയ്യു-
 മത്യാതകത്യാതൊഴുതിമണ്ണുജൻ
 ചിത്തകുതാഹലംപുണ്ടുചോദി“ച്ചിതെ-
 ന്തിത്രേഗ്രംയരോടയ്ക്കുവായതിൻ
 കാണാം?പന്ദുവളരായിരുന്നതി
 കാരുണ്യമുത്തിസനാതനന്മാധവൻ
 നാരായണസാമിതൻപ്രസാദംവന്നു
 ചേരവാനേവമെല്ലാംപാടിചൊടൊത
 സച്ചമമെന്നൊന്നൊഴിച്ചുതന്നു-
 നൾക്കനിപുറവിണ്ണുവേലിച്ചിട്ടുവാൻ
 ചെയ്തുസുതതമെന്നൊന്നതൾചെയ്തി.

കൈതൂഹലംപുണ്ടുസത്തുക്കർനിത്യവും
 ശുദ്ധാദൃതയാഗ്രഭക്ത്യാപരബ്രഹ്മ-
 വിത്തായവേദാന്തവസ്തുതത്ത്വചർമ്മി-
 കൃഷ്ണൻവസുദേവപുത്രനായ്വേവിന
 വിഷ്ണുചരാചരദേശികൻബാലനായ്
 നിത്യമനകരിച്ചീടുന്നലിലകൾ
 എത്രയുമാനന്ദമനരായനപരം
 ഭക്ത്യുതശാന്തിവതത്തുവാറംകാർ-
 മുക്കിവതത്തിട്ടുവാറമോരോതരം
 വന്ദിച്ചിരിക്കുംചരിതുകത്താവിനെ
 കണ്ണിലാശ്വാമുതളിഞ്ഞുകണ്ടിങ്ങിനെ
 സമ്മോദമോടനലാളിച്ചിതിന്നത-
 നമ്മയാഭവകിക്കുമെന്നോനാമരം
 വന്നീലവകാശമെന്നവർക്കേതു
 വന്നുകൂടീട്ടുവാനെന്നൊതകാരണം
 ചെമ്മേതിരിച്ചുതൾചെയ്തങ്ങണമേ
 മന്മനസ്സന്ദേഹമാശ്വതീതംതരം.”
 ഏവംബുചതരിചാടിമുളവാങ്ങ-
 പുഷ്പംചിരിച്ചുതൾചെയ്തമുനീശ്വരൻ.
 “നാരായണൻതിരുമായാനിത്യതകൾ
 അരാവുമോത്താലറിയാവതല്ലെടോ!
 കർമ്മവശത്താലുവാരംഫലങ്ങളും
 ജന്മിനാമന്നനുഭൂതകർമ്മങ്ങളും
 ധർമ്മംപുണ്യപാപാദിഭേദങ്ങളും
 ബ്രഹ്മാവിനുംതിരിക്കാവതല്ലെങ്കിലും
 കേട്ടുകൊണ്ടാപുമൊരുപുരാണംകവി-
 ശ്രേഷ്ഠൻപിതാവതൾചെയ്തുകേട്ടേനതും.
 മൂന്നുവസുക്കളിൽഭോണനാകുന്നവൻ
 തന്നെടഭാഗ്യാധരയാസമൊരു
 കർമ്മഹേതപന്തശ്രമിയിൽമാറംബ-
 ജനംകഴിച്ചുപോരേണമെന്നായ്നന്ന
 ചെമ്മേപുനരതിനന്നുചതുർമ്മൻ.
 നിർമ്മലൻതന്നെവിളിച്ചുതളിച്ചെഴു-
 “ധർമ്മാഗ്രകൃമമേതുപിഴയാതെ
 യുഗംപതുപാവകേന്ദ്രനാഞ്ചെണ്ണുണ്ടുനി
 നന്ദഗോപാപ്യനായ്നന്ദനയാസഭം
 നന്നായ്സുഖിച്ചുസുചിരംവസിക്കതേ
 ഗോപാലപാലനംചെയ്തനാരായണ-
 ശ്രീകൃണാകരന്തൻപ്രസാദത്തെയും
 കൈക്കൊണ്ടുകായുംവഹിക്ക”ന്നതൾചെയ്തു
 പുഷ്പസംഭവതാനയയ്ക്കുവിധൗ
 ററസ്തംബുജ്ജ്വലിച്ചേൽപേക്ഷിച്ചിതൻപൊഴും
 ഭേദംനന്ദിതമുള്ളാത്തതാൻഭോണനും:-
 “ഞങ്ങളുവണ്ണമരംപുരായ്ചെന്നട-
 നങ്ങുജനിക്കാമരൾചെയ്തുവണ്ണമേ.
 സന്ദേഹമില്ലിതിനേതുമെന്നാൽപെൻ
 ഇന്ദിരാവല്ലഭനായജഗൽഗുരു

പന്നഗശാഖയിലുൾപ്പെട്ടതായെന്നു
മുനിലാമാറുകുളിച്ചുനിന്നപരം
കാണായുരമാനഗ്രഹിച്ചിട്ടുക
വേണമെന്നുള്ളതുകേട്ടയാതാവൊരു
കാണികുന്ദംവിചാരിച്ചു "നിങ്ങൾക്കുതു
വേണുന്നവണ്ണംവരു" മെന്നനുജയൊ
വാണിയുംനൽകിയയച്ചോരവരിഹ
ക്ഷോണിയിൽവന്നുനില്പാരിരുവരും.
നന്ദനംധന്യയായുള്ളയരോദയും
മുനമീവണ്ണമുള്ളോരവരിങ്ങിനെ
നിന്നകാലംവന്നമാലീവസുദേവ,
നന്ദനനായവയ്ക്കിന്നാമീശപാൽ-
തന്നെയുംതന്നിയോശനവസുദേവർ
നന്ദഗോപാലയംതന്നിലാക്കിയിനാൻ.
പിന്നെയുമുണ്ടായിരിക്കുമോരോതരം
മന്നവകാരണമെന്തിനാവതും?
നിൽക്കുമ്പോൾഗുരുതന്നെമടിയില-
ങ്ങുറക്കുനില്പുറവെച്ചുപുണർന്നു
ഭക്താമൃതകുടുംകൊടുത്തിരിക്കുന്നതു
വഗ്രേതികയ്ക്കു നപാൽക്കുണ്ടതിരയം
ബലതയോടതുവാങ്ങിവച്ചിങ്ങുഞാൻ
ഏതയുമോടിവിരുവോളമെന്തൻ
ഭ്രാസനേവസിപ്പിക്കുന്നവർചൊന്നതി-
നർത്താരിലേതുമനുസരിക്കാഞ്ഞവർ
കപ്പമിത്രന്നേക്കുകന്നുടന്നുണ്ണിയെ
പെട്ടെന്ന്കൊല്ലിച്ചുവെച്ചുതങ്ങളവർ
പോയളവുള്ളതപരത്രപുവന്നത
പ്ലായതലോചനനാകയാലേറവും
ക്രോധവദനനന്ദങ്ങളിറുമിനി-
ന്നേതൊരുയാതിരോല്പിറ്റുന്നനയ
ത്താനിതിന്നെന്നകക്കാമ്പിലുപായമോ-
ത്താനന്ദരൂപിനീളെക്കൊക്കിപ്പൊരു
കോണിലിടുന്നൊരുമിപ്പൊറ്റിപ്പുള്ളിയെ
കാണായതിങ്ങെടുത്താശുകൊണ്ടുനടൻ
ചിട്ടെന്തൊരുതലമീതേയങ്ങാങ്ങിനി-
ന്നോളമടങ്ങിയശോരസദാജനേ-
ചാടിച്ചതേറളവേറെത്തകന്നുടൻ
കാഴ്ചയ്ക്കെന്തിച്ചുപോയ്ക്കുണ്ഡലീചുഴവും.
ശോരസയുംപരന്നതൊളമിയിൽ
വാരിനാനങ്ങളിൽപാറിവെണ്ണയും
പാണികളിൽപുനങ്ങളുമായഥ
കേണിറങ്ങിയിനാൻചതപരവീഥിയിൽ.
വേദമായെന്നപോലെതദാസാദര
മോദമാന്നാനനംകണ്ടുകണ്ടതിങ്കേ
നില്ക്കുന്നമാർജ്ജാരമക്കടങ്ങുറക്കുതാൻ
കക്കുനുള്ളിപ്പുരിപോടുതർവെണ്ണകൾ
സല്ലുരിച്ചൊട്ടുതാനുംനകന്നുപോയ്

പുക്കോർച്ചുതിന്നൊരുക്കുടിമാമ്മാറവൻ.
തസമയേതികന്നീടിനടുചോവും
സപ്തമാനമാക്കിവെച്ചുണ്ടയരോദതാൻ
ചിക്കുന്നപൊന്നുവെന്നൊക്കെന്നോക്കുന്നോള-
വക്കണ്ഡലിതകന്നീടിനകോട്ടുകൾ
കണ്ടുകൊതുറവെപ്പുണ്ടുകാണിക്കുണം
കൊണ്ടാടിനന്നെഴുമിങ്ങമോടങ്ങുസാ
കൊണ്ടൽനേവണ്ണനാമുണ്ണിയെന്നോക്കുവോൻ
ഉണ്ടായകോപേനവേഗാൽചെറുതായ
കോലുമെടുത്തുരിപ്പിത്തുചെല്ലുമ്പൊഴു-
താലംബഭൂതനെക്കാണായിതങ്ങൊരു
കോണിൽനിന്നീടുമുലപെത്തിൻമുകൾ
സമാനചുഴന്നുകപിടുകൾക്കുവെണ്ണയും
നുള്ളിനാറക്കിയെറിഞ്ഞുകൊടുത്തുത-
ന്നുള്ളിപ്പുണ്ടുള്ളമെന്നഭാവത്തെയും
കാട്ടിനിന്നൊട്ടുളളിച്ചുംകുറഞ്ഞുമ-
ക്കുകണ്ടങ്ങെടുക്കുന്നമാതാവിനെ
കണ്ടുറക്കക്കരഞ്ഞേതററുകുതിച്ചുവൻ
ഇണ്ടൽപുണ്ടങ്ങകലത്തുചാടിപ്പുതം
മണ്ടത്തുടങ്ങിനന്നേത്തുനിലുനി-
ല്പുണ്ടുകഴിവിനിയെന്നയരോദയും
തൊണ്ടവിറച്ചുപറഞ്ഞുപാഞ്ഞെത്തിനാർ
കണ്ടുകണ്ടാശുപാഞ്ഞീടിനാനുണ്ണിയും.
നിത്യംതിരഞ്ഞുഭൂതേശാദിയോഗികൾ.
ക്കുറത്താർമിഴികളാലെത്താതവേദാന്ത
വിദ്യാവീനോദപരബ്രഹ്മകാരണ
തത്ത്വപാത്മനിർമ്മലവസ്തുതേജോമയൻ,
സൃഷ്ടിസ്ഥിതിലയാനഗ്രഹകാരണം
ഇഷ്ടഫലപ്രദമിത്രിലോകാത്മകം,
കൈക്കലാക്കീടുവെന്നെന്നിനച്ചതി
ചിക്കനെച്ചെന്നടുക്കുന്നയരോദതൻ.
വിഗ്രഹംപാരംകുന്നതുചമകയാൽ
അക്ഷണംചെറുമുദിപ്പുവർത്തനടൻ
വീത്തുഴന്നൊറവുംചീത്തുഴന്നൊട്ടിര-
ന്നാത്തയാത്രേശഭാരംകരാഗ്രേണതാൻ
താങ്ങിയിരുന്നതുകണ്ടുപുനാട്ടുനൻ
ശാർക്കവരായുധൻഭേതപരായണൻ
പാഞ്ഞുഴന്നിങ്ങുമറിഞ്ഞുനോക്കുവിശ്വം
ചാഞ്ഞിരുന്നീടുംജനനിയെക്കണ്ടെഴും
പുണ്ണകാരുണ്യാഗ്രഭയനായൊക്കെയും
ചേന്നവണ്ണംചെയ്തുകൊൾകെന്നഗ്രമേം
ചെയ്തതിരിഞ്ഞുനില്ക്കുന്നതുകണ്ടുതൻ
വൈതലെനോത്തുപിടിച്ചുപുനനിയും
സർവ്വപഞ്ചൈകസാക്ഷിയാമീശപാൽ
സർവ്വഗുണിനകംപുറമെന്നിയേ
സർവ്വദാസ്യംനന്ദത്തെയെളിഞ്ഞൊഴും
സർവ്വഗുൽഗുരുമായാമയൻപരൻ

സർവ്വശൃംഗപാശധനുരന്ധരകൻ
 സർവ്വഗണിങ്ങിനെനിന്നിതുകണ്ടേ
 നിവികുപ്പൻനിജപുത്രനെനോത്സവം
 സർവ്വമാതാക്കൾമറുത്തു ചൊല്ലാനിവി
 ചെന്നുപിടിച്ചുവലിച്ചിഴിച്ചുണ്ടവർ
 മുന്നംനിന്നാച്ചാരരഹോടണച്ചുടൻ
 കെട്ടുവാനായ്ക്കൊണ്ടുപേർത്തുനിത്തിപ്പുന-
 റൊട്ടംമടിയാതെകണ്ടൊരുദാമവും
 പെട്ടെന്നെടുത്തുപുറീടിനാളങ്ങതിൽ
 വട്ടംതികഞ്ഞുകൂടിപ്പുറൻകേവലം
 രണ്ടുവിരൽപ്രമാണംതികയാഞ്ഞതു
 കണ്ട്വിളംബിതമുരുമറൊന്നഥ
 കൊണ്ടുവന്നൻപോടിതു ചുളയുംപുന-
 തണ്ടുനടേകണ്ടുപോരാളുപിന്നെയും.
 കിങ്കിമിദംസർവ്വസ്വമോക്ഷാത്മകൻ
 തൻകൾക്കുവിസ്മയമല്ലതേതുംശിവ
 ശങ്കര! മററനേകദാമമാവകൾ
 കിങ്കരിമാർകൊണ്ടുപന്നുകൊടുത്തവ
 കൊണ്ടുബന്ധിച്ചുചുറ്റുന്നടേക്കൊടുതു-
 ണ്ടുണ്ടുണ്ടാളുംഗുലംമാത്രമെത്തായ്ക്കായ്,
 ഇങ്ങിനെപത്തുരണ്ടായിരംദാമങ്ങൾ
 അങ്ങുരലോട്ടുചേർത്തുംബുജനേത്രനാം
 നന്ദനൻതന്നുദാസ്യമേവേബുചു
 നന്ദവിലാസിനിനിന്നിതെന്നാകിലും
 പിന്നെയുമേതുമടുക്കയില്ലെന്നത-
 ങ്ങനാനടയാളംനിത്തുകതാനിദം
 പിന്നെയായ്നിന്നുഴുന്നുകണ്ടുതൽ
 സന്നിധൗകൈതുകുംപുണ്ടുനിരക്കവേ
 നിന്നഗോപാംഗനമാർചിരിച്ചിടീനാൻ.
 അന്നേരമംബുജമാനിനിവല്ലഭൻ
 മാതാപുതൻവിചിത്രതപണ്ടുകണ്ടുതൻ-
 ചേതസിപാരിച്ചെഴുംകൃപയാപാൻ-
 പുരുഷനൊന്നുകടാക്ഷിച്ചുതളിന്ന
 നേരമകമുണന്നോരുജനനിയും
 ബന്ധിച്ചുകൊണ്ടാടുന്നടേമുവിനാൽപരി-
 ബന്ധിച്ചാമനേരോഷിച്ചിതേററവും.
 അപ്പൊഴുതേറെക്കേഞ്ഞാനാമയൻ
 ഉൾപ്രഭാഭനേചിരിച്ചുയരോദയും.
 മുറ്റുപരിലല്ലേതുമുറ്റുപരിലായ്ക്കൊണ്ടു
 നില്ലൊരുചിത്പുമാനതേവിമുക്തൻ
 തൽപ്രസാദംഭവിച്ചിടുകിലെത്രയും
 അപ്പുപുനാസമത്രേസകലംഗുണാം
 നിശ്ചയമെന്നതവർക്കുട്ടിപ്പുറൻ
 ഇച്ചരിത്രങ്ങളുരക്കരിച്ചിടീനാൻ.
 ഭക്തപ്രിയൻനിജപാദഭക്തോത്തമ.
 നാൽത്താരിലുള്ളിലോഷങ്ങൾസർവ്വം
 സൽക്കരിപ്പാൻപാവാശ്ശുകലൺഴും

ശക്തിയുക്തപുത്രൻപ്രസാദോദയം
 സിദ്ധയായേററവിട്ടങ്ങിന്നാളേഷണ-
 ബലേയെന്നാകിലുത്തമയാമവർ.
 “പത്മോജഭവനംപുരാമിതുമിത്രനും
 പത്മോജയോദേവിതാനുംമുനികളും
 വിദ്യവിനോദികളായയോഗീന്ദ്രക്ക-
 മിമപ്രസാദംഭവിച്ചിടീനിഷ്ഠയും.
 വിദേശപകസാക്ഷിവിദിഗ്ദ്ധരോരോളിത-
 നപ്രമേയൻപരമൻപാമേശ്വരൻ
 മുക്തപ്രദൻമുനീന്ദ്രോത്തമനാസ-
 പത്മസുഖിപരബ്രഹ്മതത്ത്വപാത്മകൻ
 കൃഷ്ണൻകൃപാലയനാനന്ദമന്ദിരൻ
 വൃഷ്ണികുലോത്തമൻവിശ്വപരോത്തമൻ
 വിഷ്ണുചരാചരാചാർച്ചനനാമയൻ
 ഉണ്ണേതരാംഗുസമാനമുട്ടുന്തിൽ
 വക്ത്രാരവിദഗ്ദ്ധയോഭക്തോത്ത-
 പത്മവികസിനാനന്ദവിഭൂഷിതൻ
 പത്മേഷണൻപത്മനാഭനാലുപലേ
 ബലനായ്നിന്നുളവെന്തൊന്നിവിടെക്കാൽ
 കർത്തവ്യമത്രയമതൈവചിത്തസം-
 സിദ്ധതഗത്യാവിചാരകലൺങ്ങമേ
 സദ്യുണതേപനകടാക്ഷിച്ചുതളിന്ന
 മുശുസ്തിതത്തോട്ടമല്ലാഴ്ത്തനികേ
 നിൽക്കുംമരുതമരങ്ങളുതുന്നത-
 യുഗമതേഗ്രതഴ്ചുകണ്ടങ്ങതിൻ
 വൃത്താനന്തമല്ലാംഗ്രഹിച്ചുതളിടീനാൻ.
 “ചിത്രമിദംകുബ്ജരാജമുന്മാരിവർ
 മുന്നംനളകുബ്ജരമണിശ്ചിവന്മാ-
 രെന്നവ,മാമുനിനാരദനന്താടെ
 ശാപേനവന്മതായുന്നവർക്കു-
 ത്താപമൊഴിച്ചുഗതിവരുത്തിപ്പുറൻ
 തൊന്നിനി”യെന്നുചിന്തിച്ചുതളിടീനാൻ
 മാനസതാരിലാമോറുനാരായണൻ.
 താനതുകേട്ടമേന്മയുനാകിയ
 മാനവേന്ദ്രൻശുകനോടഥസാദരം
 ചോദിച്ചിതൻപോ“കൈളിയിട്ടിപ്പുത്ര-
 ഞാടെയനടന്നവാരെങ്ങിനെസർവ്വ
 ദേവമുൻപ്രനവരൂപിക്കയാൽ
 റുദ്രവംമരുതകളായ്ക്കുന്നതുംമ-
 ചേതസിസമ്പ്രതിഭേദമാനോക്കവൻ-
 പ്രീതികലൺതർക്കമയ്ക്കരുളേണമേ!”
 കേവലമേവംഗുപതിചോദ്യംബു
 ഭാവസുഖാനന്ദമോദനേകേട്ടങ്ങുസാ-
 ശ്വീകൃതനാകുമെല്ലാടിനാ“നെങ്കിലേ
 കേശവഭക്തപ്രഭര!കർന്നിയതിൻ-
 മുലനളകുബ്ജരമണിശ്ചിവന്മാർ
 കാലാരിതന്നുചാരകരായതി-

വേലമെഴുമൊഴിമാതമയുന്മഥ-
ലിലയാനീളെരമിച്ചുനടന്നതു
കാലംകൾ ചിദമരവാരംഗനാ-
ജാലേനസാകമനരാഗഭാരേണ
ചാലെച്ചുഴന്നാപായ് ചെന്നുകെലാസശൈ-
ലാലയസീമനിമന്ദാകിനിയുടെ
തീരദേശമന്ദമാരുതസഞ്ചരേ
മാരമനോഹരാരാമലതാഗൃഹം
പുഷിതന്നൊത്തമധുപാനവുംചെയ്തു
മയൂണിമാരുടെതൈക്കൊങ്കുമൊട്ടുകൾ
മുദാപ്രമത്തോടണച്ചുപുണ്ണതി-
സ്സിദ്ധതയലേയിച്ചുതൃന്തമത്തരായ്
പാടിയുമാടിയുമോലോവനങ്ങളിൽ
തേടിയറുത്തുള്ളപ്പുകൾചൂടിയും
ചാടിയുമോടിയുമൊട്ടുചാഞ്ചാടിയും
വാടിമയങ്ങുന്നനന്ദംചാമ്പിയും
മാരോത്സവരസലീലകളിൽപുന-
രോരോവിധമടനപ്പുടമുടിയും
കുരവുകൾമാരനേറെച്ചൊരികയും
ചാരുചാപങ്ങൾവെള്ളത്തിൽതേടിയും
വായുമരാമോദമുൾക്കൊണ്ടുനൽകിയും
കാമസാരസ്യങ്ങളേറെപ്പറകയും
കൊൾമയിടകൊണ്ടുദേവങ്ങൾവിയക്കയും
പ്രേമംകലന്നുവാൻകൊങ്കകൾപുൽകിയും
കോമളരൂപിണിമാരോടുചേർന്നവർ
പ്രേമഭട്ടാന്തിപുഷ്പിതെന്നാസന്തരം
തങ്ങളേയുംമറന്നങ്ങനമാരുമായ്
അങ്ങുപോയ്ചെന്നിറങ്ങീടിനാർഗംഗയിൽ
വസ്രങ്ങളെല്ലാമഴിച്ചുതീരത്തുവെ-
ച്ചുതൃന്തമദ്യമത്തോൽഭ്രാന്തിചേർന്നഴം
ചിത്തഭ്രമത്തോടിച്ചംകുരിണീകുല-
മല്ലേതതിച്ചെഴുംപിടപിടങ്ങൾസര-
തിച്ചുതീർത്തുവരിൽക്കുറുവിധയാതൽക്കുണേ
പെട്ടെന്നുതൽപുരോഭാരേയമുട്ടുയാ
വിണ്ണനാമപ്രാനേനാപീണാധാരൻ
വണ്ണപദത്തിങ്കൽനിന്നിറങ്ങീടിനാൻ.
തൽപ്രസംഗേരതിമല്ലേമുനീശപരം
സുപ്രസാദേനകണ്ടുപ്ലാഴ്ത്തേറിന
ലജയുണ്ടീതിയുമുൾക്കൊണ്ടുനാരിമാർ
അജ്ജലേനിനുകരേരിമങ്ങീടിനാർ
ബലപരവശബുദ്ധാപലപല-
പലതിയുടെപാഞ്ഞെങ്ങുമിങ്ങുതും
പുക്കൊളിച്ചാർനറുംപുഷ്പലതാഗൃഹം.
നഗമേവീയ്യസുവാർഭവദരായ
യക്ഷാദിപാത്മജന്മാരിത്തീവതും.
തൽക്ഷണേചിന്തിച്ചുതളിനാൻനാരദൻ
മുഖ്യനാവൈത്രവണാത്മജന്മാരിവർ

ഇക്കാലമിങ്ങനെദുഷ്ടരൂപത്തിങ്കൽ
കൈക്കൊണ്ടുമദ്യപാനംചെയ്തമത്തരായ്.
മയൂണിമാർപ്രശ്നശുപരവശ-
ബുദ്ധാമതിമറന്നതൃന്തമുത്തമ-
സത്തക്കളിൽപ്രതീശങ്കയുമെന്നിയേ
ഭുഷ്കൃതന്മാരായ്ചമഞ്ഞതുനല്ലത-
ല്ലൊക്കെക്ഷമിച്ചുസുകൃതമിവക്കുറോ!
കുപ്തമാഹന്തകണ്ഠംനല്ലസമഭനം
ദുഷ്ടമാഹ്യാമിഷംവിധാനല്ലവർ
നല്ലവഴിങ്ങനടക്കുമാറാക്കുക
നല്ലതാകുന്നതല്ലോബുദ്ധമതം.
ഏണാവിവർഷിനിസ്തുതശ്ശിൽവ-
ന്നന്യനമോദേനസംഭവച്ചീടുവാൻ
ഇന്നുളവാതമദംക്ഷയിച്ചീടുമാ
റിനന്നാതശാപമാഹന്തയെല്ലീടുവൻ!
പിന്നെന്നന്നായുതവാന്നൊരുപായവും
വന്നുളുടുംഭഗവാൻപരമേശ്വരൻ
പന്നശശായിപരൻപുരുഷൻപരൻ
മന്നിടത്തിങ്കൽവസുഭവപുത്രനായ്
കൃഷ്ണനായുന്നവതിണ്ണന്നാന്നാമനെ
ദുഷ്ടാപി,ചൈവ,സംപുഷ്ടാ,മമശാപ,
മുക്തതാത്യാഗ്രസാധുതപരവിഷയാ-
റെത്രയുമൻപോടനഗ്രഹംചെയ്തിഹ
രക്ഷിച്ചുകൊൾവാൻ,മഹാവിപ്ലവമായതി-
ലൊക്കെസകലവുംമോഹിച്ചുൽവതും
കുറുമല്ലേതമാഹമതിചേതസാ
പററിനിൽക്കുന്നതുംദേവമുലാഭവം.
ദേഹമാകുന്നതുഞാനെന്നറച്ചൊരു
മോഹഭ്രമമനസാഭവിക്കുന്നതും
കാരണമായതുസംസാരസാഗര-
തീരമൊഴ്യാനബോധികൾക്കുനപരം.
ഞാനതിശക്തൻപ്രധാനകുലോത്തമൻ
രക്തമതിശയസുന്ദരൻനിമ്ലാൻ
ശ്രീമാൻധനവാനനേനസപകീർത്തിമാൻ
ഭൂമീപതീന്ദ്രൻദിഷ്ണേന്ദ്രൻമഹാജന-
പൂജിതൻധീരപരാക്രമൻവിക്രമൻ
തേജോനിധിസകലൈകഗുണാലയൻ
തുല്യരായുളോരുഭൂതരിനീക്കിനി
കല്യാണമുൾക്കൊണ്ടുവല്ലാതെകണ്ടോരോ
ദുർല്ലഭവസ്തുക്കളിൽഭൂമിപ്പുത്തു
നിർല്ലഭ്യനായ്ചമഞ്ഞല്ലുൽപിണഞ്ഞതു
ചൊല്ലിപ്പുകലവിസോക്തനായ്ചമ-
ഞ്ഞല്ലായ്യാഴംരവിതാരായാതന്നുടെ
വല്ലായ്യാണുനമറിയാതതാൻചെയ്ത-
തെല്ലാമതിഗുണമെന്നതോന്നിദൃഢം;
മററുള്ളവരിൽകൃപയുമൊഴിഞ്ഞുള്ള
കുററങ്ങളുൾക്കൊണ്ടുഗവിച്ചുവരംകൃത-

ചിത്തനായ് ദേഹമുപാധിയാനാശമുദാ-
യമനായ് തത്ത്വമിതി വചനം
വൃദ്ധതയും മഹാപ്രാധികൃതവുമാ-
ണത്തുകിലും പുനരല്ലാത്ത പ്രാപ്തം
തെറ്റൊന്നുമില്ലെന്നു വാണുവര. വെച്ചാ-
താറുവീഴ്ചമൊന്നു വചനം
വിഗ്രഹം വെച്ചു നീയാകിലുമുട-
നാഗ്രഹം കൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്താ-
പുതമി ചിത്തമുദിച്ചു പുതയ്ക്കയാ-
വെച്ചു മിത്തമുദിച്ചു പുതയ്ക്കയാ-
കല്പമിതി വചനമുദിച്ചു മ-
ന്നൊട്ടു മറിയാതെ കഴിയില്ലെന്ന
ദേഹമാക്കിയെന്നു വചനം കഴിയാ-
ദേഹത്തിലാവാൻ നിവൃത്തിയാകുന്നോ
വാചനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതിന്നൊക്കെ
മൂലം ജനിച്ചു ചില ജനങ്ങൾ വിനോ-
ന്നിതിനിവൃത്തിയാകുന്നതിന്നൊക്കെ
മാതാമഹനോപിതാമഹനേ വിവി-
മേലേകൊടുത്തുകൊള്ളുന്നവനോ ബലം
ചാലേപരിമിനോടേറുപ്രഭവനോ?
കേവലമോക്കിലാക്കിയ ശരീരമെ-
ന്താ പൂർവ്വപ്രകാരം ജനിച്ചതിൽ
ചാലപ്രകാരമായുള്ള ദേഹം ഭരി-
ച്ചാപത്തൊഴിഞ്ഞൊരു സൗഖ്യമില്ലേതുമേ.
കേവലമേവമറിഞ്ഞ സാധുക്കളാം
കോവിദന്മാർ ജഡാഭിപ്രായമുള്ളിൽ
ചേതസാസംഗമൊഴിച്ചു നിത്യം പരം
പുതമാന്മാനമപ്രകാരമവ്യയം
വേദാന്തസാരനിധി നമരൂപകം
നാദാന്തരൂപം നയനമതീക്ഷണം
ധ്യാനനരതം പുരാണമേകം ശിവം
ജ്ഞാനമാനന്ദപരിപൂർണ്ണമപ്യം
നാനാപരാചരാന്തസ്ഥമപ്രകൃതം
മാനവിഹീനമുപവസിച്ഛനപരം
രാഗാദിഭോഷണങ്ങളല്ലാമൊഴിഞ്ഞ സ-
ജ്ജാനരേദിപ്രസംഗോതിതജ്ജലേ
കാരുണ്യം മനുജാതൈർഭവ-
ന്നാരെയുമേതു മൊരു ദേഹമെന്നിയേ
വേദശാസ്ത്രാദിപുരാണങ്ങളും പരി-
ച്ചാദരാജ്യമിഹിതി നബുദ്ധാചിരം
സംസാരമുതലായ്ക്കുന്നവർക്കു
രഹസ്യപദമേകിയെന്നു വാണുവര.
വൈരാഗ്യമായതു മൂലമതിന്നതു
സൈപരവാന്മാർക്കു വരികയില്ലെന്നുമേ.
ശ്രീമദംകൊണ്ടു മഹാരികളാകിയ
താമസന്മാർക്കു മഹാപ്രഭുക്കളിൽ
കാരുണ്യമുണ്ടാകയില്ലെന്നൊക്കെ

താരിലാമാറു സാധുക്കളിൽ ഭക്തിയും
പററുകയില്ല സദാ ബാണികളെപ്പുതി
ചെറുവിശ്വാസവുമില്ലാതെന്നു വരും.
ദൈവനാസ്തികൃവാന്മാരവർത്തങ്ങളിൽ
ചെയ്തതെല്ലാം ഗുണമെന്നു കല്പിച്ചോരോ
ദുഃഖിമാരകന്മാർക്കൊരു നേരവും
മൈവഴി നല്ലതുണ്ടായെന്നിങ്ങനെയും.
നിത്യചരിത്രവാന്മാരായിട്ടില്ലാ-
ക്കുത്താരില്ലാ മഹാഭക്തർക്കു
ചിത്തവിചാരമുണ്ടായെന്നു വ-
ക്കത്തുമതു മൂലമാത്രമെന്നു വരും
ബുദ്ധവശമിതി പൂർവ്വാന്തിയും മാനസ-
ശ്രദ്ധിയുമിതി നീഗ്രഹാത്മകവും
വിജ്ഞാനവും കലന്നിടം പൊഴുതുട-
ന്ന ജ്ഞാനമകന്നിടം തന്നെ വരൽ.
ശ്രദ്ധയും ഭക്തികഴിവതിന്നെന്നിയേ
വർഷിക്കയില്ല മഹാപ്രഭുക്കൾ.
സത്താക്കളോടു സമ്പർക്കം തടപ-
സ്സതു പ്രതിപത്തുമുണ്ടാകുവാനൊ
ദൈവാനുഭവവശത്താലുണ്ടായും
ദൈവഗതിയിലാസങ്ങളും മാനസേ
ദിപ്രസംഗം ബോധവും ധൃതയാ യോ
സുവ്യസിച്ചിടം തന്നെ പരിതഃ ക്ഷണേ
സർവസതങ്ങളിലുണ്ടാകുവാനൊ
സർവസതങ്ങളിലുള്ള നുകനവും
സർവദാ കൈവരമില്ലാതെന്നു വരും.
ജ്ഞാനസാധുക്കളാമവരിൽ ചില-
ർക്കുണ്ടു നാനാതരകർമ്മപുണേന്ദ്രയാൽ
വന്നുകൂടിട്ടു കിലാപരമാത്മമായ്
നിന്നു പദപ്രാപ്തിയെന്നിയേ സന്ത-
ദ്യമിനബഹുതപവരോലാഭം കർ-
മമോഷമുണ്ടാകുമ്പോഴെങ്കിലും
കുടുംബാദിപരമമിഹിതി വാണുവര.
നിമിത്തമാണെന്നു വാണുവര.
ചെമ്മേ പുനരിവരെന്നു പോലെ ധന-
വന്ദനം കൊണ്ടു വളന്നോരഹം മതി
തന്നെ സാധു മിദകലന്നു പെഴും
മദ്യം ഗിരിമാരിലഴിഞ്ഞു നിറഞ്ഞും
മദ്യപാനം ചെയ്ത മത്തരായു നമ-
വിദ്യയുമല്ല സിദ്ധിയ്ക്കു കാലത്തെയും
വ്യർത്ഥമാക്കിക്കളഞ്ഞിതിന്നു സപതന്ത്രമായ്
വിദ്യയാവിദാസങ്ങൾ വസ്തുവെന്നോർത്തോ
കല്പമതരികളായ് ചമവാണൊരു-
വെട്ടുതുതങ്ങളറിയാതെ മൂലം
ദുർബോധികൾ മഹാകുറ്റപന്മാരതി-
കിൽ ബിഷകാരികളുത്തരാശാധിപ-
പുത്രരിങ്ങെങ്ങൊൻവന്നു കളെട്ടതൊ-

നന്തൈവചൈവമറിയാതെന്നിസ്രപം
 നഗ്നമവീർവ്വസുവാർവ്വപദാദികൾ
 സംസൃജോസ്വപിതാസ്വമാമ്മനോ
 നിൽക്കുന്നയിഷ്ടതന്മാർമഹാസ്ഥാവരം
 യുഗ്മങ്ങൾപോലെനിന്നിടികാരണം
 തൽപ്രകാരണമതമർങ്ങായ്
 നില്പിനിരവതമിപ്രഥിവീതലേ.
 ചിത്തേമമശാപവാക്യബലവശാ
 വിതരതരക്കളായ്നിതന്നമ്മതും
 മതപാപി,മെയ്യപശ്ചാൽപരിതാപസം.
 യുക്ത്യാരതദിവ്യസംവത്സരാവധൗ
 പൃഥ്വിരോപഹാരായജഗന്മയൻ
 ഉത്തമദ്യോകനമാവരാധിതൻ
 വിപ്രചരാചരാചാതുനനാമയൻ
 വൃഷ്ടികലോത്ഭവനായുജനാമവൻ
 കൃഷ്ണനാമുണ്ണിനന്ദാത്മജനൈതയും
 തൃപ്താവശോനപാൽവെണ്ണകൾകുട്ടോരോ
 വ്യഗ്രകർമ്മേന്ദ്രാദിദൈവങ്ങളും
 ത്യാജമാട്ടംസഹിയാത്തുമാതാവിനാൽ
 കെട്ടുപെട്ടീടുമുലോടുചേർത്തും
 പെട്ടെന്നിഴുച്ചുകൊണ്ടുംബുജലോചനൻ
 തുഷ്ടാകുളക്കെക്കടാക്ഷിച്ഛപാപങ്ങൾ
 നവ്യമാക്ഷിക്കളഞ്ഞിപ്പോലപ്രദൻ
 മദ്ധ്യേകടന്നുനല്ലുവെട്ടുതാൻ
 ബലനായ്നിന്നുവിലങ്ങിവലിഞ്ഞുടൻ
 പൊട്ടിത്തെരിഞ്ഞുവീഴ്വിന്ധയാസ്വാദരം
 വിസ്താപാപ്യശരോപ്താപതദന്ദികൾ
 നതപാശുഹർഷമുഹസ്തതപാപിമെയ്യസൽ
 കൃത്യപുരാതനപാപവിച്ഛേദം
 പെട്ടെന്നായണമേതരിവൃത്തമോൽ
 കൃഷ്ണായ്നല്ലുമാമുനകുടിപ്പിൻ.
 ചിത്തംകുനിഞ്ഞിതിസ്മൃതപാസുരാനി-
 സത്തമൻതൽപ്രകാരണയക്യാധിപ-
 പുത്രന്തന്നാക്കിപ്പിച്ഛപോക്കുണയും
 ദതപാബദത്യാശ്രമംപൂക്കളിനാൻ.
 തൽക്ഷണവീരതരക്കളായാരിവ-
 റിക്ഷമയാലിനിത്താൻമുനീന്ദ്രോക്തികൾ
 സത്യമാക്കുന്നതാണെന്നാമുളകേശ-
 നർത്താരിലോറംപ്രസാദിക്കുമത്സരം.
 ദൃഷ്ടതിചേർന്നവശഭാഗേചൈനം
 ഭക്ത്യാതൊഴുതുന്നിപ്പുവൊഴുതിശപരം
 പുഷ്പരാക്ഷൻതിരുപുളളകുലർനമ
 മല്ലാടുമന്നുനിന്നീടുതരക്കളിൽ
 അല്ലുതരമനകവചാസാദരം
 കെട്ടുപെട്ടീടുമുലോടുചേർത്തും
 വെട്ടുപതുക്കെമുട്ടുകെട്ടടന്നു.
 ഗതപാതയോരന്തരകേന്ദ്രംതൻചെന്നു.

ങ്ങത്തലൊഴിപ്പാനിരട്ടമതകുൾ
 നിൽപതിൻമദ്ധ്യേകടന്നുനടന്നുടൻ
 മറേറുപ്പുറത്തുപുറപ്പെട്ടുനമേ
 തല്ലരിബലമായ്നിൽക്കുമുലുപലം
 ചിട്ടാപ്പെട്ടുനിന്നുപാടുമുണ്ടെള
 പറിവിവങ്ങിത്തടഞ്ഞുവലിഞ്ഞതും
 അററുപോകാതെദാമപ്രശസ്താനിജ-
 ശക്തിയുംകൂടെവലിഞ്ഞതുകണ്ടഥ-
 ശക്തിയുക്തപ്രഭസർവ്വശരണൻ
 ചെറുവാങ്ങിക്കഴിഞ്ഞെരക്കേരിച്ചുങ്ങ
 തെറൊന്നമെത്തുവലിച്ചുതളിടിനാൽ.
 തൽക്ഷണേരണ്ടുതരിന്നുമുള്ളവേ-
 റൊക്കെപ്പറിഞ്ഞുതരിഞ്ഞു കൂകിട്ടതം
 പൊട്ടിത്തെരിഞ്ഞുതകന്നുടഞ്ഞുളുടൻ
 വട്ടംചുഴന്നുതരിഞ്ഞലറിക്കുനിയത
 വെട്ടുന്നരണ്ടുപാടുംപ്രഥിവീതലം
 ഞെട്ടുമാറുച്ചുകൊണ്ടുവെട്ടിവിടണയും
 ശബ്ദങ്ങളെല്ലാമൊതമിച്ചുവൻപ്രതി-
 ശബ്ദപുംബാരിൽപരന്നുപൊങ്ങിതുദ്ധോ.
 തത്സമയേധനേരാരാജനാരവ-
 റൊത്തടനനിക്ഷീപാസമമെയ്യം
 ചിത്രരമുണന്നുതവിച്ഛേദവും
 ഭദ്രായീരതരക്കളിൽനിന്നുടൻ
 വിഷ്ണുപദത്തിങ്കുവല്ലരിച്ചുൻപെഴും
 വിഷ്ണുകുപയാപുരാതനനാകിയ
 വിഷ്ണുക്കോനചരാകൃതിപ്പുണ്ടവർ
 വിഷ്ണുബലപ്രാതെളിഞ്ഞാത്തയോരനെകൃഷ്ണേ
 വിഷ്ണുക്രോതിരിഞ്ഞിങ്ങുനോക്കുവിധം
 വിഷ്ണുസപ്രപിതയെക്കേടിഞ്ഞുണങ്ങാ
 വൃഷ്ടികലോത്ഭവനായ്നിന്നമ്മളിന
 വിഷ്ണുപദംകണ്ടുശാന്തരായ്വന്നുടൻ
 കൃഷ്ണകൃഷ്ണതിരുപിച്ചുതിക്കേനിയം
 വിഷ്ണുപതിയിൽവീണാണുകുളിച്ചുഴും
 ശുദ്ധമുഗ്ദ്ധാസംവച്ചുടിപ്പായവീ-
 ണയമായകുറ്റി.സ്തുതിച്ചുനമിച്ചുന-
 മതപാതരംതരംതത്തമൈവകൃതി-
 കൃതപാശുഹർഷമുഹസ്തതപാശാഹവിധം
 “കൃഷ്ണകൃഷ്ണപ്രഭോയോമമാതരിഹരേ!
 വിഷ്ണുവീരമകുപ്യാണായതനമഃ
 നിത്യംതപമാട്ടംപുരഷവേദാന്തവിൽ
 സത്യവീരോ!തപസുകുഴായതനമഃ
 ഭക്തജനാനുപമസുഷ്യായതൽ
 ഭക്തിമുക്തിപ്രദായാത്മനതേനമഃ
 വിശ്വസപരൂപവിശ്വാത്മനേതേനമോ
 വിശ്വപരൂപാനേകവിശ്വായതേനമഃ
 യതപാമലിഖദേവേദിയാത്മാകൃതേ
 തത്തൽസമസ്തഭിന്നാത്മനേതേനമഃ

യദ്യദനകൃതകർമ്മഭേദാചിന്തൈ-
 തദ്യദുപാധികന്ത്രേതേനമോനമഃ
 സതപരജസ്തമോനാമഗ്രന്തയ-
 യുക്തസൃഷ്ടിസ്ഥിതിനാശനാനഗ്രഹ-
 വൃത്തപ്രഭേദകാലസ്വരൂപാഖില
 വിസ്തപതാക്ഷന്ത്രസർവ്വപ്രകൃതേനമഃ
 മൃഗമദ്ധ്യാന്തവിനാശായതേനമഃ
 ഏവമുപാസ്മാമന്യേനമുപാസ്മാമഹി.
 നാലംബാപഞ്ചാപഞ്ചാമനേതേനമഃ
 ബാഹ്യതാത്ത്വബാഹ്യകൃത്യവേദഗതി-
 കാലഭേദാത്മനേകാലായതേനമഃ
 കാലസ്വരൂപകാലാംഗായതേനമഃ
 കാലാത്മനേകാലമൂലായതേനമഃ
 കാലവിഭാഗ്! കാലകാലായതേനമഃ
 കാലധർമ്മായകാലാന്തായതേനമഃ
 ഭൂലോകമൂലമൂലാത്മായതേനമോ
 മൃഗമദ്ധ്യാന്തവിനാശായതേനമഃ
 പാലനോദന്തപരായണ! നിർമ്മല-
 ലീലാവതാരവിനോദായതേനമഃ
 നാരായണായനമോനമോദൈവമേ!
 നാരദാഗ്രാശേഷാപൂജായതേനമഃ
 നീരദഗ്രാമമുകോമളാംഗായതേ
 നീരജലോചന! നിത്യായതേനമഃ
 വാസുദേവായശാന്തായകാന്തായസ്-
 വാസുരീഭാവവിനാശായതേനമഃ
 വാസവാഗ്രാമശൈവാധാരാധിതാമണ്ഡ്യേ
 ദാസാവനിശമാവാ, നേനമോനമഃ
 നിന്നടെകാരുണ്യമുഷാകകൊണ്ടുടൻ
 ഇന്നനേകംദിവ്യസംവത്സരാവധൗ
 വന്നിതാവംബഗുരോപമോകാംപുന.
 ഞാനിനിനന്നായനഗ്രഹിക്കേണമേ!
 നന്ദസ്തനോ! വേദപരമേശ്വരനോ-
 മന്ദിരാഗ്രാമനിവാസമിഷേണമേ!
 കണ്ണുകൾകൊണ്ടുകാണുന്നതെല്ലാംതവ
 സുന്ദരവസ്ത്രരൂപങ്ങളാക്കേണമേ!
 കണ്ണുങ്ങൾകൊണ്ടുകഥാശ്രവണങ്ങൾചെ-
 യുത്തോജനേത്രമേന്മൽവേദിക്കേണമേ!
 പുണ്യകഥകൾചരിത്രനാമങ്ങൾസ-
 വസ്തനീയപ്രകാശങ്ങൾഭവസ്വപതാ-
 നിർണ്ണയാനന്ദസങ്കീർത്തനമേൽക്കുമേൽ
 അനന്ദരംജിഹ്വപകളായ് ചമയേണമേ!
 കഷ്ടിനകൊണ്ടുപാദാംബുജാലനം
 ചെച്ചായ്വരികയുംവേണമല്ലെന്നമേ!
 സച്ചിദാനന്ദനിധയങ്ങൾതോറ്റുവെവെ-
 ചെച്ചുതിന്നാപ്പുറത്തേക്കുവെക്കട്ടാൽ.
 മണ്ഡുക്യാഞ്ചിതപാപമുന്മത്തൻ
 നിത്യംനമസ്സരിക്കായിരിക്കേണമേ!

സത്സമന്തപാദസേവകന്മാരിലും -
 ഉത്സവത്തോടുകൂടുംവേദിക്കേണമേ?
 സത്തുക്കളോടുകൂടുംവെങ്കിലും
 ചിത്തവിശ്വാസപൂർവ്വമിഷേണമേ!
 നിത്യംസകലേഷുനീയെന്നറച്ചാരു
 ബുദ്ധിസുഖമായനുഭവിക്കേണമേ!
 ഭക്തപ്രിയായനസ്സേനമോനമഃ
 സ്തുത്രാപ്രസീലപ്രസീദ! പ്രഭോരഹ! "
 ഇ ഫംഭരവല്പദസ്തർശരേരതനാ
 ശുദ്ധരാധേനാമത്യുത്തമരാകിയ
 മൃത്യുഞ്ജയനാചരന്മാരിരുവരും
 ചിത്തമഴിഞ്ഞതണാം പ്രിയുമാന്തരേ
 നതപാമുഹൂർജ്ജുനസ്തുതപാപിചെയ്തസൽ-
 കൃതപാപിബലാഞ്ജലിയോടുമങ്ങിനെ
 നില്ക്കുന്നതുകണ്ടുചുവലേബലനായ്
 നില്ക്കുംകരുണാകരൻകമലേഷണൻ
 ഭക്തപ്രിയനവർത്തമുടൈക്കേരിക-
 ണ്ടെത്രയുമേററംപ്രസാദിച്ചുതന്നുടെ
 ചിത്തത്തെളിഞ്ഞുമന്ദസ്തിതംപൂണ്ടു-
 സ്തുത്രകടാക്ഷിച്ചുതർച്ചെയ്തിതാദരാൽ:—
 “വിശ്വവസസ്തുതപുത്രായേവേവിന
 വിശ്വതകീർത്തിമാന്മാർനിങ്ങളെന്നതും
 ഭദ്രമാമ്മാറിഞ്ഞീടിനേനേപ്പത്തൻ
 ഭദ്രരാജന്നുകൂടിഭവാന്മാരിനി,
 മഹാനന്ദബന്ധങ്ങളുണ്ടായ്താളവി
 പററുമെന്നെപ്രതിഭക്തിയുംമേല്ക്കുമേൽ.
 സത്തുക്കൾക്കെന്നെയൻപുറകാണമുള്ള
 മിതഗ്രാമീയപരസംബന്ധമുണ്ടായ്ത.
 പിന്നെയവക്കൊരുതർച്ചബന്ധങ്ങളും
 വന്നുകൂടീടുകയീല്ലിതുനിർണ്ണയം.
 ചെമ്മേടിനേരനെക്കാണവർത്തമുടൈ-
 കൺമുനകൊണ്ടുമഹാനാമേസബ്രതി
 കണ്ടുകൂടാസ്തുതപോലെയഥാത്ഥപി
 കൊണ്ടുതന്നെവണ്ണനാമെമ്പടമീദരം.
 കണ്ടറിഞ്ഞീടുവാനാറന്തനാദൻ
 പണ്ടേധനമദംപൂണ്ടുള്ളനിങ്ങളെ
 വണ്ടാർതഴക്കുഴലാരിടയിൽപരി.
 കണ്ണാറായ്ക്കുഴലാപിച്ചുതന്നഗ്രാഹം
 കൊണ്ടുതന്നേസ, താംശീലമതുഭയ-
 യുണ്ടാകകൊണ്ടുസാധുക്കളോടേകദാ
 സമ്പർക്കമുണ്ടായ്കയിൽനന്നായ്തരം
 സമൃതിമേല്ക്കുമവിട്ടുപ്രണയത്തരം,
 എന്നാൽമഹാമുനിനാമേററവും
 നന്നായ്തരംനന്നഗ്രഹിച്ചിയ്യവരും,
 പിന്നെഞാനിന്നമങ്ങാതരിൽനല്ലരാ-
 സ്തനീഭവാഗ്രാഹിച്ചീടിനൻ.
 എന്നെന്നൊന്നുമോകാതെകണ്ടങ്ങിനി-

ചെന്തുകുബ്ജരനെക്കണ്ടുവന്ദിച്ചവൻ
 തന്നോടവസ്ഥകളെല്ലാമറിയിച്ചു
 മുന്നേതിലോറംസുഖിച്ചിരുന്നീടുവിൻ!
 പോയാലുമെങ്കിലിന്നു"യെന്നയാത്രയും
 മായാമയനതർക്കമയ്ക്കായ്ക്കിടയെ!
 കായാമലർപ്രക്കൈതൊഴുതിടേഴും
 കായവിലാസംകലനവിളങ്ങിന
 ദാമോദരനെവലംവെച്ചുകൈതൊഴു-
 താമോദമോട്ടമനസ്സിനെടുത്തവർ.
 വീണനമസ്തരിച്ചുതന്മയയാത്രയും
 താണതൊഴുതപേക്ഷിച്ചുപിരിയുന്ന
 പൈദുമുള്ളിലടക്കിവച്ചാശുസ-
 മമാദരകവന്നുവടക്കുനോക്കിപ്പുതം
 ദിവ്യയാനേനപോയ്ചെന്നുകാചുരം
 പ്രാപിച്ചുതാനെക്കണ്ടുതൊഴുതതി-
 ലേദംപിരിഞ്ഞിരുന്നങ്ങായതൊക്കവേ
 സാദരംതീർത്തുസുഖിച്ചിരുന്നീടിനാർ.
 കേവലമേവംജഗൽപതിമാധവൻ
 ദേവകീദേവിതരുമകനീശ്വരൻ
 ലീലാവിളാസങ്ങൾചൊൽകതാൻകേൾക്കതാൻ
 ചാലകനീപുകലൻടനോക്കതാൻ
 ചെയ്തവനാശുസംസാരനിമോചനം
 കൈവരംദൈവകാരുണ്യനനിണ്ണയം
 വൈവേമിദ്യവാക്കിനീനിക്കെങ്കിലും
 കൈവലുമുത്തിചരിത്രമൊട്ടൊട്ടാൻ
 ശേഷമിനിയുംപറയുന്നതുണ്ടതു

മരുതമരങ്ങൾ വീഴുന്ന ശബ്ദംകേട്ട യശോദ
 ഭക്തലയംകൊടിവരുന്നത്.

ദോഷമൊഴിഞ്ഞുകേട്ടിടുവിൻവേണ്ടുകിൽ.
 വീരശ്രമങ്ങൾക്കെതിരെയുതകുന്നതി
 ഭവാനിനാദനഭ്രമിയിൽവീണെഴും.
 ഭവോഷമാനന്ത! കേട്ടുള്ളഗോപാലതം
 തോഷമോടൊത്തുള്ളഗോപീജനങ്ങളും
 നാരായണപ്രിയനാകിയനന്ദനും
 താരാർമകളോടനേരായശോഭയും
 മററുംപുരവാസികളുവരേവരും
 തെറെറന്നപാഞ്ഞുചെന്നങ്ങനോക്കുംവിധയം
 കണ്ടാർമരുതകൾരണ്ടുംചരിഞ്ഞതും
 കൊണ്ടൽനേർത്തുനടന്നതിൽക്കണത്തും
 എന്തിതിൻകാരണമായതസുരകൾ
 വന്തിമല്ലോടുന്നതിടുമല്ലല്ലീ?
 ജംഭോരിനാമാപ്തപാസുയയാവര-
 ദംഭോളികൊണ്ടുതാനന്തരിച്ചിലല്ലീ?
 ദന്തിവരന്മാർമദിച്ചുരമിച്ചിട്ടതി-
 നന്തരാനിന്നതിക്കീടുകയല്ലല്ലീ?
 കൊമ്പുകൾപകർപ്പമങ്ങൾമുമ്മനര-
 കമ്പംകവന്നുമുറിഞ്ഞുവീണിലല്ലീ?
 മുമ്പേപതിഞ്ഞവേർമുഖങ്ങളൊക്കവേ
 സമ്പ്രതിചെന്തെന്നുനവീണിലല്ലീ?
 ഗന്ധവാഹനമലച്ചുവീശിലൊരു
 ബന്ധംമരുതകളെത്തുടർന്നിടുവാൻ?
 ചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചുവണ്ണമവരവ-
 രന്തികേനീനാവിവാദിച്ചോരോരതരം
 ചൊല്ലുന്നതുകേട്ടുമുന്നേകളിച്ചിരി-
 കല്യാണമുൾക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നബാലന്മാർ
 ചൊന്നാരുരുമായുംബുദ്ധലോചനൻ
 വന്നുചാടിത്തകൽതിടിനാനെന്നതും,
 പിന്നെക്കുബ്ജരസുതന്മാരിരുവരു-
 മൊന്നിച്ചുബാലനെവന്ദിച്ചുനിന്നതും:
 മന്ദംപ്രദക്ഷിണംചെയ്തനമിച്ചു-
 വിന്ദീവരക്ഷണംവെട്ടിസ്തുതിച്ചതും;
 വന്ദ്യനാംബാലനാഗ്രഹംചെയ്തതും
 സന്ദേഹമുൾക്കൊണ്ടുചൊന്നാരുവരുടൻ.
 തച്ചരിത്രങ്ങൾകേട്ടാക്കുമേതുംമനോ-
 നിശ്ചയംവന്നീല,നാലഞ്ചുമായുള്ള
 വത്സരങ്ങളോമഹാപുഷ്പങ്ങളുണ്ടനെ
 നിഷ്കൃമിപ്പിച്ചുതന്നായ്ക്കുനന്ദനേ!
 വിസ്മയമെയ്യമിത്തൊഴിച്ചില്ലാത
 വിശ്വാസമെന്നവരേവരുമിങ്ങിനെ
 ചിത്തഭ്രമംപൂണ്ടുനിൽക്കുന്നളവതി-
 സതപരംചെന്നുനന്ദാധിപന്താൻനിജ
 പുത്രനെക്കൊട്ടുപെട്ടീടുമുല്ലുചലം
 തത്രവിരവോടിച്ചുകുളഞ്ഞുടൻ
 ചേറ്റംപൊടിയുംതട്ടിച്ചുകുളഞ്ഞുത.
 ന്മാറിലണച്ചുപുണൻപുണൻവൻ

നേരേശിരസിമുകന്നമുകന്നത-
 ഭാരമോഭനകൊണ്ടിങ്ങുപോയിടിന്നാൻ.
 താനതുകണ്ടപായങ്ങളോരേതാത്തത-
 റമാനസംമാഗ്നിത്തളന്നയരോദയം
 ദീനതപൂങ്ങനയാനാരമന്നായി-
 ചാനായർക്കോനവനോടുതളജനെ
 സപാദായമദംപുണന്നമുകന്നതി-
 മോദാൽമുലയുംകൊടുത്തിരിക്കുവിധൗ
 ചുഴഴവിട്ടങ്ങന്നിരുന്നപരകൃഷ്ണ
 ടാഴമേറുവിചാരണചൊല്ലിടിന്നാൻ:-
 “ഞാനഹോ!തോഴിമാരേമമനന്ദനൻ
 താനിവൻത്യാജമാട്ടങ്ങളോരോവിധം
 കേവലമന്നനചെയ്യകണ്ടോട-
 നേവരംശിക്ഷിയാഞ്ഞതൊറ്റാഞ്ഞതും
 കേട്ടുകേട്ടിന്നശിക്ഷിച്ചുനതുമൊരു
 ഗോഷ്ടിയെന്നായ്തമദാമമഞ്ഞതും.
 ദൈവംതുനയാകകൊണ്ടോരുനമം
 കൈവരാഞ്ഞുമതിയുണ്ടിനിശ്ചിക്ഷകൾ.
 പക്ഷത്തല്ലാസപാപങ്ങളെന്നേതുമെൻ-
 പൈതലിവന്നനന്നല്ലെന്നുസർവ്വം
 ചൊല്ലുന്നതുസഹിച്ചിടുവനിങ്ങിനെ
 നല്ലതായാൽമതിപോരുമെന്നേവര്യ.
 കല്യാണശീലവുംമൈവിലാസങ്ങളും
 ഹല്ലാംബുജംതൊഴുത്തുമുഖാബ്ജവും
 കണ്ടാലുമഞ്ചിതനോടുകയ്യതി-
 നണ്ടേനമുക്കുതോന്നുന്നിതചൊല്ലവിൻ!
 പണ്ടേറിലാതാവുകല്പിച്ചിരിപ്പതു
 കൊണ്ടുതരിയുന്നിങ്ങതാക്കമ”
 കണ്ടുകണ്ടവരതിശയാനന്ദമൂർ-
 ഞൊണ്ടുപുണന്നമുകന്നടന്നിനെ
 കൊണ്ടാടിമാനിച്ചുദലംപൂവെണ്ണയും
 കൊണ്ടുപുന്നമ്പോട്ടനൽകിചിതത്തിന്നാൻ.
 കൊണ്ടൽനേവണ്ണനതുമഹരഹ-
 രിഭവോഴിഞ്ഞുവിളങ്ങിനാനേറവും
 തസ്സമംവസരംതോറുമുഷസ്സവ-
 സ്സുത്തമൻതാനാണന്നതമായസാദരം
 മുഖസ്തിതത്തോടുവക്ഷോരുറങ്ങളും
 രൂപിവരുമാറുപിതാസസോദരം
 ശല്പമാമതുതാനന്ദനവളു-
 ക്കിതമേചകവിഗ്രഹസംഭര-
 മകന്നാഭംതികൾചേർത്തുകുസം-
 വന്നമേളങ്ങർതാളക്രമശിഖയാ
 സ്തംഭിച്ചവരുംതോറുമൊന്നാതൽ.
 ഭക്തികവൻവർതമ്മെയെല്ലാരെയും
 ദൃഢപാമിട്ടിച്ചിന്നിന്നസപിക്ഷിൽ
 ഇപ്പോൾവെല്ലവയോധരന്മാരോടു.
 യുക്തനായ്ചെന്നുപെട്ടുചെങ്കോളനാ

ദ്വുതമശ്രദ്ധികളുംവരുത്തിടും
 പുറത്തുവാസവമണ്ഡലംകണ്ടു-
 ഭക്ത്യാത്താഴുതപശ്ചാമതേജസാ
 നിഷ്ഠുളൻനിത്യസ്വപനൻനിരഞ്ജനൻ
 നിഷ്ക്രിയൻതാൻചിട്ടിടുമോരോവിധം-
 അല്ലെന്നല്ലൊവെന്നപ്പുന്നിരല്ലതി-
 ങ്ങിട്ടുയാനന്നായുടുന്നമുണ്ണമ
 നിശ്ചയമെന്നെചൊല്ലിപ്പുന്നശാക്കയും
 പിച്ഛയായെല്ലാമനകൾക്കുംചിരം
 സച്ചിദപരബ്രഹ്മമുത്തിസ്സനാതന-
 നചുതനച്ചുൻമുഖിനിന്നിന്നാദരാൽ
 റുത്തങ്ങളുത്സൃഗ്വിനാമനൈതപ-
 പദ്യൈസപരക്രമതാളമാർഗ്ഗൈരും
 കൃതപാകരചരണാക്ഷഭാവൈരര-
 വൃത്താന്തമേകദാപുണ്യസ്സുതൽപ്രതി-
 പക്ഷംനടിച്ഛവാങ്ങിപ്പുതിഞ്ഞതായത-
 ദക്ഷിണപാണിപരത്തിമറേറുതൻ
 വക്ഷസിനേരേതടുത്തടുത്തേററവും
 ശിക്ഷയാചെന്നുജനകനോടിങ്ങിനെ
 നില്പുംപടകളിച്ഛിടുവാനായ്തുനി-
 ണ്തഗ്രേസകൃൽകൃതകാരമാസതപരം
 തൽപ്രഭാവത്തിനമുൻപ്രതിപക്ഷമായ്
 നില്പാൻമടിക്കിലടുത്തുപോയ്ചെന്നുടൻ
 കൈപിടിച്ഛിങ്ങുവലിച്ചുതുങ്ങിടമ-
 കൈതവമുത്തിതാനെങ്കിലുംചെന്നുടൻ
 കാൽപിടിച്ചുങ്ങുപൊങ്ങിക്കുംകളിക്കൊരു
 കോൽപിടിച്ചോങ്ങിനാലുമിണങ്ങായിലോ
 തോർപിടിച്ചാശുതാഴ്ത്തിപ്പുറംതാനിനി.
 നാവോളമാനകളിക്കുംചിരം
 സേവകനിഷ്ഠപരപ്രദനീലം
 സേവയിൽചെറുതേവാരജുണ്ടിങ്ങഹോ
 പൂച്ചകളെല്ലാമറുത്തുനിന്നിനിനി
 ഞാവിർമ്മുദാതൻകൊന്നുള്ളതഞ്ജസാ.
 ചൊല്ലുമൊരിക്കലങ്ങല്ലത്താനല്ലനെ
 മെല്ലെയെടുപ്പുനെന്നാഞ്ഞുപണ്ടോരുവെട്ടും
 നല്ലവിളക്കിതാകാശമാംപനലിൽ
 എല്ലാമെടുത്തങ്ങുതുക്കുവാനെന്നൊരു
 തെല്ലുകോതെനല്കുന്നതല്ലനമു-
 ളല്ലേവിതാനമിതുള്ളു?പറകനി
 തന്നിലാമ്മാറുതെളിഞ്ഞുവിളങ്ങുന്ന
 ചന്ദ്രദിവാകരന്മാരിവരാക്കുള്ള?
 നന്നായിരുനകളിപ്പുതിനായിനി-
 ക്കിന്നാൻചെന്നുപിടിച്ചുപറിച്ചുൻ
 തന്നാലുമെന്നതാമെല്ലെന്നതാതനാൽ
 ചൊന്നാലുമിങ്ങിനെതന്നെദിനമനു-
 പിന്നെയുംപിന്നെയുംചൊല്ലിടമങ്ങിനെ
 വന്നുകൂടാതെന്നുള്ളതുകേട്ടവൻ

തന്നെക്കയ്യാലവരെവളിച്ചുകൊ-
 ള്കുന്നവേഗാൽവരുത്തിയെടുത്തു-
 സമാനമുൾക്കൊന്നുനായാടിനി-
 ന്നഞ്ചൊഴിത്തെയ്യച്ചുതളിടിനാൻ.
 ച്ചെന്നതോന്നിപ്പിതാവിനതിനാലതി-
 വച്ചനായ്നിന്നാനലിമലഗന്ധൻ
 ചിത്തയനെനുകണന്നാൻതന്നപഥം
 ജനനാശാപംകണ്ടുകൊണ്ടാടിനാൻ,
 പ്രാണനെയല്ലാത്തനകനമാനസേ
 തിങ്ങിനക്കേഴി പറ്റുതുവിളങ്ങിന
 കല്പപ്പനാശനനു തന്നാശയ-
 മുന്ദിവിഷ്ണുമുദ്രാസാഭയാ
 സമാനമായോരോശിപ്പികൾനാകിയ
 നിർമ്മലതൃപികളാമുഗ്ദ്ധവകൾ
 തമ്മെയുംകൊണ്ടുചെന്നുസംഗമാരു
 ചെമ്മേയുമകൾനാകുന്നിവിഷ്ണുവിധം
 സമോദമോ“ടിവററിനുകുടപ്പുന-
 രമ്മിഞ്ഞിനൽകുകവേണ”മെന്നിങ്ങനെ
 ചൊല്ലിക്കൊടുക്കുന്നതിൽക്കയ്യാതിൽ
 മെല്ലെമുലകൾവായിൽകൊടുക്കുംചിരം
 പാലുംപഴയുംഗുളുമ്പുമണ്ണും
 ചാലേളജിങ്ങനേനോമവററിനും
 കൂടെക്കൊടുക്കണമെന്നുചൊല്ലുംകളി-
 ച്ചിട്ടുംപൊഴുതുകൂടെക്കളിപ്പിക്കയും
 ചെയ്യുംകുറികളിപ്പിക്കുമൊക്കവേ
 മെയ്യിലവകുടന്നുമാറുളളവ
 ചെയ്തതെന്നോതാനൊക്കെയവററിനും
 സർവ്വവണ്ണമേദമാച്ചാറുടൻ
 നിർവ്വഹിക്കുകല്പനമെങ്ങുംപരൻ
 അപ്രയത്നംകൊണ്ടുനടക്കുമല്ലൊടയും.
 നിർവികല്പനാനന്ദാനന്ദനോപും
 നിർവ്വാജമതികേചേത്തുകൊള്ളുംദൃഢം.
 ദിഗ്ബാഹുദിഗ്ധിതൽമാതാവിനോടുത-
 ദിഗ്ബാഹുപുതിശോഭകോടാദാൽ
 നീയതിന്നുമുലനൽകുകെന്നാശ്രുതാൻ
 മായാചൊല്ലുംനിഴലവനോടുതാൻ
 നോരപടകളിച്ചിട്ടുമാരോവിധം
 സാരസ്വതീതിരുന്ന്നില്പുംചിരം
 പാരിൽസ്ഫടികശിലകൾപടുത്തതി-
 ചാരുതാമയ്യിളങ്ങുന്നചതപര-
 വിമികൾതോറുംനിജതരപ്പായകൾ
 പാദമാജുപോലനൻകണ്ടുകുതാരാൽ
 ചാടുമാടുകരതാഴെക്കുടുംപടി
 ലോകതലകുപ്പുകീട്ടുമതൊക്കെയും
 കൂടെയുണ്ണമച്ചാതുകൃതികളിൽ
 കൂടെസ്നാനംകൃതംതേടുമോപും
 ക്രാന്തമാദർശനസ്വപ്നമെല്ലാം

അവികളോടുമുണ്ണമോശാവിധം
 ദീലാവിലാസങ്ങളുൽപ്പുഷ്പിപ്പുത-
 ള്ലാലൈവയാവതല്ലിനിങ്ങനെയോ-
 ബാലലീലാവിലാസങ്ങളാലോവശോ-
 പാലവംശംപരിശുദ്ധമാക്കിടിനാൻ.
 കാമപരിമലിമാനന്ദമനരായ്
 മലകന്നീടുവാനായുളരാകിയ
 ബാലഗോപാവികമ്പാർമനക്കാനുക-
 ളാലോകനാലിംഗനാലാപനാദിഭിഃ
 ലീലകൾകൊണ്ടനേകംപ്രകാരേണതൽ-
 ഷാലേസദൈവമിപ്പിച്ചിതേററവും.
 പാലുംനവനീതവുംഗുളുമ്പും-
 വോലുംകനികൾപാലന്നമിത്യാദികൾ
 ബാലന്നകന്നുംകവന്നുംകളഞ്ഞൊരോ
 ശീലമാകായുയുമുണ്ടതെന്നാകലും
 പാലാഴിമാനിനിക്കുംലഭിയാതനു-
 ഉലാകൃതികൾകണ്ടാലാവൊക്കവേ
 ചാലേമറന്നുപോമെന്നതേയല്ലന-
 വേലരമിച്ചുകൊണ്ടാടിനാക്കെയും.
 നീലവിലോചനമാരതേയല്ലപോ-
 ലാലയബന്ധുപുത്രാത്മദേഹങ്ങളും
 കൂടെമറന്നവിലേശൻകളികളിൽ
 കൂടിരമിച്ചുസുഖിച്ചാൻനിന്നതരം.
 നാരായണനമവർക്കുളവനായ്
 നോരതെളിഞ്ഞുവിളങ്ങിനാനപഥം.
 താരാർമകളിലുംകൂടെയഴിയാതെ
 ധീരതവിട്ടഴിഞ്ഞിടിനാനുണ്ണിയും.
 വേലകൾകളിപാലെന്നുകേൾക്കിൽപരി-
 പാലനതല്ലാൻചെയ്യുമെല്ലാംതുലോം.
 കാലുപിടിച്ചുപിന്നാലേനടക്കമേ-
 ണ്ഡാലയംതോറുംകളിച്ചുകളിച്ചോരോ-
 ബാലകന്മാരോടൊളിച്ചുകണ്ടത്തിയും
 നാലുവേദപ്പാകളാമലിലേശപരൻ
 കാലികളെക്കുറുപ്പാനപകാരമായ്
 നീലവിലോചനമാരോടുചേന്നോരോ
 കീലാലപാത്രങ്ങളാദ്യചിതായപാ-
 ലോലുംമൊഴിമാക്കുന്നുകുപേശുക്കളെ
 കോപ്പുവിടിച്ചുതെളിച്ചുദൃഷ്ടിമേ-
 ള്ലാലൈകയത്തുചെന്നാലുപലവിധം
 ലീലയാവേലകളാചരിക്കുണ്ട-
 ശാഖിനിമാക്കുണ്ഡലമേറുന്തരം.
 “ബാല!വസുദേവനന്ദന!നീതവ
 കാലെടുത്താശ്രുതന്തന്നടിപ്പിടേടോ!
 മാമേതരംതരംതന്നവർചൊല്ലു-
 ള്ലാലൈകളിലേഖിലജഗന്ധൻ
 പാണികൾവകസിദ്ധമേൽക്കുത്തേതുമേ
 നാനിയാതെതിരുമേനിക്കുടഞ്ഞുനി

താനുകൂടി കൈമാറ്റം സഭയുടെ തെ-
 ന്നേണവിടലാ ചന്ദ്രൻ പരയും പിടയു
 നാനാചരാചരാചാതുനതങ്ങിനെ
 മാനസതപ്തം തിരയാതു ചെല്ലും മിരം.
 ചാരുതരം പശുപാഠനമാർകര-
 ത്വാനിനവീശി മദനകുട്ടനാരു
 നേരം പരകിലതന്നെ ചൊൽക്കയി-
 ല്ലാരാമല്ലൂരിതന്നോടവർ പിടന്നയും
 വാരിളം പോർമുഖമൊട്ടുകുന്തരാ-
 റോമോദേനനാരായണൻ തൻമുദ-
 ചാരുതിരുവടുൽ ചെന്തു പുണ്യസ്വ-
 സ്വരമുഖം ബുദ്ധ്യമുക്തനായും
 പാരംലയിച്ചുമരിച്ചു പുണ്യനാകൊ-
 ണ്ടോരോരോവേലകളോരോവസരം-
 കാലേകനിവോടവർ ചൊൽവത-
 ഞാലംബഭൂതൻ മടി കയ്യെടുത്തു മേ!
 വിഴിഞ്ഞവീഴുന്ന കണ്ടകുലമേ!
 മ്പോഴെടുത്താറേക്കൊന്നും കൈക്കൊ-
 തോഴായ വാഗ്ദാനം തിരേകുട്ടവത-
 മ്പോഴുമുമാചരിക്കേതഥാസതപരം.
 നാഴികൾ ചെന്നെടുത്തിങ്ങുടൻ കൊണ്ടുവ
 ന്നുഴിയിൽ വീഴാതെ തന്നാലുമെന്നോരോ-
 നേരമവർ ചൊല്ലുമതു മെടു-
 ത്തായുരമോദാൽ ശ്രമിച്ചുവന്നീടുവോൻ.
 പാരംപരിശ്രമമുണ്ടുതന്നിക്കതെ-
 ന്നാരോമല്ലൂരികാട്ടുന്നതായു പരം
 കോഴയൊഴിഞ്ഞെടുത്തിടരുവാൻ പെരു-
 നാഴികളെന്നുകേട്ടാലതും താദൃശം
 തോഴമയോടു ചെല്ലീടുവാൻ ഞതെ-
 മ്പോഴുമൊരുമടിയില്ല പോലൊന്നിനും
 സാദരം കിണ്ടി കിണ്ണങ്ങൾ താലങ്ങളും
 ചാടുകാമ്പു സന്നാഭ്യോമുപകൃത-
 സാധനവ്യങ്ങളെന്തെന്തവർ
 സാധുവാദേന ചൊല്ലുന്നതെല്ലാം ഹൃതം
 പ്രീതിയോടേതെന്ന ചെല്ലുതളീടുവോൻ
 ദാസദാമനടി ചാദരാമന പരം.
 സേവാകാനാമനകുലിയാൻ നിന്നാൻ
 ഏവമെല്ലാമഭിപ്രായമുണ്ടു കിട-
 ചെല്ലുതിനുള്ള കേതപ്രിയൻ ഞാനിതെ-
 ന്നവരായി ശനൻ പോകുകാട്ടി നിന്നാൻ.
 സർവ്വജനനോമോഹനാനന്ദൻ
 സർവ്വചിത്താനന്ദനായ മിദമോദാൻ
 സർവ്വഭാവകേരണപ്രദാനമാണു പൂ-
 സർവ്വഭൂതാനാമകീർത്തി നരപൂ-
 സർവ്വദൈവരാമനൊരു കർമ്മ
 സർവ്വദാഹനതായുതില്ലെന്നാമ.
 സർവ്വജനതീർത്ഥതൻ പദപാദം

സർവ്വകാലം ജീവിതവിനോവതം
 സർവ്വകാലങ്ങളും കേതിയുടെ മിദമോ
 സർവ്വൈതന്യവാൻ താൻ തരുന്നിണ്യം.
 നിവികളുന്നതൊന്നിമാരാകിയ
 സർവ്വസാഭാഗ്യവതി കളാമോപികൾ
 സർവ്വസർവ്വഭോഗങ്ങൾ മനൊക്കെയും
 സർവ്വദാമിതൃയെന്നോ തുരുപേക്ഷിച്ചുടൻ
 സർവ്വേശ്വരനോടു ചെന്നോരോന്നികൾ
 സർവ്വകാലം പ്രമടിപ്പുതിന്നു ചെമ്മാൻ
 നിവ്വഹിച്ചിടിനാൻ സർവ്വലാഭങ്ങളും.
 മൈകളം തമ്മിലവോടു ചെത്താദരാൽ
 കൈകൾ കൊണ്ടെടുത്തു കൈയ്ക്കിടയും
 കൈകളും കോത്തു പിടിച്ചു ചൊല്ലാതിയും
 മൈകളം നോട്ടം തലോടിയുപോടിയും
 കൈകൾ വിവിശദഭേദം ചെന്നെത്തിയും
 വൈകാരികമോടു കൂടി നെടുത്തു കൈയും
 പാരംപരിശ്രമം കോടിയുമാടിയും
 ധീരതവിട്ടു കൈപ്പുണ്യം മുദാ
 ദുരന്നിന്നോമനപ്പെട്ടു തന്നെത്താൻ
 ചാരുതസ്സം തുരുകി നിന്നാടിയും
 പാരിൽ നിന്നോടിയണഞ്ഞു ഗോപാംഗന-
 മാരിലേവനെ വാരിയെടുത്തുടൻ
 വാരിളം പോർമുഖമൊട്ടുകൾ ഞ്ഞിനും
 നേരേനടു വിവിശ്രാഗ്വപിദ്വേഷണ-
 കാലം പരിചോടു ചെന്തു കൊണ്ടെടുത്ത
 ഞായുരമോദനനധരാമൃത-
 പാനാദി വേലകളും തുടങ്ങി നിന്നാൻ.
 മാനസാനന്ദപരം ശരീരമാൻ
 കാമനം കാമിനിമാരവർ തമ്മയ-
 ഞാമുകാഗ്രന്തതാട്ടി നിന്നാൻ കൂടവേ.
 മേലിലവിലേശപരനെയെപ്പുന-
 കാലം വരുന്നതും പാർത്തു പാർത്തിനെ
 ഗോപാലവംശജനിനാമണിയ
 ലിപായനിത്യം തെളിഞ്ഞു ജനനമൻ
 മോഹനരൂപശീലാകൃതി പൂണ്ടുടൻ
 ഞ്ഞൊന്ന! താൻ വല്ലഭനാളൊരു നിന്നും
 നീലകുളിർ നിന്നൊന്നും സഖികളും
 നീലാംബരമാനയാതു മേലുകേവ-
 ന്നാനന്ദമോടുകൂടിച്ചെന്നു പോയ്
 കാളിന്ദിതീരഭേദമെന്നോ മോഹനേ
 ചാരുതികരമയേവ സിംഹവിദ്യയ
 സാസാധ്യ ചെന്നു കിടന്നു വേറിന്നി
 ചെന്നു വിളിച്ചു പാലരിയർ തമ്മയ-
 ഞ്ഞു നന്ദാദാലകുന്തവരികടോ!
 നന്ദനമാരിലേപ്പുതിന്നുന്നത-
 നന്ദിച്ചു വർദ്ധിച്ചു നന്ദതെല്ലാം കൂട-
 തന്നിൽ ജീവതമെല്ലാം കൂടുന്നതാമ

നന്നായ്ക്കു കർമ്മേട്ടതില്ലായ്ക്കായ്ക്ക
 പിന്നെയും പിന്നെയും നിന്നവിളിച്ചുവർ
 തന്നാലസാധ്യമെന്നോത്തുടനങ്ങുപോയ്
 ചെന്നുനന്ദനന്ദിനിയോടുചൊല്ലിടിനാർ:—
 “ചുന്നാൽവിളിച്ചുവരുത്തുവാൻ ഞ്ഞി കർ
 തമ്മെയൊല്ലനിതാനങ്ങുചെന്നാൻ
 ചെമ്മേവരുത്തുകവല്ലകണക്കിലും
 നിർമ്മലനാരെ”യെന്നിങ്ങിനെരോഹിണി
 തന്നൊഴികേട്ടയശോഭനാനങ്ങുസാ
 ചെന്നുകാളിന്ദിതീരേക്കളിക്കുമെൻ-
 തന്നെയൻപോട്ടുകേങ്ങാരുളവെയ്യും
 പ്രേമഭാരേണച്ചെന്നൊഴുകുമുല-
 പ്ലാൽമയിയായിളിച്ച്ടിടിനാർമെല്ലവേ:—
 “ഈമകനേ! സഹോദരനേ! താനിന്ന-
 ക്കു ഞ്ഞി കർമ്മേട്ടപേന്നിതരകളിക്കയിൽ
 തന്നെമനസ്സായിരുന്നാൽകഴിഞ്ഞിതൊ?
 നിന്നുള്ളിലോരാത്തതെന്തുവിശപ്പുനീ?
 വന്നുമവയുണ്ടുകൊൾകചുരന്നൊഴ-
 കുന്നതുകാൺകബലാലഹോനന്ദന!
 കല്യാണകാലമായിതുന്നിങ്ങർപ-
 ണ്ണിതവിശന്നറിയുന്നതില്ലേതുമേ
 വിശ്വതംശീലഗുണങ്ങൾതേടുംബല-
 ഭദ്രസഹോദരൻതന്നോടുമൊത്തുനീ
 പോരേചെറിയവർതമ്മോടുമൊന്നിച്ചു
 ചാരുതരേണുള്ളിക്കേണമെന്നൊരു
 ധാരണയാനന്ദഗോപനിരിക്കുന്നി-
 താരാലതിവൃദ്ധനാമവന്തന്നുടെ
 മാനസാഭീഷ്ടമെന്നസിദ്ധിച്ചാലത-
 ത്വാനന്ദമാജ്ഞമെങ്ങർക്കുമൊക്കവേ.
 ബാലകന്മാരായിസഖികൾക്കുമൊക്കെയ-
 ഞ്ഞാലയംപൂക്കളുള്ളിച്ചുവന്നാമിനി
 കാലേകളികൾക്കുമേറ്റംപൊടികളും
 മേലുള്ളതെല്ലാമൊഴിച്ചുകളിച്ചൊരു
 പോലേകുറികളുമിട്ടുകറുകയും
 മൂലമറിഞ്ഞുധരിച്ചതെളിഞ്ഞുടൻ
 ഗോദാനവുംചെയ്യവേണംകുളിപ്പതി-
 ന്നാദരാലിന്നുള്ളവർക്കുമെന്നൊകയാൽ.
 ചോറുംകറികളുമായിരിക്കുന്നു
 ഏറെവൈകാതെപോന്നിട്ടുവിനെ”നവർ
 ചാരുസപരേണവിളിച്ചുചൊല്ലുന്നത-
 ഞ്ഞാരുമല്ലെങ്കിൽകേട്ടതില്ലെന്നതു
 നേരംപരിചോടുന്നേരയെടുത്തുടൻ
 നാരായണനെയുംരാമനെയുംമുദാ
 പാണികൾകൊണ്ടൊരുമിച്ചുപിടിച്ചുകൊ-
 ണ്ടേണവില്ലോചനവേഗനചെന്നതൽ-
 കാലേകളിപ്പിച്ചുവങ്കരിപ്പിച്ചുന
 ഉലേനടുവാടികളുംധരിപ്പിച്ചു

ബാലകന്മാർക്കു ബാലാഭാരാദോരോ
 പാലനഭവതാനുരാധനകളും
 ഭൂദേവരാശിപ്രസാദായകേവലം
 മോദനശോധനാമൃത്തർഭാസങ്ങളും
 ചെയ്യുന്നദേവസാകുളേജിപ്പിച്ചുടൻ
 കൈതുകത്തൊടിതന്നിടിനാർസാദരം.
 തത്രതദവവെന്നൊത്തൊരുമിച്ചുള്ള
 മിത്രവഴംപുനരമ്പോടു ചൊല്ലിനാർ:—
 “സതപരംനമ്മുടെബാലകന്മാരിവർ
 എത്രയുംഭാഗ്യവാന്മാരെന്നെനിണ്ണയം
 ചിത്തേവിചാരിച്ചുകാണുപലപല-
 ശതകൾചെയ്യാതപദ്രവമൊന്നുമേ
 സിദ്ധിച്ചതില്ലാദൈവാനുഗ്രഹാലിനി
 സിദ്ധിക്കുമാപത്തതിനെക്കുതെയ്യും.
 ബലവൈരംകലനുള്ള ശതകൾവ-
 ന്നത്തുവാനിന്നുമിവിടെയുണ്ടാല്ലതും.
 നന്നല്ലവിടെയിരിക്കിലിനിനമു-
 ക്കെന്നുള്ളതൊന്നുണ്ടുതോന്നിതനപരം.
 പുണ്യഭേദങ്ങൾമറെറങ്ങൊരേത്തതി-
 ധന്യമായുള്ളതെന്നുപദിഞ്ഞാചെയ്യ
 നിന്നുകണ്ടങ്ങവിടേക്കുപോയ്ചെന്നാ-
 മൊന്നിച്ചിരിക്കവേണ്ടുന്നതെന്നിങ്ങിനെ
 തോന്നുന്നിതാപത്തുകൾനടവെന്നതൻ-
 പാണെഴുമീശപരസാക്ഷിയായെന്നിയേ
 നീങ്ങുകയില്ലതുന്നിണ്ണയമിന്നമീ-
 ശാങ്ങ്വരായുധൻപാലിക്കുമെങ്കിലും
 വാങ്ങിനാമങ്ങൊരേത്തുചെന്നീശപരൻ
 താങ്ങുവാനാകയെന്തിങ്ങിനെസന്തതം
 ചിന്തയാനാംവസിക്കേണമെ”ന്നിങ്ങിനെ
 ചിന്തിച്ചുബന്ധുക്കൾചൊന്നുവന്തികേ
 ചിന്തയുംപൂണ്ടുനിന്നിട്ടുനവൃദ്ധന-
 ത്വന്തഗുണാലയനാനന്ദമന്ദിരൻ
 വണ്ടുള്ളനീതികൾകാവദേശോചിതം
 കൊണ്ടുള്ളവസ്ഥകളെന്നുള്ളതൊക്കവേ
 കണ്ടറിഞ്ഞുംകേട്ടുകൊണ്ടുവിചാരങ്ങൾ
 കൊണ്ടറിഞ്ഞുമൊരുക്കുതയെന്നിയേ
 കൊണ്ടുവെണ്ണുകയ്വളെണ്ണുംകേതിയെ-
 ക്കണ്ടുതെളിഞ്ഞെഴുമാത്തബോധത്തൊട്ടും
 സമ്പ്രതിനന്ദഗോപകുചങ്ങാതിമ-
 ററവരിലമ്പനപനന്ദനെന്നവൻ
 ചൊല്ലിനാ“നൊന്നുണ്ടുചൊല്ലുന്നതിന്നൊ-
 നെല്ലാവരുംചെവിതന്നുകേട്ടിട്ടുവിൻ!
 നല്ലതിവിടെനിന്നല്ലലൊഴിപ്പതി
 നെല്ലാവരുമൊരുമിച്ചുപുറപ്പെട്ടു
 പൊയ്ക്കാൾകവേണമതിശയമംഗലം
 വായ്പ്പശ്രവേലംനോക്കിപ്പിറുത്തും.
 കേൾക്കുന്നെന്നെക്കിസ്ഥലത്തിങ്കൽനി-

നോക്കിപ്പിടിക്കുകതാഴെവിചിത്രകൾ
 മേൽക്കുമേൽവന്നതൊന്നുംപിന്നെയൊക്കെ-
 ഞാക്കിയതീശപരന്നൊന്നിങ്ങിട്ടവിൻ!
 പുതന്നാനാമാസുരാംഗനതാനതി-
 ഭീതിയായുള്ളഭയങ്കരരൂപിണീ
 വന്നപതിന്നഞ്ചുനാർകിങ്കയാതവൻ
 തന്നെവിരവോടെടുത്തുവിഷമുല-
 തന്നതൻപോട്ടുകൊന്നതളുംനന്ദ-
 നന്ദനനേതുമേസങ്കടമെന്നിയേ
 വന്നതുമങ്ങവർതാനേമരിച്ചതും
 നന്നനന്നത്തുമെയുമിശ്ചരൻ-
 തന്നെടമായയ്യതതാത്തകൾമെ-
 നൊന്നമില്ലെന്നിങ്ങിട്ടവിന്നേവരും.
 പിന്നെയൊക്കെപൊന്നായഭാനവൻ
 വന്നവന്നുണ്ണിതൻകാൽകൊണ്ടുഭൂമിയിൽ
 ചിന്നിച്ചിതറിത്തകന്നുതരിച്ചതും
 നന്നനന്നീശപരവൈവേമത്തുതരി
 കാരനായ്ചമഞ്ഞുവന്നോരസുരേശ്വരൻ
 ഊററമാമ്മാറുപുഴന്നെടുത്തുണ്ണിയെ
 നൂററിലുമേററുമയൻകൊണ്ടുപോ
 യാററിയെടുത്തുകൊൽവാനുതാഞ്ഞിട്ടു
 കീഴ്ബോട്ടുവന്നൊരുപാറപ്പറത്തവൻ
 പേറ്റുപട്ടുവീണമരിച്ചതുമത്തുതം!
 വന്മരത്തിന്നിടയിൽചെന്നുവെച്ചുമാ-
 യംബുജമോചനൻചാടിനിലുംവിടയം
 നിമ്ബലമാശ്രമങ്ങളുൾമുറിഞ്ഞുടൻ
 ഇമ്മുകിൽവണ്ണനേലാതെപതിച്ചതും
 മററുപലവിധമാപത്തോരോവിധം
 മുററുമന്നന്നപോന്നെത്തിയതൊന്നുമേ
 പററാഞ്ഞതീശപരാനുഗ്രഹംകൊണ്ടൊരു
 ചെററുസന്ദേഹമില്ലേതുമച്ചുണ്ണമേ
 മേലിലുമുണ്ടുണ്ടെവാനുഗ്രഹംസക-
 ലാലംബിനാരായണനെനിരിക്കിലും
 ചെന്നുവന്നവനാതന്നിൽസാമേവരും-
 മൊന്നിച്ചിരിപ്പതനല്ലതന്നിണ്ണയം.
 നന്നതിപുണ്യസ്ഥലമവിടെപ്പുന-
 റൊന്നിനുമില്ലാതദീനതദൈവമേ!
 കാളിന്ദിതന്നിവിതിശയ്മങ്ങുലം
 മേളംകുചൻപട്ടുക്കൾക്കുസന്തതം
 നട്ടുതണ്ണിതംതൃണങ്ങളുമുണ്ടതി-
 കല്യാണമെയുമില്ലാതസംശയം.
 സ്വർല്ലോകതുല്യങ്ങളായവിടത്തിൽനാം
 ഇല്ലങ്ങളുംചമച്ചൊന്നിച്ചിരിക്കിലേ
 നല്ലതുള്ളനമുക്കെന്നെന്തമിത-
 ഞങ്ങളിലഭിരുചിയെവെക്കുമെങ്കിലോ
 ചൊല്ലുവിനല്ലായിലിന്നുഞാൻചൊന്നതു
 റല്ലായ്ക്കയെന്നോർത്തങ്ങുവിൻ!മാനസേ"

ഏവമുപനന്ദവാണികൾക്കേട്ടപോ-
 തേവെക്കുമുള്ളിൽനടയുള്ളഭിരുചി
 പാറംവെളുത്തുതിന്നുന്നിനയ്യല-
 നാരീതരുണബാലാദികൾസാദരം.
 രാമകൃഷ്ണമാർക്കമാമോദമോടതു
 കാമമാകുന്നതുനന്നിരന്തരം.
 ഞാങ്ങിനെതന്നെനമുക്കെന്നുണ്ണതും
 അങ്ങുപോകെകിലെന്നാരവരേവരും,
 തങ്ങളിൽകൂടിനിരൂപിച്ചൊരുമിച്ചു
 തിങ്ങുപ്രമോദനചെയ്തപുറപ്പെട്ടാർ.
 ചാട്ടുകളെല്ലാംവരുത്തിയൊരുമിച്ചു
 കേടുകളെല്ലാമൊഴിച്ചുചമച്ചുടൻ
 കൂടേസമസ്തപരികരണങ്ങളു-
 മൂടേമറന്നുപോകാതെകണ്ടൊക്കവേ
 മെല്ലെമെല്ലകുമത്താലെടുത്താദരാൽ
 എല്ലാമൊരുമിച്ചുകൊണ്ടുനല്ലാരെയും
 ബാലവയോധികന്മാരെയുംചാടിൻ-
 മേലേകരയേററിനന്നുസമസ്തതും,
 കാലികളേയുംതെളിച്ചുചേർത്താശുതൻ-
 ബാലങ്ങളേയുംചിരിഞ്ഞുപോയ്പോകാതെ
 ചാലെയടുപ്പിച്ചുകുന്നുപോകാതെഗോ-
 പാലകന്മാർനടന്നീടിനാർമുഖിലേ
 വാളുംപരിചയുംവില്ലുംശരങ്ങളും
 പാണികൾതോറുംപിടിച്ചുവാറിച്ചി-
 മാനേനതങ്ങളാലല്ലാസരീതികൾ
 നീതിയിലാചരിപ്പിച്ചുവാളങ്ങളും
 മേതോരരമായനകരപ്പിളച്ചോരോ
 സുതവന്ദിസ്തുതിപാറുകറായക-
 ജാതികളോടുമൊരുമിച്ചുസന്തപരം
 ചീളനുമുഖിൽനടന്നാർപട്ടുചാല-
 വ്രീളാകുലികൾതങ്ങളുംബാലകന്മാരെയും
 ചേർത്തുമാടിയിരിയ്ക്കത്തിഭ്രമിയാതെ
 ചാർത്തുചാടേറിനടന്നാർനിരക്കവേ.
 നന്ദൻപുഷ്പാഹരിതമാത്രട്ടുതൃഷ്ടിക-
 ഉന്നപരംയോഗ്യജ്ഞാനരഹിതവും
 മുന്നിലാമ്മാരൊരുചാടേറിനന്നപ-
 നന്ദനസാകുനടന്നാരരോനിജ-
 നന്ദിനമാരുമെല്ലാംനടന്നീടിനാർ.
 ഒന്നിച്ചുനടന്നുപിരിയാതെ
 നന്ദവിചാസിനിക്കെന്നാടുചേർന്നുപ-
 നന്ദപ്രിയയോടുരോദിണീദേവിയും
 നന്ദനന്മാരെമടിയിലെടുത്തുവ-
 ചിന്ദിരാവല്ലഭൻതൻമുഖാംഭോരരം
 കണ്ടുമിട്ടുസുഖിച്ചുകുതുകുൾ-
 കൊണ്ടുടൻപുതന്നിഗ്രഹാഭ്യന്തര-
 ലീലകൾപാടിനടന്നുതടങ്ങിവാർ
 നാമുപുനയുംപുഴങ്ങുന്നൊരപരം

ചാടുന്നപാടുകൾ തോറും ചെറിയവർ
പേടിയാവാതെ മന്ദനമെന്നു സൻ
പോയാരവിലപദാത്മങ്ങളോടും
ജായർകുലമുതലിച്ചു ചെന്നങ്ങിനെ
വൃന്ദാവനേയമുനാനദിയാലതി
സുന്ദരമോയുള്ള പുണ്യദേശമഹാ-
നാഥ് ലേകാലഭേദങ്ങളൊഴിഞ്ഞൊരു
മമ്യസംപൂർണ്ണനസന്നിഭ
മന്ദമൊഴിഞ്ഞു പരമനിന്നു സാ-
നന്ദിച്ചു നോക്കി നടന്നു പരന്നുള്ള-
സുന്ദരഭൂമിതന്നിങ്ങതന്നിങ്ങോരോ
മന്ദിരമാനന്ദമോടു തീർത്ഥവാൻ
കല്പിച്ചു റ്റുപ്പിച്ചു വിടങ്ങി തിളന്നു
സുപ്രമോദനനിന്നല്ലാവരുന്ദി-
ചാടുകയാണേകദാ മന്ദമുൻപിരി-
ങ്ങേടുകരിമ്പടം കൊണ്ടു മഴകിയ-
വസ്ത്രാലയവം കൊണ്ടു മന്ദമന്ദം
ഒത്തുകൂടാം വലിച്ചുന്നതിലങ്ങ-
ച്ചു വസ്ത്രാലയവം കൊണ്ടു മന്ദമന്ദം
കൊണ്ടു ലോകം തരം തരം നിമി-
വസ്ത്രങ്ങളും ചമച്ചു മുന്നേതിലും
സ്വസ്ഥരായ് ചെന്നു വെളുത്തു പുക്കാരതി-
ചിത്തസുഖേന നികരനാദികൾ
ഉത്തമാണ്ഡ്യകൾ പൂക്കു പോലേതദാ-
നിത്യസുഖത്തോടമർത്ത്യ ലോകസു-
സത്തമർ വൃന്ദാവനാവസിഷ്ഠതരം
തത്ര വൃന്ദാവനേക്കാവൽ നന്ദി-
പ്രസ്ഥദേശേയമുനാനദിശോഭിതേ
പുഷ്പരാജലപകപചം പൂണ്ണ-
പുഷ്പാതാലവം കത്രാവിമിത്രതേ
വിസ്ഫുലിതാനന്ദഗാനസംഗീത-
ഷ്ഠർ പൂർവ്വകോകിലശാരികാചാതക
കുക്കേരം സകാരം പരസാരസ-
നിഷ്ടവാസികൾ മന്ദമന്ദം പലപല-
പതികുലാഞ്ചിതേ സിന്ധവതതവകാ-
പ്രേതയുനാനാമുതലസംവിത
ചിത്തനേത്രാനന്ദവൃത്തിതോമിഷേ
നിത്യം നമുക്കു കളിപ്പതിന്നെയും
ചിത്രമെന്തു വവന്നെത്തിയെന്നുക-
പ്പന്മേവിചാതുപന്മേക്കുണ്ഠഭേവകീ
പുത്രൻതെളിഞ്ഞു വിളങ്ങി നാനാകയാൽ
ഏതയുണ്ടോഭിച്ഛിതസുഖലോപിന്നെയും
സർവ്വകാലം വസന്താക്ഷരമെന്ദും
ദിവ്യദേശം കണ്ടു താനും പരമീയം
രാമരാമായാതമിച്ഛികളിച്ഛിപോ-
ന്നാമേദരാലിനിമരായതോപികൾ
ചിത്രമേന്മയെ മന്ദമന്ദം പലപല-

ങ്ങോടിക്കളിച്ചു നടന്നോരോവാസരം
മോഹനാനന്ദചരിത്രങ്ങൾ കൊണ്ടോരോ
സ്നേഹമവർണ്ണനവരം തരം
വാസരം തോറും ശിശുശരീരപ്രായം
വാസുദേവൻ വളർന്നിടുന്നാനന്ദം
മാതാപുത്രാനുപിതാപുത്രോരമനഃ
പ്രീതിപൂർണ്ണമകനായ ജഗന്മയൻ
പോതലീലാവിദ്യാസങ്ങൾ കണ്ടു കൂടും
പ്രീതിയായുന്നാരവിചരണങ്ങളും
മാധവൻ തൻ വചനശ്രോണികൾ സന്തതം
മാധുര്യസാരസങ്ങൾ രണ്ടിച്ചി-
മോദാലിഞ്ഞു തെളിഞ്ഞുള്ള കൊണ്ടുകൾ
സാർവത്രികതെളിഞ്ഞു വന്നു തുലോം
സാരസ്വതീതികൾ ചേർന്നു തീർത്ഥാ-
രോരോവിധമതർച്ചയുന്ന വാണികൾ
കേൾക്കയിലാഗ്രഹം വാച്ചു നിൽക്കും
നോക്കി സുഖിക്കുമായി തുസ്മനം
ചാതുര്യത്തിലേക്കു വന്നുള്ള വർണ്ണ-
താക്കു ചാല്പാന്നരവിശരിലാമനേ!
സാക്ഷാൽ പഞ്ചമമുത്തിസ്സനാതനൻ
സാക്ഷിഭൂതൻ സഖിദിർബാലസംയുതൻ
ഗോക്കളിലേറും ചെറിയായതമ്മെയും
ആക്കുമോടൊന്നിച്ചു മേച്ചു ചെത്തിനെ
സാധ്യമായുള്ള കാളിന്ദിതീരസ്ഥലം
മേലുമാക്കി ചമച്ചിടിനാനെയും
അങ്ങനെയെല്ലാം കളിപ്പതിനായുടൻ
അങ്ങു പെട്ടെത്തെയും തെളിച്ചങ്ങിനെ
പോകുന്നപോതോരോകണ്ടകിപത്രങ്ങൾ
ആകുതകേന ചിരട്ടകളെ നിവ
കുടയെടുത്തു കൊണ്ടു കൂടെ ചെന്നു വരും
കുടയെ തന്നെ തമിച്ഛികളെ നെഴും
പൂഴികോരിക്കൊണ്ടു കൊണ്ടു മെവതൻ-
തോഴരോടൊത്തു ചോറും കുറിയും ചെ-
ഭേദം വരത്തിയെടുത്തു വിളമ്പിയും
സാദരം കൂട്ടിയുണ്ടും കഴിച്ചു മുദാ
സാധാരണകാലേ ഗൃഹം പുക്കു നെടിയും
മായാമയൻ ദിവസം പ്രതികേവലം
ചേതോഹരാകൃതിയോടേനിന്നതരം
നീതിയോടേ കഴിയുന്നാളൊരുനം
സാരസ്വതീതികൾ വരികളിന-
ചാതസ്മിതത്തോടു കൂടേ സാദരം
കാരുണ്യരാശിപിതാവിൻ മടിയില-
ങ്ങാതറവുമന്ദം പൂണൻ ചാല്പിടിനാൻ:--
“അച്ഛ! തെളിയിക്കേണ്ടി കൊണ്ടു കണ്ടു
കിട്ടിയുണ്ടിന്നതു തീർത്ഥകോട്ടനി
വിചുയാമ്മാമുദമുള്ള വർണ്ണ-
വെച്ചയെന്തെല്ലാം മന്ദമന്ദം പലപല-

സപ്തവർണ്ണമുതലായമേളങ്ങൾപോ-
 ന്നചുമാശ്വമോട്ടുള്ളപലിക്കത്തരം
 വിസ്മയമായ് അതികേന്ദ്രമുഖ്യ-
 തത്തമമായ് ചമച്ചുണ്ടെന്നുതരം
 പുത്രനന്തകിയതാശ്രയിക്കെക്കൊണ്ടു-
 നെയ്യുമേററതെളിഞ്ഞുസഖികളും
 താനുംബലഭേദമൊരുമിച്ചുത-
 ദീനതയെന്നിയേഗോബാലവുറും
 മേച്ചുകുട്ടിച്ചുതുളളദേശങ്ങളിൽ
 വാച്ചുക്കെതുകൃത്യമായിട്ടിനാൻ.
 വിലപലകരമങ്ങൾക്കൊന്നുപോ-
 ണ്ണെല്ലാവരുമായൊരിത്തുകളിക്കയും
 തുല്യതമിതുകുറയ്ക്കത്തവർ
 തല്ലുകയുംവളന്നല്ലെടുക്കയും
 കല്യാണമുറക്കൊണ്ടൊളിച്ചുകളിക്കയും
 മെല്ലാമെല്ലെക്കിടന്നിന്നാകർ
 മെല്ലെമെല്ലെക്കിടന്നതയടക്കിയും
 മൂല്യാസമോടോരോവാതുകൾചെയ്തുകയും
 ചാർത്തപാലംവെക്കത്തുടക്കിയും
 വേളിയെടുത്തുടൻമുക്കുറവടിയും
 കാലികൾപോലെനടന്നുകളിക്കയും
 ചീപികൾപോലെയിടയിൽചിമറങ്ങു-
 ചാടിയുംപേടിയോടോടിയൊളിക്കയും
 കാട്ടുകൾതോറുന്തിരഞ്ഞുനടക്കയും
 ചാർത്തിത്തന്നോരോനാടങ്ങൾകാട്ടിയും
 ചീളെന്നവരെത്തിരഞ്ഞുകണ്ടെത്തിയും
 കൂടിയൊന്നിച്ചുക്കൈകൊട്ടിച്ചിരിക്കയും
 വാടിമാഴ്കിത്തളന്നോടിക്കിഴിയും
 മക്കടവോടങ്ങൾപോലെചമഞ്ഞുകൊ-
 ണ്ണൊക്കെയുക്ഷാഗ്രങ്ങൾതോറുനടക്കയും
 കക്കടാകാരണകൂടിക്കഴുകയും
 വിക്രമിച്ചാഹന്തതചിലെതിക്കയും
 പക്ഷികൾപോലെതല്ലുമ്പടീകരിക്കയും
 തൽക്ഷണംമറുമിത്യാദികളെന്തെന്നോ!
 ചൊല്ലുന്നതങ്ങളിച്ചുഭോധിച്ചുകൾ-
 ണ്ണെല്ലാമനുക്കരിച്ചുംബുദ്ധനേതരം
 രാമനുംബാലകന്മാരുംപട്ടക്കള-
 സാമോദമൊന്നിച്ചുമേച്ചുനില്ക്കുവിധം
 വന്നാനവിടേക്കുനോക്കുവാനവ-
 നന്നുഭോജനയച്ചുകുടന്നെ-
 ഒക്കാനുകുളവതിനദ്രവസിച്ചഥ
 മുന്നേതുനിഞ്ഞുപോകുന്നതു,ദേവകൾ
 തങ്ങളറിഞ്ഞുവിമാനമാശ്വവ-
 നങ്ങളുവിമൊയസിനിന്നാരട്ടക്കവേ.
 ദാനവനുംപശുവേഷംധരിച്ചുത-
 മേനസമുറത്തിലൊന്നിച്ചുകൂടിനാൻ,
 താനതിൽമുന്നമുളളൊരുഗോവസുമെ-

ന്നാനായബാലകന്മാർക്കുതോന്നുംവണ്ണം.
 നാനായണനതുസൂക്ഷ്മംഗുഹിച്ചുകൊ-
 ണ്ണൊരുപമോദംബലഭേദോടൻ
 മന്ത്രിച്ചറിയിച്ചുചിന്തിച്ചുകൊയ-
 ന്നന്തമനസിന്നാനായുറപ്പിച്ചുടൻ
 സന്തതമേതുമറിഞ്ഞിലതാനെന്ന-
 തന്തിഭേകാണുന്നവക്കുതോന്നുംവണ്ണം
 സമ്പ്രതിനീളെക്കളിച്ചുനടന്നുചെ-
 ന്നവകൾനടപതുക്കെക്കിടത്തിയും
 തൊട്ടതലോടിക്കടന്നുനടന്നൊരു-
 വെട്ടുപശുവായദാനവന്തന്നുടെ
 പിന്നുകൈചെന്നുവാറുംചരണങ്ങളും
 മൊന്നിച്ചുകുട്ടിച്ചിട്ടുകൊണ്ടുതരം
 പൊങ്ങിച്ചുതക്കിച്ചുഴറിത്തലകുനി-
 ചുത്തുമ്പിൽച്ചുതികൊണ്ടതമരമ-
 റുകുഷത്തിനോടൊരിഞ്ഞീടിനോരേറുകൊ-
 ണ്ണക്ഷണമക്കപിതമുറഞ്ഞെന്തിങ്കേ
 നിലുനവറെറത്തകത്തുവീണവര-
 ണ്ണൊക്കെയതുകണ്ടുനിന്നുഗോപാലരും.

ദശകണ്ഡം.

ചത്തരോവസംഭവജാപിപാകാശൽ
 തന്മുഖീനാമുരക്കുകയുമുവ-
 ചിത്തഭേദ്യാനമസ്കൃതപാമുക്കുദനോ-
 ടൊത്തധികംപ്രശംസിച്ചുനില്ക്കുവിധം
 തുടികവന്നുസ്മരണസ്മരണം-
 ചുട്ടുപെട്ടിട്ടുമാകത്താലമന്ത്രിയും.
 തുംബുരനാരദന്മാരുംമുനികളും
 മംബരാനേനിന്നുദിച്ചുജനങ്ങളും
 വന്ദിച്ചുവാണീടുതിച്ചുപാടിപ്പുതം
 വന്ദനീയൻപദംചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചു
 ചെന്നുനിലുവയംതോറുമരുവിനാൻ.
 നിത്യമന്ത്രികാളുംചമതമപുര-
 ണ്ണൊത്തമനത്തമൊത്തംസംബതപ്രിയൻ
 സത്യസപ്രഭപിസുചതുസച്ചിമയൻ
 തസുചിമാരോടുമൊത്തുദിനംപ്രതി

മുഖം ചരിത്രസംസിദ്ധനായ ഗുരു-
മുഖ്യനായ നീക്കേഗോവത്തുവേ
രക്ഷിച്ചുനില്ക്കുമഹാരാജാവി-
ന്നു കൈയെടുത്തുപോയിവെക്കയാ-
ലോരുകറികളുമൊക്കെയെടുത്തുനി-
തോറുമെല്ലാതമൊതമിച്ചുവെച്ചുത-
പോലെവന്നുപൂജിക്കേണ്ടതുമേച്ചുകീ-
ലാലപുനൽകിയൊരുമിച്ചൊരേടത്തു-
ചേർത്തുനിൽപ്പുരിചോടഥതങ്ങളും
മാർത്താണ്ഡജയവിറങ്ങിക്കളിച്ചുടൻ
സർവ്വദിവ്യോത്തമനാഭനാഗൈശ്വര്യം
സർവ്വവിദ്യോത്തമനാഭനാഗൈശ്വര്യം
നിവർത്തിച്ചുത്തമദേശേയമേന്മയെ
സംവദിച്ചോരോവിനോദരസങ്ങളും
ചൊല്ലിച്ചുഴന്നിരുന്നെത്തുമുഷ്ടാഷ്ടിയും
നല്ലവണ്ണംകഴിച്ചല്ലൊഴിച്ചോരോ-
കല്യാണലീലകളാദിചാദരാൽ
അല്ലെന്നെന്നതിൻമുന്നേറുജയനീ-
ചെല്ലുമുഷസിപുറപ്പെട്ടുമങ്ങിനെ
ചെല്ലുന്നകാലത്തൊരുദിവസമുദാ-
മദ്ധ്യാഹ്നകാലേപശ്ചിമദിശയ്ക്കുമേച്ചു
ഭക്തിയുതങ്ങൾകഴിച്ചുസംഗ്രഹിച്ചു
മൃത്യുസമോദരീതിരേദേശേശ്വരേ
ചിത്തമൊത്തേററുകളിച്ചുരക്ഷംവിധൗ
സദ്യോഷകനായഭോജാധിപൻനിത്യോ-
ഗത്താലസുകലേന്ദ്രനതിശയ-
ശക്തൻബകൻമഹാസുതപരാക്രമ-
യുക്തനായശ്വരേണമേന്മയെ
ചത്തവർത്തനാദേശാലോകനാസ-
ത്തപാധ്വനീഗ്രാമംചെയ്തുന്നിചൊര-
വിശ്വമേതുഭവിയാതെവിളങ്ങിന-
കൃഷ്ണനേയുംബലഭേദനേയുംസഖി-
വക്ത്രത്തെയുംപശ്ചിമദിശയ്ക്കുമേച്ചു
ഭക്തിയുതങ്ങൾകഴിച്ചുസംഗ്രഹിച്ചു
തീർന്നുതന്നെത്തന്നെത്തന്നെത്തന്നെ
നാഗരൂപിച്ചാണൊരുപുരുഷാചമഞ്ഞതി-
തിക്ഷ്ണമൃത്യുസംഗ്രഹിച്ചുസംഗ്രഹിച്ചു
മാർഗ്ഗേകളിച്ചുവൻചെല്ലുന്നവസരം
പാതുവാഴ്ചയ്ക്കുവർത്തനായിടുന്നിടനാൽ
അത്തരായാതുകണ്ടുഗോപാലതം
പുറത്തൊന്നടിസഖിമാരേകിടന്നതി-
തൊന്നൊരുമുളളുവിതെന്തിനായിങ്ങനെ?
ഹന്ത!പോന്നിങ്ങിവിടേക്കുവന്നുപുന-
രന്തരാബന്ധമില്ലേതെന്നുക്കൊരു
ബന്ധവായില്ലതിന്നത്തരംനേവഴി
ബന്ധിച്ചുമുട്ടിച്ചിതുകിടക്കുന്നിതും
സംഗ്രഹനൻകലിശംകൊണ്ടുടൻഗത-

സംഗ്രഹനൻചെയ്തയാലേവലത്തൊരു
വൻകലപവർത്തനീവിടെയി-
ല്ലല്ലജ്ഞാസുവന്നുനന്തനാടെ
തിരേദേശേവന്നുതട്ടുകയോ?മന-
താരിൽപള്ളുന്നൊരുമാരവീലാശയാ-
കേവലമെന്നിയലാനവനായയാൽ
ഏവനൊരുവനിവിടെക്കിടക്കയോ?
ദാരുണവേഷംകലൻദാരുണമി-
ല്ലാരിൽവിശന്നവന്നെക്കിടക്കയോ?
വല്ലതുംകണ്ടാൽനമുക്കുസദിക്കരു-
തല്ലോഭയങ്കരമെത്രയുമുദശം.
ചൊല്ലുഴക്കേവകീന്നുനന്നിങ്ങൊരമ!
മെല്ലവേനീയിതുകാണെക്കോപൈതലേ!
നല്ലതെന്തൊന്നുനമുക്കിവിടെപ്പുന-
രല്ലൊഴിച്ചിതെന്നുഗോപാലക-
തുല്യവയോധനന്മാരാംസഖികൾനി-
ന്നല്ലൽകലൻമുട്ടുമുട്ടുള്ളചേതസാ
ചെല്ലുംബാലമേവാനിടർക്കേട്ടുകേ-
ട്ടല്ലിതവർകൾവല്ലഭൻകേൾവൻ
മന്ദസ്മിതാനന്ദസുന്ദരവൽഗാര-
വിന്ദമകരന്ദസന്നിഭൻമെല്ലവേ
“നിങ്ങൾമേച്ചൊഴിയ്ക്കുന്നതുംചെയ്തതും
അങ്ങുകടന്നുനിന്നങ്ങുസാതനാടെ
പിന്നിലാമാറുസഖികളെരാമനോ
ടൊന്നിച്ചുനിൽക്കിയെടുത്തചെല്ലംവിധൗ
മന്ദേതരംതീക്ഷ്ണമൃത്യുസംഗ്രഹിച്ചു
ജേന്ദ്രനങ്ങിവിശാഖല്ലനേണ്ണിയെ,
സന്നിധൗകണ്ടുതാൻചിന്തിച്ചുകയ്യാടി-
ങ്ങിനിന്നിരിക്കാഹന്ത!സാധിച്ചിതെന്നൊരു-
വന്മദശ്വോധവാല്യോടവൻകൊത്തുവാൻ
ഉന്മേഷമോടുതണ്ഡങ്ങളുകുറിന്നാൻ
ചെന്നുവായിൽകടന്നിടിന്നാനണ്ണിതാ-
നെന്നനേരംമുറക്കീടിന്നാനങ്ങവൻ.
നിന്നഗോപാലവത്തുമാരോനന്ദ-
നന്ദനൻതൻസഖിമാരതുകണ്ടതി-
പിന്നതപൂണ്ടുജീവൻപിരിഞ്ഞീടിനോ-
രിട്ടിയാണുവവിഷണ്ഡരായാകലാൽ
അന്നേരമേതുമൊരുവികാരങ്ങളു-
മെന്ന്യേദാരുതൃപങ്ങൾപോലേതദാ
കണ്ണുനീർതുകിവാവിട്ടുചെങ്ങാതിയാം
കണ്ണനെച്ചൊല്ലി ഭൂപിച്ചുകേഴുംവിധൗ
നന്ദാമജൻനാമുത്ത്ഥിമാനീശപരൻ
ഉണ്ണികൾവൈവേദമായതേജസ്സിനാൽ
മുട്ടുപൊരുതികെട്ടൊട്ടേറെയുജ്ജ്വല-
ഭൂഷണതാമുദവംപൊട്ടുമാരി-
കൃഷ്ണതയാപിപട്ടത്തിരിഞ്ഞിട്ടവൻ
പെട്ടെന്നുതൃഷ്ണമേളിച്ചിതെത്രയും

രക്തപുഷ്പങ്ങളെപ്പോലെത്തീരുന്നവയിൽനിന്നു
 നന്നായുണ്ണിക്കൊരുതെല്ലമില്ലേതുവോ.
 പക്ഷാപസാനേവിമാനമുനകുഞ്ചി-
 ബോദ്ധ്യവരാൽഗന്ധിപ്പാനതാതാ. ചി-
 വ്യഗ്രതകൊണ്ടൊഴിക്കുന്നപോലെമുഹൂ-
 രഗുണാദികളോടുകൂടുന്നതോ:
 “വിരഹമില്ലതുംപരിമിതയാതെനി-
 ന്നിക്കളിപ്രാവേകാൺകയെ”നവമ്പുഴം
 മൂലം സ്തിത ശ്വാടതർ ചമയ്ക്കുവലം
 ചിക്കനെ ചെന്നടുക്കുവ പല മദനവൻ
 കൂണ്ണനെ ചെന്നു കൊത്തിയിട്ടു ചൊല്ലാൻ
 തുഷ്ടയാവകുതുണ്ഡങ്ങളു കററിനാൻ.
 തൽക്ഷണമങ്ങതുകണ്ടവന്തന്നുടെ
 കൊക്കുകൾരണ്ടുപിടിച്ചുകുറിറ്റതം

ബകവധം.

വിചുയായങ്ങുവലിച്ചുകുറിച്ചൊളി-
 ചുത്രമകീർത്തിച്ചുറിഞ്ഞതഗുണൻ
 മുന്നിൽവിളങ്ങിനിന്നിടുന്നസോദരൻ
 തന്നെയേറ്റംബരമൊന്നിച്ചുരാമനും
 നിർഗ്ഗുണനെന്നൊരുചെങ്ങണച്ചുൽക്കൊടി-
 കുഗ്രംപിടിച്ചുപറിച്ചുപൊലിച്ചുടൻ
 കീർത്തിച്ചുറിഞ്ഞതൊറ്റംത്തിരു-
 ക്രായ് മറിഞ്ഞുവീഴുന്നപോലെമരൊ-
 ദാനവന്താടൽക്കൊളൊളിഞ്ഞതോ!
 വാനിലോട്ടങ്ങയന്നിങ്ങുവീഴുന്നതും
 കണ്ടുവിരായസിന്നിന്നോരമരകൾ-
 കൊണ്ടാടിമാനിച്ചുസന്താനമാമലർ-
 കൊണ്ടുവർകൊണ്ടൽമഴനൊരിയുവണ്ണം
 കൊണ്ടൽവണ്ണന്നഭിഷേകപൂർവ്വം
 ഗന്ധപുഷ്പാദ്യൈലങ്കരിച്ചാശുതൽ-
 ബന്ധുപടത്തൊഴുതത്തമുദാശയാ
 സമ്പ്രദാനേവേദാന്തപ്പൊതുയായ
 സമ്പ്രദായംബ്രിപങ്കേതരംകണ്ടെഴും.
 സന്താനനലഹരകലനാടൻ
 ചിന്താമടഭ്രമഭക്യാതരന്തരം

മുറ്റമിനായവാദ്യമോഷങ്ങളും
 മന്ദേതരപ്രയോഗമുദാശങ്ങളും
 ചെമ്മേമുഴക്കിപ്പുരാപാശമുദ്രയും
 ഹൃദയമതോ, ചിരതർവ്വീണാർ.
 തസമയേവിമോഹിച്ചുകിടന്നവ-
 രുസവത്തോടുജീവിച്ചെഴുവണ്ണമേ.
 ചിത്രമെപ്പൊന്നിന്നസഖികളും
 തത്രകുതിച്ചുചാടിപ്രമോദാനപിതം
 ചിപ്പുതലൻചരണോല്ലലയുന്മക-
 മല്ലേതരംനമസ്കൃതപലവിധം
 വിശ്വാസഭക്ത്യാപിടിച്ചുപുൽക്കീടുന്ന-
 രചുതനെച്ചിലർകൈപിടിച്ചാത്തികൾ
 തുച്ഛികരിപ്പൊരുമ്പസുവിതെന്നെഴും
 ഇച്ഛയാനിശ്ചയിച്ചാർചിലർകേചന;
 സ്വാധാരസാംകരമുവിനോദസ-
 ത്രവീട്ടാപരസുരഭ്യോപാപികയേതകം
 കരുപുപാധവത്തമാനങ്ങൾപറഞ്ഞരം-
 സ്തുത്യശമിച്ചുനിന്നിടുന്നാർകേചന-
 ചുവടൊന്നു സമ്പ്രദിച്ചുവേ-
 ടൊട്ടൊന്നുതതുളവായഭവാനിതി
 വിഭ്രമത്തോടുടൻതൊട്ടുതലോടിനാർ
 അർക്കനാരതിച്ചുട്ടനേകംവിധം
 ചുറ്റുംചുഴന്നുപായങ്ങളെല്ലാംപറ-
 ഞ്ഞുററുവോട്ടനിൽക്കുംവിധാശസാരം
 കൂണ്ണൻനിജാഗ്രന്തതപദാംഭോരുഹ
 ദൃഷ്ടാനമസ്തരിച്ചിടിനാൻഭ്രമിയിൽ.
 വിശ്വൈകവിഭാൻബലഭ്രതംപിടി-
 ചുച്ചുതൻതന്നെനിവർത്തിസസംഭ്രമം
 തുച്ഛി പരികെന്നുചൊല്ലിക്കുറിവിനോ-
 ടിപ്പുകുനിപ്പുംമുറകെത്തഴുകിനാൾ.
 പശ്യാനദസ്തിതംപൂർവ്വക“മിന്നുനി!!
 മച്ചുരണദപയത്തിങ്കൽവണങ്ങുവാൻ
 മന്ത്രവേഷകുടംകൊണ്ടുചിതാനിന-
 കുര്യതമല്ലായ്യിൽനിന്നൊന്നൊന്നിങ്ങിനെ-
 നിത്യാവണങ്ങളയോഹൃദമ”നാദര-
 മകത്വഭവിച്ചുവാനുതൃതാശയാ
 നില്പുംബലനോട്ടച്ചുടവേവേക്കളെ
 കൈയൊരുമിച്ചുതത്സഖിമാരൊട്ടും
 ചിക്കനെച്ചെന്നുസായാഹ്നകാലേപരി-
 ചില്യമനീയശേഹങ്ങൾപൂക്കീടിനാർ.
 കൂണ്ണാദികളുസുരന്മായയാലൊരു-
 പക്ഷിയായ്ചെന്നുവഴിയിൽകിടന്നതും
 കശുലൻതന്നെനാദാശങ്കൻകൊന്നതും
 വിസ്മയത്തോടിരിച്ചാർചെറിയവർ
 തൽപുരവാസികളോടുകൂടെവ-
 ക്കൾപ്പു വിലാനദമുണ്ടായുതംവണ്ണം
 ചിത്തകേശതുരഗലംചുണ്ടുസുരധിപൻ

ചത്തുകിടന്നതുകാണതിനായ് മുദാ
വിപ്രബാലസ്ത്രീതരുണവൃദ്ധാദികൾ
മതുടനസ്തവയുക്തരാഭേവതം
തത്രപോയ് ചെന്നുകണ്ടാശ്ചര്യമുൾക്കല-
ന്നിരൂപലിയോരസുരകുലേന്ദ്രനെ
സതപാമഞ്ജുവയസ്സുചെല്ലാതവൻ
മൃത്യുപുരത്തിന്നയച്ചതെല്ലാം ഹാ-
വിസ്ഥയമീശപരാനുഗ്രഹശക്തിയു-
ണ്ടുസുകമർക്കുന്നില്ലാത്തസംശയം.
ചുറ്റുമിയന്നവരിതരംപറഞ്ഞുടൻ
ചുറ്റുംചഴന്നശ്രീകൃഷ്ണനെത്തന്നെയും
കണ്ടുകണ്ടാനുദമുൾക്കൊണ്ടതിശയം
കൊണ്ടാടിമാനിച്ചചെല്ലിനാർപിന്നെയും:—
“പണ്ടുകഴിഞ്ഞമുനങ്ങളുൾക്കൊണ്ടെയും
കൊണ്ടുൾവണ്ണൻപരിപന്മിയായ്ക്കുന്നതു
കൊണ്ടുവരല്ലാമസുരകളായ് ചമ-
ഞ്ഞുണ്ടാകയാലിന്നുപൂർവ്വൈവരങ്ങളെ-
ച്ചിന്തിച്ചുതത്ത്വമെന്തെന്തെന്താർവീടുവൻ
അന്തർദ്വീപകന്നീടുവാനെങ്കിലും
ചെന്നാമരാക്ഷസനോടാതില്ലാക്കുമേ
സന്തതമഞ്ജുവീചപരാനുഗ്രഹാൽ
സമ്പ്രദീപവിശ്വജിദ്വപാൻപാറകൾ
സംപ്രതിവന്നുചുഴന്നുപോകുവണ്ണം
വന്യുള്ളരികളിവനെഹനിച്ചിരി-
നിന്ദംകലൻപോന്നിങ്ങുവന്നിങ്ങനെ
തങ്ങൾനശിച്ചുപോകുന്നുവിധിമതം
ഇങ്ങിനെതന്നെവരുമെന്നിണ്ണയം.
മുനത്തോളംപിടിപ്പുതന്നെപ്പോയ്
തൊന്നും പിഴിച്ചുപായിലതുമതുതം!
സല്ലതവന്മാരതൾചെയ്തൊന്നുമേ
നിഷ്ഠലമാണ്ണാനിണ്ണയപീടരം
നിമ്ബലനാകിയനന്ദാഞ്ജനവിൻ
നമ്മുടെവസ്തുവായതികേസന്തതം
നിന്നുവിട്ടുതന്നുകൊണ്ടൊരുസങ്കടം
വന്നുകൂടാനമുക്കാക്കുമരിശല്ലം.
നന്ദനോളെയുംചെയ്തുസുകൃതമേ-
ന്തൊന്നെന്നാനന്തരമാമല്ലാപ്പഴ്ത്തുവാൻ
നിണ്ണയമെന്നവണ്ണപോയിരിക്കും
വണ്ണിച്ചുവണ്ണിച്ചുവണ്ണമുദാ
കണ്ണനെവേർപിരിവാനതാഞ്ഞു ഛൽ
കണ്ണികാഗ്രങ്ങൾതോറുംസമല്ലിച്ചുപോയ്
ചെന്നുനിജനീളമന്ദിരേമേവിനാർ.
അന്നന്ദമോദനാഞ്ചരംമുരളം
നന്ദനംനദിനിയുംതൽസുതന്മാരും
ഒന്നിച്ചുചെന്നതന്നാലയംമേവിനാർ.
പിന്നെയുംനന്ദാദിയായനോപാലരും
സുന്ദാനാകിയകൃഷ്ണൻകുമാരളു

ചിന്തിച്ചുമാദിച്ചുവായസന്താപ-
ചിന്തയോരതെരിച്ചിതെല്ലാവരും
ഇന്ദിരാപല്ലഭനിന്ദാഭിസേവിതൻ
മന്നിടംപാലിപ്പതിന്നുസോമാനാപയം
തന്നിൽയദുവംശജാതനായിന്നെയും
നന്ദാദികൾക്കുസന്തോഷംകൊടുപ്പാനും
എന്നല്ലനേകകാച്ചാരുമേവംജഗ-
ത്തിന്നൊരുകാരണംസന്തോഷകാരണം.
സന്താപനാശനാനന്ദസന്താന-
മന്തരസേവിതനന്തകനാശനൻ
ചിന്താപലപ്രഭൻസന്തതിയായ് നന്ദ-
നന്തികന്നില്ലാത്തപ്രജ്ഞതീകവ-
ന്നുണ്ടായസന്തോഷതുല്യംപറയുവാൻ
ഉണ്ടുവൈഷമ്യമെന്നാവതതേതുമേ.
ദേവദക്ഷേരനാംകൃഷ്ണവീലാമൃതം
അവോളമിന്നശീലിപ്പതത്വത്തമം.
ഷർഭാവഹീനൻപ്രകൃതിദിനാത്മകൻ
ഉല്ലാസനേത്രൻകൈമാറലിലയോ-
ത്തതൃതമാംതൽപ്രകൃതിവിവാസത്താൽ
ചില്ലമാൻനിഗ്ദാൻനിഷ്ക്രിയൻനിശ്ചലൻ
നിഷ്പ്രപഞ്ചൻനിരാകാരൻനിളപരൻ
അച്യുതനാദിമല്ലാത്തഹീനൻപരൻ
ചിസ്തപയംജ്ഞാതിമയനവേദ്യൻസ്വയം
ചിസ്തപരൻപരബ്രഹ്മമഹോചരൻ
ഏകമെന്നുണ്ടെപതമെന്നുമില്ലാത്തതായ്
ഏകമേവൈവമെന്നുള്ളവസ്ഥാവിധൗ
അങ്ങനെയൊരുവേനാമരേന്ദ്രങ്ങളാൽ
പ്രാണാനവസുവിധിവിചക്രമസ്ഥിപേൽ,
നിത്യനായ് നിമ്ബലാഞ്ചസകലേശനായ്
സത്യമായ്സത്താചിത്താനന്ദപൂണ്ണനായ്
യുക്തനായവ്യക്തനായ്ഗുണാത്മാപുമായ്
വ്യക്തനായയ്യൊരാജനാമാദിയുക്തനായ്
മഹാമേവംബ്രഹ്മവിഷ്ണുതദാദികൾ
അഹമില്ലാതദേവാസുരാദ്രാദികൾ
അഹമില്ലാതബ്രഹ്മാണഡഭേദങ്ങളും
സ്വപ്തിച്ചുകാഞ്ഞടിക്കുന്നവശ്വരമ-
വസുസ്വപമായയാപാക്കിലില്ലേതുമേ.
സത്യബ്രഹ്മവസത്യമാക്കിചമ-
ച്ചുതൃതമതിൽമഹാമാകുന്നതും
സത്യമാകുംപരമായമംതെളിഞ്ഞിട്ടു
മുക്തിസിദ്ധിപ്പതിനിന്ദംവിവാസങ്ങൾ
അഭയൻതാനിഹചെയ്യുന്നിതെന്നോത്ത.
ദുഃഖഭാവേനകൃഷ്ണവീലാമൃതം
സേവിച്ചുകൊള്ളുകശേഷംകഥകളി-
ന്നാവോളമൊക്കെന്നാളെപ്പറഞ്ഞിടാമെ-
ന്നേവംപറഞ്ഞുരോവിന്ദകൈമാരമാ
സേവകളോത്തസുവിചിത്രനാർശുകം.

വസന്തേനം.

ബാലേ! ശ്രുകകലനാലേ! വരികിരി
 കാലംകളയതതിനിവെറുതേ.
 മൃലംജനദളിലാലംബനമനു
 കൂലംതിളവനമണചരിരം
 ലോലകുടിലാവിശാലവിലോചന--
 മാലാകൃതാഭംഗോപസൃശീലം.
 നാലാകൃതയല്ലാതൾതിരയുപദ-
 മൃലംകലിയുതസമയവിധൗ
 ലീലാമാനുഷവേഷംഗുതപത്ര-
 പാലാനന്യസുഖകരമലം.
 നീലംതൊഴുതൊരുകോലംവിരചിതം
 ബാലമധുരപുചരിതംസം
 മേലേടംബാഹുനീലംപ്രിയജന-
 ശീലംപരിണതമധുരതരം
 കാലേവദദദശേഷംപുനരനു-
 വേലംഭൂരിതവിനാശകരം.

മേലേടംചരിതങ്ങൾചൊല്ലുവാനന്തരം
 ഭാഗ്യമുണ്ടെന്നുകിഴക്കാട്ടെടുക്കെല്ലാമല്ലാ-
 പൂതനാസരോദനാകിയബകതന്നെ
 പ്രേതനാഥനുവശനായച്ചനന്തരം
 പ്രീതനായുറങ്ങിയമ്പോടുണന്നുഷകാലേ
 ചേതസിതളിഞ്ഞെഴുത്ത് ഹീതകൗതുകത്തോടും
 മാധവൻ ചങ്ങാതിമാരോടുകൂടിച്ചെന്നാൻ:--
 “സപാദുവായനംപുക്കുവേണമുണതിനിന്നു
 പാരാതെകുറിക്കളംചോരമണ്ണികളിൽ
 ചേരുമാറെടുത്തുകൊണ്ടിടുവിനെല്ലാവരും.”
 കാവികളേയുംവിട്ടുകുറൊപ്പിച്ചുവണ്ണത്താൻ
 കോലൊട്ടുകുഴലുമായഗുരുനോട്ടംചേർന്നു
 മേളമായ് നടന്നതളീടിനാനതുകണ്ടു
 ചിട്ടെന്തസുഖികളുംതങ്ങൾക്കുതങ്ങൾക്കുള്ള
 ബാലഗോപാലങ്ങളുംചേർത്തുടൻപലവഴി
 നാച്ചിടിക്കുപുറംനിന്നാനായൊരുമിച്ചുകൂടി
 കാലംവൈകാതെതുടന്നോടിചെന്നെല്ലാവരും
 നീലക്കാർപ്പണ്ണൻതന്നോടൊന്നിച്ചുകൂടിനാൻ-
 ആയിരത്തിപ്പുറമുള്ള സംപ്രകളുണ്ടി-
 നായന്മാരുടെപശുവൃന്ദങ്ങളൊന്നൊന്നെല്ലാം
 കാലികൾകാർപ്പണ്ണനോടൊന്നുവന്നവധി-
 ശീലാദിമണങ്ങൾചേർന്നുള്ള വയവയെല്ലാം
 കാളിന്ദിതീരമെന്നോമോഹനാമാമന്ദലേ
 കാളിമാകരതണുസംകുലസൗഖ്യത്തിൽ
 ഗോവിന്ദൻതനിക്കുള്ള ഗോവൃന്ദംമേയുന്നല്ലോ
 ഗോപന്മാർതങ്ങൾക്കുള്ള ഗോവൃന്ദവൃന്ദങ്ങളും.
 സീമനികൂടിക്കൊണ്ടുചെന്നുചെന്നൊരുമിച്ചു
 താമസമൊഴിഞ്ഞുമേച്ചാദരസമനപിതം
 സാനന്ദംപിന്നെച്ചെന്നുനന്ദനന്ദനതന്നോ-
 ടാനന്ദവിവശന്മാരൊന്നിച്ചുനിന്നതളിൽ

ഭീതികളിനിന്നുക്കേതുമില്ലെന്നുള്ളതും--
 ജാതകൗതുകബാഹുസ്പന്ദവിശ്വാസത്തോടും
 കൂടവേകൂടസ്ഥനാനംകോടക്കാർപ്പണ്ണനെന്ന
 കൂടെക്കൊണ്ടുവരിച്ചിടിനാരാകംവണ്ണം.
 സ്വപണ്ണനിമിത്തമുദമണ്ഡനനികരങ്ങൾ
 അന്നോജനേതാടി കർക്കണ്ടപതവബലിൽ
 മുന്നമങ്ങോരോവനമാലകളുവയുമു-
 ണ്ടെന്നവരെല്ലാവരുമന്യകാനനംപുക്കു
 നിമ്ബലസുതസ്യപുമാലകൾപലതരം
 സമ്മോഹനകലനാലകുരിച്ചാരംതങ്ങളിൽ
 മണ്ണുകങ്ങളിൽമയിച്ചിടികൾനിശ്ശവേ
 കത്തിവൃത്തത്തിനൊത്തുനിൽച്ചിത്രങ്ങൾപുട്ടി-
 കെട്ടിയങ്ങതിന്മീതേറുണ്ടുകളമച്ചുകോ-
 ത്തൊട്ടേറെച്ചമച്ചുള്ള മാലകൾകൊണ്ടുംകെട്ടി
 പന്യമോദനചേർത്തങ്ങാടുകണ്ഡമണ്ണു-
 യിട്ടുകൊണ്ടുറോവചെങ്കൽധാരനാകുറികളും
 തൊട്ടലകുരിച്ചുള്ള കുട്ടികൾഗോപാലന്മാർ
 ഭൂഷാരിതനോടുചേർന്നിട്ടൊരുമ്പൊട്ടാരോവം.
 പെട്ടെന്നുതങ്ങൾക്കെല്ലാംമൃഷ്ടമായുഞ്ചാനറി-
 കെട്ടിവെച്ചെടുത്തുള്ള ഭക്തമുണ്ടതിൽചിലർ
 കട്ടുടൻമറച്ചിട്ടുമേകദാചിലർകാണാ-
 ത്തിട്ടുഴൽപെട്ടനടന്നുപോയിച്ചുടനവർ
 ദൃഷ്ടികൾതന്നിലകപ്പെട്ടിലെന്നിരിക്കുമ്പോൾ
 ഒട്ടുംവൈകാതെചെന്നുകൂണ്ണനോടിയിച്ചു
 നിൽക്കുമ്പോളതുരിഞ്ഞെത്തിയഞ്ചുനേരത്താൻ
 സല്ലൂരിച്ചെടുത്തവർതമ്മെക്കൊണ്ടുപുട്ടിടും
 പ്രായശ്ചിത്തപുനാഥന്മാരൊന്നോടേതുവസി-
 ച്ചായന്മാർകളിക്കുമ്പോൾവേരേമറ്റൊരാളോടേതു
 ചേരുന്നപരഭാഷ്യംമറച്ചുവെച്ചുനട-
 ന്നാർപ്പാൻതക്കവണ്ണമെന്നോചിച്ചുഴലുമ്പോൾ
 പാരാതെകരങ്ങളിൽകൊടുത്തുഹരിച്ചുനി-
 ന്നോരോരോവിധംകേ.ചിൽകേരവനകുന്ദോ-
 ളാരുണമുനയിൽപെന്തകൂട്ടുന്നതെന്നുംകേ.ചി-
 ദാത്രധാനന്ദംകലനോടീടുംതൊട്ടുവോളം.
 പാടിടുംചിലർചിലരോടീടുംകൊണ്ടുപൊഴു-
 താടൽകൂടാതെനൃത്തമാടീടുംചിലർചിലർ,
 കൂടവേതുടന്നുടനോടീടുംചിലർമന്ദം
 പാടിടുമളികളെല്ലോലൊളിടുംചിലർ
 കോമല്ലുംകുഴൽചിത്രത്തിടുംഗുഹങ്ങളും
 ബാലന്മാർചിലചിഹ്നകാമങ്ങളെമെല്ലാം
 പീലിയുംകെട്ടിമയിലാടിടുംചിലരുതും-
 കാലേകോകിലലപനിപാടിടുംചിലരല്ലോ
 പലചിഹ്നപരങ്ങളോടുംതൽപ്രതിച്ഛായമാത്രേ
 തൽക്ഷണംപിടിപ്പാനായുലരിച്ചോടുംചിലർ.
 പുകഴുന്നാഗ്രങ്ങളിൽപുൽഗുമിച്ചുനിന്ന-
 മക്കടനധരിതപുച്ഛങ്ങളെത്തിച്ചിലർ
 പൊട്ടുന്നപിടിപെട്ടമല്ലാത്തവയെല്ലാം

ഞ്ഞെട്ടിമേല്പോട്ടു ചാട്ടുവോഴ്ചിട്ട് ടായുന്മാർ
 ചാട്ടമവയിൽത്തൊഴുക്കു ചാനീട്ടുംപുന-
 റൊട്ടങ്ങു ചാട്ടന്നാരതങ്ങു മേല്പോട്ടു ചെല്ലും
 വൃക്ഷാഗ്രങ്ങളിൽകൂടെയങ്ങു ചെന്നു നിത്യയ-
 ന്നാർക്കു ചിട്ടിട്ടും ചിലശബ്ദങ്ങളു കേട്ടു
 വ്യഗ്രമുൾക്കൊണ്ടു കേൾക്കാവുന്നതെന്നുവേണ്ട-
 തൊക്കവേ ചവിപാഴ്ന്നു നിന്നു നിൽക്കുന്നേരം
 നിത്യം വൃക്ഷങ്ങളെ യേറി യോർത്തിരുന്നീട്ടും
 അത്തരം കണ്ടുവേററു വിഭിച്ഛിട്ടും ചിലർ.
 മൽപ്രഭാവത്തെക്കണ്ടിട്ടു വിൽഭിമിപ്രാനെ-
 ന്നി ചാട്ടം വേണമെന്നു ചൊല്ലുവാൻ ചിലർ ചിട്ടിട്ടും.
 മററങ്ങു ചിലരെന്നു ചാട്ടം തമ്മെല്ലാ ചെ-
 കററമെന്നിയേ നടന്നിട്ടു മാനുസത്തോടേ.
 ചിത്തമൊത്തിയ മം മിവാൽ നമ്മാത്മങ്ങളാ-
 ചുത്തമല്ലോ കന്തന്നോടൊത്തവരോരോ വിധം
 സതപരം ചെന്നു സൂര്യപുരിതൻ തീർത്ഥമേ-
 വ്വതു യുക്തമല്ലാത്തതല്ലേ ദേശത്തെല്ലാ കാൾ.
 കർക്കടകങ്ങളെല്ലാം മരിഭൂമിത്തോറും വൃക്കാ-
 രക്കാലമതു കണ്ടു ഗുണ്ടാർകൂത്തുള്ള കോൽ-
 കൈക്കൊണ്ടു തുടന്നു ചെന്നൊക്കെ നാളുകളിൽ.
 പൂക്കിട്ടും ജന്തുക്കളെ ഭൂമിപ്പിച്ഛിട്ടും ചിലർ.
 തൽപ്രയോഗങ്ങൾ കണ്ടു ചെല്ലാഴ്ചതലിലേക്കു
 ചിൽപുമാൻ "നമ്മോടു പറ്റുവില്ലാ നന്ദതാത
 സതപദർഭതമ്മെല്ലാ നരിത്തരം ദേവ ചിച്ഛാലി-
 ഞ്ഞെത്തിട്ടും ദുരിതമല്ലാതെ കണ്ടെത്തുന്നുള്ളു.
 ദൃശ്യവശാദ് ട്രായു നെന്നാർക്കു ചെല്ലുക്കേട്ട
 തപാത്താഴ്ചയെന്നു ചൊല്ലിയുവാൻ നിത്യായ്
 നിൽക്കിലും പുനർ ദിവക്കിനങ്ങളുത്തു ചെ-
 ന്നൊ ചെമ്മീനും ചിലർ ഭൂമിത്തലത്തു കണ്ടു-
 ചിലരെ നെടുവിധേ ചെന്നു തിരുന്നീട്ടും നേരം
 അക്കാലം പായം പാഞ്ഞു ചെന്നു വെള്ളത്തിൽ ചാട്ടം
 തുടങ്ങുന്നാർ മേന്നോര സരം തോന്നി ചാഴു
 തന്മയമന്ദിരത്തിങ്കൽ തങ്ങളും കൂടെ ചാട്ടം.
 ചെലൊന്നു വോട്ടു കൂട്ടുകൾക്കു ചാട്ടം ചിലനോ-
 ടെ ചാട്ടം ചിലർ മേല്പോട്ടു ചാട്ടം ചാട്ടം
 തൽക്ഷണം പ്രതിമയായ മണ്ഡലങ്ങളെ കണ്ടു
 വിസ്മയം മിതാത്മാനന്ദം പൂണ്ടു ചിരിച്ചിട്ടും
 രാജ്വിജ്ഞാനം പ്രതിശബ്ദങ്ങൾ കേൾക്കാമതിൽ
 ശ്രദ്ധിച്ചു മേന്മയേറേ ശബ്ദം ദീക്ഷാചെലവരും
 വില്ലാ വിശ്വാസത്താലു വെക്കുന്നാർ നാണു
 ചെല്ലുന്ന ചെലവതിയോടൊത്തവരിൽ ചെമ്മേ
 ചിത്തമെല്ലാ കർക്കവന്നു കൂടെ കൂടെ കൂട്ടി-
 വൃത്തികൾ കൊണ്ടു ചെല്ലിടന്നാത്തൊരവിധം.
 നിത്യമീവണ്ണമേ ഗതപാമിയോടൊത്തമിച്ചു
 ചുത്താത്ത മേടങ്ങൾ കണ്ടു യുമാനന്ദിച്ചു
 നിൽക്കാരൽ ഗോപാലകർമ്മകന്തിശയ-
 നൽകു തപാത്താർ ചെല്ലു തിനി കേതും

ഭക്തവത്സലൻ മഹാമുക്തിദാനൈകപരൻ
 മന്ത്രിയോനിയിലതികൃത്സിതാനന്ദത്തിങ്കൽ
 ഉത്ഭവിച്ചു വർക്കുവശ്യനായ്ക്കുന്നാനല്ലോ.
 വിശ്വനായകൻ തിരുച്ചുള്ള മെങ്ങിനെ യുഗം
 വിശ്വസിക്കരുതതു വിശ്വസിക്കയും ചെയ്യാം.
 ഭക്തിയോഗത്തോടഭിയുക്തനായ് നിൽക്കുന്നാഥൻ
 ഭക്തിയിൽ പരമൊരു സിദ്ധിയില്ലേ തുറന്നോ.
 ചുരുഭാവത്തെക്കൊണ്ടു നാനന്ദയശോഭയും
 മിത്രഭാവത്തെക്കൊണ്ടു തത്സമീകലത്തിനും
 മുഗ്ദ്ധഭാവത്തെക്കൊണ്ടു ഗോപകന്യകാർക്കും
 സ്ത്രീലഭഭാവത്തെക്കൊണ്ടു മറ്റുള്ള ബന്ധുക്കൾക്കും.
 രാത്രിഭാവത്തെക്കൊണ്ടു കണ്വാദിശാസ്ത്രക്കൾക്കും
 തത്രഗോപാലബാലഭാവം കൊണ്ടു തന്മാക്കും
 ഭക്തിദാനത്തെക്കൊണ്ടു ഭക്തന്മാർക്കെല്ലാവർക്കും
 സർവ്വഭാവത്തെക്കൊണ്ടു തുറന്നിട്ടു നോക്കി ചിലർ
 ചുരുമീശനിമമേവം മേല്പുദനാമം
 യുക്തനായ് തന്മാൽ തത്ത്വമുദ്രനായി ഉണ്ടിട്ടും
 ഭക്തവത്സലൻ തന്നോടൊത്ത ചേർന്നിരിക്കയാ-
 ലത്വത്താനന്ദം പൂണ്ടു വാൽക്കു ചെല്ലു കസാം
 സദൃചിതാനന്ദസൗഭാഗ്യവാൽകൃഷ്ടങ്ങളെ-
 നെ തയെന്നിനി കണ്ടു ചാല്ലാവതല്ലേ കോസലേ!
 സത്യസങ്കല്പന്മാരായുത്തമോത്തമന്മാരായ്
 അത്വന്തം ദയാവശാഗ്രഹികൾ ചെന്നു
 സത്തുക്കൾ പലപലമുമ്പു നമ്മൾ തോറും ഭക്ത്യാ
 നിത്യം പലകല്പകാലമാരാധിച്ചു പൂർവ്വം
 വിഷ്വപ്രഭുനാഥൻ ചെമ്മേ നെടു ശരണം പോലും
 വിസ്മയിപ്പതിച്ചാളു മല്ലെനാ ചാല്ലി കേൾപ്പും.
 അങ്ങിനെയുള്ള വേദാന്താത്മഭൂതപദ-
 മിങ്ങിനെ ചെന്നു കണ്ടു കൊണ്ടു മല്ലവരുടെ
 പൂർവ്വമെന്തെന്തെന്നു ചിന്തിച്ചു ചിന്തിക്കേതും
 മല്ലിക്കാർക്കല്ലെന്നാഴ്ചെത്താനില്ലാ ചാല്ലിട്ടുവാൻ.
 താനവരോടു ചേർന്നു കളിക്കുക നന്ദ-
 ഞ്ഞായ ബാലന്മാരും മല്ലന്മാരെയെല്ലാം
 കൂട്ടി നടിച്ചു കളന്നു വാഴിച്ചിട്ടു നിൽക്കു-
 മേളങ്ങൾ സമർപ്പിച്ചു ചിന്തിക്കുക ഉണ്ടു
 ന്നിലക്കാർക്കു നന്നോടൊന്നിച്ചു കളയേറി
 ശീലാദിഗുണമേടും ഗോപാലയാമങ്ങളെ
 തീരങ്ങളുടത്തു നിൽക്കേത്തമോദേന തീര-
 പ്ലാനീയപാനങ്ങളും ചെല്ലു ചുവന്നതെ,
 തേജസാംനിധികൾ സല്ലീലയാമേവ നേരം
 ഭോജാധിപതിനിയോഗത്താലാകാരേവനും
 കൂടിനാനാധനായാ നവനവൻകളി-
 ചിടുന്നവിലാസങ്ങൾ കണ്ടു ചെലകിന
 പോരായുയോടും ദേവന്മാരെല്ലാമവതന്നാൽ
 ഏറിനടയം പൂണ്ടു ചെന്നു സദാകാലം
 പ്രാണരക്ഷണത്തിങ്കലാശയമുന്നേണ്ടു

സാനന്ദമൃതാനന്ദം ചൈവൈതന്യമേവം
 ആനന്ദം മരണാശ്വാസം യുക്തം ചൈവൈതന്യം
 മാനസേമനാനാമന്തന്നിഖലാശ്ചൈവൈതന്യം
 ദീനന്മാരായാർവൈകീടാതൈകാദിവാന്തരി-
 ചാനന്ദം പ്രാപിച്ചാപ്യകേവലമെന്നുള്ളൊരു
 ഭാവനകലൻ രിക്തനവരല്ലാമവൻ
 ദേവകീതനയം നക്കൊല്ലുവാൻ ഭാവിച്ചുടൻ
 പോകുവതരിഞ്ഞുകൊണ്ടുനായിപ്പുറപ്പെട്ടു
 പാരതെമറും മറും കൂടവേവഴിപ്പെട്ടാൻ.
 പുതനതന്നിടത്തു ചുരുങ്ങുകത്തന്റെ
 പ്രാതാപമവനവശമെക്കൊന്നായിത്തീർന്നു
 പോരായ്മപരിഭ്രമം കൊണ്ടുള്ളിൽ വളർന്നതി-
 ഭേദാരാകാരണവന്നങ്ങാരയാമാഗ്നത്തിങ്കൽ
 നിന്നവർവിചാരിച്ചു തുടങ്ങി മനക്കാനിതം:—
 “എന്നുടെ സഹോദരിയേയും സോദരനേയും
 കൊന്നതിക്കൊന്നായവർ തന്നിൽ വെച്ചിളയവ-
 നെന്നാൽ ഞാനിവനൊഗോപാലബാലന്മാരോടേ
 തക്കൊന്നിന്നീടുന്നെരവെന്നീട്ടുരയിടത്തിൽ
 നിന്നുചെയ്യിടാം സോദര്യോദകകർമ്മാദികൾ.
 മമ്മനോഹീതം വരുമാനൊന്നാൽ പശുപന്മാ-
 ഷൻമൂലനാരം വരുമില്ല സാരയമേതും.
 ഗോപാലന്മാർക്കു വന്നുകുന്നതിവൻതന്നെ
 പാപികൾതമ്മെക്കൊൽവാനെന്തൊരു കഴിച്ചുള്ള
 ചേതസാവിചാരിച്ചിടവ” എന്നല്ലാമോത്തോത്തഴും
 ജാതകൗതുകപ്പെട്ടു നവനായിച്ചമഞ്ഞവൻ
 താനതിവചിയൊരുപോലുന്നായതരേതാടും
 ദീനമെന്നിയേ പാദയോജനവണ്ണമേൻ
 ഗോഗണത്തോടും കൃഷ്ണരാമന്മാർഗോപന്മാരും
 വേഗേന വരുംവഴിയൊര വേയടിച്ചുടൻ
 പാപിളന്റെ അമരപവ്ത്രഹരപോലെ
 വ്യാവൃതംകിടന്നുകൊണ്ടിടീനാനവനിയിൽ.
 മേദിനിയോടുകീഴും മേലേതുമോവത്തോടും
 മേദൂരനടെച്ചുണ്ടാണുമായെത്തിടുന്നു
 മേരുതൻ ശിഖാങ്ങൾ പോലെ പരമകുന്യാ-
 കാരമാം നാലും കന്നൽക്കട്ടകൾ മറിച്ചിനി-
 കൂറായ് നിന്നുടനൊരു യോജനയിലും പുറം
 വേറായ് നിന്നതിശയം കാരമാം നേത്രമേളും
 നാസാരസ്രുങ്ങളുടേനിന്നുവന്നീട്ടും മര-
 വാതച്ചമൊരുപുതിഗസ്യം സഹിയാതെ
 നീളവേപം നളവെത്തിത്തെന്നൊരുമിച്ചു
 കാളിന്ദീതീരേകളിക്കുന്ന ഗോപാലന്മാരും
 ചിന്തിച്ചു തുടങ്ങി നാണത്തായുദ്യസ്തം
 സന്താപബഹുതപച്ചുണ്ടാവാൻ വകാരം?
 പണ്ടിതിൽ കീഴിലോമുണ്ടായിലൊരിക്കലും
 കൊണ്ടു നേവണ്ണന്തന്റെ വൈരം... സുരൻ
 സന്ധ്യതിവിരോധിപ്പാൻ വന്നുളരായാതെ...
 അവരിലവൻ തുണയുണ്ടല്ലോ ചുക്കല്ലോ

മുനിലാകുപുരത്തിന്നുതാൻതന്നെ പോയാൻ
 വമ്പനാബൈകനവനങ്ങു ചങ്ങാതിപോലെ
 പിമ്പിടതുടന്നുചെയ്തെന്നായച്ചീട്ടുമെന്നും
 കമ്പമില്ലരികളെയെങ്കിലും നമുക്കുള്ളിൽ
 പ്രാണസങ്കടം വ്യതാകയാൽ വിരോധികൾ
 കാണാതെ മററങ്ങാനും പോകയെന്നല്ലാവരും
 കൂടി നിന്നുഴന്നു ചിന്തിച്ചു മറ്റൊരുതമ്മിൽ
 പേടിയും പറഞ്ഞുകതാരിടമിടർതേടി
 മാനസം മേലിച്ചെഴുമാനന്ദം കുറഞ്ഞതി
 മാനികൾ ദീനന്മാരായ് ചെന്നുടൻ തെരുതെരെ
 ഭാനവൻ പെരുമ്പാമ്പായാനാനം പിളന്നതി-
 ലാനായകമാരന്മാരേതുമാനം വധാത
 ഹനമങ്ങവൻ ജറാലയത്തിന്നു നേരേ
 യാനവും തുടങ്ങി നാരാശുവന്നമരകൾ
 വാനിൽ നിന്നവർകണ്ടു ദീനായതുകാലം
 പീനവേദനകലനാലാപം തുടങ്ങി നാർ:—
 “ചെല്ലമാറനതകുഞ്ചിപ്പുറന്നാൽ കയ്യായിൽ
 പെട്ടാൻ പ്രമാണന്മാരൽ കൂട്ടത്തുരമെല്ലാം
 നല്ലൊരായ് ചമഞ്ഞതിനെ നൃത്യമേളുതുനോ-
 റൊട്ടുമുൾത്താരിലറിഞ്ഞീലവരൊരുവരും
 തല്ലമാതംഗ്രഹിപ്പിച്ചു തിന്നാത്തുള്ളതി-
 ങ്ങിപ്പോൾ നാമിവിടെ നില്ക്കുന്നതു ഗ്രാഹ്യം.
 കൃഷ്ണനും ചെലഭദ്രന്മാരും മിനിയക-
 പ്പെട്ടു പോകാഞ്ഞു നേരനല്ലതെ” നോരോതരം.
 വിഭ്രമിച്ചുഴൽപൂണ്ടു നജ്ജരാദികളെല്ലാം
 മരേയനെന്നു നല്ലെന്നോരു മുക്കുവന്നും
 തത്സവികലം ദനുരോരുവരൂത്തിൽ പൂക്ക
 വൃത്താന്തം പരമാത്മകൾത്താൻ ഗ്രഹിച്ചുടൻ
 തൽക്ഷണമവരെ വിട്ടിട്ടു നാനാപായാത്നം
 ഉൾക്ഷേപംകലനം പോയ് ചെന്നതാൻ കൂടെപ്പുക്കാൻ
 തദ്വൃത്തംകണ്ടു സുരന്മാരെല്ലാം നഭടില്ലും.
 ചിത്തതാത്സ്യത്തിവിടമുഴയുരയ്ക്കോ!
 കപ്പുരമം ഭോജനേത്രൻതാനമങ്ങകുറുപ്പാൻ
 കട്ടൊഴിയാതെ വിഴങ്ങി നിന്നാസുരനും
 നല്ലതില്ലെന്നു കണ്ടു പല്ലിൽ നിന്നുകൂസ-
 നെല്ലാമെന്നമരകൾ ചൊല്ലി നിന്നുഴവുമ്പോൾ,
 വാമുക്കിന്നാനാമന്താനവനോത്താനുള്ളിൽ
 കാമമായുള്ള കാര്യം സാധിച്ചിതിന്നിഷ്ടപോൾ.
 താമസാക്ഷൻ മുനിൽ വന്നവനെന്നെക്കൊന്ന-
 താമസ്തന്നെക്കൊൽവാൻ ഞാനൊരാളായെന്നല്ലോ
 മാമരമൊഴാശ്വമെത്രയും വധുതിവി
 സ്വപാതിതൻ പ്രിയങ്കുനോജ്ജ്വലയുക്തേ ചതുര;
 മേനമിപ്പിതിന്നു സന്ദേഹമെന്നല്ലാം ഞാൻ
 മാനവിഭ്രമവിചാരങ്ങൾ തേടിപ്പോന്നേരം
 ഭാനവനടെവായിൽ നിന്നു പിളരേൻ പരൻ
 ദാനാകരഹിതപിന്നാമൻ നിരമരൻ
 ദാനവാനപയവനിതാസുചാനാനന്ദൻ

ഭാനവശകടവാതാകാരവിനാശനൻ
 ഭാനവപശുരൂപമാനദൃപാപഹാരി
 ഭാനവപ്രപഞ്ചസുബ്രഹ്മപാടനകരൻ
 ഭാനവകലവരനായമാബലിയോടു
 ഭാനവാരിയുവാങ്ങിമുട്ടിച്ചുളപ്പാനായ് -
 ത്താനുടൻപണ്ടുവളന്നീടിനപോലെതന്നെ
 ഭീനമെന്നിയേവളന്നീടിനാനതിഭൂതം.
 തൽക്ഷണമവനതൽശാസങ്ങൾപുറപ്പെട്ടാ-
 ണമുൾക്കാമ്പിവഴൽപുണ്ടുവീഴിച്ചിട്ടതിരയ-
 പൃഗ്ഗതകലവൻമെന്തൊക്കെയവീരപുവാ-
 ലഗ്രമങ്ങോടിങ്ങോടുതച്ചുതച്ചടിടെ
 രക്തപുഞ്ചെഴിഞ്ഞുവട്ടന്തിരിഞ്ഞതുപൊഴു-
 തക്ഷികൾതുറിച്ചതികൂലനൾക്കർഷത്തോടും
 കൃഷ്ണനിൽപ്രതിബദ്ധവുമ്പേതസാവതം
 ഉണ്ണനിശാസവേഗാവൃത്തമാംഗാന്തഭാഗം
 പൊട്ടിവൈകാതെപിരിഞ്ഞുപ്രഭവഴിയുടെ
 പെട്ടെന്നുജീവൻപുറപ്പെട്ടുപാഞ്ഞതുനേരം

അമാസുരവധം.

പുഷ്പരദേശത്തിങ്കലുച്ചിതുകണ്ടാർ
 കക്കവേവിന്ധധന്മാരണിതാൻജലിചെഴും
 വിസ്തരിതാനദകീലോദയസമമനോ-
 വിസ്തരമറക്കല്ലാപെർച്ചുപുനാർപ്പാർ
 തസ്ഥിക്ഷമദനാജയവക്രത്തിൽപ്പൂക്കു
 ഉരുവന്നവരേയുംജിണ്ണദേഹികളേയും
 വിഭ്രമകലനമോഹിച്ചുവീണവരേയും
 അതുതപുരപ്പനാമുല്പലവിലോചനൻ
 കൃഷ്ണനമ്പമുതാർദ്ദവീക്ഷണങ്ങളാൽ
 കൃൽസ്സങ്കടങ്ങൾതീർത്താത്തവരോടുംകൂടി
 സുപ്രസന്നാത്മാക്കൾരഞ്ജിതുകുടുംബമുഴു-
 ന്നാദനീർമലമനനിമുക്കുന്നകുലപ്പണ്ണ
 മുഷ്ടരാസുരവദനാന്താരവനിയിൽ
 നിഷ്ക്രമിച്ചുകണ്ടുതൽക്ഷണമവനുടെ
 മസ്തകംപിളർന്നുപോയ്നില്പൂജിപ്പൻ
 ഏതുമ്പെന്തെളിഞ്ഞൊഴിപ്പാൻദേവസ്ഥാലെ
 സതപരംചൂഴ്ന്നിഴിഞ്ഞിങ്ങുവന്നുഭോജാക്ഷൻ

തസ്ഥപരപത്തോടുസംസിതമായ്യാണായ്ക്കുന്ന
 തത്രതദനമുസാധുപ്രസംഗപ്രത്തക്കണ്ടു
 ചിത്തകൈതുകംപുണ്ടുനിജഭരമാതംനല്ല
 കല്പകമലക്കലനിരകൾവാരിടക്കാരി
 സുപ്രമോദനചൊരിഞ്ഞിടിനാർമഴപോലെ
 ചിട്ടുമാൻഭീരസിന്ദഭദ്രമുനങ്ങളിൽ
 ഐക്യോഴമിങ്ങങ്ങിനാചർപ്പുദനീകരങ്ങൾ
 ഷാപ്താനിസംഗങ്ങളുമുളിഞ്ഞുപോയ്വാൻ
 തസ്ഥപരപത്തോടുസന്നാനനപരമംകണ്ടു
 ചുറമുൾക്കൊണ്ടുചുററിനന്നപൂജിച്ചുമേന്മേൽ
 കുറുമെന്നിയേവലംവെക്കുപോഴമരവാർ.
 ദുന്ദുഭിമുനായുള്ളവാളുങ്ങളാലോചിച്ചു
 വദിച്ചുകുറ്റിസ്തുതിച്ചിടിനാർപ്പരസാം
 സുന്ദരിവക്ത്രത്തമേളഭേദങ്ങൾകൊണ്ടും
 നന്ദനന്ദനത്തന്നെല്ലേവിചാരാനന്ദത്താൽ.
 ഗന്ധർവ്വസംഗംസംഗീതങ്ങൾകൊണ്ടുനേരം
 അസ്ഥകാനപഞ്ചാലനത്തന്നെയുത്തമെന്ന
 കണ്ടുകണ്ടകത്തളിഞ്ഞാനന്ദനിമനാരായ്
 കന്യാതന്മാഴിഞ്ഞുസുവിദ്യാർക്കൊല്ലാവതം.
 ഭക്തിനാമഞ്ജുനീലജ്യോതാമതരന്തരം
 ഭക്തവത്സലത്തന്നെല്ലേവിചാരാരോവിധം.
 ഹസ്താഞ്ജല്ലോഭ്യത്ത്വാഹൃദയേഭിഭാവനാരസ-
 മത്തപ്പിടിമറിവതന്നിലൂന്നോളായ്ത
 ഗദ്യപദ്യങ്ങൾകൊണ്ടുവിപുനാരവേദ്യനാം
 വിദ്യാവേദ്യനസ്തുതിച്ചിടിനാർമേന്മേലേററം.
 ഭക്തന്മാരെല്ലാംജയശാസങ്ങളാലോചിച്ചാർ
 മന്ത്രിന്മാർനിലവിളിച്ചിടിനാർസന്തോഷത്താൽ.
 തൽപ്രതിലുപനികളെല്ലാറിലുവെന്താൻ
 അപ്പാഴ്തസ്ഥപരന്മാർദുർഭഗദാമോദാഷം
 സത്യലോകത്തിങ്കലതുത്തമസഭാന്തരം
 നിത്യചുംഭേദാഭ്യാസംചെയ്തിരുന്നതളീടും
 ഭദ്രപീഠസ്ഥൻപരമോജിഭക്തന്മാർ
 ഭദ്രചേതസാപിരിയാതെരിഷ്ടകളോടും
 ഭദ്രയാജഗന്ത്രവവിദ്യാരൂപനിമിദാ-
 തദാംരസപരൂപിണിശക്തിതന്നോടുംകൂടി
 സതപരരാജരംസമുച്ചയാരനോപരി
 സ്ഥതപാതൽക്ഷണമഴ്ന്നുള്ളിനാനന്ദനികം
 ഗതപാതംചതുർമുഖംദൃഷ്ടാനിജഭരമാതം
 നതപാസാസ്ത്രമനുസ്യുതതാതംമനോ-
 വിസ്തരംകലനാത്തിച്ചാങ്ങാൻഭഗവ-
 ത്സായുജ്യത്തെപ്രാപിച്ചിടിനോരത്യന്തരം.
 ശ്രുതൈവവിധാതാപുരസ്കാരനിരമൃതാ-
 മത്യാനാനദലീനഭക്തിസംസിതാത്മനാ
 തൽഗ്യാകാരമധുനാമതിമിമുട്ടാഴ്ന്നി
 വക്ത്രനായരുൾചെയ്താനിങ്ങനെയൊത്താൽ
 കൃഷ്ണനേജാജ്ഞാനഭോജനാവരികിച്ചു-
 മശ്ശുങ്ങൾകൊണ്ടാകിപ്പുറാതക്കൾകൊണ്ടാകിപ്പുറം

മുത്തുകൊണ്ടൊരുവന്നൊക്കിലുംപ്രതിബിംബം
 ചിത്തത്തിലുപിച്ചുചെല്ലിച്ചുവഴിപോലെ
 നിമ്മിച്ചുകുനിയെഴുംഭക്തിപൂണ്ടുതൊത
 തനുവില്പുകൊടുവച്ചുപൂജിച്ചാകിലും
 പ്രാണിച്ചുവണ്ണപുനാകിലുംവന്ധുക്കൾ-
 ന്നാനന്ദപദപ്രാപ്തിയെത്തുന്നതിനർത്ഥം.
 താനവനകത്തുനിന്നീടുമ്പോൾമരിച്ചവൻ
 ദാനവൻസായുജ്യംപ്രാപിച്ചതെന്തത്രാശ്ചര്യം?
 സാദരമതിലുംമുണ്ടൊരുമൃഗമൃഗം-
 ന്നാഥനിൽവളർന്നുഭീതികൊണ്ടെന്നാകിലും
 ചേതസാതല്യനമുണ്ടാകിലങ്ങതുകൊണ്ടും
 പ്രീതനായനഗ്രഹിച്ചീടുനഭേതപ്രിയൻ
 യാതൊരുമാറ്റേണതൽഭക്തിമുക്തിദയല്ലോ
 നാമകീർത്തനംകൊണ്ടുംരൂപചിന്തനംകൊണ്ടും
 കാമദനമേല്ക്കുണ്ടാകുന്നസകലവും
 ജാതിനാമാദികമഭേദമുള്ളതിനില്ല
 ചേതനനല്ലോസർവ്വഭൂതനാമവിഭവരൻ
 ദേവതകളേ! പരബ്രഹ്മചിന്തയൻപരൻ
 ദേവദേവരൻജഗത്സാമിമാധവനിവൻ
 ദേവകീതനയനായനവതരിച്ചുഭൂ-
 ദേവിതൻഭാരതീദ്വീപ്തഗോപാലവംശത്തിങ്കൽ
 കേവലമായാമത്ത്യാബാലഭാവത്തെപ്പൂണ്ടു
 ദേവാംശജാതന്മാരാംസേവകസഖികളും
 താനുമായിടചേർന്നദാനവാദികളുഭി-
 മാന്നേനവതനവർതമ്മെയുംകൊന്നുകൊന്നു,
 ദീനമെന്നിയമ്പളന്നീടുമെന്നനിഭേ-
 മേനിയോതന്നെസ്സോദിച്ചീടുവിനെല്ലാവരും.
 ഭോഗമോക്ഷങ്ങൾസാധിച്ചീടുവാനിവമ്പദ്-
 യോഗസേവയിൽമീതേമറെറാനില്ലിത്തൊലും
 മാനസേചെറുതിളകീടാതെമഹാത്മാനും
 പ്രാണിച്ചീടുകിൽസാധിച്ചീടുന്നതിനർത്ഥം.
 മൗനമെന്നതർത്ഥമല്ലയാതാപമെന്നപരമ-
 സമാനകണ്ണികാമല്യേനാഥനെയ്യാനിച്ചതൽ-
 ഗ്ലാണികൾകൂട്ടിത്തൊഴുതാനന്ദംകലർന്നീ-
 ്ദ്വാനന്മാരോടുകൂടിമേവിനാൻതതുകാരോ.
 തൽക്കാലംവസുദേവനന്ദനൻനായനൻ
 ഉൾക്കുറിവിയെന്നെഴുതസഖികളെത്തൊട്ടും
 ചിത്തമൊത്തോരോവിലാസങ്ങളുമനകരി-
 ചുത്വതമഹാവിഷ്ണുമായയാവിളങ്ങിനാൻ.
 മുഖ്യാരാഹിത്യനായദാനവതന്നെകൃഷ്ണൻ
 നിഗ്രഹിച്ചവസ്ഥകളുക്കുമാരന്മാർപൂരം
 പൂക്കുനിന്നറിയിച്ചുവത്താത്തവിചിത്രങ്ങൾ
 കൈവേകേട്ടുപെരന്മാരെല്ലാംപുറപ്പെട്ടു.
 തൽക്ഷണംചെന്നോക്കുന്നേരമോണ്ടുപോരും
 അക്ഷികണ്ഠേന്ദ്രൻചത്തുകിടന്നിതെന്നുള്ളത
 നിശ്ചയംതൽശോഷണാദ്യാകാരഭേദങ്ങൾക-
 ണ്ടുൾച്ചേർന്നിതെല്ലാവരുംപ്രയത്നപ്രതിലക്ഷമേ!

തൽപ്രബന്ധത്തിന്നവകാരമായതുകൊമാ-
 രപ്രയോഗത്തെസഖിമാരെല്ലാമൊരുമിച്ചു
 വസ്ത്രമുൾപ്പൂക്കുണ്ടറിയിച്ചുതുപെരന്ധത്തിൽ
 എത്രയെന്നതുകേട്ടുപുനർവീശ്വരൻ
 ഭക്തവത്സലൻചരിത്രങ്ങളോർത്തതിരയ
 ഭക്തിപൂണ്ടുതുമചിത്തകൈതുമർത്താഭേ
 വന്ദിച്ചതൊഴുതുചൊല്ലീടിനാനഥപ്രാസ-
 നന്ദനനായമഹാമാമുനിതന്നോടല്ലോ:-
 “നിന്തിരുവടിയുടെവടനവഭേതമാ-
 ദന്താമൊഴിഞ്ഞതളീടിനഹരികഥ;
 സന്തതംപാനംചെയ്യുചെയ്തിരുന്നിനിക്കൊരു
 സംതൃപ്തിവരുന്നതില്ലേതുമേനീനർത്ഥം
 ബന്ധുവത്സല! തവവചനാമൃതംകൊണ്ടു
 ബന്ധമോക്ഷദനുടേചരിതാമൃതരസം
 സമ്പ്രതികേൾപ്പാൻപാത്രമായതുംവേദനം
 കമ്പയാലത്രേപുനരില്ലസംശയമേതും
 ക്ഷത്രിയകുലത്തിൽവെച്ചുതൃപ്തികൃഷ്ണനായ്
 വർത്തിക്കുമഹാബാഹുദുഷ്ഠീതരപടവങ്ങൾ
 സ്തോമയ്ക്കുളവതിന്നുൾക്കാമ്പിൽവളർന്നെഴും
 സുസ്തോമവശാസ്വതാനിരതമർത്ഥമല്ല
 സല്ലാഹമൃതംവേദാന്താത്മസംഗ്രഹമഭി-
 മുഖ്യമായിരിക്കുന്നുഭവൽചരിത്രങ്ങൾ.
 സൽകൃതിപ്രവരരാംസത്തക്കർക്കിനിമേലിൽ
 അക്കലിയുഗത്തിങ്കലറിവാനവകാരം
 സിദ്ധമാകയുംചെയ്തുചിന്തിച്ചാലതനമു-
 ക്കെയ്യുമനഗ്രഹമെന്നനിശ്ചയമെന്നാൽ.
 വിസ്തരിച്ചിനിക്കുള്ളസംശയഭ്രമംതീൻ
 ചിത്തവിശ്വാസംവരുമാറൽചെയ്യിടണം.
 മത്ത്യാമൊക്കെല്ലാംമന്ത്യാദവാസംതൊട്ടു
 വഞ്ചനയൊവോളംകൈതമാമതിന്മീതേ
 പത്തബ്ദങ്ങളോളംപെരന്ധമഞ്ചലാപര
 തത്തരംകൈശോഭമങ്ങേയ്യെപ്പുനർത്തനം.
 വാല്കൃതമുപത്തുനാലിനങ്ങളുംപുന-
 തുൾപമങ്ങളുപത്താരിങ്കൽനിന്നെന്നുംചിലർ
 ചൊല്ലുന്നു,വയോനന്മാങ്ങളെന്നല്ലാമുന്നം
 ചൊല്ലെഴുംവോനന്മാർചെയ്തുകേട്ടിരിക്കുന്നു.
 തുല്യചേതസാപുനരെന്നുകേട്ടിരിക്കുമ്പോൾ
 വല്ലവന്മാർക്കുദീനവത്സലഭ്രമംതോന്നി-
 കൊള്ളുചാനവകാരമെന്നതെന്നറിയാഞ്ഞി-
 ങ്ങളുള്ളപ്രഭുനിിക്കുണ്ടാകുന്നുസന്ദേഹംചെയ്ത
 ചൊല്ലേണമതുതിരിച്ചെന്നോടെ”നവനീശൻ
 ചൊല്ലിനാരളവചിലേശപരചരിതങ്ങൾ
 ചിന്തയിൽവെച്ചുമുതൽചേതസാതള-
 ന്നന്തമാനസേമുഹൂരന്ധകാരപുതീൻ
 പുഞ്ചിരികലർന്നെഴുംഗൽഗുദാക്ഷരവാചാ
 ചഞ്ചലസപരണെചൊല്ലീടിനാൻമുനിശപരൻ;-
 തിങ്കൾവംശോൽഭൂതരൂപാലകതിലകമേ!

രജരാത്മക! സർവ്വജ്ഞാത്തമ! തപോനിധി!
നിങ്കലുറെറഴംവിചാരംപെരികഴകിയോ-
രക്ഷരാനന്ദസപയംബോധമതുതമിദം
പരമജകുസന്തമായാവൈവവിചാസങ്ങൾ
പങ്കനാശനകരംകേൾപ്പതിന്നഭിരചി
തങ്കലുള്ളൊന്നുള്ള സജ്ജനമനകമു-
ണ്ടെങ്കിലുമേവംവേണെപ്പോലെജഗന്നാഥൻ
തൻകഥാനവകൃതമാക്കുവാൻജഗത്രയ-
ത്തിങ്കൽമറെറാരുവരെക്കണ്ടതില്ലെങ്ങുംഞാനോ
നിന്തിരുവടിയുടെകാരുണ്യലേശംതന്നെ
ചിന്തിക്കിലതിന്നൊരുബന്ധുവായതുനും
ബന്ധമോക്ഷമൻചരിതാമൃതസങ്ങൾസ-
സന്ധിച്ചുമോരംലളിതാനന്ദവിചാസങ്ങൾ
സന്തതംചിന്തിക്കയുംകേൾക്കയുംപറയും
സന്തതംവെങ്ങുംനിത്യമിന്ദ്രിയാദ്രവരും
സംപ്രയതാകാരങ്ങൾഭഗവച്ചരിത്രങ്ങൾ
അൻപുണ്ടെന്നുവിചിട്വാനുണ്ടായുള്ള
കമ്പമില്ലവർത്തിന്നെഹികപാരത്രികം
സംപ്രതിതസ്ഥമാകുന്നതെന്നറികെടോ!
യാതൊരുമത്തുൾക്കേന്ദ്രമാധവൻചരിതങ്ങൾ
പേതസ്വാധിവാരിച്ചുപ്രകാശിച്ചുവന്നു
മേടിനിയിങ്കൽഭഗവാനനുഗ്രഹിക്കയാൽ
സാദരംപരോപകാരത്തിനായതുനും
ദീനവസ്ഥൻഭഗവാനറിഞ്ഞാലുംതവ
മാനസേസന്ദേഹമുണ്ടാകുന്നതിടയിടെ
മോദനവിചാരിച്ചുചോദിച്ചുകൊള്ളാമതും
മേടിനീപതേ! നല്ലോന്നീശ്വരതീർപ്പാനുമമ
ബോധസംഗതിവ്യാസത്തിന്നുമതുപകാര-
സാധനസാധ്യയുക്തിയുക്തലക്ഷണമിദം
സ്നേഹമെത്രയുംപാരമുള്ളശിഷ്യകൾക്കുസ-
ന്ദേഹമുള്ളതുംതീർത്തുപറസുമെന്നാകിലും
കാരുണ്യത്തോടേതത്രഭൂതമാരുപദേശി-
ച്ചാലുധാനന്ദവെളുത്തീടുന്നനിന്തരം
മാനസേനിനിൽസ്നേഹമേറെയുണ്ടാകുകൊണ്ടു
ഞാനുമവണ്ണതവചൊല്ലുവനാകംവണ്ണം
കേട്ടുകൊൾകെങ്കിലാവന്തന്നുടെവക്ത്രാന്തരം
ശോചുവാസികളായബാലന്മാരകപ്പെട്ട
വാട്ടമെന്നിയേപറപ്പെട്ടനന്ദജനോടും
കൂട്ടമിട്ടാത്തുകൂട്ടിച്ചാസ്ഥയാദിവചകസാം
സ്നോത്രകീർത്തനങ്ങളുംഭക്തസജ്ജനമുദ-
മാശ്വാദിസ്വപരകമദേവണ്ണനങ്ങളും
പ്രിയൈവകേട്ടുകേട്ടുപുഷ്പപ്പൂപ്പിയുമേറെ
ററാത്തിനാശനകരന്തെന്നാടുളുടെച്ചേൻ
മാന്താണധാത്മജാതീരനിർമ്മലദേശോളഭ
ധാത്രിയിലൊരുമിച്ചുകൂട്ടിച്ചുനില്ക്കേനര
രാത്രിശനഴൽപെടുമാറുപുഞ്ചിരിച്ചുണ്ടു
നേത്രമോഹനതരഗാത്രനാരോമൽക്കണ്ണൻ

ചിത്തംശങ്കകേതുരലത്തോടുകൂടി
ഭോത്തുടനതൾചെയ്യാനിങ്ങവനിതുകാണിൽ!
നല്ലഭൂദേശനമുക്കിവിടെകളിപ്പതി-
നിലുക്കറെങ്ങുമിതസംബ്രമിച്ചുശുശുക്കൾക്കും
പുല്ലുമുണ്ടല്ലോമേഞ്ഞുകൊള്ളുവാനെല്ലാനാളും
അല്ലലെന്നിയേനദീവെള്ളചുംമനോഹരം
പല്ലവഫലപകപുഷ്പാദിദ്രവ്യങ്ങൾമേ-
ന്നുപ്രസിദ്ധിച്ചിവിതുരൂപങ്ങളെയുംഭക്തോരോ
വൃക്ഷങ്ങൾപരോപകാരത്തിനുള്ളവയെല്ലാം
സൽകൃതിപ്രവരങ്ങളെത്രയുമത്രയുതം!
പക്ഷികൾനാമിനങ്ങൾതാഴ്ന്നാനന്ദപൂണ്ടു
ശിരഃസ്ഥാപിച്ഛിച്ചുപ്രതിച്ചവയെല്ലാം
ശരണിടിക്കുംകളകുന്നിസ്വപനങ്ങളും
ചാർപ്പുദനിക്കുണ്ടല്ലതിച്ചവയുടെ
ഷഡ്വയാധുസ്വപനാനന്ദങ്ങളും
മമ്മനോദ്യമിവിവൃക്ഷാലങ്ങൾതോറുംചെന്നു
പററിനിൽപ്പതുംകാണിനെയുംസുചകരം
കുറമില്ലിത്രസുഖമേറെങ്ങുപരായല്ലോ
തെറ്റുന്നീച്ചുമിരിയിൽനാമിതന്നുണ്ടിടേണം
ചെറുവൈകരതിന്നിനാമാമുണ്ടിലല്ലോ
പൈശലങ്ങളേതുണസങ്കലേമാടീട്ടവിൻ
ക്കവേപാനീയപാനങ്ങളുംചെയ്തിട്ടിച്ചു
ചിക്കനെല്ലോന്നീട്ടവിനുമതിന്നലസാതെ
മുശലപോചനനിമമമുള്ളചെയ്യക്കേട്ടു
തസ്വകിലംപരിതുഷ്ടിപുണ്ടത്രനേരം
വത്സരോച്ചങ്ങളെയൊക്കവേസവിദ്യതം
പുഷ്പരാലയംപ്രവേശിച്ചുചമലാനം
ഉൾക്കമ്പലാവാനിതപുഷ്പയാംവണ്ണംചെയ്ത
ചെയ്തിട്ടിച്ചൊരുമിച്ചുചേർത്തടൻകരയേറി
പയ്യവേനല്ലുപുല്ലുള്ളടത്തുപിരിയാതെ
മാടിവെള്ളല്ലാവരംതങ്ങൾക്കുളക്കിടയോർ
കൂട്ടുകൂടവെന്നായ്യാണമതിന്നാകംവണ്ണം
നിന്തിവെച്ചുലസാതെതങ്ങൾപോരുമ്പോൾമുന്നം
വസ്ത്രങ്ങൾതോറുംനിനുകൊണ്ടുപോന്നിരിക്കുന്ന
ഭക്തങ്ങൾകുറികളുമൊക്കെയെങ്ങറികളിൽ
നികേപിച്ചുറപ്പിച്ചുകെട്ടിപച്ചവയെല്ലാം
കെട്ടുകുഴിച്ചെടുത്തൊക്കവേയൊരുമിച്ചു
തുഷാരയൂണിന്നൊക്കെനിട്ടിപ്പതുനുകാമം
തങ്ങളുണ്ണൊമ്പുമെല്ലാവരംതമ്മിൽതമ്മിൽ
തിങ്ങുമാനന്ദപൂണ്ടുകണ്ടുകണ്ടിരിപ്പാനും
തങ്ങളെജഗന്മയന്തൻക്കെണ്ടെല്ലാരേയും
പോങ്ങുനാഥനത്തങ്ങൾക്കെല്ലാകുടമതുപോലെ
കണ്ടുകണ്ടിരുന്നുകൊണ്ടുണ്ടുകൊൾവതിന്നമ-
ക്കൊണ്ടൽനേവണ്ണനിരിക്കുന്നതിൻചുഴലവും
കണ്ണതയൊഴിഞ്ഞുവട്ടത്തുലൊത്തുതന്നവർ
ഇങ്ങലെന്നിയേസരോജാന്തരാൽവരാടകം
കേസരകലത്തോടുകൂടിച്ചുനില്ക്കംവണ്ണം

വാസുദേവനാൽ ശോഭിച്ചിടീടിനാർഗ്ഗോപാലന്മാർ
 ബാലന്മാരവതഞ്ചനിലകളിലാഞ്ഞതാരോ
 സാലപത്രങ്ങൾ ചിലതാമരയിലകളും
 ഏതനാകാരം പരന്നിടീനരിലകളും
 പൂതനാരാതിസഖിമാരെല്ലാം പുരോഭവി
 ചേർത്തവതോരും ചോരുംകുറികൾ വേണ്ടുന്നതു
 ചേർത്തുകൊണ്ടല്ലാവരുമൊത്തിൽനിന്നും നേരം
 വായുമാനന്ദസംഗം കൊണ്ടുപുഞ്ചിരിപ്പൂണ്ടു
 നോക്കിയങ്ങവരകതാങ്ങല്ലാകെല്ലാപ്പിച്ചു
 ഭാഗ്യധാരിധിപുരക്കോൽനിജകക്ഷത്തിൽകീ-
 ഴാക്കിനിന്നോടകഴുവെടുത്തനാരിസാലേ
 യോന്മയായ് തിരകിവച്ചുതമയംദധി-
 യോജ്യേചേർത്തുട്ടിനചോദിടുകരതാരൽ
 ആക്കിവെച്ചുടുത്തുടനംഗുലീലവങ്ങളിൽ
 അഗ്രഹമേറുകുറിച്ചേർത്തുടനെല്ലാററാലും
 മാർഗ്ഗമുപയോക്താക്കൊണ്ടുടുത്തുതമയംദമം
 ഭാർഗ്ഗവീവർണ്ണമുച്ചിട്ടുചോരമരറെല്ലാതും
 ചുടിയുണ്ടുടമ്പൊഴുതോരോരോവിനോടങ്ങർ
 കൂടസ്ഥനവിവലോകശേഷൻനന്ദാശ്വജൻ
 താനതർചെയ്യസഖിമാക്കുകമ്രിപ്പിച്ചു
 സാനന്ദം ചിരിപ്പിച്ചാനായന്മാക്കല്ലാവക്കും
 ചോരങ്ങുചായിലകുറുപ്പട്ടിടങ്ങുടമുന്വേ
 കേറിപ്പുഞ്ചമ്മേചിരിച്ചിടുമാരതിഭൂതം
 ഗോഷ്ടികൾകാട്ടുപൊട്ടിച്ചിരിപ്പാൻതക്കവണ്ണം
 ശ്രോഷണാനന്ദനോടവക്കാവതില്ലേതുതാനും;
 വാട്ടമെന്നിയേമുറ്റുവിങ്ങിനെമുക്കുദനം
 ജ്യേഷ്ഠനംസഖികളുമായ് ചുഴന്നുണ്ണനേരം
 വാൽകളിവയെല്ലാംകണ്ടുടിവിരിഞ്ചനം
 അന്തിതിത്തമാരുന്നില്ലുന്നവിഹാരസി-
 തൽക്ഷണേചതുർമുഖന്മാർത്താരിൽവിചാരിച്ചാ-
 നിമംസ്സൻമനുഷ്യാഭാവംകൊണ്ടുമായയ്യുണ്ടോ
 ശക്തിമഹീനതപഃപരീക്ഷിക്കേണമെന്നുള്ളതി-
 ന്നൊക്കെവെച്ചുക്കളമറച്ചാൻമായാവശാൽ.
 ഭക്തിവേലയിൽതങ്ങൾക്കൊക്കവേകൂടക്കൂടെ
 ചെയ്തവങ്ങളെക്കൊണ്ടൊന്നാകുന്നവണ്ണമെന്ന
 നിത്തിവച്ചുണ്ണനേരംകണ്ടുകണ്ടിരുന്നിതു
 തത്രതൽക്ഷണേകണ്ടിലെന്തെന്നറിയാഞ്ഞു
 ചിത്തവിഭ്രമംകലനേത്രയുഞ്ചലപ്പെട്ടു
 വിടുതമാളൊട്ടുണ്ടുസതപരംനോക്കിടുവാൻ
 തസ്സചികുലംപായുന്നേരമങ്ങതുകണ്ടു
 ഭക്തവസ്തവൻചിരിച്ചുവരോടതർചെയ്ത:—
 “നിങ്ങളെന്തവംഭ്രമിച്ചിടുവാനെല്ലാവരും
 ഇങ്ങിനെതുണ്ണപുല്ലുജ്ജ്വലംകണ്ടങ്ങങ്ങൊന്നും
 ചെന്നുകുറുപ്പാർപട്ടുവുണ്ടുണിന്നനാം
 അന്നമുള്ളേടംതിരഞ്ഞിങ്ങുവന്നതുപോലെ.
 ചെന്നതുതിരഞ്ഞുകണ്ടിങ്ങുതാൻവന്നിടുവാൻ
 ഇന്നിലാതന്നിൽനിങ്ങളേതുമാനാലസാതെ

മുന്നേതിലേറംസുഖമായുടനങ്ങുടിവിൻ”
 എന്നെല്ലാമതർചെയ്യസമോദോളതത്വർ
 തത്തെയിങ്ങിരുത്തിവച്ചുംബുജവിഭോചനൻ
 ചെമ്മേതാനങ്ങളിരുന്നോരുചോദിടുകയ്യിൽ
 വെച്ചിരുന്നതുമെടുത്തുണ്ടുണ്ടുകുറികളും
 ഇപ്പോഴുംവണ്ണമുട്ടിക്കൊണ്ടുചെന്നടവിന്ധി
 പ്പുകുന്നോക്കിടുമ്പൊഴുതൊരുമേകണ്ടിങ്ങല്ലാ
 വൈഷ്ണവങ്ങളെയടുത്തൊച്ചയുംകേട്ടിലെങ്ങും
 കഷ്ടമങ്ങനയത്തുനിന്നുമേഞ്ഞിരുന്നചൈ-
 ക്കട്ടികളുകുന്നപൊല്ലോവൻനൊന്തെന്തൊരു
 കാരണമൊന്നുള്ളതെന്നോർത്തുടൻവുറാവനേ
 കാരണപൂതായനനേപാടിപ്പുറമിചെയ്തും
 ഗോവൽനാപ്യാചലത്തിൽമുക്കർപ്പുരപ്പേരി
 ഗോച്ചന്ദമെങ്ങുകുറിഞ്ഞിടലമിറ്റുവായിപ്പിറ്റി
 ഭാവാമൊക്കൊട്ടുകാട്ടിലെന്നതോത്തവിടെയും
 പാരതെനടന്നനേപാടിപ്പുറംകാണാഞ്ഞിങ്ങു
 ബാലന്മാരഞ്ചാനികനേടത്തുംകണ്ടിലല്ലാ
 കാലികൾതമ്മെല്ലനരെന്നോർത്തവിരവോടെ
 സാദരമറിക്കുറ്റേവായ്ചെന്നോരോക്കിടുനേരം
 കാടനാദികളേയുംകണ്ടതില്ലെങ്ങുതത്ര
 കാനനംതോറുംപട്ടുവുണ്ടുള്ളനേപാടിപ്പാൻ
 അന്നായബാലന്മാർപോയാരെന്നറിനച്ചുടൻ
 താനവരുടെനാമധ്യയങ്ങൾനീളമെച്ചാറ്റി-
 സ്സാനന്ദംവിളിച്ചുകൊണ്ടിടിനാൻപലേടത്തും.
 വേദങ്ങളോതിശിരഞ്ഞാദരാൽകാണാതൊരു
 പാദപക്ഷമുള്ളശല്ല്യമുപേധയിപ്പും
 പാരിച്ചപടലിവുമുള്ളിവുനടന്നിടർ
 പൂരിച്ചുവശംകെട്ടുമാഴ്ചുപോകയല്ലല്ലി?
 ബാലഗോജാലങ്ങളെവേർപെടുപോന്നെന്നെ-
 ബാലമേധചെന്നാലത്തുകോൽകൊണ്ടുതല്ലീമല്ലി?
 പാൽവെണ്ണനിത്യംനുകന്നാനാടിപ്പിടുമുണ്ണി
 കാവണ്ണൻവയ്യില്ലാഞ്ഞതാകുറായയ്യയോലെ
 കായപുരതപിച്ചുതവ്യാധികൾപാടിപെട്ട
 പേയായിച്ചുമഞ്ഞുപോകല്ലല്ലി?വിശേഷിച്ചും
 കോമളൻതനിങ്ങയിരുകിയചങ്ങാതികൾ
 യാമിനികളുലുങ്ങുമൊഴുംപിരിയാതെ
 കൂടിനില്പുവരോടുവേർപിരിഞ്ഞഴൽപെട്ട
 ചുട്ടുള്ളിൽമുഴുത്തയിൽവേർപെടുപോകല്ലല്ലി?
 ധാതാവേ!ചെറിയൊരുബാലനോടിയുവാൻ
 നീതിയല്ലല്ലോചെയ്യതെ” എന്നെല്ലാമരകർ
 മാനസങ്ങളുംഭ്രമിച്ചാവോളമപേക്ഷിച്ചു
 യാനങ്ങൾതോറുംപാടിനരായ്നിൽക്കക്കണ്ടു
 ദേവകീസുതൻവസുദേവനന്ദനൻകൃഷ്ണൻ
 ദേവദേവശൻപുനരുന്നേരമകതാർൽ
 മേവിനമിഴികൊണ്ടുതന്നോടുകൂടെപ്പോന്ന
 സേവകജനങ്ങളെഗോകുലത്തോടുമകുടി-
 കൊണാസ്താനവകാശമെന്നെന്നോക്കുന്നേരം,

കാണാൻ വിധാതാവിൻ മായാവൈവമെല്ലാം.
കോളകേവലമതിന്നുണ്ടുപായങ്ങളിനി
നാളെയാമിതിന്നിന്നെന്നാവതുന്നിരൂപിച്ചാൽ?
നാളീകാസനാർക്കുംപോക്കുവൻകൂടെകൊണ്ടു-
ങ്ങാളുകളേയുംകാലിജാലങ്ങളേയുംചെയ്തേ
ഞാനിത്തുമെല്ലന്നേരമെങ്ങിന്നെപ്പുറത്തിങ്കൽ
ആനായന്മാരെക്കണ്ടെക്കൊപ്പിച്ചു വഴിപോലെ.
ബാലന്മാർപട്ടക്കളമെന്തുചെയ്താണെന്നടൻ
ഗോപന്മാർചോദിക്കുമ്പോളുന്തോന്നുപറവുഞാൻ.
ധാതാവെങ്കളികാണാൻകോപ്പിട്ടിട്ടിതുചെയ്താ-
ന്നേതാനുമതിന്നൊന്നുകാട്ടേണമെന്നുണ്ടല്ലോ.
ഗേഹോഷ്ടമതവീട്ടുംമാതാക്കന്മാക്കുംമന-
സ്സാഹിത്യപ്രഭംഗങ്ങൾചെയ്യരുതെന്നുണ്ടതു
സാധിച്ചുനാളെമാനക്കൊണ്ടുവിടെത്താൻ.
മാധവനേവകുപ്പിച്ചുവെട്ടുമനക്കാവിൽ
സാദരമഥൈവതൽസേവകന്മാരായ് പിരി-
യാതെപോന്നപാത്രന്മാരായസഖികളെ
മോക്ഷലത്തോടുളടെവേഗേനനിർത്തിച്ചുന-
ങ്ങാകവേസംഖ്യകളുണ്ടാക്കിനാൻനടേതെന്ന
കേവലമതങ്ങൾതങ്ങൾക്കൊത്തുപമിതകളാം
ഭാവദിഭേദങ്ങളുമൊക്കവേവരുത്തിനാൻ.
നീളമൊട്ടേറെയുണ്ടുബാലന്മാർചിലർചില-
രാളുകൾതടിച്ചുനീണ്ടുള്ളവർചിലരെല്ലാം
നീളത്തിലേററുമെലിഞ്ഞുള്ളവരതിൽചിലർ
നീളമെന്നിയേതടിച്ചുള്ളവരൊത്തരം
കാലെഴുന്നടൽചെറുതായൊരുപരിഷകൾ
കാലുമിങ്ങുടവുമൊത്തുണ്ടല്ലോചിലരവർ
കാലതികൃശങ്ങളായ്കൊണ്ടുവളർന്നവർ.
കാലുമുഗുപ്തശരണായുള്ളവർചിലർ
ബാലന്മാരായ്കുന്നതടികൾകേമിൻകേമിൽ
വോവമെല്ലന്മാർപ്രാസോസ്സുകളോരോതരം
പീനകുഴപ്പുകളുണ്ടുതരന്മാർകേമിൽകേമിൽ
താണിപാണികൾനീണ്ടുംകുറഞ്ഞുംകേമിൽക്കേമിൽ
ഗ്രീവകൾതടിച്ചുവട്ടിച്ചുമൊട്ടേറെനീണ്ടും
ആവോളമിടുങ്ങിയുമോരോരോതരംതരം
കേശപാശങ്ങൾമുഴുത്തേറെനീണ്ടവർചിലർ
കേശമാകവേധരിച്ചുള്ളവർചിലരെല്ലാം
കേചനനറുംകേശധാരികൾചിലരെല്ലാം
കേശമുണ്ഡന്മാർചിലരളകലളിതന്മാർ
കേചിടുന്നതന്നാസന്മാർമുറിച്ചുക്കന്മാരും
പതിനാസന്മാർചിലർമറുമോരോരോവിധം
കേചനസുതചിരഭൂമിതന്മാരവർ
കേചിദായതന്നേതന്മാർചിലരുൾപാക്ഷന്മാർ
കേചനപരിവൃതാക്ഷന്മാരൊട്ടുധോക്ഷന്മാർ
കേചനകോണവിലാക്ഷന്മാരോരോവിധം
കേചനവിശാലാക്ഷന്മാർചിലർസുപ്താക്ഷന്മാർ
കേചനപുരിഷാക്ഷന്മാർനിമീലനപ്രതി

ലോചനാൽന്മാർചിലർചരിദക്ഷകൾചിലർ
കേചനമന്ദസ്മിതസുപുസാദാസ്യന്മാരും
കേചിതമന്ദസ്മിതസുപുസാദാസ്യന്മാർ
കേചിടുന്നതരനാധരവികൃതികൾ
കേചനലംബോദ്ധന്മാരെന്നിവരെന്നതരോ!
ഞാനിഹവേറേവേറേവേറേചൊല്ലുന്നതെല്ലാം
ആനയാർക്കന്മാർതൻപ്രകൃതിവിശേഷങ്ങൾ
കേചനകഥാനിലപൈത്തികാകൃതികൾതാൻ
കേചനകേചിപ്പകുന്നുള്ളവരോരോവിധം.
കേചനരജസ്സമസ്സാതപികാകാരത്തിൽ
കേചനകേചിനീർലാകാരവികൃതികൾ
കേചനകുറുത്തവർകേചനവളർത്തവർ
കേചനചുവന്നവർകേചനടിവണ്ണന്മാർ
കേചനമുഷിഞ്ഞവർകേചനതെളിഞ്ഞവർ
കേചനവികൃതികൾകേചനസുകൃതികൾ
കേചനപീതാംബരന്മാരതിശയംപരി-
മേഷകാംബരധരന്മാർചിലർചിലരെല്ലാം
ലോഹിതവസനന്മാർപീതവസ്ത്രന്മാർചിലർ
മോഹനാംബരന്മാരായുള്ളവർചിലരെല്ലാം
കേചനതുലോംപരിജീണ്ണവസ്ത്രന്മാർചിലർ
കേചനവിഭ്രഷണ്ഡാരികളുംഗങ്ങളിൽ
കേചനചിലർവിഭ്രഷണങ്ങൾധരിച്ചവർ
കേചനചിലർവിഭ്രഷണഹീനന്മാരതിൽ
കേശവ!ശിവ!ശിവ!ചൊൽവതിന്നിനിക്കേതും
പേശലതകളില്ലനാവിന്നെന്നിരിക്കിലും.
കേളെടോ!നരപതേ!ബാലന്മാർകുറങ്ങളിൽ
മേളമാനോരോവിധമുണ്ടല്ലോസുഗൃതികൾ
കോലുണ്ടുചിലരുടെകൈകളിൽകുഴപ്പുണ്ടു
കോലുണ്ടുപുഷ്പുണ്ടുകേചനകുറങ്ങളിൽ
ബാലന്മാർകുറങ്ങളിൽതോട്ടിക്കോൽചിലരെല്ലാം
കോലുമമ്പോടുകൊമ്പുംകൂടെയുണ്ടല്ലോകേമിൽ
കോലക്കോൽകൊമ്പുകളുമായുണ്ടുചിലരതിൽ
സാദരമേവംപലവിധങ്ങളോരോതരം
മാധവസഖികളാംഗോപന്മാരെല്ലാമുമ്പിൽ
മോദനഗൃഹങ്ങളിൽനിന്നുപോരുമ്പോഴുള്ള-
താദരാലൊന്നുംമാറില്ലോകാതെത്തത്സമം
നാദബ്രഹ്മോദ്യമപ്രഭോതസംസാരങ്ങളും
മോദപോദിപ്രഭോദികൾഭാവങ്ങളും
നാമാനുസ്മൃതഗതബോധസംഗ്രഹങ്ങളും
പ്രേമനിസ്സ്പരസപരാജിഷ്ടാദിസകലവും
നീതരായവർക്കുള്ളതൊക്കെയെണ്ണമൊയാ-
ഹേതുജന്മാക്കുംധരിച്ചിട്ടുണ്ടുനീച്ചിട്ടു
കാലികളുടെസംഖ്യയിട്ടുകൊണ്ടുതന്നെ-
ല്ലോലെതാനനകൾച്ചിട്ടുതന്നെങ്ങളും.
കാലികൾക്രാലികളുംമൈലികൾസുഭേകൾ
മേളിനികളായുള്ളബാലിനികളുംചെയ്തേ
ശീലിനികളുംചിലരേളിനികളുംചില-

നിലനിൽക്കുകയും വിശ്വാസം നിലനിൽക്കുകയും ചെയ്ത
 വാലിനികളും മുറിവാലിനികളും വെള്ള
 പാലിനികളും പുളിമാലിനികളും മിഴ-
 വാലികൾ, കൊടിച്ചികൾ, കഷിനികളും നെറും
 കാലികൾ നെടിച്ചികൾ പാലതും നിനികളും
 ചുട്ടികൾ തും നെടിച്ചികൾ നിലനിൽക്കും ചില
 മോഴിനികളും ചിലഭേദിനികളും കണ്ണ-
 ചികളെ നിത്യാദികൾ പിന്നെയും പലപല
 ഭേദഭാവകാരങ്ങൾ ചേർന്നോടുകൂടെയും
 താൻതൻ മുന്നേയുള്ള ഗോപാലങ്ങളെ പ്രോലെ
 മാനസഗ്രഹഗതിഭേദസംബന്ധങ്ങളും
 നാദാദിസ്വരഭാവഭേദങ്ങളും തത്ത്വസമം
 മാധവൻ ചമച്ചതുകൂടി നിന്നനന്തരം
 ഗോപാലകുമാരന്മാർ തങ്ങൾക്കു തങ്ങൾക്കുള്ള
 ഗോബാലജാലങ്ങളെ സംഗ്രഹിച്ചുകണ്ടു
 താരതമ്യം നോക്കി പലപലയങ്ങളെ വെല്ലാം
 സാനന്ദം പരിഗ്രഹിച്ചു വരുമാതമിച്ചു
 ലീലയാനിത്യപുത്തീസായാണകാലേ ചെല്ലും
 പോലെ ചെന്നകം പുക്കാലയങ്ങളെ വെല്ലാം
 താനതനിക്കുള്ള ചിഹ്നങ്ങളുമായ്ക്കുമാരതം
 താനതയൊഴിഞ്ഞ ഗോബാലജാലപുത്തു
 വേരൂങ്ങും തോറും നിജഗോഷ്ടങ്ങൾ തോറും ചേർത്താ-
 നാശ്ചയ്യമൊന്നിനൊന്നു പിഴച്ചു പോയി വേരും
 സൂക്ഷ്മകനായ മനവാന്യോസകലവും
 സൂക്ഷ്മമല്ലാതെയുണ്ടോ കേവലം തോന്നിടുന്ന?
 ചാത്തുചാത്തിരിക്കുന്ന ഗോപികളുണ്ടായത്-
 ഞ്ഞാസ്ഥയാനിജനിജനാദനാകാരങ്ങളെ
 നേത്രഗോചരത്വമൊന്നായ പ്രോധസന്ദേശാദി
 മാത്രമൊട്ടൊടേത്തുമൊന്നിച്ചു ചാടുകാതെ
 വാസസ്വന്തോടെ ചേർത്തു ചുംബിച്ചു ജലങ്ങളാൽ
 ഗാത്രചോരണങ്ങളും ചേർത്തുകൊണ്ടു ചിലിച്ചു
 പൂർത്തിയാക്കിത്തന്നു ചിലിച്ചിരുത്തിയാരുള്ളിൽ
 കാത്തുകൊണ്ടു ചേർത്തു ചിലിച്ചു കൊണ്ടു ചിലിച്ചു
 താല്പര്യമായി ക്രമങ്ങൾ പൂർത്തമാകാതെ ഉള്ളിൽ
 ചാക്കെഴുതുന്ന ചാക്കെഴുതുന്ന ചാക്കെഴുതുന്ന
 ചേർത്തു സംശയം വിട്ടു ചെന്നു മുഖകൾ സം-
 പൂർത്തിയാക്കുന്ന കൊടുത്തു തമ്മിനക്കിടിനാർ
 സാക്ഷാലീ വണ്ണം സമാന്തമാവാതെ ജാതസം-
 സാക്ഷിതൻ ചമത്തിയതൊന്നാരുള്ളതുമോത്താൽ
 സ്വാത്മനിമിശാചരഭൂതങ്ങൾ കവെന്ന്യം
 ആത്മയോന്യസ്ഥങ്ങളെ തൃസംഗ്രഹിച്ചു ചിലിച്ചു
 കാത്തഴിപ്പുതും തമ്മിൽ ചേർത്തു മനപരം നേത്ര-
 മാത്രവീഥികളാലെ ചേർത്തുകൂടിടുന്ന-
 സാധ്യകൻ ഗുണാതീതനാകിലുമേവതിന്തു
 ചേർത്തു ചിന്തിച്ചാലെന്താശ്ചയ്യമുണ്ടാകേണ്ട?
 മോക്ഷദർശനീയങ്ങളോ ജ്ഞാതസന്തതം മി-
 ചാക്കൊട്ടാകം പണ്ണം സേവിച്ചുകൊണ്ടു കേവലം

[illegible]

യുഗാൽപ്രസംഗങ്ങളായഗോകുലങ്ങളും
 കോട്ടകളിലെയെല്ലാജനങ്ങളിന്നിടുംബല-
 നാത്മനികുതംഗവത്തോടുകൂടുന്നോക്കിടുന്നാൻ.
 “എന്തൊരുവിലാസമിഷ്ണായതലിലേരൻ
 തന്തിരുവടിയുടെമായാവൈഭവങ്ങളോ?
 ചിന്തിക്കിലാഭിതയാനാംപ്രകൃതികളിലെ-
 ചുന്തരാഭവിച്ചിതോദാനവമായങ്ങളോ?
 സമ്പ്രതിമുഗ്ദ്ധതിമുഗ്ദ്ധതിനാരായണൻ
 തൻപ്രകൃതികളൊഴിഞ്ഞിങ്ങിനെവരായെന്ന
 സന്തോഷകലനുകൺകൊണ്ടതിൻപരമാത്മം
 ഞാനരാകുണ്ടുസരോദരനെസ്സമ്മാനിച്ചു
 പുഞ്ചിരിപൂണ്ടുതമിഴ്നോമ്പുംകടാക്ഷിച്ചു-
 ഞായിതപുത്രാഷ്ടനാർന്നതളീടുന്നേരം
 മാധവൻവിശേഷിച്ചുതൽക്കടാക്ഷാഗ്രങ്ങളാൽ
 സ്വാധീനസ്വരൂപയാമായയെന്നിയോഗിച്ചാൻ.
 ധാതാപുരോഹിതയാവരാവുണ്ടാക്കിയ
 പൈതങ്ങളെയുംപശുജാലങ്ങളെയുംതത്ര
 താനയച്ചവരെയുംകൂടവെപ്പുനാവനെ
 സ്ഥാനമംഗലേകളിടുന്നേതേതുമേതമ്മിൽ
 ഭേദമെന്നിതേതുപരീലാകാരങ്ങളായി-
 ട്വാദിനമൊരുപോലെശോഭിച്ചുതരന്തരം.
 കണ്ടുകൊണ്ടുതവണ്ണതന്നെമോഹിപ്പിച്ചാനാ-
 യ്ക്കാണ്ടൊരുവെട്ടുമോഹിച്ചിടുന്നാനേതെന്ന.
 കുഞ്ഞായൊഴിഞ്ഞുവൈകുണ്ഠമായയെജ്ജയി-
 ച്ചിങ്ങെന്നെയെന്നിപ്പാനാതമില്ലവകതിൽ
 വൻതമസ്സികൾപ്രാലയതമസ്സുണ്ടാമഹ-
 ദന്തരാശോഭിക്കുന്നുസന്തതമഹസ്സരൻ-
 തൻപ്രഭാമല്ലേപ്രഭോതാനുകൂൽവിളങ്ങുമോ?
 തന്മുദാമായമെന്തായയ്യുണ്ടോയെന്നിടാമു.
 ചിന്താസഭ്രമത്രേചിന്തിച്ചതെല്ലാമെന്നോ-
 ത്തന്തരാചതുർമുഖൻതാനഹോനോക്കുന്നേരം
 കൃഷ്ണനംഗോപാലതംപൈതളങ്ങളുമെല്ലാം
 കൈവേവിഷ്ണുരൂപമായുടൻകാണായ്ന്ന
 ചതപാരികരങ്ങളുംശംഖചക്രാഞ്ചുഗദാ-
 ദ്യുത്തമായുധകടകാംഗദാംഗുലീയക-
 സ്പ്രഭകേളമയ്യതാക്കമണ്ഡലംകൂറ്റി
 നില്ലോളമൊളിയെഴുംകടനിരകളും
 പുണ്യങ്ങളുകുടുംചില്ലിവല്ലരികളും
 പുണ്യരീകാക്ഷങ്ങളുംമകരക്കുഴികളും
 ഗണ്ഡമണ്ഡലപുതിമ്പിബിതതമികളും
 കണ്ണിനാനന്ദസ്തിതപക്രമരജങ്ങളും
 ശ്രീപത്മവക്ഷസ്സുകൾകൈസ്തഭരണങ്ങളും
 മൗഢികവനമാലാതുളസീദാമങ്ങളും
 നാഭിപങ്കുങ്ങളുംസുരഭാസങ്ങളും
 അഭയാപിതാംബരശോഭിതമല്ലങ്ങളും
 ഹൃദയകടിസ്താദ്രാഭരണങ്ങൾകുല
 നാപുണ്ഡ്രശരീരകളായുറാപുറാവനം

വിഷ്ണുമാനയവുള്ളവിഷ്ണുരൂപികളുടെ
 കൃഷ്ണരോകേളാലൈവ്യകതമായ്നായ്ന്ന.
 യക്ഷകിന്നാരന്ധവാപുരോവിദ്യാധര-
 രക്ഷോഹൃദ്യകസിദ്ധചാരണോരഗഭൂത
 സത്തമോത്തമന്മാരുമണിമാദ്യമൈപ്പരപു-
 തുത്തകളെല്ലാമുത്തിമത്തകളായുംചെമ്മേ
 തത്തങ്ങളിൽപത്തനാവുമാമനായുമുന്മാം
 ഉത്തമവിദ്യാകലാജ്ഞാനാനന്തമലിലും
 വിദ്യാവത്തുകൾമോക്ഷവിത്തുകൾകുമുനി-
 ദ്രോത്തമന്മാരുംനാഭിപത്മനാരുപന്മാരും
 പ്രത്യേകമോഹാവിഷ്ണുരൂപികൾതങ്ങളുറ്റി
 സ്തുതപാവദിച്ചുത്തമാടുകപാടിടുക
 വാദ്യങ്ങളെകൾച്ചീടുകെന്നിത്യാദികൾ
 പേതുപേഞ്ഞെല്ലാമുടങ്ങിടുന്നാരോരോവിധം.
 സാക്ഷാലിവിഷ്ണുബഹുതങ്ങൾകണ്ടതിനെല്ലാം
 സാക്ഷിയായ്നാലുംകൃഷ്ണനേവനിങ്ങിതിനെന്തും
 നോക്കിനോരളപ്രശ്നീഭൂമികളിൽപാടും
 അക്കമോടനകരിക്കുന്നതുംവേദവേദേ
 വാർശഭാഗങ്ങൾതോറുംകണ്ടവെക്കല്ലാവർഷം
 അശ്വതുരകക്കാമ്പിൽമേലുമേലുണങ്ങൊഴും
 പത്മജന്തനിശ്ചപശമാലയാനിധാസിത-
 പത്മബാസവസുതാതീരമംഗലഭേദം
 പുത്ഥപിമകുപുംസമുദ്രങ്ങളുംഭീപങ്ങളും
 അഭികൾവനങ്ങൾരാജ്യങ്ങളെന്നിവയെല്ലാം
 കണ്ടതിവിരവിനോടടുർകോൻനഗരിയും
 ഇണ്ടലെന്നിയേവിബുധാലയേസുകൃതികൾ
 സന്തതംസുവിച്ചുവാഴുന്നതുമതിശയ-
 മന്തസ്സാപേനമഹാപാപികൾനരകത്തിൽ
 സങ്കടത്തോടേദണ്ഡിക്കുന്നതുംവിശേഷിച്ചു
 പക്ഷാജാസനനായതങ്ങളെല്ലാകത്തെയും
 തന്നെയുംതന്നെല്ലാലൈകണ്ഠസഭ്രമംകുല-
 ന്നോജാസനൻപരിഭൂമിച്ചുപരവശ-
 ചിന്തയാപയപയോരാശിതന്നന്തരാഗേ
 സന്തതാനന്ദാവനായമാധവനുടെ
 യോഗനിദ്രയുംതൻറനാഭിസ്തനായുള്ളൊരു
 ലോകേശനവനേയും കാണായിതസ്സനിധൗ
 സാദരംവിഷ്ണുരൂപിമാരവരുടെനാഭി-
 പാഥോജോത്സവന്മാരായുള്ളവരെയെല്ലാരേയും
 കാണായോരളവുള്ളിവേദിനാപാവദ്യോൽ
 നാണവുംഭയവുംഭീനതപ്തവെന്തെ-
 മാനഹാനിയുംബഹുഭാവവൈവർണ്ണ്യമതും
 മാനസേവളുണ്ണാഭസാഖഞ്ചികപാലെ
 ഇന്ദ്രിയങ്ങളെയെല്ലാമടക്കിസമഞ്ചല്യ
 മദനായൊന്നുംചൊല്ലീടാതെതാൻവിഷ്ണുനായ്
 നിന്നുനാമനെസ്സെവിച്ചീടുകൊണ്ടൊടു
 തങ്ങളിൽവിലാരിച്ചുശങ്കിച്ചുവിറച്ചതി-
 സ്തബ്ധനായുടനിടർപ്പുണ്ടുരോമാഞ്ചത്തേയും

ലബ്ധനായ് നൂറുങ്ങിനിന്നിടീനോളവല്ലോ
 നിന്ദു ക്ഷണവനോട്ടനേരിട്ടുചെന്നിന്നു
 മായികനായ ചതുരാനന്മുനിത്തുടൻ
 സ്വതേയനായുള്ളവനോടവൻചോദിച്ചല്ലോ
 ധാതാപുണ്യമല്ലതാനെന്തെന്തെല്ലാമെന്നും
 ധാതാപുണ്യമല്ലതാനെന്തെന്തെല്ലാമെന്നും
 ദൈതേയനായമഹാകൈടന്റേപോന്നവന്നു
 ചാടിനാനവനെക്കണ്ടോടിനാൻചതുർമുഖൻ
 കൂടവേതുടന്നുടനെന്നിനാൻയേജുരൻ
 പാരികതന്നിൽഭൂമിപ്പോടിനാനെന്നുള്ള ക-
 താരികഭൂമിപ്പിടർതേടിനാനതിശയം.
 കൂരികൾമുഴുത്തഴുംകോണകുതന്നിൽചെന്ന-
 ഞാരുമേസഹായവുംകൂടാതെയെപ്പെട്ടു
 താനെന്നിന്നുഴുന്നുമൊലെന്നെന്നതുപോലെ
 മാനസംഭൂമിച്ചുരുതേടിനാനെന്നുള്ളൊരു
 ചേതസാപരമ്പരമാത്മാവാംജഗന്മയൻ
 പുതന്നാതിതന്നെസ്സേവിച്ചുനിന്നിടീനാൻ.
 തല്പ്രാപ്തമത്രമുപന്തന്നുള്ളിൽവളർന്നും
 ഭക്തികൊണ്ടഹമ്മതിവേർപെട്ടുനിന്നിവണ്ണം
 നിപുളനായതന്നെപ്പുനിച്ചുതുടങ്ങിയ-
 തുൾക്കാമ്പിവിരിഞ്ഞപിലശാപാൻനാരായണൻ
 കൃഷ്ണനെന്നിമ്മായവിദ്യകളടക്കിയ-
 ഞ്ഞൊക്കവേമുന്മോളാലെയാക്കിനാൻവൃന്ദാവനം.
 തൽക്ഷണേദഗവന്മായാവനികാപടം
 അക്ഷിപ്രോചമല്ലൊത്തല്ലൊഴുതബ്ജോരുവൻ
 സ്വസ്ഥനായശാപസ്ഥനായ്കിനാൻമരിച്ചവൻ
 ഏതുമുതെളിഞ്ഞുമുഖികച്ചുനീല്പുവണ്ണം.
 തത്രകേവലമതിശോഭിതവൃന്ദാവനം
 അത്യന്തരൂപിപ്പോട്ടോട്ടാനവല്ലൊന്നായ്നന്നു;
 ദക്ഷിണേതരകരന്തന്നിൽചോറുതളസം-
 യുക്തമായുണ്ടുണ്ടുഗോബാലമുഖാലങ്ങൾനോക്കി
 നില്പതെങ്ങിനൊപുരാതത്തമൈവാകാരേണ
 സൽപുരുഷനെത്തെളിപ്പാറുകണ്ടതിശയം-
 ഭക്തിപ്പുണ്ടുടൻപരമാനന്ദപരിപൂർണ്ണം-
 ചിത്തസംവൃദ്ധ്യാനിപുളവാഹനത്തിന്മേൽനിന്നു
 ഭദ്രനാംപിതാമാനനിങ്ങുതാണിഴിഞ്ഞതി-
 വിദ്യതംകയ്യിരുമേന്മസാതപൂജ്യോതി-
 വിൽപ്പതദ്വയപോലെപരിപൂർണ്ണമിച്ഛവനിയിൽ
 അപുതപാദാംബുജദന്ദസ്ഥിമനിമല്ലേ
 വീണുടൻനമസ്തരിച്ചുകിടംതോറുനിന്നു
 വീണൊഴുകിടുംബുവധാറിനിപ്പുരകൊണ്ടും
 മേളമുൾക്കലന്നാമ്നായാത്തസംഗ്രഹപദ-
 ക്ഷാളനംചെയ്തചെയ്തനുടെശരീരവും
 മോദനതളർകുതന്യ്ഞത്തിശ്ചേത്രാ
 സാദരവെളന്തിട്ടമാനന്ദപാരവശ്യം
 ക്ഷീണനായ് ഏതൊഴുതെഴുനിറുമങ്ങുടൻ
 തന്നെകുറ്റിയുടനസ്തരിച്ചുമഴുനിറു

വീണൊഴുകിടുന്നയനാംബുക്കൾതുടച്ചമ-
 പ്ലാനികൾകുറ്റിനമസ്തരിച്ചുഞ്ചനവിധം
 ഭക്തിയാമോഭാനിയമമജ്ജനംകൃതപാശീശ്വ-
 മുതനായുന്നതാൻകണ്ടിടിനവെഴുതപണ്ഡം
 ചിത്തവിഭ്രമത്തോടെചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചുള്ളിൽ
 അത്യന്തവളർന്നവൈരാഗ്യസംപ്രതാപന
 ഭക്തവത്സലൻപാദപത്മങ്ങൾകുറ്റിസ്തപ
 നില്പുന്മോളുണർന്നുനിടീനോത്തുള്ളത്തോടെ
 മസ്തകത്തിങ്കൽമയില്ലീലികൾനിരക്കവേ
 കത്തിയങ്ങതിന്മീതേകുന്നിമാലകൾകൊണ്ടും
 കെട്ടിയൊട്ടൊട്ടുവിന്യസ്താൻനന്തളകുണ്ടും
 പൊട്ടിനിഞ്ഞമിംകൃതമാകിതലവെട്ടത്തിൽ-
 പറ്റിനവിലാസവുംമകരക്കുഴകുളാൽ
 ഉറുരോഭിക്കുംഗണ്ഡമണ്ഡലദ്വതികളും
 വിരംപാലനഭ്രമചില്ലിവല്ലരികളും
 ശശപദാനന്ദനയനാഗ്രസംഗ്രഹങ്ങളും.
 മുശാഹാസവുംമുഖപത്മാംശ്രീവത്സവും
 മുതാഹാരവുംവനമാലാകൗസ്തുഭങ്ങളും
 ദക്ഷിണേതരകരന്തന്നിൽചോറുതളയും
 കക്ഷത്തിൻകീഴേക്കുഴവരയിൽചുരൽക്കോലും
 മഞ്ഞുപ്പുപ്പട്ടംചെറുകിങ്ങിനിവളകളും
 ശിഖിതമായുള്ള കാഞ്ചിഗ്രന്ഥപുരങ്ങളും
 ഭംഗിതേടിനമുദാപാദപല്ലവങ്ങളും
 മംഗലകരങ്ങളുംകണ്ടുകണ്ടഴകിന-
 നന്ദനന്ദനംപരമിദിരാവരമം-
 വിന്ദസംഭവൻകുറ്റിസ്തരിച്ചാനുത്തമം; —
 “നമസ്തേനാരായണ!നമസ്തേനന്ദോദരീ
 നമസ്തേദാമോദര!നമസ്തേമധുരീപോ!
 നമസ്തേപീതാംബാം!രൂപസീതാമഹിന!
 നമസ്തേമമജ്ജനസ്ഥിതപക്ഷജനാഭ!
 നമസ്തേശംഖചക്രപക്ഷജഗദായര!
 നമസ്തേചതുർഭുജ!നമസ്തേവനമാലിൻ!
 നമസ്തേമുദസ്തിതസുന്ദരാനന്ദാനനാ!
 നമസ്തേമകരകൗസ്തുലനിർവലമണ്ഡ!
 നമസ്തേരവിചന്ദ്രദപിതയവിഭോചന!
 നമസ്തേകിരീടമുഗായുതരവിപ്രഭ!
 നമസ്തേദശാംബുധിനിധയ!ജഗദ്ഭരതേ!
 നമസ്തേമണികുലനാഥമല്ലാ!വില്ലോ!
 നമസ്തേസമസ്തവിശേഷാത്മാവസ്ഥിതിലയ
 നമസ്തേപാപഹര!പവിത്രസദാത്മക!
 നമസ്തേമണ്ഡൂകപ!വേദവിഗ്രഹ!നരഭ!
 നമസ്തേഗിരിവരമന്മകുളപധര!
 നമസ്തേധരാപരിഗ്രഹണകിരിവര!
 നമസ്തേനരസിംഹരൂപദാനാഭനരഭ!
 നമസ്തേസരസ്വതേനാനന്ദ!ത്രിവിക്രമ!
 നമസ്തേനൃപകവഴുതനാരകനര!
 നമസ്തേജമദഗ്നിനന്ദനമുഗ്ദ്ധവത്!

നമസ്തേഭരതമസൃത! കൈസല്യാമജ!
നമസ്തേസീതാപതേ! രാവണകുലഹര!
നമസ്തേബലഭദ്രരാമരോഹിണീസുനോ!
നമസ്തേവസുഭവനന്ദന! മായാപതേ!
നമസ്തേയദൃകുലജാത! പൂതനാരാതേ!
നമസ്തേശകടമാരുതദൈതേയഹര!
നമസ്തേപശുരൂപതീക്ഷ്ണതുണ്ഡാചാരാതേ!
നമസ്തേബാലപശുകുലവിഗ്രഹധർ!
നമസ്തേസമസ്തലോകേശ്വര! മായാകൃതേ!
നമസ്തേഭക്തപ്രിയ! മുക്തിദാനൈകപര!
നമസ്തേശത്രുകുലനാശന! രമാപതേ!
നമസ്തേചരാചരാചാതുരജരപ്രിയ!
നമസ്തേസമസ്തലോകാനന്ദഭൂതിപ്രദ!
നമസ്തേവേദമുനിഭഞ്ജന! വരപ്രദ!
നമസ്തേസച്ചിന്തയസകലജനയന്!
നമസ്തേമായാതീതപരമപുരാതന!
നമസ്തേവിഷ്ണോ! പരബ്രഹ്മതേജസേനമഃ
നിന്തിരുവടിയുടെമായാവൈഭവങ്ങൾത്താൻ
എന്തിവയ്യുധയോനിയായിങ്ങങ്ങാനും
ബന്ധുവുസഖ! കിടന്നുഴുന്നിതവ-
സന്തതിയെന്നോത്തനഗ്രഹിക്കുടയാനിയേ!
നിന്നുടെപരമാത്മഹരിവാൻഭവൽകൃപ
യൊന്നുകൊണ്ടൊഴിഞ്ഞൊരുഭൂതരാലാവാനല്ലേ
നിമ്ബലാകൃതേ! വിശാർപ്പരുഷനാകുംപര-
ശുപ്രഭചിന്തയസതപാമൃദാനന്ദോദയം.
കന്മഷഹാരാണീയ! പാലാംഭോരുഹം
എന്മനക്കാമ്പിലുദിച്ചൊന്നൊരുമഴിമുന-
സമ്മാനമാർഗ്ഗമുള്ളിടകുലതീർത്ഥ
നന്മയെന്തിനിക്കുമാറ്റുള്ളതുജാഗ്രതേ!
നിന്മാദാംഭോജത്തിങ്കൽഭക്തികൂടാതെമറ്റ-
ങ്ങൾവെഴുംവിദ്യാഭ്യാസമുണ്ടായൊന്നുമാമര?
ഭക്തിയോബലാമുണ്ടായ്തരികയില്ലതവ-
ഭക്തന്മാരുടെപാദസേവകന്മാരായുള്ള
സംജനങ്ങളെസ്തേവിചുന്തികേനിയെന്നും
അയ്ക്കുന്നാത്മനാമേധംസത്തുക്കൾപാറംചെയ്യും
മുക്തിദനായഭഗവൽപരിത്രങ്ങളുര-
യുക്തമാംകഥാശ്രവണത്തിനയോഗംവരം
തപൽപ്രസംഗത്തിലാചാരജ്ഞനായിടുന്നേരം
തപൽപ്രസാദപൂർവ്വമനുസിദ്ധിക്കുംകാലാന്തരാൽ
തപൽപ്രസാദത്താലാത്മജ്ഞാനമുണ്ടെന്നാലവ-
നല്ലൊഴുതുടൻതവഭക്തിയുമുണ്ടായ്തരം
ഭക്തിയുണ്ടായാൽപിന്നെമുക്തിയോവരമല്ലോ
ഭക്തനാമവനസാല്യങ്ങൾമറ്റൊന്നൊന്നുള്ളൂ?
ഭക്തികൂടാതെപരമാത്മജ്ഞാനത്തിനുള്ളിൽ
ശുദ്ധിച്ചാൽപ്രയത്നംചെയ്യുന്നതേഫലമുള്ളൂ.
മുക്തിയാംസിദ്ധാന്തമുണ്ടാകയില്ലല്ലോപതിൽ.
കുത്തിയാലരിയുണ്ടോനിലൂയിന്നതുപോലെ.

ഭക്തിയുണ്ടായാൽവിദ്യാഭ്യാസമില്ലെന്നാകിലും
മുക്തിയേസിദ്ധിച്ചതിന്നത്രയുമെങ്കിലല്ലോ.
ഭക്തിയുക്തനവിദ്യാഭ്യാസമുണ്ടാകിലതി-
വൃത്തിയുണ്ടെന്നുഭക്തിക്കുണ്ടെന്നേയുള്ളൂ.
ഭക്തിയില്ലാതെവിദ്യാജ്ഞാനങ്ങൾകൊണ്ടുംചെറു-
തുത്തമന്മാർക്കുംപരവ്യക്തിയുണ്ടാകുന്നില്ല.
ഭക്തിയുക്തന്മാരായുള്ളത്തമയോഗീന്ദ്രന്മാർ
ഭക്തിസിദ്ധിച്ചാൽവിദ്യാജ്ഞാനങ്ങൾക്കുറകിലും
ഭക്തിയുള്ളവരമലാന്തരാത്മാക്കളാകിൽ
ഉത്തമമുക്തിയവക്കുത്തീടുമസന്ദിഗ്ദ്ധം.
ഭക്തിയില്ലാമൊരുസിദ്ധിയില്ലേതുതവ
വ്യക്തയാമഹാമായാപ്രഭവത്തിങ്കലുള്ള
സതപമാംഗുണത്തിങ്കൽനിന്നുണർന്നുവായ
വിദ്യാവേദ്യയാലറിയാമല്ലെന്നറിഞ്ഞീടാം.
നിന്മാഹരികൾക്കുണ്ടാണിതിൽനിന്നുള്ള-
തുമവാക്കറിയരുതാക്കുമാരാലുംചെയ്തേ;
കല്യാണഹരിതന്മാർതന്നെക്കാണ്മിതവ-
ചിന്തയാനന്ദമൃത്തിങ്കലാകിലേവതു.
നിമ്ബലസപയംജോതരിങ്ങുമയിൽതവപദ-
മേവേവനാഭഭക്തന്മാർചിലത്രരരികുന്നു.
തപന്മാഹരികളെനല്ലാതെകണ്ടെല്ലാരുമേ
സന്മയാകൃതേ! ഗണിക്കാവതല്ലൊരിക്കലും.
ഭൂമിയിലുള്ളമണൽത്തരികളെണ്ണിക്കൂടാം;
വ്യോമനിനക്ഷത്രങ്ങൾതഞ്ചെയ്യുമതുപോലെ;
തുമയോടെണ്ണിക്കൂടാനിന്മാഹാമഹിതമൻ
പ്രമാണ്യങ്ങളെഗണിക്കാവതല്ലൊരാലുമേ,
യാതൊരുപുമാൻഭക്ത്യാമാനസവചഃകർമ്മ-
ണ്യോദയാദികൾകൊണ്ടുനിന്നെല്ലാരിച്ചുന്നിയും.
ജീവിക്കുന്നതുമവൻചെയ്യതൊക്കെയുംഭവാൻ
അവിമോഭത്തോടനുഭവിച്ചുനല്കിടുന്ന-
കാരണ്യവശാപത്തിന്മയിപ്പുവെന്നൊരു-
കുറുണ്ടുമുക്തിപദംതന്നിലെന്നല്ലോകേൾപ്പൂ.
ഞാനേതുമറിയുന്നോനല്ലെൻറെതവാനേ!
ദീനകാരുണ്യംബലമായായൊന്നെന്താലോൻ
മോഹിപ്പിക്കരുതനിൻനാഭിപങ്കജത്തിൽനി-
ന്നാഹന്തജനിചൊരുസുരന്താനറിയാതെ
ചെയ്തപരാധങ്ങളെക്ഷമിച്ചുവഴിപോലെ
കൈതവമൊഴിഞ്ഞുകാത്തരുളേണമേ! നിത്യം.
നിന്നുടെജോഗുണത്തിങ്കൽനിന്നുണ്ടായ്തന്നോ-
ന്നെന്നുള്ളിലജനഹമെന്നുള്ളോരഹങ്കാരാൽ
വന്നെഴുമന്ധാത്മചക്ഷുസ്സനാഥനാമിവൻ
എന്നറിഞ്ഞനദീനംപാലയദയാനിയേ!
ഭക്തനായികളാകുംജന്മകാലംമുതൽതന്നെ
തന്നിലുള്ളതിൽവെച്ചിങ്ങൊന്നൊന്നൊന്നുരജൻ,
നിന്നുകൊരുണ്യത്താൽസുഷ്ടിച്ഛേൻപ്രജകളെ
തന്നിമിത്തത്താൽവിശപകത്താവെന്നല്ലാവരും
ചൊല്ലുന്നോണൊന്നയതുകൊണ്ടാഹമുതിപ്പുണ്ടു

വല്ലാതുംകളുംചിന്തിച്ചല്ലവിൽവീണീടിനേൻ
 തുല്യനെന്നുള്ള ഭാവമുള്ളിലുണ്ടായിലൊരു-
 തെല്ലമിന്നുണ്ടായതനുശിച്ചുകൂടിതാനും.
 നിന്തിരുവടിയോടുതുല്യനെന്നിനിക്കുള്ളിൽ
 എന്തുകൊണ്ടുണ്ടാകുന്നുചിന്തിച്ചാലഖിലേശാ!
 സന്തതംതവജ്ഞത്തിങ്കൽവയിച്ചുകൊ-
 ണ്ടന്തമില്ലാതോളംബ്രഹ്മാസംബരംകിടക്കുന്നു
 അണ്ഡങ്ങളുസംഖ്യമായുണ്ടവയെല്ലാറ്റിനും
 അത്രേനാശോഭയവനാശമുണ്ടല്ലോവേദപ്രദം.
 നിന്നകത്തടങ്ങിയുംകൂടവേപുറപ്പെട്ടു-
 മൊന്നിച്ചുതവശ്വാസംസംസംക്രമവശാൽ
 എന്നതിലൊന്നിൽപിടിച്ചുഴമേശായിട്ടുണ്ടു
 നിന്നുനന്ദനാഭിപ്രമധമതന്നായുള്ളൊന്നാഥം
 പിന്നെയുമനചധീശാമലപാശങ്ങൾതോറും
 അനപരംധരിച്ചുള്ളിടിനനീയുംഞാനും
 ചിന്തിച്ചാലണ്ടവേതുമില്ലാരിക്കലുംപുന-
 രത്തരംതമ്മിലെത്രപാരമുണ്ടോക്കുന്നേരം
 നിത്യവുംകൂടുംവൈകരണപരിശ്രമേ
 ശ്രദ്ധയാവചയുന്നേൻനിന്ദായാമലവശാൽ
 ചത്തുമുമ്പോഴുപിന്നെപ്പിന്നെമരിച്ചുപി-
 ണ്ടുണ്ടവിച്ചുറോചത്തുംപിറന്നുംതാനേതന്നെ
 വരിച്ചുകഴിയുന്നതെത്രനാളുണ്ടിവണ്ണം
 എത്രനാളേക്കവേണ്ടുകേവലമിനിയുംഞാൻ
 നിത്യനാംനിന്നക്കൊരുദേമില്ലാരിക്കലും-
 മുൾത്താരിവത്രാനന്ദപുത്തിമുതലമന്ത്രേ.
 ചൊന്നപ്പോഴേക്കമ്മിത്രയുപയുദ്ധരെയും
 ഞ്ഞാറിവില്ലാതൊരമത്സാനിത്താനസാരമേൻ.
 പുത്രനാമിപനറിയാതെചെയ്യുപാധം
 ചിത്തത്തിലവിവരമെന്നായനീയറിഞ്ഞുള്ളിൽ
 ഒക്കെയുംകൃഷിമേണമെന്നുകാരുണ്യംകല-
 ന്നാർക്കായിലൊഗ്രഹിക്കണമേ;ദയാനിയേ?
 ഗർഭകരമാണപുത്രഗാമങ്ങൾകൊണ്ടു
 ഗർഭിണിതനിക്കുള്ളിൽവേദനയുണ്ടെങ്കിലും
 തൽസുതൻപുനരുടനുണ്ടവിച്ചീടുനേരം
 മന്ദസരമാതാവിനാണ്ടാകയില്ലാരിക്കലും.
 തൽപുകാരോണപുനരെന്നുടെബുദ്ധോഷം
 മെല്ലേതുംകൃഷിമുക്കൊള്ളേണമേ!ജഗച്ഛത!
 കല്പാതജ്വലശയത്തിങ്കലീജ്വലതെല്ലാം
 ഉൾപ്പുവിവടക്കിക്കൊണ്ടേകാന്താനന്ദംപൂണ്ടു
 നിത്യവുംയോഗാഭ്യാസനിദ്രയാശയിച്ചീടു-
 മുത്തമാത്മാവംതവനാഭിപത്മജനായ
 പുത്രരപിരിഞ്ഞിരുന്നീടരുതെന്നുള്ളതോ-
 ണ്ടത്രതല്ലതേമതെന്നനിത്യവുംവസിക്കുന്നു.
 തപസ്വഭാവോനവഴുമുണ്ടേൻതന്നെക്കനി-
 ണ്ണതെല്ലാഴ്ചകൾഗ്രാമിക്കണമേജ്ഞാനിയേ!
 നിന്തിരുവടിതിരുച്ചുള്ളത്തിൽതന്നെതെളി-
 ണ്ണതൊരാത്മാനന്ദനനിത്യവുംവസിക്കുന്നു.

ചിന്താസംഖ്യേനനിൻറനാഭിപ്രമധമതന്നായുള്ളൊന്നാഥം
 സന്തതംചിന്തിയാതെത്താനമങ്ങിരിക്കുന്നു.
 സമ്പ്രതിപുനരതുകൊണ്ടോരോനാമങ്ങളും
 അൻപോടുന്നിന്നക്കുമുണ്ടിനിക്കുംചൊല്ലീടുന്നു.
 സർവ്വസാക്ഷികനാകുന്നിന്തിരുനാമാമൂതം
 സർവ്വജ്ഞതന്നായണനെന്നതുതന്നെ
 സർവ്വാനായണനായിരുന്നതുകൊണ്ടും
 സർവ്വലോകാൽപരിപാഠമായ്യിരിക്കുന്നു.
 സർവ്വേഷാംഗുണാമാത്മാവാസംകൊണ്ടെന്നുചിലർ
 സർവ്വാത്മാവാകകൊണ്ടുംസർവ്വസാക്ഷിത്വംകൊണ്ടും
 സർവ്വജ്ഞനാംസർവ്വശ്രയശ്ശാസ്താനങ്ങളിൽ
 സർവാത്മാവാകംതവായനശായിത്വംകൊണ്ടും
 ചൊല്ലുന്നോരവരവരോരോന്നുകല്പിച്ചുള്ളിൽ
 എല്ലാജാതിയുംനാരായണനെന്നല്ലാതൊണ്ടും
 സൂക്ഷ്മമായിതുകൊണ്ടെന്നാക്കുമേചൊല്ലീടുവാൻ
 കാർഷ്വലിപ്പുറപ്പെട്ടുമെന്നുവന്നിരിക്കുന്നു.
 നാരങ്ങളയനങ്ങളാകയാലെല്ലാംകൊണ്ടും
 പേരിട്ടുനാരായണനെന്നത്രപരമേന്ദു.
 കാരണംതപനാഭിപത്മോത്ഭവാസനംകൊണ്ടും
 നീരജോത്ഭവനെന്നുണ്ടെന്നെയുംചൊല്ലീടുന്നു.
 ദൂരമെയുംപാരമുണ്ടിവിടെയുംതമ്മിൽ
 അരാലുംതിരിക്കാവതല്ലനിന്ദഹരിമകൾ
 നീജപത്തിങ്കൽസത്തായുണ്ടെന്നുകല്പിച്ചാതാൻ
 താജീവനാളത്തുടേപോയ്ശരണാഭിനേപഞ്ചിമുഖൻ.
 കണ്ടുതില്ലിതിങ്കൽനിന്നുപൊഴുതുടൻവീണ്ടു-
 കൊണ്ടുനിന്നാമപ്പരയസ്ഥനെന്നറച്ചിങ്ങു
 സന്തതമാത്മാവിങ്കൽപ്രാപിച്ചേൻപലകാലം
 അന്തരാത്മനികണ്ടുതില്ലാത്താനവീടെയും
 പിന്നെയുംശ്വേതാമരാശ്വസംഭ്രമിച്ചുത്താൻ
 നിന്നുവുടനേകാണായ്വർകയുംവെയ്ക്കും.
 നിന്നുകൊരുമ്പുമുണ്ടായ്വരികയാലത്ര
 മെന്നിയേപുനരാക്കുംകണ്ടുകിട്ടുകയില്ല.
 നിന്നുകൊരുമ്പുമുണ്ടെന്നുവന്നീടുന്നാകിൽ
 അനേരംവിടക്കൊണായ്വർതമലിലും-
 നിണ്ണയംജനനിന്ദാനന്ദനന്ദനിക്കുന്നീ
 നിന്നുകതാരിൽതന്നെകാട്ടിനാൻജഗത്തയം.
 പിന്നെയുണ്ടെന്നിക്കിവിടെക്കുറഞ്ഞൊരുനേരം.
 നിന്നുവുടൻകാട്ടിത്തന്നതുംകൂടാതല്ലോ.
 മൂന്നുഞാനപരരിച്ചുള്ളതൊക്കെയുംതാനാ-
 യൊന്നിച്ചുചമഞ്ഞതുമനപരംവിരോധിച്ചെൻ-
 കണ്ണിപാശാദകാണായ്വന്നതൊക്കെയുംവില്ല
 വണ്ണമായ്നിന്നത്തതുമുല്ലാഹിരോഷിച്ചതും
 സന്നിധിയാക്കേണ്ടൻതവമായൊരുവേണ്ടി-
 നൊന്നുമിങ്ങിനിക്കറിയാവതല്ലാരിക്കലും
 തപസ്വപരമയറിവാനപേക്ഷയാപുന-
 രുൾപ്പുവിൽപ്രകൃതിസ്ഥനെന്നതോന്നീടുവണ്ണം
 വിരോധമാഹിനിയായമായൊരാളെന്നു.

ഭവ്യതനായഭവാൻഞാനായ് നിന്നിപ്രപഞ്ചം
സ്വാധിച്ഛവഴിപോലെസന്തതംപരിചിനാൽ
താഴ്ന്നിച്ഛവഴികളോടേയ്ക്കിടയ്ക്കിയെച്ചേർത്തു
രക്ഷിച്ചിടാൻസതപ്രണമാശ്രയിച്ചൊരാൾ
വിസ്തൃതപത്തൊഴിഗ്രഹിച്ചതോന്നിക്കുന്നു.
സതപരംസംഹാരത്തിന്നായ്ക്കൊണ്ടുതമോഹണ -
യുക്തനായ് മൃത്യുഞ്ജയനായുംനിന്നരുളുന്നു.
നിത്യുണനായഭവാനിക്കാലമുലകതിൽ
ഇക്കമ്മങ്ങളെയെല്ലാമെന്തിനെയെഴിടുന്നു?
ചിത്തസംഗതിനിന്നക്കിതുമെല്ലാതിന്നെന്നു -
മിത്തരംപ്രവൃത്തികളെ വിടെനിന്നെങ്ങിനെ
വർത്തിച്ചിടുന്നുഭവാനെന്നുമെന്തൊരുകാല -
മിത്തൊഴിയിൽതുടങ്ങിപ്പുണ്ടെന്നുമുണ്ടിതുവെ
നിത്യുവാസവസാനകാലമെന്നിനിയെന്നു.
മാദിമദ്ധ്യാന്തങ്ങളൊന്നായ്ക്കമെന്നുമുല -
സാധനമിതിനെന്തെന്നുള്ളതുംചിന്തിച്ചൊരാൾ.
ഭൂതരാലൊരിക്കലുമൊന്നുകൊണ്ടൊരേടത്തും
ചേതസാതിരിച്ചറിഞ്ഞിടുവാനുതതാ -
മായാവൈഭവവേദിയിൽപ്രായമായിരിപ്പോന്ന -
തായതിജ്ജഗത്തെല്ലാമസത്യമല്ലോഭവം.
സ്വപ്നസ്ഥനിശ്ചിതപ്രാപ്തങ്ങളുസത്യമി -
തെപ്പേരുന്റീർപ്പാളകൾപോലെനിന്നിഴിഞ്ഞിടും.
സമുദിഗാനന്ദമേകമദപയമത്രപക -
മദ്ധ്യരഥനാധാരമഖിലസമാധാരം
നിശ്ചയംനിഗമാന്തസാരനിർവ്വേദംപരം
നിശ്ചയംനിശ്ചാരംനിർമ്മലംനിർമ്മലം,
ശരപദവ്യംസകലൈകകാരണംശാന്ത -
മക്ഷിരംശാന്തമദ്ധ്യരഥമാത്മാമൃതം
നിത്യനിത്യനംപരബ്രഹ്മംനിത്യനിത്യവടി
നിത്യമായതുമറിവ്വൊതൊന്നിക്കണ്ടതെല്ലാം.
അങ്ങിനെവിളങ്ങിനനിത്യനിത്യവടിയേയി -
ന്നെങ്ങിനെതിരഞ്ഞുകണ്ടെത്തുന്നുമുധാത്മനാം?
നന്നാക്കുകാക്കുവുണ്ടായ്ക്കുന്നതെന്നിൽ
തന്നെനിന്നുണർന്നിടമേകനറ്റുമാത്മം
പുണ്യവാന്മാർലതിധന്യനെത്രയുമവൻ
തന്നെപ്പോലിച്ചുസന്തോഷിച്ചിച്ഛനിച്ഛന്നേരം,
ഭേദിവിഹാസംകണ്ടാപുത്തമന്മാരാശ്ലേഷം
പ്രപഞ്ചത്തിൽപ്പിടിച്ചിടുന്നവനിച്ഛ -
ചക്ഷുഃശാപരമാത്മതേജസ്സുകാണുന്നവൻ
മുക്തനായുടൻഭവംഭോനിധികടന്നുടൻ
തൽപ്രകാരേണപരമാത്മാനമാത്മാവുകൊ -
ണ്ടുൾപ്പൂവില്ലെന്നുകാണുന്നവർക്കുദിനം
ദൂരേണ്യാധനകരമാക്ഷിപ്രപഞ്ചമി -
തുൾക്കാമ്പിൽസത്യമെന്നതോന്നിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.
വിത്താനിതന്നിരിക്കിതുമിട്ടുയെന്നതുംതോന്നു -
മെന്നാനിതന്നുണ്ടുൾക്കായാസംഭ്രമവരാൽ
രജ്ജുപണ്ഡതത്തെത്തമസ്സിക്കലങ്ങളുടൻകണ്ടാൽ

സജ്യാത്മാനാസുപ്പരങ്കതോന്നിടുംവണ്ണം
വിജ്ഞാനപ്രകാശനേന്ദുക്ഷിപ്തനോക്കുന്നേരം -
മജ്ഞാനാത്മാനാപരമായ്മജ്ഞക്കൊണ്ടുതാനും
ജ്ഞത്താനോത്തരങ്ങളാംജന്മാദിപ്രവാസ്യങ്ങൾ
സുജ്ഞാനസ്വരൂപനാനിങ്കലില്ലൊരിക്കലും.
കാവദോഷങ്ങളുന്മുഖമിഷ്ടമേകത്രയ -
കാലാത്മാവിനുകാലഭേദമില്ലൊരിക്കലും.
മൂലനിർമ്മലസ്വയംജ്യോതിരാന്നന്ദപ്രഭ
നീലക്കാവണ്ണനായനിനക്കമതുപോലെ
ഭേദങ്ങളൊരിടത്തുമില്ലല്ലോശരീരീണാം
നാദവിദ്യാത്മാനമാന്നന്ദമവ്യയംപരം
കാമദമഖിലചൈതന്യമാമാത്മാമൃത -
ധാമമാത്മാനാതന്നെകേവലംകാണേണ്ട
സാധനംനിഖയനാചൈതന്യനിർവ്വേദപ്ര -
ബോധമില്ലാത്തൊരുമുണ്ടെന്നുള്ളകേളിയാലെങ്ങും
നീളവേനടന്നപേക്ഷിച്ചുഴന്നിടുംവണ്ണം
നാളന്യത്രത്തുകൊണ്ടാതെകണ്ടെത്തുമാരും
മേദിനിതന്നിൽപ്രതിമാദികൾതോറുനട -
ന്നാദരാലന്വേപിച്ചിടുന്നായ്ക്കവയുന്നു.
നിന്നുകൊത്തുനില്ലായ്ക്കയാലത്തൊന്നാക്ക
നിന്നുകൊണ്ടുജ്ഞാനമെന്നിച്ഛുരിവേതും
തന്നിച്ഛുണ്ടാകയില്ലഭേദിയില്ലാത്താൽഗുര -
വിന്നുപദേശിപ്പാനുംപാത്രമല്ലെന്നോക്കും.
നിണ്ണയമാത്മോപദേശത്തിന്നുഗ്രഹവൻ
എന്നുവന്നതുംപരമാത്മാവാഭവാനെന്നെ,
സന്ദേഹമതിനില്ലനിത്യനിത്യവടിക്കൊന്നി -
വസ്തുനകാതസ്തുമുണ്ടെല്ലാകയാലിപ്പോൾ
നിർമ്മലംപരമാത്മാവിനയംസദാനന്ദം
യന്മനാശാദിനിർവ്വേദനഖലവിശദിതം
നന്ദനന്ദനനായനിന്നുകൊണ്ടുപദപദപാ -
വുണ്ണുകൊണ്ണിതുകാണായ്ക്കുന്നതുംമഹാഭാഗ്യം,
നിന്നുകൊണ്ടാഭ്രമമിന്നുമുണ്ടാകാസ്താനായ്
ജ്ഞാജ്ഞാവിശ്വാചനംസന്തതംനേരപ്രഭൃതം.
ജ്ഞാജ്ഞാവിനിയുമുണ്ടെന്നെയെന്തിനാലും
കമ്മങ്ങൾപലവിധംബലേണമെന്നാകിലും
നിന്മലരടിയെന്നുകാണായിട്ടുമഞ്ഞിൽ
സന്മയത്തിങ്കൽരമിക്കേണമേസദൈവമേ!
ബ്രഹ്മത്തെത്തന്നെയിച്ഛിടുന്നെന്നെങ്കിലും
ജ്ഞാജ്ഞാവിനിയുമുള്ളതല്ലെന്നാകിലും
മന്മനക്കാമ്പിൽസദാനന്ദസഭക്ത്യുപര -
ബ്രഹ്മസ്വസ്വപരഗ്രഹിക്കായ്ക്കുന്നേമേ!
നിന്മലരടിയെന്നുകാണായിട്ടുമഞ്ഞിൽ
തന്നെത്തന്നെയുംതന്നെകേവലമിച്ഛുഞ്ഞാൻ
നിന്നടിയെന്നകളിലനപരംപിരിയാതെ
നിന്നുഭവിപ്പതിനൊന്നനുഗ്രഹിക്കണം
ഞാനിനിവദാവനേവല്ലതുമൊരുതരം
കാനനോത്തമവൃണാദൃഷ്ടാസ്സരികിലും

ദിനകാരുണ്യം ബുധേ! മതിയായിരുന്നു നി-
 നാനന്ദപാദാംബുജസാമീപ്യം വരുവണ്ണം
 നിന്തിരുവടിയുടെ നിമ്ലസപത്രപഥി-
 തത്തൊന്നിപ്പോലുണ്ടു സന്തതയോഗീന്ദ്രാണാം
 ചിന്തയാലൈത്തതവേദാന്തസംഗ്രഹം പരം
 അന്തികേപിരിയാതെ കണ്ടുകണ്ടിരിക്കുന്ന-
 ഗോപാലകുലത്തിന്റെ ഭാഗ്യപൂർണ്ണതപോലൈ
 ഗോപതേ! ലോകത്തിങ്കൽ മററാക്കുമുണ്ടായുരം.
 ഗോകുളം ഗോപാംഗനമാരുമോരാങ്ങുകാവാം
 സാക്ഷിയായ് നിന്നുവെച്ചു കൃതികൾ ഒന്നും
 ഗാനങ്ങളെല്ലാം ചേർത്തു ചേർത്തു സരിച്ചു സം-
 പൂർത്തിയാക്കിത്തോർത്താലാക്കുകൊരുവിഭോ!
 ഭാഗ്യവാൻ ധീരശോഭനനീന്ദാതാവായ് നി-
 ന്നാക്കുമോടനുസരിച്ചീടീനാളല്ലോ ശാനം.
 ചേലുണ്ണിമാരാം ഗോപസ്ത്രീകളും നിന്നെത്തെയ്യിൽ
 ചേക്കുവാലധികസൗഭാഗ്യമാരായാരുല്ലോ
 നീക്കമെന്നിയേ വേദാവനത്തിൽ നിത്യം വസി-
 പ്പാക്കൊക്കെത്തൊഴിച്ചു പൂർണ്ണതപോക്കുന്തോറും
 സാക്ഷാൽ നിന്നാദരപത്മനോഭസർഗ്ഗനം നിത്യം
 അഗ്രഹിച്ചീടും ഭക്തന്മാർക്കു വേണ്ടിയാതെ
 ഗോപസാധനം വന്നു ഗോപാലകുളം പാർക്കും
 മേല്പുമേലനുഭവിക്കാത്ത നിന്ദാഗ്രാഹം.
 കേൾക്കു സന്തതം വിചാരിക്കിലീ ഗോപാലക-
 ളാക്കുള്ള സൂത്രമിന്നാക്കു പോലറിയാവൂ?
 ഭാഗ്യവാൻ രാമവർത്തമുടൈ പരണസം-
 യോഗ്യവാൻ സുക്കുമാസേവില്ലോ മതൃനന്ദം മര-
 നാഗ്നാഥനെന്നു തോചുവന്നു വെച്ചു പത്തുകൾ
 ആഗ്രഹാതാവായ നിന്തിരുവടിയുടെ
 പാദതാരികാണൊന്നാഗ്രഹിച്ചു നദീനം
 ആദരാൽ വേദങ്ങളും ഭക്തപുണ്ടു നേർപിരിച്ചു
 കാണാത്തു നീത്യം ധ്യാനിച്ചീടീന പാദാംബുജങ്ങൾ
 കരണാസ്സന്നതുമ്മിരിക്കെത്തെങ്ങും കൈല്ലാം
 ദീനാനുഗ്രഹപരനായ നിൻകൃപാലേശം
 ആനന്ദസാധ്യം പ്രാപിച്ചൊന്നെടുതായും വന്നു.
 കേവലമേവം കാണാസ്സന്നതിരോളം ഭക്ത-
 സൗകല്യനായുനവരമില്ലോ ഭക്തന്മാരും.
 ദാനവാംഗനയായു ചുരുട്ടുമുതലായ്!
 ദാനവരെല്ലാം നിന്നെ ചുറ്റിപ്പറന്നൊരുമിച്ചു
 മായയവന്നു മരിച്ചവക്കുമോരോവിധം
 മായമെന്നിയേ മോക്ഷദാനതല്പരനായ
 നീയൊരു കാരുണ്യസന്താനമിഗ്നോപാലന്മാ-
 രായതവിലോചന! നിന്നോടീ വണ്ണം ചേർന്നു-
 സേവകൾ കൊണ്ടു സന്തോഷിച്ചാരുങ്ങെന്താലയ
 ഗോവധൂസുഗ്രതസുതാദ്രവിലം നിങ്കൽതന്നെ
 പാവനവശാൽ സമർപ്പിച്ചു നിന്നു പരി-
 ജ്ഞിവിച്ചീടുന്നു ജന്മസാഫല്യം വരുത്തുവാൻ;
 തല്ലാദാംഭോജത്തിങ്കൽക്കൊന്നിയെന്നിയേ നില്ക്കും

അല്ലത്തന്മാർക്കു കാണാഗ്രഹങ്ങൾ തൽഗോദരങ്ങൾ,
 അത്മങ്ങളെന്നത്മങ്ങൾ, ശത്രുക്കൾ രാഗാദികൾ,
 അത്യന്തമോഹങ്ങൾ കാൽതളകളെന്നും വന്നു.
 പുതുദാനമാന്ത്രിയവൃക്കൾ സംബന്ധങ്ങളും
 നിത്യോപദ്രവങ്ങൾക്കായുള്ള തെന്നതും വന്നു.
 ഇപ്രപഞ്ചാർക്കുള്ളല്ലാമരാതികളവ-
 ക്കെല്ലേരുമതുതന്നെ ഭക്തന്മാർക്കു നഗ്രഹം.
 നിന്തിരുവടിയിങ്കൽക്കേന്ദ്രിയുള്ള വക്കെല്ലാം
 സന്തതാനന്ദകരനായ് തെളിഞ്ഞുനുകുല-
 ബന്ധുവായ ലീലങ്ങളായുള്ള തെല്ലാം നല്ല!
 ബന്ധുമോക്ഷങ്ങൾ നല്ലീടുന്നു നീദയാദശാൽ.
 ഭക്തന്മാർത്തങ്ങളുനിച്ഛിയുവാസ്വപ്നപൂർവ്വ
 ഭക്തവസ്തുവനായ ചില്ലതവർണ്ണപോലെ
 മനോരവമുണ്ടായ് കയ്യില്ലത്തുള്ളിൽ
 ചെറുസന്ദേഹമില്ലതന്നെയും കൂടത്തരം.
 ബുദ്ധിയിൽക്കുറഞ്ഞൊരു ശുദ്ധിയുള്ള വരെല്ലാം
 ശുദ്ധനവ്യയൻതന്നെയല്ല വിദ്വിനാകവണ്ണം
 സല്ലാതൻ പരിതന്നാകുപത്രപങ്ങൾ മോ-
 നാർപ്പു വിഷ്ണുനീക്കുതാൻ കേൾക്കുതാൻ നൃസിംഹ
 വല്ലഭം തന്നാൽ തന്നാലായതെന്നതുകൊണ്ടു (താൻ
 കല്പം) ബാലൻ പ്രസാദിച്ചു നഗ്രഹിക്കുന്നു;
 കില്ലില്ലിന്നതിനേതുമെന്നൊച്ചെല്ലാവരും
 എല്ലാജാതിയും സേവിച്ചീടുവിനെന്നു വേണ്ടു.
 നല്ലതുവരുത്തുവാൻ വണ്ണം യതത്തിങ്ക-
 ലില്ലമനോരവരെന്നുള്ളതുതാനേതെന്ന
 ചൊല്ലുന്നേനിപ്പുള്ള പ്രുള്ള വരെല്ലാവരും
 എല്ലാജാതിയും സേവിച്ചീടുവിനാത്മാമൃതം
 ഇവ്വന്നായെല്ലാത്താൻ യെല്ലാക്കുമുതായ്
 എല്ലാക്കുമൊക്കെ ചെറുനൃസപത്രപാനന്ദനായ്
 സർവ്വലോകേഷു നിർത്തിടീന പരബ്രഹ്മം
 സർവ്വലോകേശനായ നിന്തിരുവടിയല്ലോ
 ഇങ്ങിനെയെല്ലാമിരിക്കുവോടെമുനിൽ
 എങ്ങിനെയെന്നില്ലാതെത്താൻ വെവലതരം
 പൊങ്ങിനമരം കൊണ്ടുള്ള തന്നാനന്ദതപം കൊണ്ടി-
 ങ്ങിന്നു നിന്തിരുവടിയോടു ചെല്ലതും പിന്നെ
 സന്നിധിയുനിന്നോരോന്നെ ചൊന്നതുമപരാധം
 എന്നുവന്നവയെല്ലാം ക്ഷമിച്ചുകൊള്ളണമേ!
 നിന്തിരുവടിയൊഴിഞ്ഞെന്തിരിക്കില്ലാതെതി
 സന്തതം ബന്ധുക്കളുമില്ലമനോരവരും.
 താതനായ തുറനീയേമാതാവായ തുറനീയേ
 ചേതനനാകുന്നതുമായാതുനായ തുറനീ!
 ബോധമില്ലാതെ മൂഢന്മാർ ചെയ്യും കർമ്മങ്ങളെ
 ബോധമുള്ളവരറിഞ്ഞറിയല്ലോ കാഞ്ഞുള്ള
 നീതികേടെതയെന്നു ശമിച്ചുതന്നാൽതന്നാൽ
 ഏതാനുമങ്ങു ബോധിപ്പിക്കണമെന്നുണ്ടല്ലോ.
 സർവ്വജ്ഞന്മാർക്കു സർവ്വശാന്തിയിൽപ്പരമാർ
 സർവ്വാനുഗ്രഹസാധ്യമില്ലെന്നു ചൊല്ലിക്കേൾപ്പൂ.

സർവ്വംസ്വവനായനിന്തിവടിഞ്ഞെൻ
സർവ്വപരാധങ്ങളുംക്ഷമിച്ചുകൊള്ളേണമേ!
ഭവേവമേ! സദാനന്ദം പ്രദാനം വേദി-
ദിവ്യഗോകുലപന്ദുരജനമഹാവന-
ദവ്യവാരനായഭവാംപരമഭൂസുഹൃ-
ദവ്യയധർമ്മശാപരദിനകര!
നിവാണപ്രദനിത്വനിർമ്മല! നിരഞ്ജന!
സർവ്വംശരീരപരിപാലയകൃപാമയ!
സർവ്വകർത്തൃതേനമഃസർവ്വകർത്തൃതേനമഃ
സർവ്വകർത്തൃതേനമസ്തുസ്മൈനമോനമഃ”
ഭക്തിപൂർവ്വഭക്തിമഃകൃഷ്ണസ്തുതിച്ചുനന്നുരി-
ച്ചുതന്നുജഗത്തായകത്താഴ്ചിതാമഹൻ
ഭക്തവത്സലംവസുദേവജമാത്മാനന്ദം
വിസ്തപത്രപദ്മായസാരസംഗ്രഹംപരം
വിശ്വകാരണംവിശ്വജീവനംവിശ്വപഞ്ചാനം
വിശ്വരൂപിനംവിശ്വപ്രാപിനംവിശ്വേശ്വരം
വിശ്വമോഹനംവിശ്വസാക്ഷിനംവിശ്വധാരം
ശരപദഗ്രന്ഥംസർവ്വലോകസന്ധ്യശോഭം
മുഖാരോസാനന്ദമൊഴുതവക്ത്രാംബുജം
മുക്തലാസാധ്യമുനീന്ദ്രാത്മമോഹനംശാന്തം
വൃഷ്ടവിശ്വാനന്ദദാനായ, വന്നവതീർണ്ണം
പുഷ്പംപരമംകൃഷ്ണരൂപിനംകുമാരകം
കണ്ടുകണ്ടാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടിടമിടർപ്പുണ്ടു
മൊണ്ടടിസ്തുതിച്ചുകൊണ്ടുമന്യോടുമുറ്റി-
ക്കൊണ്ടിടയിടെനമസ്കരിച്ചുമതിശയം
കൊണ്ടുതന്നേർണ്ണൻപരമുന്മത്തവലംവച്ചു
കൊണ്ടുടൻതൃപ്തിഭാവംപൂണ്ടുവഴിവിവെ-
കണ്ണനമതുകണ്ടുകാതണ്ണമിടചേർന്നാൻ.
കണ്ണിനൊരാനന്ദവല്ലിച്ചുപൂത്തതുപോലെ
പുഞ്ചിരികുലർത്തിൽപൂമധുതകുവണ്ണം
മിന്നത്താകാഞ്ചുവെട്ടുവാണിപ്പിരിയ്ക്കിയാനോ
ടഞ്ചിതപൂമാനതർച്ചെയ്യരുളിനാനേവം.
എന്തെടോ! വിധാതാവേ! നിന്നുടെമനക്കാമ്പി-
ലെത്രതോനിയതെന്നോടേതുമൊന്നറിയാതെ
സഞ്ചിച്ചിവിടെനിന്നഞ്ചാതെകളിച്ചിട്ടും
ചഞ്ചലാത്മാവാണ്ബാലനാതിതന്നോടേവം
വഞ്ചതികാട്ടിട്ടുവാണെന്നോടൊന്നിച്ചുപോന്ന-
കൊച്ചുകുളയുംപട്ടുകുളയുംകൂടാതെത്താൻ
മണ്ടിപ്പോയ് ചെല്ലുന്നോരമാവാടിതന്നിലുള്ളാ-
രിങ്ങൽപുണ്യശല്വതമെന്നെക്കോലെടുത്തമ്മ-
സമ്പ്രതിദണ്ഡിച്ചുണർന്നിപ്പിരിയ്ക്കുന്നതും
സമ്പ്രമോദനകണ്ടുകൊള്ളാമെന്നല്ലല്ലീനി
ചിന്തിച്ചതതിനിനിഷീശപരൻതന്നെയല്ലോ.
ചിന്തിച്ചിലൊരുദോഷമാരോടുമേതുംഞാനോ
വന്ധാംവൃദ്ധന്മാരായുള്ളസമ്പ്രദായികർ
ജാൻപുകുടാതെതുലോംബാലകന്മാരോടേവം
വൻകളിതുടങ്ങിയാലന്ധരാംകുമാരന്മാർ

ശങ്കിച്ചുനില്ക്കുംഭവരതമെല്ലാപിന്നെ
സങ്കടമതുകൊണ്ടില്ലാക്കുമെന്നതുമെന്നാൽ
പങ്കജാസനാഭവാൻസർവ്വതാപിച്ചാലുംമേന്മേൽ.
നിങ്കളിങ്കളിന്മൊലെങ്കളികളിച്ചതി.
നന്മരിച്ചിതുമൊന്നെവമേനിനിഷ്കരണം
തൽപ്രസാദത്തെകണ്ടിട്ടുപ്രസാദതപഃപൂണ്ടു
നില്ലാരുവാനുള്ളദൃഷ്ടങ്ങളെല്ലാതീൻ
ഭക്തിമേന്മെന്മേൽതവഭക്തിവിശ്വാസംകണ്ടു
ഭക്തവത്സലനായഞാനേററപ്രസാദിച്ചുപൂർ.
ചിത്താപേക്ഷകൾഭവാനെന്തെന്നാലവയെല്ലാ-
മൊത്തവണ്ണമേവേക്കെന്നെഗ്രഹിക്കുന്നേൻ.
ഭഗവാനിയായുള്ളാതവിദ്യയോടൊരുമിച്ചു
വിദ്യാഭ്യാസപുരെയ്യുമുപഗ്രഹത്തെയും
ചിട്ടുപത്തിങ്കൽസമർപ്പിച്ചുകൊണ്ടു. നന്ദമായ്
വിടുതമലസാതെസത്യലോകംപ്രാപിച്ചു
സൃഷ്ടിവേലയുമെല്ലാമുണ്ടായിരുന്നാലും.
തൃപ്തിവേദവേദനന്മൊന്നൊന്നെവമേകൊണ്ടു
ബലപ്പാടുണ്ടായതുകറമല്ലേതുനിൻ
ബലപ്പാടുണ്ടാകാജ്ഞാനായഗ്രഹിക്കുന്നേൻ.
സിദ്ധിക്കുമിനിസ്സുപ്തസിദ്ധിപരംഭവാനെല്ലാം
പോയാലുമിനിയെങ്കിലെന്നയായുമയ-
ച്ചായർകോൽമകൻനിലുണ്ടെന്നുവിശ്വജനം
പാദതാരിണകളിൽവീണടൻനമസ്കരി-
ച്ചാദിനായകൻതന്നെപ്രാപിച്ചുപിരിയാതെ
ബാലപ്പുണ്മമണവാളൻപോയ് നിജാവയംപ്രാപി-
ച്ചാലംബിച്ചിരുന്നതളിടിനാൻസഭാനതരേ.
ഗോകുലത്തെയുംബാലന്മാരെയുംകണ്ടുകൊണ്ടു
ശ്രീകൃഷ്ണൻനഭീതീരത്തോരാനായപ്പോൾചെന്നാൻ
ബാലന്മാരകതാരിലറിഞ്ഞിലേകുചങ്ങ-
കാലംനാഥനെക്കൊന്നൊത്തൊലൊരുസംവത്സരം
പോംവതോന്നിട്ടുവെക്കുകുവത്സരംചെന്ന-
കാലമെങ്ങാരുമാത്രകാലമെന്നതുപോലെ
മാനസേതോന്നിക്കൊണ്ടതെന്തൊരുതസേവ്വ-
മാനസവിമോഹിനിയല്ലയോമഹാമായാ
താനവർത്തനിൽഭ്രമിച്ചാനന്ദപരവശ-
ലീനനായുംത്തൂനിനിടിനാൻജഗന്മയൻ
താനുമെന്നതില്ലുമിങ്ങിനെമുന്നതങ്ങർ
ആനന്ദംകുലർണ്ണനേരത്തുപിരിഞ്ഞൊരു
മാധവൻതന്നെക്കണ്ടുണ്ടായസംഭ്രമത്തോടും
അധികളൊഴിഞ്ഞുടനാനന്ദവെമെന്മേൽ
ചേതസാകുമാരന്മാർചൊല്ലിനാനെ“ഭഗവഞ്ചേ!
പുതന്നാരതേനിമേഘമാത്രേണഭവാനർ
കാലികളെയുംകണ്ടുകൊണ്ടുവന്നതുകൊണ്ടി-
ക്കാലമുണിനുസുര മായിതുമുണ്ടെല്ലാം.
നീപശുക്കളെത്തിത്തേങ്ങുപോയുടനിങ്ങ
താപങ്ങളൊഴിച്ചുവന്നിടുന്നകാലംപാത്തു
കേവലമേകപ്രസാദമുണ്ടിലവയംപുന-

രാവിമോദനനാമെല്ലാരുമായിരുന്നിനി
സാദരമുണ്ടീടുകനീമുന്നമിടുകയ്യി-
ലാദരാൽവാരിച്ചുള്ളുരോദനത്തിന്നുമേതും
പരമൊഴിപ്പുണ്ടായ്തോയിലപശുക്കളേ-
പ്പാരിലനേപഷിക്കയാലെല്ലാരുമൊരുപോലെ”
തോപാലുകുലജാതന്മാരവർചൊല്ലുകേട്ടു
തോപാലാലിപസുതനാകിയയഗല്ലതി
മായാഖൈവൈമോത്തുമന്ദഹാസവുംകല-
ന്നായന്മാരായകുമാരന്മാരോടൊരുമിച്ചു
രോഷമുണ്ടല്ലോവരുമായിരുന്നഖിലസ-
ന്തോഷേണകരമുഖകുന്ദനങ്ങളുംചെയ്തു
തോകുലംപരിചോടുമേഞ്ഞുനില്പവറിനു
ജരകുലമൊഴിച്ചുപാനീയവുംനാടകിച്ചുമ്മേ
മാടിച്ചേഞ്ഞൊരുമിച്ചുസായാഹ്നകാലത്തിങ്കൽ
കൂടസ്ഥനഖിലലോകേശപരനായാടിക്ക
പോകേണമിന്നിനാമെല്ലാരുമായിടചേർന്നു
പോകുമ്പോൾസഖികൾക്കുടാനവനാമൻചത്തു
പാരതിൽമലപോലെകിടക്കുംരവത്തെയും
പാരതെകാട്ടിക്കൊടുത്താരൂപാനന്ദത്തോടെ
മായാജാതങ്ങളോടുംതത്സഖികുലത്തോടും
മായാമാനുഷനെരുമിച്ചുടൻനടക്കുമ്പോൾ
കോലപ്പുഷ്പവുകൾകൊമ്പുകളിവയെല്ലാം
ബാലന്മാരവരവർമേളിച്ചുവളിക്കയും
കാലികൾതെളിക്കുമൊക്കയുംകളിക്കയും
ജരലയമടുത്തുചൊല്ലുനോറുംമേന്മേലേററും
മേളമിങ്ങിനിക്കുചൊല്ലാവതല്ലെല്ലാവരും
ചിളെന്തതല്ലാലിപ്പുറങ്ങളോടുംചേർന്നു
വീടുകൾതോറുംപ്രാചീനീകുമ്പോൾപ്രജ്ഞകസാ
മുടേവാളെഴുന്നേൽക്കുമെങ്ങിനെചൊല്ലിടുന്നു?
കാലമോരാണ്ടുകഴിഞ്ഞിങ്ങിനെകാണായുന്ന
ബാലന്മാരെയുംകാലിജാലങ്ങളേയുംകണ്ടാൽ
മേലേവലിപ്പുംസുഖമുണ്ടല്ലോപുനരതി-
ന്മേലേമാധവന്തന്നാൽനിർമ്മിതങ്ങളായുള്ള
കാലികളെയുംബാലന്മാരെയുമൊരുപോലെ
കാലേകുണ്ടായ്വന്നസന്തോഷംവെട്ടുതല്ലോ
ബാലപ്പൌർത്തുകാക്ഷികളെല്ലാരുമിജ്ജനിജ-
ബാലന്മാർതമ്മെക്കണ്ടുചേർത്തുചേർത്താറ്റോഷിച്ചു
മേളിച്ചുകളിപ്പിച്ചുലാളിച്ചുഗന്ധർവ്വമുനേ-
ക്കാളേററമലങ്കരപ്പിച്ചുടൻഭജിപ്പിച്ചു
നീളവേമഹോത്സവംതേടിനാർപശുക്കളും
മേളമുൾക്കൊണ്ടുവിളങ്ങീടുന്നാർഗോയുങ്ങളിൽ
ലീലയാമുനംകൃഷ്ണനോടൊരുമിച്ചുനീലകും
ബാലന്മാരകുലൈവന്മാരായോരാവർത്തന്നെ
മായവനിന്നുകൊന്നൊന്നൊന്നൊന്നൊന്നൊ-
ടായികളൊഴിഞ്ഞറിയിച്ചുകേട്ടോടിച്ചെന്നു
കാണുമ്പോൾകാലമോരാണ്ടായതുമുലംകൊണ്ടു-
ന്നാനായന്മാർക്കിനവസ്വരഭ്രമംപൂണ്ടു

മാനസേസന്ദേശമുണ്ടായതിനവകാശം
മാനവശിഖാമണേകേൾക്കുകയുമാരോദനം
പെഴുതണ്ഡത്തിങ്കലറിയിച്ചതിൻനിമിത്തവും
അകന്നതതുതന്നെകേവലമറികെടോ!
“സാനന്ദംശ്രുകനേവംചൊന്നുളവതുകേട്ടു-
ത്യാനന്ദംവളർന്നുട്രപതിതാനുംചൊന്നാൻ:-
“നിന്തിരുവടിയുടെവചനാമൃതംനുക-
ന്നന്തരാത്മനിവളന്നുള്ള ചഞ്ചലവിദ്യ
മണ്ടില്ലോയകുന്നുള്ള കുഞ്ഞുകളുംതീർന്നു
കൊണ്ടാടിക്കൊണ്ടുണ്ടൊന്നൊന്നിന്നുചോദിക്കുന്നു
എത്രകാരണംതോപാലാംഗനമാക്കുംബഹു-
പംക്തികൾതോറുംവിളങ്ങീടിനവശ്രുക്കൾക്കും
സന്തതിജാലങ്ങളിലേറെമായവൻതന്നാൽ
അന്തരാനിർമ്മിച്ചുള്ളകൃത്രിമജാതങ്ങളിൽ
സന്തോഷസ്തോദനീകൃത്യന്തമേററപ്പതി-
സന്ധിച്ചീടുവാനവകാശമെന്തുമമ
ചിന്താസംശയംതീരുമാനമുൾപ്പെടുന്നോ
നിന്തിരുവടി”യെന്നുകേട്ടുപുഞ്ചിരിപ്പുണ്ടു
ചഞ്ചലംഗുഹനുള്ളിലുണ്ടായ്തന്നതീർത്ത
ചഞ്ചലമേതെളിഞ്ഞതളിച്ചെയ്യുകേട്ടാലുംനീ,
സന്തതംജന്മശ്രുക്കൾക്കുസവാത്മകരണങ്ങൾ
അന്തരാത്മനേദസംപൂർണ്ണത്തിനുള്ളൊന്നെന്നല്ലോ
നിങ്കൽനിന്നിരൂപിച്ചുകണ്ടാലുമാത്മാവിനെ-
ത്തങ്കലാമ്മാറുഭരിച്ചീടുവാനായ്തോണ്ടേവം
സ്വപ്നാണികളുംജീവിച്ചുണന്നിരിക്കുന്നു
സവാത്മങ്ങളുമാത്മാത്മങ്ങളായുള്ളൊന്നത്രേ
ആത്മാവിന്നധിവസിച്ച്ീടുവാനെന്നൊരനും
വാഞ്ചുഴംശരീരങ്ങൾവേണ്ടലന്നുക്കുടന്നു
അങ്ങിനെയുള്ളശരീരസ്തോദനശരീരികൾ
ക്കെങ്ങിനെയുള്ളൊന്നെന്നോത്താൻപറയേണ്ടയല്ലോ
അല്ലൊഴോശരീരത്താലൊട്ടുപേക്ഷിച്ചുകുലു-
തിപ്രാണികുലമാത്മസുഖത്തെരക്ഷിക്കുന്നു.
തൽപ്രകാരമേബഹുസ്തോദനവാചികളാലേർന്നു
നില്പിതാത്മാവജ്ജഗദ്വാസകൻനാരായണൻ
ചിതപുമാൻകൃഷ്ണൻതന്നെസംവത്സരംകിട്ടിപ്പുലതും
അപ്പുരമാത്മാപുതാനെന്നകൃത്രിമങ്ങളായ്
നിശ്ശേഷംചമഞ്ഞതെന്നാൽസ്തോദനമുണ്ടാമല്ലോ.
വിദഗ്ദ്ധരമഹാമായയ്യന്തതതായെയുള്ളു.
നിശ്ചിന്താത്മാജഗത്തുൾക്കുമലത്തുൽച്ചേർത്തു
സൽഗുണമനുസരിച്ചുകിമാർത്തകസുപതാ-
വിത്തായജഗന്മയൻതല്ലാദാംബുജംചേർന്നു
സത്താമാത്രകളേച്ചീടുകിലവന്നപ്പോൾ
ചെറുറുംവൈഷ്ണവമണ്ഡലംപ്രാപ്തംഭഗവദ്യധി
കററുകാൽക്കുളമ്പിനതുപ്രമായുടന്നീടാം.
സപ്തത്തിൽപോലുംവിശ്വകർമ്മിയല്ലാത്തൊരുവ-
നെല്ലൊഴുംസംസാരവാതാനിയംകിടന്നോററം
ദൂരദിച്ചുവെത്തുടത്താൻമെന്നയതെ

ദാഹ്യവശാലാത്മാനഗ്രഹമില്ലായ്യാൽ
 സവാത്മാവായഭഗവദ്യോഗാബ്ജമുള്ളിൽ
 ഗവ്വങ്ങളുക്കെന്നാരുനാളൊരുനേരംപോലും
 സർവസംഗങ്ങളൊഴിഞ്ഞാത്മനിചിന്തിക്കിലോ
 സർവസങ്കടംതീരംസംശയമുണ്ടാകേണ്ട.
 സർവ്വലോകേശൻകൃപയുണ്ടാകിലൊഴിഞ്ഞതു
 നിർവ്വഹിപ്പതിനെളുതല്ലുകേളെടോ!സഭേ!
 സർവ്വനായകൻപ്രസാദിക്കണമെന്നാകിലോ
 സർവ്വകർമ്മങ്ങൾതക്കതെല്ലിയുംവേണം.
 ദൈവമേ!നാരായണ!നിന്ദാദാംബുജദന്ദം
 സർവ്വഭാരതോന്നീട്ടമാനായനഗ്രഹിക്കീമേ.
 സർവ്വഗൻചരിത്രങ്ങളുത്തരംഗോപാലക-
 സർവ്വബാലകന്മാരോടൊന്നിച്ചുവന്നാവനേ
 സർവ്വഭാരതപ്രദേശസർവ്വവിധയാനന്ദ
 സർവ്വദാനവകുലനാഥനാമാവൻതന്നെ
 സർവ്വാത്മാവധിച്ചതുംസായുജ്യംകൊടുത്തതും
 സർവ്വദേവകർമ്മകൃപിസ്തുമഴച്ചൊരിഞ്ഞതും
 സർവ്വഗോകുലഗോപാലാദികന്മാരെജ്ജഗൽ-
 സർവ്വദൃഷ്ടപരമിച്ഛീടിനോരളവതു
 സർവ്വപുണ്യമാവാവശാൽതാനുടൻചമച്ചതും
 സർവ്വകാലാത്മാകാലമോരാണ്ടുകഴിച്ചതും
 സർവ്വലോകേശൻപിന്നെയിങ്ങതുകൊടുത്തതും
 സർവ്വേശനാഭമായകണ്ടുതാൻഭമിച്ചതും
 സർവ്വാത്മാവിനെക്കുറ്റിസ്തുതിച്ചുവന്ദിച്ചതും
 നന്ദാനഗ്രഹംഗ്രാഹിച്ചാനന്ദംപ്രാപിച്ചതും
 സർവ്വപാലകൻകൃഷ്ണൻതത്സവികലത്തൊടും
 സർവ്വഭഗവതൻതൊടുംസർവ്വഭാവങ്ങളോടും
 സർവ്വഭാരതനാഥനായപ്രഭുവകൾപുഷ്പം
 സർവ്വലോകാനന്ദംചേർത്തിങ്ങിനെവസിച്ചതും
 സർവ്വമിക്കമാതുതമൊക്കെവേസരസമായ്
 സർവ്വമോഹനകരംകേൾക്കയുംകേൾപ്പിക്കയും
 സർവ്വസംഗങ്ങളൊഴിച്ചാത്മനിചിന്തിക്കയും
 സർവ്വാചെയ്യുന്നവരേവതമിഹലോകേ
 സർവ്വഭോഗാനുഭവസംപ്ലേശസദാഗ്രങ്ങളും
 സർവ്വദാനന്ദംലഭിച്ചായുരാവധൗകർമ്മ-
 സർവ്വമുക്തിയുംവന്നശ്ശേഖരവൽപാദാംബുജം
 സർവ്വമംഗലപ്രദംസാധിക്കുമേസന്നിശ്ചയം.
 സർവ്വമീവണ്ണംപറഞ്ഞാത്മചേതസിചേർന്ന
 സർവ്വദാശയിച്ചതളീടിനാർകിളിപ്പെണ്ണം.

ധേനുക്കവധം.

നാരായണ!ജയ!നാരായണ!ജയ
 നാരായണ!ജയനാരായണ!ഹരേ
 നാരായണചരിതാമൃതമിന്നമ-
 ത്ത്രാനോമലോശ്വകീപൊല്ലെടോ!ശേഷവും
 ശാരികപ്പെട്ടതവുംചൊല്ലിനാളൻപെഴും
 സാരനാംഭൂപതിയോടുവ്യാസാത്മജൻ
 താനുംപറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാനംബുജ-

യോനിക്കുന്നഗ്രഹംചേയ്ക്കുന്നാരായണൻ
 ഗോക്കളെമേച്ചുഗോപാലശിശുക്കളാ-
 ലാക്കമോടെപരിസംസൃതനായൊരു
 ബാല്യപീനാഥൻവന്നാലിശ്ശോവിന്ദൻ
 ആഗ്രഹദാതാവനന്തനനാമയൻ
 ഭാഗ്യവയോധിപസുദേവജൻവന-
 യോഗ്യസ്ഥലംസീമിച്ഛീടിനാൻപിന്നെയും
 പൗരഗണ്ഡമാംവയംകാലേധരണിയിൽ
 യോഗേശനെങ്ങുകളിച്ചുനടക്കയാൽ
 ലോകമരോഷംവിശുദ്ധമായുന്നിത-
 ഞാകുലമൊക്കെയെകുന്നിനെല്ലൊടും
 ചാതപദസ്തംഭരേന്ദ്രനാസ്ഥതര
 ഭാരംചുരുങ്ങിപ്പിഴയിനാർഭാഗ്യം
 പാണിയുഗസ്തർശനേനലതകർവ്വ-
 ക്ഷാണാംവിശുദ്ധങ്ങളായിതപിലവും
 ശ്രീവാസുദേവനായുള്ള ജഗല്പ്രതി
 ദേവകീനന്ദനൻതൻകടാക്ഷങ്ങളാൽ
 ഭൂമിയുലുള്ളഗിരികർന്നടിക്കളും
 വ്യോമ്നിപരിഷ്കന്നപകുനികുലങ്ങളും
 കാടുകർത്തോറ്റമരുപുംഗുതങ്ങളും
 പാടേളടയിമിതന്നുശ്ശുരക്കുലം
 ദേവനന്ദവർവിദ്യാധർചാരണ-
 രേവതമെന്നവേണ്ടാസകുലങ്ങളും
 പാരംവിചിത്രമായ്വന്നിരശ്ശേഖര-
 ലാതുള്ളതപ്പരമാത്മന്റെചൊല്ലുവാൻ
 ഗോവിന്ദനാങ്ങൾപുഷ്പീടുകയാൽമഹാ-
 പാപമകന്നവിളങ്ങിനാരേറവും.
 ശ്രീദേവിയോടുസമാനമായതി-
 മോദപരവശമാരായിതന്നഹരം
 അക്കാലമങ്ങൊരുനാളിലേശ്വരൻ
 അഗ്രജനോടുമനുചരന്മാരൊടും
 ചിത്തമൊരുമിച്ചുഗോക്കളെമേച്ചുകൊ-
 ണ്ടത്യാദരാലൊരാമമകംപുക്കൻ.
 പുഷ്പമിണങ്ങിനിറഞ്ഞുവിലങ്ങിന-
 പുഷ്പവനപ്രകേണ്ടുകുതുഹലാൽ
 സതപരമോടക്കുഴൽവീടിച്ഛീടിനാൻ
 സപ്തസ്വരങ്ങൾപാടിടിനാൻബാലരും.
 സതർപ്പണനടൻമുനിപേരുക്കളെ
 സങ്കടമന്ത്രേനടത്തിനടക്കുന്ന
 സന്തതമുൽക്കണിബാട്ടുകസുമരസ-
 ഗന്ധങ്ങളുംപാതൂതപാതൂതഗീതങ്ങളും
 സന്തോഷമോടുപാടിഭൂമിച്ചങ്ങിനെ
 സഞ്ചരിക്കുന്നിതുവണ്ടൻനരകളും
 സസ്രമോദനചന്ദ്രശാഖങ്ങളുംബത
 കവചമൊഴിഞ്ഞഭൂമിച്ചുപാടിടുന്നു.
 കിഞ്ചനചഞ്ചലമന്ത്രേരമിച്ചനി-
 നഞ്ചിമൃതങ്ങളുഴറിയാളിക്കുന്നു.

സഞ്ചയത്തോടുകൂടിച്ചുതാളത്തിൽ
 അഞ്ചിതമായുയിൽപെടുകയാണു.
 ഗന്ധവാഹനംതൂണുപ്രദാനം
 ചന്തമാനൻപിന്നാടത്താവീടുമ്പോൾ
 സന്തതംസജ്ജനമാനസതുല്യമായ്
 അന്തരമെന്തെന്നുചിന്തിച്ചുകൊണ്ടു
 മറ്റുംപലവിധമുള്ളതെല്ലാമൊരു
 കററൊഴിഞ്ഞുപൊലിപ്പോന്നതുമേ
 ദൈവതയില്ലാത്തവിധവാനിക്കുകയാൽ
 അക്കലയെല്ലാമിനിക്കേൾക്കമെന്നവ!
 ഇസ്രവത്തിൽനിന്നുപോകുകയില്ലതി-
 നെത്രയുമാനമുണ്ടെന്നുകല്പിച്ചു
 കൃഷ്ണൻജഗൽഗുരുനാരായണൻപരൻ
 തൃപ്തമുഴുത്തതിന്നുപ്രാവസിച്ഛമ
 ചിത്തംതെളിഞ്ഞുകിഞ്ചിൽസ്മിതംരോഹിണീ-
 പുത്രൻമുഖാരവിദംപാത്തുചൊല്ലിനാൻ:—
 “പശുപശുപ്രഭോ!വിശ്വവിമോഹന
 വശ്യകരിമിഥാപുഷ്പവനപ്രഭാം
 ചിത്രമത്യുത്തമംധൃക്ഷലതാദിയാം
 സതപങ്ങളായതുംദൃഷ്ടതമാകയാൽ
 തൽകൃതലഭമകററാന്നായ്തവ
 തൃക്കാലിനകണ്ടുപത്രഹവപുഷ്-
 വഗ്ഗങ്ങളുംപുനമുള്ളവയൊക്കെയും
 ഉൾക്കുറിവോടനമസ്തരിച്ചീടുന്നു.
 ഭക്തിമാന്മാരാമുഷികളുംബ്രാഹ്മണ-
 മുഖ്യകുലവുംഭവാനിരമകേവലം
 മന്ത്രവേഷംധരിച്ചിരിക്കുന്നനേപുന-
 രതൈവസഞ്ചരിക്കുന്നതുകാഞ്ഞാൽ
 ഷർപദാദിപ്രഭാവേനഭജിപ്പതി-
 ന്നർപ്പുവിലാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടുസാരം
 സന്തതമന്തികേചുഴുംഭൂമിക്കുണ-
 തെന്തൊരുചിത്രം!ഭവേച്ഛ”ത്തികളായ
 ഗാനങ്ങളുംചെയ്യാടിയാടുന്നത-
 ത്യാനന്ദമോടുംസദൈവനിരന്തരം,
 നാനാവിധംതവമോഹനമാന്തിക.
 മേനിയുമാനന്ദപത്മവിലാസവും
 മാസനസന്തോഷമോടുകൂടാനന്ദ-
 പീനസഭാവമോടുപുലരും
 കോമളമാംമയിൽകൂട്ടങ്ങളാടുന്ന-
 താനന്ദമോടുംഭവൽപ്രസന്നാത്മമായ്
 നീളവേകാഞ്ച,തൃശ്ശാർശരീരങ്ങൾ.
 പോലുംമറന്നുരസിച്ചുനില്ക്കുന്നതും,
 കേവലംകാഞ്ച!മരോരോവനൈകസം
 ഭാവംകവനാദിപ്രാത്യാക്കളവതും
 പുരുഷവേഷംധരിച്ചുവേലും-
 വാരിജയുഗ്മഭജിപ്പതിന്നപരം
 ചാതുവന്നാത്തമേവമുപമാപാ-

ചാതുജന്മക്കളിക്കാണായവനിനും
 ചേതംപുരാതനമായപുണ്യാദയം
 നേരേയിത്തുകൊള്ളുവതല്ലാക്കുമേ.”
 ഏവമുദാഹരിച്ചുപുനഃപുനഃ
 ഭവകീന്ദ്രനജഗന്മയൻതന്നുടെ
 കോമളവാണികൾകേട്ടുകുതുറല
 പ്രേമവിവശബന്ധേനഹരചായുധൻ
 സോദരനോടുംസഖികളോടുംകല-
 ന്നാദരത്തോടുതരന്തരമെങ്ങുമേ
 മായാമയൻമഹീമണ്ഡലേകാനന
 തോയാശയാതിരികന്ദരാദൃങ്ങളിൽ
 നാനാവിധവിശ്വസേനകളിച്ചുവ-
 തുന്നമൊഴിഞ്ഞുപൊലിപ്പോന്നതുമേ
 ഭംഗിപോരാവാക്കിനാകയാൽനില്ക്കുതു
 മംഗലപുരുഷനായമായാമയൻ
 ചങ്ങാതിമാരോടൊരുമിച്ചൊരുനേര-
 മങ്ങളിലോലമുരളുംതരന്തരം;
 അന്നങ്ങർപോലെനടക്കുമയിൽകുലം
 എന്നുപോലെപുനരാടുംകഥാചന;
 നന്ദാത്മജൻചിരിപ്പിടമെല്ലാതെയും-
 മന്ദംപഗസപരമുച്ചരിക്കുംചിലർ
 ഭിന്നധൈയ്യങ്ങളാകുംതരംകേസരി
 എന്നതുപോലെശാസ്ത്രമങ്ങർപോലെയും
 നിന്നരുളീടുംചിലരുതുകേൾക്കയാൽ
 അന്നേരമാഹന്ത!വാർത്താമൊണ്ടും
 പിന്നാത്തനാസരംപൊഞ്ഞൊളിക്കുമേ-
 വണ്ണംപശുക്കളുമോടിയകുന്നുപോം.
 കണ്ണനാടുണ്ണികൾചെന്നിരികിൽ-
 ഞ്ഞോജനേത്ര!നമുക്കുള്ളഗോക്കളെ
 ഞങ്ങളോകണ്ടതില്ലെന്നുകേട്ടാലുടൻ
 ഇങ്ങനെന്നോടക്കുഴൽകൊണ്ടുവരിനെ
 ചെമ്മേവിശ്വവോടനാമങ്ങൾചൊല്ലിന-
 ഞ്ഞോഷമോടുവിളിച്ചുതളംവിശാ
 തിന്നുന്നതുമുപേക്ഷിച്ചുപാഞ്ഞൊക്കുവേ-
 വന്നുചുഴന്നുമാരുണ്ഡവധിമുട്ടെ
 മങ്ങളാകാരമാമാനപങ്കു-
 രഞ്ജനാഭംകണ്ടുനില്ക്കുതന്ത്രസദാ
 എങ്ങുംപിരിഞ്ഞുപോകതെയവനെയും
 മങ്ങാതെകാത്തനടക്കുമെല്ലാരുമായ്
 പുല്ലുള്ളിടത്തുമേവാൻനോക്കിനിത്തിവെ-
 ചുല്ലാസമോടുകുളിക്കുംതദന്തരം
 പിള്ളരെക്കൊണ്ടുചാടിക്കുമോടിക്കുമൊ-
 ടുള്ളറിഞ്ഞൻപോടുപാടിക്കുമേകദാ,
 തല്ലിക്കുമൊട്ടുതല്ലേറുമഴ്കുന്നവ-
 നെല്ലാംതമയിലാത്താമുതരംതരം
 വെള്ളംചൊരിയിച്ചുവെഞ്ചാമരമെന്നു
 ചൊല്ലിവിവിധപാത്രങ്ങളാൽനീയികും

മല്ലാമാധവനഗ്രജൻതമ്പരം
 മെല്ലേയെടുത്തു മടിയിൽ വെച്ചാദരാൽ
 തുവ്വയില്ലാത്തവാത്സല്യമുദ്രകൃഷ്ണ-
 ന്നല്ലാതിന്നെത്താഴപ്പണിതലോടിയും.
 തല്ലുകൊണ്ടുററതളന്നുകിടപ്പവ-
 റെല്ലായ്മയുടനാശപരിപൂർണ്ണയും
 ഇങ്ങനെയെല്ലാം പലപ്രകാരം പല
 മംഗലവിധികളാചരിച്ചുനാഥം
 നിന്ദിച്ചാരുള്ള പശുപാകൃതിപൂണ്ടു
 വന്ദ്യനുമേറുമരിപ്പിച്ചിതൊക്കവേ
 അന്നു ശ്രീമാദാവവരെയധികാര-
 മിനപററിക്കൊണ്ടുസാധ്യമെന്നോക്കയാൽ
 സ്വർഗ്ഗമെന്നോടുവൻ പുറമേവിന-
 പങ്കുജലോചനനോടുമായാദരാൽ
 സന്തോഷമൂർച്ഛിക്കൊണ്ടുചൊല്ലിനാ "നിങ്ങളെ
 സന്തതമന്ത്രികേമുന്ദിലാമാരൊരു-
 വങ്കാനനംകളിസംഘമമായ" പുരാ-
 നോങ്കിതമായതിലോരമായുള്ളതേ
 കണ്ടുകൊണ്ടുവുമനേകം ഫലപക-
 മുണ്ടതിസാധകരങ്ങളായേററവും.
 ദുഷ്ടനാംധനകനായദൈതേയന-
 ണ്ണൊടുനാളുണ്ടതിൽനിത്യമിരിക്കുന്നു.
 അപ്പാപിയെബ"ഭയപ്പെട്ടൊരുവർക്ക-
 ണ്ണൊടുത്തുചെന്നിടരുതാക്കുമേ.
 കശുലനാമവൻതന്നോടുകൂടെയു-
 ണ്ടുസമാനകാഹ്വര്യശരീരികൾ.
 നിന്ദയനാരവരേവതനപരം
 നട്ടുപോയവർ ചിന്തിക്കുന്നതും
 തൽക്കാലിച്ചുമെന്താക്കുമടക്കരു-
 തക്കാനന്തർലവർവയംമുന്നമേ
 മത്സ്യനാദികൾപ്പോലും പകപാടി
 നിത്യമെല്ലാംഗ്രഹിച്ചിട്ടുമാറാകുന്നു.
 അപ്പനുംപകപസുനസ്യമെല്ലാടവും
 ശില്പമായ് വ്യാപിച്ചിരിപ്പതുപാത്തിതോ
 പകപമവചിലക്ഷണപ്പതിനിനി-
 കർമ്മത്താർലാരായുണ്ടായിത്തുളയോ"
 ചുറ്റും ചുഴുന്നതോപാധിസമീകൃതം
 ചുറ്റുമിരുന്നതുപോലെ ചൊല്ലിടിനാർ.
 കൃഷ്ണനുംരാമനുമക്കമകേട്ടൻ
 ഉൾക്കളയുകേനുമങ്ങുപിതാപുത്രം
 ചിത്തമൊരുമിച്ചുതമ്മിൽകടാക്ഷിച്ചു
 സതപരപൈക്കളുമേവാനകലവേ
 നിൽപ്പുരിചിനോടത്താലുകാനനം.
 ഗതപാമുദാസിഹനാദേനസാന്ദ്രതം
 പെട്ടെന്നുമുഴ്ന്നുവെട്ടിപ്പലഭദ്രൻ
 ഒട്ടുംമടിയാതെതാലമുചേരട്ടാ
 കുത്തിക്കുലിക്കൊഴിച്ചുപനനഴം

അത്രയ്ക്കുമേററവുംവിശാധിപ്പിപ്പതിൽ
 മത്തനായെയുമുത്തുംഗനായൊരു
 ററസ്തിവരനാദമാർത്തോപാലതം.
 അപ്പോഴുസുരരാജാവായധേനുക്കൻ
 ദല്ലാതരേകേണവന്നോക്കംവിശ്വാ-
 നില്ലുന്നിതുബലഭദ്രനുംകൃഷ്ണനും
 ശക്തികറഞ്ഞതോപാധിസമീകൃതം
 കൃഷ്ണിച്ചുതകണ്ടുപൊട്ടിച്ചിരിച്ചവ-
 നല്ലതമാമാറാലറിദിക്കൊക്കവേ
 പൊട്ടുമാറുവേഗംപറഞ്ഞിടന്നാൻ:—
 "ഒട്ടുമറിവകതാരിലില്ലായ്കയാൽ
 ചിത്തേമമാലയമിക്കൊടുക്കാനെ
 സിദ്ധമല്ലായ്കയോവനകല്ലെടുത്തു
 മുഷ്ടിതപൽപ്രഭാവനമുഴഞ്ഞും
 ധിക്കാരമോപനരന്തിതരോന്നവാൻ?
 ശക്തിമാനേവനിതിലിപ്പനംപഴം
 കുത്തിക്കുലിക്കൊഴിച്ചുതിനായവൻ?
 മുല്ലെടുപേടിയൊഴിഞ്ഞിങ്ങുവന്നാലു-
 മിപ്പോൾക്ഷണേനകൃതാന്താലയത്തിനു
 വിട്ടിടുവാനഴകോടുവസിപ്പതി-
 നൊട്ടുമതിനെന്നാരുണ്ഡമിനിക്കില്ല.
 നിശ്ചയ"മെന്നുപറഞ്ഞദൈതേയനോ-
 ടകൃഷ്ണമുഖ്യാപനാനകഭന്ദഭി-
 പുത്രരിലഗ്രജൻതാനഥചൊല്ലിനാൻ:
 "എത്രയുംനന്നനീചൊന്നതെടോ!സർവ്വേ!
 ഒട്ടുമറിവിനിക്കില്ലായ്കൊണ്ടല്ല;
 ദുഷ്ടനായുള്ളൊരുനിന്നെയുംനിന്നുടെ
 നത്യസഹചരന്മാരെയുമൊക്കവേ
 കൃത്യപൂരത്തിന്നയയ്ക്കണമെന്നതു
 കല്പിച്ചുവന്നകംപുക്കേനിവിടെവൈ-
 കൽപമിയന്നനില്ലാതെവരികെടോ!"
 എങ്കിൽനീയെത്രയുംനന്നെന്നധേനുക്കൻ
 ശങ്കവെടിഞ്ഞുപറഞ്ഞങ്ങുത്തുടൻ
 മുകാലയത്തിച്ചുവിട്ടുവാനങ്ങവൻ
 പിൻകാലെടുത്തുകിടഞ്ഞുചവിട്ടുവാൻ
 പങ്കിതാശുക്കോടടക്കിയതത്രമം
 സങ്കടമെന്നിയേമാറിക്കളഞ്ഞുടൻ
 അന്തർദ്വീപിന്നുവേഗാൽപ്പിടിച്ചുകൊ-
 ണ്ടന്തരംതൻതലമീതേസവിദൂതം
 വട്ടത്തിലൊന്നുചുഴറിയെടുത്തങ്ങു
 ദുഷ്ടമായോരുകരിമ്പനതെന്നോടു
 പെട്ടെന്നറിഞ്ഞുകുഞ്ഞാൻചുഴറിയ-
 വട്ടംതിരിഞ്ഞുകൂട്ടുന്നതിൻമുൻമേ-
 ദുഷ്ടനുടെജീവനൊട്ടുകൾശരവം
 ഇട്ടുകുളികയത്രേമറററിഞ്ഞതും
 തത്രപുനരതേറോരുതാലുമുറി-
 ണ്ണതത്വത്തികസ്ഥതാങ്ങാർമേലല്ലയാൽ

പൊട്ടിത്തെറിയെത്തുടർത്തുന്നതുകൊണ്ടു-
 ഞെട്ടിപ്പോയവർക്കിടയിൽനിന്നുവീടും.
 വെട്ടുമിടിച്ചുകൊടുക്കാറുമാറുന്ന
 പുഷ്പാക്ഷരീവനംതകർത്തരും.
 ചിത്രമല്ലാക്കിലത്തേതുമാത്രമേത-
 വത്തിനിന്നായുള്ള ഭൂതധരിയിലെ,
 നിത്യധരിച്ചോരുന്നതല്ലോബല-
 ഭേദനത്യാശ്ചമല്ലിത്തൊഴിലേതും.
 ഭേദവധംകണ്ടുപേടകോപത്തൊട്ടും
 തത്രസമബലധനംകൊണ്ടല്ലോ
 ഗർഭവേഷംധരിച്ചുനിൽക്കവേ
 സഭ്യനെന്നതൊരതുസരഭം
 അട്ടഹാസംചെയ്യുകുന്നതുകണ്ടു
 പുഷ്പകോപത്തോടുകൂറ്റുന്നരാമനും
 അഗ്നിയുവാച്ചുചമൊത്തരന്ധ്രാത്തരും
 പൂക്കുപിടിച്ചുദഹിക്കുന്നതുപോലെ,
 മുഴപ്പാടുന്നതെപ്പിടിച്ചു ചുട്ടിപ്പോ-
 യുഷ്ടികളാൽപ്പരമിച്ചുചമുട്ടതും,
 വൃക്ഷങ്ങൾതോറ്റുപിടിച്ചു ചുറ്റിയ-
 ഞെക്കുന്നമൃക്കോടൊരിത്തുമൊരുത്തനെ.
 കൈകൊണ്ടുമറൊരുത്തനേലൊരിത്തുമ-
 നിഷ്പ്രപന്മാരെയാട്ടക്കിനാരൊക്കവേ.
 തൽക്ഷണംചത്തുനിൽക്കെവീണീടും-
 ശൂകശിഷ്യന്മാർശവങ്ങളാലുംബത-
 യാലുമയത്തിങ്കലാത്രമറിഞ്ഞുവീ-
 ഞെത്തുമ്പോൾപോന്നമളവുംതമാ;
 മിശ്രമൊക്കെമറഞ്ഞുധരതലം
 കൈയതുചൊഴുതത്ത്വംകഷ്ടാന്തരേ
 ചിങ്ങനേവനമരൊമലകുംകനി-
 ഞ്ഞുൾക്കുതേക്കൊച്ചുമാരിതുകിടന്നാർ
 ഭദ്രാമനാവദ്യംവാങ്ങുന്നതാളം-
 ളെത്തിസ്തുതിച്ചുബലാനുജനാരെയും
 നൃത്തഗീതസ്തുതികേട്ടുസന്തോഷമാ-
 ന്നതുമായുമായുമാക്കൊണ്ടുബാലരും
 സതപരംകൃഷ്ണരാമന്മാരെയുംപുണ്യ-
 ന്നത്യാദരണമേവീട്നിന്നാർചുഴയും.
 അന്നുതടങ്ങിപ്പറമ്പഴമേവതും
 ചെന്നെടുത്താസപട്ടിച്ചീടുന്നായിതു.
 മുന്നേക്കണക്കേപട്ടക്കൾക്കുപടിയും-
 മെന്റേനടന്നപുൽമേയുമാറായുന്ന
 നന്നാഴ്ന്നടന്നുതടങ്ങിന്നാർപാനരും
 നന്ദസുതാഗ്രജന്മാരെവാഴ്ത്തിപ്പാ-
 പിന്നെബലഭേദനന്ദസുതാപും
 ധന്യംബുധികളാലാഗാധാലബാലരും
 കന്നുകിടാങ്ങളെയുംതെളിച്ചാത്രസാ-
 യാണേനടന്നിതവാടപുക്കീടവാൻ
 സുന്ദരനിദ്രാപാലൻനന്ദജൻ

മന്ദംകുഴൽവിളിക്കുന്നതുകേൾക്കയാൽ
 വന്നുതടങ്ങിപ്പുറപ്പെട്ടുവന്നുവന്നിതെ-
 നന്നിപ്രജസ്ത്രീകളാന്നന്ദമുൾക്കൊണ്ടു
 കണ്ണുകൾക്കുവെഴുതിപ്പിടിച്ചതും-
 റൊന്നമറിയാതെന്നിന്നുപോയാർബലാൽ.
 നിമ്ബാകാരമാംതേതിമലയങ്ങളേ
 നിമിതമാംചിത്രരൂപികളെല്ലാലെ
 മന്ദസ്മിതാനന്ദംഭോരഹംകൊണ്ടുടൻ
 മന്ദംവികസിപ്പുകണ്ടുവന്നിതേ
 സുന്ദരിമാർനയനഭ്രമരംക-
 രന്ദനംകന്നുതുപ്ത്യാതഴുകിടീനാർ.
 മന്ദിരേനിങ്ങളുംപോകെന്നുനന്ദാത്മജൻ
 ചന്ദ്രസംഗാനന്ദംകൊണ്ടുനിന്നൊഴിച്ചാൻ.
 കന്നുകിടാങ്ങളുമായമന്ദിരേ
 ചെന്നാറെശ്ശോഭയുംരോഹിണീഭേദിയും
 നന്ദസംഗാനന്ദങ്ങളിപ്പിച്ചുവസുവും
 നന്നായുടുപ്പിച്ചുമാലകളുംചാത്തി
 ചന്ദനംകൊണ്ടുനിയിച്ചുകറികളും
 അന്നാനന്ദങ്ങളുംചെല്ലിച്ചുസാദരം
 സന്മുദമെത്തമേലാശ്ചകിടത്തിനാർ
 അമ്മമാർനന്ദനന്മാരെയുറങ്ങുവാൻ
 അന്നുരജനിയവുണ്ണുംകഴിഞ്ഞു-
 വന്ദിച്ചുനമുഷസ്സുകുലത്തൊന്നും
 നന്ദാത്മജൻബലനോടുപിരിഞ്ഞുതാൻ
 മന്ദംസമീകളോടൊന്നിച്ചുപോയെന്നും
 തന്നിൽനടന്നാൻപട്ടക്കളുമായുദാ-
 യന്തന്തിവരനെചത്തുസ്തപത്രപന-
 ഞ്ഞോന്നുമുൾക്കൊണ്ടുചങ്ങാതിമാരോടും
 ചെന്നായമുറപ്പിച്ചിന്നുപട്ടക്കൾപുൽ-
 തിന്നുനന്നായുതടങ്ങുകുളിക്കുമ്പോൾ
 വന്നുപരന്നോർളംബെയിലേലുയാൻ
 മന്ദംതമസ്സുഗോപാലന്മാരെയും
 പന്നഗനായകനാകിയകാളിയൻ
 തന്നധിവാസിതമായമറൊറ്റഭേ-
 നിദ്രിതമായവിവാഹിതകുലങ്ങളാൽ
 അന്നോമാലുകോൾക്കുടിച്ചീടിനാർ.
 കന്നുകിടാങ്ങളുംചെന്നഗാധസംഗ-
 കന്നജലംനകന്നാഹന്തജീവനും
 ചെന്നതയാപിരിഞ്ഞൊക്കെനിരക്കലേ
 മന്നിടുന്നതാൽവീണാരോടുകേവലം
 തത്രതദനചരാചരചാതുനാം
 ഉത്തമശ്ലോകനദാക്കൊന്നിമ്ബലൻ
 കൃഷ്ണൻകിടന്നുശാന്തവതച-
 തുണ്ണിയൊഴിഞ്ഞുവിവർജിച്ചുകി-
 പുഷ്പതാമരപ്രഭവ്നവനാന്തര-
 ശില്പങ്ങൾകണ്ടുകണ്ടാമന്ദസുതന്മാൻ
 കട്ടമലസാതെപോന്നുവന്നങ്ങതി

തുഷ്ടാകനത്തെഴുന്നള്ളിനോക്കുവിയെഴും
മുത്തുനിരക്കെക്കിടക്കുസഖികളും
ഈതൃതികസമരോസംഭവംകാഞ്ചയാൽ
ചെറുപാരിഭ്രമമുള്ളിപ്പുണ്ടായതു
തെറ്റൊന്നടക്കിമുണരുകാരണൻ
ചുറ്റുമിഴന്നുദീപ്യക്ഷണക്കൊണ്ടുതാൻ
പററിനോക്കിപ്പുറമാത്മംഗ്രഹിച്ചുടൻ
ചുറ്റുംനടന്നുവാമേക്ഷണത്തന്നില-
ങ്ങുററസുധാവിന്ദുതുകിക്കടാക്കിച്ചു
മുറുമുറങ്ങിക്കിടന്നവൻപിന്നോ-
ട്ടുററുനൻപുറാഴ്ന്നീല്ലെന്നതുപോലെ
കുററൊഴിഞ്ഞെഴുന്നീറ്റാർവിഷജപാല
പാറിയെങ്ങിക്കിടന്നവരേവരും
ചിത്തംതളിഞ്ഞെവിലേശാൻമേവകീ-
പുത്രാന്തികേമതവീടിനാരിങ്ങനെ.
തത്രനിഷിദ്ധജലയായകാളിന്ദി
ശുദ്ധകീലാലയാക്കേണമെന്നുള്ളതു
കല്പിച്ചുവിവരജഗന്മയനീശപര-
ന്നപ്പന്നഗേന്ദ്രനാംകാളിയൻതന്നുടെ
ദർപ്പശമിപ്പിച്ചുഭക്തിവളമുണ്ടുടൻ
ഉല്പന്നമോദാലയേംകൊടുത്തുടൻ
പുതുജാതികളോടുകൂടെദൂത-
രെത്രയുംദൂരനീക്കിക്കളഞ്ഞങ്ങുസാ-
തൽപദേശംപരിസേവ്യമാക്കീടിനാ-
നാർപ്പുവിവെല്ലാക്കുമൊത്തവണ്ണമുദാ-
തൽക്കഥയേവംനിശമൃതൊഴുതതി-
ഭംഗ്യാനാപതിപിന്നെയുംചൊല്ലിനാൻ:—
“വിസ്തരിച്ചുനമസ്സോടുബാധാഗസ-
ന്നിദ്ധങ്ങളെല്ലാമൊഴിയുമാറിങ്ങനെ
വിത്രചരിത്രവിചാസങ്ങൾകാളിയ-
മദനമാദിമയചൊല്ലിത്തരണമേ!
ഏവംനരപതിചൊന്നുളവൻപഴം
ഭാവനയാത്രകന്താനമചൊല്ലിനാൻ.

കാളിയമദനം.

കാളിന്ദിയായസുഗ്രാതമുതന്നില-
ക്കാളിയൻജ്ഞാതികളോടുകൂടിപ്പുറാ-
കാലംവസിപ്പിച്ചുനായതുതകാണ്ടതി-
കാളകൂടമയമായനദീജലം
പാരംസരഞ്ഞുതിളച്ചുചുക്കഞ്ഞഴും
വാരിയതിങ്കലേറോളുന്നകാറ്റിനാൽ
തീരേയടുത്തുചൂഴുന്നതൃണങ്ങളും
കാരോവിധംലതാദൃങ്ങളുമൊക്കവേ
താതരളിതംഫലങ്ങളുംപിന്നമോറ,
വേരോടുകൂടിയുണങ്ങിപ്പുറങ്ങളുള്ള
പോലാപന്യാന്തരമേപുറമുറങ്ങളെ-
ല്ലേതംവിഷവലതാമനമുദിച്ചുപോയ”
മീതേപറക്കുന്നപക്കിങ്കളുംവിഷ-

വാതവരോനകീലാലസമുദയേ
ജീവൻപിരിഞ്ഞുവീണീട്ടുംജലാശയേ
മേവുന്നവയോപരയേണ്ടതില്ലല്ലോ
വേറേപറയുന്നതെന്തിനോരോന്നുതാൻ
നീരതിൽനിന്നഴുംമാരുതസംഗതി
ചേരുംചരാചരാദൃങ്ങളശേഷമ-
ങ്ങാരാൽനശിച്ചുകുടിദിവസംപ്രതി.
കേവലമേവംപലനാൾകഴിഞ്ഞങ്ങു
ദേവകീനന്ദനനായജഗന്മയൻ
ഗോവൃന്ദപാലനംചെയ്തുവിടേക്കുചെ-
ന്നവമാപത്തുകൾതീർത്തിരിക്കുവിയെഴും
ഭോഗീശയനനവിടെനിന്നല്ലൊഴേ
വേഗേനകാളിയനാമിവൻതന്നെത്താൻ
ദൂരെക്കളവനെനല്ലാവാസിപ്പുകൊ-
ണ്ടാത്രയമോദാൽതളിത്തുകളുത്തൊരു
നീലക്കടമ്പുനീല്ക്കുന്നതുകണ്ടതി-
ന്മേലാതുപാഞ്ഞുകരയേറിമെല്ലവേ
കാളിയൻതാൻവസിക്കുന്നവിടംകണ്ടു
കാളിന്ദിതന്നിൽമടിയാതെചാടിനാൻ.”
ചോദിച്ചിത്രശ്രുകനോടതുകേട്ടുപോ-
താദരപൂർവ്വകമാശ്രമഹരിപതി:—

“കാളകൂടമയവേഗാലടുത്തുള്ള
കാനനസംവൃതമൊക്കെനശിച്ചുപോയ”
കേവലമെന്നല്ലോമുന്നമർത്ഥമെയ്തി-
തീവണ്ണമെളകടമ്പുനീണീട്ടുവാൻ?”
“ശ്രീശ്രുകൻതാനുംചിരിച്ചുചൊന്നാ”നവ-
കാശമതിനറണ്ടുകേളെടോഭൂപതേ!
പണ്ടുവിനതാമലൻപന്നഗാന്തക-
നിന്ദൽതൻമാതാവിനാതുതീർത്തിട്ടുവാൻ
ചന്തമേറാതിദിവംപ്രവേശിച്ചതു-
തന്തമെന്നിയുകൊണ്ടുപോയെന്നാൻ,
കുഞ്ഞതീത്തുകോപാൽതൻപുരോളവി-
കണ്ടുകടമ്പതിന്മേലിരുന്ന്ിടിനാൻ.
കമ്പംകലനംകലരംതുള്ളുവവി.
ണമ്പോടതിന്മേലൊഴുകിനിരന്തരം
സംപ്രതിമേന്മേലതുകൊണ്ടതിന്നൊരു
തുമ്പമണയാപ്തതിന്നൊരുകാരണം;
പിമ്പൊരുകാലമമ്പോടതൃതാത്മകൻ
തൻപദാഭോരുഹസ്സർശമുണ്ടായ്തരം
ബന്ധമതുകൊണ്ടുമുണ്ടക്കടമ്പിന
സന്താപമേതുമില്ലാത്തമഹീപതേ!
ബന്ധുവായുള്ളഭഗവാനരവിന്ദ-
ബന്ധുസുതയിലാജാമുചാട്ടംവിയെഴും
ചെന്നൊൻഗിരിന്ദ്രൻമഹാമേരുതാനുട-
നംസ്സേയിൽവീഴ്വത്രപോലെവീണീടിനാൻ.
കീഴ്മേൽമറിഞ്ഞിതുകാളിന്ദിവാരിയും
സാമാന്യമെന്നേയുന്നിതങ്ങൊളവും.

കാളിയന്തന്നെടകാമിനിമാരെടും
 മേളമിയന്നഹിബാലഗണ്യത്തെടും
 കൂടിക്കൂടുന്നനേരമെന്നോന്നിതെ-
 ന്നാൽപിടിച്ചുപോയിച്ചതിവിഭ്രമം
 തേടിപ്പുസരിച്ചുഴന്നുളളിത്തറ-
 ചുടകിടുകിടുന്നതെന്തെങ്ങിനാൻ.
 പാമുമിണ്ണാൻവിഷ്ണുമതുപൊഴു-
 തായുഷകാപമിയന്നൊതകാളിയൻ.
 നിരിൽമുഴുകിക്കിടന്നുപൊല്പിടിനാൻ
 അരഭോധനതെന്നാലയസീരേനി?
 പ്രാണമയമൊടില്ലായയോ? അപ്പു-
 മാനംകുറഞ്ഞിങ്ങുവന്നുചാടിപ്പോൻ?
 ചാകയെന്നുള്ളതൊഴുത്തുടന്നുങ്ങുനി.
 പോകേണമെന്നുനിന്നെയ്ക്കാലമാനസേ"
 ഏവംചപലകളായുള്ളവാക്കുക-
 ലേറെറ്റുറഞ്ഞുകോപിച്ചുവന്നുങ്ങളും
 പാരതൈപൊങ്ങിപ്പുനേരത്തുനാസികാ-
 മാതതമേറുപാരംതരികനുജലം.
 ദാരിദ്ര്യനീതേനികനവൻനോക്കിനാൽ
 ദൂരവേകാണായിനാരായണനേയും.
 മേളമിയന്നുള്ളമേലകവാരിയിൽ
 നീളവേപാരംതുടിച്ചുനീളുന്നതും
 കീഴിലൊത്തനീവണ്ണമിവിടവ-
 ന്നാഴിയിന്നീരിതൊട്ടിലതിന്നിന്നു
 ചാരംചെറിയൊത്തബാഹിവാൻ
 ധീരതയോടുകൂടിയതുപാഞ്ഞൊരു
 പോരായ്മയോടുമണങ്ങുൾസഹസ്രവും
 നേരേയെടുത്തുത്താനതിവിദൂരം;
 സിംഹികതന്നെടന്നുനന്നാകിയ
 രാഹുരൊക്കുന്നെക്കണ്ടുക്കുടവണ്ണം.
 താരാർകുടനിജപാണിയുതളത്താൽ
 അയ്യയമോദംതലോടിനിന്നുള്ള-
 ചാതകഴലിശതന്മേൽമടിയാതെ
 ഓലാനനാംകാളിയനോരോന്നുരംശിച്ചാൻ.
 പുതുമതിന്നൊരുപീഡയില്ലായ്മയാൽ
 ഏറെയടുത്തുടൻപിന്നെയുംമേൽക്കുമേൽ
 മമ്മങ്ങൾതോറുംകുടിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ
 നിർമ്മലനായൊരുനന്ദനയനെ.
 കന്മഷമ്പാക്കുതോന്നമല്ലോതെളി-
 ണ്ണെന്മന്നപക്ഷേപോഴ്ചോകാഞ്ഞു.
 ഉണ്ണിയെമസ്സുകംകൊണ്ടടിച്ച്ടിനാൻ
 തിണ്ണമടുത്തുപുറടിനാൻപിന്നെയും
 കണ്ണനടയുടൻകാളിയൻപുറിയ-
 ചുണ്ണമകണ്ടോരുഗോപാമിയാമതം
 പുണ്യമിയന്നുള്ളഗോക്കളമൊക്കവേ
 കണ്ണനിർത്തുകിനാൻമായാമയങ്ങളും.
 അന്നേരമവാടിതന്നിമോരോവിധം

ദുർന്നിമിത്തങ്ങൾകാണായിപലതരം.
 നന്ദനിടത്തുതുടതോടനയനവും
 നന്നായിരച്ചുതുടങ്ങിനിന്നതരം.
 നന്ദവിചാസനിക്കന്യഭാഗങ്ങളും
 നന്നായിരച്ചിലകമ്പാഴുതങ്ങൾ
 കണ്ണനിർവാത്തുതോഴീജനത്തോടഥ
 ചൊന്നാടംകുഞ്ഞുകുഞ്ഞുയരൊടുമുത-
 "പുണ്യകനിന്നവെയിന്നേരമൻപൊട്ടു
 ചെങ്ങുസചകളുമായിപന്നാനല്ല.
 പന്നവരവതിന്നെവൈപിടവാൻ
 അന്യംപുനരൊതകാരണമെന്നയ്യോ!
 മദേസ്സുതംപുണ്ടസുന്ദരവക്ത്രാ-
 ഖിന്ദമെൻമുന്നിമാമുദകാണാസുതാൽ
 ഉള്ളിൽവരന്നുഴൽചൊല്ലാവതല്ലമ-
 ററുള്ളമൃഗന്നുമാഴ്ചിടിനാൻനന്ദനം
 കന്നുകിടാങ്ങളുമേലുവന്നങ്ങളിൽ
 ചെന്നുകടന്നുമുള്ളാനുക്കത്തിലല്ലി?
 കന്ദരവാസീമുഗേരുന്നിനാദമാ-
 കർമ്മപിറച്ചുമോഹിച്ചുവീണിലല്ലി?
 പണ്ണിച്ചുപ്പുങ്ങൾപറിപ്പൊന്നൊരുവെട്ടു
 ചെന്നമരമേറിനിന്നുവീണിലല്ലി?
 വമ്പുലമുന്നിലകപ്പെട്ടുസംഭരി-
 ചുവന്നൊല്ലിലവഞ്ഞുപോയിലല്ലി?
 പിള്ളരുമാഴ്ചിടിപെട്ടഭിമാനിച്ചു
 തല്ലിമയങ്ങിയുള്ളുള്ളുമായിലല്ലി?
 ഉള്ളകറികളുംചോറുമാറിതിനി-
 കുള്ളഴൽപെട്ടകൂടായ്ചമഞ്ഞുവിഭോ!
 മക്കൾതന്നിക്കൊന്നമില്ലായിലെപ്പെട്ടും
 ഭൂമിയിരിക്കായന്നായുതമീശധര!
 പെറുവെത്തുകാർപാറംപണിതുലഭം
 മററാരുമില്ലൊരാധാരമോത്തൊലയ്യോ!
 ചിത്തേചിചാരിക്കുപുത്രസ്വത്തികൾ
 ഇത്രപരിഭ്രമിക്കുന്നവരാരുള്ള.
 ദുഃഖിച്ചതിന്നൊരുപാത്രമായെന്നനം
 വൃഗംപുസവിയാഞ്ഞൊപ്പുണ്ടെൻനട.
 പെറുചെറിയവനെക്കണ്ടനാൾമുത-
 പൂറുതുടങ്ങിയഭൂലംമരിപ്പോളം
 പാറവിട്ടുപോയിടുകയില്ലതു
 പുററുംകുമാരനെക്കിട്ടുകിമീശധര!
 ഒട്ടുമടുത്തുവന്നിലെന്മകുപതു-
 കട്ടികളാമുകൾകടുതില്ലെങ്ങുമേ.
 മൽപ്രയാതൻകഴൽനാടുംകേട്ടതി-
 ല്ലില്ലാഴിനിക്കിനിമയന്നുവരീശധര!
 എന്തെന്തതോഴീവഴാജൻമമാമമ്മൻ?
 അന്തരാവൈകളുന്മവേനോറും
 കാളിദാതന്നിലിടങ്ങിനീതുംവിധാ
 കാളിയൻചുറിലവഞ്ഞുപോയിലല്ലി?

ബാലക" നെന്നവർചൊന്നുവെട്ടു-
മൂലവെരയ്ക്കുന്നെന്നശരീരിതൻ
വാക്കുകൾപോട്ടുകേൾക്കാൻ ചമഞ്ഞതു
നീക്കമൊഴിഞ്ഞുറപ്പിച്ചുപരിഭ്രമാൽ,
തെറ്റൊന്നുണ്ടുചാടിപ്പുറപ്പെട്ട
ചുറ്റമിയന്നയശോഭയുംനന്ദനം
മററുള്ളഗോപാലവൃദ്ധതംബാലതം
ചുറ്റുംചുറ്റുന്നഗോപാലനാവശ്യം
സതരംരാമനമൊക്കെനടന്നു
വളവെരിവെപ്പുംകണ്ടിതെറ്റവും.
ചുമ്പീലവനചുമ്പെറുതോന്നീപുന-
തർത്താരിലത്തമുഴുത്തതെല്ലാക്കുമേ.
കൃഷ്ണനടമഹിമാനമറിഞ്ഞൊരു
വിഷ്ണുശയനഭാരൻബലഭരതം;
“ചിത്തമുപേന്ദുനൊട്ടുചുരുക്കവി-
നത്തവെൻകൃഷ്ണനസിദ്ധിക്കയില്ലതു
വിശ്വസിച്ച്വിൻമടചമശ്രേണികൾ;
അയ്യോ!വിവരതപകാട്ടുതതാതമേ.
ശത്രുസന്ദരാത്തതിനായൊണ്ടമിയിൽ
ഉത്തവിച്ചുള്ളവനെനടസോദരൻ,
വിഷ്ണുമവനസിദ്ധിക്കയില്ലേതുമേ
ചിത്തേധരിപ്പി” നെന്നാൻബലഭരതം.
പത്മവിലോചനൻതൻചുവടുള്ളിപ്പു-
ള്ളത്തൽചുരുക്കിനോക്കിപ്പുനരങ്ങവർ
പെട്ടെന്നുചെന്നുകാളിന്ദിയിൽത്തഴൽ-
പ്പെട്ടുകരഞ്ഞുഴച്ചുനോരുഗോപാല
വഴുത്തതുപശുവദത്തെയുംകണ്ടു
ഗർഭമുദസ്സുപാരത്തോടുയരോദയും
അക്ഷിബലങ്ങൾതുടച്ചുകുറഞ്ഞാൽ
അക്ഷണമത്തൽമുഴുത്തുചൊല്ലിടിനാൾ:-
“ബാലകന്മാര!മനോരമനെന്നമൻ
നീലമുകിൽവണ്ണനെങ്ങുപോയാനയ്യോ!
പാരതെചൊല്ലുവിനാരോമല്ലുന്നിതൻ
ചാരുതിരൂപംകാണാത്തുസങ്കടം
പാരമിനി” കെന്നുകേട്ടുള്ളബാലന്മാർ
ഏറെക്കരഞ്ഞുതുടങ്ങിനാരാകവാൽ.
“എന്തെന്തിതയ്യോ!മമാത്മജനാഷിയ
ചെന്നാമരക്കണ്ണനെച്ചൊതാനയ്യോ!
പുഞ്ചിരികൊണ്ടുവിളങ്ങുമുഖാംബുജം
ചെഞ്ചമേ ഞാനിനിക്കാണമനോദൈവമേ?
ചൊല്ലുവൻചൊല്ലുവിനണ്ണികളേ!മമ
കല്യാണശീലനാമുണ്ണിയെങ്ങാനയ്യോ!”
വല്ലവിമാതമെല്ലാവരുമിങ്ങനെ
ചൊല്ലിക്കേഞ്ഞുതുടങ്ങിനാർപിനെയും
വല്ലവിചൊല്ലുവാനണ്ണികളാക്കു-
ള്ളുലൽമുഴുക്കയാലെള്ളൊളവുംതഥാ.
ഉണ്ണിമനോരമ!കൃഷ്ണ!മമാത്മജ!

കണ്ണാ!കരമുകിൽവണ്ണ!കമാരക!
നിന്നടൽകാണാഞ്ഞെഴുന്നോരുസങ്കട-
മിന്നുപൊറുക്കാവതല്ല” പുനരിതി
കണ്ണീങ്ങിപ്പിഴുനമ്പനമ്മയും
ധന്യാംഗികളായഗോപീജനങ്ങളും
തണ്ണപരവശപ്പെട്ടതൊഴിച്ചുപ-
ട്ടുണ്ണിയെന്നോക്കിനാരെങ്ങുമേനീളവേ.
അന്നേരമൊട്ടകലത്തുകാളിന്ദിയിൽ
നിന്നൊരുകാളിയൻതന്നാൽനിബലനായ്
കണ്ണനെക്കണ്ടുനടേതിലുമേറിയ
രന്നുമുഴുത്തയരോദയുംനന്ദനം
“അയ്യോമകനെ!ചരിച്ചിതോത്തങ്ങളേ!
നീയെന്നുചൊല്ലിക്കരഞ്ഞെങ്ങുമെന്നാൻ
പഞ്ചുപ്പിടിപ്പരിനായ്ക്കൊണ്ടുറോടു
സൂര്യസൂര്യലാമാറുചാടിടവാൻ
കയ്യമ്പരത്തിയോടുവൊഴുതച്ചുത
ശയ്യാഭഗൻബലഭരതംകൂടവേ
തെറ്റൊന്നുചെന്നുമുല്ലക്കുചൊല്ലിടിനാൻ;-
“പറവിവരതപകാട്ടുതതാതമേ.
നില്പിനടങ്ങിയൊരിത്തരിനോമെ-
ന്നല്ലവനേതന്നാകൃഷ്ണസങ്കടം!
സിദ്ധിക്കയില്ലതാത്തെന്തിനമാനസം
കത്തിയെരിഞ്ഞതൽതേടുന്നസന്തതം”
ഇതരംബലഭരൻചെന്നുതേട്ടു-
പ്പുറത്താരിൽനന്ദനോത്താൻഗർഭവാണികൾ
വിഭ്രമംകുറച്ചിടിനാനൊട്ടുതാൻ
സുഭവാമുള്ളയരോദതാൻപിന്നെയും
ഭൂപെപരവർകൾക്കൊണ്ടുനില്ലാത്തു
ചിക്കറെച്ചെന്നുപിടിച്ച്ചിതരാമനം
തമ്മിലുരുമ്മിട്ടൊരാവതില്ലായ്യാൽ
അമ്മായവാനരികത്തവളുനിന്നാൾ.
ചെമ്മുമ്പനരികുഴപ്പങ്ങൾകണ്ടതി-
നിമ്ബലനാഷിയനന്ദതനയനം
വൈകരതില്ലോളിനാനോട്ടുതാൻകളി-
ചെയ്ത,മത്യാപരാധീനരായത്രയും
മാഴ്ചിത്തമനോബലക്കർത്തനാതിരുക
പോകേണമെന്നുനിനച്ചുമായാമയൻ
ചുറ്റിക്കിടന്നൊരുകാളിയൻതന്നെവേ-
റററുകൊൾവാൻകഴിവില്ലാത്തുതൽക്ഷണം
ഭക്ഷിപ്പതിനട്ടത്തോരമാൻതന്നുടെ
വക്ത്രാസ്യത്തിലതുച്ചുമാന്മുനമേ
വിസ്തൃതാകരംവളന്നുതോപെതാൻ
ചന്ദ്രയുമേററവളന്നുതുടങ്ങിനാൻ.
ചക്ഷുശ്രവോനന്ധാധീശനാംകാളിയൻ
തൽക്ഷണംതന്നടൽപൊട്ടുമെന്നോത്തമ
ചുറ്റുമഴിഞ്ഞുപന്നങ്ങൾപാരത്തിയ-
ങ്ങറമില്ലാതൊരുകോപാമുഴുക്കയാൽ

കുച്ഛ്വന്നഭാവപരമമഴ്ത്തതത്രയും
മഹത്വപരമമതേജോമയനായ
ഭക്തപ്രിയൻപദാംഭോരുഹമാനസ-
പഞ്ചമാധിച്ഛവദിച്ചുതരം
സ്തുതപാലയിച്ഛമിച്ഛമണീശപരൻ.
കൃതപാപരാധങ്ങളൊക്കെക്ഷമിക്കെന്നു
മതപാനമസ്തരിച്ചീടിനാനാവോളം.
അപ്പോഴവനുടൊഴുമാരാകിയ
സപ്തവധുക്കളുംവ്യക്തംബപും
ചിത്താകലതയാപോന്നുവന്നേററമു-
ള്ളത്തൽച്ചുഴുത്തുകേപ്രിയൻതന്നുടെ
തൃക്കാലിനകളിൽവീണനമസ്തരി-
ച്ചുനൂനപ്രശാദപാവയേതിദൃതം
ഭവച്ചുചിച്ഛകണ്ണിത്താമിപ്പിച്ചു
വ്യഗ്രിച്ചുപാരംകരഞ്ഞുതുടങ്ങിനാർ:-
“നിത്യമിഹങ്ങർപാദംജവത്തിങ്കൽ
അത്യന്തമന്യുപായുള്ളതവപദ-
യുമവിലോകനത്തിനുള്ളവകാര-
മിക്കാലമുണ്ടായ്ചമഞ്ഞതത്രച്ചുതം!
വിഷ്ണുവിമുക്തമുന്മാരേ!തമപ്പത്രേ!
ജിഹ്വസഹജ!ജയജയസന്തതം
തുളാനമസ്തേനമോനമോദൈവമേ!
സത്യസ്വരൂപ!സർവ്വതന്നേതേനമഃ
ഭക്തജനമനോദല്പ്തനാമാവിന്ദ്ര-
മൊക്കെത്തളിവോടകറിക്കളവൊത
തൃക്കാൽസരോജരേണുക്കൾധരിപ്പതി-
ന്നിത്താവെത്തൊപ്പുസ്തമിവെന്നു
പദമക്ഷണ!ഞങ്ങളുളമറിഞ്ഞതി-
ല്ലത്തരംതേമാറായതൻവൈഭവം.
സച്ചാനന്ദയത്തിൽനിന്നുചതുപാപമ-
ന്നെപ്പുത്തമുണ്ടുചാല്പന്നതെന്നാലതിൻ
മുഖ്യവെല്ലാക്കണ്ടുകാർപാണൊരു
ശുദ്ധക്രിയചെയ്തതെറിഞ്ഞീലല്ലോ.
മുഷ്ടനായതിടുഷ്ടനാകിയോ-
രിക്കാളിയൻപ്രിയൻഭത്താവിവെന്നേനി
വിശ്വപരോ!പരിവിശ്രമിപ്പിച്ചതു
നിശ്ചയമോക്ഷിവയോഗ്രമല്ലൊട്ടമേ.
ദല്പമൊഴിച്ചുതന്നിടുള്ളവാരം-
ക്ഷിപ്തനിന്നുടെശീലമെന്നാകയാൽ
ശല്യമായിപ്പോഴനഗ്രഹിച്ചീടുവാൻ
അപ്പംവക്രമുണ്ടാകരുതേതുമേ.
മുക്കണ്ണയംപാരമോപ്പിയമിന്ദ്രനം
ഭക്തികൊണ്ടുള്ളതെളുത്തമുനികളും
പശുഭീഭഗവതിതാനുംവൃതങ്ങളും
ലക്ഷണമാണ്വേദാന്താംഗവിദ്യയും
നിത്യമനോപചിച്ചുകാണാതിരിക്കുന്ന
സത്യസ്വരൂപനാംതപച്ചരണപന്തം

മത്സരാദിപ്രഭോഷംകവനോരിവൻ
മസ്തകത്തിങ്കൽവിളങ്ങുമാറായല്ലോ,
ജല്ലോശിതീന്മീതേമഹാശക്തിനിയന്നു
പഞ്ചാവയാപത്രേ!വേണ്ടതുമൈവമേ!
കുച്ഛ്വ!കുച്ഛ്വ!പ്രശോപാഹിനമോസ്തേ
വിഷ്ണുവിമുക്തമുന്മാരേ!നമോസ്തേ!
സതപരജസ്തമോഭേദരൂപാത്മനേ
ശക്തിയുക്തപ്രഭോ!നിത്യംനമോസ്തേ!
സർവ്വസതപാതഗ്തതായനമോനമഃ
സർവ്വതാകൃതേ!നാഥിനമോസ്തേ
സർവ്വതാകാരണ!തൃപ്തതേനമഃ
സർവ്വവീര്യംകരായപ്രണവാരമനേ
സർവാദിമല്യാവസാനായതേനമഃ
സച്ചാനന്ദമുദീനാംമനോരതനമഃ
സർവ്വപണ്ണസ്വരൂപാത്മനേതേനമഃ
സർവ്വതോദയരേതവേതേനമഃ
സർവ്വഗുല്ഫരിപാലന!തേനമഃ
സർവ്വസർവ്വൈസ്തസനാതന!തേനമഃ
സർവ്വപണ്ണസ്വരൂപാത്മനേതേനമഃ
സർവ്വകാലാവകാശായനമോനമഃ
സർവ്വതമസന്നിധിസംസ്ഥിതായപ്രഭോ!
സർവ്വതമസർവ്വൈസ്തസനാത്മനമഃ
നാരായണ!നരകാരേ!നരാധിപ!
നാരാദിപ്രമുഖാരാധിതാംശ്വരേ
കാരുണ്യവാരിന്ദോ!കാമദാനപ്രഭോ!
നീരഭവണ്ണ!നിരാകുല?ദൈവമേ!
ഗോവിന്ദ!ഗോപാലവംശാധിപാത്മജ!
ഭഗവാനുസംധാ!ഭഗവയുപത്രേ!
ദേവകീസുനോ!വസുദേവനന്ദന!
ഭഗവദഭവ!പ്രഭോ!പദാമിനോപ്യന്തപര
നിന്മഹാമായാവലാസമനികൾ
അംജയനേതുപാഞ്ചമൈവകാലപും
ചിന്മയരൂപ!ചിന്തിച്ചുകണ്ടോളമി-
ങ്ങുമോഷമോടിയാവതല്ലാക്കുമേ.
ജംഗമജംഗമാന്യതികളൊക്കെയും
മംഗമഭവതാവ്യപ്തനോത്പ
നന്ദനജാതികളാകുന്നതുജഗ-
നന്ദിനിയാകുന്നമയാഭഗവതി
തന്നുടെമാനസാനന്ദകരനായ
നിന്നുടെസന്നിധിയെന്നിനളവനപരം
നിമ്മിച്ചുനില്ക്കുന്നവിശ്വപരമജ്ഞാതപ്രതി-
ബിംബിതനായതിൽമുന്നവിധംഭവാൻ
ചിന്മയ!സർവ്വപ്രഭാവതമകവനോരമോ
ജനിനാമന്തഗ്തതാത്മരൂപങ്ങളിൽ
കർമ്മനാമാധാരരൂപഭേദനസ-
ത്യനിഷ്ഠാഗ്തഗ്തമാശ്വാതന്മഹി-
മാനപ്രഭാവായശാന്തായനിമ്ല

നാമപ്രമാണാപിനാതശാസ്ത്രം
വന്ദമാനമൃഗതമാർന്നുപുന-
രിയുനിവുപ്രശാന്തോന്മീഷാത്മാക്കളിൽ
സന്ദർശനായനീനിമിത്തംനാമവിൽ
മിമിസ്രപ്രതിമയന്നിന്നാണവീടെഴും
തപനഹിമാനമശാന്തങ്ങളിൽപ്രതി
കുറച്ചായോന്നതമസ്സംസ്കൃതങ്ങളായ്
വനശൃട്ടനതന്നപ്രിയങ്ങളിൽ
പിന്നെജ്ജ്വലാങ്കുരപംകുറന്നംസദാ
ന്നിന്നതിൽമുന്നോതപ്രിയന്താവക-
മെന്നതുകാരണമായശാന്തങ്ങളാം
തദപിപരീതങ്ങളായ്തമദ്യേഷേ
ശത്രുതപുംതമ്മിലുണ്ടാകുന്നമല്ലോ.
അപ്പോൾമുണരേപിനങ്ങളെപ്പോരിച്ചു
സല്ലമാനാരെയുംധർമ്മമുറയും
രക്ഷിച്ചുവേണ്ടുവളർന്നുനടന്നുവാൻ
ഇക്ഷിതിയിങ്കൽനീയന്നോരോവിധം
വർത്തമാനപ്രഭേദത്താവവതരി-
ച്ചതമപ്യുത്ഭവനാംഭവാനപാരം
നിഗ്രഹനാഗ്രഹംചെയ്തതായിൽമ-
ററിപ്രജകൾക്കൊരധാരമെന്തിശ്ചര!
കൃഷ്ണനായിപ്പോൾവസുദേവമന്ദിരേ
തൃണയാവനവതീണ്ണനായീദരം
ഭൂമിജനമനോഭൂമിശമിപ്പിച്ചു
ശിഷ്ടജനങ്ങൾതന്നിപ്പുപ്രനോയ
ചിസ്തപത്രപ്രഭോ!നിമഹിമാനമി
ങ്ങുത്താരിലേതുമാറിത്താക്കുകവുമാൻ
ധിമാരമുൾക്കൊണ്ടുവിശൈലകവന്ദുമാം
തൃപ്താഭിന്നകർമ്മഭവാനന്തിദംശിപ്ര
ചിത്തകാരിന്ദ്രമോത്തോളമതുഗ്രമാ-
യെത്തുമഹാമൃഗകുന്താവിവർദ്ദധം.
തപൽപ്രഭാവപ്രകാരങ്ങളത്രേയത്രം
ജഗ്ജ്ജ്ഞാനെന്തിയാഞ്ഞപിലേശ്വര!
വിജ്ഞാനമൂർത്തിമാനാംഭവാനോസാ-
രജ്ഞാനിഹൈവചെയ്യാരപരാധങ്ങൾ
സംബ്രണയാനമുക്കുള്ളവാനെന്നത-
ങ്ങുൾക്കൊണ്ടുനന്നായ്കുചിച്ഛത്രഭേണമേ!
സപ്തകലാധിപനാമിവനെയും
ഭൂപകലന്നതെല്ലേതമകലവേ
സതപരംനീക്കിക്കളഞ്ഞെന്നല്ലതാ-
യത്രേഭവിച്ചതായംകരുണാനീധേ!
കർമ്മനാമിപൻതന്നുടെയീവനാം
ഇക്കാലമെങ്ങുൾക്കരുണനതഭേണമേ!
നിഗ്രഹനാഗ്രഹംകാരണനാംഭവൻ
ഉൾക്കുന്നിപോടനഗ്രഹിക്കേണമേ
മാനന്ദാധാരമിവനൊഴിഞ്ഞാതമി-
ല്ലറവരാമടിയങ്ങൾക്കുഭവമേ!

രക്ഷിതാവായനീങ്ങേണ്ടേയംപരി-
രക്ഷിച്ചുകൊൾകയെന്നിത്രാഭ്യുതരം
ഗർഭഗതവാചാപരഞ്ഞുസ്സതിച്ചു-
ങ്ങുൾക്കുന്നിപുറന്നമസ്സതിച്ചുമാ-
നസ്സാണുവിശ്വാമുസ്സുവയുക്കും
പുത്രസമുഹവുമൊത്തരോചുടും
ഭക്തവളർന്നിന്നിത്വമത്വച്ചുകൊ-
ണ്ടെയ്യുമേററം നമസ്സന്നിപിതവേ!
കൃഷ്ണനരോഷചരാചരഭേരികൻ
ഉണ്ണേതരംശുഭലോകവന്നീശ്വരൻ
സച്ചിന്ദയൻസനകാഭിഭിസ്സേവിതൻ
അമൃതനന്തകാരാതിനിവേവിതൻ
വിശ്വംഭരൻവിവാദാങ്കുരനാഭയൻ
വിശ്വംസദാകമവാമയാവസ്സുമാൻ
നിത്യൻനിതപമൻനിഷ്പുളൻനിഷ്പ്രിയൻ
സത്യസ്വരൂപൻസനാതനവ്യയൻ
നിഷ്പുളൻനിരാതകൻനിരാശ്രയൻ
നിഷ്പ്രിയനപ്രിയൻനിമിത്തംനിമിത്തൻ
പത്മേഷണൻപത്മനാഭൻപരാപരൻ
ചന്ദ്രപ്രിയൻഭവേഷണൻഭവേഷണൻ
സർവ്വമാൻസർവ്വമാൻസകലേശ്വരൻ
സതപരജസ്സമോഭേദചിഹ്നാത്മകൻ
വിഭവനംപത്മംഭരൻവിവിശ്വകൻ
വിദ്യാവിനോദനാഥായനന്തസംഗ്രഹൻ
ഭക്തപ്രിയൻവനമാലിപീതാഞ്ചരൻ
മുക്തിപ്രദൻപരമാത്മാപരൻപുമാൻ
ചക്ഷുശ്രവണകവാന്തകഭക്തനൻ
ചക്ഷുശ്രവേദശയനൻസനാതനൻ
ചക്ഷുശ്രവാനന്ദശ്രവണാശാധിതൻ
ചക്ഷുശ്രവണകലാച്ഛിതനാഭയൻ
ശക്താജൻശരശ്ചക്രനിഭാനനൻ
ചക്രാധ്യയൻശരണാഗതവത്സലൻ
വൃഷ്ടികലത്തിൽപിറന്നശോചാനപയേ
വർണ്ണചിഹ്നങ്ങൾമറച്ചുനിൽക്കുന്നവൻ
തൽക്കണേനതത്പ്രവൃത്തിനിവർത്തനൻ
അക്ഷിത്രവോധിപമസ്സേകേനീനതി
വിദ്യതമിത്രാത്മജയിലഗാധമായ്
എത്രയുമതുചുമായതോയാശയേ
ചെട്ടെനചാടിനിന്നീടിനാൻകാളിയ-
ന്നൊട്ടുപരിശ്രമപുംകറഞ്ഞുതടാ-
തത്രപുനരൊരുവണ്ണമവനുടെ
ചിത്തപുമിദ്രിയവണ്ണമകല്ലവേ
സ്വസ്ഥനായ്ചമഞ്ഞാശ്വസിച്ഛോര-
വൃത്തമപ്യുത്ഭവനാകിയനാഥനെ.
തല്ലരോഭാഭേതെളിഞ്ഞുകണ്ടാദരാൽ
ഉല്ലന്നമോദാൽതൊഴുതചാല്പീടിനാൻ:-
“നാഥ!ശോഭിന!നരകാരിഭവമേ!

പക്ഷിഗുണമുപിപ്പാക്കുന്നതുസഭാദി
 നിഷ്കൃപയാപുനക്കുന്നതുമെന്നുടെ
 ചിത്തസന്ദേഹമൊഴിയുമാറൊക്കവേ
 വൃത്താനന്തമൻപോടാർചെയ്യവേണമേ!”
 കൃഷ്ണശിഷ്യോത്തമനാകിയമാമുനി
 വിഷ്ണുരാതനചൊല്ലിടിനാനെങ്കിലോ
 “മുനംധരാതലത്തിങ്കലാറികളെ -
 പുന്നഗാരാതിതാനാട്ടിപ്പിടിച്ചുടൻ
 തിന്നൊടുക്കുന്നതുകണ്ടുനാഗാനന്ദം
 പിന്നരായണിച്ചുചിന്തിച്ചുകല്പിച്ചു
 ശത്രുനിവസതിപുരഭിന്നംതോറും
 അത്യന്തമങ്ങോരോരുത്തനവനുടെ
 ഭക്ഷണമാവതുകക്കൈന്നിങ്ങിനെ
 ദുഃഖമോടുകൂടിചിന്തിച്ചുകല്പിച്ചിതു
 കൃതപാപലനാർകഴിഞ്ഞോരനന്തരം
 ഓത്തുവിചാരിച്ചുകല്പിച്ചുപിന്നെയും
 “പദ്മിനിക്കുതോറുംമുക്കൊരുവൻ
 ഉച്ചിയിച്ചുള്ള പ്രവൃത്തമാക്കുവാനുതകുന്ന
 സർവ്വലോകതന്ത്രംതന്നെവിചാരിച്ചാൽ
 സർവ്വലോകനന്ദനാകുന്നതുകീഴെ.
 ജീവവിധോഗനമുക്കവനാചിനി-
 ശ്വേദവംഭവനമുടയ്ക്കുന്നിന്ന”നീദം
 കല്പിച്ചുറച്ചൊതുക്കുമുഖേയവർ
 ഉൾപ്പെട്ടിപ്പുണ്ടാക്കുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ
 മുഹൂർത്തനാകിയകാളിയന്നതി-
 ശ്വേദനെന്നുള്ളൊരുചിന്തമെത്തിനാൽ
 തന്റെവത്തോടുകൂടിക്കൊണ്ടുതന്നെ
 വിഷ്ണുവാറാനെക്കൊടുക്കുകല്ലെന്നല്ല
 മറ്റൊന്നിങ്കളവന്നതുകുന്നതും
 മുററിവളന്നുധിക്കാരമുഴക്കയാൽ
 തെറ്റൊന്നതാൽഭജിച്ചീടുമവസ്ഥകൾ
 കുറമില്ലാതെസുപന്നനിത്തുടൻ
 കോപിച്ചുവന്നതൊന്നു ശുവധിപ്പനെ-
 നോവമുറച്ചുടുക്കുന്നവഗേരുന്ന
 ദുഃഖവരുന്നതുകണ്ടൊരുകാളിയൻ
 വീരോടുതൻറൊന്നാർക്കുസഹസ്രവും
 നേരേയെടുത്തുത്താനതിവിദൂതം
 പാരമ്യമുണ്ടാരുകോപനതാർക്കുനും
 പാരതന്നേരേചെറുത്തുവതെന്നാത
 മാതൃഭക്ഷണക്കണ്ടുചിങ്ങനെ-
 ത്താവിയടിചാൻചിറകടിയേറവൻ
 ആവോളംഗന്തമുറച്ചുനവൻ
 പാരമ്യമുണ്ടാരുകോപനതാർക്കുനും
 നാവാളമങ്ങുതന്നെപ്പിടിക്കാൻ-
 കാളിന്ദിതന്നിലവിടേക്കുവീക്ഷ-
 കാലൻവരാത്തതിൻമുഖവുംകേൾക്കണീ!
 മുന്നമൊരുടിനംസഭാദിയാകിയ

ധന്യതപോധനൻചെന്നുകാളിന്ദിയിൽ
 നിന്നുകല്പിച്ചുതുസന്ധ്യയുപദിച്ചു
 കണ്ണമടച്ചുപിടിച്ചുനില്ക്കുകയോ
 അഞ്ചരമാറ്റേണസഞ്ചരിച്ചിടീനോ-
 രഞ്ചഗാധിപനത്രപോയ്ച്ചെന്നുടൻ
 മന്യങ്ങളിലൊന്നുകൊത്തിയെടുത്തതി-
 മുഖ്യതപോധനൻതന്നെവിഗ്രഹം
 പുഷ്പരവിന്ദുക്കൾമന്യപിടിക്കയാൽ
 കൈത്തെറിച്ചുനന്തതുകണ്ടുറോ!
 ചിത്തകോപംകലർത്തമനാകിയും
 ഇതമതികൂടിച്ചുള്ള വൻതാനിനി
 ഇസ്ഥലത്തിങ്കൽവന്നിടുകിലൊഴേ
 പത്തുനൂറ്റാണ്ടിമരിക്കുന്നശാപവും
 പതികുലേഭനെയ്യെടുത്തുസഭാദി;
 തൽസ്ഥലത്തിങ്കലായ്ക്കുന്നിതുകാളിയൻ.
 പുത്രരാദികളൊക്കെയുതകേട്ടു
 തത്രവന്നൊത്തിരുന്നാർപലകാലവും.
 അങ്ങനെയുള്ള വൻതന്നെനാരായണൻ
 അങ്ങരമണകത്തിങ്കലാക്കിടിനാൻ.
 പിന്നെയുഗത്തുചോലകനാകിയ
 നന്ദാത്മജൻദയനാനന്ദസുന്ദരൻ
 പിന്നതയല്ലാമൊഴിച്ചുയച്ചീടുമ
 പുന്നഗജാതികളൊന്നിച്ചുനൽകിന
 രത്താരണങ്ങൾകൊണ്ടുവിളങ്ങിന
 ലക്ഷ്മീപതിമിഹിരാർക്കശോഭയാ
 വന്നുനിലുന്നതുകണ്ടുഗോപാലരും
 ചെന്നുചങ്ങാതിമാർകിയബാലരും
 സുന്ദരിമാരായഗോപീജനങ്ങളും
 മന്ദമന്ദംപുണർന്നിടിനാരുണ്ണിയ.
 നന്ദനംചെന്നുപുണർന്നുത്താനനാ-
 നന്ദംബുജംനകൻശ്രുകണ്ടളാൽ
 നന്ദനത്തന്നെക്കൊണ്ടുനന്ദന-
 നന്ദിച്ചുമുഖംനിമുക്കുന്നതിന്ദിനാൻ.
 ധന്യാഞ്ചലിയായരോഹിണിതാനമ-
 ങ്ങന നമോദനചെന്നുപുൽകീടിനാൻ.
 നന്ദവിലാസിനിതന്നെയച്ചുന-
 നന്ദിച്ചുനന്ദനക്കണ്ടുസർവ്വജനൻ
 പന്നഗമുഖമാംപുണ്ണകളൊക്കെവി-
 ച്ചിന്നമാമ്മാറുപുണർന്നുതന്നിനാൻ.
 പിന്നെക്കരങ്ങളുംചേർത്തുപിടിച്ചവൻ
 നിന്നുവിളങ്ങുന്നനേരംപയ്യക്കളും
 ചെട്ടെന്നുചെന്നുചുഴന്നുഗോവിന്ദനെ
 ഉറ്റിപ്പിടിക്കൊണ്ടുപുണർന്നുപുണർന്നുടൻ
 പുഷ്പപ്രമോദനരോമാഞ്ചരൂപികൾ
 മുട്ടിനാർനക്കിനാർഗന്ധിച്ചുതഞ്ചിനാർ
 തൽക്ഷണവിനാശിതംതുകണ്ടിടിനാൻ
 കൃഷ്ണകണ്ണിസുഖിച്ചിതല്ലാവാൻ.

നന്ദനീനാശംഭവിച്ചുനാലുന്ന
 നന്ദനാലോപദേശത്താഴ്ത്തുവീച്ചുപെയ്തു
 നന്ദിച്ചുതന്നകമേറിയശോഭയും
 വന്നോരപായങ്ങളോളത്തുക്കുഞ്ഞുവാർ
 നന്ദിച്ചുസൂത്രനുംപോയുറഞ്ഞീടിനാൻ.
 നന്ദനംനന്ദനർരഥമുണ്ണന്മാരും
 കന്നുകിടങ്ങളുംഗോപാലവൃന്ദവും
 മന്നവ!കാളിന്ദിതീരേശ്വരേണവേ
 ഒന്നിച്ചുവാണക്ഷത്തുണ്ണാവിശ്രാന്തരായ്
 മന്ദിച്ചുറങ്ങുന്നനേരംഭാവാനലൻ
 വന്നുചൂഴ്ന്നതുകണ്ടുപരിഭ്രമി-
 ച്ചൊന്നിച്ചുനന്ദാത്മജനോടുചൊല്ലിനാർ:—
 “കൃഷ്ണ!കൃഷ്ണ!മഹാബലരോ!ബലഭദ്ര!
 കൃഷ്ണ!കൃപാലയ!കാരുണ്യനാരിയേ!
 മായാമയ!കൃഷ്ണ!നാരായണ!വിഷ്ണോ!
 മായാമയ!തേ!പാഹിപാഹി!നമോനമഃ
 കൃഷ്ണവർത്താവിഹരക്ഷിപ്രതിൻമുമ്പേ
 കൃഷ്ണ!നീയെന്നിയേരക്ഷിച്ചതാരരോ!”
 ഏവംപറയുന്നനന്ദാദിവാക്കിനാൽ
 ദേവകീനന്ദനൻയോഗേശമുത്തിമാൻ
 ആദ്യന്തമില്ലാതനന്തശക്ത്യാത്മകൻ
 ആദ്യൻപ്രകൃതിഭിന്നൻപരനീശപരൻ
 ഐശ്വര്യകൃത്തമനലമുഖൻജഗ-
 ദീശപരനപ്പോൾവിഴുങ്ങിനാനഗിയെ.
 ആശ്ചര്യചേതസാമേളിച്ചുഗോക്ഷല-
 മീശപരനോടുഷസ്സികലൈതമിച്ചു
 ചെന്നുവുമ്പേസ്സാനകമർദ്ദികൾമറ്റും
 അന്നപാനാദിയുംചെയ്യുവാഴുന്നനാൾ.

ഭട്ടമവസ്സനം.

ശ്രീപുരാങ്കാലപുറന്നുവലിച്ചിത-
 ണ്ടുപ്ലവങ്ങൾകൊണ്ടുപൊറഞ്ഞിതുമേദിനി
 നിജജരവാരിനിനാദംകുറഞ്ഞിതു
 നിജജലമായിനദീതടാകാദികൾ
 മോഹസഞ്ചാരംകുറഞ്ഞുപമഞ്ഞിതു
 കേകികൾമന്ദതകൊണ്ടുമാഴ്ച്ചുതലോം;
 പന്മകൾവാർകുമുദാദിപുണ്യങ്ങൾ
 അപ്പമായ് ഷർപ്പദഹംസവിനോഭവും
 ജല്ലിച്ചിരുന്നങ്ങനേകവിധശ്രീപു-
 കല്പനകാലമതുംപാത്രതകാഞ്ചിലോ
 ചിച്ചുമാനാകിയനാരായണൻപരൻ
 ഉല്പവാക്ഷൻനിജചങ്ങാതിമാതമായ്
 കത്തുവന്ദാവിനംപുഷ്പമളിക്കത്താ-
 ലവൃന്ദസന്തകാലംപൊഴുവയാസ്സനം
 നന്ദാത്മജൻനർമുത്തിമാൻ ശപരൻ
 രന്നടേസോഭനോടുമൊതമിച്ചു
 വൃന്ദാവനശോഭകണ്ടതിമാശുപ-
 ണെഭാനിച്ചുപുണ്യങ്ങളെല്ലാമിറങ്ങാൻ

കാരോതരുമുള്ളമാലകുംബന്ധിച്ചും
 ചാരുതരംവട്ടമിട്ടുകളിക്കയും
 കാടക്കുഴൽകൊമ്പുകാളങ്ങൾമേളിച്ചു
 ചാടിയുമോടിയുമൊട്ടുചാഞ്ചാടിയും
 കൂടിനിരൂപിച്ചുരഥമുണ്ണാദികൾ
 ഇഴടേഴുന്നേരപടകളിച്ചീടുവാൻ
 ഏവംവിഭാഗിച്ചുനിന്നുമാലപക്ഷ-
 ഭാവംനടിച്ചുപടകളിച്ചീടിനാൻ.
 പവ്തംതന്നിടതോറുംനടികളിൽ
 ഉവ്വിയിൽനല്ലസിക്താസ്ഥലത്തിലും
 തത്രതത്രെവപശ്രുക്കളെമേച്ചുടൻ
 മിത്രാത്മജയിലിറങ്ങിജലംകാട്ടി
 നിലുനന്നേരത്തുകേൾക്കുകോമണവ!
 ചിരിക്കുന്നവർശപഥംപറഞ്ഞീടിനാൻ.
 തല്ലിൽമടങ്ങുന്നവനെടുത്തിടണം
 തല്ലിൽജയിച്ചവൻതന്നെമടിയാതെ
 ഏവംപറഞ്ഞിരിക്കുംവിധൗഭവോന്താം
 ദേവാനിയായപ്രലംബൻമഹാസുരൻ
 ഗോപാലവേഷാധരിച്ചുവന്നുപുഷ്പ
 ഗോപാലബാലകന്മാരോടൊതമിച്ചു
 ചെന്നുകളിക്കുന്നനേരംപ്രലംബനെ
 നന്ദാത്മജന്മാരിത്തരുവഴിപോലെ
 ഗോകുലവൃന്ദവുംമേച്ചുഭാണീകര-
 നാമവടമൂലേചെന്നിതെല്ലാവരും.
 പിന്നെയുംനിന്നുപടകളിക്കുംവിധൗ
 നന്ദജന്തനെജ്ജയിച്ചശ്രീഭാമാവും
 ഭദ്രസേനൻജയിച്ചാൻവൃഷഭംബല-
 ഭദ്രനംബെന്നാൻപ്രഭുബാസുരബലം.
 നന്ദാത്മജൻതാനെടുത്തശ്രീഭാമാനും
 ഉന്നതൻഭദ്രസേനൻവൃഷഭാപ്യനെ
 പിന്നെപ്രലംബനെടുത്തുബലഭദ്രം
 നന്ദാത്മജനെപഞ്ചിക്കതുകയാൽ
 ഭൂധരൻതന്നെധരിച്ചുപ്രയാസേന
 ബോധഹീനൻഗമിച്ചീടിനാൻവ്യാമനി-
 ദീമമാദാനവരൂപംപ്രകാശിച്ചു
 കാമപാലൻകണ്ടുചെറുഭയപ്പെട്ടു
 നേരേപരമാത്മമോളുതബലഭദ്രൻ
 പാരംതവിതനായ് ഭാനവൻതൻതല
 മേലേകരംകൊണ്ടടിച്ചുതകത്തതൽ-
 ഷാലത്തുറ്റുപ്പുറൻറജീവനംവേർപെട്ടു
 ചാരത്തിൽപെർത്തുറവീഴുന്നപോൽവീണ-
 പോരനെക്കണ്ടുഗോപാലബാലാനന്ദം
 പാരംഭയപ്പെട്ടുവിസ്മയിച്ചീടിനാൻ.
 നാരായണനുംപ്രസാദിച്ചിതേറ്റവും
 പാപിപ്രലംബൻമരിക്കതുകാണുകയാൽ
 താപഹീനംഭവസംഹമൊതമിച്ചു
 കല്പതപ്പു മൗലംവർദ്ധിച്ചിരുന്നവനും

ചല്ലമാനഗ്രന്ഥന്തൻപ്രസാദാത്മമായ്
 ബാലകന്മാർരാമനെച്ചുഴന്നുവരും
 അലിംഗനംചെയ്യുകുന്നമൊന്നിച്ചു
 പൈക്കളെനോക്കിനാർക്കണ്ടീലതോറും
 കക്കവേചെന്നുമാറാതുന്നകാനനം
 പുക്കതറിയാത്തുഗാഢഭവാനന്ദനം
 കക്കനോക്കിയുറവിതൃപ്തപത്മനാഭനം
 അക്ഷവിമോഹനംകണ്ടുപട്ടുകലം
 അക്ഷിക്കകത്തുകാണാഞ്ഞൊച്ചുകേട്ടുടൻ
 തല്ലുവേണക്കൊണ്ടുപുറന്നാമങ്ങൾ
 കക്കക്രമേണവിളിച്ചുവരുത്തിനാൻ.
 അല്ലൊഴുതഗിഹ്വാരംവളഞ്ഞുജ്ജ്വലി-
 ചൊല്ലുമെത്തുന്നതുകണ്ടുഗോപാലതം
 കൂണുകൂണിപ്രഭോ!രാമ!മഹാബാഹുരോ!
 ഇക്ഷണംഭസ്മമാംനാമെന്നനിണ്ണയം.
 കണ്ടീലയോവെണിപ്പുഴുവളഞ്ഞതു
 പണ്ടേതിലേറുച്ചുമുണ്ടുദഹനനം
 മണ്ടുചാനമൊരേടത്തൊഴിവില്ലിഹ
 കൊണ്ടുതീർപ്പുപ്രശ്നരഹിതച്ചുകൊള്ളുക.
 നിങ്ങളിരുവരുമെന്നിയെന്താശ്രയം
 മംഗലമുന്തേ!ശരണംനമോസ്തുതേ.
 ഏവംപറയുന്നവാക്കുകൾകേട്ടൊരു
 ഗോവിന്ദനപ്പോളതർചെയ്തുവേഗേന
 ഞാൻപറയുന്നതുകേൾപ്പിനെല്ലാവരും
 കമ്പമെന്തേകുണ്ഡച്ചുനിന്നീടുവിൻ!
 പിന്നെമിഴിപ്പതിന്നുംപറഞ്ഞീടാമി"-
 തെന്നതുകേട്ടുചെയ്തുഗോപാലതം;
 യോഗേശനാകിയനാരായണൻപരൻ
 യോഗിഗുല്യാനതച്ചുൽപാണൻശിഖൻ
 കൊണ്ടുതീർപ്പുപ്രശ്നരഹിതച്ചുകൊണ്ടുചാനയും
 പണ്ടേതുപോലെചെയ്താൻബ്രഹ്മാദിദൈവം.
 കണ്ണുതറപ്പിനെനാൻകൂണുന്നനേരം
 കണ്ണുതറന്നവർനോക്കുന്നനേരത്തു
 വഹ്നിയിെക്കണ്ടീലവിടെയവരപ്പോൾ
 നന്നനെന്നത്രയുമോർത്തുകണ്ടോളവും.
 മൂന്നംപ്രലംബൻമരിച്ചുദശിയതും
 നന്ദാമജൻനന്നല്ലനാരായണൻ
 എന്നൊരുസംശയംപുണ്യഗോപാലതം
 സായാഹ്നകാലേകുമാരതംരാമനം-
 മായിജ്ജനാട്ടുനൻവേണത്രംഗാദികൾ
 മോഷിച്ചുമേളിച്ചുചെല്ലുന്നനേരത്തു
 തോഷണഗോപീജനങ്ങളു മൊക്കവേ
 ഗോവിന്ദഭർഗ്ഗനംകണ്ടുതുറന്നു
 യാദിദാനദേനസാകംവസിചിതു.
 അന്നുഗോപാലകുമാർപറഞ്ഞീടിനാർ
 നന്ദാമജനഗ്നിതന്നെകക്ഷിച്ചതും
 ദിനപൻതന്നെമൺവെച്ചിട്ടുവന്നതും

അന്നദമോട്ടുകേട്ടോരുനദാദികൾ.
 രാമകൂണുമാർസുരവരന്മാരെന്നും
 അമോദമോട്ടുമാനിച്ചുവസിചിതു.
 കഷ്ടധിസമ്പന്നമുഖികൾഭവം
 വർഷകാലംവന്നുവിട്ടുതുറകൾപൊങ്ങി.
 അവ്യക്തമായിരിക്കുംപരബ്രഹ്മണി
 സുപ്രകാശമാംത്രിഗുണങ്ങളുതുപോലെ
 നിർമ്മലാത്മാസഗുണചരായപോലെയും
 കർമ്മജാലൈരൂദ്ധാവാദികൾപോലെയും
 കാർമ്മോലമാലകളുരുവിട്ടുങ്ങിനെ
 നിർമ്മലാകാശപരന്നപമഞ്ഞിതു.
 സൂര്യേന്ദുതാരകശോഭകൾമന്ദിച്ചു
 കൂരമാംവായുവുംവീഴിതുമേല്ക്കുമേൽ.
 പ്രാണഭയംവരുമാറങ്ങിടികളും
 കാണായിഹോരാമായുള്ളവർഷങ്ങളും
 കാടിനുമായിക്കിടന്നൊരുമേടിനി
 കാടിനുമേന്മയെച്ചെളിയായ് ചമഞ്ഞിതു
 സസ്യസന്ധുണ്ണയാജ്ഞാധരിതിയും
 കണ്യങ്ങൾക്കുക്കിടവിട്ടിട്ടുള്ളിച്ചിതു
 വൃക്ഷവതാദികളൊക്കെത്തളന്നത്ര
 തൽക്ഷണംകർഷകന്മാരേറെമോദിച്ചു
 കാമുതപസിക്കൾതൽപ്പലംസിദ്ധിച്ചു
 സൗമ്യമർവണ്ണതെളിഞ്ഞിതചരങ്ങൾ.
 പാപപാപങ്ങളികളാലേകലിയുഗേ
 ശോഭിക്കയില്ലവേദങ്ങളുതുപോലെ
 മൗനംകലനംകിടന്നമണ്ഡുകങ്ങൾ
 അന്നദമോട്ടുപോഷങ്ങൾതുടങ്ങിനാർ.
 അന്താർമൈനകർമ്മങ്ങൾകഴിച്ചതി
 സപാതജ്ജ്വാലാപാതമോഷിപ്പുതുപോലെ
 ശുഭ്രതോയങ്ങളുശുഭ്രതോയങ്ങളും
 ഏതായുംതമ്മിൽകലനംകൊണ്ടങ്ങിനെ
 ചിത്രമണിമാദിവിട്ടുകൾപോലെയും
 ചിത്രപടത്തിലൊലുന്നങ്ങൾപോലെയും
 മുഖ്യനടികൾസംഗംകൊണ്ടുദധിയും
 വിപ്രാതമുത്തപിരിച്ചുങ്കൾപൊങ്ങിയും
 ചിത്തേപരിപാകമില്ലാതയോഗിക്കു
 ചിത്തത്തിൽമോഹങ്ങൾവെച്ചിട്ടുതുപോലെ
 ഗവിച്ചുമോഹങ്ങൾവർഷിച്ചുകൊണ്ടു
 പാപപ്രവൃത്തികളുതുമിളകീല
 നിത്യമുക്തന്മാക്കുളതുവെന്നുള്ളൊരു-
 ചിത്തഭ്രമമുള്ളിലില്ലാത്തതുപോലെ
 മാർഗ്ഗങ്ങൾസഞ്ചാരപോരായ്തന്നെകൊണ്ടു
 മാർഗ്ഗമറിവതിന്നുണ്ടായിസംശയം
 വിദ്യാനിരതശീലന്മാർക്കനാരതം
 അഭ്യാസമില്ലാത്തീൽവന്നപോരസംശയം
 മോഹങ്ങളുറവുപോഞ്ഞുഗതിക്കയാൽ
 അകലവിട്ടുത്തതിവിടങ്ങിപ്പുന്ന

പി

പിന്നെയുമുള്ള ചരിച്ച ന്യമോമങ്ങളിൽ
ചെന്നുവെച്ചിടുന്നു; പൂർണ്ണനിയമപ്രകാരം
ചാർച്ചയ്ക്കുകയും ചെയ്തവർക്കു മേൽ
ദുഷണം ചെയ്തുള്ളിട്ടുണ്ടെന്നു പോലെ
കൂടിനാദികളുടേ സേതുവണ്ണിച്ചു
തോട്ടംപുഴകളുമൊന്നായൊലിക്കുന്നു;
ജ്യോതിസ്വയംബ്രഹ്മസന്നിധിമായയാ-
ജാതഭൂതാംശബ്രഹ്മാണയാവരണത്താൽ
സർവ്വഭേദഹൃദിയാദൃങ്ങളിൽ മരണനായ്
ജീവനായ് ജന്മമരണസംയുക്തനായ്
കേവലം തത്ത്വം ജ്യോതിസ്വരൂപനായ്
മേവുന്ന പോലെ വിധുമോമവസ്ഥനായ്
മോചിച്ചു ശോഭിച്ചു പിന്നെയും പിന്നെയും
വർഷസന്യാദികളാൽ സമൃദ്ധിപൂർവ്വ
പോഷകയായിച്ചമഞ്ഞിരുമേടിനി.
മൃഗങ്ങളും മനുഷ്യരും പാപമർദ്ദാക്കളും
ഉണ്ണുമൊഴിഞ്ഞൊരുവർഷകാലത്തെയും
കണ്ടു സുഖിച്ചു തിവർഷമേറ്റുകൊണ്ടു
കണ്ഠതയെന്നിയെകാനനം പൂക്കുടൻ
നല്ലഗുഹയ്ക്കു കമ്പുകൊഴുംകനി
നല്ലമുഖങ്ങൾക്കു പ്രോണമെന്തിവ
ഭക്ഷിച്ചു തൃപ്തനായി ജരോരവിയിൽ
ശിക്ഷയാലെന്നുകരകൊണ്ടുനം ചെയ്തു
വൃന്ദാവനം വർഷകാലമുഴുപ്പതി
തന്നെ വഴിപോലെ പൂജിച്ചു തോഷിച്ചു
ഇങ്ങിനെകാനനശോഭകൾക്കുണ്ടുവർ
മങ്ങാതെ സായാഹ്നകാലം പ്രായുപകു
പിന്നെയും പിന്നെയുമിങ്ങിനെകാനനം
ചെന്നു പോന്നു വർഷകാലം കഴിഞ്ഞിതു.
കാരണമാവരബ്രഹ്മപ്രകാശത്തിൽ
ആരോപഭൂതചരാചരലോകങ്ങൾ
കാരണകാലമായ് തേങ്ങാറിയിരിപ്പതു
നേരേ പരമാത്മമോർത്തിയുന്നേരം
ആകാശമാർഗ്ഗത്തു വായിമേവുന്ന
മോമങ്ങൾ പോലെ ജ്വൽശരീരാദികൾ
നേരല്ലിവനശ്വകമയെന്നാസ്തിയാം
നാരായണൻ നിമ്ബലാത്മാവരബ്രഹ്മം
നിത്യമിത്ഥം വിചാരിച്ചതെളിഞ്ഞുണ്-
ന്നത്തമയോഗിതൻ ചിത്തമതു പോലെ
ചാരുതരമാംശരല്ലാലപ്പുംവന്നു
പാരംതെളിഞ്ഞു വിളങ്ങി ഗഗനവും;
താരങ്ങളോടുംതെളിഞ്ഞിതു ചന്ദ്രനും
പാരംതെളിഞ്ഞു വിളങ്ങി ദിവകരൻ
നാരായണൻ ഗോപവൈതങ്ങളോടൊത്തു
വാരബ്രതിനടക്കുമ്പോൾ ഗഗനവും
തോയമടങ്ങി നില്ക്കെട്ടിതന്നേരം
തോയമരുക്കളേതു മറഞ്ഞീല

മായയാലായസ്സുപോകുന്നതു പോലെ
വായു ചുംഭമോളീയിരുക്കുന്നിനാൻ.
പമ്പങ്ങൾ പോയിട്ടുണ്ടിതു മേടിനി
പഞ്ചജമാദി കസുമങ്ങൾ വെലിച്ചു
നിർജ്ജ്വരമാരികളേറ്റം കരഞ്ഞതി
സ്വച്ഛമായ് തൽക്കാലം ഭാഗമിച്ചിട്ടു.
സൂര്യകളേവരം നീതിവാക്യങ്ങളാൽ
കാരണാത്മാവിലടങ്ങുന്നതു പോലെ
ഭൂതലം രാജാപുത്രനാടെ ശിക്ഷയാ
ഭീതിദന്ത്യങ്ങളാലില്ലാതെ പോലെയും
ശീതോഷ്ണതുല്യം ശരൽക്കാലമാകയാൽ
ചേതസി സുഖ്യമായ് സർവ്വജനങ്ങൾക്കും
മേടിനി വല്ലഭനാനന്ദചേതസാ
ശോഭനരാമനോടും സഖിത്വമായ്
കാമദൻ തോകുലം മേട്ടുവൃന്ദാവനേ
ആമോദമോടുകൂടി വിളിച്ചിടീനാൻ.
നോക്കുകാമിനി മാരതുകേൾക്കയാൽ
ഗോകുലമന്ദിരേണിന ചെന്നാരവർ
ശോകഭാവേന മടനമാലേഖ്യന്മാർ
പീലിയോടും നല്ലകാർകുന്തപ്പുംകെട്ടി
ബാലമുഖം മൃദുമന്ദരസാധ്യം
നല്ലവനമാലകളുമണിഞ്ഞതി
കല്യാണരൂപൻ കരത്തിൽ കഴുവുമായ്
മെല്ലെപ്പുതുക്കുമായ് നടന്നിട്ടു
മല്ലറിവോ ചന്നതെന്നെപ്പിടിക്കത്താ
തെല്ലം വസിപ്പാണൊരുത്തർക്കുതോന്നുമോ?
കണ്ണുകൾക്കുള്ള ഫലം വേണമെങ്കിലോ
കണ്ണുനൊക്കണൊരുതവൻ ചൊല്ലുക
കാനനവാസികൾ നേത്രമലങ്ങളെ
കാനനേകുണ്ണനെക്കണ്ടു സാധിക്കുന്നു.
സ്വർല്ലോകനാരികൾക്കു സാധിക്കുന്നി-
തില്ലൊരു സംശയം തെല്ലമതിന്നിഹ
നല്ലതുണമലമുഖമുഖങ്ങളും
നല്ലപ്പുഷ്പങ്ങൾ തളിർമുഖങ്ങളും
സ്വച്ഛങ്ങളാം കന്ദരങ്ങൾ ശിലകളും
ഇച്ഛിച്ചു പോലെ കൊടുത്തു വൃന്ദാവനം.
വെച്ചു പൂജിക്കുന്നു കൃഷ്ണനെ നീത്യം
നിശ്ചലഭാഗ്യമായ് നൃണുവൃന്ദാവനം;
കാട്ടിലിരിക്കുന്ന കാട്ടാളനാരികൾ
ശ്രോവരാം കൃഷ്ണരാമന്മാരുടെ നല്ല
കാല്പോടി വാരിക്കുചങ്ങൾ തോറ്റു ചേർത്തു
സ്വാത്മനിമാരതാപങ്ങളൊഴിക്കുന്നു.
ഏതവനങ്ങു സഭാകൃഷ്ണരൂപം
ങ്ങാവോളമോർത്തു ഭജിക്കുന്നു ഗോപികൾ
യോഗമഹാവൈഭവം പരമാനന്ദ-
യോഗസാദ്ധ്യം വർഷാലമറികെടോ!
കേൾക്കുവാൻ കഴിയാത്തു കേട്ടു

നോക്കിനിന്നാർത്തപ്രദാതികൾതന്നാതെ
 യാത്രാദിവസംവെട്ടിത്തുറന്നുക്കളം
 ആദ്യൻകഴുപ്പനെനിശ്ചലമായിതു.
 ദേവമനുഷ്യശൃംഗമായിപണികൾ
 ഏവരുമൊന്നിച്ചിതെന്നപറയേണ്ടു.
 മായാമയൻമായയാലിപ്രപഞ്ചങ്ങൾ
 കായഭേദേനതാനിച്ചുകളിച്ചവൻ
 നാദവിദ്യാതീതനാത്മാപരൻകൃഷ്ണൻ
 നാദഭേദേനമോഹിപ്പിച്ചതുമൊരു
 കായ്സാധുപാതന്നയാമെന്നപിന്തിച്ചു
 ശബരിപാദംഗമിപ്പണയെന്നാകിലും
 നില്ക്കവെല്ലാമേറ്റമതകവാദി

ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ വേഷനാദത്തെക്കേട്ടു.
 ഗോപന്മാരും പട്ടക്കൂട്ടം വന്നുചേരുന്നത്.

മുഖ്യമാസേനല്ലഗോപകൾമാരികൾ
 കാളിന്ദിതന്നിൻകളിപ്പാഴിപൊലെ
 കാളിന്ദിയാദേവിയെപ്പൂജിപ്പതിനവർ
 മുത്തുകൊണ്ടുതരേവിതൃപംചമ
 ചുത്തമസ്ഥാനേപ്രതിഷ്ഠിച്ചുപുലിച്ചു
 മുഖപ്രവാളഫലതണ്ഡുലങ്ങളാൽ
 ഭക്തിയോടൊക്കെനിവേദിച്ചുപിന്നെയും
 ശ്രദ്ധപൂർവ്വങ്ങൾപൂജാദിപഞ്ചളാൽ
 എത്രയുംപൂജിച്ചുപ്രോസ്തുതിച്ചവർ
 കാത്രായനീ!മഹാമായേഭഗവതീ!
 അത്തിനാരോ!മഹാഭാഗിനൃപീശഭാരി!

സുന്ദരൻനന്ദാത്മജനോബ്ധപല്ലഭം
 നന്നായുതവതിന്നായ്യാദാദാഗ്രഹം
 തന്നീടവേണമതിന്നാമസ്സാരം.
 എന്നിങ്ങിനെയവർസേവിച്ചുദേവിയെ
 ദ്വിന്നരവിഷ്ണുഭക്തിച്ചുപോതമവ-
 രന്നാതനാദംനന്ദകുമാരവസാനത്തിൽ
 നല്ലൊരിളവെഴിമഹാശാസ്ത്രപോക്കി
 മല്ലാക്ഷിമാണാരുമിച്ഛതിനവർ
 തന്നുതന്നുടൈപ്പന്യങ്ങൾമാളിന്ദി
 തന്നുതെരിഞ്ഞുവെച്ചുവെച്ചിട്ടുടൻ
 ചെന്നുകാളിന്ദിയിൽനിന്നിങ്ങുപോയോ
 നന്ദജൻകാളിന്ദിതീർത്തുചെന്നിതു
 നല്ലാർകളിക്കുന്നതുകണ്ടുകേൾവൻ
 മെല്ലവേചേലകളെല്ലാമെടുത്തുടൻ
 ചെന്നുസീപേകരേറിയഗന്ധംഗല-
 ഞാനെന്നാനേകുകൾകെട്ടിശിഖകളിൽ
 അണ്ണാജനേതൻകഴൽവിളിച്ചിടിനാൻ
 അണ്ണസിനിന്നുകളിക്കുന്നഗോപകൾ
 കണ്ണനാടകുപ്പാഞ്ഞിത്തമ്പാവിട
 അണ്ണപ്പിൽനിന്നുകൊണ്ടുവന്നാരുടൻ
 നണ്ണനുംചേലനൽകാമെന്നുചുറ്റും
 എല്ലാവരുമൊരുമിച്ചുവന്നീടുമി
 വല്ലുപാദമിനിടക്കുന്നപോങ്ങിതു
 ഗോകുലനാഥജനായതികോമള-
 നാകുന്നനിത്യതുചെയ്തതയാഗ്യാദം.
 നിന്നുടൊസമർത്തങ്ങൾപോങ്ങിയൊന്ന-
 തൊന്നിനമല്ലെന്നതിപ്പുണ്യങ്ങൾക്കിട
 ഇന്നവണ്ണപറഞ്ഞുതെവസ്സുങ്ങൾനി
 തന്നതില്ലെങ്കിലൊന്നനോടതുവൻ!
 അച്ഛനറിഞ്ഞാലിനിക്കില്ലചേതമെ-
 ന്നച്ഛതവാക്കുകേട്ടോതഗോപീജനം
 അന്യോന്യമീക്ഷിച്ചുമന്ദമന്ദിനം
 നന്നായ്ക്കൊണ്ടുപൊത്തിവന്നിടിനാൻ.
 ചൊന്നാൻജഗന്മയൻചുറ്റുംകളിന്ദിയിൽ
 നിന്ദിച്ചുവസ്തുങ്ങൾകൂടാതെമീലകൾ
 ചെയ്തുപാതകമീശപറനിന്ദയ-
 ചെയ്തതിനഞ്ചവിചെയ്തുമേവ്വിടവൻ
 എന്നതുകേട്ടേകപാണിനാമുഖ് നി
 വന്ദിച്ചുവെച്ചുതൊഴുതുഗോപീജനം
 എന്നതുകണ്ടുപറഞ്ഞുജനാട്ടുനൻ
 ഒന്നുകൊണ്ടിടനെക്കുറ്റുന്നതാകിലോ
 അന്യകൾമറ്റുക്കൊന്നൊരോസ്ത്രധാരിയും
 എന്നാകയാലൊന്നുണ്ടുമുന്നെറുപ്പം
 വന്ദിച്ചുകൊള്ളേണമെന്നുമുകുന്ദനം
 ചൊന്നതുകേട്ടവർകൾമന്ദമന്ദനായ്
 പിന്നെയുംപിന്നെയുംകുറ്റുന്നതുകണ്ടു
 നന്ദിച്ചുപൂർണ്ണനാദിമിതന്നുട

തോപ ജനാവസ്ഥാപരരണം.

ഭിന്നമെന്നെയുള്ള ഭക്തിയെക്കൊണ്ടുകൊണ്ട്
 പിന്നെവസനങ്ങളെല്ലാംകൊടുത്തിട്ടു
 മല്ലവിലോചനൻതന്നോടവക്കൊരു
 തന്മൂലംപോലെയൊന്നാകയാലുള്ളപ്പോൾ
 വസ്ത്രങ്ങൾ മാത്രംപോലെയുള്ളപ്പോൾ
 ഇതിലോകംശരംപിടിച്ചതെന്നല്ലായ്ക്കൽ
 പാരമേശ്വരനാമുണ്ടവക്കെന്നറി-
 ബദ്ധ്യംതന്നെയാണെന്നായെന്നാൽചെയ്യാൻ:—
 നേരിട്ടാലോഭമിതിയാടെന്നെന്തോലല്ലവ-
 ക്കിട്ടിയുമുൾക്കിടന്നാൽചെയ്യാൻതാൻമുദാ
 ഭോഗത്തിനായ്ക്കൊണ്ടുസേവപുവക്കും
 യോഗവെത്തിട്ടുമേനന്നാൽകൊടുത്തിട്ട്
 ഭക്ത്യോദയവതിതന്നെന്തോലിട്ടിതി-
 നൊത്താമവംവരുമെന്നുകേട്ടേവരും.
 ചിത്തമോദനത്തൽഗുഹംപൂക്കുവർ
 കൈതവച്ചുത്തിവളരുന്നതുംപൊത്തു
 ചെയ്തസന്തോഷണചാണിതന്നാരിമാർ
 ദേവകീനന്ദനൻഭാഷയത്തോടുതൽ-
 സേവകന്മാരുമായ്സമമനമൊന്നിച്ചു
 വന്ദാവനംതന്നിരുട്ടുമ്പോൾസഞ്ചരി-
 ചുന്നതുകുഴപ്പമൊന്നിൽകൊണ്ടുചർ-
 ചെന്നെന്നാൽതൽപ്പായാകടകളിൽ
 ഇങ്ങിനെകൊണ്ടുതന്നെശ്രീഭാഗ്യ
 തന്നോടുപിന്നെച്ചുവരുമെന്നോടുമായ്

അന്യഗോപാലരോടുകൂടെചെയ്തിട്ടു
 നന്ദാജനനംകൊണ്ടിന്നായെന്നാൽ.
 കോനനവൃക്ഷജാലംകൊണ്ടിന്നേവരും
 ഭിന്നമോദനവർഷമിമാദകൾ
 ഏറ്റവുമലപത്രവൃക്ഷാദികൾ.
 പാരമേശ്വരപകാരാൽമൊന്നൊക്കെയും
 ഏറ്റവുമൊന്നിച്ചുതന്നെകൊണ്ടിന്നായ്
 തല്ലമ്പുണ്യഫലമീശപരേച്ചയാ
 തീക്ഷ്ണമാമക്കൻറശ്ശിയേച്ചൊതെന്നാ
 വൃക്ഷനിഴൽച്ചുരുമേറ്റനല്ലെന്നതും
 ചുരുക്കംതങ്ങൾഭവിച്ചെന്നാകിലും
 മിത്രമായന്യരൊക്കെകൂടുതൽ.
 പക്ഷിഗൃഹങ്ങൾവൃക്ഷങ്ങൾമുഖങ്ങളി-
 ണ്ടിക്ഷിതിയിൽവിശേഷമൊന്നൊക്കെയും
 രുപ്പിച്ചുദേവരോപകാരാൽമി-
 തല്ലെഴുതൽപുലംകൊണ്ടുമാത്രം.
 കാക്കിലോരോരപകാരമായേദിനീ
 പാക്കന്നാധർഭാനാൽമുക്തത്വമായ്;
 പ്രാണികളിൽപ്രധാനാത്മാക്കളായുള്ള
 മാനവകോപരായെ ഭക്തിപ്രേതമേ
 പ്രാണാത്മബുദ്ധിപരകൃത്യകർമ്മങ്ങളാൽ
 ത്രാണനംചെയ്തുകൊള്ളേണമതുത്തമം
 ഇതഥമതർക്കമയ്യഗോപാലോടൊന്നിച്ചു
 സതപരംകൃഷ്ണഗോപാലകുപ്യദൃഢം
 തൃഷ്ണയാചെയ്താമെന്നാൽമുഖത്തെത്തും
 തൃപ്തിവരുമാറ്റപാനാമയെയും
 ചിത്തമോദനകളിച്ചുകരയേറി
 മുക്തിപ്രദൻവന്നുപുക്കുന്നതാത്തമൻ.

വിപ്രപന്യാസഗ്രഹലീല.
 വിപ്രപന്യാസനിപുണൻകുരുതി-
 ക്കിട്ടുന്നഗോപാല വാമകന്മാരവർ
 ക്കുത്തുകൊണ്ടാത്തരായ്ചത്തുപോമിപ്പൊഴെ-
 ന്നോത്തുപറഞ്ഞുകുമാരകന്മാരിടം
 “കുരുതികുരുതിമൊന്നൊരൊമ്പരമിട്ടു!
 തൃഷ്ണവിശപ്പുംസഹിക്കരുതാക്കമേ.
 ഏവംഗിരംകേട്ടുദേവദേവൻപറൻ
 ദേവകീനന്ദനൻകാരുണ്യവാദി
 ഷരഭാവഹിനൻപശുർമ്മിവിരഹിതൻ
 ഉരുവനാശവഹിനനാൽകൊല്ല:—
 ഭക്തരാവപ്രതാപസ്തമിമാതമായ്
 സമുദാരംഭിട്ടിമിട്ടുണ്ടാക്കുവ
 യജ്ഞശാലയ്ക്കൽനമിച്ചുന്നമർമ്മിപ്പിൻ!
 അജ്ഞാനംചെയ്തതുംകേട്ടുപോതവിൻ”
 എന്നതുകേട്ടൊരുതോപാലബാലരും
 ചെന്നുവദിച്ചുചെന്നാരുവരോട്ഭിടം:—
 നേന്ദമന്മാർപട്ടവൃന്ദങ്ങളോടൊത്തു
 വന്നുപാക്കുന്നഗോപാലരുമായ്സനേ.

കഷ്ടതകൊണ്ടേററാതെ ചുരുക്കുണ്ടതി-
 നത്തമരാനിങ്ങു നാത്തരേണമേ?
 ഏവംഗിരംകേട്ടഭ്രസുരരാതമേ
 ചാരുഗോപാലരോടൊന്നുംപറഞ്ഞീല
 ബാലിശന്മാരവർകാലഭ്രമംകൊണ്ടു
 മൂലമറിയായുയരെലെന്നുണ്ടെടോ!
 ബാലകന്മാർചെന്നുകൃഷ്ണനോടിക്കഥ
 ചാലവേവേനാൽപാഞ്ഞതാനന്തരം
 ദേവദേവേശൻമുക്കുന്ദൻജനാർദ്ദനൻ
 ദേവകീസുരചിരിച്ചതർചെയ്തിതു
 മത്സപത്രപത്തെയുംധ്വാനിച്ചിരിക്കുന്ന
 മത്സരമില്ലാത്തസൽപതിമാരുടെ
 ചിത്തത്തിലേവംഗ്രഹിപ്പിക്കുന്നിങ്ങളെ.
 നാത്തമൻവാക്കുകേട്ടോരുഗോപാലരും
 ചെന്നുപറഞ്ഞതുകേട്ടുകേട്ടൊപ്പന-
 റൊന്നിച്ചുപതിമാർകൂടിപ്പറഞ്ഞു
 മാനസശ്രദ്ധിയോടനാദികളെടു-
 ത്താനയിക്കുമ്പോൾതട്ടത്തിതുവിപ്രതം.
 ആയതിന്നേതുമേനിനീലവർകളും
 മായാമയൻകൃഷ്ണസനിയൊഴെപ്പന്നവർ,
 കായാമലർപ്രഭവെല്ലുന്നിറഞ്ഞാടും
 ചായലാപിത്തരുംകൂടിബന്ധിച്ചതി
 രോദനമാതിലകോജ്ജ്വലഭംഗിയും
 സുന്ദരാപാംഗാനനാഭയുംനാസയും
 കുന്ദപുഷ്പപ്രഭവെല്ലുന്നദന്തയും
 ചെറുത്താളിപ്പന്താമർകണ്ഡലഗണ്ഡങ്ങൾ
 ചന്തെഴുവനമാലയുംമാലയും
 ചിതവസനവുംരതകാഞ്ചിമററും
 ലേതോവിമോഹനാതുപുരംഗിയും
 കങ്കണങ്ങൾവളരുന്നാഗ്രഹിയും
 പങ്കജംവേണുചുണ്ടകെകളിലെങ്കിലും
 തങ്കരമൊന്നശ്രീദാമാപുതനുടെ
 കന്ധരൈച്ചുഗോപാലരെനോക്കിയും
 യാമയാഗോരനാകൃഷ്ണനെക്കണ്ടൊരു
 യോഗിനിമാതികേട്ടൊമ്പന്നങ്ങിനാർ.
 നേത്രംസഫലംനമുക്കെന്നുചിന്തിച്ചു
 നേത്രനകൃഷ്ണനാതമകത്താക്കിനാർ.
 ചിന്തിച്ചിടുന്നു യഥേഷ്ടമല്ലാമവ-
 രതാമന്നിലഭിച്ചുതൃപോത്തമ!
 കാരണ്യമുത്തിയാകൃഷ്ണനങ്ങരണ-
 നാദികളാടുതമദന്ദാസാനപിതം
 മദംപറഞ്ഞു“സുഖമല്ലീയെല്ലാക്കും?
 മനിക്കത്തിലതിമുഖ്യംല്ലോനിങ്ങൾ.
 എന്നാലിതിയത്രാവാതേതുചൊല്ലുവിൻ!
 പന്നുടെഭർത്താപുത്രാദിസകലവും
 നന്നായുപേക്ഷിച്ചുചിത്തത്തലെന്നെയും
 വന്ദിച്ചുറപ്പിച്ചുകൊണ്ടുവഴിപോലെ

വന്നതുമൂലമതിതൃപ്തനായ്ഞാ-
 നന്നുമുപേക്ഷിച്ചുസേവിപ്പവർക്കെന്നും
 വന്നുകൊണ്ടുനസംസാരമുപാ-
 ഭക്തിയോടെന്നഭജിക്കുന്നവർക്കായ്തു
 മുക്തികൊടുക്കുമതിന്നില്ലസംശയം
 നല്ലതുമേന്മയ്ക്കിഷ്ടമേനിങ്ങൾക്കു
 കല്യാണഗാത്രിമാരേ!ഗമിച്ചീടുവിൻ
 യജ്ഞഭംഗംവരുത്തിടരുതെ”നാകേ-
 ട്വജ്ഞെല്ലാതവർചിന്താവിഷണ്ഡരായ്
 ചൊല്ലിനാർകൃഷ്ണ!കൃപാബ്ധേ!മനോഹര!
 മല്ലവിധലമാനചൊല്ലുതരിത്തരം
 തപസ്സാവകാരംപുനരംഗസംഗമം
 തപുദസ്സർവ്വേണമോർപ്പദമേതും.
 ഉൾപ്പെട്ടിടവത്രനാളുണ്ടതവരൂപ-
 ിപ്പൊക്കവധ്വാനിച്ചിറക്കുന്നങ്ങളൊ-
 ടില്ലോഴീവണ്ണംപറയാതെവേഗേന
 ചെല്ലാദംഭരമെങ്ങൾതൻമുഖ്നി
 ചില്ലമാനായനീവെച്ചുകൊള്ളണമേ!
 സർവ്വഗുണപ്രഭോ!സേവാഫലപ്രദ-
 ന്നിന്ദാഭംഭോരുഹസ്തർശനാബെങ്ങളെ
 യന്ത്യാടുപേക്ഷിച്ചുബന്ധുക്കളെങ്കിലോ
 തുവകമ്പങ്ങളെന്യേനിന്ദാമൂലേ
 തന്യോനേവസിച്ച് ഓമതേനല്ല.”
 ഏവംദചിമുവരനാരിമാർവാക്കുകേ-
 ട്വാവിമുദാഭക്തവത്സലൻചൊല്ലിനാൻ:-
 “എങ്കിലേദത്തമായോരുമനോഭക്തി
 തങ്കലുള്ളൊക്കത്താനുംപ്രിയനാമതു
 അന്യോന്യദംഗസംഗാതമാദികൾ
 എന്നിവരൊന്നവർതന്നിമുറന്നിടായം
 സർവ്വമെങ്കുവിരിക്കുന്നതാനുമാ-
 സ്സർവ്വത്തലമുക്കുന്നിതനിത്യമായ്
 ഏവമല്ലാപരമാത്മമിന്നിങ്ങൾ
 ഏവരുംപോയ്യജ്ഞവാദംപ്രവേശിക്ക”
 വന്ദിച്ചുപതിമാർകൃഷ്ണനെനാസം
 തന്നിലാക്കീട്ടവർശലപുക്കിടിനാർ
 യജ്ഞാധിപനായബ്രാഹ്മണൻതന്നുടെ
 യജ്ഞാധിപാംഗനകൃഷ്ണന്റെക്കാണാതെ
 യജ്ഞകർത്തെയുംഭ്രസുരന്തന്നുടെ
 യാജ്ഞയുംമൊടിഞ്ഞതാഞ്ഞവർപിന്നെ
 നാരായണനെസ്മരിച്ചുമരിച്ചുടൻ
 പാരാത്സൽഗതിമെന്നിതത്രയതം!
 കേശവൻതന്നുടെരണഗ്രഹണേന
 പാരാങ്ങൾതീർന്നുടൻമുക്തിലഭിക്കയാൽ
 മാധവനെസ്സദാപാദമനക്കമ്മടി
 സേവിപ്പവർക്കുതച്ചൊല്ലുണ്ടെന്നവ!
 ആരണനാരിമാർനൽകിനോരനേവും.
 പൂരണമായാദഭക്തിച്ചുതൃപ്തരായ്

ഗോവിന്ദരാമായ ബാലകന്മാരവർ
ഗോവുന്ദമോടേയും ചുക്കി തട്ടിനും
ലോകവിശുദ്ധി വരുത്തുവാൻ യാതൊരു
ലോകനാഥൻ മനുജാകൃതി കൈക്കൊണ്ടു
കാരോരോലിലകളി വണ്ണമൊക്കയും
നാരായണൻ പരൻ ചെയ്യുന്നമായായ.
അരണേന്ദ്രന്മാരൻ തെരുമുക്കു നെ-
ക്കാണനായ നാരായണനെ നന്നതും
അരണർ തമ്മിൽ പറഞ്ഞു തുടങ്ങിനാർ:—
“കാരണമെല്ലാറ്റിനും ജഗദ് ശപരൻ
നാരായണനായ കൃഷ്ണനിൽ കർമ്മങ്ങൾ
നേരേ സമർപ്പിക്കവേണമെല്ലാ വരും
മൂലം നിനയ്ക്കു ലോകസ്ഥിമെല്ലാം തെളി-
ഞ്ഞാലോ ഹര ലംഭം വേണ്ടതൊക്കെ വേണ്ടി ലഭ്യം.
കുന്ദ പാർവതികൾ മൂലമറിയാതെ
ജന്മങ്ങളേറെ നാൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നും
കേവലം വേദമുപാധാരികളാണെന്നും
സേവിച്ചിരുന്നെല്ലോ ഷഡ് വംശനിത
ശുദ്ധിയില്ലാത്തൊരു നാൾ മരിക്കാക്കവേ
ശുദ്ധനാം കൃഷ്ണ കല്പത്തമഭക്തിയും
സിദ്ധിച്ചിരുന്നു തമ്മത്യത്ത” മെന്നു
ബുദ്ധിയില്ലാത്ത പരഞ്ഞു തങ്ങൾക്കെല്ലാം
ശുദ്ധി വരുവാൻ നമസ്കൃത്യവന്ദിച്ചു
ഭക്ത്യാ മുക്കു നെന്തെറ്റി ചുവപ്പുവരും.
കർമ്മങ്ങളും കർമ്മസാക്ഷി വരും കത്താവും
നിർമ്മലൻ കൃഷ്ണൻ സമസ്ത മെന്നാൽ പർ
കന്മഷാധിശനാം ഭോജി പുകയെ-
ക്കന്മഷേതികൾ വന്നു തട്ടിക്കൊന്നാൽ
ജന്മമരണ നിവൃത്തി ചെയ്യും പരൻ
ചിന്തയൻ കൃഷ്ണനെക്കണ്ടി ലവിപ്രതം

ഇന്ദ്രദുഷ്ടഹരണം.

ഇങ്ങിനെ വാഴുന്ന കാലമൊരു ദിനം
മംഗലനാരായണന്മാർ ദിവ്യരത്നം
യാഗം കഴിച്ചതിന്നാശം മോയവർ
യോഗം ശ്രമിച്ചു തുക്കുണ്ടാത്തമണ്
“എന്തു ശ്രമിക്കുന്നതെന്തിനിക്കോളു കൾ?
എന്താതെന്നോടു ചെൽക്കെന്നു” ചോദിച്ചാൻ.
നന്ദജൻ വാക്കുകേട്ടു ത്സുകൃമുൾക്കൊണ്ടു
നന്ദനും നന്ദനൻ തന്നെ മടിയിൽ വെ-
ച്ചുണ്ണിയോടേറെ ലാളിച്ചു പർത്തിതു
“നിന്നു യമോൽക്കരി തെളി ക്കു നീയും
സസ്യ സംപൂർണ്ണ യായുള്ള പരിത്രിയും
സസ്യങ്ങൾ കൊണ്ടു ജീവിക്കുന്ന പ്രാണികൾ
സസ്യങ്ങൾ വർഷണവർഷാ പരമേന്ദ്രനേ
സസ്യാധിപനിത്ര, നസ്യതോഷാത്മനായ”
ഭൂതാകർമ്മങ്ങളെ ഓർത്തു ന
മോദോളിത്തനാദി സംഭവങ്ങൾ

അയതന്നുള്ള സംഭാവനയും
ചെയ്തിട്ടിരിക്കുന്നതെങ്കിലും അറിയാതി.
താതൻ വാക്കുകൾ കേട്ടു നല്ലി
ചോരസി മന്ദാനാസരേണ്ടുമെല്ലാ വേ
ചൊല്ലിനാൻ “താതനി ചൊന്നതു യോഗ്യമ-
ല്ലെന്നു തോന്നുന്നുണ്ടു ചൊല്ലുവാൻ കേൾക്കതും.
നിർവാത്മാ പരബ്രഹ്മണി മായയാ
കർമ്മശാല വായിട്ടു നന്നതും
സതപാജസ്തമല്ലെന്നതിൻ നാമങ്ങൾ
ഇതിലോകങ്ങളിൽ ലഭ്യവായിതും.
ജീവൻ രജാഗുണസംയുക്തനായാൽ
ജീവിതത്തിന്നു രജാഗുണാംശങ്ങളാ
ജീവനും രാജസ്വകർമ്മാസാധിയാ
ജീവനാകുന്നതുകർമ്മ സമാധാന.
ജീവനു വാസത്തിനുള്ള തുടേറൊരാം
ജീവപ്രദങ്ങളത്രേ കർമ്മമായതും
കർമ്മഭോക്താ പൂജിതാത്മാവരിയേണം
കർമ്മങ്ങൾ പൂണ്ണമിത്രം പരമഭാഷണം.
ബ്രഹ്മണമിത്രം വേദാന്തമിത്രം കർമ്മ
ബ്രഹ്മകർമ്മങ്ങൾ ശിഷ്യാർക്കു വാണീരും
ബ്രഹ്മണശ്രദ്ധയെന്നു ജാത്യാപാര
സന്മാഗ്ദ്ധമായ വേദോക്തികളായതും.
രാജസത്തിങ്കൽ നിന്നുണ്ടായ വർദ്ധവും
ഭോജനസാധനം വർദ്ധിച്ചു വരും.
കർമ്മങ്ങൾ കൊണ്ടു വരുന്നിതു നന്മാ
കർമ്മങ്ങൾ കൊണ്ടു തന്നെ നൃതിയും വരും.
കർമ്മങ്ങൾ കൊണ്ടു തന്നെ പരിശോധിച്ചു
കർമ്മമേ സർവ്വവസ്തു കളും നൂണാം.
കർമ്മങ്ങൾ കാരണമായുള്ള കർമ്മങ്ങൾ
നന്മകൾ നൽകുവാൻ മറന്നാതെ ലഭ്യല്ലോ.
നല്ലതു ചെയ്തിലോ നല്ലതിന്റേൻ തത്വം
വല്ലാത്തതാകിലാ പത്തും തത്വമവൻ.
കർമ്മമെല്ലാ പൂർണ്ണനാകുന്നതിന്റേൻ
കർമ്മപാശം നസംബന്ധനായിട്ടു നൂ;
എന്നല്ല ലോകനാഥന്മാർ കൃഷ്ണൻ കർമ്മം
എന്നിവിടെ കൊണ്ടും കർമ്മവരംല്ലോ.
വല്ലാത്തതും ചെയ്തു വാഴും ജനത്തിന്നു
നല്ലതു നൽകുവാൻ നൂണാലാകുമോ?
അകയാൽ കർമ്മവശരാം ജനങ്ങൾക്കു
പാകാരിയാലെന്തു സാല്യമെന്നുള്ളതും
തല്ലു വാദവതമാരെ ചെല്ലേപ്പാ-
ക്കൊക്കെ തുടേണു ചൊല്ലുന്ന നേടങ്ങൾ.
തല്ലു വെട്ടെ വെട്ടെ യേവേക്ഷിച്ചാൻ
ധിക്കാരമോടു മറന്നു നൂറു ജീവിതം,
സിദ്ധിക്കായില്ല മനമെന്നതു നല്ല
സിദ്ധിക്കു മാപത്തിന്നിന്നെ കത്തായതി
നാരിമർത്തോ വന്നെന്തെന്തെന്നു നൂ

പുത്രം ചേരുന്ന പുഷ്പലിപോലെയോ.
 ഗോപാലരാനമുക്കോക്കിൽ പശുക്കളും
 താപസന്മാരായ വേദവിത്തക്കളും
 ഗോപകൾക്കല്ലാം തുണന്നൽകിമേയുന്ന
 ഗോവൽനംകുലങ്ങളെ വന്നമുക്കിമ.
 ദേവേന്ദ്രയാഗത്തിനുള്ള തുകൊണ്ടുനാം
 സേവിക്കുഗോവൽനത്തെ യെന്നാലിവിൻ
 വേണ്ടു ഫലം തത്ത്വമെന്നു ജഗല്പതി
 കൊണ്ടുതെല്ലെൻ ജഗദീശൻ പറഞ്ഞതു
 കേട്ടു നന്ദാദികൾക്കേററമതമം
 വാട്ടിമില്ലങ്ങിനെ യെന്നു ഗ്രമിച്ചിതു.
 നാരിമാരാന്നദമോടെ വാടങ്ങളിൽ
 കാരോതരമലങ്കാരങ്ങൾ ചേർത്തവർ
 അപ്പമടകളും പകുപ്പുപണ്ടളം
 ശില്പമായ് ററ്റുമുണ്ടാക്കി ഭോജ്യാദിയും
 നന്ദാദികൾ പർത്തത്തെയലങ്കരി-
 ച്ചുന്നതമാകൊടിതോന്നത്തുക്കിന്നാർ.
 വാദ്യം പലതും വദിച്ചു മേളിച്ചി-
 ത്താദ്യനാളെണ്ണന്നാടുമൊരിച്ചവർ
 ഗോകുലത്തെയുമലങ്കരിച്ചങ്ങിനെ
 ഗോവൽനത്തെയും മൂന്നു വധം വച്ചു
 വന്ദികൾ നാദവും വേദലപനീയോമം
 നന്ദാദിഗോകുലവാസികൾ ഹോഷവും
 അംഗനമാരുടെ നൃത്തഗീതങ്ങളും
 മംഗലധ്വപദീപാദികൾ കൊണ്ടുടൻ
 പായസമപ്പമടകളു നവധി
 മായമെന്റേ വച്ചു പൂജിച്ചതുകണ്ടു
 മോദനകൃഷ്ണൻ പർത്തം ഭേദിച്ചു
 പാദാദികേശമതി സുഖപത്രപമായ്
 പർത്താകാരനായ് നിന്നു നിവേദ്യാദി
 സർപ്പം കേഴിച്ചു പർത്തം തൊന്നെ
 നല്ലവണ്ണം വരുമെന്നു മനഗ്രഹി-
 ച്ചെല്ലാവതും കേൾക്കുമോറു പറഞ്ഞിതു.
 ദേവകളെക്കൊല്ലെ സാദിച്ചിതെന്നതു
 കേവലം വാക്കുകൾ കേട്ടു പ്രസാദിച്ചു
 വന്ദിച്ചിതേവതും കൃഷ്ണൻ വന്ദിച്ചു
 പർത്തം പ്രത്യക്ഷമായ് നൂതളമം
 സർപ്പം തുഷാരയുനിതതു നേരം.
 മായാമയമായ പർത്താകാരവും
 പോയിതതും കൃഷ്ണമായാമഹിമകൾ.
 രാമനും കൃഷ്ണനും ദേവഗോപാല-
 രാമോദമോടേ വ്രജമകം പൂക്കാർ.
 മായാമയൻ തന്റെ റവീലാവിശേഷങ്ങൾ
 മാനവേന്ദ്ര! വേർക്കേട്ടുകൊൾകിന്നിയും.
 വൃത്താന്തമെല്ലാമറിഞ്ഞുമോദനും
 കൂലനായ് മോഹങ്ങളോടുകൂടിച്ചിതു:—
 “കേൾപ്പിനൊത്തുതംഗോപാലകൃഷ്ണന്റെ

മുച്ചുകൾക്കോപ്പിനതിശ്രേഷ്ഠനാമവർ
 നന്ദാദികളെ പറഞ്ഞു ഭേദിച്ചു
 നന്ദിച്ചനയുടെയെത്തുവിഭാഗം
 ഗോവൽനത്തിനാക്കീടുന്നാനിക്കാലം
 പാപതിന്നായവർ ചെയ്തിട്ടു ദൃഷ്ടം,
 കഷ്ടമതിനഗോവന്ദന്തിനമീതേ
 ചുഷ്ടിചെയ്യാക്കുവെന്നൊക്കീട്ടുവിൻ!
 മുന്തിൽനടപ്പിൻ! വഴിയേവതം തൊന്ന-
 മുന്തമായെന്നു കല്പിച്ചു ചിതു.”
 മോഹവൃന്ദങ്ങൾ നടന്നു പോയ് ഗോകുല-
 മാകുവേപ്പുകൾ പരന്നിത്തങ്ങു ബലേ
 അന്ധകാരമയമായി തുറന്നു കലം
 ബന്ധമെന്തെന്ന ചിന്തിച്ചിരിക്കുവിധൗ
 പാരമിടികളും ഹോരമാം വർഷവും
 മാർദ്ദവാടും ചേർന്നു മിന്നുമേറുമായ്
 സ്തംഭസമാനം മഴത്തുള്ളി തൊങ്ങുന്നു
 കമ്പം കലന്നു തളന്നിതു ഭേദിനി
 അശുവർഷങ്ങളുമുണ്ടങ്ങിടയിടെ
 വിശമെല്ലാമിളക്കിട്ടു നായുവും.
 ഹോരമീവണ്ണം മഴകൊണ്ടു ഭിന്നമായ്
 ധീരതവിട്ടു നന്ദാദികൾ ചൊല്ലിനാർ:—
 “കൃഷ്ണകൃഷ്ണ! മഹാബാഹോ! ബലഭദ്ര!
 ജിഹ്വസതും മുടക്കീടുക കാരണം
 ജിഹ്വനിയോഗേന മോഹവർഷം കൊണ്ടു
 വിജ്ഞാനശിച്ചു പോമിട്ടൊഴുസർപ്പം”
 കൃഷ്ണനോടായിപ്പറഞ്ഞിതു പിന്നെയും,
 “ഗോകുലമെല്ലാം ക്ഷണേന നശിച്ചു പോം
 ഗോകുലനാഥ! പാലിക്കെയൊന്നിധേ!
 ദേവദേവശൻ ജഗന്മയനീശ പാൽ
 ദേവകീസുന്മാരുല്പതിമാധവൻ
 പേടിയായ്ക്കേതു മെന്നാശു പറഞ്ഞുടൻ
 ചാടിപ്പറച്ചെട്ടുമുഴിച്ചു തട്ടിപ്പൻ.
 പോടുകുത്തിപ്പറിച്ചിടിനാൻ പർത്തം
 തന്നുടെ കയ്യിൽ കടയായി ടിപ്പി” തിൻ
 വന്നു പൂക്കീടുവിൻ ഗോക്കളോടേവതും.
 മൽക്കരേണിന്നു ഗിർവീഴുമെന്നത-
 ണ്ടുൾക്കൊമ്പിലൊത്തു പോകാസ്തിന്നൊരുത്തരും.”
 കന്നുകൾക്കൊമ്പതും ഗോപനാദികുലം
 കുന്നിൽ ഹൃദയലിരുന്നിട്ടു പിന്നെയും
 വിസ്താരമുണ്ടു വളരെയതിനകം
 പുത്തൻ കനകപ്രകൊണ്ടു ശോഭിതം.
 ധാതവർഷങ്ങളുണ്ടെന്നുള്ള വസ്ഥക-
 ഭേദമേതോന്നീടസെല്ലെ മന്നേവേണ്ടു.
 വാമനനായവനേക പദസ്ഥനായ്—
 വാമകരം കൊണ്ടു ഗോവൽനത്തെയും
 വമേതരകരേവേണവും കൊണ്ടൊണ്ടു
 കോമളഗാനവും ചെയ്തോരനന്തരം

കൃഷ്ണപഞ്ചതന്ത്രംകണ്ടുനേരത്തെയും
 കൃഷ്ണന്റെയോണനാടുകൊണ്ടുത്രോതാവും
 ചിത്തവുംനിശ്ചലമായിത്തോന്നിപ്പോന്നു-
 ഉത്തലേതുമനസ്സിജലറിഞ്ഞീല.
 ബാലൻചെറിയകുടവിടിച്ചിടിന-
 പോലെയുംകുൺകുടച്ചിയപോലെയും
 ഏഴുരണ്ടായലോകാത്മാവിരാർപ്പമാൻ
 ഏഴുടിനമൊരുപോലെനിന്നിടിനാൻ
 ആഴിയിൽതാഴുന്നപവതംപണ്ടിവിൻ
 താഴാതെച്ചവേധാരിച്ചുകഥമായ്

ഗോവൽനഗരിയിലെ ചുക്കനൊക്കെ നിലക്കുന്ന കൃഷ്ണന്റെ മുമ്പിൽ ദേവേന്ദ്രൻ പ്രവേശിക്കുന്നതും ആ നല്ലൊത്തുനിന്നുംഇറങ്ങി കൃഷ്ണനെ സൂതരിക്കുന്നതും. അഴിവണ്ണനിവനിട്ടെഴുന്നതാക്കിവിനാഴിമാരിൽപതിച്ചതായിത്തോന്നിയും. മോഹങ്ങൾമോഹപുഷ്പംനിന്നിടിനാപരാപണ്ഡലൻവന്നുനോക്കിനാരുഴിയിൽ. ഏഴരോരാത്രമതിവർഷമായിട്ടു-മുഴിയിലില്ലാത്തമെന്നുകാൺകയാൽ, നാകാധിപനുമുദ്രമുദ്രപേരിച്ചുപോകെന്നു മോമങ്ങളെ നായോഗിച്ചിതു. ദേവദേവൻതന്റെ മായകളോത്തോത്ത ദേവേന്ദ്രനാലുള്ളൊരു മരുവീടിനാൻ. പ്രോമ്നിതെളിഞ്ഞുവിളങ്ങിനാൻഭാസ്കരൻ പേമഴുപോയി, പുറത്തുപോന്നിട്ടവിൻ.

നല്ലസുഖമായിതല്ലലിനിയില്ലതെല്ല"മെന്നങ്ങുപോയിതു കേൾവൻ. നന്ദനനന്ദിനിയാദിഗോവന്ദപും വന്ദിച്ചുപിന്നെപ്പുറത്തുപോന്നിടിനാൻ. കല്യാണരൂപിയോഗേശ്വരൻശപാൻ മെല്ലെഗുരീഭുനെത്താഴത്തുവെച്ചിതു. നന്ദനനന്ദിനിരോഹിണിരാമനര നന്ദാത്മജനെപ്പുണർത്തലോടിനാൻ. ദേവകുടുംബമർമാല്യങ്ങളാർപ്പിച്ചി-താവോളമൊക്കെവന്ദിച്ചുസൂതിച്ചിതു. ഗന്ധർവസമന്താർക്കാനേനമോദിച്ചു സംവമോടുപ്പുരസ്തീകർ. നൃത്തംപെയ്തു. ദേവകളാനന്ദമത്തരായങ്ങളെ ദേവകീപുത്രാനവാസ്തീനിരാകുരും. നന്ദാദിഗോപാലഗോകുലംപൂർണ്ണ നന്ദനെമാനിച്ചുപൂജിച്ചുചൊല്ലിനാൻ:— "ചുഴുണ്ടുപുക്കൊരുബാലൻഗിരിഭുനെ ഏഴുടിനംധരിച്ചീടിവതോക്കിലോ ആരിവൻമുത്തികുടുംബവരിലേക്കുനോ ചേതമില്ലാത്തുലിതുവരാനിണ്ണയും മുന്നമേരെവിട്ടുപുൻറകടനെ പിന്നെവായാസംകൊന്നുവെക്കുന്നയും അല്പന ചുക്കൻപോലെയെന്നുതന്നെ നിലജ്ഞാനാക്കിരക്ഷിച്ചിതുകാളിയം ഏവമോരോന്നുചിന്തിക്കിപ്പൊലക നാവതല്ലിന്നവനെനിന്തിട്ടുവാൻ" എന്നിപുകേട്ടനന്ദൻഗർഭമുനി മുന്നമേതന്നോടനാമക്രിയാന്തരേ ചൊന്നവചനംവ്രജത്തിങ്കൽച്ചുലരോടൊന്നൊഴിയാതെഗ്രഹിച്ചിതുനന്ദനും, നന്ദനെമാനിച്ചുവന്ദിച്ചുവർകളും നന്ദജനീശപരനെനന്നണ്ണിടിനാൻ. വൃദ്ധിസമസ്തവുംവന്നുനമുക്കെന്നു ചിന്തിക്കുമ്പോഴെന്നുവാണാൻനന്ദനാദികൾ, വൃന്ദാവനത്തിങ്കൽവന്നുസുരഭിയു മിത്രമൊന്നിച്ചുകണ്ണനെക്കാണുവാൻ. അന്നേരമിത്രംകണ്ടുദുഃഖനെ വന്ദിച്ചുവെഴുന്നാൽപ്പിന്നെങ്ങനാൻ. നാരായണനെന്റെതെരുസ്സുതേററപ്പോർ ഭൂതയകന്നുതിട്ടിവെരണമിടും; ചിത്തംതെളിഞ്ഞുസുഹൃത്തുനായ്ചിന്നെയും ഭക്ത്യാദേവൽസൂതിയുടങ്ങിടിനാൻ:— ശുഭസാത്വികപ്രകാശസ്വരൂപനായ് നിത്യംയമനിശമായതപോമയ-തപായവൈഷ്ണവമാതവവിഗ്രഹം ബലരജസുമണ്ഡായഗുണഭവം മായാമയമഞ്ജരൂപങ്ങളാകയാ-

印

പ്രീത്യാസുന്മാരതിശക്തായിതു
വിപുഷ്ണിത്യപുഷ്പേതിവലിച്ഛുടൻ
ചിത്പ്രകാശാത്മവിജ്ഞാനികളേററമായ്
ദേവദേവേശനീർമ്മലകുടുംബെയ്യ
ദേവാജ്ഞയാദേവവൃന്ദംദിവപുഷാൻ
നന്ദമോക്ഷം.

കേൾക്കേടോ! മനവ! നന്ദനേകാദശി
നോറുപരേന്ദ്രിനമഷോഭയേചെന്ന
കാളിന്ദിയിൽചളിച്ചീടുന്നനേരത്തു
ചീളെന്നുചെന്നവരണനിയോഗേന
തൽഭൂതനായുള്ള സുരനുംനന്ദനെ
അപ്പരിതന്നതികേകൊണ്ടുപോയിതു
അന്നേരമാശ്രൂഗോപാലരാക്രോശിച്ചി-
തെന്നതുകേട്ടുബലഭേനൊന്നിച്ചു
ചെന്നുമുങ്ങിജലേനാരായണൻപരൻ
തന്നുടെതാനെയന്ത്രപഷണംചെയ്യ
ചെന്നവരണാലയംപുക്കിതന്നേരം
കൊണ്ടൽവണ്ണനെക്കണ്ടുവരണരം
ഉണ്ടായസന്തോഷമോടെനമസ്കൃത്യ
കേന്ദ്രാസ്തതിച്ചുചൊല്ലിടിനാന്നിത്തരം;—
“ഭേതപ്രിയ! പ്രഭോ! തപുദംകാഞ്ചതി
ന്നിപ്രദേശേനന്ദനെക്കൊണ്ടുപോന്നതും
ചിത്പുരുഷ! വിഭോ! ശുദ്ധനായേനഹം.
ജനസാഹചര്യവുംവണതിനിക്കിന്ന
നിർമ്മലതത്ത്വപരബ്രഹ്മണേനമഃ
തുഭ്യംനമസ്തേഭാവതേശാന്തായ
ഘർഭോപാദീനായനിത്യാനമോനമഃ
കാരണാത്മാവായനീകൽനിന്നുണ്ടായി
കാർത്ത്യമതായത്രിവിധഗുണങ്ങളും.
മായാഗുണങ്ങളിൽനിന്നുതന്മാത്രക-
ളായവശബ്ദാദിപഞ്ചഭൂതങ്ങളായ്
പഞ്ചഭൂതങ്ങളുണ്ടായിരാർപുമാ-
നഞ്ചിതഭൂതജാലേശയിച്ചീടിന
തപന്നാഭിപങ്കജത്തികുറുചുവായി
മുനംചതുർമുഖൻതന്റെറനിയോഗത്താൽ
സൃഷ്ടിവികല്പങ്ങളായകാലങ്ങളിൽ
പെട്ടുഴലുന്നിതുമായകൊണ്ടേവരും;
കാരണകാർത്ത്യപ്രപഞ്ചഭേദങ്ങളും
കാരണനായനിൻമായയാകല്പിതം.
എന്നതിലപ്പതിയായത്താനെന്തയും
മുനമേതാമസശീലനല്ലോവിഭോ!
അകയാലെന്നാൽകൃതമായതൊക്കെയും
ഭോഗീശയന! പൊറുത്തുകൊള്ളേണമേ!
കൃഷ്ണ! ഭഗവൻജഗദഗിലേശപര!
വിദ്യോത്തമതാനെക്കൊണ്ടുപോയാപും”
ഏവംപറഞ്ഞുവണങ്ങിവരണരം
അവിരാനന്ദംപുറപ്പെട്ടുകൃഷ്ണനും.

നന്ദനുംലോകപാലന്റെറനാരിയെ
മന്ദതകൂടാതെകണ്ടുതെളിഞ്ഞിതു.
നന്ദനുംകൃഷ്ണനുമൊന്നിച്ചുഗംഗയിൽ
നിന്നിങ്ങുപോന്നതുകണ്ടൊരുനേരത്തു!
ഗോകുലവാസികൾതന്നുടെസന്തോഷം
അരുകുലമുണ്ടുപറവാനനന്ദനും
ഗോകുലത്തോടുനന്ദൻവരണാലയം
പുകിനമാർഗ്ഗമുള്ളവിശേഷവും
ശോഭയുകോരാനോകൃഷ്ണനിൽഭേതിയും
പ്രാവേത്തോടുകേട്ടോരുഗോപാലരും
കാരുണ്യമുത്തിയാമീശപരൻകൃഷ്ണനെ
നേരേജഗദീശനെനന്നിത്തേവരും
തന്നുടെവംശമെന്നോത്തനമുക്കിന്ന
നന്ദാത്മജൻപരമാത്മസ്വരൂപത്തെ
ഇന്നുകാട്ടിത്തരുമോയെന്നറിഞ്ഞീവ
മന്ദരാമെന്നോത്തതന്നെമറയ്ക്കുമോ?
ഇത്ഥമവർവിചാരിച്ചറിഞ്ഞുടൻ
അഷ്ടജതന്നിൽനിഴൽപോലെകാട്ടിനാൻ.
മുനമേതാവിനവാപിളർന്നും-
മന്നമതുപോലെതന്നിച്ചുടാധവൻ
കേൾക്കേറുപവര! ബ്രഹ്മാണഡലോകങ്ങൾ
ക്കെയുംസൃഷ്ടിച്ചുകാത്തഴിക്കുംപരൻ
യോഗേശനീശപരൻതന്മറിയങ്ങൾ
യോഗികൾക്കുമാറിവാൻപണിനിർത്തും.
വേദവേദാന്തസ്വരൂപരുടെപദം
വേദങ്ങൾചൊല്ലിമുടിയാതെന്നില്ലെന്നും.
ബ്രഹ്മാണഡമാദീസമസ്തവുംകൃഷ്ണനേ
സമ്മോദമോടുകണ്ടൊരുനന്ദാദികൾ
സച്ചിദാനന്ദമാകുന്നബ്രഹ്മാബ്ധിയിൽ
നിശ്ചലാനന്ദരായാണുപൊങ്ങുവിശ്വേ
കണ്ടവയൊന്നുമേകണ്ടിലവക്കേതും
കൊണ്ടൽവണ്ണൻപ്രാവേംപറയാവതോ?
രാസക്രീഡ.
നന്ദാദികൾപ്രജേവാണിരിക്കുംവിശ്വേ
നന്ദാത്മജൻനരമുത്തിമാനീശപരൻ
തന്നുടെഭേതരാംഗോപികമാരു-
ണ്ടെന്നേനിരൂപിച്ചുദുഃഖിച്ചുവാഴുന്നു.
ദുഃഖിക്കരുതവരെന്നോത്തതാൻചെന്ന
ദുഃഖസുഖാദിയില്ലാതനാരായണൻ
വൃന്ദാവനംപുക്കോനുമസ്തമി.
ചിന്ദുവുമല്ലോമുദിച്ചുപരന്നിതു
മല്ലികാമുല്ലകസുമങ്ങളെല്ലാമേ
അല്ലീടുകൾമണവാളൻമടനന്റെറ
ചൊല്ലിന്നതക്കവണ്ണംവനത്തിങ്കലും
നല്ലവണ്ണംതെളിഞ്ഞുണ്ടായിവന്നിതു.
മംഗലനോടക്കുഴൽവളിച്ചീടിനാൻ
അംഗജതാപംവളുതമാറങ്ങിനെ

ഗോപീജനമതുകേട്ടുപൊട്ടിപ്പോയി
 പാപിമാന്തളിയിലായിട്ടുനിന്നു.
 വല്ലഭനോരുമറ്റുള്ളവരുമെടോ!
 തെല്ലുംതട്ടത്തിട്ടനിന്നിവിശ്വപാപിമാൻ
 പാപംകിഴിയുമെറിഞ്ഞുചിലർചിലർ
 പാലപ്പുത്തുവച്ചുപതിരക്ഷകൾ
 വിട്ടുകൊടുത്തുസുതരെയുംകൈവിട്ടു
 പെട്ടികൾപെട്ടകൾപൂട്ടാതെയുംചിലർ
 ഭൂഷണമെല്ലാമെടുത്തുമെടാതെയും
 തോഴിമാരാഴ്ചയ്ക്കുസമീപത്തുപോയ്
 താമിഴരയിച്ചുംപേലകഴുത്തിച്ചും
 കാലിൽവളകളുംകയ്യിൽതളകളും.
 മാലകൾകാലിച്ചുകണ്ഡലമുൾനി
 നീലാഞ്ജനംകുചേകുംകുമാരകണ്ണിച്ചും
 ചേർത്തുപരിഭ്രമിച്ചോടിനാരെന്നതിൽ
 പാത്താർചിലർഭയത്തോടുകൂടെകൈക്കൊണ്ടു
 കൃഷ്ണനെച്ചിന്തിക്കുകൊണ്ടുപുണ്യംവന്നു
 കൃഷ്ണനോടൊത്തുകൂടായ്യാൽദുഃഖവും
 കൃഷ്ണനെമാനസംകൊണ്ടുസംഗീതയായ്
 തൃഷ്ണയാകാമ്യപുണ്യമതുംപോയിതു
 ദുഃഖിച്ചുപാപവുംഭോഗിച്ചുപുണ്യവും
 മയ്യുന്നിമാക്കുപോയ്മുക്കുരായ്മനവ!
 ഏവമഭിമന്യുജൻകേട്ടനന്തരം
 മാവിച്ചുദാശുകുവദിച്ചുചോദിച്ചു:—
 “നിൻമലബാറമൊന്നെന്നുള്ളറിവുകൊ-
 ണ്ടെന്നിയേമോക്ഷമില്ലെന്നിരിക്കുംവിധം
 അംഗനമാർമനംമായാഗുണങ്ങളിൽ
 സംഗിച്ചുകൃഷ്ണനെക്കൊന്നെന്നല്ലാതെ
 നിൻമലമാംപരബ്രഹ്മജ്യോതിർമയം
 ചിന്തയംസച്ചിന്തയമെന്നറിയാതെ
 നാരീജനങ്ങൾക്കുദുഷ്ടി:സിദ്ധിച്ചതു
 ചേരുന്നതല്ലിതനേരേയരുൾചെയ്യും”
 ഏവംബ്രഹ്മാക്കുൾകേട്ടുകുനിവരൻ
 ഭാവസമ്മോഹംകലർന്നൊല്ലിടിനാൻ:—
 “ഏതൊരുമാർഗ്ഗമെന്നാലുംമുക്കുദനെ
 ചേതസിവിന്തിക്കിൽമുക്തിവരുമെന്നു
 മോദിച്ചുസംപൂർണ്ണസേവനത്തെത്താ
 ചേദിശമോക്ഷംഭവാനറിഞ്ഞീലയോ?
 സച്ചിദാനന്ദപരബ്രഹ്മവസ്തുവാ-
 മച്ഛതനിൽക്കേതിമാഗ്നംപലവഴി
 എത്തുകിൽബ്രഹ്മണാഭാവമായ്നിന്നിട്ടും
 ചിത്തത്തിവിഷയമുണ്ടാകോടനിന്നും
 തോടുംപുഴകൾപലവഴിയുടേപോയ്
 കൂടുന്നുതോയംലവണജലധിയിൽ
 ചേരുന്നനേരംലവണജലമയം
 പുരിതമാകുന്നപോലെസ്വഭാവമാം,
 നില്ക്കുമെങ്കിൽനിന്നുകത്തുമോവിമാ-

രൊക്കവേചെന്നതുകണ്ടുമുക്കുദനം
 മന്ദാദാസംചെയ്തൊന്നാന്നിവിടെയി-
 നൊന്നിച്ചുവന്നതിനെത്തുമുലംനിങ്ങൾ
 എന്നാലിനെയെന്തുബന്ധമൊല്ലുവൻ
 യന്നായിനിങ്ങളുവിടേക്കവനതും.
 മോദാമോദാവനമാമിതിലേററവും
 കൂരജന്മകൂട്ടമുണ്ടുപലതരം
 പാരംഗിശീർമ്മിനിയായിച്ചമഞ്ഞിതു
 പാരാതെപോകുമെന്തുകൾനിരഞ്ഞീടും.
 എങ്കിലേന്യേരേനവനത്തെനാകിച്ചും
 മങ്കമാരേനിങ്ങൾച്ചിത്തത്തിലൊക്കയും
 പുത്രമിത്രാടിവഴുങ്ങുലേററവും
 ചിത്തംരമിച്ചിരിക്കുന്നിതുകൊണ്ടു
 ഭയത്തുശ്രേഷ്ഠംചെയ്തിന്നിന്നാങ്ങുപോയ്
 ഭയംവെട്ടെവംതരണിമാക്കൊക്കെയും
 ഭയംവിനെവെടിഞ്ഞുനന്നെക്കൊക്കൊരാകി-
 ലെതയുംനിന്ദാവിധിമതമല്ലല്ലോ.
 കേൾക്കയുംകാണുകയുംഗ്യാനിക്കയുംചെയ്തിൽ
 മമച്ചമേൽക്കേതിനുമെന്തില്ലൊയ്യതും.
 എല്ലാഴ്ചമൊന്നിച്ചിതന്നിതെന്നാകില-
 ണ്ടല്ലമായ്നമോഭക്തിയതിനാലെ
 ഇല്ലൊഴേപോവിൻമടിയാതെയെന്നല്ലാം
 ഉല്ലവനേത്രവാക്യംകേട്ടനാരിമാർ
 ഉൾപ്പുവതുമ്പിച്ചുകണ്ണുനീർവാർത്തുടൻ
 അല്ലൊഴേചിൽപുമാൻനിസ്സംഗനാംപരൻ
 കേൾവൻതൻകരംകൊണ്ടുവർകണ്ണുനീ-
 രാശുതട്ടച്ചതനേരത്തുനാരിമാർ
 കിഞ്ചനകോപമുദാസഗൽഗുദാൽ
 അഞ്ചിതമുത്തിയോടേവംപറഞ്ഞിതു:—
 “കാറിന്ദ്രവാക്യംപറയുന്നിതോഭവാ-
 രൂപരാംഗണനിൻമൂലമായ്ഞങ്ങളും
 ഭയത്തുപുത്രാദികളെയുമുപേക്ഷിച്ചു
 മിത്രമാംനിന്ദാസേവചെയ്തിട്ടുവാൻ
 വന്നൊരുത്തങ്ങളെപോകെന്നൊച്ചൊക്കിലോ
 പിന്നെയെന്നോന്നൊല്ലൊണ്ടുഭയാനിധേ!
 ഭയംവന്നാരികൾക്കുശപനെന്നതും
 കാൽക്കൽജഗൽപതിയല്ലോപോൻദുഃഖം.
 നിന്നൊബുദ്ധിക്കുന്നെങ്ങളെ നിന്നതിനായ്
 അന്യഭയംവിനെശ്രേഷ്ഠംചെയ്യുന്നു?
 ഞങ്ങളുടെമനസ്സൊക്കെനിന്ദാങ്ങിവി-
 മ്ലങ്ങളുപോകെന്നാൽപെങ്ങൾനിന്നുനിമി-
 മന്ദാക്ഷഭാവംകൊണ്ടെങ്ങർമാനസം
 തന്നെമദനാഗ്നിയാലൊരിക്കലുംഭവാനു
 ഇന്നതുശാന്തിചെയ്യായ്തിരുവെച്ചുടൻ
 നിന്നുടൊഴുവതേമേലെന്നുകൊള്ളുവോർ.
 സുദർശനനിന്നുടൊഴുവതേകാണുകിൽ
 തന്നീമണികൾകാമിക്കാതിരിക്കുമോ?

ലോകമാതാമഹാലക്ഷ്മീതവരൂപം
 ലോകേശ! കാംക്ഷിച്ചുതന്നെവസിക്കണം.
 ചിന്തിതംനൽകുവൻ! പാറ്റിനെനെങ്ങോ-
 ടത്തമ്മുദാപറഞ്ഞീലയോമുന്നമേ?
 ചിത്തേമറന്നുപോകാതെജഗൽപ്രഭോ!
 നിത്യ പുഞ്ചങ്ങളെരക്ഷിച്ചുകൊള്ളുക!
 നാശിമാർദ്ദിനവാക്യംകേട്ടുകാരുണ്യ-
 വാരിധിമുഷ്ണൻമൃഗ്ധൃതിത്തോടുടൻ
 മോപിമാർ ചുഴറ്റുകൊളിപ്പിതീരത്തു
 ശോഭിച്ചുചന്ദ്രനാരങ്ങളുതുപോലെ.
 കാമനാശങ്ങളും ചുംബനാപിംഗനാൽ
 ആമവർത്തമരമിപ്പിച്ചുകേശവൻ.
 കാമംലഭിച്ചൊരുനേരംമദംകൊണ്ടു
 കായകൻകൃഷ്ണനെങ്ങാടംകുലശരണെന്നു
 മാനിച്ചിരിക്കുന്നേരമനമായൻ
 മായയാമെല്ലെമറഞ്ഞിതുന്നേരം.
 ആയർക്കോൻതന്നെത്തിരഞ്ഞുവിപിനത്തി-
 ലായവരോമോന്നുചൊല്ലിക്കരയും
 മാരമാൽപുണ്ടുഭൂമിച്ചവർപോദിച്ചു
 കാരണപുരുഷനെക്കണ്ടുകൊള്ളുവാൻ.
 വൃക്ഷങ്ങൾവളർപ്പുപുഷ്പങ്ങൾഉദമം
 പക്ഷിമൃഗങ്ങളോടൊക്കെയുന്മേലിച്ചു
 ചിത്തതാപേനതിരഞ്ഞുനടക്കയും
 ചിത്തഭ്രമംകൊണ്ടുഗോഷ്ടികൾകാട്ടിയും
 കൃഷ്ണാകൃതി പുണ്ടതിൽചിലരങ്ങിനെ
 കൃഷ്ണചിദാസങ്ങളൊക്കെനടിക്കയും
 പുതന്നാനിഗ്രഹാദി പ്രഭാവങ്ങളും
 ചേതസിമാനിച്ചുനൃത്തംനടിക്കയും
 ഏകാന്തിരഞ്ഞുനടക്കുംവിധൗവേദ-
 സേവകന്തവദപങ്കജംഭൂമിയിൽ
 ചെമ്മേപത്ത്ത്ത്തുകണ്ടുതന്നതികേ-
 നിർമ്മലരാത്രിമാരിലൊരുത്തിവദം
 തന്നൊട്ടുകൂടികലനന്തുകാഞ്ചനയാ-
 ലന്നേരമന്ത്രയോടേർമിച്ചാണെന്നും
 പിടുന്നയവളടിയാനാമേകാണായ്ക്ക-
 തന്നെയവരികെചിത്തച്ചിതന്നേരം
 മാധവൻകാമനിതൻവശനായവ-
 നാധീനയാമവളെവഹിച്ചുനട-
 നീടിനാണെന്നുപറഞ്ഞത ദുഃഖേന-
 തേടിനടക്കുംവിധൗരാധയെക്കണ്ടു
 ചൊല്ലി രാധാധസചികളോ “ടൈനെയും
 മല്ലവിദ്യലാചനൻകൈവെടിഞ്ഞീടിനാൻ
 നിങ്ങളെല്ലാവർ പുറപ്പെട്ടുത്താനെന്ന-
 തിരുവറംഭാവംനടിച്ചുകുന്ദനോ-
 ടടൈനെയെടുക്കനടുപ്പാൻവശമല്ല-
 എന്നതുകേട്ടതിനാരംഭമായിട്ടു
 നിന്നുകുന്ദനക്കണ്ടിലത്താനെങ്ങ-

മഞ്ഞുതിരഞ്ഞുകണ്ടെന്നിരുന്നിങ്ങളെ.”
 ഏവംപറഞ്ഞവരൊന്നിച്ചുകേശവ-
 ദേവദേവരണെന്നോക്കിനടക്കുമ്പോൾ
 സോമൻപറഞ്ഞിതുകാമിനിമാർമുന്നം
 നാമിരുന്നോടത്തുപോകെന്നുവന്നിതു
 നന്ദാത്മജംനരമൃത്തിമാനീശപരം
 സുന്ദരിമാർക്കേറിയോടേസ്തുതിച്ചിതു.
 “ശ്രീപതിന്യാംഭവാൻതെങ്ങാടംകുലത്തിൽവ-
 ന്നീവണ്ണമുത്ഭവിച്ചിട്ടുകുളുലമായ്
 ദേവിയാംലക്ഷ്മീവിളങ്ങുന്നിരിക്കിലേ
 ദേവകുടുംബോച്ചംസ്തുതിക്കുന്നഗോകുലം.
 ജീവനാകുന്നിന്നെയനേ പഞ്ചണംചെയ്തു
 ദേവികുടുംബത്താടുംദുഃഖിക്കുന്നുന്നിങ്ങടെ
 ദാസികുടുംബത്താടുംകാണാമാറാകണം
 വാസവവന്ദിത! നിൻമുഖപങ്കജം-
 കോമള! നിൻചിരിവല്ലഭീതാധനാൽ
 കാമൻനശിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നുത്തങ്ങളെ.
 ആപത്തകളെട്ടുതെല്ലാമകറ്റിനീ
 ഗോപതേ! രക്ഷിച്ചുകൊള്ളുകഭവാണെന്നും.
 കാമാഗ്നിതന്നിൽപാലിക്കുന്നതങ്ങളെ
 ഞാമദ! രക്ഷിപ്പതിനെതൂതാമസം?
 വിഷ്ണുഭഗവാൻവിശ്വാഭിവാന്ദിതൻ
 മൃഷ്ടിവംശോവസുദേഹതരളമെന്നായ്
 ഭൂട്ടവിനാശനശിഷ്ണരക്ഷാത്ഥമായ്
 വിഷ്ണുപത്ത്ത്ത്കലറത്ത്ത്നന്നാംഭവാൻ.
 തപൽക്കരപത്മനാഭൻമുഖ്നീചേക്കണം
 പുഷ്പരാക്ഷ! ചതുരാനനപൂജിത!
 പത്മപടത്തെങ്ങാടംമുഖ്നീവച്ചാളൽ-
 പത്മമാലിന്യകൊഴിച്ചുത്ത്ത്ത്ത്ത്
 താമസിച്ച്ത്ത്ത്ത്ത്ത്ത്ത്ത്ത്ത്ത്ത്ത്
 ആമയംപാരംപർവ്വതവയപ്രഭോ!
 നാഴികപോലുംനിൻവേർപാടതോക്കിലോ
 ആഴിവിണ്ണുകാലമേറുമായ്”തോന്നുന്നു.
 ഇതർമിരിക്കുന്നതങ്ങളിന്നിങ്ങിനെ
 ചിൽപ്രഭോനിന്നുപ്പിൻത്താൽപൊറുക്കുമോ!
 പ്രാണനാഥ! വദപത്മങ്ങൾകല്പിച്ചും
 കാനനമുള്ളിലുമൊക്കെനടുപ്പതും
 ഓക്കുന്നനേരംമനമുരുകുന്നിതു
 തീക്കുമാറൊള്ളിൽകാരുണ്യമേകനി.
 തപൽസാഗമംകൊണ്ടുവാൻതാങ്ങാങ്ങാ-
 മത്താദിപ്രഭോഷങ്ങളകന്നിപ്പോൾ
 ഉത്സാഹമായമരണത്തിനിമ്മൂലം.
 ചിത്സപത്രപ്രഭോ! രക്ഷണംചെയ്യണം
 പ്രാണൻനശിച്ചുപോകുന്നതിൻമുന്നമേ
 പ്രാണാത്മക! പ്രാണനാഥ! നമോനമഃ”
 ഏവംസ്തുതിച്ചുനാശിജനമാനസം
 ദേവദേവകൻസമുച്ചിച്ഛിനായ്.”

ഗോപികാമീതമറിഞ്ഞുഗോവിന്ദനും
 പാപഹാരിജഗന്മംഗലൻമാധവൻ
 നാരായണൻഭക്തവത്സലനീശപരൻ
 ആരണാതായമസ്തക്ഷുജ്ഞാനാനന്ദൻ
 ഭേദവിഹീനൻപരാപരൻസർവ്വൻ
 വേദാന്തവിഗ്രഹൻനാദവിദ്യാത്മകൻ
 മോഹവിഹീനസേവാഫലതല്പരൻ
 ദേവനസംഗൻതരുണിമാർമാനസ-
 ഭക്തികാണ്ടേററപ്രസന്നനായ് ഗോപികൾ
 ഭക്തിഭവാത്മസങ്കല്പസപരൂപനായ്
 പ്രത്യക്ഷനായവർമുമ്പിൽവിളങ്ങിനാൻ:
 അശ്വതർക്കമാഴികൾസന്തോഷംപറയാമോ
 കൂട്ടമേനാരികൾനാരായണനെചെന്നു
 പുഷ്പമോദനപുണർനൃത്തങ്ങിനാർ
 നാരിമാക്കീപ്പുമെമ്പുണ്ണമതുപോലെ
 നാരദസേവ്യൻപരൻമാമിട്ടിടിനാൻ.
 ചിന്തിതമെല്ലാംലഭിച്ചുതരുണിമാർ
 ചെന്താമരാക്ഷനോടായ്യാണ്ടുചോദിച്ചാർ.-
 “തന്നെബ്ഭീച്ചവരെത്താൻഭജിച്ചീടും
 എന്നതൊരുവിധംപിന്നെയുമുണ്ടല്ലോ,
 തന്നെബ്ഭജിക്കായിൽനന്ദിച്ചുസേവിക്കും
 അങ്ങോട്ടൊരുവിധംപിന്നെയുമുണ്ടല്ലോ;
 തന്നെബ്ഭജിക്കിലിങ്ങോട്ടുഭജിക്കയി-
 ല്ലിങ്ങിനെനീയെന്നപോലെമുന്നവിധം.
 ഇത്തരമുള്ളതിച്ചത്തമമേതെന്നും
 ഉത്തമനാംവോണൊന്നതളിടണം”
 സുന്ദരമാർവാക്കുകേട്ടുകുന്ദനും
 മന്ദഹാസേനചൊല്ലിടീനാനുത്തരം:-
 “തങ്ങൾതങ്ങൾക്കുള്ള കാത്യാത്മമായവർ
 തങ്ങൾപരസ്സരംസേവിക്കുമോക്കണം
 അങ്ങിനെയുള്ളവരോടുള്ള സമുപു
 എന്നമരുതയുനീണ്ണയിച്ചീടുവിൻ.
 തന്നെബ്ഭജിക്കയില്ലാതമെന്നാകിച്ചും
 നന്നാമ്ബ്ഭജിക്കുമെങ്ങൊട്ടുപാശമാക്കും.
 പാരിൽജനത്തിന്നവരോടുസഖ്യവും
 നോരായതങ്ങേററന്നധർച്ചാവും.
 ജ്ഞാനസമസന്തുക്കളാരെയും
 മാനസേസേവിക്കയല്ലെന്നിരിക്കിച്ചും
 സേവിക്കവേണമവരെയങ്ങോട്ടതു
 സേവയാസർവ്വമതവേക്ഷമാം-
 ആപ്തകാമന്മാരെയങ്ങോട്ടുസേവിക്കിൽ
 പ്രാപ്തമാണില്ലിങ്ങുസേവിക്കയില്ലവർ.
 എന്നതുകൊണ്ടുഫലമില്ലറിഞ്ഞാലും
 പിന്നെകൃതംമുതൽമിത്രദോഹികൾ
 ഇങ്ങുഭജിയാതവരെഭജിക്കിലും
 അങ്ങവരോടുസമുണ്ടുണ്ടാകുകയും
 വന്നുപോപാപമനസ്സമെന്നോക്കുവിൻ.

ഏവംത്രിവിധമായുള്ള ജനങ്ങളും
 ഊവകപോലെത്താനല്ലെന്നറിഞ്ഞും.
 നിത്യവുംഭക്തിയോടെന്നെബ്ഭജിക്കുന്ന
 സത്യപാത്മാക്കൾക്കുതാനറിഞ്ഞാലും.
 ഇന്നുമദമാനമേറിയനീങ്ങുപോകും-
 മെന്നിലെഭക്തിക്കുപഞ്ചലമൂലമായ്
 മാനമടക്കിവിശുദ്ധഭക്ത്യർഥമായ്
 മാനിനിമാരെ! മറഞ്ഞുനീന്നേനഹം.
 ഞാനതിഹീനൻഉളൻസ്രീവശനെന്നും
 മാനസേനീങ്ങുപോകുന്നതെന്നുമേ-
 ഭക്തവാത്സല്യമെന്നോളമീശമാക്കും
 ചിത്തത്തിലാക്കുമില്ലെന്നുചിട്ടവിൻ!
 ചിത്തശുദ്ധഭക്തിയെന്നിലുണ്ടായിതു
 ചിത്തത്തിൽനിങ്ങൾക്കുപ്രത്യക്ഷനായിത്തീരും.
 ഇന്നിനിമുന്നമേല്ലോലൊരമിച്ഛാവും
 മുന്നമുണ്ടായടുപോകളഞ്ഞീടുവിൻ
 ഏവമതൾപെയ്തുകേട്ടുഗോപികൾ
 താപംകളഞ്ഞുതെളിഞ്ഞുവിളങ്ങിനാർ.
 നിഷ്ഠിയൻരാസക്കളിക്കുനല്ലാരോടു
 നിത്യമിച്ഛാരോരോന്നിപാർശ്വങ്ങളിൽ
 ഏകനനേകകൃഷ്ണാകൃതിക്കൈക്കൊണ്ടു
 ഏകനാരിക്കേകകൃഷ്ണസമനപിതം
 വട്ടത്തിൽനിന്നതന്മല്യേപരബ്രഹ്മ-
 പുഷ്പചിത്താജഗദീശനെന്നോത്തവർ
 ഓരോരോന്നാരിയുംഓരോരോകൃഷ്ണനും
 ചാരുവ്രവങ്ങൾമേന്മൊത്തുകയ്യംപിടി-
 ച്ചാരതുപാക്കിൽമനോഹരമെത്രയും
 നാരായണൻനരകാറിനാരോത്തമൻ
 പത്തരമാറുള്ളപൊന്മണിമുന്മുഖി-
 വൃത്തമമിദ്രനിഖക്കന്മണികളാൽ
 ഒന്നിച്ചുമാലയ്ക്കൊട്ടത്തപോലേകൃഷ്ണ-
 സുന്ദരമാർതമിൽയോജിച്ചുനിന്നാടൻ;
 പാടിപാടിയുംതോടിയുമെന്നിവ
 മോടപുന്നാഗവരാടിയിത്രാടികൾ
 അടിയുംചമ്പകാപിനാടതാൻ
 പാടിപഞ്ചാരതാളങ്ങളുത്സാദി
 കൂടിചാഞ്ചാടിതാണൊത്തിട്ട
 പാടേകളിക്കുന്നതുകണ്ടുദേവ
 മാമുനിമാർസിദ്ധസാല്യഗ
 കാമിനിയപ്സരസ്സാദി-
 വ്യോമനിവന്ന
 കാമിനിമാർപ
 വന്നുപുഴന്നിര
 നന്നായ്യാഴി
 വേദാന്തവിഗ്ര
 മാദിപുരുഷ
 ഏകമെന്നും

സേവകാഭീഷ്ടാനെന്നെമുനിജനം
നന്ദിച്ചുവഴിസ്തുതിച്ചുരാസക്രിഡ
നന്ദിച്ചുകണ്ടുദേവാനന്ദമാരപ്പോൾ
തമ്മിൽപറഞ്ഞാരിവണ്ണമീവല്ലവി-
സ്തരിമാർതമ്മിലേവാനന്ദഗോമാർ.
നമ്മുടെസൗന്ദര്യഗർവ്വമിമാനങ്ങ-
ളുന്മുഖനാശംഭവിച്ചിതിതുകണ്ടു.
ഇന്ദ്രിയാവല്ലഭനിരൂപിസേവിത-
നിന്ദിച്ചുധാർച്ചിതൻകന്ദർപ്പകാരണൻ
തന്നോടുചേർന്നമിക്കുന്നനാരിമാ-
രിന്ദിരതന്നംശമെന്നവതമെടോ!
ഇന്നിവർപുണ്യപുനമുടൈപ്പുണ്യ-
മൊന്നുപോലേവയാ"യെന്നുമാഴ്ചിനാർ!
ഗോപീജനങ്ങളമതുരോവിന്ദന-
മാപാദചുഡംവിളങ്ങുന്നശോഭയും
കേശമഴിഞ്ഞുകൊഴിയുന്നപുമലർ
തോഴിമാരംബരങ്ങളഴിഞ്ഞുംസേപദ
ലോശങ്ങൾപൊങ്ങിശീതങ്ങൾമുദ്രസപര
ലോശങ്ങളായ്യാദൃശത്തങ്ങൾമന്ദമായ്
ക്രിഡിച്ചിതുമോമവിദ്യസ്ഥപ്രഭ-
മീഡിതാപ്രാപ്തൻഗോപിമാരോടൊതമിച്ചു
കൃഷ്ണസംഗേനസമുച്ചാരംഗോപികൾ
കൃഷ്ണയാസംഗീതതൃപ്തരായാർചിമർ
കൃഷ്ണകണ്ഠേകരംഭവച്ചുനിന്നിടീനാ-
തല്ലെന്നമറൊരാളനാരികൃഷ്ണൻകരം
തൃപ്തനാചുംബിച്ചമറൊരാളത്തിമുഖം
കൃഷ്ണൻമുഖത്തുമോദേനചേർത്തിട്ടവർ
കൃഷ്ണൻറവായ്തലച്ചവിതതാംബുധം
തൃപ്തനാവാനിനാമല്ലോമുദ്രകന്ദനം
ചിത്തപാദത്തോടവളെപ്പൂണൻകൻ
സ്തിധാരയാമുഖത്താശ്രുചുംബിച്ചിതു.
കാചനനാരിതളന്നുകൃഷ്ണൻകര-
മാചര ചുരംകുചമല്ലേപതമ്രഗ-
തമ്മിലന്വേദനംപുണൻമുകുന്ദവർ
തന്മനസ്സെപ്പോലെയുമഭിഭവി
നൈവർത്തംവന്ദനാനിമാ-
രംഗമിളിതു.
പുണ്യവ-
പുണ്യജലേ,
തകിയും

ചെന്നുവേനത്തിൽവെളിക്കുടിൽക്കുളുക-
മെന്നല്ലവൃന്ദാങ്ങൾതന്നെകീഴിപ്പം
നന്നായ്രമിച്ചാർവന്നവനക്രിഡക-
ളെന്നതുകൊണ്ടുംമിപ്പിച്ചുനല്ലാരെ.
മല്ലവിദ്യചെന്നല്ലാരത-
നെല്ലാറിനാസംപൂട്ടുടൻസുചവിഗ്രഹൻ
തന്നെക്കേരരായുള്ളവക്കൊക്കെയും-
മെങ്ങിനെയെങ്കിലുമല്ലതീർത്താനന്ദ
മുർല്ലസോദ്ധ്യപദംകൊടുത്തീട്ടുവോ-
നല്ലോമുകുന്ദനിവകൽസദാഭക്തി
മല്ലസിദ്ധുള്ളവക്കൊത്തസാധ്യംഗവപ്
തന്നെക്കേരരാംഗോപീജനത്തിനെ
നന്നായ്രമിപ്പിച്ചുനാരായണൻപരൻ
എന്നതുകേട്ടുസന്തോഷേണമന്നവൻ
മന്ദസ്സന്തോഷേണമിച്ഛിച്ചോടിച്ഛാൻ:-
“മേടിനിയിങ്കലധർമ്മംകളവാനായ്”
വേദമാർഗ്ഗാദിധർമ്മങ്ങളെസ്ഥാപിച്ചു
ലോകവശ്രുചിപതത്തുവാനായ്കൊണ്ടു
ലോകനാഥൻവിഷ്ണുനാരായണൻപരൻ
കൃഷ്ണനായുന്നവതീർന്നാമീശപരൻ
കൃഷ്ണകർമ്മപരദാദിസംഗമം
ചെയ്തതുപാർത്താലതികൃഷ്ണമാമിതു
ചെയ്തതുമാറ്റമെന്നോത്തുപോമേവതം.
ലോകത്തിലുത്തമന്മാർനടക്കുന്നതു
ലോകസ്വധർമ്മമെന്നോത്തുതമറുള്ളവർ
ഏവംനടക്കമതുകൊണ്ടധർമ്മങ്ങ-
ളാലോളമേററവളതമല്ലോളവി.
ലോകത്തിലുത്തമരെല്ലാമറിവുമെ-
ന്നുകയാൽവേദമാറ്റമെന്നിയേ
ഏതുംനടക്കയില്ലെന്നതോൽപ്പവതം
പാതകരാജ്യനംപാമതിൻകാരണം
ഈശാനമെന്നംവതമർമ്മസ്ഥിതൻ
നാശംവതത്തുന്നലോകമെന്നായ്കതം.
ഇവകശങ്കയൊഴിച്ചുതളേണമേ!
ദേവരഭക്തി!സർവ്വതമരൊമുന്നേ!”
എന്നതുകേട്ടുതർച്ചെയ്യുമുനിവര.
“നിന്നതിൻമൂലമറിയതൊക്കുമേ
വ്യാജിപ്പുംകേൾക്കതെല്ലോക്യാധിപനാരാം
പങ്കജനേത്രധാരാഗിരീശ്വരനാഥം
മുണ്ടധർമ്മങ്ങൾഭംഗംവതത്തുന്നതും
പണ്ടുമുണ്ടിങ്ങിനെയെന്നെന്നതോക്കിലോ
ചിന്മയരൂപികൾക്കില്ലധർമ്മധർമ്മ
കർമ്മങ്ങളുഗ്രിപോലെയൊരുപോലവർ
കർമ്മസാക്ഷീജഗദീശപരനായാൽ
കർമ്മങ്ങൾസംബന്ധമില്ലവേക്കുമേ.
സൂര്യപ്രയോലൈകർമ്മംനടക്കുന്ന
സൂര്യനില്ലകർമ്മബന്ധങ്ങളൊന്നുമേ.

വേദവിധിപ്രകാരമേവമാകും-
 മാധാരമായതുംഭക്തിയാകുന്നതും
 ഭക്തിയാഗ്രഹിച്ചാൽപ്രകർമ്മങ്ങൾ
 യുക്തമല്ലെന്നുവേദങ്ങൾനിഷേധിച്ചും
 ഭക്തവാസല്യപരായണനിരപാൻ
 മുക്തികൊടുക്കുമെന്നുവെന്നാകിലും.
 കേവലംപാക്കിൽജനത്തുമിദംഭരകം
 കേവലംമാനയാമെന്നമാണിതു
 വ്യക്തമായതോന്നുംപ്രപഞ്ചത്തിൽനിന്നുടൻ
 മുക്തിസിദ്ധിപ്പാൻതിവിധകർമ്മങ്ങളെ
 വ്യക്തമാക്കേണംവിധിച്ചിരിക്കുന്നതു
 ഭക്തിയാഗ്രഹിച്ചപ്രകർമ്മങ്ങളെല്ലാം
 മുക്തിവരുമെന്നുചൊല്ലുന്നതോക്കിലോ
 ഭക്തിയുംമുക്തിയുംസിദ്ധിച്ചതിനല്ലോ
 യുക്തമല്ല.കർമ്മങ്ങൾചെയ്തിട്ടും
 മുക്തിയാകുംഫലംസിദ്ധിക്കുമെങ്കിലോ
 പൂർവിധിനിഷേധിച്ചുകർമ്മങ്ങളാൽ
 നിർമ്മാണസാധ്യമെന്നാലതുചെയ്തിടാം
 യാഗകർമ്മത്തിൽപശുവധംചെയ്തെന്നും-
 മാഗമപൂർവിധിചൊന്നതുതള്ളി
 കന്മഷനാരംഭംവരതപസായെന്നു
 നിർമ്മലത്താനാഗ്നികൊണ്ടുകർമ്മങ്ങളും
 ഉന്മൂലനാരംഭവിച്ചുപരബ്രഹ്മ
 ചിന്തയൻചേരുമെന്നുള്ളപരശുത്രാ
 മാതാപിതാക്കളെശുശ്രൂഷചെയ്തെന്നു
 വേദവിധിചൊന്നതൊക്കെനിഷേധിച്ചു
 സ്വത്വധർമ്മത്തെയുംഭക്തിയുംമുക്തിയും
 സിദ്ധിക്കുമെന്നുപ്രസ്താവിക്കാമിടം
 മറ്റുംപലവേദമാനുഷരാക്ഷസ-
 തരഭക്ത്യാപൂർവ്വപക്ഷംനിഷേധിച്ചു
 സ്വത്വമപരശുതിപ്രമാണമതു-
 മെത്രയുക്തമെന്നവേദോക്തിയെ
 ചിത്തത്തിൽനന്നായുറച്ചുജനത്തിങ്കൽ
 അത്തൽകളഞ്ഞവർമുക്തിയുംസാധിച്ചു.
 സർവകർമ്മങ്ങളുപേക്ഷിച്ചുസ്വസ്ഥി-
 യുവിയിൽവാഴുന്നസജ്ജനമിടപ്പാഴും.
 മുക്തിദാനാത്മപരബ്രഹ്മവിത്തുകൾ
 ഭക്ത്യാകൃതകർമ്മണാമുക്തിയുംവരും.
 എന്നല്ലമുക്തിതുഗ്വാന്താക്കൾചെയ്തതു
 നിന്ദിതമെങ്കിലുംവന്ദിതമായതും.
 കേൾക്കുകുന്ദനജൻനിവികാരാത്മ
 നിഷ്ക്രിയൻനിർല്ലേപനിസ്സംഗനിർവാണൻ
 അദ്വൈതനാമാത്മരൂപനത്ത്രിയൻ
 വേദമല്ലാതമിന്നാത്മപരബ്രഹ്മം
 ഇത്യാമവില്ലയാതമുപദേശ-
 മിത്തരമോത്തുചെയ്താലതുപാപമാം.
 മാതാപിതാബന്ധവിഷ്വപാനപുംചെയ്ത

വാരിയിൽമന്ദരംനിൽന്നാരായണൻ
 ഈശ്വരന്മാർചെയ്തതെല്ലാംഗുണങ്ങളാം
 ആശ്ചര്യമില്ലവേർതുംഗുണഭോഷം
 പാക്കിലോഗോപികൾഗോപാവരൊക്കയും
 കാക്കുന്നീനാരായണന്താനതല്ലയോ?
 തന്നുടെമായാമയംജഗത്തൊക്കെയും
 തന്നംശമെന്നിയേവേറില്ലവയൊന്നും.
 സംഗീപ്തഗീതവേദാനിദ്വമെന്നവി
 നിന്നുള്ളിലിഷ്ടുണ്ടാകരുതേതുമേ.
 ഏവംശരല്ലാലമത്രയുംമാധവൻ
 ദേവദേവൻഗോപിമാരെമിപ്പിച്ചു
 ഭക്തപ്രിയൻകരുണാവാഹനാകയാൽ
 ഭക്തിയുള്ളോർക്കേതുചെയ്തദയാപരൻ
 ഭക്തിയുംമുക്തിയുംനൽകുമസംശയം;
 ഭായുമാർ വല്ലഭന്മാരോടൊതമിച്ചു
 ചാരവസിപ്പിച്ചതുപാപമതാനീസപാ;
 വൃഷ്ടിവംശോത്തരൻമായാമനായ
 കൃഷ്ണനോടൊന്നിച്ചുപോയതിങ്ങതിഷ്ഠ.
 ഭക്തപ്രിയൻപരമാത്മാസന്ദാനൻ
 ശക്തിയുക്തൻപ്രഭോയാമയനല്ലോ.
 ആരറിയുന്നപരാപരലീലകൾ
 നാരായണൻരാസക്രീഡകളിൽതരം
 കേൾക്കിലുംചൊൽകിലുംഭവങ്ങൾപോയ്നല്ല
 ഭക്തിയുംമേന്മേൽവളരുടനിറംപ്രതി.
 അന്നൊരുനാൾനന്ദനാദിഗോപാലതം
 ഒന്നിച്ചുമേവിവനംപുഷ്പവർകളും
 വന്ദിച്ചുഭക്ത്യാസരസ്വതിയാനദി
 തനിൽക്കളിച്ചുമരേരനെഭേവിയോ-
 ടൊന്നിച്ചു പൂജിച്ചുബ്രഹ്മണക്കുംമറ്റും
 അന്നദാനങ്ങളുംചെയ്തിതാവോളവും;
 അന്നുദത്താതുപവാസംനദീതീരേ
 ഒന്നിച്ചുചെയ്തുന്നായിൽനന്ദനെ
 വന്നുപിടിച്ചുമാറാവുന്നതുമ്പോൾ
 നന്ദനുംകൃഷ്ണകൃഷ്ണതിമുറയിട്ടു
 എന്നതുകേട്ടുഗോപാലർപെരുമ്പാവു-
 തന്നുടെമേൽകൊള്ളിവച്ചുതാഡിച്ചിട്ടും
 ഒന്നുകൊണ്ടുംവേർപെട്ടുനിലപന്നഗം
 നന്ദാത്മജനിന്ദിരാപരിലാളിത-
 സുന്ദരപാദപത്മമണമവിട്ടുനാൻ,
 അന്നോമാതൃമരിച്ചിതുപന്നഗം
 തന്നുള്ളിൽനിന്നുപവിച്ചുമിന്നീടുന്ന
 സുന്ദരപരപൂജപ്പട്ടസതാം
 നന്ദാത്മജപദംഭക്ത്യാനമസ്കരി-
 ക്കുന്നവൻതന്നെക്കൊണ്ടുചെയ്താധവൻ:-
 “ഇന്നുനായർസുപ്തമാവതിൻകാരണം
 ഒന്നാഴിച്ചാരുതപാകമറ്റൊരതേ!”
 എന്നതുകേട്ടവൻവിദ്യാധരാത്മജൻ

“ഘൃണാഭസ്മാമസ്മദഭസ്മനെന്നല്ലേ;
സുന്ദരിമാരായ” സന്ദേഹ്യഗവനായ്
ഒന്നിച്ചുവെക്കേണമെന്നു നമുക്കു നോക്കും.
മുനിലാമാറുകളുംഗിരസ്സാദിയെ
നിന്ദിച്ചുടുത്തൊന്നെന്നു നോക്കുന്നല്ലോ.
വന്നുകോപേനമുനികൾപിടിച്ചിതു
പന്നഗവീരനായ്ക്കൊക്കിവിടെനി.
എന്നതുകേട്ടഭയേനപാദാഞ്ചുജം
നന്നായ് നമസ്സരിച്ചത്രിച്ചുണന്നല്ലോ.
നന്ദിച്ചവരളിട്ടെല്ലാതെനോട്ട
നന്നായ് തലമെലിട്ടുപാദാഞ്ചുജം
ത്തിങ്കൽമറ്റൊരുപാപിനാപനാറെ-
ക്കൊന്നുധർമ്മത്തെരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിട്ടുവാൻ
പന്നവത് സ്നാനംവിഷ്ണുനാരായണൻ
നന്ദാത്മജനായിഗോകുലവാണീടും
അന്നുജഗല്പ്രതിതന്നെപ്പറ്റുഭനം
വന്നുകൂട്ടുന്നിന്നുജനേഭവൽകൃപ
തന്നാലതിശ്രദ്ധനാമെന്നതളിനാർ
മുന്നമുനീവരന്മാരെന്നതൊട്ടുഞാൻ
ഇങ്ങിനെയായിവിടെക്കിടക്കുന്നിതു.
ഇന്നുഭവൽകൃപാകാരണംശാപവും
തീർന്നുവെല്ലാദസംഗേനാശ്രമനായ്
വന്നതുമോർത്താലതത്രമല്ലതു
നിന്നുടെമായയാൽമുടിമറിച്ചിന്ന
നന്ദാത്മജനായനായോണ്മറരേ!
നിൻനാമമൊന്നറിയാതെചൊല്ലിപ്പിടവും
വന്നുപോവാവന്നാശംപിന്നെമോക്ഷവും
എന്നിരിക്കേവെൽപാദസംഗേനഞാൻ
നന്നായിവന്നുതെന്നുംപറയേണമോ.
നിന്നുടെപാദപത്മംമേസദാഹൃദി
നന്നായിഉണ്ടുവാനായുള്ള നഗ്രഹം
തന്നീട്ടുകെ”ന്നുനമസ്സാരവുംചെയ്തു
നന്നാത്മജംഭക്തയോടേതൊഴുതവൻ
വന്ദിച്ചുനഗ്രഹവുംവാങ്ങിമോദന
ചെന്നവൻനാകുലോകംപുക്കുമേവിനാൻ.
നന്ദാദികളതുകണ്ടുമോദത്തോടെ
നന്ദാത്മജനീശപരനെന്നറച്ചിതു
പിന്നെമറന്നുമായാവെവേംകൊണ്ടു
തന്നുടെനന്ദനെന്നെന്നിതുപിച്ചു
പിന്നെയുംപൊന്നുപാദാഞ്ചുജംചെയ്തു
നന്ദാത്മജനെസ്തുതിച്ചുഗോപാലതം
ഒന്നിച്ചുഗോകുലംപുക്കുവാഴുന്നനാൾ
വന്ദിതരാംരാമകൃഷ്ണഗോപാലതം
സുന്ദരിമാരായഗോപികമാരാട്ടം
കുന്നുകളോടുമൊരുമിച്ചുരാത്രിയിൽ
വൃന്ദാവനംചെന്നുപുക്കുളിപ്പാനായ്
കുന്ദലമന്തികളാതികൾചെന്നുകും

എന്നിവപൂജാർത്ഥമെന്നുസതുചെയ്തായ്.
വന്നുദിച്ചശശിമാത്രമിപ്പോഴിപ്പിച്ചു
നന്ദിച്ചുട്ടംഗകയിലിരയിൽനാലാൾ.
മന്ദവാദംസുഗന്ധാനന്ദസംയുതം
വൃന്ദാവനശോഭകണ്ടുമോദിച്ചവർ.
നന്ദാത്മജൻരാമനുംവേണാനാവും
ഒന്നിച്ചുപാടുന്നതുകേട്ടുമോഹിച്ചു
സുന്ദരിമാർതമ്മെയുംമരണങ്ങിനെ
നിന്നുവസ്രങ്ങൾകൂടാതെരമിച്ചവ-
രന്നേരംവൈശ്രവണന്തൻറദാസനായ്
നിന്നൊരുശംഖചൂഡൻചിത്തമോദന
സുന്ദരിഗോപികമാരെപ്പിടിപെട്ടു
മന്ദമന്ത്രേകൊണ്ടുപോകുന്നനേരത്തു.
സുന്ദരിമാരൊരുമിച്ചുരയിട്ടാർ.
നന്ദാത്മജനാരതുകേട്ടുവേഗേന
വന്നൊരുവേദനയോടോടിയെത്തിനാർ.
ഉന്നതമാംസാലപുംപറിച്ചുകൊട്ടു
വന്നൊരുരാമനെക്കണ്ടൊരുശംഖനും
വന്നിതുകാലനെന്നോത്തുമണ്ടീടിനാൻ
നിന്നിതുനാരികളെക്കൊത്തുരാമനും.
നന്ദാത്മജൻകൃഷ്ണനോടിപ്പിടിപെട്ടു
കൊന്നിതുശംഖനെയെന്നേപറയേണ്ടു.
കൊന്നൊരുശംഖൻശിരോസ്താപംകൊണ്ടു
വന്നുതത്സോദരൻകയ്യിൽനൽകീടിനാൻ.
നന്ദിച്ചുഗോപികമാരതുകണ്ടഥ
അന്നിശിപോയവർഗോകുലംപുക്കിതു.
പിന്നെസ്തുതിന്നുഗോപികമാരായ്
കന്ദിച്ചുരാത്രിയിൽക്രീഡിച്ചുഗോവിന്ദൻ
ഗോകുലനാരികൾപോകുന്നതുംനിശി
പോകുന്നനേരംവരുന്നതുമേതുമൊ-
ന്നാനായന്മാരറിയാതെതില്ലേതുമേ,
മായാമയന്മാരുമെന്തുമൊല്ലാവതും;
ഗോപീജനംപകുപ്പുള്ള സമയത്തു
ഗോപതിമീലകളോത്തുപറകയും.
വന്നുഗീതത്തെയുംകൃഷ്ണൻറദാവവും
വാമകവിൾത്തടംവാമചുമലതിൽ
കോമളംവെച്ചുപ്പഴുപ്പുതിമോദമായ്
മല്ലീശരന്തൻറവില്ലിനെവെല്ലുന്ന
ചില്ലികൾകൊണ്ടുതാളവിടിച്ചങ്ങിനെ
മല്ലക്കരേചേർത്തവേണരസ്രങ്ങളിൽ
മെല്ലവയംഗ്രഹിച്ചാൽത്തത്തിൻപാപനി
നാനാവിമോഹന ഗുഹാരമോടുതി
മാനസാതിങ്കൽവയക്കുന്നനേരത്തു
വാനവർനാരിമാർകേട്ടുമയങ്ങുന്ന
പാവകൾപോവെന്നിപ്പുന്നതോർത്തിട്ടകിൽ
നാണിക്കവേണമെന്നൊന്നാരിജനം
വാണികൾചൊല്ലിരമിക്കുപകലെല്ലാം

പിന്നെ ജനയിൽ കൂടിക്കൂടിക്കൂടിയും
നന്ദാത്മജനായവാസുദേവൻപറൻ
ഇങ്ങിനെ മോഹികമാരുടെകാമത്തെ
മംഗലം പൂരിച്ചുവാണു യഥാസുഖം.
മായാമയൻ തന്റെ വേഷം ഗീതത്തെയും
മായമാരോടുള്ള സംയോഗലീലയും
ദേവമനുഷ്യാഗ്രന്ഥങ്ങളുള്ള
ദേവദേവൻ വേഷം ഗാനവിലാസത്താൽ
മോദം വളർത്തവർ മാനസമൊക്കവേ
നാദവിന്ദപാതകൻ തൻ വശമാക്കി വെ-
ച്ചാനന്ദഭക്തികരൻ കിരീടത്തോക്കിലോ
മാനവേദ്രപറവാൻ പണി നിർണ്ണയം.
ഭോധനാംകംസന്റെ ഭൂതനൻ ക്ഷുഭനും
ഭോധരവ്യയത്രപമായ് കൂടും പൂക്കിതു.
അതുകൊണ്ടു ഗോപികൾക്കു നോവങ്ങൾ
പാകാരി നൈമിഷപ്രഭത്തിൽ കഴുത്തത്തിൽ
പദ്മമെന്നെന്നിന ചുവസിപ്പെന്നു
ഗർവ്വനായവനെക്കണ്ടു നേരത്തു
സർവ്വമാവാടി വിട്ടു മണിപ്പിന്നാൻ.
ഉവ്വീധരങ്ങളെക്കുത്തിത്തകക്കയും
കാളതാനേററുമരിച്ചുണ്ടെളികയും
മേളമായ് ചാടിയും മുക്കുറൊടിയും
പാടവമോടിയിൽ ചുരമാനിയും
ഓടിയും കണ്ടു വർണയെടുക്കയും
ഗോക്കുളം സ്ത്രീകളു മേന്മയെപ്പൊഴും
മൂത്രം പൂരിപ്പേണ കൂടി സ്തവിപ്പെന്നു.
നാത്രം പൊടികൊണ്ടു മുടിപ്പുഷ്പവും
മൂത്രം സ്തവിക്കയും കൃത്യസ്തവിയും,
ധൂതന്റെ പച്ചമുയൽ കിളിക്കു വേദം
ഉപേപമാഗ്നേയമൊക്കവേ നില്ക്കുന്നു.
കുന്ദകൾക്കു തിരയറിയുന്ന കൊമ്പിനാൽ
മണിപ്പം കീഴ് മേൽ മണിക്കുന്നു മുറുപ്പനും.
നേത്രം ചുവപ്പിച്ചു കാണുന്നതിന്റെ
നേത്രം മിഴിച്ചിട്ടായ്ക്കുന്നതിന്റെ നമേ!
പാഞ്ഞടുക്കുന്നതുകണ്ടു ഗോപാലരും
പാഞ്ഞു ബലഭദ്രകൃഷ്ണന്മാരായിക്കു
ചെന്നു യത്തോടു ചൊല്ലിനാൻ “കേശവ !
സുന്ദര! രാമ! ചാരിച്ചു കൊള്ളണമേ!”
പുന്നതുകേട്ടു നന്ദാത്മജൻ കൃഷ്ണനും.
വന്നു വാസുദേവനോടു തീടിനാൻ
അനേകമാളുകോപിച്ചു കത്തിപ്പുഷ്പം
നന്ദാത്മജൻ ശക്തിയുക്തൻ പറൻ പൂമാൻ
തന്നുടെ ഹസ്തപത്മം കൊണ്ടു ടിച്ചുൻ
ചെന്നു വീണ്ടു ശതഭസുഭൂതം വൃഷം.
പിന്നെയും പാഞ്ഞു വന്നാൻ പൃഷ്ഠഭാസുൻ
പുന്നതുകണ്ടു കൃഷ്ണനടുത്തവൻ
തന്നുടെ ഹസ്തമേറ്റി നുകണ്ണവും,

നന്നായ്ക്കിട്ടു കിട്ടിയ പൂപുത്തതു
മന്നവ! വസൂം പിഴിയുന്നതു പോലെ
ഭോധരവ്യയമേ മിട്ടു തന്ത്രനേരം
പാരമാനദിച്ചു നന്ദാദിഗോപരും.
വാനവർദാനവൻ ചത്തസന്തോഷേണ
മാനിച്ചു വാരിച്ചാരിഞ്ഞിതു പൂമലർ
ദേവദേവ ശൈവവാഴ്ത്തി സ്തുതിച്ചാരു
ദേവകൾ സന്തോഷമോടു വാണീടിനാർ.
നാരദൻ താനരിപ്പന്റെ വധം കണ്ടു
പ്ലാരമാനന്ദേന കംസഗ്രഹം പൂക്കു;
നാരദൻ വന്നതുകണ്ടു തകംസനും
പാരതെ പൂജിച്ചിരുത്തി സിംഹാസനേ
വന്ദിച്ചു കംസനോടായി ദമാമുനി
മന്ദമന്ദമതർ ചെല്ലുതുടങ്ങിനാൻ:—
“നന്ദാത്മജന്മാർ മുക്കുന്ദനം രാമനും
നിന്നുടെ ശത്രുക്കളെന്നു മറികുറീ.
ദേവകി തന്നുടെ കാന്തനാകം വസു-
ദേവനവരുടെ താതനറികുറീ.
ദേവകീസ്തനദേവപാണാളുണ്ണാ
ദേവിയം രോഹിണി പൂതൻ വെവദേൻ
നന്ദന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു വസുദേവൻ
നന്ദാത്മജയെയ്യിങ്ങോട്ടുകൊണ്ടു വന്നു.
നിന്നുടെ കയ്യിൽ സമർപ്പിച്ചതുകൊണ്ട്
നിന്നോടു വ്യാമനി നിന്നു പറഞ്ഞതും
നന്നായ് നിരൂപിക്കു സത്യമുതമെടോ!
നന്ദാത്മജൻ വില്ലതന്നും ശമാഭ്യസ്തൻ
മന്നതന്നും ബാലഭദ്രനാത്തതും
നിന്നുടെ ഭൃത്യരാം പൂതനയാദികൾ
ഒന്നാണെന്നു കൊന്നു തവണെന്നു നിണ്ണയം.
മന്നവൻ കൂരസേനൻ വസുദേവനും
നിന്നുടെ ശത്രുക്കൾ ദേവാംശമോക്കുറീ,
നിന്നുടെ ജന്മപുംപാക്കിൽ ദേവാരീനി.
പിന്നെയും ഗന്ധർവംശമാകുന്നതും
എന്നിചയെന്നു മറിയാതെ മന്ദനാഭ
നിന്നെയും കൊല്ലുമവന്നെന്നു തേറ്റുറീ.”
നാരദവാക്കുകളിടരെ കേൾക്കയാൽ
ചിന്തയുന്തിറുവാളുമായ് തൽക്ഷണം
ശാന്തൻ വസുദേവനെ വധിച്ചിട്ടു വാൻ
ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ യടുത്തു ജോധിപൻ
ശാന്തമാം വാക്കുകൾ ചൊല്ലി ദേവമുനി
ശാന്തനാക്കിക്കംസനെയുമതു നേരം
നാരദൻ വീണയുമായി നാരായണം
പാരമാനന്ദേന കർത്തിച്ചു പോയിനാൻ
പിന്നെ ഭോജാധിപൻ ദേവകി തന്നെയും
തന്നുടെ കാന്തൻ വസുദേവൻ തന്നെയും
നന്നായ് മുറുകിനാൻ ചങ്ങല കൊണ്ടു വൻ
പിന്നെ രോഷേണ ചളിച്ചു തൽഭൃത്യരെ

കേശിയോടാശ്രമത്തു ചുവ്വത്താത്തങ്ങാടം
 കേശവൻതന്നെവധിപ്പാൻനിയോഗിച്ചു
 മുഷ്ടികചാണൂരനാദിയാമല്ലരോ-
 ടിപ്പാചാമുറുപറഞ്ഞിതുകംസനം
 “എന്നുടെന്നാശംവതത്തുവന്നായിട്ടു
 നന്ദപ്രജ്ഞതിൽനന്ദാത്മജൻരാമനും
 കൃഷ്ണനുംകൂടിവളരുന്നിതെന്നതും
 വിഷ്ണുവിന്നംശമവരണതുമ്മുനി-
 സത്തമൻനാദനെന്നോടതർപെയ്തു
 സത്യമെന്നെമറഞ്ഞീടുവൻനിങ്ങൾ”
 ഏവംവചനങ്ങൾകേട്ടൊരുമന്ത്രികൾ
 ഭാവംനടിച്ചുപറഞ്ഞിതനേരം:—
 “നമ്മെയുംശങ്കിച്ചുപോരുന്നതാപസൻ
 നമ്മുടെമുമ്പിൽപറയുംമാസത്യവും?
 ദേവകൾചൊന്നതുസത്യമായിത്തു
 ദേവാനുകൂല്യം!തോന്നുന്നതില്ലയോ?
 അസ്മമഞ്ചാലൻവെതിച്ചായ്ക്കുന്നതും
 പൊട്ടുരല്ലോവേദമാമുനിമാർകളും.
 വേദവിദ്വാന്മാർസുതപശ്ശനത്തന്നാൽ
 വേദിച്ചുചേതസ്സശുക്ലമവർക്കല്ലാം.
 ശ്രോതൃനാംസിംഹത്തെക്കൊല്ലുന്നജംബുകം
 നാട്ടിലിവണ്ണപറയുന്നതുപോലെ,
 കാട്ടിൽപശുക്കളെമേച്ചുകഴിയുന്ന
 കാട്ടാളർപോൽനിരാധാരികളാകുന്ന
 മോഷ്ടവാസർരാമകൃഷ്ണർപോന്നിന്ന
 കോട്ടംവരത്തുവാനാളെനാചൊന്നതും
 ശ്രോതൃമതേ!പരമാർത്ഥമായുവാ,
 ശ്രോതൃരാംബന്ധുക്കളില്ലെന്നുക്കിങ്ങു?
 മാതാധൻഭരമനംബാണൻവിവിധനും
 വേഗമേറ്റുമല്ലർമുഷ്ടികചാണൂരർ
 ബന്ധുക്കളായുണ്ടുപാക്കിലവർപരി-
 പന്മകൾക്കന്തകന്മാരെനറിയണം.
 കൃഷ്ണനാകുന്നതുവിഷ്ണുവെന്നുള്ളതും
 വിഷ്ണുപ്രിയൻമുനിചൊന്നതസത്യമാം.
 വിഷ്ണുവിനില്ലെന്നുനാശമവൻ
 കൃഷ്ണനായ്നാനത്തെങ്കിൽമരിച്ചുപോം.
 ഏതെങ്കിലുംഗോപബാലകന്മാരെനാം
 പ്രേതാജാലയത്തിങ്കലാക്കീടണം.
 വൈരിയായുള്ളവൻദുർമുഖനെങ്കിലും
 വേരോടെന്നാശംവതത്തുനീതുത്തമം.”
 മന്ത്രികളിത്തരംചൊന്നതുകേൾക്കയാൽ
 അന്തർഗതംപാത്രമൊല്ലിനാൻകംസനം:—
 “ഇന്നുനമുക്കധനശ്ചാഗമംഭി-
 ചിങ്ങുവരത്തവേണംഗോപബാലരെ
 മുഷ്ടിയുജനകളിച്ചവർതന്നെയും
 മുഷ്ടികൻചാണൂരനാദികൾകൊല്ലേണം.
 മല്ലയുലംകൊണ്ടതിന്നുനന്നതിനും

എല്ലാമിരിപ്പതന്നാമടയ്ക്കുണ്ടാർ
 മല്ലരഗമമതുംമറുവേണ്ടുന്നതും
 എല്ലാമെവൈകാതെതീർക്കു”കേളിനിയും
 ഉഷണയീടുംകുവലയാപീഠത്തെ
 മേയ്ക്കുനവനെവിളിച്ചുമന്ത്രിച്ചിതു
 “നിന്തുക്കനീനമ്മുടെനന്ദംഗദപാരി
 കത്തച്ചുകൊല്ലുന്നദാത്മജന്മാരെയും
 ഇക്കമയെല്ലാംകേരതിനിന്നീടുവാൻ,
 ചിത്തത്തിൽമററുമൊന്നുംനന്നുചിടൊലാ.”
 ഏവംപറഞ്ഞുറപ്പിച്ചുഭോജാധിപൻ
 സേവകനകുരൻതന്നുടെപാണിയും
 ചേർത്തുപിടിച്ചുകുംഭേർത്തുമാറ്റിച്ചു“നീ-
 കാത്തിടവേണമിന്നെന്നുടെവാക്കുകൾ.
 വീര്യപുമാന്മാർപരാശ്രയംബദ്ധ്യവ
 കാച്ചുചിത്തംനമൊണ്ടുചൊല്ലുന്നാണാൻ.
 ഇന്ദ്രനംനാരായണനെബുദ്ധിക്കുന്നു
 തന്നുടെകാച്ചുസാലപ്രതിനെന്നോക്കുടോ!
 നന്ദൻനന്ദനൻകൃഷ്ണനെൻകാവനെ.
 നീന്നാനാംകേട്ടതിന്നൊന്നുണ്ടുപായവും
 ചെന്നുനീഗൊകുലംപൂക്കവർതന്നെയും
 നന്ദനേയുംനോരസാദിദധികളും
 നന്നായെടുപ്പിച്ചുരാമകൃഷ്ണന്മാരെ
 ഇന്നധനശ്ചാഗമംകാണതിനായ്ക്കൊണ്ടു
 പോന്നീടവേണമതിനെൻറസുഹൃദനും
 തന്നെയതിന്നുനീകൊണ്ടുപോയീടുക
 എന്ന്വിലവിവിടേയ്ക്കുവന്നാലുടൻ
 ഉന്നതദന്തിയെക്കൊണ്ടുകൊല്ലാമെടോ!
 അല്ലെങ്കിൽമല്ലയുലംകൊണ്ടുകൊന്നിടാം
 കില്ലില്ലതിന്നെന്നുമാനസേതേറുനീ.
 രാമാദികളെക്കൊലചെയ്തുപിന്നെയും
 താമസനാംവസുദേവനെക്കൊന്നിടാം.
 പിന്നെയവന്തൻറബന്ധുജനത്തെയും
 എന്നുടെതാതനതച്ചുലനാമവൻ
 തന്നെയുംകൊല്ലാമവൻപ്രതിപക്ഷമായ്
 നിന്നുടെൊജ്ജ്വകൊതിക്കുന്നിതതിരൻ
 താതനെക്കാൽവതുകാഴ്ചമെന്നോക്കൊല്ലാ
 താതനല്ലുഗ്രസേനൻകേൾക്കതെടുത്തും.
 മാതാരജസപലയായിരിക്കുംവിധൗ
 പ്രീതിയോടേസുഖിമാരുമൊത്തമിച്ചു
 ചെന്നുവന്നാത്തംപൂക്കിതുദ്യാനത്തിൽ
 നന്നാനേകണ്ടുകാമാന്തയായിടിനാർ.
 ഉഗ്രൻദമിളനാംഗധവനമല്ലോർ
 ഉഗ്രസേനതൻറവയധരിച്ചവൻ
 സുഭുചിവാസിനിയെക്കണ്ടുകാമിച്ചു
 വിഭ്രമിച്ചുനീകരിച്ചുതമ്മംപാദവ
 പൃത്താതമല്ലാളറിഞ്ഞുമാതാപുടൻ
 എന്തുംകാലപനാദിപ്പിച്ചുചൊല്ലിനാർ:—

“ദൃഷ്ട്വനാമനിസൃപനായനയെന്നുടെ
നിസൃയാഭേതുവൃതംനിഷേധിക്കയാൽ
നിഷ്കരനാനീനരകേപതിച്ചുപോം”
ക്ലിപ്തമായിങ്ങനെചൊന്നുകേൾക്കയാൽ
ചൊന്നാൽഗുരിളനും “ഗന്ധർവനാമരം
സുന്ദരിദേവാംഗനമാക്കുയോച്ചനായ”
മന്നിലുംവിണ്ണിലുമെല്ലാംഗമിക്കുന്ന
സുന്ദരൻഗീർവാണസംഹത്തലുത്തമൻ.
യന്ത്രയന്മാരെന്നാദീസയുക്തനായ”
കന്മഷത്രപികളായ ഭൂവിചാഴന
മാനഷനാരികളായ “വിങ്ങർക്കിന്ദ
വാനവരായുള്ള ഞങ്ങളെസ്സിലിപ്പാൻ
ദുർല്ലഭമോക്കുന്നിതെന്നമറിഞ്ഞാലും
നല്ലതുസിലിച്ചിതുന്നിനക്കോക്കുന്ന.”
ഏവദമിളവാക്യംകേട്ടുകോപേന
ഭാവംചകുൻപറഞ്ഞിത്രമാതാപും:—
“ഭൂവാതിവണിവാതാകാശചക്രം
ദേവദിക്പാലധർമ്മങ്ങൾസന്ധ്യാദികൾ
ഏവരേയുമതിക്രമ്യവോനിപ്പോൾ
ഏവംമലിനയായ് മേഘസന്താനത്ര
ദേവനെനാകിലിവണ്ണാനടക്കുമാ?”
ഏവംപറഞ്ഞതുകേട്ടുമിളനും:—
“നിമ്ബഗാത്രീ?കേട്ടീടുത്താൻചൊൽവതു
ധർമ്മമനുഷ്ഠിതഭേദകൾ മോമല്ലോ.
ധർമ്മല്ലഭേവകളിൽനന്മാക്കു
സന്തതിസംഗമത്തിനുള്ള മാഗ്ഗമി-
തെന്തറിയാതെപായുന്നിതത്തരം.
അയതന്നാൽനിനക്കുണ്ടായിരപ്പും
അയവൻപുത്രനായ്നുള്ളപ്പും.
ശ്രീമാനവൻബഹുധീമാൻമഹോസ്വാഹി
ഭൂമീവരനായ്നരുമെന്നറികനി.”
ഇത്തരംവാക്കുകൾകേട്ടുമമമാതാ
ചിത്തകോപേനപറഞ്ഞിതരുന്നേരം:—
“നിന്ദിതനായനൻപുത്രനായുണ്ടാകിൽ
എന്നുകൊന്തൻറെവംശത്തിലുണ്ടായ
നന്ദനന്മാരിലെന്തത്തനവൻതന്നെ-
ക്കൊന്നീടുമെന്നതറികനീകശ്ശല!”
എന്നുംചെയ്തപോന്നീടിനാൾമാതാപു-
മെന്നെപ്രസവിച്ചിതന്നുകേൾപ്പുണ്ടോ!
മാതാപിതാക്കളുടേക്കൊന്നൊത്ത
ചേതസിമാദമില്ലാതെതൃപ്തിച്ചതു.
കർമ്മബലേനവളന്നിതുഞാനിര
തമ്മിലേതുംചേർച്ചയില്ലതുമുഖമായ്.
ഗന്ധർവംശമെൻമുഖമെന്നോക്കണം
അന്ധകവൃത്തികൾനംശമെല്ലെന്നും
ഏവമെന്നോടിമിച്ചിതന്നാദർ
പാപമില്ലഗുണേനൻതന്നെക്കൊല്ലകിൽ.

മൽഗുരത്രേനാകുംജരാസന്ധനം
സൽഗുണവാനാംനരകനംശംബരൻ
പിന്നെവിവിദനമുണ്ടെന്നറിയേണം.
ഇന്നുഞാൻവൈരികളെക്കൊലചെയ്യുൻ
മന്നവനായ് ഭൂവിടമ്പഥമാസ്സാഴ്വ-
നെനതുകൊണ്ടുനീമിത്രകാശ്വാത്ഥമായ്
ചെന്നുധനുശ്വാഹകാശ്വംനിമിത്തമായ്
ബാലകന്മാരെയുംകൊല്ലിപ്പാറുപോണം,
ചാലപ്പതിന്നാപുനാമുണ്ടയാഗാപും”
ഏവംപറഞ്ഞുറപ്പിച്ചിതുകംസനും
സേവകനകൂരനുംകേട്ടുചൊല്ലിനാൻ:—
“പോകുവതിന്നുഞാൻനിൻറെനിയോഗത്താ-
ലേകനാൻദൈവവിധിമതമുണ്ടെങ്കിൽ
പാരിൽജനിച്ചുപോന്നാ പൃഥുസാജ്യമാം
നാരായണൻമുപയില്ലേകുലെന്നമേ
ഭാവിച്ചവണ്ണവേിക്കയ്യില്ലാക്കണം.
ദൈവമതംസർവമെന്നങ്ങിരിക്കിലും
നിന്നുകൊയ്തുംവരുത്തുവാനായ്കൊണ്ടു
മന്ദമന്ത്രേമുതിന്നീടുന്നതുമുണ്ടാൻ
പിന്നേടമമാക്കുംനിന്നുകൊയ്തും
തെങ്ങിനെയാകിലതുപോലെയായ്ക്കും”
എന്നുപറഞ്ഞുതൻപത്തനംപൂക്കിതു
ഗാന്ധിനീനന്ദനൻകേൾക്കപിന്നേടവും
കേശിയംഭോമാരനസുൻപുറപ്പെട്ടു
കൂസാതെചെന്നുവ്രജംപൂക്കീതരപമായ്
അരപമതിന്നൊച്ചകേൾക്കുംജനമെല്ലാം
വിശപത്തിൽനിന്നുപോവാൻതുടങ്ങീടുന്നു.
ഭോമാരനയത്തിൻകഴുത്തിലെരോമങ്ങൾ
പാശമുരുമ്മിമോഹങ്ങൾഭേദിക്കുന്നു.
പക്ഷിങ്ങെല്ലാശതകന്മയകൊണ്ടങ്ങിനെ
പക്ഷിപോലെപെരുമാറുന്നുകേശിയും.
ഗോകുലവാസികൾഭേരിച്ചുണ്ടുവരും
അക്ഷലംപൂണ്ടുഴുന്നതുകണ്ടുരുത
കേശവൻനന്ദജൻകൃഷ്ണനാഴറോടെ
കേശിയംവീരനോടായടുത്തീടിനാൻ.

കേശിവിധം.

പാശുപതം വേദം കവിഷ്ടവാ
നായുതം ദൈത്യനോഭേരിനാൻ കേശവൻ
മായാവിമായാമയനെവിഴുങ്ങുവാ-
നായ് തുടങ്ങിയ നോമകുന്ദനം
വായിൽ കരംകടത്തിടിനാൻ കൃഷ്ണനും
മായാവിനനായ് മുറുകെക്കുടിച്ചിതു.
കേശിതൻ ദന്തങ്ങളൊക്കെക്കൊഴിഞ്ഞതി-
ക്ലേശിതനായിപ്പിന്നങ്ങിനാൻ പിന്നെയും
കേശവൻ തന്റെ കരം പണ്ടുവരുന്ന-
നാരകളൊന്നായ് ഉന്നപോലേ തടി-
ച്ചിടിനനേരമസുരൻ രാപാസങ്ങൾ
കാട്ടുവാൻ പല്ലാത്ത ചേരയും മരട്ടിച്ചു
കണ്ണുതുറിച്ചുവാൻ വേദരകങ്ങൾ കാൽ-
മണ്ണിപ്പടിപ്പുറൻ റിപ്പിളകം പുകാൻ.
കേശവൻ കേശിയെക്കൊന്നു മൂലമായ്
കേശവനെ നന്നാമം പുകഴീടിവി-
വാഴുന്ന ദേവകുൾ കല്പകുറ്റം മലർ
തോഷിച്ചു പേമഴപോലെ ചൊരിഞ്ഞിതു.
നാരദമാമുനി യജ്ഞോഴവിടേക്കു
പാശതെവന്നുടൻ കൃഷ്ണനെ വഴിനാൻ.
ശ്രീകൃഷ്ണ! വാടുന്ന! ഭഗവദീശമാധവ!
ലോകപാല! കരുണാകരവാരിധേ!
സർവ്വഭൂതാത്മൻ സർവാധാരയോഗേശ!
നിവികാം! നിരുപാത്മബ്രഹ്മാതിർത്ഥ!
സർവ്വഹരസ്ഥഗ്രന്ഥ! മഹാപുരുഷ!
സർവേശ്വര! പരമാത്മൻ പരാപര!
അത്മാവിനമനാത്മാവിനം പൂവമായ്
സൂക്ഷ്മമായ് സ്പഷ്ടമുഖമായ് സാക്ഷിനായ്
മായാഗുണങ്ങളെക്കൊണ്ടു വിശപം ചമ-
ച്ചായതിസ്തുത്യസ്തസ്തസ്തുപനായ്
പേതനനായനീ സത്യരക്ഷാത്ഥമായ്
ഭൂതലേവനവതീർണ്ണനായനന്നു
ഭൂതലഭാരഹരണം വരുത്തുവാൻ
ജാതനാകുന്നിതു മായാമഹിമയിൽ.
ദുഷ്ടരായുള്ളൊരു ദൈത്യരെയൊക്കെയും
നഷ്ടനായെടുത്തു വിശ്വപരക്ഷിച്ചു
നഷ്ടനാക്കിക്കളഞ്ഞിടുന്ന നീയിന്നു
ദുഷ്ടനാം കേശിയെക്കൊന്നതെന്തുതരം!
എങ്കിലും ഭക്തജനങ്ങൾ പറയുന്നു
പക്ഷജനേന്ദ്ര! നീ ചെന്തതെന്തുതരം!
അയ്യധമേറുമതിയുമവനില്ല.
മായപുമേറുമുണ്ടി വൻതന്നുടെ
നാമം ശ്രവണനകേൾക്കുന്ന പേകൾ
അമയം പൂണ്ടൊളിക്കുന്നതു പോയിതു
മേലിലിന്നും മല്ലവിഗ്രഹവും ജഗൽ
പാലക! കംസനേയും വേറൻകൊൽവതും,
കാഞ്ചതിനായി വന്നീടുന്നതുണ്ടുതാ-

നാണമയാനാളേക്കനാളേ മധുരിപോ!
പിന്നെയവനനുരകമുരദൈത്യ-
തന്നതന്മാരെ വധിപ്പിച്ചു കണ്ടിടാം.
ദേവേന്ദ്രനോടു ധർമ്മപാരിജാതത്തെയും
ദേവേശ! വാങ്ങുന്നതു വിവാഹങ്ങളും
ധന്യനൃഗമോക്ഷാംബുജാബലപുത്രിയും
കന്യാവിവാഹസ്യമന്തകപ്രാപ്തിയും
പിന്നെ നൃതനാം ഗുരുപുത്രൻ തന്നെയും
അനേപഞ്ചണം ചെയ്തുകൊണ്ടു നദക്ഷിണ
ചെയ്തും പൈശ്രവ്യകൻ തന്നെ വധിപ്പിച്ചും
ജാതവേദസ്സിനാൽ കാശിപുരം ചൂട്ട
ദന്തവക്രൻ തന്നെക്കൊന്നു ധർമ്മാത്മജൻ
സന്തതം ബന്ധുവായ് രാജസുയം ചെയ്തു-
മന്തരമോക്ഷപുറം കിരീടഭാരത്തി-
നന്തരം ചെയ്തതിനുള്ള നസാരഥ്യം
ദയ്യോധനാദികളെ വധിപ്പിച്ചു തും
വൈരം യദുകൾ തമ്മിൽ വേദിച്ചിപ്പിറ
കാഴ്ചം വരുത്തുവാനായതും സംഹരി-
പ്പാനവർ തമ്മിലൊന്നിന്നൊന്നു തല്ലിച്ചു
ഇങ്ങിനെയുള്ള വിലാസമായാസ-
മിങ്ങുകാഞ്ചൻ ഞാൻ വരുത്തത്തൽ കാലേ-
ഇന്നിനി ശാതണ്യമെങ്കുണ്ടാകണം
ചിന്തയുമുന്തേ! ജഗല്ലതേ! മാധവ!
നല്ലതുമേന്മേൽ വരികെന്നനുഗ്രഹം
ചൊല്ലിയ ഗാതമനം ചെയ്ത നാരദൻ.
നന്ദിച്ചു രാമനും ഗോപാലവൃന്ദവും
കന്നിച്ചു കൃഷ്ണൻ പാണ്ഡിത്യകുന്ദരം.
പിന്നെയും കാണനം പൂക്കു ഗോവിന്ദനും
തന്നെടമിതുണ്ടു മുട്ടംകളി കണ്ടു പോൾ
ഗോക്കളെ മോഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടുണ്ടൊളിക്കയും
വെക്കുതിരിഞ്ഞുണ്ടു കണ്ടെത്തിയും ചിലർ
മേഷഭാറം നടിപ്പും ചിലരങ്ങിതിൽ
മേഷപാലന്മാരതായിക്കളിക്കയും.
അന്നു മായാസുരൻ തന്നെ സുരപായ്
നിന്നൊരു പ്രൊമാസുരൻ പോന്നു വന്നുടൻ
റാദാത്മജൻ മല്ലഭാമാദിഗോപാലർ
തന്നെടകൂട്ടത്തിലൊന്നായ കംപുക്കു.
മേഷരൂപർ ചിട്ടിട്ടു നബാലരേ
മോഷണം ചെയ്തു ഹരസ്തു കത്താക്കിനാൻ.
കല്പകൾ കൊണ്ടു ഹരദപാരപുര-
ച്ചല്ല മകൾ കാന്തനെല്ലാമറിഞ്ഞുടൻ.
ദാഹവനാം പ്രൊമനെല്ലിട പെട്ടിതു
ദാനവരൂപപ്രകാശിപ്പിച്ചു നദനും.
പോവതിനായിത്തന്നിത്തിതു പ്രൊമനും
ദേവദേവൻ യമലോകേ ഗമിപ്പിച്ചു
ബാലകന്മാരെത്തന്നു പുറത്താക്കി
ധാരാലോലാശ്ലിസ്തുതിച്ചിതു ദേവകൾ.

എന്നതുകേട്ടുസന്തോഷംനമുക്കു
 ചെന്നതൽഗോകുലംപൂക്കുവാണീടിനാൻ.
 പിന്നെയകൂറുംതന്നെടപത്തനേ
 നിന്നുപുറപ്പെട്ടുകൂപ്പുനെക്കൊണ്ടുവാൻ.
 തേരിലേറിപ്പോകുവാൻനേരമ-
 ഞോരോതരംവിചാരിച്ചിതകൂറും.

കംസന്റെ നിയോഗപ്രകാരം അകൂറൻ രഥാതു
 ഡനായി അന്ധാടിയിലേക്കു പോകുന്നതു.

ഭൂഷണംകംസനന്നന്ധാടിയിലെനെ
 വിഷ്ണുപനാഥനെക്കൊണ്ടെന്നുച്ചിതു.
 എന്നുടൊഴുതിതന്നേപറയാവു
 നന്ദാത്മജൻനർമുത്തിമാനീശപുരൻ
 തന്നെട്രുപനമുക്കുകണ്ടീടുവാൻ
 എന്നതുടങ്ങിക്കേട്ടൊരുമുക്കുന്നതാൻ.
 ഇന്നതുസാധ്യമായ് വന്നുകൂടീടുകിൽ
 എന്നുടൊരുസാഹസ്യമുതലുംവന്നു.
 സർവ്വതകനായകൃഷ്ണന്റെനാമമൊ-
 ന്നാചിന്തിച്ചുള്ളിലോക്കുന്നവർപാതകം
 കൈയ്യുംഭൂമിയുംചിത്തത്തെയും
 ഭക്തിയുംമുക്തിയുംവന്നുളളുടലും.
 നിത്യസ്വരൂപനാംകൃഷ്ണനെയോഗികൾ
 നിത്യയമനിയമാടികളാൽതപം
 ചെയ്യുന്നിതുപരബ്രഹ്മസ്വരൂപമായ്
 മായാമയനായകൃഷ്ണന്റെമായയാൽ
 തോയാലയേവിളങ്ങീടുംഗഗനംപോൽ
 മായാചികാരവേദമുദമൊക്കെയും
 സത്യമായ്ത്തോന്നിവരുണുധന്മാക്കു
 നിത്യസ്വരൂപന്റെകാരുണ്യമുണ്ടായി
 സത്യപുനേരേതെയ്ത്തുമായാമോഹം
 മിഥ്യയെന്നുമറിയുന്നവിദഗ്ദ്ധജനം.
 ഇങ്ങിനെയുള്ളഭഗവൽസ്വരൂപത്തെ
 ഇങ്ങുകാണാൻവകാരംവരുന്നാകിൽ
 ഇങ്ങിതിൻമീതേമറ്റൊരുവരേണ്ടതു?
 മന്നിടത്തിങ്കൽജനിച്ചുപലംവന്നു.
 മന്ദഹാസേനമുഖാർവിന്ദത്തെയും
 ഒന്നിച്ചുകണ്ടുവേദപ്രഭുപ്രസ്ഥാർ

സന്തോഷമോടെന്നെപ്പറചൊമണ്ടുവാൻ
 ചെന്നാമരാക്ഷൻപിടിച്ചെഴുന്നേല്പിക്കും.
 ഭക്തരായുള്ള ജനത്തിനായേതെ
 ദത്തമേകംകരംകൊണ്ടെന്നെസ്സർശിക്കും.
 സർവ്വജഗച്ചിതാവാകിയമായവൻ
 ഉറപ്പിപതിമതാതന്നെന്നുംചൊല്ലും.
 അപ്പൊഴുണ്ടാകുമെന്നുള്ളിമോദമിതി-
 ണ്ണിപ്പൊഴുതിന്നറങ്ങുമെന്നറിയാമോ?
 മായവൻമാനിയാതുള്ള വെക്കുതയും
 ബാധയാജന്മമുണ്ടുപാർമ്മാസ്സുനാപോം.
 ഭൂഷണംകംസന്റെസമ്പദ്കർത്താണെന്ന-
 തൊട്ടുമേതോനുകയില്ലമുക്കുന്ദനം.
 സർവ്വതനായ് സർവ്വതപത്തിലൊക്കയും
 സർവ്വാദൃഗ്വസ്തുവല്ലാമുനന്മതൻ
 എന്നുടൊന്നസഭക്തികൊണ്ടേറ്റൊപ്പം
 നന്നായ്തമെന്നനുഗ്രഹിക്കുംപരൻ
 ഇങ്ങിനെമാർഗ്ഗമല്ലേനിത്രപിച്ചേറ്റം
 മംഗലൻസംഭ്രമത്തോടുകൂടിയാത്ര
 സന്ധ്യാസമയേ ഉജ്ജ്വലിന്നുടത്തുറ്റാർ
 അന്തരമെന്നിയെക്കണ്ടിതകൂറും
 ഗോപുരപാരിപഥിതലേരേണവിൽ
 താപസസേപ്യൻഓദിസ്ഥിതൻമായവൻ
 തന്നെടപാദാർവിന്ദപതനവും.
 എന്നതിൽവജ്രമസ്ത്രാംകുശരവേകൾ
 കണ്ടുമേനിന്നിറങ്ങിയകൂറും
 ഉണ്ടായമോദാൽപാടിപാരിതമലയിൽ
 നന്നായണിഞ്ഞിതുകേൾക്കെടോ!മനവ!
 പനനഭ്രഷണനാദികൾക്കുമിതു
 വന്നുകൊൾവാൻപണിയെന്നോർത്തുനിത്യവും
 വന്ദിതപൂജിതനെഞ്ചേജിച്ചീടുന്നു;
 പിന്നെയകൂറുംതേരിലേറിപ്പോ-
 ണ്ണന്നതഭക്ത്യാപർമസതൃപ്തനായ്
 ചെന്നിതങ്ങന്ധാടിതന്നിപതുനേരം
 ഒന്നൊന്നുകണ്ടാൻവിശേഷംപലതരം.
 കണ്ടുമോരോന്നുകേട്ടുംചെന്നുചെന്നുടൻ
 നന്ദാത്മജനേയുംരാമനേയുംകണ്ടു
 വന്നുസന്ദീപിതോടൊപ്പുകാകുതാം
 തനകംകൊണ്ടതിഭാഗ്യവാനകൂറൻ.
 ഭക്തിയോടുതമാനുംചെയ്യുസ്വന്ദനം
 നിന്തിചിറങ്ങിപരിഭ്രമചേതസാ
 ചെന്നുവെലനേയുംകൃഷ്ണനയുമുടൻ
 വന്ദനഞ്ചെയ്തുപാദാനേനമസ്താരം
 ചെയ്തുവൻഗൽഗാൽവീണുകടന്നിത്ര
 ദണ്ഡുപോൽതന്നെമറന്നൊരകൂറനെ
 വേഗേനരാമനുംകൃഷ്ണനുംചെന്നുട-
 ത്താഗതനായൊരകൂറനെപ്പൂർകിന്നാർ
 പങ്കുണ്ടനേത്രന്റെസംഗമംകൊണ്ടുടൻ

പങ്കുണ്ടാകുന്നതിന്നുശ്രദ്ധനായകൃതൻ
വേദങ്ങളാലുമാറിത്തുടങ്ങിയെന്ന
വേദിതവേദപ്രസ്താവനമാൻ ചിന്തയൻ
ഭക്തിമാന്മാർക്കുവിചിത്രമുണ്ടാകുന്ന
ശക്തിയാമാനത്തിന്നിന്നുമാത്രമേ
ഭക്തിനാമകൃതനെപ്പറന്നുപോയേ
ചിത്തത്തിന്നാകുമുണ്ടായിത്തന്നുപോം.
ചിത്തതകൾക്കുവിചാരിച്ചുകൂടാതെ
കൃത്യകൃത്യംപിടിച്ചുനൽകുവാൻപോം
പാദങ്ങൾക്കുപോകുമാറുപോം
മോദമോടുകൂടിപ്പോകുമ്പോൾ
ചിത്രമാമാസനോവചിതകൃതനെ
ശ്രദ്ധശ്രദ്ധയെക്കൊണ്ടുതന്നെ
പിന്നെയുംമുഖ്യമായ് ഭാഷനാചെയ്തിട്ടി-
ച്ചുസതാനന്ദനാശ്വമാധ്വമിടുകൾ
താങ്ങുലമാദികൾക്കൊണ്ടുലഭഭരൻ
അമോദംപൂണ്ടുപൂജിച്ചിതകൃതനെ
നന്ദനംസന്തോഷചേതസാചൊല്ലിനാൻ —
“നന്നായിതിന്നുഭവാൻവന്നതില്ലൊഴേ
പുറന്നുടൊന്നുസന്തോഷപ്രപഞ്ചമോ
എന്നുടൊന്നുസന്തോഷപ്രപഞ്ചമോ
ശിഷ്യയാതേസോദരീതൻസുതന്മാരെ
ദുഷ്ടനാംകംസൻനശിപ്പിച്ചുവഴുനും.
അങ്ങനെയുള്ള രാജ്യത്തിൽവസിക്കുന്ന
നിങ്ങൾക്കുസുഖ്യമായെന്നുചൊല്ലേണമോ?”
എന്നിവണ്ണവർത്തമാനംപറഞ്ഞതിൽ
നന്ദിതനായിരുന്നിടിനാൻനന്ദനും.
രാമനുംകൃഷ്ണനുംകൂടിമുമ്പേ—
കാമിതമാകുന്നശത്രുമേലങ്ങിനെ
ഭക്തിനാമകൃതനെശ്ശയിപ്പിച്ചവർ
ചിത്തശുദ്ധ്യോഭോജനത്തിന്നായ്ക്കായിതു.
വന്നസന്തോഷണമാനസേചിന്തിച്ചു
തന്നുള്ളിലൊത്തിതോരോന്നായകൃതനും:—
“മൂന്നുമോർഗുണിപോത്തവണ്ണമെന്ന
വന്നതുകൊണ്ടുസന്തോഷിപ്പിതിനില്ല.
നന്ദജൻസർവ്വജഗദ്ഗതിമാധവൻ
ഇന്ദ്രിയാവല്ലഭനിന്ദ്രാസംഹാരൻ
ഇന്ദ്രാദിസേവിതൻമായാമയൻഗുരു
ചന്ദ്രബിംബാനനനിന്ദുകുലോത്തവൻ
ചിന്തയൻതാൻപ്രസാദിക്കിൽസകലവും
നന്മയാതാപങ്ങൾപിന്നെയില്ലൊന്നുമേ”
ഏവംനിരൂപിച്ചുനന്നായ് കടന്നുപോം
ദേവദേവേശ്വരനുംരാമനുംവന്നിതു
പിന്നെയുംശ്രദ്ധശ്രദ്ധയെക്കൊണ്ടുനും
മന്ദഹാസേനതാല്പര്യവേഗവശാൽ
തന്നുടഭക്തിനാമകൃതനേടിയും
വന്ദനീയൻപരൻചോദിച്ചശാസ്ത്രനും

“ഭാഗവതോത്തമനാമകഥാമതേ!
സ്വാഗതംസിദ്ധിച്ചിതുതാ?പറഞ്ഞുടുക.
മാതൃലൻകംസനെനോക്കുമഹാരോഹ
രേതുവായാതുണ്ടെന്നുനിങ്ങൾക്കു
വ്യാധിശമിക്കുംചിഹ്നംചെയ്യാതെത്താൻ
ചോദിച്ചുതന്നുകുശനുംകുലത്തിന്നൻ
എന്നുടൊത്തമാതാക്കൾക്കുബന്ധനം
വന്നതുംപുത്രനാശംകൊണ്ടുപോങ്ങും
വന്നതുംപാത്താറൊന്നൊക്കെയുമെന്തും
എന്നതുമുലമെന്നിക്കണ്ടുപോം.
എന്നിങ്ങിരിക്കിലുംതപസ്വരനുംകൊണ്ടു
ഇന്നുസുഖമെന്നിക്കേറ്റവുമുണ്ടല്ലോ.
താതനിൽസ്നേഹമേറിയന്നുപുത്രക്കു
താതവിധോഗംബഹുമാനമാംവിധേ
താതനെക്കണ്ടാൽവരുംസുഖമെങ്ങിനെ
ചേതസാചാത്താൽപറവാൻതരേതും.
ഇന്നുഭവാൻവന്നകാരണംചൊല്ലണം.
എന്നോടൊന്നിക്കത്രകേൾക്കുമെങ്കിലോ.”
ദേവകീനന്ദനൻവന്നുകൾക്കുടൊത്ത
ദേവേശ്വരനകൃതനുംചൊല്ലിനാൻ:—
“കംസനാലുള്ളൊരുപ്രഭവംസർവ്വം
കംസനോടായ് നാഭേൻവേദപുത്താൻ
നേരേപറഞ്ഞതുംനാരായണൻതൻ
കാരണംതാതവസുദേവർതന്നെയും—
പ്രാപിപ്രാപിനടുത്തോരവസ്ഥയും”
ഏവംഗ്രഹിപ്പിച്ചുതാൻവന്നകാരണം
ദേവദേവേശ്വരനോടൊപ്പിച്ചുപിന്നെയും
പ്രേതിഭോജാധിപൻപറഞ്ഞുടീനാൻ:—
“ചാപയജ്ഞംതുടങ്ങിയുണ്ടാണിപ്പോൾ
വേണമതുപതിന്നാലുദിനനെയും
ക്ഷീണതകൂടാതെപുറന്നുടേതേരേരി
ഗോകുലമെന്നുനന്ദാദിഗോപാലരെ
അകെയറിയിച്ചുതേങ്ങാദിപെറ്റൊ-
രാമോമല്ലിക്കൂടാതെതന്നെക്കൂടും
ചാതമനോഹരൻരാമകൃഷ്ണന്മാരെ
പാരാതെതേരിലേറ്റിക്കൊണ്ടുപോരണം
ചാതതചേന്നുധനുഷ്യാഗവേലായാ.
പൈതലായ്യാഴുന്നകാലത്തിലുത്സവം
ചേതസിങ്കാഞ്ചാൻകൊതിപെരുതാമല്ലോ.
എന്നല്ലമങ്ങാറിനേയർമുഖംകണ്ടു
നന്ദിച്ചുകൊൾവാൻമേറ്റമിങ്ങാൾ ഹ.ഹ.
ചെന്നുവൈകാതെവരുത്തേണമെന്നതും
നന്ദാദികൾഗോരസാദിമന്ദംവേണ്ട.
തൊന്നൊന്നെയുള്ളതുമൊക്കെയെടുപ്പിച്ചു
നന്ദാദികൾമുഖംവന്നുടേവൈകാതെ
നന്ദനന്മാർനടുത്തുവരണമല്ലോ
സ്വന്ദനംനീതെച്ചിട്ടുകേതുമായ്.”

“ഇങ്ങനെകൊണ്ടുപറഞ്ഞതെന്നോടവൻ
നന്ദിയാതെവന്നിതിങ്ങിനെകാഴ്ചയ്ക്കുവാൻ
അങ്ങനെയൊന്നിങ്ങനെയൊന്നിങ്ങനെയൊന്നി
എങ്ങനെയൊന്നിങ്ങനെയൊന്നിങ്ങനെയൊന്നി
സർവ്വതലമുഖമിങ്ങനെയൊന്നിങ്ങനെയൊന്നി
സർവ്വതലമുഖമിങ്ങനെയൊന്നിങ്ങനെയൊന്നി
കാൽതാലിയാതെവന്നിതിങ്ങിനെകാഴ്ചയ്ക്കുവാൻ
അതർക്കമുണ്ടോ! ചോദ്യമൊന്നുണ്ടോ?
കാൽതാലിയാതെവന്നിതിങ്ങിനെകാഴ്ചയ്ക്കുവാൻ
നിവർത്തിപ്പാനുള്ളതുപോലെന്നാകിൽ.
ഞാനങ്ങനെയൊന്നിങ്ങനെയൊന്നിങ്ങനെയൊന്നി
അനന്തമുതൽ! യതല്ലാത്തതല്ലായതും
ചെന്നുചെല്ലാംകൊണ്ടുനോട്ടമുണ്ടോ?
നന്ദസുനോ! പറഞ്ഞിട്ടുവേണ്ടതും”
അതർക്കമുണ്ടോ! ചോദ്യമൊന്നുണ്ടോ?
വിക്രമശാലിനാമർക്കുണ്ടോ? നന്ദസുനോ!
നന്ദസുനോ! പറഞ്ഞിട്ടുവേണ്ടതും
നന്ദസുനോ! പറഞ്ഞിട്ടുവേണ്ടതും
ചെന്നുചെല്ലാംകൊണ്ടുനോട്ടമുണ്ടോ?
നന്ദസുനോ! പറഞ്ഞിട്ടുവേണ്ടതും
ഇന്നുചെല്ലാംകൊണ്ടുനോട്ടമുണ്ടോ?
നല്ലമധുരമുണ്ടോ? ചോദ്യമൊന്നുണ്ടോ?
എല്ലാമെടുത്തുപുറപ്പെട്ടുകൊള്ളുവിൻ!
എല്ലാമെടുത്തുപുറപ്പെട്ടുകൊള്ളുവിൻ!
നല്ലമധുരമുണ്ടോ? ചോദ്യമൊന്നുണ്ടോ?
ഉത്തരമുണ്ടോ? ചോദ്യമൊന്നുണ്ടോ?
വസ്തുതമുണ്ടോ? ചോദ്യമൊന്നുണ്ടോ?
യാത്രയ്ക്കു കോപ്പുകൾ കൊണ്ടുവരികയും
രാത്രിയെന്നോളം ചാർത്തിക്കൊണ്ടുവരികയും
ഇതരം പറഞ്ഞുറങ്ങിയിട്ടില്ലാത്തതും
വൃത്താന്തമൊക്കെവേർതിരിച്ചുവെക്കുകയും
സീതയുടെ വിശ്വാസം നിലനിർത്തിയും
ഓരോതരം മുഖമുറക്കുവാൻ നാമർ.
താപസസേവ്യം ജനനയം ചിന്തിച്ചു
താപസിമാരെ നോക്കിയിട്ടു ചിലർ
ജീവനം ബ്രഹ്മചര്യം എന്നെന്താണിത്
ഭാവനയാലോകമായ് ചെയ്തിട്ടുവെക്കുകയും
മാധവനോടുമിട്ടുതോർത്തു ചിലർ
മാധവനോടുമിട്ടുതോർത്തു ചിലർ
ചക്ഷുസ്സിമീലനം ചെയ്തു കെട്ടിത്തൂണും
ഇതരം പറഞ്ഞുറങ്ങിയിട്ടില്ലാത്തതും
ചിത്തമയങ്ങളുമൊരിക്കലുമില്ലാത്തതും
ഉത്തമൻ ലീലപാടിക്കളിച്ചാർ ചിലർ
കൃഷ്ണകൃഷ്ണതിമിരയിട്ടിട്ടു ചിലർ
കൃഷ്ണനെ ചിന്തിച്ചുനിശ്ചലരായ് ചിലർ
ചിന്താപ്രവാതരം ചെല്ലിത്തുടങ്ങുവാൻ
നന്ദസുനോ! പറഞ്ഞിട്ടുവേണ്ടതും
“സുഖികൾതാലിയാതെവന്നിതിങ്ങിനെകാഴ്ചയ്ക്കുവാൻ

കുട്ടിപ്പോലെയൊന്നിങ്ങനെയൊന്നി
വല്ലാത്തതൊന്നിങ്ങനെയൊന്നി
എല്ലാമെടുത്തുപുറപ്പെട്ടുകൊള്ളുവിൻ!
എല്ലാമെടുത്തുപുറപ്പെട്ടുകൊള്ളുവിൻ!
വല്ലാത്തതൊന്നിങ്ങനെയൊന്നി
വല്ലാത്തതൊന്നിങ്ങനെയൊന്നി
പുഷ്പാശംഭമെന്തൊന്നിങ്ങനെയൊന്നി
ചിത്തമതിമുഖമിട്ടുവെക്കുകയും
വൃത്താന്തമൊക്കെവേർതിരിച്ചുവെക്കുകയും
ചിത്തത്തിൽ വേണ്ടതില്ലാതെ ചെല്ലുകയും,
ഇതരം താലിയാതെവന്നിതിങ്ങിനെകാഴ്ചയ്ക്കുവാൻ
ചത്തഭ്രമം ഭാവനയെന്തൊന്നിങ്ങനെയൊന്നി
ചിത്തഭ്രമമുള്ളവകൾക്കൊന്നിങ്ങനെയൊന്നി
വൃത്തികൾക്കൊന്നിങ്ങനെയൊന്നി
നാമർക്കൊന്നിങ്ങനെയൊന്നി
കാൽതാലിയാതെവന്നിതിങ്ങിനെകാഴ്ചയ്ക്കുവാൻ
കാൽതാലിയാതെവന്നിതിങ്ങിനെകാഴ്ചയ്ക്കുവാൻ
ഓരോതരം മുഖമുറക്കുവാൻ നാമർ.
അതർക്കമുണ്ടോ! ചോദ്യമൊന്നുണ്ടോ?
വിക്രമശാലിനാമർക്കുണ്ടോ? നന്ദസുനോ!
നന്ദസുനോ! പറഞ്ഞിട്ടുവേണ്ടതും
നന്ദസുനോ! പറഞ്ഞിട്ടുവേണ്ടതും
ചെന്നുചെല്ലാംകൊണ്ടുനോട്ടമുണ്ടോ?
നന്ദസുനോ! പറഞ്ഞിട്ടുവേണ്ടതും
ഇന്നുചെല്ലാംകൊണ്ടുനോട്ടമുണ്ടോ?
നല്ലമധുരമുണ്ടോ? ചോദ്യമൊന്നുണ്ടോ?
എല്ലാമെടുത്തുപുറപ്പെട്ടുകൊള്ളുവിൻ!
എല്ലാമെടുത്തുപുറപ്പെട്ടുകൊള്ളുവിൻ!
നല്ലമധുരമുണ്ടോ? ചോദ്യമൊന്നുണ്ടോ?
ഉത്തരമുണ്ടോ? ചോദ്യമൊന്നുണ്ടോ?
വസ്തുതമുണ്ടോ? ചോദ്യമൊന്നുണ്ടോ?
യാത്രയ്ക്കു കോപ്പുകൾ കൊണ്ടുവരികയും
രാത്രിയെന്നോളം ചാർത്തിക്കൊണ്ടുവരികയും
ഇതരം പറഞ്ഞുറങ്ങിയിട്ടില്ലാത്തതും
വൃത്താന്തമൊക്കെവേർതിരിച്ചുവെക്കുകയും
സീതയുടെ വിശ്വാസം നിലനിർത്തിയും
ഓരോതരം മുഖമുറക്കുവാൻ നാമർ.
താപസസേവ്യം ജനനയം ചിന്തിച്ചു
താപസിമാരെ നോക്കിയിട്ടു ചിലർ
ജീവനം ബ്രഹ്മചര്യം എന്നെന്താണിത്
ഭാവനയാലോകമായ് ചെയ്തിട്ടുവെക്കുകയും
മാധവനോടുമിട്ടുതോർത്തു ചിലർ
മാധവനോടുമിട്ടുതോർത്തു ചിലർ
ചക്ഷുസ്സിമീലനം ചെയ്തു കെട്ടിത്തൂണും
ഇതരം പറഞ്ഞുറങ്ങിയിട്ടില്ലാത്തതും
ചിത്തമയങ്ങളുമൊരിക്കലുമില്ലാത്തതും
ഉത്തമൻ ലീലപാടിക്കളിച്ചാർ ചിലർ
കൃഷ്ണകൃഷ്ണതിമിരയിട്ടിട്ടു ചിലർ
കൃഷ്ണനെ ചിന്തിച്ചുനിശ്ചലരായ് ചിലർ
ചിന്താപ്രവാതരം ചെല്ലിത്തുടങ്ങുവാൻ
നന്ദസുനോ! പറഞ്ഞിട്ടുവേണ്ടതും
“സുഖികൾതാലിയാതെവന്നിതിങ്ങിനെകാഴ്ചയ്ക്കുവാൻ

നാരായണ! ഞങ്ങളെ നിന്നിളയ്ക്കുകയും
 മന്ദഹാസങ്ങളും ചന്ദ്രവദനവും
 മന്ദകാക്ഷവും മഞ്ജുശൃംഗവും
 നിന്നുടെ കൈയിലിരിക്കട്ടെ സന്ദേശം
 സുന്ദരമായ ശരീരം സോഭാപൂർവ്വം
 എങ്ങിനെ കാണാതെത്തെങ്ങും പൊറുക്കുന്നു
 മംഗലമുത്തേ! നന്ദാത്മജ! ദൈവമേ!
 പ്രാണങ്ങൾ പോകുന്നതിൽ മുന്നമെങ്ങളെ
 ത്രാണനം ചെയ്യേണ്ടും പ്രാണനാഥ! കൃഷ്ണ!
 ഏവമോരോന്നേ പറഞ്ഞു തരുണിമാർ
 ശരവരം ചിന്തിച്ചു ചിന്തിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ
 മിത്രനദയാദി നന്മേൽ വിളങ്ങുവാൻ
 ഉൾകൂടിക്കുന്നതുകണ്ടു കണ്മന
 താമസമെന്നിപ്പുതേരില്ലേന്നിന്നാൻ
 അമോദമോട്ടു നന്ദാദി ഗോപാലതം.
 ഗോരസമാദിയാംകാഴ്ചകൾക്കെക്കൊണ്ടു
 പാശാതെ ചെന്നു ചാടേറി നാരേവരം.
 എന്നതുകണ്ടു പറഞ്ഞിതു നാരിമാർ:—
 “നന്ദാത്മജന പോകുന്നതു സന്തോഷം,
 നമ്മോടൊരല്പവും സ്നേഹവുമില്ലല്ലോ
 നമ്മോടു യാത്ര പറഞ്ഞതില്ലെങ്കിലും
 നിമ്ബലനൊന്നു തിരിഞ്ഞു നോക്കിപ്പോയി
 നന്മയിങ്ങൊട്ടും കുറഞ്ഞു വരായല്ലോ
 നമ്മെയെന്തിന്നു തിരിഞ്ഞു നോക്കിപ്പോയി?
 വന്ദിക്കുമോ ചാതകങ്ങളെ മോഹങ്ങൾ?
 ചന്ദ്രിക സേവിക്കയില്ല ചകോരത്തെ
 നന്ദാത്മജൻ നമ്മെയൊക്കെ തൃപ്തിച്ചിട്ടു
 നന്ദാദി കർപിന്വേമാനിപ്പിച്ചിട്ടിയാർ
 നന്ദിതനായൊരു വല്ലവനാർക്കാൾ?”
 എന്നു വെണ്ണ ഗോപിമാർ മനം കേഴുവോൾ
 നന്ദാത്മജൻ ഉപാശാലിജനർദ്ദനൻ
 സന്ദേശവാക്കുകൾ കൊണ്ടു വർമാനസം
 തന്നെ തണുപ്പിച്ചിട്ടെന്തറിമനവ.
 തേരും നാടത്തിന്നാ നൂറു നേരം
 പാശാതെ ചാടുന്നെത്തീ ഗോപാലതം
 പിന്നാലെ വന്നുകൂടി നിന്നാർ ഗോപികൾ
 ഉന്നതസ്വന്ദനം ചാടുകയോടോടി—
 ചെന്നു മറയുന്ന സ്വന്ദനം തൽകൊടി
 തന്നെയും തലുളിതന്നെയും നോക്കിപ്പോയി
 നിന്നീടിന്നാർ ഗോപസ്വന്ദിമാർ പിന്നെ
 മന്ദമെന്യേ തേർപൊടിയും മറഞ്ഞൊരു
 നേരത്തു നാരിമാർ ഭൂപാലം കൈക്കൊണ്ടു
 നാരായണ ജീവിതേ ശപഥം കൈവിട്ടു
 ജീവിച്ചു വാഴ്ചയിലുള്ള മോഹത്തെ യും
 ഗോപിമാർ കൈവിട്ടു ഗോകുലം പുക്കിതു.
 ചന്ദ്രയെത്തന്നെ നമുക്കു പോലെ
 വന്നു ചിട്ടിതു ഗോകുലമക്കാലം.

ഗോവിന്ദവൃത്താതീതേന സുഖം പൂണ്ടു
 ഗോപിമാർ ഗോകുലേ ഭക്ത്യാ വസിച്ചിതു.
 രാമനും കൃഷ്ണനും കൂറനും മറ്റും
 കോമളമായ കാൽ നീട്ടി തടം പൂക്കാർ.
 തേരതിൽ നിന്നുണ്ടിറങ്ങി മുകുന്ദനും
 സീതയുമായ് ചെന്നു ഭവദ്രാശ്വതിയും
 പാശാതെ പിന്നെ ജലപാനവും ചെയ്തു
 തേരതിൽ വന്നിങ്ങിരുന്നിതിരുവരം.
 തേരുമൊരുതരു ചുറ്റായിൽ നിത്തിന്നാൻ
 സാരനാമകൂറനും പോയ് ജലാശയേ
 ചെന്നു മുങ്ങിക്കിടന്നുള്ളിൽ വിചാരിച്ചാൻ
 ചിന്മയം നാരായണ മൂലമന്ദ്രവും
 അല്പോൽ ജലം തന്നിൽ കണ്ടിതകൂറനും
 ചിൽപുമാൻ കൃഷ്ണരാമന്മാരെയെല്ലാഴ്ച
 ചിത്തഭ്രമത്തോടു ധർമ്മപാണിനോക്കിന്നാൻ
 ചിത്രമാകും ഭഗവതകണ്ടിതവരേയും
 പിന്നെയും മുങ്ങിനോക്കിപ്പോന്ന നേരത്തു
 പന്നഗനായകം പിന്നെയും കണ്ടിതു.
 പൂണ്ണശരാക്കനെക്കാളും നീറത്തൊട്ടും
 സ്വപ്നപ്രഭാസം ധന്വന്തരനാത്തൊട്ടും
 മിന്നിവിളങ്ങുന്നിതു ശോഭനപാലതം
 ഉന്നതശൃംഗജാലത്തോടു തുപോലെ.
 മിന്നിവിളങ്ങുമെന്നു നാകം നല്ലോ-
 രന്നതരയുതന്മേൽ ക്ഷീരവാരിധയ
 ചിന്മയം സന്മയം നാരായണാപരം
 നിമ്ബലൻ നിമ്ബലം വിപുലം കണ്ടു
 നീലമേന്മകൾക്കൊന്നു നീറത്തൊട്ടും
 പാലാഴി വണ്ണൻ മുഖമന്ദഹാസവും
 മിന്നും മകരമണി കണ്ഡലാഭയും
 മിന്നുന്ന ഗന്ധങ്ങളും കമലാക്ഷിയും
 വരൂപുപ്പും തോറൊളി കുന്നുന്നാസിക
 വിജ്വലിക്കുന്നല്ല ചില്ലി വിലാസവും
 പഞ്ചമി ചന്ദ്രസമാനലലാടവും
 അഞ്ചിതകുഞ്ചുകളാകുന്ന കൊണ്ടവും
 പൊന്മയമായ കിരീടപ്രകാശവും
 തന്മേൽ വിളങ്ങുന്ന രാജാർക്കരോഭയും
 ബാസുകപുഷ്പസമാനാധാരാഭയും
 ചന്തമേറും കുന്ദസുനാഭനേയും
 ഗ്രീവാസുരോഭയും കൊസ്തഭരോഭയും
 ശ്രീവത്സവക്ഷവികസിതരോഭയും
 ചാതചതുർദ്ദശും ചാതകൂടാരാദരം
 ഊരേഴ്ലോകം ധരിച്ചുള്ള നാഭിയും
 ചാതരോമാളികടിതടരോഭയും
 ഉരുക്കൾ നീലമരതകസ്തംഭവൽ
 ജാനകുലക്ഷ്മീപരിലാളിതമായോ
 രാനന്ദമായി വിളങ്ങും കണങ്കാലും
 ശ്രീപാദപത്മനഖരപ്രകാശവും

ചാപമത്സ്യദിഗ്ഗന്തപോസമുദവും
 കങ്കണജാലവും തോട് വള ജാലവും
 പങ്കജപാണിദലാംഗുലീയങ്ങളും
 തകുപ്പതക്കവനമാല്യശോഭയും
 പങ്കജമാല്യതുളസിമാല്യങ്ങളും
 പീതവസനവും കഞ്ചികർവ്വപുരം
 പാദയശോരതമാല്യശിഞ്ജീരവും
 ശംഖപക്രങ്ങൾ ശാർണ്ഗങ്ങളാട്ടിയായും
 പങ്കജമാനിനീശ്രീഭൂമിദവിധും
 പങ്കജനേത്രനിരപാട്ടമിങ്ങിനെ
 തകടാക്ഷേണശുശ്രൂഷിച്ചിരിപ്പതും
 കൈലാസവാസികമലോത്തവാദി-
 ക്കാലകദേവകർമ്മാമുനിനന്ദവ-
 ചാരണകിന്നരേക്ഷസിദ്ധഗണ-
 നാരദയോഗീസനൽക്കരമാദികൾ
 നന്ദാദിപാർഷദന്മാർ രക്ഷിസംഘവും
 പന്നഗപ്രഹ്ലാദനാദിമസുക്കളും
 കീർത്തിയും തൃപ്തിയും ശ്രീപുഷ്പവിദ്യയും
 മൃത്തിയറിവു മൃഗമണിമയൊക്കെയും
 തത്തൽകൃമേണസമസ്തപുഷ്പപരം
 ഉത്തമഭാഗവാതാപ്യംസ്തുതിക്കയും
 ഭക്തിയോടങ്ങവർ ചൂഴ്ന്നുനിന്നിടം
 ഉത്തമനാരായണമേജിപ്പനതും
 ചിത്തത്തിലിങ്ങിനെ കണ്ടൊരുകൂറനും
 ഭക്തിയോടുത്തമപൂരുഷം വാഴ്ത്തിനാൻ:--
 “സവൈകകാരണം നാരായണമാദ്യം
 അദ്വയം പൂരുഷം നിത്യം നമോഹരം.
 അദിപുരുഷനാം നിന്നാദിപങ്കജേ
 ജാതനായീടിനവേധാ ചമീശനം
 ആകാശവായുവണ്ണഞ്ചുപമിവിധും
 ലോകസ്വപത്രപനാകം വരാട്ടായതും
 പന്നസമാധായമന്ദ്രിയാദ്യങ്ങളും
 മന്ദനവരമനുഷ്ഠാസുരവർഗ്ഗവും
 കാന്നനപ്രകാശിവിപകവിപദ്യവും
 നാനാചരാചരഭൂതങ്ങളൊക്കെയും
 ആദിപുരുഷനാകം തവാംശങ്ങളാം
 ആദിമല്യാന്തമില്ലാതനീയെന്നിയേ
 സ്വപ്നം വേറെയല്ലെന്നവരികയാൽ
 സ്വപ്നാത്മകനെന്തെ ചാല്പനവേദവും;
 ശുദ്ധമനം വിഷ്ണുവും ശ്രീമഹാഭവനം
 പ്രാമദാകംഭോൻ തന്നെയെന്നാകിലും
 പ്രാമമാകം തവമായാഗ്നങ്ങളാൽ
 പ്രാമമാണ്ഡ്യം പീഠത്തിലയക്കത്തുപ-
 പെടയരായ് ദൈവതസങ്കല്പമുണ്ടാൽ
 പാപനായ് നിന്നെയറിവുന്നതില്ലേതും.
 ഭക്തിയാത്മദൈവികഭൗതികരൂപമായ്
 ഭക്തിവിശിഷ്ടമസ്സവിഷയമായ്

സൽഗുണനായ് മഹാപൂരുഷനായ് ഭവാനു
 നിർഗുണനായ് നിരാകാരനായ് ശാന്തനായ്
 നിഷ്പുണനിന്നെ മഹായോഗികളെല്ലാം
 ഉൾക്കമലേയജിഷ്ടനിതടെ പരത്താൽ
 വൈദികന്മാരായ ഭൂസുരശ്രേഷ്ഠന്മാർ
 ദേവാത്മകനാം ഭവാനെ സ്തുതവിധം
 ദേവരൂപാപ്യഭേദേനയജിഷ്ണു
 കേവലനാകീയനിന്നെ വഴിപോലെ
 കട്ടൊഴിയാതുള്ള കർമ്മങ്ങളൊക്കയും
 പെട്ടെന്നു നിജപ്രപേക്ഷിച്ചു നിത്യവും
 ജ്ഞാനസ്വരൂപനായിട്ടും ഭവല്ലഭേ
 ജ്ഞാനയജ്ഞം യജിഷ്ണുവിജ്ഞാനികൾ
 അന്യരായുള്ള ദൈവതാത്മാക്കളേനേകനാം
 നിന്നെയജിഷ്ണുനി. താഴോരോമുത്തിയായ്
 സർവ്വത്തിനും ഭവാനു മൂലമെന്നാകയാൽ
 സർവ്വയജനസേവാത്മങ്ങളൊക്കെയും
 സ്വസ്വരൂപനാം നിജൽവെന്നെത്തിട്ടു
 പവ്തേനിന്നൊഴുകീട്ടും ഭവല്ലഭം
 ചാരോന്ദികർമ്മാർത്ഥത്തുണ്ടെല്ലെന്ന്
 വാരാണിധിയോടു കൂടുന്നതു പോലെ.
 നിത്യസ്വരൂപനാകും ഭവാനെന്നുടെ
 സതപരജസ്തമസ്സന്നാമത്തൊടു
 ദുസ്തരയാകും പ്രകൃതിഗുണങ്ങളാൽ
 ചിത്തപരവശബദ്ധരായ് നിത്യവും
 അബ്രാഹ്മസ്ത്വം പെട്ടെന്നു മായുള്ളവ
 വിദ്യമുട്ടിട്ടു നൂറ്റാളതമാകയാൽ.
 ഇന്നുഭവൽകൃപകൊണ്ടിനിഷ്ഠനായ്
 വനിതമോഹമതും ഭാഗ്യമായല്ലോ.
 ഏന്നതിലും തപത്രപമായ് തിന്ന
 ഇന്നുത്താൻ കണ്ടു മെത്രയുമെത്രം!
 ഇക്കണ്ടത്രപമെൻമാനസേസർവദാ
 സർവ്വജ്ഞമുത്തവിസിദ്ധമെല്ലൊഴും
 മായയാമോഹങ്ങളിനിയുണ്ടാകരു-
 തായതിനായി ഹതുഭ്രംസമോനമഃ
 ന. വാണരൂപമായ് സർവ്വതകമായി
 സർവതം സംസാക്ഷിപിന്നുരൂപനായ്
 നിർഗുണനായ നിർമ്മായാപദാവേന
 സൽഗുണസതപരജസ്തമോരൂപമായ്
 നില്പതിലങ്ങവിദ്യാഗുണം കൊണ്ടിഹ
 കല്പിച്ചു വായതി. ആവിശാർപ്പമാൻ
 ഇങ്ങിനെയുള്ള വിശാർപ്പമാൻ തന്നുടെ
 അംഗങ്ങളല്ലോ സമസ്തപ്രപഞ്ചവും
 ആകാശമാകുന്നതു ശിരോഭാഗവും
 മോഹസമുദം ശിരോരോമമായതും
 വീതിഭോതനൂപം ദിഷ്ടശ്രോത്രദായം
 ആദിത്യസോമന്മാർ നേത്രയുഗമവും
 അംഗവിനീദേവകൾ നാസികയായതു

നിശ്ശേഷനക്ഷത്രവർഗ്ഗംപിള്ളങ്ങളും
 പണ്ഡിതജനതവദംശികളായതും
 മന്ദസ്തകൾവാക്കുജീവം വാണനും
 മന്ദഹാസങ്ങളാകുന്നതുമായതും
 ഇന്ദ്രാദിദ്രാവാകന്മാർഭൂതങ്ങളും
 സപ്തസമുദ്രങ്ങൾകുക്കിചാകുന്നതും
 സപ്തവായുക്കൾപുണങ്ങളാകുന്നതും
 നാഭിനഭോദിപ്രജാപതിമേധവും
 ശോഭിതപാദങ്ങൾമേദിനിയാതും
 പവനമസമികൾഭൂചഞ്ചലംകാലം
 സർവ്വവർഷങ്ങളായുള്ളതരേതസ്സും
 രാധുംപകുച്ചമുന്മേഷനിമേഷങ്ങൾ
 കേവലംനിന്മസ്സായതുചന്ദ്രനും
 ബുദ്ധിചതുർമുഖൻതന്നാഹങ്കാരം
 ചിത്തമാകുന്നതുവിഷ്ണുഭാവനാമം
 ത്രയംനാംദേവൻമുദ്രയമാകുന്നതും
 നിശ്ചലജ്ഞാനമാകുന്നതുശക്തിയും
 ധർമ്മമാകുന്നതുപ്രാഗധർമ്മംചിന്ത
 നിർമ്മലപാദമുഖമതപ്പാതാജം
 പിന്നെപ്പുറപടിയല്ലോമഹാതലം
 നിന്നറിയാനിരസാതലമായതും
 മിന്നുംകുന്നകാൽതലാതലംജാനാക്കൾ
 തന്നെസുതലമെന്നല്ലോപറയുന്നു,
 പിന്നെവിതലമതലപുഷ്പതലം
 മന്നിടമാംകടിസ്ഥാനമഹിലോകം
 നാഭിനഭോദേശമായതവിന്ദ
 സംഭവൻതൻമുഖമെന്നുംപറയുന്നു
 വക്ഷഃപ്രദേശംസുരലോകമായതു
 ശിക്ഷയേറുംഗ്രീവയല്ലോമഹർല്ലോകം
 തുണ്ഡമായിടുന്നതജനർല്ലോകവും
 പിന്നെഭൂപോഷ്ഠമല്ലോതപോലോകം.
 ഉത്തമാംഗംസത്യലോകമാകുന്നതും
 ഇതരംചതുർദ്ദശലോകങ്ങളായതും.
 സർവ്വജ്ഞനായ്സർവ്വസാക്ഷിനായ്ജ്യേഷ്ഠനോ
 രവ്യയനാംപുരുഷങ്കൽപകല്പിതം.
 സർവ്വഭാഗാദിപരമപരജ്ഞാക്കൾ
 സർവ്വവ്യമൊന്നെന്നറിവതിനിത്തരം
 ലോകങ്ങളെല്ലാമടക്കിവിരാട്ടെന്നും
 ഏകനാംനീകലാഭോപമായ്ചൊല്ലുന്നു.
 വെള്ളത്തിനുള്ളിൽകടക്കുന്നജന്തുക്കൾ
 ഉള്ളിലുംപിന്നെപ്പുറത്തുമൊതലപോലെ
 വ്യാപിച്ചിരിക്കുകാകാശമതുപോലെ
 ശോഭിച്ചുസർവ്വനായ്സർവ്വപനായ്
 മോചനനീയൊഴിഞ്ഞില്ലമൊന്നുമേ
 ആകാശമില്ലെന്നാകിൽചരാചര
 ലോകങ്ങളൊന്നുമുണ്ടാകയുമില്ലല്ലോ.
 ചിന്നലുവ്യോമലിഖിതനിർമ്മലമാണ്ഡം

ഒന്നുമിരിക്കയുമില്ലെന്നതുപോലെ
 ചിന്തയനാംഭവാനില്ലെന്നിരിക്കിലോ
 തപനായയാപിന്നെയൊതുവുകുന്നു?
 ആകയാൽസർവ്വാംസച്ചിന്മയംപരം
 ഏകനാംനീയെന്നേവേറൊരില്ലെന്നുമേ.
 ഇങ്ങിനെയെല്ലാമിരിക്കുംവേദവും
 ഇന്ദ്രതോന്നേണമതിന്നനമസ്താരം.
 മന്യത്രപായകൃതമായവരാഹായ
 വസായവാനമനമുത്തായ്തന്നമഃ
 മാതൃവരാമരാമാദ്യംനമോനമോ
 ഭാഗ്വതശിഷ്യാന്തകായനമോനമഃ
 പ്രദ്യമ്നാനിതലസംയുതാദ്യംബല-
 ഭദ്രേച്ഛാദ്യംഗൃസിഹാരായതേനമഃ
 ബുദ്ധായചഡ്ഗിരൂപായനമോനമഃ
 ശുദ്ധായനിത്യായഭവായതേനമഃ
 തപനായയാപിപഞ്ചലങ്ങളെക്കൊണ്ടും
 കന്മഷമോടുത്തൊന്നൊന്നുമേറേതെന്നും
 ചിന്തിച്ചുസർവ്വഭാകർമാഗ്നങ്ങളിൽ
 ബന്ധിച്ചുനിന്നാഴ്വന്നുമുന്മാതാക്കൾ
 കാൽതാലനിത്യജ്വലമുപേതപമായ്
 ചിത്തത്തിലുണ്ടായസ്വപ്നസമാനമായ്
 മിന്നുപ്രയാപുത്രദാരായ്സ്വപ്നങ്ങൾ
 നിത്യമെന്നോത്തുമിരിക്കുന്നിതപരം.
 സച്ചിദാത്മാവഹമെന്നതിന്യാതെ
 ഇച്ഛായായ്മോഹിച്ചുദൈവതാത്മചിത്തരായ്
 വാഴ്ന്നവർനിന്നെയേതുമറിയാതെ
 കേഴുന്നുപാഴായസംസാരസാഗരേ.
 പൂർവ്വജന്മാജ്ഞിതപുണ്യവൽജാതരായ്
 പൂർവ്വദേവോക്തകർമ്മാനുസംയുക്തരായ്
 നിഷ്കാമകർമ്മവൈരാഗ്യസമ്പന്നരായ്
 ഭൂഷ്ഠതഹീനരായ്സൽഭൂതഭക്തരായ്
 വേദാന്തശാസ്ത്രശ്രവണമനനാദി-
 സാധനാലിന്ദ്രിയനിഗ്രഹശീലരായ്
 ദേഹേന്ദ്രിയാദിതത്ത്വങ്ങൾസമസ്തവും
 ഗേഹപുത്രാത്മകളത്രവർഗ്ഗങ്ങളും
 പഞ്ചഭൂതത്തിൽനിന്നുണ്ടായദേഹാദി-
 പഞ്ചഭൂതാകാരമല്ലാതെയില്ലിവ.
 മൃത്തിൻഫടശബ്ദമെന്നപോലെതോന്നും
 തത്ത്വഭേദങ്ങൾവചനമാത്രത്തന്നെ.
 ഇതമറിഞ്ഞഭൂതങ്ങളെഏകപുന-
 ശ്ശുഷ്ടാദിമാതൃകളായതൽക്കാരണേ
 ചേർത്തവിചാരിച്ചുവേർത്തനോക്കുന്നേരം
 മാതൃകളല്ലാതെയല്ലിഹഭൂതങ്ങൾ
 നേർത്തുള്ളപഞ്ചവണ്ണങ്ങളാമിന്നിഹ
 തിത്താതചിത്രങ്ങൾപോലെഭൂതങ്ങളും
 മാതൃയിൽകല്പിതമെന്നുമറിഞ്ഞുകൾ
 മാതൃകൾതൽക്കാരണമായപാഴ്വതിൽ

പേതുവിചാരിച്ചുനേതൃപോയിട്ടു.
 ആകാശമേഘമതിൽനിന്നുവർഷിച്ചു
 പോകുന്നതൽക്കാരണമായത്രോമനി.
 മായാവിതന്നെയിത്രജാലംപോലെ
 മായയാൽപാഴിതെന്നുതോന്നുന്നതും.
 ആകാശമങ്ങതിൽനിന്നിറംപോലെ
 ഏകനാമാത്മനിതോന്നുന്നമായയും
 ബ്രഹ്മാണാലോകപ്രപഞ്ചംചരാചരം
 ബ്രഹ്മമെന്നെന്നുവിചാരസംയുക്തരായ്
 തോന്നുംപ്രപഞ്ചംനിഴൽപ്രായതുല്യമായ്
 തോന്നിയുംപിന്നെമറ്റതുപ്രായസാവൽ
 സൂര്യകിരണേനതോന്നുംമരീചിക
 സൂര്യനില്ലെങ്കിൽമരീചികയില്ലെന്നും
 കാരണമാംബ്രഹ്മമെന്നിങ്ങിരിക്കയാൽ
 കായുപ്രപഞ്ചങ്ങൾമാത്രമേതോന്നുന്നു.
 മായാവികാങ്ങൾമിഥ്യയെന്നാകയാൽ
 മായയ്ക്കു കാരണമാത്താവിനില്ലെന്നും
 കാരണകായുദോഷേഭേദപത്ത്
 കാരണമാവാംപരബ്രഹ്മമെന്നിന്നുസ്പി
 ചാരണകായുങ്ങൾതോന്നുന്നതൊക്കെയും
 കാരണാത്മാപരബ്രഹ്മജ്യോതിർമ്മയം
 ഇതഥംവിചാരിച്ചറിഞ്ഞതെളിഞ്ഞതാൽ
 വിദപജനങ്ങളാനന്ദസപ്രപഞ്ചാർ
 സാമുക്കളായവർജീവപരമാത്മാ
 ഭേദബോധസ്വപ്നപാഞ്ചൈക്യമുക്തരായ്
 മേഘനയോഗികളാലറിയപ്പെട്ട
 കേവലനാന്തപവാദനമാത്മാരും,
 അജ്ഞാനനാശകരായനമോനമഃ
 വിജ്ഞാനമാത്രായതുഭൂതനമോനമഃ
 ബ്രഹ്മസ്വരൂപായകൃഷ്ണായതേനമഃ
 നിർമ്മലാത്മസ്വരൂപായനമോനമഃ
 സർവ്വഭൂതക്ഷായാഹൃഷീകേശായ
 സർവ്വഭൂതേഷുശരപ്രധാനായതേ
 സച്ചിദാനന്ദായനിത്രിയതേനമോ
 നത്മാലാനന്ദായശക്തായതേനമഃ
 മായാവിമോഹമകലൈക്കളഞ്ഞതെന്ന
 മായാപതേപരിചാലിക്കവേണമേ.
 ഇതഥമകുരൻസൂതിച്ചുനില്ക്കുമ്പിടയ
 തതുമെന്തിതുവെല്ലാപ്രപഞ്ചം
 അകുരനെന്നുപരിഭ്രമിച്ചുനേരം
 നിഷ്ക്രമിച്ചുസേവിപ്പാങ്ങിനാശിടിനാൻ.
 കണ്ടിതുതേരതിൽകൃഷ്ണനെപ്പിന്നെയ
 ഞ്ചിങ്ങുവെഴിച്ചുസമ്പ്രദാനകെയ്യ
 രാമകൃഷ്ണന്മാരരികെന്നുസന്നിധാ-
 വാമോദമോടുചെല്ലെന്നാശ്ചര്യനോ
 ടാമയനാശനാംകൃഷ്ണനുംചോദിച്ചു:
 “താമസഹീന! ഏനാംബുധ! ചൊല്ലുക

എന്തൊരാശ്ചര്യമുണ്ടായതില്ലാർന്നിന-
 കന്തരംഗത്തിലൊന്നുണ്ടെന്നുതോന്നുന്നു.
 എന്തെന്നുമേതൊരുദിക്കിലെന്നുള്ളതും”
 ചെന്നാമർക്ഷൻറവാക്കുകേട്ടുകുരൻ
 ചൊല്ലിനാ“നമുതന്നിന്നെടലിലകൾ
 അല്ലാതെമറ്റൊന്നുകണ്ടിലൊന്നിററ,
 ശാശ്വതമുന്ത! വോനടലിലകൾ
 ആശ്ചര്യമാസ്സരംലോകംകൊണ്ടുകിൽ.”
 ഏവംപറഞ്ഞുമോദനമഹാരഥം
 ദേവേശകേതനകുരൻറടത്തിനാൻ.
 മാർഗ്ഗമല്ലേവന്നുരാമകൃഷ്ണന്മാരെ
 ആഗ്രഹംപൂണ്ടുകണ്ടാരുണ്ടെന്നല്ലൊ
 മാധവൻതൻമുഖംകുഞ്ചകുണ്ടവർ
 അഭാവോടികുതെന്നിന്നിടിനാൻ.
 രാമകൃഷ്ണന്മാരുമോരോരോടിക്കുകൾ
 ആമോദമോട്ടുനോക്കിക്കണ്ടപരാഭേ
 ശോഭിതമായമധുരാപൂരിക്കത്രേ
 ശോഭിച്ചിരിക്കുമുപവന്നുപ്രാപിച്ചു
 മുന്നമെന്നിതുനന്ദാഭിശ്രോതാവർ
 വന്നിലകൃഷ്ണനെനോത്തിരിക്കുന്നേരം
 ചെന്നുകുന്ദനംരാമനൊന്നിച്ചു
 വന്ദിച്ചുനന്ദഗോപൻപദപങ്കജേ.
 നന്ദനമേറമാൾവിലാസംചെയ്തു
 നന്ദനന്മാരെയൊല്ലേപ്പിച്ചിതന്നേരം
 കേശവനകുരനോടുകൾചെയ്തിത-
 “ഞാശ്രമിക്കുമുന്വേകംസസന്നിധൗ
 വൃത്താന്തമെല്ലാമറിയിച്ചുനിൻഗൃഹം
 അത്തലേന്യെപ്പുകുവാണിടുകെങ്ങളും
 സുന്ദ്രോദയേമധുസ്തകുചേഷ്ടിടും
 കായുങ്ങൾപിന്നേതുകാലവരംപോലെ
 വന്നിട്ടു”മെന്നതുകേട്ടാശ്ചര്യനും
 പിന്നതയോടുചെന്നാ“നെൻഗൃഹത്തിങ്കൽ
 ഇന്നുനീയങ്ങുവന്നിടുകമാധവ!
 നിന്നെടവാദാംബുജസ്തർശനാൽമമ
 മന്ദിരംശുദ്ധമാക്കേണമയാനിധേ!
 തപ്താദതിത്ഥമെൻമുഖ്നിയേല്പതി-
 നല്ലവാക! നീയന്നഗൃഹിക്കേണമേ!
 കാമാരിനിൻപദതിത്ഥംറസിനുകൽ
 കാമദാ! നിത്യംധരിച്ചുവന്നിടുന്നു;
 നിത്യനാന്നിൻപാദാപ്യന്തിത്തമായ്
 ദൈത്യൻബാഹിനിനുസംപ്രവേളിച്ചിതു
 അങ്ങനെയുള്ളവേൽകുപകൊണ്ടെന്ന
 മംഗലംതന്നുപാലിക്കുവാൻബുധേ!
 എന്നെടമഹേന്ദ്രവാൻവന്നുവെങ്കിലേ
 വന്നിട്ടുമേജുമസാഹസ്യംശ്രേയം
 പാപങ്ങൾപോയുടൻമരിക്കലംശുദ്ധമാം
 താപസവേദപിതൃശുദ്ധിയുവാതം.

ബാലകന്മാർക്കുനൽകേണ്ടവകുപ്പുകൾക്കുനന്നാർ
 നീലാംബരംബലഭരണവുംണ്ടിതു
 പീതാംബരംതാനെടുത്തുധരിച്ചിതു
 ചേതസാമോദേനകൃഷ്ണൻനടന്നിട്ടു
 കഞ്ചന്റെറകഞ്ചുകവേലചെയ്യുന്നവൻ
 സഞ്ചരിക്കേരമകൃഷ്ണാദിയെക്കണ്ടി-
 ങ്ങഞ്ചൊതെന്നേരേയെന്നാത്തവൻകഞ്ചുക
 സഞ്ചയംതൊറ്റികളെന്നിവവേണ്ടതു
 മല്ലവിലോചനൻതൻപ്രസാദാൽമോയ്
 നല്ലവണ്ണംകാഴ്ചവെച്ചുവണങ്ങിനാൻ.
 കേതപ്രിയൻതേജിമുഖീസൗരപുരാദി
 മുഖതിയുന്നൽകിന്നാരണ്ണീചകനാലുവാർ.
 വായകൻനൽകിയതെല്ലാമെടുത്തുടൻ
 അയർകോൻനന്ദനന്മാർധരിച്ചീടിനാർ.
 പിന്നെസ്സദാമാധുതൻഗൃഹംപുക്കിതു
 നന്ദാത്മജന്മാത്രേകണ്ടനേരത്തു
 വന്നസന്തോഷേണമേത്രാനമസ്സരി.
 ചൂന്നതമോദേനാപൂജിച്ചുചൊല്ലിനാൻ;
 “ധന്യനാസ്തസ്മൈനാൻനിങ്ങളെക്കാണുകയാൽ
 മന്നിടംപാലിപ്പത്മശാലനാർനിങ്ങളും.
 ഇന്നെൻഗൃഹത്തിങ്കൽവന്നതു മൂലമായ്
 വന്നിതുജന്മസാഫല്യമിനിക്കിന്ന.
 സർവ്വിശുദ്ധിയുംവന്നതെന്നിക്കിഹ
 സർപ്പദാനാത്മാക്കൾനിങ്ങളുംക്കുത്താനിഹ
 എന്തോന്നൊചെന്തേണ്ടതിന്നൊന്നെന്നതു
 ചിന്തിക്കിലിങ്ങറിയാ”മെന്നുചൊല്ലിട്ടു
 നല്ലകുസുമങ്ങളാൽതർങ്ങുമാലുവും
 നല്ലസുദാമാധുതീത്തുമുകുന്ദനും
 രാമനംനൽകിയനേരംജനാദ്രന്തൻ
 ആമോദമോടുകൂടെചെയ്തിനിങ്ങിത്തരം;-
 “ചിത്തത്തിലേററവുംമോദിച്ചുതങ്ങളും
 ഉത്തമനാംനിന്നക്കാഗ്രഹിച്ചുള്ളവ
 യൊക്കെയുംനൽകുവനെ”നാനുകേട്ടവൻ
 ഉൾക്കൊതുക്കാൽനിശ്ചലവിഷ്ണുഭക്തിയെ
 ചിത്തശുദ്ധൻവരിച്ചീടിനാൻപിന്നെയും
 ചിത്തമോദത്തോടപേക്ഷിച്ചിതിങ്ങിനെ.
 രണ്ടാമതുംവിഷ്ണുഭക്തബന്ധുതന്മാരും
 കൊണ്ടൽവണ്ണൻസർവ്വഭൂതകാരുണ്യവും
 ഇങ്ങിനെമുന്നായനഗ്രഹിച്ചുൻപോട്ടു
 മംഗലൈശ്വര്യസായുജ്യമതുംനൽകി-
 പിന്നെവയസ്വതരാരാമനൊന്നിച്ചു
 നന്ദാത്മജൻനടന്നിടുന്നനേരത്തു
 മംഗലഗാത്രിയായോരതരത്തിലു
 മംഗരാഗംനല്ലപാത്രത്തിൽവെച്ചിട്ടു
 മന്ദംനടന്നവതന്നതവർമുത-
 തന്നിട്ടുമുണ്ടുവല്ലതായൊരുകുനം-
 ഇങ്ങിനെവന്നതങ്ങിനോടിത്തരം

മംഗലൻനാരായണൻപരൻമോദിച്ചു:-
 “അംഗനമാർമണിമെലേ!നീയാരെടോ!
 മംഗലമാംകുറിക്കൂട്ടിതാക്കുള്ളതു?
 അംഗരാഗമിതൃത്താലംകുന്നൽകുങ്കിൾ
 മംഗലംവന്നുകൂടുംനിനക്കില്ലൊഴേ.”
 നന്ദിച്ചുചൊല്ലിനാനനേരമങ്ങവർ
 “സുന്ദരമൃതേന്തൊൻസൈന്ദ്രധിയാകുന്നു.
 നാമംത്രിവക്ത്രയെന്നാകുമറിഞ്ഞാലും
 കാമരൂപിതന്ധകാർണ്ണികളാലുത്താൻ.
 എന്തൊടയംഗരാഗംകംസനേററവും
 നന്ദിച്ചുപോരമരൊന്നിയില്ലിച്ചുയും.
 സുന്ദരന്മാർനിങ്ങളല്ലാതെയൊരുള്ള-
 തിന്നിതിന്നംഗരാഗംധരിച്ചീടുവാൻ?
 ത്രൈലോക്യവാസികളാരുമില്ലാദൃഢം.
 ചാലവേവേണ്ടതനൽകുന്നതുണ്ടുതാൻ
 മംഗലംവന്നുകൂട്ടുമെന്തി”ക്കെന്നവർ
 ഇങ്ങിനെചൊല്ലിനന്ദാത്മജൻതന്നുടെ
 സുന്ദരരൂപവുംമന്ദഹാസഭ്യയും
 മന്ദകടാക്ഷവുംമന്ദമുഖചക്രവും
 എല്ലാംഗ്രഹിച്ചവർമന്ദമദ്നിയായ്
 മല്ലവിലോചനനംഗരാഗമതും
 പാത്രവുംകൂടിനൽകീടിനാളെല്ലാഴ്-
 താൽതിലിന്നാശരാംകൃഷ്ണനൊരമനം
 സന്തോഷമോടതുഗാത്രേധരിച്ചിതു.
 തന്നുടെയംഗത്തിനായോഗ്യമാകിയോ-
 രംഗരാഗംധരിച്ചേററംവിളങ്ങിനാൻ.
 സുന്ദരികൃഷ്ണന്റെറശോഭകേണ്ടെറവും
 നന്ദിച്ചുനിന്നിതുകഞ്ചീജയതുനേരം.
 “ഭക്തിയോടെന്നെന്ദർശിച്ചുചൂഡിച്ചവർ-
 ക്കത്തമസാഫല്യമില്ലൊഴേനൽകണം.”
 ഇത്തരംചിന്തിച്ചുമന്ദഹാസാനന്ദം
 ഉത്തമൻകൃഷ്ണൻനിശ്ചലമൻകഞ്ചീജതൻ
 അതിലേചെന്നവർതൻപദേകൃഷ്ണന്റെറ
 ചെന്നാമരാദതേടീടുംപദംകൊണ്ടു
 നന്നായ് ചവിട്ടിച്ചുസീവലംപാണിനാ
 സുന്ദരിതൻതാടിതന്മേൽപിടിച്ച്
 വാമകരമവർമസ്തകത്തിൻപിമ്പി-
 ങ്ങാമോദമോടുചേർത്തങ്ങുയർത്തിടിനാൻ.
 അല്ലോവെളയുംനിഖണ്ഡപോയ്സപച്ഛയായ്
 ചില്ലമാൻസർശനപുണ്യവിലാസേന.
 സുന്ദരിമാക്കൊരുസുന്ദരിയാമവർ
 മന്ദാക്ഷമയജ്ഞാകമ്പിടതൽക്കുചം
 മന്ദഭാവേനമറച്ചുഭ്രമസ്ഥലേ
 തന്നുടെകാൽവിരൽകൊണ്ടുവരച്ചിട്ടു
 നന്ദാത്മജനോടുചൊല്ലിനാർമന്ദമായ്
 “സുന്ദരനാംഭവാനിന്നെൻഗൃഹത്തിങ്കൽ
 വന്നുപോരേണമതെന്നൊരുതീയാവു.

നന്നെപ്പിരിഞ്ഞുപോവാൻ വശമില്ലനി
 ഇന്നുഭവൽകൊണ്ടുരക്ഷിക്കുമാം.
 സുന്ദരിമാർക്കുവശമില്ലനി
 തന്നെക്കൊണ്ടുതന്നെ വശമില്ലനി
 ഒന്നതിരിഞ്ഞുനോക്കിപ്പറഞ്ഞീടിനാൻ:—
 “സുന്ദരിമാർക്കുവശമില്ലനി
 ചന്ദ്രസമമുഖീ ചന്ദ്രികാരാസിയേ!
 കമാകന്മാർക്കുവശമില്ലനി
 കാമിനീനിൻ ഗുഹേവസീടുവൻത്താനും.
 ഇന്നൊരുകാൾനിൻ മുമ്പാകെ
 മന്ദമെന്യേയതുസാധിച്ചു മോദന
 വന്നീടുവൻനിൻ ഗുഹത്തിൽ വെക്കീടാതെ
 സുന്ദരിനിന്നു നല്ല പ്രായവരുത്തുവൻ
 ദാരസംയുക്തരല്ലാത്ത പാമ്പുക്കിട
 സാരസലോചനേ! നീയേതരിയല്ലോ”
 ഇതഥമനോരഹവാക്യങ്ങൾക്കൊണ്ടുവർ
 ചിത്തമോദംവളർത്തുന്നതെന്നെയും
 നന്നായുറഞ്ഞങ്ങയച്ചുകുറുത്തും
 നന്ദിച്ചുപിന്നൊന്നടക്കുന്നനേരത്തു
 കാണുന്ന കാണുന്ന നാരിമാരേവരും
 പ്രാണാദികൾമറന്നീടുന്ന ചിത്തജ-
 താപംവളർത്തുകുറുത്തും സുരണയാ
 പാപംനശിച്ചു മോദാബ്ധിയാമൃദുക്കീട്ടു
 പാവകൾപോലെശോഭിച്ചുനിന്നീടുന്നു.
 പാപഹീനൻപരമാനന്ദവിഗ്രഹൻ
 പെരുമെന്നത്തിൻറെകാഴ്ചപരിഗ്രഹി-
 മോദോത്തരംലീലകളുംനടന്നുപോയ്
 യാഗംയജ്ഞങ്ങളുംശാമയെപ്പോലിച്ചു
 ഭവനേനകാട്ടിക്കൊടുത്തു ചിതരൂപാർ
 യാഗശാലയ്ക്കു മുമ്പിൽകണ്ടിതൊരുചാപം
 യോരോശാപംവെട്ടിത്തന്നുനല്ലമം
 രത്നാഞ്ചരാഭരണാദൃലംകാരണ
 തങ്ങളിലൊക്കെയുംശാലാപരിപാടിയാൽ
 ഉജ്ജ്വലിച്ചുനിന്നുവെട്ടാലും ഉജ്ജ്വ-
 ലിച്ചുപരിച്ചുതുമാത്രങ്ങളാൽശോഭിതം
 ഇങ്ങിനെമാനിച്ചുപൂജിച്ചിരിക്കുന്ന
 മംഗലചാപവുംകണ്ടുകുറുത്തും
 കാവചാത്നിപ്പുംജനങ്ങളോരതെത്താൻ
 കേവലംശാലയ്ക്കു കത്തുകുറുത്തുപോട്ടു
 വാമകരണധനുസ്സുവീലാത്മമായ്
 ദേവദേവൻകുലഭേദനാൽതുടൻപോൾ
 കാത്തുനിന്നീടുംജനംവരുംമുന്നമേ
 അർത്ഥവിനാശനാൻ ഞായ് മുറിച്ചിതു.
 മത്തനായ്കരിമ്പിഴയ്ക്കുപൊട്ടിക്കൽ
 ഇതെയെല്ലമില്ലെന്നോത്തുകണ്ടവർ.
 പന്ഥാമുറിച്ചു മുറിച്ചുനോക്കിക്കൊണ്ടു
 പാരിടമല്ലാമുഴങ്ങിയനേരത്തു

ധീരനാംകംസൻഭയംപൂണ്ടതിന്തേറവും
 പാശാതെചാപത്തെരക്കിട്ടുനില്ക്കുന്ന
 വീരഭട്ടത്തുകുറുത്തൊക്കെടുവിൻ!
 പാശാതെകൊല്ലുവിന്നൊട്ടക്കുറുത്തീടയ
 ചാപമുറിച്ചു. ബലങ്ങളെടുത്തിട്ടു
 പാപികളെത്തച്ചുകൊന്നു മുടിച്ച്
 ശാലയിൽനിന്നുപുറത്തുപുറപ്പെട്ടു
 ലീലയാകൃഷ്ണനുംരാമനുംബാലനും
 കാരോപരിപ്രസാദംകൊണ്ടുനടന്നുപോൾ
 പെരുവനാരവർതൻറെപന്ഥാമും
 കണ്ടുകൊണ്ടുവർദേവധീപന്മാരും
 ഇങ്ങിനെല്ലെന്നുനിരൂപിച്ചിന്തേറവും.
 സൂര്യൻമറഞ്ഞിതുസന്ധ്യയുപാനന്ദോപം
 പാശാതെബാലകന്മാർജലസന്നിധൗ
 ചെന്നുപെട്ടുപൊക്കുന്ന പൂമ്പെയ്യ
 വന്ദിച്ചുസന്ധ്യയെപ്പിന്നൊമോദത്തൊടും
 ഉജ്ജ്വലിച്ചുകുറുത്തുസേവിച്ചു
 വാണിതനിഭയെല്ലെവിട്ടുവർകളും
 കൃഷ്ണരാമന്മാരുങ്ങാതെകംസന്റെ
 കൃഷ്ണകർമ്മങ്ങളെ യോജ്ഞകീടുന്നിതു.
 നന്ദാത്മജൻവിട്ടെടുത്തങ്ങൊടിച്ചതും
 തന്നെക്കുട്ടുതന്നെക്കൊന്നതുമോതോത്ത
 അന്ധനാംകംസനനില്ക്കുണ്ടായിവ
 അന്ധതയാഭയംപൂണ്ടുവെട്ടുന്നേരം
 കണ്ടിതുതന്നെത്തൻനിൻമിത്തങ്ങൾ
 കണ്ടിതുമസ്സുകൾ നായ്ത്തന്നിഴൽ.
 ഏകാകീപരങ്ങളുടേ പമായ്ക്കുണ്ടിതു
 ഏകാകംനിഴൽകരിമോയ്ക്കുണ്ടിതു.
 വാമദാതാവിനെയ്ക്കുനിതാഗത്തിന്നു
 വാമൊഴിനല്ലാമായ്ക്കു നിതപശ്രുതി.
 അഗ്നിജപനമായ്തോന്നിടിക്കുകളും
 അഗ്നിജപനാമോദായ്ച്ചുകുറുത്തും
 തൻറെപദംതന്നിക്കണ്ടുകൊണ്ടാണിപ്പ
 തൻറെഗുണത്തിലിതികണ്ടുകംസനും
 സ്വപ്നത്തിൽമുഷ്ടിതാഭ്രംഗമയനായി
 വിരഹംവേദിച്ചുപ്രേതങ്ങൾപുലിടിനാർ.
 ഗർഭഭോജനംനിന്നുണ്ടിതിനേരം
 അർദ്രവസ്യകുടുംബമലങ്ങളാൽ
 മാലിന്യംവെട്ടിച്ചുതെലംതേച്ചുവസ്ത്രനായ്
 കാലപുരത്തനായാത്രപോകുന്നതും.
 ഏവംപലവിധംകണ്ടുതരിയോൽ
 ദേവാനികംസനനില്ക്കുണ്ടായിവ.
 ചിന്തിച്ചുവണ്ണപുലർന്നിതൊരുതരം
 പുനതായ്ക്കുലുംഗങ്ങൾശോഭിച്ചു
 വാദ്യങ്ങൾശോഭിച്ചുനന്നായ്ക്കുലിച്ചു
 പാലപുഷ്പാവിതംകേട്ടുതൃപ്തനായ്
 വന്നുപന്മാരെനല്ലമഞ്ചങ്ങളിൽ

കംസനും പരിവാരങ്ങളും മല്ലഭംഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത്.

കന്നോന്നേവേണ്ടുംകൃമേന്ദവസിപ്പിച്ചു
 നാനാജനങ്ങളുതെന്തെല്ലാമൊഴിവാക്കി
 അനന്ദമോദമിരുന്നിതോരോദിശി.
 നിമ്ബരാത്രിമാർക്കുണ്ടായിരുന്ന
 മന്ദമരൂപനാംകൃഷ്ണനെച്ചിന്തിച്ചു
 നോക്കിനോക്കിസ്സുഖത്തോടുകൂടിനിത്യ
 അകൂറനാദിയാമുഖ്യരക്ഷയും
 സപ്രഭാവത്തോടൊരുമിച്ചുചെന്നവർ
 മുഖ്യമാമഞ്ജങ്കരേരിയിരുന്നിതു;
 നന്ദാദിഗോപാലരേയുംവരത്തിട്ടു
 നന്ദിച്ചുകംസനുംമഞ്ജവസിപ്പിച്ചു.
 ഏല്പാവയോമിരത്തിലോരോപൻ
 നല്ലമൊത്തംനാശമെത്തിട്ടുതൃണം,
 ഒന്നിച്ചുചെന്നുകരേരിസ്വസ്ഥസന്ദേഹ
 ചന്ദ്രാക്ഷീപുനായുരുന്നായിത്തന്നെ
 തിരുർക്കൈഴുമാവൊട്ടുവെട്ടിയാമെ-
 വെൺകൊററച്ചുതുംപിട്ടിച്ചിട്ടിരുന്നിതു.
 ചുറ്റുമുഴന്നൊരപരന്മാരും
 ഏറാപുംസേവനനായസന്തോഷപ്രേരണയ്
 തകരുത്തോരുചമ്പുമാണുവൻ
 ശങ്കാവിഹരിനന്നാരോരുംകൊച്ചിച്ചൻ.
 മല്ലവായുത്തരംവെപ്പിച്ചിരുന്നേരം
 മല്ലവീരന്മാർചമഞ്ഞുവന്നിനിനാർ.
 ധീരനാംചാണ്ടുമാനോജുമാൻ

സാരനാംകൂടൻശചൻകോസലൻമാറ്റം
 വീരാംമല്ലവരുപാല്പ്രായനം
 പാരതമല്ലംതംവന്നുപുക്കിതു.
 ആരാവരോഷേണവെട്ടിച്ചുകംസനെ
 പാരതവർഗ്ഗതന്നെയുംകുപ്പിനാർ.
 നാലായുത്സാഹത്തരമാനംകൃഷ്ണനും
 കോലാഹലംകേട്ടുസന്നദ്ധരായ്ക്കൂട
 മല്ലഭംഗത്തിന്നുപോചതിനായിട്ടു
 മല്ലവിഭോചനൻചല്ലുന്നനേരത്തു
 രംഗമാഗ്നോന്നോകംനമേരുന്ന
 മന്ദമായ്നീതിയരികണതുകണ്ടു
 തന്നുകൊർമുതൽനന്നായ്കുറുക്കിട്ടു
 നാലായുത്സാഹത്തരമാനംകൃഷ്ണനും
 “കേൾക്കേണ്ടപാദ!മാർഗ്ഗത്തിൽനിന്നാൻ!
 മുക്കനാമാനയനീക്കിനിന്തിട്ടുക!
 മാഗ്നമുക്കിനിന്നിട്ടുന്നിന്നെയും
 മാഗ്നത്തിൽനിന്നുഗതമെത്തെയുംചോകാതിൽ
 മാഗ്നമാക്കിട്ടുംകൂതാതസമീപത്തേ-
 രോഷനിന്നെമന്നുകേട്ടാരുമല്ലപാദൻ.
 നാലായുത്സാഹത്തരമാനംകൃഷ്ണനും
 മന്ദമായ്നീതിയരികണതുകണ്ടു
 കരണത്തുപാദവതാമരമെക്കണ്ടു
 മാലോകർപേടിമുണ്ടുമാറിയിട്ടാർ.
 നാലായുത്സാഹത്തരമാനംകൃഷ്ണനും

മന്ത്രമുതലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും
 പിന്നെ ഗുരുതൻ നടുക്കു കർപ്പശിത
 നന്ദാത്മജനൈക്കൊന്നാണു മജ്ജനം
 കോപമുഴുത്തു ഞ്ഞാത്താലറിഞ്ഞിതു
 നാവിന്ദനമുപിച്ഛിപ്പിന്നാൻ പിന്നെയും
 പിന്നെ നടുക്കുടൈവെന്നുകുന്ദനം
 ഉന്നതവാദനപുച്ഛം പിടിപെട്ടു
 പിൻനോക്കി വാങ്ങി വലിച്ചു മജ്ജനയും
 അന്തരമോ തുറവിൽക്കോലകുഗലം
 പന്നമത്തെ ഗുരുധനിയും പോലെ;
 നന്ദിച്ചു നിന്നു കണ്ടോരു ജനങ്ങളും;
 നന്ദാത്മജൻ വാച്ചുമിട്ടു മണ്ടിപ്പിന്നാൻ.
 നന്ദാത്മജനം നരകാരി നാരായണം
 ഏതാകെർപ്പമുഴുത്തോടി വന്നനും
 ചീറമോടേ പിടിപെട്ടു ഓരോരും
 ഭൂമിയിൽ വീണതു പാലെ പന്നമൻ
 ഭൂമിപതി കിടന്നിപ്പിന്നാൻ ഭൂമിയിൽ.
 ലോകനാം കുംഭിതകൻ കൂത്തിപ്പിന്നാൻ
 നാരായണനുമുതണ്ടു മണ്ടിപ്പിന്നാൻ
 ഭൂമിയിലാണൊരു കൊമ്പെടുത്തിട്ടുവാൻ
 അതയം പൂണ്ടു പലത്തു മജ്ജനം
 മേടി നീവല്ലഭൻ താൻ വരുവോളവും
 ചേദിക്കുവാൻ മെന്താ പിടിക്കയോ?
 ഏററം പണിപ്പെട്ടു കൊമ്പു പരിച്ചുവൻ
 ചീറമോടേ കുന്ദനതോടേ ശിന്നാൻ.
 മെല്ലെക്കരം കൊണ്ടു ഹസ്തിതൻ മസ്തകേ
 മല്ലു പിളോചനൻ താഡിച്ചു പിന്നെയും
 തല്ലുകൊണ്ടേററതെന്നും കുംഭിന്ദനം
 അല്ലലോടേററമലറുമുതമല-
 മെല്ലാം സ്രവിച്ചു ദാശങ്ങൾ തുറന്നിതു.
 കൊല്ലവെന്നെൻ ചുൻ പോട്ടു മാധവൻ

‘കുവലയാപി’ വധം.

തുമ്പിക്കരം പിടിച്ചുൻ പോട്ടു ഭൂമിയിൽ
 കൂമ്പിപ്പിച്ചുവൻ കൊമ്പുകൾക്കേടിക്ക
 ഹസ്തിതൻ കൊണ്ടു പിടിച്ചുവലിച്ചുൻ

മസ്തകത്തിന്മേൽ ചരടിപ്പിറ്റിച്ചുപ്പോൾ
 അന്തകൻ വീട്ടുപുക്കുരുളുവുനും.
 ദന്തിതെല്ലാലിച്ഛുപോതുന്നടുപ്പം
 ദന്തിദന്തത്താൽ പ്രാഹരിച്ചൊട്ടക്കിന്നാൻ.
 ദന്തിതൻ കൊമ്പൊന്നു രാമനൽകിന്നാൻ.
 ചന്തമാഞ്ചൊന്നതൻ തോളിൽ പച്ചപ്പിന്നെ
 വേപ്പു പൊടിഞ്ഞമുഖരോഭയാസമം
 സപ്തമാകും പാംസുഭാഷിതഗാത്രനായ്
 ദന്തിതൻ ദന്തമാമായുധവും പൂണ്ടു
 സന്തോഷമോടേ ചൊല്ലേറുന്നതനും
 തൻ റസലികളും നാലഞ്ചു ചൊലതും
 ഓന്നിച്ചു ചെന്നു രാഗം പ്രവേശിക്കുന്ന
 നാരായണൻ സർവ്വഭാവമകന്തന്നെ
 ശൂരനും മല്ലഭൂതനാക്കുമാനസേ
 ഭോധരമാകുമിടിത്തീയെന്നു തോന്നിയി.
 പ്ലാരിലസാരനും നാക്കുതൊക്കുവേ
 പാരതിൽ മാനുഷനാർ കിടന്നെന്നും
 നാരിമാക്കൊക്കെയും കാമനിവെന്നും
 ചാതഗോപാലകെന്നും ഗോപാലക്കും
 കണ്ടുകൂട്ടുപതിമാർ പാൻ നായുടെ
 കണ്ടുകൻ ശാസ്താവിതെന്നും ഭവിച്ചിതു.
 നന്ദവസുഭവഭേദകിമാക്കിതു
 നായുടെ സുതകുണ്ഡലമെന്നതും
 അന്തകെന്നനും സന്തോന്നിപ്പിന്നാൻ
 ചിന്തയിൽ കർമ്മികൾക്കൊക്കെ വിരാട്ടെന്നും,
 ബ്രഹ്മവിത്തുക്കൾക്കു ബ്രഹ്മമെന്നു തോന്നി
 നായുടെ ദൈവമെന്നായി യദുക്കൾക്കും.
 ഇത്തരം നാനാസംബർദ്ദങ്ങളായ്
 ചിത്തത്തിലേവക്കു മങ്ങുതോന്നിപ്പിന്നാൻ
 തങ്ങൾ തങ്ങൾക്കു ധൃതയത്തിൽനില്പതു
 തന്നെ ചീവുണ്ണും ഭവിച്ചു തന്നിട്ടും.
 ഏഴുനാളത്തു പാമ്പുരുഷാത്തമം
 ഏഴുനാളാവമെന്നാലതു പോലെ യശഃ;
 നാനാവിധം ധൃതോന്നിച്ചുതെങ്കിലും
 മാനസാനന്ദസാധ്യം ഫലമാത്രം.
 രാമനും കൃഷ്ണനും രംഗം പ്രവേശിച്ചി-
 താമോദമുണ്ടായിരം ഗമതുകണ്ടു,
 വീരനായിട്ടും ഗജത്തെ നാരായണൻ
 പരാതെ കൊന്നു കാക്കയാലേവരും
 രാമകൃഷ്ണന്മാർ സമസ്തജിതാത്മാക്കു-
 ലാമവർത്തമജ്ജിപ്പാൻ പണിയെന്നു
 മാനസം തന്നിങ്ങയം പൂണ്ടുകുസനും
 മാനമോടേ മമങ്ങടക്കിപ്പിന്നാൻ.
 ശോഭിതപാദികേശസൗന്ദര്യവും
 ശോഭിതമാന്വിട്ടു ചെന്നശോഭയും
 ഭക്തൻ സുമാധുനൽകി യഥാപ്രാപ്യം
 ഭക്തപ്രിയൻ കൃഷ്ണൻ രാമനായ് ചെന്നു

നാട്ടുനടിക്കുന്നനടകന്മാർപോലെ
 ശ്രേഷ്ഠരാംരാമകൃഷ്ണന്മാർകുമാരന്മാരും
 ചെന്നടൻപുലംകംപ്രാവശിച്ചപ്പോൾ
 മിന്നൽപോലെനംപ്രകാശിച്ചുരശ്മിയും
 മുറുമിതന്നനന്ദവാസീജനം
 മറുമുളളാരുജഗന്മയൻതന്നുടെ
 ശുദ്ധശരീരമുഖാംബുജഭംഗിയും
 ബലദ്രവ്യംകണ്ടുതുഷ്ടിവരായുതാൽ
 ചൊല്ലിനാർതൈലോക്യനാഥനാകുംപരൻ
 മുല്ലബാണാരിസേവ്യൻജഗദീശപാൽ
 കാലസപതുപനാംപക്ഷിവാൻഭൂവി
 പാചനംചെയ്യാൻവസുദേവർതന്നുടെ
 സ്തനപായുന്നായമുഖവേദയാതനായ്
 മാനവവീരനിവരടെലീലകൾ
 മാനസവാചാപറഞ്ഞാലൊടുങ്ങുമോ?
 മാനിനീഭേദകിതന്നുടെസ്തനപായ്
 തന്നദമോദപുഷ്പംപാൽശോഭവേ.
 ആരുമറിഞ്ഞിലപ്പത്താതമൊന്നുമേ
 പൂതനായായമുതന്നിപ്പുതനും
 പാതകൻകേശിബകൻപ്രോമനാദിയെ
 പ്രേതരാജാലയത്തിനായച്ചുതും
 ചെയ്തമഴകൊണ്ടുഗോവർണ്ണപൂടി
 ദോഷമുദ്രയുംകളഞ്ഞിതുപിന്നെയും
 പാവകൻതന്നെയശിച്ചുതുംകാളിന്ദ്രീ
 തോയമെല്ലാമുപകാരമാക്കിനാൻ.
 മായകൾക്കൊരുമോരോന്നിവൻചെയ്തതും
 ഗോപികമാരോടുകൂടിമിച്ചുതും
 ഗോവിന്ദനാംനന്ദസ്തനവിവനല്ലോ.
 ധേനുക്കൻപിന്നെപ്രപഞ്ചനവനെയും
 ദീനമന്ത്രോകാനരാമനിവനല്ലോ
 ഇങ്ങിനെസ്തനരാമിവരോടും
 ഒന്നിച്ചുവാഴുന്നഗോകുലനാരിമാർ
 തന്നുടെഭാഗ്യംപറയാവതല്ലേതും
 വന്നിതുസൈന്യമവർക്കെന്നിപ്പുറയും.
 ഇന്നിവർയാദവപംശേജനിക്കയാൽ
 വന്നുകുലശ്രീകീർത്തിയെല്ലാനാളും”
 ഏകംപുരവാസികളാംജനങ്ങളും
 ആവോളമോരോന്നുചൊല്ലിനിൽക്കുംവിധേയ
 മല്ലപാത്രങ്ങൾമുഴക്കിനാർമേൽക്കുമേൽ
 മല്ലനാംചാണൂരൻകൃഷ്ണരാമന്മാരെ
 നന്നായിച്ചിട്ടുപറഞ്ഞിതങ്ങിത്തരം
 തന്നുള്ളിലുള്ളകുപടംമറച്ചവൻ:—
 “വീരപുരുഷശിരോമണിമൊലിയിൽ
 ചാരുവാരതമായേച്ചുന്നചേകൃഷ്ണ!
 ശൈത്യംബുധോരാമ!വീര്യപരാക്രമ!
 ചാരുയുദ്ധത്തിൽപരാക്രമാനുമുറും
 ധർമ്മവുള്ളശരീരമുന്മുഖംനിങ്ങളും.

കല്യാണശീലനായിട്ടുന്നകാസന
 കല്യാണംനിങ്ങളെക്കൊണ്ടതിനാഗ്രഹി
 ച്ചിങ്ങുവരുത്തിയതെന്നാൽതത്ത്വമുപൻ!
 മംഗലന്മാർനിങ്ങളിലൊരുസംശയം
 ഭൂമിയിൽവാഴുംപ്രജകളാക്കുകിലും
 ഭൂമീപതിക്കിഷ്ടമായതുചെയ്യുകിൽ
 നല്ലതെല്ലാക്കുംവരുമതല്ലെങ്കിലോ
 വല്ലാത്തതുവന്നുപോമതുചെയ്യുവർ
 ചെന്നനരകപുഷ്പകമതുപാക്കിൽ
 തന്നുടെഭൂപതിക്കിഷ്ടങ്ങളുംചെയ്യണം.
 വല്ലവചാലമന്ത്രിപ്പുതുക്കളും
 വല്ലമുള്ളവർനിങ്ങളുമൊന്നിച്ചു
 കാനനംപുക്കുകുടിക്കുന്നനേരത്തു
 മാനമുൾക്കൊണ്ടുകുടിക്കുന്നമല്ലിന്ദ്രാൽ
 മല്ലയുദ്ധത്തിങ്കൽവല്ലമുൾക്കൊണ്ടു
 അല്ലവില്ലാതെവാഴുന്നപോൽനിങ്ങളും.
 എന്നിവണ്ണംനൃപൻകേട്ടുകൊതിക്കുന്നേ-
 തിനതുനാമൊരുമിച്ചുകാട്ടീടുക.
 സർവ്വസന്താനമൊത്തുന്നകൂട്ടംനൃപ-
 സർവ്വസുതൃഷ്ടിച്ചെയ്യാലൊടോധാലകൾ
 സർവ്വഭൂതാംശമായുള്ളനൃപന്മാരും;
 ഉപിയിൽഭൂപതിസർവ്വേശ്വരനല്ലോ”
 സർവ്വജനൻസർവ്വഭൂപതിയുണ്ണും
 ഗവിതൻചാണൂരനോടുമരുൾചെയ്യ.
 “ഭോജാധിപൻതന്റെരക്തമിയിൽവാഴുന്ന
 ഗോജാലപാലകന്മാരായതങ്ങളും
 ഭൂപതിയെന്നുകേൾക്കുന്നനേരംചൂടി
 താപ്തംപേടിമുറ്റുണ്ടുതങ്ങളുംക്കിന്ദ്ര.
 സേവിച്ചുപോരുന്നതങ്ങളുംഭൂപനെ
 താപംകളഞ്ഞുകൊണ്ടെന്നിതുനൃപൻ.
 തങ്ങളുംകൂട്ടുവരാംബാലകന്മാരോടു
 മംഗലമല്ലയുദ്ധംവഹിച്ചീടുവാൻ;
 ധർമ്മമല്ലാത്തതാണ്പലർകാണുമ്പോൾ
 നിന്മലന്മാർപാപമെന്നുപറഞ്ഞീടും.
 യുദ്ധശാസ്ത്രത്തിന്നയുത്തമല്ലെന്നതും
 സിദ്ധമല്ലെന്നതുംകേട്ടുചാണൂരനും:—
 “ബാലകന്മാർനിങ്ങളെന്നതത്രയുത്തമ!
 ലീലയായായിരമാനകൾക്കുമേയം
 വേലയായുള്ളഗജത്തിൻബലംചൂണം
 ചാലവേപോക്കിക്കൊലചെയ്യുന്നീയില്ലോൾ
 ബാലകിനിതൊഴിലിത്തരംപിന്നെയും
 ഉക്കനായോരുപ്രപഞ്ചനെക്കൊന്നിതു
 ചിതമെന്നൊരുമനതുംനിരൂപിക്കിലോ
 ബാലകന്മാർനിങ്ങളെന്നുവരാദൃഷ്ടം;
 മാലേന്ദ്രശിരമമറിഞ്ഞിരിക്കുന്നിതു.
 ആയകാൽനാമൊത്തയുദ്ധംവഹിക്കുമോ
 ആകാശെന്നാത്മപരായാധനിക്കനി

രാമനുമായ്ക്കുതീർത്തമുഷ്ടികൾ
 താമസഹീനമായ്നാമിനിതരഃ-
 മായിതപ്തതേനമേനാചാപരം.
 ആയവസ്തനന്തരംപ്രയത്നംനിന്നാൻ;
 മുഷ്ടികൾരാമനായ്ചൊരതീടിന്നാൻ
 കഷ്ടമെന്നായതുകണ്ടുനങ്ങളും
 മുഷ്ടിച്ചുതട്ടീടുമുട്ടിരികിടയും
 മുഷ്ടിയാൽമെയ്യേൽപാസ്സർമുട്ടിയും
 ദുഷ്ടിച്ചവക്കുംദാസംകിടക്കയും
 വെട്ടുമിടിക്കുൾപോലെശ്ചിപ്പിക്കയും
 തട്ടുരായ്ത്തമിൽനചെങ്കൊണ്ടുമാനിയും
 പൊട്ടിയൊലിക്കുന്നുചോരപലവഴി.
 തെക്കുവടക്കുംകുഴക്കുംപടിഞ്ഞാറും
 ദക്ഷിണകർണാലിപുതുങ്ങിശ്രമാൽക്രമാൽ.
 ഒത്തുപിടിച്ചുമങ്ങുരസിക്കയും
 ഒത്തിയുംമസ്തകംമുട്ടിമറിക്കയും
 വാങ്ങിയുംതുങ്ങിയുംചാടിപ്പതിക്കയും
 ഓങ്ങിയുംതല്ലിത്തട്ടുതരിശിക്കയും
 അസ്ഥിതെരക്കയുംകത്തിയമക്കയും
 മസ്തകംകൊണ്ടടിച്ചുംപൽതെരക്കയും
 നില്ലെടാ!നില്ലെടായെന്നങ്ങളക്കയും
 ഉല്ലാസമോടുവാ!വാ!യെന്നെയ്യയും
 കൈകാൽപിടിചൊടിച്ചങ്ങനെവീഴയും
 മെയ്യർകൊണ്ടുക്കോടുതങ്ങളിൽമുട്ടിയും
 അപ്പാറാസ്ഥിമുങ്ങുംപോവുതുടച്ചുകർ-
 തസ്തദാമത്തനയുണ്ടുപോരുംപോവും
 ചിത്തമോദത്തോടുമല്ലവീരന്മാരും
 ഉത്തമരാമകൃഷ്ണന്മാരുമായിട്ടു
 യുദ്ധങ്ങൾചെയ്തതുചൊല്ലിയാഴ്ചിപ്പതി-
 നെത്രയുംനാമാവതംതന്നെടുന്നു.
 മായാവികൾമായമെന്തെന്തുചൊൽവത-
 ഞായവ്യയംതുവദാകുന്നയുദ്ധവും.
 മുഷ്ടിയുദ്ധത്തിൻലാപനികുലച്ചിതു
 എട്ടുദിക്കിലുമുല്ലാസഭാവകൾ
 വന്നുവിമാനചുമായ്നിന്നുമോദന
 നന്ദാത്മജന്മാരെനന്നായിവാഴ്ത്തിനാൻ.
 നാരദൻദന്ദപയുധംകണ്ടുമോദിച്ചു
 പാരംസുതിച്ചുവീണാരവപുരമായ്
 യുദ്ധകോലാഹലംകൊണ്ടുവിസാഗരം
 കൈക്കലുണ്ടിക്കലങ്ങിശിവ!ശിവ!
 ഭൂമിധരൻകുലങ്ങീടുന്നനേരത്തു
 താമസമെന്തിതിലെന്തിങ്ങൊരത്തും!
 നാരായണയുദ്ധകേശരലംകണ്ടിട്ടു
 പാരംപഴിച്ചുപറഞ്ഞിതന്നേരം:—
 “ഉത്തമമല്ലാതെയുദ്ധമതു കാൺകിൽ
 ഉത്തമന്മാക്കുംപാപങ്ങളുണ്ടായ്തും.
 ഗർവ്വമല്ലാത്തപ്രമാണനന്തേതു

ധർമ്മിസ്തരാവർത്തിക്കുതന്നെവേ.
 എന്നുചൊല്ലുന്നിതുശാസ്ത്രങ്ങളിലതും.
 വന്ദിതമാംസഭയേററുംദുർല്ലഭം.
 എന്നതുകൊണ്ടുസത്തക്കായുള്ളുഗർ
 ചെന്ന്തരുസഭയ്ക്കിടന്നുവണ്ടു.
 നല്ലതുമൊല്ലാത്തതുമറിവാൻമീ
 നല്ലതുമൊല്ലാത്തതുമറിവാൻമീ.
 നല്ലതുമൊല്ലിലയെന്നങ്ങിരിക്കിലും
 വല്ലാത്തതുപറഞ്ഞുടലുംപാപമാം.
 ദുഷ്ടനാംകംസനാമീസഭായോഗ്യതം
 ദുഷ്ടനാമനുജമുണ്ടുതമല്ലതും.
 ശിഷ്ടനാമനുജമായ്തന്നെചൊല്ലിപ്പോ
 ഒട്ടുംകുറവല്ലയെന്നുപറഞ്ഞതു
 കഷ്ടമതിപാപമെന്നോപരയാവു.
 പവതതുല്യശരീരികൾമല്ലതും
 യൗവനമില്ലാതെമേയുന്നബാലരും
 വജ്രസമാനശരീരികളായ്ചിലർ
 വജ്രപുഷ്പങ്ങൾകുമലപടങ്ങളും
 ത്രാപ്യമുട്ടുതാതുർത്തരീസുതന്മാരും.
 കക്കമോയെന്നോത്തന്നനായറിഞ്ഞാലും.
 അല്ലത്രമത്താൽമുറ്റമുപേസേപദവും
 ഉല്ലാസനേത്രവിലാസചമനവും
 ഒത്തുവിളക്കുമുഖശോഭാപാക്കിപ്പോ
 ചിത്രംനമകണഭ്രാമിതപരമവൽ
 ശോണിതശോഭകലന്നനയനവും
 ശോണിതപരമാഭവല്ലംബാലാനനം.
 ഇന്നിമ്പർത്തൻമുഖപങ്കുംകണ്ണിനാൽ
 നന്ദിച്ചുകണ്ടുവാഴ്ത്തന്നുഗോപീജനം.
 പുണ്യമവർചെയ്തതോക്കിവിശ്വതന്ത്രം!
 കണ്ണൻചരിതംസദാപാതുമ്പേയുന്ന
 മുശുരാംഗോപിമാർശുലഭയാരല്ലോ
 സിലിച്ചിതുസവകാമമവർത്തം.”
 ഏവംചരയുമുന്നവർക്കേൾക്കയാൻ
 ദേവകിയുംവസുദേവതമാനസം
 ദേവദേവകുമാരിച്ചിതേററവും,
 ദേവനാംപുത്രനെച്ചിന്തിച്ചുചിത്തവും
 കേവലംതങ്കൽനിന്തിടിനാർനിശ്ചലം.
 വിഷ്ണുപരകൃപാകരനാംബലദേൻ
 ദുഷ്ടനെവേഗനകൊല്ലണമെന്നോത്ത
 ദുഷ്ടനാമുഷ്ടികൻമുഷ്ടികളേല്പുയാൽ
 തട്ടുന്നായ്രാമനുമുഷ്ടികൻതൻമാറിൽ
 പെട്ടെന്നടിച്ചതുകൊണ്ടുമെമരം
 പൊട്ടിവിഴുന്നപോൽമുഷ്ടികൻവീണ്ടെൻ
 പെട്ടെന്നുചോരയുംചർത്തിച്ചുദുഷ്ടനും
 ക്ലിപ്തനായ്പെട്ടുപോയ്തമസന്നിധി.
 മാധവൻതന്നംഗപട്ടനംകൊണ്ടിട്ടു
 ബാധിച്ചുട്ടുചിരിപ്പിപ്പോവുണ്ടുരണം.

കൂടവേവീണമുഖം നന്മതങ്ങളിൽ
 കൂടിപ്പിടിച്ചു പാഞ്ഞുൻമുഖമന്ദൻ
 മാന്ദ്യംകേറിയതീടിനാൻ കേരവൻ
 ചിറാതെമെല്ലെക്കിടന്നുമായാമയൻ.
 ചാഞ്ഞുസീമനൊന്നാലോകംസന്ദം
 ചാഞ്ഞുമല്ലുന്നതൽകവാൻസമ്മാനം
 നന്മതയ്ക്കുവെക്കുന്നോർത്തമോദാനിതം.
 പാതകാരാതിജ്ഞനയനീശപൻ
 പാടത്താലോട്ടുപിടിച്ചുചാഞ്ഞുൻ
 വേദാന്തസാരൻമറിച്ചുവീഴ്ത്തിടീനാൻ.
 കാലുരണ്ടുപിടിച്ചുശുദ്ധകുന്ദനം
 ബാലകന്മാർപടിപ്പിച്ചുനന്നുപോലെ
 വട്ടംമുറ്ററിയപ്പിച്ചിട്ടുഭൂമിയിൽ
 ദൃഢനാംചാഞ്ഞുവന്നോശിമിലമായ്
 പൊട്ടിത്തെറിച്ചുമരിച്ചോരുന്നതും,
 പെട്ടെന്നുകൂടപെട്ടുനന്മചന്ദ്രൻ
 കൊന്നിതുചാമകരണതാഡിച്ചപ്പോൾ
 വന്നശവൻതന്നെപ്പാദേനമാധവൻ
 കൊന്നതുകൂടപെട്ടത്തത്തിനാൻകോസവൻ
 വന്നവതന്നെരണ്ടായിപ്പൊളിച്ചുൻ
 കൊന്നാൻജ്ഞാൻതാമനോടൊന്നിച്ചു
 വന്നൊരുമല്ലെക്കൊന്നോരുന്നതും
 ചാഞ്ഞുനാടിയാമന്മല്ലെന്നതും
 വീണമരിച്ചതുകണ്ടോരുന്നേത്ത
 ശേഷിച്ചുതല്ലതമോടിവന്നുപുക
 തോപ്പിച്ചുരാമനുംകൃഷ്ണനുംപിന്നെയും;
 തന്റെവയസ്സുതെയ്യവിളിച്ചുൻപോട്ട
 നന്നായിനീളെനടക്കുന്നേത്ത
 കംസനല്ലാതപദവതംതങ്ങളിൽ
 സംസാരമായിനന്നെന്മോഷിടയ്യും,
 താമകൃഷ്ണന്മാരെമാനിച്ചുപ്രിയ
 താമസൻകംസനുംവാദ്യമുഴക്കിച്ചു.
 താമസഭാവേനചൊല്ലിനാനിത്തരം:—
 “നിന്ദിതനായവസുദേവൻതന്നുടെ
 നന്മനന്മാരെമെപ്പുരേനിന്നിപ്പോൾ
 ആട്ടിക്കളയണമവൈകതത്തേതുമേ
 യൊഴുതി.പാസികൾക്കുതെല്ലെതമേ
 പാട്ടിലടക്കുക!നന്മദുർബ്ബലിയേ-
 കെട്ടിമുറക്കുവിൻ,ദുഷ്ടൻവസുദേവൻ
 വീട്ടിൽനിന്നാശ്രയമപ്പുറംപോകണം.
 മല്ലിതാപുത്രസേനൻപരിപനമികൾ-
 കൾപ്പുവൽബന്ധുവാകുന്നദുർബ്ബലിയെ
 കെട്ടിനൈകാതെ ചാളിന്ദിതൻമല്ലെത്തിൽ
 ഇട്ടുകൊണ്ടാവില്ലഭോഷമതിനതും;
 അമരുന്നൊന്നുപ്രതിബദ്ധപുകിലോ
 നിശ്ചയംകൊല്ലാമിതെന്നറിഞ്ഞിട്ടുവിൻ”
 ഇതഥപറയുന്നകംസദുവാക്കുകൾ

ഉത്തമപുരുഷൻകേട്ടോരുന്നതരം
 ഉഗ്രനാംകംസനിന്മനോബ്ധത്തിൽ
 ഏതുമ്പോഴെന്നെചെന്നുകുന്ദനം
 കാലനാംകൃഷ്ണനെക്കണ്ടോരുകംസനും
 കാലമേത്തോടപ്പുനീറുസുതപരം
 വാദ്യംപരിചയംകൈക്കൊണ്ടുചൊല്ലിനാൻ
 ചീളനുംപക്ഷിപദംകണ്ടാക്കിനീ
 മഞ്ചത്തിൽനിന്നുങ്ങതിരിട്ടുനന്നമേ
 പാശപാപനീർകംസൻറകുശേഷം
 ചെന്നുപിടിച്ചിതുപോവതിന്നാശ്വസൻ
 നിന്നുകുതന്നാതനേരംജഗന്മയൻ
 നന്മതമൻസചന്ദ്രാചീസന്മാരമകൻ
 തുറമാമഞ്ചത്തിൽനിന്നുകീഴ്ത്തേക്ക
 മന്മയൻതളിപ്പിട്ടിടിനാൻകംസനേ
 രംഗത്തിൽനിന്നുവീണിടിനാൻകംസനും
 വന്നഭീത്യാശിശിസംഭ്രമത്തോടടുൻ
 നന്മതമെന്നോക്കിടുന്നതിരുല്ലേ,
 കൂടവേലാടിനാൻതൃണനവമ്പീതേ
 കൂടിവീണല്ലൊഴുകംസൻറജീവനും
 കൂടുവിട്ടുമരിച്ചിടിനാൻകംസനും.
 കംസൻറദേവത്തെമേടിനത്തന്നില-
 കംസരിചാദംപിടിച്ചിട്ടുച്ചിടിനാൻ.
 ഞാൻറമരോറമരോറശബ്ദമയമായി
 റാഹേതിമോഷമാല്ലനജഗത്തുകൾ.
 സ്വേദംവശാൽബലമേറുംകൃഷ്ണൻറ
 ദേഹേതലോടിത്തഴുകിനാൻമെല്ലമേൽ.
 സന്മാതകനായിമോധുകുന്ദനെ
 സന്മാഭീതിയാൽചിന്തിച്ചുകംസനും
 വേട്ടാളനെസ്സുഭാചിന്തിച്ചുകീടും
 പേട്ടാളനാശ്വതംമോഷൻകംസനാടൻ
 വേക്കേരനായനാരായണനായകൃഷ്ണ-
 സാരുപ്യംവന്നുകുതനായിടിനാൻ.
 പുണ്യമില്ലാത്തജനത്തിനിതുവരാ
 പുണ്യപുതഷണാകന്നിതുകംസനും.
 കംസൻറസോദരന്മാരവരെപ്പുറം
 ആശുപന്നതുകുണ്ടുവെലേൻ
 നല്ലവനീവനെടുത്തപ്പോഴെയും
 തല്ലിമുടിച്ചതുകണ്ടോരുകൾ
 പുരുഷമേന്മേബെവർഷിച്ചുവെട്ടുപും
 തമോദമോടുമേന്മേൽമുഴക്കിടിനാൻ.
 കാമനായമുകുന്ദനെത്തറവും
 കാമലാഭാൽസുതിച്ചിടിനാൻതൃഷ്ണരായ്.
 അപ്പാശ്വീമി.നന്മതമുണ്ടിടിനാൻ,
 ചിന്തിച്ചാൻതന്നെസുതിച്ചിനാൻ.
 അല്ലെഴുതത്താപുരസ്കീർത്തിച്ചു
 വില്ലാടുകംസദേഹംവന്നുകണ്ടപ്പോൾ
 വന്നൊരുശോഭനതന്നെമന്നവർ

കംസവധം.

തന്നെത്താൻതാഡിച്ചമോഹിച്ചെഴുന്നീറ്റു
വാവിട്ടതങ്ങുപറഞ്ഞുകരയും
താപമുടക്കൊണ്ടവർപിന്നെയുമിങ്ങിനെ
ഭർത്താക്കൾതെരുങ്ങാത്തപ്പോഴുംചെയ്യ
കത്തിയെഴുന്നാരോകാഗ്നിയിൽമുങ്ങിയും
പിന്നെവിങ്ങിക്കൊത്തിടിനാരിങ്ങിനെ:—
“ഇന്നെങ്ങുപോയെങ്ങെത്രജ്ഞിച്ചുവോൻ!
ഹാ!ഹാ!ശിവ!ശിവ!ജീവനാകുംഭവോൻ
ഹാ!ഹാ!ഹൃദയത്തിലഗ്നിഭവിക്കുന്നു
ഹാ!ഹാ!നീയെന്നിങ്ങുതാക്കൊന്നൊരുഗതി?
പൊയ്ക്കല്ലതെങ്ങെക്കൊണ്ടുപോയീടുന്നീ!
നീയല്ലയോജീവനായതുതെങ്ങുതാക്കും.
ഉത്തമസ്ത്രീകൾഭർത്താവെപ്പിരിഞ്ഞിഹ
വർത്തിക്കരുതെന്നുകേൾപ്പുണ്ടുതെങ്ങും.
മാധുര്യമുള്ളമധുരാപൂരിയിലെ
മാധുര്യമൊക്കവേനഷ്ടമായുന്നിതു.
വൈധവ്യപിന്നാരാഞ്ഞെങ്ങെപ്പോലെയും
വൈധവ്യപിന്നാമധുരാപൂരിവിലോ!
സത്തക്കളെഹേതുക്രൂരതെന്നിത്രയും?
മത്തനായ്ദേവിക്കൊണ്ടുഭവാനിന്നു
മുഷ്ടതപ്പോലെമരിക്കുമാറായിതു
കഷ്ടമല്ലാതെവോ!ശിഷ്ടദേവന്മാർത്താൽ.
ലോകേശനായനാരായണൻതന്നോടു

മാകാതെകുലമോരോൻപമ്പകാലം
ചെയ്തതോത്താൽപറയാവതല്ലേതുമേ
വെല്ലമദേനയോരോന്നിതികഷ്ടമായ്
ഈശ്വരൻതന്നോടുവൈരംതുടങ്ങിയാൽ
ശാശ്വതദുഃഖമല്ലാതെസുഖമില്ല.”
ഏവംകരയുമ്പ്രസീദനങ്ങളെ
കേവലനൈകമത്സ്യനപറഞ്ഞുടൻ
ദേവവരത്തിതെളിയിച്ചുമനവ!
വേദാന്തപേട്ടുനന്നോന്നരുതാത്തതും?
സംസ്കാരമാദിയായുള്ളഈകുലത്താൽ
ക്കൈയ്യംവേദിയരെക്കൊണ്ടുചെയ്തിച്ചു
വേഗേനബന്ധനംചെയ്തുകിടക്കുന്ന
ഭാഗവതർതാതമാതാക്കൾതന്നുടെ
ബന്ധനംവേർപെടുത്തിടിനാൻരാമനും
ബന്ധുവില്ലാതോക്കുബന്ധുവാംകൃഷ്ണനും.
വീണനമസ്തരിച്ചീടിനാർഭക്തിയുൽ
ത്രാണനിപുണന്മാരാംകൃപാശാലികൾ;
വന്ദിച്ചുനിന്നതുകണ്ടുവസുദേവർ
തന്നുടെപത്നിയുംതാനുംസുതന്മാരെ
നന്ദിച്ചുതില്ലമുഗാദീശരെന്നാത്ത
വന്ദിച്ചുമാനസഭക്തിയാൽതന്നുടെ
നന്ദനന്മാരെയാശ്ലേഷപൂർവ്വചെയ്തില
ന്നവ!കേൾക്കജഗന്മയൻമായകൾ

നന്നനന്നാക്കുവിചാരിച്ചുകാൺകിലോ
 മാതാവനുംപിതാവനുംപരമായൊ
 ചേതസിനന്നായ്ഗാരിച്ചതുളമായ്
 മാതാപിതാക്കളുള്ളിൽപട്ടുകാത്താൽ
 കാൽക്കൽക്കൂട്ടിയൊഴിച്ചതിന്നുപോം.
 എന്നുള്ളിലോത്തുകുന്ദനംമായയാ
 നന്നായ്ചമോഹിപ്പിച്ചുചൊല്ലിനാൻ:—
 “താതമാതാക്കളെയോത്തുകണ്ടിടുകിൽ
 താതനാകുന്നതുമീശപറൻതാൻതന്നെ
 മാതാപിതാപിതാസംശയമില്ലേതും
 ആകയാൽനിങ്ങളെശുശ്രൂഷചെയ്യുവാൻ
 യോഗമുണ്ടായിലത്തൊക്കെൻമുൻപേ.
 ശൈശവലീലകൾകണ്ടുമോദിപ്പാനും
 ഊശൻവിധിച്ചീലനിങ്ങൾക്കമിങ്ങിനെ
 കാലക്രമബോധമായതിതൊക്കയും
 ബാല്യകാലേപിതമാതൃജനങ്ങളും
 ലാളിച്ചുസൗഖ്യമുണ്ടായിലത്തൊക്കും.
 ആളുകൾക്കൊരിക്കലുംപാപമില്ലെന്നും
 കാരണമാവുന്നദേഹംജനിപ്പിച്ചു
 കാരുണ്യമോടുവളർന്നതാതനും.
 മാതാപിതാമൃതിപ്പെട്ടിടമേൽക്കുമേൽ
 ചേതനംവേർപെട്ടുപോയുമിങ്ങിനെ
 മേയുകിലുമതിനായ്ക്കൊന്നിന്നും.
 പുത്രൻപിതാക്കളെത്തങ്ങളാലാവണ്ണം
 പ്രത്യേകംശുശ്രൂഷകൾചെയ്യേണം
 ഭക്തങ്ങളായ്കളാൽതങ്ങളെനിവ
 ശക്തിപോലെസർവ്വചെയ്യവനുത്തമൻ
 ഇങ്ങിനെചെയ്തവർതന്റെരമാംസ്ത്തെ
 അങ്ങനുകേൾക്കുമിച്ഛിക്കണം,
 ജനനീജനകപതിപ്രതാപാലും
 തനയാബലവിപ്രസൽഗഭക്തരും
 നിസ്സാരമെങ്കിലുമാശ്രയിച്ചോർക്കളെ
 ഉത്സാഹമൊടുകുടിപ്പിടുകവേണം;
 ഇതമില്ലാതവർജീവിച്ചിരിക്കുന്ന-
 തുത്തമല്ലശവശരീരങ്ങളാം.
 ആകയാൽതാവകപുത്രരംഗങ്ങളും
 ഗോകുലംതന്നിലതിഗ്രഹമയ്യുന്ന
 കംസഭയത്തിനാൽവാഴുകുമലമായ്
 ഹംസപദയോഗ്യായുള്ളനിങ്ങളെ
 തങ്ങളുംശുശ്രൂഷചെയ്യാതെകാലങ്ങൾ
 മംഗമല്ലിതുപ്രയത്നമായ്പോയിതു.
 ആകയാൽചെയ്തപരാധങ്ങളൊക്കെയും
 ഹോധമുള്ളൊരനിങ്ങൾക്കൊന്നുണ്ടാമേ”
 കൃഷ്ണൻമോഹനമായവാക്യങ്ങളാൽ
 കൃഷ്ണമാതാപിതാമോഹിച്ചിരേറവും.
 വേഗേനചെന്നടുത്താർക്കുമാരന്നാരെ
 മോദമോടാശ്ലേഷവുംചെയ്തവർമടി-

തന്നിലിരുത്തിമുകുന്ദനംഹൃദയം
 നന്നായിവിഴിയിച്ചുവെക്കുകയുംചെയ്തു
 മോഹമാംവാരിയൊഴുക്കിയിടമിടർ
 മോദനപൂണ്ടുമേവീടുന്നവർക്കളെ
 യാമോദമോടുപറഞ്ഞാശാസിപ്പിച്ചു
 അമയംവീനമാക്കി;മാതൃതല്പിതാ
 ഉഗ്രസേനയുദ്ധാജനാക്കിക്കൊണ്ടു
 അഗ്രമേദോവഭിഷേകവുംചെയ്തിടും
 ചൊല്ലിനാൻകൃഷ്ണൻ“മുഗ്രസേനവോൻ
 വല്ലഭേയ്യയുദ്ധാജനാകൾക്കേണം
 ബാണമുതലുതൃണാണമറിഞ്ഞേണം
 മംഗലത്തോടൊരാജ്യംപരിപാലിക്ക.
 നിന്നുടെയാജ്ഞകളെത്തെങ്കിലുമതു
 മന്ത്രിമന്ത്രികളെത്തീട്ടവർത്തങ്ങളും.
 മുന്നെയ്യാതിനപതംപിടിക്കയാൽ
 മന്നവസ്ഥാനമില്ലല്ലോയുദ്ധാജനം.
 തപസ്സുതന്നായ്ഞാൻവേദിച്ചതുമലമായ്
 സത്വമതിനിനപരാസനംവാഴുക!
 ശങ്കിക്കവേണ്ടതപസ്സുതന്നാകുമഹം
 കിങ്കരനായ്ഭവിവാഴുന്നകാലത്തു
 ദേവാസുരാദികൾവന്ദിച്ചുശങ്കിച്ചു
 സേവകരായ്നിനക്കുരവുതരും
 ആകയാൽമാനവഭൂപതിമാർനിന്നെ
 അദർശ്വാനൊരുദണ്ഡമുണ്ടായ്ക്കൊ.
 ഏവമരുൾചെയ്തിതുഗ്രസേനൻതന്നോ-
 ദേവരാജസ്വരൂപനായ്കളെയും
 അന്ധകാരംശാതന്മാരെയുംനിജ.
 ബന്ധുക്കൾരാജ്യനഗരജനത്തെയും
 മുന്നമേകംസഭയത്തിനാൽപേറിട്ടു
 അന്യരാജ്യത്തുവാണൊരുജനത്തെയും
 കൈവരുത്തിയിരുത്തിസ്സുവിപ്പിച്ചു
 വസ്ത്രാഭിവിത്തങ്ങൾവേണ്ടതാൻകിനാൻ.
 കാമദർശനമാദികൾതങ്ങളെ
 യാമോദമോടുവാഴിക്കനിമിത്തമായ്,
 കാമിച്ചതെല്ലാംവെട്ടിയുദ്ധാജനം
 കാമവാദാൽസപ്തവാസിസമാനരായ്.
 അനന്ദമുത്തിയായ്കൃഷ്ണരൂപാമൃത-
 മാനന്ദമോടുസേവിക്കയാലങ്ങവർ
 വല്ലാജനംയെച്ചനാത്താക്കളായിതു
 വലിച്ചുതേജസ്സുധൈര്യശൈത്യങ്ങളും.
 ഭക്തജനത്തിനുസർവ്വപങ്ങളും
 മുക്തിയുംനൽകുംജഗന്മയനീശപറൻ
 ചിത്സപരപൻപാശ്രമസർവ്വതമകൻ
 വിത്സപതരുപൻകരുണാകരൻകൃഷ്ണൻ
 രക്ഷിപ്പതിന്നുമതിന്നുനില്ക്കുംകാലം
 രക്ഷകൊണ്ടെന്തൊക്കെയുണ്ടുതപോത്തമി
 സർവ്വദോഷങ്ങളുംനീക്കിസ്സമസ്തവും

നിവാണസുപ്തസുഖേനരക്ഷിച്ഛാത
 സർവാത്മകനിതൃചെയ്തതെന്തുതം!
 സർവ്വപുണ്യമാമയമെന്നറികെടോ!
 രാമകൃഷ്ണനാമസർവ്വചൈതന്യമെന്ന
 യാമോദമോട്ടുപുണർനപൊല്ലിടിനാർ:---
 “താത! സുതന്മാരിലുമതിപ്രീതിയാൽ
 പൈതൃലാഭമെങ്ങെന്തിവളത്തുള്ളതും
 ചേതസിചിന്തിക്കിൽനിന്നിലെസ്സേഹവും
 ഏതുമെളുതല്ലചൊല്ലുവനോക്കണം
 മാതാപിതാക്കൾവളർത്തുംസുതന്മാരെ
 മാതൃപിതൃദേഹത്തെക്കാളതിപ്രിയം
 ദേഹംജനിപ്പിച്ചതാതമാതാക്കൾക്കു
 ദേഹമുലാസമാക്കുമെന്നശബ്ദംതന്നെ
 ദുഃഖിച്ചെടുത്തുവളർത്തുവാനല്ലോ.
 ഉത്തമതാതമാതാക്കളറിയാണം.
 പൊറുനാളേമമതാതമാതാക്കൾക്കു
 ചെറുപോലുംവളർപ്പാനതായ്ക്കയാൽ
 ഞ്ഞൊന്നുപേക്ഷിച്ചുനിങ്ങളുംദുഃഖിച്ചു
 കുറമെന്യേയത്രനാളുംവളർത്തും
 ഉറുപാത്താൽമാതൃതാതന്റെനുള്ളതു
 ചെറുമാറില്ലത്തങ്ങൾക്കുനിങ്ങൾധൂവം.
 ഭംഗിവാക്കല്ലിട്ടു ചെ യ്ക്കായ്ക്കത്തിനൊ-
 ന്നങ്ങുപ്രതിക്രിയകണ്ടുലത്തങ്ങളും
 എന്നതിനായിതാനിൻപദപങ്കജേ
 വന്ദിച്ചുമാതൃപദത്തെക്കൂറ്റുന്നേൻ.
 അന്വാടിതന്നിൽസുഖേനപോയ്യാണാലും!
 സങ്കടംതങ്ങളോടുള്ള വിധോഗത്താൽ
 ചിന്തയിലുണ്ടാകരുതിനൊരാളുപും
 സന്തതംതാഴെപ്രായശ്ചര്യവാണിട്ടുവിൻ!
 ഇങ്ങുയദുകുലംപുഷ്പിവതത്തിട്ടു
 പരയുദ്ധവെകാതെമുന്നിട്ടുവൻതങ്ങളും.
 അന്യയോട്ചമവണ്ണപറഞ്ഞിടണം,
 നിർബലമാമെൻറവസുങ്ങൾവില്ലുകൾ
 നന്ദിച്ചുനിൽത്തവയുമെന്നുവ
 യൊന്നുമേകേടുവന്നീടാതെവെയ്ക്കണം.”
 ഇതമംപറഞ്ഞവർനന്ദൻറപാദത്തിൽ
 ഉത്തമന്മാർനമസ്കാരവുംചെയ്തിതു.
 നന്ദനന്മാരെപ്പിടിച്ചെടുത്തുപിറ്റിച്ചു
 നന്ദനമാശ്വേഷിച്ചുംചെയ്താൽഗുദാൽ
 കുന്നമേവല്ലതെന്നിന്നേതാംബുനാ
 നന്ദനന്മാരെപ്പിടിച്ചുനസങ്കടാൽ
 പിന്നെയുംപിന്നെയുംനന്നായ്ക്കുന്നെടുൻ
 നന്ദനന്മാരെമടിയിലിരുത്തിട്ടു
 കുന്നമേചാൽവാൻവശമില്ലയെങ്കിലും
 നന്നായ്ക്കറികെന്നുഹരിച്ചിടിനാൻ.
 മന്ദമായിനെയുമങ്ങുനീറുടൻ
 നന്ദനംഗോപാലകശാഭാഭാമിച്ചു

മന്ദമന്ദംദുഃഖമൊക്കൊണ്ടുപോകുമ്പോൾ
 മുന്നമന്വാടിയിൽനിന്നുപോകുന്നേരം
 ഇങ്ങുകൊണ്ടെന്നരുകടത്തിലൊക്കയും
 പൊന്നംപണംവസ്ത്രരത്നാദികൾപല-
 തുന്നതമായിനിറച്ചുചൂടിടിനാൻ.
 നന്ദാത്മജൻനന്ദനാനന്ദനാംത്രപൻ
 ഇന്ദിരാവല്ലഭനെനുമേതമെടോ!
 നന്ദൻറപിന്നാലൊരാമകൃഷ്ണനാമം
 നന്ദിച്ചുചെന്നങ്ങയച്ചിങ്ങുപോന്നിതു.
 പിന്നെവസുദേവൻരാമകൃഷ്ണന്മാർ
 വന്ദിതവിപ്രപ്രവാണഗർഭാരിയാൽ
 നന്ദിച്ചുപനയനാദികൾങ്ങളും
 വന്ദനീയനുചെയ്തിട്ടുപിന്നെയും
 മൂന്നുംജനനകാലേതാൻമനംകൊണ്ടു
 നന്ദിച്ചുചെയ്തിരിക്കുന്നപശ്ചാത്താനം
 വന്നനിറഞ്ഞതാരുദ്രസുന്ദരാക്കായി
 മന്ദമെന്യേസപ്തർഷിണജാവാത്താൽ
 കെട്ടിച്ചുമയിച്ചുവെക്കുംപശ്ചാത്താനം
 തൃപ്തനായ്ദാനവുംചെയ്തുവസുദേവൻ.
 ദേവദേവേശപ്രസാദാത്മമായതു
 മാവിർമ്മുദാവിപ്രവയുതംവാങ്ങിട്ടു
 മോദാലനഗ്രഹംചെയ്തതത്ഗ്രഹം
 അനന്ദമോടെപ്രവേശിച്ചിരിക്കാലും.
 ബ്രഹ്മചര്യശ്രമംപൂർത്തമാനന്മാർ
 ബ്രഹ്മജ്ഞനായഗർഭൻറനിശ്യാഗത്താൽ
 ബ്രഹ്മസ്വരൂപമാകുംമുക്കുന്ദൻറവൻ
 ബ്രഹ്മാണഡധാരിയായിട്ടുനരാനന്ദം
 കാശ്വനാംസാദീപനിനാമവിപ്രൻറ
 പാർശ്വപത്നിവായിവിദ്യാപ്രാസസിദ്ധയേ
 ശ്രശ്രുഷശുദ്ധിവിനയങ്ങൾകാൺകയാൽ
 പുത്രയുംപ്രീതിനായോടസാദീപനം
 വേദങ്ങളുംഗങ്ങൾവിജ്ഞാനശാസ്ത്രങ്ങൾ
 വേദാത്മസാരധർമ്മാദിസംഹിതകൾ
 മൂർത്തിദോദിപുരാണമിതിഹാസം
 മൂർത്തിമാന്മാക്കുധാരവേദമെന്നിവ
 സൂത്രകൃമങ്ങൾവിവിധ്വദിപോലെയും
 ശാസ്ത്രസാരമാർപാച്ചുറപ്പിച്ചിതു
 സർവ്വതരങ്ങളുറപ്പിച്ചുസാദീപനം
 സർവ്വതരതമുണ്ഡമാതൃസർവ്വജ്ഞനായ്
 ദിവ്യവിജ്ഞാനികളാമിവരെനോന്തു
 ദിവ്യമാകുംകവാദിദ്യകളൊക്കെയും
 അപ്രാജ്ഞതരമമുക്കുന്ദനാക്കു
 ദിവ്യനാംസാദീപനിയുപദേശിച്ചു.
 ഇതദക്ഷിണ.

ദക്ഷിണാംരാമകൃഷ്ണന്മാരുടേനരം
 ദക്ഷിണചെയ്തതിനെത്തന്നെചൊൽകെന്നാർ.
 എന്നതുകേട്ടുപറഞ്ഞിതുഭൃഗുൻ

തന്നുടേപതിയോടുംനിരൂപിച്ചവൻ;
 ദിവ്യപുമാന്മാരിവെന്നുറച്ചിട്ടു
 ദിവ്യനാംസാദീപനിപറഞ്ഞിടീനാൻ—;
 “മുനംപ്രഭാസതീർത്തിൽകുളിക്കുമ്പോൾ
 എന്നുടേനന്ദനൻതന്നെത്താൻകണ്ടീല.
 ഇന്നിഹുകൊണ്ടുതന്നിതെന്നാകിലോ
 ഇന്നതിന്മീതേമറുപിടിക്കുമാഗ്രഹം;
 അങ്ങിനെതന്നെയെന്നാമുദുകന്ദനം.
 തന്നുടേയ്യേപ്പുമായ്“ശ്രീമദിഷ്ടോയ്”
 ചെന്നുസമുദ്രീരേനിന്നുകണ്ടു
 വന്നുവരുത്തൻനമസ്കരിച്ചിടീനാൻ.
 അപ്പോൾമുദുനകൾചെയ്തിത്തരം—
 “മല്ലതേ!മൽഗുരുപുത്രനെനവകാതെ
 തന്നീടവേണ”മെന്നങ്ങതുകേട്ടപ്പോൾ
 നിന്നവരുത്തൻപറഞ്ഞിതുകേട്ടതും.
 “മല്ലവരേതന്നിൽവസിക്കുന്നനിത്യം
 നിജ്ജരവൈരിയാംപഞ്ചജനനവൻ:
 വായിച്ചിതുഭവദ്രേശികൻതന്നെയും
 അഞ്ചാതെപുത്രനെക്കേട്ടവനല്ലോ.
 മായാവി,ശംഖരൂപംപൂണ്ടിരിക്കുന്നു
 മായാപതേ!പരമാർത്ഥത്തിത്തരം.”
 എന്നതുകേട്ടുനന്ദസിചെന്നുടൻ
 കൊന്നിതുശംഖനെകൃഷ്ണനതന്നേം.
 ശംഖത്തിനുള്ളിൽഗുരുസതാകണ്ടീല
 ശംഖമെടുത്തുപോന്നിടീനാൻകേശവൻ.
 പഞ്ചജനദേവസംഭവശംഖിഹ
 പഞ്ചജനഗുഹതാമെന്നുചൊല്ലുന്നിതു.
 പഞ്ചജനംവിളിച്ചങ്ങിനെകൃഷ്ണനും
 അഞ്ചിതരാമായ്“ശ്രീമത്തുടേപോയ്”
 കാലപുരംപുറംനോത്തുന്നാരകേ
 കാലാഞ്ചയാകിടന്നീട്ടുജനത്തിനും
 കാലസുഖമായിവന്നുകാണുകയാൽ
 കാലഭൂതന്മാർമേിച്ചിതതന്നേം.
 കാലസ്വരൂപൻനരകാധിപനാടെ
 ലീലകൾചിന്തിച്ചുവെക്കിപ്പുകടം.
 പോരാമാംശംചെലുപനിപൂരമോവേണ
 പോരായമപ്പുകീഴ്“മേൽമറിച്ചിതു.
 കാലനംവന്നുനമസ്കരിച്ചിട്ടുടൻ
 ചാവവേമാനിച്ഛിച്ചുപ്രണിനപ്പോൾ.
 കാതന്യമുണ്മുകന്ദനകൾചെയ്തു:—
 “പാരാതെമൽഗുരുപുത്രനെനൽകുനീ!”
 എന്നതുകേട്ടുഗുരുപുത്രനെകന്ദനം
 നന്ദാത്മജന്മാക്കുനൽകിപ്പറഞ്ഞിതു:—
 “തപശ്ശക്തവകൊണ്ടിവിണ്ണുടേപ്പുവറ്റത്തെ
 ദൃഷ്ടതിഭണ്ഡങ്ങൾചെയ്തുനിവർത്താൻ.
 സ്വരൂപരൂപനിൻകാതന്യമെന്നുള്ളിൽ
 നിത്യമുണ്ടാകവേണമെന്നാൽപ്രഭോ!”

മൃത്യുവ് വണ്ണമവേക്ഷിച്ചുനേത്തേ
 സ്വരൂപരൂപനനുഗ്രഹിച്ചങ്ങിനെ
 ചിത്തമോദേനഗുരുപുത്രനെക്കൊണ്ടു—
 ഞ്ഞതമന്മാർയമലോകംവെടിഞ്ഞഥ
 രാമനുംകൃഷ്ണനുംവന്നുഗുരുവിനു
 താമസമെന്നിയേപുത്രനെനൽകീട്ടു
 ഇപ്പോഴിനിതെയുള്ളൊരുക്കെന്നുകേട്ടുടൻ
 പുഷ്പമോദത്തോടനുഗ്രഹിച്ചിത്തരം
 വിട്ടുപോയിശനോടുതലചൊല്ലിനാൻ:—
 “ഇങ്ങിനെയുള്ളശിഷ്യന്മാരുടെഗുരു
 തന്നുള്ളിലോത്തരതല്ലാവതംനിണ്ണയം,
 എത്രയുംതുഷ്ടനായ്“ഞാനിനിനിങ്ങളും.
 ഉത്തമന്മാരായിവിശുദ്ധർവർദ്ധിക്കും.
 ഇതഥംഗുരുപ്രിയചെയ്തവർതമേ
 ഇതിലോകത്തുകലിപ്പെന്നുനിണ്ണയം.
 നല്ലതുവേണമെന്തെന്നിങ്ങിനെയും
 മംഗലന്മാർശമിക്കെ”നാഗുരുവാക്യം
 കൈക്കൊണ്ടുനഗുരുംപാങ്ങിസരൂപരും
 ഉത്തമന്മാർമറ്റൊരുവിപുക്കിതു.
 രാമമുകുന്ദഞ്ചെക്കണ്ടുകുലം
 ആമോദമോടുസല്ലാപ്പുചെയ്തിതു.
 പൂർവ്വമുള്ളധനംകാണാതെകാലത്താൽ
 കൈവന്നതുപോലെതുഷ്ടിയുണ്ടായി.
 യാദവന്മാർക്കുവളന്നിതുമോദവും
 യാദവരാമകൃഷ്ണന്മാരൊരുമിച്ചു—
 ഞാമോദമോടുവസിച്ചിതല്ലാവതം.
 കാമദത്തൻവിവാസങ്ങളുതുളതം!
 ഇതഥംമുനിന്ദ്രൻവാക്കുകൾകേട്ടതി-
 ചിത്തവിശുദ്ധനായോടിച്ഛപ്രതി
 നാളെപ്പറഞ്ഞിടംശേഷംകഥയെന്ന
 മോദമോടുവസിച്ചാൾതുകണ്ഠെപ്പതും.

ഇതി ശ്രീമാദാദാമപതേ ദേശസന്ധ്യേ .
 ഗുരുഭക്തിനാതാ സമാപ്തം.

കേവലാനന്ദാദൃതപാനാചെയ്തതിനായി
 കേവലംസ്വരൂപംപ്രകാശമതുപേക്ഷതന്നെ
 പഞ്ചവണ്ണത്തെപ്പൂണ്ടെപ്പങ്കിട്ടിക്കലംതന്നിൽ
 അഞ്ചാതെമനാനന്ദംയായ്ക്കുന്നപിന്നാൻ.
 പഞ്ചതന്ത്രിൻകൊൾപൻപരജനേത്രതൻറ
 അഞ്ചിതരാമപതയാമത്തപ്പാടിക്കൊണ്ടു
 സഞ്ചരിച്ചിടുന്നതാരാധികപരികിടി
 പഞ്ചതാരയുപാധുപാധുമാറുമുള്ള
 സഞ്ചയമുത്തങ്ങളിൽവന്നുതുളയിക്കുകോ!
 സഞ്ചാരമേദംപോക്കിമാനസതുഷ്ടിയാടും
 നിർമ്മലൻനായനാൻസുപ്താമാസനാതൻ
 നിർമ്മൽസുപ്താമാൻനിധികാരമാനന്ദൻ

ചിന്തയൻസ്വയംപ്രഭവേച്ചതനഖണ്ഡാത്മാ
 നിർമ്മലനഗോചരനവ്യക്തൻനിരൂപകൻ
 ജ്ഞാനശാഭിധീനൻനിർമ്മലൻകൃഷ്ണൻതൻ
 നിർമ്മലപ്രകൃതിയാൽമിഥുയാബന്ധംതീർത്ത
 നിശ്ചലതപഃവരത്തംസത്യമാംകഥാശേഷം
 വിശ്വമോഹനംപറഞ്ഞീടെടോമടിയാതെ.
 കേട്ടുകൊള്ളുകൃഷ്ണൻകസേനക്കൊമചെയ്തു
 വാട്ടമെന്നിയേശിഷ്യാരക്ഷണംചെയ്തുകൊണ്ടു
 ഗോവിന്ദൻമധുരയിൽവാഴുന്നൊരുദിനം
 ജീവശിഷ്യനായേററുത്തമനായനിജ-
 ഭാവത്തെമുന്നമറിഞ്ഞീടിനമശ്വികളിൽ
 കേശവഭക്തനായിജ്ഞാനസമ്പന്നനായി
 സത്യബുദ്ധിമാനായിമേവീടുമുലവനെ
 സതപഃവിളിച്ചതിമന്ദഹാസേനകൃഷ്ണൻ
 ഉലവദൂതം.

ഉലവകരംപിടിച്ചിവണ്ണമരുൾചെയ്തു:—
 “ബുദ്ധിമൂലംയുദ്ധമുതൽക്കുടൽനിൽകുപ
 കേവലംസമതപുനൈവവിശ്വാസമതും
 കേവലംസതപഗുണലക്ഷ്യങ്ങളുമിവ
 ഏറെയുള്ളൊരുഭവാനെന്നുടെജീവനേക്കാൾ
 ഏറെയുണ്ടെടോ!നിന്നെസ്നേഹമെന്നറിഞ്ഞാലും.
 ആകയാലിന്നുമുക്കുപകാരാത്മമായി
 ഗോകുലത്തിന്നുഗമിച്ചുണ്ടുചെന്നാനുവേണം.
 താതനുംമാതാക്കൾക്കുംശോകത്തെക്കളയേണം;
 ചേതസ്സിലെന്നെപ്പിരിഞ്ഞീടുകനിമിത്തമായ്
 താപത്തെപ്പൂണ്ടുപാഴുംഗോപികാജനത്തോടും
 താപഹീനാത്മമെന്റെസന്ദേശവാക്യത്തേയും
 ചൊല്ലുനീയവക്കുള്ളിലല്ലാപുംമോചിപ്പിച്ചു
 നല്ലമാനസംതേരിച്ചിങ്ങുവന്നീടവേണം?
 തന്നുടെചിത്രമാത്രത്തേബാധവന്മാരെ-
 തന്നെയുംസുതരേയമെൻമുഖംഗോപീജനം
 നിർമ്മലാത്മാക്കളുപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നമൂലം
 നന്മകൾവരുത്തുവാൻഞാനെന്തേയവക്കില്ല”
 ഇങ്ങിനെസന്ദേശമാവാക്കുകൾകൃഷ്ണൻചൊന്നാൻ
 മംഗലംഗുഹോത്തമംകേട്ടാലുമിനിയുംനീ.
 മംഗലനാഭവനംനാഥന്റെരയാജ്ഞയാലെ
 മംഗലൻകൃഷ്ണൻതന്നെതന്നുള്ളിലാക്കിക്കൊണ്ടു
 തന്നുടെതേരിലറിശ്ശോകലേലെന്നനേരം
 വന്നിതുസന്ധ്യാകാലമനേരംഗോകുലത്തിൽ
 വന്നുഗോവൃന്ദംപശുപാലസംഘങ്ങളോടും
 അന്നിലമല്ലാമപ്പോൾപാംസുധുളിതമായി.
 കാളകുൾതമ്മിൽക്കുത്തിക്കുതന്നുഗോവത്സങ്ങൾ
 നീളവേയോടിക്കൊണ്ടുലപനിച്ചുപൈകറക്കും
 നാദപുംബാലന്മാർതൻവേണക്കൽനാദങ്ങളും.
 ആദരവോടുദീപംകൊളുത്തിക്കൊണ്ടുവരും
 ഗോപിമാർമെയിലണിഞ്ഞിരിക്കുംഭ്രഷണത്തിൻ
 ദീപശോഭയുമായിവിളങ്ങിപ്പൂർണ്ണചിലർ.

ഗോവിന്ദൻതന്റെശീലലീലാദിഗുണങ്ങളും
 ഗോപികളാനന്ദത്തോടിയണമൊല്ലുന്നതും
 കേട്ടുകേട്ടുകൊമ്പിലേററമാനന്ദംപൂണ്ടു
 ഗോപുവാസിക്രൂപാപൂർണ്ണമുലവൻതാനും.
 ഭിത്തികൾതോറുംദിപ്തമുത്തകുൾചിതുംകണ്ടു
 ചിത്തമോഹനംപൂണ്ടുചെന്നൊരുലവർതന്നെ-
 കണ്ടപ്പോൾനന്ദത്താനുംമണ്ടിച്ചുനകംപൂകി-
 ചിന്തയൻതീർത്തഗദ്യദിക്രൂപകൊണ്ടുപൂജിച്ചുപിന്നെ
 തന്നുടെശയ്യതന്മേൽകിടത്തിമാനിച്ചുടൻ
 വന്നൊരുമാഗ്ഗഭേദമാക്കുവെന്നശിഷ്ടിച്ചു
 ആദരവോടുചോദിച്ചീടിനാൻ“മമജീവ-
 നാകിയവസുഭവനന്ദനന്മാരനന്നായ്”
 മോദത്തെപ്പൂണ്ടുവസിക്കുന്നിതോ?മഹാമതേ!
 നിദ്രയൻകുസൻതന്നാൽകൃഷ്ണമായദുഃഖം
 കൃഷ്ണതപോയിസ്പൃഖമായിവാണിട്ടുന്നിതോ?
 ശിഷ്യരെപ്പിരിപ്പിക്കുമുലമായുംസൻതാനും
 നഷ്ടമായിതുമ്പെവമതമാക്കിയാവൂ?
 എന്നെയുംമാതാവായിമേവിയരോഭയേ
 തന്നെയുംദിനംപ്രതിയൊന്നിച്ചുവസിച്ചൊരു
 ഗോപാലബാലരേയുംഗോകുലത്തേയുംമഥ
 ഗോപികാജനത്തേയുംഗോവത്സവൃന്ദത്തേയും
 ഗോവൽനാദിയേയുംകാളിന്ദ്രീതീരത്തേയും
 ഗോവിന്ദൻകൃഷ്ണനണ്ണിയെന്മകൻമറന്നിതോ?
 കൃഷ്ണനെക്കാണായ്യാൽദുഃഖിച്ചുവസിക്കുന്നോ
 തൃഷ്ണമെങ്ങൾക്കുതീർപ്പാന്നിജ്ജനംവസിക്കുന്നോ-
 റിന്നിലംകാണാനായിവരുമോനാരായണൻ
 വന്നീടുന്നാകിൽമമബാലകൻമുഖാംബുജം
 മന്ദഹാസേനകാണായിരുന്നനമുക്കതും.
 അന്നനുപലതരമാപതുവന്നതെല്ലാം
 ഒന്നൊഴിയാതെതീർത്തരക്ഷിച്ചുത്താന്തപു
 കല്പകവൃക്ഷത്തിന്നതുഗൃഥംകൃഷ്ണനണ്ണി
 അല്ലനല്ലവയെല്ലാമെന്മകൻമറക്കുമോ?
 ബാലന്മാരെതമിച്ചുകളിക്കുംവൃന്ദാവന-
 ദേശങ്ങൾഗോകുലവുംകാളിന്ദ്രീതടമതും
 നോക്കുകിലെന്മകനോടുള്ളൊരുവിധോഗത്താൽ
 വായ്ക്കുന്നസന്താപവുംവോഴ്ചല്ലെന്നറികടോ
 സുന്ദരൻസുശീലനാമെന്മകൻമുഖത്തേയും
 മന്ദഹാസവുംമുദമോഹനവാക്യങ്ങളും
 എന്നുടെമനംതന്നിലോക്കുന്നനേരത്തിങ്കൽ
 ഒന്നുചെയ്തിട്ടുവാനുംതോന്നുന്നതില്ലെന്നിക്കും.
 രാമകൃഷ്ണന്മാർജഗദ്ശപഥന്മാരാമെന്ന
 മാമുനിഗുഹൻതാനുമെന്നോടുമുനംചൊല്ലി.
 പതനായിരമാനയ്ക്കുള്ളശക്തിയേറ്റുണ്ടോ-
 രതിപാപിയാംകുസൻതന്നെയുംചാണൂരാദി
 അതിവിക്രമന്മാരാംമററുള്ളോരസുരരെ
 അതിലൊരതപമാനപുതനാദികളേയും
 അതിവിക്രമത്തോടുകൊന്നതുപാത്തിട്ടുകിൽ

മതിയിൽനിശ്ചയിക്കാമി ശപരന്മാരെന്നതും
എങ്കിലും സ്വേദനം പാരമ്പര്യമെന്നു ചൊല്ല
ശങ്കയെന്നിയെ കരഞ്ഞിടിനാനിടർമുട്ടി.
അത്രയ്ക്കു വീഴ്ച കൊണ്ടു നിശ്ചിത സംയുക്തനാ
യ്ക്കിശ്വരനാമനെത്തന്നെ മനസ്സിൽനിത്തിനന്ദൻ
പുത്രന്റെ ധർമ്മനാശം വെട്ടിക്കുന്നതുകേട്ടു
ചിത്താലംബമിത്തുടൻ മുഖവും ചുരന്നിട്ടു
ചിത്തത്തിൽ കൃഷ്ണൻതന്നെ പൂനിച്ചനേത്രാംബുവും
എത്രയും വീഴ്ച വീഴ്ച നിന്നിത്രയശോഭയും.”
ഇത്തരമവരുടെ കൈകൾക്കു ലഭനം
ചിത്തത്തിൽ ബാഹ്യമാനിച്ചാനന്ദാത്മനാ ചൊന്നാൻ
“ഇത്തരം കൃഷ്ണഭക്തിയുള്ള യത്നങ്ങൾ പാത്താൽ
ഉത്തമോത്തമന്മാരാമില്ല സംശയമേതും.
മൃത്യുസന്നിധി കാലമാനന്ദാമൃതനായ
ചിത്തപരപനാം കൃഷ്ണകാൽക്ഷണമെന്നാകിലും
ചിത്തത്തിൽ സ്മരിക്കിലാഭമാകാപും വന്നുകൂട്ടു
ഇത്തരം സർവ്വഭവസമ്മതമെന്നാകയാൽ.
സർവാകൃഷ്ണഭക്തിയിലുണ്ണമുള്ള നിങ്ങൾ
നിർവാണപദം പൂർണ്ണമെന്നും സർവ്വലഭമായ
കർമ്മങ്ങളുണ്ടെന്നു തന്നെ വിചിന്തിച്ചു
നിർമ്മലാത്മാക്കൾ നിങ്ങൾ ചെയ്യേണ്ടതില്ലയെന്നും
സംഗനാശനെന്നു ഞ്ഞുനിറഞ്ഞു പൂമാൻ കൃഷ്ണൻ
മംഗലം വളർത്തുവാൻ നിങ്ങൾക്കു വൈകിടാതെ
വന്നിടുമിവിടെക്കുമെന്നതു മറിയേണം
സന്ദേഹം കളഞ്ഞാലും ചൊല്ലുവൻ കേട്ടുകൊൾക
ബ്രഹ്മാണുചരാചരലോകങ്ങളെല്ലാറ്റിലും
ബ്രഹ്മമായ പ്രാമം പോലെയുള്ള ലിംപുറത്തുമായ്
നിന്നീടുമുന്മുഖനാകിയ കൃഷ്ണൻതന്നെ
നന്ദഗോപതഃ! സദാ കാണുന്നില്ലയോ? നിങ്ങൾ
ശത്രുമിത്രയോ സിന്ധവദോഷാദിഭേദം
പുത്രതാതാദിമാത്രജനനമരണവും
ഇന്നവനുടപുത്രനെന്നതും നീങ്ങുന്ന
ഭിന്നഭേദങ്ങളൊന്നുമില്ലാതെ പരൻ പൂമാൻ
നിർമ്മലൻ നിർവ്വികാരൻ നിർഗുണൻ നിരാകാരൻ
സന്മയൻ സനാതനൻ പൃഥ്വീജൻ ശൻ
ചിന്മയൻ ലീലാത്മനായ വതാരത്തെച്ചെയ്തു
തന്മായായുക്തനായി ബ്രഹ്മരഹസ്യം
സാധുക്കളായുളവാർത്തങ്ങളെ രക്ഷിച്ചിട്ടു
ബോധത്തെ നല്ല കൃഷ്ണൻതന്നെയെന്നോർത്തുകണ്ടാൽ
നിങ്ങൾക്കു സുതല്ല സർവ്വാത്മാസർവ്വതൻ
മംഗലൻ സർവ്വാത്മാവായതും പിതാവതും
സർവ്വജീവനും സർവ്വലോകങ്ങൾ ചരാചരം
സർവ്വം സമസ്തമിഹാണനദൃഷ്ടങ്ങളും
സർവ്വമല്ലാത്തതും സർവ്വമായതുമിഹ
നിർവാണാത്മാവായും കൃഷ്ണനെ നീക്കി!
സർവ്വം പൂർണ്ണമായീനിയും നിൻപതിതാനും
നിർവികാരാത്മാ കൃഷ്ണൻതന്നെ മറിയേണം

ഇത്തരം പരമാർത്ഥവസ്തുവാണെന്നായണം
ചിത്തത്തിൽ വിചാരിച്ചു ക്ഷിപ്തമാണെന്നു മുഖം?
ഭക്തികൊണ്ടു ററം കൃഷ്ണഭക്തികൊണ്ടു ററം
കുഞ്ഞമൻ മുക്തിനൽകമില്ല സംശയമേതും.”
ഇങ്ങിനെ മുക്തിന്റെ വൃത്താന്തമോരോതരം
നന്ദിച്ചു ലഭൻ നന്ദൻതന്നോടു ചൊല്ലിക്കൊണ്ടു
മോദിച്ചു വാണീടുമ്പോൾ സൂര്യനു മുദിച്ചിരി
ന്നു നിച്ചു തുടങ്ങിയ നേരത്തു ഗോപീജനം
മോദമോടെ നേരദേവശ്രദ്ധിയും ചെയ്തു
സാദരം ഭക്തിപാത്രപൂർണ്ണമായതും വെച്ചു
പൂജാപോഷത്തോടവർ ദധിയും കലക്കി നാൻ
വിഷ്ണുപേര പരമേശ്വരമാകുമവർ കരേ
ചേർത്തിരിക്കുന്ന വളരത്തു തുടങ്ങി
ചേർത്തിരിക്കുന്ന ദധിമന്തനാധപനികളും
മാധവൻതന്റെ റിലാമാധുര്യസംഭരങ്ങളാൽ
മാധവഭക്തിയോടും ധ്വനിപ്പോന്നു തുടങ്ങി
ദിക്കുകൾ പരന്നിതു തല്ലുമ്മമുഖമായി-
ട്ടൊക്കെയും മേററം തെളിഞ്ഞു പരിശുദ്ധമാകും.
അദിത്യൻ ഭിച്വീടുമുന്നമേന്മാനം ചെയ്തു
മോദനനിത്യകർമ്മ ചെയ്തിതു വഴിപോലെ.
ശ്രദ്ധനായ നിത്യദാനമായതും ചെയ്തു സുഖ-
സിദ്ധനായ നന്ദഗോപനെയെന്നിരുന്ന ലവനം
ഗോപികാജനം കാലം പൂർണ്ണമായ നേരം
താപവും വിട്ടു പുറം പൂക്കു നോക്കുന്ന നേരം
കാണായി തൊരുതേരും കൊടിയുമുയരത്തിൽ
ഏണാങ്കമുഖിമാരും സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി നോക്കി
ചിന്തിച്ചു തമ്മിൽ പറഞ്ഞിടിനാൻ “കംസന്തന്റെ
അന്തികേമേവീടിന ദുഷ്ടനാമകൂറനും
പെട്ടെന്നു നമ്മെ കൂട്ടിക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ചെന്നു
ദുഷ്ടനാം കംസൻ പോയ വഴിക്കു നമ്മെ പ്പാനായ്
ദുർമ്മതിചെയ്തിടുനോ കൂറൻ വന്നാ നോ ചൊൽ
നിർമ്മലനവൻ നാമം ചിന്തിക്കിൽ കൂറനല്ലോ;
നന്ദനന്ദനൻതന്നെ കൊണ്ടു പോയ ദുഷ്ട-
നെന്നു മേന്മാനം വന്നു കൂട്ടുകയില്ലെന്നും.”
ഇങ്ങിനെ യോരോതരം പറഞ്ഞു ഗോപീജനം
നന്ദനന്ദനം ചിന്തിച്ചു നേപടിച്ച് ടുനേരം
വന്നു ജോരുലവനെക്കണ്ടിതു ഗോപീജനം
“സുന്ദരനായുള്ള വനാതപോൽനാരായണ!
വന്ദിച്ചിട്ടു കവേണമി വനെയ സംശയം
നന്ദനന്ദനന്തന്റെ വേഷത്തെക്കൊണ്ടു വൻ.
നീണ്ടുള്ള ഭുജങ്ങളും മന്ദഹാസവും കണ്ടാൽ
രണ്ടില്ല മനോഹരനെന്നു മുമ്പൻറെ നേ”
ഇങ്ങിനെ ഗോപീജനമേന്മാനം ചിന്തിച്ചു
മംഗലനാലവനം വന്നൊരു വൃത്താന്തങ്ങൾ
ഉത്തമനാലവരെ ഗോപികാജനമല്ലാൻ
ചിത്തമോദനമെന്നു സല്ലാസം ചെയ്തു പിന്നെ
നല്ലൊരു കശലങ്ങളായുള്ള വാക്കുകളും

നല്ലൊരുഗോപിമാനമല്ലവുമെങ്കിലും യോദ്ധാ
 മോദം പുഷ്പാഭിമാനമില്ലാത്തതോടൊന്നു
 ചോദിച്ചു മന്ദമന്ദം മന്ദഹാസാഭയോടും:—
 “കൈതവ്യർത്ഥി കൃഷ്ണൻ തന്നെ ഭട്ടതന്നെ
 ചേതസി വോന്നെയും മറഞ്ഞു ഞങ്ങളെല്ലാം
 താതമാതാക്കൾ മനസ്സന്തോഷം ചെയ്യുന്നതേ
 ചേതസി ഗോവിന്ദനും ഗോകുലേകാകൃഷ്ടൻ;
 മഹാറാജ ഗോകുലത്തിൽ ചിന്തിപ്പാനില്ലയല്ലോ
 ചുറ്റുമെന്നുള്ള തോത്താൽ കരുണാബന്ധമല്ലോ.
 താപസമാർക്കതേവസ ചക്രവർണ്യക്കളിൽ
 ചേതസി കൃപപോവാനെത്രയും പണിയുണ്ടു്.
 തങ്ങൾക്കു കാഴ്ചയ്ക്കു മായാ ദാകം മമത ച യു
 തങ്ങൾക്കു കാഴ്ചപെന്നാൽ മമത ച വിട്ടു പോകും.
 പുഷ്പത്തിൽ മേലും മധ്യം ചുണ്ടാടുങ്ങിയാൽ പിന്നെ
 ഷർപ്പാദനീരൂപിയെല്ലാ പൂക്കൾക്കു നെ
 അങ്ങിനെ തന്നെയല്ലോ നാരിമാർ പുരുഷന്മാരും
 അംഗനമാരും വിത്തമൊടുങ്ങും പൂമണയും
 ശ്രീമിയെ നൃപന്മാരും മേലിയകാലനെന്നായ്
 കാമിതവൃദ്ധിയോടോ ക്ഷിച്ചു ഞ്ചിരിക്കിലും
 കാലത്താലപരാജയയായ് നൃപനേയും
 ശീലക്കേടെന്നെ ചൊല്ലി തൃജ്ജ്ഞപ്രജകളും
 വല്ലഭമേറയുള്ള വിഭാണെന്നിരിക്കിലും
 തെല്ലുമേടിയൊതെ വിദ്യകൾ ഗ്രഹിച്ചിട്ടു
 പിന്നെയങ്ങു പേക്ഷിക്കുമെന്നതു പോലെ ഗുരു
 ദക്ഷിണകഴിഞ്ഞൊരു യജ്ഞാധിപതിയേയും
 തൽക്ഷണം വെടിയിന്നിതു തപിക്കായുള്ള ജനം
 പക്ഷികൾ ഹലമുള്ള പക്ഷത്തിൽ ചെന്നു പിന്നെ
 തൽക്ഷണം ഹലം കഴിഞ്ഞീടുമ്പോൾ പോകുമ്പോലും
 ഭോജനശാലപൂക്കു ഭോജനം കഴിച്ചു പിൻ
 ഭോജനഗൃഹം വിട്ടു പോകുന്നു പാമ്പർ പോലും
 കാണുന്നോർ വിട്ടാടുങ്ങിട്ടു നന്നേരത്തിങ്കൽ
 താനെടുർവെടിയുനു അഗ്നിയു വന്നതന്നെ
 ജ്വാലാർ ചതുരതയോടുടൻ നാരികളെ
 കാരോന്നപാഞ്ഞുടൻ സിദ്ധിച്ചു ചരയും
 പാറതെ സംഗമചയ്യ പോകുന്നു പുരുഷന്മാർ,
 നാരിമാർ തമ്മെല്ലിന്നെയോക്കുന്നില്ലല്ലോ ജ്വാലൻ.
 വന്നതില്ലവർക്കലംഭാവമെന്നതാകിലും
 പിന്നെയു പൂമാനില്ലമതപമവളേയും.
 ഇത്തരാപറഞ്ഞവർ ചിത്തത്തിൽ കൃഷ്ണനെ
 മത്തേഭഗാമിനിമാർ ചിന്തിച്ചുകേൾക്കുതു.
 ലോകൈകകനാഥൻ തന്നെ ചിന്തിച്ചു വിചിഞ്ജയാ
 ലെഴുകി കമതം വിട്ടു മാധവബാലലീല
 ചിത്തത്തിൽ നിരൂപിച്ചു പടിനാരായണപ്രോൾ
 ഏത്തിനാണൊരു ഭംഗം താപഭാതവത്ത് കൽ.
 ഇന്ദ്രവൻ കൃഷ്ണൻ അർദ്ധതനായ് നന്നെന്നെ
 നന്ദിച്ചു പാഞ്ഞിതു ഷർപ്പാദത്തോടായവർ.
 ദുഷ്ടത പതനോന്മാരിട്ടു മല്ലാതെ മേലും

കൃഷ്ണനെ നിന്ദനായ് നിന്ദിച്ചു പാർവണതോത്താൽ
 കേശവനിഷ്ഠയായ നാരിതൻ കൂടങ്ങളിൽ
 കേശവനണിയിച്ചു മാലയിലവർമാറിൽ
 തേച്ചീടും കുംഭമുനീനാടെ ശരീരത്തിൽ
 തേച്ചു നീശ്ശീലനായ് ബന്ധങ്ങൾ പലതന്നെ
 തൊട്ടു പോകാതെ യുവനീയിട്ടു പാർവണത്തും
 ഒട്ടും വൈകാതെ കൃഷ്ണൻ നിന്നോടു ചോദിച്ചാന്നായ്
 അങ്ങുള്ള കൃഷ്ണകാന്തമാരുടെ സേവചയ്യ
 ഇങ്ങിനെ ഞങ്ങളെ നീ സല്ലർച്ചിപ്പാനാകിൽ
 വന്നു പോം മുഷ്ടനുള്ളതപമതുകൊണ്ടു
 വന്നിടാനിനക്കിന്നു വേണ്ടതു പോകനീയും
 അല്ലമായ് ചിലസുചങ്ങളെയുമറിയിച്ചു
 ചില്ലമാറു പേക്ഷിച്ചു പോയതുമറികുനീ.
 കുംഭമധ്യം ചുണ്ടാടുങ്ങി കൂടിട്ടുകിൽ
 കുംഭമന്തെന്നെ നീയോനിന്നു താത്തതു പോലെ,
 മായാമാനുഷന്മാർക്കു പടവാക്യങ്ങളാൽ
 മായാഭേദിയാലക്ഷിതോരിച്ചു ശുശ്രൂഷിച്ചു.
 എന്തിനുമനോഹരമായിട്ടു പാർവണനീയും
 ചന്തമായുധുവിപ്പുറത്തുണ്ടാതീടുന്നു?
 കാന്തനിങ്ങില്ലാതൊരു ശാന്തരാംഭങ്ങളാണിന-
 ഞ്ഞൊരു സമ്മാനത്തൊരു നാലുമേ!
 ഉത്തമോത്തമൻ കൃഷ്ണൻ സന്നിധിയെ സദാ വാഴും
 മത്തേഭഗാമിനിമാർ സന്നിധിയെ ചെന്നു നീയും
 ഉത്തമകൃഷ്ണരീതം പാടിയിൽ നിന്നാക്കേറും
 ചിത്തത്തിൽ വേണ്ടതെല്ലാം സാധിച്ചിട്ടു മവർ.
 മന്ദഹാസവും ചാരുചരിതകാക്ഷവും
 എന്ദ്രവന്ദനങ്ങളെക്കൊന്നു നോക്കുകൃഷ്ണൻ തന്നെ-
 ചെന്നുടൻ വരിച്ചിട്ടു മേതൊരു നാരികളും
 അങ്ങിനെയിരിക്കയാൽ കൃഷ്ണനോന്നാരികളിൽ
 മംഗലപ്രേമമില്ലെന്നാകിലുവനിപ്പോൾ
 പെരികെപ്പുറവശമാരാം രണ്ടെങ്കിൽ മഹദ്വ
 കരുണയില്ലാത്തതുകൃഷ്ണനയോഗ്യമാമോ?
 ഉത്തമശ്ലോകനെന്നാ മാധ്യം കൃഷ്ണനാണ്ടു
 ചിത്തകാരുണ്യവത്രേനാ മതെന്നെ ചൊൽവു.
 കൃഷ്ണൻ തൻ മുമ്പായി മറയ്ക്കു സമസ്തവും
 തൃഷ്ണയില്ലാതെ പടിഞ്ഞാങ്ങിനെ ചന്ദ്രിക്കുന്നു.
 നീയുമൊക്കെ ഞ്ഞെ നീയുമനോടങ്ങൊത്ത-
 നിമ്ബലതപവതത്താൻ വന്നിതോ? നീയും വൃഥാ-
 വാനന്തന്നെല്ലോ ലെനിമൂലം ബാലിതന്നെ
 മാനമോടെയ്ക്കൊന്നു മാധവനതുമുഖം
 കാമിച്ചു ഭജിച്ചു തരാവണഭഗിനിയെ-
 ഞ്ഞെ കൻ വിരൂപയാക്കി നാനന്തമല്ല.
 പാരിച്ചു ഭക്തിയോടു സർവ്വം നൽകി മുന്നും
 വിരോചനാത്മജനാംബലിയെല്ലാ നരഥ
 പിടിച്ചു കെട്ടിച്ചിതു ഗരുഡന്തന്നെക്കൊണ്ടു
 കടുപ്പമോടു ദയാനന്ദനോടുള്ള സഖ്യം
 ഇനിമേൽ വേണ്ടതായ് നിന്നാണെന്നാകിലും

വന്ദനീയനാംകൃഷ്ണൻതല്പ്രമാതൃതമതും
 ചൊൽകയുംകേൾക്കുകൊണ്ടുംചേതസിമോഹങ്ങളും
 അകവേനശിച്ചതിശ്രദ്ധയായുന്ന് ടന്ന.
 സർവ്വമകളുമിത്രാദികൾനിതുമല്ലെ.
 നമ്പിയിൽസന്മാഗ്ധികൾവെടിഞ്ഞുകുത്തരായി
 ഏറിയജനമുണ്ടുവാഴ്ന്നുസുഖമായി
 ദ്രേറിയജനമുക്കിസാധിച്ചുവണ്ടുപണ്ടും
 അങ്ങിനെയുള്ള കൃഷ്ണൻതന്നെചരിതമി-
 നെങ്ങിനെയെട്ടിടാതെവാഴ്ന്നുത്തങ്ങൾഭവി?
 കണ്ടുമെന്നിയേവേടൻവന്നതിലൊളിച്ചിട്ടു
 മാധിടപോലെകുങ്കുനാദമോഹനമൃഗം
 ഓടിയങ്ങികുത്തുചെല്ലുന്നനേരത്തവൻ
 പാടവമോട്ടുശരമെയുകൊന്നിടുംപോലെ
 കൈതവമുത്തികൃഷ്ണൻതങ്ങളെമോഹവാക്യാൽ
 ചേതസിമനമാലാരസമറിയിച്ചു
 കോമളപാണിപത്മശോഭിതനഖങ്ങളാൽ
 അമയംവരുത്തിത്തൻകാമാഗ്നിതന്നിൻവീഴ്ത്തി,
 കാതബ്ദിമല്ലാതവൻവേഗത്തിലുപേക്ഷിച്ചു
 ധീമനാജ്ഞായകൃഷ്ണൻവാത്തകളൊഴിഞ്ഞതന്ത്രേ
 ഏതാനുമുണ്ടെന്നാകിൽചാല്പുകമററുവേണ്ട
 കാതരാക്ഷിയാമൊരുഗോപിതാനേവചൊല്ലി.
 അന്യമായൊരുഗോപിചൊല്ലിനാളീവണ്ണമായ്:—
 “ഇങ്ങിനെയെങ്ങെയുംകൂട്ടിക്കൊണ്ടുചെയ്താൽ
 തിങ്ങിനവേഗത്തോടെവന്നാനോനീയെന്നാകിൽ
 മാനന്ദനീയതുകൊണ്ടുമാനിച്ചീടുന്നനിന്നെ
 വന്ദനീയനാണിന്നക്കൊക്കെയെന്നൽകീട്ടുവൻ!
 പങ്കജനേത്രത്തൻറവക്ഷസിമഹാലക്ഷ്മീ
 സങ്കേതമായിസ്സദാവാഴുകമുഖമായി
 തങ്ങളെനീയുമങ്ങുകൊണ്ടുപോയാക്കീട്ടകിൽ
 തങ്ങളുമങ്ങുവന്നിട്ടെന്തൊന്നുചെയ്തീടേണ്ട?
 ചേതോമോഹനൻമോദാൽവാഴ്ന്നോമധുരയിൽ
 മാതാപുംപിതാപുംതൽബന്ധുക്കൾവയസ്സത്രം
 ഗോകുലംവന്ദാവനമെന്നവമനംതന്നിൽ
 ശോകനാശനൻകൃഷ്ണൻചിന്തപ്രതുങ്ങോചൊൽക
 മോഹികാജനത്തിൻറവൃത്താന്തമങ്ങങ്കിലും
 ഗോവിന്ദൻചൊൽവതെല്ലൊഴുകിലുംകേട്ടുതങ്ങോ,
 വടിവിൽസുഗന്ധമാംചന്ദനമകിൽപൂണ്ടു
 ഏകവർശംസമൻകൃഷ്ണൻതൻകരാംബുജം
 ചേതസിതൊതിയുണ്ടെൻമുഖ്നിവെച്ചീടുവാൻ
 ഏതൊരുകാലംതെങ്ങൾക്കുവഴിയൊന്നിധേ!”
 ഇത്ഥമങ്ങോരോതരംഗോപികാജനത്തിൻറ
 ചിത്തത്തിൽമാധവനെബ്ബ്ബേക്കുംകേതുകൊണ്ടു
 ചിത്തത്തിൽബാഹുമാനിച്ചുത്തമനുഭവനം
 ചിത്തമോഹനവാകംഗോപികളോടുചൊന്നാൻ:—
 “കാമിനിമാരാനിങ്ങൾക്കൊക്കെയുംസഹലമാം
 കാമദനായകൃഷ്ണൻതന്നിലേയെന്തിവണ്ണം
 ചേതസിഭേദിപലിച്ചീട്ടുകമുഖംതന്നാൻ

പുതമാനസരായനിശ്ചലഭേദിമുഖം
 ലോകവസികളിൽവെച്ചുത്തമരായനിങ്ങൾ
 ലോകത്തിനതിന്മീതേമറുസാധിച്ചാനില്ല.
 ഇത്തരമെൻറമതമുത്തമെന്നെനിങ്ങൾ
 ചിത്തത്തിലാഭ്യേനമിനിയുംകേട്ടുകൊൾവിൻ.
 മാനസംകൃഷ്ണൻതങ്കൽചന്ദനിച്ചതന്നായി
 ദാനയന്താദിസർവ്വംചെയ്തുന്നതിൻസാരം
 ഇത്തരമാണൊഞ്ചെയ്താതെനിങ്ങൾക്കുള്ളിൽ
 ഇത്തരംകേതപന്നതയ്യുമതുയുക്തം!
 നിത്യപുതപംചെയ്യുന്നിച്ഛമചീടുന്നോ-
 രത്തമമുനികൾക്കമിത്തരംവന്നുകൂടാ,
 ഭേത്പുത്രാർത്ഥസമസ്തങ്ങളുമുപേക്ഷിച്ചു
 ചിത്തത്തിൽകൃഷ്ണൻതന്നിങ്ങുംസുരക്ഷയാൽ
 നല്ലായ്യാഹാരാദി യുക്തരായ്നന്നിങ്ങൾ
 മല്ലാരിയോടമിച്ഛാർവിശ്വാഭവേച്ചതും
 നല്ലതായ്നന്നിതതുപാർത്തിരാകട്ടീടുവിൻ!”
 മല്ലാരിയനുഗ്രഹംനിങ്ങൾക്കുമതുമുഖം
 എല്ലാനേവംഭേദിച്ചീടുവാൻകഴിവാൻ
 മല്ലാരിയതൽമൊഴിഞ്ഞുചൊല്ലാറവസ്ഥകൾ
 അല്ലാത്തീത്താമോദനകേട്ടുകൊള്ളുവിൻനിങ്ങൾ
 “സർവ്വമാവഹംസംഭൂതകാരണാധാരം
 സർവ്വലോകങ്ങളുപാപ്തനായുള്ളൊരുത്തൻ
 എല്ലാകാലമുമെല്ലാവസ്തുവിലെല്ലാരോടും
 അല്ലാതില്ലാതെവിശാധംവിനാവാണീടുന്നു
 ഞാനെന്നമിനിക്കെന്നമെൻറതെന്നതുമില്ല
 മാനാദിഭേദഭേദസുഖമുപേക്ഷിച്ചു.
 ഉണ്ടെന്നുജനങ്ങൾക്കുതാനീടുന്നതുപാർത്താൽ
 രണ്ടായ്തോന്നീടമെൻറമായൊവരിയേണം.
 ഇക്കണ്ടുചരാചരംകാണതുംകാണാത്തതും
 ഒക്കെയുംസപ്തമെന്നാമി പ്രയെന്നതുമുള്ളിൽ
 എല്ലാഴ്ചമോണീടുവാൻസത്യമിതിറഞ്ഞാലും
 ഇപ്രപഞ്ചങ്ങൾകണ്ടുടുന്നതുഭാമസപ്തം.
 സപ്തകാവത്തിലതുസത്യമായ്തോന്നിപരം
 മിതമൃതായുരാനിദ്രയുനന്നനോക്കുന്നേരം
 എന്നതുപോലെമായാവിഭ്രമംതോന്നീടുമ്പോൾ
 ഇന്നിക്കാണുന്നവിശ്വമായൊക്കാനില്ല.
 ജാഗ്രത്തിൽസപ്തമില്ലസപ്തത്തിൽജാഗ്രത്തില്ല
 ജാഗ്രൽസപ്തങ്ങൾക്കുസ്പഷ്ടിതന്നിലില്ല
 സപ്തമോജാഗ്രൽസപ്തംരണ്ടിലില്ലതുകൊണ്ടു
 സപ്തസന്നിഭമായൊരുമമവസ്ഥകൾ
 ഇത്തരവിത്തിട്ടനിങ്ങളുമൊരിക്കലും
 അല്ലാപ്പുംവേർപാടില്ലെന്നിത്തദുപേക്ഷയും
 തൃപ്തപാമോദനവാങ്ങുകൊള്ളുവിൻഞാനമിച്ഛാർ
 വ്യക്തമായ്നിങ്ങളാടുന്നിന്നതിൻമുഖംകേൾപ്പിൻ.
 നിങ്ങൾക്കേററുംഭേദിയെന്നിലിങ്ങുറപ്പായ്
 ഇങ്ങുവന്നിരിക്കുന്നതെന്നതുമരിയേണം
 ഭൂസ്ഥനായിമേലുംഭേത്യാപുതനെസ്സദാ

നാരിമാർചിന്തിച്ചിട്ടും ചാരത്തുവസിക്കിലോ
മാനസംമരണരോണീൽപോയിപ്പൊമറിക്കാതെ
മാനിനീജനത്തിനങ്ങേററച്ചമറിയണം;
അന്യചിന്തകളൊന്നുമില്ലാതെനിങ്ങൾസദാ
എന്നെയുംചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമലമായി
എത്രയുംവേഗമോട്ടുനിങ്ങളു മെങ്കൽതന്നെ
അത്തലെന്നിയേചേരുമില്ലസംശയമേതും.
രാസലീലയിങ്കൽകൂടാതെപതിബന്ധ-
രായവരെണ്യ്യാനിച്ഛാത്താനന്ദത്തെച്ചേർന്നു
ഏവമോരോരോവിധമിങ്ങിനെയരുൾചെയ്തു
ദേവദേവേശൻകൃഷ്ണൻസത്യമെന്നറിഞ്ഞാലും;
മാധവനരുൾചെയ്തതൊക്കെയുംനിങ്ങളോടു
മാധവകൃപകൊണ്ടുചൊല്ലിനേൻഗോപിമാരേ!”
ഇത്തരമുലവരാൽമാധവസന്ദേശമാം
ചിത്തമോഹനസത്യവാക്കുകേട്ടനന്തരം
ഗോപിമാർചേതസ്സികലല്ലാമിത്താനത്താലെ
ഭാവസമ്മോഹത്തോടുമുലവരോടുചൊന്നാർ: —
“സത്തമന്മാരാഞ്ചൊരുയാദവശ്രേഷ്ഠന്മാരേ
നിത്യപുമുപവേിച്ചിട്ടുകുമ്പംകംസൻ
ചത്തുപോയതുമവൻകമ്ബമാവിധിബാമാൽ
എത്രയുംനന്നായിതുമധവൻമറ്റുമയിൽ
ഉത്തമയഭിഷേകസത്യാപ്തയൻകൃഷ്ണൻ
ചിത്തസന്തോഷത്തോടുവാണീടുന്നിതോ?സഖോ!
മാധവൻമറ്റുമയിൽപെരുന്നാരികൾക്കെല്ലാം
ബാധമെന്നിയേമോദംവളർത്തിടുന്നതില്ലേ?
സർവ്വസാരസ്വമെല്ലാമറിവുംപരൻപുമാൻ
സർവ്വജ്ഞനിദീവാലോചനൻനാരായണൻ
സുന്ദരിമാരായിട്ടുംപെരുന്നാരിമാർതന്റെ
മന്ദഹാസാഭകേളിസാരസ്വലീലകളും
ചുറ്റുമായ്ഞെററനിവകാണുന്നനേരത്തിങ്കൽ
പററീടുമവരോട്ടനിസ്സംഗനെന്നാകിലും.
നാരിമാരോടുമൊത്തിട്ടിങ്ങിനെയിരുന്നിട്ടും
ഓരോരോലീലയിങ്കലെങ്ങളെച്ചിന്തിക്കുമോ?
മാധവൻവ്യാവനേത്തങ്ങളോടൊരുമിച്ചു
ബോധസംയുക്താനന്ദംക്രീഡിച്ചുവസിച്ചതും
കാമസുന്ദരൻലക്ഷ്മീവാസമന്ദിരൻകൃഷ്ണൻ
കോമളൻമറന്നിതോ?ഞങ്ങളെമനസ്സികൾ
മാധവംകുറിച്ചേററംദുഃഖിച്ചുവസിക്കുന്ന
ബോധമില്ലാത്തങ്ങളെക്കിന്നാൽക്കടാക്ഷമാം
വാരിവർത്തപ്പെയ്ക്കുടിനത്തെല്ലാക്കീടുവാൻ
കാരണപുമാനൊരുദ്ദീനമെന്നിരിക്കിലും
ഇങ്ങോട്ടുവരുന്നതെന്നാകുന്നതെന്നുള്ളതും
നന്ദനീയനാംവോഹനിത്തതണ്ടോട്ടി?
ശത്രുസംഹാരംചെയ്തപിശുമാരുക്കൾമന്ദി-
പുത്രബാധവജനസമ്മതസംയുക്തനായ്
രാജ്യാധികാരംചെയ്തസർവ്വലോകരാൽമഹാ-
പുജ്യനായതിസന്മത്തോടുസുന്ദരിമാരാം

നാരികളോടുംമിച്ചാനന്ദിച്ചിരിപ്പൊരു
ചാരുപുത്രിയൻകൃഷ്ണനെന്നൊന്നുചിന്തിച്ചാലും
ഇങ്ങവനിട്ടുവേണ്ടുകാരുമൊന്നില്ലെങ്കിലും
ഞങ്ങൾക്കുന്മേൽഹംകൊണ്ടുകാണിനിട്ടുയ്യുണ്ടു.
ഇച്ഛാമോഹാദിതോന്നിടുന്നതിങ്ങളു ത്തിങ്കൽ
നിശ്ചയിച്ചോത്താവററമില്ലല്ലോമററമതേ!
കേശവരൂപമൊരുദിനംകണ്ടവരുടെ
അശയന്തനിൽമറന്നിടുന്നോരാരുമില്ല.
അങ്ങനെയിരിക്കുന്നമാധവനെന്നോടുള്ള
സംഗമംഞങ്ങൾചിത്തയെങ്ങനെമറക്കുന്നു?
ശ്രീപതിസർവ്വകാമസിദ്ധനായ്പോകേശനായ്
കേവലനായിസ്സർവ്വഗുണസമ്പന്നനായ
കേശവനോത്താൽഗോപികാരിപുംമററുള്ളൊരു
വേശ്യാനാരികളിലുംകാരുമൊന്നില്ലെന്നതും
അശയന്തനിൽഞങ്ങളറിമെന്നാകിലും
കേശവൻതന്നിലാശംവർദ്ധിക്കുന്നിതുപാരം.
അശയ്ക്കുശരവസാനമില്ലെന്നുമറിയുന്നു.
ഓരോനിലാശമൂലംദുഃഖങ്ങളുണ്ടാകുന്നു
ഓരോനിങ്ങളുവാക്കിദുഃഖിപ്പിക്കുന്നീതിവ
ഗോവൽനാദിച്ചുദാവനയുംഗോവത്സരം
ഗോപാലർഗോകുലവുംതങ്ങളെകൃഷ്ണാദന്തം
തോന്നിച്ചിടുന്നുസദാമേല്ക്കുമേൽങ്ങളുള്ളിൽ
ഇന്ദുതുല്യമാമുഖരോദിതകടാക്ഷവും
മന്ദഹാസവുംമുദുമുള്ളവാക്യങ്ങളും
എന്നിവയെല്ലാംകൊണ്ടുംഞങ്ങൾമാനസംതന്നെ
നന്നായിങ്ങപററിച്ചിദിമാവനോയ
ഗോവിന്ദൻതന്നെ.ഞങ്ങളെങ്ങനെമറക്കുന്നു?
ദൈവമേ!ശ്രത്രേപ!സന്ദയ!മധുരിപേ!
മാധവ!ഹാററിവക്ഷ്യീവല്ലഭ!ജനാർത്ഥ!
ബോധരൂപകാ!ഹാഹാ!മുക്കന്ദജനല്ലതേ!
ഹാഹാ!ഗോകുലനാഥഹാഹാ!കാരുണ്യശീല!
ഹാഹാ!വല്ലഭീവര!വലഞ്ഞുഞങ്ങളെല്ലാം
ദേഹവുംതളരുന്നുദാഹവുംപെരുകുന്നു
മോഹവുംവളരുന്നുമോഹനാശന!കൃഷ്ണ!
പ്രാണനാഥനാംതവസുന്ദരതുപാമൃതം
കാണാതെഞങ്ങളെല്ലാംമന്ദിച്ചമരിച്ചുപോം
ദുഃഖാബ്ധിമഗ്നമാരാംഞങ്ങളെക്ഷീപ്തപോ!
ദുഃഖാൽനിന്നുലരിക്കസർവ്വകുലപന്ഥാർത്ഥ!
സന്താപനാശനത്താൽനിറക്കുപേരുണ്ടായി
സന്താനാനന്ദനെന്നതായതുമോക്ഷംവോൻ”
ഇങ്ങനെകുറഞ്ഞീടുംഗോപികമാർക്കുണ്ടു
മംഗലനല്ലവനുംകാരുണ്യപാരവശ്യാൽ
പിന്നെയുംതത്താൽമഹാകൃഷ്ണസന്ദേശവാക്യം
ഒന്നോന്നോപാരംപാരംപറഞ്ഞോരനന്തരം
ഗോപികമാർക്കുചിത്തസന്താപംകുറഞ്ഞിത-
ങ്ങാവോളംതത്താബോധമെന്നതുമുണ്ടായ്തന്നു.
സുന്ദരിമാരാംഗോപീജനങ്ങൾചിന്നമോദാൽ

വന്ദിതനാലവനെപ്പൂജിച്ചുമാനിച്ചതു-
 ഗോകുപംതന്നിൽവസിപ്പിച്ചുനമനങ്ങൾക്കു
 ശോകങ്ങളൊക്കെത്തിരിട്ടുലവൻയായുയായി
 മാധവലീലകളെയെല്ലാഴ്ത്തുമല്ലാരോടും
 ബോധമോഭനചൊല്ലിച്ചെറ്റുനാൾവാണുപിന്നെ
 കേശവചരിതങ്ങൾക്കേട്ടവക്കല്ലാവർക്കും
 ക്ലേശപൂർത്തിനമരൊന്നാരെയുമില്ലായ്ക്കയാൽ
 ഓരോരോദിനംകഴിഞ്ഞീടുന്നതൊക്കെയും-
 ഞ്ഞോരോരോന്നിമിഷമെന്നുള്ളതുംതോന്നിക്കൂടി.
 ഗോപികാജനത്തിന്റെഭക്തിയുംശ്രദ്ധികളും
 കേവലമോദാസ്സുളളിട്ടാനന്ദിച്ചുലവനും
 ഗോപിമാരുടെയുംനേരമുലവന്താനും
 ഗോപികമാരെത്തൊഴുതീവണ്ണംചിന്തചെയ്തു.
 ഉത്തമപുരുഷങ്കലിത്തരംഭക്തിയുള്ളൊ-
 രത്തമന്മാരിൽവെച്ചിട്ടത്തമമാരാണിവർ.
 ഇത്തരംഭക്തിയുള്ളൊരിത്രിലോകത്തിലാരും
 ചിത്തത്തിലോത്താമില്ലനിസ്തുയമെന്നുവന്നു.
 കേവലംനാരായണഭക്തിയില്ലാതവിപ്രർ
 ഭക്തവരതടൈവമംഗലാന്തർനിഷ്ഠരല്ലെന്നും.
 ഭക്തിയുള്ളവർനീചജാതിയെന്നിരിക്കിലും
 ഉത്തമരവരതിനില്ലസംശയമേതും
 ബുദ്ധിയുംശാസ്ത്രസേവയുംദേഹശ്രദ്ധി-
 സിലിസൽക്കാരതത്വജ്ഞാനകർമ്മവുമില്ല
 ഇങ്ങനെയിരിക്കുന്നഗോപിമാർക്കിരംഭഭക്തി-
 വന്നുവലിച്ചുതോത്താലെത്രയമുത്ഭവം!
 ധന്യമാരാകുമിവർകൃതകാരണംഭക്തി
 യെന്നല്ലമോക്ഷംസർവ്വസൗഖ്യവുംവരുംഭരണം.
 തന്നുടെമഹാപ്രാധിക്കുള്ളൊരുസിലേശുഷധം
 നന്നെന്നതറിയാതെരോഗിതാൻസേവിക്കിലും.
 തന്നുടെമഹാപ്രാധിനശിച്ചുപോകുംപോലെ
 തന്നുടെതത്വപ്രമാണമറിയാതവർകളും
 തന്നുള്ളിൽനാരായണഭക്തിയുണ്ടെന്നാകിലോ
 തന്നുടെമനസ്സിലുൽപേടത്തുസാധിപ്പിക്കും
 എന്നല്ലസായുസ്സുപോകൊടുക്കുമല്ലാവർക്കും
 ഗോപികമാരാമിവർസാധുവിലയിങ്കൽ
 ഗോവിന്ദശ്ലേഷനീതിമാഗ്വാദിനിത്യസുഖം
 സാധിച്ചാരിതുപോലെദേവനാരികൾക്കുമേ
 സാധിച്ചിലവരുടെപാദാരവിന്ദധൂളി-
 സാധിച്ചുനില്ക്കുംവുടാവനത്തിൽവാണീടുന്നോ-
 രാധികൃതരുല്ലിയെന്നതിലൊന്നായിട്ടു
 മാമകജനിപ്പിനായ്ക്കുതത്വമുണ്ടാകേണം
 കാമദ!ജഗല്ലതേ!മാധവ!നാരായണ!
 സുന്ദരിമാരാമിവർപാടിടുംശബ്ദംകൊണ്ടു
 വന്നിതുലോകങ്ങൾക്കകമുഷാപഹശ്രദ്ധി
 അകയാൽവനിതമാരായിടുംഗോപീജന-
 പാദപാതങ്ങളായരേണുക്കൾക്കൊയ്ക്കാണ്ടുത്താൻ
 വന്ദിച്ചീടുന്നെന്നെത്തിത്തരമുലവനും

നന്ദിച്ചുഗോപീജനത്തോടുയാത്രയുംചൊല്ലി
 നന്ദനോടനുജയംകൈക്കൊണ്ടുവന്ദിച്ചുടൻ
 ചെന്നുതേരതിലേറുംനേർത്തുനന്ദാദികൾ
 കാഴ്ചകളോരോതരംതേരതിൽകൊണ്ടുവെച്ചി-
 ട്തിശ്ശരഭഭക്തിയെഴുതിത്തരംചൊല്ലിപ്പിന്നാൻ;
 “ശാശ്വതമുത്ത്തിയാകുംകൃഷ്ണങ്കൽസദാഭക്തി
 നിച്ഛലയായിടുന്നെത്തങ്ങൾക്കുദിനംതോറും.
 കായമിങ്ങതന്നമസ്സാരായ്വരുന്നീടണം
 വായുനാൽചാൽവന്തൊക്കെസ്സുല്പഥയാകവേണം
 ചെയ്യതൊക്കെയുമീശാപുഷ്പയായ്വന്നീടണം
 ദൈവമെന്നിയേമററുതങ്ങൾക്കുഗതിയില്ല.
 ഇത്തരംപറഞ്ഞയച്ചിടിനാൻലവനും
 ചിത്തസൗഖ്യേനമദംമഹാപുരിപുഷ്പ
 നന്ദാദിഗോപാലന്മാർനന്ദിച്ചുനൽകിയൊരു
 പൊന്നാദികാഴ്ചയെല്ലാമുലവർകൊണ്ടുപോയി
 നന്ദനന്ദനന്മാർക്കുയോദവശ്ശരഭമായ്
 ഒന്നൊന്നൊന്നുംകിനന്ദഗോകുലവൃത്താന്തങ്ങൾ
 ഒന്നൊഴിയാതെഭക്തിശോകസ്നേഹാദിശാശ്വ-
 ഘ്നനിവന്നന്മാരുമുൾകേൾപ്പിച്ചിതുലവനും.
 ഇങ്ങിനെവാണീടുന്നകാലമങ്ങൊരുദിനം
 മംഗലൻമധുവൈരിയാകിയദാമോദൻ
 പുഷ്പരവിലോചനയാകിയസൈന്ദ്രധീതൻ
 ദുഃഖത്തെക്കളയേണമെന്നോത്തുലവനോടും
 ചെന്നുസൈന്ദ്രധീതൻമന്ദിരമകംപുഷ്പ-
 കൃഷ്ണനെക്കണ്ടനേരമോറുംസന്തോഷമായ്
 തൃഷ്ണാലജയവേഗംസംഭ്രമസമനപിതം
 തത്സഖീജനത്തോടുംസതപരമേശ്വനിററു
 ചിത്സപ്രവണയെതിരേറിട്ടങ്ങത്യാദരാൽ
 പാദകുഞ്ചനംചെയ്യുമുലവശ്രദ്ധയുംചെയ്തി-
 ച്ചാദിനായകനേയുംനല്ലൊരുശയ്യതന്മേൽ
 മല്ലലോചനവസിപ്പിച്ചുടൻപുറംപുഷ്പ
 നല്ലനാമുലവനെപ്പൂജിച്ചുസൈന്ദ്രധീയും
 വസ്ത്രാഭരണപനാദിഭൂഷണങ്ങളെക്കൊണ്ടു
 മെത്രയുംമേന്മേലലങ്കാരങ്ങൾചെയ്തുപിന്നെ
 ചെമ്പകമലർനല്ലമാലതീകുന്ദമാലയും
 ഇമ്പമായിളങ്ങീടുംമുത്തദാമങ്ങളാലും.
 നന്നായങ്ങവങ്കരിച്ചായതിലകിൽനല്ല
 ചന്ദനകർപ്പുരാദിധൂപഗന്ധങ്ങളാലും,
 പൂണ്ണകുംഭങ്ങൾതാദീപങ്ങൾസപണ്ണപാത്ര-
 വണ്ണത്തെപ്പൂണ്ടുള്ളൊരുദണ്ണജാലങ്ങളും
 നന്നായിവിളങ്ങീടുംനല്ലൊരുമണിയറ-
 തന്നുള്ളിൽവിളങ്ങീടുംമാധവസമീപത്തു
 സുന്ദരിചെന്നിടിനാൻസംഭ്രമലജ്ജാനപിതം
 തന്നുള്ളിലന്മാരാഗസൗഖ്യമന്ദാക്ഷത്തോടും
 മന്ദഹാസവുംപൂണ്ടുമാധവനെപ്പൂനീററു
 സുന്ദരിയുടെകരംപിടിച്ചുമോദത്തോടും
 മെത്തമേലവളെയുമിരുത്തിമുദുവാക്യം

ഉത്തമസംഗമവ്യവഹാരം വരുത്തേണ്ടതാകയാൽ
 ചിത്താനന്ദത്തോടുകൂടി നല്ലതരത്തിൽ
 ചിത്തത്തിലാനന്ദപുഷ്പം വെട്ടിയെടുത്തു
 തന്നുള്ളിലാഗ്രഹങ്ങളുള്ളവയല്ല മെഴു
 സുന്ദരിതന്നാഗ്രഹമെങ്ങിനെയെന്നു ചിന്തിക്കുന്നു.
 അനന്ദാത്മകൾ സുഖവിഗ്രഹം നൽകുവാൻ
 നായവനോടുമിച്ഛിക്കുന്നു. ചിലപ്പോൾ
 മാധവൻ കൃഷ്ണനെ നോക്കിത്തന്നിരിക്കാതെ
 മാധവൻ തന്നിരിക്കാതെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കാതെ
 സുന്ദരിയായി വന്നു സൈന്ധവൻ പരിചരിച്ചു
 തന്നുള്ളിൽ സുഖം വരുത്തേണ്ടതാകയാൽ
 സദ്യത്മാവീശൻ വിദ്യകളെ നോക്കിത്തന്നിരിക്കാതെ
 സദ്യത്മാവെങ്കിലും ചിന്തിക്കുന്നു. ചിന്തിക്കുന്നു!
 അനന്ദാത്മകൾ നോക്കുമെന്നിച്ഛിക്കുന്നു സൈന്ധവനും
 അനന്ദം ചൂണ്ടുമിച്ഛിക്കുന്നു സൈന്ധവനും
 ഭാഗ്യമുണ്ടാകയാൽ മരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ
 യോഗ്യനാണെന്നു തന്നോടൊത്തു ചെന്നു വരും; —
 “കാമസുന്ദരി! കാന്തിമയം ഭവാനുതന്നെ
 മേലിരിക്കുന്നതിന്നിച്ഛിക്കുന്നു. ചിലപ്പോൾ
 അകയാലിന്നും ചിലപ്പോൾ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കാതെ
 മകൾ പലപ്പോഴും വന്നു ചെന്നു വരും;
 സന്ദേഹമതിനില്ലെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 സുന്ദരിയോടൊത്തു വന്നിരിക്കുന്നതിനും.
 കൊണ്ടു നോക്കുന്നതിനേക്കാൾ സൈന്ധവൻ
 ചൂണ്ടുന്നതാണെന്നു തന്നോടൊത്തു ചെന്നു വരും
 സംഖ്യയില്ലാതെ സൈന്ധവൻ ചൂണ്ടുന്നതാണെന്നു
 സംഖ്യയോടൊത്തു ചൂണ്ടുന്നതാണെന്നു തന്നോടൊത്തു ചെന്നു വരും.

രാമോദപാഠം.

രാമനും കൃഷ്ണനും മൂലവർത്തനായി
 സാമോദമൊരു നിമിശം വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 നിമിശം വെട്ടിയെടുത്തു നായി സൈന്ധവൻ
 സമ്മോദമോടുമേഴുന്നിരിക്കുന്നതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 വെട്ടിച്ചുരമകൃഷ്ണനായും വിധിപോലെ
 പൂജിച്ചു വസിപ്പിച്ചു പ്രീതിപ്പെടുത്താനും
 പൂജിതപാദതീർത്ഥം തന്നെ ശിരസ്സിൽ
 വെട്ടിയെടുത്തു നായി സൈന്ധവൻ ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 കാമദത്തനെ വന്നോടൊത്തു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 രാമോദമുപമാർപ്പിച്ചു കൊടുത്തു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 അനന്ദാനന്ദം കൊണ്ടു മെഴുത്തും സൽക്കരിച്ചു
 വന്നോടൊത്തു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 പാദപങ്കജം ശിരസ്സിൽ ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 മോദമോടുകൂടുന്നതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 ചിലപ്പോൾ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു ചിലപ്പോൾ
 നല്ലനായ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു ചിലപ്പോൾ
 നിങ്ങളാൽ പണിപ്പെട്ടു മെഴുത്തും സൽക്കരിച്ചു
 നിർമ്മിച്ചു നിങ്ങളെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

അനന്ദസുഖമാവശ്യം വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 അനന്ദസുഖമാവശ്യം വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 ഗോപമായ ബ്രഹ്മചര്യം തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 മേലേകായ് ചരാചരമാകുന്നതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 ജ്ഞാനാദിമാധിസ്യം വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 ഏവമാംഭവാനന്ദമോടൊത്തു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 നായ് ബ്രഹ്മചര്യം വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 താമസഗുണശക്തി സുഖമാവശ്യം വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 തന്നായതന്നെ സുഖമാവശ്യം വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 തന്നിലേഖ്യാസിപ്പിച്ചു വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 ജ്ഞാനാത്മാവകുന്നിനേക്കാൾ തന്നെ സൈന്ധവൻ
 നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു മേലേകായ് ചരാചരമാകുന്നതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 ചിന്തിക്കുന്നതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 അനന്ദാത്മാവകുന്നിനേക്കാൾ തന്നെ സൈന്ധവൻ
 അയയുകൊണ്ടു വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 അയയുകൊണ്ടു വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 നിന്തിയവടിക്കൊണ്ടു വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 ചിന്തിക്കുന്നതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 നിന്തിയവടിക്കൊണ്ടു വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 സമ്മതപുഷ്പങ്ങളായതുപോലെ ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 തന്നായെങ്കിലും ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 തന്നെ സൈന്ധവൻ ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 അയതിനായി വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 ചെമ്പിത്തങ്ങു വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 അസുന്ദരനായ പക്ഷികളാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 അസുന്ദരനായ പക്ഷികളാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 നായ് കൊണ്ടു വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 സകലത്തിന്നും നീണ്ടു വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 ഇരിക്കുന്നതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 ശിരസ്സിൽ ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 ശുദ്ധമായതന്നെ വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 സിദ്ധിപ്രദമായതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 സാധിക്കുന്നതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 നിത്യനാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 കേരളപ്രിയായതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 കൃതജ്ഞനായി സൂക്ഷ്മമായതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 യോഗേശ്വരനായതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 യോഗേശ്വരനായതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 ദേഹദണ്ഡങ്ങളാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 മോഹങ്ങളാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 ഭക്തനായതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 അച്ഛിതനായതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 മന്ദാസപുഷ്പമായതാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു
 അനന്ദാത്മാവകുന്നിനേക്കാൾ തന്നെ സൈന്ധവൻ
 എന്നെടൊത്തനായിട്ടെന്നു വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 വെട്ടിയെടുത്തു നായിട്ടെന്നു വെട്ടിയെടുത്തു നായി
 പ്രീതിയും സ്നേഹം ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു

മാനസ മതിയിനിഷിക്ലിപ്തമഭയാനിയേ!
ദുഃഖീയാമെന്നെയും മൽപുത്രാംബോധമേയും
ദുഃഖങ്ങൾതിന്തുദഃഖനാശന! വേഗേനനീ!
കാത്തുകൊള്ളുകയെന്നമിത്തംചൊല്ലിക്കുന്തി
ചിത്തരോകേനകരഞ്ഞിടിനാളതുനേം”
നല്ലനാംവിദൂരംഗോഷിനീസുതന്താനം
അല്ലൽപുണ്ടുള്ളിൽനല്ലസാന്തപനവാക്യങ്ങളാൽ
അശ്വസിപ്പിച്ചുകുന്തിതന്നിലെസ്സേഹത്താല-
ങ്ങീശപരബ്രഹ്മാനംചെയ്യുമേവിനാൾകുന്തിതാനം.
പാത്തകളറിവാനായവിടെയകൂറനം
പാത്തിതുചെറുദിനമാരോന്നേയോത്തോത്തവൻ.
പാണ്ഡവരുടെമുഖിലിഗ്നങ്ങൾധർമ്മകർമ്മ-
പാണ്ഡിത്യശുതിക്കുംതുടയെയുസമജനമേതി
വീഴ്ചുംവിദ്യാദാനശീലസൽഗുരുമതി
അതുതാഴ്ന്നുചിന്താകിമഗ്നമല്ലാം
ഉണ്ടായിവരികയാലവരിൽപ്രജകൾക്കും
ഉണ്ടായിതന്നൊരമായവസഹിയായ
കാരണംകണ്ണില്ലാത്തവലനാഗ്രഹൻകണ്ണൻ
ദുഃഖിയോധനൻപിന്നെശ്ശുകനിയിവരെല്ലാം
ഒന്നിച്ചുനിരൂപിച്ചുഭീമനെക്കൊന്നിടവാൻ
പിന്നെയുംദുഷ്ടർമുങ്ങുളോരോന്നെചെയ്യതെല്ലാം
വിദൂർകുന്തിതാനംമറുളള ബന്ധുക്കളും
മതിമാനായിടുന്നോമകുറുപ്പിക്കയും
മതിയിലോളമുതകണ്ടുമറിഞ്ഞുപുത്താനങ്ങൾ
മതിയിവറുപ്പിച്ചുസോദയോടായംപിന്നെ
മതിമാൻവിദൂരോടായമങ്ങാദരവിൽ
യാത്രയുംചൊല്ലിത്തതുപോന്നിതങ്ങൾനും
പുത്രയുമോറുമുള്ളിൽപുത്താനമാംതോത്തവൻ
പോന്നടനന്ദഗ്രഹൻതന്നെടസമീപത്തിൽ
ചെന്നബന്ധുതപോവമോടിതമപറഞ്ഞിതു: --
“വൈചിത്രവീര്യകുലഭൂപതേ! മററാമതേ!
വൈചിത്രകീർത്തി! മണവാലിയകേട്ടീടണം;
പുത്രനായിടുംപാണ്ഡമരിച്ചശേഷംനീയ്ക്കും
രാജ്യവുംവേണ്ടുവണ്ണംപാലിച്ചുപോരുന്നില്ലേ.
ഭൂപതിഭൂമിതന്നെധർമ്മേണരക്ഷിക്കേണം
പാപകർമ്മങ്ങൾചെയ്തിടാതെവാഴ്ചയുംവേണം
രാജാവിനുടെമുണക്കൊണ്ടുതൽപ്രജകൾക്കും
യോഗ്യതയുണ്ടാകേണംനല്ലതൻചൊല്ലിടേണം
കർമ്മനാവാചാമനസ്സാഗ്രഹമുണങ്ങളാൽ
മതപുണ്ടാക്കേണംസർവ്വഹീനനായ്
പക്ഷപാദത്തെത്തുടങ്ങിടിനറുപന്മാരെ
തൽക്ഷണംതൃജിച്ചിടുംപ്രജകളറിയേണം.
ഇങ്ങനെയുള്ള ജനത്തിന്നുടസഭാരംകേൾ
മഹത്വംവദവാനായ്യാസ്യനന്ദനരേയും
നിന്നുടെസുതന്മാരെത്തന്നെയുംമാരുപോലെ
നന്ദിച്ചുവളർത്തുകാരുണേനവാഴ്ചരാജ്യം.
എന്നുടയ്ക്കുകുള്ളിൽനരംഭേഭൂമം

തോന്നിട്ടുനതുമൊറായയാഭ്രമമേടോ!
കൂടിയല്ലാത്തനിശ്ചിതത്തിങ്ങാതപാതമാൽ
കൂടിയല്ലാതപിന്നെമരിക്കുംപോഴുന്തോ!
മല്യപക്ഷത്തിൽചിലരൊന്നിച്ചുകൂടിട്ടുന
പലതിമല്യത്തങ്കൽജനങ്ങളെനാലോല
പുതമിത്രാദികളുരുങ്ങെല്ലാമിപ്പാനായ്
എത്രയുണ്ടുപിച്ചുധർമ്മബുദ്ധരാമവർ
വിത്തമുണ്ടാക്കിവച്ചാലായതുദിനാദിനം
പുതമിത്രാദിയാരോർത്തിന്നിഹമുടിച്ച്;
വിത്തമെല്ലാമെയൊടുങ്ങിട്ടുനോളിവനെയും
പുതാദിമിത്രങ്ങളുരുജിച്ചുഭേദപിച്ച്;
കുപ്പമെന്നോത്തതാനുംവൃദ്ധനായുഴന്നിട്ടും
അപ്പിടിക്കുപോലുമില്ലാത്തേറ്ററുംവലഞ്ഞിട്ടും
മുന്നത്തൽക്കുടുംബംപോലുമായ്കാദിതങ്ങൾ
അന്നന്നപലതരംചെയ്യവയെല്ലാമൊക്കും
തന്നടെദേഹംവിട്ടയമലോകത്തുചെന്നി-
ട്ടുനതനരകത്തിൽകിടന്നുവലഞ്ഞിട്ടും;
എന്നതുകൊണ്ടുതാനെന്നുള്ളതുമിന്നിക്കെന്നും
എന്നൊടുപുതമിത്രമുരുഭേദമേ
പുനരിപഞ്ചാനന്ദിനയ്ക്കുതെന്തിന്യുസംഭാ-
നന്നാമൊരുദേവമാനാദിനയ്ക്കുതെ-
കന്മാഷകുടുംബങ്ങളെച്ചെല്ലാതെവാണിട്ടുന
നിർവ്വഹിപ്പാമൊക്കുതീർത്ത്സംബന്ധംവരും.
അകയാൽമൊൻസർവ്വസമ്മതബുദ്ധിയോടും
അകവേപാലിഭേദമതിനാൽസുഖമുണ്ടാം
ഈവണ്ണമല്ലനാകിലൊരുമുണ്ടായതും
ഈവകുടുംബാനന്ദിനയ്ക്കുതെന്തിനും
സേവനംവന്നാകിലൊരുമുണ്ടെന്നുള്ളതു
മോഹമുണ്ടാകുമ്പോൾതാനിഹവാത്തതും
ഇത്തരമുണ്ടാകുമ്പോൾതാനിഹവാത്തതും
—
“എത്രയുണ്ടുഭ്രമമേടോ!ധന്യനാനിന്റെവാക്യം
ഇത്തരംകേട്ടിട്ടിനിഷേതുഭേദമെന്നൊമ്പിൽ
രൂപിപന്നിലനന്മാർക്കുപിറയുപാനം
ചെയ്തിട്ടിൽതൂപ്പിവരായെന്നതുപോലെനിന്റെ
കൈതപഹീനവാക്യമെന്നുള്ളിൽമായാവശാൽ
പുതമിത്രാദിമാനവിഷയമാകുമ്പിത്ത-
മെത്രയുംനിറകയാലേൽക്കയില്ലിതേണം.
മായാവല്ലാൻപരൻപുരുഷൻനായനൻ
മായാമാനുഷവേഷംധരിച്ചുഭ്രമബുദ്ധേ
വൃത്തിനശത്തൽവന്നുപിന്നുവളന്നായ
കൃഷ്ണൻതൻമായാദിമനുഷങ്ങളാക്കിയാവു
ഈശ്വരപരാജയയാവരുമ്പോലെവന്നിട്ടുമെന്ന
ശാശ്വതത്വത്താനുള്ളിപ്പാച്ചേന്മൊരുമേ!
ഈവണ്ണമല്ലതാനന്മാർതന്നെടവകുടും
കോപമതിനതുമറിഞ്ഞിട്ടുതന്നും
നന്ദിച്ചയാത്രചൊല്ലിച്ചെന്നുടൻമറ്റായിൽ

വന്നുവൃത്താന്തമെല്ലാമൊഴിവരാമന്മാരെ-
ക്കേൾപ്പിച്ചുമോദത്തോടുംവസിക്കുംകാലമുണ്ടാം
താല്പര്യമോടുകൂടിയുണ്ടായിതരുംകേൾക്കും.
കംസന്റെദായുമാരമസമിയുംപ്രാപ്തിയുന്മാ-
യ്ക്കുംസന്നിപത്യംകൊന്നസങ്കടംനിമിത്തമായ്
തങ്ങൾക്കുതന്നായിനിമിടുംമുതലുന്മാർ
തന്നോടുസങ്കടങ്ങളൊക്കെയുമറിയിച്ചാർ.
പുതികുടുംബക്കേട്ടുകൂലനായ്കുമാരസുതൻ
സതപര്യയുദ്ധത്തിനുകോളിട്ടുപുറപ്പെട്ട
യാദവവംശമുടിച്ച്വീടുവൻവേഗമെന്ന
സാദരവുററുംചമച്ചിടിനാൻവഴിപോലെ.
ഇരുപത്തോരായിരത്തണ്ണുമെഴുപതും
കരികളുരുതേരുംചമച്ചുനിർത്തിപ്പി:ന്ന
അശ്വങ്ങളെപ്പുറത്തായ്യിരത്തറുറു
നിശ്ചയമിതിന്മേലേതരപണ്ടുംപത്തുംകൂട്ടി
കാലാളുംതെന്തൊന്നായിനായിരത്തുമുന്മാർ-
ന്മേലേയമ്പതു കൂട്ടിട്ടുള്ളസംഖ്യയെത്താനെന്ന
ഇന്ദ്രമാമകുഷ്മന്ദിനിയൊന്നെന്നുപറയുന്നു.
ഇത്തരംവിശേതിയുരുതയചമകുഷ്മന്ദിനീ
ചിത്തമോരനായുദ്ധമോശമായ്ചമയെടുൻ
അനകപടനാദിപാലുപദാഷ്ടങ്ങളോടും
മാനമുടംകൊണ്ടുമാനധാധിപൻപുറപ്പെട്ട
മറ്റൊരുപുരിച്ചുടുംതെന്തിനെയ്തിപോലെ
യാദവന്മാരുമേറ്റമുറപ്പെട്ടിപ്പുണ്ണനേരം
യാദവപതികൃഷ്ണൻപേടിയിയെന്നുചൊന്നാൻ.
കാരണംപുരുഷനായിട്ടിനകൃഷ്ണനായിൽ
കാരണാത്മാപുകൊണ്ടുപുറംവൃത്താന്തമോത്താൻ.
കാരണാത്മാവായ്പുരുഷോത്തമനാകുന്നതാൻ
കാണുവശാൽകാലാവസ്ഥാദിഗുണങ്ങളാൽ
ജാതനായതിൽമൂലമെന്നെന്നാൽഭാരതത്തെ
ചെയ്തിട്ടുണ്ടുവൃത്താന്തമോശമായ്ചെയ്തു
ഭാരതത്തെതിന്തുലയ്ക്കുകയുംചെയ്തു
സാമോദംശിപ്പിനാണുപരിപാലിപ്പാനല്ലോ.
അകയാൽമാനധനംപടയുംവരുന്നതും
അകവേമുടിപ്പുറൻകൊയ്കുപുറംസാധിച്ചിടാം.
അതതുചൊല്ലുകയുംചെയ്തതാനെക്കുഷ്മന്ദിനീ-
യകുവേനശിപ്പിപ്പാനെന്നുള്ളിൽനിശ്ചയിച്ചു-
ങ്ങിരിക്കുന്നേരംമാനധാധിപനുടെപട
പരന്നുവന്നുമറ്റൊരുപുരിപോലവന്നോ
മാനധാജയയാസാലപൻകലിംഗൻചേദിപനും
വേഗവാൻദന്തവക്ത്രൻപിന്നെയുംവിപുലമൻ
ബലവന്നമുകുന്ദംവേനാദർശനംകൈശ്യൻ
മാലിധനീട്ടുന്നതുമേൽമുനിത്യാദികൾ
ചന്ദ്രാപുരിയുടേപുറംപാത്തിൽനിന്നു
മാധവപുരത്തിന്റെദക്ഷിണഭാഗത്തിങ്കൽ
വിദൂരമാവിദൂരനുകൾവിരാടനും
സന്നഹവിരനേകലവൃന്ദംബാൽഹീകനും

[illegible]

രാമനാമൊരുമിച്ചുകേവലംജനിതൻ
താമസരേഖാമണനാരോഹമധപനി-
പശ്ചാത്തപ്യപ്രാപ്തപദപ്രദാനപുരത്തു-
ഭോജനാഭാവമിഷ്ടപാത്രൈഃപ്രാർത്ഥനാഭം
ഏകനായ്ബാഹുവായിട്ടിരിക്കുകയുണ്ടുനാലു-
ഗോപുരത്തുകെട്ടാലായിനിന്നെത്തുടങ്ങി
തേരതിലേറിവന്നമാധവരാമനാരെ-
പ്പുറത്തെനോക്കിക്കണ്ടുമെല്ലാമാഗധനാതം
പിന്നെയുണ്ടായയുദ്ധവൈദ്യഗോപാലീടുവാൻ
എന്നാലെഴയെഴുതിനൊട്ടൊഴുകൊല്ലാമതും;
രാമകൃഷ്ണന്മാരെരാമകൃഷ്ണിരോഭയോടും
അമയഹിനംവന്നനോത്തുനവജനം
കോപേനബാണമണവർഷവുംതുടങ്ങിനാർ
ഗോവിന്ദരാമന്മാരുമെല്ലാംപൊരുതിതു
തേരകൾനിന്നാലുപുറംനിന്നാലുപുറം
പോരാമാംശംചെലുപനിപുരമാരാവത്താവും
പാരിടിമിളക്കിയശതകൂടംകൂടയങ്ങൾ
കാരോരോതരംഭമെല്ലാടിനമിച്ചിതു
പുറംഗോപാലനോത്താലവനിന്നാതം
നമു്തന്നാശംശതപശ്ചാത്തപ്യമാധവീച്ച
നാലെട്ടുടിനമൊരുപോലെസംശരംചെയ്തു
യാദവവീരൻതെക്കേപ്പുറത്തുമതുപോലെ
അപരാധാരിവില്ലാഭികളായുടക്കും
അലനികുടങ്ങുമാറങ്ങിനെയുലംചെയ്തു
മററുള്ളയാദവന്മാർരാമകൃഷ്ണന്മാരോടും
തെറെറന്നത്തരഭാഗേനിന്നെയുലംചെയ്യാൻ
പിന്നെയുംരാമകൃഷ്ണന്മാരെയുംനോക്കിക്കണ്ടു
മന്ദഹാസവുംചെയ്തുമെല്ലാമാഗധനാതം
“അമൃതപാനംചെയ്തിന്നൊട്ടയുലംചെയ്തും
നാററുന്നമുക്കിച്ചുയില്ലെന്നമാഗധനം
ചൊല്ലിനാൻചാലനല്ലോകൃഷ്ണ!നീയതുപും
നല്ലതായ്തന്നമിഴിയുലംചെയ്തുകയ്യും!
രാമനുംഞാനുമായിട്ടൊട്ടൊഴുതെന്നുംകൊള്ളാം
കോമള!നിന്റെദേഹംമൽശരങ്ങൾന്നമാഞ്ചും
പോയംശുരപക്ഷകൊന്നനിൻപോയവയും
നേരത്തൊന്നൊട്ടിയുമെന്നമാധവൻചൊന്നാൻ.
ഇത്തരംകൃഷ്ണവാക്യംകേട്ടോരതന്ത്രസുതൻ
കൃപനായ്തൊമ്മലൈസെന്യസാധമിയുതം
മത്തഹസ്തീന്ദ്രൻപോലെരാമകൃഷ്ണന്മാരോടു
യുദ്ധംതുടന്നിതുമാഗധനതുനേരം
ദിശകൾദിവിനൃത്താനംഭ്രമണകൊണ്ടു
മറഞ്ഞുചമഞ്ഞിതുവൈരികൾതമ്മിലേററു
നിറഞ്ഞരോഷമോടെമറ്റുപാപുരിതന്റെ
ഗോപുരങ്ങളിൽസമാഗ്രിതങ്ങളായിപ്പുട-
ഗോവിന്ദത്തന്റെസൈന്യംമനയസൈന്യത്തോടും
അസുപർഷങ്ങൾകൊണ്ടുപിറിക്കുന്നതുകണ്ടു
സുപർഷമാധവനാത്തന്നിൻപ്രഭുപി

യുദ്ധം തുടങ്ങി നാൻരാമനമതുപോലെ
 ശുദ്ധവൈരേണസമത്തിനായൊരുമ്പെട്ടു
 ദേവാസുരാദികളാൽ പ്രയാസം നേരിട്ടപ്പോൾ
 കേവലം ശോഭിക്കുന്ന ചക്രവർത്തിയാകയാൽ
 കൈവേധരിച്ചു വില്ലുകൾ ഞാൻ വെട്ടി
 വിക്രമമായ ശരമെടുത്തതൊട്ടത്തിട്ടു
 ബാണസഞ്ചയം പ്രയാഗിച്ചു വാരണാശി-
 സ്തനകളെയും നശിപ്പിച്ചുകൊള്ളിമീൻപോലെ
 വിളങ്ങും ചക്രമത്രം ശാഭിച്ചുകാണുന്നതു
 പിടങ്ങും ചക്രവർത്തിയായ സാമന്തരവ-
 ചുരിതമായിട്ടെത്ര വെട്ടിപ്പോയെന്നാൽ
 ദിശിക്കും പാഞ്ചജന്യം വിളിച്ചു ഗേവാൻ
 അതിന്റെ പരവശം മുറിച്ചു മനവരതം
 യദുക്കൾ സകലരും മോചിച്ചു മുക്തിയായ്
 പാഞ്ചജന്യത്തിൻ പാണി കേട്ടു മനവരല്ലാം
 ചഞ്ചലം പ്രഭയരായ് ഭീതരായിട്ടിതു-
 യാദവരാജാക്കന്മാരെ വെടിയിടുന്നതും
 അയ്യം കൊണ്ടു യുദ്ധം ചെയ്തേറുമൊടുക്കിനാൻ
 മഹാശൂരിന്റെ പരാപ്രഭാവവും
 യുദ്ധത്തെ ചെല്ലുന്നിപ്പോൾ പന്മാർ തമ്മെല്ലാം
 യാദവവീരന്മാരും നാദിച്ചു ഞാൻ കൊണ്ടു
 യാദവപതികളുടെ ചെട്ടന്റെ വിൽക്കുറിച്ചാൻ
 ഭസിച്ചു ചെട്ടന്മാരും മടുത്തു കണ്ണനോടു
 വസ! നില്ലെട! കണ്ണ! നില്ലെനില്ലെന്നടുത്താൻ
 അന്നരം മുക്കുന്മാരേറിയ പാണങ്ങളെ
 നന്നായി വർഷിച്ചിതു പിന്നെയും ചെട്ടന്മാർ
 ധനുസ്സുമുറിച്ചു പാർച്ചെട്ടാം സിംഹനാദാൽ
 പിന്നെയും മയ്യുശരം ക്രോധിച്ചു പ്രയാഗിച്ചാൻ.
 മാധവസാഗമിയെ പിന്നെയും പത്തു ബാണം
 മാന്യദനനേ ചുമയ്ക്കു തത്ത്വഗ്രമായി.
 അസുങ്ങളുരുട്ടിത്തറച്ചും ബലത്തോടു
 മത്തമൻ കണ്ണനല്ലോർമാനിച്ചു ചെട്ടനോടു
 ചൊല്ലി നന്നേടോ! ചെട്ടനീ പാപവാണായും
 ഇല്ല സംശയമതുകൊണ്ടു ദുർബ്ബലേ! കാൺക
 എന്നുടെ ധനുഷ്ഠപ്രയോഗങ്ങളെ രണത്തിങ്കൽ
 എന്നു മാധവനർക്കും ചെയ്തുകേട്ടതനേരം
 മനവന്മാരെല്ലാരുമെതിർത്തങ്ങുത്തിതു
 നന്നായി ബാണങ്ങളാൽ മോദരായ് ഞാൻ ചെയ്തു
 മാധവനവർകളെ പ്രത്യേകമയ്യഞ്ചായി
 ബാണങ്ങൾ തന്നാൽ മേസേനയെ പ്രയാഗിച്ചു
 മുയ്യുന്മാരും അന്തരം മർദ്ദിതനായി വെട്ടു
 വന്മാരും പന്മാരെയെകമാം ശരം കൊണ്ടു
 വക്ഷസി പ്രയാഗിച്ചു മാധവൻ പിന്നെന്നാ
 യ്ക്കീക്ഷ്ണാമാമസം തുൾക്കോരോരോ പന്മാരിൽ
 അയച്ചു മേദിച്ചിതു മുയ്യുതന്മാരും
 അയയ്ക്കുകൊണ്ടു ചെട്ടനും മുക്കുന്മാർ
 നോരുന്നടുത്തല്ലോ ധനുസ്സും ധനുഷും

പാതാതെ മുന്മാരും പാതാതെ കൊടിയും
 കടയും മേദിച്ചിട്ടു മാധവൻ പത്തു ശരം
 ഉടനെ ചെട്ടനായി സമസ്തം കല്പിച്ചിട്ടു
 അയച്ചിതു നേരമസുങ്ങളെ കർകരൻ
 കായത്തേറ്റി പറ്റി നീളെ പലിച്ചു കണ്ണ
 ചക്രവർത്തിയായ പോലെ പലിച്ചു തേജോമയാൽ
 വിക്രമമോടു ചക്രവർത്തിയായി പോലെ
 റിപ്പുവന്മാരെ റിപ്പിച്ചിട്ടിന്നെ നടക്കുന്നു
 നെടുകൾ തന്റെ കണ്ണെ കർകരൻ തന്റെ കണ്ണ
 സേനകൾ തമ്മെ മനോഹരയല്ലാതെയും
 ദീനമെന്നിയെ ഞെടി ചക്രവർത്തിയായ്
 ദേവമെന്നിയെ സുതന്ത്രനായിട്ടു നീട്ടി
 താനേ സഞ്ചരിക്കുന്നു മാധവസുരന്മാരും
 കല്പാന്തകാലമോ വർഷവർഷമുക്കു നേരം
 ശിപ്പുമാമസങ്ങളാൽ മോദരായ് രണ്ടിടുന്നു
 കല്പാന്തേ മോദനാദം പോലെ മാധവനും
 സ്തല്ലുന്ന ജ്യാനാദം മിടിതൻ പാണികളും
 കല്പാന്തപവനനാൽ വെട്ടി പത്തു പാപം
 കല്പങ്ങളാൽ മരിച്ചു നങ്ങളെല്ലാം
 കല്പാന്തകാലം മരിച്ചു കല്പിതനായൊരു
 മെലുകാരത്തിൽ വരുമതു പോൽ ശത്രുക്കൾ തൻ
 മേനിയിൽ നിന്നു രക്തവാരിയും പരക്കുന്നു
 മോദരായ് ഞാൻ നേരിട്ടിട്ടിന്നെ മുറുകുന്നു
 സീമയില്ലാതെ റിപ്പുവന്മാർ മരിക്കുന്നു
 സീമയില്ലാതെ നന്നിന്നെ നന്നിന്നെ
 വില്ലുകൾ ശരങ്ങളും വെട്ടുകൾ പരിവർത്തം
 നല്ലൊരു ഗതകളും വേലുകൾ മുരിക്കുങ്ങൾ
 ചക്രങ്ങൾ ശത്രുക്കൾ കന്മാർ മുസലങ്ങൾ
 മുയ്യുമാരും മോദരായ് മാധവനും
 കൈക്കൊണ്ടു നാപതി സേനകളെ തിടയും
 ഉൾക്കുന്നിങ്കൽ ഭീതിയെന്നിയെ മരിക്കയും
 ജീവിതാശയം വിട്ടു പാഞ്ചജന്യം മുക്കയും
 കേവലമുൽ കണ്ണൻ കൊന്നൊന്നൊടുക്കയും
 ഭീരുക്കളായുള്ള വർദ്ധിച്ചു കടയും
 ചോരയും പലവഴി പഴയായൊരിക്കലും
 നില്ലെട! നില്ലെനില്ലെന്നടുത്തു കണ്ണനോർ
 ചൊല്ലിക്കൊണ്ടു യുദ്ധമേ വീണ്ടിട്ടു മരിക്കയും
 നല്ലൊരു വീരസ്വപ്നം പൂക്കുൻ സുഖിക്കയും
 നല്ലൊരു ഗതായുധസമന്വയമെന്നും
 നല്ലൊരു പടങ്ങളെ തെച്ചു കണ്ണനോർ
 കർകരൻ മരിച്ചു കണ്ണൻ കൊടിയും
 ശരങ്ങൾ കൊണ്ടു പിളന്നു റാസിക്കു ചിലർ
 അട്ടറാസിക്കും മേലേ ജീവനും വിട്ടു പോകും
 ദുഷ്ടരായ് തിരിഞ്ഞു നിന്നെ തിടുന്നു ചിലർ
 സംഗരം കാണികൾക്കു കണ്ണൻ മറുകുന്നു
 സംഗരം കൊണ്ടു കൊണ്ടു കടയും പുകയും
 ഇന്നിതു പാതാതൽ മരധാധി പൻ മുക്കുന്നെന്നും

നിന്ദിച്ചുപറയുന്നുകാണികളാണമിവർ.
സപ്തവാസികൾക്കുസന്തുഷ്ടരായിട്ടു.
മനധാധിപപടയൊക്കെയുംമരിച്ചിട്ടു
രക്തമാമംബുധിയുംപരന്നശോഭിക്കുന്നു
രക്തവാരിധിതന്നിൽചത്തൊരുസേനാഗണം
മന്യുമായ്കല്ലുകളായ്നക്രമായ്ശംഖുമായി
തസ്ഥമിടകലന്നങ്ങതിൽത്തങ്ങളായ്
ചത്തൊരുജനത്തിൻറവീരഭ്രാഷണങ്ങളും
എത്രയുംകേൾക്കുളുംചണ്ടിയുംചൂണ്ണമല്ലോ;
വാരിധിതന്നിപ്പുതുവന്നുകൊല്ലൊടു
വാരിധിയായരക്തജലത്തിലെനേവേണ്ടു
സൈന്യനാശത്തെക്കണ്ടുകാപിച്ചുജരാസന്ധ-
ന്മാന്യനായ്ഫേമേറിച്ചെന്നുരാമനുമായി
തമ്മിപ്പുഷ്പായണമെത്രയുമെത്രയുതം!
വന്മലത കില്ലോലൊറസ്തികളെന്നപോലെ
തങ്ങളിൽഗദായുദ്ധമെത്രയുചെയ്തപോരം
മംഗലരാമനാനന്മാഗധന്താനുമായി,
മാഗധൻഗദകൊണ്ടുരാമൻറപക്ഷസ്തികൽ
തുംഗമാന്മാങ്ങിയെന്നതച്ചതുക്രോധത്തോടെ
രാമനുമതുതട്ടിപ്പിന്നെയുംയുദ്ധംചെയ്തു.
മാഗധൻതാനുംകുറഞ്ഞീടതെപൊരുതിതു.
പിന്നെയുംഗദായുദ്ധശ്രാന്തനായ്മാഗധനും
ചെന്നുടൻവില്ലെട്ടുതുശംങ്ങുതുകീടിനാൻ.
രാമനുമതുനേരംസീംത്താൽമത്തേയും
സീമയില്ലാത്തരഷാപൊടിച്ചുകുഞ്ഞിട്ടു
രാമനുംമാഗധനെപ്പിടിച്ചുകെട്ടിക്കൊൽവാ-
നായിട്ടുതടങ്ങുവാൻകൃഷ്ണരാംമനോടു
ചൊല്ലിനാൻകൊന്നിടാപ്പുയിലെന്നാമിപ്പൊഴേ-
കൊല്ലാതെവിട്ടാലിവൻമൂലമായ്നാറുളള
ദുഷ്ടരാംഗപന്മാരുംപടയുപന്നന്മാ-
രൊട്ടാരംയുദ്ധമുണ്ടാക്കുവാൻസൈന്യങ്ങളാൽ
ഭൂമിദൂരപുറമുദുഷ്ടന്മാരെയുംകൊല്ലാം.
താമസമെന്ത്രെയിപ്പാർമാഗധംവിട്ടയയ്ക്കും.
ഇത്തരംകേട്ടുരാമൻമാഗധംവിട്ടയച്ചു
സതപരമാഗധനുംമാനംകെട്ടുണ്ടുപോയാൻ.
മാനവന്മാരാൽപൂജനാധിപാധവന്മാരും
വന്ദിതരായകൃഷ്ണദികളായദുഷ്ടന്മാർ
മടങ്ങിപ്പായിമധുസൂദനൻതന്നാൽപിട്ടി-
ട്ടുടനേതൻറപുരംചെന്നുപൂക്കിതുപിന്നെ.
മാനിയാനുമ്പൊല്ലാമാനന്ദീനതപംപുണ്ടു
യാദവപരമ്പരാക്ഷമാഗധൻമൂലമായി
നാമെല്ലാംശത്രുക്കളായ്നാനുംകർമ്മബന്ധം
എന്നിവനിതുപിച്ചുദുഷ്ടിച്ചുപോയിടിനാൻ.
അഞ്ചരംതന്നിൽനിന്നുദവകൾസന്തോഷിച്ചു
നിന്ദവന്മാരുംരാമകൃഷ്ണന്മാരെയുമേരും
സ്തുതിച്ചുപുഷ്പവർഷംചെയ്തുമേറുകൊണ്ടു
മതിമോഹനനൃത്തമീതവാദ്യദിയോടും

യുദ്ധത്തിൽവെച്ചുചാരുവീരഭ്രാഷണധനം
ബലമോദത്തോടൊക്കെയെടുപ്പിച്ചാമോഷത്താൽ
ചെല്ലുന്നനേരംരാജ്യനഗരവാസിജനം
കുപ്യന്മോടുവാക്കിക്കാടിതോരണത്തോടും
എതിർത്തുപന്നുസർപ്പലംകുതൈപ്പൂജിച്ചുപോർ
മതിമോദേനപശരജനത്തെക്കൊക്കിച്ചു
വാദ്യമോഷങ്ങളാടുംചെന്നുയാദവരാജൻ
പടത്തിൽവെച്ചുഗന്ധസമൃദ്ധിച്ചിതുവിട്ടു.
യദരാജനുമേറമാനന്ദത്തോടുകൂടി
യാദവപതിജനനുംഗവൻകൃഷ്ണൻതന്നെ
ബഹുമാനിച്ചുചിത്തമാധവരാമന്മാരും
ബഹുമോദേനമുദുപുഷ്പമൊരുമിച്ചു
നന്നായിവാഴുന്നനാർപിന്നെയുംമൂന്നാംമാസേ
ബലിയായുഹദമനാകിയനൃപൻവന്നു
പുലതന്നിൽമുഖേപത്മങ്ങൾവിടരുമ്പോൾ
ജയിച്ചുകൊത്തൊരുപടയുംവാദ്യമോഷാൽ
ഹയങ്ങൾഗജങ്ങളുംരഥപുരോഹമായി
മാഗധനൃപൻവൃത്തപുരമായ്ഫോലാരവാൽ
മാഗധകുലജാതിപുരമൊരുമിച്ചു
മറ്റുപുരിവന്നുവെത്തുവാരിധിവൽ,
അധുനാപടപന്നീടിനാർപുലർകാലേ.
കേൾക്കേടോ!നൃപസേന!പെരുത്തുവട്ടമിട്ടു
മുഷ്ടരന്മാരാരീചുസൈന്യങ്ങൾതേരിലേറി
കുതിരമേച്ചുമാനമുപയ്ക്കുന്നില്ലുംമദ്ധ്യേ
പീതവസ്ത്രപുംധരിച്ചങ്ങിനെയുപതി
പടമധ്യത്തിൽപ്രവേശിച്ചുനേരംനൃപ-
പടപുറത്തെക്കണ്ടുഹനിച്ചാർചിലരെല്ലാം.
രാട്ടമായിതുചിലർകിട്ടിനാർചിലർ
മുട്ടിനാർചിലർകാവുംകുറുങ്ങുപോയിച്ചിലർ
കൈകാവുംതുടനോളംമുറിഞ്ഞുചിലരെല്ലാം
ഉൾക്കാമ്പിൽക്രോധത്തിനാൽനേത്രങ്ങൾചുവപ്പിച്ചു
വാഹനാദികളിലങ്ങൊന്നാർചിലരെല്ലാം.
വേഗത്തിൽനിദ്രനാശംചെയ്തുമൂലമായി
ചിത്തവൈരാഗ്യമുണ്ടായേറമെന്നതേവേണ്ടു.
എത്രയുംപരാക്രമന്മാരായരിപുക്കളെ
സതപരമിച്ചിടിച്ചുപുറംപൊടിയാക്കി
നൃപവൃന്ദങ്ങൾസേനാനാശംകണ്ടിട്ടുയുദ്ധം
സാധധാനപുമാക്കിക്കാടുകുറുക്കാർചിലർ.
ഗോവിന്ദനൊരുമേരറിച്ചെന്നതിന്മദ്ധ്യേ
പാപികളായനൃപവൈരിവാരിധിപുക്കു
യുദ്ധസന്നദ്ധനായിവൈരികളായിക്കൊണ്ടു
ഉലതന്മാരായുദ്ധസന്നദ്ധനൃപന്മാരെ
പാശമെക്കുന്നപയ്യൂർമരംബാഹുസൈന്യം
ബലത്താൽമാഗധൻറപടയെവളത്തിട്ടു
മാഗധനെപ്പിടിച്ചുടിച്ചുമട്ടിച്ചിതു
വീരനാംശരീരസുതൻദക്ഷിണപുരത്തുട
പാശത്തെചെന്നുപോലായുദ്ധമുണ്ടായ്തന്നും.

മേട്രിനിയെ കമാറുളളതപടയോട്ടം
 ചെന്നിതുതിശ്ശേദിനംകൊണ്ടുമാധവപുരേ
 ചെന്നവർഗോപുരങ്ങൾമതിലുംകൊടിമരം
 എന്നിവയുപവനമുദാനമിത്യാദികൾ
 ഭിന്നമാക്കിനാൾശിലാവുകയാദിമുസലത്താൽ
 കന്തത്താൽകരാത്താൽചുരുക്കുകനാണിയാ-
 ലന്തരംവരുത്തിനാൾരാജ്യത്തിൽസമസ്തവും
 രാമകൃഷ്ണനാരേവമറിഞ്ഞുശീശുമായി
 സീമയില്ലാത്തപടസേനയുംകൂട്ടിക്കൊണ്ടു
 അയ്യധധർമ്മാരായയുലസന്നലന്മാരായ്
 അയാസമോടുതേരിലേറിക്കൊണ്ടെത്തിതു.
 സാത്യകിഷ്കതവർമ്മാധുസേനാദികളും
 ചിത്തചാഞ്ചലംവിട്ടിട്ടുവരുമൊരുമിച്ചു
 മാഗധാദികളോടുയാദയവീരന്മാരും
 ഭീതിയാംവണ്ണംരണംചെയ്തിതുപലതരം
 മായായുദ്ധങ്ങൾകണ്ടുമായാമാനപുഷ്പൻ
 മായാനാശനവിജ്ഞാനാസ്രമായയേല്പുണ്ടു
 സാത്യകിഷ്കതവർമ്മാനോടുമരുൾചെയ്തു
 ഏതയുംഭാവാരമായയുദ്ധത്തെച്ചെയ്തനിങ്ങൾ
 മാധവനൊരുവില്ലാൽരൂറുമന്നവരോടു
 ബാധയെന്നിയേചെന്നയുദ്ധവുംചെയ്തിടിനാൻ.
 ചിത്രമെത്രയുംയുദ്ധമെന്നുചൊല്ലിനാർപലർ
 മത്തവാരണങ്ങൾതൻമസ്തകമറുവീണും
 തേരുകൾതന്റെകൊടിമരങ്ങൾമുറിയുന്നു
 തേരുകളടയുന്നുകൊടികൾതെറിക്കുന്നു
 അശ്വങ്ങൾചെന്നുണ്ടായിളന്നമരിക്കുന്നു
 വിശ്വങ്ങൾമറുകുന്നാടന്മാർതളുന്നു.
 രക്തഭ്രഷ്ടരായിക്കുളിക്കുന്നിതുചിലർ
 വ്യഗ്രമാകുന്നുകൈകാൽഭിന്നമാകുന്നുഭേരം
 അംഗങ്ങളെല്ലാംപ്ലാശിൻപുപോലെയായിവന്നു
 വില്ലുകൾതെറിക്കുന്നുശരങ്ങൾവിടുന്നിതു
 പല്ലുകൾതെറിക്കുന്നുവസുങ്ങൾപോകുന്നിതു
 രൂപവസ്തുങ്ങളുമില്ലാതെഭടന്മാരും
 ബാവരേറ്റോലൊരതയുപരായ്ക്കുളിക്കുന്നു
 കാലാർക്കകാലാളുകൾമരിക്കുമരിക്കളും
 ബലവാനോടുബലൻതുരഗത്തിനോടശ്വം
 അസ്രുത്തിന്നസ്രംഗദത്തനോടുദക്ഷും
 ഹസ്തിശ്വപാരണവുമിങ്ങിനെതരംതരം
 ഒന്നിനുപത്തുമടങ്ങിങ്ങിനെദന്ദപയുധം
 ഇന്നവണ്ണമെന്നറച്ചീടാതവണ്ണമെങ്കിലും
 ഇത്തരമുള്ളയുദ്ധമാഗധൻരഥമേറി
 സതപരംചെന്നബലഭേനോടെതിരിട്ടു
 പൂർവ്വമുള്ളതവൈരമോത്തുകോപേനശീശും
 ഗർവ്വേണസ്വർണ്ണമയമായതുന്നതമായ
 കൊടിയുമായിവതുംമാഗധംകണ്ടുസർവ്വ
 പട്ടുപായ്സർവ്വവിപുലോപഹാരിരാമൻ
 പവനതുച്ഛനായമാഗധനോടുചെന്നാൻ:—

“ഭൂവിന തന്നായെന്നുടെബലത്തെയും
 അയ്യധപരാക്രമവീര്യങ്ങളെല്ലാറെറയും
 ന്യായമായടക്കിനീജയിക്കുമെന്നനിന്റെ
 ചിത്തവിഭ്രമംഭോഷാ!കഴികയില്ലോക്കുനീ!”
 ഇത്തരംരാമൻചൊല്ലിശ്രാധതാലാക്ഷനായി
 മുസലമെടുത്തിട്ടങ്ങിടികുന്നുപോലെ
 ബലനമിളക്കിനാൻസൂര്യസന്നിഭപ്രഭം
 ഇത്തരംമുസലത്തെഏറ്റുത്തുകൈചുഴറി
 മത്തവാരണസമംമേട്രിനിയെക്കവേ
 നൽക്കുന്നരണശൂരരാജ്യപഞ്ചമക്കണ്ടു
 ഭിഷകൾതോറുംമണ്ടിയൊളിച്ചാരവിവരം;
 ഇത്തരംകണ്ടുമാഗധാധിപൻരണ്ടാമതും
 സതപരംകോപത്താബദ്ധർമ്മമിതചിത്തനായി
 ഇരിമ്പുഗളയെടുത്തങ്ങിനെചുഴറിട്ടു
 പരിചിൽരാമനോടുനേരിട്ടുതുങ്ങിടിനാൻ
 മേട്രിനികുലങ്ങളുപോട്ടിരാമനാണും
 മേട്രിനീതന്നിലങ്ങുമിങ്ങുംതാണാശുതുങ്ങി
 വാങ്ങിയുംചുറ്റിപ്പൊന്നുതങ്ങളിടിച്ചുത്തിട്ടു
 കാണ്ടിയുംതരംകാണാത്തങ്ങിനെചിൻവാങ്ങിയും
 തടുത്തുതല്ലിത്തമ്മിൽമുസലംതമ്മിൽകൊട്ടി-
 ടെട്ടുഭിഷകൾപൊട്ടുമാറുള്ളശബ്ദവും
 തട്ടിയുംതമ്മിൽമുട്ടിക്കുടിയുമടിക്കയും
 പൊട്ടിമേട്രിനികിളന്നങ്ങിനെചൊടിയാതും
 മത്തവാരണങ്ങൾപോൽപവതസമരംപോൽ
 ഏതയുംഭാവാരമായയുദ്ധങ്ങൾപാഞ്ഞാൻ.
 മാഗധനടിച്ചിതുരാമന്റെവക്ഷസ്സമലേ
 രാമനമതുതട്ടിവക്ഷസ്സുമുസലത്താൽ
 മാഗധൻതന്നെയടിച്ചിടിനാൻരാമൻതാനും;
 മാഗധൻവക്ഷോബലംകൊണ്ടുതുടുത്തിതു
 അച്ചിച്ചാടിപ്പിന്നെത്തടുത്തുചേന്നുചെന്നു
 കൊടുക്കുമുൾവിങ്കലങ്ങിനെയിരുവരും
 തല്ലുകൾകൊണ്ടുരാമൻക്രോധമുർച്ഛിതനായി
 തെല്ലുമേട്രനായതെമാഗധശരീരത്തിൽ
 പാദാഭികേശാന്തവുംകേശാദിപാദാന്തവും
 വാദിച്ചുതമ്മിൽതമ്മിൽമർമ്മത്തിലടിമായി;
 സന്ധികൾതമ്മിൽതമ്മിലടിച്ചുതെരുതെരെ
 കൂലരായ്തമ്മിൽതമ്മിൽവധാഗ്നിപ്രാപ്തിതരായ്
 തങ്ങളിൽമുസലത്താൽയുദ്ധംചെയ്തിതുഭീമ-
 മണിനെപിന്നെരൂറുരൂറുവില്ലുകളാലും
 ഇങ്ങിനെമാഗധനംഗദായുദ്ധത്തിനാലെ
 പിന്നെയുംരാമനോടുസമരഭീതിയാലെ
 തളന്നുയുദ്ധമതുംനിത്തില്ലായതുനേരം
 വിളങ്ങുമുസലത്താൽരാമനംഗവിവക്ഷാം
 തല്ലിയുംതകർത്തിട്ടുംമന്നവന്മാരെച്ചെന്നു
 തല്ലിനാൻതച്ചുകുത്തേററവുംചുണ്ണമാക്കി
 ഭൂധരേന്ദ്രന്റെബലക്രോധത്തെസ്സുറിക്കുവാൻ
 ഭൂപതിമാരായോക്കസാധ്യമല്ലെന്നുവേണ്ടു.

തേജസാമയനായസാത്വകിംഭോണ്ഡനെ
അജിയിൽപ്പുനാരംകെണ്ടുടൻപ്രയോഗിച്ചു
കുംഭോണ്ഡൻബാണമേറുകൂലനായഞ്ചുബാണം
സംഭ്രമത്തോടുംസാത്വകിയെക്കൊന്നിടുവാൻ
അയച്ചിതത്രേംസംസാത്വകിംഭോണ്ഡന്മാർ
നയത്തെവിട്ടുപോയതുപോലുംതുടന്നിതു
സാത്വകിംഭോണ്ഡനെബാണത്താൽമർമ്മങ്ങളിൽ
എത്രയുംപാരമെയ്തുപ്രസൂമതിനാലും
തങ്ങളിൽപൊതുതതികുംഭോണ്ഡദീനംകണ്ടു
അന്നേരംകുംഭോണ്ഡന്റെസാരഥിപമത്തേയും
തിരിച്ചുകൊണ്ടുപോയിതന്നുരംകൂപകണ്ണൻ
തെരിഞ്ഞൊഴുക്കാടുകുംഭോണ്ഡൻരണേതോറു
മരിച്ചുപോവെയുള്ളുപുത്താന്തംകണ്ടുകോപി-
ച്ചുത്തുകൂതവർത്തനമായ്യുദ്ധമേറു
പോരുകൾതമ്മിൽചെയ്തതത്രയുംഭയങ്കരം
ബാണമന്ത്രികൾകൊണ്ടുവന്നെരുപടയതും
ക്ഷണത്തിൽനശിച്ചതിൽശേഷിച്ചബലത്തോടും
കുംഭോണ്ഡകൂപകണ്ണന്മാരുമെത്രയുംയുദ്ധ
സംഭ്രമത്തോടെതോറുപുനസംശയന്മാരായ്
മാഗധംത്രയ്യിച്ചവർബാണമന്ത്രിപോലും
ദാനവൻബാണത്തന്റെസൈന്യനാശമോത്തു.
മാനികളായനൃപന്മാരുടെനാശമോത്തും
മാനസേമാനാമിനഭാവത്തെപ്പണ്ടിടിനാൻ.
കേൾക്കുകോ!നൃപനൃപന്മാരെയുംസൈന്യത്തേയും
വികൃമശാലികൂപ്പൻതന്നുടെരണത്തേയും
മാഗധബലത്തേയുംകണ്ടിട്ടുമാഗധനെ
വഥപാണിനാറാലംകൊണ്ടുരാമനമേറും
വവച്ചുതരത്തിനാലിട്ടുമാഗധന്റെ
തലയ്ക്കുതല്ലുവാനായ്രാമനുംതുടങ്ങുവോൾ
കണ്ടൊരുജനംരാമൻമാഗധൻതന്നെയിപ്പോൾ
രണ്ടിപ്പക്ഷംകൊല്ലുമെന്നതുനിശ്ചയിച്ചാർ.
അന്നേരമഞ്ചരത്തിൽനിന്നശരീർവാക്യം
നന്നായിക്കേട്ടുവിളംഭരമാമിഹരാമതേ!
നിന്നാലെജരാസന്ധൻവെട്ടുന്നല്ലതിനാലെ
നന്നായസുഖത്തോടെവസിച്ചിടേണമെന്നും.
ഇത്തരംകേട്ടന്നേരംരാമനുംമാഗധനെ
സ്വതപംവെട്ടിയുദ്ധഭൂമിയിൽനിന്നുപോം
തേരതിൽകരയേറിഗമിച്ചുശ്ശമർഷികൾ
കാരോരോതരംവെട്ടിസ്സൂതിച്ചുവെട്ടുന്നായി.
മാഗധൻമേറുള്ളമന്നവന്മാരാൽവെട്ടു-
നായിട്ടുജയഭാവൽശേഷംസൈന്യങ്ങളോടും
കൂടവേണത്തിലുൽനിന്നിട്ടുനില്ക്കുന്നായ്
പാടവമോടെപോയിത്തന്നുടെപുരംപൂക്കു.
വിശ്വരൂപനാംകൂപ്പൻയാദവസമുദേഹ
ഉത്സാഹമോടുബാഹുദുഷാരംനൃപന്മാരെ
കൊന്നിട്ടുസുന്മാരാൽസ്തുത്യനാമോദമോടെ
വദിതസ്തുതിപാറാത്തതേജനത്താലും

സേവ്യനായുഹാവിപ്രവർത്തനത്താലും
വേദവിൽസ്പഷ്ടാക്ഷരകീർത്തിസ്തുതിയോടും
മേളമായാഗധനുംബ്രാഹ്മണജനങ്ങളെ
നാളികദലനേത്രകാരണ്യകടാക്ഷിത്താൽ
അച്ഛിച്ചുകൊലാവാൻമധുരപുറിക്കകം.
അപൂതനാദികളുംചെന്നുപുക്കുന്നതും,
പുഷ്പായ്തുഷ്പായ്തിരികുംജനവർഗ്ഗാൽ
ഉന്നതമായിട്ടുള്ളഗോപുരങ്ങളുമായി
മിന്നീടുമതിൽകുന്നംശോഭിതദ്വാനങ്ങൾ
മന്ദവാതപുനല്ലകളിൽപ്പുതംകൂടും
എന്നിവയാദിയായിശോഭിച്ചരാജമാഗ്ധം
എന്നതിൽമുടിമന്ദനടന്നുചെല്ലുമപ്പോൾ
തന്നുടെപുരനാസിജനങ്ങൾനാഗീമാരും
നാനാമോഹനപുഷ്പസുഗന്ധമാഗ്ധാഭിയാൽ
ചന്ദനംകുളകേസ്തുരികൾപനിനീരും
എന്നിവകൊണ്ടുകോരിയുത്തുകൊണ്ടിഗങ്ങളിൽ
നന്നായിവീഴ്ത്തിക്കൊണ്ടുമാധവനാദികളെ
വദിച്ചുദിപ്യങ്ങളുംകാഴ്ചകൾചെല്ലുകൊണ്ടു
ഇത്തരമെല്ലാംജരാദീശനായ്വിഷ്ണുവായി-
ട്ടുത്തമനായകൂപ്പൻതന്നെയുംരാജിച്ചിപ്പാർ.
ഇങ്ങനെയെല്ലായ്ദുസ്തമനായകൂപ്പൻ
മംഗലരാജമാഗ്ധത്തുടേപോയല്ലതായ
രാജമന്ദിരസതേനിലേപ്രവേശിച്ചു
തേജസാംനിധിദിപ്യമാകിയസിംഹാസനേ
രാമനുമൊരുമിച്ചുസാത്വകിമുതലായ
ധീമാന്മാർതന്നാൽപൂജനയ്ക്കൊണ്ടാനന്ദമായി
ദേവകൾദേവസന്തനിൽദേവേന്ദ്രനെയും
മാനിച്ചുനില്ക്കുമ്പോലെമേറുള്ളജനത്താലും
സേവ്യനായ്ദേവേന്ദ്രനെപ്പോലെമാധവൻതാനും
ദിപ്യചേതസാവസിച്ച്ടിനാൻപിന്നെത്തത്ര
ബുദ്ധിമത്തുള്ളായിമാഹാത്മ്യംബാഹുവായി
ബോധിതന്മാരുമുഗ്രസേനോലവാക്യരാദി
യാകിയയുദ്ധപ്രണാതമായിചാരിച്ചു
മാധവൻബാലഭേർത്തനോടുംസാറായനായ്
ശ്രേഷ്ഠമാഗ്ധായുധംഗോമന്തപർത്തത്തെ
ശ്രേഷ്ഠനാംകൂപ്പൻകാഞ്ചാനിച്ഛിച്ചുകല്ലിച്ചിതു
മഹാപുരിതനിൽനിന്നുകുടിനമുഖ-
മധുനാനമിച്ചിതുരാമനുമൊരുമിച്ചു;
യമുനാനദികടന്നങ്ങിനെബാഹുദേശ-
മിവയംഗിരികൾതൻനില്ക്കുങ്ങൾസരിത്തുകൾ
കടന്നുകടന്നുപോയ്ചെന്നപ്പോൾവനദേശ
വിടപുലേവസിജനിതങ്ങൊരുമിനി-
ജടമിമസ്ഥിതനായ്ചിരകൂപ്പാജിനത്തെ
വടിവിൽപൂണ്ടുകമണ്ഡലുപുംതേജോമയ-
ധരനായ്സമാസ്ഥനായ്രവിസന്നിനോയി
പുരുഷംശതശിഷ്ടാപുതനായ്ഫലമുലം
ഉപജീവനനായ്തിരിഞ്ഞുതുകണ്ടു

കമലാക്ഷിനുംരാമനാനുമേററുംഭക്ത്യാ
 ബഹുമാനനമോദമുൾക്കൊണ്ടുവഴിപോലെ
 ബാഹുശക്തിവിജയനമസ്താമഹംചെയ്താർ
 മടിച്ചാതങ്ങിതരുംചെയ്തേറ്റേററുപിന്നെ
 വിജയപാലൻകൃഷ്ണൻമുനിയെക്കേൾപ്പിച്ചിതു:—
 “നമസ്തേഭാഗ്യാവ! ശ്രീമൻഭരതജാമദഗ്ന്യായ
 നമസ്തേതപോധനരാമകൃഷ്ണന്മാർത്തങ്ങൾ:
 വസുദേവനായംധർമ്മാത്മാവാകമവനാലേ
 വാസരാതികലൊരുപാവശ്യംജാമദഗ്ന്യൻ
 എന്നുനിന്തിരുവടിതന്നെക്കെകമുകേട്ടേൻ
 എന്നതുകൊണ്ടുതങ്ങളറിഞ്ഞേൻഭവാനെയും”
 ഇങ്ങിനെകേട്ടുനോക്കുമദഗ്ന്യനുംനേതും
 നന്നായിമിഴിച്ചിട്ടുരാമകൃഷ്ണന്മാരെയും
 സൂക്ഷിച്ചുനവശിപൊപയ്ക്കുതന്നോക്കിക്കണ്ടു
 സാക്ഷാൽപുത്താനമറിഞ്ഞിരിക്കുമുനിയെന്നാൻ.
 “യദവഭദ്രപ്രഭു! നിങ്ങൾക്കാവശ്യമെന്തുചൊല്ലു?
 വേദവിഗ്രഹന്മാരാനിങ്ങുള്ളൊന്നരിയും
 കാര്യകാരണപുരുഷമാണിഹ്നവായി-
 കാര്യകാരണജഗദാദിപുരുഷനായി-
 ട്ടിരിക്കുമോവാണെയറിയുംകമലാക്ഷി!
 പുരുഷോത്തമ! നമസ്തരിച്ചിട്ടുനേനഹം.
 ലോകൈകഭാവമൊന്നായെന്നോന്നിനായിക്കൊണ്ടു
 ലോകവന്ദിതന്മാരാനിങ്ങുനിന്തിരുവരും
 ഇവിടെവന്ന”തെന്നുചോദിച്ചുജാമദഗ്ന്യൻ.
 “എപമായതുംചെയ്താമകേശവന്മാരും.
 ഗോമതമിദപ്രകാശമാനിച്ചുയരുണ്ടെ-
 ന്നായതുകേട്ടുജാമദഗ്ന്യനുംപറഞ്ഞിതു:—
 “ഭരതമഹാത്മാവോ! ഗമിച്ചീടുകവഴിപോലെ
 ഗോമതപവ്തത്തിൽചുവട്ടിൽകരവീര
 നാമമാംരാജാസുഗാലാച്യവാസുദേവനാൽ
 പാലിതമായിരിക്കുമപ്പുറത്തനിൽചെന്ന
 ഭവനാംസുഗാലനെക്കൊല്ലുണമടിയാതെ
 ശിഷ്ടരക്ഷണമതുകൊണ്ടെ”നജാമദഗ്ന്യൻ
 ചെന്നതുകേട്ടുരാമകൃഷ്ണന്മാർജാമദഗ്ന്യൻ
 തന്നെയൊത്തയോട്ടുംഭക്ഷിനമുപന്മാരായ്
 ചെന്നിതുകരവീരപുരത്തിൽഗോമതാദി
 തന്നെച്ചുവട്ടിലൊരാജ്യപുരമുതലും!
 തുംഗാരാണമായസപ്തഗോപുരങ്ങളും
 മംഗലമതുകണ്ടുമാധവൻപാഞ്ചജന്യം
 വിളിച്ചുശംഖധ്വനികേട്ടിട്ടുസുഗാലനും
 പുളച്ചമടക്കൊണ്ടുശ്രോധവിഹാരിയെന്നായി
 വീരനാമനൻയമുനനന്മാരോടായി
 ദ്വാരാതെന്നെട്ടിവാനിതെന്നെന്തേത്താടും
 അനകൾകുതിരകൾതേരകൾകൂട്ടത്തോടും
 മാനമുൾക്കൊണ്ടുശവർഷപുംചെയ്തനൻ
 മാധവരാമന്മാരെയസുത്താൽമുടിടിനാൻ
 യുദ്ധത്തിൽസുഗാലവാസുദേവനുമതുനേരം.

രാമകൃഷ്ണന്മാർയുദ്ധമെത്രയുംഭാരിതമെയ്തു
 കാമപാലനോടേററുതോറ്റു മണ്ടിനാർചിലർ.
 യുദ്ധത്തിൽമരിച്ചിതുപലരുമതുനേരം.
 മാധവൻസുഗാലന്റെരക്ഷകിരീടവും
 ശിരസ്സുംകുടിച്ചുപുറക്കൊണ്ടുപണയിച്ചുവാനും
 ധാണിതന്നിപ്പിട്ടിനെയന്നതേപറയേണ്ടു.
 രാമഗോവിന്ദന്മാരുംകരവീരമാംപുരേ
 സാമോദംപുക്കുവിപ്രവണിക്കാദികളാലെ
 വേഗേനപൂജിതരായ്”എപനാംസുഗാലന്റെ
 ധനസഞ്ചയമശപദമങ്ങൾഗജങ്ങളും
 ദിവ്യരത്നങ്ങളിവലവും കരവീരം
 അവിടെവാഴ്ത്തേറ്റുപുരുഷന്മാരെക്കൊണ്ടും
 എടുപ്പിച്ചിടുംമറ്റുമൊക്കെയുംമറ്റുമയ്യ
 കൊടുത്തുവിട്ടുടിനാൻമാധവരാമന്മാരും.
 പരിന്നക്കേൾശ്രോതുമായിട്ടുനവതലതാപുക-
 സംയുതമായിസ്സാലതമാലായുതമായി
 ചെമ്പകാരോകുകടമ്പിന്തകൾകുറുങ്ങുകൾ
 വമ്പിച്ചുപുന്നാറങ്ങളിത്യാദിവിശേഷമാം
 തരക്കർതന്നാൽപതാദികളാൽശോഭിതമായ്
 പെരുത്തകുളികൾകൂട്ടമായ്”മേയുമതിൽ
 മത്തകോകിമരതികൂജിതശബ്ദവോഷ-
 യുക്തമായ്”ഭരതൻസംഗമമായ്”മുളുംറവം
 എത്രയുംഫലമുള്ള കേരങ്ങൾരോളിച്ചുകൊ-
 ണ്ണെയ്യുംതെളിവോടുനിൽക്കുന്നതരക്കളും
 ചോലകൾപലതരമൊന്നിച്ചുനില്പുമതിൽ
 നല്ലൊതരബുപുരംനില്പമുള്ളങ്ങളും
 ഇത്തരംമനോഹരരൂപമായിരിക്കുന്നോ-
 തത്തമഗോമതാദിതൽപദേശത്തൊന്നായ്
 രാമകൃഷ്ണന്മാർകണ്ടുമോദിച്ചിട്ടുനന്നും
 ഗോമതപവ്തത്തിൽമുല്പന്നശിഖധ്വനിയ്-
 ട്ടിരിക്കുംപ്രാർദ്ധണനിയമക്കണ്ടുകൊണ്ടാർ.
 ധരിക്കുന്നത്രപാർവ്വതയെക്കോപുപവ്വണേ.
 അയതുമുഖംപ്രവർപ്പണമെന്നായിനാമം
 അയതമുള്ളപ്രവർപ്പണമാംഗിരിക്കക്കോ!
 പവ്തമുഖംനിന്ത്യഭദ്രശ്രേണുന്മാരേറിച്ചെന്ന
 സവ്ദിക്കുകൾസമമായ്”ക്കണ്ടുനോക്കുദിശി
 സന്തുഷ്ടന്മാരായ്”രാമകൃഷ്ണന്മാർസമദാഷ്ഠി
 ധന്ത! മനോഹരശ്രോകുണ്ടുലങ്ങളുകൊണ്ടു
 ചിത്തപുമാകാരവുംതുറച്ചുമാനാദിച്ചു
 ഉത്തമന്മാരാമവർസുഖിച്ചുനിന്നിടിനാൻ.
 ക്ഷീരസാഗരമുനതസമമാദിമുഖംനി
 മേതമോറനവിഷതന്നിൽമാധവൻതാനും
 വസിപ്പിച്ചുപാസിക്കുന്നായിരിക്കുന്നനേരം
 വസിക്കുമഹാത്മാവൊടുവാങ്ങൊണ്ടുവാണെന്നാ-
 യിരിക്കുംവൈഭവാകന്ദോദേവന്റെരത്ന-
 സ്ഫുരത്തായ്”ചിത്രീതമായിട്ടുനില്പുള്ളൊന്നി
 സമരൂപസംയുക്തമായുപ്”ഭരതാമേദത്താൽ

അവിടെത്തന്നെക്കോട്ടനമുക്കെന്നതുംതന്നും.
അവിടെച്ചെൽവാൻസേതുയോജനായതമായി
ജലധിതന്നിൽമുങ്ങിക്കിടച്ചുണ്ടുതാനും.
ശതശതവതന്നേരവെള്ളത്താൽകൂടുംസേതു
മിത്രങ്ങൾതങ്ങൾക്കെണ്ണുവതന്നർദ്ദിനൽകാ.
ഇത്തരംചിന്തിച്ചിദരാമനെക്കേൾപ്പിച്ചിട്ടു
ചിന്തമോദത്തോടൊരുമിച്ചുടൻപുറപ്പെട്ടു
മഹാപുരിതന്നിൽനിന്നുപരിമദിശി
ക്കുനാതെക്കൈവയാകിയദിശയുടെ
ചെല്ലുന്നനരംനല്ലസേതു ചുംയോജനായായ്
മുഖപൂനീങ്ങിവിന്നൊഴുത്തുവരുന്നനരം.
സേതുവിന്നുപോയിത്തന്നൊരുമെല്ലെന്നരം
മേതോമോഹനകശസ്ഥമിയാദപീഠിൽചെന്നു
മഹാപുരിതൻറപശ്ചിമാംബുധ്യയന്നിനി-
ട്ടുനാജലംനാലുകാതമുണ്ടുദീപിനം.
ഇത്തമുള്ളദീപുപൂക്കിതുഭഗവാനും
ചിത്തത്തിൽനിന്നുപാശ്ചാത്യശക്താപുതന്നെ.
വിശകർമ്മാപുതാനമല്ലാഴേവന്നനിന്നു
വിശപനായകപരമശ്ചിന്നാനുനേരം.
വിശകർമ്മാവിനോടുവിശപാലകൻതൻറ
നിശ്ചയമറിയിച്ചാൻവിശകർമ്മാപുതാനും.
ദിഗ്വ്യമാമുറ്റത്തത്താൽനല്ലനക്ഷത്രേതന്നെ
ദിഗ്വ്യമാംപുരംനിർമ്മിച്ചിടുവാൻദ്രോഹിച്ചു
വരുണൻഭഗവാൻതന്നായത്തൊടുജലത്തെ
വിറവിൽദൂരനീക്കിപ്പുത്തയോജനവഴി
പശ്ചിമാംബുധിമദ്ധ്യസ്ഥിച്ചുമാംമരതകം
ഇല്ലിക്കുരോരോരോടെദീപാലമുണ്ടാക്കിനാൻ.
വിസ്താരംദീപംസമംഭരയോജനവഴി
അസ്ഥവംചുഴുകേതലുംസുവണ്ണത്താൽ
ഏഴായമതിലുകൾക്കോരോന്നിൽനന്നാലായി
ചുഴുപ്പുന്നനാലായിശോപുരമതുംതീർത്തു;
അകവേഗോപുരങ്ങളിരുപത്തെട്ടാകുന്നു
അകാശമോമമാഗ്നത്തോളമുണ്ടുന്നതിയും.
ചാരുത്രികകുടങ്ങളോടുമേഗ്നാപുരങ്ങൾ
മേരുക്കൾമകുടങ്ങളോടുമെന്നതുപോലെ.
രോഭിതമായിട്ടവനിർമ്മിച്ചുമഹോജ്ജ്വലം.
രോഭനമായമണിഗ്രഹങ്ങൾപലതരം.
ഇങ്ങിനെശതംശതസേഹസ്രഗ്രഹങ്ങളും
മംഗലസുവണ്ണത്താൽതീർത്താനുജ്ജ്വലവേണ്ടു.
പിന്നെയുംമഹോജ്ജ്വലത്താൽബഹുവിധം
നന്നായിപ്പിരിച്ചിതുഗ്രഹങ്ങൾക്കതൊക്കെയും
ഇന്ദ്രനീലത്താൽതീർത്തസേധങ്ങളോരോതരം
ചന്ദ്രമാഗ്നത്തെച്ചെന്നുതൊട്ടിതന്നാനുതോന്നും.
കാരോരോതരംയവണ്ണത്തിൻപ്രഭകളാൽ
കാരോരോതരമുള്ളസേധങ്ങളുണ്ടനേകം.
ചിത്രമാംഗ്രഹംബഹുനത്തന്നശാലകളും
ഏതായുംവിട്ടുണ്ടെന്നമണ്ഡപമുഖാലങ്ങളും

ചന്ദ്രികാങ്കണങ്ങളുംസുന്ദരീനൃത്തശാലാ
സംഗീതഗ്രഹങ്ങളുംചന്ദ്രികാശാലകളും,
കേളിമന്ദിരംസ്നാനമന്ദിരംപാനശാല
അളിമന്ദിരംനല്ലഭോജനശാലകളും
നാനാവണ്ണികൾതങ്ങൾവാഴ്വാനുള്ളഗ്രഹം
അനുകൾക്കുള്ളപതിക്കുതിരപ്പന്തികളും
നീർമലമ്പ്രമാലയംനല്ലഭവതാലയം
നിർമ്മലവൈശ്വഗ്രഹമാപണവീഥികളും
രാജമാഗ്നങ്ങൾനായുപുകൾപഥിഗ്രഹം
ഇവവണ്ണമോരോതരമൊന്നുസമങ്ങളായ്
കേവലാജ്ഞയാതീർത്താൻനിമിഷാലേനശിപ്പി-
സ്വപണ്ണപക്ഷിതരങ്ങൾപുണ്ണമാംകളങ്ങളും
സ്വപണ്ണസമിതമായസോപാനമണ്ഡപങ്ങൾ
മുഖങ്ങൾപലതരംനടികൾപൊന്തുകളും
പാപനാശനകരമായുള്ളതീർത്ഥങ്ങളും
സ്വപുഷ്പമാംജവങ്ങളുംപഞ്ചാദികസുമങ്ങൾ
ഇപ്പുയായതിൽകീഡചെല്ലാനായ്ഹംസാദിയാം
പക്ഷികൾകാപീരംതേനമുത്തമരസംപൂണ്ടു
ശിഷ്യാവാരിപുരംദീപ്തമാംനടികളും
സദ്യത്തരഫകസുമാഗ്നപാദപലതാ-
സർവ്വമാഹനംകൂടുംഗകോകിലാഹരം
നാനാപക്ഷികൾനാദംകൊണ്ടതിമനോഹരം
കാനനമൃഗഗണാചിത്രമാമുദാനങ്ങൾ
നന്ദനോദ്യാനംവന്നസർവാസേവിച്ചിട്ടും
വൃന്ദാകാശഗ്നാമംഗ്ലീഡിച്ചുവാഴ്സദാ.
ഇത്തമുള്ളസമമമെയുംഗദ്യസമല-
മെയുംതീർത്ഥപിന്നെനന്നായിവഴിപോലെ
ഭവഭവേശനായഭഗവാനിരിപ്പാനായ്
ശോഭയോടൊരുമണിഗ്രഹത്തെതയ്യുത്തം!
ഇന്ദ്രനീലത്തെക്കൊണ്ടുനല്ലൊരുസേധംതോ
ചന്ദ്രധാവചുതുല്യമായുള്ളഭിത്തികളും
ജാലരസ്യങ്ങൾമണിവിളമുണ്ടുള്ളകൊണ്ടു
മാലകൾമെഴുകിത്താൽവിളങ്ങുവിതാനങ്ങൾ
ചപ്പണവിളാസമാഗ്ലിളങ്ങുവിലങ്ങളും
സപ്പന്നായകരൂപംചേർത്താരുമണിഭട്ടിൽ
മേനവണ്ണങ്ങൾചുണ്ടമുദ്രയുകൾപല
മാനസാനന്ദംവരുമാറുള്ളൊരുപധാനം
വണ്ണങ്ങൾപലവിധംതോന്നിക്കുമേലാപ്പുകൾ
സ്വപണ്ണകുടങ്ങൾത്താദീപങ്ങൾപലതരം
നല്ലൊരുമരതകാദ്യാദിയാനവരത്ന-
മുല്ലാസത്തോടേചേർത്തുചുറ്ററീപലതരം
അലവട്ടങ്ങൾവെഞ്ചാമരങ്ങൾപലതരം
മാലതീപഞ്ചകുന്ദദാമങ്ങൾപലതരം.
എന്നുമേവാടാതുള്ളപുഷ്പങ്ങൾസേഹദ്യവും
ചന്ദനമകിൾകുന്ദപുരാദിമളിവയെല്ലാം
നിത്യപുഷ്പവിശാതെസർവാസേഹദ്യവും
ഉത്തമഹർമ്മുങ്ങൾക്കുതാഴ്ന്നഗ്രഹം

അങ്കണമരതകംപഞ്ചരാഗാദികൊണ്ടു
 പങ്കുജേകുണഗുഹേസോപാനമതുംതീർത്തു.
 വയുരത്തങ്ങളല്ലോകുസൃങ്ങൾസ്തംഭങ്ങളും
 വിജയവിച്ഛിന്തയെത്തീരേൽപലചിത്രം
 മയമലിച്ഛിന്നൊരുനിമിത്തപഞ്ചരം
 ഭിത്തികൾതോറ്റുപലചിത്രങ്ങൾനവരത്ന-
 ചിത്തമോഹനദീപദപ്തജാലങ്ങളും
 വേണവീണകളെല്ലാംതാനേഗീതങ്ങൾചെയ്യും
 വാണികൾപരയാതെതാനേരബുദ്ധിയേയും.
 കാണികൾക്കെല്ലാംജലനീർവലഭാനതികളും
 വാണിക്വില്ലയെന്നമില്ലായ്കുണ്ടെന്നതും
 ഞ്ഞിനെയപ്രശ്നമൊഴിച്ചുമാവിമാനങ്ങൾ
 മംഗലരത്നശോഭപൂർണ്ണഭാരതപുഷ്പങ്ങളും
 ശോഭിതമതിമുകൾകിടങ്ങുംഗോപുരങ്ങൾ
 ശോഭയായിരിക്കുന്നയത്രവാതിലുപിന്നെ
 ഇത്തരംവേണ്ടതെല്ലാമോരോന്നേശിഷ്ടിശ്രേഷ്ഠൻ
 ചിത്രമായ്തീർത്തിടിനാനെന്നതേപറയേണ്ടു.
 സഹസ്രവദനനുംസഹസ്രാക്ഷനുമതിൻ
 മനോരമപരവാക്യംകൊണ്ടാറുപണിയാംപോൽ.
 വിശ്വപക്ഷാപുതൻറവിസ്മയവിചിത്രങ്ങൾ
 വിശ്വപതിലൊരേത്തുംകാട്ടിയതില്ലിവണ്ണം
 ത്രൈലോക്യവാസിജനമിപ്പരിശോത്തപുരി
 ത്രൈലോക്യത്തിങ്കലില്ലെന്നറച്ചുവിസ്മയിച്ചാർ.
 വിശ്വപക്ഷാപുതനേമുക്കാൽനാഴികകൊണ്ടു
 വിശ്വവിസ്മയംചമച്ചിടിനാനേവംപുരം.
 സർവ്വമാനവയുക്തന്തന്നെടമായമോത്താൽ
 ഏവമിങ്ങിതില്ലെല്ലാമെന്നൊരുതമെടോ!
 വേഗേനമുക്കുടനെന്നെച്ചെന്നുവദനംചെയ്തു
 വേഗമോടനജയംനൽകിമാധവൻതാനും
 നന്ദിച്ചുവിശ്വപക്ഷായായുചെയ്തുപിന്നെ
 ഇന്ദ്രിയാപതികൃഷ്ണൻമായമെന്തറിയാവു.
 അനകൾകുതുകൾവിപ്രതാപസന്മാതം
 മാനവജനത്തെയുംരത്നാഭിദ്രവണങ്ങൾ
 യാദവകുലത്തെയുംനാട്ടിലുള്ളവയെല്ലാം
 യാദവപതികൃഷ്ണനാരുമേയറിയാതെ
 യോഗയോഗേശനീശൻയോഗേനകൊണ്ടുപോയി
 വേഗത്തലസ്തിമധ്യേസൂപ്പിച്ചുരാജ്യത്താക്കി.
 അന്നേരമോരോഹരംചെന്നവർനോക്കുന്നേരം
 വന്നൊരാശ്ചര്യമാക്കുഗണിക്കാവല്ലഭനും.
 തങ്ങൾതങ്ങൾക്കുബോധിച്ചിടിനഗുഹത്തനിൽ
 മംഗലംപൂർണ്ണവാഴ്ചകളിച്ചുജനപ്രതി
 ചെന്നവർമോദത്തോടേബോധിച്ചുഗുഹങ്ങളിൽ
 ചെന്നുപുക്കുതരക്ഷിച്ചിരുന്നിമുക്കുടനും.
 സ്വഗ്ഗുലോകത്തുവസിച്ചിട്ടുനാപോലെതന്നെ
 തൽഗുഹംതോറ്റുസൂപ്പിച്ചിരുന്നിതെല്ലാവരും.
 ചെന്നതാമരാക്ഷനൻറകാരുണ്യമുണ്ടെന്നാകിൽ
 ചിന്തിച്ചുവന്നുവന്നുടിച്ചുപല്ലാവരും.

ദേവേന്ദ്രനതന്നേരംപാരിജാതത്തോടുൻ
 ദിവ്യമായിരില്ലൊരുസുധമയതുംകൊണ്ടു
 ഭക്തിയോടാദരവിൽകൃഷ്ണനകാഴ്ചവെച്ചു
 കേതവസ്തലനിന്ദൻതന്നോടാമൽചെയ്തു:—
 “തുഷ്ടനായുന്നേനഹമിതിനാൽത്താനമിനി
 വിഷ്ണുപകാശംസാധിച്ചുണ്ടോട്ടുപോകംവിധൗ
 ദേവലോകത്തുവരുമിവ”യെന്നതുകേട്ടു
 ദേവേന്ദ്രനജയയുംകൈക്കൊണ്ടുവാണിടിനാൻ.
 നന്ദിച്ചുകൃഷ്ണനാനംനല്ലൊരുസുധമയം-
 തന്നുടെമന്ദിരത്തിൽവെച്ചിതുവഴിപോലെ.
 ഉത്തമയായിട്ടുസുധമയത്തിൽവാഴും
 മന്ത്രികളുന്മുഖത്തോടുകൂടില്ലെന്നുരേഖിച്ചു.
 ഗ്രന്ഥമായിരില്ലൊരുസമാനത്തുപാരിജാതം
 ഗ്രന്ഥപുരുഷൻവെച്ചുപാലിച്ചുകൊണ്ടിടിനാൻ.
 വരുണൻമനോവേഗതുപ്രമായ്ശോഭനമായ
 നിറമായ്ദീപ്തവാലായ്ചെവികളേകുമായി-
 ടിരിക്കുതുരന്തങ്ങളായ്തുംകാഴ്ചവെച്ചാർ
 പരമപുരുഷനാംകൃഷ്ണൻഭക്തിപ്രിയായെട.
 പുഷ്പമോദത്തോടട്ടനിധിയുമെടുത്തുടൻ
 വിഷ്ണുപാധിപനായിനാൽകിരവെശ്വരവണനും.
 മൂന്നാദിപാലന്മാരോരോന്നന്നുമുക്കുടനും
 നന്ദിച്ചുകൊടുത്തവകൃഷ്ണനകാഴ്ചവെച്ചാർ.
 നന്ദിച്ചുദിക്പാലന്മാർക്കാശിവാദവുംചെയ്തു
 വന്ദിതപുരുഷനുമയച്ചോരനന്തരം;
 തന്നുടെപുരത്തിങ്കൽതന്നുടെസാനിദ്ധ്യവും
 ഏന്നുമേനില്ലയോലമുക്തിക്കുദാഹരമതു
 എന്തറച്ചുപുറിക്കുന്നമവുടപാദാവതി
 യെന്നുചൊല്ലിനാൻസർവ്വമതമതുതാനും.
 ഇങ്ങിനെപാദാവതിതന്നിൽതൻമുന്നണമെ
 മംഗലസുഖത്തോടെവാഴിച്ചുപിന്നെച്ചെന്നു.
 മുകുടമോക്ഷം.
 തന്നുടെമധുരയിൽരാമനമൊരുമിച്ചു
 പിന്നോടുംവേണ്ടതെല്ലാമൊന്നിച്ചുവിചാരിച്ചു
 മായയമനുഷ്ഠനായിടിനജനപ്രതി
 അയ്യധമില്ലാതെപോയ്സ്വസ്ഥഭാവത്തെപ്പൂണ്ടു
 യവനവ്യവഹരണമുഴലുസഭാമദ്ധ്യേ
 കേവലംപരമാത്മൻചെന്നുനിന്നതന്നേരം
 കണ്ടിതുയവനനുംചതുർബ്രാഹ്മണഭോക്താ
 കൊണ്ടൽവണ്ണവുംശ്രീവത്സായേവനമാല.
 ശ്രീവാശോഭയേനല്ലകൗസ്തുമേണിപ്രഭ
 പീതവാസസംപത്മനേത്രങ്ങൾമണ്ഡലങ്ങൾ
 ശോഭിതമുദാഹാസമാർദ്ദമാമാനവും
 ശോഭിച്ചുവല്ലുതപമായുണ്ടുക്തനെന്നു.
 അന്നേരംയവനനുംനാരദവാക്യമെല്ലാം
 ഒന്നൊഴിയാതെകണ്ടുകൃഷ്ണനെന്നറച്ചിതു.
 അയ്യധമിവെന്നാനുപല്ലാതെനിമിത്താലേ
 അയ്യധമുടാതെത്താനയ്യലേത്തെയ്യരേണം.

ഏവംചിന്തിച്ചുപാഞ്ഞങ്ങെത്തിനാൻയവനനും
 ദേവദേവേശനിവൗനാലെയവല്യനാം
 പുനന്നിണ്ണയിച്ചതിഭീതിയുംഭാവിച്ചിട്ടു
 മന്ദമായുണ്ടിപ്പുടയോടിനാൻയവനനും.
 ചെന്നുടൻപിടിശ്ശാമെന്നോത്തുടൻപിടിക്കുമ്പോൾ
 പിന്നെയുമല്ലംഭരംകണ്ടീടുമുകുന്ദനെ.
 പിന്നെയുമോടിപ്പുല്ലമപ്പോഴങ്ങിനെതന്നെ
 പിന്നെയുമീവണ്ണമായാഞ്ഞുടൻനടക്കയും
 കിട്ടിയെന്നോക്കുന്നോംകിട്ടാഞ്ഞയവനനും
 അപ്പനായ് “ഗോപശിരോനില്ലനില്ല” യെന്നും
 “നീയെന്നേയുദ്ധംശോനില്പുന്നിമല്ല” യെന്നും
 പൊതുപ്രശ്നമീശ്വരമന്ത്രിപ്രധാനമാക്കി
 നില്പോ! നില്പനീയുമെൻമുന്നിചരക്ഷണാ
 വല്ലഭമുള്ളനിന്റെചന്തങ്ങൾകാട്ടിത്തരാം.”
 ഇത്തരംയവനന്റെററിദോഷക്കളൊന്നും
 ചിത്തത്തിൽകേട്ടിടലന്നുഭാവിച്ചുചെന്നുകൃഷ്ണൻ
 പർവതഗുഹരച്ചുക്കുഴിയേയവനനും
 ദുർഗ്ഗചനങ്ങളോരോന്നേററച്ചുചൊല്ലിക്കൊണ്ടു
 പിന്നാലെപാഞ്ഞുചെന്നുപുക്കിയയവനനും
 അന്നേരംമുകുന്ദനെക്കണ്ടിമിങ്ങൊരോടത്തും
 ദുഷ്ടനായിമ്പ്രേമെല്ലായവനൻമുകുന്ദനെ
 ദുഷ്ടിവേഗേനതിരഞ്ഞെങ്ങുമേകണ്ടീലപ്പോൾ
 കണ്ടിതുഗുഹയ്ക്കുക്കത്തൊരുമാനവവീര-
 നിണ്ടൽകൂടാതെകിടന്നറങ്ങീടുന്നതപ്പോൾ
 കൊണ്ടൽനോവണ്ണനിവൻത്താനറിയാതെവന്നു
 ഇണ്ടിലെന്നിയേയുറങ്ങീടുന്നതെന്നോത്തിട്ടു
 വാങ്ങിനിന്നൊന്നുചവിട്ടിടിനാൻയവനനും
 അങ്ങതുകൊണ്ടിടുന്നനിരനുകണ്ണരണ്ടും
 മിഴിച്ചുചുഴലച്ചുംഭ്രമിച്ചുനോക്കുന്നേരം
 മുഴുത്തകോപത്തോടേകണ്ടിയയവനനെ.
 എത്രയുംകോപത്തോടേനോക്കിനാൻയവനനെ
 നേത്രാഗ്നിതനിൽദഹിച്ചീടിനാൻയവനനും
 ഭസ്മമായ് പൂജിപ്പായിയവനനെന്നോത്തതട-
 വിസ്ഥിതചിത്തനാരായണിതുഭവഗണം.
 ഇത്തരംമുനീന്ദ്രൻറവാക്കുകൾകേട്ടനേരം
 ചിത്തസംശയംപൂണ്ടുചോദിച്ചുനാലാത്തമൻ:—
 “പർവതഗുഹതനില്ലറങ്ങീടുന്നപുമാ-
 നേവെന്നതുമവനവിടെയുറങ്ങുവാൻ
 കാരണമെന്തെന്നതുകാർന്നുമവൻതപ-
 സ്സാരുദ്ധ്യമുതൽചെയ്തത്രികമുനേ!”
 എന്നതുകേട്ടുവ്യാസനന്ദനനാൽചെയ്ത:—
 “മന്നവധന്യനായമാന്ധാതാമഹീപതി
 തന്നുടെപുത്രനാൻമുകുന്ദനെനന്നുപേർ
 മന്നിടംരക്ഷിച്ചുവൻപണ്ടുവാഴുന്നകാലം
 ദേവലോകത്തുചെന്നുദേവവൈരികളോടു
 ചോർചെയ്തൊരുകാലംനാകവൈരികളേയും
 കടുക്കിയതുദ്ധ്യലംനാകികളുത്പിഷ്ഠയാൽ

പട്ടുതപമോടുസർഗ്ഗേവസിച്ച്ഭേദഗണം;
 സ്കന്ദനെസേനേശതപംവഹിച്ചിരുന്നതരം
 നന്ദിച്ചുകുന്ദനാദിനോടിന്ദ്രൻചൊന്നാൻ:—
 “എത്രയുംപരാക്രമശാലിയുംഭവാൻസപ്തേ
 ച്യുതയുംകൃപയാലെവസിപ്പണിമിത്തമായ്
 എത്രയുംസുഖത്തോടെവാണിതിങ്ങിത്രനാളും
 ശത്രുസംഹാരംചെയ്തമിത്രമായ്ഭവഗണം
 രക്ഷിച്ചുവാനിന്നുചെയ്യേണ്ടതെന്നോന്നുഞാൻ
 രക്ഷിപ്പതെല്ലാറ്റിലുമുത്തമംഗുപധമം.
 തന്നുടെപിത്രമാതൃകാന്തപുത്രാദിമിത്രം
 മന്നവ!നശിച്ചിതുകാലമൊട്ടേറെയായി-
 സന്താപംഭവാന്തികൊണ്ടുതുംഭേദിക്കൊലാ
 ചിന്തിക്കിൽകാലഗതികൊണ്ടുഭേദകർപോലും
 കാലത്തിന്നധീനരായ്നശിച്ചുപോകുന്നിതു
 കാലമാകുന്നതെന്തെന്നാകിലിശ്ചരൻതന്നെ.
 അകയാൽനിന്നുപുണ്ഡ്രിമോണ്ടുവന്ദരങ്ങളെ
 വൈകാതെതന്നീടുവൻവരിക്കവേണ്ടതെല്ലാം-
 മോക്ഷത്തെയല്ലാത്തവയൊക്കെനൽകുവനഹം
 മോക്ഷമെന്തെന്നുകിട്ടുവാൻവിണ്ണുമാനുമ്പൂരില്ല.”
 എന്നതുകേട്ടുകുന്ദനനാംഗുപവീരൻ
 വന്ദിച്ചുഭേദേന്ദ്രനോടിത്തരംപറഞ്ഞിതു:—
 “കാലമൊട്ടേറെയില്ലാൻനിദ്രചെങ്കീടായ്യാ-
 ലാലസ്യംനമുക്കുണ്ടതിന്ദ്രവരംഭവനം.”
 ഭേദേന്ദ്രനതുകേട്ടി “ദ്രോയകാലംഭവാൻ
 മേചുകനിദ്രപൂണ്ടുവാധയില്ലാലുമേ.
 നിദ്രയ്ക്കു കേവലത്തിടുന്നതാണെന്നാലും
 നിദ്രയെവിട്ടുഭവാൻനോക്കുന്നേത്രാഗ്നിയിൽ
 ഭോജപ്പാഴേന്ദ്രോമല്ലോമില്ലസംശയം” മെന്നും
 ഇപ്രകാരത്തിലിന്ദ്രൻവരച്ചുംകൊടുത്തിതു.
 ഇതഥംഭൂപതിവിദ്രുദത്തമാംവരത്തോടും
 ചിത്തസൗഖ്യേനമുകുന്ദനുംപോന്നുവന്നു
 പർവതഗുഹച്ചുക്കുടനകംതടങ്ങിനാ-
 നീവകയെല്ലാംഗുഹിച്ചീടിനനാരായണൻ
 ദുഷ്ടനായവനനെക്കൊണ്ടുഭൂപതിതന്റെ
 പുഷ്പനിദ്രയേഭേദിച്ചുവൻഭസ്മമാക്കി.
 പിന്നെയുംജഗദീശൻതന്നുള്ളിമുകുന്ദ-
 മന്നവൻതന്നെക്കണ്ടുമോക്ഷംനൽകേണമെന്നും
 ഏവമെല്ലാമേയിതിൻ കാരണമറിഞ്ഞും
 കേവലൻമായാവിചാങ്ങുമാക്കിനാലൂഴ്
 യവനൻഭസ്മമായിപ്പോയതിന്നനന്തരം
 കേവലൻകൃഷ്ണൻതാനുംതത്രചെന്നതുനേരം
 ച്യുതയുംതേജോമയമായമാധവംകണ്ടി-
 ടെത്രയുംകുതുഹലാൽചോദിച്ചുകുന്ദൻ:—
 “എത്രയുംചാരുതേജോമയകാരണൻഭവാൻ
 ഇത്തരംനാനൊല്ലത്താൻകണ്ടതത്രയ്യതും!
 ഇന്ദ്രാഗ്നിമന്ദസൂത്രന്മാരിലേകനാംഭവാൻ
 ചന്ദ്രക്കവാധരനോട്ചെങ്കീവല്ലെന്നോനോട്

ദേവനായകന്മാരിലൊത്തൻവോന്നെ
 കേവലംഞാനുമെൻറമാനസേധരിച്ചിതു.
 നിന്നുടെതേജസ്സേറുമുജപീച്ചീടുകയാൽ
 ഇന്നിഹൊറ്റാന്തരേതിമിരംമറഞ്ഞിതു
 അർക്കോഭവാൻവിടത്തിൽവന്നതുമെളു
 കാണമെന്നുപറഞ്ഞീടുക?മഹാത്മാവേ!
 നിന്നുടെതേജസ്സുകൊണ്ടേറുംമമനം
 തന്നിൽഭീതിയുമുണ്ടുചോദിച്ചാനതൊന്നും
 ഇക്ഷിപാകുന്തപരവശജനനരിതു
 ഇക്ഷിതിപതിമുചുകുന്തെന്നല്ലോനാമം.
 ദേവേന്ദ്രവരത്തിനാൽനിദ്രയെസ്സേവിച്ചിഹ
 മേധുനോരെന്നെയൊരപാപിപന്നുണർത്തിനാൻ.
 തന്നുടെകർമ്മശാൽസ്മേദായിതുമഹൻ
 പിന്നെത്താൻപേരെന്നയുമെൻമുറയിൽകണ്ടെന്നല്ലോ;
 ഏന്നുടച്ചത്താന്തങ്ങളിത്തരമാകുന്നിതു”
 മനവ!മുചുകുന്തവാക്കുകൾകേട്ടുനേരം
 മാധവനൽകെയ്തീ“തെന്നുടെനാമമോത്താൽ
 വേധാധൂർന്നിങ്ങുമോത്സീടിനാലെണ്ണമില്ല.
 ജന്മങ്ങൾകർമ്മങ്ങളുമേറുമുണ്ടറിഞ്ഞാലും
 നമ്മുടെനാമകർമ്മജന്മങ്ങളുഗണ്യമാം.
 ഭൂമിയിലുള്ളപൊടിത്തരിയ്ക്കുകിളെണ്ണി
 സീമയിട്ടീടാംജന്മമോയെന്നിരിക്കിലും.
 മാമകവൃത്താന്തമിന്നെപ്പണ്ണമതുചൊൽവാൻ
 കാമിച്ചാലതുസാധ്യമായ്താണെന്നാകിലും.
 ഇക്കണ്ടവൃത്താന്തങ്ങൾചൊല്ലുവൻകേട്ടുകൊൾക
 സൽകൃതിപ്രവരനായിടിനമുചുകുന്ത!

ഭുവനങ്ങളെപ്പറ്റുപക്ഷെകന്മാരെക്കൊന്നും
 ശിഷ്ടരാണെന്നുപോലുംചൂലപാപിച്ഛാനായ്”
 ധാതാധമനമതിചിട്ടീടുകനിമിത്തമായ്
 ഭൂതലത്തങ്കൽവന്നുപിറന്നുഞാനടമഭോ!
 ധന്യനായിട്ടുംവസുദേവപാദപന്തൻറ
 നന്ദനൻഞാനെന്നതുമറിഞ്ഞീടുകനീയും.
 വസുദേവാത്മജനായ്നതുമൂലംകൊണ്ടു
 വാസുദേവനെന്നെൻറനാമചൂപേരയ്ക്കുന്നു.
 കംസനായ്ക്കിന്നൊരുകാലനേമിയെക്കൊന്നു
 വാസുപുഷ്പെയ്തിടുന്നെൻമുദാപുരിങ്ങിയിൽ.
 ഭേവിടെയവനനുവന്നിതുപടയുമാ-
 യവനുശിവൻകൊടുത്തിടിനവരത്തിനാൽ
 യാദവാനുപയത്തിനാൽവധുനല്ലവനി-
 ന്നാദരാൽപോവവരനെക്കൊല്ലുമെന്നോത്തു
 വന്നുഞാനിവിടേയ്ക്കുപിന്നാലെയവനനും
 വന്നിതുഭവാനവനനെക്കൊൽകയുംചെയ്തു.
 പിന്നെയുംഭവാനെന്നെയെറിയജന്മമായി-
 ടുന്നതുകോപ്രാസേചിട്ടുണ്ടിനന്തോറും.
 ആകയാൽവേണ്ടുംവരംതതവാനായിക്കൊണ്ടും
 മാനവവീര!ഞാനമിവിടവന്നീടിനേൻ.
 അകയാൽനിനക്കിന്നുവേണ്ടതുചൊല്ലിക്കൊൾക

ശോകപുണ്മമേതെക്കണ്ടാകയില്ലയെന്നും”
 ഇത്തരംമുക്കുന്ദൻറവാക്കുകൾകേട്ടുനേരം
 ചിത്തവിഭ്രമത്തോടുനവനമഴ്ചനിറു
 വക്ഷ്യ്വല്ലഭൻതന്നെനാൻമുനിൽകാണമെന്നു
 സൂക്ഷ്മമായ്ഗൗർവ്വമെന്നുംചൊന്നതുമോത്തുമോൾ
 ഭക്തവത്സലൻതന്നെഭക്തപ്രവദിചുവൻ
 ഉത്തമാംഗേനവീണനമസ്കാരവുംചെയ്തു.
 ഗർഭഗുഹ്യമെന്നായെഴുനീറുടൻപിന്നെ
 ഗർഭഗുഹ്യകവ്യമെന്നായ്തു.പുറത്തിതു
 “ശോകവീരനായ്”കുഗുപ്തിയോടവിസ്തൃഭവോ-
 നാകുന്നതെന്നമിച്ഛോഴിത്തുകൊണ്ടേനഹം.
 ഇന്നിഹഭവാനെത്താൻകണ്ടതുമൂലമെൻറ
 ജന്മപുണ്ഡരവായ്നന്നിതുപരികൃപയാൽ
 തപസ്സായാവിശ്വാനന്ദരുകയാലെല്ലാവരും
 ചിന്തനനായനിന്നെസ്സേവിച്ഛോർക്കുറഞ്ഞീടും;
 ദുർല്ലഭംനരജന്മംസിദ്ധിച്ചുകൊണ്ടീടുവാൻ
 നല്ലപുണ്യവാന്മാക്കേസാധ്യ ക്ഷുഭഭീഷിപ്പും
 സർവ്വമർഗ്ഗപ്രദനാകിയഭവതേജി
 സർവ്വാവിടുഗവിച്ചെന്തെടുവാൻതാൻ
 നിത്യമെന്നോത്തുകൊണ്ടുപുതുഭാരാസ്യപേ-
 ചിത്തവിഭ്രമത്തോടുമാറാരക്കൊല്ലനാദി
 നിദ്രവേലയാഗമിച്ചങ്ങിനെപശുസമം
 മരിച്ചുതമ്മിൽഭോഗമോററേറതുക്കളാലെ
 ശിഷ്ടനായിരില്ലൊത്തുപതിയെന്നോത്തിട്ടു
 കഷ്ടകർമ്മങ്ങൾചെയ്താരുസംനടിച്ചിഹ
 മാനസമദംകാട്ടിനടന്നുമാഹാകുപ്പം
 താനേപോയിതുകാലമെന്നുടെമേലാറത്താൻ;
 പക്ഷെഭൂതകാലമായ്ചെൽപദസമാനമായ്
 സഞ്ചിതമായഭേദംഞാനെന്നനിമിത്തമായ്
 കാരോരോമോഹങ്ങളുംചിന്തിച്ചുപ്രപഞ്ചത്തിൽ
 കാരോന്നുചെയ്തുകൊണ്ടുപാത്തിട്ടുഭരാനതരേ
 കാരോരോടിനംകഴിഞ്ഞീടുന്നതോത്സീടിശ്വാ-
 പാരാതെതുട്ടിനംവിഴങ്ങിനതന്നിതു.
 തൃത്യവാകുന്നടിനംവിഴങ്ങിവന്നുവന്നു
 പുത്തീത്തന്നെയുംവിഴങ്ങീടുന്നിത്സംശയം
 ഭൂപതിയെന്നാകിലുംവിപ്രേന്ദ്രനെന്നാകിലും
 പാപിശാകിലുംനല്ലസുന്ദരിയെന്നാകിലും
 ഞാനെന്നുള്ളൊരുഭേദംതൃത്യവന്നീടുംപിന്നെ
 മാനമുൾക്കൊണ്ടുശേഷമുള്ളവർഭസ്മമാക്കും.
 അല്ലെന്നാൽമണ്ണിൽകുഴിച്ചിട്ടുനയമാക്കും
 അല്ലെന്നാൽജന്തുക്കൾക്കുച്ചുകാപ്പുമാണ്ഡോകം.
 തപസ്സായാസാധാരണമിട്ടുസർവ്വസന്തേ-
 നന്മയോടിത്തന്നുഭൂമണ്ഡലപ്രാപ്തിയോടും
 വാഴ്ചിജനങ്ങളെയൊന്നൊന്നാരികൾക്കു
 പാഴതിൽകളിപ്പിക്കുംമക്കടനെന്നപോലെ
 നിന്നുടെമായകൊണ്ടുമാഹരിച്ചിച്ചോരോതരം
 ഇങ്ങിനെകളിപ്പിച്ചുകാണിച്ചുപലവിധം

[illegible][illegible]

മാമുനിശ്രീകൃഷ്ണൻവാക്കുകളിതരേകേട്ടു
സാമോദംപരീക്ഷിത്തുവദിച്ചൊല്ലിടിനാൻ:—

“കേശവന്തൻറവിവാഹോത്സവവൃത്താന്തങ്ങ-
ളാശയംതെളിവാന്നായാലോമംചുരുക്കാതെ
അരുളിച്ചെയ്തീടേണമേഗവതജ്ഞനാക്കു
പരിമിതരരികഥകേട്ടാൽതൃപ്തിയുണ്ടാമോ?
മന്നവൻപറഞ്ഞതുകേട്ടുപ്രാസംമുറുക്കും
വന്നൊരുസംഭാഷണത്തിൽകേൾക്കുന്നമരുമാലയ്ക്കും

തമിന്നീസചംബരം.

“മന്നവൻവിഭക്തനാഭീഷ്ടകൻതനിക്ക്വിഹിതം
നന്ദനന്മാരായച്ചുപേരിൽമുഖൻതമി.
അറമതുണ്ടായിതുമിന്നിയെന്നപുത്രീ
ശുഭവർദ്ധിച്ചിതൻറവേറല്ലെന്നതുകൊണ്ടു
തമിന്നിയുടെ ചാരുസൗന്ദര്യംചൊല്ലിപ്പോൻ
വാമിതമുള്ളവാഗ്ദർശനംവേലയത്രേ.
കേശവന്റെചാരുസൗന്ദര്യവൃത്താന്തങ്ങൾ
അശ്വാപഥർപറഞ്ഞങ്ങിനെകേട്ടിട്ടവർ
മാധവനിന്നിവിഹർത്താവാകേണമെന്നു!
ബോധമുദമുച്ചുവാണീടിനാർതമിന്നിയും.
വിശ്വനായകൻതാനുമങ്ങിനെചിത്തത്തിങ്കൽ
നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നതമിന്നിയിലേക്കേട്ടും
സുന്ദരഗാത്രയാകുംതമിന്നിയുടെതാൽ
തന്നെബന്ധുക്കളുംമാതാപുത്രമല്ലാവരും
കാമകല്പകനായകൃഷ്ണനെകൊടുക്കണം
കാമവല്ലിയാമിവിധംതന്നെയെന്നിരിക്കുമ്പോൾ
തമിന്നിയുംകൃഷ്ണന്തൻറമാഹാത്മ്യമറിയാതെ
കശ്ശലൻകൃഷ്ണനോടുശത്രുവായ്നീകയാൽ
താതമാതാക്കളേയുമേറ ചൂണിടിച്ചവൻ
സ്വപാതസ്മയമുള്ളശൗർഭദമാഭിമാനഗ്രവൻ
തൽബന്ധുശിശുപാലഭൂപനാൽകീടേണം
തൽസ്വസാവനെയെഴുന്നീശ്ചയിച്ചതുകാലം.
തമിന്നിതൻറതോഴിച്ചൊല്ലിയവൃത്താന്തങ്ങൾ
വിസ്മയമാറിനുംകേട്ടുവെളിമയനേരം
എത്രയുമിപ്പനായബ്രാഹ്മണോത്തമൻതന്നെ
ഗുപ്തമായറിയാതെവൃത്തച്ചുത്താന്തങ്ങൾ
കാരോണേപറഞ്ഞയച്ചീടിനാർകൃഷ്ണാന്തികേ
പേരിച്ചീടതുമിന്നിൻകാൽത്താൻവരുത്തുവൻ
വേദിയവരൻനന്നായ്ക്കണ്ഠനുംചൊല്ലിപ്പോയാൻ.
അൻപിനോടതിവേഗംനടന്നവിപ്രേന്ദ്രനും
അൻപോടുകൃഷ്ണഗുഹഗോപുരമെന്ന്ീടിനാൻ.
ഗോപുരപാലൻകൃഷ്ണൻതന്നെയുമറിയിച്ചു
ഗോവിന്ദൻകൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോരികെന്നതുകേട്ടു
വേദിയൻതന്നെച്ചെന്നുകൂട്ടികൃഷ്ണൻറമുമ്പിൽ
അദരവോടുവിട്ടുഗോപുരപാലൻചെന്നാൻ
വിപ്രനെക്കണ്ടനേരംകൃഷ്ണൻമെഴുന്നീറ്റു
സുപ്രഭമാദനചെന്നുകൈപിടിച്ചാദരേണ
സ്വപ്നമാനോജസംനയിക്കുതിരുപ്പിരിച്ചിട്ടു

സ്വപ്നമാനോജനപുംകഴിപ്പിച്ചുത്തർക്കേറേ
സ്വപ്നയുഗംശ്വതന്മേൽകിടത്തിമുകുന്ദനും
അമൃതൻതാനുമേറമോദമോദരേണ
പാലശ്വരണമയ്യുംകൊളിച്ചുവിപ്രനോടു
“വേദവിത്തമ!നവൻറുണ്ടെളവേക്കിച്ചു
സ്വപ്നംനിരതനായിരഹസ്തംയഥാമനം
കൈക്കൊണ്ടതുകൊണ്ടുതുപ്പുവാണീടുനിതോ?
എന്തോന്നവരികിലുംപാൽതീർപ്പഴയാതെ
സ്വന്തരനായിത്തന്നെവാഴേണ്ടിപ്പോത്തമൻ
പുണ്യമേസന്തോഷമാല്ലാപ്പുന്നതെന്നാകിലും.
വന്ന്ീടുമതിനിടെശോകമിരുന്നെന്നാലും.
അത്തമാഭേതക്കൊണ്ടുസ്വന്തരപ്പിത്തന്മാരും-
യാതൊപുരോലൊതന്നെസമസ്തജനത്തെയും
ചിന്തിച്ചിട്ടറിഞ്ഞമഹകാരത്തക്കളെശ്വരേളാ-
രന്തണന്മാരെത്താനുംകമ്പിട്ടീടുനസദാ.
തപസ്സുതുളിരൂപികൾസുഖമായാഴുന്നിടയാ?
സൽപുമാനായവോൻകൃഷ്ണൻറനീതി
കടന്നവന്ന്ീടുവാനൊരുകാരണമെന്നു
വടിവോടിന്നുകേൾപ്പാനാഗ്രഹമുണ്ടുപാരം;
മേൽക്കൊമെങ്കിലോകേൾപ്പിക്കേണ്ടകർമ്മത്തതെങ്കിലും
വർക്കൊമ്പിലെന്നൊവെറുവേണ്ടതുകൊണ്ട്കേവലാൻ”
ഇത്തരംകൃഷ്ണന്തൻറവാക്കുകൾകേട്ടനേരം
ചിത്തമോദത്തോടിതരംപറഞ്ഞുവിപ്രൻതാനും:—
“യോഗയോഗേശപരനായിട്ടേതപഠുപംകാണാൻ
യോഗവേനതുപാത്താലെന്നുടേഗ്രഗമല്ലോ.
എന്തിതില്ലതോരകശമമിന്നിയില
രന്തിമേലുമരുസഹാമാതിറന്നു.
കണ്ഡിനഗ്രവൻതൻറപുത്രീതമിന്നിയായോ-
രണ്ണാമവിവോചനതന്നെടവാകൃത്തിനാൽ
വന്നതുവിവേകത്താണെന്നുമാറിനേണം
ഇന്ദ്രവരാക്ഷ!കൃഷ്ണ!കാരുണ്യവാരാന്നിധേ!
ഭക്തന്മാർപറയുന്നവാക്കുകളേതെങ്കിലും
ഭക്തവത്സലനായന്ന്ീപൊറുത്തിടവേണം.
തപൽഭക്തജനങ്ങളിൽമെലിയായ്ക്കേവീടുവാൻ
ഉത്ഭവിച്ചിരിക്കുവാൻസുന്ദരിമേലിത്തേ
തഗ്മിന്നിചിത്തേറ്റുപോവെത്തുസമറിയാത്തു
കാമദനായനിന്നോടായ്ക്കണ്ഠചൊല്ലിപ്പോൻ
സന്ദേശവാക്യമാരോണെന്നോടുപറഞ്ഞിതു
ഇന്നുഞാൻഭവാനോടുചൊല്ലുവന്നവയെല്ലാം.
നന്നായിട്ടെചിത്തനുകേട്ടുകൊള്ളുകവോൻ.”
എന്നുരചെയ്തപറഞ്ഞീടിനാൻവിപ്രന്താനും
“ലോകൈകസുന്ദരനായ്ക്കേയുന്നഭവാനതൻറ
ലോകമോഹനമായമുഖ്യമാംഗണഗണം
തജ്ജനമാരൊളംതോൽപുകഴുന്നതുകേട്ടു
ലജ്ജകൈവിട്ടുമമമാനസംശങ്കയാതെ
വന്നനിൻമുഖപത്മവാഴ്ന്നുസദാകാലം.
എന്നതുപാത്താലതിന്നുണ്ടാരുകാരണവും-

പട്ടയംധനംതുപംസൗന്ദര്യം പ്രഭുങ്ങളാം
 പട്ടാസംയുതവാക്യപീയൂഷവീര്യശൗര്യം
 ക്ഷപരൂഢിയുംയെയുംസാംസംസൗജന്യവും
 പവരീതിയുംഭവാനെത്തവരില്ലലകിൽ.
 ആകയാൽയെച്ചനമായിട്ടനുകാലത്തിങ്കൽ
 നാമനാരികൾവിപ്രകവസ്ത്രീയെന്നാകിപ്പും
 നിന്നെത്താൻവരിക്കാതെയുള്ളൊരുനാരിജനം
 ഇന്നമനിടത്തിങ്കലാരുമില്ലോത്തിട്ടകിൽ
 പുനതുളുലംതാനംവെച്ചുവോൻതന്നെ
 വനിനിയവകീടാതെകാണ്ടുചാകേണമെന്നെ.
 ചാടിപനാമുരീകൂപാലനച്ചിട്ടുവാൻ
 പദങ്ങൾതമിടയെന്നിചെയ്തിച്ചിരിക്കുന്നു.
 വിാനാമുതാധിപൻതന്നെക്കടാഗംവന്നു
 പാറതെളുംബുകുതാൻകൊണ്ടുചാകുന്നപോലെ.
 തപശ്ചാഗമാകുമെന്നെന്നവൻശിരൂപാലൻ
 തത്താമമെന്നവച്ചുകൊണ്ടുചാകരുതല്ലോ.
 ദാനാദിജപതപോഹോമകർമ്മങ്ങൾവെച്ചു
 ഞാനിഹനിത്യംവിസ്തൃപ്രിയംചെയ്തയാലെ
 മായവപുസാദൃശ്യമെന്നവന്നിട്ടകിൽ
 മായവൻകൃഷ്ണരൂപതീയായുരോണമേ
 മാനസകൂപയോടുമതുരംഗിനിയായ
 സേനയാടൊരുമിച്ചുവന്നുമെട്ടാദിഗുപ-
 വീരരൈവനുഭവാൻപാക്ഷസോദപാഹമായി
 പാറതെക്കൊണ്ടുചാകുവന്നമാമസംശയം.
 എന്നെടബന്ധുക്കൾതന്മയ്യത്തിലന്തപുരേ
 എന്നെയുംഗ്രയമായിമറച്ചുപോകുമുലം
 തൽബന്ധുജനങ്ങളെവധിപ്പെട്ടുനിയേനിന്നെ
 മൽബന്ധുവാക്കിക്കൊണ്ടുചാരേണ്ടതെന്നുണ്ടെങ്കിൽ
 ശങ്കിക്കുവണ്ടുവഴിചൊല്ലുവനതുകേൾക്ക
 തന്നെക്ഷവദൈവാകന്യകുമ്പേതന്നെ
 വന്ദനാചെയ്തിട്ടനിത്യനിരപോഷംതാനും
 അങ്ങനരംതേവീവരാൻകൊണ്ടുപോയ്യാങ്ങിട്ടുവാൻ
 സന്ദരമിപ്പനല്ലസമയമുണ്ടായതും;
 തപ്പാദാംബുജരജസ്സുതാമംഗത്തിൽചേർപ്പാൻ
 സുപ്തഭുഷണവിധിശക്താദിജനംപോവും
 എത്രയുംമോഹിച്ചല്ലോനിത്യംസേവിക്കുന്നു
 ആത്രമാഹാശൂര്യമുള്ളനിന്നെകൂപനമു-
 ക്കെത്തുകയില്ലെന്നാകിൽപിന്നെയുമൊന്നുമെപ്പൻ
 നിഹാതപചായുവച്ഛമിത്യാദിസാഹി-
 ച്ചാഹരാദികളെയുംതൃജിച്ചുമോർവന്നേ
 വാനുത്താൻതപംചെയ്തിട്ടേറിയജനംകൊണ്ടു
 വേണമെന്നാവുംപരഗ്രഹമാഭവല്ലദേ
 ചേന്നുകൊള്ളുന്നതുണ്ടുതാനുമിനിവയെല്ലാം
 ചെന്നുകൂട്ടുന്നെക്കേൾപ്പി"ക്കെന്നെന്നവൈദിയും.
 ചൊല്ലിയിങ്ങയച്ചിതു"മായവ!ജഗല്പതേ!
 മല്ലലോചന!സവ്വദിതമധുരീപോ!
 ഇങ്ങനെയെല്ലാമുള്ളൊരവസ്ഥയോത്തുവോൻ

ഇങ്ങിനിവേണ്ടുന്നതുവേഗനചൊല്ലുമല്ലോ." സുന്ദരിമാരിൽവെച്ചിട്ടുഗ്രയായരിപ്പൊരു സുന്ദരിതമിന്നിതൻസന്ദേശവാക്യംകേട്ടു മന്ദഹാസവുംചെയ്തമാധവൻവിപ്രചരൻ തന്നെക്കയ്യുംചിട്ടിച്ചാമോട്ടമോട്ടുചൊന്നാൻ:— സുന്ദരിയായിട്ടനതമിന്നിക്കൊന്നിലേററം നന്ദിച്ചോരനരാമമുണ്ടെന്നങ്ങിരിക്കിലോ എന്നുണ്ടെന്നമിതുസാഹചര്യംവന്നതന്നും മുന്നമേത്താനുമിതുമോഹിച്ചുവസിക്കുന്നു. പുഷ്പരണേത്രയായതമിന്നിതന്നിലെന്നേ ഭോഷുല്പമറെറാന്നിവില്ലിങ്ങിനിഷ്പ്രോധമിന്ത ബോധമില്ലാത്തതമിന്നിക്കെന്നോട്ടുമുന്നേവൈര- ബോധമുള്ളതുമില്ലാത്തതാമിന്നിതന്നെയെനി- ഷായ്യാണ്ടുനടക്കുന്നതുസമൃതമല്ലെന്നതും കൈയ്യുമുന്നേതന്നെത്താനാണിതിരിക്കുന്നു. കായംതാനെന്നഭാവമെത്രയുമഭിമാനാൽ ശ്ലേച്ഛമെന്നിയേരജോമുണഭാവവുംകാട്ടി നാടക്കുശാജാധമന്മാരെയുംവെന്നുത്താനും വട്ടുതപാമോട്ടമിതമെന്നുക്കൊന്നയോക്കം വൈദികനെന്നതിട്ടുകൊണ്ടുത്താൻപോന്നിട്ടുവൻ വേദിയനാ!ഇതിനതുംസംശയംവേണ്ട." ഏവംചൊല്ലിട്ടുകൃഷ്ണൻവിപ്രനമൊരുമിച്ചു വൈവാഹികാവസരംപാർത്തതേതതിലേറി വേഗനതതംതെളിച്ചിട്ടിനാൻസാഹമിയും വേഗത്തിലേകരാതുംകൊണ്ടിട്ടാനന്തരാജാൽ വേഗത്തിൽദശാപടികൊണ്ടുകണ്ഡിനംപുക്കാർ. ഭീഷ്മകൻപുത്രസ്തേഹമനനായുകുളായ തമിന്നിതന്നശ്ശിരൂപാലനാൽകീട്ടുവാൻ മോദമോദോരോതരംകോറ്റുകൾകൂട്ടിടിന്നാൻ. ആദിയിൽരാജ്യമല്ലാമേററവുംശോഭിപ്പിച്ചു കൊടികൾതോരണങ്ങളൊക്കെയുംശോഭിപ്പിച്ചു വടിവോടോരോവിതാനങ്ങളുംവിതാനിച്ചു ദിവ്യധൂപങ്ങൾദീപാവലികൾജ്വലിപ്പിച്ചു ദിവ്യപുഷ്പങ്ങൾനല്ലോരിളനീർക്കലകളും കദളിപ്പഴക്കളെന്നിവകുറകളാൽ മുദിതമാകുംവണ്ണംശോഭിപ്പിച്ചിതുപിന്നെ. സൽക്കർമ്മത്തന്നവേണ്ടതൊക്കെയുമൊരുക്കിട്ടു സൽക്കർമ്മവരായവിപ്രരെവരുത്തിനാൻ. കാൽകുഴിച്ചുപൂജിച്ചായവെക്കല്ലാവക്കും ശ്രീകരതപടുവസുങ്ങൾദാനംചെയ്തു പിന്നെയുംവേണ്ടുന്നതുകൊടുത്തുതുപവരൻ ഉന്നതാനന്ദമവരാശിവാദവുംചെയ്താൻ. പിന്നെയുംവിപ്രന്മാരെക്കൊണ്ടോരോദേവപൂജ മനവൻചെയ്തിപ്പിച്ചുവോഷിച്ചുപലതരം. സുന്ദരിമാരാമന്തപുരനാരികൾകൂടി- കന്യകതന്നെക്കളിപ്പിച്ചുപകരിപ്പിച്ചു നന്നായിട്ടിന്നപ്പുടയുടുപ്പിച്ചുവർപിന്നെ

നന്ദാസ്തുല്യാണമാമിമുക്തിയങ്ങകുഞ്ഞന്നാർ.
 പുണ്യാലോകിക്മുതലായവകന്യകയ്യ
 മന്നവൻചെയ്തിട്ടിട്ടു മറ്റുവെണ്ടതുണ്ടോ.
 ചേദിപനായിട്ടുന്നമന്നവൻമമോപാഷൻ
 മോദേനപുത്രനായശിശുപാലനെന്നായ്
 തേജസ്സവരൂപവണ്ണമൊക്കവേസല്ലമ് അർ
 പൂജയുമൊറ്റമോരോന്നൊക്കെയുംചെയ്തിട്ടിട്ടു.
 തന്നുടെരാജ്യപാസിജനപുമാനോപമയ്
 ന്നിച്ചചെന്നചതുരംഗവാഹിനിയാടും
 വാദ്യവോഷങ്ങളോരോതരത്തിൽവെട്ടിപ്പിച്ചു
 ചെട്ടിനുംവന്നും പുകകണ്ഡനനന്ദരത്തിൽ,
 അന്നേരംഭീഷ്മകനുംതമിയുംകോലാഹലാൽ
 ചെന്നെതിരേറ്റുകൊണ്ടുനല്ലൊരുഗുഹത്തിങ്ക-
 ലെത്രയുംശോഭയോടവസിപ്പിച്ചിതുപിന്നെ
 മിത്രാത്മസല്ലഭാപുഷ്പംചെയ്തിതുവഴിപോലെ.
 അംഗനംകലിംഗനംമാളവൻകകയനം
 വംഗനംമാഗധനംകോസലൻസാലപന്താനം
 കാശിഭൂപനമവതീതവൻനിഷധനം
 വാശിയേറീടുന്നൊരുകൊങ്കണൻ ഹരയനും
 വകനംസിന്ധരാജൻസൗഖ്യൻമാത്സ്യന്മാരും
 ശങ്കരഭക്തൻചോളൻപാണ്ഡ്യനുംകേരളനും
 സൗരാജ്യവർമ്മാദിമിടുന്നിനവചനം
 കാരോരോപുകാരണസേനയൊടൊരുമിച്ചു
 വാദ്യങ്ങൾതാപങ്ങളുമായവകാകുംവണ്ണം
 അദ്വസ്ഥാനപുനടിച്ചുത്തിന്നാർകണ്ഡിനത്തിൽ.
 വന്നവനാടൻനിറഞ്ഞീടിനവവന്മാരെ
 നന്ദിച്ചുസല്ലഭിച്ചുഭീഷ്മകൻവഴിപോലെ
 വീര്യവിത്താഴിജാത്യാപ്തനത്രവേണതന്നെ
 കാരോരോമഞ്ചങ്ങളിലിരുത്തിഭീഷ്മകനും
 കോപിയാസാപൻജരാസസ്സനംവിസ്മയൻ
 പാപികർഷാതവശ്രുൻപൊന്നുപുകനിത്യാദികൾ
 ചേദീശൻശിശുപാലൻതന്നുടെപക്ഷക്കാരും
 മോദമോടൊരുമിച്ചുനിന്നിതുവഴിപോലെ.
 മാധവൻവതന്നാകീഴ്ചിങ്ങങ്ങമെന്ന
 ബാധിപ്പാനൊരുവെട്ടുറ്റു നിന്നിടിനാർ.
 കന്യകതന്നെക്കൊണ്ടുപോരവൻമുകുന്ദനും
 വന്നതുവിരോധിപ്പാൻമാഗധനാദികളും
 സന്നദ്ധരായതൊക്കെഗുഹിച്ചുബലഭ്രേൻ
 തന്നുടെസദാദാവാസഗൃഹമുഴക്കയാൽ
 തന്നുടെസേനയോടുകൂടിനന്നുപുക്കരാമൻ
 നന്ദസ്തവവാംളുണ്ണൻപരാംപാത്തുപാത്തു
 തന്നെയ്തിരുത്തുണ്ണൻതന്നെപ്പുറിച്ചുവെടർഭയും
 അന്തണപ്രവരണയെങ്കിലുംകണ്ടിലല്ലോ
 എത്രവാഹിനിയെന്നുവേദിച്ചമിത്തമതാർ.
 എന്നുടെപാണിപിടിപ്പിട്ടുവൻമുൾത്തൂപ്പും
 വന്നടുത്തിതുനന്ദനന്ദനകണ്ടിലല്ലോ;
 ഭാഗ്യവീനമാർനാൽകേണത്തിൽമുമ്പിനി

യോഗ്യമായ്യാണുപാത്താലെന്നതോന്നിടുന്നിതു.
 അന്തണന്താനെങ്കിലുംവന്നിലവരാത്തതി-
 നെതുകാരണമെന്നതറിഞ്ഞിലല്ലോത്താനും.
 എങ്കിലേദോഷകൊണ്ടോത്താൻചൊന്നസങ്കടങ്ങൾ
 പങ്കുജേക്ഷണനോടുബ്രാഹ്മണൻചൊല്ലായ്തോ?
 പങ്കുജേക്ഷണൻവരാഞ്ഞീടുകനിമിത്തമായ്
 സങ്കടംപെരുക്കുന്നന്മാനസേസദൈവമേ!
 ദൈവമായിരില്ലൊരുദൈവനാംപരമേശൻ
 ദേവിയുംവിമുഖരാജ്ഞിതോയിനിക്കിപ്പോൾ
 ഇതുവണ്ണനിരൂപിച്ചുകണ്ണൻവർത്തുവാത്തു
 മേയുന്നതശിഷിക്കുവർമാംഗംവിറച്ചിതു.
 അന്നേരംതന്റെറകാമംസാധിക്കുമെന്നുറച്ചാർ
 അന്നേരംകൃഷ്ണൻവന്നിതെന്നുവിപ്രനുംചൊൽവാൻ
 വന്നതുകണ്ടുചിപ്രമുഖശോഭയെക്കണ്ടു
 തനപംഗിമണികാര്യംസാധിച്ചിതെന്നോത്തുള്ളിൽ
 ബോധിപ്പാൻചോദിച്ചുപ്പോൾവിപ്രനുംപറഞ്ഞിതു
 “സാധിച്ചുപോന്നകൃഷ്ണൻവന്നിതാപാത്തിടുന്നു.
 രാമനുംസൈന്യങ്ങളുവന്നിതാപാത്തിടുന്നു.
 കാമിനീമണിമൗലേ!ചേദിച്ചീടുകവേണ്ട.
 നിന്നെയുംകൈക്കൊണ്ടുപോയിട്ടുവെന്നെകൃഷ്ണ-
 നെന്നോടുസത്യംചെയ്തൊല്ലിയതന്ത്രേവരാ.
 ഞാൻപോയകാര്യമെല്ലാംസാധിച്ചായ്തമെടോ!
 തേൻചോരംവാണിനീയുംകൃഷ്ണനുമൊരുമിച്ചു
 ദപാരകാപുരത്തിങ്കൽവാഴ്ന്നാർകാണാനായി
 വാരിജേക്ഷണംവരുന്നണ്ടുഞാൻമേൽക്കൊലാ.”
 ഇത്തരംചൊല്ലിപ്പിന്നെകൃഷ്ണൻചൊന്നവയെല്ലാം
 ചിത്തമോദത്തൊടൊക്കെപ്പറഞ്ഞുവിട്ടുത്താനും
 ഉത്താന്തമെല്ലാംകേട്ടുസന്തോഷചിത്തത്തോടും
 വർത്തവസ്ത്രാഭിമേന്മപറന്നുവേണ്ടുവേളം
 കൊടുത്തുഭൂസുന്ദരപാരായിനിവയെന്നു
 മടുത്തുകിനമൊഴിതമിനിതനിക്കുള്ളിൽ
 കൊടുത്തതൊന്നുംപോരായെന്നോത്തുനാഷ്ടാഗ്രമായ്
 തുടന്നുനമസ്സരിച്ചിടിനാർവിപ്രനെന്നെ.
 നല്ലതുമേന്മരുനന്നുളളമെന്നാൾപാലം
 ചൊല്ലിനൃത്തന്താനുംനടന്നുമാകാമം.
 ലോകേശപാദാംബുജംവെട്ടിച്ചുവെടർഭിയും
 ശോകവൃത്യജിച്ചുപിൻകാര്യമാത്തിരുന്നിതു.
 രാമകൃഷ്ണന്മാർവന്നുത്താന്തരംകേട്ടനേരം
 സാമോലംപുറപ്പെട്ടുഭീഷ്മകനെതിരേറ്റു
 പൂജിച്ചുണ്ടെങ്കിൽമേത്രയുംമോദത്തോടേ
 രാജീവമയമായചിത്രമാദപവനേ
 ചിത്രമായ്കണ്ടുവരംതീർപ്പിച്ചുവസിപ്പിച്ചി-
 തെത്രയുംനമകത്താകുമുചുമായി.
 ഉത്തമപുരുഷനാകൃഷ്ണൻവന്നതുകേട്ടി-
 ടെത്രയുംസന്തോഷത്താൽപുരവാസിമെല്ലാം
 എത്രയുംവേഗംവന്നുകണ്ടിതുകുന്ദനേ
 വിസ്മയമുഖാംബുജംകണ്ടുമേഘിച്ചുനിന്നാർ.

“വല്ലഭമേമമിവൻവെളിതന്നിരിക്കുന്നു
വല്ലഭനെന്നാകിലേചേച്ചയുമുള്ളതും.
ഈവണ്ണമുള്ളിവൻറകാന്തയാവതിനിവർ
കേവലതന്നവേണമെന്നാമുണ്ടായ്യാ.
ദുർഗ്ഗൽശിശുപാലൻതന്നിരിക്കുമിന്നിയെ
നിർത്തുകൊടുക്കിലോചേച്ചയില്ലെന്നു ധം.
മുന്നംനാനായണപ്രിയൻചെയ്തുകൾ
ഒന്നൊന്നേജഗന്മയൻതൻപ്രസാദങ്ങളെല്ലാം
ഇന്നിവർകാന്തൻകൃഷ്ണനാവതിന്നായിക്കൊണ്ടു
ഇന്നുമാധവൻതന്നെത്തങ്ങളെരക്ഷിക്കണം”.

ഇത്തരമോരോതരംപ്രാർത്ഥിച്ചുപറയും
ചിത്തവിസ്തൃതവാദ്യമൊഴിവെപ്പലതരം
കൂടവേകലനിടുകിടമളിച്ചുജനം
പാടവംവാക്കിനില്ലചൊല്ലുവാനവയൊന്നും.
അന്നേരമന്തപുരസ്തീകളുംദാസിമാരും
ഒന്നിച്ചുപുറപ്പെട്ടുതഗ്മിനിയോടുംകൂടി
ഗൗരയെവദിച്ചാനായത്രയുംമേളത്തോടും
സാരസനേത്രയായതഗ്മിനിതൻറനാലു
ഭാഗത്തുനിറഞ്ഞൊരുപെരുന്നാരികളാലും
വേഗമെന്നിയേനടന്നുപോകുന്നനേരം
കൃഷ്ണപാദാബ്ജമുള്ളിലേററച്ചുറപ്പിച്ചു
കൃഷ്ണകൃഷ്ണതിനാമംജപിച്ചുവൈദികയും
സംഗീതവദിസ്തുതിപാഠകാദികളോടും
മംഗലമുദവാദ്യമേളവോദ്ധങ്ങളോടും
ഏറിയപെരുന്നാരിജനങ്ങൾശോഭിച്ചിട്ടു-
ങ്ങേറിയഭൂഷണങ്ങളണിഞ്ഞുമന്ദമന്ദം
ചെന്നിരുന്നൊരുവതിതന്നെടഗ്ഗഹോപാന്തേ
ചെന്നുദേഹപുണ്ഡ്രലിഖതത്തിയകംപുക്കാർ.
സുന്ദരിതന്നെക്കൊണ്ടുപോന്നിടവെന്നമെന്നു
നന്നായിനിരൂപിച്ചുകൃഷ്ണനുമുന്നേതന്നെ
കാരോരോവിചിത്രങ്ങൾനടന്നുകണ്ടുകണ്ടു
ഗൗരിതൻഗൃഹാന്തത്തിൽചെന്നു പാർത്തിടിനാൻ
അന്നേരംഭൂസുന്ദരീജനങ്ങളുംസംക്രമയ്
വന്നിത്തലങ്കാരത്തോടുപാവ്തിഭേഷത്രേ
വൃദ്ധമായീടുന്നഭൂസുന്ദരീകർവന്നു
ബലമോദനക്രമാൽതഗ്മിനിതന്നെക്കൊണ്ടു
മയ്യുമുച്ചിപ്പിച്ചുസാദരംവദിച്ചിപ്പിച്ചു
മന്ത്രാത്മസ്വരൂപിണിയാകിയഗൗരിതന്നെ.

“രാജവർഗ്ഗങ്ങൾക്കെല്ലാംദൈവമാനന്ദനേയും
പൂജിതനായായേപുന്നിന്നെപ്പേരും
വദിച്ചുവണങ്ങുന്നേൻദേവനാഥയായേയും
നിന്നെപ്പാദാബ്ജംവണങ്ങീടുന്നനന്ദം
നന്ദനന്ദനൻമമകാന്തനാക്കുന്നിടവാൻ
ഇന്നനിൻകൃപവേണമെന്നൊരുപ്രാർത്ഥനാലേ
വദിച്ചുവഴിപോലെതഗ്മിനിതാരംപിന്നെ
നന്നായിനമസ്തരിച്ചിടിനാമിത്ഥമോർത്തു.
അപ്പങ്ങൾമലപേരപായസാദ്യഭക്ഷിക്കൊണ്ടും

പുഷ്പമാലാദിപൂവദ പണ്ടുവെക്കൊണ്ടും
വിചുപണിമാർക്കായിതന്നെയുംപൂജിച്ചുതി-
സുപ്രസാദാത്മാവാടുതീർത്ഥപൂജസാദപും
വൈദർഭിതന്നിക്കൊണ്ടുകൊടുത്തിതവർക്കായി
വൈദർഭിവിത്തരതാവസ്രാഭ വേണ്ടുവോളം
ചിത്തമോദത്തോടേറിക്കൊടുത്തിതവർക്കും
ചിത്തപൂർത്തിയേത്തരമാശീർവാദപൂർവ്വം
ചെന്നാമൊരു ന്തൻറകാന്തയാവതിനെയെ-
ന്നത്തന്നാരികളുമേററ പൂമാജ്ഞാപിച്ചു
വദിച്ചിട്ടുവദാടങ്ങാത്തയംവാങ്ങിക്കൊണ്ടു
പിന്നെത്തൻമുനിപ്രതപ്രാപ്തപൂർവ്വംചെയ്തുകൊണ്ടു
ഗൗരവന്ദനംചെയ്തുപുറത്തുപുറപ്പെട്ടു
പരമാനന്ദത്തോടേറിക്കൊണ്ടുവന്ദനം
ഉത്തമരത്നങ്ങളാമോതിരങ്ങളാൽശോഭി-
ച്ചെത്രയുംവിളങ്ങുന്നപാണിപത്മത്തെക്കൊണ്ടു
ഇപ്പോഴായിരിപ്പൊരുതോഴിതൻപാണിവിടി-
ച്ചപ്പോഴപ്പോഴികളോടുകൂടിതാൻവരംപോലെ
കണ്ടുനവരേററവിഭ്രമചിത്തമാരായ്
കൊണ്ടുംചന്ദ്രതുല്യവദനസുശോഭയും
ചന്ദ്രികപരന്നതുപോലെയമ്മുപാംബുജേ
മന്ദമായ്വിളങ്ങുന്നമുഖാസാദയോടും
കാമന്ദോധനസ്സിന്നവെനീടുംചിപ്പികളും
കുമ്പുകന്മാർചിത്തമിളകുംകൊടുക്കും
കുന്ദസുനങ്ങൾതന്നെജ്ജയിച്ചുദത്തശോഭ
മിന്നുന്നകണ്ഡലത്താൽശോഭിതഗണ്ഡങ്ങളും
ചെന്നൊന്നിപ്പോഴുംശോഭിച്ചിടിനപവിഴവും
ചന്ദമില്ലെന്നനാണിച്ചിടിനോർത്തങ്ങൾ
വൃഞ്ജനസ്ഥലങ്ങളിൽശോഭിച്ചഭൂഷണങ്ങൾ
മന്ദമന്ദമായകൃതമദ്ധ്യപുണ്ഡ്രപ്രാബ്ധം
തന്മീതേയണിഞ്ഞൊരുകാഞ്ചിത്രപുറങ്ങളാൽ
സന്ദയപ്രപാദകേശാന്തമനോഹരം
ഏവംവൈദർഭിതൻറസൗന്ദര്യശോഭകണ്ടു
ഭൂവരന്മാരുമേററമോഹിച്ചുപറഞ്ഞിതു.
അശ്ചതുർമേററമിദമാശ്ചതുർഹാ!ഹാ!ജയ!
അശ്ചതുർഹരിഹരി!അശ്ചതുർ!ചൊല്ലാവതോ?
ഇങ്ങിനെപലജനംപറയുംനേരത്തിങ്കൽ
മംഗലസ്വരൂപിണിയാകിയതഗ്മിനിയും
വാമമാംകരാംഗലംകൊണ്ടുതൻപുരിംകുഴൽ
കാമിനിചെററനീക്കിക്കൊടുക്കുകൃഷ്ണംകാണാൻ.
മന്ദമായ്കാക്കിച്ചുവഞ്ചയാവൈദർഭിയും
വന്നൊരുഗുഹനായൊക്കവേപരക്കവേ.
എന്നതുന്നേരമവർകൃഷ്ണനെക്കണ്ടപ്പോഴേ
മന്ദാക്ഷമോടുപചന്ദ്രപുണ്ഡ്രാശ്ചിടിനാൻ.
നല്ലാരിൽമണിമെലിരുമിണിതൻറനല്ല-
ചിപ്പികൾകൊണ്ടുതല്ലുകൊണ്ടുഭൂപതിവീർ
തേരിലുമാനമേലുംകുതിരമേലുംനിന്നു
പാരാതെഭൂമിതന്നിൽപതിച്ചുവിസ്മയിച്ചാർ.

പോകനായകൻതന്റെയായാഭവെയ്ക്കേണ്ടാൽ
 പോകവാസിമർദ്ദിക്കുന്നതന്തൊരുചിത്രം
 കോമളഗാത്രപ്രാകംകന്യകതന്നെക്കണ്ടു
 ശ്രീമിപന്മാരുംകന്യകനെയുംനോക്കിനിന്നാർ.
 വിരന്മാരായവർതക്കൾകാണെത്തന്നെ
 തേരുമായ്ചെന്നെടുത്തുവേഗേനവെദർഭിതൻ-
 പാണിപത്മത്തെപ്പിടിചുരുക്കുവോടുശീഘ്രം
 ക്ഷോണത്തിൽനിന്നുലോകത്തിലങ്ങെടുത്തേറി,
 മൂന്നമങ്ങമർക്കുസഭയിൽനിന്നുസുധാ
 പന്നഗാരാഗിനികാണ്ടുപോന്നൊരുകണക്കിനെ
 സുന്ദരതന്നെക്കൊണ്ടുമാധവൻപുറപ്പെട്ടോ-
 ടൊന്നിച്ചുമന്ദമന്ദംസൗത്രയംതുടങ്ങിനാൻ.
 അന്തഃപുരസ്ത്രീയനുംഭീഷ്മകൻബ്രാഹ്മണനും
 അന്തഃപുരവാസികളായുള്ളജനങ്ങളും
 നന്നാനന്നന്നമേന്മേൽപുകഴിഞ്ഞുടങ്ങിനാർ
 പന്നവീണിതപുഷ്പവർഷചരമേവമേവേ.
 ജംബുദന്മാർതന്മാദ്യയിരിക്കുംസിന്ധവദാമം
 ജംബുകൾകണ്ടിരിക്കെക്കൊണ്ടുപോകുന്നപോലെ
 കൊണ്ടുപോവതുകണ്ടുമറുത്തുവന്നുവന്നു

ശ്രീകൃഷ്ണൻതന്റെയെക്കേൾക്കുവാനിഹകാണ്ടുപോകുന്നതു

കൊണ്ടുവെണ്ണുന്നാസംഹത്തോടൊപ്പംവെട്ടിച്ചിട്ടു-
 വിരന്മാരുംജരാസന്തനാദിയരുംവന്നുവന്നു
 പാരമാനസഭ്രമംകൈക്കൊണ്ടുചൊല്ലിടിനാർ: —
 “കഷ്ട!മാറന്ത!കഷ്ട!മിന്നതിലവനോത്താൽ
 ദുഷ്ടഗോപാലൻനാമിന്നൊക്കവേയിരിക്കവേ
 കന്യകതന്നെക്കൊണ്ടുഗമിച്ചുതോൽക്കണ്ടാൽ
 വന്നിത്രയശോഹാനിനമുക്കിന്നെല്ലാവർക്കും
 ഇന്നുവില്ലാളിവിരന്മാരായനാമൊന്നിച്ചു
 ചെന്നെടുത്തുനൊക്കുന്നപെണ്ണിനെവീണ്ടെടണം.”
 ഇത്തരംപറഞ്ഞവരൊക്കെയുമൊരുമിച്ചു
 യുദ്ധസന്നദ്ധന്മാരായ്സതപരംപുറപ്പെട്ടാർ

ചെന്നുവാദവന്മാരെത്തട്ടത്തുവന്നുവന്നു
 അന്യനകോപത്തോടുമുഖംതുടങ്ങിനാർ.
 അന്യരുംമുഖന്മാരുംവന്നുവന്നുവന്നു
 പിന്നെസൗത്വകിമുതൽയാദവവിരന്മാരും
 ഒന്നിച്ചുശവപഷ്ടംതുടങ്ങിനവസൈന്യം
 കൊന്നുകൊന്നൊടുക്കിനാർകോപേനശാമിപ്പാൻ
 സൈന്യനാശത്തെക്കണ്ടുമാനവന്മാരമേനം
 വന്ദിച്ചുനന്നനന്നനന്നതിന്ദാരതിദാവാറം.
 യാദവവിരന്മാർക്കുവന്നുവന്നുവന്നു
 മോദപുഷ്പങ്ങളുള്ളിൽകവിനാവതെക്കണ്ടു
 വെദർഭിലയജയോടുംമധവമുഖംബുജം
 വേദനപൂണ്ടുനോക്കുമാഴ്കിനാളുകണ്ടു
 “വേദിക്കാവണ്ടുവേദ!വേദിയായ്തേരുമെടോ!
 വേദനതീർപ്പുവെണ്ടവർഷത്താൽമലണഞ്ഞാറും.”
 ഇത്തരമർക്കുചെയ്തുകൊണ്ടുവിരന്മാർ
 ചിത്തചാഞ്ചലംവെച്ചുവന്നുവന്നുവന്നു
 അന്യരുംവന്നുവന്നുവന്നുവന്നു
 നിന്നുകൂടാത്തതോടിയൊളിച്ചാരോരോടിശി.
 ഭായ്യയെമോഹിച്ചുതട്ടുചിത്തചിത്തത്തോടും
 വീച്ചുവന്നുവന്നുവന്നുവന്നുവന്നു
 തന്നോടുചൊല്ലിടിനാർക്ഷോണിപൻജരാസന്ധൻ
 “ഇന്നിതുനിരൂപിച്ചുവേദിക്കവേണ്ടാവോൻ
 ദൈവത്തിൻഗതികൊണ്ടുവരുന്നതിവയിതി-
 നോവംവേദിച്ചിടരുതിങ്ങിനെയുള്ളുപാത്താൽ
 നാമ്പാക്കോത്താൽസുചാടുവെട്ടെടുത്തുട-
 നിരിക്കുമിത്രയത്രമകുണ്ടാപോവിയെടോ!
 കാലഗതികൾമേലേമറിഞ്ഞുമറിഞ്ഞുള്ള
 കാലത്തിൻഗതിതടുത്തീടുവാനാമല്ലാക്കും.
 ഇക്കാലംനമുക്കല്ലാമുഷ്ടമാകുമല്ലാമു
 ക്കെയുംനാശമിതല്ലാലംനമുക്കിഹ
 വന്നുകൂടീടുംനേരംസവപുണ്യമോക്ഷം
 നന്ദനന്ദനനെയുംജയിക്കാതാനേതന്നെ.
 ഏറുത്താൻപതിനേഴുസമയംരണമിവൻ
 തോറീലപിന്നെയൊരുവധത്തിൽജയിച്ചുഞാൻ
 തോറതുംജയിച്ചുതോറതുംജയിച്ചുഞാൻ
 ഏറുതില്ലെടോ!മാനവമാനാദിഭാവം
 ഏവംനീവിചരിച്ചുപോയാപുരോകമായ
 ഭാവകന്തിതംവിട്ടുസൗഖ്യമാപ്താഴ്കുതേ.”
 ഇത്തരംജരാസന്ധചക്രത്തെക്കേട്ടുവേദം
 ക്കെയുംനീക്കിവിട്ടുംകൈക്കൊണ്ടുശിശുപാലൻ
 ചെന്നുവന്നുവന്നുവന്നുവന്നുവന്നു
 ഒന്നൊഴിയാതെതോറനേരത്തരുമിതാനും
 കോപേനപറഞ്ഞിതു“മാധവൻതന്നെക്കൊന്നു
 പ്രേതമാരേ!മമഗിനിതന്നെയിങ്ങു
 കൊണ്ടുപോന്നീടുവൻതാനല്ലായിലെൻവില്ലാണ
 രണ്ടില്ലകണ്ഡിനത്തിൽവാഴ്കയില്ലിനിഞാനും”
 ഇങ്ങിനെപ്രതിജ്ഞയുംചെയ്തവൻപടയോടും

മംഗവായുരൂപമേവൈതരംഗംകേണം
 നന്ദനന്ദനന്തന്നാടിങ്ങിനെചൊല്ലിതരി
 “നന്നനന്നഭോ!നിൻറഭ്യർത്ഥമെത്രയുതം!
 ചെട്ടിപ്പവനമേക്കൾറൊപ്പുമാമേന്മാദഭി
 മോദേനകുടുകൊണ്ടുപോയിനിന്നാലയത്തിൽ
 ചെന്നുചെന്നത്താടേസേയ്യമാസ്താഴമെന്ന
 നിന്നടെയുള്ളിവേണ്ടാൽമോസമല്ലി താക്ക.
 ജീവിച്ചുവല്ലാനാശനിന്നുള്ളിപ്പൊക്കിലോ
 ചൊല്ലൊന്നമേസാദിതന്നെയിങ്ങയച്ചാലും.
 അല്ലായ്യിൽയമലോകംനീച്ചുവഴാമിപ്പോൾ
 മല്ലകംസാദികൾപോലല്ലത്താനെന്നാക്കേടോ?”
 ഏപംപാത്തുതരിവേനാമുനാരം
 മകവചർകൃഷ്ണൻതൻറമാത്താതാടുത്തിതു.
 മാധവൻമദസ്തിതംചെയ്യൻശരങ്ങാൽ
 ബോധൻനിന്നാരുമിതന്നടെവിടുറിച്ചാൻ.
 പിന്നെയുമൊതവില്ലെടുത്തതരി,യതും
 അന്നമെയ്യുറിച്ചിടിനാൻമുഖദനം
 പിന്നെയുമൊതമെടുത്തൊരായുധങ്ങൾ
 മദമെന്നിയെയെയ്യുറിച്ചാൻകൃഷ്ണൻതാനും
 ആയുധമോരോന്നുംകഴിഞ്ഞൊരോന്നും
 പേരായകോപത്തോടേതരിയുമതുനേരം (൯)
 പെയ് മചർത്തംകൈക്കൊണ്ടൊന്നപൊങ്ങടിനാ
 നിട്ടുചിട്ടുപ്പള്ളിയുകുളത്താൻകൃഷ്ണൻതാനും;
 വാമുചിങ്ങട്ടത്താമാധവൻതരിനേരേ
 ചിങ്ങന്നൊക്കുന്നരംതരിയക്കൊല്ലമെന്ന
 ചേതസിനത്രുപിച്ചുവെടർപ്പൊഴിയാ
 ചേതസിനാതന്ത്രത്താൽകൊല്ലത്താൻതൻറ
 പാദപജ്ജേവിനകണ്ണനീരാടുംമടി
 സാദരമുഖനോടൊഴിഞ്ചൊല്ലടിനാൾ:—
 “വേണക്കൊന്നാമി!കൃപാവാർദ്ധ്യംചോലാഹരി
 ഏകാത്മൻമമേകന്തിമാധവ!കൃഷ്ണപാതേ!
 മംഗവായുവോന്നെന്നസപീകരക്കെന്ന
 മംഗവായുരുകേർകാത്തുവെച്ചു
 സാദനനിവർത്തനക്കേപിച്ചവധിക്കൊലാ
 ചേമിനിനിക്കിതുവുമായു ന്നാക്കൊലാ
 ചേതസിപാദാർദ്ധബോധമങ്ങല്ലാത്തതിൻ
 ചെയ്യപാധമെല്ലാംപൊറുത്തുകൊള്ളുന്നമേ!”
 തൻമുഖമൊഴിയിച്ചൊരുമിനിനൊന്നഭാരം
 തരിനകൃഷ്ണൻകുടർകാതന്ത്രത്താൽ
 കൊല്ലനല്ലവാനത്താനൊച്ചതികോപാൽ
 മല്ലനാമൻകെട്ടിത്തൽക്കണ്ണമേശകേരം
 ചില്ലാമേകരിച്ചവർത്തനെയുംവിതവിച്ചു
 മല്ലപോലനാർവിശ്വനായകൻനില്ക്കുന്നേരം
 വെടർത്തൻറക്കണ്ണനല്ലാതെയൊടുക്കീട്ടു
 താദവായുതാത്ത്വവിടക്കച്ചന്നാമൻ
 അന്നോവൈതപ്യപുഷ്പനാമ്പസനപ്പെട്ട
 തന്നടൈന്ധവകംതരിയെക്കണ്ടുമാൻ

കഷ്ടമാമിത്രകൃഷ്ണൻവെയ്കാച്ചുമാന്താൽ
 കട്ടുമെന്നാധിപനിഷ്ഠയമിത്രപാത്താൽ
 ബന്ധുക്കൾതന്നെവിത്രപിശകയെന്നുള്ളതു
 ബന്ധുക്കൾതന്നെവധിപനതൻനമരതെന്ന.
 എന്തൊചൊല്ലിട്ടാമൻതരിതൻബന്ധനത്തെ
 മദമെന്നിയേപോക്കിയായുമയച്ചിട്ടു.
 തരിതന്നെയുമയച്ചുന്നേരംവെളേൻ
 തരിനിഷ്ഠാധായീന്ദ്രംപറഞ്ഞുവഴിപോലെ:—
 “ഇനിതുകൊണ്ടുനിൻറചെന്നസംതന്നിനെടും
 വന്നപോകതേതുംശോകപുരമനോഹരേ!
 മന്നാവമാനസുഖദംഭാദിദേവമല്ലാം
 മാനസേതോന്നീടുന്നതത്താനമിനി
 ത്താനാൻറിനാമരംഭാവമുണ്ടൊക്കുമേ
 മാനുഷജനത്തിനുംതോന്നുന്നതവയെല്ലാം
 പഞ്ചഭൂതാത്മകമായുള്ളദേഹാദികൾക്കു
 ചഞ്ചലമില്ലനിത്യമെന്നോത്തുമെന്നുള്ളും
 താനെന്നംനീയെന്നമിതിനിശ്ചയവെന്നും
 താനാകില്ലയെന്നൊക്കേതെന്നൊന്നസത്തിൽ.
 ദേഹാദിപോകമെല്ലാമനിത്രംസുഖദംഭാ-
 മോഹമാനാവമാനമെന്നിവയോത്തമങ്ങളാൽ
 ആത്മാവിനിവയല്ലനത്യനിർമ്മലമതു
 സപാത്മാകൊണ്ടുതന്നയാത്മാനമിയ്ക്കുമ്പോൾ
 മായയാൽവിചാരമില്ലായ്യാൽമേകൊണ്ടു
 കാലാദിബന്ധമുണ്ടെന്നുള്ളതുമിഹ്വായനം
 ആയതവിശ്വാചനേ!ചിന്തിച്ചുവഴിപാലെ
 മായാവിമമുഖമിതിയത്ത്വമിഹ്വേ!”
 ഇത്തരംതാമരൻറവിജ്ഞാനവാക്യങ്ങളാൽ
 ചിത്തധൂതെളിഞ്ഞു മവിടിനാൾവൈദികയും.
 കൊല്ലാതുകൊല്ലമെയ്യുതൽക്കുപിന്നത്തതു
 നല്ലതെവല്ലായ്യാൽകണ്ണനിന്നതകംപുക്കു
 ചിത്രമായ്ഭോജകടമെന്നപോയപുരം
 സതപരംനിമിറ്റിച്ചുവെന്നതിൽവാണിടിനാൻ.
 മുന്നോൻപറഞ്ഞതുപോലെവന്നീടുവോളം
 എന്തമേകണ്ണനിന്തല്ലാകയില്ലെന്നുവാണാൻ.
 ഇതമംഭൂപതിമാതെയുള്ളിച്ചുമുക്കുദനം
 ഉത്തമനാമിമിനിക്കൊഴിയാമെടി
 താദവസനായാതൊന്നിച്ചുവന്നമോഹേയ്
 മോദേനശ്രമേപാദവതിയിലകംപുക്കാൻ.
 ദപാകാപുരന്നനയ്ശോഭിപ്പിച്ചാലകരി-
 ച്ചായുധമോദത്തോടുദപാകവാസിജനം
 ഏതമൊതമിച്ചുചെന്നതിൻററകൊണ്ടു
 കേവലൻകൃഷ്ണൻറകൃപന്നാമോഹാജിച്ഛാൻ.
 മല്ലപോലനായമാധവൻവെടർത്തെയ
 നല്ലായ്യാതുള്ളതത്താൽവിവാഹംകഴിച്ചിതു,
 വേദത്തിൻവിധിപോലെവേണ്ടുന്നകർമ്മമെല്ലാം
 ആദരവോടുചെയ്തുവിവാദിസദ്യകളും
 മുന്നമേജനപുതിയകിതന്നായെന്നൻ

ഇതിതന്നെവെങ്കിലും പ്രിയപ്പെട്ടവരേ,
എന്നതേപോയെണ്ടുമാധവൻമായാമയൻ
എങ്ങിനെയെന്നാലവയെല്ലാമങ്ങിനെതന്നെ.
ബ്രാഹ്മണാശ്രമത്തെക്കൈവിട്ടുപരബ്രഹ്മ
ചിന്തയൻദീക്ഷിച്ചിതുഗുഹസമാപ്തമപിന്നെ.
കല്യാണമോഷമല്ലാതെ കഴിഞ്ഞുവഴിപാവ
മല്ലാതിയോടുംകൂടിട്ടല്ലാതാവാനിടിനാർ
സ്ഥിതികാരാകെത്തിച്ചുതന്നൊട്ടിടം
സ്വാംസവിശ്വാസനാർജ്ജതാധ്വാനാമരം
മാനിനിമാരിൽമന്നംതാമരംഗിനിയും
അനാദിമുഖമുണ്ടിതന്നായ്യാണിടിനാർ
മാധവൻകാമാരിയംശങ്കരതന്നാത്തയാ
വൈദികനിൽകാമൻതന്നെയുംകെന്ദ്രിച്ചാൻ
ഇത്തരമതർപെയ്തശ്രീകൃഷ്ണൻതപസ്സാടു
ചിത്തമോദേനതപസ്സെന്നെയുംചോല്യംചെയ്താൻ;
“ദേവദേവൻനായിക്കൈലാസാദിവാസിയായ്
മോക്ഷേസംപ്രദനായിട്ടിരിപ്പംശങ്കരനെ
തപസാമോഹിപ്പിച്ചുശിഷ്യനെന്നു. ത്ക്കാമ-
ദേവനെപ്പുത്രനായിട്ടുല്പന്നനാമമായി
വിപ്രാത്പണ്ണനായ്ക്കത്തന്നാകോമോത്താമ
ക്കെയുംകൈലാസാദിചൈനിട്ടുശങ്കരനെ
കണ്ടതുമെറ്റിപ്പുറമുട തരങ്കരനെ-
ക്കണ്ടെട്ടുകെയ്തവന്നുതെയ്തിലേസംഗാദവും
എങ്ങിനെയെന്നുമെന്നെന്നായിരിക്കുംപ്രിയക്കണം
ഇങ്ങിനെമമചിത്തമതിനായിച്ചുക്കണം.”
“കേട്ടാവുകെന്ദ്രതപഃമാധവൻശരീരംസ്വാർഥം
ശ്രേഷ്ഠയാതംഗമിന്ത്യപുത്രായ് വെരിച്ചതും
കേട്ടിട്ടുപത്നീയുതംപ്രാതുകാമത്തുകൃഷ്ണൻ
പുഷ്പമോദേനപുറപ്പെട്ടുവാനാരോളിച്ചു
രേവതീസുതൻശിനിസാത്യകീകൂരവർമ്മാ
വാമപുർത്തെയുഗ്രസേനനെയുലവനെ
താതനാംവസുദേവവിവരോജ്വരക്ഷി-
ച്ചേതുതേജിതകായയതിച്ചാൻനിയോഗിച്ചു
മന്ദുജയമോളോടൊന്നിച്ചുനൃതീയൻ
മുരഗായ്നിരോസനേയിരന്നുകമലാക്ഷൻ!
തന്നെയെഴീട്ടുതെന്തൊടാധിപ്താൻവൃഷ്ണസ്വക
രണിവാർക്കളെപ്പരപാലനമതിനായും
കല്പിച്ചിട്ടുറങ്ങിയെന്നൽകിമാധവനാനും
ഉൾപ്പെട്ടവിൽപക്ഷീന്ദ്രനെച്ചിന്തിച്ചിതുന്നേരം
പക്ഷിപുരവൻവന്നനമസ്സാരവുംചെയ്തു
കൃഷ്ണനോടിനിയരംവേണ്ടതുചാൽക്കയെന്നാൻ.
മല്ലാരിയതുന്നേരമളിച്ചെത്തിടിനാൻ
കൈലാസേഗിർശനേക്കാണെന്നിനിക്കെന്നാൻ,
അന്നേരംതപസ്സനംകൈലാസേപോവാനായി
മെല്ലവേമന്നതൻകണ്ഠേമാധവൻതാനും.
ഇതന്നുപ്രേമാന്തികേപനമവൈനതേയൻ
പരിചിപ്തപാകുന്നേരംദേവകളുഷിമളം

ഗന്ധർവ്വരസംഗംപരണകിനരന്മാർ
അഞ്ചരചാരിജനമേവതമൊരുമിച്ചു
വെൺകൊറാക്കുടയ്ക്കവഞ്ചമരികളോടും
പങ്കജനേത്രൻതൻറാലിലകൾപാടിപ്പൊണ്ടു
കീർത്തിച്ചുംനമിക്കയും സുതിച്ചുംദേവവാദ്യം
അതന്തിയവിട്ടുമാധവിച്ചങ്ങി. നപുണ്ഡൻഷം
മേല്ക്കുമേൽചെയ്തുസ്വപ്തമാത്രേണമുളിതനായ്
ചൊല്ലൊണ്ടബദ്ധ്യശ്യാശ്രമത്തെപ്പൂർത്തിച്ചിതു.
സായാഹ്നകാലമനുഷ്ഠാർഷദർപ്പണഗൃഹവേ
മേവിട്ടുമുനികളുംമാധവൻദൃഢപാതക
പാത്രാഗ്രസ്ഥികളാവുംവന്യന്മാരുനത്താലും
അഭ്യന്തരനന്തനെപ്പൂജിച്ചാർക്കേരിയോടെ.
മതവൻതൻറംശ്വേദനീനിനിക്കിനാൻകൃഷ്ണൻ
പരമപുമാൻമുനിവക്ത്രപുരമാതമിച്ചു
ബദശ്യാശ്രമേവനത്തിങ്കൽചെന്നതുന്നേരം
അട്ടിക്കല്ലാമേദീപജ്വാലപോൽവിളങ്ങുന്നു.
അന്നേരംമൊറവന്നെന്നാട്ടമയ്ക്കിട്ടുവാൻ
വന്നിത്രാദിങ്ങാകണ്ണനായവൻശപാക്കളോടും
വന്നിതുപമദിശിനിനപൈശാചരേററം
പാപമാതംഗ്യേകുലംഗിനനാമന്നേത്രങ്ങളും
മോരമാംദീഗ്ദ്ധജിഹ്വചെമ്പിച്ചുകേശാദികൾ
ഹാരാഹാരപ്രഭുതിമോഹാമോരവത്തോടും
രൊന്മേതിസിംഹരൂപാശ്വസുകാരാവത്തോടും.
കാനനംതള്ളിത്തല്ലിക്കുളംതമോദയം
ശപാക്കളുംമൊറാഹാരംമേമമാധവനിപുരം
വില്ലുകൾപലവിധമായുധജാലത്തോടും
വ്യാപാരമാതമിച്ചുകാനനമിളക്കുന്നു.
അന്നേരംമുനികളുംമൃഗജന്തുമാവർ
തെയ്യുംമൊറാഭയകർമ്മവുംവേഷങ്ങളും
കണ്ടതിഭീതരായിട്ടുഗിഹൊത്രാദികളും
വേണ്ടായെന്നൊഴിച്ചുവരെല്ലാമേകൃഷ്ണനോടു
ബോധിപ്പിച്ചതുന്നേരമവിടെയവിടേയും
നിന്നുവന്നിട്ടെന്നാത്തപൈശാചന്മാരെല്ലാത്തം
നിശ്ചയിൽക്കുറിപ്പായ്ക്കുരയ്ക്കുശപിക്കയും
വില്ലത്താൻവില്ലുശപാൻറാൻറാൻസുതരിവില്ല
ത്താനിഹത്തെവിശ്വമൻസാക്ഷാപൈത്രയുംമൊറാ
ബലിയെബലനായിഹൃഷികേരനുമായി
പുരഷനായിനാരായണനായ്സുരേണായ്
ഇരിക്കുന്നതുമൊരമേവമങ്ങാരോതരം
സുരിച്ചുചൊല്ലിക്കളിച്ചിടിനപിശാചന്മാർ
സാക്ഷാൽപുരുഷനായിഭൂവവദിതനായി
മോക്ഷദനായിരിക്കുംകൃഷ്ണനെക്കണ്ടുളപ്പി-
ക്കൊണ്ടൊരോപിശാചവീരന്മാരെക്കണ്ടുകൊണ്ടു
കൊണ്ടൽനേർത്തുനന്ദരോസപൂർണ്ണചെയ്താൻ.
ത്താൻതന്നെപശാചുക്കളെന്നേരംമഹീതലേ
വിഷമേല്ലാപ്പാടില്ലോണിതംകുടിക്കയും
മാംസഭക്ഷണംചെയ്തുകുടൽമാലകൾപൂണ്ടും

[illegible]

തത്പ്രസാദം തദപരാധമപ്രതിപോഷണമിതി
ഇല്ലാഴിതിവിടേക്കുവന്നതുമതുവം
ദപാകാപുരിപുക്കുട്ടിന്നുകണ്ടതിട്ടുലം
വരുത്തിടേന്നെങ്ങടക്കെന്റോത്തിട്ടു യാതനെ
ശങ്കരനന്നാഞ്ഞയ്യുമുണ്ടതിന്നതുവം
ശങ്കരനന്നിയമപ്രധാനീടുന്നതുണ്ടാണുവുവം
ഇങ്ങിനെപറഞ്ഞവർബാഹുതപവികൃതികൾ
നന്നായിക്കളഞ്ഞിട്ടുതോവിടർത്തണോടായി
പോ! പോയെന്നുചല്ലേപമാധവനുസാഹിയാം
ഭാവത്തെല്ലുണ്ടുനോംപിശിതാശിമിളെല്ലാം
പുല്ലത്തെല്ലാമുവർഷിച്ചിട്ടുമിയിൽനോക്കി
തല്ലിച്ചുനോട്ടപാമാസനസ്ഥനായിതന്നു
അകലമെന്യേശ്രോത്രാഭീദിയങ്ങളെനിന്തി
ശോകവീനനായ്നാസാഗ്രേക്ഷണയുക്കനായി
തുവൃന്താംസമാധിനവന്നാസ്തുഷ്ടചിത്തനന്നാ-
സ്തല്ലമുളളസമാധിയിൽവലയിപ്പിച്ചു
മാധവനെയെന്നോപമിച്ചുതുചിത്തക്കൊണ്ടു
മാധവനോടൊത്തുതന്നെത്തന്നുമാധവനോടു
കേവലനവരുത്തിത്തന്നങ്ങല്ലെന്നോം
ശൈവഭൂതരൂപവയ്ക്കുന്നിതുവോത്തമ!
ഹരിയായ ശാപചമ്പനായ്നായിസ്സുകലമായ്
പരമാത്മാവായ്മേധുമാധവംകണ്ടൊരെന്നം
പിന്നെയിപ്പിശിതാഹരികളാംപിശാചന്മാർ
നന്നായിത്തരൊസ്യഗാനങ്ങളുതുംചെയ്തു
സുമൊകന്നവന്നുസുതരൂപ്യാക്കിത്തോട്ടും
പിശിതാഹരന്മാരുംവസിപ്പുവാസുഭവം
ഭക്ത്യാവഴിച്ചുകൊണ്ടുചൊല്ലിനാരവർകളും
“മുക്തിദനായമുത്തേനിനിതപ്രസാദത്താൽ
എന്തൊന്നുണ്ടെടക്കുനഹഗ്രഹീടുന്നുവോൻ
ചെന്താമരാക!”യെന്നുന്നനാട്ടുതമിച്ചവർ
“നിനിതവടങ്ങളെത്തങ്ങളിൽതുടന്നുക
സന്തതാനന്ദഭക്തിക്കന്തമുണ്ടാകാകയാൻ
ശങ്കരകിങ്കരന്മാരായിക്കത്തെടൊക്കെയ്തു
സമസ്തമാധവമാകവേക്ഷിമിക്കെന്നാർ.”
ഇതിപരിപൂർണമാണുമാധവനാസ്തം
ഗംഗാകാമകളുത്സന്നാഭോടായതുംചെയ്തു
“നിൽവരിവമെത്തരവനിന്നിങ്ങടക്കൊക്കെ
കന്മഷമൊതന്നാളിട്ടില്ലന്നുമുനിദ്രാൽ
സമതമതുസർവ്വോസമതതന്നെ
സമതമിതിന്നുസവേദപൂർവ്വമെന്നും.”
ശങ്കരഭക്തന്മാർക്കുതന്നെമിട്ടില്ലെന്നതു
പങ്കുനോത്രനതുംചെയ്തിട്ടുവോത്തമ!
ഇത്തരമതുംചെയ്തമാധവൻപിശാചുക്കൾ
കത്തമസിദ്ധ്യുതമായ്നർശിച്ചാരവർകളെ
അന്നോംപിശിതാഹരിമാകൃതിപോയിപ്പിന്നെ
സുന്ദരപ്രമാധിഹരിയൊവന്ദിച്ചിതു.
പിന്നെയുമുനിദ്രന്മാരോടൊന്നുതോട്ടം

“ദേവേശ! ബ്രഹ്മയോനേ! യാദിമല്യാന്തരീന!
 കേവല! സനാതന! തപ്താദേനമന്യാരം
 വ്യക്തവ്യക്തസപത്രപനായിശാപരേതുവായി
 മുക്തിരൂപനാഭിഷ്ണുവിനായിസമസ്താരം
 ബ്രഹ്മരൂപനായ് മഹാവിപ്ലവപനയ്ക്കൊണ്ടു
 നിശ്ചായമോടനമസ്തരിച്ചീടുന്നേൻഞാനും.
 പുരുഷാത്മവിഭോ! വൈകുണ്ഠ! കമലാക്ഷ!
 നാരായണ! വാസുദേവ! യഥാധവായ
 നമസ്തേ ഹൃദീകേശ! ദേവേശ്വരനാഥ!
 മധുസൂദന! സർവകന്മഷാപഹ! വിഭോ!
 അനന്തനാരായണ! നിന്തിരപാദാംബുജേ
 സാനന്ദനമസ്തരിച്ചീടുന്നേൻഞാനുംസദാ.
 കൃഷ്ണനായ്യാസുഭവനായ്ക്കൊണ്ടുരുന്നായി
 വിഷ്ണുവായ്യാമാത്മാവായിശാപത്രപനായി
 സർവ്വഭൂതനായിരിക്കുന്നൊരുതപ്താദാബ്ജേ
 സർവാനമസ്താരനമസ്തേ നമോസ്തേ.
 തദ്രൂപനായ് ശക്തിരൂപനായിരിക്കുന്ന
 ചിദ്രൂപനായിരിക്കാണ്ടുതാനിരാവണമുനേൻ.
 ഇന്ദ്രനാസ്തപതിയായിയമനായ് നിമിത്തായ്
 വരുന്നനായ് വായുരൂപനായ് ബേരനായ്
 സ്തംഭരൂപനായിരിക്കുന്നനിന്തിരപ്പാദേ
 വദിച്ചീടുന്നേനഹമെപ്പോഴുംനമസ്താരം.
 സഹസ്രശിരസ്സായിസഹസ്രനയനനായ്
 സാഹസ്രബാഹുവായിസഹസ്രചരണനായ്
 സഹസ്രജിഹ്വനായിസഹസ്രഗുണാധാര!
 സാഹസ്രനാമാവായിന! ത്രനായ് നിത്യാനിത്യാ-
 മേതുവായിരിക്കുന്നനിന്തിരവടിക്കായി
 സാദരംവീണസമസ്തരിച്ചീടുന്നേനഹം.
 നിന്നുടെമുഖത്തിങ്കൽനിന്നുളവായിവിപ്രൻ
 നിന്നുടെബാഹുക്കളിൽനിന്നുചെയ്തിയന്താനും
 ഉത്തരീഭേണവൈശ്വൻപാദത്തിൽനിന്നുശുഭൻ
 സൂര്യനുംനേത്രത്തിങ്കൽമാനസത്തിങ്കൽചന്ദ്രൻ.
 നിന്നുടെശിരസ്സായിടുന്നതുകാരാവും
 നിന്നുടെശ്രോത്തംദിക്കുമെന്തരീക്ഷത്തിൽവായു
 വായുവിലഗ്നിവായുപ്രാണനായിരുന്നെന്തൻ
 ധാതാവുംശക്രൻയമൻപാവകന്മററുമുള്ള
 സകലദേവകളുംനിന്തിരവടിയാധി
 സകലാത്മക! ഭവീച്ചീടുന്നേവരെയില്ല.
 യാതൊരുവസ്തുക്കൾക്കെന്നിന്തിരവടിതന്നെ
 പ്രാധാന്യമാകുന്നതുദിഗന്മാക്കുതന്നും.”
 കേൾക്കട്ടോ! നൃപ! ശിവനിത്തരംഭഗവാനെ
 ഉൾക്കരുക്കേനസ്തുതിച്ചീടീനോരനന്തരം
 വിഷ്ണുവാംകൃഷ്ണൻതൻതന്നെയുംകൃതാഞ്ജലി
 ഭദ്രമായ് ചെയ്തസ്തുതിച്ചീടിനാനീവണ്ണമായ്.
 “സർവസംഹാരമുഖമായമുതാത്മാവായി
 സർവനായ് ശുദ്ധനായിസർവാനന്ദനായി
 സുഖവിഗ്രഹനായിസത്യവിഗ്രഹനായി

സുഖസന്തുസ്തനായ് സത്യാധാനായ്യാഴം
 ശ്രീപരമേശ്വരനായ്ക്കൊണ്ടിതാനമസ്താരം.
 ഭോധാനായ് ഭോധാഭോധരൂപനായ്ക്കൊണ്ടുജന്മ-
 മാദിയായുരണാനമിച്ചാതാത്മാവിഗ്രഹ-
 ജനനകാരനായിതന്നെചിന്തപത്രപനായ്
 ജ്ഞാനത്താൽമമ്യനായിജ്ഞാനാധാരമായ്
 പിംഗലനേത്രനായിപൂർവ്വത്താൽവസ്തുനായി
 ദക്ഷയജ്ഞാനകനായ് നീലകണ്ഠനായ്ക്കൊണ്ടും
 നമസ്തേ! നീതന്നെകാർയ്യാതാധാരരൂപത്താൻ
 ദ്വമണിതാനുംപിന്നെവരണകുഞ്ചേരനും
 യമനസേമീരണൻവഹ്നിയുംസോമൻതാനും
 ഭൂമിയുംശ്രീയായുമവക്ഷസിഖസിപുത്രം
 നിന്തിരവടിതന്നെഭേദാത്മനായീടുന്ന
 നിന്തിരവടിതന്നെസർവ്വകാണുന്നതും
 കേൾപ്പുതുംസുഖമായിച്ചിന്തിച്ചാൽദേവകളും
 ഇപ്രപഞ്ചമുഖപിപ്ലവംഭവാനതന്നെ
 ഏതൊക്കേതനായിനിന്തിരവടിതന്നെ
 നിന്ദിച്ചീടുന്നതവതന്നെനിന്ദിച്ചവൻതാൻ.
 നിന്തിരഭേതതന്നെനിന്ദിച്ചാൽഭവൻതന്നെ
 സന്തതംനിന്ദിച്ചവനില്ലസംശയമേതും.
 രണ്ടെന്നുശാസ്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടുനിന്ദിക്കുന്നവർ
 കണ്ടുകൊള്ളുകയില്ലപരമാത്മാത്മത്തേയും.”
 കേട്ടാലുഹപവര! മാധവവക്രമിത്ഥം
 കേട്ടോരുനേരമുഷിവിദ്യയുംസുരന്മാരും
 കൈകളില്ലിക്കൊണ്ടുവീണനമസ്താരവുംചെയ്ത
 ശങ്കരമാധവന്മാർതമ്മെയുംസ്തുതിചെയ്യാതെ:—
 “ദേവദേവേശ! ശംഖചക്രധാരിണേനമോ
 ദേവപിംഗലനേത്ര! ശുദ്ധലടാംഗധാര!
 ശ്രീപരമേശ്വരനായ് സർവാനമസ്താരം
 ശാപതേ! കമലാക്ഷ! കമലനാനോയി
 ശ്രീവത്സവക്ഷസ്സായ് വിഷ്ണുവാംഭഗവാൻ
 ദേവാദിയായത്തങ്ങൾസർവാനമസ്താരം.
 നീലകണ്ഠനായ് സുധാനായ് ശംഭുവായ്
 ശുദ്ധിയാംഭഗവാനായ്ക്കൊണ്ടിതാനമസ്താരം.
 കംസഹൃദൈകടഭോരേ! നമസ്തേ നമോനമഃ
 ധർമ്മസദയക്ഷയജ്ഞ! നമസ്തേ! നമോനമഃ
 അസുരപഹര! നമോനമസ്തേ! ശംഭോനമഃ
 സംസാരവിമോചന! നമസ്തേ! വിഷ്ണോനമഃ”
 ഇങ്ങിനെമുനികളുംദേവകളുമുരതം
 മംഗലന്മാരുംഹരിഹരന്മാർതൻറപാദേ
 നമസ്താരവുംചെയ്തനില്ലുമ്പോൾമഹേശ്വര-
 നമന്ത്രിവൈരിരിപുതന്നോടുപറഞ്ഞിതു:—
 “നിന്തിരവടിയുടെവാക്കിനാൽഞാനുമേററം
 സന്തുഷ്ടനായേൻവിഭോ! മോകനായക! വിഷ്ണു
 നിന്തിരവടിയില്ലാർദേവകളോടുംകൂടി.
 ഏതൊരുമൂലംവന്നിതെന്നോനുവേണ്ടുതാനും”
 ഇത്തരംപരമേശ്വരൻതന്നെപാക്കുകേട്ടു

ചിത്തമോദനഭഗവാൻമഞ്ജുതർപ്പയായു:—

“ഇന്നുഞാനിവിടേക്കുവന്നതുഭവാന്തന്നെ
നന്ദിച്ചുകാണുതിനായെന്നതുമറിഞ്ഞാലും
ഉക്ഷവാഹനപുത്രാൽ അറിഞ്ഞാണുണ്ടാണും
ദക്ഷനാന്നിന്നോടൊക്കെക്കൂട്ടിപ്പാൻവന്നേനിഹ,
ഇത്തരംഭഗവാന്റെറവാക്കുകൾകേട്ടനേരം
തൃക്ഷനാംപരമേശ്വരന്താനുഭവമേയ്ക്കിടീനാൻ:—

“മുന്നമേതന്നെയെന്നാൽനിനക്കുപുത്രന്തന്നെ
നന്നായിത്തെയായിട്ടിരിക്കുന്നിതുവിഭോ!
മുന്നമെന്തെന്നുതാനിതിൽദഹിച്ചുകാമദേവൻ
തന്നുടെപത്നിരതികാംക്ഷയാൽസേവിക്കയാൽ
പിന്നെയുംജനിച്ചാന്നായിരിക്കുന്നിതുകാമൻ
നിന്നുടെപത്നിയായരശ്മിണിതന്നിൽതന്നെ.
പ്രഭുനന്നെന്നാമംകൈക്കൊണ്ടുയർപ്പംഭര
വിപ്രോതപുമാൻജനിച്ചുണിനെകല്പാത്തരം
വരുമ്പോളയുംകാമൻതന്നുടെസ്വന്തത്തിൽ
പരിചോടിതന്നീടുമില്ലസംശയമേതും
മന്നവ!ശിവനേവമതളിമുകുന്ദന്റെറ
നിമ്ലപാണിപത്നംപിടിച്ചുകൃതാർന്നായ്
മോദിച്ചുതമ്മിൽത്തമ്മിമന്നത്തക്കകൈക്കൊണ്ടിട്ടു
ഭേവനാംപരമേശ്വരൻഭേവകളുഷികളാൽ
സേവിതനായിത്തൊരിതന്നോടുംകുഞ്ചോദി
നന്ദിപ്രദങ്ങളോടുംസ്തന്ദാദിപുത്രരോടും
തന്നുടെവാസസ്ഥലേഗമിച്ചുശിവന്താനും.
അനേനാംഭേവഭേവനാകിയഭഗവാനും
ഭേവഗന്ധർവ്വസിദ്ധസാമ്രാജിഗൃഹികളാൽ
സേവ്യനായ്ക്കുപുത്രൻകണ്യോഭേവനംദാവാത്തോടും
ഇതന്നുപോന്നുമുന്നാദിവസംവന്നിടിനാൻ
നരനാരായണന്മാർമതപുംഭ:നാഹരം-
ബദയ്യാപാഗ്രമത്തിൽപോന്നുവന്നിതുഹരി
സേവിതജനങ്ങളാൽപൂജിതനായിക്കൊണ്ടു
നന്നായിപ്രസിദ്ധിച്ചുകാവുന്നായകൃഷ്ണൻ.
പിന്നെയുംബദയ്യാപാഗ്രമത്തിൽനിന്നുതാർക്ഷ്യൻ
തന്നുടെകണ്യമേരിപ്പുറന്നിട്ടുവൃദ്ധ:സ്തന്ധക-
രെന്നുവരോടുംകൂടിരാമനാൽപാലിതമാ-
യിരിക്കുംദാഹകയെപ്രാപിച്ചുകുന്ദനും
തെക്കെന്നെല്ലാവരുംചെന്നെതിർത്താനന്ദത്താൽ
അകത്തുപുക്കുവസുഭേവാദിജനന്തേയും
അകക്കാമ്പിങ്കൽമോലാൽവന്ദിച്ചുകുന്ദനും;
പുത്താന്തമെല്ലാവരുംഗ്രഹിച്ചുമോദത്തോടും
ഉത്തമന്മാരായർപ്പുന്ദപുംവാണിടിനാൻ.
കേട്ടാലുംവസുഭേവൻതന്നുടെയശ്മയായി
ശ്രോഷ്ണനായ്ശ്രീപുത്രനായുണ്ടായകാമൻമുന്നം
ഇന്ദുശേഖരൻതന്റെറനേത്രത്തിൽദഹിച്ചുവൻ
വന്നുഭേഹാൽരംകൃഷ്ണന്മാനസേവസിച്ചതു.
അക്കാലംരശ്മിണിക്കുപ്രഥമശർമുണ്ടാ-
യുൾക്കുതുകേനപെററനേരത്തുശിശുതന്നെ

തൽക്ഷണംശേഖരനാമസുന്ദരയയാലെ
തൃക്ഷഭാഷേനകൊണ്ടുപോയിത്തൻമുതിരെയ്ക്കൽ
കാമനായിട്ടുന്നാൻതന്നിഷ്ടേതിഭയന്ന
ശേഖരനാണ്ടുവരമതുകൊണ്ടൊരുദിനം
വേഗത്തിലൊടിതന്നിഹരിത്തുഞ്ചാലംതെത്യൻ
വേഗത്തിലൊതമസ്സുംഭേവിച്ചുകുമാരനെ
കൈവൽക്കൻതന്നിക്കുപ്പോൾകട്ടിനാനമ്മസ്വത്തെ
ഭൈവത്തിൻഗതിയതുകൊണ്ടുദാശനുംവേഗം
ഭേവകണ്ടകനായശേഖരസുരനായി
കൈവൽക്കൻകാഴ്ചവെച്ചാൻശേഖരനതുനേരം
പാലകപ്രവൃത്തിചെയ്തിടിന്മായാവതി
പാലികകൃഷ്ണിപമിറ്റിപ്പൊന്നാണുണ്ടാത്തതു.
കാമന്റെറകാന്താരതിയായിതുമായാവതി
കാമൻതാൻനശിച്ചുപിൻനാരദവാക്യത്തിനാൽ
ശേഖരസുന്ദരൻതന്റെറവേഗത്തിൽപാറ്റിച്ചിതു
നിമ്ലഗാത്രിപാകംചെയ്തവയത്യുത്തം!
ശേഖരഗൃഹേറ,രതിവാഴ്വാനൊരുരാപം
നിമ്ലഗാത്രിരതിക്കണ്ടെന്നുണ്ടൊരുപക്ഷം
ശേഖരൻതന്നിക്കുവളുണ്ടാക്കുപോന്നാശനും
നന്മയിൽതമികരഹേറിയമോദത്തോടും
വാണിതുമായാവതിതന്മായമറിഞ്ഞീല
പ്രാണ:നാശനത്തിന്റെറകർമ്മിതാകുമൂലം.
മായയാനാമംമറച്ചുണ്ടുനവാഴ്ചമൂല-
മായിതുമായാവതിവിവർക്കെന്നുള്ളനാമം.
കാമന്റെറപുനജ്ജനംകാമിച്ചിട്ടിരിക്കുന്ന
കാമിനീരതിമുനിനാരദവാക്യത്താലും
ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്നനാരിയായുമായാവതി
മംഗലശോഭയോടുംകണ്ടിതുമത്സ്യത്തിനെ
കീറിനോക്കിയനേരംശോഭിതചൊലംകണ്ടി-
ട്ടേറിയസംശയത്തോടോർത്തിരിക്കുന്നനേരം,
നാരദൻചെന്നുകാമനെണ്ടായുത്താന്തങ്ങൾ
സാരസാക്ഷിയെബോധിപ്പിച്ചുകെഴുന്നള്ളി
അരുമേറിയനെബാലനാംകാന്തൻതന്നെ-
പ്പാശാതെവളുത്തിതുസാദനമായാവതി.
കാമന്റെറകൃഷ്ണന്തന്റെറനന്മനന്താനുംപിന്നെ
സീമയില്ലാതെഗുണത്തോടുംയെരേനുംവന്ന
കാമസുന്ദരൻമൂലപത്നവുംനേത്രഭയം
കോമളബാഹുക്കളുംപാദാഭിഷേകംവന്നു
ശോഭിച്ചുജനന്റെറരൂപലാവണ്യംകൊണ്ടു
വാദിക്കേണ്ടതുമില്ലമോഹനമെന്നേവേണ്ടു.
കാമനാംതന്റെറകാന്തൻതന്നെക്കണ്ടമരതി
കാമനിവകൾതുടന്ന്ടിനാൻവഴിപോലെ
അനേനംകൃഷ്ണാത്മജൻചൊല്ലിനാൻ“മമമാതാ
നിന്നുടെമോഹമിതയോഗ്യമല്ലെ”ന്നനേരം
ചൊല്ലിനാൻമായാവതിപുത്താന്തംസമസ്തം:—
മല്ലലോചനൻകൃഷ്ണൻനിന്നുടെതാതനോടോ!
മുന്നംനീകാമഭേവൻശങ്കരൻതന്റെറകണ്ണിൽ

൧൧

മുന്നമേദെ ചുവൻ ശങ്കരായണയാലിപ്പോൾ
 പങ്കജനേത്രപുത്രനായ്ക്കുണ്ടുപിറന്നിതു
 ശങ്കയെന്നിയേനിന്നെ ശംഭുരാസുരൻ വൻ
 തന്നെ മരണത്തിൻ ഭീതിയാസമുളത്തിൽ
 നിന്നെയുളെടുത്തൊരിങ്ങിടീനാനതുമപ്പോൾ
 വന്നു മസ്ത്യം വെടിഴുങ്ങിടീനന്നേരമതു
 ചെന്നു ഭാശൻറെ വലതനിപ്പുകുളപ്പട്ടു
 ദാശനും ശംഭുരാസുരകാഴ്ചയായ്ക്കു ചുറ്റ
 ഞാനെടുത്തറിയാതെ വളഞ്ഞേനിത്രനാളും
 എന്നുടെ പതിയായ നീമുനും ദഹിച്ചതിൽ
 പിന്നെയിളെടുത്തായ ശംഭുരൻ വരംവാങ്ങി
 മരിച്ചു ജനമിനി വരികയില്ലെന്നൊത്ത
 മരണം കാമനാമന്നേയിങ്ങി നിശ്ചാപ്യ.
 എന്നതു മൂലം നിന്നെക്കൊല ചെയ്തതിനായി-
 ടിനി വൻമുതിന്നു തന്നെ മസ്ത്യം ചിമർ.
 ഞാനിഹ നിന്റെ കാതാരുതിയെന്നറിഞ്ഞേണം.
 ഞനും നാരദമുനിപുത്താത്തമിപയെല്ലാം
 എന്നോടു പറഞ്ഞിതു ഞാനുമിങ്ങി ചിത്തത്തിൽ
 നിന്നുടെ വരവിന്നു പാർത്തിട്ടു മായയാലേ
 നിന്നു പോരുമെന്നു നിന്നാരു വാക്യത്താലും
 നിന്നുടെ മാതാ നിന്റെ റേരതു വായ് ദുഃഖിക്കുന്നു
 ഇന്നു നീ ശംഭുരനെ വേദത്തിൽ കൊല ചെയ്ത
 മന്ദമെന്നിയേ ദപരാവതിക്കു പോകേടോ! നാം
 മായാവിയായ ഒരു തുൻ ശംഭുരൻ തന്റെ മായ
 മായയ്ക്കു പതിയായേരിനി കിടങ്ങു ചൂടില്ല.
 അവന്റെ മായയെല്ലാമിനി കിടങ്ങിടത്തീടാം
 അവനെ ചെന്നു ദുഃഖാക്രമങ്ങളെ ചൊല്ലുന്നേരം
 അവനും മുതിർന്നറുകൊള്ളുമെന്നിയേണം.”
 ഇത്തരം രതി വാക്യം കേട്ടു കൃഷ്ണാത്മജനും
 സതപര്യുദ്ധത്തിനാസ്തിച്ചിട്ടു ശംഭുരനെ
 എന്നതുകേട്ടവനും കോപിച്ചു യുദ്ധത്തിനായ്
 വന്നു സംഗമം തുടങ്ങിടിന്നാൻ പലതരം.
 കാരോരോതരം ധമ്യയുദ്ധങ്ങൾ ചെയ്തേനേരം
 നേരേനില്ല തതാഞ്ഞു ശംഭുരൻ മായകളും
 കാട്ടി നന്മായാസം വ്യാഘ്രജന്തുക്കളാലും
 കൂട്ടമിട്ടോരോതരം കാമനനാശിപ്പിച്ചാൻ.
 വരുന്ന മായകളെത്തടുത്തു ദിഗ്യാസ്രത്താൽ
 തിരക്കിരണം ചെയ്തുമടങ്ങിടാതെ നിന്നു.
 വേദാരമാലാരമായ കാട്ടിനാനസുരനും
 പാരമായതിന്മീതേ താൻ കണ്ടു യുദ്ധം ചെയ്തു.
 ഭൂഷണാംശംഭുരനെ വധിച്ചിതു നേരം
 പുഷ്പമോദനപുഷ്പാശ്വിയും ചെയ്ത സുരൻ
 പിന്നെ അൻപതിയായ മൊന്നിച്ചു വേദമാശ്വേ
 ചെന്നു കാമനും വേദാർത്ഥപാരകാപുരിപുക്കു.
 മിന്നച്ചും മോഹപുമായൊന്നിച്ചു ശോഭിച്ചു പോൽ
 അന്നേരം ദപരാകയിൽ മേവീട്ടും ജനം കണ്ടു
 അരിതു വരുന്നതെന്നൊത്തു പിറയം പൂണ്ടാൻ.

കാണാപ്പുരുഷനാം മൃഗ്യനെന്നൊത്തു ചിമർ.
 കണ്ടു കണ്ടു പരല്ലാം നിന്നിതു നില്ലുന്നിപ്പ
 വണ്ടാർ പൂംകുഴലാളാരം മിന്നിയതു നേരം
 ചിത്തത്തിൽ നിറുപിച്ചു “മാധവപ്രതിബിംബം
 വ്യക്തമായതു പോലെയാർ വൻ? മറന്നു പൂമാൻ
 മൽപുത്രൻ മുന്നമുണ്ടായ നതിന്നുണ്ടെങ്കിലി-
 നിച്ചു മാനോടു തുല്യം വയസ്സും കാന്ത്യാദികൾ.
 എന്നുടെ സുരമുനും പോയ വനിവന്താനോ?
 ഒന്നുമേയറിയാവതല്ലെന്റെ ഭാഗവാനേ!
 ചെന്താമരാക്ഷൻ തന്റെ നെല്ലായ്ക്കു നീട്ടുവാൻ
 ഒന്നുകൊണ്ടു മേവരാമറുളളാ രാജകിലും.
 സുന്ദരനിവൻ തന്നെക്കൊന്നു നേരമേറം
 എന്നുള്ളിൽ വളരുന്ന സ്നേഹപുരുമല്ല,
 എന്നുടെ മൂലകളും പൂന്നു വരുന്നിതു
 എന്നല്ല പാണികളുമെടുപ്പാൻ ഭാവി കുന്നു.”
 എന്നിപ്രവൈദഭീഷ്മം ചിന്തിച്ചു വാഴുന്നേരം
 നന്ദജന്താനും ചെന്നു കണ്ടു മിങ്ങാതെ നിന്നു.
 വനിതനേരം മൂനിന്നാരുൻ കൃഷ്ണൻ താനും
 വന്ദിച്ചു ചൂടിയിട്ടു നാരദനതു നേരം.
 നന്ദനന്ദനനോടു വാസ്തവമതൾ ചെയ്തു
 പിന്നെയുണ്ടായ കഥശംഭുരവധങ്ങളും
 ഒന്നൊഴിയാതെ വസുദേവദേവകീമുതൽ
 എന്നിവയുദവരന്മാരോടു മറിയിച്ചു
 നന്ദജനം പുത്രനെന്നിവൻ ജ്യോതിർമയൻ
 എന്തു കൊണ്ടു പ്രഭു മനെന്നുള്ളോരു പേരും
 നന്ദിച്ചു മൂന്നു നാമങ്ങളെ ചൂടി പിന്നെ
 നന്ദിതനായ മൂനിന്നാരുനെഴുന്നള്ളി-
 വുത്താത്തമിപയെല്ലാം കേട്ടൊരു നേരത്താമപ്പ
 ചിത്താനന്ദത്തെ യുദ്ധൊല്ലുന്ന നാരോത്തമ!
 പുത്രനെ ചെന്നു വേദമെടുത്തു വൈദഭീഷ്മം
 എത്രയും വേദത്തോടെ പൂണന്നു മൂകൻിതു.
 ആനന്ദത്തോടു പൂണൻ ടിന്നാൻ മൂകനും
 ആനന്ദാനപിതം പൂണൻ ടിന്നാൻ രാമന്താനും
 ദേവകീവസുദേവർ തനിക്കു പോയതു സ്നേഹം
 അപോളമുള്ളിൽ വലിച്ചു നന്ദിച്ചിതു പാരം.
 ദപരാകാവാസീജനം ദവതിമാരെ വന്നു
 പാരമാനന്ദം കൈക്കൊണ്ടാ നന്ദിച്ചിതു പാരം.
 ദവതിമാരെ പന്നുകണ്ടിതു പലജനം
 അന്തരംഗത്തിൽ മോഹമേറുക മൂലമായി
 നഷ്ടമായൊരു ദ്രുമനപ്രഭു മനം ലഭിക്കയാൽ
 തൃപ്തിപ്പെട്ടവർ കളുവാണിതു ദപരാകയിൽ.
 പ്രഭു മനത്രപംകണ്ടു തന്നെ മാതാക്കൾക്കു
 സദ്യസ്സംഭവിച്ചിതു കണ്ടു വിഭ്രമങ്ങൾ.
 അകയാലിന്നെയുള്ള നാൾ കൾക്കെന്തെ ചൊൽച്ചു
 ലോകനായക സുതൻ കന്ദപ്പത്തനി ലേററം
 ലോകത്തിലുള്ള നാരിജനങ്ങളെല്ലാവരും
 ഐകമത്യേന മരിച്ചിടീനാതെത്താഴ്ച്ചു!

൧൨

സുമന്തകം.

കേൾക്കട്ടോ. സത്വാജിതനായയാദവുവ-
 നോക്കാതെ മുക്കുങ്കലപവാദങ്ങൾ ചൊന്നാൻ.
 ആയതു മുഖമവൻ ഭീതനായുൻറുപുതി
 ആയതവിലോചനയായൊരു സത്യഭാമ-
 തനെയും സുമന്തകമണിയും കൂടിത്തന്നെ
 നന്ദനന്ദനൻ കൃഷ്ണൻ തനിക്കായ്ക്കു നൽകി-
 എന്നിവ കേട്ടനേരം ചോദിച്ചു പരീക്ഷിത്ത
 “നന്ദിച്ചു സത്വാജിതനൊളകൃഷ്ണനെക്കൊണ്ടു
 ചൊന്നതെന്നതു മവൻ പുതുതെയമണിയോടും
 ഒന്നിച്ചുകൊടുത്തതുമണി തൻ വൃത്താന്തവും
 എങ്ങനെ എന്നതിരിച്ചു തളിച്ചെഴുതീടണം
 ഇങ്ങറിവതിന്നെന്നുകേട്ടൊരുമുനിശ്രേഷ്ഠൻ
 ചൊല്ലിനാൻ “സത്വാജിതനായയാദവൻ പണ്ടു
 നല്ലവണ്ണമേവിത്താത്ഥം” നായ് സൂര്യൻ തന്നെ
 സേവിച്ചു സൂര്യന്താനും മോദിച്ചു സുമന്തക-
 പാവനമണിത്തൊഴുത്തു സത്വാജിതേ-
 നിത്യം പരമേശ്വരനെ പൂജിച്ചു പൂജിപ്പിപ്പോ
 നിത്യം മെട്ടുഭാരം കറകുമണി നൽകാം
 സത്വാജിത്താകുമവൻ” മണികണ്ഠോധരി!
 ചെത്രയുടേ പ്രാപ്തമാമോ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ
 ദ്വാരകാവസികളും വിസ്മയിച്ചു ക്ഷിപ്രമം
 പാരമാന്തേജസ്സിനാൽ മിഴിച്ചു കൂടായുവാൽ
 നേത്രങ്ങൾ പൊത്തിക്കൊണ്ടു ബാലരും വേഗമോടെ
 “ആത്തത്രാണനഹരേ! പാഹിമാനമോസുതേ.
 ശംഖചക്രചക്രവാധാവിൻ ദാദാമോദര!
 സങ്കടവിനാശന! യദുനന്ദന! പ്രഭോ!
 അഷ്ടനിങ്ങിരങ്ങി വന്നീടുമജഗൽപ്രഭോ!
 നിപൂതതിവിടത്തിൽ ഞങ്ങൾക്കു ദയാനിധേ!
 നിന്തിരുവടിതന്നെക്കണ്ടു പോവതിന്നായി-
 ള്ളതാസൂര്യൻ ദീപ്തയാവുന്നിതിവിടത്തിൽ
 സൂര്യശക്തികൾ കൊണ്ടു നേത്രങ്ങൾ പൊട്ടിപ്പോകും
 കാരുണ്യം ബുദ്ധി! പാലിച്ചീടുക” യെന്നിത്തരം
 ചൊന്നതുകേട്ടുകൃഷ്ണൻ ചിന്തിച്ചുകണ്ടറിഞ്ഞു
 “വന്നീടുന്നതു സൂര്യനല്ലതിൻ വഴികേൾപ്പിൻ
 സൂര്യസ്വയന്താസൂര്യൻ കൊടുത്തമണിയായ്
 സൂര്യസന്നിഭരോഭപൂണ്ടൊരു സത്വാജിതൻ
 ആകിയ യദുവരൻ പോകുന്നു ദേവലോകേ”
 ലോകക്കുമണിയുടെ മഹത്വം കേൾപ്പിച്ചിതു
 “ഇമ്മണിയിരിപ്പേടത്തടുക്കയില്ല ദോഷ-
 ദുർമ്മരണങ്ങളായി വ്യാധികൾ ജരാഭാഗ്നി
 നന്മണിദിനമെട്ടുഭാരം വ്യയഞ്ഞനൽകും
 എന്നു” മിത്തരമെല്ലാമതൾ ചെയ്തിതുകൃഷ്ണൻ:
 സത്വാജിത്താകുമവൻ തന്നോടായൊരിക്കലേ
 ഉത്തമപുരുഷനാം കൃഷ്ണനും വഴിപോലെ
 ചോദിച്ചാൻ “മഹാമണിമന്നവന്മാർക്കു യോഗ്യം
 മോദമുണ്ടാകും യദുജനനൽകീടുകിൽ.

അകയാൽ നിന്നു കിന്നവേണ്ടുന്ന ധനമെല്ലാം
 അകവേതരുവൻ ഞാനില്ല സംശയമേതും.”
 ഇത്തരം സത്വാജിതനുകേട്ടു സൂര്യനായില്ലി-
 ങ്ങിത്തരം ചെയ്യാൻ കൊടുത്തിടുകയല്ലെന്നതും
 ചൊല്ലിനാൻ ദ്രാഗ്ദ്ധവോദാൽ, മാധവനതിലന്നതും
 ചൊല്ലിലപോന്നു സത്വാജിതനും ചൊല്ലിലയേതും
 അങ്ങിനെ യിരിക്കുന്ന കാലത്തു സത്വാജിത
 തന്നുടെ സഹോദരനാകിയ പ്രസേനനും
 ഉല്ലാസമാകുമണികണ്ഠത്തിൽ ധരിച്ചു
 നല്ലൊരു കൃതിതൻ മുക്കളിലേറിക്കൊണ്ടു
 വിക്രമത്തോടുകൂടിയ നവൻ വനം പുക്കു
 അന്യനാധരിപ്പാനായ് നൽകീ ലമഹിമവി
 ഇന്നിതു മുഖം സത്വാജിതനു വന്നു ദോഷം.
 ഉൾകൂമിച്ചീടും മണിശോഭകണ്ടേററം കോർപ്പാൽ
 മിക്രമവിരസിരഹം വന്നാൻ പ്രസേനനെ
 കൃതരായോടും കൊന്നു മണിയും കൊണ്ടു സിരഹം
 അതിശോഭയാ പോകുന്ന രമണമുണ്ടു
 വിരനായീടുന്നതജ്ഞാബ്ധി വൻകപശ്രേഷ്ഠൻ
 പാരാതെ കണ്ടു സിരഹം തന്നെയും കൊന്നു വേഗം
 ചാരുതകലത്തൊരു മണിയും കൊണ്ടു തൻറ
 ചാരുത പരമേന്ദ്രവർഷകൾ പുതുനാകും
 വാനരസുന്ദരസുകുമാരനകളിപ്പാനായ്
 വാനരവീരൻ കൊടുത്തിരുന്നതപസ്സോടും.
 കാനനേനായാട്ടിനായ്ക്കൊഴൊരു പ്രസേനന്താൻ
 വന്നതില്ലതിനാലെതിരഞ്ഞു സത്വാജിതനും
 കാടതിൽ തിരഞ്ഞെങ്ങും കാണാത്തു ദുഃഖത്തോടും
 വീടതിൽ വന്നു പറഞ്ഞു “ടിനാൻ രഹസ്യമായ്:—
 “മുന്നമെന്നോടു മണി ചോദിച്ചിതൊരുപോലാൻ
 തന്നീടുകെന്ന കൊടുത്തിലെന്നു ഞാനമിച്ഛാൻ
 എന്നു സേനരജനെക്കൊന്നവൻ മണിയതും
 ഇന്നുകൊണ്ടു പോയി മറന്നു മല്ലുരനും.
 ബാലനായുള്ള നാളിൽ ശീലിച്ചതൊഴിലെല്ലാം
 കാവമേറവന്താൻ ചെൽകീപ്പും പോകയില്ല
 ബാലനായ് ടുന്നാളേകു വന്നു നന്നൊരു
 ശീലമുള്ളൊരു കളാമി ചെല്ലുതെന്നേവത്ര.
 വിത്തത്തിനാഗ്രഹങ്ങൾ വിത്തേറുന്നെന്നാകിലും
 ചിത്തത്തിൽ മതിവരാത്ത മരണനാകിലും
 നല്ലൊരു വിളകളെ വേലിതാനിനി മേലിൽ
 തെല്ലമേമടിയാതെ തിന്നീടുമെന്നേ വേണ്ടു.
 രക്ഷിച്ചു പുലർത്തേണ്ടു മാളകർ മുതിന്നീടു
 കേച്ചിച്ചു തുടങ്ങിയാല്ലിന്നെ യെന്നോന്നു ചെയ്വു.
 ഇങ്ങിനെ യിരിക്കുന്ന രാജ്യത്തു വസിക്കയിൽ
 മംഗലമിനിമുതിയെന്നതേ വർഷം പാത്താൽ.”
 ഇത്തരമോരോതരം രക്ഷയുക്തങ്ങൾ ചേർത്ത
 ചിത്തസന്ദോഹലോകകണ്ഠത്തിൽ സത്വാജിതൻ
 ചൊല്ലിനാനതു പിന്നെ മരേറവൻ മരേറവനോ-
 ടെല്ലാടമിതു പോലെ പരന്നിരുപവാദം

അതുമേഖലയിൽനിന്നു കടന്നു കയറിയപ്പോൾ
 ചാത്തുണ്ടാകുന്നതിന്നു വിശ്വാസമായിനിൽക്കു.
 ചൈതന്യസ്വരൂപനായിട്ടുണ്ടെന്നു കണ്ടു
 ചേതസി വിചാരിച്ചുണ്ടാണെന്നു വസ്ഥകൾ
 രാജ്യവസ്ഥകളോടും നാനാവിധമായി കൊണ്ടു
 യജ്ഞപുരുഷൻപുരുഷോത്തമൻപുറപ്പെട്ടു
 ഹോമരമാവനംപുക്കുതിരഞ്ഞുനോക്കുന്നേരം
 പാശാതെകണ്ടു കിന്നാൻ ചത്തൊരുപുരുഷനെ.
 കൃതിരയോടും ചത്തുകിടക്കുന്നതുകണ്ടു
 പതിഞ്ഞുകാണായിതുസിംഹത്തിൻപാദത്തേയും
 കണ്ടുപുരുഷിംഹമിവർത്തനെന്നൊന്നതു മൃഗം
 രണ്ടില്ലെന്നോത്തുസിംഹംതന്നെപ്പദംഗോക്കി
 ചെന്നുപുറംമുറവാണെന്നു കണ്ടിതു കൃഷ്ണാക്ഷൻ
 ഉന്നതസിംഹംചത്തുകിടക്കുന്നതുപിന്നെ
 അവിടെയുണ്ടാത്തപ്പോൾ വാനരപദംകണ്ടു
 അവിടെക്കവിസിംഹംകൊന്നിതെന്നോത്തുപിന്നെ
 പാശാതെവാനരത്തിൻപാദലാഞ്ചരനെന്നോക്കി
 നോക്കെചെന്നുപുറംമുറവാണെന്നു കണ്ടു കിന്നാൻ.
 ഹോമരമാംഗുരയതിലവരപുരുഷകാശാൽ
 വീരന്മാരായരുളിച്ചുംഭടന്മാരും
 പേടിച്ചുനിന്നിന്നാരണേമുക്കുണ്ടനും
 പേടിക്കുവേണ്ടനിങ്ങൾനില്ലനിങ്ങൾവിടത്തിൽ
 എന്നതർക്കചയ്യകൃഷ്ണൻഗുഹയിൽകടന്നുപോ-
 യുന്ദമെന്നിയേയേറെനടന്നാനന്തരം
 കണ്ടിത്തങ്ങാതുകപിചാലകർമിന്നുംമണി-
 കൊണ്ടുകൂടിയിട്ടുവസിക്കുന്നതുകണ്ടുണ്ടനും
 വേഗത്തോടടുക്കുന്നമാനുഷരൂപംകണ്ടു
 വേഗത്തിൽപേടിക്കുമാറലികപിസുന്ദ-
 ഉഗ്രന്മാരുംകൂടിത്തത്തക്കേട്ടൊരുനേരത്തിങ്കൽ
 തെറ്റാനുജാബെവാറുംചെന്നുനടന്നോക്കുന്നേരം
 മന്ത്രിവേഷമെന്നോത്തിട്ടിട്ടാൻജാബെവാറും
 സതപാകൃഷ്ണനാരുംകുത്തിനാൻജാബെവാറും.
 പിന്നെത്തങ്ങാൽചെയ്യുന്നതതിൻവെട്ടെഴുത്തു
 ഇന്നവണ്ണമേയെന്നുചൊല്ലാൻപന്നിതുലോം.
 മുപ്പിപാഷാണവുകുചമന്നിവകൊണ്ടുററവും
 പുഷ്പകോപേനപൊതുതീടിനാരിതലേരും.
 എട്ടുമൊരിരട്ടം തുടിവസമൊരുപോലെ
 മുപ്പിയുലങ്ങുർചെയ്യുന്നിന്നിതുടിവാനിരും.
 മുപ്പികൾതന്നെപോതുതന്നുകുചിവരൻ
 പെട്ടെന്നുഭൂമിതന്നിൽമോഹിച്ചുവീണശേഷം
 തന്നെയുള്ളിൽപൂർവ്വത്താന്തമാരോതരം
 നന്നായിവിചാരിച്ചുവിരിഞ്ചൻചൊന്നവാക്കും:—
 “സകലഭൂതങ്ങൾക്കുംകാരണനായിക്കൊണ്ടു
 സകലവൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരകത്താവാതി
 ഗ്ഗമപുരാണപുരുഷനായിരിക്കുന്ന
 പരമാത്മാവാണ്വിഷ്ണുഹോവാനെന്തേമറ്റു
 ഒരുപുരുഷന്മാരുമെന്നെയുംജയിപ്പിവി

എന്നതിക്കയാലെന്നെയുമില്ലാത്തന്നിന്നു
 നിന്നുപരമാത്മാവായ്യാലുപനായി-
 ട്ടിരിക്കുവാനുണ്ടാകുന്നതിനാൽവെട്ടിക്കൊന്നു
 അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു കിന്നാൻതൊന്നെന്നമതുല്ല
 നകൃഷ്ണൻകിടന്നിരിക്കുവാനുണ്ടാകുന്നതിനാൽ
 അറിയച്ചിരിക്കട്ടെ സർവ്വഭൂതരോദിതമായി-
 ട്ടിരിക്കുവാനുണ്ടാകുന്നതിനാൽവെട്ടിക്കൊന്നു
 ഹോമരമാക്ഷസന്മാരെക്കൊന്നുതുംഭോമൻതന്നെ.
 ഇങ്ങനെയെല്ലാമുള്ളഭോമൻതന്നെയെന്നിന്നു
 ഇങ്ങുവന്നെന്നെയുമില്ലാത്തന്നെമറിഞ്ഞുതൊൻ.”
 ജാബെവാറൻതൻറവാക്യമിങ്ങിനെകേട്ടനേരം
 കുമ്പസാരംകേട്ടുപാവാൻവിട്ടുപോയ്ക്കൊണ്ടാൽ
 ദീനഭീതികൾതീർത്തുവെട്ടിക്കൊന്നുകൊണ്ടാൽ
 വാനരവീരനെന്നെന്നായിത്തലോടിനാൻ.
 അന്നേരമാലസ്യംപൂർത്തിയാക്കിയപ്പോൾ
 വെട്ടിച്ചുകവിതയോടുകൂടുന്നതർക്കചയ്യം:—
 “ഉത്തമമായിട്ടുണ്ടാണുമാംസ്യമന്തകാ-
 കാത്തുത്തന്നിവിടത്തു വന്നിതെന്നറിവേൻ.
 ദുഷ്ടിയിൽനിന്നുവന്നതുകുമ്പസാരമായിനിൽക്കുണ്ടു
 ഞങ്ങൾ”കൃതിലേതുതന്നെനോക്കുകവേണ്ടൻ.”
 എന്നതുകേട്ടനേരംമോദേനകപിത്രനും
 ചെന്നുതല്ലുതീയായകന്യകാരണത്തേയും
 ഉത്തമംസ്വന്തകമണിയുംജാബെവാറി-
 യുത്തമസ്മിതപുംകൃഷ്ണനേകുറ്റിപ്പിന്നെ
 ഭക്തിയോടേററത്തൊഴുതിയിൽവിടിച്ചുപി-
 ഭക്തപുരുഷൻനന്നായ്ക്കൊന്നതർക്കചയ്യം.
 കന്യകാരണത്തേയുംമണിയുംകൈക്കൊണ്ടുമാ-
 നന്ദജൻഗുഹയിൽനിന്നുപോട്ടുപുറംപുക്കു
 നോക്കുന്നനേരംയടുവന്ദത്തക്കുണ്ടിലെങ്ങും
 വെക്കരയിൽദാസാവതിക്കുണ്ടിനെചെന്നുകൃഷ്ണൻ
 യാദവവീരന്മാരുംസേനയുംഗുഹാമുഖേ
 ദാദരദിനംനിന്നുമാദമെന്നിയേപിന്നെ
 കൃഷ്ണനെക്കാണാത്തേററംഭൂപതിചിത്തത്തോടും
 തൽക്ഷണംദാസാവതിപുക്കുറുത്താന്തമെല്ലാം
 യദുക്കളോടുംവന്ദദേവദേവകിമാക്കും
 വേദിപ്പിച്ചിതുപിന്നെപേടിച്ചുയദുക്കളും
 പേടിച്ചുവന്ദദേവദേവകിതമ്മിണ്ണാദി
 വേദനപ്പെട്ടുസതാജിതനെശ്ശുവിചിത്ര.
 പിന്നെയുംകൂറ്റത്തന്നെസ്സേവിച്ചുദുഷ്ടാലവും
 ഭിന്നമായ്ഗുണങ്ങൾക്കുകൃഷ്ണനിങ്ങത്തുവാറും
 ദേവിയെപ്പൂജചെയ്തുകൊണ്ടുസമയത്തു
 ദേവകീസുരൻമണിരത്നപൂർണ്ണനും
 കൈക്കൊണ്ടുദാസാവതിപുക്കുതൽസഭയിങ്കൽ
 ഉൾക്കൂട്ടുകേനകണ്ടാർദേവകുടികൾക്കുപോൾ.
 ചിത്തത്തിലുണ്ടായ്ക്കുന്നമാദമെങ്ങിനെചെയ്തു
 സത്യപുരുഷൻപുത്താന്തങ്ങൾതന്നെസഭയിങ്കൽ
 എത്രയുംപാസ്വമായ്ചൊല്ലിത്തങ്ങിവിട്ടു.

സത്രാജിത്താപംഗുപൻതന്നെയുംവരുത്തിട്ടു
ഉത്തമമണികൊടുത്തിടീനാനവൻകയ്യിൽ
വൃത്താന്തമതുക്കൊക്കെപ്പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചപ്പോൾ
വക്ത്രവുംചമ്പിട്ടവനെത്രയുംഭയത്തോടും
ചിത്തസാരകംചുംപുണ്ടുമണിയുംവെട്ടിക്കൊണ്ടു
ചിത്തചഞ്ചലത്തോടുംചെന്നുതൻമന്ദിരത്തിൽ
ചിന്തിച്ചുപലതരംപാത്രത്തൊന്നെളവേണ്ടു
ചെന്നാമരാക്ഷസനോടുപിച്ചുപോയാനല്ലോ.
സത്യഭാമാപ്രയാചപുത്രിയുംസ്യമന്തക-
രണവുംകൂടിക്കൂട്ടുൻതനിക്കൊഴുവച്ചു
കാല്യുൽവീണവേക്ഷിച്ചെന്നപരാധങ്ങൾതീർക്കാം.
നിഷേധിപ്പതിന്നെന്നുചിന്തിച്ചുസത്രാജിതൻ
സത്യഭാമയാംപുത്രിതന്നെയുംതന്ത്രേയും
സത്യവൃപനാംകൂട്ടുൻതനിക്കൊഴുവച്ചു.
ചെയ്തപരാധംപൊറുക്കെന്നുചൊല്ലിട്ടുവീണ
കൈതൊഴുതൊരുനേരംചിന്തിച്ചുകൂടനും
അസമയാപവനവന്മാരിവർതന്നെച്ചെന്നു
പ്രാർഥിച്ചുലഭിച്ചാതെയിരിക്കുമിവർതന്നെ
തനിക്കുലഭിക്കയാൽസന്തോഷംപൂണ്ടുകൂട്ടുൻ
നിനച്ചുസത്രാജിതനോടേറമൽചെയ്തു:—
“നിന്നുടെമണിയിനിക്കുഗ്രഹമില്ലയെടോ!
നിന്നുടെകയ്യിൽതന്നെയിരുന്നാൽമതിതാനും.
പുത്രിയെയിനിക്കുനീതന്നെതുകൊണ്ടുള്ളത്തിൽ
എത്രയുംപ്രിയംവന്നമിത്രമായെന്നല്ലോ;
അപ്രിയമിനിക്കില്ലെന്നല്ലമുന്നമേയില്ല
സുപ്രീതനായിഭവൻപോയാലുമണിയുമായ്.
മിത്രനാൽഭത്തമായമണിനിന്നുടെഗുഹേ
എത്രയുംമോദത്തോടെവസിപ്പിച്ചതിൻഫലം
മിത്രമെന്നുംപോൻതന്നെതൽക്കോനകത്താ,
അകയാൽമോദത്തോടെപോക”യെന്നുതൽചെയ്തു
വൈകാതെസത്രാജിതൻമണിയുംകൊണ്ടുപോയാൻ.
മല്ലലോചനൻപിന്നെക്കന്യകമാരെമോദാൽ
കല്യാണംകഴിച്ചുവരെല്ലാതംമോദത്തോടെ
നല്ലഭാരകതനിൽവസിപ്പിച്ചുവെത്തോടും
മല്ലലോചനനോടുമണിനെനന്ദപോത്തമ!
കുന്തിയുംപാണ്ടവരുംജാതുഷഗുഹത്തിങ്കൽ
വേണ്ടുപോയെന്നുള്ളതുകേൾക്കയാൽരാമൻതാനും
എല്ലാമെന്നുമാറിത്തരിച്ചുതരിച്ചുവെല്ലാരിയും
അല്ലൽപൂണ്ടൊരുമിച്ചുഹസ്തിനരപുഷ്പിടിനാൻ.
ഇപ്പുൻവിദൂരഭീഷ്മഗാന്ധാരിദ്രോണൻധൃത-
രാഷ്ട്രനെനിവരെയുംതുല്യഭുവനകുന്ദൻകുതവർമ്മാ
പ്രാണസ്നേഹനയവരിതവരൊരുമിച്ചു
അന്ധനാംശതധനപാവാഞ്ചാദവഗുഹേ
ബന്ധുവായ്ചെന്നുചെന്നാരവതമൊരുമിനും:
“കേട്ടാലുംശതധനസ്സാകിയരുദുത്തമ!
കേട്ടിലേസത്രാജിതൻതന്നെപ്പുത്താന്തവും

കശ്ശലനവന്തൻപുത്രിയെത്താനുംചെന്നു
ഇച്ചുയാചോദിച്ചിതിങ്ങിനിക്കുനൽകീടുവാൻ
താൻചെയ്തൊരപരാധാൽപേടിച്ചുപുത്രിതന്നെ
ചഞ്ചലബുദ്ധ്യകൊണ്ടുകൊടുത്തുകൂടനും
പുത്രയുംശംനവൻതന്നെയുംകൊന്നുനീയും
ഉത്തമരതാമരതുംകൊണ്ടുപോരാത്തതെന്തേ?
കേശവൻതന്നോടവൻപാപങ്ങൾചെയ്തുമൂലം
കേശവൻനിന്നോടേതുംകോപിക്കയില്ലതിനും.
എന്നിരിക്കിലുംകൂട്ടുൻകോപിച്ചിതെന്നാകിലും
നിന്നുടെപക്ഷത്തിന്നുത്തങ്ങളുമുണ്ടുതാനും.”
“ഇത്തരംകേട്ടുശതധനപാപുമിതുപാത്താൻ
എത്രയുംനന്നെന്നോതുതരാത്രിയിൽമടിയാതെ
സതപരംചെന്നുസത്രാജിതനെക്കൊന്നിടിനാൻ
വിത്തവൽനമായമണിയുംകൊണ്ടുപോന്നാൻ.”
താതെന്തെന്നൊരുമൂലംസത്യഭാമയുംവേഗാൽ
താതദേഹത്തെതെലത്തോണിയിലിട്ടുപിന്നെ
താതതാതേതിവിലാപിച്ചുസതപരംചെന്നു
ഹസ്തിനമായപുരിപുക്കുകൂട്ടുനെക്കണ്ടു
വാൽകളവളെല്ലാംഭേദത്തോടറിയിച്ചാർ.
അന്നേരമുകുന്ദനുംരാമനുംബാലപ്പെട്ടു
ഇന്നുവൈകാതെപോകെന്നാശ്രയാത്രയുംചൊല്ലു
ശപ്താനവരിങ്ങുവന്നുചിന്തിച്ചുനിശ്ചയിച്ചാർ
ഇന്നിനിശതധനപാവാകിയഭൂപുൻതന്നെ
ക്കൊന്നിനിഷ്ഠായെന്നുകൂട്ടുനുംരാമനാനും
ഒന്നിച്ചുതേരിൽക്കരേറീടുടൻപുറപ്പെട്ടു,
അയ്യതുസമയത്തുപാഞ്ചാലനവന്തൻ
പുത്രിയാംപാഞ്ചാലിതൻകല്യാണമറിയിച്ചു
എത്രയുംഹേമംചൽവാൻഭൂതരവെന്നനേരം
പാഞ്ചാലപുരംപുക്കുവിപ്രാംപാണ്ടവരെ
വാഞ്ചരയാകണ്ടുരാമൻതനിക്കൊക്കാനിചിതു
രാമനുമല്ലാർചിത്തമേരകവുംകളഞ്ഞിതു
കാമദൻകൂട്ടുൻചെന്നുംകരകാരാധനത്തിൽ
താതസോദരിയായകുന്തിയെക്കണ്ടുചൊല്ലി
ചേതസിനിശ്ചയിച്ചുപിന്നേടമവിട്ടുന
പാഞ്ചാലൻതന്നെക്കൊണ്ടുപോന്നതുമാണെന്നായ്
അഞ്ചിതുകൂട്ടുൻപോന്നുഭാരകാപുരിതന്നിൽ.
പിന്നെയശ്ശതധനപാതന്നെത്തേടിനാൻജവര
തന്നെക്കൊൽവതിനായിവരുന്നസീരികൂട്ടു-
രെന്നുകേട്ടൊരുശതധനപാപുംഭീതിയോടെ
ചെന്നുടനകൂരനോടെന്നെരക്ഷിക്കയെന്നു
ചൊന്നതുകേട്ടുകുതവർമ്മാപുരുഷനേരം
ഒന്നിച്ചുഭയപ്പെട്ടുചൊല്ലിനാർ“കേട്ടാലുംനീ.
രാമകൂട്ടുന്മാരോടുപോർചെയ്തു കൊണ്ടീടുവാ-
നാമല്ലമൂന്നുലോകത്തിങ്കലുള്ളൊരുത്തക്കും.
ലോകേശാധിപന്മാരായിടിനോരിശന്മാരോ-
ടാകായ്കാട്ടീടുവാനാരുള്ളുലോകത്തിങ്കൽ
കാരോരോവിശേഷങ്ങൾമാധവൻഗോകുലത്തി-

പ്രാമുഖ്യം ചെയ്തതൊന്നും കേട്ടതില്ലയോ! ഭവാനാ! വിരനാംകംസൻ പിന്നെ മാഗധനിവർത്തൻ കാര്യമെല്ലാം നീയുമറിയുന്നില്ലേ? പാത്താൽ ബാലന്മാർ കണ്ടുതുപിടിക്കുന്നതുപോലെ ബാലഗോപാലൻഗിരിപൊങ്ങിച്ചുസപ്താദിനം നമസ്തേ കൃഷ്ണായതേ! അതുതകമ്ബണേതേ! നമസ്തേ ജഗൽസൃഷ്ടിസ്ഥിതിനാശനമൃതേ! അദ്വൈതമില്ലാത്ത നാനാത്വനേകുടസ്ഥായ വേദ്യമല്ലാത്ത പരമാത്മാനകൃഷ്ണായതേ! ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞവർ പിന്നെയും ചൊല്ലിനിന്നു- “നിന്നു നീ വല്ലഭ്യം വേഗേന പോയിട്ടെങ്ങോ” ഇത്തരം കേട്ടശതധനപാപവും ഭയത്തോടു സതപരമകൃഷ്ണൻ മണിയും സമർപ്പിച്ചു. ഏറ്റയോജനദിനം പായുന്ന വാജിയേറി നിറുന്നോത്തളം മായാഞ്ഞിതുപോയിരിക്കി. ഗരുഡാലപജമേറിപ്പിരിയും കൃഷ്ണനാനം ഒരുമിച്ചെത്തുന്നിതുവഴിയേയെന്നേവേണ്ടു. മിഥിലാപുരം പൂക്കനേത്തുകതിരിയും പേരിതാൻ മരിച്ചിതുശതധനപാപമുതൻ. അല്ലെപ്പഴുതവിടയു കൃഷ്ണനും രാമനാനും ഒല്ലമായതിൽത്തുടങ്ങിനിന്നിതു കണ്ടു സതപരമോടിശ്ശതധനപാപമുതനേരം സതപരമേതരിൽനിന്നുണ്ടിറങ്ങിമുകുന്ദനം. സതപരമോടിയോടിഞ്ഞാട്ടിട്ടും തൊടാതെയും മിഥിലാജ്യത്തിന്റെ ഉത്തരഭാഗത്തിങ്കൽ ശോഭിച്ചൊരു പമ്പനസീമനി ചെന്നനേരം പിടിച്ചുശതധനപാപാകിയുടതരദ്രോഹിം കടുക്കുന്നതിങ്കോപാൽവധിച്ചുകുന്ദനം ചക്രത്താൽ ശതധനസ്സാകിയുടയുനേയും ചക്രപാണിയും വധിച്ചിടിനോരനേരം ചത്തവീണവൻ തന്റെ ശിരയിൽ സൂക്ഷ്മശീല ചിത്രമാം വില്ലതിരുമേൽ മണിയെന്നോക്കി കൃഷ്ണൻ തിരുത്തുകാണാഞ്ഞിട്ടു രാമനോടായി കൃഷ്ണൻ പറഞ്ഞു “പ്രമാദിവാൻ തന്നെ നാനം കൊന്നുകൊല്ലും ഇവന്റെ കയ്യുൾ മണി നാഞ്ഞെങ്ങൊന്നില്ല” ഏവം കൃഷ്ണന്റെ വാക്യം കേട്ടു രാമനുമുള്ളിൽ ഏതു മേബോധിക്കാഞ്ഞു ചിന്തിച്ചു പറഞ്ഞിതു:— ചേതസ്സിലോത്താലൊന്നു തോന്നുന്നതിന്നിരിക്കില്ലാമ് മറെറാരു പുരുഷങ്കൽത്താഞ്ഞയിവനാനും ഉറവിശ്വാസത്തോടെ ഭീതികൊണ്ടെന്നാകി കൊടുത്തിതെന്നമമനിശ്ചയമതിന്നാ നീ പടുതപമോടങ്ങുപോയ് ചെന്നുടൻ മണിയതു വരുത്തിട്ടു കണ്ടാനും മിഥിലൻ തന്നെക്കണ്ടു വരുവൻ വൈകീടാതെ” യെന്നൊരമനം ചൊല്ലി ചെന്നിതു വിദേഹന്റെ മന്ദിരേയതുനേരം ചെന്നുസല്ലാതം ചെയ്ത മോദേന വിദേഹനും തന്നെടൊജ്യത്തിങ്കലിരുത്തി വിദേഹനും

അന്നൊരമങ്കൽനിന്നുപാറിച്ചു ഭയോധനൻ മംഗലഗദായുദ്ധമെത്രയും ശിക്ഷയോടും. മംഗലമുത്തി കൃഷ്ണൻ പാശപൂക്കുവേദന തന്നെട പട്ടങ്ങോടിക്കുമയറിയിച്ചു. പിന്നെത്തൻ മണികണ്ടിലെന്നതും ചൊല്ലി ശ്ലേഷം സത്യഭാമയെക്കൊണ്ടിട്ടു വർത്തൻ പിതാവിനു ഉത്തമമായ പിതൃകുമാട്ര ചെയിപ്പിച്ചു. പിന്നെത്തൻ മണിയേയുമനേ പക്ഷി ചുംഭോജാക്ഷൻ തന്നെട പുരത്തിങ്കലിരുന്ന മോദത്തോടും, അന്നേരമകൃരനും കൃതവർമ്മാപും കൂടി വന്നൊരു ഭീത്യാപോയിക്കാശിയിൽ ശ്രദ്ധമായി വാണിതു പിന്നെ പലയാഗമങ്ങളൂന്നും ക്ഷീണതയെന്ത്രേ വാഗ്ദക്ഷിണയോടും കൂടി ചെയ്തിരണ്ടിനെ പസിച്ച് ടുനകാലത്തിങ്കൽ കാണായിട്ട പാശകയിലനന്തം പവവിധം ഭൂതഭയതികളെ വീകങ്ങളാൽ വർഷാദിയാൽ ചേതസിദൂഷം പൂണ്ടു പരകാവാസികളും. വൃദ്ധന്മാരായ യമകുലങ്ങൾ വിലാപിച്ചു ചുരുച്ചോ ചെന്നോടു ചൊല്ലി നാർപ്പുരാവൃത്തം കാശീശൻ പാദശാസ്ത്രം വർഷമില്ലാത്തതും ഭേദവാസികളോടും ദുഃഖിച്ചു പിന്നെയവൻ മുഖ്യനാം ശപവല്ലു നെക്കൊണ്ടു പോയ് രാജ്യത്തിങ്കൽ മുഖ്യമായു ചൂന്നപ്പോൾ വർഷമുണ്ടായെന്നു ദുഃഖങ്ങൾ തീർന്നിട്ടു വാൻ കാശീ ഭൂപതിതന്റെ വിപ്രാത മണ്ഡലമായ ഗാദിനി തന്നെയെന്നു നല്ലിനാൻ ശപവല്ലു തൻ പുത്രനകൃരനും. അകയാലി വന്നൊരമതിമാൻ ഭാഗ്യവൽ താതന്റെ ഉണങ്ങളിലേതു മേകുറവിലു ചേതസിധരിക്കനീയകൃരനറിഞ്ഞാലും. അകയാലകൃരനേണ്ടിരിക്കുമവിടത്തിൽ ശോകങ്ങളൊന്നുമുണ്ടായ്യിരിക്കയില്ലതാനും. അകയാലവതന്നെത്തിരുത്തുവരുത്തേണം ശോകങ്ങളൊന്നിന്നാവും പിന്നേടൊന്നു കിട്ടില്ല. ഇത്തരം കേട്ടു കൃഷ്ണൻ സതപരമകൃരനെ ചിത്തമോഹനകാണാൻ വരുത്തിയതുനേരം ഏതായും ഭയം പൂണ്ടു മേയുന്നോരകൃരനെ ചിത്തമോദനകണ്ടു കൃഷ്ണനും ചൊല്ലി നിന്നാൻ:— “നിന്നെക്കണ്ടുതുമ്പലം തെങ്ങാർക്കുള്ളൊരു ദുഃഖം ഒന്നൊഴിയാതെ തീർന്നു സുഖമായ്യിരിക്കുവാൻ. യജ്ഞങ്ങളെല്ലാമൊരുവില്ലുപുറവന്നിടാതെ അജ്ഞാനമന്ത്രേ സമാപ്തികളും സാധിച്ചിതോ? നിന്നെടകയ്യിൽ മണിയിരിക്കുന്നതുമെല്ലാം മുന്നേത്താനറിഞ്ഞിരിക്കുന്നിതു മഹാമതേ! സത്വാജിത്തനു പുത്രരില്ലായ്കനിമിത്തമായ് പുത്രിതൻ പുത്രന്മാർക്കു തന്നെക്കവകാശം. എന്നിരിക്കിലും മറ്റൊരാൾക്കുമേ മണിയതു തന്നെടക കൃഷ്ണൻ ചിട്ടിന്നുതല്ലായ്മയ്ക്കു

നന്നടെകണ്ണമണിധരിച്ചുകൊണ്ടിട്ടുക
 പുനഃമേമമേപുണ്യമനനായുജ്ജ്വലം
 യന്നിനിസ്സംശയങ്ങൾതീർത്തവാനായിക്കൊണ്ടു
 ഏന്നടെകുരുതന്നിൽതന്നാലുമണിയതു
 ഇന്നിവക്കാശുകാട്ടിനിങ്കയിലപ്പോർത്തരാം.”
 ഇത്തരമകൂററംകേട്ടുരൻശിലയിൽനി-
 ന്നതതമമായമണിയെടുത്തുകൃഷ്ണൻകയ്യിൽ
 കൊടുത്താനതനേരംയാദവകെല്ലാവർക്കും-
 ഉടനേസംശയപൂർവ്വതീർന്നിത്തന്ന.തരം
 രാമനെവേഗംവരുത്തിടിനാൻകൃഷ്ണനാനും
 രാമനമിവകേട്ടുസന്ദേഹരതീർന്നമോദാൽ
 സ്വരോമംപുണന്നിതുകൃഷ്ണനെരാമൻതാനും
 അഞ്ചാറുസംവത്സരംപിരിഞ്ഞുവാണമുഖം
 തടയിന്നോനേതസ്സാരംതീർന്നരാമൻതകയ്യിൽ
 കൊടുത്തുകാണിച്ചിതുതന്നപുമതുപിന്നെ
 പ്പട്ടുതപമോടുംകൃഷ്ണനകൂറൻകയ്യിൽനൽകി.
 ഹേഹുവ!മാധവനുംസത്യഭാമതൻപുത്ര-
 ഷാകമോമണിയെന്നാമനോടാച്ചപ്പോൾ
 മാധവൻതന്നോടായിരാമനുംപറഞ്ഞിതു:—
 “യോധിക്കനമുക്കിവയൊന്നുമോക്കേണ്ടതില്ല.
 യോദ്ധവൻപുതിയോടനൽകിനാനിവിടേക്കേ
 യോദ്ധവത തൻപുത്രനാക്കുതൻവേണ്ട”തെന്ന
 പാഞ്ഞിട്ടുകുറൻകരത്തിൽപിന്നൊത്തം
 പറഞ്ഞവണ്ണംപ്രത്യച്ഛിച്ചതുമഹാവിദ്യ
 യാതൊരുഭഗവാനായ്വിഷ്ണുവചീശൻതൻറ
 യാതൊരുക്വമയിരവ്യജ്ഞനഹരമായി
 മംഗലമാകുമിതുകേൾക്കിലുംചൊല്ലിടിലും
 തന്നടെചിത്തേചിന്തിച്ചിലുമവൻതൻറ
 ദൃഷ്ടിത്തിലൊരാപചമൊക്കെയുംശാന്തമായി
 സച്ചിത്തിപ്രവരായ്വന്നിട്ടുമെന്നുതരം.
 കാളിന്ദീവിവാഹം.

കേട്ടാലുംപാണ്ഡുപുത്രൻദരിച്ചുപോയുള്ളവർ
 വാട്ടമില്ലാതെയുണ്ടുപാണ്ഡവപ്രസ്ഥത്തിങ്കൽ
 വാഴുന്നിതന്നെക്കേട്ടസാത്വകീപീരരോടും
 തോഷമായ് പുറപ്പെട്ടുചെന്നിതുകൃഷ്ണൻതാനും.
 ജീവനായിരിപ്പൊരുതുകൃഷ്ണനെക്കണ്ടുവേരും
 വിശ്വാസമേറീടുന്നധർമ്മജനാദികളും
 സംഭ്രമിച്ചപ്പോറുചെന്നുസമോദനോടെ
 അംഭോജാക്ഷനെനന്നായ്സല്ക്കരിച്ചനന്തരം
 സാത്വകീപീരരെയുംസല്ക്കരിച്ചിതുന്നായ്
 പാത്ഥമീമാദികളുംകൃഷ്ണനുംവേഗംചെന്നു
 കന്തിയെമോദാൽവെടിച്ച്ടിനാൻകൃഷ്ണൻതന്നെ
 ചിത്തലജ്ജയാവണങ്ങിടിനാൻകൃഷ്ണനാനും.
 കന്തിയുംയദുകലവൃത്താനുംചോദിച്ചിതു:—
 “സന്തതികളുമെൻറസോദരന്മാരുമെല്ലാം
 ഹന്താപമന്ത്രോപസിച്ച്ടിനാൻപ്ലീചൊൽനീ”
 കന്തിയോടേവംപറഞ്ഞിത്തരംചൊന്നാൻകൃഷ്ണൻ:—

ചിന്തിച്ച്ചിന്തിനമയിൽക്കൊണ്ടെന്നതുഞാനോ.
 ദൈവവിശ്വാസംനിങ്ങൾക്കേകൂറുവരണെ
 ദൈവംതാൻതന്നെയുണ്ടുനിങ്ങൾക്കെന്നതുവരം”
 ഇങ്ങനെകേട്ടനേരംകന്തിയുംചൊല്ലിടിനാൻ:—
 “എങ്ങൾക്കുതന്നനീയേമഹാരില്ലെരുനാളും.
 ഹസ്തിനപുരങ്ങൾമുന്നോട്ടുചെന്നുവഴിനാൻ
 ചിത്തകാരുണ്യാൽനീയുടകുനൻതന്നായിങ്ങു
 നന്നായിപ്പറഞ്ഞയച്ചുനാൻകൃഷ്ണൻതന്നെ
 വന്നിതുമമനസ്സിലേൽമോദപൂർവ്വിതേ!”
 പിന്നെധർമ്മജൻപറഞ്ഞിടിനാൻമുക്കുരനോ-
 “ടിന്നിനിദൈവൻവന്നുകാരണംകൊണ്ടെന്നുടെ
 വംശപുരുഷനെചിന്തിച്ചതുമെന്താനും
 സംശയമില്ലമുപ്രസഫലമായിവന്നു.
 യോഗേശനായഭവദ്ദർശനംലഭിക്കുവാൻ
 യോഗീന്ദ്രന്മാരുംമഹാജനാർക്കുംദൈവമല്ലോ.
 ഇങ്ങിനെചിന്തിക്കുന്നനിന്തിതവടിമയത്താൻ
 ഇങ്ങനെയെങ്കിലുംമൽഭാഗ്യമെന്തുചൊൽവൂ?”
 ഇങ്ങിനെപറഞ്ഞവരല്ലാരുമൊരുചിച്ച്
 നന്നായിസ്സുഖിച്ചുപാണിടിനാൻകൃഷ്ണനാനും.
 അന്നല്ലോവഹ്നിവനിട്ടത്ഥിച്ചുവംപാത്ഥൻ
 നന്ദനന്ദനനോടുംപാണ്ഡവദാഹത്തിനായ്
 ചെന്നവർവന്നുംപുഷ്പവഹിയുംപിടിപെട്ടു
 നന്നായിവനമൊക്കെവെറുഭസ്മമായ്കൂടി.
 ഇന്ദ്രനുംവന്നവർഷംതുടങ്ങിയതനേരം
 നന്ദജൻകൃഷ്ണനെന്നസാധുവീക്ഷിക്കൊണ്ടു
 വർഷത്തെശരംകൊണ്ടുതട്ടുത്തനിത്തിവഹ്നി
 തോഷത്തോടടവിയുംദരിച്ചുപാത്ഥനായി
 ഗാണ്ഡീവമായവില്ലുമകുയതുണീരും
 പാണ്ഡവനായപാത്ഥൻതനിക്കവഹിനൽകി.
 പാത്ഥനുംകൃഷ്ണനുംവന്നിരൂപസ്ഥപുംപുക്കു
 പാത്ഥിവിൻധർമ്മാത്മജൻതനിക്കുകൃഷ്ണനാനും
 വിശ്വപിസുയകരമാകിയപുരമതു
 വിശ്വപക്ഷാപുരണെക്കൊണ്ടെന്നുദ്ദിച്ചിതു.
 പാണ്ഡവദാഹത്തിങ്കൽമയനാംശിഥ്വിതന്നെ
 പാണ്ഡവൻരക്ഷിക്കയാൽസന്തോഷിച്ചവനൊരു
 സഭയുംനിമ്നിച്ചതുപാത്ഥനനൽകീടിനാൻ
 സഭയിൽജലസ്ഥലഭ്രാന്തിയുമുണ്ടാക്കിനാൻ.
 ദേവകളുടെസഭയാകിയസുധർമ്മയും
 കേവലമിതിനോടുതുല്യമായുരാപാത്ഥാൽ.
 ഇസ്സഭതന്നിൽധർമ്മനന്ദനൻവഴിപോലെ
 മത്സരമെന്തുവാണഭീമിയെപ്പാലിക്കുന്നാൻ
 നന്ദജൻപാത്ഥനാനാമൊന്നിച്ചതേരിലേറി
 ചെന്നുകാനനംപുഷ്പമുണ്ടുക്കൾതന്നെ
 കൊന്നടൻനടക്കുമോർദാഹത്തെത്തീറ്റാനായി
 ചെന്നുകാളിന്ദീതീരേജലപാനവും ചെയ്തു
 ധർമ്മനൻനില്പുനേരംകണ്ടിതന്നദ തീര
 സ്വഗ്ഗ്നാരികൾപോലുംമാനിക്കുമൊരുത്തിയെ

“അതനീയിവിടത്തിൽവസിപ്പാനെന്തുമുഖം
 നേരോടെപറകെ” നപാത്ത്വംകൃഷ്ണൻകേട്ടു
 ചൊല്ലിനാളവർ “മകാളിന്ദീ” എന്നനാമം
 അല്ലിവല്ലഭൻമമതാതന്നെനിർത്താമു.
 അക്കനാമെന്റെതാതൻ ഗൃഹംനൽകിയതു
 പാർക്കുപലനാളുണ്ടിവിടെത്തപസാശാൻ
 ഉത്തമപുരുഷനാംമാധവനാനല്ലാതെ
 ഭർത്താക്കന്മാരെപ്പറ്റിഗ്രഹിക്കയില്ലഞാനും
 ഒത്തയതുവരായ്ക്കിത്താൻസ്വപിച്ഛമല്ലാത്തതേ
 മായമെന്നിയേപ്രമർശിക്കാളുവ” എന്നിത്തരം
 ചൊന്നതുകേട്ടപാർത്ഥൻവേഗേനകൃഷ്ണനോടു
 ചെന്നുചൊല്ലിനാനിവികേട്ടുകാരുണ്യത്തോടും
 ചെന്നുകാളിന്ദീതന്നെത്തേരതിലേററിക്കൊണ്ടു
 പോന്നുപാണുവപ്രസരംപൂർത്തീകൃതകുന്ദനം.
 പാണുവന്മാർക്കുമോദംവരുത്തിത്തതുകൃഷ്ണൻ
 പാണുവപ്രസരനാലുമുദാസംപാത്തിതുപിന്നെ
 യാത്രയുംചൊല്ലിപ്പുറപ്പെട്ടുപാർത്ഥകുന്ദനം
 എത്രയുംമോദംപൂണ്ടുപാർത്ഥകുന്ദനം
 നല്ലൊരുമുളളത്താൽകാളിന്ദീയനോരരി
 തന്നുകെല്ലാണപൂർത്തീകൃതകൃഷ്ണൻതാനും.
 മോദമോടെല്ലാവരുംസുഖമാസ്വാദനാർ
 ഉത്തമമായിട്ടുനോരവതീഭ്രമസ്ഥലേ
 ഉത്തമനായതന്റെതാതസോദരിയായ
 ധന്യയാരാജാധിപൻതന്നുകെട്ടായ
 വിദാനവിദതന്റെസഹജയായമിത്ര-
 വിന്ദയുംകൃഷ്ണൻതന്നെവരിച്ചുമലമായി-
 ട്വന്നവർസഹോദരൻസുതരാജ്യജൻപക്ഷം
 നന്നതുനഷ്ടധിച്ഛമേകുന്നമിത്തമായ്
 ചേദിച്ചുവസിക്കുന്നിവളുമതുമുഖം
 ചെന്നവർസപ്തംചേരുകേവലൻപോന്നുവന്ന
 മന്നരവെന്നുകന്യാതന്നെയുംകൈക്കൊണ്ടുടൻ
 ഇങ്ങുപോന്നിതുകൃഷ്ണനവർതന്നെയുംവേട്ട
 മിത്രവിന്ദയാസാകംസുഖമാസ്വസിക്കുവാൻ
 ഭാഗ്യവാൻകോസലനാമന്നവനഗ്നിജിത്ത
 യോഗ്യനാണുപദയെന്നുതവീർത്തെന്ന
 നന്നായിപ്പരീക്ഷിച്ചുമല്ലതിയായിട്ടന്ന
 സുന്ദരിസത്യകയനൽകുവന്നെന്നല്ലാടും
 അറിയിച്ചോരമത്തവാരണതുല്യങ്ങളായ്
 ഭാഗ്യവാൻനമുക്കുള്ളസപ്തകാളകർത്തന്ന.
 കെട്ടകിമവർണ്ണപുതിയെന്നൽകുമെന്ന
 കേട്ടൊരുവന്മാരുംചെന്നേറുംചിങ്ങങ്ങിയാർ.
 വൃഷങ്ങളുടെനേരേക്കുത്തകർവടികളും
 വിഷമംസഹിക്കയില്ലെന്നല്ലാമരശതായ്
 കഴിച്ചാർവ്വപർവലക്കംഗംഗങ്ങൾവന്ന-
 ങ്ങഴൽപെട്ടേറുന്നാണുകെട്ടുപോയിതുചിലർ.
 ഇങ്ങിനെചലവ്വപർത്തോറുപോയ്ചിലരിതു
 മംഗലമല്ലനമുക്കെന്നുപോയിതു ചിലർ.

ഇക്കരകേട്ടുകൃഷ്ണൻപാർത്ഥനൊരുമിച്ചു
 ചിരിക്കുന്നെച്ചെന്നുനന്നർകോസലനാജ്യംപൂക്കാൻ.
 തതപമല്ലാമെന്നുനന്നർത്തകോസലനാ
 സത്യവ്രതനാകൃഷ്ണൻതന്നെയുംപൂജിച്ചിതു.
 സത്യയുംകൃഷ്ണൻതന്നെക്കണ്ടുമാരാൽപൂണ്ടു
 പ്രാർത്ഥിച്ചുകലങ്ങെവമായഗൗരവിയെക്കേട്ടാ-
 “ശങ്കരപ്രിയേ!കാത്യായനിയാംഭഗവതീ
 പങ്കജനേത്രൻകൃഷ്ണൻമൽപതിയാകഭേവീ!
 മന്ദോദരനാമുപയോഗമാധവൻവ്യാപനാട
 മന്ദോദരത്തിനുമുതൽക്കുളയുളളാർക്കു
 ഉത്തമവൃത്തമതുചിന്തിക്കിലമ്പിയാതെ
 നിത്യചുമിപ്പിച്ചു,നിന്ദിതമഖിപ്പിച്ചും.
 എന്നിരിക്കിലുമുപയോഗനിയോഗാടുകുടി
 വന്നിടവേണംമൈത്ര്യാനമുക്കുമതുകൊണ്ടു
 നിന്നുടെപുതിയായസുന്ദരിതന്നെമമ
 തന്നിടവേണമേതുമടിച്ച്സൊലാഭവാൻ,
 എന്നാകിൽഭവനോരംഗുണ്ണർപാണുവനും”
 എന്നതുകേട്ടുവൻചൊല്ലിനാൻമോദത്തോടെ:-
 “ചാരിങ്ങിനെയുമെന്തിനാലിപ്പുറപ്പെന്നും
 നേരേത്താനിത്തരികിടന്നിതുവോനെയും,
 ലോകൈകമുത്തിയായനിനക്കുമല്ലതിയെ
 വൈകാതെതന്നിടവാൻനിിക്കുവ്യാമുണ്ടോ?
 ഇന്നിതിനിങ്ങയോഗംവന്നുകീടുന്നാകിൽ
 ഇന്നിതിനമീതെയൊന്നുംവന്നുകുടങ്ങതില്ല.
 സപ്തകാളകർത്തന്നെബന്ധിച്ചിടുന്നവർ
 ങ്ങളൊഴുമല്ലതിയെന്നുവന്നെന്നസത്യം.
 മൂന്നുത്താൻപാഞ്ഞുപുലരായ്വ്യാപനാ
 വന്നുമാനപൂർക്കെട്ടുപോയിതുവിഷണ്ഡരായ്.
 എന്നുടെപാർത്ഥസത്യമാക്കിവൈപുതിനിന്നു
 നിന്നുള്ളിൽനിരൂപിച്ചാലേതുമേണ്ഡമില്ല.”
 ഇത്തരംകേട്ടനേരംസപ്തവർവായ്കൃഷ്ണൻ
 സതപരംപാശങ്ങളുമെടുത്തുമാറ്റുമായി
 കാളകളേഴിനേയുംബന്ധിച്ചുതുല്യകാലം
 നാളികവിലോചനൻമോദംഭീരശബ്ദാൽ
 നിന്നുറ്റാർകാളകളുംകുഞ്ഞുജടംവിട്ടു
 മന്നിജൽവൃഷങ്ങളുംപരിഞ്ഞുപതിഞ്ഞിതു.
 അശ്വത്ഥമാശ്വത്ഥിതെന്നുപോയിച്ചുജന-
 മച്ഛതൻതന്നെവല്ലിനിന്നിതുമോദത്തോടും;
 എത്രയുംമോദത്തോടുംഭൂപതിപ്രവരനും
 പുതിയമുകുന്ദനൻകിന്നാനതുനേരം.
 സുന്ദരിയായുള്ളാരുസത്യയംകേന്ദ്രകയ്യ
 ഇന്ദിരാപതിപതിയാകയാലന്തുംപുരേ
 രാജനാരികർവ്വപാണുമാനന്ദംപൂണ്ടു
 രാജവൃന്ദങ്ങളോടുകൂടിയവർമോഹിച്ചിതു.
 വിത്തവസ്മാരണപ;ഉക്കർഭേദങ്ങളും
 ഉത്തമരത്നങ്ങളുംഭാസികർമ്മവായിരം
 അനാകർമ്മങ്ങളുംകുതിപ്പുകുടും

അനന്ദംപൂണ്ടുകന്യാശാലപുനർകിന്ദ്രപൻ.
 കന്യകാധനങ്ങളെക്കൈക്കൊണ്ടുകുടനും
 നന്നായ് ഹോഷിച്ചുതായയച്ചുകോസലനും.
 യാത്രയുംപുറപ്പെട്ടനേത്തുറപന്മാരും
 പുത്രയുടേകാപാൽവന്നയുദ്ധംതുടങ്ങിനാർ.
 അസ്രുങ്ങൾകൊണ്ടുവർഷംതുടങ്ങിവിജയനും
 വിതസ്സരായിഗ്രപന്മാരുടേനോടില്ലോയാർ.
 പാരാതെമുകുടനുംപാൽമരമൊരുമിച്ചു
 ദപാർകാപുരിപൂക്കുസെച്ചുമായെല്ലാവരും
 ഉത്സവംപൂണ്ടുസത്യതന്നെയുംവേളികഴി-
 ച്ചുത്സവംശേഷംവന്നുകുടനെല്ലാജമായ്.
 പിന്നെയുംശ്രുതകീർത്തിതന്നെടമകളായ
 സുന്ദരീഭദ്രതന്നെവേട്ടിതുകുടനും.
 തന്നെടപിതൃഷ്പസാതനീക്കുകൈകേയിരാം
 സുന്ദരിഭ്രാതൃഭിന്യക്കൊടുത്തുകുണ്ണനല്ലോർ.
 മാത്രാധിപതിസുതയാകിയലക്ഷണന്തൻ
 ഭദ്രമാംസ്വയംബരേചെന്നുതേരിൽവെച്ചു
 പന്നഗശാതിസുധാകുടംകൊണ്ടുനപോലെ
 പന്നഗശായികുണ്ണവേട്ടിതങ്ങവളേയും.

നരകാസുരവധം.

പിന്നെയുംമുന്നംനരകാസുരൻഗ്രപവര-
 കന്യകമാരേഖലാൽപിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി
 പാരാതെകാരാഗ്രഹംതന്നിലിട്ടതിൽപിന്ന
 വാരിജനേത്രൻകേട്ടുപോയ്നരകനെക്കൊന്നു
 കന്യകമാരെല്ലാമൊധവൻകൊണ്ടുപോന്നു
 നന്നായിവിവാഹവുംകഴിച്ചുകൊണ്ടിടിനാൻ.
 നാരിമാരുപതിനായിരമുണ്ടുനവ!
 കാരണപുമാൻതൻറമായാവൈവേംചിത്രം!
 ഇത്തരംകേട്ടനേരമന്നവൻചോദ്യംചെയ്തു:—
 “ഉത്തമപുമാൻകുണ്ണൻനരകൻതന്നെക്കൊൽവാൻ
 പുറമുകാരണമവനാരുടെപുത്രനെന്നും?
 പുറതിനുകന്യാജനംബന്ധിച്ചുകാരാഗ്രഹം
 എന്തവതൻറഖലവീഴ്ത്തശയ്യങ്ങളെന്നും?
 നിന്തിവവടിവരുൾചെയ്തിവകേൾപ്പിച്ചെൻറ
 ചിന്താസംശയങ്ങളെതീർത്തതുംചെയ്തേണമേ.”
 എന്നതുകേട്ടമുനിമന്ദഹാസവുംചെയ്തു
 നന്ദിച്ചുനവനോട് “കേൾക്കുന്നീവിയെന്നാൻ.
 മുന്നമഞ്ഞാഗ്രവപന്തിമാർകന്യകമാ-
 റൊന്നിച്ചുപതിനായിരപുത്രപുത്രമായ്
 ഇരക്കുടവിധൗ”വിണ്ണുവാവാൻഭിക്ഷുവായി-
 ച്ചുരിച്ചുചെന്നുനവസന്നിധൗതേജോമയൻ.
 നാരിമാർഗ്രപനെയുംവിട്ടഭിക്ഷുവിൻവരം
 ചേതവാൻകാമിച്ചല്ലോർശപിച്ചുനവന്മാരും
 പിന്നെയുംനാരിമാക്കുവരവുമുണ്ടുപുരാ-
 വനീടുംതേരാവാതിവിണ്ണുവാൻകുണ്ണനെന്നും
 ചൊല്ലീടുമൊതപക്ഷമുണ്ണവനായനവ-
 നല്ലാപിന്നെയുംവന്നുജനിച്ചുനരകനായ്

എന്നതുംപറയുന്നതാദിമാർവിന്തിയെന്ന
 നന്നായിസ്സേവിച്ചിതുനാരാജത്തയാലെന്നും
 അനുധാതാപുനൽകിവരമെന്നൊതപക്ഷം
 പിന്നെന്നാരോപാക്യാനഗ്രഹമെന്നുമുണ്ടു
 പോകവയെല്ലാംപൂർവ്വകാരണമല്ലോസഖം
 ലോകനായകൻമഹാമായയാക്കിയാവു.
 മുന്നമെന്നായണൻഭൂമിയേസ്ഥാനത്താക്കി
 ഉന്നതൻഹിരണ്യാക്ഷൻതന്നെക്കൊന്നെന്നുള്ളതു
 മുന്നമേചാനേനെന്നമാധവഹോഷിളംഗ-
 സംഗേനഭൂമിക്കുനൂപുത്രനുമുണ്ടായിതു.
 ദാനവസ്വർത്തിനാൽശുദ്ധമല്ലായ്ക്കയാലും
 ദീനയായ് മുഷിഞ്ഞതിദുഃഖിതസമയത്തു
 പുത്രനണ്ടാകയാലെയല്ലോഭേദമിദവി
 പുത്രനെരക്ഷിസ്തേണമെന്നുമാധവ:നാടു
 അത്ഥിചാർമഹാവിഷ്ണുതളിഞ്ഞുനരകനും
 അത്രനാരായണാസുംനാർകിളിന്നെയുംചൊന്നാൻ:—
 “അർക്കമേയൊതനാളുംനാർകിടാതൊരുശരം
 കാക്കന്നീമൽപ്രിയായ്തംഗഹൃമാമിതുതന്നെ
 എത്രയുംസാരമിദമഹാഭയത്തനേനേ
 കാത്തയസ്തിലോളതരമായ് ഫലിച്ചീടും.
 എന്നുംനിന്നുടെകയ്യിലസ്രമിതിരിക്കിടലാ
 നിന്നെത്താനെന്തുകൊച്ചയില്ലെന്നുധരിക്കുന്നീ”
 എന്നുതർപെച്ചുമുന്നംമറഞ്ഞുനാരായണൻ
 വന്നമോദത്തോടുടൻനരകൻവന്നുപിന്നെ
 വേഗേനപ്രാഗ്ജ്യോതിഷമെന്നുള്ളരാജ്യത്തിങ്കൽ
 യോഗ്യമായുജ്ജിതമാംപുരവുംചമച്ചിതു.
 പിന്നെയങ്ങതിന്മുദ്രതന്നെടമായയോരോ
 ഉന്നതദ്വന്ദ്വങ്ങളുംതീർത്തിച്ചുചുടലവും
 അസ്രുത്താൽഗർഭജലപവനദ്വന്ദ്വങ്ങളും
 പുത്രയുടേഹോരമുരഹരശരമാദ്വന്ദ്വമതും
 ഭേദിച്ചീടുകയില്ലയാരുമേദ്വന്ദ്വങ്ങളെ
 മേടനിതൻറവരശമേകൊണ്ടറിഞ്ഞാലും;
 ഇപ്പുനാമുരനോടുംദൈത്യവർഗ്ഗങ്ങളോടും
 തുഷ്ടിദ്രാവണീതുനന്നായ്നരകേൻപ്രാഗ്ജ്യോതിഷേ
 പിന്നെയങ്ങവനോരോദ്വന്ദ്വതതുടങ്ങിനാൻ
 ചെന്നവനോരോഗ്രപന്മാരെയുംകൊലചെയ്തു
 പാരാതെരാജകന്യമാരെയുംകൊണ്ടുപോന്നു.
 അവയെല്ലാമില്ലാതാവൻകൊണ്ടുപോയ്കാരാഗ്രഹം
 കേവലമാക്കിദൈത്യവർഗ്ഗവുമൊരുമിച്ചു
 ശോഭധംപിപ്രവധമിത്യാദിദുഷ്ടകർമ്മം
 അവോളംചെയ്തുമയ്ക്കുകഴിഞ്ഞുപലയുഗം.
 അനേർമൊരുദിനംചെന്നിട്ടുസുരലോകം
 വെന്നുഭേവേദനാദിഭേദകർമ്മത്തെപ്പിന്നെ
 വാനവർകോൻതന്മാതൃകുണ്ഡലംതട്ടിപ്പറി
 ചിത്രച്ചുതവ്വംകൊണ്ടുപോന്നിതുനരകനും.
 ഇന്ദ്രനമതുസഹിച്ചീടാരുമുലംവന്നു
 പിന്നതയോടുംദപാർവതിപൂക്കുണർത്തിച്ചാൻ.

[illegible]

ഉണ്ടുവന്നുവെത്തുനാലുവാരണമതു
കണ്ടുകൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്നിടമവർതുപം
കൊമ്പുകൾനാലതാകുമേവക്കുംവേഗംപാത്താൽ
ജന്മിനെക്കൊള്ളുമുണ്ടുവാരണമെല്ലാറ്റിനും
ഉന്നതവാരണത്തിൽപുറത്തുമാനമോടു
വന്നിട്ടുനരകനുംബാണങ്ങൾതുക്കീടിനാൻ.
ദൈത്യനുംദൈത്യരിയുതങ്ങിലതുഗ്രഹമായ്
ഭീതികാണികൾക്കുണ്ടായ്തമദാമുരണം
ചെയ്തിതുമ്മിലസ്രശസ്ത്രാദിപർഷങ്ങളും-
ലെയ്തിതുമ്മിൽതമ്മിൽപ്രത്യേകമായുംശരം
ഇങ്ങനെയുള്ളരണമെങ്ങുമേയുണ്ടായ് ച
മുനംനാളിപ്പുമെന്നപുകഴ്ചികാണികളും;
പകുനിയകൻവീരമത്തരാംഗജങ്ങളെ-
പ്പുകുടുകൊണ്ടെടുത്തെറിഞ്ഞീടിനാൻദിഗംബരേ
രസ്യികൾതന്റെരമുപംചവിട്ടിക്കൊത്തിപ്പിള-
ന്റക്ഷണംഗജങ്ങളുമാത്തരായയ്ക്കുന്തിപുക്കൻ.
താർകൃണാൽസേനാനാശംകണ്ടൊരുനരകനും
തൽക്ഷണംവഴുപ്രയോഗിച്ചിതുചിന്താവേഗം
ശുദ്ധമെടുത്തുത്തീടിനാൻനരകനും
ശുദ്ധിതാൻകൊടുത്തതുമയമുക്തസ്തന്നേ
വധിഗ്നാനതന്നെമായവൻചക്രത്തിനാൽ
വധിച്ചനുകനെന്തുമ്മത്തിൽകഴുത്തോടും
മേദിച്ചുചക്രമതുംജപിച്ചുപോന്നുവിന്ന
വേദവിഗ്രഹത്തന്റെസന്നിധൗപുകുടനിന്ന
മിന്നംകുണ്ഡലങ്ങളുംനരകൻതലയോടും
മന്നിടത്തിങ്കൽവന്നനേരത്തുദേവാദികൾ
അശ്വമെന്നുമോഷിപ്പെട്ടത്രയുംപുഷ്പവർഷം
ഈശ്വരൻമുഖ്നിചെയ്തവദ്രമോഷങ്ങളോടും
അപ്പരസ്യികളെല്ലാറ്റത്താലുംതുടങ്ങിനാൻ
ചിത്പുമാൻതന്നെസ്തുതിച്ചീടിനാൻദേവാദികൾ.
പ്രത്യക്ഷയായിവന്നഭൂമിയുമതനേരം
പുതുപുതുനാൾഭരതത്തവപ്രേതനുമായി
ചരത്രയുംകുണ്ഡലങ്ങൾതങ്ങളിവയോടും
ഉത്തമപുരുഷനുകാഴ്ചയുംവെച്ചഭൂമി
മാധവപത്നിപ്രഭുവീണ്ടുകൈലാസ്സിലുണ്ടാ
മാധവപത്നിസ്തുതിച്ചീടിനാളിതുപ്രേത-
“നമസ്തേദേവദേവ!ശംഖചക്രാബ്ജധര!
നമസ്തേഭക്തദാവരൂപായപരമാത്മൻ
നമസ്തപത്മനാഭ!നമസ്തപത്മയോനാ!
നമസ്തകമലാക്ഷ!കമലമാധ്യധര!
നമസ്തേപാദപത്മംബാസുദോയവില്ലോ!
നമസ്തേപുരുഷായഅഭിഭൂതായനമഃ
നമസ്തേപുണ്ണബോധ!നമസ്തേശ്വരപ്രഭു!
നമസ്തേഅജായതേഅനന്തശക്തായതേ
നമസ്തേപരപരമാത്മഭൂതാത്മനേതേ
നിന്തിരുകാക്ഷത്താൽരാജസത്തിനാൽസൃഷ്ടി
നിന്തിരവദിതമോഹണത്താൽസംഹാരം

സതപഥാഭൂതന്തിഷ്ഠനിന്നരക്ഷയുണ്ടവാൻ
 ഇതിഗുണത്തിൻകർത്താവായതുംവേണ്ടതെന്നെ,
 കാലമായതുംപ്രധാനാത്മപുരുഷൻനീയേ
 ലീലയാഭ്രമിജലമന്ദിവാധുപുംവ്യാപം
 മാതൃകളുനാദിയാമിന്ദ്രിയങ്ങൾക്കുകർത്താ
 നശ്ചിന്തിത്വപ്രാപ്തിലജ്ഞാതാജ്ഞാതാജ്ഞാതാ
 ക്കൊഴിയുംവേണ്ടതെന്നവേറെയെന്നുള്ളഭ്രമം
 ചിത്തേതെന്നുതന്നെതന്നെയടിവണങ്ങുന്നേൻ,
 നമസ്തേജീതാപഹസന്തോഷപാലായമാം
 സമസ്തകർമ്മങ്ങളാശിറാനമസ്തേജം.
 ഇങ്ങിനെഭൂമിസ്തുതിച്ചുനേരമുകുന്ദനം
 വന്നൊരുമോദത്തോടെഭൂമിയെയരുച്ചിതു,
 ലൈലമന്ദിരംപൂർണ്ണഭാരതനാഥംവീരം
 ഭൂമിപനാശിപ്പിച്ചുമാധവനനന്തരം
 മൂന്നുമേനകനനൽകിയോശസ്രമതു
 ഒന്നുമേയുപകരിയായ്താലതുപിന്നെ
 പിന്നേവനായഭഗവത്തനമതുപോലെ
 നന്ദജൻപറഞ്ഞതുകൊടുത്തുവേഗത്തോടും;
 മൂന്നാംനാളെൻമാനസിപ്പിടന്നശ്വത്വജനം
 തന്നെവേദസന്താനീശീട്ടബാധുജനാദിനൻ
 കന്യകമാണെന്നാജ്ഞാതമോദമാക്കി
 കന്യകമാരുംകുണ്ഡലത്തണക്കുണ്ടതുവം
 കാമപീഡിതായിട്ടിനിവൻഭർത്താവായ
 യസ്താകമപേക്ഷയെന്നമ്മിച്ഛാൻമനസ്സുകൽ.
 അപ്യാജ്ഞേതീയോടെകന്യകമാരെല്ലാരും
 അപ്യാജ്ഞേതീയോടൊന്നിച്ചിതിരികെക്കോ!
 വിധിമോദേനസ്താനപാനാശനംചെയ്യിച്ചു
 മാധവൻകന്യകമാക്കൊക്കവേവസ്ത്രാഭൂഷാർ
 ധൂപിന്ദ്രാപസ്തംകൊടുപ്പിച്ചുടൻഭർമ്മികമേൽ
 സപ്തമങ്ങളെയെടുപ്പിച്ചുപാരകയ്ക്കായി
 അയച്ചുജഗല്പതിമാധവൻനാരായണൻ
 മായാമാനുഷൻക്ഷീരപാരിധിജാതങ്ങളായ്
 ധവളവണ്ണമായിനാലുകൊമ്പുകൾക്കോടും
 പവ്തതുവൃങ്ങളായിടിനനങ്ങളിൽ
 കന്നിനൊരമരത്തൻതന്നിങ്ങനൽകിശ്ശ്വേദം
 നിന്നീട്ടമുപത്തുരങ്ങിനെദാഹകയ്ക്കായ്
 കൊടുത്തുവിട്ടടിനാനന്ദഭൂഷണത്തോടും
 കടമാന്വിശ്വമാതംചെന്നുദാഹകപുഷാർ.
 വാരിജേകുണ്ഡൻസത്യഭാമയുമൊരുമിച്ചു
 പാരാതെടിവംപൂർണ്ണവദിച്ചാനദിതിയ
 കണ്ഡലമദിതിക്കുനൽകിയനേരമവർ
 നന്നായിവാദികനാചൊല്ലിനാൾമോദത്തോടെ
 ഇരുനുംകുണ്ഡലത്തൊപ്പിച്ചുകെട്ടിയോടും
 ഇന്ദ്രാണിഭാമതെന്നുപൂർപ്പിച്ചിതുഭാദാൽ
 യാത്രയുംചൊല്ലിപ്പോതുന്നോത്തുകുന്ദനോ
 ടാസമജാസത്യഭാമകല്പകാശയാചൊന്നാൾ:—
 “ഇന്നിതുവെച്ചുതന്നെകൊണ്ടുപോകയുംവേണം”

എന്നവർത്താലുമായുറകുമുലംകുണ്ഡൻ
 പാരിജാതാഗതപുഷ്പകുന്തുകൊണ്ടുവേഗം
 അത്രപമോദത്തോടുകൂടുന്നതുടങ്ങിനാൻ.
 മേൽക്കൊടോമ്പാറ്റപ്പുകണ്ഡലമുതമതും
 നീക്കമെന്നിയെകൊടുത്തിങ്ങുപോതുന്നനേരം
 പാരിജാതത്തിൻകൊമ്പുകൊണ്ടുപോന്നതുകണ്ടു
 പാരിച്ചുകോപമോടെചെന്നിതുമരേന്ദ്രനും
 ഐശ്വര്യമത്തമോഹാലിങ്ങിനെകുസുമത്താൽ
 ഇരശപരനോടുമുലംതുടന്നുചിത്രംചിത്രം!
 ദേവതാഗണത്തെയുംജയിച്ചുകുന്ദനും
 കേവലംമോദാൽചെന്നുദാഹകപുരംപൂർണ്ണ
 കോമളമായുള്ളൊരുപാരിജാതത്തെസത്യ-
 ഭാമതൻഗുഹത്തിങ്കൽവെച്ചുതുവഴിപോലെ;
 അത്തരകുസുമത്തിൻസുഗന്ധംപന്നീട്ടും
 പത്തുയോജനടിശിസാന്ദമായൊരുപോലെ;
 തന്നുടേഗുഹമണിപാസ്തായുമുലംഭാമ
 തന്നുള്ളിൽശോകംതീർപ്പാനാമിതെന്നൊരുപക്ഷം.
 മൂന്നമിങ്ങയെച്ചൊരുരാജകന്യകമാരെ
 നന്നാജ്ഞകുണ്ഡനോടൊന്നിമാർകോപോലുപം
 ധരിച്ചുവെട്ടിടിനൻപോലുസന്ദേശമു-
 ണ്ടൊരുമിപ്പിച്ചൊരുടിനമേകദാമുൽത്താൽ
 എല്ലാക്കുമോരോമണിഗുഹങ്ങൾതീർപ്പിച്ചതിൽ.
 എല്ലാനാരികളോടുംകൂടിമാധവൻതാനും
 അല്ലലെന്നിയേവസിപ്പിച്ചുവാണിതുകുണ്ഡൻ.
 കല്യാണിമാരുമായിനിസ്സംഗൻനാരായണൻ
 നല്ലൊരുഗുഹസ്വനാസ്താനിതുവഴിപോലെ.
 ലക്ഷ്മിയുമനുരാഗസന്തോഷസന്ദൃശ്യങ്ങളോ-
 ടഞ്ചുപത്രേക്ഷണമാർലോകൈകപതിയായ
 കാന്തരമൊരുമിച്ചുവാണിതന്നാദീനം
 ചിന്തയിൽവൈരത്തിനുബന്ധമുണ്ടായിവ
 എന്നല്ലയനുരാഗംമേലുംമേലുണ്ടായു
 എല്ലാന്നേരവുമെന്നൊടൊന്നിപ്പുറംഗുഹത്തിങ്കൽ
 മല്ലഭോമനൻവസിക്കുന്നതെന്നോർക്കുലം
 എന്നിഖലസിമേരതിമറുപ്തുകുണ്ഡനെന്ന
 സുന്ദരിമാർക്കുതന്നിവൈരമില്ലതിനാലെ,
 സചാത്മാപരിപൂർണ്ണൻതന്നെമൊയയാലെ
 നിവ്വികാരാത്മാവീജലീവണ്ണത്തോന്നിമുപ്പരോ
 ദേവീഭാമയ്ക്കുപിപ്പിച്ചതുപാർഷ്വപിന്നെ
 ദേവമേതുമേയില്ലെന്നാകിലുംതോന്നിപ്പിടും
 ബോധതുപനായുരോഹമഞ്ചരതുല്യൻ
 മാധവൻമായാമേൻമായാതീതനാവിഷ്ണു
 മാനിനിമാരായുള്ളൊക്കിത്തരംതോന്നിപ്പു
 മാനസവിപ്രാശിപ്പിച്ചാലെന്തൊരുതമെക്കോ!
 ദമ്പതിവിനോദം.
 ഇങ്ങിനെവാണീടുന്നകാലമങ്ങൊരുടിനം
 അംഗനാരതമായരുമിനിയാകുമവർ
 തന്നെടേഗുഹമുദിതോരനശ്വരേണു

站

അല്ലതുകൊണ്ടും ശംശോഷിച്ചു. വണിതു ഭൂമൗ
 കങ്കണാഭിയും പിന്നെ വിറച്ചു മോഹിച്ചു വർ
 തങ്കലേനിൽക്കെന്നിലയോടും വേദനേനവീണ
 തന്നുടെ മനസ്സിനെ മായവൻ പരീക്ഷിച്ചാൻ
 എന്നിവ പറഞ്ഞതെന്നറിഞ്ഞീടാത്ത മൃഗം
 ലേദനവീണ ഭൂമൗ മോഹിച്ചു വെദർഭിയെ
 വേദാന്തവേദ്യൻ ചെന്നെടുത്തീടാത്തേണ
 ബന്ധം വിട്ടിട്ട് അങ്ങകിടക്കുംകൾ ഉണ്ടും
 ചന്തമായ്ക്കട്ടെല്ലിട്ടു ഉണ്ണുന്നതും വസ്ത്രം
 പത്മത്താൽ കണ്ണനീരും തുടച്ചു വാത്സല്യത്താൽ
 പത്മലോചനൻ പുണ്യനീടിനാൻ തുല്യഭാവം.
 പക്ഷ്യനേത്രയായ സുന്ദരി വെദർഭിയെ
 തങ്കലുള്ളൊരു സ്നേഹനിർമ്മല കേതികണ്ടു
 മല്ലലോചനൻ തെളുത്തീവണ്ണരശ്മിനിധോ-
 ടല്ലൽ പോവതിനായി മെല്ലവെ ചൊല്ലിടിനാൻ:—
 “ലോകസുന്ദരീ! നാഥ! സിന്ധുണാലയ! ശുഭ!
 ശോകത്തെക്കളഞ്ഞാലും കേളെടോ പരമാർത്ഥം
 എന്നിലെന്നിക്കുള്ള ഭക്തിവിശ്വാസമെല്ലാം
 മൂന്നുമേന്താനെന്നായറിഞ്ഞിട്ടിരിക്കുന്നു.
 ഞാനിനിപ്പറഞ്ഞതിന്നുത്തരം നിന്റെ വാക്യം
 ആനന്ദംകേൾപ്പതിന്നു നീയെപ്പോലെയോ
 ശോഭയുദ്ധം വെച്ചു പത്മംകൊണ്ടാൻ
 ശോഭനശീലേ! ഇവരങ്ങിനും കൊതിച്ചു ഞാൻ
 ഇത്തരം പറഞ്ഞു മരുതകാശിനി! നിന്റെ
 ചിത്തത്തിലന്യഥാതപം തന്നതതോ ബാലേ!
 സുന്ദരീ! മഹിമയകാന്തയോടൊരമിച്ചു
 നന്ദിച്ചു നമുക്കുള്ള പരമസ്തനനയോടെ
 വാണിപ്പുന്നതു ഗൃഹസ്ഥാശ്രമികൾക്കു നമു
 സാഹസ്യം വിചാരിച്ചാൽ വേദമേറ്റൊന്നുള്ളൂ?
 എന്നിവ മുക്കുന്ദൻ പറയുക കേട്ടനേരം
 സുന്ദരി തഴമ്പിക്കുളയ്ക്കുമൊട്ടാശ്വസിച്ചു
 മായവൻ പറഞ്ഞു തുഹാസ്വമെന്നറിഞ്ഞ വർ
 ബോധവും തെളിഞ്ഞു തിസുന്ദരി ശമിപ്പിയും
 വല്ലഭൻ കൈവെട്ടിയുതന്നെ നമ്മളിവുള്ളോ
 രല്ലവും ഭീതിഭയം കൈവെട്ടിത്തന്നേരം
 മന്ദാക്ഷഭാവത്തോടുകൂടിപ്പുറം ചൊല്ലും
 വന്ദിച്ചു കണ്ണനോടങ്ങിത്തരമേ മെയ്യു:—
 “സർവ്വനായവൻ ചൊന്ന വാക്കുകൾക്കൊത്ത
 സ്വപ്നം സതപ്രദീപ്തസംശയമേതും.
 നാനാതപവിധമായ മായയ്ക്കു മധീനനായ്
 തന്നാനാത്മസ്വരൂപനാലിപ്പോലോകനവോൻ
 മോഹനമായ തവമായ യാമുടിപ്പോ
 ദോഹിമാനഭ്യം ചതം ചന്തപ്തമായി
 ജ്ഞാനലോശം പൊളിയില്ല തമനേവ സ്മി
 ത്താനെന്നു തുകേടും നന്ദിയിൽനിന്നു ചിട്ടാൽ
 സമതപമല്ലെന്നു മരം മെയ്യുതു വോൻ.
 സമമല്ലതമരം മെയ്യുതു പാമേന്തും

യോരജ്ഞനാഭായ ശുഭരാജ്യാമുനിഷും
 യോഗേശനായ തവമാർഗ്ഗത്തെ യറിയുമോ?
 അകയാൽ തവമാർഗ്ഗം മാറുവാൻ കയ്യെ-
 ല്ലാകയാലു മുന്നമതർപെടുത്തും സത്യം.
 നിന്തിരുവടിയുടെ തപങ്ങളറിയാതെ
 മന്ദബുദ്ധികളായി മേവീട്ടുന്നവർക്കല്ലാം.
 ലെകേകമല്ലെന്നു തന്നെ നീട്ടുന്നതും യുവം
 ലോകങ്ങൾക്കു ധീനനായിരിക്കേണ്ടവർക്കും
 ക്രോധലോഭങ്ങൾ ശോകമോഹങ്ങൾകാമങ്ങളും
 ആധിദോഹം മാനമീവകയോത്താമില്ല.
 അതതു നിമിത്തമായ് നിന്നെ ബന്ധനനാലോൻ
 തോയമേകുണ്ഡ! വോനിട്ടൊന്ന വാക്കു സത്യം
 ഐശ്വര്യമടക്കം കൊണ്ടു കണ്ണുകാണാതെ മേവും
 തുച്ഛബുദ്ധികൾ സവോത്തമനാഭവാന്തന്നെ
 ചിത്തത്തിൽ സൂരിക്കയുമില്ലെന്നുള്ള തേവര
 ചിത്തശുദ്ധിയും വന്നു സന്യാസസ്തപ്തപരായ്
 നിമ്ബലന്മാരായിട്ടും സന്യാസിജനങ്ങളും
 നിത്യവും നിത്യനാകുന്നിനെയും കീർത്തിച്ചുകേ-
 ടുത്താലുമാൻ വോന്നെന്നു ഞാനറിയാൻ
 നിത്യജ്ഞാനകനാകുന്നിനെ ഞാൻ വരിച്ചതു
 സർവ്വജ്ഞാബദ്ധേ! സത്യമെന്നു നീ പറഞ്ഞതും.
 ഭക്തരാം ജനങ്ങൾക്കു മുക്തിയുണ്ടാൽ കീട്ടുന്ന
 ഭക്തവാത്സല്യരൂപനായ നിൻ പാദപത്മ
 സൽഗന്ധമൊരു ദിനമൊരിക്കലെന്നാകിലും
 ദുർഗ്ഗതിഹര! ബ്രാഹ്മിച്ച്ടിനനാരിപിന്നെ
 നിന്നെക്കൈവിട്ടു പുനർന്നിങ്കൽ ജീവശുദ്ധ-
 മന്നവന്മാരെ ചെന്നിട്ടാരിഹ വരിക്കുന്നു?
 ഭക്തരാം ജനങ്ങൾക്കു മെയ്യുമെന്നു പറൻ
 മതാമൻ വോൻ മേന്മാരിൽ ചൊല്ലിക്കേൾപ്പു-
 തല്ലാദഭക്തിമമുടത്തു വരികയാൽ
 ഉല്ലാസവിഭോചന! നിന്നെ ഞാൻ വരിച്ചതു.
 സ്വാത്മനിസ്വാത്മാവിനാൽ മരിക്കും വോൻ പിന്നെ
 സ്വാത്മജകാന്തനാട്ടുങ്ങളാമവസ്തുവിൽ
 ചിത്തത്തിൽ പ്രസക്തിയില്ലെന്നതു പറഞ്ഞതും
 എത്രയും സത്യമതിനില്ല സംശയമേതും
 ചാപജ്ഞാനാദകൊണ്ടു പ്രതിമാരെയാട്ടി
 ചൂപല്ലമെന്തോ വേദം ശാസ്ത്രം തന്മയ്യുത്തിങ്കൽ
 മേവീട്ടു സിംഹത്തിൻ നാഭത്തെക്കുണക്കിനെ
 കേവലനായ വോൻ കൊണ്ടെന്നെന്നു നാം പോന്നു.
 അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന നാഥനാലോനിന്നു
 മംഗലഹീന! ദുഷ്ടഭവരഞ്ജയല്ലെട്ടു
 വാരിധിമല്പ്രതികൽപം പുറം തീർത്തുവാണു
 പോതമെന്നതും ചൊന്നതായതും സത്യം തന്നെ
 കാശീശുപ്രതിയാകുമെന്തെന്നതു പോലെ
 അശയം തന്നിൽ മോഹം ചിലക്കുണ്ടൊക്കും
 നല്ലൊരു കാന്തൻ വിവാഹം ചെയ്തുങ്ങിരിക്കിലും
 നല്ലവണ്ണമായ് ഭോഗസിദ്ധിച്ചിട്ടിരിക്കിലും

ചെല്ലുമ്പോൾവെക്കുന്നവരുടെയും
അല്ലവെന്നിയേമനമെന്നുകേൾപ്പിച്ചുണ്ടാകാം.
അകയാൽസുഖമത്വിനായേവീട്ടുമവൻചെന്നു
സ്വീകരിക്കരുതല്ലോ.പോയിത്താവളെ
മോഹിച്ചുചെന്നാൻ.മുട്ടികിലതുമുറം
പൊരികപരിചിക്കൊക്കെയുംനല്ലമാകും;
സ്വയത്തന്നായവോൻകൊൻപറന്നവക്യാൽത്താൻ
സ്വപ്നനന്നായിരിഞ്ഞിടുമെന്നതുതന്നെ.
അകയാൽവെച്ചുവെക്കുന്നതായ്നിത്യ-
മേകാന്തഭക്ത്യാസദാശുശ്രൂഷിച്ചിരുന്നവനായ്
നൽകിടുകന്നഗ്രാമമെന്നിതായ്ഭവേഷം
ലോകനായക! എന്നിരിക്കല്ലനായീച്ചവരും.”
ഇങ്ങിനെതമിഴിയുംചൊമ്പുതേട്ടുതൃപ്പുറം
മംഗലവാചാമോദാലത്തിച്ചെയ്തിടിനാൻ:—
“ഇതരനിൻവാക്കുകേട്ടുമാർപ്പാനായിക്കൊണ്ടി-
ങ്ങുത്തമേ!നമുവചനങ്ങൾക്കാൻപറഞ്ഞതും
നിമ്ബശിലേ!ഖേദിച്ചിടരുതേതുമെടോ!
നന്മയോടെൻറവാക്യാൽമഞ്ഞനീയറിഞ്ഞിതു.
നീയല്ലാതാരുമെൻറവാക്കിനുള്ളതുംഭവി-
മായാമാനവരാരുമറികയില്ലയെടോ!
എന്നിലുള്ളൊരുഭക്തിവലിക്കുന്നിമിത്തമായ്
സുദർശി!വേണ്ടതൊക്കെവന്നിതുനിനക്കെടോ!
ഉത്തമപതിത്രതാധർമ്മംചിത്തശുദ്ധി-
ഭക്തിയുംനിന്നോളമില്ലെന്നൊരുനാരിക്കും.
എന്നതുമേറെപ്പരീക്ഷിച്ചുഞാനറിഞ്ഞിതു
സുദർശി!നാരിമാർക്കുതപസ്സുദാനംപ്രതം
എന്നിവകൊണ്ടുമെന്നെപ്പോലിച്ചുവഴിപോലെ
എന്നെടൊക്കൊണ്ടുമോഹിച്ചുപോകയാലെ
എന്നെയുംവരികെന്നുകാത്തനായ്നിടുവാൻ
മുക്തിയെദാനംചെയ്തുപോരുമീശാനമെന്നെ
അത്ഥമാമിതത്തിനായ്ഭജിച്ചുജനങ്ങളും
അത്ഭുതങ്ങൾനേടിക്കൊണ്ടുസുഖിച്ചുവസിപ്പുടൻ
പൃത്ഥവായ്ഉയുന്നജനങ്ങളുവരെന്നും
കർമ്മത്തിൻനാരംതന്നെവരുത്തിക്കൊള്ളാഞ്ഞൊരു,
മന്ദഭാഗ്യന്മാരിവരേണുതമറികനീ.
എത്രയുംഭാഗ്യമുണ്ടാക്കുന്നതുമിമിത്തമായ്
ചിത്തമോഹങ്ങളെല്ലാംവെടിഞ്ഞുനീയുമേറെ
ഭക്തിയോടെന്നെയിന്നുചരിച്ചുമലമായി
മുക്തിയുംക്കൈവന്നീടുമില്ലസംശയമേതും.
മത്തത്തപമരോഷച്ചമറിഞ്ഞുനീയുമോദാൽ
മത്തഭുപതിമാരെത്യജിച്ചുസന്തംഗത്തിൽ
ഇച്ചുചാഭൂസുരേന്ദ്രമത്സമീപത്തുവിട്ടി-
ട്ടെത്രയുംവരികയാൽനിന്നോടുതുല്യമായ്
എന്നെടഭാര്യമാരിലാരുമില്ലറിഞ്ഞാലും.
നിന്നെടസോദരനാരുമറിഞ്ഞുള്ളവരിച്ചുഞാൻ
മുന്നമേവിതുവിലുണ്ടുച്ചുനീകാക്കുവേ
പിന്നെയുംപുത്രനെൻറകല്യാണോത്സവത്തിങ്കൽ

നിന്നുനിന്നുസദാനന്തരംനന്നമുദയം. ചുതികുടസത്യത്തെവെട്ടിക്കളയുമതു- മേതുമാണല്ലമെന്നോടപ്രിയംചൊല്ലീവന്നീ. അകയാൽപ്രധാനമായതുകൊണ്ടെന്നെന്തി- മേകനിയ്യായാജിചിട്ടിടനാൽമെന്നാഹരേ! ഇന്നുഞാൻപൊത്തയസത്യമെന്നതുകൊണ്ടും മഹാദൈവീഭവീനാൽവാക്കുകൾല്ലയെടോ! ഇങ്ങിനെയാരോന്നതൾപെയ്തതങ്ങിലവർ മഹാദൈവീകൃഷ്ണൻതന്നെപെയ്തിതാനായി നെനിച്ചുമിച്ഛുവാനീടിനാനൊടൊതുപ! സുന്ദരിമാരായിട്ടുംകാണുമാരോടുംകൃഷ്ണൻ നന്ദനാർമിച്ചുകാത്താരമായകൃഷ്ണമേ കാലമുപനുംകൃഷ്ണൻമിഴയുമാംവിട്ടവർ കാലംപോയതുമുള്ളിലറിഞ്ഞീലാരുമെടോ! ഭക്തപ്രശസ്തമാകും മഹാകയംവെട്ടുകൊണ്ടു- മെത്രയുംമോദത്തോടേനിത്യാപ്തപെയ്തുകൊണ്ടു കാമിച്ചുവണ്ണമെല്ലാംലഭിച്ചുവെ ഗുഡിയം കാമാദിസുഖത്തോടുംവസിച്ഛാരവർകളും. മുന്നമിന്നാരിജനംമാധവൻകാണനാവാ- നന്നതപംപെയ്തുമലത്തെക്കാട്ടുകുറു. നാരിമാർപതിന്നായിരമെട്ടിൽമുഖ്യ- മാരായസുന്ദരിമാരെട്ടുപെരൊരേതരം ഭക്താവൃതനെയേററുമിളിച്ഛീട്ടുവാനാ- യെത്രയുംമോരോതരംകാമതത്രങ്ങളാലും ഓരോരോതരംമിഴീടിനാനെന്നാകിലും കാരണപുരുഷന്റെരമാനസംചലിച്ചീല; പാരിടങ്ങൾക്കകത്താവായചിന്മയൻതന്റെ ഏകദൈവത്താളെററച്ചോതിസ്സാമേസ്തിനെ ലോകത്തിലാരെന്നാലുമിളക്കാനുണ്ടൊതുപ! സുന്ദരിമാരഥമക്കുന്നനന്ദനന്മാരും മൊന്നൊന്നിൽപതുച്ചത്തുപേരുമുണ്ടായിതാനും, നന്ദനന്ദനൻതന്റെസൗന്ദര്യവീർവാളികൾ നന്ദനന്മാർക്കുംകുറവിലൊരുത്തക്കുംമൊന്നു നന്ദനന്മാർതമ്മുടെപേരുകൾപറയുവാ- നെന്നാലെത്രയുംപണിവിസ്താരമേറുമുണ്ടു്. ആകയാൽപ്രധാനികൾതമ്മെയെട്ടൊട്ടുകൊല്ലാ- മേകനായകപതിമുന്മുഖവെടർഭീതന്റെ മക്കളിൽമുന്നേവനാകുന്നതുപ്രഭുജനം. മക്കമാരന്റെറുത്തുമുന്നേഞാൻചൊന്നെന്നല്ലോ. ചാരുദേയനുംപിന്നെന്നുമുന്നാമൻസുദേയനും ചാരുദേഹനുംപിന്നെന്നസുചാരുചാരുപുൻ ഭദ്രചാരുവുംചാരുചന്ദ്രനമതിചാരു- ഭദ്രനായിട്ടെന്നാതചാരുമാൻപത്താമവൻ. കേട്ടാലുംസത്യഭാമാ, പുത്രന്മാരുടെനാമം ശ്രേഷ്ഠനാംഭാനുപിന്നെന്നസുമാനസപാദനവും പിന്നേവൻപ്രഭാനുവുംഭാനുമാൻചന്ദ്രഭാനു പിന്നേതുബുധൻഭാനുഹവിഷ്ണുവുംപിന്നേ

സപ്താഹപ്രതിഭാസം എന്നിവർ പത്തുപേരും
 വൈവേദമേറുസത്യഭാമതൻ പുത്രരടോ!
 സംബന്ധം സമിത്വാദി പത്തുപേർ തനയന്മാർ
 ജംബവൽപുത്രി യായ ജംബവത്യാപ്യയു ജ്ഞം
 സത്യതന്മക്കൾ പത്തുപേരിൽമൂന്നുവനാം
 ഉത്തമനായഭാനുചന്ദ്രാഭിനന്ദനന്മാർ.
 പിന്നെയും ശ്രുതാദികൾ പത്തുപേർ കാളിന്ദിതൻ
 നന്ദനന്മാരായു ജ്ഞപേട്ടാചുരന്റേനീ.
 ലക്ഷണതനിഷ്ഠുള്ള നന്ദനന്മാരിൽമുമ്പൻ
 വക്ഷണയുക്തൻ പ്രഹര ചാദികൾ പത്തുപേരും.
 പിന്നെയും ഏകദശനാദികൾ പത്തുമിത്രം
 വിദയ്യ ചതുനാണെന്നിഹ പിന്നെ പ്ലവ
 ഭദ്രയുഗം ചാമചിത്താദികൾ പത്തുപേരും
 ഭദ്രന്മാർമുക്കുന്ദൻറമക്കളു തെൻപത്രപേർ.
 അക്കാലംശരിതൻറകളായ ഭദ്രന്മാരിൽ
 പേൽക്കണ്ണിതശാവതിയെന്നവനുടനാമം.
 തശിനിസുനപുത്രമെന്നുള്ളൊരുപുമാൻ
 തശാവതിതന്നെയും വേട്ടക്കൊട്ടി ഭട്ടപോന്ന
 പുത്രമുതൻറപത്രനാദിതലമുണ്ടായ്
 അപ്പയൻതൃപ്പൻപുത്രപാത്രമിത്യാദിപുത്രാ
 എത്രയുംസുചിച്ഛിത. നീടിനാൻ സനാതൻ
 മിത്വാദിസമസ്തവൃത്തമൊരുപോലെ
 ഉത്തമമുനീന്ദ്രൻറവധകേൾക്കേട്ടനേരം
 ഉത്തമമുതൻ പയ്യട്ടപതിവില്ലാതാൻ :-
 “മാധവൻതൻറശത്രുവായതശിയുതൻറ
 ബോധനതശാവതിതന്നെ പുത്രമെന്നായി
 കൊടുത്തുവെന്നുള്ളതുപേരുന്പതുമെന്ന
 വിടിത്തിട്ടുറഞ്ഞറിയിക്കമേ! ദയാനിയേ”
 ഇത്തരംസ്തവധാത്ര്യംകേട്ടിട്ടു സാത്തമ്യം
 നെത്രയുംമോദത്തോടുപിന്നെയുമതൾചെയ്യു :-
 തശിവധം.

“മുനംമാധവൻതശിതന്നെയുമുമാനീ.
 ചുനതശിയുപിന്നെക്കൊന്നുസവാസിരൻ
 തന്നെയുമുനവർഷംതിശമാതപംചെയ്യു :-
 അന്നരംശിവതാനംശത്രുസംഹാരത്തിനായ്
 നന്ദിച്ചുതമിടിക്കൊരുചാപംനന്തുകീടിനാൻ.
 “വന്ദ്യനാന്നാരയണൻതന്നോടിവല്ലകൊണ്ടു
 നേരിട്ടിതെന്നാകിലാവില്ലമുറിയ്ക്കത്തീടും.
 പരന്മാരാരശത്രുവർണ്ണിയായ്ചാപം”
 ഇത്തരമർത്ഥംചെയ്തുകരന്ദനത്തിൽ
 പിതമോദനവിലുമെടുത്തുമാനമോടെ
 പിന്നെയുംഭോജകേടേത്മിയുംവസിക്കുന്ന
 ഉന്നതപ്രാപ്തിയോടുംമന്നരജ്ജ്വലിച്ചിതു
 പിന്നെയുംവീതനോടേറിലധനസ്സതു
 തന്നടന്നാശയോകൊണ്ടുസംശയത്താലെ
 പിന്നെയുംകൃഷ്ണനാടുവൈരാധ്യംതമിടിക്കുള്ളിൽ
 മന്ദിച്ചുരക്കുരണധ്വാനിക്കുമുറക്കടോ!

പിന്നെയുംതരോദരംതന്നിലെപ്രേമംകൊണ്ടും
 തന്നടമകൾപുത്രമുനയുംമോഹിച്ചിതു
 ഏവമെല്ലാമേവിധംപ്രഭുരഭയംവൈരം-
 ഭാവത്തെയെല്ലമുള്ളതുമറച്ചുകൾതൻറ
 കല്യാണമതുകഴിപ്പിച്ചുപുത്രമുനായി
 ട്ടുസാത്തമ്യമെന്നുപ്രമാണമിട്ടു
 വന്നുസംഗതംതുടങ്ങിടിനാവേരയും
 വെണുപുത്രമേകരഹനായ്കുലംചെയ്യ
 ഉത്തമയായശാവതിയെക്കൊണ്ടുപോന്ന
 സതപരംചരംവക്ഷകല്യാണോസവംവെണ്ടു
 കന്യകതൻറപാണിപിടിച്ചുവഴിപോലെ.
 പിന്നെയുംവേദിതൻറനന്ദനാചാര്യരതി
 തന്നെയുംകൊടുത്തിതുതരവചനാശ്രമൻറ
 നന്ദനൻതന്നിക്കായിസ്തം നാദികളോടും.
 പുത്രമെന്നതനയനാമനീതലനെല്ലിന്ന
 ഉദ്യോഗത്തോടുംചിത്രചൈതന്യംകൊണ്ടുപോയി
 ബാണൻറമകളായായശാവതിയെക്കൊണ്ടിപ്പിച്ചു
 ബാണപുത്രിയെന്നനായ്കല്യാണകേഴിപ്പിച്ചു.
 പിന്നെയുംതശിതൻറപത്രംതൻറമകളായ
 സുന്ദരീരോചനയെവൈരേൽക്കുതൻറ
 മന്നവൻതശിനന്ദിച്ചിതലനന്തുകി-
 അന്നല്ലൊമുസലിയുംകൃഷ്ണാദിയുടേക്കളും.
 സുന്ദരഗാമിയാതവൈദേതാനുമായി
 കന്നിച്ചുരക്കുരണമായമന്ദിരംവെണ്ടു
 നന്ദിച്ചുകല്യാണചാര്യനാണുവാഴുന്നനാൾ
 അന്നതശിയുന്നനായ്സപ്താരതമുചെയ്യ
 അങ്ങനെയിരിക്കുന്നാൾതശിയോടുമെയ്യ
 മന്നവൻകവിശ്വനംഗ്രാധമായിതമപ്പോൾ :-
 “ചുതിങ്കൽജ്വലിക്കുന്നീരാമനെ” നെന്നമിന്ന
 ചുതിങ്കൽപരിചയമകില്ലെടോ!രാമ” നെന്നം.
 ഇന്നിതല്ലാതെന്നാമിന്നവരെയവമാനം
 ഒന്നിലുംചെയ്യുന്നതയോശ്വരല്ലിനിയെടോ!
 എന്നതുകേട്ടതശിനന്നനന്നെചൊല്ലി
 നന്നായിരാമനായ്ഭവനംതുടങ്ങിനാൻ.
 ആറുമായിരംപിന്നെപുതിന്നായിരമം
 പരമാർത്ഥപാശത്തിടിനാൻതവതം;
 വെച്ചതുവെച്ചതെല്ലാംതോററീതുബലഭദ്രൻ
 ഉച്ചത്തിൽചിരിച്ചിതുകലിശൻപല്ലകാട്ടി-
 കോപിച്ചുരാമൻലക്ഷ്മിനിനില്ലെന്നമെ-
 ന്നാകാകുലയോടുംചൊല്ലിക്കുറയായ്വെച്ചുപിന്നെ
 അന്നരംരാമൻമയിച്ചിടിനാൻതശിതന്നെ
 ഇന്നിതുമയിച്ചുതന്നെനന്നതശിചൊന്നാൻ.
 അന്നരംസത്യതന്മക്കളുടേകാപിച്ചുരാമൻ
 പിന്നെയുംമറംചൊല്ലിപ്പുണയമതിൽനിന്നു
 ധന്യനാമോമൻതശിതന്നെയുംജ്വലിച്ചിതു
 അന്നരംമുനേല്ലോലെതത്മിയുംചൊല്ലിടിനാൻ.
 “ഇന്നുംതാൻജ്വലിച്ചിതുസാരയമില്ലയെന്നും

അല്ലായിൽ കണ്ടുനിൽക്കുമ്പോൾ അന്നു ചൊൽവിൻ
 എന്നു പൊതുവെല്ലാം തൽപക്ഷം ചെയ്യാൻ
 അന്നേരമശരീരിവാക്യവുമുണ്ടായുന്ത.
 “തമിഴെയെഴുതിച്ചിതു രാമൻ സംശയമില്ല
 തമിഴും തോറ്റു രാമൻ തന്നോടു ചുതുതനിൽ.”
 ഇത്തരമശരീരിവാക്യസമ്മതിയാതെ
 മൃത്യുതത്വമയമെങ്കിലും തൽപക്ഷം ചെയ്യാൻ
 പിന്നെയുമസത്യവാൻ തമിഴിങ്ങനെ ചെയ്യാൻ:
 “നന്നായിയെഴുതിക്കണം മാനത്തെ വേണമെന്നാൽ
 കാടകുത്തിൽ വാഴും ഗോപാലനായ വോ-
 നീടടു ചുരിങ്ങേ തുൾ വെളിച്ചമല്ല
 പോരതന്നിലും ചുതുതന്നിലും പരിചയം
 പിന്നെ മന്നോക്കുണ്ടായുന്നീടുമോക്കുസഭയി
 ഇത്തരമശരീരിവാക്യത്തെക്കേട്ടെന്നോ
 എത്രയും കൈകൾ കൊട്ടിച്ചിരിച്ചു നോക്കും.
 എത്രയും കോപത്തോടു രാമനെപ്പോന്നു
 ചിത്രമായി പ്രൊതുപരിചമെടുത്തിട്ടു
 തമിഴെന്നെയും തച്ചുകൊന്നിത്തട്ടുകണ്ടു
 തമിഴൻ സഹായരഹിതപന്തർമണ്ടിടിനാർ.
 വേഗത്തിൽ ചാടി രാമൻ പിടിച്ചുകലിംഗനേ
 വേഗത്തിൽ ദന്തമിടിച്ചു ചുരുമുപേ.
 പിന്നെയും ദുഷ്ടന്മാരും ഭൂപരൈച്ചെന്നു രാമൻ
 ഒന്നെന്നേയടിച്ചു തുകൊണ്ടു വർശി രസ്സുകൾ
 പാണികൾ നേത്രങ്ങളും പാദങ്ങൾ തോളോരോന്നായ്
 വീണു പോയ് ചോരയൊലിച്ചോടിപ്പോയ് നോക്കും
 ഭീതിപൂണ്ടൊക്കെയോരോറ്റുകൾ പൂക്കളായിച്ചു
 ചുരിങ്കലവയെല്ലാം കണ്ടു കണ്ണുനമസ്സോർ,
 ഒന്നുമേമിണ്ടിലുതന്നായി തെന്നു ചെയ്യാൻ.
 തന്നുടെ വെള്ളിപ്പിയമാസ്ത്രമായിതു
 നല്ലതല്ലെന്നു ചെയ്യാൻ രാമനും പിതൃമല്ല.
 വല്ലതെന്നു ചുമെന്തും മിണ്ടാതെ മുക്കുന്തും
 അനിതലനും ഭായുമാരുമായ് ഞ്ഞേരിലേറി
 തന്നുടെ പാദപുരിപ്പുകുവാണിതു നന്നായ്.
 രാമനുമവിട്ട് തൽഭീഷ്ടുകാടികളോടും
 സാമോദം വാണു സവാതമാടികൾ സമസ്തവും
 മാധവൻ തങ്കൽ സമപ്പിച്ചു ചർസെ പൊയ്
 മാധവശ്രയമായി വാണിതു നോക്കും.

ബാണയുദ്ധം.

കേൾക്കെടോ ബാണാസുരൻ തങ്കൽ തന്നെ വേട്ടാ-
 ന്നാക്കുമേറ്റിട്ടു പൂട്ടുമ്പോൾ തന്നെ നിതലൻ.
 ഉത്തമൻ മഹാബലിതന്നിടക്കുറ്റുപുത്രൻ
 ഉരുവിച്ചതിൽ മുൻപൻ ബാണനെ നന്നിത്തൊട്ടും.
 ശങ്കരനാത്ത കാലേ മുരളി വാളുണ്ടാൽ
 ശങ്കരം വിശേഷമായ് സേവിച്ചു ബലിച്ചു തൻ
 ഭക്തവത്സലൻ ഹരൻ സന്തുഷ്ടനായിട്ടു പ്പോർ
 ഭക്തനാം ബാണൻ തന്നിടായിലും ബാറ്റാൻ കി.
 പിന്നെയുമുൾ ചെയ്തു വേണ്ടുന്ന വരങ്ങളെ

നന്നായി വരിച്ചുകൊൾകെന്നിതു ശിവന്താനും.
 അന്നേരമപേക്ഷിച്ചാ നന്നമേറ്റാൻ കാത്തു
 മെന്നെരുകിച്ചുകൊൾക വേണമെന്നതിരിച്ചിതു
 അന്നേരം ഗുഹഗണേശാദിഭൂതങ്ങളോടും
 പന്നഗവിഭൂഷണൻ പാർത്ത്യകുന്തനായി-
 ചെന്നു ബാണൻ പൂരോപുരോബാണീടിനാൻ.
 ചന്ദ്രശേഖരം വെട്ടിച്ചുലത്താറിയുമടം
 തന്നുള്ളിൽ വളന്ന ചാല്പീടിനാൻ ബാണാസുരൻ
 “നിന്തിരുവടിതന്നെ ഹസ്തങ്ങളിനി കിന്ന
 സന്തതം ഭാരമായി വന്നിതു സഹസ്രവും.
 എന്നോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ നിന്തിരുവടി യൊഴി-
 ണ്തിന്നോത്താലൊരു വരമില്ലല്ലോ ലോകങ്ങളിൽ.”
 ഇത്തരം ബാണവാക്യം കേട്ടുകൊപിച്ചു ശിവൻ
 സതപതം ചെയ്യാൻ “കേട്ടുകൊള്ളുക ബാഹിസ്യത!
 നിന്നുടെ കേതു മുറിഞ്ഞിട്ടു നന്നാളിൽ വരും
 എന്നോടു തുല്യനേകൻ നിന്നോടു പൊരുതവൻ
 നിന്നുടെ ബലമേടമടക്കം” മെന്നു കേട്ടു
 നന്ദിച്ചു ബലിസുതൻ മാനസേദ്യമേടത്താൽ
 മാനിച്ചു കേതുതന്നെ ദിവസം നോക്കി നോക്കി
 വാണിതങ്ങാരുദിനം ബാണൻ റമകളായ
 ഏണാങ്കമുഖിയ പർശി വന്നെ വെട്ടിപ്പാനായ്
 ചെന്നു വെട്ടിച്ചിതപ്പോർ ശങ്കരനനുജയയും
 നന്നായി വർക്കെന്നാൽ കിയന്നേരമവർ
 ശങ്കരൻ തന്നെ കത്തിലിരിക്കും ഗൗരീതന്നെ
 പങ്കജമുഖിയായ കണ്ടു ചിന്തിച്ചു ചിന്ത:-
 “എനിക്ക് മിത്രപോലെ നല്ല കാന്തനുമായി
 സുഖിച്ചു വസിപ്പുതിന്നെന്നു കൈവരും” മെന്നു?
 നിന്നുകൂട്ടുകതൻ ചിത്തത്തെക്കണ്ടു ദേവി
 മന്ദഗാസ ചുംപുണ്ടുണ്ടു ചയോടൻ പൊയ്:-
 “സുന്ദരീതവ ചിത്തം ഞ്ഞാൻ നിന്തിരുമേടോ!
 ഇന്നേക്കുമുതൽ മൂന്നു നിന്തിലകം സപ്തം
 നിന്നെയും രമിപ്പിച്ചു പോയിട്ടു മൊരുപുമാൻ.
 നിന്നുടെ കാന്തനവൻ താനായി വർതതി.
 നേതുമേസന്ദേഹമില്ല” നതുകേട്ടെന്നോ
 വെട്ടിച്ചുലത്തുയോടും മെന്നു ചന്ദ്രശേഖരം
 ചണ്ഡികാദേവി വാക്യം ചിന്തിച്ചു ചിന്തിച്ചുള്ളിൽ.
 ചണ്ഡികാദേവിയോടു മൂന്നാൻ ചെന്നു ശേഷം
 വിഭ്രമത്തോടു തളന്നുണ്ടിയ വളപ്പോർ
 സുഭുവായുള്ള പുമാൻ വന്നവർ കിന്നാവിങ്കൽ
 ഒന്നിച്ചു രമിപ്പിച്ചു തന്നെ കണ്ടു ചന്താനും
 ചിത്തവിഭ്രമത്തോടു പൂണന്നാളവർ തദാ
 ചിത്തമോഹനകാമസുന്ദരം കാണായ്യാൽ
 അയ്യയ്യോ! ചരിച്ചിതോയെൻ കാന്തി വോന്നെന്നു
 മയ്യേപ്പും മിഴിമുറയിട്ടിതു ദുഃഖത്തോടെ
 അന്നേരം ബാണമന്ത്രിയാകിയ കുംഭാബ്ധാപ്തൻ
 എന്നവൻ തൻ പൂതിലിതു ലേഖനം തോഴി
 രോദനം കേട്ടിട്ടു മൂന്നുണ്ടു ചയോടു

മോദമോദരവെയ്ക്കാംമന്ദറാസപൂപ്പുണ്ടു:—

“എങ്ങുപോയിതുനിന്റെകാന്തനാമനോഹരൻ?
സുന്ദരീവിലാഹവുമെഴുതാരെടോ!ചൊൽക!
നിന്നെയുംചരിച്ചുണ്ടുപോയകാന്തനങ്ങേവൻ?
സുന്ദരീഞാനമറിഞ്ഞീലതുപറയണം”

എന്നതുകേട്ടനേരമുഷയുംചൊല്ലിടിനാൾ:—

“നന്നുടൊന്യമല്ലയെന്നസ്താപംപാരം.
സുന്ദരനായിട്ടുന്നപുരുഷനോടുംകൂടി
കന്ദുപ്പിലപുണ്ടുകിടന്നേൻകിനാവിൽഞാൻ.
ചിത്തവിഭ്രമത്തോടങ്ങുണന്നോക്കുന്നേരം
ചിത്തജതുവൃന്തനെക്കണ്ടതുമില്ലത്താനും
സുന്ദരനായിട്ടുന്നോരവനെപ്പിൻഞതിനി
യെന്നമേജീവിച്ചിരുന്നീടുകയില്ലത്താനും”
ഇത്തരമുഷാവാക്യംകേട്ടുകുമാരസപുത്രി
ചിത്തസാമത്വമേററുള്ളവളത്രനേരം
ചിത്രരൂപമായോരോപുരുഷന്മാരെയെല്ലാം
എത്രയുംതുല്യമായിട്ടെഴുതിചിത്രലേഖാ.
ദേവവംശങ്ങളെയുംമാനുഷവംശത്തേയും
ദേവരാക്ഷസ്സുരാമപ്രഭൃന്മാർവരേയും
നന്നായിട്ടെഴുതിനാളെന്നതിൽപ്രഭൃന്മാനെ
സുന്ദരിയുഷകണ്ടുലജ്ജയാനീച്ചുനന്നതു
കണ്ടത്രനേരംചിത്രലേഖയുമനിരുദ്ധം
കണ്ടതുപോലെചിത്രമെഴുതിക്കൊണ്ടിപ്പോൾ,
സുന്ദരിയുഷമകാന്തനിപ്പുമാനെന്നാ-
ളനേരംചിത്രലേഖചൊല്ലിനാൾ“ചേദിയാതെ
നിന്നുകൊന്തവരുത്തിടുവനിപ്പോൾഞാനും.”
എന്നുകുമാരസപുത്രിപറഞ്ഞുപുറപ്പെട്ടു
അന്യന്മാരാരുമറിയാതവർമായയാലേ
ദപാകാപുരിപുഷ്പനിദ്രയിലനിരുദ്ധം
പാരാതെകൊണ്ടുപോന്നുസഖിക്കനൽകീടിനാൾ.
കാമനന്ദനൻതന്റെകായവൈഭവംചൊൽവാ-
നാമല്ലപണിപണിയെന്നതേപറയേണ്ടു.
സുന്ദരനാകുവെന്നൊന്നിച്ചുബാണപുത്രി
തന്നുടെഭുഖംവിട്ടുവാണിതുസുഖത്തോടെ.
സുന്ദരിയാടുമനിരുദ്ധനമതുപോലെ
അന്യോന്യംചേർന്നാഗമംവലിച്ചുവാണമുഖം
കാലംപോയതുമേതുമറിഞ്ഞതില്ലനവർ
മാലോകരിയാതെഗ്രസമായിരുവരും
രമിച്ചുവസിക്കുന്നോർകന്യകാചിഹ്നങ്ങളാൽ
ഗണിച്ചുപുറസ്സികൾകന്യകയിവർക്കോത്താൽ
പുരുഷസംഗമുണ്ടുസംശയമില്ലയെന്നു
പുറവാസികൾതമ്മിൽരഹസ്യവാക്യമായി.
കന്യകതന്റെകാവൽക്കാരായോരാരുമിന്നും
സുന്ദരനിരുദ്ധംകണ്ടുകന്യകയോടും
ചിത്തത്തിൽയേറുപുണ്ടുബാണനോടവസ്ഥകൾ
ചിത്തവിഭ്രമത്തോടുചൊല്ലിനാൾരക്ഷിപ്പുറം.
ദുഷണവാക്യംകേട്ടുഭുജംബാണാസുരൻ

രോഷപൂപ്പുണ്ടുകന്യകതന്നുടെഗുഹറുപുഷ്പ
സുന്ദരപ്രവരനായിട്ടുന്നപുമാനോടും
കന്നിച്ചുവസിക്കുന്നപുത്രിയെക്കാക്കയാലേ
എത്രയുംവിസ്മയത്താൽകോപപൂപ്പുണ്ടുബാണൻ
സതപരഞ്ചസിദ്ധിനെന്നിങ്ങനെപറഞ്ഞിതു.
ദൈത്യേന്ദ്രവാക്യത്താലേദൈത്യരിങ്ങുത്തല്ലോർ
എത്രയുംകോപത്തോടുമനിരുദ്ധരംവേഗം
മെച്ചമേറീടുംവട്ടപ്പുറംവെട്ടത്തിട്ടു
തച്ചുകൊന്നൊടുക്കിനാൻദൈത്യഭൃത്യരെയെല്ലാം.
സൈന്യങ്ങൾനശിച്ചതുകണ്ടൊരുനേരംബാണൻ
ദൈത്യപൂപ്പുണ്ടുകോപാലടുത്തയുദ്ധംചെയ്താൻ
പിന്നെയങ്ങവർതമ്മിലുണ്ടായയുദ്ധങ്ങളെ
ഇന്നുചൊല്ലുവാനേററുപണിയുണ്ടതുടകാണ്ടു
ബാണനുംകുറഞ്ഞൊന്നുപൊരുതോരനന്തരം
ക്ഷിണതപുണ്ടുവാങ്ങിപ്പിന്നത്തന്മായാബലാൽ.
നാഗാസ്രമെയ്യുബന്ധിച്ചിടിനാനനിരുദ്ധം
വേഗേനകെട്ടിയിട്ടുബാണനുംഗുഹറുപുഷ്പ
സുന്ദരനനിരുദ്ധനായകാന്തനെബന്ധി-
ച്ചുനൂഷകേട്ടതാനുമെയുംശോകത്തോടെ
കരഞ്ഞുകരഞ്ഞവർപാണിതുടുചത്തോടും
വീരനാമനിരുദ്ധൻനാഗാരിവാഹനനെ
സ്മരിക്കുമുലംകൊണ്ടുമുഷയുംഗൌരീതന്നെ
സ്മരിച്ചുഭർത്തരക്ഷവരുത്തിക്കൊണ്ടുടുവാൻ.
അകയാലനിരുദ്ധനേതുമേനാഗാസ്രത്തിൻ
ശോകമൊന്നുമേയേററില്ലവനിഞ്ഞാലും.
സുന്ദരനായിട്ടുന്നോരനിരുദ്ധനെപ്പിന്നെ
എങ്ങുമേകാണായ്യാൽഭുജിച്ചുദപാകയിൽ
എല്ലാരുമിരഞ്ഞെങ്ങുംകാണാഞ്ഞുദൈവഗതി
യെല്ലാമെന്നൊച്ചുവാണിടിനാൻനാലുമാസം.
അക്കാലംദപാകയിൽനാരദൻതാനുംചെന്നു
സല്ലൂരിച്ചിതുകുന്ദാദികളത്രനേരം
വൃത്താന്തമെല്ലാമറിയിച്ചിതുകുണ്ഡനോടും
ഉത്തമന്മാരായദുവീരന്മാരെല്ലാരോടും
വാത്സകൾകേട്ടുകുണ്ഡൻചിത്തകോപപൂപ്പുണ്ടു
സാത്വകിപ്രഭൃന്മാസാംബാദികളെല്ലാവരും
രാമനുംയദുസൈന്യമൊക്കെയുംപുറപ്പെട്ടു
ഭൂമിയുംകീഴ്മേലാശ്രമരിയുമാറങ്ങിനെ.
അന്നുശോണിതപുരബാണന്റെകേതുവതു
ഭിന്നമായതുകണ്ടുബാണനുംസന്നദ്ധനായ്
നിന്നിത്രയാദവന്മാർസൈന്യസമ്മേളത്തോടും
ചെന്നിതുബാണന്തന്റെരാജ്യത്തുകടന്നവർ.
കോട്ടതൻമതിൽകിടങ്ങണിവതകത്തവർ
കൂട്ടമിട്ടാത്തുചെല്ലുവരവുകണ്ടുബാണൻ
യാദവസൈന്യത്തോടങ്ങാത്തടുത്തിതുവേരും
മോദമോദേററുജമുൾക്കൊണ്ടുസൈന്യത്തോടും
എതിർത്തമ്മിൽയുദ്ധംതുടങ്ങിയോരോതരം
എതിർത്തശിവഗണഭൂതവൃന്ദങ്ങളെല്ലാം

ബാണനബന്ധുവായശങ്കരഗണങ്ങളും
 ഏണാങ്കചൂഡന്താനമെതിന്നുശിവശിവ!
 ബാണസൈന്യചൂശിവസൈന്യചൂയഭുസൈന്യം
 പ്രാണസംശയംവിട്ടുതുടന്നസംഗ്രാമത്തെ
 ചൊല്ലുവാനാർക്കുമെളുതല്ലെന്നെചൊല്ലിക്കൂട്ട.
 ബ്രഹ്മാദിദേവഗണമംബരേണിറഞ്ഞിതു
 വന്ദനീയന്മാർതമ്മിലെന്തെന്നശങ്കയോടും
 ശങ്കരഗണങ്ങളുംമാധവൻതാനുമായി
 ശങ്കയെന്നിയേയുദ്ധംചെയ്തുപലതരം.
 ദിവ്യാസ്രങ്ങളുമോരോന്നാവോളംപ്രയോഗിച്ചു
 ദിവ്യന്മാരൊന്നിന്നൊന്നുതല്ലമാജ്ഞാതതിതു.
 തങ്ങളിൽപിന്നെദാദപയുദ്ധങ്ങൾതുടന്നിതു
 പൊങ്ങിനകോപത്തോടേസീരിയുമുസലത്താൽ
 കൊന്നുകൂലാബ്ധകൂലകണ്ണന്മാരായോരെയും
 ഒന്നൊഴിയാതെയവർസൈന്യചൂനശിഷ്ടിച്ചു.
 ഗുഹനംപ്രദ്യമ്നനമേറിതുരണമതിൽ
 ഗുഹനംവെട്ടുചെന്നായ്പ്രദ്യമ്നനോടുതോററാൻ.
 ബാണനദനൻസാംബന്തന്നോടുമേറിടിനാൻ
 ബാണങ്ങളേറവനുമോടിയിങ്ങൊളിച്ചിതു.
 ബാണനംസാത്വകിയുതങ്ങളിലെതിർത്തിതു
 ക്ഷിപ്തതയെന്ത്രേരണംചെയ്തിരുവഴിപോലെ.
 ശങ്കരന്തന്റെറബാണംമാധവൻചണ്ഡിക്കയാൽ
 ശങ്കരൻകോപിച്ചേറുമമാധവൻതന്നോടായി.
 മാധവനിരീരൂജാകാമുകന്മാരുംതമ്മിൽ
 ബാധിച്ചുചെയ്തരണമാരിഹപറയുന്നു!
 ശങ്കരഭൂതായപ്രഥമഭൂതഗുഹ്യ-
 ഡാകിനിയപസ്താരപേതാളവിനായക-
 ഭൂതമാതൃക്കൾപിശാചാദികൂഴ്ശാസ്യബ്രഹ്മ-
 രാക്ഷസാദികളായോർതുടന്നുയുദ്ധമതും
 എത്രയുമോരംമഹാമോരമിതത്രുട്ടതും!
 ചിത്രമെയുമെന്നെചൊല്ലാചൂനമുക്കെല്ലാം.
 ശങ്കരനാരായണന്മാരുടെയുദ്ധംകണ്ടു
 പങ്കജാസന്ദർശനംകഷ്ടമെന്നുചെയ്താൻ.
 ദിവ്യാസ്രമോരോതരംതുടങ്ങിശിവൻതാനും
 ദിവ്യനുംകൃഷ്ണൻതാനുമങ്ങിനെയെയ്തിടിനാൻ.
 അഗ്നാസ്ത്രോപാശിനാസ്രമിദ്രാസ്രമാസുരത്താൽ
 മഗമാക്കുന്നുബ്രഹ്മാസ്രത്തിനെബ്രഹ്മാസ്രത്താൽ.
 വായുവൃത്തിനാപാവംപാജ്ജന്ത്രോപാശുപതം
 മായാസ്രത്തിനുമായിങ്ങിനെചൊരുവർ
 ജ്ഞാനോസ്രത്താൽശിവന്തന്നെമാധവന്താനും
 സ്തംഭനോക്കിവേദംബാണന്റെറസൈന്യങ്ങളെ
 കൈയ്യെടുക്കിനാനന്നേരംബാണാസുരൻ
 ചിങ്ങെന്നവന്നുകൃഷ്ണൻതാനുമായേറിടിനാൻ.
 അത്തുറുകുറങ്ങളിലാത്തുറുവിലുംധരി-
 ചുത്തുറുകുറങ്ങളിലാത്തുറുവോത്തോടും
 അഞ്ചനരൈലമ്പോലൈവന്മുദത്തോടുവന്നു
 കണ്ടുലോചനനായമാധവൻതന്നോടേററാൻ.

ബാണങ്ങൾകല്പാന്തത്തിൽവർഷത്തെപ്പോലെകൃഷ്ണൻ
 ബാണനേരേചോർത്തീടിനാനവന്താനും
 ബാണവർഷത്തെച്ചെയ്തങ്ങളിൽനില്ക്കുന്നേരം
 ബാണമല്ലാതെദിശികാബാണിപ്പുറത്തൊപ്പം
 ബാണന്റെറധനസ്സുകൾതേരമുചിയെല്ലാം
 ബാണകൊണ്ടാകൃഷ്ണൻപൊടിച്ചുകുളഞ്ഞപ്പോൾ
 ബാണനെക്കൃഷ്ണൻകൊല്ലുമെന്നോത്തുബാണമാതാ
 നാണമെന്നിയേ കേശമഴിച്ചുനഗ്നയായി
 കേശവൻമുമ്പിൽവന്നുനിന്നുകോട്ടവിതന്നെ
 കേശവൻനോക്കിടാതെപിന്നോക്കിവാങ്ങിടിനാൻ.
 ധർമ്മയുദ്ധത്തിലിതഥവന്നുനിന്നിടുന്നേരം
 ധർമ്മമല്ലപിന്നെയെന്നേരുംയുദ്ധമതു.
 വില്ലുകൾതേരമെല്ലാംനശിച്ചുബാണൻചെന്നു
 വല്ലാതെപുരസ്കാശവാണിതുവിഷ്ണുനായ്.
 അന്നേരംശിവജപരംത്രിശിരസ്ത്രിപാദേന
 വന്നുടൻയാദവന്മാർതമ്മെയുംബാധിച്ചിതു.
 അന്നേരംകൃഷ്ണൻശിവജപരത്തെബാധിച്ചാനായ്
 നന്നായിവിഷ്ണുജപരംതന്നെയുമയച്ചിതു.
 പാരമാജ്ഞാതതിരുജപരങ്ങൾതമ്മിലിന്ന
 പാരാതെശിവജപരംതോറുമുണ്ടുന്നേരം
 പിന്നാലെവിഷ്ണുജപരംചക്രതേജസാചെന്നു
 പിന്നമായ്ശിവജപരംപാഞ്ഞുപാഞ്ഞാത്തനായി
 രക്ഷിപ്പാനാരുമില്ലെന്നുള്ളതിപ്പറച്ചവൻ
 രക്ഷിപ്പാൻകൃഷ്ണന്തികേപുക്കവെന്നിച്ചുകൃഷ്ണം.
 “നമസ്തേ സർവ്വാത്മകായനന്തശക്തിപരം
 നമഃകേവലജ്ഞാതീമാത്രായനമോനമഃ.
 വിശ്വപതിൻസൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരഹേതുവായ
 വിശ്വപ്രപായബ്രഹ്മരൂപായശാന്തായതേ
 നമസ്തേ! കാലാത്മനേകമജ്വലസപദോ-
 നമസ്തേ ക്ഷേത്രപ്രാണദേഹസംഹായനമഃ
 സകലജാതബീജനാദിഭിരീടുന്നതും
 സകലജാതങ്ങളെമോചിച്ചനിൽക്കുന്നതും
 ഏകനായിടുംനിന്റെറലിയാനാനാഭാവം
 ഏകനായകനായിദേവസാധുക്കളേയും
 ലോകധർമ്മങ്ങളായഹേതുക്കൾവിഭാഗിച്ചും
 അകവേനിയമിച്ചുമോക്ഷമാർഗ്ഗങ്ങളേയും
 സൃഷ്ടിക്കുംസ്ഥിതിലയങ്ങൾക്കുംകാരണനായി
 വിഷ്ണുപേശപരനാകുന്നിന്തിരുവടിയുടെ
 അത്യാത്മമായിരിക്കുംജപരത്തെക്കൊണ്ടിന്നത്താൻ
 സന്താപപ്പെട്ടനമസ്തേപ്രിയപല്ലാഭാബ്ജേ
 സന്താപമെത്രനാളുണ്ടത്രനാളേക്കുമേറം
 നിന്തിരുവടിയുടെപാദാബ്ജേനമസ്താരം.
 നിന്നുടെപാദാബ്ജംവെണങ്ങിടുന്നതാകിൽ
 പിന്നെയങ്ങവക്കൊരുതാപങ്ങളുണ്ടാകുമോ?
 ഇന്നുനിന്തിരുവടിതന്നുടെജപരത്തിങ്കൽ
 നിന്നെന്നവേർപെടുത്തുപാലിക്കലക്ഷ്മീപതേ!
 ഇങ്ങിനെകേട്ടനേരംകൃഷ്ണനുംകാരുണ്യത്താൽ

നന്നായിട്ടുവരുത്തണമെന്നുവെച്ചു:—
“നിന്നെക്കുറിച്ചുതന്നെ സമുദാനാകയാലെ
എന്നുടെജന്മത്തിനെപ്പേടിക്കുവേണ്ടനീയും.
എന്നെനീക്കേതിയോടും സുതരിച്ചതുതന്നെ
നന്നായിത്തുടങ്ങിക്കൊണ്ടുണ്ടാകയാലും
നാമതുമില്ലാത്ത സംവാദങ്ങളാലിവയെല്ലാം
സ്വന്തത്തിൽനിന്നു നന്നാക്കുവാൻ കഴിയും
പിന്നെയിതു പരമമുണ്ടാകയില്ലല്ലോ
നന്നായിവരുന്നിനക്കെ” നതുകേട്ടനേരം
വന്ദിച്ചു മിച്ഛിതു ജപമുതന്നേരം
വന്നിതു തേരിലേറിപ്പിന്നെയും ബാണാസുരൻ
ശസ്ത്രാസ്ത്രജാലമേററുവർഷവും തുടങ്ങിനാൻ
എത്രയും കോപത്തോടു കൂടി നമുതന്നേരം
ചക്രവർമ്മമുതൽ ബാണൻ റഹസ്സുണ്ടെ
ക്കെയും മേരിപ്പതു കണ്ടു ശങ്കരൻ താനും
കേതവാസ്തവ്യം പൂണ്ടു കണ്ണിൽ കേതിയോടും
ഇത്തരം പറഞ്ഞിതു ശവനമുതന്നേരം:—
“നിന്നിരുവടി ബ്രഹ്മപരമേശ്വരതിർഗ്രന്ധം
സന്തതം പ്രണവാത്മാസമുദാരം സതതം
നിർമ്മലാകാശം പോലെ സമുദാരം സന്തതം
നിർമ്മലാത്മാവാം വോൽ കേവലം ബ്രഹ്മരൂപം.
നിന്നിരുവടിയുടെ നാഭിയായതു വ്യോമം
അന്തരമില്ല മുഖമഗ്നിദരസ്സുജലം
വാക്കുകൾ മന്ദസ്സുകൾ ചുമിവിപാദമല്ലോ
മനസ്സു ചന്ദ്രനക്കൽ നയനമാത്മാവഹരം
സമുദ്രം ജരവും പാണികളിന്ദ്രാദികൾ
രോമങ്ങളെല്ലാമെഷധങ്ങളാകുന്നതും.
അംബുവാഹങ്ങളും കേശം ശിരസ്സുവിധാതാവും
നിർമ്മലധിഷ്ഠനനും വിസർഗ്ഗപ്രജാപതി
നിർമ്മലാഗ്രഭയമാകുന്നതുമറിഞ്ഞാലും.
സകലധർമ്മങ്ങളും നിന്നിരുവടിതന്നെ
സകലലോകങ്ങളും നിന്നുടെ രൂപംതന്നെ.
ലോകത്തിൽ സമസ്തവും വേദിക്കുന്നതു പാത്താ.
ലോകനാം വോരടെഭാവിതാവോതന്നെ.
നിന്നിരുവടിതന്നെയദിതീയനുമായി
സത്യം പൂർവ്വനായി മൂർത്തിഭേദങ്ങളായും
നിന്നീടുത്ത പന്ഥായയവൈകാരികരൂപനായ
നാനാതപശ്ചന്നപ്രസിദ്ധികളെ സിദ്ധിപ്പാനായ്
കാർഷ്വം സ്വപ്നായയാ രൂപങ്ങൾ തോന്നിക്കുമ്പോൾ
കാരണനായ നിന്റെ ഗുണത്താൽ ഗുണങ്ങളെ
നീളയുമുണ്ടാക്കിട്ടു ഗുണങ്ങൾക്കെല്ലാമൊരു
മേളമായ് പ്രദീപമായിരിക്കും വോരന്റെ
മായയാമോഹിതാത്മാദികളെയുള്ള ജനം
ജായാപുത്രാദിഭേദാർത്ഥങ്ങളിൽ മുങ്ങിട്ടു.
ഇതിങ്കൽ വിമുഖരായ് സർവ്വം വോരെന്നു
മതിയിൽ ബോധിതായാനുഷലോകത്തിലും
സകലേന്ദ്രിയവിഷയങ്ങളിൽ ജിതരായി

സകലജന്മരായിരുന്നീടുന്ന ജനങ്ങൾക്കു
മോക്ഷവിഗ്രഹനായി മേവീടുന്നതും വോരൻ
സാക്ഷാലിംഗീകൃതത്വപരമാണ്മയാണെന്നും
അത്ഭുതവഞ്ചനയായി ഭേദമാഭിമാനിയായി
ആത്മാവാമീശപരങ്കൽ വിമുഖന്മാരാണെന്നും
വിഷയവൃദ്ധിഭാവം ജനിക്കുന്നതു വോരൻ
വിഷയമെന്നേ വിബുധന്മാരും മുന്നികളും
അമലാശയന്മാരായ് ബ്രഹ്മോഹമെന്നിങ്ങിനെ
സമബോധിതന്മാരായ് മുക്തന്മാരാകുന്നതും
നിന്നിരുവടിതന്നെ സകലജനത്തിനും
സമുദാനാകുന്നതുമീശപരനായി കൊണ്ടും
ലോകത്തിൽ സ്പഷ്ടിസ്ഥിതി സംഹാരമേതുവായും
സമനായ് പ്രശാന്തനായ് പുണ്യാത്മാവാണെന്നും
ആത്മാവായേകനായി ഭൈരവഹീനനുമായി
സ്വപ്നാത്മാവായ് ലോകേശനായ് ജന്മാഭിമാനായി-
ട്ടിരിക്കും തപശ്ചാദിത്തലോലിപ്പിടുന്ന നരം
ധരിക്കയെന്റെയീശ്വരനായ്ക്കുണ്ടെത്ര നായി
ട്ടു വർത്തിയായിരുന്നീടുന്നോലെന്നായി-
ന്നാനന്ദസ്വരൂപനായ് വരശീലനായി
മേവീടും ഭഗവാന്റെ മാനസപ്രസാദത്തെ
ഭേദവൈകിടം ലോകമെന്നെ നിമിഷവും
നൽകീടവേണ” മെന്നശങ്കരവാക്യം കേട്ടു
ഏകനാം കൃഷ്ണൻ മോദാലിത്തരമർത്ഥം ചെയ്തു:—
“നിന്നിരുവടിയുടെ ഹൃദയമെങ്ങിനെ എന്നാൽ
അന്തരമതിനില്ലയെല്ലാമങ്ങിനെ” എന്നാൽ
പിന്നെയുമർത്ഥം ചെയ്തു കൃഷ്ണനും മോദാനിതം:—
“ധന്യനിന്നിവിനെ നന്നിഷ്ടയിച്ചിതു ഞാനും.
തപശ്ചാദിത്തലോലിപ്പിടുന്നവനുമുലം
എത്രയും ഭാഗ്യവാനാമസുരനിവൻ പ്രഭോ!
നിന്നുടെ വംശം തന്നിൽ ജനിച്ചുണ്ടെത്ര നാരെ
എന്നുമേകൊല്ല നില്ലാത്തെന്നുമുന്മുഖം
ഭക്തനാം പ്രഹ്ലാദനെ കൊടുത്തെന്നുകൊണ്ടു
ഇന്നിവൻതന്നെക്കൊൽ കയരതെന്നുമല്ല,
തപശ്ചാദിത്തലോലിപ്പിടുന്നവനുമുലം
ഇത്തരം ഭേദമില്ലെന്നു തമ്മിതമെന്നും
ചിന്തിക്കിൽ വോരമിങ്ങിത്തരംതന്നെ ഞാനും.
അന്തരമില്ലാണ്ടു മൊന്നെന്നതെന്നകയാൽ
രണ്ടായിട്ടിന്നിങ്ങെന്നു സഭോഷിയായ ജനം
രണ്ടായിട്ടിന്നിത്തന്നെ നമുക്കു തൊലെ.
അജ്ഞാനമടത്തിനാൽ നരകം ഹലപ്രദം
വിജ്ഞാനജനമടൈപതാത്മാക്കൾ ഭേദമാത്തമ.
അകയാൽ തന്റെ പാർഷ്വഭാഗത്തനാകുമിവ-
ന്നേതുമേദീതസ്സുണ്ടായ്ക്കുകയില്ലതാനും
നാമുബാഹുക്കളിലുണ്ടാകുമിന്നിമഹി
പാലിച്ചുവസിപ്പിച്ചിടും കാരുണ്യവാനിഡേ!
എത്രയും മദമിവനുള്ളതുകുലവാനായ്
ഹസ്തങ്ങളെല്ലാം മുറിച്ചിന്നു നാൻ കളഞ്ഞതും.

ഭൂതാർത്ഥിത്വീടുവാൻ സൗന്ദര്യത്തെ യൊടുക്കിയേൻ
 മേതന്മാർദ്ദൃഷ്ടതകൾ കാട്ടുന്നതെല്ലാറെറയും
 കേതവാസ്വല്യമുള്ള നാമല്ലോമാറേണ്ടതും.”
 ഇത്തരം കൃഷ്ണവാക്യം കേട്ടശങ്കരൻ തന്റെ
 ചിത്തകാരുണ്യത്തോടൊന്നിച്ച് വേഗം ചെന്നു
 ബലനാമനിരുദ്ധൻ തന്നെയും വേർപെടുത്ത
 ബന്ധുഭാവേന തന്റെ പുത്രിയാമുഷയേയും
 മാധവൻ തന്റെ കാല്പാൽ വെച്ചുകൈവണങ്ങിനാൻ
 ആദരഭക്ത്യാവീണനമസ്കാരം ചെയ്താൻ
 നന്നായി വരികെന്നു കൃഷ്ണനുമർദ്ദം ചെയ്തു.
 പിന്നെ ബാഹനമേററം ധനത്തോടു ചേർന്നു
 കന്യകാധനനേൽകി മാധവനവയെല്ലാം
 അന്യനാനന്ദം പരിഗ്രഹിച്ചു ഹരനോടു
 യാത്രയും ചെയ്തിപ്പറ്റപ്പെട്ടു മാധവനാനന്ദം
 പ്രീത്യാദൈത്യേന്ദ്രനേയും കണ്ടു യാത്രയും ചെയ്തി
 ഭാഗ്യമാർദ്ദൃഷ്ടപോന്നിത്യയദിക്കും
 തോഷമായ് ശിവൻ ബാണൻ തന്നെയെഴുകിത്തു
 വാണീടുമനിശ്ചയം സഗർവ്വം ലോകം വിൻ.
 പ്രാണവല്ലഭയോടു മനസ്സാദിക്കും
 കാവണ്ണൻ താനും വന്നു പാർക്കാവരം പൂക്കു
 കാവേണിയുഷയുടെ കല്യാണഭാഗ്യം പൂണ്ടു
 പിന്നെയങ്ങല്ലാപരമുത്സവത്തോടേവോണാൻ.
 ചെയ്തുള്ള യുഷയനിരുദ്ധനുമൊരുമിച്ചു
 അല്ലെങ്കിലേവസിച്ച് ടിനാർ നൃപത്തോടും.
 പിന്നെ യാദവന്മാരും രാമകൃഷ്ണന്മാരും
 ഞ്ഞാന്നിച്ച് മോദത്തോടേവാനിതങ്ങളല്ലാപരം.
 ബാണനെ കൃഷ്ണൻ വന്ന കഥയെപ്പിന്നെ ശുഭൻ
 ബാണനുവേണ്ടിയുടൻ ചെയ്തുമിവയെല്ലാം
 ചിത്തത്തിൽ പ്രാതഃക്കാലേ ചിന്തിപ്പോക്കേതു മൊരു
 ശത്രുക്കൾ പീഡയില്ല സകലജന്മം വരും.

നൃഗമോക്ഷം.

കേട്ടാലുമൊരുദിനം സാംബാദി ബാലന്മാരും
 കൂട്ടമായ് നല്ലോരു പവനത്തിൽ പൂക്കീടിനാൻ
 ബാലന്മാർ പലതരമായ് ശിരം നേരത്തിങ്കൽ
 എല്ലാത്തരവയിൽ കൊണ്ടു ഓരത്തെല്ലാത്തരം
 ചെന്നിതങ്ങൊരു കൂപനിൽ ജവമതിൽ കണ്ടി-
 തുന്നതമായോരോരുകിടക്കുന്നതു നേരം
 ബാലന്മാരൊരുമിച്ച് ദ്രാശ്യപ്രാപ്തതന്നെ-
 പ്ലാലിക്കവേണം കൂപാൽ കയറിയെന്നോത്തവർ
 ഏവരുമൊരുമിച്ചു നന്നായി പ്രയത്നങ്ങൾ
 ആവോളം ചെയ്തിട്ടു സാധിക്കാഞ്ഞതു നേരം,
 വേഗേന മാധവനോടിയിച്ചതു നേരം
 ആഗമനാത്മഭേദം നീങ്ങുത്താത്താലും
 മന്ദമെന്നിങ്ങു കൂപസന്നിധിയിലെന്നു കൃഷ്ണൻ
 മന്ദമായ്തരം കൊണ്ടു ഞ്ഞെടുത്തുകേറ്റിനാൻ.
 ഭാഗ്യവാനാമോരൂതന്നെ മാധവൻ ഭീനമന്ത്രേ
 പാശാതെ കയറിയതോത്തുമോദിച്ചു ബാലർ

പങ്കജനേത്രപാണിസ്തർശനാലോരൂതാനാം
 പങ്കജകുനോരൂവേഷപൂർവ്വം വെടിഞ്ഞഥ
 നല്ലമാനുഷവേഷം പൂണ്ടതിശോഭയോടും
 നല്ലഭൂഷണങ്ങളും പൂണ്ടതിടിവ്വനായി
 കണ്ടതു നേരം സർവ്വജനമുമാശ്ചര്യമായ്
 കണ്ടതു നേരം മൊന്നുമറിയാത്തതു പോലെ
 കൊണ്ടു നോവണ്ണൻ ചോദിച്ചിടിനാൻ ഭിദ്യനോടു
 “നീയാശകുന്നതെന്തു? നിന്ദ്രമാം കൃകലാസ-
 മായവേഷത്തെ ധരിച്ചീടുവാൻ ദേവോപമ!
 നിന്നുടെ വേഷം കണ്ടാൽ മാനുഷനല്ലെന്നും
 ഇന്നനിൻ പാശാൽ പാറുകെ” നതുകേട്ടു
 വന്ദിച്ചുകുന്ദനോടിത്തരമർദ്ദം ചെയ്തു:—
 “മാനവനിഷ്ഠാശ്ച വാമവർത്തനാനുജൻ ഞാൻ.
 ഉത്തമപ്രഭോ! നൃഗനെ നാകമെന്റെ നാമം
 മൂന്നു ലോകത്തും മറ്റൊരാൾക്കു ലഭ്യമല്ല
 എന്നെന്നെക്കേട്ടിരിപ്പാനവകാരമുണ്ടു.
 എന്നതെല്ലാമേ വാനറിയുമെന്നാകിലും
 എന്നുടെ പരമാർത്ഥം ചെയ്തേണമെന്നു വോൻ
 എന്നോടിന്നർത്ഥം ചെയ്തുമൂലം ഞാൻ പറഞ്ഞിടാം.
 ഞാൻ മൂന്നും ഭൂമിയേയും നന്നായി പ്ലാലിച്ചിട്ടു
 നിമ്മലദാനങ്ങളു മേററും ചെയ്തു പിന്നെ
 മാനസേവിചാരിച്ചേൻ വർണ്ണധാരകളെല്ലാം
 ഞനമായ് ഗണിച്ചെത്രമഴുത്തുള്ളികളതു
 പശുക്കൾ തന്നെ ദാനം ചെയ്തേണം ശ്യാമണക്കെ-
 ന്നാശയാലപ്പുണ്ണമായ് ചെയ്തു പോകുന്ന നാളിൽ.
 മൂന്നുമോനും ചെയ്തു വിചാരിച്ചൊരു പശു
 വന്നെന്റെ പശുക്കളിലൊറ്റമായ് കൂടിയതു
 ഞാനേതു മറിയാതെ പശുതന്നെ ദാനം
 ചെയ്തിതു മറ്റൊരു വിപ്രനുമോദമോടെ.
 ദാനം പൂർവാങ്ങി വിപ്രൻ മോദനപശുവുമായ്
 താനഥ പോകും മാശ്ശേതല്ലു വൃഷയവൻ
 ആകിയ ഗോസപാമിയും വന്നു തല്ലുവിനെ
 അകാംക്ഷയോടു പിടിച്ചു നന്തകോപത്തോടും
 ചെയ്തിനാ “നെന്റെ പശു മോഷ്ടിച്ചു കൊണ്ടു പോകും
 കള്ളനാം നിന്റെ മോഹമെത്രയുമതു തൂതും”
 ഇത്തരം ഗോസപാമി തൻ വാക്കുകൾ കേട്ടു വിപ്ര-
 നെ ന്യായം കോപിച്ചിതും പറഞ്ഞു “കേൾക്കവിപ്ര-
 നിന്നുടെ പശു കൂട്ടത്തല്ല ഞാൻ നൃഗനപ-
 നിന്നിന്നിരിക്കിതു ദാനം ചെയ്തുമൂലം ഞാൻ വേ!”
 ഇത്തരമവർത്തനത്തിൽ ഭസനകലഹവും
 എത്രയും ചെയ്തുമമന്ദിതമേറി
 ചിത്തകോപം പൂണ്ടിട്ടു നോടിത്തരം ചൊന്നാൻ
 “ഞെ മറാലുവോൻ ചെയ്തതൊക്കെയും ധർമ്മം.
 നിന്നുടെ ബലാൽ പരദ്രവ്യത്തെ പറ്റിച്ചു നീ
 മനവനെ നന്ദിച്ചെന്തിന്നു മറക്കില്ലാൻ
 മറ്റൊരു വിപ്രൻ തന്റെ ധനം വേണമുക്കായി
 ചെററു സംശയമെന്നേ ദാനം ചെയ്തിതു റിഭോ!”

ഇത്തരം പശുഭാഗവോഷിയവ പ്രവാക്യം
 അത്രയും കേട്ടു പിന്നെ ഗോസപാമി വിപ്രൻ ചൊന്നാൻ
 “എന്തൊരു ഫലം പരദ്രവ്യഭാഗത്തെക്കൊണ്ടു
 ചിന്തിക്കുമ്പോൾ ചിന്തിച്ചുണ്ടാകുമിതിനില്ല.
 ഇങ്ങിനെ ഭാഗം ചെയ്താൽ ദുഷ്ടി തീർത്ത് പാപം ഫലം
 മംഗലമല്ല ഭാഗം സ്വദ്രവ്യമല്ലായിലോ.
 തന്നെ ദ്രവ്യമൊടുങ്ങിപ്പിന്നാലപ്പോൾ ഭാഗം
 മനുമാറി ഭവേണമുത്തമനായുള്ളവൻ.
 അന്യൻ ധനമെടുത്താതെയിരിക്കേണം
 മെന്നിരിപ്പവർ ഭാഗം ചെയ്യേണ്ടു ഞ്വാന്മാർ”
 ഇത്തരം വരുടെവാക്കുകൾ കേട്ടു ഞാനും
 എത്രയും ഭയപ്പെട്ടു ഭീതനായ് വിപ്രന്മാരെ
 വന്ദിച്ചു നമസ്കരിച്ചിത്തരം പറഞ്ഞിതു:—
 “ഞാനറിയാതെ ചെയ്തൊക്കെയും ക്ഷമിക്കേണം
 ദീനവസ്തുവന്മാരാനിങ്ങമൊത്തറി യണം.
 കൊമ്പുകൾ കളനുകൾ സപ്തസ്തതികളിട്ടിച്ചു
 സമ്പ്രതി സപ്തസ്തയാഭരണങ്ങളും ചേർത്ത
 സംപ്രയില്ലാതെ പറ്റു നൽകുവാൻ നിങ്ങൾക്കു ഞാൻ
 സാമ്പ്രതത്ത്വം വ്യാർന്നിങ്ങുകൊമിട്ടീടേണമെങ്കിൽ
 അവരെന്നാകിലു മതന്നായി ഞാൻ വണങ്ങുന്നേൻ
 അവരെന്നായി നിങ്ങൾക്കായി താനുമസ്താനും
 ഇത്തരം വീണമുറ്റിച്ചൊല്ലിന “നല്ലെങ്കിലോ
 സതപരമെൻ റാജ്യമൊക്കയും നൽകാ” മെന്നും.
 ചൊല്ലിനേ “നിതനിങ്ങളൊക്കെയും ക്ഷമിച്ചിട്ടു
 വല്ലായ്മ തീർത്ത നനായനജ്ഞപെട്ടായിലോ
 രാജധരമാം നരകത്തിൽ വീണു പോരുന്നേനും
 കാരുണ്യം തമാക്കു റ്റനിങ്ങളായതിങ്ങാക്കീടൊല്ലാ.”
 ഇത്തരം മരിച്ചു ഞാനെന്നേരും ഗോസപാമിയും
 ഉത്ഥാനം ചെയ്തു “നമുക്കില്ല രാജ്യത്തിലിച്ഛാ.
 നിന്നുണ്ടെങ്കിലാൽ നമുക്കുള്ളതിന്നു പറററി-
 ക്കെന്നുള്ളതില്ലെന്നാകിൽ പോരുമിങ്ങിനിക്കെടോ!
 ഇന്നിമേൽ പ്രതിഗ്രഹം വാങ്ങുകയില്ല ഞാനും.”
 എന്നു ചെയ്തു പാശി ഗോസപാമിയായ വിപ്രൻ.
 മറ്റേവൻ പുറപ്പെട്ടു “നമുക്കു മറ്റൊരുത്ത-
 നു റ്റനൽകിയ പത്രവേണ്ട” യെന്നവൻ പോയാൻ.
 പിന്നെ ഞാൻ യമപുരേ പോയൊരു നേരം തത്ര
 നനായി വിചാരിച്ചു ശ്രാദ്ധഭേദനം ചൊന്നാൻ:—
 “ഇങ്ങൊരു ഗോമുഖ്യമുണ്ടു നിൻ ദൃഷ്ട്യർപ്പം
 പിന്നേടം ശ്രമമല്ലാമേതുവേണ്ടതു മനേ?
 എന്നതുകേട്ട നേരം മുന്നും ദൃഷ്ട്യർപ്പം മെന്ന
 മന്ദമെന്നിയെ ചൊന്നേൻ ഞാനുമങ്ങതു നേരം.
 ഇങ്ങിനെ കൃപാസുഖമായ് നിന്നറിൽ ഞാൻ
 വന്നിറുപതിച്ചിതു പിന്നെയെന്നൊന്നുകേട്ടു.
 “സഹസ്രവർഷം മിഥിപ്പെടുകിടക്കു നീ
 സഹസ്രപത്രോത്സവസേവ്യന്മാധവൻ നിന്നെ
 തൊട്ടു നിതരാശാപമാക്ഷയം വന്നു പിന്നെ
 ഉടനെയിവിടെ തിരിവന്നുകൂടീടുമല്ലോ.”

ഭവിക്കു ചെയ്ത പുണ്യഫലമെന്നതുമൂലം
 ഭവൽകാരുണ്യത്താൽ ഞാനായ തുമറക്കാതെ
 നിന്നെയും ധ്യാനിച്ചിന്നേവായ്ക്കു വാണീടിനേ-
 നിന്നു നിൻ പാണി സ്പർശം പൂർവ്വമുണ്ടാലെ
 വന്നതുമൂലം മമജന്മവും സഫലമായ്
 മായയാലിനിയെന്നെ മോഹിപ്പിക്കരുതേതും
 മായാമോചന! കാത്തുകൊള്ളുക ജഗൽപ്രഭോ!
 ത. പല്ലാദാംബുജഭക്തിക്കിളി കമിനിമേലിൽ
 അല്ലജ്ഞനാകുമിനിക്കുണ്ടാകാതിരിക്കണം.
 ആയതിന്നു ഗ്രഹം നരകം ഭവഭേദവ!
 തോയമോൽ തവ വന്ദ്യ! തോവിന്ദുജഗൽപ്രഭോ!
 പൂർവ്വോത്തമ! പുണ്യപുരുഷ! ധൃഷ്ടികേശ!
 നാരായണാത്മൻ! വിഷ്ണുനാരകാച്യുത! മമ
 ആജ്ഞാപിക്കണം ഭേദം! ഗതിക്കു മടിയാതെ
 പ്രാജ്ഞത്രപയേ സർവ്വഭാവായനമോനമഃ
 അനന്തശക്തായ തേ ബ്രഹ്മണേ കൃണായതേ
 അനന്തപത്രേ! വാസുദേവായ യോഗേശായ
 നമസ്തേ കൃണു! കൃണു! പാഹിമാ” മെന്നുമുറ-
 ന്നമിട്ടു കൃണുജ്ഞയും കൈക്കൊണ്ടു ധൃപോത്തമൻ
 സ്വർഗ്ഗം കാണരുത്തെന്നെ ശോഭിതത്രപത്തോടേ
 ദിവ്യമാം വിമാനാചാര്യമേറ്റോയ് ദിവപുഷോൻ.
 അന്നേരം വിസ്മയിച്ചു കൃണുനെ മാനിച്ചിതു
 നിന്നൊരു സർവ്വജനമെന്നേരും കുടനും
 ചൊല്ലിനാനവരോടും “കേൾപ്പിനിന്നെൻ റവാക്യം
 നല്ലവണ്ണമായ് നിങ്ങൾ ചിത്തത്തിൽ ചിന്തചെയ്തിൻ.
 ബ്രഹ്മാസ്ഥ മെല്ലാഭേദിച്ചീടുന്ന ഭേദനനും
 ബ്രഹ്മസപമെന്നുള്ളതു ഭേദിക്കയില്ലതാനും.
 വഹ്നിശ്ച ഭേദിക്കരുതാ തവസ്സു ചമതു
 മനവന്മാർക്കു പാത്താൽ ഗ്രഹിച്ചുകൂടീടുമോ?
 വിഷ്ണുവും വിഷമല്ലെന്നായി നിരൂപിക്കിൽ
 വിഷത്തിന്നോക്കിൽ പ്രതികൂിയയുണ്ടു കേൾപ്പിൻ.
 ബ്രഹ്മസപമെന്നുള്ളതു വിഷത്തിൽ വിഷമല്ലോ
 ബ്രഹ്മസപമെന്നുള്ളതു വിഷമെന്നത്രെ ചൊൽവു.
 ബ്രഹ്മസപോച്ചമതിനില്ലല്ലോ പ്രതികൂിയ
 ബ്രഹ്മസപമെന്നുള്ളതു സകലത്തിലും മീതേ.
 സംശയമില്ല വിഷം സേവിപ്പോൻ മരിച്ചീടും;
 സംശയമില്ല ജലം കൊണ്ടു നീശാന്തമാകും
 ബ്രഹ്മസപമായ വഹ്നി വന്നിറുപിടിച്ച് ടിരി
 ഉൻമൂലനാശം വരുമില്ല സംശയമേതു
 മാനസേനല്ല വണ്ണം സമ്മതമില്ലാതെയും
 മൗനാനുവാദത്തോടും യാതൊരു ബ്രാഹ്മണനും
 ദീനതയോടും കൊടുത്തിടുന്ന ധനമതു
 മാനവന്മാരമനുഭവിച്ചീടുന്നതാകിൽ
 മേലിലും കീഴിലുമല്ലാത്ത ധ്യാനമത-
 കാലത്തോളവും താനേ ദരിക്കുപിതൃക്കളും.
 വിപ്രൻ റവിത്തംബലാൽ റരിച്ചു ബ്രാഹ്മണൻ റ
 നേത്രാംബുഭവിവിണനത്തെ രേണുസംഖ്യാ

എത്രയുണ്ടത്രകാലംകുടീപാകമായ്ക്കുവു
 ഉഗ്രമാനരകപുഷ്പമിച്ഛിച്ചുകിട്ടിയായി-
 ട്രായിരംസംവത്സരംവിദ്യയിൽകിടന്നു-
 ന്നാകലപ്പെട്ടുനമേവതമറിഞ്ഞാലും.
 ബ്രാഹ്മണഭോഹികളായിട്ടുനന്ദപന്മാരും
 നന്മയെന്നിയെതല്ലായ്മയ്ക്കുകയായ് വേദി-
 ബ്രാഹ്മണശാപംവേദവായിട്ടുഭോഷംവരും
 ബ്രാഹ്മണൻതന്നെസമാധിതന്മാരായിക്കൊണ്ടു
 വെട്ടിപ്പിടവിൻ! നിങ്ങൾബ്രാഹ്മണശാപത്തിനാൽ
 നിന്ദിതന്മാരായ്ഥപതിക്കുമറിഞ്ഞാലും.
 അയ്യതുവന്നീടാതെയിരിക്കവേണമതി-
 നായിട്ടുവിചാരിച്ചുനടക്കവേണമല്ലോ.
 ഇത്തരംനിമുപുത്രസംബാദിജനങ്ങളെ
 ശിക്ഷയുചെയ്തുക്ലൃപ്തൻതൽപ്പൂർവ്വകീടിനാൻ.
 ബ്രാഹ്മണമാഹാത്മ്യങ്ങൾകേട്ടവരെല്ലാവരും
 ബ്രഹ്മത്തന്മാക്കാരുദ്ധ്യോന്മസ്കാരപൂർവ്വമെല്ല
 പിന്നെയെല്ലാവരുംതങ്ങൾതങ്ങൾക്കുള്ളൊരു
 മന്ദിരപുക്കുമോദാൽവസിച്ചിതെല്ലാവരും.

പെണ്ണുകവധം.

കേൾക്കെടോ! ഏപ! ജഗന്നായകൻ ത്രികാലപു-
 മോഷ്ടന്മാളരിയുന്നമാധവൻസംബാദിയെ
 ശിക്ഷിച്ചയുടൻവസിച്ചിടുന്നമായാമയൻ
 സാക്ഷാലീശപരനേകൻദൈവവഞ്ജിതൻപരൻ
 നാമത്രപാദിപണ്ണഭേദങ്ങൾശൂന്യനായി
 ചിന്തയനായിരിക്കുമോധവൻമഹാമായാ
 മന്നവ! തിരിച്ചറിയാമല്ലെന്നറിഞ്ഞീടാം.
 പോകവയല്ലാകമാശേഷപുഷ്പകേട്ടിടക
 ഗോകുലംപുക്കുനന്ദാദികളെക്കണ്ടിടവാൻ
 സീരിയമകക്കമ്പിൽചിന്തിച്ചുനിശ്ചയിച്ചു
 പാറാനതക്ലൃപ്തദിക്കുതമ്മോടുയാത്രചൊല്ലി
 വേഗേനപുറപ്പെട്ടുഗോകുലംപുക്കീടിനാൻ
 രോഹത്തിൽനന്ദൻവധാൽരാമനെല്ലെന്നിതു.
 രാമനുമേററംസുഖമുണ്ടായിതത്രനേരം
 കാമിനിയരോദയുംഭോഹിണിതാനമേററം
 ആമോദാൽരാമൻതന്നെമുകൻതലോടിനാൻ.
 രാമനുംതന്റെതാതമാതാക്കൾപാദാന്തികേ
 പ്രേമമുൾക്കൊണ്ടുവെട്ടിപ്പിടിനാൻവിനീതനായ്,
 എത്രയുമാറ്റാത്താൽനന്ദാദിജനങ്ങളും
 ചിത്തമോദേനകുശലങ്ങളുംവിചാരിച്ചാൻ.
 “മാധവസഹായനാനീയുംക്ലൃപ്തനായി
 ബാധകൾതീർപ്പുതപെ! ത്രാദിപർഗ്ഗത്തോടും.
 നന്നായിവഴുനീതോ”യെന്നിവയെല്ലാംതമ്മിൽ
 അംഗീകരിച്ചുതന്നെത്തർക്കപരങ്ങളുവഴിപോലെ,
 “പുത്രയായിട്ടുനിങ്ങൾതങ്ങളെല്ലാവിച്ചാലും”
 ഇത്തരംപലമോദവാക്യങ്ങളുറചെയ്തു.
 പിന്നെഗ്ലോപികമാരുംരാമനെവനുകണ്ടു
 നന്നായിസൽക്കാരപൂർവ്വമെല്ലാപോലെ

കോമളന്മാരായ് ഭവയസ്യന്മാരുമേവം
 രാമനെവനുകണ്ടുകുശലംവിചാരിച്ചാൻ.
 ഗോപവൃന്ദത്തെക്കണ്ടുരാമനുംവെട്ടിച്ചിതു;
 ഗോപിമാർരാമൻസപഥനായിരിക്കുന്നനേരം
 ചെന്നുചോദിച്ചാൻ “കമലേക്ഷണൻകാന്തമാരും
 കന്നിച്ചുസദാനന്ദംപൂണ്ടുവഴുനമ്പല്ലോ?
 ഇത്തരംപ്രത്തെവർകരയുംനോത്തിങ്കൽ
 ചിത്തമാശ്വസിപ്പിച്ചുരാമനുംക്ലൃപ്തൻതന്റെ
 സന്ദേശവാക്യങ്ങളെക്കൊണ്ടുവക്കാശ്വസാധം
 നന്നായിവരുത്തിക്കൊണ്ടിനിയുമുണ്ടാകിലോ
 എന്നുരാമനുമോത്തുഗോകുലംതന്നിപ്പിന്നെ
 നന്നായിരണ്ടുമാസംപാത്തിതുചെലവേറ്റൻ.
 അക്കാലംവസന്തമാംകാലപ്രമാകയാലെ
 മുഖ്യമാംവൃന്ദാവനേരാത്രിയിൽരാമൻതാനും
 ഗോപികാജനത്തോടുംനന്ദിച്ചുവനംപുക്കു
 രോദിച്ചുവന്നതുചന്ദികപത്തന്നനും
 കുന്ദമന്ദാരമാദികസുമരോദയോടും
 മന്ദവാതപൂമിവരോദകൾകണ്ടുകണ്ടു
 നിത്യവുംകാമരസക്രീഡകൾചെയ്തുകൊണ്ടു
 തത്രരാമനുംനാൻജനമൊന്നിട്ടൊരു
 യാമിനികളിക്കുമ്പോൾവാതാനിമഗ്നമന്ദ-
 ഗന്ധപൂർവ്വമായിപ്പുറന്നശോത്തരാമൻ
 ചെന്നുകണ്ടിത്തതുകോടരേവതന്നതു
 നന്ദിച്ചുസുഗന്ധിയാമദ്യംസേവിച്ചുരാമൻ
 സുന്ദരിമാക്കുംനന്നാജ്ഞാടുത്തതെളിഞ്ഞിതു.
 ചന്ദനംതാരങ്ങളുംകുണ്ടക്കേരലായുധൻ
 സുന്ദരിമാരുമൊന്നിച്ചുവാനതിനെയെല്ലാൽ
 രക്തനേത്രാഭയോടുംമത്തനാരാമൻതാനും
 ഉത്തമനാരിമണിമാർമല്ലോവളങ്ങിനാൻ.
 ദേവകൾവിമാനപൂമായിവനംബരത്തിൽ
 ദേവവാക്യങ്ങളാലുംവന്നുനീൻചെലവേറ്റം
 പുഷ്പർഷ്പംചെയ്തുമ്പിൻമേൽതന്റെ
 പുഷ്പമാലപ്പങ്ങളാലുമെത്രയുൾവർഷിച്ചിതു.
 മത്തവാഗ്ദാനസമാനൈകകണ്ഡലത്തോടും
 എത്രയുംരോദിച്ചിതുപ്രമാല്യാഭരണാൽ.
 പാശാതനാരിമാരുമായ് ചെന്നയമുന്നതൻ
 തീർത്തുകളിപ്പാനായ്വിളിച്ചുകാളിന്ദിയേ-
 മത്തനാമിവന്നെന്നതോത്തുചന്നീലവളും
 ചിത്തകോപേനസീരമെടുത്തുകാളിന്ദിയേ
 കൊളുത്തിവെച്ചുപോർന്നിന്നുകടാഞ്ഞവളും
 കാളുന്നോരുള്ളത്തോടുംചെന്നിതുരാമാന്തികേ
 വീണ്ടെൻനമസ്സുവിളിപ്പിനാൻകാളിന്ദിയും;—
 “താണനുംചെയ്തരാമ! രാമ! രേമരൊബാധോ!
 ധീമാനുംരാമ! മമസുകലമപരധം
 ക്ഷമിക്കുയാനിയേ! വിശ്വാത്മാവായഭവാൻ.
 വിശ്വധാരിണീ! പാഹി! നമസ്തേ! നമോസ്തേ
 വിശ്വപകാശനായനന്തായതേ! നമോനമഃ”

ഇത്തരംവന്നങ്ങ ടുംകാളിന്ദിതന്നെരാമൻ
 ചിത്തകാരുണ്യലഭയംകൊടുത്തനന്തരം
 കാളിന്ദീജലംതന്നിലിറങ്ങിജലക്രിഡ
 നാളികനേത്രമാതമായിച്ചെല്ലിതുരാമൻ.
 തീരത്തുകരേറിയനേരത്തുമുന്നേയും
 ചാരുവാംനീലവസ്ത്രംനീലരത്നത്താൽമാലും
 ആഭരണാഭിനൽകിയവയുവാങ്ങിലരി-
 ചുൻപോട്ടുജംഭാരിതൻകുംഭീന്ദ്രസമൻരാമൻ
 കൃന്യമെന്നിയേനാർജ്ജനാപുനമാരുമിച്ചു
 ഭാവസമോദാഹരണംശോഭിതവിഗ്രഹനായ്
 പോന്നശോകപാപുഷ്പവാണിതൃപോത്തമ!
 ഇന്നുമുണ്ടെടോ!രാമൻനാരിഭീര്യമുന്നയിൽ
 കളിച്ചസ്ഥലത്തിങ്കൽപാഴ്ന്നുമുന്നേയും
 ഹരിതൻവീര്യമതുശോഭിച്ചുകൊൾവാനിഹ.
 രാമനുംതാതമാരുംഗോപികാഗോപന്മാരും
 ആമയമെന്ത്യോമാദിപ്പിച്ചശോകലേരണ്ടു
 മാസവുംവസിക്കുന്നകാലത്തുപാകയിൽ
 വസിക്കുംകൃഷ്ണാതികേകാശഗുഹപനായ
 പൈശ്വര്യകവാസുദേവൻദൂതനെയച്ചിതു
 പുണ്യരീകാക്ഷനോടുവൃത്താന്തമറിയിപ്പാൻ
 പാരതെദൂതൻചെന്നുകൃഷ്ണൻതൻസഭയിങ്കൽ
 ധീരതയോടുകൃഷ്ണൻതന്നോടുപൈശ്വര്യകൻറ
 സന്ദേശവാക്യമെല്ലാമിത്തരംചൊല്ലീടിനാൻ;—
 “മനവ!ദീനജനപാലനാംവാസുദേവൻ
 ഞാനിന്നതാകുന്നിതു,നീയിന്നുവാസുദേവൻ
 ഞാനെന്നമിത്ത്യാനാമംകൈക്കൊണ്ടുശംഖചക്ര-
 മാദിയാംചിഹ്നങ്ങളുംധരിച്ചുവാണീടുന്ന-
 താകയാൽതൃജിന്ദ്രന്റെപാദപങ്കജേവീണ
 ശരണമെഴുകൊൾകതല്ലായ്യിവഴിപാലെ
 ധീരനായ്രണമെഴുകൊള്ളേണമല്ലെങ്കിലോ
 സതപരയമപുരത്താക്കുവൻവൈകീടാതെ-
 സതപരമിവചെന്നുചോല്ലെന്നുഭൂപാലനും
 ഇത്തരംപറഞ്ഞയച്ചീടിനാനെന്നദൂതൻ
 ഉത്തമനായകൃഷ്ണസഭയിൽപറഞ്ഞപ്പോൾ
 ഉച്ചത്തിൽചിരിച്ചിതങ്ങുഗുണോദികളും
 അച്ഛതന്താനംപറഞ്ഞീടിനാനിവരന്ദിൽ
 ഏതൊന്നാകിച്ചുമൊന്നെചെയ്തുകൊള്ളുവൻഞാനും.
 ഇത്തരംഗുഹനോടുപറക”ന്നതുംചെയ്തു.
 ദൂതനുംനടക്കൊണ്ടുകൃഷ്ണനുംരഥമേറി
 ആതങ്കമെന്ത്യേസേനാസംഘവുംപുറപ്പെട്ടു
 ചെന്നിതുകാശാധിഭൂപാലൻപൈശ്വര്യകൻറ
 സന്നിധിയിങ്കൽകൃഷ്ണനേരംപൈശ്വര്യകനും
 തന്നടങ്ങുസുവാതകാശീശൗപന്മാരായ്
 മന്ദമെന്നിയെചെന്നയുദ്ധവുംതുടങ്ങിനാൻ.
 സേനകൾതമ്മിലേറുമ്പൈശ്വര്യകനപന്തൻറ
 സേനകൾനശിച്ചതുകണ്ടുമനവന്താനും
 തേരിലേറിവന്നനേരത്തുമാധവനും

വീരനാംപൈശ്വര്യകൻറരൂപവുംകണ്ടീടിനാൻ;
 നാമുബാഹുക്കളോടുംകൈസ്തുഭവനമാല
 പാലനത്തിനശംഖചക്രാദിയുപശാസ്ത്ര-
 പീതവാസസ്സമീനകണ്ഡലപൊൻകീടം
 ചേതസാവിധുരൂപംകണ്ടുമോദനകൃഷ്ണൻ
 മനവൻതന്നോടിതരംപറഞ്ഞുശംഭീരമായ്:—
 “നിന്നുടെപാദചിഹ്നമൊക്കവേധരിച്ചുഞാ-
 നായവനിനിക്കെല്ലാംവച്ചുകൈവണങ്ങുന്ന
 ന്യായമായതുകൊണ്ടെ”ന്നതളിസുദർശനം
 കൊണ്ടുവരുകൊണ്ടുമുറിച്ചുനന്നേവേണ്ടു.
 ഉണ്ടായിതവർതമ്മിൽയുദ്ധമുഹൂർത്തമേറും
 വിഷ്ണുവിൻസ്വരൂപത്തെധരിച്ചുധ്വാനിക്കയാൽ
 വിഷ്ണുപാദവുംചേർന്നപൈശ്വര്യകനറിഞ്ഞാവും.
 കാശീശന്തൻറകണ്ഠംമാധവൻബാണത്തിനാൽ
 ചേരിച്ചുകാശീപുരിനഗരാന്തികത്തിങ്കൽ
 ശിരസ്സുകൊണ്ടുവിട്ടിരിക്കുവൻവേഗത്തോടും
 ദപാരകാപുരിപുഷ്പസുഖിച്ചുവസിച്ചിതു.
 സൈന്യങ്ങൾകോലാഹരലാൽവന്നിതുദപാരകയിൽ
 ചെന്നുകാശീശൻപുരേവീണൊരുശിരസ്സിനെ
 ചെന്നുകണ്ടുവൻപതിമാതംപുത്രമെല്ലാം
 തന്നുടെപതിതാശിർസ്സെന്നറച്ചിതു
 കണ്ഡലമതുകണ്ടിട്ടറിഞ്ഞുദുഃഖത്താലെ
 നന്നായിപലാപിച്ചുപിന്നത്തൻപുത്രനായ
 മനവൻസുദക്ഷിണൻതാതസംസ്കാരമെല്ലാം
 ചെയ്തിതുപിന്നെവേണ്ടുംകർമ്മങ്ങളൊക്കെച്ചെയ്തു
 ചേതസിദുഃഖത്തോടുംതാതനെക്കൊന്നുമൂലം
 ശത്രുവേജയിപ്പാനാജ്ഞാനോസുദക്ഷിണൻ
 മുഖ്യമാംവാദാണസീപുരിയിൽക്ഷേത്രവാസി-
 യായശങ്കരന്തന്നെപ്പുറികേരോ മായ
 തപസ്സുചെയ്തുകാലംഭക്തവത്സലൻശംഭു
 വരദൻസുദക്ഷിണഭക്തികൊണ്ടുനരമുള്ളിൽ
 പെരികെമോദാലപ്പോൾപുത്രകുന്യായിവന്നു
 ഭക്തനാനുഗ്രഹനോടായതളിച്ചെല്ലീടിനാൻ;—
 “ചിത്തത്തിൽവേണ്ടുംവരംവരികെ”ന്നതുന്നേരം
 മനവൻസുദക്ഷിണൻവന്ദിച്ചുപറഞ്ഞിതു;—
 “എന്നുടെതാതനെന്നെക്കൊന്നുപുഷ്പനെക്കൊൽവാൻ
 തന്നീടവേണമവരമെ”ന്നതുകേട്ടുഹരൻ
 “ഇനിനിവൈകാതെനിൻഗുഹത്തിൽചെന്നുമുദാ-
 ലാരണന്മാരുമായിട്ടാഭിമാരാതേന്ദ്രസായ്
 പാരതെദക്ഷിണാഗൈശരാത്രിയിൽവേണ്ടുംകാതും.
 ചിന്തിച്ചുഹോമിച്ചീടിൽഹോമയാംകൃത്യയുണ്ടാ-
 മന്തരമില്ലനിൻറതാതശത്രുവേകൃത്യാ
 സംഹരിച്ചീടു”മെന്നുമരുളിച്ചെയ്തപിന്നെ
 സംഹാരമുത്തിതാനുംമറഞ്ഞൊരനന്തരം
 വേഗേനസുദക്ഷിണൻഹോമവുമാരംഭിച്ചു
 ആഗമജ്ഞന്മാരായോരതപിഗാഭികളോടും.
 തന്നുടൊളിവേണ്ടുമഭിലാഷവുംപ്രാപ്തി-

മുന്നതദക്തയോടുംസ്തുതിച്ചുവാഴ്ചവെക്ക
 അനികണ്ഡത്തിൽനിന്നുപൊങ്ങിത്തങ്ങാതകൃത്യ
 അനിവാര്യമാണെന്നുപരിചൂതമുണ്ടോടും
 മോഹമരദംബങ്ങളുംചെമ്പിച്ചമേശത്തോടും
 പാരമായ്ചലിക്കുന്നനന്ദങ്ങൾമൂന്നുമായി
 ദിക്ഷകളല്ലാമോറമരെയുംപ്രദയോടും
 ഉൾക്കൊവമോട്ടുമൊരുമുലയുംകൈക്കൊണ്ടിട്ടു
 പൊങ്ങിക്കളഞ്ഞുനേമേവതാപാണിതീയാ
 അരുമിത്തുമായോടിയായാളിച്ചാണെന്നുവേണ്ടു.
 കൃത്യയുമത്യാമയ്ചപാകപുക്കിതപ്പോൾ
 എന്തുംഭയപ്പെട്ടുദപാകവാസികളും
 പോകങ്ങൾദഹിപ്പിച്ചുകാലാനിപതന്നിതു
 വേക്കുന്നിതതുവരുംവഴിയുമെന്നുമേവം
 ചൊല്ലിക്കൊണ്ടോടിപ്പരിചിച്ചുജനങ്ങളും
 വല്ലാതെട്ടമിച്ചറങ്ങാകവാസിയുനം
 ഭീതായ്പോരായാകൃത്യതാനെന്നാർചിലർ
 ചേതസിപ്പീച്ചാമണ്ടിമാധവംഗഹിപ്പിച്ചാർ.
 സർവ്വഭവത്തിനുമൊരുതാരംഭാവാനും
 ദേവനുംചെയ്തിടുന്നതെങ്ങൊരുയുമായ്.
 ദപാകാപുരംഭമിച്ചിട്ടുന്നിതെന്നാമോവം
 പാരമായ്കേട്ടുവേദവിഗ്രഹൻസർവാത്മകൻ
 ഏതതിൻമൂലമെന്നുചിന്തിച്ചിട്ടറിഞ്ഞിതു
 അന്താഗമപുഞ്ചെരിവാധപൂണ്മന്ത്രി
 സന്തതംവിളങ്ങുന്നസാക്ഷിയാമായാവിള
 ചിത്തത്തിലറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടവയെത്തട്ടുപ്ലാനായ്
 ഉത്തമപുമാൻതൻറപാർശ്വസ്ഥനായിരിക്കും
 ചക്രത്തെപ്പറഞ്ഞയച്ചിടിനാൻസുദർശനം
 വിക്രമത്തോടുംകോടികോടിമാന്താണധിപ്പിച്ചാ
 കാലാനിപ്രയോടുംജപിച്ചിടിക്കേളും
 ചാലവേജപരിപ്പിച്ചുപ്പുറത്താവാഞ്ചൊണ്ടു
 എരിഞ്ഞുവരുന്നതുകണ്ടാതകൃത്യതാനും
 വിരഞ്ഞുമണ്ടിവാറാണസിയുംപുക്കുവേഗാൽ.
 കൂടവേവാരാണസിപുക്കിതസുദർശനം
 പാടവമോടേസുദക്ഷിണനെകൃത്യയോടും
 ദഹിച്ചുഹോതാക്കളെശങ്കരക്ഷേത്രമന്ത്രേ
 ദഹിച്ചുവാരാണസിരാജപുരോഗോപുണ്ഡർ
 ദഹിച്ചുഗ്രഹങ്ങളുംസേനകൾസർവ്വത്തേയും
 റഹർച്ചങ്ങളുണ്ടാടികളന്യമായ്കണ്ടതെല്ലാം
 ചിന്തയസുദർശനംദഹിപ്പിച്ചെന്നുവേണ്ടു,
 പുല്ലാമേദഹിച്ചിട്ടുശോഭയാസുദർശനം
 വല്ലഭമോടുപോന്നുമാധവാന്തികംപുക്കു.
 മന്നവകാശീശൻറരാജ്യത്തെസമസ്തവും
 എന്നതിലുള്ളതൂണാച്ചുണ്ടായ്സകലവും
 ജന്തുക്കളെയുംദഹിപ്പിച്ചിട്ടുസുദർശനം
 പിന്തിരിഞ്ഞിങ്ങുപോന്നിട്ടുവെട്ടുമിതനിൽനിന്നു
 ശരയോജനമേല്ലോട്ടിങ്ങിനെകഴിപ്പോട്ടേയ്ക്കും
 മാറിലമുട്ടുകാശീപുരമതോരായിരം

വസരമെന്നൊചൊൽവതെന്തുമത്യാത്മം!
 ചിന്തപത്രപനാംകൃഷ്ണനായയ്ക്കുനതതാത്മം?
 നിത്യാത്മാവായകൃഷ്ണനുടെപരാക്രമം
 എന്തുമത്യാത്മമിക്ഷമദിനംതോറും
 ചൊല്ലിയുംകേൾപ്പിതായുംകേൾക്കയുംചെയ്യുന്നോക്കു
 പോകയുംചെയ്യുംസർവ്വാപചുരഭങ്ങളും
 മംഗലനായ മുനിശ്രീശുകനിവയെല്ലാം
 മംഗലനായുള്ളഭിമന്യുജന്മപനോടു
 കേൾപ്പിച്ചുതൊട്ടൊട്ടാണിങ്ങിനെചൊല്ലിടിന്നേൻ
 കേൾപ്പിച്ചാനിനിനാളെന്താമെന്നാർകിളിച്ചെല്ലും.
 ഇതിശ്രീമഹാഭാരതേ ദശമസ്കന്ധേ
 ദ്വിതീയഭാഗേ പഞ്ചമ്യായധ്യായം
 സമാപ്തം.

വരികരിക്കിവിവിക്രമമോവദനിമിവാത്മകൻ
 വാരിജാക്ഷൻകഥചൊല്ലുമേലേടവും;
 ജഗദമകരമതിത്തന്നുസാമന്ത്യരും
 ജാതമോദംമടിയാതെകേൾപ്പിക്കു.
 ഒരുപൊഴുതുകിളിമകളുമറിവതിനൊചൊല്ലിനാൻ
 അത്യാദരണമധുരിപുതൻകഥാ,
 നരകരിപുനളിനദലനേത്രൻദയാപരൻ
 നാരായണൻകൃപാമുത്തിയാംകൃഷ്ണനും
 ബലമിന്ദുവശിദ്ധരീലതികമതിപ്രഭുസ്യക-
 ബന്ധുകാശീശസുതന്മാരെയുംകൊന്നു
 മണികനകരചിതമതിശോഭിതമാകിയ
 മന്ദിരമാംഭപാകാപുരിതന്നിലും
 പരമസുഖമതിരമണിയുപതികളൊടൊന്നിച്ചു
 പാരമാനന്ദേനവാണിതുമോദമായ്.
 ഇതിക്ഷമകൾമുദിതമൊടുമുനിവരന്മാദരാൽ
 മന്ത്രിശിവിന്ദനാകുംപരീക്ഷിത്തിനോ-
 ടരുളിയതുപൊഴുതിലതികൃതകമൊടുമന്നവൻ
 റഹിലരണപക്ഷജംചിത്തേയുറപ്പിച്ചു
 മുനിവരപദാംബുജംകൃപിവിന്തനായ്
 മാന്ദ്യഹീനംവഴിപോലെപറഞ്ഞിതു:—
 “മുസലധരനുടെകഥകൾസകലമരുളേണമേ
 മാമുനിന്ദ്ര”യെന്നുചോദിച്ചുനവൻ
 മുനിവരനമതുപൊഴുതുമോദനൊചൊല്ലിനാൻ.
 വിവിദധരം.

“മൈദസരജനായശപിന്ധുനായ്
 ഭവനതലമുടയപുകൾപൊധിയകപിസുഗ്രീവ-
 ഭൃത്യനായ്ഭൃഷ്ണനരകനങ്ങിപ്പുനായ്
 കപികൾവരനതിഭൂരിതശീലൻവിവിദനും
 കശ്ശലനാനരംകൊന്നതുകേട്ടു
 തുഷിതനവനതിധടിതിദിജസുരഗ്രഹങ്ങളും
 രോഷണതീവെച്ചുഭൂമമാക്കിപ്പിന്നെ
 മുനിജനതപോവിപ്ലവഗ്നിക്ഷന്ധത്തെയും
 ഉന്നതനാശംവിവിദൻവരുത്തിനാൻ.

ബലമവനൊരയുതഗജമതവിപുലനഞ്ചിതം
 ചാലവേഗംചെന്നിടങ്ങിക്കണ്ടുളയ്ക്കൽ
 തെരുതെരുളലതേന്ദ്രാകാരിയങ്ങത്തുത്തു
 തീരവാസീജനംസ്തജ്ജലമുക്കിനാൻ.
 തരുണികുലവൃന്ദമല്ലാമുപരോധിച്ചു
 തച്ചുതകത്തുണ്ടിശിദിശിചെന്നവൻ
 നരയുവതിശിശുനിവരമമിതബലവൃലരേ
 നേരേപിടിച്ചുടൻകാനനഗഹപരേ
 സ്വടിതകൃതകൃമരഹിതമാക്കു് ഹരാദപാരം
 സ്വടിതിയിലിടച്ചുപോന്നു് ടൂതീശരൻ.
 കടുക്കിനൊട്ടുമേസമചിച്ഛയയ്ക്കു് ടൂതെ
 കൊണ്ടുപോയ് കൂടിതീവയ്ക്കുംകണക്കെടോ!
 ഇവപലവുമതിദൂരിതനവധികുപെല്ലവൻ
 ഇവമോടേതെന്തകാദിപുക്കിതു.
 അതുപൊഴുതുദൂനിനദഗാനങ്ങൾകേട്ടുടൻ
 അമ്പോടുകണ്ടിതുനാൻ ജനത്തെയും.
 മദരസവുമനവരതമൊഴുകിമദവാണേം
 മദകുരിന്ദിമാർമല്ലേവാഴുന്നതുപോലെ,
 മദമിയലുമതിസുഗേമളവുംസേവിച്ചു-
 മാദിഭൂതൻബലഭദ്രനുംമത്തനായ്
 തരുണിമണിയവർകളുടെയിടയിൽമരുവുന്നതും
 തരുകണ്ടാശുവിവിദനുംചെന്നൊരു
 തരുശിഖരമുകളിലൊരുചലനകൃതിപൂണ്ടുറി
 തരുണികളൊടനവധികഭീഷണികാട്ടിനാൻ.
 കലശമതുമല്ലത്തീർവെച്ചുബലൻതാനും
 കണ്ണചിമിപ്പുംമാനന്ദമായ് വീണു.
 മൃഗലധരബലസഹിതവിക്രമസ്തേരേന
 മുശാക്ഷിമാർഹാസ്യഭാവംനടിക്കയാൽ,
 തപിതമൊട്ടുവിവിദനതുസമയമതിവേഗേന
 രാമാന്തികേയിരിപ്പുന്നകലശത്തെ
 മദ്യസമൊടകമലിവൊടാനന്ദചിത്തനായ്
 മൃഗലധരനകതളിരിലതുമറിയാതെ
 മദകലശമതിസ്വടിതകൈക്കൊണ്ടുവാണൻ
 മദമെന്യേവുകൾമേൽവെത്തൊട്ടും.
 അതുപൊഴുതുബലനുടന്നെറിഞ്ഞിതുകല്പിനാൽ
 അല്ലോഴുതുംപിടിച്ചൊക്കെപ്പൊടിച്ചവൻ.
 ചപലനവനരിശമൊട്ടുമുച്ചുംസേവിച്ചു
 ചഞ്ചലമെന്യേകലശയുംപൊട്ടിച്ചു
 പലകലശകലമതുടിശിദിശ്ശെയറിഞ്ഞിതു
 പലചലിതചിത്തനായ്തോപിച്ചുവാനരൻ.
 തരുവതുപിടിച്ചുകുപ്പുകുപ്പിരിചൊട്ടു
 തരുണിമണിമാക്കുകാട്ടി ഹരവാണരൻ.
 അതുപൊഴുതുരാമനുംകണ്ടുകൂടാക്ഷനായ്
 അതിനുസമമങ്ങിനെവാനരവീരനും
 മൃഗലമതുതൻകയ്യിലാക്കീട്ടുരാമനും
 ഉൾക്കോപമോടെഴുന്നീറ്റുകുംഭീരുവൻ.
 വിവിദനടനതുപൊഴുതുതരുവതുപറിച്ചിട്ടു

ചീർട്ടുരാമൻറമുഖ്നിതച്ചിതു.
 തരുവതിനെബലനുമതട്ടിപ്പൊടിച്ചിതു
 തരുകണ്ടുറയുംകോപിച്ചുവാനരൻ
 ഗിരികുടതരുശിലകുടപലതെരുതെയടന്തിട്ടു
 ഗണ്യമില്ലാതവണ്ണരണംചെയ്തിതു.
 അവപലതുമതിനിമിഷമൊക്കെപ്പൊടിച്ചു
 അല്ലലെന്യേനിന്നരാമനക്കണ്ടവൻ
 തരുശിലകുടപലതരികിലില്ലായ്മമമായ്
 കാലതുല്യനവൻകൈക്കൊണ്ടടിച്ഛിതു.
 മൃഗലധരനാട്ടുദയമതിലതിബലമിയന്നൊരു
 മുഹൂരൻതല്പുതട്ടിക്കൊണ്ടുരാമനും
 മുനിവിനൊട്ടുകുചിതനതിവാന്ദനത്തരുടെ
 മൂർന്നിതല്പിനാനൊന്നതുകൊണ്ടുവൻ
 തലയതുതകന്നുപോലുലശകലമായിതു
 തരുമരിച്ചുവീണിടിനാൻഭൂതലേ.
 അതുപൊഴുതുസുമുനികുടനാരങ്ങാടികുടം
 ആരാവപുരെർബലനെസ്തുതിച്ചുടൻ,
 മനസിബഹുമുദിതമൊട്ടുപുല്ലുവർഷംചെയ്തി-
 താനന്ദമോടേദിവപുക്കുമേവിനാൻ.
 ദൂരിതകുശവിവിദവധയുംചെയ്തുരാമനും
 ദുഃഖമെന്യേനാരിമാരതായുന്ദിനേ
 കതുകമൊട്ടുപോന്നുവാണിടിനാൻധീരനായ്.
 സാംബോദപാരം.
 അതുസമയമൊരുദിവസമാഹുദുഷ്ടോധനൻ
 മകളധികസുമുഖിയൊലക്ഷണത്തന്നുടെ
 മംഗല്യകോമാഹരലക്തസ്തനന്ദനൻ
 ധൂഗേനതിബലചെയ്തിരേഖനാംസാംബോദനും
 സുന്ദരിലക്ഷണതൻകരംകൈക്കൊണ്ടു.
 അതുപൊഴുതുകൗരവന്മാരുംപറഞ്ഞിതു:—
 “അതിദൂരിതശാലിന്ദാംസാംബൻശിശുശരൻ
 പുകുടംചെരിയനെയുംധിക്കരിച്ചിത്തരം
 വികൃതികുടകുചിതനിന്നവൻതന്നെന്നാം
 സ്വടിതിലിടിപെട്ടുബന്ധനംചെയ്യണം.
 സ്വടിതിയുമുലമായ് യാദവസൈന്യവും
 കൃതികുടംചെരുളെളുതുകണ്ണനുംവനിഹര
 കൃതദനമതാകുതിലൊളുചേതമിഹ?
 പടകുടരണകൗശലമസ്രശസ്രങ്ങളും
 പടയിൽവിരുതേതുംനമുക്കങ്ങിതില്ലയോ?
 ഇവശകുനികണ്ണനുംഭൂരിശ്രവാദിയാ-
 യപനയമുറച്ചുദുഷ്ടോധനൻതാതനോ-
 ടനുസരണമാക്കിയ് വണ്ണമുടന്നിതു,
 രണമതുതുടന്നവരൊക്കവേതോറാതു.
 രണപട്ടയുളളാഭസാംബാനോടനേരം
 രഥമതുപൊടിച്ചിതുകേരവർസാംബൻറ
 രഥികളവർകൃച്ശ്രസംഭ്രേനസാംബത്തന്നെ
 അടൽപൊരതിബന്ധിച്ചുഹസ്തിനമാപുര
 വടിവ്നൊട്ടുമനേനവാണാരവർകളും

അതുസമയമഖലമതുശ്രീകൃഷ്ണനോടൻപി-
 ലതിരസേവ്യമേസമാഗമനാദൻ.
 കഥകളതിവിവിധമതുകേട്ടുകുടനും
 രഥികളൊട്ടുനെയ്യ കാവ്യാലസംഗമം
 അതുകരുതിയുഗസേനാജ്ഞയാകൈരവർ
 നഗരപുരമുടൻനശിപ്പിച്ചാൻ മമിക്കുമ്പോൾ,
 അവികൾക്കുലകാവനായുജ്ജ്വലരാമനും
 അന്തരംഗത്തിലോത്തൊന്നുചെയ്താനെടോ!
 കരുതലമതിന്നൊരുബന്ധുവായ്നിന്നിട്ടു
 കൂറോടുസന്ധിചെയ്തിട്ടുവാനല്ലൊഴേ
 യദുവരസമേതനാകൃഷ്ണനെത്തന്നെയും
 ചെറുകമത്വംചെയ്തുമോദനരാമനും
 ഉടമയൊടുത്തേരിലറിപ്പുറപ്പെട്ടു
 ഉലവയാടവ്യന്ദപുമാനിച്ചു.
 ഉടനെകുരുക്ഷേത്രവസിക്കുന്നമനസ്സിനേ
 ഉടമയൊടുപുക്കുതട്ടുപാദേരാനതേ
 രഥപുരമുനിത്തിരാമൻപുനരുലവ-
 രഥികളെയെച്ചിതുകൈരവസന്നിയെ.
 വിരവിക്കൊടുചെന്നീചെയ്തുകൊണ്ടുവന്നിഹ
 പരിചിന്നൊടിരിക്കുന്നതെന്നതുകേട്ടവൻ
 പരിചിന്നൊടുചെന്നിട്ടുവീരനാമുലവൻ
 കുരുക്ഷേത്രവരദ്രോണഭീഷ്മാദികളേയും
 കുരുപതിസുയോധനൻകണ്ണനേയുംകണ്ടു
 ഉടനെകഥസർവ്വംരാമാഗമനവും
 വടിവിന്നൊടുമുലവർചൊല്ലിരാമാന്തിക
 ഉടനെഗമനംചെയ്തുന്നിവഴിപോലെ.
 ബലനാടയഗമനമതുകേട്ടുദ്രോണൻ
 പലതുമതുസല്ലൂരിച്ചീട്ടുവാൻകോപ്പുകൾ
 ഉടമയൊടൊരുക്കിവേഗേന രാമാന്തിക
 വടിവിന്നൊടുപുക്കുകുറ്റിഗുരുവാകയാൽ.
 കുമാരിദൂരിയോധനഭാവമറിഞ്ഞിട്ടു
 കുമാതികൾക്കുരുക്ഷേത്രവെട്ടിച്ചുരാമനെ
 കുരുപതിയൊടുതപൊഴുതരാമനുംമോദമോ-
 ടുരുതരമുദൃസുതത്തോടുമനഗ്രഹം
 അതുപൊഴുതചെയ്തിതുകൈരവവീരരെ
 അൻപോട്ടുകൈരവർപൂജിച്ചുരാമനെ
 കുശലവചനങ്ങളാൽകൈരവന്മാരെയും
 മുസലിയുനഗ്രഹംചെയ്തയോജിച്ചഥ
 മുസലിയുമുച്ചിതീവണ്ണംകുരുക്ഷേത്രം-
 “ഉടമയൊടുത്തൊൻവന്നകാരണംകേട്ടാലും
 നൃപതികൾശിരോരണമുഗ്രസേനാജ്ഞയാ
 നിരവധികവാത്സല്യബന്ധുക്കൾനിങ്ങളെ
 സുഖമൊടഹർഷത്തൊൻനൃപതിവരകല്പനാ
 സുഖമതുവരുത്തുവൻചൊല്ലുവൻകേൾക്കേതും
 പലതൊരുമിച്ചൊരുബലനെവഞ്ചിച്ചു
 ബലമൊടുപിടിച്ചുബന്ധിച്ചതുധർമ്മ-
 ല്ലതുമിഹസഫിച്ചുത്തൊൻനമ്മിലെബാധവാ”

ലിതിബലവചനസ്സുകൾകേട്ടുകുരുക്ഷേത്രം
 ഊർവ്വപ്രയാടിത്തരംതമ്മിൽപറഞ്ഞിതു:
 “മതിമതിതാഴെച്ചുമാഴെച്ചുമെത്രയും!
 മിണ്ടുവാനോക്കിലിന്നൊന്നുമില്ലെങ്കിലും.
 പരമശിവകാമഗതിതൻവൈഭവമിതു
 പാരിതോഷങ്ങൾസമസ്തംമറഞ്ഞിതു.
 അതിവിമലരത്നങ്ങൾമേൽക്കിരിക്കേണ്ടും
 അധികബലഭൂപതിമസ്തുകേവാഴുന്നു.
 അതിനോടൊത്തുമാനമാഗ്രഹിക്കുന്നതു
 മെതിയചെയ്തിട്ടു,നാണമിതുകേൾക്കുവാ.
 ഇന്നതമ്മിൽചിലബന്ധുതപമോളുന്നും
 ഒന്നുമില്ലാതിരുന്നു,നൃപാസനം
 എന്നിവയ്ക്കൊടുത്തൊപ്പമായ്ചൊവിച്ചു
 ഒന്നിന്നൊന്നിന്ദ്രപുറത്തുപറയാതെ,
 കുടകൾതഴവെഞ്ചാമാദിനൃപക്കളു-
 രിടയിലിഹധരിച്ചിരിക്കുന്നിതുവൃഷ്ണികൾ
 ഉടമയൊടുനാണൊന്നിരിക്കാതിരിക്കയാൽ
 ഉററൊന്നടിച്ചവരിതുമൊഴുതും.
 ഉരഗശിശുവേറ്റാൽകൊടുത്തുവളക്കിലോ
 ഉക്കനായ്കുപ്പവൻപിന്നെവന്നിനാൽ
 പടുതയൊടുപന്നഗത്താൽകുടിപെട്ടവൻ
 ഉടനെമുതിയാകുന്നുപാൽകൊടുക്കുന്നവൻ.
 അതിനസമമിനിവർമത്സരിപ്പാനായി
 മതിയിൽദൂരരായിവന്നിന്നുതുടങ്ങിയാൽ
 മതിമതിയിവക്കീനൃപതികൾപദസമാന-
 മിതുസകലമില്ലെന്നതാക്കിവെക്കേണമേ.
 ചപലതകളിവപറകിൽനന്നായ്യാദായം
 ചഞ്ചലമില്ലിവക്കെന്നതുനിശ്ചയം.
 നൃപവാനന്ദമമകല്പനയെന്നതും
 നൃപതികൾപറഞ്ഞതെന്നൊരുശോഭനം
 നാണവുമില്ലാതെയീവക്കുചൊൽവതു
 കോണിൽനിന്നിത്തരംവേണമെന്നാകിലാം
 ശാന്തനദ്രോണകണ്ഠാടിശല്യനൃപർ
 അന്തമില്ലാതബലികൾനാമിനിഹ
 ഭൂവനമനിലിരിക്കുന്നകാലമിവർ
 ഭൂവനസുഖഭോഗമോദേവസിക്കാമല്ലോ.
 മനമതിൽവിചാരിക്കാവേണ്ടുന്നതെന്തിതി-
 മദബല വചസ്സുകൾകൈരവർചൊന്നപിൻ
 അതിമദദുരക്കികളോളതുപോയ്ഹസിക്കേ
 അതിദൂരിതശാലികൾവീട്ടുപുക്കൻപോട്ടു
 മരുവിനതുപൊഴുതിലഥകോപിച്ചുരാമനും
 പരിചിലിദമോളുചിന്തിച്ചുപറഞ്ഞിതു;
 “മദമതുവളുൻവർതന്നെദണ്ഡിപ്പതു
 മദശമമഹൈഷധംമറുമില്ലേതുമേ
 യദുവാരുമെന്നെടോദാമൻകൃഷ്ണനും
 ഏററുംതാഴാരണംചെയ്യാൻപുറപ്പെട്ടു
 അതതതതിവർനല്ലസാധുക്കളെന്നോളു

പാലിനൊടുശാന്തിയുംചെയ്തുപോന്നേനരും.
ഇവിടെയിവർശമമതുവടിഞ്ഞുച്ചാട്ടികൾ
ഇവരാടുമെങ്കിലുംതാനെൻസാഹസം
കുതുമമല്ലുപാൽനൃപതിശിരശാമി-
മേതികുതവിൻപോൽപാദകംയുഗ്മികൾ.
അതുമധികമല്ലുപാലിപ്രത്യയബാധാപാൽ
മതിസുഖമാടപനിമതിൽപാശമാനേനാപാൽ.
അതിവിമലാജ്യാസുധാമയുനല്ലേത
മതിസുഖമാടകനപാദിയാതമതും
പവതുമിരസിധിച്ചുപനമതിൽമേലുന്ന
ബലമിപ്പുതുസനൻനൃപനല്ലുപോൽ.
അമരപരാദിനായ്ബലികളിരനൽകുന്നു
അമാസുഖഭൂതാനമൊക്കെവതുച്ഛമാ
സകലവിവിജയമൊടുവഴുന്നയാദവ
സകലപതിയുഗ്രസേനൻതന്നനിണ്ണയം.
ഇതിപ്രസതിസകലനൃപമിഹമടക്കിക്കൊ-
ണ്ടിക്ഷിതിയിൽബുദ്ധിമാനാനുപേതം.
കുതുകുതവരാദിൻപോൽനൃപതിവരമിഹങ്ങൾം
കൃപയൊടുക്കൊടുത്തതെന്നാകിലുംകേട്ടിര
മനസിശമമതുവരികയില്ലനമുക്കിര
മനസിയിലുദാടിനീക്കില്ലാതസുഹൃദും
ഇവപവച്ചുമുള്ളതിലോത്തിട്ടുകോപിച്ചു
ഇന്നുഞാൻനിഷ്പ്രശംഭമിയാക്കുവൻ.
ഇതികുതദിശാഭേണനേത്രങ്ങൾവക്ത്രവും
ഏറ്റവുംശോഭിച്ചുരക്തപ്രഭപോലെ
മുസലച്ചുമെടുത്തുവേഗേനയെഴുന്നീറ്റു
മുസലിയുടെവേഷമാലോക്യയേഞ്ഞൊടു,
സുരമമമുനിവരമിന്നഭമണ്ഡലം
അനുമിഷമിടയിലിരുന്നോമെന്നോത്ത
അമരമുനിവന്ദമാരോതരംവാഴ്ചവോൾ,
ഹരിയുമിഹസീരാഗ്രമസ്തിനമാപുരേ
ഉന്നിക്കൊളത്തിവേഗംവലിച്ചീടിനാൻ.
മടനെപുരിച്ചുവന്നവിനോക്കിച്ചുറിഞ്ഞിതു.
അതുപൊഴുതുമസ്തിനബാലവുദ്ധാദികൾ
പതിതമൊട്ടുനിലവിളികൾമോഷിച്ചുസവതം
ധടിതിഹരിയരനടയകാൽക്കൽവീണവോട്ടു
പാരമായ്താനെവാഴിസ്തുതിച്ചിതു.
“അപനിധനനന്തനാകംവോതന്നുടെ
മരമകളുതെന്നെതോതെത്തങ്ങളും
പലപിഴകളുമെഴുതൊക്കെക്ഷമിച്ചിഹ
കുതുകുതമിതാശുപാലിക്കുന്നിമനവ!
കൃപാപതജനനിവരമുപുനാകംവോൻ
കൃപണിപ്രമൊന്നതെല്ലാംക്ഷമിക്കേണമേ!
സകലജനദൂരയലയപാചനാത്മാഭവാൻ
സത്യസ്വപരപരമാബലവിക്രമ
തവഹരിമലോകത്തിലാരനിയുവിഭോ!
തപവിത്തുക്കൾക്കുത്തൊന്നറിയാമോ?

ഭരപിപ്രദൻതാണുവസന്തരംചാണി!
അമിഥമപരാധംക്ഷമിക്കമഹാബാഹരം!”
ഇവപലതുഭീഷ്മാദിമുഗ്രശക്തിയൊൽ
ഇഷ്ടമയ്യുംനൽകിമ്പഭേദൻ
കുതുകുതപതിപുരമതസ്തിനമിന്നാമ
കുന്ദിയന്നുകാണാൻകുടിനപുരം,
കുതപതിസുയോധനൻമോടിമുരൽക്ഷണം
പരിമിനൊടുപുതിയെസാബെന്നോടൊന്നിച്ചു
മുസലധനൊപ്പുതതമ്പദവച്ചുടൻ
ഉത്സവംകൈക്കൊണ്ടുകൈവണങ്ങിടിനാൻ.
മദഗജമത്തൊരുപരിമിതപതിരണ്ടായിരം
മോദമേകീടമശ. ഞ്ജയുതയും
കനകമയമതിവിശദമമതാനായിരം
കനകമണിമസനമതുസംപ്രിയില്ലാതെയും
കനകമന്വധിമണിബാജുതതണികൾ
കന്യകാദാസികളായിരമിത്തരം
മകളുടയുമമതയതുകൊണ്ടുദയോധനൻ
അകമലർതെളിഞ്ഞുനൽകീടിനാനാദരാൽ.
ഇവപലാലച്ചുമയൊടൊപ്പിച്ചുരാമനും
ഇഷ്ടംപുറപ്പാടുചൊല്ലിപരാധപതി-
ക്കഴുകൊടുവരുന്നനേരത്തുള്ളയോഷിങ്ങൾ
അഴകിനൊടുചൊല്ലുവാൻവേദയത്വത്തും!
കമലദലനേത്രയോമകുണ്ഡലതന്ത്രി
കാമുകനായസാബെൻറവിവാഹവും
പൊലിയൊടുമോഷമായ്ചെയ്യയടുക്കളും;
പൊലിയൊടുസംപ്രമാണ്ണാതെല്ലാവരും.
നാരദപരീക്ഷ.
അതുസമയമൊരുദിവസമലമുനിനാരദൻ
അതികുതുമുള്ളതിലോത്താനവസ്ഥകൾ.
നരകവധമതിശ്ചിതിചെയ്തുകുടനും
നാരികൾതമ്മെപ്പുലതുവേട്ടീടിനാൻ.
ഒരുപൊഴുതുമെടപതില്ലാതൊരേകൻപരൻ
നരകപുസന്നിധിയുപോയിവയൊക്കെയും
അറിയാമിതെന്നോത്തനാരദൻചെന്നിതു
അമരപതിസദനമതിലേററവിളങ്ങു, നോ-
രാഞ്ചയാദപാരകാമദിരംകണ്ടുക-
ണ്ടതികുതകുചിത്തനായുദമന്ദനട-
ന്നാലിലപതിവഴുപ്പുരക്കുചെന്നീടിനാൻ.
പുകൾപെരിയദപാരകതന്നുടെവൈഭവം
പാത്താമവർണ്ണമെന്നാകിലുമൊട്ടുഞാൻ
അറവതിനൊച്ചൊല്ലിനേൻനിന്നോടുമുന്നമേ
അത്വത്തുതവിശപകർമ്മാപുതീത്തവ
അവപവതുമോരോനുകണ്ടിതുനാരദൻ
അംഭോജലോചനൻമദിരംകാക്കുന്ന
പമ്പരായുള്ളവർക്കയ്യുകുമുണ്ണിപ്പം
അൻപോട്ടുപുണ്ടതിവിശോവത്തൊട്ടും
വാഴുന്നഗോപുരപാലകന്മാരെയും

കോഴയൊഴിഞ്ഞുകൊണ്ടൊത്തൊത്തൊത്ത
 വടിവിനൊട്ടുതമിന്നിത്തന്നെടമന്ദിരേ
 പട്ടുതയൊട്ടുതമിന്നിത്തന്നെടമന്ദിരേ
 തമലമുദ്രാശ്ശയിൽപരിചിനൊട്ടുതമിന്നി
 തന്നോട്ടുകൊന്നായ് മോദേനമാധവൻ
 സുഖമൊട്ടുകിടക്കുന്നനാരകംകണ്ടപോ-
 തുടനെഴയെഴുന്നീറ്റുകൽപാദംകഴുകിച്ചു
 പിന്നെയൊട്ടുസപ്താസനത്തിലിരുത്തിട്ടു
 പുജിച്ചുവെട്ടിച്ചുമാധവൻചൊല്ലിനാൻ:—
 “അനവധിസുഖത്തിനപമമമായെന്നറം
 അൻപോട്ടനിൽതിരുമേനികൾക്കൊക്കെയാൽ
 ബഹുസുകൃതമായുള്ളതിന്നുവേണ്ടിയാൽ
 ദേഹികളിൽപരിശുദ്ധനാണെന്നാൻ.
 അഹമിതിനിനച്ചുദോഷിസംബലരാം
 ദേഹികൾക്കിങ്ങനെയുള്ള ജനങ്ങളെ
 പരിചിനൊട്ടുസപ്താസനത്തിലിരുത്തിട്ടു
 പുജിച്ചുവെട്ടിച്ചുമാധവൻചൊല്ലിനാൻ:—
 ഇവപലപുരുഷന്മാരായെങ്കിലും
 അവപലപുരുഷന്മാരായെങ്കിലും
 അതസുകൃതമിന്നിദംവനതുനിന്നും
 അതിവലമവസ്ഥനമല്ലാത്ത ജനപു-
 മമസദനവംശവുംശുദ്ധമായെന്നിതു
 മങ്ങാത്തതെയുംചൊല്ലുതതേതമേ.
 സകലപുരിനിന്നിന്നവന്നമഹാമതേ!
 സകലഗുണപുണ്ണനാകുംവേണെന്താൻ
 സപദിയിരവെച്ചേണ്ടതെ, നമുക്കുദൻ
 സാധുവാകുംകേട്ടുചൊന്നാൻമുന്നീറ്റാം.
 പിന്നെയൊട്ടുമാധവൻവെട്ടിച്ചുമാമുനി
 വിശുദ്ധന്മാർത്താൻപറയുന്നുകേൾക്കുന്നാൻ;—
 “ജാതിസകലാരമാവടുന്നേകൻവിഭോ
 ജാനമാംമായാപാൻവെട്ടിച്ചുമാമുനി
 തവകഥിതമായതിനാത്തരംചൊല്ലുവാൻ
 തവവിവേചനാകത്തിലാരുമില്ലാ.
 ജഗതിസുജ്ഞാസംഹാരകന്താപോൻ
 ജഗതിപതയാംവേണെന്തതാത്തതും?
 തവപുതുതിവൈഭവംകണ്ടുകൊണ്ടുടവാൻ
 തന്മൂലാനേനിൻപദംവെട്ടിച്ചുമാമുനി
 മമനസിധ്യാനിച്ചുസഞ്ചരിച്ചുടവാൻ
 മമവരമതേകകരവേണ്ടിലിഹ”
 ഇതിവചനമോരോന്നരച്ചിതുനാരൻ
 നാരദൻകേട്ടു, പൂർവ്വസിച്ചിതുസപ്തമയം.
 അതിസദിതിമാമുനീദാമാഗ്നനരംപുഷ്പ
 അതുചൊഴുതമാധവൻസത്യഭാമാനപിതം
 അതകേട്ടുകൊണ്ടുവെട്ടിച്ചുമാമുനി
 മുന്നിന്നെയൊട്ടുമാധവൻചൊല്ലിനാൻ:—
 “മുന്നിന്നെയൊട്ടുമാധവൻചൊല്ലിനാൻ:—

മനുസുഖമല്ലയോഞാനെന്നുപോയതു് സകലപുമാലാഞ്ചലിവി.നമരൊമതേ! സകലഗുണരാശേസമസ്തകാമൻഭവാനു്” ഭഗവദനുചരിതനിരമിങ്ങനെകേട്ടിട്ടു ഭാഗവതാശ്വൻനടന്നുമുദിതനായ്. സ്വടിതിമുമന്ദിരംപൂജേനാക്കംവിയെഴു മടിയിൽനിജപുത്രരെവെച്ചുലാളിപ്പതും മുദിതമതിനാരദൻകണ്ടുപോയുറെറാരു മന്ദിരംപൂജകുറുക്കുന്നെക്കണ്ടിതു കളിസമയമതുപൊഴുതമറെറാനിൽനോക്കിനാൻ. കളികളുമതെന്നിയേരോമകുർത്തുനായ് മധുരിപുവസിക്കുന്നമൊറാരുമന്ദിരേ മാധവഭക്തൻമുനിചെന്നനേരത്തു അതികൃതകുമാരൻപൂജയെച്ചെയ്യുന്നി- തതിമുദിതമന്ത്യാമാമന്ദിരപോയ്മുനി- അതുപൊഴുതമനുവർസസ്യയെവന്ദിച്ചു മതിദമമിയന്നജപിക്കുന്നിതന്നേരം. ഉടനെമുനിമറെറാരുമന്ദിരംപൂജപോ- തുടനെമുരവൈരിയുമായുധാഗ്രാസമായ് വടിവിനൊട്ടുകണ്ടുകണ്ടന്യനാരിഗ്രഹേ ഉടനെമുനിചെന്നപോതാരണാചമൻപരൻ ജലമതിലതിപ്രീതിപൂണ്ടുഭായ്യായുതം ജനതിപതിക്രിപിച്ചുമുനനെസംശ്ലമായ്. പലവിധവുമിങ്ങിനെകണ്ടുമുനിനൂനം പങ്കജനേതനെന്നാരിമാർമന്ദിരേ ജാതിപതികാതമാർതന്നുടെമന്ദിരേ ജാതമോദംപവകർമ്മാനുസാരിനായ് പരമപുരുഷൈകനായുണ്ടുമുനിനൂനം പാരംകുതുറലംപൂണ്ടുകേട്ടായുനം. തരുന്നിമണിതമിണിതന്നുടെമന്ദിരേ തീർത്ഥപാദൻപോയുണങ്ങിമുകുന്ദനെ. അതിമധുരമായുറഞ്ഞാനിവണ്ണമുനി:— “അതുതമതുതലിനിനടെമായകർ തവകൃപയതെന്നിലൊരല്ലമുണ്ടാകയാൽ താവകമായതിൻവൈഭവംകണ്ടതും സകലഭിശിപുണ്ണനാനിന്നെയൊഴിഞ്ഞാനും. സർവ്വകാണമാനമിശ്ലെനുകണ്ടുഞാൻ. തവചരിതമഖിലഭിശിപാടിനടപ്പതി- നിവനിനിനൊരാജ്ഞയുചെയ്തതിന്നാഗ്രഹം. ” മുനിവചനമിദമകേമേകേട്ടുകുന്ദനും മന്ദിരസ്ഥിതംചെയ്തിവണ്ണമതർപെയ്തു:— “കനിവിനൊട്ടയമോപദേശങ്ങൾചെയ്തതും അതിനെവഴിപോലെപാവിച്ചിരിക്കുന്നതും അതിവിമലൊരുള്ളവകുറ്റങ്ങളെ മായ്ക്കുമോടേകൊടുത്തിടുന്നതുമഹം. വഴികൾചിഴയൊതെഴു ഏവിക്കുവക്കും വാക്കിനാൽചൊൽകയെന്നാമസങ്കുർത്തനം

അറിവിനൊടുചെയ്യുമെന്നുണ്ടെങ്കിലും അർത്ഥം
 കനിവൊടുക്കെ വന്നിരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന
 മുനിവര! യഥാർത്ഥം സഞ്ചരിക്കുകയും ചെയ്ത
 അതുസകലമാംഗം നൽകുമെന്ന് അർത്ഥം.
 ഇതാമുഖത്തോടുകൂടി ചോദിക്കുന്നതു കേൾക്കും
 മുനിവരനെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ
 കനിവിനൊടുക്കു ചിലപ്പോഴായിട്ടിന്നാണു ബന്ധം.
 നരകരിപുനാരിവുണ്ടെന്നു മോദാനിധി
 നന്നായ് രമിച്ചുവന്നിട്ടുണ്ടു കേൾക്കും
 പ്രകൃതികൃതിയായി വരികയും ചെയ്ത
 പ്രകൃതിപ്രസാദത്താൽ കേൾക്കുന്നതു കേൾക്കും
 യുക്തകഥകൾ കേൾക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ
 യഥാർത്ഥമായിട്ടായിട്ടുണ്ടു കേൾക്കും
 വഴിയെ ജപശീലനാൽ കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 കഴിവുകൾ കേൾക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ
 വഴികളായിട്ടുണ്ടു കേൾക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ
 അഴിവുണ്ടു കേൾക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ
 ജഗതിപതിമാധവൻ യുവതിമണിമാരുമായ
 ജാതമോദം വന്നിരിക്കുന്നതാണെന്നു
 നിശ്ചയിച്ചുവെക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ
 നിശ്ചലരായി സൂക്ഷിക്കുന്നതാണെന്നു
 ഉദയഗിരിമുകുളീലതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 ഉദ്ദിശകാലമാകുന്ന സമയത്തു
 ഞഴകിനൊടുവഴിവഴിയെ കോഴികൾ കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 ഉഴകിനൊടു കേൾക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 ഉടനെയെഴുന്നീറ്റി കേൾക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ
 ഉടനെയെഴുന്നീറ്റി കേൾക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ
 കടൽക്കരയിൽ കേൾക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ
 നൽകുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ
 രവിമഥവണങ്ങിപ്പോയിട്ടുണ്ടെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 രസമൊടു കൂടി ഉലാത്തു കേൾക്കുന്നതാണെന്നു
 പുരസ്കാരമെങ്കിലും കേൾക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 അവിവചിതവിതരണത്തോടു കൂടി കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 സപ്തസ്വരങ്ങളുമായിട്ടുണ്ടെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 എണ്ണമതിരുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ
 വിധിവഴിയെ ഗോപനമായ തും ചെയ്തപ്പോൾ
 വിധിവഴിയെ ഗോപനമായ തും ചെയ്തപ്പോൾ
 മണികനകമയവിമലമാകും കിഴക്കും
 മാനിച്ചു കേൾക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 കുറിയുമതിലകവുമെങ്കിലും കേൾക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 ചുരിവതിനുള്ളതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ
 കളമൊഴികൾ കേൾക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 കളമതുവരത്തു വന്നു വെണ്ടുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 കളമൊഴികൾ കേൾക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 കളമെന്നു മാത്രമായ തും ചെയ്തപ്പോൾ
 ചതുരനാണെന്നു കേൾക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 ചതുരനാണെന്നു കേൾക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത

കടകൾ തഴയാവൊട്ടുണ്ടെന്നു കേൾക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 വടിവിനൊടു നാലു ഭാഗത്തും വിളങ്ങിയ
 അതിവിമലമാകും സുധാമയമാണെന്നു
 മതിവതിവിമലമാണെന്നു കേൾക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 പരമപുരുഷൻ മഹാവിഷ്ണുനാരായണൻ
 പരിമിനൊടു ചെന്നിരുന്ന് ടൂണെന്നു കേൾക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 അതികൃതകൈലാസം മഹാമുഖീനാർ.
 അതിവിമലഗുണസംഗീതം ഗോസൗ
 ഭഗസുഖമതാകിയ വാദ്യോദിഭാഷാപും
 അതിവിമലവെള്ളാറു കൂട്ടുമതാദിയായ്
 പലതരമവന്നു കേൾക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 പലവിധവുമായ് കേൾക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 മണികനകത്താണെന്നു കേൾക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 മണിവിമലശോഭയാ വ്യഭാമണസംയുതം
 ജഗദുദയകാരണൻ സന്താപനാശനൻ
 ജാതമോദം വന്നിട്ടു ടൂണെന്നു കേൾക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത

രാജസുയം.

പരിമിനൊടു ഭൂതനും വന്നു പുരോഹി
 പാരാതെ പാരപാലൻ ചെന്നുണർത്തിനാൻ.
 അതുപൊഴുതു ഭൂതനൊക്കെ വന്നിട്ടുവാൻ
 അനന്ദമുത്തയുക്ത ചിത്രനേരം
 വിനവിടനൊടു ഭൂതനൊക്കെ വന്നിടത്തിങ്കൽ
 വാദ്യോദകൊണ്ടു വന്നാകി വന്നിട്ടുവാൻ
 ഉഴറി യഥഗോപ്യപാലനതാണെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 വഴിയെ ജഗദീശനെ വന്നിട്ടു ഭൂതനും.
 അതുപൊഴുതു മാധവൻ ചോദിച്ചു ഭൂതനോ-
 “ഭാതഭൂതനാകുന്ന നീയുമിഹ?
 വരുവതിനുമുഖം ചൊൽക്കെ” നുകേട്ടിട്ടു
 വന്നിട്ടു ഭൂതനും നന്നായ് ഞ്ഞിതു.
 വരുവതടിയൻ ജരാസന്ധപ്രാലാഭൻ
 സദനമതിൽ നിന്നു സത്യം ജഗല്ലാലക!
 ഇവിടെ യുഗീദ്രവ്യമർത്ഥമെന്നു ചെയ്തു
 ഇഷ്ടകാമമുണർത്തിട്ടു വന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത
 ഭവനപതിവിരോധിൻ ജരാസന്ധൻ
 ഭീതിവളർത്തു പിടിച്ചു കേട്ടിരിക്കുന്നു
 ഭൂരിതരമാകിയ കാരാഹാത്തിങ്കൽ
 ഭന്നയനിട്ടു വെളുത്തു നുളുളലും,
 ചെങ്കിനൊരപരവരതയാമവൻ ചൊൽകയാൽ
 പരമപുരുഷപ്രഭാവേന നീയെന്നും
 നവതകൾ പെരുന്നീ സർവ്വമാർ കേൾക്കേണ്ടതും—
 “ഭൂരിതകൃതവർത്തങ്ങളെ യൊടുക്കീടുൻ
 പരിമിനൊടു ചെന്നു വേദകുറുപ്പിപ്പാൻ
 പ്രകൃതയതിനാൽ വേർജ്ജതനായിട്ടുവി
 പ്രകൃതിപരതയാമവില്ല വല്ലാതെ വന്നു
 രവചരണപക്ഷം ജാതമോദം വന്നു വന്നു

താവകമായയാലെത്തായ്മമൂലമായ്
 ജനിമരണവിഭ്രമമെല്ലാമുഴന്നിങ്ങിനെ
 ജന്മമാഞ്ഞൊങ്ങി. ഐശ്വര്യവായ് മുങ്ങിയും
 ദിവസപൂർവ്വമെത്തതിൽപേടികൊണ്ടുറവു
 ദാരാത് പുതുജനനിവരങ്ങളാം
 വലിയചുഴിനുകുതിമിഴവാദ്യദികൾ
 വായിൽകടപ്പുതുമൃത്യുവേദിയും
 ഉടനെയതിൽജാതയായിനെയുമിങ്ങിനെ
 ഉജ്ജ്വലായ്, സംസാരവാരിധീജാതന്തൻ
 ജനനഹരനായിരിക്കുന്നവോടെ
 ജീവവാത്സല്യകടാക്ഷാനുകമ്പയാ
 പരിമിനൊടുങ്ങങ്ങളെക്കെട്ടിവലിച്ചിട്ടു
 മറുകരകരേറ്റവാൻതപശ്ചപയേകക
 തുണയതുസദാകൃപയെന്നിച്ഛേതുമേ
 തപമുതേ! സകലാത്മക! മാധവ!
 പ്രകൃതിപരവശതയുമുദ്ധരായ്കിലും
 താവകരൻജരാസന്ധനക്കൊന്നിഹ
 തവകരുണയാലിന്നുണ്ടങ്ങളെപ്പാലിക്ക
 തീവ്രശീലൻജരാസന്ധനായുതപൻ
 ദയയൊഴികയിങ്ങുപാശത്താലെങ്ങുനില്ക്ക
 അൻപാനസ്താനനിദ്രാദിയില്ലാതെ
 പരവശതയാടുചഞ്ചലരാജങ്ങളെ
 പരമപുരുഷബന്ധുവിഷ്ണുനാംവോൻ
 പരിമിനൊടുബന്ധനമോചനംചെയ്തിട്ടു
 പരിചൊടിഹപാലിക്കവേണമെന്നിങ്ങിനെ
 ജഗതിപതിയാംവോണനോടുചൊല്ലുവാൻ
 അഗതിപതിമാർഗ്ഗപന്മാരയച്ചാരെന്നെ.
 നരപതികൾചൊന്നതുസത്യമുണർത്തിക്കാൻ
 നരകഹര! നീയിതിന്നുത്തരമെന്നോടു
 അരുളിയതുകേട്ടുകൊണ്ടാലതുംചെയ്യിടാം
 നരപതികൾദൂതനീവണ്ണപറഞ്ഞുപോൾ
 ഗഗനമതിൽനിന്നൊരുതേജസ്സുകാണായി
 ഗഗനമതിൽനിന്നുക്കന്നൊൻസഭാജനം.
 മനസിനിരപിച്ചിതുമധ്യവൻതുഷ്ണനായ്
 മുനിവരനതാകിയനാരദനെന്നുള്ള
 വവരമതട്ടുതുകണ്ടുപോളിറഞ്ഞിതു
 വേഗമെഴുനീറുതത്സഭാവാസികൾ
 സപദിമുനിതന്നെവണങ്ങിനാരേവരം.
 സപദിയെഴുനീറുമുകുന്ദൻമുനീന്ദ്രനെ
 വടികൊടുമുദാകുപ്പിയമ്പുപാദ്യദിയാൽ
 വടിവിനൊടുപൂജിച്ചുസംഹാരസന്നതനിൽ
 മുനിവരനെവാസപുരമെയ്യിച്ചുരൾചെയ്തു:—
 “ഈവിടെമരുവീടിനാരുണ്ടാർക്കുമൊഗലം
 ഇപ്പൊഴേനൽകുവാനിങ്ങുണ്ടുള്ളത
 തവഗമനമെല്ലാമുണ്ടുതുകൊണ്ടു
 തത്ത്വപുത്താന്തമലിലമറിഞ്ഞീടും
 മുനിവരമഹാമതേവുത്താന്തമുള്ളതും

മുദിതമൊടുങ്ങങ്ങളോടൊക്കെയുൾക്കൊള്ള
 സകലഭവനങ്ങളുംപാലനംചെയ്യുവാൻ
 സർവ്വജ്ഞനാംവോൻസഞ്ചരിക്കുന്നതും.
 കനകിനൊടുചൊല്ലവെപ്പുതമിച്ചിതോ?
 കാലാത്മജാതകർമ്മപുത്താന്തമെന്തുളളൂ?
 ഇദമഖിലജഗതിപതിവാക്കുകേട്ടെന്നരം
 ഇത്തരംനാരദൻതാനരൾചെയ്തിതു:—
 “സകലഭവനങ്ങളുംതീർത്തങ്ങളെല്ലാം
 താവകപാദതീർത്ഥനശ്ചകിളായ്
 മരുചമതുല്ലസിൻനാമസങ്കീർത്തനാൽ
 പരമപദമാശ്വാസാധിക്കുംസമസ്തരും.
 അതിനാതവതിരുനാമസങ്കീർത്തനത്താൻ
 താവകജ്ഞാപരാഭാവംഗമിക്കുന്നു.
 സകലഭക്തന്മാരിവതിനാലോകത്തിലൊക്കെയും
 സാനന്ദമോദേനസന്നവന്നെന്നരം.
 തവപ്രകൃതിയാമായുല്ലാതെമരറുറുനും
 യത്രതത്രാപികാണാൻില്ലകേൾപ്പാനും
 സകലപുമറിഞ്ഞിരിക്കുന്നനീയെങ്കിലും
 സപ്തോപകാരാതമൊന്നുചൊല്ലുന്നതാൻ.
 ഭാനവരതപുരേവരകാൻയുധിരൻ
 അന്തർമ്മനസിനിരൂപിച്ചിരിക്കുന്നു.
 കഴിവതമൊരാജസുയത്തിനാണുണ്ടാരു
 കഴിവതുവരത്തുകവേണംവോനതും.
 പറവതീരവന്നുതാനില്ലോർജഗൽപ്രഭോ
 പാതപിവാൻതപഃകർമ്മപ്രഭുധർമ്മൻ
 തപൽപാദപങ്കജംസേവിച്ചുവെണ്ണീ
 ചിത്തത്തിലാഗ്രഹമെന്നോന്നതനാൽകും.
 മഹിമപെരുതാകിയരാജസുയാന്തരേ
 മുനികളുമമത്ത്വരംമററുള്ളങ്ങളും
 ഴപതമവിടേക്കുവന്നീടുംവോനെയും
 നല്ലവണ്ണംകണ്ടുമോദിക്കയാമെല്ലാം.
 വിമല, തവനാമശ്രവണാദികൊണ്ടുഹ
 വന്നീടുമേപാപശാന്തിയെല്ലാവക്കും
 പരമപുരുഷ! വേദപ്രസാദംഗനം
 പുണ്യവാന്മാർക്കുവന്നാലെന്തുചൊൽവതും.
 തവചരണപങ്കജതീർത്ഥംബുനാലോകം
 താഴ്ന്നുതോട്ടശുദ്ധംവരുത്തിട്ടുവാൻ,
 ത്രിവിമതിൽമന്ദാകിനിയെന്നുപേർപെറ്റി-
 തത്രഭൂലോകത്തിൽഗംഗയാസ്താഴുന്നു.
 പുനരഗ്നസാതലേഭോഗവതിയെന്നും
 പാലനംചെയ്യാൻവണ്ണംജഗത്തിങ്കൽ
 കനകിനൊടുചണ്ടുനീയുണ്ടാക്കിതല്ലാതാൽ
 കന്മഷംതന്നുവിശാലംസദാശുഭമായ്.
 തവമഹിമയോരോന്നിവണ്ണമുള്ളവോൻ
 തന്നുടെമായയാതാനതിൽമഹനായ്
 ജനിമൃതികളൊന്നുമില്ലാതെപുണ്ണിഹ
 ജന്മമനുഷ്ഠനായ്വന്നതത്ത്വതും!

ഇതിലധികമാകുന്നുമെന്നു പറഞ്ഞാൽ”
 ഇത്തരം നാദങ്ങൾ ചാടുന്നതൊന്നും
 ഹൃദിമുദിതനായ മുകുന്ദൻ പറഞ്ഞിതു: -
 “യുത്തവൃന്ദലവമരവിമല്ലോഭവാൻ!
 സകലഗുണജാലപുംകാലദേശങ്ങളും
 സകലഗുണപരമപുംകാൽമകാൽപും
 ചതുവിധമുപായങ്ങൾ സന്ധ്യാഭിഷിക്തനയ-
 ചാതുര്യമരെയുളളാരുനീതിപ്രാഴ്ച
 മുനിവരനുചതുരപതികളയച്ചതും
 കാൽനീയിനീതിചതുനാംവേദനതും.
 മതിയലിവയോത്തുറ ചാല്ലോ” മെന്നിത്തരം
 അരുളിയമുകുന്ദൻ ചാലത്തായാൽത്തട്ടു
 യജനചരിതങ്ങളും നാദചിത്തപും
 യമസുതവിചാർ പൂരപതികൾവചാർപും
 സകലജനചിത്ത പൂസത്തുക്കൾചിത്തപും
 സകലപുരമിത്തലിടലനമതിമാനായ്
 സമതിവിശുദ്ധനായ് തത്ത്വപ്രസാദപനായ്
 സാതപിനായ് സത്യനിർമ്മലതലനായ്
 കവചവരിപുത്തമരലപർവ്വചാലിനാൻ
 കല്പമഷണാശനൻ കൃഷ്ണനോടായിരം:
 “ജയ! ജയമുകുന്ദ! ഞാൻ ചാൽപതുക്കേൾക്കണം
 ജഗതിപതിയാംവേദങ്ങളനായ് ശാന്തനായ്
 നൃപതിമെന്നമൊലിയാം ധർമ്മജനങ്ങളെ
 നീർമ്മലചിത്തത്തിലൊത്തുവാഗ്ദത്തയും
 കനകവിനോദനനായ് ശിഷ്ടിഭവേണമെ
 കർമ്മഭംഗമിൽവേദതാകുന്നതും
 കാൽപുംഭവാനതുകൊണ്ടുനകംവരം
 അതുശാഭ്രമിയുടമററതെളിഞ്ഞിടം.
 സ്വപുനജനമോദപുമാശ്രിതരക്ഷയും
 സ്വയരപുവിനാശ പൂശാശപതകീർത്തിയും
 പലഗുണമതികൾനിന്നുണ്ടായതും
 സകലഗുണമുലമാരാജസുയത്തിനാൽ
 അവില്വനൃപനെജയിക്കേണമേമുമ്പിനാൽ
 അതന്നഹരാസന്ധനാജയിക്കേണമേ
 അവനെബഹുസൈന്യയുദ്ധജയശ്ലാഘാ
 അമിതബലമുദയവാനദപദപയുദ്ധമററും
 അററവേയാക്കുമവെന്നുകൂടാതും.
 അതിനുവഴിയുണ്ടതുംചൊല്ലുപനിന്നൊൻ
 അതന്നദക്തയുദാനമിത്യാദികൾ
 അവലപാലപുഷ്പനാമിതെന്നുദാവിച്ചുടൻ
 അതന്നസിമാനിച്ചുചെയ്യുനൃപൻ.
 പ്രഭുജനമതിമുപുനാധനാനിതന്ന
 പാരമ്പര്യപതനമാനിച്ചുചാലിച്ചാൽ
 ബഹുമാതിയമാനിച്ചുമാൻ ജരാസന്ധൻ
 ചോദിച്ചതെല്ലാംകൊടുക്കുമസംശയം
 ധാണിസുവരനടയവേഷ പൂക്കുകൊണ്ടു
 ധാർമാജനജൻഭീമൻമടിയാതെ

വടിവിനോടുപദപയുദ്ധംവേണമെന്നഹര
 വാങ്ങാ! ചുവന്നാലതുകൊടുക്കുമവൻ
 അവടെയഥഭീമനെക്കൊണ്ടുകൊല്ലാനുപ.
 മല്ലോർജരാസന്ധനാശ പൂവന്നതേ.
 നൃപതികൾകലത്തിന്നമൊലിയാതെജൻ
 നൃപതികൾസമസ്തരംകരമതുകൊടുത്തുപോം.
 അതവിമലകീർത്തിയുതാവകകാൽപും
 അല്ല പൂസംശയമില്ലപതംഗേ പും.
 ഡടിതിനൃപധർമ്മജനസുയത്തിന
 ജാതമോദംപുറപ്പെട്ടുകൊൾകുവേൻ.
 ഇഹസകലമോക്ഷിപിനിത്തമെന്നുടെ
 ഇഹരയിതാകുന്നിതിന്നനിരൂപിച്ചാൽ
 സകലജനദധിപതിസനാതനാനാന്നിന്റെ
 സമ്മതമാരെയെന്നുമാൽച്ചരേ!”
 മതിവിമനാലവവാക്യങ്ങളിത്തരം
 അതിനുസദശങ്ങൾമാർഗ്ഗങ്ങൾയുക്തങ്ങളും
 ഇതിവിവിധമിങ്ങിനെകേട്ടുകുന്ദനും
 മുനിയുടമസല്ലഭമേററപുകഴ്ന്നിൻ.
 നിജമനസിചിന്തിച്ചുപാലൈമരശീശപരൻ
 നിശ്ചയമോതിമോദിച്ചുകുന്ദനും
 നൃപതികളയച്ചവന്നോളമുതന്നോക്കി
 നാരായണൻകൃഷ്ണനവമർദ്ദചെയ്തു: -
 “നൃപതികളെയെല്ലാമേചാലിച്ചുകൊള്ളുവൻ
 നിശ്ചയമെങ്കലവർമനംവെക്കയാൽ
 കല്പഷതയവക്കിനിയുണ്ടാകയില്ലതും
 കർമ്മബന്ധംതീർന്നുല്ലാശയാരവർ.
 മമജനമുടയവരെടുചിപ്പതിനുള്ള
 മാർഗ്ഗമാക്കീടുകയില്ലപോയ്ചൊൽകനി!
 മഗധനൃപനവനെയുടൻവധിപ്പിച്ചുഞാൻ
 മുനിൽനിന്നാശുബന്ധംവിടൽപ്പിടവൻ
 അനൃതപുമതല്ലിതുസത്യമെന്നുള്ളതും
 അൻപൊടുഭൂപരോടിതരംപറകനി!”
 ജഗതിപതിധർമ്മനമിതുകേട്ടുതൻതദാ
 ജാതമോദമുകുന്ദൻപദംവന്ദിച്ചു
 ഉടനെന്നടകൊണ്ടുപാശ്ചാതിവിരരോ-
 ടുണ്ടായവൃത്താന്തമെല്ലാമറിയിച്ചു.
 നൃപവരതമതുപൊഴുതമാധവപ്രാണന
 നിത്യപുമീദശംചിന്തിച്ചുമേവിനാൻ.
 നരകരിപുതന്നെവന്ദിച്ചുഗനാരൻ
 നാരായണാജ്ഞയാപോയിമറഞ്ഞിതു.
 യദൃപതിയെയഴകിനോടുവന്ദിച്ചുകൃഷ്ണനും
 ഇച്ഛയാതാതമാതാക്കൾപദത്തെയും
 അഴകിനോടുള്ളിന്ദ്രനത്തെയുംകൊണ്ടു
 അഞ്ചയിൽരാമനെച്ചെന്നുവന്ദിച്ചു,
 വടിവിനോടനുജ്ഞയുംവാങ്ങിരാജ്യത്തെയും
 വീരൻബലഭദ്രൻസാത്യകിയാദിയാം
 യദുകുവവരന്മാരോടുകൂടി

നേകനാമകൃഷ്ണൻപുറപ്പെട്ടുവേഗന
 മണിമേലിൽചെന്നുസതപഥമേറിനാൻ
 മാധവകാന്തമായജനത്തേയും
 തനയരെയുമഴുകിനൊടുശിവികകളിലേറിപ്പൂ
 താനുംപുറപ്പെട്ടുനാനാവത്തൊട്ടും
 ബഹുതാവിശേഷമാമായുധധാരികൾ
 ബലമിയവുമസ്ത്രശാപത്തിരഥപണം
 കൂടതഴുകുവെഞ്ചാമരങ്ങൾകൊടികളും
 കൊതുകമേറീടുമാലവട്ടങ്ങളും
 തുരഗരഥഗജവൃഷഭ ജനബാഹുനിനാദവും
 സ്മൃതികൾജയശബ്ദഗീതങ്ങൾപലതരം
 തുമ്പലതരപറപറകൾവാദ്യവാദങ്ങളും
 താഡ്യവമേളശൃംഗാരചീലാരസം
 മുനികളുടെവേദവേദാന്താവാഷങ്ങളും
 മുദിതമാടുവിപ്രപുരൂഷരുടെവോഷവും
 പാമപുരുഷൻപുത്രൻപുത്രിമനനാടികൾ
 പാരംപരാക്രമയാദവവോഷവും
 ഇവപലതുമുദനക്കനരാജസ്യംകാണാൻ
 ഇന്ദ്രമോടേകുടിമന്ദനനടന്നുപോയ്.
 ദുരിതാഹരസകവചനമുതലിപ്പുറൻ
 ദാമോദരനോടുകൂടിഗ്രമിക്കുന്ന
 ജനനിവഹസന്താപഭാഗ്യംപറയുവാൻ
 ജന്മികൾക്കൊക്കെമളതല്ലമനവ!
 ബഹുവിധകൃതങ്ങളാലു സവംകണ്ടിടാം
 ബഹുധനതരന്തരദാനങ്ങൾലാഭമാം
 ബഹുവിധകൃതഭക്തിരൂപിയുംപനീടും
 ബഹുവിധകൃതദോഷമൊക്കെയുംപോയിടും
 സകലമുദരോഭിതംസജനംകണ്ടിടാം
 സകലകരണേന്ദ്രിയതുഷ്ടിയുംലഭ്യമാം.
 സകലമണിരാശിയായുപുന്നമാധവം
 സപദാകണ്ടുകാണ്ടിടമ്പ്ഭജിച്ചിടാം.
 ഇവപലതലാമോയ്കൂടുംജനത്തിന്റെ
 ഇച്ഛയായാത്രകാണെത്തുചെയ്തപുറപ-
 ഗ്ഗരികൾപലനഗരമതുരാജ്യങ്ങൾകാനന
 ഗംഭീരമാനടിപൊയ്കുകൾപിന്നിട്ടു
 പൊലിമയൊട്ടുഷ്ടപരിപന്നക്കുമുദപതി
 പുണ്യമേറുന്നസൗസപതിയെന്നതും.
 പാഞ്ചാലമാസ്ത്രരാജ്യങ്ങൾകടന്നുപോയ്
 വടിവിനൊടുപാണ്ഡവപുണ്ഡരകംപുക്കു
 വനിതമാധവനെന്നതുകേൾക്കയാൽ
 വെങ്കടനൊരുമുദിതമാടുവാദ്യവോഷത്തൊട്ടും
 പാണ്ഡവന്മാർബലധുപഗ്ഗപുരമാണിച്ചു
 കമലദളനേത്രനെച്ചെന്നെതിർത്തൻപോട്ടു
 കാലാത്മജൻമുക്കുംമുദാപുൽകിനാൻ
 കച്ചഷാഹരന്റെമുദശരീരസംഗത്തിനാൽ
 കാച്ചിച്ചുമല്ലാമകെന്നാഭൂപാദം
 നയനമതിലൊഴുകിവരുമാനദബാഷ്പവും

നന്നായിവാതുനിന്നിടുന്നാണു.
 അനിവജനമതുപൊഴുതുകൃഷ്ണനെയുവണ്ണം
 അനിവജയുതംധർമ്മപുത്രനുംവന്ദിച്ചു
 വിബുധപതിനന്ദനപ്പോൾമുക്കുന്ദനെ
 വിശ്വാസമോടുപുണർക്കൈക്കൊണ്ടിതു.
 നക്ഷത്രസഹദേവതുംമാധവൻതൻപദം
 നന്നായ്നമസ്തരിച്ചപ്പോൾമുക്കുന്ദനം
 വിനയമൊടുവിപ്രശ്വവന്ദിച്ചുപിന്നെയും
 വിശ്വാസമോടുകൂടെക്കളവന്ദിച്ചു
 ധൃതവരനതാകിയസുജയകേകയ
 നരപതികൾകൈരവന്മാരെയുംമാണിച്ചു
 സകലജനവിവിധ തരവാദ്യവോഷത്തൊട്ടും
 സർവാത്മക്കനയാവോളവുംസേവിച്ചാർ
 അതികൃതകമനങ്ങൾതൃത്തുകോലാഹലാൽ
 അനന്ദമുതിർത്തവായ്നീനാരോഹവും.
 വിവിധനരജനനിവഹമൊന്നായ്മുക്കുന്ദനം
 ഭാഷിണ്യശരീരലയമാത്മജാഭ്യേയുതം
 വിവിധതരകോലാഹലേനമന്ദമന്ദം
 വാസുവമോടേഗുഹാന്തേവതന്നേരും
 ജഗതിപതിമാധവൻവന്നതുകേൾക്കയാൽ
 ജാതമോദംപൂവാസിനാരീജനം
 നിജനിജപുത്രത്തികൾക്കൈവടിഞ്ഞപ്പൊഴേ
 നൽമലഹർമ്മ്യങ്ങളേറിനോക്കിടുന്നാർ.
 അതുപൊഴുതുകാന്തമാരോടുമുക്കുന്ദനെ
 അനന്ദമോടുവരുന്നതുകണ്ടവർ
 അഭിവിനൊടുപുഷ്പവർഷംചെയ്തമൽക്കമേൽ
 അന്തർമനസി ഗാഢംപുണർന്നിടുന്നാർ.
 നയനമതുകൊണ്ടുവിശേഷംപറഞ്ഞവർ
 നന്നായിത്തങ്ങളുലിത്തരംചൊല്ലിനാർ:—
 “മനസിജനമുലമാംമാധവനന്തരടെ
 മാനിനിമാരുടെപുണ്യംപുകഴ്ത്തുവാൻ
 ഒരുപൊഴുതുകാന്തമാരോടുമാന്താൽകഴിവരാ.”
 ഓരോന്നിവണ്ണംപറഞ്ഞുതന്നിമാർ
 കമലദളനേത്രനെനോക്കിനിന്നിടുന്നാർ.
 കാരുണ്യശീലനെക്കണ്ടപ്പുരജനം
 പലവിധമതായുള്ള കാഴ്ചയാവന്ദിച്ചു
 പരിചിനൊട്ടുമന്ദിരസന്നിധിയെചെന്നുപോ-
 തതിസുഭഗമാരായനാരീജനംവന്നു
 അത്രാതമോദാലേതിരേറുകൊണ്ടുപോയ്
 പുരമതിനകത്തുചൂകിച്ചിതമാധവം.
 പുരമതിൽവരുന്നതിൻമുന്നുമേധർമ്മജൻ
 പരിചിനൊട്ടുന്നന്നായലമുദിച്ചുള്ളവ
 പറവതിനവർണ്ണമെന്നേപറയാവിതും;
 സുഖമാടുസരോദരപുത്രനെക്കണ്ടൊരു
 സൗജന്യയാഷ്വതിസതപരശയ്യയിൽ
 വടിവൊഴുപ്പിററുന്നൻപോട്ടുചെന്നിട്ടു
 പാപനാശമുക്കുന്ദംപുണർന്നിടുന്നാൾ.

അഖിലജഗദ്ഗോപൻതന്നെടുത്ത്നി
അനന്ദബാഹുവർഷംചെയ്തുകുന്തിയും
അതുപൊഴുതുകുന്തിയെവന്ദിച്ചുമാധവൻ
അശീവചനവുംചെയ്തുതുകുന്തിയും.
അതുപൊഴുതപാഞ്ചാലിപിന്നെസുഭദ്രയും
അമ്പോട്ടലജയോക്തൃസ്തന്നെവന്ദിച്ചു
പരമശിവയോഗികൾക്കുംബാഹുർല്ലഭം
പാഞ്ചാൽചഭിപ്പാൻപണിയുള്ള മാധവൻ
നിജസദനയഴക്നൊടുവന്നതുമലമായ്
തരുപൂജിപ്പാനശക്തനായ്ധർമ്മജൻ
ജഗതിപതിതന്നെമനസ്സിലുറപ്പിച്ചു
ജാതമോദംനൂപൻപൂജിച്ചുകൃഷ്ണനെ
മണിസദനമതിലഥവസിപ്പിച്ചുമാധവം
അനന്ദസപ്തമാസല്ലാപവുംചെയ്തു
അഴകൊടുവസിപ്പിച്ചുധർമ്മജനജ്ജനൻ
അനന്ദമൃത്തിയോടൊന്നിച്ചുവന്നൊരു
സകലഭരതുമ്പിൽയഥാക്രമംപൂജിച്ചു
സാക്ഷാദ്രതൻതൻറൊഴുതാർത്തങ്ങളെ
കുനിവിന്നൊടുക്കുതിതൻവാക്കിനല്ലാഞ്ചാലി
കാച്ചച്ചുമെന്നിയേപൂജിച്ചുസാദരം.
അവരവർവസിപ്പതിനോരോഹൃദങ്ങളിൽ
അനന്ദമോടെവസിപ്പിച്ചുപാഞ്ചാലി
വസനമതുമാഭരണാഭിമുഖംവേണ്ടി-
വാഞ്ചരിതമെല്ലാമറിഞ്ഞുനൽകീടിനാർ.
ഇവപലതുമുചിതവിധിച്ചെയ്തിതുപാണ്ഡവർ
രംഗപരനോടുമൊരുമിച്ചുസൗഖ്യമായ്
മരുവിനതുകാരണംസന്താപചൂതീന്ദ്ര
അനന്ദമോടേപുറവാസിപ്പുറവും
സകലരുമൊരുമിച്ചുപാഴുനനാളമ
സഭയതുമയൻമുദാമുനംകൊടുത്തതിൽ
ജഗതിപതിമാധവൻധർമ്മജാദിയും
ജാതമോദംമറുബന്ധുദത്ത്യാദിയും
സകലഗുണശാലികൾസത്തമമാരുമായ്
സർവ്വസാരംമസിദ്ധാന്തജ്ഞപ്രഭം
പലരുമൊരുമിച്ചുവായ്പോൾയധിഷ്ഠിൻ
പരമപുരുഷംകൂപ്പിമെല്ലവെച്ചൊല്ലിനാൻ:—
“ജയ! ജയ! മുക്കുന്ദ! പത്മാക്ഷ! കൃപാംബുധേ!
ജയ! ജയ! കൃഷ്ണ! നാരായണ! ശുഭ!
ജയ! ജയ! ജഗദ്ഗുപ്തേ! നാഥ! നമോസ്തുതേ!
ജഗദിദമശേഷംപരിപാലനാർത്ഥമായ്
ജനനമരണാദികളൊന്നുമില്ലാത്തനി
ശ്വരമെടുത്തുനിൻമായാഗുണങ്ങളാൽ
വേദേവ! ഹിനനാംവിഷ്ണുവോൻമമ
ഹൃദമിതിപതിന്നിങ്ങുവന്നതുമലമായ്
മമജനനസാഹചര്യമൊക്കെയുപനിത
മൽക്കുലത്തോടെപരിശുദ്ധനായിത്താൻ.
തവചരണപങ്കജേഭക്തനാമെന്നുടെ

താല്പര്യകാമങ്ങൾതന്നുവല്ലോഭവാൻ
സകലസുഖഭോഗങ്ങളുണ്ടെന്നിരിക്കിലും
സമ്മോഹമുണ്ടാംനാനാർത്ഥാർത്ഥിപ്പരം
ഒരുപൊഴുതുകാമത്തിനനുമില്ലായ്മയാൽ
ഒന്നുണ്ടുപേക്ഷിപ്പതിന്നുമൊരാമതേ!
തവകലകളിന്ദ്രാദിയാവയൊക്കെയും
തത്രജയംവരുവാൻരാജസൂയത്തെ
യജ്ഞമതുചിന്തിതംമാമകുമിങ്ങതും
രംഗപരനാംഭവാൻസാധിച്ചുതന്നിഹ
ഭഗവദനുചരതടയഭാഗ്യാജഗത്തിലിൽ
ഭക്തപ്രിയപ്രഭോ! സാധിക്കവേണമെ.”
ഇതിനൃപതിവചനമതുകേട്ടുകുന്ദനും
“ഇന്നുനിൻചിന്തിതമാശ്ചര്യമാ”മെന്നാൻ.
“മുനികൾസുരപിതൃനൃപതിമാർത്താനുമേറവും
മോദിക്കുമുണ്ടാംനിനക്കുസപ്തം”ത്തിയും.
ഇതിനടന്നെദിഗ്ജയംവേണമേമുന്ദിനാൽ
ഇച്ഛയാരാജസൂയത്തിനുവൈകാതെ;
തവസാഹചര്യംവേണ്ടുപോയീടുക
സംശയമെന്നിയേദിക്കുജയിപ്പാനായ്
ഒരുവരുമിതെന്നെജയിക്കായില്ലെന്നീ
ഓക്കോടോ! ഭക്തികൊണ്ടെന്നെജയിച്ചിതു”
കൃപയൊടിതികൃഷ്ണവാക്യംകേട്ടധർമ്മജൻ
കൃപയൊടുസഹോദരന്മാരെദിശിദിശി
വിമലമതിധർമ്മജൻമാനിച്ചയച്ചിതു
വീര്യവാനജ്ജനൻതന്നെവടക്കോട്ടും
ബലമുടയഭീമനെപ്പുറപ്പിക്കിന്നുമായ്
ബുദ്ധിമാനാംസഹദേവനെത്തക്കോട്ടും
നക്ഷത്രനഥപശ്ചിമദിക്കിനുംപോയിതു
നാനുപടജ്ജനത്തോടുമൊരുപോലെ.
ദിശിദിശിയസംശയംചെന്നവർമന്നരെ
ദിഗ്ജയംചെയ്തസംപ്രദാനസഞ്ചയം
പരിചിന്നൊടുകൊണ്ടുപോന്നുജൻതവദം
പാരാതെന്നാൽവരാവന്നുവണങ്ങിനാർ.
വലിയബലമുടയനൃപവീരൻജരാസന്ധൻ
തന്നിലയെന്നതുകേട്ടധർമ്മജൻ
മനസിരുതചിന്തയുംപൂണ്ടുവാഴ്ചവിധൗ
മാധവനുലവർചൊന്നവയൊക്കെയും
കുനിവിന്നൊടുധർമ്മജനോടിയിച്ചിതു;
കാഴ്ചംജയിച്ചിതെന്നോത്തധർമ്മജൻ
ഉടനെകമലാക്ഷനുംഭീമനുമജ്ജന
നവർവടിവൊടത്തന്നരൂപധരിച്ചു
നൃപവരാജരാസന്ധവിപ്രപ്രിയൻമുൻപിൽ
നിന്നവിനിതായത്ഥിച്ചുമാധവൻ;—
“നൃപതിമരിമാൻകേൾക്കാനശീല! പ്രഭോ!
നാണപരായ്നമെന്നുള്ളതുകൊണ്ടു
അകലവെകളഞ്ഞുള്ളിലോരോരോമോഹേന
അത്ത്യാനടക്കുമതിഥികൾക്കുണ്ടും.

പുകൾപെരിയന്നിന്നടെകീർത്തികേട്ടെത്രയും
 പാരതിൽദൂരത്തുനിന്നവനീടിനേൻ.
 തവനിനവിൽത്തൊണ്ടുതൻകാർമ്മിതല്ലമാം
 തന്നീടവേണമതമിച്ചവനിങ്ങൾക്കും.
 അനൃതചുമിതില്ലകേൾക്കുന്നംഹരിശ്ചന്ദ്രൻ
 അസുഖനോംബവിരതിദേവൻശിഖി
 നൃപതിവർമ്മനറുവ്വായർകപോതമിവൻ
 നന്നായഭീഷ്മലാഭത്തിനാൽമുക്കിയും
 പരിചിന്നൊടുസിദ്ധിച്ചിതെന്നുകേൾപ്പില്ലയോ?
 പാർത്ഥിവമംഗലശീലനാമാഗധ!
 ഇവപലതുമ്പിതമിഹകൃഷ്ണവാക്യംകേട്ടു
 ഈശ്വരമാനയിൽമോഹിച്ചുമാഗധൻ
 അതിഥികളെയേറ പുണ്യകുചിച്ചുപിന്നെയും
 അൻപോട്ടനോക്കിയൊത്ത നിദ്രമാഗധൻ:—
 “ഇവരുടയകുറവിരിൽത്താൻതഴവുണ്ടല്ലോ
 ഈശ്വരതുല്യതേജോബലവാക്യവും
 ബലമിയലുമൊളയുഭാവഗാഭീര്യവും
 ബുദ്ധിപ്രഭാവദൈക്ഷണമോക്ഷന്യോർ
 അകമലരിലന്തന്നല്ലെന്നതോന്നുന്നു
 അന്നനുകണ്ടപരിചയംതോന്നുന്നു.
 ഇവപലപുരമോക്കിലിങ്ങിന്നിവർമന്നവർ
 നിശ്ചയമെങ്കിലുമിന്നിവർചൊന്നതു
 വിരവിനൊടുനൽകുവനില്ലാരുസംശയം
 വേണമെൻജീവനെന്നാലതുംനല്ലവൻ.
 നൃപതിയുടെജീവനംമിത്രരക്ഷാത്ഥമാം
 നിസ്സ്വയംചണ്ടുമാറാവിയ്ക്കുവാനൻ
 ബലിയസുന്ദരവാനെസർവ്വംനല്ലിനാൻ
 ബാധിയുടയസ പ്ലീതിമിന്നുംനടക്കുന്നു.
 അസുഖനവന്നാനിയാഞ്ഞല്ലവെയ്ത്തും
 അർച്ചിച്ചതുകാട്ടക്കുന്നവാരത്തമൻ”
 ഇതിചവവിധാനിജമിത്തവിചാരിച്ചു
 “ഇച്ഛിച്ചതതുചെയ്തു”നമുക്കുദനോ-
 ടനസംസാരവാക്കുചൊല്ലിടിനാ“നെന്നുടെ
 അംഗമുൾവതുവണമെന്നാകിലും
 തരുവതിനില്ലകില്ലതുമടിയാതെ
 താഴ്ന്നുതുളച്ചൊല്ലുവിൻവിപ്രൻ!”
 ഇതിമഗധവാക്യംകേട്ടു“പ്രാർത്ഥിക്കുന്നും
 ഇച്ഛയായുജ്ജ്വലിനായതാചെയ്തിതു:—
 “മനസിതവസാരയംവേണ്ടകർമ്മനവ!
 മാനശീലാ!വിപ്രല്ലുതീഞ്ഞുളും
 നൃപതികളുതാകുന്നുനിനോടുപനിഹ
 നല്ലാരുദന്ദപയുധംവരിച്ചീടിനേൻ.
 അതുനിമിഷമിന്നിഹതന്നീടുകഭവാൻ
 അജ്ഞാനിങ്ങിവർഭീമനിവനേടോ!
 ഭോമമതുതവശതുകൃഷ്ണനെന്നോക്കുനീ.
 അമൃത!മാമൃത!മെന്നതുമാധവൻ
 പരിചിന്നൊടുഭോപിച്ചൊല്ലിനാനിത്തരം

“പണ്ടുപലവട്ടമെന്നോട്ടുതോറുന്നീ
 ജലധിയിലൊളിച്ചുവാഴുന്നമുഖപ്രഭോ!
 ജളതപെരുണ്ടുനാംദന്ദപയുധംചെയ്തിൽ
 അരികളുതോറുപോയോടിയൊളിക്കിലോ
 അരുതരുതവരോടുയുദ്ധമാന്മാം.
 അബലനിവനാജ്ഞാൻപോരാനമുക്കേതും.
 അവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽഭീമനൊട്ടാകിലാം.”
 ഇതികഥിതമോടുടൻമാഗധൻതൻഗദ
 ഇമ്പമോടെരണ്ടെടുത്തുകൊണ്ടുവന്നു
 ബലമുടയഭീമനനൽകുന്നെന്നൊന്നതു
 ബലമൊടുധരിച്ചുതുങ്ങിടിനാൻമാഗധൻ
 വടിവിനൊടുതെക്കുംവടക്കുചായ്തുങ്ങിയും
 വടിവൊടുകിഴക്കുംപടിഞ്ഞാറുമായിട്ടും
 തെക്കുതെക്കെയടുത്തുചെന്നാശുതരംനോക്കി
 താമതുവരാഞ്ഞങ്ങുമിങ്ങുമൊഴിക്കയും
 ഇവരുടെമഹാദാണമെങ്ങിനെചൊല്ലുന്നു
 ഈശ്വര!ഹാ!ഹാ!വിചിത്രമെന്നാകിലാം.
 തപിതമവർത്തങ്ങളിൽതല്ലിമുറിഞ്ഞിട്ടു
 തധിമതുഗിരികളിൽമാറിപെയ്യുംവിധം
 പെരുകിയൊഴുകിടുന്നനിജജരവാതിയിൽ
 പാരമായങ്ങിനെചോരയൊലിക്കയും
 പെരുകുമടിത്തങ്ങളിൽതട്ടുംഗദാലപനി
 പെരുമയൊടുഗാനമതിലുണ്ടുപരന്നിതു.
 അടികളുതുകൈഗദകൊണ്ടുട്ടിത്തമ്മിൽ
 അല്ലൊഴുതാശുതൈക്കെട്ടിത്തരിക്കയും
 അതുപൊഴുതുവാങ്ങിയുഭയോരവിലും
 അൻപോട്ടുട്ടിത്തിരുമ്മിനങ്ങാക്കയും;
 അടുകളുവർചെയ്തൊക്കവേകണ്ടോരു-
 മാശ്ചതുമാശ്ചമെന്നപുകഴ്ത്തിയും;
 ഇടപുറവലംപുറംപൊദാദികേരവും
 ഊർച്ചയാകേശാദിപാദവുംമേനിയിൽ
 കരുതിമവർമ്മത്തിലംഗസന്ധിക്കളിൽ
 കാച്ചുപ്പുമോട്ടുകരുതിയടിക്കയും;
 അതിനിടയിൽഗദകളുരണ്ടുപൊടിഞ്ഞുപോയ്
 അല്ലൊഴുതേമുഴുപ്പിയുലംതുടങ്ങിനാൻ.
 അതന്നടയസദശമിഹചൊല്ലാവതല്ലേതു-
 മദ്രിപീരന്മാരെതിത്തതുപോലെയും
 അതിതപിതമകരകർപതച്ചിൽപൊതംപോലെ!
 അബ്ധികർതമ്മിൽമുട്ടിടുന്നപോലെയും
 കുറിനമൊട്ടുകൈകാൽതെരിച്ചുമിടിക്കയും
 കുറിനമൊട്ടുകൈത്തലംകൊണ്ടുങ്ങടിക്കയും
 ഇടിനിന്നദസമവർകൾസിംഹനാദങ്ങളും
 ഇറുമിയവർദന്തങ്ങൾതലപനിപൂരവും
 അതിലൊരുക്കുറവവർക്കില്ലെന്നതല്ല
 അനിലസുതനങ്ങെന്നസംശയിച്ചാർചിലർ.
 അതുപൊഴുതുമാധവൻതന്നടെതെജസ്സു-
 മനിലജനനൽകിവേഗനജരാസന്ധം

“വധമതുകഴിക്കുവാൻ രണ്ടുപാളിച്ചിത-
 വിധമതിനെയാക്കിവിട്ടിട്ടാനായ്ക്കൊണ്ടു
 അനിലജനമാധവൻ സംജ്ഞയാകാട്ടിനാൻ
 അജ്ഞനൻ പച്ചിലകീറിയും കാട്ടിനാൻ.
 അനിലജനമകതളിരിലെല്ലാമറിഞ്ഞിട്ടു
 അതിനതരമോത്തുമോക്കിപ്പുറത്തുവീടേ
 അതുസമയമാത്രജരാസന്ധഭൂപനെ
 അനിലസുതനവിയിൽ തളിയിട്ടിടിനാൻ
 അനിലസുതനതിശ്വകിശിമാനധൻ കാലൊന്നു
 വമ്പോട്ടതങ്കരം കൊണ്ടുപിടിച്ചുടൻ
 ആശയാനന്ദേനമാഗധൻ തൻ പദേ
 ഏറിനിന്നാശുചീന്തിടിനാൻ രണ്ടായി.
 കരിവാനതെയ്യും ക്ഷുത്തിനാൽ മൂർച്ഛിച്ചു
 പരിചിന്നൊട്ടുവന്ന ചിത്തംകൊണ്ടിനെ
 മഗധനൃപതി ഭൂനെച്ചീന്തിയെറിഞ്ഞിതു
 ഭാരതപാണ്ഡ്യസ്തുരുപമായ്ക്കും വേ.
 പദ്യമൊതപാളിതലയുമിങ്ങിനെ മററും
 പാപിയിവണ്ണമരിച്ചുവീണല്ലൊഴേ,
 ജനനിവരമാഹേതിഭാവാവ്യമായേററവും
 ജാതാനുമോദേനമോഷിച്ചിതു ചിലർ;
 ശിവ! ശിവ! ഹരി! ഹരി! യെന്നുപുകഴിനാൻ
 ശീശ്മുകുന്ദൻ വിജയനുമൊന്നിച്ചു
 അനിലജനെ വേഗം പൂണൻ മോദാനപിതം
 അത്രജരാസന്ധപുത്രൻ സഹദേവൻ
 അവനെയുമനന്തരം വാഴിച്ചു മാധവൻ
 അത്രുപതികൾ ബന്ധനം പോക്കിട്ടു
 പരിചൊടുപ്പുറത്താക്കി മാധവനെന്നരേ
 പാത്താലിതപതിനായിരത്തെണ്ണു
 നുപന്തയബന്ധനമോചനം ചെയ്തൊരു
 നാരായണൻ തന്നെക്കണ്ടിതവർകളും
 സുമുഖമുദാസപൂർവ്വം പൊൻകീർട്ടപ്രഭാ-
 സുന്ദരമന്ധയുഗ്മമണികണ്ഡലം
 ചതുരഭുജശംഖചക്രാദിശാസ്ത്രങ്ങളും
 ചാപായുധമാർവനമാലകൾ സൂര്യം
 ഭദ്രമുനിപദംകിതരത്താവിഭൂഷണം
 ഭൂതവാദ്യായുധമാണ്ഡയാദരാഭ്യം
 തുടർമണികൾകുഞ്ചികൾപീതവസനവും
 തുന്വങ്ങൾ തീക്ഷ്ണപദപങ്കജാഭ്യം
 ഇതിവിവിധമഴകൊടുമുകുന്ദപാമൃതം
 ഊശാഭക്ത്യാകുനിഞ്ഞുറുപതികൾ
 പരിചൊടുപ്പുകഴിവാഴിവന്നങ്ങിടിനാൻ:—
 “പത്മനത്രാ! പാഹിപാഹിനമോസ്തുതേ!
 മാഗധനൃപനെങ്ങളെ ബന്ധിച്ചതുമൊരു
 അനന്ദസാധ്യമായ്ജനമുല്പത്തേ!
 തവവിമലഗന്ധമിയമുതളുതുപത്തെ
 താവകകാരുണ്യമോടുകണ്ടിട്ടുവാൻ
 ഇതുസമയമൊതുകഴിച്ചുവന്നതുമുലമായ്

ഇന്നമഹാഭാരതശാലികൾക്കുണ്ടും
 തവപ്രകൃതിതൻററുണത്താൽ വമോഹിച്ചു
 താൻതാനഭിമനമോടുറുപനന്ദം
 ഇതിവിവിധമമനസിപായിതുകാലവും
 ഊശാഭക്തിനിൻ പദം ചിത്തേനിനയാതെ
 ഇതുസമയം തപൽകൃപാലേശമുണ്ടാകയാൽ
 ഇല്ലോർഭവിച്ചിതുതപതേക്കിങ്ങുണ്ടാക്കും.
 ഇന്നിതിനെ അഭിനിലയുമതുണ്ടുണ്ടാക്കി
 ഇന്നതിനായിട്ടുനന്ദനാൽ കേണം.”
 ഇദമവനിവരവതരരൂപവണങ്ങിനാൻ
 ഇന്ദിരാകാന്തനതൽമെയ്തിനേരം:—
 “മനസി യശ്ശലൊക്കെയും കൈവിട്ടുവന്നാലും
 ഇന്നുമുതൽ മമഭക്തിയും വല്ലഭ്യം.
 സകലധനമമമനിശാശാന്തിവാദികയും
 ധർമ്മണനിത്യപ്രജാപരിപാലനം
 സകലസുഖഭുജം പെണ്ണനായ് സഹിക്കയും
 സല്ലാഭമെങ്കൽ സമുദിച്ചുമെയ്യും
 മനസി മുറ്റുമെന്നെയും ധ്യാനിച്ചു വഴുകിൽ
 മന്നരേ! യെന്നോടു ചേരുമസംശയം.
 സകലമദമതുപെതകിമുനം നാറ്റം
 സുരരിപുഭാഗനൻ ഹേറയഭൂപനം
 നരകനമവർ പലരെ ശപ്തമത്തരായ്
 നാശംഭവിച്ചുതുമെന്നറിഞ്ഞിട്ടുവിൻ
 വിവിധമിതിനന്നായ് മുകുന്ദൻ പറഞ്ഞുടൻ
 നിണ്ണയിച്ചിട്ടു നവരന്മാരെയും
 ദയവിനോടുകൂളിയ ശനവസ്രാഭേണാദി
 ദാമോദരൻ നൃപന്മാർക്കുവേണ്ടുന്നവ
 നൃപതി സഹദേവനെക്കൊണ്ടു സല്ലാഭവും
 നല്ലവണ്ണം കൊടുപ്പിച്ചുപോയിട്ടുവാൻ
 രഥമതുവിശേഷമായോരോന്നനല്ലിച്ചു
 രാജ്യത്തുപോയ് രാജസുയത്തിനായ്ക്കൊണ്ടു
 സുഖമൊടുവരണമെന്നെല്ലാമറിയിച്ചു
 സൈന്യമായ് നവന്മാരെയെപ്പിച്ചു.
 രജനികുലനാശനൻ സാക്ഷിഭൂതൻ പരൻ
 രാമാനുജൻ ഭീമപാത്മനമൊന്നിച്ചു
 പരിചിന്നൊടുപോന്നവപാണ്ഡവപ്രസ്ഥത്തിൽ
 പാരാതെവന്നുശംഖം വിളിച്ചിടിനാൻ.
 കമലഭദ്രനേത്രൻ റശംഖനാഭം കേട്ടു
 കാത്യാപുംസാധിച്ചുവന്നിതെന്നേവതും
 ഒരുമയൊടുചെന്നെതിർത്തിടിനാൻ മന്നവ-
 റൊക്കെയും ധർമ്മജനോടിയിച്ചിതു.
 അതുപൊഴുതു ധർമ്മജൻ ചിത്തമുകുന്ദനിൽ
 ഭക്ത്യാലയിച്ചു സന്തോഷാശ്രുപ്പണ്ണനായ്
 പാരംപരവശമോടുമിളിട്ടുവാൻ
 പാത്രമല്ലാതെ കുറഞ്ഞൊന്നുഴന്നിതു
 സകലജനമതുപൊഴുതുമോദപൂർവ്വമിതു
 സാധുധർമ്മാത്മജൻ പിന്നെ മോദത്തൊടും

ജഗതിപതിമാധവനോടുപറഞ്ഞിതു: —

“ജന്മാദിയില്ലാതെ ചിന്തയില്ലാത്ത മഹിതഗുണമനുസൃതമാദിയാലോകം കാത്താലറിയാത്തതായ്ക്കൊന്നിനേ സതതമഖിലാത്മസമഗ്തിച്ചുസേവിച്ചു സർവ്വമകനാംവോണെങ്കിലേക്കുന്നു. അഖിലപുനരന്തരംസൃഷ്ടിചുരുക്കിച്ചും അൻപോളസംഹാരമായതുംചെയ്തിട്ടു തപപ്രകൃതിസൽഗുണകൊണ്ടുസംയുക്തനായ് തന്നോടുതൽ ധ്വജബന്ധംവിനാ നിന്നും തവജ്ഞനശീലമുക്തിദനായ്ക്കൊണ്ടും തന്മനിൽക്കുംപരബ്രഹ്മജ്യോതിർമയം; പരമപുരുഷപ്രഭോ! നിൻമുഖമുലമായ് പാരിൽചിലർതവമാഹാത്മ്യമോത്തോത്ത സകലജനമാനസംസംസ്ഥിതനാണെന്ന സകലദിശിതേടിയാത്മാവിങ്കുപൊതു പരിമിതൊടുകണ്ടുകൊണ്ടാത്മാനമാത്മനാ പാർത്തറിയാവതല്ലെന്നറിഞ്ഞവോടു അഖിലപുനരന്തരംനിന്നെയൊന്നല്ലാതെ അങ്ങമിങ്ങമെങ്ങമില്ലെന്നറിയിച്ചു അകമലർലിനപരതമോത്തുസേവിക്കുന്നു അത്രമഹിമാനമുള്ളവോനിന്നു ഇവിടെമരുവീടുന്നതെങ്ങൾക്കുനിൻമുഖ- മുലമായ് ഭൂത കർമ്മങ്ങൾവാരിപ്പിതും പരമപുരുഷാത്മക! മോക്ഷപ്രിയപ്രഭോ! പാർത്താൽതവകൃപയുള്ള ജനങ്ങൾക്കു പരമപുരുഷാത്മനായ്കുപുറവോനോക്കു പാർത്തലതിങ്കലെത്തോന്നാത്തതുള്ളു. തവപ്രകൃതിയാൽസർവ്വമെന്നിരിക്കുംവിധം തൽപ്രകൃതിപുമാനായ് സർവ്വസാക്ഷിയായ് തനകരണമാദിസർവ്വത്തിനുംമുലമായ് തത്പാത്മനാംവോണെത്തതാത്തതും. ഒരുപൊഴുതമൊന്നല്ലമൊന്നമില്ലേതുമേ ഒന്നുംവോണൊഴിഞ്ഞതുമില്ലെന്നുമേ”

ഇവപലതുവരിച്ചുചൊല്ലിധർമ്മാത്മജൻ ഈശ്വരനായ മകുണ്ഡനായ്ക്കൊന്നൊന്നെ യജനമതുചെയ്തുവാണുതപിക്കുകയേയും ഹൃദയമുള്ളൊരെവരിച്ചുനവപരൻ. പരമപുരുഷാംശകവ്യാസംപരശരം പൈലസുമതുധൗമ്യഭേദപാജാദി- അസിതമഗ്നൗതമംവീതിരോതുംകണ്ഠ- മംഗിരോദേവലൈമൈത്രേയകശ്യാപ കറുവേവേഗ്നവസിംഹതാമ്രാവിസൽ ക്ഷീർത്തിമാനാകുംമഹാമുനിനാരദൻ ഇവർപലതമഹദ്മണ്ഡിരംമഹാപൂജ്യർ ഈശ്വരതുല്യരേധർമ്മാത്മജൻനവൻ പരിചൊടുവരിച്ചുതന്നേരുന്നപതികൾ

പാരാതൈവന്നനിന്നതുടങ്ങിനാർ. നൃപതിയുതരാഷ്ട്രാംപുരുതംവന്നിതു നല്ലകൃപർഭോണഭീഷ്മകണ്ണാടിയും വിമലനതിദയാശാലിയായവി.രതം വന്നിതുഗാന്ധാരിയാദിയാന്നാരിമാർ ചാതുർമോടുചാതുർബ്ബുവട്ടവും ചിത്തമോദനവന്നേററനിറഞ്ഞിതു. അനവധിസുവർണ്ണപാത്രങ്ങൾപാത്രങ്ങളും ആശ്ചര്യമോരോന്നുകളുജനങ്ങളും ജഗതിപതിചിന്തയൻതന്നെയുമാദരാൽ ജാതമോദംധർമ്മനന്ദനൻതന്നെയും പലതമിഹപലവിധമതായിപ്പുകഴിട്ടു പാരമാനന്ദനനിന്നിതെല്ലാവരും. മുനികളുടെയാജ്ഞയാമോദനധർമ്മജൻ മൗനേനശാലയിൽപുക്കുടീക്ഷാത്മമായ് പരിമിതൊടുപാഞ്ചാലിയുംപുക്കുശാലയിൽ പാരാതെയുജ്ജ്വലംതുടങ്ങിനാർ. പുകൾപൊരിയുമുനികളുവർസഭയതിലിതന്നിട്ടു പൂർവ്വേദക്രമംചെയ്യുംശാന്തരം, അമരകളുമിന്ദ്രാദിയൊക്കെസത്യാന്തരം അനന്ദമോടുവന്നൊക്കെനിറഞ്ഞിതു. അതുപൊഴുതയജ്ഞമുലംപോകമൊക്കെയും അൻപോളമംഗലമായിച്ചമഞ്ഞിതു. അതിവിമലമന്നപാനാദികൊണ്ടേവരും അനന്ദമായിതന്നേപറയാവതും. സമാഹൃതസത്തമനായ്കുധിസ്ഥിനൻ സത്തമന്മാരായോതപിക്കുകയേയും അതിവിമലചിത്തനായ്കുജിച്ചുസപ്തശി- ചുന്തന്നേന്ദ്രമാർക്കുചിത്തംതെളിഞ്ഞവർ

“വരികതവമേല്ലുമേ രുവേണ്ടുന്നതൊക്കെയും” വന്ദ്യനെനിന്ദമാശിസ്സുകൊടുത്തിതു അതുസമയമഗ്രപൂജയ്ക്കുയോഗ്യരിതിൽ ആരെന്നതങ്ങളിൽചോദ്യംതുടങ്ങിനാർ. അതുസമയമുത്തമന്കംസഹദേവൻ അതുപറഞ്ഞിതുസംശയമെന്തിനോ? ജഗതിപതിമാധവൻതാനിരിക്കെപ്പിന്നെ ജാതരീലാരെയുംപൂജിക്കുവേണമോ? സകലഗുണകർമ്മധർമ്മങ്ങൾചരാചര സർവ്വലോകംസർവ്വജീവൈതന്ത്രവും സകലപുലബന്ധനാനന്ദനാത്മാപരൻ സർവ്വൻമാധവനെനുവേദങ്ങളും വിവിധതരമുപനിഷത്താദിശാസ്ത്രങ്ങളും വിവിധതരമായിപ്പറയുന്നിതുദശം. വരദനാചിലേശ്വരൻവിഷ്ണുപരബ്രഹ്മം വിശ്വേശ്വരനാംസർവ്വമെന്നുസർവ്വമതം അതുകതതിനിവിടൊദിമാധവൻവാഴ്കയാൽ അന്തരംഗത്തിലെത്തിന്നുസന്ദേഹവും.

സകലസൃജപാലനശ്ചല ലാമൃലൻ
 സർവ്വതകന്താനതല്ലാതെ വരാനും
 ഒരുപൊഴുതമൊന്നുമേയില്ലാതെകേവലൻ
 ഒന്നരണ്ടെന്നുമില്ലാതെപരമപുരം
 പരമപുരുഷൻമഹായതൻവൈഭവം
 പ്രത്യക്ഷനായിരിക്കുന്നിതൃഷ്ണനായ്;
 അതുകരുതിയിവിടെയിഹമായവൻതന്നുടെ
 അംഭോജസന്നിഭമായപദത്തിങ്കൽ
 സ്വപ്നമല്ലാത്തൊന്നെപ്പോലെസമസ്തവും
 സ്വകാലംതെളിഞ്ഞീടമല്ലോദൃഢം.
 വിവിധതരശാഖയാമേവംതരുവിന
 വിഴുന്നുമുലേജലമതുമുലമായ്
 തരച്ചമശാഖയുടേ പൂമധുപ്പാഴും
 തത്രതളിത്തുവീർത്തുപലമായും
 ഇവപലവിധംശ്രുതിയുക്തിയനുഭവം
 ഇന്നുകാണുന്നിതുകൊണ്ടുസകലവും
 ജഗതിപതിസാക്ഷാൽപരബ്രഹ്മസന്നിധൗ
 ജാതരായുള്ള വർസപകർമ്മങ്ങളും
 അനവരതമുപ്പിച്ചുവഴുനവകർമ്മ-
 റാഗമകർമ്മങ്ങൾമറുവേണ്ടാദൃഢം.
 സകലചമണ്ഡലാത്മനപരബ്രഹ്മണി
 സ്വദാമയ്ക്കുകൊണ്ടീടുന്നവർക്കിനി
 ഒരുപൊഴുതബന്ധപൂർവ്വനീടുകയുമി-
 ല്ലൊന്നിനുംവൈഷമ്യമില്ലമോക്ഷംവരം.”
 മഹിതവചനംസഹദേവൻപറഞ്ഞതു-
 തൃപിക്കുകൾകേട്ടുമാനിച്ചിതേവരും;
 അതിവിമലമതിവിമലമാശ്വര്യമെന്നിതും
 അത്രപുകഴ്ത്തിയതുകേട്ടുധർമ്മൻ
 ഭ്രമമതിമുദാന്നപിതംമാധവൻതൻപദം-
 സാനന്ദമാത്രകഴുകിച്ചമിത്രമാം
 മണികനകസിന്ധോസനേവെച്ചുമാധവം
 മിത്രഭാഗ്യാപുത്രസോദരന്മാരൊടും
 ജഗതിപതിതന്റെപാദാബ്ജംകഴുകീട്ടു
 ജാതമോദംധർമ്മനന്ദനനാദികൾ
 ജനനമരണാപഹരംപാദതീർത്ഥാദികൾ
 മൂല്യനിർഭേദത്തിട്ടവർപിന്നെയുംമംബര-
 കനകമണിഭൂഷണാഭൂഷണാൽമേലൂമേൽ
 കൌതുകമോടുപൂജിച്ചുകുന്ദന
 അതിവിമലശോഭിയായാസഭാവോഴ്സനോ-
 രാനന്ദമൃത്തിയാനാഥനെയർമ്മജൻ
 അഴകിനൊടുകണ്ടുചിത്താനന്ദബാഷ്പവും
 അൻപൊട്ടുവീഴ്ത്തിയചഞ്ചലംനിന്നുപോൽ.
 സകലജഗദ്യഥാപതിമുന്ദാധർമ്മാത്മജേ
 സർവ്വതമൻപോട്ടുവാഴ്ത്തിനിൽക്കുവിയെഴും,
 ജഗതിപതികൃഷ്ണനെവാഴ്ന്നതുകേട്ടും
 ജാതമോദംഗുപൻപൂജിച്ചുകൊണ്ടും
 കുമതിശിശുപാലനംകോപിച്ചെഴുന്നീറ്റു

കുന്തിതവാക്കുകളിൽത്തരംചൊല്ലിനാൻ:—
 “മലമയ്യമൊരുശിശുപറഞ്ഞതുകാര്യമായ്”
 മറയവരുമിഹകാവേഗമോരതെയും
 ഇവിടെമുഖ്യംപുലർപ്പുദത്താടൊന്നിച്ചു
 ഏറ്റമപൂജനംയാദവകൃഷ്ണനെ
 വടിവിനൊടുവദിച്ചുപൂജിച്ചതുംകണ്ടു
 വാഴുന്നിതസർവ്വലോകയുതുമൃതം!
 ഇവിടെബഹുമാനമയൊടുവിജ്ഞാനബോധനം
 ഈശ്വരതല്പരമുനികൾരാജർഷികൾ
 പലരുമിവമാന്യരെന്നിദിച്ചുകൾ-
 പാപിശോപാപംപരിപോടുപൂജിച്ചി-
 തലമലമിതെയുംനിഷ്ഠലംയാഗവും
 അഗ്രാപൂജയ്ക്കിഹയോഗ്യനല്ലെന്നല്ല
 വിധിവിഹിതമുള്ളതില്ലാതെയൊക്കുമിവൻ
 വണ്ണഭോചാരധർമ്മമിത്യാദിയും
 ഒരുപൊഴുതമില്ലവെന്നൊന്നിലുംഭേദവും
 കാന്താലഗദ്യഗമനവുംചെയ്തിഹ
 ഒരുപൊഴുതസത്യചരണചവുമില്ലല്ലോ
 കാന്താലൊരുണലേശവുമില്ലല്ലോ
 അതിദൂരിതനാമിവനുണ്ടുസ്മിതത്വയും
 അത്രയുമല്ലഗോഹൃത്യംസേവയും.
 കലഹതകനിവനവിടെസർവ്വപാത്രമെന്നോത്തു
 കുമ്പിട്ടുപൂജിച്ചുവർക്കിനുമിഹാൽ
 ഫലമതുലഭിക്കുമാകല്ലകാലംശുഭം
 പാപമിതുപാക്കിലേററമൊക്കെപ്പോ!”
 ചലവുമിതികുമതിശിശുപാലവാക്യംകേട്ടു
 ഇഷ്ടസദസ്സസ്മോത്തമർചൊല്ലിനാൻ:—
 “ഇതിദൂരിതവചനമതുകഷ്ടമാമത്രെയും
 ഇനിവൻഭുജ്ജനതിനില്ലസംശയം.
 സകലപതികൃഷ്ണനെനിദിച്ചുമുലമായ്
 സ്വകാലമിവൻനാരകേവാണീടും.
 സുരഗുരജനങ്ങളെനിദിച്ചെയ്യുന്നതു
 സ്വപസപകണ്ണുകേൾക്കിലല്ലാഴേവോകണം.
 ഇതുകഴിച്ചുചെയ്താതെവാണാൽനരകമാം;”
 എന്നുപറഞ്ഞുപോയാരവർഭൂവേ.
 പരമപുരുഷൻനിന്ദാവാക്കുകൾകേട്ടതിൽ
 പാരമിളകാതിരുന്നാനന്ദനേരം.
 പരമപുരുഷൻനിന്ദാവാക്കുകൾകേൾക്കയാൽ
 പാരതൈഴ്സനേററമർത്ത്യൻവീരോടെ.
 വികൃതിയതിദുർബ്ബലിതന്നെവധിക്കുവാൻ
 വേഗനവില്ലെടുത്തുത്തിവിജയനും.
 അതുപൊഴുതീമാദിപാഞ്ചാലവീരനും
 അന്വോടടുത്തുകണ്ടുശിശുപാലൻ
 പരിചിനൊടുവാളുംപരിചയംകൈക്കൊണ്ടു
 പാതമാദികളെഭൂഷിച്ചുനിന്നീടിനാൻ.
 ഇവരിഹരണംതുടങ്ങീടുന്നനേരത്തു
 യജ്ഞഭംഗംവരുമെന്നോത്തുമാധവൻ

വിരവാടുസുദർശനമങ്ങയച്ചിട്ടുടൻ
 വീരൻശിശുപാലകണ്ഠപുഷ്പമേദിച്ചു
 അതുപൊഴുതുവതശിശുപാലദേഹത്തിൽനി-
 ന്നൻപോടൊതുപുപൊങ്ങിട്ടുമാധവൻ
 കനിവിനൊടുചേർന്നിതുദിവ്യവൽതുല്യമായ്
 തതുകണ്ടിട്ടുവാഴ്ന്നുജനമാധവം.
 “ജയജയ! മുക്കുന്ദ! നാരായണ! മാധവ!
 ജനനാരാദിഹീന! ജഗല്ലാലക!
 തവപ്രകൃതിലീലകളിങ്ങിനെചൊല്ലുന്നു?
 തന്മുരാനേ! ഭേദമില്ലാതെഭേദവ! നീ
 പലഗുണവിധത്തിനാൽനിൻപടംചേർക്കുവാൻ
 പാരിൽപലതരംനിന്മഹാമായയാൽ
 പലവഴികൾകാട്ടിക്കളിപ്പിച്ചുതല്ലഭേദം
 പാപങ്ങൾതീർത്തുചേർക്കുപരമാത്മനേ
 ജയജയജയൽപ്രഭോ! പാലയ” യെന്നേവം
 ജാതമോദംപുകണ്ണാർനാരാദാദികൾ.
 അതുപൊഴുതുചേർത്തുപക്ഷമായുള്ളവർ
 ഏതുമെണ്ടിബ്ബയെന്നവനംപുക്കാര.
 രിപുതയൊടനാരതമാനസേമാധവം
 രാജാശിശുപാലൻധ്വാനിക്കുമലമായ്
 ജനിമരണവിച്ഛേദമാധവസായുജ്യം
 ജനങ്ങൾമൂന്നുകൊണ്ടുചേർന്നിടുന്നാൻ.
 വടിവിനൊടുധർമ്മജന്തുപിക്ലസ്യക്തം
 വടിച്ചുദക്ഷിണചെയ്തുമോദാനപിതം.
 അതിവിമലമവളതസ്സാനപുംചെയ്തവർ
 അനന്ദമോടുസഭാനന്ദരേമേവിനാൻ.
 നൃപതികുലമവരവക്കൊക്കെവേണ്ടുന്നതു
 നൃപതിപതിധർമ്മജൻപൂജിച്ചയച്ചിതു
 അതിമഹിതരാജസുയത്തെയുംമാധവ-
 പദവികളതുംധർമ്മജൻതൻപ്രഭാവവും
 പരിചൊടുയഥേഷ്ടമായ്യാഴ്ന്നാരേവതം
 പാരമാനന്ദനസാകുഞ്ചാഗ്രവിധം.
 അവരവർവഴിക്കുപോയ്തൽഗുഹംപുക്കു
 അച്യുതൻഭക്താഭിമാഷ്ടവുനൽകീട്ടു
 കുമാലഭുനേത്രനുംധർമ്മജാനജന്തയാ
 കാമദൻചെന്നുദപാരാവതിപുക്കിതു.
 നൃപതിവരചേദീശജനതൽക്കാരണം
 നിന്നോടുസപ്തമസ്ത്രസേപറഞ്ഞുത്താൻ.
 പരമപുരുഷൻതൻറഭക്തനാധർമ്മജൻ
 പാരതൽപാതംവശ്രോസുസപ്തത്തിലും
 പരമഗുണധനപുമാഹവനതുചിന്തിച്ചു
 പാതംവശ്രോസുസപ്തത്തിലും.
 അവനമനസമോദമില്ലെന്നമല്ലകേൾ
 മാനസേശോകപുഷ്പലീലിച്ചുവാണിതു.
 കുരുക്ഷലവരന്മാരുമെന്നുസകലരും
 കൌതുകത്തോടെനിജാലയേവാണിതു
 സകലജയമാകിയരാജസുയത്തെയും

സർവ്വജനകൈദ്യമാകുടുകൊടുത്തതും
 ദിവസമിഹരവിയുടയേചിന്തിപ്പവക്കൊരു
 ദുഃഖനരകങ്ങളുണ്ടായ്യാദൃശം.
 ഇതികഥിതമഴകിനൊടുചൊന്നമുനീന്ദ്രനോ-
 ടിച്ചുയാശ്ചരിപരിക്ഷിത്തുചോദിച്ചിതു: —
 “അതിവിമലമാകിയരാജസുയതുകൊണ്ടു
 അന്തർമനസിദുഷ്ടോധനനേററവും
 അഹിതചുമർത്തുപുഷ്പലീലിച്ചതിൻമൂലം
 അൻപോടതൽചെയ്തെന്നുഭയോനീഡേ!”
 മുനിവരനുമതുപൊഴുതുചൊല്ലിനാൻധർമ്മജൻ
 തൻറസുഗുജനമായനൃപന്മാരെ
 വിരവിനൊടുരാജസുയത്തിന്നുമുഖിനാൽ
 പരിചിനൊടുവേണ്ടുംശ്രമത്തിന്നാക്കിടുന്നാൻ.
 സകലധനമായതുംകാപ്പാൻസുയോധനം
 സദ്യജ്ഞവെപ്പിന്നധിപതിമാരുതി
 അമരപതിനന്ദനനജ്ജനനംഹീനനെ
 അന്തപിനീപുത്രൻനാഹരേവവീരനും
 പരിചിനൊടുസജ്ജനപൂജയുശ്രേഷ്ഠനും
 പാരതൈചെയ്തതിന്നാക്കിയനന്തരം
 രവസുതനൈദാനങ്ങൾചെയ്തതിന്നായ്ക്കൊണ്ടു
 രാജപത്രാദിനാനാപലായങ്ങളും
 നക്ഷത്രവെട്ടുവർത്തവൻനന്ദജനാധവൻ
 നന്നായ്തവർപാദംകഴുകിപ്പാൻ
 ദുഃഖനൃപനാദിമാറുള്ളവെസ്യക്കളെ
 രോഷഹീനംമററുമോരോന്നിന്നാക്കിനാൻ.
 ജഗതിപതിമാധവൻധർമ്മജത്വനായ്
 ജാതമോദംകർമ്മമോരോന്നുചെയ്തുവാൻ
 ഭവനമതിൽജാതരായുള്ളജനംപിന്നെ
 ഭൂപതേ! ചെയ്തതെല്ലാംപറയേണമോ?
 ഇവസകുലമേല്പിച്ചുധർമ്മജൻശാലയിൽ
 ഈശപാദേത്രാകടന്നിതെന്നോക്കുനീ.
 സകലജനപുടയമതുചോദിച്ചുമെന്തേലേ
 സർവ്വതംധർമ്മജനപൂജിക്കീടുന്നാൻ.
 കുമാരിശിശുപാലനെക്കൊന്നോരനന്തരം
 കൂടലർകാലനവഭൂമസ്സാനപും
 കഴിവതിനയാത്രയായിടുന്നനേരത്തു
 കാണികൾക്കുസവമെടുചൊല്ലാവതും
 ഗജതുരഗമംസൈന്യകാലാളസംഖ്യയായ്
 ഗാനസംഘങ്ങൾവാദ്യങ്ങൾബാഗ്ഗതരം
 പരിചിനൊടുചോദിച്ചുവാഴ്ന്നുതിക്കയും
 പാടവസങ്കീർത്തനാദിജയശബ്ദം
 യുവതജനവുംനവഭൂഷണാലംകൃതൈ-
 രേവയമാത്മജൻഗംഗാതടംപുക്കു
 നക്ഷത്രവെട്ടുവർത്തമോദാനപിതം
 സകലസുഖഗന്ധതൈലങ്ങളുംകുംകുമം
 പരലിനൊടുചോരസാദ്യാദിജാലങ്ങളും
 പാരമായ്ത്തങ്ങളുല്പത്തുടങ്ങുന്നാൻ.

അതുസമയമാത്മപത്യാസമധർമ്മം-
നതുകളിച്ചുടൻനാനാജനങ്ങളും
സകലജനമാവമതുകഴിഞ്ഞതൽസ്നാനേന
സകലസുരയുവത കളാക്കൊത്തുദേവനാണം
പരിമിന്നൊടുപുല്ലമാവുങ്ങർവർഷിച്ചതി-
പാരമാനന്ദേനവാഴ്ത്തുകഴിഞ്ഞാർ.
വടിവിന്നൊടുയമർജുൻപിന്നൊപ്പംപുഷ്പ
വന്നനിറഞ്ഞതാനാനാജനത്തോടും
സകലരെയുമവർവർഷിച്ചിതമതുപോലെയും
സർവ്വംതൃപ്തിപുരുത്തിയച്ചിതു.
വിനയമൊടുയമർജുൻതൻറവസ്തുക്കളെ
വാസപുംചെയ്തിച്ചുസപ്തരിച്ചുവൻ
അതുപൊഴുതുമാധവൻധർമ്മാത്മജൻതൻറ
അന്തഃശതപ്രസാദിപ്പാൻയദുക്കളെ
വടിവിന്നൊടുയാത്രയാക്കിപ്പിന്നൊപ്പംവൻ
വാണിതയമർജുനദിശ്ശേകൾക്കൊക്കെ!
ജഗതിപതിയാകുന്നപോതേനധർമ്മജൻ
ജന്മികൾക്കേററപ്രയാസമാംകാശ്വരത്തെ
സപദിയിഹധർമ്മജൻസാധിച്ചുനന്തരം
സുഖജനത്തിനുംനീലയാത്രയെളാത
ധനമതുപെരുത്തുകണ്ടുകണ്ടോറും
മനസിശ്ചിയിയെശ്ചമില്ലാതെദുഷ്ടോധനൻ
ജപമതുവളർന്നിതനിത്യമതുപിന്നെ
ജാതമോദംധർമ്മജനൻതന്നുടെ
സഹജജനബന്ധുഭൃതാദികൾചുഴവേ
സഭയതിലഭരേഷസാത്യാജപക്ഷീയുതം
ജഗതിപതിമാധവവർഷിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ
ജാത്യന്ധനനന്ദൻദുഷ്ടോധനൻതാനും
സഹജരാടുമൊന്നിച്ചുനന്നായമകൃത്യ
സാധുധർമ്മാത്മജകാമതിന്നായ്ചെന്നു
അതുപൊഴുതുനിജ്ജപംജപമയമതെന്നതു-
മത്രസ്ഥിരജപമെന്നുംഭൂമിച്ചവൻ
നിവമതിൽനടന്നിതുവസുംകയറീട്ടു
നല്ലജപത്തിൽനടന്നുജലേവിണാൻ.
അതുപൊഴുതുകൈകൊട്ടിയാൽതിരുഭീമനും
അത്രപാഞ്ചാലിഹസിച്ഛിതറിയാതെ.
അതുപൊഴുതുധർമ്മജൻചൊല്ലിനാനാക്കുമേ
ഹാസ്വമരുതന്നുകേട്ടുകുന്ദനം
അനുസരമതിന്നതുകണ്ടുസകലരും
അത്തുഹസിച്ഛിതനേരംസുന്ധാധനൻ
വദനഹൃദമിളിവിന്നൊടുചേർന്നുദുഃഖാനപിതം
ഹസ്തിനമായപുരിപുഷ്പമേവിനാൻ.
ഇവകരുതിധർമ്മജൻകഷ്ടമെന്നോത്തോത്ത
ശംശപാ!സൗഖ്യമില്ലെന്നുവാണിടീനാൻ.
പരമപുരുഷൻതന്നെസിന്ധോത്താനിദം
പാൽതലേഭാരാപാദാത്തിനെത്രയും
പെരുകിന്നൊരുവഴിയിതെന്നോത്തുമോദിച്ചിതു

പാപിസുയോധനൻതരമർഷ്യയും
പെരുതയമനന്ദനനാദികളിൽവന്നു
പാത്ഥിവി!കേൾക്കെന്നൊമുനിച്ചൊല്ലിനാൻ.
സാലപവധം.
കമലനയനൻശിശുപാലനെക്കൊന്നതു
കേട്ടുസാമിയായുയാവഥസാലപനം
നൃപസദസിക്രോധാമാടുയദുകവമൊടുക്കുവാൻ
നന്നായ്പ്രതിജ്ഞയുംചെയ്തുഗമിച്ചവൻ
വിമലതാഗഹനമതിൽവിവിന്നൊടുചെന്നുടൻ
ഗംഗാധരനെത്തപസ്സുതുടങ്ങിനാൻ.
ഭുവനപതിലണമതുചൂടികരുതിനിത്യവും
ഭൂമിപരാഗൈകമുഷ്ടിഭൂമിച്ചവൻ
അനലനടന്നുവിചാരപരിണയുംസാമി-
ച്ചങ്ങിനെകാലമോരാണ്ടുചെല്ലുവിധയ
അധികതരകർത്തവ്യമൊടുമവനയഭക്തിക-
ണ്ടലേന്ദുശേഖരൻപ്രത്യക്ഷനായിതു.
അതുപൊഴുതുനൃപതികുചതിലകനടിവന്ദിച്ചു
അനന്ദബാഹുപാകുചനായ്ചൊല്ലിനാൻ:—
“മനുജസുരജനീചരജാതികളുക്കുമേ
എന്നെജ്ജയിക്കരുതെന്നതുപിന്നേതു
മനുജജനമൊന്നുമേകാണാതെന്നല്ലാത
മാനസതുത്വവിമാനപുനൽകണം;
ഇദമവനമവിലപതിശങ്കരതന്നോടു
കാംക്ഷയാചോദിച്ചുനേരംനൃപനൊടു
തവഹിതമതൊക്കയുംവന്നുകൂടുമെന്നു
ചൊല്ലിമറഞ്ഞിതുശങ്കരനെന്നും
ശിവിനടയവാക്കിനാൽയമനമഥസാലപന
രോദനമായവിമാനാപുനൽകിനാൻ
നൃപനമതിലേറവന്നാതന്നിജ്ജൈന്യ
നാനാവിധവിമാനത്തിലേറിക്കൊണ്ടു
ദനുജബലബാഹുവൊടുവ്യാമനപോയ്ചെന്നു
ദപാകപുഷ്പരണ്ടർവർഷിച്ചിതു.
അതിനിഗമമങ്ങിനെപെയ്യുകണക്കിനെ
അതുകണ്ടാശ്ചര്യഭാവമാരുമായ്
മുസലധരനമിതബലപ്രഭ മന്ദസംയുതം
ബാഹുപരഷകോപമോടാകാശലക്ഷ്യമായ്
തെരുതെയയച്ചിതുബാണശസ്ത്രാദികൾ
തതുകരശിരഃപാദങ്ങളുറഥ
ഭൂവിധടിതിപതിതരായ്സാലപസൈന്യങ്ങളും
ഭൂപതിസാലപനതുകണ്ടുകോപേന
ചരിചൊടുവിമാനപുംഭൂമിയിൻതാഴ്ന്നിനാൻ
പാരമാശ്ചര്യമായ്തണ്ടുയദുക്കളും
നൃപതിശരണിവനരികുസാലപനെന്നേവരും
നിശ്ചയിച്ചേററശരവർഷപുംചെയ്താർ
കുമാരിനൃപവൃത്തമെല്ലാംകണ്ടുരാമനും
കോപമുണ്ടായതുചൊല്ലുവാനാമല്ല
അതുപൊഴുതുസാലപനുംയദവന്മാരുമാ-

യത്രാണമെന്തെന്നുവെച്ചു. താ!
 ഇതുപറച്ചപ്പോൾ അന്നുണ്ടായതും
 ഇന്നുണ്ടായതും തന്നെ തന്നെ തന്നെ.
 നൂപതിയുടെ ശരണിരകളേറുപ്രഭൃത് നന്നം
 നന്നായി മോഹിച്ചു വീണു നന്നത്തം
 അവനടയ സുതനം തേർതിരിച്ചോടിപ്പു
 അൻപൊട്ടുന്നിന്നനോമുകുന്ദാത്മജൻ
 ഹൃദയമതുതെളിഞ്ഞു ചൊന്നാനിദം “സുത! നീ
 യാഹവേതേർതെളിച്ചോടിപ്പുതോക്കിലോ
 നൂപകമതികൾക്കെന്നിനിപ്പിന്നിനി
 നല്ലതല്ലിച്ചയുതെന്നു സൊന്മേ!
 യദുവരൻ ലൊരുവരൊരുനസമയമെങ്കിലും
 യുദ്ധേതിരിച്ചു നീക്കുണ്ടിതോ ചൊൽകെ” ന്നാൻ
 “അന്നുമതിന്നിനി നിവെകാതെയിന്നിനി
 അൻപോട്ടമഥം മൂട്ടുപുല്ലേ.”
 കമലദലലോചനനന്ദൻ പ്രഭൃത് ന-
 കമിതമിവകേട്ടുതൽസുതനതുനോരം
 അരികുലവധത്തിനായ് ഹൃദയം കർത്തനോരം
 അമ്പിനോടോടിച്ചനേരതുപ്രഭൃത് നൻ
 ശരവരിഷബാഹുലമതു ചെല്ലുചെല്ലുണ്ടിനെ
 ശേഷിച്ചു സാലസൈന്യങ്ങളുതുനോരം.
 ശരണിരകൾക്കൊണ്ടതിശ്രോധനപ്രഭൃത് നൻ
 സാലസേനാനന്ദം കൊന്നുതു കാരണം
 അതിരൂപിതമതിനൂപതിപ്രഭൃതനുമായി
 അതികുറിനമായ് ഹൃദയം ചെല്ലുതതിലോരം.
 മതിതെളിവാടിവരമഹന്നിശമൊന്നുപോൽ
 മുളച്ചൊമ്പതുനാൾ അന്നു ചെല്ലുന്നതും
 ജഗതിപതിദുരിതനനായമുകുന്ദനും
 ജാതമാന്ദ്യനിദിത്തങ്ങളെക്കൊണ്ടുകൊൽ
 യമതനയവിജയരവരോടൊക്കുണ്ണൻ
 യാത്രയും ചൊല്ലിപ്പുറപ്പെട്ടു സതപരം
 അനിലജവസമമൊട്ടുകുന്ദനം തൻ ഗുഹേ
 അന്വോട്ടുചെന്നനേരതു സാലപംകണ്ടാൻ.
 ഭവനമുപവനച്ചുമലവിമലപരിപാങ്ങളും
 ഭേദിച്ചുതുകണ്ടുകോപിച്ചു മാധവൻ
 അതിജവമൊടിവെന്നെയിന്നിന്നമതിൽവധിപ്പനെ-
 ന്നൻപോട്ടു സാലപനോടെത്തിന്നാൻ കൃഷ്ണനും
 സപദിനൂപവരമൊരുവിചലമുയർച്ചു
 സാധിതനോടെന്നേരെയെറിഞ്ഞിതു
 സപദിയദുപതിയുമതുതിലസദശമാക്കിന്നാൻ
 സാലപനേയും പുനയെല്ലിപ്പിന്നിതു.
 വിഗതയേമമഗ്രപരമൊരുശരമെടുത്തുടൻ
 വാമകരയവെന്നെയിതു കൃഷ്ണൻ
 തദനഹരികരകലിതകനകമയശാർണ്യം ഗാഢം
 താഴ്ന്നുവീണിതു ചിത്രമത്രേതുലോം
 സകലജനമതുപൊഴുതു ഭയവിവരം ചിത്തായ്
 സാലപൻമല്ലോ ചിരിച്ചു ചൊല്ലിടിന്നാൻ:—

“കമത! വരിശാശിരസസ്തസിശിക്രൂപാലനെ
 കൊന്നിലയോനീ? ചതിച്ചു ജളമതേ!
 വിഗതയേമിഹസമഭാവികീരപിന്നിലുപോ
 വൈകാതെ ചെന്നു വാഴും യഥാലയം.”
 ഇതിനൂപതിവചനമതിപരയുമൊട്ടുകേൾക്കയാൽ
 ഇന്ദ്രിയാക്ഷനവനോട്ടു ചൊല്ലിന്നാൻ:—
 “അരികളൊട്ടുപടപൊതുളവിവതിനിന്ദ്രമാം
 ഞ്ഞുപ്രശംസയാകി ഹൃദയം മേൽ!
 സമമതുവിഗതയേമഴക്കിനൊട്ടു ചെല്ലുനീ
 സംസാരമാഗ്നേയുലേജയം ഹരാ.”
 ഇതിവചനമുടനെ മധുരപുനൂപതിയോടും-
 ചുന്നതമാം ഗർഭം കൊണ്ടിറങ്ങിടിന്നാൻ.
 നീജശിരസി കുറിതരശയേതു പതിക്കയാൽ
 നിന്നവിറച്ചു മറിഞ്ഞിതു സാലപനും.
 ശിവനടയവരബലമൊടിത്തരമായ കർ
 ശത്രുവാംസാലപനേ കൃഷ്ണനായ് ചിന്നാൻ
 ഗദയുമതു മൂലം നികൊണ്ടു വേഗേന പോയ്.
 ഗഗനമതിൽ മറഞ്ഞ സാലപനോക്കി മാധവൻ
 അതുപൊഴുതി ലൊരുപുരയന്നഥ കമലനേത്രനോ-
 ടത്രുന്ദുഭേനവന്നു ചൊല്ലിടിന്നാൻ:
 “തവ ജനനിവചനമതു കേട്ടുകൊണ്ടിപ്പോ
 താതന്നെ ബന്ധിച്ചു സാലപനും കൊണ്ടു പോയ്.”
 നീജ ജനനി ചൊന്നതു സകലമഥകേൾക്കയാൽ
 ഇത്തരം ചിത്തത്തിലോത്തുകുന്ദനും:—
 “മഹിതബലവരമെസംഗമെന്നെടുവീര്യം
 മൽസുതൻ പ്രഭൃതനും യുദ്ധാനന്ദം
 പലരുമിവരതിബലികളവിടെ മരുവും വിധയം
 പാപിയോ സാലപൻ തൊട്ടു മോജനകനെ?”
 മനസി ബാഹുവിവരതൊടിച്ച പലതുമോൽക്കി
 മന്ദനായ് കൃഷ്ണൻ വസിക്കുമാരൊത്തരം
 നീജ ജനകസഹിതമതികുപിതമതി സാലപനും
 നില്ക്കുന്നതുകണ്ടു ചുറ്റും ചിരിച്ചിരി
 അഥകമതിനരപതിയുമധികതരഹാസമോ-
 ടംബുജലോചനൻ തന്നോട്ടു ചൊല്ലിന്നാൻ:—
 “അയികപട ഹൃദയ! തവ ജനകനെ നിരാകലം
 ആശുഞാനിന്നവധിപ്പതു കാക്കുനീ.
 ജളതയൊട്ടു ജനകവധമരുമയൊട്ടുകണ്ടു ഹോ
 ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതെന്തിന്നു നീവുമാ?
 പരിഭവപുരതിനതവളുജ്വലച്ചു മുണ്ടെങ്കിൽ
 പാലിച്ചുകൊൾകു നീ മൂലമുളപ്രഭോ!”
 കമതികളിൽ വിരട്ടയുഗ്രപനിവപറഞ്ഞാശു.
 കൊന്നിതു മാധവൻ കാക്കുവേതാതനെ.
 ജനകനോടെന്തെയുമഥസവിഷമുവിവീണതേ
 ജല്ലിച്ചിന്നൊരു സാലപൻ മറഞ്ഞിതു
 ഹൃദയമതിൽ വളരുമൊരുവുമയൊടഥകൃഷ്ണനും
 ഹാ! ഹാ! ഹതോന്മീതി മോഹിച്ചു വീണതേ.
 തദനമുരമനനാഥനിജമനസി മോഹാപം

തിന്നെഴുന്ന റാമനോക്കുടശാന്തരേ
 പുരുഷമപിജനകനടെതലയുമൊരുദിക്കിപ്പും
 പേർത്തുകാണായ്യാൽവിസ്മയിച്ചീടിനാൻ.
 മധുമഥനനതുപൊഴുതുശംഘപതിതനുടെ
 മായമെന്നുള്ള തറിഞ്ഞുകോപത്തൊട്ടും
 നിരവധികശരനിരകൾഗഗനമതിശ്വിട്ടിതു
 നീളവേലെന്നുശരങ്ങൾനിറഞ്ഞിതു
 സപദികരചരണഗളരറിതമഥസംഗരേ
 സാധവസൈന്യങ്ങളുംചതുർവിനീടിനാൻ.
 സപദീഹരികരകലിതമഹിതഗദകൊണ്ടുടൻ
 സാലപഞ്ചലതകുന്തിടിനാൻതൽക്ഷണം
 തദനനാപതിയുമൊരുനിശിതഗദകൈക്കൊണ്ടു
 തൽക്ഷണംകോപേനയുദ്ധംതുടങ്ങിനാൻ.
 കഠിനതരകലഹമതിലഥഗ്രപതിതനുടെ
 കണ്ണാമുറിച്ചിതുചക്രേണമാധവൻ.
 പുതുമലരമതുപൊഴുതനുകരിച്ചുമുൽനി
 പൂർച്ചുന്നനായ്സ്മൃതിച്ചാമരതം.
 അഖിലയുദ്ധവരമമുരഹരറെവാഴ്ത്തിനാൻ
 അക്ഷമകേട്ടൊരുദന്തവക്രതൻഗ്രഹൻ
 അയുതനജബലനവരമൊരുതയുമായ്ക്കു
 അംഭോജലോചനനോടെതിർത്തിടിനാൻ.
 അതുപൊഴുതമാധവൻതന്റെഗദയുമായ്
 അമ്പോട്ടു നവക്രതൻമുമ്പിൽനിന്നിതു
 മധുമഥനനൊടുഗ്രഹമുച്ചമുച്ചിതു:--
 “മാതുലനെവധംചെയ്തുമുപപ്രഭോ!
 തവമനസ്യൊരുവരശുമൊരുമുപയുദ്ധിപ്പാതെ
 തൽബന്ധുപുത്രംഹനിച്ചതുമുഖമായ്
 തവമരണമിന്നുവരുത്തുന്നതുണ്ടുഞാൻ
 താപമെന്നിരതിനില്ലൊരുതെല്ലുമേ.”
 ഇതിവചനമോരോന്നുമാധവൻതന്നൊടു
 ഊർഷ്യയാകാരുശഭൂപൻപറഞ്ഞഥ
 സ്വദീപിഗദകൊണ്ടുടിച്ചീടിനാൻകേശവം
 പട്ടതയൊട്ടുക്ലുഷ്ണൻതട്ടത്തൊന്നടിച്ചിതു.
 കപുഷവരനവരമതുകൊണ്ടുശിഥിലമായ്
 കാലാലയംപൂക്കിതക്ഷമകേൾക്കയാൽ
 കുമതിഗ്രപദന്തവക്രതൻറസഹോദരൻ
 കോപിച്ചവന്നുവിസ്മയമെന്നെന്നവൻ
 അതുപൊഴുതമാധവൻചക്രേണവീരന്റെ
 കണ്ണാലുംമേദിച്ചഭൂമിയിൽവീഴ്ത്തിനാൻ.
 ഇതിഗ്രപതികുമതിവരക്കൊന്നുസതപരം
 ഇന്ദിരാകാന്തൻഗുഹംപൂക്കുമേവിനാൻ.
 അഖിലജനമഴകിന്നൊട്ടുക്ലുഷ്ണനെവാഴ്ത്തിനാൻ
 അനന്ദമോടെവസിച്ചിതെല്ലാവരും.

വച്ഛലവധം.

തദനകുരുവരതമഥശമനസുതനാദിയും
 തമ്മിൽകലഹമടുത്തുകൊണ്ടുകയാൽ
 ലിഹണനമഹിതരാമനുമെമ്പാടു

അനന്ദമോടുതീർത്തൊട്ടുദ്ദവാൻ
 പരിചൊടുഗമിച്ചിതുകന്യവന്നാശന-
 പുണ്യതീർത്തൊട്ടുമാട്വഴിപോലെ
 വിമലമുനിക്കുന്നതരസിന്നേനമംഗല-
 വന്ദിതനൈമിശാരണ്യത്തിൽരാമനും
 ഗമനമതുചെയ്തുകണ്ടുമുനിവരൻ
 ഗൗഡമോദംരാമനേയുംവഴിപോലെ
 പരിചിന്നൊട്ടുസല്ലൂരിച്ചുതപാപ്പിച്ചിതു
 അതുപൊഴുതവിഗതഭയേസകലമുനിമധ്യഗേ
 തത്രവീരാസനേസുതനിരിപ്പതും
 പരിചിന്നൊട്ടുകണ്ടുകോപിച്ചുഹലാശുധൻ
 പാൽപുണ്ണിനീരുമാനസേചിത്തിച്ചാൻ:--
 “സകലമുനിസദസിവിശ്വസനേസേച്ഛമായ്
 സംശയമെന്യോവാഴ്ന്നൊരുസുതജൻ
 അധമനിവനേററുംകഷ്ടമിതതുതം!
 ആധികൃവുംസുതസാരഥ്യമേയുള്ളു
 അമൃതമഥനാന്തരേഅപ്പംസാംഗത്തെ-
 തച്ചെച്ചത്രവോയുതജാതകുലോത്തവൻ
 ഇവനിവിടെസുതനാകുന്നിതെന്നുംചിലർ
 നിശ്ചയംചൊല്ലുംചിലരുനിലുട്ടേ.
 അനവധിവിവേകവേദങ്ങൾസമസ്തവും
 അരാഞ്ഞുപാൽതരിൻസാരമോരോതരം
 വടിഖൊട്ടുഗുഹിച്ഛൊരുബുദ്ധിമാനാമിവൻ
 വ്യാസനുശിഷ്യനിവസകലംഘമാ.
 നയവിനയമിവനനഹിധർമ്മില്ലൊട്ടുമേ
 നഞ്ചയുമേതുഞ്ചൊറ്റമാനമില്ലഹോ.
 സകലജനപൂജ്യരായുള്ളജനങ്ങളും
 സാധുമാഗ്നംബഹുമാനിച്ചുനഞ്ചയും.
 മദരഹിതനിവനധികദൂരിതമിതുചെയ്തയാൽ
 ദുഷ്ടനിവനതിനില്ലൊരുസംശയം.
 കലികപുഷ്പശീലരേനാശമാക്കീട്ടുവാൻ
 കോപ്പിട്ടുവന്നുപിറന്നുഞാനില്ലൊഴേ.
 ഇവനെയിഹകൊല്ലുവെന്നൊരച്ഛൻപോട്ടു
 ഊർഷ്യയാനല്ലകുശത്രണാസ്രത്തിനാൽ
 പരിചിന്നൊട്ടുസുതനൊക്കൊന്നോരനന്തരം
 വന്ദിതരാമുനിവന്ദംഭയാനപിതം
 മനസിബാഹുപരവശതയാകഷ്ടമാമിദം
 മാമുനിമാരമീവണ്ണപറഞ്ഞിതു-
 ബലനൊടഥസകലമുനിവരമരംചെയ്തിതു.--
 “ബ്രഹ്മാസനംഞങ്ങൾസുതനാൽകിനാൻ
 ദനുജരിപുരഹിതകഥസതതമതുചൊല്ലുവാൻ
 ദീഗ്വമായസ്സംകൊടുത്തിതുങ്ങളും.
 ബഹുസുതതമഴ്മിവനവിശ്വൊടുവധിക്കയാൽ
 ബഹുമതിയുമായ്ജരാഭോഷപ്പുറവനിതു.”
 ഇതിമുനികൾവചനമതുകേട്ടുഹലാശുധൻ
 ഇന്ദ്രമെന്യോപായീനനായ്ചൊല്ലിനാൻ
 “കുരുണയൊട്ടുമമദൂരിതശമമതിനനിങ്ങളും

കല്പിച്ചതല്ലാമെന്നു നമുക്കുതോന്നുന്നു
 മുനിജനവചസ്സുകൾ സാധാരണവരുവാൻ
 ഇനിവനില്ലാത്തതായി വന്നുണ്ടാകുവാൻ.
 ബലവചനമിതിമുനികൾക്കേറ്റേറുന്നതും
 ബലമോദമുനിമാരുമുൾപ്പെട്ടു:—
 “അഖിലജഗദ്വിപതവരപൃഥ്വിരന്തഃ
 നാപ്രാപ്യമിവനില്ലാമൊക്കെയാ.
 അതിനതരമൊരുവഴിവിധിക്കുവേണമെന്നോ
 “അഖിലജഗദ്വിപതവരപൃഥ്വിരന്തഃ
 മുനികളുടെവചനമിതികേട്ടുബലഭേദം
 മാനിച്ചുപിന്നെയുമിത്തരംചൊല്ലിനാൻ:—
 “സകലജനസമതംസർവ്വജനകൾക്കും
 സാത്ത്വമുപയുക്തനെന്നല്ലോവേദോക്തിയും.
 സകലജനസമതമൊരുതന്നെവനില്ലാത്ത
 സത്വമിവന്റെഭേദത്തിന്നുണ്ടാകും.
 അവനഖിലഹരികൾക്കുശുഭകൊടുമെല്ലാം
 മറ്റുമെന്താഗ്രഹംനിങ്ങൾക്കുചൊല്ലുവിൻ.”
 അതുപൊഴുതു മുനികളുമാറവെന്നൊടുമെല്ലാം:—
 “അല്ലമിനിയുമൊരാഗ്രഹമുണ്ടു്കേൾ.
 അസുരവരധികബലശൂന്യരായാഹിനൻ
 അത്രയുണ്ടെന്നായുള്ളൊരുവല്ലാൻ.
 ഇരുകൾക്കുവെണ്ടാകെകുടിയെടുക്കുന്നവൻ
 ഇപ്പോഴുവേണ്ടാകെസന്നിധിയുവന്നിട്ടു
 അതിസുഖമൊടുകൾക്കുവന്നതിപുരീഷവും
 മാംസരൂപിരവമനമുത്രാദിയും
 അപൂർവ്വവർഷിച്ചുനിത്യയുത്തമം
 അതുമുടക്കുന്നവനെക്കുറുന്ന
 കൃപമുനിജനങ്ങളുപുണ്ടായുടിക്കണം
 കർമ്മങ്ങൾനന്നായുതരുന്നെങ്ങുവേണ്ടും.
 തവമനസിഹരിയുടയതുപൊയ്യാധിച്ചു
 തത്രതത്രഹരിശങ്കരക്ഷേത്രത്തിൽ.
 പരിചൊടുക്കുന്നമറ്റൊരുവസരേ
 പാപശാന്തതീർത്ഥങ്ങളുമാടിയാൽ
 തവകല്പവചനംപോയ്ശുദ്ധനായുതരും.”
 താപസന്മാരുമീവണ്ണമുണ്ടെല്ലാർ,
 അതുപൊഴുതുഹരിശങ്കരമത്രവസിച്ചിതു
 അത്രയുടയതുവന്നായിട്ടുവല്ലാ.
 അതുപൊഴുതുചെല്ലാമാപവാപുവന്നിതു
 അതുസമയമപ്പൊന്നഥഗന്ധവിനീനടൻ
 അൻപോടുകൊണ്ടിവർഷംതുടങ്ങിനാൻ.
 അസുരനെതരവതുനിമിത്തമുപുറകുണ്ടു
 അയ്യധത്തേചിത്തമെല്ലിതരമനം.
 അതിശക്തിഹരിപാപമൊക്കെക്കുറുന്ന
 അസുരപുരാമനവല്ലാലെന്നിതു.
 ധർമ്മതിഹരിപാപമൊക്കെക്കുറുന്ന
 ധർമ്മതിനിശിദ്ധനാമകാലമുൾപ്പെടുമാർ
 അഖിലമുനിവരമൊക്കെയൊന്നെപ്പോഴ്ത്തിനി-

ന്നൻപോട്ടുവാക്കാതെപങ്കുമാലയും
 ഹരിശങ്കരനൽകിനാൻമാധവരിച്ചിട്ടു
 ഹരിശങ്കരമത്രയുടേറുന്നിട്ടുങ്ങിനാൻ.
 നയവിനയസഹിതമമുനികളോടുകൂടിയായും
 നന്നായുറഞ്ഞുഗമിച്ചിതരമനം.
 ബലവചനസത്യനസുരപുരോത്തനായ്
 ബഹുവിധവിവേകവിദ്യാഭിജ്ഞാനപിതം.
 സകലദിശിവിമലസുഖമൊരുവിമലബഹുതീർത്ഥം
 മാടല്ലിതരവതസ്സുണ്ടുപൊയ്ക്കു
 വസനമണികൾകുലപ്പൊയ്ക്കുപൊയ്ക്കു
 വിപ്രവരന്മാർക്കുനന്നായുടേറുന്ന
 പരിചിന്നൊടുനൽകിരാമൻഹരിശങ്കര-
 പുണ്യനിലയനലിതെങ്ങുവേണ്ടു-
 ഞ്ഞുകിതുകമോടുന്നമിച്ചുലോകത്തിൽ
 കലികൃതവിനാശംവരത്തിത്തപസ്സിനാൻ
 പരിചിന്നൊടുവിനാടുന്നിട്ടുശാന്തതരേ
 പാരാതെകേട്ടാൻകുരപതിവിതരം
 രണമതുഭവിച്ചതിലേറുന്നെങ്ങും
 രണ്ടുപക്ഷത്തുപുറമുള്ളയോദ്ധാക്കളും
 പലതരമിരവരന്മാരുകേട്ടുഹരിയുടൻ
 പുതുമ്പിതരംതീർന്നുവെച്ചുമായെന്നോത്താൻ.
 ഇതികരുതിയല്ലോശരീരീകേട്ടിതു,
 “ഇല്ലാത്തതൊന്നുമില്ലാത്തതൊന്നും
 അതിരവിതമേറ്റിതെന്നാശ്ചര്യമേറുന്ന
 അകതളിരിലേദയകൊണ്ടുചെന്ന്ടിനാൻ.
 അതുപൊഴുതുമാനിച്ചുശുദ്ധനാദികൾ
 അഗ്രജൻതവദംകുറ്റമുക്കുറുന്ന
 അഖിലിന്നൊടുനന്നായ്തഴുകിനാൻമാധവൻ.
 അപ്പോൾബലവരപോത്താൻവഴിപോലെ:—
 “നയസഹിതമിതമമവചസ്സുകേട്ടിട്ടുവിൻ
 നന്നല്ലതമ്മിൽപൊതുക്കയെന്നതും
 ഒരുവനിഹരിബലസഹിതനൊരുവനമശിക്കയും
 കർമ്മമിതവർഷംമാക്കുവേണ്ടും
 അതികുടിതമതികളുവരിതിഹരിയരോക്തിക-
 ഉല്ലാസമാദരിയാഞ്ഞതുമുലമായ്
 വിധിവിഹരിതമിതികരുതിമനസിബലഭേദം
 വീണ്ടുപോയ്നൈമിശാശ്വമുൾപ്പെടുത്തേ.
 മുനിവരമതുപൊഴുതുമോദനോമനെ
 മാനിച്ചുപുലിച്ചുസമുദിച്ചുങ്ങിനെ
 മനസിസുഖസഹിതമമരാമനമന്നാളിൽ
 മുഖ്യയുത്തങ്ങളുടയുവഴിപോലെ
 അനവാരതമവിടെമരവിട്ടുതപസിക്തം
 കാത്മവിജ്ഞാനമതന്നൽകിരാമനും
 പരിചിന്നൊടുനിജപുരിയിലാഞ്ചയചെന്ന്തു
 പാരാതെബലവരകൾക്കുപുളിച്ചിതു
 വിവധമിതിബലഹരിതമവിമലകേൾക്കുവോ
 വിഷ്ണുപാദാംബുജഭക്തിയുണ്ടായുതരും.

ബലചരിതമിങ്ങനെശ്രീകൃഷ്ണമാമുനി
 ബഹുവിധഗുണംപൂണ്ടശ്രീപരീക്ഷിത്തായ
 നരവരനൊല്ലിനാനല്ലോലൈസുതനാം
 നന്നായിമാമുനിശരണകാട്ടുവാക്കി-
 അറിവതിനൊല്ലിനാനെന്നുകിളിപ്പൈതൽ
 അന്വേട്ടചൊല്ലിയാണീടിനാർമോദമാമ്.

ഇതി ശ്രീമദാഭാഗവതേ ദശമസ്കന്ധേ
 വച്ഛലവധാം ബലദ്രോഹരിതം അഷ്ടാ
 ശീതിതമോദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

(പ്രസ്താവന)

ചൊല്ലേടോശാരികീസല്ലമാശേഷവും
 അല്ലെൽതിന്നവോട്ടുമുക്തിയുസാധിക്കും.
 എന്നതുകൊണ്ടുവൈകാതെകേൾപ്പിക്കണീ
 എന്നതുകേട്ടുപറഞ്ഞിതുവൈങ്കിളി.
 നല്ലൊരുസൽക്കഥചൊല്ലാമതെങ്കിലും
 മല്ലീമകൾമണവാളന്റെറസല്ലീല
 ചൊല്ലുകയുമതുചിന്തിക്കുകേൾപ്പിക്ക
 എല്ലാററിലുംമുമ്പുകുതിസാധിക്കുവാൻ.
 ഇല്ലനമുക്കിനിസംസാരമെങ്കിലും
 മല്ലവിഭോചനൻതങ്കലേഭക്തികൊ-
 ണ്ടല്ലയോസംസാമില്ലെന്നുചൊൽവതും
 അല്ലാതെയല്ലതുകൊണ്ടുചൊല്ലുന്നുഞാൻ
 കല്യാണശീലൻമുക്കുന്ദന്റെറസൽക്കഥ
 ചൊല്ലുകകേൾക്കേക്കിടമുളവുണ്ടുപോം.
 മുല്ലബാണാരിസേവ്യൻകഥമേലേടം
 ഉല്ലാസമോട്ടുചൊല്ലുന്നുണ്ടതിങ്ങതിൽ
 എല്ലാക്കുമുള്ളിലില്ലേതുരസമെങ്കിൽ
 ഇല്ലൊരുചേതനമുക്കുണ്ടതുമതി.
 ചൊല്ലിനില്ലേതുരസമെന്നിരിക്കിലും
 മില്ലാണ്ടൊന്നെന്നചിൽവനൻസല്ലീല
 വല്ലപ്രകാരവുംശീലിക്കെയെന്നതു
 നല്ലതുനാരായണനെല്ലോസവ്വവും
 എന്നുചൊല്ലുനിതുവേദങ്ങളുംമുനി-
 വ്യന്ദപുമാകയാലില്ലൊരുസംശയം.
 ചൊല്ലുവാൻമാമുനിശ്രീകൃഷ്ണൻതന്നോട്ടു
 കല്യാണാകുന്തപൻഭരണപ്രവചോദിച്ചു:—
 “മാധവലീലകൾകേട്ടാൽമതിവരാ
 യോധംവരുത്തുഹരികഥസാധുക്കൾ
 ഭക്ത്യാനനിന്ത്യയുണ്ടേകേൾക്കുവെല്ലിലോ
 ഭക്തർക്കുമറ്റൊന്നിലാശയുണ്ടാകുമോ?
 തൽകൃപകൊണ്ടിനിയുഹരിസൽക്കഥ
 ക്കെയ്യെന്തെന്നെയഥംചെയ്യുകേൾപ്പിക്ക”
 ഇതഥംഎചോക്കികൾകേട്ടുമുനിഭൂതനും
 ചിത്തത്തിൽനാരായണനെസ്മരിച്ചഥ
 കചേലാതതി.

ചൊല്ലിനാൻമാധവതുല്യനായെയതും

നല്ലൊരുഭൂസുനായകചേലനും
 നിത്യംയമനിശമാദിസമസ്തവും
 ഭക്ത്യാപ്രവൃത്തിച്ചുകൃത്യംവിഴയാതെ
 നിമ്നലനാകുംകചേലനമാനസേ
 വന്നിരിക്കുന്നിതിഹാപതവൈരാഗ്യം.
 ഇങ്ങിനെയുള്ളവർനിത്യകർമ്മങ്ങളും
 മൗഢപ്രകൃപാപരകർമ്മമുറ്റിച്ച
 ചെയ്തപോരുന്നനാളുണ്ടവൻഭാഗ്യയും
 ചേതസിപാരദരിദ്രതവായ്ക്കയാൽ
 നിമ്നനാകുംപതിയാട്ടുചൊല്ലിനാർ:—
 “പുരുഷസുരോത്തമ!സഖൈകസമ്മത!
 സൽഗുണമുത്തേസവന്തേ!മമകാന്ത
 നിമ്നലയാമെന്റെറവാക്കുകൾകേൾക്കണം
 വിത്തവുംധാന്യവുംബന്ധുക്കളുംബഹു-
 വിത്തവാന്മാരായ്നമുക്കില്ലൊരുത്തരും,
 അകയാൽതപൽപുത്രംനാശനമില്ല
 അകയാൽഞാനതപിച്ചുമറ്റൊരുമതേ!
 കൈകാഴ്ചയുംതളരുന്നിതേറവും
 പൈകൊണ്ടുനില്പാനുതതിൻകൊടുമേ.
 പാരംവിശന്നുകയുംകിടാവിന്റെറ
 പാരവശ്യംകണ്ടുതകുന്നമാനസം.
 നല്ലവസനകനകാരണേണാം
 എല്ലാമേകാമിക്കുമല്ലൊരുത്തണിമാർ
 എന്നിമയൊന്നിലുമില്ലിനിക്കാഗ്രഹം
 അന്നമർശിക്കലൊരുദീനമാമതി
 തപൽകൃപയുണ്ടെങ്കിലൊക്കെയുംസാധിക്കും
 ഉൾക്കാമ്പിലൊത്താലതിനിലുസംശയം.
 ഭൂപുവിനാശനനിഷ്ഠനാപ്രഭൻ
 വിഷുപാധീശൻഭരണീയകാമൻ
 ചെന്താമരാക്ഷനസുരാരിതാപഹാ
 ചിന്തിക്കസബ്രഹ്മചാരിലക്ഷ്മീപതി;
 പുഷ്പകിന്ത്യാനിർഭാരകാമന്ദിരേ
 ഭൂപുവിനാശനൻവാഴുന്നതില്ലയോ?
 സന്തതംതന്നെഭക്തജനത്തിന
 ചിന്തിക്കിലാത്മാവുപോലുംകൊടുത്തിടും.
 ചെന്താമരാക്ഷന്റെറപാദസരോജത്തെ
 സന്തതംചിന്തിച്ചുവഴുഭവാനിഹ
 ചിന്തിക്കിമിഷ്ടസഖനതുമായാധവൻ
 അന്തണേന്ദ്രൻഭവാനന്തസാധുഭൂവി?
 ഇന്നുഭവാൻചെന്നുമാധവകൊണ്ടുകിൽ
 അന്നനമുക്കുഭാരിദ്യപുരംനിടും.”
 ഏവംഗുഹിനിതൻവാക്കുകേട്ടന്നേരം
 ദൈവതതിയോത്തുചൊല്ലിനാൻവിപ്രനും:
 “വിപ്രകുലോത്തമേ!നീചൊന്നവാക്കുകൾ
 സുപ്രിയമൊക്കെയുംയോഗ്യമതുണ്ടുപോം.
 അത്ഭുത്തിലാഗ്രഹമില്ലിനിക്കെങ്കിലും
 വ്യത്ഥമാക്കീടാതെനിന്നുടവാക്കിന

വേണ്ടിത്തന്നാളികളോചനനന്തികേ
 രണ്ടിലുപോയിട്ടുവന്നിട്ടുവന്നിടം.
 പരസ്പരത്താമലിലുനല്കി
 നാരായണചെന്തുകാണുന്നതോ
 വല്ലതെന്നാലുംപുറംവെട്ടുവാസ്യം
 ഉല്ലസിപ്പാനെന്നാകാഴ്ചവേണ്ടേയോ
 ആയതിന്നിന്നിപ്പാളതന്നെകിൽ
 ആയതുകൊണ്ടുതൊൻകല്യാണീപോകവൻ”
 ഇതുമരമണൻറവായ്ക്കൊടുത്തേരും
 സതപരന്നാച്ചുഗുഹേചെന്നയാചിച്ചു
 പതിയുമല്ലൊഴേന്നാച്ചുഗുഹസ്ഥരും
 പതിക്കുന്നാൽപിടിനെല്ലവിൽനല്കിനാർ.
 അപ്പോഴുതൊരുഭീനവസനത്തിൽ
 ഉല്ലാക്ഷീപതിക്കെട്ടിക്കിഴിയാക്കി
 ചിത്തമോദേനമുക്കുദന്നാൽകുറാൻ
 തോചുതന്നുടെകയ്യിൽനല്കിടിനാർ.
 സതപരമായതുംകൈക്കൊണ്ടുവിപ്രനും
 ചിത്തമോദേനപോകുംവിധേയചിന്തിച്ചാൻ:—
 “ചെന്താമരാക്ഷന്റെദർശനമിന്നുമേ
 ചിന്തിക്കിലിങ്ങുസാധിക്കുമേസംശയം”
 എന്നിവചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചുമോദിച്ചു
 ചെന്നുകുചേലനൊമാധവമന്ദിരേ
 മാധവമന്ദിരംസ്വപ്നമയംമനോ-
 മോധമാനന്ദേനകണ്ടുകണ്ടങ്ങിനെ
 ചെന്നുകടന്നിതുഗോപുരംപിന്നെയും
 ഉന്നതവാരണപ്പന്തിപത്തിഗുഹം
 നല്ലമതിലുകുടന്നല്ലുപാങ്ങുളം
 നല്ലാർമണികുടന്നുടർപ്പലകണ്ടു
 ചെന്നുകുചേലനൊരുഗുഹംപുക്കിതു
 മന്ദിരമങ്ങുതരളിനിതന്നുടെ
 അപ്പോൾമുക്കുദന്നംവിപ്രവർത്തനെ
 ഉൾപ്രേമമോടുകണ്ടേററംസംഭ്രമം
 വേഗനചെന്നുപ്രിയസഖനെന്നെയും
 ആഗമാന്താഴ്ന്നുപുണർവഴിപോലെ
 പാണിയുംകൈക്കൊണ്ടുനിന്നുകുദന്നം
 പ്രാണപ്രിയസഖസംഗേനരോമാഞ്ചാൽ
 പ്രാണിപതിച്ചൊപ്പുവിട്ടുതൊടിച്ചു
 നിന്നിതപ്പോൾവിപ്രവർത്തനമാധവ
 സംഗേനശുദ്ധനായോദിച്ചുനിന്നിതു.
 പിന്നെമുക്കുദന്നംവിപ്രവർത്തനമാർ
 നന്നായ്ക്കിഴിയിൽനശിപ്പിക്കൽ
 സർവ്വപാപഹനനായജനാർദ്ദനൻ
 നിവാണൻധരിച്ചിടിനാൻപിന്നെയും.
 അരണേന്ദ്രന്റെകരംപിടിച്ചുപോട്ടു
 ചാരുതമായതന്നുടെമെത്തമേൽ
 നന്നായിരുത്തിസുരമുപുഷ്പങ്ങൾ
 നന്നായനിയിച്ചുദിഗ്യാഗാധം.

പിന്നെവിവോടാച്ചുപ്രമാധവൻ
 അന്നേരമതുവൈദികൃതമായ
 നാരിമാരാലവട്ടങ്ങൾവീടിനാർ.
 “വിപ്രവർത്തനവനതിനിസ്പർശൻ
 എത്രയുംമാലിന്യശാലികുറുത്തവൻ
 അംഗംമെലിഞ്ഞുമലിനാംബരനിവൻ
 തന്നിഖലിപോരുംബാഹുവായ്പും
 ഇന്നുവരുവതിനെത്തൊരുക്കാരണം?
 നന്നെന്നെന്നത്രയുമോത്താൽവിചിത്രമാം!
 കാത്താലഖിലഗുണമന്ദിരൻവിപ്രൻ
 ആർത്തിവിനാശനൻതന്നുടെകാരുണ്യം
 പേരുതമിവങ്കൽവസിക്കുന്നതുമൂലം
 എത്രയുംഭാഗ്യവാന്മാരിവഗ്രസരൻ.”
 ഇത്തരംനാരികൾമന്ദിരംപറയുമ്പോൾ
 ഉത്തമവിപ്രൻറപാണിപിടിച്ചിട്ടു
 മല്ലാരിതാൻകുശലംവിചാരിച്ചു
 നല്ലൊരുക്കുറോടുപിന്നെയുംപോദിച്ചു:—
 “എത്രയുംബുദ്ധിമാനന്തമഭ്യസം-
 സത്തമനാംമേസഖാവാംവോനിഹ
 ഇപ്പോഴുപിന്നായിട്ടുനപതാഴെയ്
 ഇപ്പോഴുപിന്നായിട്ടുനപതാഴെയ്
 നിഷ്ഠാമകുടുംബംചെയ്തവഴിനിതേ
 നിഷ്ഠാമകുടുംബംചെയ്തവഴിനിതേ
 ഭാഗ്യവാന്മാരാംസഖേ!തവമാനസ്യ!
 ഭാഗ്യവാന്മാരാംസഖേ!തവമാനസ്യ!
 കാച്ചുമോഹംവോനില്ലെന്നുമുന്നമേ
 ഞാനറിഞ്ഞത്രേയിരിക്കുന്നിതെങ്കിലും
 ലൗകികമായുള്ളകുടുംബങ്ങളോരോന്നു
 ലോകോപകാരമായ് ചെയ്തുംവേണമേ.
 ബ്രഹ്മചര്യംപൂണ്ടുനാഗുരൂപത്തനേ
 ബ്രഹ്മസുഖ്യത്തോടുതല്പ്രാവസിച്ചുനാർ
 തമ്മിൽകഴിഞ്ഞവൃത്താന്തങ്ങളൊക്കെയും
 നിർദ്ധ്വംനിന്നുള്ളിലുണ്ടോമറന്നിതോ?
 സൽഗുരപതിതൻവാക്കിനാൽനാംചെന്നു
 സതപരംകാടകംപൂക്കുവിറകിനായ്
 അപ്പോൾനിശ്ചിന്തികാലവുംവെച്ചും
 കെല്ലോടുവന്നുവന്നാത്തരേപെട്ടനാം
 വന്നുനിശ്ചിന്തികാദിമുഴയുമായ്
 നിന്നുകുളിരംപൊറുത്തുവലഞ്ഞേററം
 പിന്നെക്കുറങ്ങുതമ്മിൽപിടിപെട്ടു
 ഭീനമായ്തൊഴുപ്പുംവിട്ടുറങ്ങിത്ത
 അപ്പോൾവന്നചരജാതികളാൽനമു-
 കല്ലെന്നമായയേഞ്ഞേററന്നിതോ
 പിന്നെപ്പൂവൻസമംഗുരവൻ
 തന്നുടെകാരുണ്യമോടുന്നേത്തിരം
 ഞ്ഞത്തിരിപ്പിടിച്ചുപുണർന്നുതോർത്താ-
 കെന്നുഗുരവർകൾചെയ്തനിങ്ങൾക്കിന്നു
 വന്നുസമംഗുരങ്ങളെത്തന്നെയും

നാനാഗുണകീർത്തിവിദ്യാസമസ്തവും
നന്നായുരിപ്പുണ്ണമായുരമെന്നതു
ഇത്തരംമോദേനസൽഗുരനമോടു-
മെത്രയുമേറമാശിസ്സനല്ലീലയോ?
ഇന്നമോരോന്നാമനുകളിച്ചതു
നന്നായ് മറന്നിതോ? തോന്നുന്നിതോസചേ-
സൽഗുരതന്നുടെകാരുണ്യമുണ്ടെങ്കിൽ
സൽഗുണമൊക്കെയുപന്നകൂടുന്നോ?
ഇത്തരംമാധവവാക്യങ്ങൾകേൾക്കയാൽ
ഉത്തമഭ്രസുന്ദരമെല്ലവെചൊല്ലിനാൻ:—
“നാനാനിഗമസകലകലാവിദ്യ
നാദവിനൃക്കൾസമസ്താപരൻവോൻ
നാനാചരാചരലോകത്തിനൊക്കെയും
സ്ഥാനമായ് നില്ക്കുംപരമഗുരവോൻ
സാദീപനിഗുഹേവിദ്യപരിപ്ലി-
ന്നൊന്നിച്ചവനതുമട്ടുതമെത്രയോ!”
ഇതരംകുചേലൻജഗല്പതിതന്നോടു
ഉത്തരംചൊന്നതുകേട്ടുമോദത്തോടു
അപ്യതൻവിപ്രേന്ദ്രനോടുംചൊല്ലിനാൻ:—
“നിശ്ചലസൽഗുണവാരീധേ! നീയിഹ
പോരുന്നനേരംനമുക്കനല്ലീടുവാൻ
ചാരവാംപ്രാതരംകൊണ്ടിങ്ങുപോന്നിതോ?
അയതുനല്ല കനീയിനിയില്ലൊഴ
അയതുമുലമേറംഗുണമായുരം
മരഭേതരായവൻനല്ല നതൊക്കെയും
അല്ലൊഴേത്താൻഭജിച്ചീടുമറിയണം;
നല്ലഹലജലംനല്ലകസുമങ്ങൾ
നല്ലസരഭേതരായുള്ളവൻനല്ലകിൽ
നല്ലപുണ്ണംഗുഹായുരമിങ്ങെടോ?
അല്ലൊതെടക്കിപ്പിന്നന്മാർതിലോകാദി
സ്തപരംനല്ല ലുംമോദിക്കയില്ലത്താൻ”
ഇത്തരംവാക്കുകൾകേട്ടുവിപ്രൻതദാ
ഉത്തമനാകുമാകുന്ദനതന്നുടെ
കക്ഷേയൊളിച്ചുവച്ചീടുപുകുന്ദന
തൽക്ഷണംനാണിച്ചുനല്ലാതിരുന്നിതു.
അപ്പോൾകുന്ദനരംമാനസേചിന്തിച്ചു:—
“നല്ലമാനാമിവനൽഭത്തിനെനെയും
ചിത്തേജിച്ചതില്ലതർത്തിനേതുമേ
ചിത്തത്തിലാശയില്ലിന്നിവനെങ്കിലും
തല്ലതിതന്നുടെവാക്കിനാലയർത്തി-
ന്നില്ലൊളിവിടെവരികകൊണ്ടിന്നത്താൻ
ദേവകൾക്കുലഭിയാതെയനങ്ങളെ
കേവലംഭേതവിപ്രനനല്ലീടുവാൻ.”
ഇതരംവിചാരിച്ചുമാധവൻവിപ്രനോ-
ടുത്തമനാന്നിൻകിഴിയെന്തിതലെന്നും
ചൊദിച്ചുദാസംചിദിച്ചഴിമുഖംവിധൗ
മോദിച്ചുമാധവനങ്ങവിൽകാണുകയാൽ

“നിമ്ബലമായുള്ളവിൽകണ്ടുമുഹായ്
നിമ്ബായമേറവുംത്രപൂനായേനഹം.”
എന്നുപറഞ്ഞുജഗന്മയനീശപരൻ
തന്നടെകയ്യാലൊരുമുട്ടിവാരിയ-
ങ്ങേറമാനന്ദേനതിന്നുപുനരതിൽ
ഏറവുംനന്നായൊരുമുട്ടിവാരിടു
തെറെറന്നുവായ്യാർവതിന്നതൂടന്നപ്പോൾ
തെറെറന്നുകാരുണ്യശാലികമലാക്ഷി
ഇന്ദീരയാകിയരഗിണിമാധവൻ
തന്നടെകൈപിടിച്ചുൻപോടുലജ്ജയാ
മദാക്ഷമോടുപറഞ്ഞിതുന്നേരം.
“ഇന്നമതി! മതി! വിപ്രോത്തമനിഹ
എന്നുംസുന്ദരാംബോലുമസാധ്യമായ്
മേവുമൈശ്വര്യംവേിച്ചുവനിന്നിഹ
ഈശനീക്ഷേിച്ചതുകൊണ്ടുമോക്ഷവും
വനിതിവന്നിതുപോയ് മെന്നോതിനാൾ.
പിണ്ഡവിപ്രേന്ദ്രനെപ്പൂജിച്ചുമാധവൻ
തന്നടെമെത്തമേലത്രശയിപ്പിച്ചു
പാദശുശ്രൂഷയുംചെയ്യവസിപ്പിതു
മോദേനസൽക്കമചൊല്ലിരമിച്ചിതു.
അങ്ങിനെരാത്രികഴിഞ്ഞൊന്നേന്തരം
മംഗലവിപ്രനാമ്ബാദികർമ്മംകഴി-
ച്ചുൻപോടുലോകേശനോടുകൂടാത്രപറ-
ഞ്ഞുവരിലുത്തമവിപ്രൻസന്നിതു.
പോകുന്നമാഗ്ഗുത്തലോരോന്നുചിന്തിച്ചു:—
“ഏകനാഥൻറച്ചത്താനമതിശയം!
അന്തണഭേതിയുമേറമത്യുത്തമം!
ചെന്താമരാക്ഷൻസുഗേസമ്മോഹനൻ.
ഞാനായതേറംമലിനന്തമോമയൻ
അനന്ദരൂപനെണ്ണെപ്പണൻ ടിനാൻ!
ദേവാസുരാദിസകലരുമൈശ്വര്യം
അവോളമാജ്ജീച്ചതോത്തുകണ്ടീടുകിൽ
കേവലംതൽപ്രസാദത്താലതെരയ്യേ
സേവിപ്പവർക്കുസകലസമ്പത്തുകൾ
സേവാഹലപ്രദൻമാധവൻനൽകുന്നു.
അയർത്തിനായിട്ടുവന്നുഞാനായതും
അയ്മിക്കയെന്നതുമില്ലാതെപോന്നുഞാൻ
മൽഗുഹേപതികരുണയാലേവര-
വാഗ്ദഹിച്ചതുന്നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.
എന്തുഞാനങ്ങവളോടുപായുന്നു?
ചിന്തിക്കിൽസർവ്വത്തന്നല്ലോജഗന്മയൻ.
എന്തുനമുക്കുധനമിങ്ങുനല്ലാത്തു?
ചിത്തേധനമദാലിന്നനമുക്കുള്ള
കൃത്യധരഭേതിയുമ്പോമെന്നുചിന്തിച്ചോ?
നിത്യസ്വരൂപനിങ്ങയ്ക്കതൊത്തതും
ഇങ്ങിനെയോരോന്നു ചിന്തിച്ചുവിപ്രനും
ചെന്നിതുതന്നടെചത്തനസന്നിധൗ.

അപ്പോളനേകമണിഗ്രഹജാലാം
 ശില്പമാംമാളികകൂട്ടാംകാണായി.
 നല്ലതാങ്ങുവസനങ്ങർഭൂഷണം
 എല്ലാംപരിപൂർണ്ണമായപൂട്ടുഗ്രഹം
 ഏററംകനകമയമാമ്മതിലുകൾ.
 മുറങ്ങർനല്ലോരപവനജാലങ്ങൾ
 ചിത്രലപജപതാകങ്ങൾസുവണ്ണമായ്
 എത്രയുംനല്ലപത്മങ്ങളോടൊത്തതി-
 നിർമ്മലമായജലസ്ഥലവാപികൾ
 നിർമ്മലപാദിമാറുമോരോവിധം
 ദേവേന്ദ്രമന്ദിരതുല്യമണിമയം
 ദേവകർപോലുവണങ്ങുംപുരുഷതം
 അപ്പംസ്മിതകർമ്മമിടുന്നനാരിമാർ
 അപ്പംശോഭകൾകണ്ടുവിപ്രോത്തമൻ
 പാപംപരിഭ്രമിച്ചുനില്ക്കുംവെടിയ
 പാരതെവിനെയുംകണ്ടിതുവിസ്മയം
 നിർമ്മലമായകനകമണികളാൽ
 നിർമ്മലഭൂഷണംകൊണ്ടുമുട്ടിമുദാ
 മക്കളുംദാസിമാർതമ്മോടുരോധോ
 മൈക്കണ്ണിമെലിയാംപാരിസുരംഗവാ
 മോദനമദാക്ഷമുൾക്കൊണ്ടുവദിച്ചു
 ഭൂസുരചെന്നെതിർത്തപ്പോൾസവിസ്മയം
 കക്കയുമോത്തുനിരൂപിച്ചുവിചാരം
 “ഇക്കളിമാധവമായയെന്നുദയം
 എല്ലാംഹരിചരണങ്ങൾഗതിനമു-
 ക്കില്ലൊരുസംശയമെന്നറപ്പിച്ചു
 ചെന്നുഗ്രഹംപൂക്കുസുഖ്യമായ്യാണിതു
 നന്ദനഭാഷാദിയോടുവിപ്രോത്തമൻ.
 ചിന്തയനായമുകുന്ദനെച്ചിന്തിച്ചു
 നന്നായ്സിദ്ധാനന്ദിനംപിന്നെയും.
 നിത്യസ്വപ്നപനച്ചിന്തിച്ചുമുക്കിയും
 അത്യകാലത്തിൽലഭിച്ചുനരോത്തമ!
 സർവ്വമകനചിലെകപരമ്പരമാൻ
 സർവ്വപൂർണ്ണജനങ്ങൾക്കനേൽകുമേ
 എല്ലാസുഖങ്ങളുംനന്നായ്കൊടുക്കുന്ന
 മല്ലാരിതന്നെവ്വേജിപ്പിനെല്ലാവരും
 സർവ്വമകൻചരിതമിതുനിത്യവും
 സർവ്വജനങ്ങളുംചൊൽകയുംകേൾക്കയും
 സർവ്വധനസുഖംവേദമുണ്ടായ്തരും
 സർവ്വമകൻകൃപസാധിച്ചുകൊള്ളുവിൻ.
 തീർത്ഥയാത്ര.

മന്നവ!മാധവൻദാസകാമന്ദിരേ
 തന്നുടെമാതൃപിതൃകളുത്ഭാദിയാം
 സർവ്വസമ്പന്നമുഖീകൃതമായ്ക്കൊണ്ടു
 സർവ്വേശ്വരൻവസിച്ചിടുന്നകാലത്തു
 സർവ്വദോഷാപഹരമത്രയുംപുണ്യമായ്
 ഉവിയിലന്നസൂര്യോപരാഗമത്രം

ഉണ്ടായ്തരികയാൽസർവ്വജനങ്ങളും
 കൊണ്ടാടുംപുണ്യപ്രദേശംമറാതിതീർ
 നല്ലസമന്താദിപഞ്ചകംപൂക്കിതു
 ചൊല്ലുവൻകേൾസമന്താദിതീർത്ഥാഞ്ചരം.
 മൂന്നുളളകലംതന്നിൽമറാബവൻ
 വന്നുപറന്നുപരശുധരനിഹ
 കൊന്നിതുമുവേഴുവട്ടുഗ്രഹകലം
 അന്നതദൃക്തജലത്തിനാൽതീർന്നിതു
 വദിതമയ്യുഹുടമതിൽരാമനും
 തന്നുടെമാനസവൈരമകറുവാൻ
 നന്നായതിൽകളിച്ചാശുതാല്പര്യമായ്
 നന്നാമുനിസുരന്മാർക്കുംപിതൃക്കൾക്കും
 സവൈകുസമ്മതംതല്പുണ്യംചെയ്തിതു.
 ഭൂസുരന്മാരെക്കാലചെയ്തുകുറുപ്പും
 തീർത്ഥാനായിട്ടുയജ്ഞങ്ങളുംചെയ്തു.
 പാരമാഹംകളഞ്ഞിങ്ങിനെതുല്യനായ്
 ഇങ്ങിനെയുള്ളതീർത്ഥങ്ങളതാകയും
 മംഗലരാമൻജഗല്പതിതന്നുടെ
 നിർമ്മിതമതിർത്ഥമാകയാലുംഭൂവി
 നിർമ്മലതീർത്ഥങ്ങളിലിതുമുഖ്യമാം.
 ഇന്നതരമോത്തുസമസ്തജനങ്ങളും
 ചിത്തമോദാൽക്കേന്ദ്രിക്കെക്കൊണ്ടുനന്നേ
 സൂര്യോപരാഗംകരുതിസമന്താദി
 അർച്ചമാംപഞ്ചമതീർത്ഥമാടിടുവാൻ
 കാത്തിരിക്കുന്നുസകലരുമന്നാളിൽ
 ചിത്തമോദനവന്നെത്തിത്തുടങ്ങിനാർ.
 നന്നാമുനികളുംവിപ്രരുംസന്യാസി
 മാനവവീരരുംഭോജൻഭീഷ്മാദിയും
 കൗരവന്മാരുംയദുവരന്മാരായ്
 പാരതെകൃഷ്ണരുംപാണ്ഡവവീരരും
 മാധവപത്നിമാർതത്സവിവൃന്ദവും
 മാധവതാതസഹോദരപാഞ്ചാലി
 ഗാന്ധാർവ്വമർസംബന്ധിപുത്രവും
 ഝാണ്ഡവമോടുമറ്റുള്ളഗുപാംഗന-
 മാതംധരണീസുരസ്മിജനങ്ങളും
 പാരമാനന്ദനഗോപാലഗോകുല-
 നന്നാജനങ്ങൾശകടരഥത്തിലും
 അനകുതിരയന്തോളത്തിലേറിയും
 വൈശ്യശുഭ്രാദിസമസ്തവൃത്തങ്ങളും
 വിശൈലകസമ്മതംതീർത്ഥാന്തികംപൂർ-
 വേണ്ടുധനങ്ങളെടുപ്പിച്ചുമോദന
 വേണ്ടുന്നഭൂഷണമെല്ലാമണിഞ്ഞിട്ടു
 നന്നാരസമേളകോലാഹലത്തൊടും
 അന്നദമോടുപരക്കെനിറഞ്ഞിതു.
 ദേവകർദേവംഗനമാരുമായിച്ചെ-
 ന്നവരമംബരേവാണിതുമോദന.
 സർവ്വമല്ലോർളളവരതീർത്ഥത്തിൽ

സർവ്വദോഷാപഹരണാന്നപുംചെയ്തഥ
 നന്നായുപവാസാപുംചെയ്തസർവ്വതം
 വന്ദിച്ചവരവർക്കുവണ്ണമായുള്ള
 ദാനങ്ങൾചെയ്തിതുഭൂസുരന്മാർക്കുവർ
 ആനന്ദമോടെചെയ്തുമിചർദാനം
 വിത്തമനവധിതമനവധി
 ചിത്തശുദ്ധ്യുപശുവാദനാശാങ്ങളും
 വസ്യതലാദിസകലദാനങ്ങളും
 അത്രയോരോതരംചെയ്തഥശോഷണം
 ചെയ്തവർപിന്നെജ്ജിച്ചസകലതം
 മോദിച്ചതന്നടെബന്ധുക്കളെക്കണ്ടാർ.
 ഏറിയകാലമായ്ഞാതിരിപ്പയാൽ
 ഏറിയമോദാൽപുണർപുണർതി-
 മോദമോടശ്രുക്കൾവിഴ്ത്തിക്കൾക്കുടർ
 ആദിയെകണ്ടനാളദിനമന്തമായ്
 ചെയ്തവസിക്കുന്നനേരത്തുകുന്തിയും.
 ചെയ്തമോദേനവസുദേവയാദവം
 കണ്ടുപുത്താനംപറഞ്ഞിടംചൊല്ലിനാർ:—
 “ഉത്തമനാനീമമസുതന്മാരെയും
 ഉൾത്താരിലെനയുമോരാതെപോയിതോ
 നിൻസഹജസുതപൗത്രാദികളോടു
 നൽസുഖത്തോടുപസിക്കുന്നതില്ലയോ?
 സോദരിതന്നെറ്റിതുജനമാദിയായ്
 സാദരംനിർദ്വേഷകാലേമറക്കുമേ.
 ഇത്തരംകുന്തിപറഞ്ഞതു കേട്ടൊരു
 ബുദ്ധിമാനായവസുദേവരണേരും
 അശ്രുകണങ്ങളുംവാഴ്ത്തുപറഞ്ഞിതു:—
 “വിശ്രാന്തവേദമതുനിൻമാനസേ
 എന്നുടെസോദരിയാത്രയാക്കുന്നിന്നെ
 എന്നുമേഞ്ഞാൻമാനിടുകയില്ലല്ലോ.
 പാദപ്രമേണിനിനക്കുവേണ്ടിമോ
 ചാദശീലേവിധികല്പിതമൊക്കെയും.”
 എന്നുപറഞ്ഞുവസുദേവർകുന്തിതൻ
 പിന്നഭാവംകളഞ്ഞുള്ളതെളിയിച്ചു.
 പിന്നെയുജ്ജനകൗരവന്മാരെയും
 സാദരംപൂജിച്ചുസല്ലാപവുംചെയ്തു
 ചെന്താമരാക്ഷനോടൊന്നിച്ചുസഖ്യമായ്
 സന്തതംവാഴുന്നയാദവവീരരെ
 സർവ്വജനങ്ങളുമേററപുകഴ്ത്തിനാർ.
 സമോദമോടനന്ദനന്ദനേരം
 വന്നൊരാനന്ദനവേഗാൽയദൃക്കളേ
 ചെന്നുകണ്ടുവസുദേവനതുനേരം
 ആമോദമോടുതന്നാമസമനായ
 നന്ദനെച്ചെന്നുപൂർപ്പിടുന്നാനന്ദയു
 രാമനുംകൃഷ്ണമേററമാനന്ദനേന
 സാമോദമോടുവന്ദിച്ചിതുനന്ദനെ;
 അപ്പൊഴേനന്ദനംനന്ദനന്മാരെയും

ഉൾപ്പൂജകാംതേനയാശ്ശോഷിച്ചുംചെയ്തു
 തൻറമടിയിൽവെച്ചോരനന്തരം
 തൻറജനനിയെവന്ദിച്ചുവൈകാതെ
 നന്ദനന്മാരെയശോദയുപൂർപ്പിക്കിനാർ
 അപ്പോൾയദുകുന്തിനാരിന്നങ്ങളും
 ഉൾപ്രേമമോടെയശോദയെത്തൽക്ഷണം
 സല്ലാപിച്ചാശുക്കൾക്കുവിചാരിച്ചു
 തൽക്ഷണംമങ്ങിനെരോമിണീയാദികൾ
 സാരസനേത്രൻകഥകളോരോതരം
 പാരമാനന്ദനചൊല്ലിപസുദേവൻ
 നന്ദനമൊന്നിച്ചുവാണാരതങ്ങിനെ
 പിന്നെപ്പുഴയത്തിലേറിയശോഭന
 മൂന്നുപിരിഞ്ഞുള്ളഗോപികുമാരവർ
 തന്നുള്ളിലുള്ളമോദശ്ലേശവിഭ്രമാൽ
 ചെന്താമരാക്ഷൻമുഖാംബുജവുംപാഴ്ത്തു
 സന്തോഷമോടുനേത്രാംബുതുകിക്കൊണ്ടു
 നിന്നാരതുകണ്ടുമേതാഞ്ചിന്നാശനൻ
 ചെന്നിതുഗോപികുമാരുടെസന്നിധേയ
 വന്ദനീയൻമോദഹാസസംയുക്തനായ്
 നല്ലകൾക്കുമാവോടുചൊല്ലിനാൻ
 മല്ലാരിപിന്നെവിജയവനാന്തരേ
 പുണ്യമിയന്നുള്ളതൻറതരുണിമാർ
 തന്നെമോദേനപുണർപുണർനാട്ടുനൻ
 അപ്പോളവർകളുംമാധവസംതേന
 സൽപ്രഭാവാനന്ദസിന്ധേമുഴുകിനാർ.
 പാപാപഹാരിതന്നോടുപിരിഞ്ഞൊരു
 താപവുംഗോപിമാക്കൊക്കെക്കളഞ്ഞഥ
 മാനസകാരുണ്യമോടുകൂടനും
 മാനിനിമാക്കുത്താനോപദേശംചെയ്തു:—
 “നാനാപ്രപഞ്ചങ്ങൾനിഷ്പ്രപഞ്ചമതു
 നാനാവചനവാക്യാത്സമസ്മദ്യം
 വാങ്മനകോയനിനവുമാറ്റതു
 നിഷ്പ്രപഞ്ചമൊന്നെന്നറിഞ്ഞീടുവിൻ!
 ഇക്കണ്ടലോകാദിസ്വപ്നങ്ങളും
 ഇക്കണ്ടത്താനംപ്രപഞ്ചമബോധമാം
 വേറെയൊരുവസ്തുനില്ലസർവ്വത്താന
 പൂരിതമല്ലോഹൃദയേനിനപ്പവ.
 തോന്നുന്നിനുകൾസർവ്വംചിന്താതും
 തോന്നുകയില്ലെന്നതുംചിത്തിനാൽതന്നേ.
 ആകയാൽചിന്തയൊന്നതല്ലാതെയി-
 ല്ലായതുകൊണ്ടതിന്നന്യമുദിയാതെ
 താനായിത്തന്നെയുമോരാതെന്നിനി
 ആനന്ദനാമശ്രോമമാകുന്നത്താൻ
 ആയതുകൊണ്ടുസമസ്തത്തിലുമഹ-
 മായതുകൊണ്ടുതാനാകുന്നിങ്ങല്ല.
 സ്വപ്നംതാൻസമസ്തങ്ങളുമെന്നിലും
 ഏവമെന്നാൽമഹാകാശേസമസ്തവും

മേയ്ക്കുന്നവ്യാമമല്ലാറിനും പൂണ്ണമായ്
 മേയ്ക്കുന്നതോത്താൽ സമസ്തമാകാശമാം
 വ്യാമത്തെ യോരോവിധം ഭൂതമാദിയായ്
 നാമം പറയുന്ന പോലെ യെന്നിലൊം
 വൈകുണ്ഠം നാനാപ്രവഞ്ചനാമങ്ങളും
 കക്കവേസമാണ്മപുരുഷവൽകല്പിതം
 കല്പിതവാക്കുകൾ ശബ്ദമാത്രം തന്നെ
 അല്പം വേറില്ല സർവ്വം പരബ്രഹ്മം.
 ദേഹാദി ലോകമാകുന്നതും തോന്നതന്നെ
 ദേഹാദി ലോകമല്ലാത്തതും തോന്നല്ലോ.
 ആകയാൽ നിങ്ങളും തോന്നമൊരിക്കലും
 ഏകമല്ലാതെ വേർപാടില്ലറിഞ്ഞാലും.
 ചിത്തേ നിന്നു പ്പെട്ടല്ലാമേ തോന്നാകയാൽ
 ചിത്തേ യൊരിക്കലിന്നെന്നെ സ്മരിപ്പവ.
 ക്കെന്നെയല്ലാതെ സ്മരിപ്പാനിടയില്ല
 എന്നതുകൊണ്ടു വരുന്നോടു ചേർന്നിതു
 തന്നെ മറന്നോറിപ്പുതോന്നിടിലോ
 പിന്നെ മറവി യൊരുകാലവും വരാ.
 താനിന്നു വണ്ണമെന്നുള്ളൊരു ചിന്തനം
 ഏതമറുതിയതിനുള്ളിലോത്താലും.
 താനിന്നു വണ്ണമെന്നില്ലാത്തതോന്നത്തി-
 ഏതമില്ലാപരമാത്മാവതാമരം.
 എന്നിരിക്കു പിന്നെയെന്തൊരജ്ഞാനാദി
 വന്നു ബാധിപ്പാനിരിപ്പില്ലയെന്നുമെ.
 ഒന്നിരിക്കുന്നതെന്നാലതെല്ലാമഹ-
 മെന്നിരിക്കുന്നല്ല സംസാരവിഭ്രമം
 ഇങ്ങിനെ തത്വം ചാകയാൽ നിങ്ങളും-
 മെന്നോടു വേറെയല്ലെന്നു മീട്ടവിൻ
 ചിൽപുമാനിത്തരം ചൊന്നോരനന്തരം
 അപ്പൊഴുതേറ്റമാനദമായ് ഗോപിമാർ.
 അപ്രകാരം പരമാത്മസ്വരൂപനായ്
 ചിൽപുരുഷൻ ഭൂമിഭാരാപഹാരനാം
 മാധവൻ ധർമ്മജൻ തന്നോടു പിന്നെയും
 ബലമോദം കുശലങ്ങൾ വിചാരിച്ചു.
 നിഷ്കലൻ ധർമ്മാത്മജൻ മുക്കുന്ദൻ പദം
 നന്നായ്ക്കുണ്ടിറർച്ചാശ്രണാ ചൊല്ലിനാൻ:—
 “ചെന്താമരാക്ഷനാം നിൻ കരുണാവശാൽ
 സന്തതം സൗഖ്യമാസ്വാഴ്ന്നുത്തങ്ങളും.
 നിന്തിരുവാദികേതന്മാക്കുമാനസേ
 സന്താപചേരമുണ്ടാമോജഗുപ്തേ!”
 ഇതമം പലപലസമുപാധാക്കുകൾ
 ചിത്തമോദാൽ ചൊല്ലി വാണിതെല്ലാവരും
 കൈരവസ്ത്രികൾ മുക്കുന്ദകാന്താജനം
 ചൊരയ്ക്കുമാദസമുപാമതും ചെയ്തു.
 നല്ലൊരു സൽക്കമാവാക്കുകൾ കേൾപ്പതി-
 നെല്ലാവരോടായ് പാഞ്ചാലി ചൊല്ലിനാൻ:—
 ഭൂമസ്സവതപ്താജ്ഞാതനാം കളിൽ

സീമയില്ലാതെ പൂണ്ണതോടുകൂടുന്ന
 കാന്തമാരാ യൊരനിങ്ങളെ യൊക്കയും
 സന്തതാനന്ദനഖിലജഗദ്ഗതി
 പൂണ്ണപുരുഷൻ പൂർണ്ണാത്മാമൻ പരൻ
 പാണിഗ്രഹണം കഴിച്ചു പൂർണ്ണതാമങ്ങളും
 ചൊല്ലവി “നെന്നതുകേട്ടവർതങ്ങളും
 ചൊല്ലിനാർ മാധവവേദീവിശേഷങ്ങൾ.
 അന്നേരമാശ്രുപറഞ്ഞിതു ലക്ഷ്മണാ:—
 “എന്നെ മുക്കുന്ദൻ വരിച്ചതുകേട്ടാലും!
 യജ്ഞഗുണഗണമേറുമെൻതാതനും
 അജ്ഞാനികളെ വെണെന്നെ മുക്കുന്ദൻ
 നൽകുവാനായ് പിതാവിൻ ഹൃദയത്തിങ്കൽ
 നാകവിമോഹനമായൊരു ലക്ഷ്യവും
 ഉണ്ടാക്കി നാനതു കാണുകയില്ലാരുമേ
 കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതുമെന്തിൽ
 ആരെങ്കിലുമിതു ബ്രഹ്മപുരുഷൻ
 പാരാതെ മൽപുത്രനെക്കൊടുത്തിടും.
 ഇത്തരം ചൊല്ലി, പലനൂപവിതരം
 അസ്രങ്ങളെയുമടങ്ങി നിൽക്കുവിധൗ
 വില്ലാളി വീരൻ വിജയനെയ്തിടിനാൻ
 തെല്ലുപോലും മുറിഞ്ഞീല ലക്ഷ്മതും
 അല്പോർക്കു കന്ദനോരു വരബാണവും
 കെട്ടോടയച്ചാശ്രുലക്ഷ്യം ദേദിച്ചു
 വീഴ്ന്നിന്നെന്നെ തെന്താതനെന്നേരും
 ചിത്തമോദാലെ നന്നൽകി മുക്കുന്ദനായ്.
 മന്നവന്മാരും ചെറുത്താരതന്നേരും
 മന്ദമന്ത്രേഖെന്നു വേഗം മുക്കുന്ദനും
 സർവ്വഗുണാണാം പൂണ്ണമായുവീടും
 ഗീർവാണലോകതുല്യം ദാസകപുക്കു.
 ഇത്തരം മോദേന ലക്ഷ്യണതന്നെടെ
 ഭർതാവു വേട്ടുവൃത്താന്തം പറഞ്ഞിതു.
 സർവ്വതമാധവപതിമാർ ഭാഗ്യത്തെ
 ആവോളം മേററു പറഞ്ഞു പുക്കുഴിനാൻ.
 മുന്നമേ ലക്ഷ്യണതൻ സപയം ബഹ-
 വണ്ണനമീവണ്ണമെന്നറിമന്നവ.
 ഇങ്ങിനെ നാർ മാർതങ്ങളിൽ മോദേന
 പിന്നയുമോരോന്നു ചൊല്ലി വസിച്ചിതു.
 അല്പോർക്കു സകലമുന്നികൾ മോദത്തോടും
 ചിൽപുമാൻ സന്നിധൗ പന്നതുകാണുകയാൽ
 മന്നവന്മാരും മുക്കുന്ദനും വന്ദിച്ചു
 വന്നമുന്നികളെ പൂജിച്ചിരുത്തിനാൻ,
 മാധവന്മാമുന്നിമാരോടു ചൊല്ലിനാൻ:—
 “ബോധിതനാം നിങ്ങളെക്കൊണ്ടു മുമ്മായ്;
 മൽകൃതനാനാവിധഭരിതങ്ങളും
 ക്കെയും നല്ലമായ് നമ്മുടെ മലമായ്
 കെട്ടാഴിയാതെ ജനദൂരിതാപഹരം
 ശിഷ്ടാശ്ലോഭവിതിത്ഥങ്ങളായതും”

ഇങ്ങനെമായവമായുതുവാക്യത്താൽ
മംഗലഭേദരാംമാമുനിവർഗ്ഗവും
സർവ്വതകനാംവരദപദപയം
സർവ്വമുനികൾതൊഴുതുവാ ^{ശ്ല}ംവിധൗ
ആനന്ദമോടുവസുദേവനന്നേരം
വന്ദിച്ചുമാമുനീമാരോടുചൊല്ലിനാൻ:—
“സർവ്വജ്ഞരായ് സദാമേവുന്നനിങ്ങളോ-
ടിവണ്ണമൊന്നുപോദിക്കുന്നുഞാനിഹ
അംഭോജസംഭവേൻതന്നാൽജനിതരായ്
സംഭവിച്ചുള്ള ചരാചരജാലങ്ങൾ
കർമ്മപാശേനബലന്മാർഭവിയാക്കെ
കർമ്മനികരവുംജന്മമരണവും
പിന്നെന്നരകമിവസമസ്തങ്ങളും
നന്നായ് നശിപ്പതിനെന്തൊരു കർമ്മത്തെ
ഇന്നുചെയ്യേണ്ടുന്നതെന്നതർത്ഥമെന്തെന്നു
നല്ലവിനയനയവാക്യമിത്തരം
എല്ലാവരുംകേട്ടന്നേരത്തുമാനിച്ച്
നാരായണഭക്തരായുഹത്തുക്കളാം
നാരദാദിന്ദ്രാണരോരുമിച്ച്ചിന്തിച്ചാൻ,—
“സത്യസ്വരൂപനസുരാരിമായവൻ
അത്രൈവതൽപുത്രനെനന്തോത്തിത്തരം
ദിവ്യനാകംവസുദേവനെച്ചൊന്നതു-
മീ ചണ്ണമെല്ലാവരുംദിവ്യസംസർഗ്ഗം
എല്ലാജ്യോഴ്ചമൊരുപോലെയിരിക്കിലോ
എല്ലാവർപോലെയാണുസ്ഥകുറഞ്ഞുപോം,
ദിവ്യനല്ലാതവരുംദിവ്യനായോനും
കേവലംദേഹകർമ്മങ്ങളൊന്നാകയാൽ.
പാപഹരണമാംതീർത്ഥസമീപത്തു
പാപമിവീടെയെന്നോത്തുപുണ്യത്തിനായ്
പോകുന്നതദൃശിവിട്ടുബഹുഭൂത
കാമലാഭത്തിനായജ്ഞാനികൾപോലെ
ദേവദേവൻതൻറപുത്രനെനോത്തിട്ടു
ദേവദേവൻപിതാചൊന്നതുമിത്തരം.
അശ്വതുമാശ്വതുമാശ്വതുമെന്നോത്തു.
ഈശാചാര്യമാവിചിത്രമോത്തിടിനാൻ
ഇത്തരമാശ്വതുമോടുമുനീന്ദ്രനും
ഉത്തമൻശൈരീയേമാനിച്ച്ചൊല്ലിനാൻ:—
“സർവ്വജ്ഞനിയേ!യാദവേന്ദ്ര!കേൾക്ക
സർവ്വകർമ്മങ്ങൾകാണ്മാനശിച്ഛിട്ടുവാൻ
ഉണ്ടൊരു കർമ്മംഹരിചരണമതു
വേണ്ടുന്നവണ്ണമനസിപുറപ്പിച്ചു
ചിത്തത്തിലന്യഥലമൊന്നുമോരാതെ
നിത്യസ്വരൂപനാംപാപഹാരിപദം
തന്നുള്ളിലച്ചുതപ്പിത്യത്ഥമോക്കെടോ
പിന്നെസമസ്തകർമ്മങ്ങൾഗേവാജൽ
തന്നെസമർപ്പണംചെയ്യുമെന്തിടുക.
പിന്നെസമസ്തവാക്യംഹരിസൽഗുണം

എന്നറച്ചുചരിച്ഛിട്ടുകയെങ്കിലോ
പിന്നെജ്ജനിമൃതികർമ്മനരകങ്ങൾ
ക്കെയുംനഷ്ടമാക്കുന്നതുടുംഭയം.
കാർക്കുമനുജൻഭവിജനിച്ചിടിലോ
മുന്യുണത്തോടു കൂടിവരുമേവരും.
എന്നതിൽബ്രഹ്മചയുത്താലുഷികടം
പിന്നെപ്പിതൃകടംപുത്രനാലുംതഥാ
തീക്ഷ്ണജ്ഞത്താലെദേവകൾതൻകടം
മിക്കതുമെല്ലാമൊടുങ്ങിവരുമതിൽ.
സർവ്വഭാഗ്യാബ്ധി!നിൻപുത്രനല്ലയോ?
സർവ്വലോകേശൻജഗന്മയനീശപരൻ.
ഇന്നുനീചിന്തിക്കിലെന്തസാധ്യമിഹ
നിന്നുള്ളിലോകബ്രഹ്മസർവ്വകാരണം.
പാത്താൾപരബ്രഹ്മത്തിനിൻനന്ദനൻ
കാത്താൽനിന്നുകിനിയെന്നോന്നുവേണ്ടതും?
സർവ്വകകാരണനായനിൻപുത്രനിൽ
സർവ്വാനിൻദേഹവാക്കർമ്മതല്പണം”
സർവ്വമുനീന്ദ്രമിത്ഥമതർത്ഥമെന്ത-
തീവണ്ണമത്രകേട്ടോരുവസുദേവൻ
അല്ലാഴ്വരെവരിച്ചുയജ്ഞാത്ഥമായ്
ക്ഷിപ്രമവർതത്രയാഗവുംചെയ്യിച്ചു.
സർവ്വപതിമുകുന്ദംഘടിചിന്തിച്ചാൻ
നിവൈരമാനസൻശൈരീയുമന്നേരം,
ദേവകീരോഹിണിയെന്നിവരാദിയാം
ദേവിമാരുംമുതിന്നേററതെളിഞ്ഞിതു.
അപ്പോഴൊന്നുജനത്തോടുമൊരുമിച്ച്
പുഷ്പമോദംയജ്ഞദീപ്തിയുംചെയ്തിതു.
ചെന്താമരാക്ഷരനായജ്ഞപദാത്മങ്ങൾ
അന്തമില്ലാതവണ്ണമുട്ടിമോദമായ്.
നാനാജനങ്ങളുംമാനുഷസ്ത്രീകളും
നാനാവിഭ്രഷണകോലാഹലത്തൊടും
സർവ്വസാരസഭോജനമുഷ്ടമായ്
സർവ്വമാനന്ദമോടുകഴിച്ച്ചിതു
ദേവകൾതൃപ്തരായ് വാദ്യമോഷത്തൊടും
അവോളവുംപുഷ്പവർഷമതുംചെയ്തു.
അന്നവിടെയുള്ള വിസ്മയമെങ്ങിനെ
ഇന്നുപറയുന്നതാവതല്ലെന്നതേ
ചൊല്ലാവുയജ്ഞംശ്രവിക്കുന്നതോക്കിലോ?
മല്ലപിലോചനനെന്തസാധ്യംഗൃഹ!
സർവ്വമുനികളുമിത്തരംയജ്ഞവും
മുഖ്യലകിലിതിന്നൊത്തതില്ലെന്നതു
ചൊല്ലിപ്പുകഴ്ത്തിസകലജനങ്ങളും
അല്ലലൈന്ദ്വേയങ്ങൾവട്ടമസ്സാനവും
ചെയ്തുവിശുദ്ധമായ് പിന്നെവസുദേവൻ
ചെയ്തുമോദേനദാനത്തിന്നുകോപ്പിട്ടു
ഗോകർവസനധനങ്ങൾമണിനാഥം
ആക്കമേറ്റംഗജമിത്യാദിദാനങ്ങൾ

പാദാഭയൈവസുഭവർപിനെയും
 പാദമാനന്ദേനകൈക്കൊണ്ടവരെല്ലാം.
 മോദഭരണഭരിച്ചുകൊണ്ടാശ്ചര്യ-
 മോദമുറക്കൊണ്ടുവാഴ്ത്തിപ്പോയ് സമസ്തരും.
 മനവന്മാരെയുംസൽക്കരിച്ചുൻപോട്ടു
 ഉന്നതാനന്ദമയച്ചവസുഭവൻ.
 എത്രയുംമോദേനനന്ദനമക്കാലം
 അത്രൈവനിന്നുപോകേണമെന്തരിച്ചു.
 തന്മുദകുന്ദവിരഹമോഞ്ഞത്രയും
 അത്രമാസദയംപാത്തോരനന്തരം
 ചിലിമാൻനന്ദനപത്നീസമേതനായ്
 ഉപപ്രേമമോടുബഹുധനസംയുതം
 എത്രയുംമോദേനയാത്രയയച്ചിതു.
 യാത്രപോയ്ഗോകുലംപുക്കിതവർകളും
 പാണ്ഡവന്മാരെവിദൂരമായഥ
 പാണ്ഡിത്യവാക്യമാനേനയയച്ചിതു.
 സർവ്വംതന്മത്ഗുഹംപുക്കമോദേന
 സർവ്വാങ്ങളുംവന്നുവസുഭവൻ
 സർവ്വഭുജമയ്കുമാവാണിതു.
 അക്കാലമഞ്ജുനേതൻവസുഭവൻ
 കാല്പൽവീണാതുവണങ്ങിനിറംകേവലിയൊ
 മാമുനിമാരുടെവാക്യങ്ങളോർത്തി
 മോദേനപുല്ലിവസുഭവനംചൊന്നാൽ:—
 “സർവ്വപരാചരഭൂതലോകങ്ങളും
 സർവ്വവിമോഹിനീനിന്നുടെമായയാൽ
 സർവ്വതന്മത്സ്മിതിലയംചെയ്യുന്നു
 നിർവാണമുത്തിയല്ലോഭവാൻകേവലം
 നിന്നുടെവൈഭവമെല്ലാംമുനിജനം
 ഇന്നുപറകയാൽസത്യമറിഞ്ഞുഞാൻ.
 സർവ്വഗുല്പരിപാലനായ്കംഭവാൻ
 ഈവണ്ണമിങ്ങുജനിച്ചസമയത്തു
 സൂതികാമദിശംതന്നിൽനിന്നെന്നോടു
 കൈതപഹർനമരൂർപെയ്യതൊക്കെയും
 ചേതസ്സിൽനിന്നുമാനപോയേനാറം
 ഏതുമേതോന്നീലനിൻമറിമായയാൽ.
 ഇന്നുമുനികൾവചനങ്ങൾകേൾക്കയാൽ
 നന്നായുണർന്നീടിനേൻമമമാനസേ.
 എന്നുടൊനസേനിന്മഹമായയാൽ
 ഇന്നിമോഹമുളവാക്കരുതേതുമേ
 ആയതിന്നിന്നനിന്മാദേവണങ്ങുന്നേൻ
 നീയൊഴിഞ്ഞാരുമിനിക്കില്ലാരുഗതി.
 തപച്ചരണങ്ങളെൻമാനസേസർവാ
 നിശ്ചലംതോന്നീടുവാനരുളേണമേ.”
 ഇത്തരംതാതൻറവാക്കുകൾകേൾക്കയാൽ
 ഉത്തമപുരുഷൻകൃഷ്ണൻപറഞ്ഞിതു:—
 “സർവ്വഗുണനിയമല്ലിതാവിൻവാക്യം
 സർവ്വംസത്യമതിനില്ലസംശയം.

ഭേവതിതുങ്ങുനച്ചാടിസർവ്വങ്ങളും
 ഏവമെൻശ്വേഷുനംതാതനമന്യനും
 ഞാനുംസകലാപമൊന്നായ്നിറഞ്ഞാരു
 അനന്ദശ്ശാമപരൻപുരുഷൻതന്നെ.
 ഇന്നതിനേതുമേസംശയമില്ലാട്ടും
 ഭിന്നമായ്തോന്നുന്നതൊക്കയുംമായയാൽ.
 എല്ലാജ്ഞാഴ്ചമേകനാത്മാഹരിപദം
 നല്ലവണ്ണംമുദിച്ചിതിച്ചുകൊള്ളുകിൽ
 എല്ലാപദത്തിലുംമേലായിനില്ക്കുന്ന
 ദുർല്ലഭമുക്തിയുംവന്നുസംസാരവും
 തീരുമതിനേതുമില്ലാരുസംശയം.”
 ചാരുമുദകുന്ദവാക്യമിടംകേൾക്കയാൽ
 ശൌരിയുംദൈതഭ്രമംതീർന്നുസുഖപ്രായ്
 പാദമാനന്ദേനവാണോരനന്തരം
 മാധവൻതൻറജനനിയാംഭേവകി
 ബോധമോടെപറഞ്ഞീടിനാർ: “മാധവ!
 നിങ്ങളിത്രവരുമീശപരന്മാരെന്നും-
 മെന്നുടെമാനസേനന്നായറിഞ്ഞുഞാൻ
 ഭേവാരികളെയൊടുക്കിമുണ്ഡലം
 കേവലംരക്ഷിപ്പതിന്നുധാതാവിനാൽ
 പ്രാർത്ഥിക്കുമുലമെൻനന്ദനന്മാരായി
 പൃഥ്വിയിൽവന്നുപിറന്നിതുനിങ്ങളും.
 നിന്നുടെപാദാംബുജമൊഴിഞ്ഞതുമേ
 എങ്ങുമിനിക്കൊരുബന്ധുവില്ലെന്നുമേ
 നിന്നുടെഭക്തയാംഞാനെന്നുചൊല്ലുന്നു
 നിന്നുടെമാനസേതേവേണവിഭോ!
 മൂന്നുമരിച്ചുപോയോരുതന്മസുതൻ
 തന്നെഗുരുവിന്നെന്നായിനീയിഹ
 നിന്നുടെകാരുണ്യമോടുനൽകീടിനാ-
 നെന്നുള്ള വാത്കൾകേട്ടുഞാനുമെടോ;
 നിൻമരിയാദകൾകംസസ്ഥമൊരാൾ
 നിന്നുടെപൂർവ്വജന്മാരാംമമപുത്രൻ
 തന്നെവധിച്ചുതന്നിൽമൂലമാകയാൽ
 എന്നുടെടുപംസഹിക്കുന്നതില്ലേതും.
 ഇന്നവർതന്നെനീനിൻകരുണാവശാൽ
 ഇന്നുമുക്കുകൊണാനവകാരവും
 നന്നായ്തന്മകിൽനന്നായിതന്നതേ.”
 എന്നിതുഭേവകിചൊന്നോരനന്തരം
 രാമനുമൊന്നിച്ചുകൃഷ്ണൻസുതലത്തിൽ
 താമസമെന്നേനടന്നുചെന്നീടിനാൻ.
 അപ്പോഴുതിഭക്തിപൂണ്ടുമാറാബലി
 ഉല്പലനേത്രയെന്നായ്തന്നുണങ്ങിനാൻ.
 തന്നുള്ളിലല്ലാജ്ഞാഴ്ചവസിപ്പോഹരി
 തന്നെയുംകണ്ടുമോദേനബഹുധന-
 മെന്നിവകൊണ്ടുപൂജിച്ചുസ്തുതിച്ചിതു:—
 “അനന്ദരൂപായനന്തായതേനമഃ
 അദ്വൈതഹീനമഹതേനമോനമഃ

കൃഷ്ണായസംപ്രയോഗാത്മായതേനമഃ
വിഷ്ണോ! പരബ്രഹ്മമേപരമാത്മനഃ
സർവ്വജഗദ്യുതേ! പാഹിജയജ്ഞ!
സർവ്വംസാഹചര്യമായിതിനിഷിദ്ധം
നിത്യനാമതപപദംകാൺകയാൽ
ഇബ്ദിവനത്തിലത്യുത്തമനായിഞാൻ.
സർവ്വപരാപരാചാതുർഭവാനേതും
മുഖ്യകിൽവഭിഷേകത്തില്ലെങ്കിലും
നിന്നുടെകാരണ്യമോടെന്നുടെമുമ്പിൽ
വന്നതുമെന്തിന്നെന്നെന്നോടരുൾചെയ്തു.
അപ്പോൾമുക്കുന്ദൻബലിയോടുചൊല്ലിനാൻ:—
സർവ്വമാനായനീകേട്ടുകൊൾകെങ്കിലോ.
ബ്രഹ്മാത്മജ്ഞാനമനുസൃതരാവേർ
നിർമ്മലന്മാരുളായാർപ്രസിദ്ധരായ്.
ധാതാവവരെയുംകണ്ടുകോപിക്കയാൽ
പേതനവേറിട്ടുതുവന്നാർവർ
ശാന്തിയില്ലാതവർദൈത്യരാകുന്നഥ
ശാന്തനാംബ്രഹ്മൻശപിച്ചോരനന്തരം
വന്നുജനിച്ചഹിരണ്യകശിപുതൻ
നന്ദനന്മാരായവരെയെൻമാതാപു
തനുടെഗർഭത്തിങ്കലാക്കിമാജ്ഞയാ
എന്നുടെമായയുമപ്പോൾക്രമാലവർ
മന്നിടുംതന്നിൽജനിച്ചുവളരുമ്പോൾ
വന്നുകൊന്നീടിനാൻകംസനുംതങ്കക്ഷണേ
പിന്നെയവർനിൻറസന്നിധൗവാഴ്ന്നി-
തുന്നതന്മാരവർതന്നെയുമിന്നുഞാൻ
കൊണ്ടുപോകുന്നിതെന്മാതാപുതനുടെ
കുഞ്ഞിതപുത്രശോകത്തെക്കളവാനായ്.
ഇന്നിപർതന്നെത്തരികവെകീടാതെ
ഇന്നുഭവനകാര്യമവാൽവന്നു
പിന്നെയിപരടെശാപവുംതീർന്നിതു
ഇന്നിപുക്കിത്തരമെല്ലാമെന്നാജ്ഞയാ
വന്നിതവക്ഷമല്ലാദേവേന്ദ്രിനി
വാഴ്വാൻമുളകാലമതുകൊണ്ടുനീ
കോഴയൊഴിഞ്ഞുതന്നീടവരെയതു
മുഖമായ്നല്ലതുവന്നുകൂട്ടുന്നിന-
ക്കിഷലില്ലേതുമസുകലോത്തമ!
ഇത്തരങ്കേട്ടുനേരംബലിമുദാ
സതപരമാവേരുകുണ്ഡലംകിന്നാൻ.
വദിച്ചുനിന്നബലിയോടുനായും
നന്ദാത്മജ്ഞൻറചൊല്ലിമുസലിയും
ഒന്നിച്ചുശ്വേധുരേയംകൊണ്ടുപാനിഹ
തനുടെമാതാവിനാശകാട്ടീടിനാൻ.
ദാനവതുപികളെക്കണ്ടുമാനസേ
ദീനമുദാഭായിപോൽഭവകിക്കണേരം
നന്ദനന്മാർമുഖംകൊണ്ടാരുഭവകീ
തനുടെപുത്രരെന്നോറുപുനീചിതു

തന്നെയുംകൂടെമറന്നിതുപുത്രരെ
ചെന്നെടുത്തശ്രുക്കൾവിഴിച്ചുണർന്നിതു.
അന്നേരമാശ്രമമുലയുംചുരന്നിതു
നന്നായിത്തന്മടിതന്നിൽവച്ചേവർക്കും
നന്നായ്മുദാമുലനൽകിയാവോളവും
തന്നുടെപുത്രർമരിച്ചുനിമിത്തേന
വന്നുദുഃഖംവിട്ടുവാണിതുഭവകി.
അപ്പോൾകുമാരനീർമ്മലാത്മാക്കളായ്
സല്ലമാന്മാർമാതുപാദംവണങ്ങിട്ടു
മോദേനപോയ്ദിവംപുക്കിതുസർവ്വരും
അഭിപുരുഷൻപരന്മാരായിക്കണ്ട-
തൊക്കെയുമെന്നുനിന്നമിതുകണ്ടവർ,
ഒക്കെയുമല്ലാതെയെന്തറിയുന്നതും?
ഇങ്ങിനെയോരോന്നുമാധവൻചെയ്തവ
എങ്ങിനെചൊല്ലുന്നമറുമോരോവിധം
മാധവൻചെയ്തവചൊൽകിലുംകേൾക്കിലും
ബോധമുണ്ടാനരകങ്ങളുൽനിന്നിടും.
ഷർക്കുമാരന്മാർക്കുജന്മവരുവാനും
ഇക്കണക്കേശാപമോക്ഷംവരുവാനും
മാധവൻതന്നുടെയാജ്ഞയാലിങ്ങിനെ
വേധാവുചെയ്തതുമെന്നറിഞ്ഞീടുന്നീ!
ഇതഥശ്രുകോക്തികൾകേട്ടുനോത്തമൻ
ചിത്തമോദേനവദിച്ചുചോദിച്ചിതു:—
“എന്നുടെതാതമാതാവിനെമല്ലിതാ
തനുടെതാതൻവിവാഹംകഴിച്ചുവ
ന്നനായരുൾചെയ്തുകേൾപ്പിക്കവേണമേ.”
എന്നതുകേട്ടുപറഞ്ഞിതുശ്രീകൃഷ്ണൻ.
സുദ്രോഹരണം.
അജ്ഞനൻതീർത്തുളളാടുവാൻപോയന്മാർ
മജ്ജനംചെയ്തമഹാശുലതീർത്ഥം
പിന്നെപ്രഭാസമാംതീർത്ഥാന്തികംപുക്കി-
തന്നസുഭേതൻസൗന്ദര്യപൂർണ്ണം
കന്നൊഴിയാതെപലതംപറവതു
കേട്ടുമാദനമാൽപുണ്ഡരഹൽഗുനൻ
ശ്രേഷ്ഠമാംദപാരകരനിലകംപുക്കു.
സന്യാസിതനുടെവേഷംധരിച്ചിട്ടു
സന്യാസിവർണ്ണനംവന്നോരനന്തരം
യാദവന്മാരുംബലഭേരുംചെന്നു
മോദേനവദിച്ചുസന്യാസിതന്നെയും
കന്യകയായസുഭേതൻമന്ദിരേ
സന്നിധൗമാനിച്ചുവാഴിച്ചിയതി
തന്നെയുംനന്നായിസല്ലാരിച്ചിട്ടുവാൻ
പിന്നെസുഭേയെക്കല്പിച്ചുരാമനും
സന്യാസിവർണ്ണനശ്രേഷ്ഠത്തിന
നന്നായ്നന്തരങ്ങുപോയിതുരാമനും.
ചെന്നാമരാക്ഷിതൻവക്ത്രസൗന്ദര്യ
മന്തമില്ലാതഗുണിവയൊക്കെയും

കണ്ടുമാനമാലേററുപൂണ്ടുജി-
 ലിങ്ങുപൂണ്ടുവസിചിതുസന്യാസി
 കാമസമാനനാംസന്യാസിയേക്കണ്ടു
 കാമനിയാംസുഭദ്രയുമുണ്ണമാ-
 യ'ക്കാലമങ്ങുവെലഭേദം, തന്നുടെ
 മുഖ്യനാംശിഷ്യൻദുര്യോധനനായി
 സോദരിയായസുഭദ്രയേനൽകുവാൻ
 മോദനഭാവിച്ചതുകണ്ടുമാധവൻ
 അംബുധിമധ്യതടേനല്ലാരുസ്വപ-
 മംബുജാക്ഷൻനിയമിച്ചതിന്നുപൊട്ടു
 രാമനുംയാദവനുംപുറപ്പെട്ടു
 താമസമന്വേഗമിച്ചോരനന്തരം
 ചെന്താമരാക്ഷൻസഹജയെമാധവ-
 ചിത്തമറിഞ്ഞുതേരേറിനാനജ്ജനൻ.
 അപ്പോൾയദുഭടന്മാരെയാടിത്തട്ടു
 വെക്കുമേചെന്നുതട്ടുതരമത്തെയും
 അപ്പോൾവിജയനവയെയുംവെന്നിട്ടു
 ഉൾപ്രേമമോടുപുരംപൂക്കുന്നതരം
 വൃത്താന്തമൊക്കെയുംകേട്ടുവെലഭേദം
 ഉൾത്തൂണുകോപേനവേഗംപുറപ്പെട്ടാൻ.
 അപ്പോൾയദുക്കളുംമാധവൻഭവകി
 സൽപുമാനാംവസുഭദ്രവിത്വാദികൾ
 നല്ലവണ്ണംപറഞ്ഞാശ്വസിപ്പിച്ചു
 നല്ലമോദനബലഭേദംശൈലയും
 കന്യാധനങ്ങൾകൊടുത്തയച്ചിടിനാർ
 നന്നായ്സിദ്ധിച്ചിജയൻസുഭദ്രയാ.
 പിന്നെരാമൻപാണ്ഡവന്മാർമതവീടും
 മന്ദിരംപൂക്കുവസിച്ചുപോന്നിടിനാൻ.
 ഇത്തരമജ്ജനൻതൻറകഥയതു
 ചിത്തമോദനപറഞ്ഞുമുനിവരൻ.

ശ്രുതിധരവർണ്ണനം.

പിന്നെമുക്കുചരിതംപറഞ്ഞിതു
 മന്നവ!മാധവൻഭേതൻമഹാഗുണ
 വന്ദിതൻവിപ്രവർണ്ണ്യശ്രുതിഭവനം
 ദാമോദരൻചരണങ്ങൾമനഃപത്മം
 ആമോദമോടുറ്റിച്ചുപൂജിച്ചിഹ
 വാണ തുനല്ലമിഥിലയാംരാജ്യത്തിൽ
 വാണിതുമൈഥിലനായബാഹുലാശ-
 വീരൻവിലേകിയാകുന്നതുപന്താനം.
 പാരമാനന്ദേനവാഴുന്നതുകാലം
 ഭേതജനപ്രിയൻമാധവനങ്ങവൻ
 ചിത്തമോദംഫലംനൽകുവാനായ്കൊണ്ടു
 ചെന്നിതുമൈഥിലരാജ്യത്തിന്നനേരം
 നന്ദാത്മജൻനരകാർന്നാരായണൻ
 മാമുനപ്രാപ്തംകണ്ടിതമാഗ്നത്തിൽ
 ആമോദമോടുമുക്കുനെന്യനേരം
 വന്ദിച്ചവരവർക്കുള്ളധനങ്ങളാൽ

നന്ദിച്ചുകാട്ടുവച്ചിടിനാർകൃഷ്ണനായ്.
 അപ്പോൾമുക്കുനവയെനഗ്രഹി-
 ചുല്ലന്നമോദംമിഥിലപൂജിടിനാൻ.
 അപ്പോൾമുനിദൂരംമൈഥിലമന്നനും
 ഒപ്പമേചെന്നതിരേറോരനന്തരം
 അത്യന്തഭേതരായ്നിർമ്മലന്മാരവർ
 അത്രനിമഗ്നനുംചെയ്താരിരുവരും.
 അപ്പോൾമുക്കുനവക്കുഹിതാത്മമായ്
 ചിട്ടുമാൻരണ്ടുരൂപംപൂണ്ടവരുടെ
 മന്ദിരംപൂക്കുനേരമവർകളും
 നന്ദിച്ചുവിശൈലകനാമനേയുംമുനി-
 വൃന്ദത്തെയുംസൽക്കരിച്ചുസ്തുതിച്ചു
 നിത്യാഹരിപദഭേതനാംഭൂസുര-
 സത്തമൻററപ്പാത്രനേതനായ്മാധവം
 ഇതഥംസ്തുതിച്ചുവാഴ്ന്നിടിനാനേററവും:—
 “ചെന്താമരാക്ഷ!ജയജയ!മാധവ!
 ചിന്തിതചിന്താമണേ!കൃപാവാരിധേ!
 എന്നുടെകല്പഷമൊക്കെയുംനഷ്ടമായ്
 വന്നിതമാനഷജന്മസാഹസ്യവും
 നിൻപദസേവാഫലമിന്നശുദ്ധമായ്
 അൻപോടിനിയെന്തുവേണ്ടുഞാൻനിൻകൃപാ
 സംഭവത്തിനെ”നചൊന്നതുകേട്ടൊരു
 ശംഭുവന്ദ്യൻജഗന്നായകൻകൃഷ്ണനും
 ബ്രാഹ്മണൻതൻറകരവുംപിടിച്ചിടും
 ആമോദമോടുചിരിച്ചുതർച്ചെയ്തു:—
 “സർവ്വമുനിവിപ്രപൂജയെച്ചെയ്തീ
 സർവ്വസന്തോഷമിനിക്കില്ലിതിന്മീതേ.
 സർവ്വമുനിവിപ്രചർഗ്ഗങ്ങളൊക്കെയും
 കേവലമെൻരൂപമില്ലാരുസംശയം.
 വിപ്രമുനിജനമായോരൊപ്പുജിക്ക
 മൽപ്രിയമില്ലതിന്മീതേയെന്നോക്കുനീ
 എന്നെയുംപൂജിച്ചുമാമുനിവിപ്രരേ
 നന്നായ്പൂജിക്കയുമില്ലയെന്നാലഹം
 മോദിക്കയുമില്ലയെന്നമാനിക്കാതെ
 മാമുനിമാരെയുംറിപ്രായോരേയും
 പൂജിച്ചവകൽപസാദിച്ചുഞാനേററം.
 പൂജിച്ചുപോരുത്താനുംമുനിവർഗ്ഗത്തെ
 ആകയാൽമാമുനിവിപ്രജനത്തെയും
 ഏകനാമെൻപ്രസാദാത്മംഭിന്നംപ്രതി
 പൂജിക്കതിന്നാൽസകലവുംവന്നിടും
 വ്യാജമന്വേതവഭേതികണ്ടേററവും
 മോദിച്ചുഞാ”നെന്നമാധവവാക്യേന
 മോദിച്ചുപൂജിച്ചുവിപ്രർമുനികളെ.
 മന്നവനുംവിപ്രവർണ്ണ്യനുംമോദന
 നന്നായനഗ്രഹംനൽകിനാരായണൻ
 മാമുനിമാരവർസർവ്വതമാനിച്ചു
 ദാമോദരൻദാറകയുമകംപൂക്കു

സന്തോഷമോടുവസിച്ചിതുമനവ!
ചെന്താമരാക്ഷൻസകലാത്മകനിഹ
രണ്ടുരൂപംധരിച്ചിത്തരംചെയ്തു
കൊണ്ടുവിശേഷമെന്നൊന്നുപറയുന്നു?
ബ്രാഹ്മണന്താനുംചിഥിലവൃദ്ധനും
ദാമോദരൻമഹാമായയോത്തെയും
താപ്പയ്യമോടുമുദൻപരബ്രാഹ്മ
മൃത്തിയെന്നേററുംനിണ്ണയിച്ചുങ്ങിനെ
മാധവൻതൻപദപങ്കജംസേവിച്ചു
ബോധമോടേവസിച്ചിടിനാർമോദമായ്.
ഇക്കഥചിന്തിക്കചൊല്ലിച്ചുംകേൾക്കിലും
ഭേതരായ്നാമുടമവർനിണ്ണയും,
ഇതഥമുനീന്ദ്രൻറവാക്കുകൾകേൾക്കയാൽ
ചിത്തമോദാൽനവൻവദിച്ചുചോദിച്ചാൻ:—
“നാനാശ്രുതിസ്മൃതിവേദങ്ങളെല്ലാമേ
ന്താനംസഗുണങ്ങളായിരിക്കുന്നിതും
നിർഗുണമായിട്ടുസത്തിനംസത്തിനം
വർഗ്ഗങ്ങളെല്ലാറ്റിലുംനിന്നുവേർപാടായ്
നിണ്ണയമെന്നേയെന്നിദ്ദേവമായ്നില്ക്കും
സാക്ഷാൽപരബ്രാഹ്മണിഗുണവൃത്തികൾ
എങ്ങിനെസഞ്ചരിക്കുന്നതെന്നുള്ളതും
ഇങ്ങുള്ള സംശയംതീർത്തരുളേണമേ,”
എന്നുനവന്തൻറചോദ്യമതുകേട്ടു
മന്ദഹാസേനപറഞ്ഞിതുശ്രീകൃഷ്ണൻ:—
“ആത്മാവുതൻറജനനത്തിനായ്ക്കൊണ്ടും
ആത്മാവുതൽക്കർമ്മവാസനാമൂലമായ്
നാനാജനത്തിനുംപ്രണവബുദ്ധികൾ
ന്താനംവിധാതാവുമായയാസ്പഷ്ടിച്ചാൻ.
ഇതഥമിരിക്കുന്നബ്രാഹ്മവേദംപൂർവ്വ-
സത്തക്കൊൽശ്രദ്ധയോടുംധരിച്ചുതു.
സ്വപ്നമെന്നാലുംകളയാതെച്ചത്തിയാത്
ഉത്ഭവമായിരിക്കുന്നതിവിടത്തിൽ.
എന്നുള്ളതിന്നുതാൻനിന്നോടുചൊല്ലുവൻ
നന്നായിനാരായണാനപിതാമഹൈ.
മുനംനാരായണനായ്ക്കൊണ്ടിതുചൊന്നാൻ
വദിക്കനാംനരനാരായണമുന്തി
അങ്ങിനെയുള്ള രൂപവേദഗാഥയേ-
മംഗലനാംവോൻകേട്ടുകൊണ്ടിടുക.
മുനംഭഗവൽപ്രിയൻമുനിനാരദൻ
മന്നിടത്തിലുൽനന്നാനന്ദനപോയ്
എങ്ങുംപരിചുണ്ണനായനാരായണൻ
നന്ദിച്ചുകാണമതിനായ്ക്കൊണ്ടുമാമുനി
ചെന്നുബദന്ദാശ്രമത്തിൽവസിക്കുന്ന
നിമ്ബപുരുഷംകണ്ടിതുതുളസം!
ശ്രേയമാംഭാരതവർഷത്തിൽമാനുഷ-
ക്കിഹുവാദതിനംസൽഗതിക്കായ്ക്കൊണ്ടും
ധർമ്മവിജ്ഞാനതപോമയയുക്തനായ്

നിമ്ബനിഷ്ഠയാകല്പാന്തരത്തോളം
ചൊല്ലിയാലുംകലാവിഗ്രാമമങ്ങതിൽ
നല്ലവണ്ണംവസിച്ചിട്ടുമുഹികളാൽ
മുറുപ്പുപ്രണതനായ്കേയുംഭഗവാൻ
ചുറുമുറയ്നാരദംകണ്ടുസതുഷ്ടനായ്
മോദേനനാരദനോ”ടരുൾചെയ്തിതു
അദിഭൂതൻനരനാരായണൻനവ:—
“നല്ലജനലോകവാസികളായ്കേയും
വല്ലഭമുള്ള പൂർവ്വന്മാരവരുടെ
യാതൊരുബ്രാഹ്മവാദംകേട്ടുകൊള്ളുക
ചേതസിസ്വപ്നദോഷങ്ങൾപോമെന്നാൽ.
മുനംജനലോകവാസികളെന്നിലേ
നന്നായിബ്രാഹ്മസതുംചെയ്തുകാലം
അന്നവിടെമഹാമുഖ്യമുനികൾക്കു
നന്നായിക്കാണമതിന്നായ്ക്കൊണ്ടുമാധവം
ശേപതദപീപത്തേഗ്ഗമിച്ചിരിക്കുംവിധേയ
ചേതോവിമോഹനബ്രാഹ്മവാദശ്രുതി
കാരോതംമുനീന്ദ്രവാർശ്രവിച്ചിതു
നേരാകുമിശ്രതികൊണ്ടുനജീവികൾ
അയവക്കേററുംബോധവുംവന്നിടും.
ന്യായമാകുംശ്രുതിക്കർമ്മവുംചൊല്ലുവൻ.
നിന്മഹാമായാഗുണങ്ങളാൽസൃഷ്ടപ്രാദി
നിന്മഹാമായതന്നത്തത്തിൽസ്വപ്നം
നന്നായ്ഹരിച്ചിരിക്കുംപരൻതാൻശ്രുതി-
തന്റിലെയതംശ്രുതിയുമിതാകുന്നു.
തുല്യശ്രുതിതപശ്ശീലരായ്കുന്ന
നല്ലമുനികളാൽസേവിതനായിടും
വല്ലഭമുള്ള സനന്ദൻമുനിമുഖ്യൻ
എല്ലാമുനികളോടുംകൂടിയിത്തരം
ചൊന്നശ്രുതിയതുകേട്ടുകൊണ്ടിടുകിൽ
പിന്നെദൈവതഭ്രമമുണ്ടാകയുമില്ല.
യോഗികൾക്കുജയിച്ചിടാതെദോഷത്തെ
നാരംപരതത്വവാനായ്സൽഗുണമായി
വേറല്ലതുംനിന്തിരുവടിതാൻതന്നെ
വേറായിരുലനാകുന്നതുംനീതന്നെ
ഭിന്നമായുംസമമാകുന്നതുംവേദാൻ
പിന്നെസ്തുലഭൂഷമെന്നിവയൊക്കെയും
സച്ചത്തിനംശക്തിഭോഗസ്വപ്നപനായ്
നിന്മാണവിഗ്രഹനാകുന്നതുംവോൻ.
ഒന്നിനാലുംജയില്ലാനതതാത്തായ്
നിന്നിട്ടമാത്മസ്വരൂപനായുഗ്രഥ
എന്നമഹാനായാത്മാവിനാൽതന്നെ
നിന്നചരിക്കുന്നതുംവേദമായതും
നാനാഗുണലബ്ധവിഗ്രഹാംഗങ്ങളും
ന്തനമാമാത്മസ്വരൂപങ്ങളുംവോൻ
ഉത്തരാസ്തമയദന്ദപഞ്ചഭൂതികൾ
അദിയന്തംമുതിവൈരകൃതങ്ങളും

വാങ്മനഃകായാദിഭേദവിഭാഗിതം
 എങ്ങിനെമനസ്സിലാക്കുന്നിതുനാം.
 ഉണ്ടാകയില്ലെന്നുവിചാരിച്ചാൽ
 ഞ്ഞിട്ടുവെന്തെന്നുവെക്കുകനാമനായ്
 മേലുന്നിന്നിന്നാപിച്ഛവാരിയെ
 കേവലമുണ്ടിത്തപസ്സുകൾചെയ്യുന്ന
 പിന്നെസ്വധാമകലകൊണ്ടുമാനസം
 നന്നായ്ഞെളിഞ്ഞിരിക്കുന്നുഗുണവാന്മാർ
 എല്ലാജ്ഞാഴ്ചപരമാനന്ദരൂപനായ്
 എല്ലാജ്ഞാഴ്ചവിജ്ഞാഭേദപാദാബ്ജം
 നന്നായ്ജ്ഞിക്കുന്നുപിന്നെയതവേദം
 നന്നായ്കൃതകൃതമായുഭവിക്കുന്നു.
 ആകയാൽനിത്യംതവാനുഗ്രഹന്മാരായ്
 ആകാശയന്ത്രേസത്തക്കർവ്വപിപോലെ
 അന്നമയമാദിയായശരീരോഷ്ണ
 തന്നുള്ളിൽമോഹരഹിതതെകനിപ്പുരായ്
 നിന്നുസ്പഷ്ടവിചിന്താമാത്രങ്ങളെ
 നന്നായിദർശിതരായിട്ടുസൂക്ഷ്മത
 ശോഭിതവൃത്തവചസാലരായ്
 സേവിച്ചുതൻമുദ്രയത്തിലെന്നതായ്
 ശോഭിതമാംഭക്തിവാദിയെഗുണനായ്
 പ്രാവേത്തോടുയാവർചിലസത്തക്കർ
 കാലൻറമുഖിഗമിക്കാതെപിന്നെയും
 നല്ലൊരുതോന്നിക്കുളിൽവെച്ചുനല്ലവ-
 നല്ലന്നുപിന്നെസൂക്ഷ്മതാനുസർക്കൃതി
 ഏകനാനിൻപദധാമിമിച്ഛിട്ടു
 ഏകസന്തതഗുഹിച്ഛസൂക്ഷ്മതകൾ
 ആകുംപുരുഷരിലാന്നുജ്ഞന്മാരായ്
 മംഗലമാംവേല്ലാദംഭജിക്കുന്നി-
 തിങ്ങിനെയോത്തുകവികൾവേദത്തെയും
 മംഗലാത്മാവായനിൻപദപത്മവും
 മംഗലാത്മാക്കൾഭജിച്ചിരിക്കുന്നിതും.
 യാവർചിലർമഹത്തായപ്രതൈയുതം
 ഏവംപരിശ്രവണന്മാരതായ്ക്കൊണ്ടും
 ആത്മതത്ത്വനിഗമശുഭതായ്ക്കൊണ്ടും
 ആത്മാവതായതവപദംസേവിച്ചു
 സ്വപുംതപാദപക്ഷജേചേർത്തിട്ടു
 നിർവാണമാത്രംഭജിക്കുന്നിതുചിലർ.
 തപ്താദപത്മമഹംസകലസംഗത്തെ
 യെപ്പൊഴുമുണ്ടായിനല്ലമാത്രത്തുട
 ആത്മപിയരായ്ചരിക്കുന്നിതുചിലർ.
 ആത്മനാതപ്താദപക്ഷജേദർശിച്ചു
 അന്തമില്ലാതെഭോഗൈശ്വര്യമിത്തായ്
 സന്തതംഞങ്ങളുംനിൻകൃപകൊണ്ടിഹ
 സാമ്യമതികളായ്ജ്ഞാപരമാമൃത
 നിൻറസമുഷ്ടിപാദപത്മാമൃത
 ലബ്ധരായ്വേദപരന്മാരതായ്ക്കൊണ്ടു

നീക്കമെന്നുജ്ഞാലിനംഗ്രമാംപദ-
 പ്രാപ്താകുന്നനിൻകാരുണ്യലേശേന
 പ്രാപ്തമായിട്ടുദംസചുനത്തിസം.
 പിന്നെച്ചിലർകാലഭേദശാസ്ത്രങ്ങളെ
 നന്നായനകരിച്ചുപ്രോഴിക്കുന്നി-
 തതന്നുംജ്ഞാനാശമാശ്വേദം
 ചിത്തഭ്രമാമസൽസ്മൃതിയാത്മാവിൽ
 തോന്നിപരംഭേദചിന്തയുമുണ്ടാകും
 തോന്നിപ്പതുരജ്ഞാനാസൂചിതകൾ
 ദൈവതംജനിപ്പിച്ചതുംതൃഗ്ഗുണങ്ങളാൽ
 ദൈവതത്വിഗ്നപുമാന്മാർദേവഭേദമായ്
 ദൈവതസമുത്തന്നിങ്കലോക്കുന്നതും
 ദൈവതവാന്മാക്കൾഗുണയുഗ്മനിങ്കലേ
 ദൈവതബുദ്ധ്യപ്രവേശിക്കുന്നുചിത്തത്തി-
 ലായതുകൊണ്ടുഗുണവശാൽമാനവാർ
 ജാതരായ്ക്കീഴ്പോട്ടുതന്നെപതിക്കുന്നു.
 ദൈവതമായുള്ളഗുണങ്ങൾവികൃതമെ
 ന്നാകയാലായതുനീക്കുന്നുസത്തക്കർ
 ആത്മാവുതൻററുണങ്ങളെപ്രാപിച്ചു
 ആത്മാവിനോടുകൂടുംസമചിത്തന്മാർ.
 ആനന്ദമായിട്ടിരിക്കുന്നുപിന്നെയും
 ആനന്ദമദൈവതസിദ്ധിയാകുന്നിതും
 ദേവകളുംമിത്വമായാഗുണങ്ങളെ
 കേവലംനന്നായതികൃമിപ്പിച്ചിട്ടു
 കേവലാത്മാപരിപൂർണ്ണനായ്ജ്ഞാതിസ്സായ്
 ദേവദേവേശനാനിങ്കലേസൗഹൃദ-
 ന്മാരായിരിക്കുന്നവരെയുംപാലനം
 നേരോടെചെയ്തുപോരുന്നിതുതൽബലാൽ
 ആദ്യന്തമില്ലാതെന്നിൻമഹാഗുഡം
 വേദമല്ലാതൊരുനിൻറമഹത്വം
 ലോകത്തിൽമേലുംകീഴിലുമിഹിതമായ
 ലോകേശനാദികളാലുംധരിക്കുന്നു.
 സ്വജഗദ്വിചാകുന്നതുംവോൻ
 കേവലംതനായയാലറിവില്പതും
 നിന്നിൽനിന്നുണ്ടായിരിക്കുംഗുണങ്ങളാൽ
 തന്നെചരാചരജാതിനന്മാരും
 നിന്നാലെസൃഷ്ടമായുള്ളരജോഗുണ
 സംഗേനബലരാകുന്നുചിലരെല്ലാം
 നിശ്ചലന്മാരായ്ഗുണരഹിതരവർ
 നിശ്ചയിച്ചിടതാതമായാഗുണം
 തപക്തപകൊണ്ടുനീക്കിക്കളഞ്ഞുപോ
 മുക്തിയുംസാധിച്ചുപോരുന്നിതുനന്മം.
 മൃത്തിൻറവടോരുവംവോലെപ്രകൃതിയും
 സത്യപുമാനമീരണ്ടുംവോൽതന്നിൽ
 മായാപ്രകൃതിപുരുഷദയജ്വലേ
 പോളകൾവോലെവോരുകൾവേരിച്ചൊരു
 ദേവതിയുട്മനുഷ്യാദിവിവിധമാ

നാമഗുണങ്ങൾ രൂപങ്ങൾ സമസ്തവും
സീമയില്ലാത്തവയെങ്ങുനിൽക്കും.
ഓരോവിധം നേടിയോളുന്നവർ പോലെ
സാരമാക്കുതന്നെ സന്ധ്യയെ
മേലുന്നതിന്റെ തത്ത്വം ചർച്ച ചെയ്താൽ
ദേഹമേതവമാവാമറിയാതെ
മോഹിച്ചുനിന്നിട്ടു മിക്കന്നു മുശരാ-
യ്യോരമ്പു ചെലുത്തു നല്ല കളായവർ
ബോധിപ്പിച്ചു ചിന്തിച്ചു നന്നിരിക്കലേ
സംഭവിക്കുന്ന ഭാവത്തെ ധരിക്കുന്നു.
എങ്ങിനെ നെയ്താൽ ജനിച്ചു നെയ്താൽ
എങ്ങിനെ സൂക്ഷിച്ചു വെട്ടിയെന്നുള്ളതും;
ചിന്തിച്ചു നിൽക്കുന്നതൽക്കയം വെച്ചു
ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ കണങ്ങൾ പ്രാണാദികൾ
വായു തൂപ്പാർ മിക്കന്നു കതിര്പോൽ
വായു സംയുക്തം ഭവാനിർത്തിയെന്നും.
സൂര്യനത്തൽ പ്രഭയം പോലെ മേലുന്ന
സൂര്യൻ സൂര്യകാണുന്നതിരിക്കലേ
താപത്രയം ദിനയുള്ള പ്രസന്നന
താപവും പൂർണ്ണവസ്ത്രം വർണ്ണ-
പാദം തിരഞ്ഞു കണ്ടു തിരിച്ചിട്ടും
വേദസാരത്തെ ഗുരോരുപദേശമാം
തോണി തുഴയുമായ് സംസാരവാരിയേ
വാണിരിക്കുന്ന പാലനസുതദാർ
മിത്രാത്മമാദികളൊക്കെയും നിൽക്കലേ
ദത്താപ്തം ചെയ്തു കൾക്കു സുപ്താനന്ദ
മായ് നിൽക്കുന്നോരാത്മാവിൻ പിറ്റുവർ
കായവിഷയരസദായഹീനരായ്
നിത്യമനിത്രമെന്നുള്ള ദേഹമേ
ചിത്തത്തിൽ നഷ്ടമായാഴ്ന്നു സർവ്വദാ
ഇത്തരമുള്ള സത്തുക്കൾ സുഖദുഃഖ
വ്യക്തിദേഹാദിത്തന്നിൽ ധരിപ്പിച്ച,
ഏകപുണ്യാശ്രമനാരായണദർശിന-
രായിരിക്കുന്ന മൂനികൾ വേല്ലാദ
പങ്കജതീർത്ഥവിന്ദുക്കൾ ധരിക്കുന്നു
പങ്കമകന്നവർ നിത്യസുകമാക്കും.
നിത്യസുഖാത്മസ്വരൂപനാനിരിക്കലേ
നിത്യസുഖമോടിതന്നവർ സേവിച്ചു
സാരമില്ലാത്തവർ സത്തികൾ ചൈതന്യ-
സ്സാരമാം തെക്കും പാഞ്ഞു വസിച്ചിട-
വാദിച്ച സംശയബുദ്ധികളായ്ക്കൊണ്ടു
ദേഹമാലസ്യപാരം പച്ചയ്ക്കുത
സംസാരസാഗരത്തിൽ ഭ്രമിക്കുന്നു
സംസാരമുലമറിയാതെ മായയായ്
ബുദ്ധിമാന്മാർ ചൈതന്യസംഭൂതവിഭ്രമം
ചിത്തത്തിൽ നിന്നു കളഞ്ഞു കസാരമാ-
യ്ക്കുന്നുന്നിന്നിലേ ശോഭിച്ചിരിക്കുന്നു

കേവലാത്മാക്കളായുള്ള മഹത്തുകൾ.
ബോധമില്ലാത്തവർ സംശയമാർഗ്ഗേണ
യോജിച്ചിരിക്കുമെന്നോ വികാരസ്തുതി
തന്നെ സ്മരിച്ചു ഭാസപരൂപത്തോടു-
ചേർന്നു യോജിച്ചു സാന്നിദ്ധ്യരൂപരം
ചെന്നു ചേരുന്നതിനില്ലാത്ത സംശയം.
തത്തൽക്കുന്നിട്ടുണ്ടാകയാൽ സംഭ്രമം
വന്നു കൂട്ടുന്നിത്ര ബന്ധമോക്ഷഭ്രമം.
നല്ല മഹാഗുണാത്മാക്കളായോ നിൽക്കും
എല്ലായ്ക്കൊഴും ശുദ്ധനിർലാഭത്തിങ്കൽ
കോമളമായ കരചരണാദിയായ്
കോമളരൂപനാകുന്നവോനെയും
ഭാവിച്ചു ധിന്റെ മായാപ്രഭവങ്ങളാം
ഇവ കവിനെയറിയിക്കുന്നതുമില്ല.
മായാസമുദായ സൂതിരപോകുമ്പോൾ
മായയുനിട്ടു സവിമ്രപും പോകും.
ബ്രഹ്മസ്വരൂപമുദാഹരണികളും
നിന്നാഗുണവിഗുണങ്ങൾ സമുഹത്തിൽ
രൂപം ശരീരവത്തു കളയുള്ളൊക്കും
താനേ മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന നന്മായായ്.
പിന്നെ രജോഗുണയുക്തരായ് സൽശ്രുതി.
തന്നോടു കൂടെ ചെല്ലുവേൽപ്പരം
നന്നായ് സമുദാനം വെച്ചു ഗുണാതീതം
വന്നു വെല്ലും ചേരുന്ന ശുദ്ധരായ്.
ഒന്നിനാലും ജയിച്ചിടതാതെയായ്
തോന്നും ജഗത്താദി മായാഭ്രമദോഷ
ശാന്തിവരുത്തുവാനായ് ഗുണാത്മാവതായ്
സന്തതം നല്ലതും നിഗുണാത്മാവെന്നും
അല്ലാതെ വേറെ സമുദാനമോദികൾ
ഇല്ലയെന്നേററും നിഗുണവാക്യങ്ങൾ.
ഇങ്ങിനെ ബ്രഹ്മപുരുഷന്മാർ സദാനന്ദ-
ചിന്തനനായനാരായണൻ മുമ്പാകെ
നന്നായനശാസിതമാം ശ്രുതികളെ
നന്നായ് സമാധാനമാർഗ്ഗമോരോതരം
കേട്ടറിഞ്ഞാത്മഗതിയു മറിഞ്ഞു സർ
ഒട്ടൊഴിയാതെ രാജായപുരാണാദി
ഓരോവിധമാമുപനിഷത്തുകൾ ത-
ത്സാരവും പൂർവജന്മാർ പാഞ്ഞെററവും
ബോധം വരുത്തിയ കഥ ചിട്ടിന്നമാം
ബോധശ്രുതിയെ ഗ്രഹിച്ചു വഴിപോലെ
മായവൻ തങ്കൽ സദാ ചിട്ടു സർവ്വം
ബോധസ്വരൂപികൾ പോയാൽ ഭ്രമമല്ല യാ
പാലനരൂപനാമായവൻ മോദന
പാലാഴി പുകൾ കഴിഞ്ഞു വാണിതു.
കേൾക്കേടോ! മന്നവാ! മൂന്നും ഗുണവിനാൽ
സാക്ഷാദി വണ്ണം പാഞ്ഞു കേട്ടിട്ടു
അത്മവിജ്ഞാനിയായ്ക്കൊണ്ടു പൂർണ്ണശ്രുതി

സ്വാത്മനിധുതപാശുപദംവെട്ടിച്ചു
 നാരദൻപിന്നെവന്നങ്ങിന്നാൻ വണ്ണം:—
 “കാരണപുരുഷനായുള്ളകൃഷ്ണനായ്
 ഏതൊരുസർവ്വഭൂതങ്ങൾക്കുവായും
 ഭാവമായുംസർവ്വഭൂതധരനായും
 ഇങ്ങിനെച്ചൊല്ലാമിരിക്കുംതോറോനായ്
 പിന്നെയുംപിന്നെയുംവീണ്ടുവന്നങ്ങിന്നാൻ.
 ഏവമെല്ലാമുപദേശിച്ചുനാരദ-
 മാമുനിയോടുപിന്നെശിഷ്യപുത്രാം
 ഒന്നിച്ചുപോയവർത്തങ്ങൾതന്നാശ്രമം
 ചെന്നുപുഷ്പവസിപ്പുർമുനിവുത്രാം
 നാരായണാധിപമാകുമ്പ്പോൾ
 നേരോടെമല്ലിതാവകിയവ്യാസനും
 ശ്രീഭഗവാൻതന്റെറയാകൃതിയാദികൾ
 സംഭാവവണ്ണനമിങ്ങറിയിച്ചിതു.
 അയതുപോലെനിന്നോടുചെന്നേൻനൃപ!
 മായാവിമുക്തമായ്നിന്നുയരീനമായ്
 നിർദ്വൈതമല്ലാതനിഗ്നാനുമാനി
 സൽഗുണഭാഗ്യപാടാതോന്നിപ്പിരിക്കുന്നു
 വേദഭേദശ്രുതിഭേദംപറഞ്ഞുഞാൻ
 ഭേദമില്ലാത്തമല്ലോസഗുണവും
 നിഗ്നാനുമാനിയായാസഗുണങ്ങൾ
 നിമലബ്രഹ്മത്തിൽവേറെയില്ലേതുമേ
 അംബുധിപ്പവതുമാകുന്നുതരകളും
 അംബുവെന്യേതിരവേറെയില്ലെന്നുമേ.
 പാക്കിൽസഗുണവുംനിഗ്നാനുമാനം
 നീക്കമില്ലാത്തമുഖംബുധിയുംജലം
 ഏവമെല്ലാംവിചാരിച്ചുവഴിപോലെ
 കേവലാത്മാനുമായ്കൊണ്ടിടടോ!
 അദിയുംമദ്ധ്യവുംമന്ത്രവുംബ്രഹ്മം
 അദിമദ്ധ്യാന്തങ്ങളൊന്നെന്നിരിക്കയാൽ
 അദിമദ്ധ്യാന്തമില്ലാതെബ്രഹ്മംഹരി
 അദിപുമാനെസദാജ്ഞിപ്പിടടോ!
 ഇങ്ങിനെയുള്ളശ്രുതിധരവണ്ണനും
 അന്ത്യഃകോലേചിന്തിപ്പവൻജ്ഞാനിയാം;
 ഏവമുൻ റുന്ദൻറവാക്കുകൾകേൾക്കയാൽ
 ഭേദഭ്രമംതീർന്നിഹ്വലാത്മാവായി
 കേവലഭക്തനാകുംപരീക്ഷിതത്വം
 കേവലാത്മാനദചിത്തനായ്ചോദിച്ചാൻ:—
 “സർവ്വജനങ്ങളുംസംഹാരമുന്തിയാം
 ശാപനൈഷ്ഠുരീകിൽഭോഗസമൃദ്ധികൾ
 വേഗത്തിൽവന്നുകാണുന്നിതുമാമനേ!
 യോഗേശനാകിയമാധവംചിന്തിക്കിൽ
 തന്നുടെയത്നങ്ങൾനാശമായ്യാണെന്നു
 പിന്നെപ്രസാദിപ്പതിന്നുംബഹുകാലം,
 രക്ഷകത്താവതാകുന്നുമഹാവിഷ്ണു
 ശിക്ഷകത്താവതാകുന്നുമഹേശ്വരൻ.

അംശപരമാർത്ഥതയെല്ലാംവിചാരിച്ചാൽ
 ഇച്ഛസിദ്ധിക്കും,ശിവൻവിഷ്ണുതന്നുടെ
 പാലനകർമ്മാത്മകനായ്തന്നെമനോ?
 പാലനാത്മാശിവൻതൻഗുണമാമെന്നോ?
 ഇത്തരംമനവൻചോദിച്ചുകേട്ടു
 ചിത്തമോദേനമുൻ റുന്ദൻതടംചെയ്തു:—
 “ശങ്കരൻമായാഗുണബലനായ്തോണ്ടു
 സന്തതംവാണതസേവകനാകെല്ലാം.
 മായാഗുണപദാർത്ഥങ്ങളായ്നിൽക്കുന്ന
 മായാസമൃദ്ധികൾനൽകുന്നുമനവ!
 നിഗ്നാനായാവിശദിതന്മാധവൻ
 സൽഗുണംസേവിക്കുൻനിഗ്നാനുമാനികൾ
 മായാഗുണങ്ങളായുള്ളസമസ്തത്തിൽ
 ജ്ഞാനവുംസിദ്ധിച്ചുനാനാപദാർത്ഥവും
 നിഗ്നാനായാഹ്വാനുമാനായ്തോണ്ടു
 സൽഗുണഭേദമായാഗുണചിത്തങ്ങൾ
 എല്ലാറ്റിലുംനിന്നുനിസ്സംഗചിത്തനായ്
 എല്ലാമേതെന്തെന്തെന്താപരമാത്മാവു
 താനൊഴിഞ്ഞതുമേയ്കല്ലെന്നുചൊല്ലിയാ-
 യാനന്ദനായ്ഗുണസംഗിയെന്നാകിലും
 ഭക്തമവൻനിഗ്നാനായ്തന്നതും
 വാനി തെല്ലാറ്റിലുംകൂടിയെന്നാകിലും
 നാനാപദാർത്ഥത്തിലുംനിന്നുവേറിടാ.
 വാനിലെല്ലാംവാനതെല്ലാറ്റിലുംമയം
 ജ്ഞാനിയാകുമവൻതന്നിലായിത്തരം
 അകയാൽ നിഗ്നാനാത്മാപരംസേവിക്കിൽ
 ഏകനാമകതയുംഭോഗവുംവേറില്ല.
 എന്നിരിക്കെഭോഗസിദ്ധികൾവേറായി
 തോന്നിയാലുംഭേദമായറിവീലവൻ;
 ഇങ്ങിനെയുള്ളബോധനസേവിപ്പവൻ
 തന്നുള്ളിൽബുദ്ധിക്ഷയങ്ങളില്ലെന്നാമേ,
 ഇങ്ങിനെ നിഗ്നാനുമാനിച്ചുനന്നായി
 ധന്യനാവൻശിക്ഷചെയ്യുന്നമാധവൻ.
 അയതിന്നൊന്നുചൊല്ലുന്നുഞാൻഭ്രൂപത!
 മായാമയൻകൃഷ്ണവാക്യമിതാകുന്നു.
 നിമ്ലൻധർമ്മജൻരാജന്യയത്തിങ്കൽ
 ധർമ്മപരയണൻമാധവൻതന്നോടു
 സർവ്വകർമ്മഗുണധർമ്മങ്ങൾചോദിച്ചു
 നിന്ദാണാദൻകൃഷ്ണനങ്ങൾതടംചെയ്തിതു:—
 “മുപ്പദംഭക്ത്യാഭജിക്കുന്നവർജ്ഞാൻ
 അല്ലാത്തമാനമത്മാദിനശിപ്പിക്കും
 അത്ഥംനശിപ്പിച്ചുനശ്ശങ്ങൾതിന്തിടും
 അത്ഥമുന്ദായാത്മമടിച്ചുപോമേവരും.
 തന്നുടെദൃഢാനുരക്തിക്കുന്നനേരത്തു
 തന്നുടെബന്ധുക്കൾക്കെചെടിഞ്ഞിടമേ.
 അത്ഥംനശിച്ചമിത്രങ്ങൾവെടിയുമ്പോൾ
 അത്ഥംനശിപ്പുന്നവന്നൻഭക്തസംസർഗ്ഗം

എന്നുമല്ലോ ഞാൻ പ്രസാദിച്ച മഞ്ജരി
സത്യപുനൽകി നിത്യാനിത്യനിണ്ണും
ഇത്രയുംതെളിയിച്ചു സർവ്വവും
സച്ചിദാത്മാസമസ്താദികൾ വേറില്ല.
സച്ചിദാത്മാവഹമീശനം സർവ്വവും
ഇതുമുറപ്പിച്ചു ഭേദമേങ്ങളാം
മിത്യാവിചാരം ധൃതചാഞ്ചല്യങ്ങൾ
ശാന്തിപരത്തിസ്സുഖിപ്പിച്ചവനെ
അതർത്ഥനസ്സി വാങ്ങും മോഹമൊക്കെയും
താനേരീച്ചു ജീവൻ മുക്തനായൊണ്ടു
തന്നെ ഭേദമൊന്നുമുക്തിയും വന്നിട്ടും
എന്നതിന്നതുമേ സംശയമില്ലല്ലോ.
എന്നവേദനാദ്രാദികൾ വേറായായ്
തോന്നിയു മനെയോരാതെ മൃഗശര
നന്നായി ശിക്ഷിച്ചു പിന്നെ മലപരം
നന്നായി നൽകുമതിനില്പു സംശയം.
എല്ലാമേതൊന്നെന്നത്തന്നെ കേന്ദ്രാദിയിൽ
നല്ലവണ്ണം കണ്ടു സേവിച്ചവരുടെ
പിന്നാലെ നന്നവർ പാദത്തെ സ്സേവിച്ചു
തന്നെ കാമങ്ങളു വരെയടയ്ക്കുന്നു
എന്നു ഓടേതക്കുകാമമല്ലെങ്കിലും
എന്നെ വേണ്ടി സ്സുഖസിദ്ധികാമങ്ങളും
എന്നു ഓടേതരെച്ചെന്നു സേവിച്ചിട്ടും
എന്നെ ബുദ്ധിയാതവെക്കുന്നു മേവരാ.
അതാതിമളയ്ക്കിടന്നു വലഞ്ഞിട്ടും
വിജ്ഞാനസിദ്ധിക്കു വരെ ഞാൻ ശിക്ഷിച്ചു
എന്നു ഓടുകാരുണ്ടു മൂങ്ങാവതിനിഹ
മന്നിടേ പാരം പരായീനമെന്നോത്തു
സർവ്വായെ നായായാണു ബലുറായ്
സർവ്വധൗസുഭദ്രാദിയായുള്ളൊരു
മായാണു നായവേ നേന സേവിച്ചു
മായയാക്ഷിപ്രപ്രസാദികൾ തമ്മോടു
വേണ്ടും ധനങ്ങൾ കാമങ്ങൾ ലഭിച്ചു സർ
ഇങ്ങലോടേ വസാഗരേ മനരായ്
വാഴ്ന്നി” തെന്നു ധർമ്മാത്മജൻ തന്നോടു
അഴിവണ്ണ നരൾ ചെയ്തിതു ഭൂപതേ!
മുത്തുകൾ മൂവരും ശാപവരപ്രദ.
രോത്താലതിൽ ശിവൻ ധാതാ ചുമൻ പോടു
ശാപവരങ്ങൾ കൊടുക്കും ക്ഷണം കൊണ്ടു
പാപഹരൻ ജഗന്മാൻ ഗലൻ മാധവൻ
നല്ലവരത്തിനും ശാപത്തിനും ബഹു
ചെല്ലാമകാല ചുമന്നറിഞ്ഞീടേടോ!
സത്യപിന്നായി നിഷ്ഠാമനിധനൻ
സത്യസമരൂപനാം വിഷ്ണുവരിയേണം
നിഷ്ഠാമസതപഃജിയാതെയാർ ചും
മുക്തി നൽകീടുവാൻ മല്ലനിണ്ണും.
അതയതു കൊണ്ടു മുക്തനായതെയും

മാധവനേയും ഭക്തിക്കൊരുമുക്തിയും-
മാരാലുമേകൊടുത്തു ടുവാൻ മല്ല
പാരിതി വെന്നു ധർമ്മാത്മനായും.
ദോഷങ്ങൾ മുമ്പേകളെത്തു മഹാവിഷ്ണു
തോഷിച്ചു നാശമല്ലാതപദം നൽകും;
സേവിച്ചവർ തൻ ധർമ്മദോഷമൊരാതെ
സേവിച്ചു കാമം കൊടുപ്പു മഹേവരം.
ഇന്നു ശിവൻ തൻ ചരമമതും കേൾക്ക
വുകാസുരവധം.
മൂന്നും വുകാസുരനായ ശങ്കറിമൻ
ദുഷ്ടനവൻ സുരലോകമടക്കുവാൻ
ഇപ്പോഴേക്കു നീനാഭേന്തെന്നോടു
ചോദിച്ചു വേഗം പ്രസാദിച്ചു തിന്നിഹ
വേദവിത്തു കൾ മൃത്തികൾ മൂവരിൽ
അതർപരനെ നാലോടിച്ചു തുക്കേട്ടു
നാരദൻ മാരാരി നല്ലതെന്നോതിനാൻ.
അപ്പോൾ വുകാസുരൻ ശങ്കരൻ തന്നെയും
കെല്ലോടു വേദരം തപം തുടങ്ങി ടിന്നാൻ.
ദേവകു മൂസുരൻ വെലത്തിന്നാൽ
കേവലമുണ്ടും വുകാസുരനെന്നോടു
ഉന്നതൻ നീർ വൃണൻ വേദാൻ വുകാസുരൻ
തന്നെ മാനസമുത്തു ഹോമിച്ചു സർ
നന്നായ് തപം ചെയ്തു കാലാരിതെന്നയും
മുന്നിലാച്ചാറവൻ പ്രത്യക്ഷനായ് ടു
കാണാത്ത മൂലമേഴാം ടിനമങ്ങവൻ
ക്ഷിണതയെ ന്യേകഴുത്തു തുറത്ത് ടുവാൻ
വാൾ” കൊണ്ടു തൽഗളെ വെട്ടുന്ന നേരത്തു
വൈകാതെ കാരുണ്യശാലി ശിവനതു
വഹ്നിയിൽ നിന്നു പൊങ്ങി ടിന്നാന നേരം
ജഹ്നു ജാകാ നന്നുരൻ കരഞ്ഞെയും
തന്നു ഓടേ കൊണ്ടു വേഗം പിടിച്ചു പ്പോൾ
ഉന്നതൻ വേദേഹ ചും പൊങ്ങിച്ചു.
“ദാനവനാം നിന്നെ നീനാഭേന്തെ വരം
ഞാനിന്നു നൽകുവാൻ! വൈകാതെ ചാൽകനി.”
എന്നു ഹരനാൽ ചെല്ലൊരു നേരത്തു
ഉന്നതനാമവൻ വീണു വന്നങ്ങിനാൻ.
പിന്നെ വരവുമേ ക്ഷിച്ചിതീ വണ്ണം
“ചന്ദ്രചൂഡാമണേ! മല്ലരം കൊണ്ടിട്ടു
മൂലം നിതൊട്ടാലവന്മരിച്ചിടണം.”
അർദ്ധം നൂറു വന്നു കേട്ടു ശങ്കരനാ
അങ്ങിനെ വന്നിട്ടു മെന്നാൽ ചെല്ലുടൻ
പന്നെ ഗുമിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്ന നേരത്തു
വേഗം പാർക്കൽ മൂലം നിന്നതെട
നന്നി വെല്ലാനായ് വുകാസുരൻ ചെന്നതു
നേരം നിന്നു ചിതു ശങ്കരനെ നിവ-
നാരുമറിയാതെ വീരം ഞാനിഹ
നൽകിയ മൂലമിവനെ ഞാൻ കൊൽവതു

യോമ്യമല്ലെന്നു നൽകിത്തുപുറം വീശും
 വേഗം വെച്ചു മേറ്റി ശിവനന്നേരം
 നാകവാസീജനം കഷ്ട! മെന്നോതിനാർ.
 വിരസസുരൻ കരപുരുഷൻ തീട്ടു
 പാശത്തെ ശങ്കരൻ പിന്തിരിച്ചു വെക്കും
 നാനാദിഗന്തം പാഞ്ഞു പുറം വീശും
 ദീനനായ് വൈകുണ്ഠലോകമകം പൂക്കു
 നാരായണൻ കഥയെല്ലാമറിഞ്ഞിട്ടു
 പാശത്തെ നല്ലൊരു ബാലവേഷത്തോടും
 ചെന്നു നിന്നാൻ വിരോധേശ്വരൻ ജൻ
 പാഞ്ഞു വരുന്ന മാഗ്ധത്തിലത്രേനേരം
 പാഞ്ഞു വരുന്നോരസുനോടിത്തരം
 മായാമയൻ മധുവൈരിയുതൽ ചെയ്തു:—
 “പായുന്നതെന്തു നീ? ഭക്തത്വം ചൂഡമണേ
 മായമെന്നു ചൊല്ല! ചൊല്ല! നീയെന്നോടു
 ഞാനും നിനക്കു സഹായങ്ങൾ ചെയ്യുവാൻ.”
 ദാനവൻ തരം കേട്ടോരോത്തരം
 ദാനവാന്തർ മഹാമായയെ ത്തമോറിട്ടു
 ദാനവൻ ചൊന്ന നപരമാത്മമൊക്കവേ.
 മാനവൈരം വാക്കുകേട്ടു മഹാവീര്യം
 ദാനവവീരനോടായിട്ടു തൽ ചെയ്തു.
 പാരംചിരിച്ചു ചൊന്നാ നിദം “ദാനവ
 വീര! സുമുഖ! ശ്രമമെന്താക്കുകൾ.
 പാരംചിത്രാന്തിവന്നിതോന്നൻ ചിത്തേ?
 വീര! വിചാരമില്ലാത്തതിതോന്നസേ?
 ശങ്കരൻ ഭക്ഷയച്ചത്തന്നെ ശിപ്പിച്ചവൻ
 വൻകോപമോടു ഭക്ഷൻ ശപിച്ചിട്ടിഹ
 പ്രേതമായുന്നിതു ഭ്രാന്തചിത്തമതും
 ചേതസി തുലമില്ലായുതമുഖമായ്
 പുല്ലൊയ്യൊഴും പത്തു മുട്ടമുട്ടമവരിൽ
 മുല്ലബാണാൻ തത്ത ചെയ്തു വായ്ക്കാൽ
 മുന്നമുജീശം രത്നമതും പോയതു
 ഇന്നമൊരുത്തൻ ഹരൻ ഭജിച്ചു വോടു
 വേണ്ടും വാങ്ങും വരികയില്ലെന്നുമേ
 കണ്ണനവൻ കൊടുത്താൽ ഫലമായുരാ;
 മത്സരേ! ശങ്കരവാക്യമസത്യമാം.
 നിസ്സംശയം ഞാൻ പറഞ്ഞതു സത്യമേ
 എന്നു പരീക്ഷിച്ചു നോക്കു നീ വൈകാതെ
 നിന്നു കടമിത്തേയ വിശ്വാസമുണ്ടെങ്കിൽ
 സംശയം തീർന്നിയാമതിനായ്ക്കൊണ്ടു
 സംശയമെന്നു നിൻ പാണി നിൻ മുഖനി
 വെച്ചു വെച്ചു പരമാർത്ഥമറിഞ്ഞീടാം
 ചെയ്തുമെപ്പിന്നെ നമുക്കു പരീക്ഷയും
 ക്ഷിപിച്ചു കൊണ്ടു ചിരിച്ചു ചെയ്തു ശങ്കരം
 രൂപമായ് കൂടി നമുക്കു വധിക്കണം.”
 ദാനവാന്തർ മധുരവാക്യം കേട്ടു
 ദാനവൻ തൻ മുഖനി കരം വെച്ചിതു

അല്ലോ ഹരൻ തൻ മഹിതവരബലാൽ
 അല്ലോ വകാസുരൻ ചത്തു വീണിടിനാൻ.
 അല്ലോ വിഷ്ണുപത്നിയെ വെട്ടി വെട്ടി
 ഉല്ലാസനേതനെ വേദനയാഴ്ചിനാൻ.
 കല്പകന്ധനങ്ങൾ വർച്ചിച്ചു ഭവമാർ
 ഉല്ലാസനോടേതെന്തത്തം തുടന്നിതു.
 അല്ലോ മുകുന്ദൻ ശിവനോടു ചൊല്ലിനാൻ;—
 “സൽപുരുഷ! വാനാത്മനാ ചിന്തിച്ചാൽ
 കെല്പു പെരുത്തോരസുരൻ മരിച്ചിതും
 ഇച്ചെയ്യതും തവമാനസകല്പിതം.
 യാതൊരു ദേവാസുരനാപനഗ
 ജാതരാജൻ കിലും സജ്ജനഭേദപഞ്ചാടം
 ചെയ്തു തെന്നാകിൽ മരണമവകുതും
 ചെയ്തുകർമ്മത്തിന്നു ശരവമാദിയും
 വന്നു പാമീശം ഭേദത്തിന്നോക്കിലോ
 പിന്നെപ്പറയേണമെന്നതില്ലേതു മേ.”
 ഇത്തരം വാക്കുകൾ കേട്ട ശിവനാഥ
 സതപരം പരവന്തന്നെ മാനിച്ചിട്ടു
 യാതൊരു ചൊല്ലിട്ടുമില്ലിതു കൈലാസേ
 തത്ര സുഖേന വസിച്ചിതു ശങ്കരൻ.
 ഇത്തരം ശങ്കരൻ ദാനവഭീതിയെ
 സതപരം മോചിച്ചു സൽക്കഥമനസേ
 ഭക്തിയോടെ ചൊൽ കേൾക്കയും ചെയ്തില്ലേ
 ചിത്തഭയങ്ങൾ സകലപുതീർന്നു പോം
 ഉത്തമന്മാരായുതമില്ല സംശയം.
 മന്നവ! മാധവലീലകളെന്നിയും
 നന്നായ്ക്കു വൻ കേട്ടിട്ടു ശേഷവും;
 നല്ല സരസ്വതീ തീർത്ഥത്തിങ്കൽ
 പുല്ലുമുനികളുമൊത്തുന്നിതു പിട്ടു
 നല്ലൊരു സന്തോഷം നമുക്കു കാലം
 പുല്ലാവതരം തീർപ്പാദിച്ചിരിക്കുന്ന
 “മാരാരിയോ? വിധാതാവോ? മുരാരിയോ?
 പാരംമഹത്വമേറ്റുന്നതാരോക്കണം?”
 എന്നു നിനച്ചു മുനികൾ ഭട്ടമുനി
 തന്നെയച്ചിതു ചെന്നു ഭട്ടമുനി
 മുന്നമേധാതാപുതന്നു സന്നിധൗ
 നിന്നു തൻ താതപാദങ്ങൾ വന്നങ്ങാതെ
 നന്നായ്ക്കു ക്ഷിപ്തനിന്നു മുനിജന-
 വൃന്ദമല്ലേ വിധിവാഴുന്ന സന്നിധൗ
 ധന്യസിംഹാസനമേറി വിരിയെൻ
 തന്നെ സമാനമിതെന്നാരുനത്തരം
 അംഭോജസംഭവനേറ്ററംകപിതനായ്
 സംഭാവനം ചെയ്തു തുക്കണ്ടു വേഗേന
 പോന്നു ഭട്ടശിവനതി കേചെന്നിതു
 വന്ദ്യനാകു ശിവന്തന്നെ പൂർക്കിപ്പാൻ:
 അല്ലോ നിജസഹജമുനിശരങ്കൻ
 ക്ഷിപ്രമുദാപുണ്ണിട്ടു വാൻഭാവിച്ചാൻ

അല്ലോ ജനമുൽഭവുന്ന ചൊല്ലിനാൻ.—
 “മൃഗ്യരാത്രിയെപ്പോലെ! തൊട്ടിടൊന്ന”
 അല്ലോ പാശാശിധരൻകോപിച്ചുവേഗേന
 കെല്ലോട്ടുവെട്ടെടുത്തുനിന്നെന്ന
 കൊന്നിട്ടുവാനായടുത്താരുനേരത്തു
 ചെന്നുഹിമനിരികന്യതടുത്തു
 ശങ്കരനെപ്പറഞ്ഞുക്കീടിനാൻ,
 ശങ്കയെന്യേമുനിപാൽക്കൽപൂക്കിതു.
 ബ്രഹ്മാപുരകൽനിന്നുണ്ടായരുക്കു
 പിന്നെട്ടുജനിചാന്നെന്നതുംചൊല്ലും
 ആകയാൽതദ്രൂപമുണ്ടെന്നാകിലാം
 ഏകനാഥൻശിവൻതദ്രൂപകനതും
 ഏകനാഥീശൻബ്രഹ്മവിധമയ്യോണ്ടും
 ഏകനായുവസിപ്പാനെന്തുവൈഷമ്യം?
 നിൽക്കുവാൻകുടൽപൂക്കുകുന്ദനെ
 വെക്കുമേനോക്കുന്നേരമുനീന്ദ്രനും
 കണ്ടിതുമായവനന്ദിതനുമടി—
 തന്നിൽതലവെച്ചുകോട്ടുറങ്ങുന്നു.
 ചെന്നുട്ടുമുനിമാധവസന്നിയായ
 നിന്നുകുന്ദൻമാറിടത്തിങ്കല—
 ഞ്ഞാനുചവിട്ടിനാനല്ലോപമുകുന്ദനും
 തന്നുടെനിദ്രയിലായതുകൊടുകയാൽ
 വേഗമുണർന്നുനീന്ദ്രനെക്കണ്ടിട്ടു
 വേഗംവണങ്ങിയതൾചെയ്യുകേശവൻ—
 “അംഭോജസംഭവപുത്ര! മുനിശ്രേഷ്ഠ!
 കിംഭവാനില്ലാപസുചമായിരിപ്പിതോ?
 സർവ്വപാപാപഹമാകുംതവവദ-
 ദപദപരേണക്കളാലില്ലാപമഗുഹം
 ശുദ്ധായന്നിതുമമുനീന്ദ്ര! ഭവൻ
 ഇല്ലാപവരുന്നതോർത്തിടാതെത്താനിഹ
 മൃഗശരപ്പോലെയുറങ്ങിക്കിടന്നൊരു
 മൃഗതകാരുണ്യമോടുകുടിക്കേണമെന്നു
 എന്നുടെപാപശാന്തയ്ക്കുമെന്തുകുടി
 നിന്നുടെപാദചിഹ്നംസദാമാനിച്ചു
 ഞാനുമെന്നുംധരിച്ചിട്ടുവ” എന്നതു
 മാനിച്ചുമാധവൻചൊന്നതുകേൾക്കയാൽ
 മാമുനിതാനുമാനദാഞ്ചലധരനായ്
 മാനസേവിഷ്ണുപദാമുറപ്പിച്ചു
 മോദനചെന്നുമുനിജനസന്നിയായ
 സാദരമായവചക്രങ്ങളൊക്കെയും
 മുന്നമുണ്ടായവയെല്ലാമറിയിച്ചു
 നന്ദിച്ചുമാമുനിമർദ്ദവചക്രാം
 ഉന്നതശക്തിയോടേകിനച്ചാരിഭം.
 “സതപ്രധാനൻഹരി. യന്നനിഷ്ഠനും”
 ഇതുമുറച്ചുഹരിമുകുന്ദൻപദ-
 ദപദപകമമുറപ്പിച്ചുസതപും
 നന്നായജിച്ചമോക്ഷംലഭിച്ചിടിനാൻ.

സതപ്രണപ്രധാനൻഹരിയാകയാൽ
 സതപ്രണമേജിച്ചാൽഭക്തിമുക്തിയും
 രണ്ടുംലഭിക്കുമല്ലാതെമോക്ഷംവരും
 രണ്ടായ്ഭരിച്ചുതന്നാനന്തരമല്ലോ;
 നിമ്ബലാത്മാവേമറച്ചിതുതാമസം
 നിമ്ബലാത്മാവിളങ്ങുന്നസതപത്തിനാൽ.
 സതപ്രണമനിമ്ബലമായിരിക്കയാൽ
 സത്യസപ്രപനാത്മാവതുംനിമ്ബലം.
 രണ്ടുമെല്ലമെകൃത്തിന്നതുകൊണ്ടു
 രണ്ടായതൊന്നെന്നുറപ്പാൻഹരിപ്പണം
 സേവിച്ചുവർഷമോക്ഷംവരംഭോഗങ്ങൾ
 ഭാവിക്കവേണ്ടതാനേവനണഞ്ഞിട്ടും.
 ആയതുകൊണ്ടുബന്ധങ്ങളുംവനിടാ
 യാതൊരുത്തനുംഹരിപ്പണംസേവിക്കിൽ
 ശങ്കരനാദികൾക്കുംകൊടുക്കുമുക്തി
 ശങ്കരനുംഭജിക്കുന്നസതപ്രണമം
 ആയതുകൊണ്ടുഹരിപ്പണംമുക്തിക്കു
 യാതൊരുവേദവേദാന്താദിശാസ്ത്രങ്ങൾ
 നിശ്ചയിച്ചിട്ടുസതപ്രണമനിഷ്ഠാമ-
 നിശ്ചയംസേവിക്കിൽമോക്ഷംവിധിക്കുന്നു.
 ആകയാൽനിഷ്ഠാമസതപ്രമേജിച്ചിട്ടിൽ
 ഭോഗസിദ്ധിക്കുംകുറവില്ലമുക്തിക്കും.
 സന്താനരോഗപാലം.
 ദാനവാരാതിതൻദപാർകാമദിരേ
 അനന്ദമോടുവാഴുന്നൊരാളിനും
 ഏകനാംവിപ്രനൊരുസുതനുണ്ടായി
 ചാകയുംചെയ്തുനിമിച്ചുനേരതന്നെ;
 ബാലശവത്തെയെടുത്തുവിപ്രൻചെന്നു
 പാലാഴിവാസൻവസ്കന്നദപാർകാ-
 മദിരത്തന്നുടെഗോപുരേവച്ചിട്ടു
 ക്രന്ദനംചെയ്തുദുഃഖനയദുഃഖോ-
 ടൊന്നൊഴിയാതെപരഞ്ഞൊരനന്തര-
 മൊന്നുമൊരുത്തർപറഞ്ഞുതുമില്ലല്ലോ.
 ആരുമേമിണ്ടാഞ്ഞുകാരണമന്തൻ
 പാർമ്യൽകണ്ടുചൊല്ലിനാനിത്തരം:—
 “പുല്ലാഞ്ചൊഴിവിടയാനന്ദചിത്തനായ്”
 നിർമജ്ജനായ്വിപ്രവിദേവപുഷ്പംചെയ്തു
 മോദിയാശ്വേധുശാന്തപത്തനുടെ
 ലോഭാദിപാപകർമ്മങ്ങൾനിമിത്തമായ്
 മൽസുതനിന്നുമാരിച്ചുതനിസ്സ്മയം
 വത്സക്കനാശമുണ്ടാമോറ്റുപഗ്നാൽ?
 ദാനവാരിന്ദ്രപത്തനുടെരാജ്യത്തു
 സമാനമാസ്സാഴ്ചപ്രജകൾകുടുംബമ-
 ഞ്ഞല്ലാഞ്ചൊഴിമിങ്ങുവേദിക്കുന്നതും
 അല്ലാതെമറെറൊരുചെയ്യുന്നിതിജ്ജനം”
 ഇത്തരമാണൻചൊന്നതുകേട്ടഥ
 വിത്തകാരുണ്യംഹരിമിണ്ടിപ്പൊരുത്തരും.

അയതു മൃഗമന്താർണ്ണവോലന്റെ
 കായമെടുത്തതനാലയംപൂക്കഥ
 ദുഃഖിച്ചുവീണപിന്നെജ്ജനിച്ചുസുതൻ
 ദുഃഖപൂർവ്വംകിതയ്ക്കുതനാകയാൽ
 പിന്നെയുമുന്നേക്കണക്കേവിപ്രോത്തമൻ
 പിന്നനായ്ദപരകപൂക്കുപറഞ്ഞിതു.
 അന്നൊരുത്തരുംമിന്നായ്കാരണം
 പോന്നുവിപ്രൻദുഃഖമുൾക്കൊണ്ടുവാനിതു.
 ഇങ്ങിനെവിപ്രൻപുത്രംതെണ്ടുപേർ
 വന്നുജനിച്ചവരെക്കൊന്നുതുപോൽ
 പിന്നെനവമസുതൻതന്നെയുംകൊണ്ടു
 വന്നുദുഃഖേനമുക്കുനഗ്നഹൃദയത്തിൽ
 നിന്നുദുഃഖിക്കുന്നനേരത്തായാദവ-
 റൊന്നുപോയുമുറിയായിതല്ലാതെ.
 അന്നവിടെയൊരുതലയപൂണ്ടു
 നന്നാത്തജൻവസിക്കുന്നസമയം.
 അന്തർകോർനന്ദനൻവീഴ്ചാനജ്ജനൻ
 ഇങ്ങിനെപ്രാപ്തനായിത്തന്നിത്തരം:—
 “ഇനിവിടെവിപ്രാക്ഷണംചെയ്യുവാൻ
 മന്നവന്മാരായൊരുത്തരമില്ലയോ?
 യാദവന്മാരിന്നഭൂസുരരായിതോ
 മോദനയാഗവുംചെയ്യുവാൻീടുവാൻ
 സാമന്ത്രിമോടുമറയവർരക്ഷണം
 ഭൂമിപൻചെയ്തായിൽഗർഭസന്നിഭൻ
 വിപ്രോത്തമ!ഭവാനിന്നസുതനിഹ
 ഉത്ഭവിച്ചീടിൽനാസ്ഥിപചനപാവിഹ
 രക്ഷിച്ചുനൽകുവനില്ലൊരുസംശയം
 രക്ഷണീയനറംസത്യമറികതേ.
 തപസ്വരക്ഷണംചെയ്യുന്നതീടായിൽ
 അപ്പൊഴേവാനിയിൽപിറ്റുനായ്ചാടുവാൻ.”
 ദാക്ഷിണ്യമോടുംവിജയൻറവാക്കുകൾ
 തൽക്ഷണംകേട്ടുസന്ദേഹമോടുംവിജൻ.
 ചൊല്ലിനാൻ“കേൾക്കേടോ!വീരാ!വിജയാനീ!
 വല്ലമേജ്ജബലൻകൃഷ്ണപുത്രമെന്ന
 വീരനനിരുദ്ധനെന്നിവർപാക്കിലോ
 പാരമഹാബലവിപ്രപുരുഷന്മാർ.
 എന്നുടൊപകർമ്മത്തിൻബലത്തിനാൽ
 ഒന്നിനുംപാത്രമല്ലാതിരിക്കുംവിധം
 നിന്നുടൊബാല്യമദാനഹേതുനാ
 ചൊന്നതുമെന്നുടൊനസേവോധവും
 വന്നീല,സംശയമുണ്ടു,മഹാബല-
 വൃന്ദങ്ങൾവാങ്ങിയിരിപ്പതുകാണുകനീ.”
 അപ്പോൾവിജയൻസരസംചൊല്ലിനാൻ. —
 “വിപ്ര!ഞാൻരാമകൃഷ്ണാദികളല്ലെടോ!
 യുദ്ധപരമേശനെജ്ജയിച്ചുൻപൊടു
 സിദ്ധിച്ചിതിശപ്രസാദമറികേടോ!
 നാനാദിശിന്ദ്രപവീരരെവെന്നൊരു

മാനവവൃന്ദനറമജ്ജനനോക്കേടോ!
 വിപ്ര!മതിമതിമാനസസംശയം
 ക്ഷിപ്രംയമനെയുംവെന്നുഞാൻനൽകുവാൻ.”
 വീരൻവിജയൻറവാക്കുകളിത്തരം
 ധീരതയോടുകേട്ടോരുദിജ്ജോത്തമൻ
 ഏററുംബന്ധുധാതുപ്രസവനൽഗുഹേ
 തൊറന്നപാൽനൈവാച്ചുപാലിപ്പാൻ.
 പതിക്കുഗർഭമുണ്ടാക്കിനക്കാലം
 പത്നീപതിവിജയൻവചനത്തെയും
 വിശ്വസിച്ച്ജ്ജപ്രസവകാലത്തിങ്കൽ
 വിശ്വവീരൻവിജയാന്തികസംഭ്രമം
 ചുക്കുപറഞ്ഞുവിജയ!മമസഖേ!
 പുത്രനെക്കാത്തതരികുവഴിപൊലെ.
 അപ്പൊഴേവേഗമജ്ജനൻമാധവ-
 ചൊല്ലാദപന്തംനിന്നുചുരങ്ങുവാൻ
 സുതീകാമദീരേചുഴുവുമെല്ലെയ്
 ഏതുമേരസ്രമില്ലാതെനിസ്തീതമാ,
 ദിവ്യസ്രമെയ്ജ്ജനൽപഞ്ചരംതീർത്തിട്ടു
 സവ്യസാമികാത്തനിൽക്കുംദശാനന്തരേ
 പുത്രൻപിറന്നുമറഞ്ഞുദേഹത്തൊടും
 അത്രനരീജനംവാവിട്ടുലറിനാൻ.
 രോദനംകേട്ടുമറയിട്ടുവിപ്രനും
 പാരമൊലിക്കുന്നകണ്ണൻറകൊണ്ടുടൻ
 കൈമുഴുകിക്രോധാഗ്നികത്തിജ്ജപവി
 ചുവർകോൻപുത്രനോടിത്തരംചൊല്ലിനാൻ:—
 “മൃഗ!ജ്ജപ്രഭോ!നിന്ദിതപുരുഷ
 പ്രൌഢനിസ്സാര!നിൻവാക്കുകൾകേട്ടുഞാൻ
 മാനസതുഷ്ട്വാവസിച്ച്പോയിടിനേൻ
 മാനമെഴുപ്പുംചെറുതല്ലിനിക്കങ്ങരേ!
 സർവ്വജഗല്പതിമാർനിനച്ചീടിലും
 നിവഹിപ്പാനസാല്യമഭമായതു
 ദുർമ്മോഹിയായ്നീചൊന്നതുകാൽമായ്
 സമ്മതിച്ചുണ്ടുയർക്കലമല്പത്തിൽ
 നിന്നെയുംമേററുംപ്രമാണിച്ചുകൊണ്ടുതു
 നന്നനെന്നതുംവിസ്മയമേന്മോഹം!
 സോമാനപയത്തിൽജ്ജയിച്ചുഞാൻവീഴ്ചവാൻ
 കാമരീയോടുവരങ്ങൾവാങ്ങിടിനേൻ-
 ഇത്തരംമറ്റുംപലഗുണപ്രൌഢയും
 ചിത്തേജ്ജനനിന്ദയെങ്ങുപോയ്?ജ്ജ
 വീഴ്ചുമാർക്കുണ്ടുവെച്ചിങ്ങിനെ
 കായ്ക്കുന്നതായിവന്നാനോ?നരാധഭ!
 കള്ളവാക്കിത്തരംചൊൽവതിനേററവും
 ഭ്രഷ്ടംവിശ്വമുടയുമാനസ!
 നിന്നുടൊവാക്കുകേട്ടീടുകമുലമായ്
 നന്ദനദേഹവുംകാണാതെപോയിതു.
 പാപതെചെന്നുപതിക്കുനിവഹിയിൻ
 കായ്ക്കുമില്ലിങ്ങിനെയുജ്ജാരിരിക്കിലും.

ഇത്തരംവിപ്രൻറവാക്കുകൾക്കേൾക്കയാൽ
സതപരംജാത്യാംബുധ്യമേങ്ങിഫൽഗുനൻ
പാരുഷ്യമോടധനർബ്ബാണവുമേന്തി
പാശാതെചെന്നതകാശാമുർപ്പുക്കു
നോക്കിനാൻവിപ്രസുതനേയുംകണ്ടീല
ദിഷ്ടപാലമന്ദിരമൊക്കെത്തിരഞ്ഞെങ്ങും
കാണാഞ്ഞുപോന്നഗീതനിൽപതിക്കുവാൻ
ബാണധനുസ്സൊട്ടുംഫൽഗുനൻഭാവിച്ചു
ചാടുവാനായിത്തുടങ്ങുന്നനേരത്തു
കൈടഭാരാതികൃപാംബുധിക്രണ്ണനും
പാശാതെചെന്നവിജയൻകരംപിടി-
ച്ചാൽമുദ്രാസമോദമർത്ഥചെയ്തു:—
“വീര!വിജയ!വിരവിൽദിജസുത-
മാരാഞ്ഞുകാട്ടിത്തരുവൻനിനക്കെടോ!
കൈരവവീര!നിനക്കതുലമായ്
പാരിലെന്നുംകീർത്തിയുണ്ടായ്തരംസഖേ!”
ഇത്തരംചൊല്ലിമുക്കുന്ദൻവിജയനും
ഒത്തുതേരേറീട്ടുപോയിതുപശ്ചിമേ.
നാനാവനഗീരിപിന്നിട്ടുപോയ്ചെന്ന
ദീനമന്ത്രേസാഗരങ്ങളുംപിന്നിട്ടു
വായുവേഗേനരഥംനടത്തിച്ചെന്നു
സായാഹ്നകാലേനിശയിലുർപ്പുക്കിതു.
കണ്ണുകാണാഞ്ഞുതരഗങ്ങളേറവും
ഷാഡരാജ്ഞാപിനടപ്പുകാക്കെയാൽ
കല്പാന്തകാലത്തനേകസൂര്യപ്രഭ
ഛായയുണ്ടാകുമായതുവെന്നിടം
തേജോമയമായതനുടചക്രത്തെ
തേജോനിധികൃഷ്ണരജിയിൽനിന്നിച്ചിതു
അപ്പോളതിവേഗമോടുസുദർശനം
സ്വപ്രകാശാന്തർവിച്ചുശോഭിച്ചിതു.
അപ്പോളതിപ്രകാശദികളുംജപി-
ച്ചപ്പോൾനയനമടച്ചിതുപാത്മനും.
പിന്നെപ്പവനൈസ്സമംഗിരിസന്നിഭം
വന്നുതുളുംതിരമാലകൾകാണായി-
അപ്പൊഴുതാശ്ചന്ദ്രമാകിയോരംബുധി
ശിഥ്ലമതിൻനടുവിൽമണിസന്ധയ-
മന്ദിരംകണ്ടാരതിൽരാജാഭിപൽ
പന്നഗവീരൻസഹസ്രഫണത്തൊട്ടും
നന്നായിളങ്ങുമനന്തനാമെത്തമേൽ
ഇന്ദ്രനീചമണിപ്രച്ഛന്നനത്തൊട്ടും
നന്നായ്ശയിക്കുന്നവിഷ്ണുസ്വരൂപവും
നന്ദജൻപാത്മനുംകണ്ടാരതിശയം.
നല്ലമണിമകുടവലയങ്ങളും
ഉല്ലസിപ്പുവനമാലകൾകണ്ഡലം
കൈസുരശോഭയുംപത്മനേത്രങ്ങളും
രസസ്തംഭംനാവിൽസുദർശനാഭ്യായുധം
കാർമ്മാലവണ്ണംമുദ്രാസമോദവും

കോമളമാഭരണാദിബഹുവിധം
നാനാമുനിജനംഭേവാസുരാദിയും
അയ്യധമൃത്തികളുംസുനന്ദാദിയും
നാനാവിധസ്തോത്രവന്ദിതച്ചുരവും
ഇന്ദിരാദേവിയുമെന്നിവരെക്കെയും
അനന്ദമോടുസേവിച്ചുനില്ക്കുന്നതും
മാനമോടജ്ജനൻകണ്ടോരനന്തരം
എത്രയുംചിത്തകുതൂറലസംഭ്രമാൽ
സതപരപാശ്ചന്ദനംകൃഷ്ണനുംവേഗേന
വീണനമസ്തരിച്ചേററുംഭക്തിയാൽ
പാണികൾമുപ്പിനിന്നയസമനപിതം
നിന്നനേരമർത്ഥചെയ്തമഹാവിഷ്ണു
മന്ദിരസേനകൾശലങ്ങളുമേവം
ചൊല്ലിനാൻ“വീര!വിജയ!യദുത്തമ
നല്ലരാനിങ്ങളെക്കാണമതിന്നായഹം
വിപ്രബാലന്മാരെയിങ്ങുകൊണ്ടെന്നതും
മൽപ്രതേനംശികളുതനിങ്ങളും,
ഭോരമൊക്കെയുംതീത്തുവൈകിടാതെ
പ്രാഭവത്തോടമസ്തിധൗപോരുവിൻ!
വേദധർമ്മങ്ങളാംസർവ്വസല്ലഭവും
മോദേനനിത്യാപുംചെയ്തതാഗതം
വാഴ്ചലോകത്തെയുംശിക്ഷിച്ചുരക്ഷിച്ചു
പേകുദപിജസുതർപത്തുപേരോടമായ്.
ചെന്നുസുഖിച്ചുവസിപ്പെന്നി”ങ്ങിനെ
മംഗലലോകൈകനാഥവാക്യംകേട്ടു
“അങ്ങിനെതന്നെ”യെന്നൻപോട്ടുകൃഷ്ണനും
മംഗലൻപാത്മനുംകുടിപ്പുറപ്പെട്ടു
വിഷ്ണുപദംവണങ്ങിക്കുമാരന്മാരും
കൃഷ്ണനുമൊന്നിച്ചുപോന്നിതെല്ലാവരും.
മാധവപാദാംബുജംകണ്ടുമുലമായ്
ബോധിയാമജ്ജനൻമോദംപറയാമോ!
വാസവനന്ദനനോടുമൊരുമിച്ചു
വാസുദേവൻവിപ്രപുത്രദശത്തെയും
കൊണ്ടക്കൊടുത്തുനേരംദിജോത്തമൻ
ഉണ്ടായമോദേനചൊല്ലിനാനിത്തരം:—
“മാനവവീര!വിജയാമഹാമതേ!
ധന്യനത്രേഭവാനില്ലാതസംശയം.
ചാപാഗ്രമോരോന്നുഭുഖേനാൻചൊന്ന
കോപകാരിന്ദ്രമൊക്കെക്ഷമിക്ക!ഭവാൻ.
അർത്ഥിവിനാശന!കൃഷ്ണസഖ!നിൻറ
കീർത്തിയുംകല്പാവസാനമുണ്ടായ്തരം”
പിന്നെദപിജൻജഗന്മംഗലൻമാധവൻ
തന്നോടുമോദേനചൊല്ലിനാനിങ്ങിനെ:—
“ഭാനവാതേ!ജനാദ്യനായനമഃ
ദീനപാവ!തവമാഹാത്മ്യമോരാതെ
ചൊല്ലിയതെല്ലാംപൊറുത്തുകൊള്ളണമേ!”
അല്ലലകനുവിപ്രോത്തമനിത്തരം

ചൊല്ലിസുഖത്തോടുവാണതന്നെ |
 നല്ലദിജൻമോദമെങ്ങിനെചൊല്ലാം!
 മല്ലാരിയെഞ്ച്ജേച്ചൻപോട്ടുവാണിതു
 വല്ലഭയോടുംസുതരോടുംമങ്ങിനെ
 ലോകനാഥൻപരബ്രഹ്മമുത്തിനരി
 ലോകസംഗ്രഹപ്രകൃതിവിശ്വാസങ്ങൾ
 ലോകങ്ങളിൽതരംതോന്നിച്ചുകാത്തഴി-
 ച്ചേകനായ്യാഴുന്നതന്മായാവൈവേം
 എങ്ങിനെയെന്നാകിലവണ്ണമാമെന്നെ
 ഇങ്ങനമുക്കുചൊല്ലാപുനരോത്തമ!
 മാധവനിത്തരമോരോരോലിലകൾ
 സാധുമാഗ്നംചെയ്യസർജനത്തിനും
 സർവ്വതംസംശ്ലേഷനാനസൽക്കീർത്തിയും
 സർവ്വമുപ്ലവിവരത്തിദാമോദരൻ.
 സർവ്വമുനികളോടൊന്നിച്ചുയജ്ഞങ്ങൾ
 സർവ്വേശ്വരൻമുദാചെയ്യപലതരം
 ലോകരക്ഷാർത്ഥംഗുപതീരംനാമര
 ലോകോത്തമൻപാശ്ചന്ത്യോടുമൊരുമിച്ചു
 സൈന്യസമേതംവധിച്ചുവധിച്ചിട്ടും
 ക്ഷോണീഭാരമതുനീക്കിവഴിപോലെ
 സർജനത്തിനുംസംശ്ലേഷംനൽകിനാൻ.
 ഉപിയിലെങ്ങുംപരത്തിസൽക്കീർത്തിയും
 സർവ്വസമൃദ്ധ്യുംരക്ഷിച്ചുമേവിനാൻ
 സർവ്വേശ്വരൻതനിക്കുതന്നെസാധുഗുപ!
 പങ്കജനേത്രൻചരിതംശുഭമിതു
 ചിന്തിക്കുകൾക്കയ്യൊന്നുജനത്തിനും
 സന്താനസംശ്ലേഷസർവ്വലോഭംവരം.
 സന്തോഷമോടുജനാദിനർപിന്നെയും
 സന്താനജാലങ്ങൾസർവ്വസമ്പത്തുകൾ
 സന്തതംവൃദ്ധിയോടുംകൂടിമോദേന
 ദ്വാരകാമന്ദിരേവാഴുന്നനാളിൽ
 പാരംസമൃദ്ധിപലമുതലുണ്ടാം.
 നല്ലാർമാനികൾനല്ലാരോജ്ഞങ്ങളും
 ഉല്ലാസമോടണിഞ്ഞെല്ലാസുഖത്തോടും
 ബാലപുലാഭീസമസ്തരംസൈപരമായ്
 ശീലഗുണത്തോടുവാണിതുമോദമായ്.
 തേരു, കൂതിഭടജനംപാരണം
 പാരമാനന്ദേനരാജമാഗ്നത്തുടെ
 നീളെനടന്നവൈശ്വാദീധനാത്മികൾ
 മേളമായ്വാദ്യലോഭേഷണത്തങ്ങളും
 ചെയ്യുകൊണ്ടങ്ങിനെഗുത്തഗാനയൊടും
 പെയ്യുമധുകസുമഹാസംയുതം
 ഷാർപ്പദശാരികാപ്രേണാമംഗലം
 ഉല്ലാസമോദപൂരത്തോടുമുദാനേ
 വാഴുന്നിതുഭയഹീനംസമസ്തരം
 കോഴയൊഴിഞ്ഞുസന്തോഷസംവണ്ണമായ്.
 സുന്ദരിമാരുമങ്ങാളീസമുദവും

നന്ദനതുല്യമുദാനേകളിക്കുന്നു.
 ജലക്രിഡ.
 അന്നൊരുനാൾനന്ദനനനീശപാൻ
 സുന്ദരിമാരായകാന്തമാരോടൊത്തു
 ഓരോരോഭായുമാക്കോരോരോരുപമായ്
 വാരിലിലയ്യുനടിയിലിറങ്ങിനാൻ.
 അല്ലോർവിശ്വധരംബാരമാഗ്നത്തിൽ
 ഉല്ലാസമോദേനവന്നിറങ്ങിതു.
 മല്ലവിലോചനനല്ലാക്ഷിമാരുമായ്
 നല്ലജലക്രിഡചെയ്യതുടങ്ങിനാൻ.
 നിർമ്മലമാംജലേഅന്നന്ദമുൾക്കൊണ്ടു
 നന്മയിൽനീന്തിത്തുടിച്ചവർപാടിയും
 അത്യന്തമോദമോടേതൻരമണനെ
 കേത്രാതഴുകിയെന്നായ് രമിക്കയും
 നിർമ്മലമാംജലംകൈകൊണ്ടുകോരിയും
 തമ്മിലുത്തംപിണങ്ങിട്ടുംചിരിക്കയും
 ഓരോരോനാരിമാർകാന്തനോടൊന്നിച്ചു
 ഓരോതരമൊത്തുന്നായ് രമിച്ചിതു.
 നിർമ്മലവാർയിൽവാർജാദ്യങ്ങളാം
 നിർമ്മലപുഷ്പത്തിൽനിന്നുപവനരം
 മന്ദമായ് വീഴീടുകല്ലോലസംയുതം
 മെല്ലെയിളകുന്നപുഷ്പസുഗന്ധവും
 ശീതളവായുക്കളേറുതരുണിമാർ
 ചേതോമലിനമകന്നുരോഭിക്കയും.
 സർവ്വാത്മകൻജഗന്നായകൻതന്നോടു
 സർവ്വാവാണരമിച്ചോതനാരിമാർ
 തമ്മുടെഭാഗ്യംവിചാരിച്ചുകാണുകിൽ
 മനവ! ചൊല്ലേണ്ടതെന്തിവിസ്മയം!
 വാരണനാരിമർപാശ്ചന്ത്യത്തോടും
 വാരിയിൽലിലചെയ്യുന്നതിർമല്ല്യത്തിൽ
 മത്തഗജംവാരിലിലചെയ്യുംപോലെ
 ഉത്തമൻകൃഷ്ണൻകളിച്ചിതുവാരിയിൽ -
 ദേവകൾപൂമലർദേവവെളിച്ചുതം
 ആവോളമാനന്ദമോടുവർഷിച്ചിട്ടു
 മാധവനെവാഴ്ത്തിസ്തുതിച്ചീടിനാൻ
 ബാധയൊഴിഞ്ഞാരമരൈശ്വരമന്നേരം
 വാരിയിൽനിന്നുകരേറിയനേറത്തു
 ചാരുതരവസ്രമാരോണാദികൾ
 വേണ്ടതുമോന്മലേനൽകിയവയെല്ലാം
 കൊണ്ടുവണ്ണൻതാൻപരിഗ്രഹിച്ചൻപോട്ടു
 വിത്തവസനങ്ങൾഭൂവണ്ണാദാദികൾ
 ചിത്തമോദംശുഭജാതിക്കുമാധവൻ
 നന്നായ്ക്കൊടുത്തിതുകാന്തമാരുഥ
 തന്നുടെശുഭകൾക്കുമെറുമങ്ങിനെ
 വേണ്ടുന്നവയതുംനൽകിത്തരുണിമാർ
 ഉണ്ടായമോദേനമാധവൻതന്നുടെ
 മാധുര്യവാക്യകടാക്ഷംഗാസങ്ങളും

മാധുര്യശീലവിഭാസസാരസ്യാം
മന്ദമന്ദ്രപഞ്ജയീക്ഷാശരീരവും
നിമ്നലോഭയംകണ്ടുമദനമാൽ
പാരംവളന്നമുകുന്ദകാന്താജനം
ധീരതവിട്ടുതന്നത്താൻമറന്നു
ഉന്മത്തവാക്കുകുളോരോന്നുചൊല്ലിനാർ
നന്മയോടോരോതരമവരേവരം.
കാമലീലാവിഭാസഭ്രമവാക്കുകൾ
കാമിനിമാർപറഞ്ഞൊരരമിച്ചിതു;
മാധവപതിമാർസംഭ്രമവാക്കുകൾ
ബോധിപ്പതിന്നുസന്ദേഹമുണ്ടായ്തരം
കാമവികാരത്തിലന്യമറിയാതെ
കാമിനിമാക്കോപരയേണ്ടതില്ലല്ലോ.
കാമനുമൂലമായുള്ളമുകുന്ദന്റെ
കോമളാംഗത്തിൻവിശേഷങ്ങൾകേൾക്കിലോ
നാരിമാർക്കുള്ളിൽമദനമാൽഭക്തിയും
പാരമുണ്ടാകുന്നതെന്നങ്ങിരിക്കുമ്പോൾ
സർവ്വാകണ്ടുപസിപ്പവർക്കിത്തരം
സർവ്വിഭാത്തിയുണ്ടായതെന്തെന്തേ!
സ്വാത്മകൻതന്റെകാന്തമാരാമവർ
സർവ്വാജ്ഞാസ്വപ്നാഭ്യവസ്ഥയിൽ
മാധവനോടുചിത്തരമിപ്പിച്ചിട്ടു
ബോധയന്ത്രേസുഖിച്ചാണെന്തേവേണ്ടു
ലോകരക്ഷാപതിസർവ്വേശനച്യുതൻ
ഏകനഖണ്ഡമാംജ്യോതിർയൻസ്വയം
കാന്തനെന്നോത്തുസദാപാദസേവയാ
ചെന്താമരാക്ഷരൻനില്ക്കുംതരുണിമാർ
ചെയ്തപഃശുദ്ധിയോഗവിശേഷങ്ങൾ
ചേതസിമിന്നിക്കിലെളുചൊല്ലാവതും
സർവാത്മകൻഹരിനാനാജനരക്ഷ
സർവ്വശിക്ഷാസർവ്വധർമ്മങ്ങളുംചെയ്ത
സർവ്വസൗഖ്യേനവസിച്ചുകുന്ദനും
നിർവാണഭൻവനക്രിഡ്ജലക്രിഡ
ദിവ്യഹർഷക്രിഡമുന്ദരതികളും
ദിവ്യനാംകൃഷ്ണൻപ്രാപ്തിച്ചുനിൽത്തിനാൻ.
സർവ്വേശൻപാദസന്നിധൗമേവുന
സർവ്വമനോഹരമാരായകാന്തമാർ
നിർവാണതുല്യസുഖേനവിനോദിച്ചു
യൗവനമാണ്ടുമോദാൽവസിക്കുന്നവർ
എട്ടുമൊതലോഡംഭരായിരമുള്ളവർ
പുഷ്പമോദംപെറ്റുപുത്രരോരോന്നതിൽ
പത്തുപേരുണ്ടായതിൽമഹാശക്തരായ്
പത്തുമൊണ്ടുപേർപ്രഭുനാദികൾ
അയതിലേറുംമഹാശക്തൻപ്രഭുനാൻ
മായാമയസമൻവീര്യപരാക്രമൻ
തൽസുതനാകുമാനിരുലനായതും
വജ്രനനിരുലനനനായനാൻ.

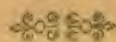
സജ്ജനങ്ങൾയദുവംശമൊടുക്കത്തു
നാശഭവിച്ചിതയസ്സാമുസലത്താൽ
വംശകത്താപനാപശ്ചന്നറികെടോ!
ബാഹുബലവംധനകീർതിസമ്പന്നുവും
ബാഹുല്യവിദ്യയുംബ്രാഹ്മണഭക്തിയും
മറുമോരോഹണംയാദവവംശമാം
കൃഷ്ണകുലത്തിലില്ലാതവില്ലല്ലോ.
വീരരാകുമിവർവംശംഗണിപ്പതി-
നാരാജമാമല്ലഭേദോത്തമന്മാക്കും
മാധവപുത്രപൗത്രാദികുമാരരിൽ
ബോധിതരായ് മഹാമുഖ്യപ്രസിദ്ധരായ്
വിജ്ഞാനവുംനയസൽഗുണയുക്തരായ്
യജ്ഞരല്ലാതെയഭ്യർത്ഥിച്ചിരിക്കിൽ
നാലുകോടിക്കകമാചായ്തരുണ്ടുപോൽ
വേലഗണിപ്പതിന്നിത്തരമുള്ളൊരു
യാദവവംശത്തിലാഹുകണനാവൻ
യാദവരാജനായ്നന്നറികനീ.
ഭൂമിയിൽദൈത്യരേറുമുള്ളവരെയും
ഭൂമിയിൽജാതരെഭേദിച്ചിടയുമൂലം
നാരായണാജ്ഞയാദേവകൾഭൂമിയിൽ
ഓരോതരംയാദവരായിന്നതേ.
നിമ്നലനീതിസഹിതരവർകളും
നന്മയിൽറുറെറാന്നവംശമായ്ക്കുന്നതേ
യാദവവംശംമഹാബലമങ്ങതിൽ
വേദാന്തവേദ്യനഖിലജനപ്രീതി
വന്നുജനിച്ചുകുന്ദനോരോവിധം
തന്നുടെമായാലോകരക്ഷാത്ഥമായ്
തന്നുടെവംശമാംയാദവരെക്കൊണ്ടു
കർമ്മങ്ങൾചെയ്യിച്ചുകാച്ചുപുംസാധിച്ചു
നിമ്നലംതദംശയാദവരെക്കെയും
തമ്മെമറന്നുസേവിച്ചിതങ്ങാസ്ഥയാ
നന്ദാത്മജൻനരമുത്തമാനീശപരൻ
ധന്യരായാദവന്മാർഭാഗ്യമുള്ളതാ!
മല്ലാരിമാധവൻലോകരക്ഷാത്ഥമാ-
യല്ലോകുരുക്ഷേത്രപുണ്യമംഭൂമിയിൽ
നല്ലമുനിവരന്മാരുമായാസ്ഥയാ
നല്ലയജ്ഞങ്ങൾപന്ത്രണ്ടുസംവത്സരം
ചെയ്തവസിച്ചുജനപ്രീതിശ്രദ്ധ്യത്വം
ചേതോമലാപഹഗംഗയ്ക്കുതപ്പാദ
രേണനാവിന്ദപംബുനാശുദ്ധിയേകിയ
ത്രാണനിപുണൻപരൻപുരുഷോത്തമൻ
പ്രാണികൾക്കുള്ളുംപുറമൊന്നായവൻ
യെന്നോടുവൈവാമയെങ്കിലുംതൽക്കഥാ
തന്നുള്ളിലോക്കുന്നവർക്കുക്തിപദം
സർവ്വപംനൽകുന്നഭക്തപ്രിയൻതന്റെ
ഉത്തമലീലകലിനാശനിമ്നലം,
കേൾക്കിലുംചൊൽകിലുംപാപംകെട്ടുപവൻ

സാക്ഷാൽചരാചരലോകങ്ങളൊക്കെയും
സ്വാത്മകൻതന്റെനായനസ്വരൂപിച്ചു
സ്വത്തിലുത്തമയമായ്നിറഞ്ഞിട്ടു
രക്ഷിച്ചുസംഹരിച്ചിട്ടുപരൻപുമാൻ
ഉക്ഷിതിഭാരംകുഞ്ഞതെന്തതുതം!
ബ്രഹ്മാദിഭവകളുമ്മിക്കുമുലമായ്
നീർമൽസാധാരണമംമുന്നിച്ചൊരു
നാരായണനസാരംശുദ്ധവന്മാരെ
കാരോതംസംഹരിച്ചുസത്തക്കളെ
പാലനംചെയ്തൻമിത്രജനത്തൊട്ടും
പാലിച്ചുധർമ്മംകർമ്മസമനീതം
കല്പശനാരനൻസ്വഭവനം-
നെവരാൽസ്തുത്യനായിദപാരവതി
തന്നിൽസുഖത്തൊട്ടുതുപെശുരാദിയോ-
ടൊന്നിച്ചുസ്വസ്വസ്വസ്വസ്വസ്വസ്വ
നാരായണൻപാർത്തുസ്വസ്വസ്വസ്വസ്വ
കാരുണ്യമുന്തിപാടിടിനാൻമാദമായ്;
സ്വജഗദ്വതിക്കൻകമന്തിത്തരം
ആവോളപുംകേട്ടുകൊൾകിരവകെല്ലാം
സ്വസ്വസ്വസ്വസ്വസ്വസ്വസ്വസ്വസ്വ
കമ്പമന്ത്രേകീർത്തിസ്തത്തിസ്തതാത്മ്യം
നാനാവിധംവിവിധങ്ങൾതാലംബാർ-
മാനാപുരീഷ്ഠവിദ്യായുതാരോഹ്യപും
സ്വജനബന്ധുമാനമതശുദ്ധി
സ്വാർവചിതപരമാത്മനാപുത്രസ്വം
ജനജനാനന്താലാലാലാലാലാലാലാലാ
കല്പശമൻമുലനാരനംകുമാരിയും
ബ്രഹ്മരത്നാദിഭാരപാപാപാപാപാപാപം
നിർമ്മലവർണ്ണപദമേതിവാഞ്ചര്യം
സ്വഭാഭക്തിയുംമുക്തിയുംസിദ്ധിക്കും
സ്വജനത്തിനാദിബ്രഹ്മസംശയം;
ഇക്കഥസ്വപുംമാനഷർക്കേൾക്കിലോ
ക്കെയുംനല്ലതുതനെവതുംഭയം
ഇക്കഥസ്വപുംമാനസേതാനുകിൽ
ഭൂതനാരനൻകൃഷ്ണമേന്മാനിൽ
ചന്ദ്രയുദ്ധമനനാമല്ലസംശയം.
ചിത്രയഭവംശജാതൻമുക്കുന്ദൻ
ഇക്കഥതന്നിലൊരുകഥയോക്കിലോ
മുക്കുക്കലഭൂതന്മാട്ടത്തിടാ-
മുക്കുനായൊരോമിളനോരാതെ
ഭൂതനാരനൻനാരായണൻതന്റെ
നാമംവിളിച്ചുതുമുലംഹരിപരം
സാമോദമോടുപേന്നാനതുപാക്കിലോ
സ്വപുംമിക്കമകേൾക്കതാനോക്കതൻ
സ്വഭാചിന്തിക്കസ്വപുംപിതെങ്കിലും
ചെല്ലുവകെന്തുപലപേരയേണ്ടതി-
ല്ലേവമെന്നോർത്തിന്നുള്ളപലതെയും

ചേതസിചിന്തിക്കിലറമിട്ടെന്നതും
ചേതസിചിന്തിച്ചുറച്ചുശാന്തിപദം
പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നുത്താനെന്നുള്ളതേ
പാപമാതിചരിതാനന്ദചൊല്ലാവു-
സർവാനാരായണപദംചിന്തിച്ചു
സർവേശ്വരജ്ഞാതസദാഭക്തിക്കൈക്കൊണ്ടു
ഇക്കഥയൊക്കെയുംകേൾക്കിൽജനിമൃതി
ദൃഷ്ടതംപോയ്മുക്കുദപദംചേരുമേ.
മന്നവന്മാർജലമെഴിമാണിക്യമേ,
നന്നായിദകേമചിന്തിക്കിലോഭവാ-
നിന്നവന്നിടുംവിശുദ്ധമാംഭക്തിയും”
എന്നുശുഭമുനിശ്രീചരീക്ഷിതനോ-
ടിങ്ങിനെചൊന്നാൻദശമകഥകളെ-
ന്നനായതിഭക്തിപൂണ്ടിവകേട്ടൊരു
മന്നവന്മാർവൻതൻചരിതാമൃതം
നന്ദിച്ചുസവിചിത്രപീയൂഷസാഗരേ
മുങ്ങിയുണർന്നോമാഞ്ചസംയുക്തനായ്
മംഗലമാനന്ദബാഹ്യാക്ഷയാക്ഷനായ്
ശ്രേഷ്ഠമാംഗ്രാമപദംഇടിച്ചിന്തിച്ചു
വാട്ടമെന്ത്രേവസിച്ചാനന്ദമതനായ്.
താനനിപ്പുണർജനാദ്രിനൻതന്നുടെ
ക്ഷോണിരക്ഷാദശമംകഥമിഷ്ഠതും
ശൈനകനാദിമുനികളോടിങ്ങിനെ
അനന്ദമോടുസുതൻപറഞ്ഞീടിനാൻ.
തൊണ്ണൂറുമൊമ്പതുമ്പോഴമാതിരിൽ
നിണ്ണയിച്ചിട്ടുപറഞ്ഞതറിഞ്ഞാലും!
അദ്ധ്യായമുണ്ടുതൊണ്ണൂറുദശമത്തിൽ
സിദ്ധമെന്നുംപറഞ്ഞീടാമൊരുപക്ഷം.
ഏതെങ്കിലുംദശമകഥയൊക്കെയും
ചേതസിനന്നായറിവതിന്നായ്ക്കൊണ്ടു
ചൊല്ലിനേനെന്നുടെദേശികാനുഗ്രഹാൽ
മല്ലായിഭക്തർപൊറുക്കെചൊല്ലിൻപിഴ
ശേഷമിന്നുംകഥമേലേടുമുള്ളതു
വൈഷമ്യമുണ്ടുപറവതിന്നെങ്കിലും
കേൾക്കണമെങ്കിലുംപറഞ്ഞീടുവൻ
സ്വച്ഛമന്നാളെയെന്നാൾകിളിപ്പൈതൃകം.

ഇതി ശ്രീമഹാഭാഗവതേ പൂരാണോത്തമേ

ഭരതസുന്ദരം സമാപ്തം.

ശ്രീമഹാഭാഗവതം

ഏകാദശസ്കന്ധം.

—:൦:—

ഹരിഃ ശ്രീഗണപതയെന്നമഃ
അവിഷ്ണുമസ്യ.

പരമജ്ഞാനാമൃതംപാനംചൈതന്യവസാതെ
 പരമാനന്ദമോദേവസിക്കുംകിളിപ്പെണ്ണേ!
 മധുപംഗുളംപഞ്ചതാരയുതരവൻഞാൻ
 മതിവന്നീടുവോളമെടുത്തുജീച്ചിനും
 മധുവൈരിയാംവിട്ടുനാകേവിനാശനൻ
 യദുനായകൻശൈലിദൂരിതവിനാശനൻ
 കരുണാവാഹിരാശിയാകിയകൃഷ്ണന്തന്റെ
 ചരിതരസംപറഞ്ഞീടെടോ!മടിയാതെ.
 നരജന്മത്തിൻഫലംവരുവാനായ്ക്കൊണ്ടിഹ
 പറയാംകേട്ടുകൊൾവിന്നെന്നിതുചൊല്ലിയിടും.
 ശ്രീമഹാഭാഗവതമുദാഹരണത്തോളവും
 ആമോദാൽകേട്ടുചിത്താനന്ദനരോസനാദി
 മാമുനീന്ദ്രന്മാർസ്മരണനോടുചോദിച്ചിതു
 നിർവക്താശേഷംകേൾപ്പിക്കണമ്നോർമുതൽ
 ചൊല്ലിനാ“നേമാദശസ്കന്ധത്താൽമോക്ഷംചൊല്ലും
 കല്യാണമതിവുമുണ്ടവരാഗ്രസിദ്ധ്യർത്ഥമായ്
 യാദവകുലത്തിന്റെനാശകാരണംമൂന്നും
 വരിച്ചുപിന്നെവസുദേവൻനാഭേന്താനും
 തമ്മിലേസംവാദമിക്കഴിയികളായ്ക്കൊക്കെ
 നിർവക്തൃപുരുഷാർത്ഥംസാധിപ്പാനെന്നുനല്ലൂ?
 എന്നുനാരദനോടുചോദിച്ചോരനന്തരം
 നന്ദിച്ചമുനീന്ദ്രന്മാർവസുദേവരോടായി
 നിമിയാംനരപതിനവയോഗികളോടു
 നിർവക്തൃജ്ഞത്തിൽചോദിച്ചസംവാദത്തെ
 കേൾപ്പിച്ചാനതിൽനിമിത്തവായ്ക്കൊട്ടുംചെയ്തു.
 താല്പര്യമോടുഭാഗവതമായ്ചമുന്ദനിൽ
 പിന്നേതുഭാഗവതമാരേയുംമായാതത്തപം
 മൂന്നാമതല്ലോമായാതികൃമംനാലാമതും
 ബ്രഹ്മത്തെയഞ്ചൊതുഭാഗവതപുരുഷപിന്നെ
 നിർവക്തൃനാശനൻതന്നവാരംങ്ങളും
 ഭഗവൽഭക്തിയില്ലാതവർതൻഗതിയേയും
 യുഗങ്ങൾതോറുമുള്ളപൂജകൾവിശേഷവും
 ഇവയൊമ്പതുചോദ്യംശ്രമത്താപുത്തരങ്ങൾ
 നവയോഗികളേവംചൊല്ലിനാർമോദത്തോടും.
 സകലകർമ്മങ്ങളെഭഗവദ്യുഗ്ഗമത്തെ
 ചെയ്തെന്നതുഭാഗവതത്തിൽപർവ്വമല്ലോ.
 രാഗാദിയഭിമാനഹീനന്മാരായിക്കൊണ്ടു
 ഭഗവത്സേവാരതമെല്ലാംഭാഗവതന്മാർ.
 നിത്യമല്ലാതവസ്തുസത്യചാർത്താനിയിൽ

നിത്യസംഗമമായിട്ടിവിടുമായാതത്തപം.
 ഭഗവന്മായതിൻനാശകാരണമായ
 ഭഗവൽഭക്തിയോടുസങ്കരമിഹിത്തനത്തെ
 അകമേയുണ്ടെങ്കിലോമായയേജയിച്ചീടാം
 സകലതത്ത്വജ്ഞാനമില്ലാത്തതായ്ജയംവഹാം.
 സർവ്വവ്യാപ്തമായനിഷ്കളവസ്തുബ്രഹ്മം
 നിഷ്കാണാത്തകൻപൂജാവേദതപസംയുതം
 ജഗൽക്കാരണപുമാൻതുടങ്ങിയുള്ളതെല്ലാം
 ഭഗവാൻതന്റെയവതാരമെന്നറിയിച്ചു.
 സംസാരബന്ധംഭക്തിഹീനരാജനത്തിന
 സംസാരപരിത്യാഗംഭക്തന്മാർക്കുള്ളഗതി.
 ഗ്യാനമാംഗുരയുഗേന്ദ്രജ്ഞമാത്രേതായുഗേ
 അച്ചനാദിപരയിൽനിന്നുനാകവിയിൽ
 ഇത്തരംമുനീന്ദ്രന്മാർചൊന്നവയെല്ലാമുനി-
 സത്തമൻനാരദജൽനിന്നുകേട്ടനന്തരം
 നാരദൻപക്ഷൽനിന്നജ്ഞാനസംഗ്രഹിതനായ്
 പാരമാമോഹംനീക്കിത്തളിഞ്ഞുവസുദേവൻ.
 എന്നതിന്നനന്തരംബ്രഹ്മാദിലേവകളാൽ
 നന്നായിസ്മൃത്യനായിമാധവനവരോടായ്
 അരുളിച്ചെയ്തു“യദുകുലമാംഭാരവും
 വിരവിൽകളഞ്ഞുഞാൻവൈകാതെവന്നീടുവൻ”
 എന്നുതർച്ചെയ്തവരെയയച്ചുപിന്നെക്കണ്ട
 ദുർന്നിമിത്തങ്ങൾകൊണ്ടുതാമരമാലാറഞ്ഞു
 നന്ദനന്ദനൻജഗന്മാംഗലൻയദുകുലം
 തന്നടനാശത്തിനുംതൻദേഹനാശത്തിനും
 ആശയതേനിൽകല്പിച്ചുവസിക്കുന്നോ-
 രീശനാംകൃഷ്ണന്തന്റെയാരംഭംകണ്ടനോരം
 ഭഗവഭക്തനാകുമുലവനെനെക്കൂടി
 ഭഗവല്ലോകത്തേക്കക്കൊക്കെപ്പോന്നുള്ളകണ്ഠ
 പരഞ്ഞൊരുലവനോടേതളിച്ചെയ്തനീയും
 അറികദേഹാദികളാകിയപ്രപഞ്ചങ്ങൾ
 മായയാൽമയമെന്നതറിഞ്ഞുസമഞ്ചല്യ
 മായാവിച്ചിന്നബോധാൽസഞ്ചരിച്ചാലുമെടോ
 എന്നതുകേട്ടനേരമുലവതടൈചോദ്യം
 മൂന്നമേസംഗംകളഞ്ഞീടുവാനെന്നുപായം?
 ചോകതത്ത്വത്തെവിമശിക്കസംഗങ്ങൾപോവാ-
 നായതിന്നവസ്തുതയദുസംവാദമെല്ലാം
 വഴിയേയതർച്ചെയ്തനേരമുലവർചോദ്യം
 വിഷയങ്ങളിൽവർത്തിച്ചീടിനയോഗിക്കിഹ
 വിഷയങ്ങളാൽബന്ധമില്ലാതെയിരിപ്പതും
 വിഷയങ്ങളാൽബന്ധമുണ്ടാകുംവിവരവും
 അതർച്ചെയ്തനുകേട്ടുബന്ധമോക്ഷങ്ങൾഭോക്ത
 വതന്നമോക്ഷംവിദ്യാബന്ധമിതവിദ്യയാൽ
 വിദ്യാന്മാരായമഹത്തമജ്ഞാനെല്ലാമൊല്ല
 വിദ്യാന്മാർജിതേന്ദ്രിയന്മാരായിഭാഗവത-
 ന്മാരായിബോധികളായ്ലോകാനുഗ്രഹപര-
 രാജവർമ്മാദിത്തമകളെന്നറിഞ്ഞീടുനീയും.

ഭക്തിയാകുന്നതെന്നുലവർചോദിച്ചപ്പോൾ
 ഭക്തിയായതുമനോവാക്കുകയങ്ങുമാവും
 യാതൊരുപ്രകാരവുംസ്വപ്നസദാകാലം
 യാതൊന്നാംഭഗവാങ്കൽഭക്തിയാൽചെയ്തതെന്ന
 ഭക്തിയാകുന്ന,തതുകൊണ്ടുമോക്ഷവുംവരും.
 “ബന്ധമോക്ഷങ്ങൾക്കുപൻവിഷയമാകുന്നത്”
 ബന്ധമോക്ഷങ്ങൾക്കെല്ലാംവിഷയംപരമാത്മാ
 താനെന്നയനാദിയാമായയാബലമായി
 സന്തതംവിഷയനായിരിക്കുംജീവന്തന്റെ
 മായാബന്ധത്തെസാതപിക്കോപാസനേനപോക്കി
 ന്നായമായ്തെളിയേണമുവെന്നതർത്ഥംചെയ്യും.
 വിഷയമാപത്തിനുമുമ്പായിട്ടിരിക്കും
 വിഷയങ്ങളെസേവിച്ചിട്ടുവാനെന്തെന്താൽക?
 ആത്മാവല്ലാതെദേഹാദികളിലൊരൊന്നുപി
 ആത്മനിനിലുപദേശാജസുഷുപ്തംചിത്തം
 തന്നാലെണ്ണലുപാകാരണംകാമമുണ്ടാം
 എന്നതുഗുണാതീതാത്മാവിനെബ്രഹ്മാനിച്ഛി
 മാനസരജോഗുണകളുടേതീടേണമെന്ന
 ഏകമെന്നതിൽഓരംസസനകസംവാദത്തെ
 കേട്ടതുമുമ്പമേകേൾപ്പാനായിട്ടില്ലാത്ത
 പുഷ്പമെന്നാമുലവരോടടുത്തർത്ഥംചെയ്യും.
 അന്യോന്യംചേർന്നിരിക്കുംവിഷയമനസ്സുകൾ
 തന്നുടെവേർപാടേവമെന്നനാൽമുഖനോടു
 സനകാദികൾചോദ്യംചെയ്തതിന്നാത്താതെ
 തനിക്കുതോന്നാഞ്ഞതെന്നസ്മരിച്ചുവിധാതാവും
 ഞാനല്ലാൻഓരംസമായിട്ടുവതാരത്തെച്ചെയ്യും
 സാനന്ദംയോതീതനായിരിക്കുന്നോരെന്ന
 ആശ്രയിച്ചിട്ടുവിഷയമനോവേർപാടതും
 നിശ്ചയംവരുത്തേണമെന്നതർത്ഥംചെയ്യാവതും.
 ഓരംസസംവാദംപലതുണ്ടുപകളിലേതു
 പ്രാധാന്യമുള്ളതെന്നങ്ങുലവർചോദിച്ചപ്പോൾ
 ഭക്തിമാർഗ്ഗമേത്രേയസ്സാകുന്നതെന്നുംചൊല്ലി;
 പ്രസ്തുതബ്രഹ്മാനമാർഗ്ഗംചോദിച്ചിതുലവരും.
 പ്രാണവായുവെജയിച്ചിട്ടുതൽപ്പൽപത്മത്തെ
 നന്നായിവിധിച്ചുതന്നുകേണ്ണികയ്യും
 കാളമോവത്തിൻനിറംചതുർച്ചാഹ്ലാദമോടും
 വ്യാളിപശുക്കൾക്കായിസർവ്വശാഭിരൂപം
 ധ്യാനംചെയ്യുംവേണമെന്നതുകേട്ടനേരം
 ധ്യാനത്താൽപലസിദ്ധിവിചിന്താർത്ഥംചെയ്തെല്ലാം
 കേൾക്കേണമെന്നമണിമാദികൾകേൾപ്പിച്ചതും
 കൈയുംതന്നംശമെന്നതളിച്ചെയ്തവാരും
 സ്വ്യാശംതത്ത്വപരമഹരതപോദിച്ചതും
 സ്വപ്നവിൻഗുണാതീതംജ്ഞാനമൊല്ലി
 ആശ്രമവണ്ണയുക്തരായവെക്കല്ലാംഭക്തി
 യാശ്രയമതുകൊണ്ടുവണ്ണമാശ്രമപാർശ്വം
 ഉത്ഭവങ്ങളുമതിൻഭക്തിസാധനങ്ങൾത-
 ന്നങ്ങുവമിവയതുശാശ്വതവണ്ണികൾക്കു

ഭക്തിസാധനമായകർമ്മത്തെത്തന്നതു
 വധതപ്യമായങ്ങുതർത്ഥംചെയ്തെന്നതുകേട്ട
 നാനാവസ്ഥകൾതന്റെയേകാത്മജ്ഞാനംകാണു
 ഏകമങ്ങുനിർവ്വക്തിചിന്തനവിജ്ഞാനവും
 ലോകങ്ങൾതന്റെകർമ്മബഹുതപകളെടുവ-
 മാകിയവൈവാസ്വ്യംചരിതശ്രദ്ധാനാമ-
 കീർത്തിനമിതുംഭക്തിസാധനമെന്നൊല്ലി,
 ഇത്തരംകേട്ടുചോദിച്ചിടീടിനാനുലവരും
 യമനിയമങ്ങൾശമമേസാധനങ്ങളെ
 യമമാദികൾഓരംസകൂടാതെയിരിപ്പതും
 ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹവുംബുദ്ധിതന്നടക്കവും
 എന്നിവശമാദികളെന്നുകേട്ടനന്തരം
 ദോഷവുംഗുണങ്ങളുമുള്ളമായ്ചൊല്ലുംവരും
 ഇഷ്ടപുഷ്പത്തിൽദൈവതകാരണംവേദമെന്നാ
 ജ്ഞാനവുംമതികർമ്മമൂന്നിരപുരുഷാത്മ
 സാധനമാംവിരക്തമായിട്ടുജ്ഞാനകാര്യം
 കാമിക്കുകർമ്മനാശ്രയിവന്നുകൊമ്പിൽ
 കാമംപോകാതെവന്നുഭക്തിയെന്നതുംചൊല്ലി,
 ജ്ഞാനത്തിന്നുദേഹവുംകർമ്മത്താൽഗുണദോഷ
 ജ്ഞാനംവൈരാഗ്യകർമ്മവിരുദ്ധമില്ലാതെ
 ഗുണാനമാംവിവേകത്തിനായ്ക്കുണ്ടിവിധിയെന്നും
 ജ്ഞാനവിഗ്രഹൻകൃഷ്ണനുള്ളിച്ചെയ്തവാരും;
 തത്ത്വസംഖ്യകൾപലർപലതായ്ക്കുറുന്നി-
 തതുംകേൾപ്പാനായിട്ടില്ലാത്തവനായ്
 തത്ത്വങ്ങൾമായാകാതുകാൽപലവിധം
 യുക്തിമാന്മാരാത്മവിധിയെന്നതുമർത്ഥംചെയ്യും
 പ്രകൃതിപുരുഷന്മാർദേഹംചോദിച്ചുപിന്നെ
 സകലദേഹത്തോന്നിച്ഛിട്ടുനൂപ്രകൃതിയും
 സകലചൈതന്യത്ത്വസംഗർഭമാണെന്നും
 പ്രകൃതിപുമാൻരണ്ടുമേകമെന്നതർത്ഥംചെയ്യും
 ജനനമരണമാംസംസാരമേതുകൂട-
 ഞ്ഞിവാൻചോദിച്ചതുമായവനതർത്ഥംചെയ്യും
 കർമ്മസംയുക്തമനസ്സോരോരോശരീരത്തിൽ
 ചെന്നുവ്യാപിച്ചുവിട്ടിട്ടുനമുജനിമുതി,
 പൂർവ്വദേഹത്തിൻതോന്നൽതനിക്കില്ലാതെയൊക്കും
 കേവലംമരണവുമെന്നതുമറികുറീ.
 നേരേപിന്നെയുമൊരുദേഹംജ്ഞാനമെന്നുകണ്ടു
 കാരണംധർമ്മപുരുഷനമിതുപാത്താൽ.
 തന്നുടെപരമാത്മജ്ഞാനത്തിലിവയില്ല
 എന്നതർത്ഥംചെയ്യുകേട്ടിടീമാനത്തെനീക്കുൻ
 നന്നായിട്ടിരിപ്പതെത്തന്നതുചോദിച്ചപ്പോൾ
 സംസാരത്തിന്റെപരമാത്മചിന്തനംകൊണ്ടു
 സംസാരാഭിമാനങ്ങൾകളയാമെന്നതിന്നു
 സംസാരവിവേകാത്മാകിയഭിക്ഷുഗീത
 കംസോരിതാനുമാർത്ഥംചെയ്തിതുവഴിപോലെ,
 സംസാരാദികൾഗുണമയമായ്ത്തോന്നുമെന്ന
 കംസവൈദിയംസംഖ്യക്കൊണ്ടുവിടത്തിൽനന്നായ്

സംക്ഷേപമേതോരോന്നാഭേദമെല്ല.
 സകലമതുക്തിസാധനമായിട്ടുള്ള
 സകലസാരമോക്ഷവിസ്താരം മുതക്കൊതെ
 പറഞ്ഞുകേൾപ്പിക്കണമെന്നു കേൾക്കുന്നതിലാശ
 പറഞ്ഞാലൊട്ടുണ്ട് ടോകർക്കിലേമതിയാവാം.
 പലക്കുമിതരസിച്ഛിദ്രവാനുള്ള ഹേതു
 ചിലക്കെന്നാലും പോരമില്ലാത്തതെങ്ങും പോരം
 ശ്രദ്ധാഭേദികളോടമിങ്ങനെമുനീന്ദ്രന്മാർ
 ബുദ്ധിമാനായസുതൻതന്നോടുചൊന്നശേഷം
 ചൊല്ലിനാൻ “കേൾപ്പിൻ! ചൊന്നുവന്നമില്ലെന്നാ-
 ചൊല്ലുംചൊല്ലാത്തതായുമല്ലോകേവലമാത്മാ. (കിലും
 അതുതുകൊണ്ടുചൊല്ലിലേതു മേലുറവില്ല
 ഏകാത്മാകൃഷ്ണൻകൃപരണ്ടെന്നാകിലുമുണ്ടാം (ഇളം
 ചൊൽവതു കറവെന്നാൽകാരുണ്യാൽകാത്തുകൊ-
 ചൊല്ലുവല്ലമെന്നാൽമോദിച്ചുംപാലിച്ചിടും.
 ബന്ധാക്ഷയങ്ങൾണ്ടുമായാചൊന്നു കൃഷ്ണ-
 നന്തർന്നസിതെച്ചിത്തതർക്കചെയ്തിരിക്കുന്നു.
 സംസാരമായാമയമെന്നതങ്ങിരിക്കിലും
 സംസാരവിനാശനന്തർകഥചൊല്ലിക്കൊണ്ടും
 കേൾക്കയുംകേൾപ്പിക്കയുംനേല്പുതുസംസാരത്തെ-
 ത്തിഷ്ടവാനെളുതെന്നമായതു മൂലമായി
 തങ്ങൾതങ്ങൾക്കുപശമുള്ളതുപോലേജഗ-
 ന്നംഗലാത്മാവുതന്നെസ്സേവിച്ചാൽനന്നായ്തരം;
 എന്നതർക്കചെയ്തിരിക്കുമത്മാരാമനാംഗുരു
 തന്നെപ്പുത്താന്തവേദാന്തസംഗ്രഹസാരം
 അഭിജ്ഞസംക്ഷേപിച്ചുചൊന്നതൻകൃമപോലെ
 വേദിച്ചുകൊൾവി” എന്നുപറഞ്ഞു സുതൻചൊന്നാൻ
 ധർമ്മപാപനകരനാകിയനാരായണൻ
 നിമ്ബലൻയദുക്ഷലേവനവതാരംചെയ്തു
 ഒന്നൊന്നേചരിത്രങ്ങൾചെയ്തുവകേട്ടുകേട്ടു
 സന്ദേഹമകന്നൊരുമനവൻവിഷ്ണുരാജൻ
 വന്ദിച്ചുചോദ്യംചെയ്തുശ്രീകൃഷ്ണനിയോടു:—
 “നന്ദനന്ദനൻജഗന്മംഗലൻനാരായണൻ
 അനുമാനമില്ലെങ്കിലുംമാധവരാജസമിതി
 തന്നെടമനോമയംകൊണ്ടുചെയ്തിരുന്നതിൽ
 പിന്നെയങ്ങാപരിച്ചതെന്തെന്നംസംഹാരവു-
 മിങ്ങറിയിച്ചിടേന” മെന്നതുകേട്ടനേരം
 മന്ദഹാസവുംചെയ്തുശ്രീകൃഷ്ണനർക്കചെയ്തു:—
 “മനവ! കേട്ടുകൊൾകമോക്ഷസാധനകൃമം.
 ഭൂപതിദയാപതിസുപുതിസതാമ്പതി
 ശ്രീപതിദയാവതിതന്നിൽമേപ്പുന്നകാലം
 മേദിനീഭാരമെല്ലാത്താൽതീർത്ഥകാരവും
 മേദിനീപതേ! കേട്ടുകൊള്ളുകവഴിപോലെ;
 ശ്രീകൃഷ്ണൻയദുക്ഷളോടൊന്നിച്ചുസാരമനാ-
 യാക്ഷമെന്ത്യെന്തെല്ലവധത്തെച്ചെയ്തിട്ടുടൻ
 ഭൂമിക്കുണ്ടായഭാരംപിന്നെയുംതീർത്തുടവാൻ
 ഭൂമിപാലകന്മാരായുതരാജാക്കന്മാരെ

പാണ്ഡുനന്ദനാഭാരാഭാഭാപുംസുപുച്ഛിച്ചു
 പാണ്ഡവപത്നിയായപാണ്ഡവീഭേരുവായും
 ഭൃതരേളനകചഗ്രഹണാദികൾകൊണ്ടും
 മാധവന്മറുമോരോന്നത്തരമുണ്ടാക്കിട്ടു
 അവരോടൊന്നിച്ചുകൂടിനടുത്തുമാരാം
 നൃപതിവരന്മാരെക്കൊന്നിട്ടുഭാരത്തെ
 സകലംകളഞ്ഞിതുഭാരതസമർത്തൽ
 സകലകുചാനിധിയുപമേയാത്തരൂപൻ
 ഏവമെല്ലാമേമുന്നേന്നിന്നാടുചൊല്ലിനിന്നേൻ,
 കേവലമോക്ഷയിൽസൈപരമാപ്തസമെന്നാർ
 യാദവകുലമേററവർചിച്ചവർകയാൽ
 മേദിനീതൻപ്രവരാലുംഭാരമായ്തന്നു.
 അന്നേരംയദുക്ഷകുലമുഷ്ടഭാരത്തിപ്പാൻ,
 നന്ദനന്ദനൻസത്യസങ്കല്പൻനാരായണൻ
 ചിന്തിച്ചു “വേദതത്ത്വവിജ്ഞാതനീ
 യന്തരംവരുത്തുന്നുവേണകാനനമെല്ലാം.
 എന്നതുപോലെവിപ്രന്മാരുടെശാപാദികൊ-
 ണ്ണിന്നയാദവകുലമൊട്ടൊക്കെവ” എന്നു
 ചിന്തിച്ചുജഗന്മയനാകിയലോകനാഥൻ
 തന്തരിവടിയുടെമായമാക്കറിയാവൂ?”
 അന്നേരംപരീക്ഷിത്തുചോദിച്ചുകരുനി
 തന്നോടു “കൃഷ്ണകേതന്മാരായകൃഷ്ണകർക്ക
 ശാപമങ്ങനെവേദിച്ചുടവാനെന്തബന്ധം?
 ശാപനാശനൻകൃഷ്ണൻവംശജോത്തമനല്ലോ.
 യാതൊരുനിമിത്തമായുണ്ടായിവിപ്രശാപം
 ഏതൊരുവിധമതുമരുളിച്ചെയ്യേണമേ!”
 “സർവ്വാത്മാവായിസർവ്വകർമ്മാചാരാത്മാവായി
 സർവ്വപ്പെണ്യശാപകർമ്മമൂലകരണനായി
 ചിന്തപ്രപനായ്ത്തന്റെറുവിധകാരണത്താൽ
 തത്സപരംകീർത്തിധാമനാമകർമ്മാദികളാൽ
 സകലകലിമലദോഷസംഹാരംചെയ്തും
 സകലാത്മകൻവസുദേവമന്ദിതതിങ്കൽ
 സകലമുണനിധിവസിക്കുകൊരന്തിങ്കൽ
 സകലാത്മകചിത്തയറിഞ്ഞുമുനീന്ദ്രന്മാർ
 കശ്യപഭൃഗുരേഭദ്രജ്ഞവത്സവിന്ദുവി
 ത്യാദൃന്മാരാകുമുനിമാർപലരൊരുമിച്ചു
 അദ്വനാംകൃഷ്ണൻതന്നെക്കാണാനായെഴുന്നള്ളി
 വേദവേദാന്തവേദന്മാരാകുമുനികളെ
 ഭഗവൽപുത്രർപലരിവരെക്കണ്ടനേരം
 അകമേനിരൂപിച്ചാരവരേച്ചുതിക്കാനായ്
 അതിനസംബന്ധൻതന്നെഗുണീന്ദ്രവേഷമാക്കി,
 മതിമാന്മാരാമിവരോടുചോദിച്ചിടുക
 “പറവനിവർക്കുവെന്നതുപുത്രനേക്കാണൊ?”
 അറിവേറിട്ടുമുനിമാരോടുചോദിച്ചല്ലോർ.
 കാലാത്മാമതൻതന്നെന്നോമുനീന്ദ്രന്മാർ
 ബാലന്മാരെല്ലാരെയുംഗുണീന്ദ്രവരേയും
 നോക്കിക്കൊണ്ടുവർത്തമാനേന്യന്നമീകമിച്ചുടൻ

“മാക്കുമ്പോളുത്തതുപ്രസവമഥാഭം” നാർ
 “കാരിന്ദ്രമേന്മയുള്ളോരായസമുസലത്തെ
 ഗാഢവേദനയോടെപ്രസവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും.
 അതിനാൽനിന്നുപോലൊന്നുശ്ചുവന്നുളും
 അതിനേതുമേയല്ലസംശയമോത്തുകണ്ടാൽ”
 മതിമാന്മാരാംമുനിമാരുടെവാക്കുകേട്ടി-
 ട്തിനിദിതത്തോടേഹസിച്ചുപോയാർവർ.
 പെറ്റിതുസാംബൽപുനരരിന്ദ്രാമുസലത്തെ
 പെറ്റവേദത്താലെല്ലാമറിഞ്ഞുയദുക്കളും
 യദുരാജനുമതുരാകീച്ചുണ്ണമെല്ലാ-
 മുദധിതന്നിൽകലക്കുട്ടവാൻകല്പിക്കയാൽ,
 വേനേനയദുകലവീരന്മാരതുചെയ്താ-
 രാമമജ്ഞാത്തമന്മാർശാപകാരണംകൊണ്ടും
 ദേവദേവശാന്തന്റെയായ്ജ്ഞയെപൊരിപ്പതി-
 നേവരലൊരുനാളുമരുതുവിചാരിച്ചാൽ.
 മോദമില്ലിനിക്കലനാശചുവരമെന്ന
 ചേദപുരമക്കിവാണിടിനാർയദുകലം.
 അയസ്സിൻപണ്ഡമൊന്നുശേഷിച്ചതാഴിതന്നിൽ
 യേത്തോടൊരിണതതിൽവസിക്കുമസ്യാംഗ്രഹി-
 ചുതുകൈവൽക്കയ്യിൽലഭിച്ചിട്ടുടൻപുന-
 രതുകാട്ടാളന്തന്നിക്കായ്ക്കൊണ്ടുനൽകിദാശൻ.
 അതിനാലൊരുശരതീർപ്പിച്ചുകാട്ടാളനും
 അതിമോദനവസിച്ചിടിനാനീശാജ്ഞയാ.
 ജലത്തൽകലക്കിയച്ചുണ്ണങ്ങൾതരയുടേ
 യലച്ചുകരപറ്റിമുളച്ചിത്തൊന്നല്ലായ്;
 യാദവകുമാനാശംവരുവാൻവൈശാഗ്ര്യേണ
 യാദവപതികൃഷ്ണൻചന്തിച്ചുപ്രകാരവും
 യാദവകുമാരിൽനിന്നാശകാരണമതു
 മീട്ടശമെന്നുധമിച്ചിട്ടുതന്നുപാത്തമി
 കേട്ടാലുന്തപോത്തമിമാധവപ്രിയഭക്ത-
 ശ്രേഷ്ഠനാംനാരദനുംകൃഷ്ണനെക്കാണാനായി
 ദ്വാരകതന്നിൽചെന്നനേരത്തുകുന്ദനും
 നിശ്ചാണകാലഭാവാരംഭമായതുമൂലം
 മാധവമറവിരത്തിൽചെല്ലാതെമുനീന്ദ്രനും
 സാദരംകൃഷ്ണചിത്തമൊക്കുമേയറിഞ്ഞിട്ടു
 ദേവർഷപ്രപരനാംനാരദനതുനേര-
 മാധിഷ്ഠാദേവവസുദേവമന്ദിരത്തിങ്കൽ
 അഗതനായമുനിതന്നെക്കണ്ടാൻനേരം
 വേനേനവസുദേവനെഴുനീറ്റുടൻഭക്താ
 വാദ്യഗദ്യസന്നാദികൾകൊണ്ടുചുരിച്ചിട്ടിരി-
 വാദ്യമുഖമെഴുമുനിതന്നോടുപറഞ്ഞിതു:—
 “നിന്തിവടീധിവിടേക്കുവന്നതുമൂല-
 മന്തസ്യാവങ്ങൾതീൻശ്രദ്ധമായമകലം
 എന്നല്ലഭവാനുടസഞ്ചാരനിമിത്തമായ്
 മന്നിടത്തിങ്കൽസുഖംവരനുശരീരിണാം:
 ഉത്തമാധമന്മാരായിരിക്കുംപുത്രന്മാർ
 സത്തമനാകുംഭിതാവെന്നതുപോഹിതന്നെ,

ഉത്തമന്മാർക്കുതവചരിതംസുഖമായു-
 മുത്തമേതരന്മാർക്കുദുഃഖമായുംവരും
 കർമ്മികളായുള്ളവക്കെങ്ങിനെമോക്ഷംവരും?
 മംഗലമതേ!പറഞ്ഞിടുകവഴിപോലേ.”
 ഇത്തരംവസുദേവൻതന്നുടെവാക്കുകേട്ടു
 ചിത്തക്കെതുകത്തോടുനാരദനതർക്കിച്ചു.
 കേട്ടുകൊള്ളുകമുന്നംധാരാവിൻപുത്രനായി
 വാട്ടമെന്നിയേഭവിച്ചീടിനാൻസപായംഭവൻ.
 തൽസുതൻപ്രിയശ്രുതൻതൽസുതനഗ്നിപ്രസം-
 തൽസുതൻനാഭിപിന്നേനൃപഭവൻപുത്രൻ
 തൽസുതന്മാരായ്ഭരപുത്രനായഞ്ചാലുന
 വസന്മാരതിൽമുവന്നായതുഭരതൻപോൽ
 ഭരതാനന്ദന്മാരിലൊമ്പതുപേരുമോത്താൽ
 പെരികെപ്രസിദ്ധന്മാർനവയോഗികളല്ലോ.
 എന്നതിൽമുന്നേവനായുള്ളവൻകവിയല്ലോ
 പിന്നേവൻഹരിതാനന്ദന്തരികുന്ദനംപിന്നെ
 പ്രബുദ്ധൻപിറ്റലായനനാവിർഹോത്രൻപിന്നെ
 സുബുദ്ധിദമീധനംചമസൻകരഭാജൻ
 ഗോവർദ്ധനമായിട്ടിരിക്കുന്നോതവിശാലം
 സദസദാത്മകമായെന്നതുമറിഞ്ഞുള്ളിൽ
 പുത്രയുംശേഷോമയന്മാരവർലോകങ്ങളിൽ
 ഉത്തമഗുണവാന്മാരൊന്നിച്ചുനടക്കുമ്പോൾ
 മൈഥിലനായനിമഗ്നപനങ്ങൊരുയാഗം
 ചെയ്യിടുന്നേരംനവയോഗികൾചെന്നതത്ര
 അത്മാനരൂപന്മാരായോഗികൾതമ്മെക്കണ്ടു
 സ്വപാത്മനാനിജപുരോഹിതനുംകൂടിപ്പൂജി-
 ച്ചുത്താനന്ദത്തോടേപോയിച്ചിതുവിഭോമനും
 ആത്മജ്ഞാനികളായയോഗികൾതമ്മോടായി.
 അങ്ങിനെയുള്ളനിമിസംവാദംകൊണ്ടുഞാനും
 ഇനിഹരഭവാനോടങ്ങേല്ലേതമരിയിക്കാം.
 മന്നവൻനിമിനവയോഗികളോടുമൊന്നാൻ:—
 “മന്നിടത്തിങ്കൽശരന്മാരായനിങ്ങളെല്ലാം
 വിഷ്ണുഭക്തന്മാരായിവിഷ്ണുസന്മയലോകേ
 വിഷ്ണുബോധനലോകംപാവനമാക്കിടുവാൻ
 സഞ്ചരിക്കുന്നനിങ്ങൾഭോമനെയൊക്കെത്തന്നേരം
 ചഞ്ചലഹൃദയന്മാരായിരുന്നോഷിക്കു
 ദർപ്പഭംകുണ്ടെത്തീന്താൽദുരിതമെല്ലാംനീങ്ങി
 കില്ലില്ലസംസാരത്തിൽമേലുംതീരസുനം.
 സർവംഗംതന്നെസർവഭോഷശാന്തിയെച്ചെയ്യും
 സർവംഗംഭാരവതധർമ്മത്തതിനിക്കില്ലാൾ
 കൈവേനിങ്ങളുപദേശിച്ചുതന്നിടണം
 ഭക്തവത്സലന്മാരാനിങ്ങൾക്കെന്നമസ്സാരം.”
 ഏവംനിപ്രാജ്ഞേയോടവേകിച്ചുനിമി
 സേവിച്ചുനേമവരുപദേശിച്ചുവഴി
 കേട്ടാലുമെന്നവസുദേവനോടതുനേരം
 ശ്രേഷ്ഠനാംമഹാമുനിനാരദനതർക്കിച്ചു.
 നവയോഗികൾമുന്മാൻകവിതാൻനിമിയോടു

ഈവണ്ണഭോഗവതയമ്നൈയറിയിച്ചാൻ.
 “അസന്തായിരിക്കുന്നപ്രപഞ്ചംസത്യമെന്നു
 മുഴുത്തതോന്നുംബുദ്ധിനിവൃത്തിവരുവാനായ്
 അച്ഛതപാദാംബുജോപാസനവഴിപോലെ
 നിശ്ചലബുദ്ധ്യായിതലെയെന്നുംഎപോത്തമ!
 അവിദപാമ്പരായുജ്ജ്വലജ്ഞാനിജനങ്ങൾക്കു-
 ബാവിദ്യാനാരംഭവനിട്ടാഞ്ചാനമറിവാനായ്
 ഭോഗവതാശ്ശ്രമിദംഭോഗവാനതർപെയ്യ
 ഭോഗികളായകമ്മമാന്ത്രികർമുക്തരാവാൻ
 “എങ്ങിനെയെന്നാൽമനോവാക്കുകായങ്ങൾകൊണ്ടു
 മങ്ങിററചെയ്യുംകമ്മമൊക്കയുംനാരായണൻ
 തപ്പദേസമപ്പിച്ചുകൊള്ളുണ്ണമൈദപതഭ്രമ-
 മെല്ലേതംപോവാനല്ലോഭയേകമ്പാദിതീരം
 കമ്മങ്ങളീശപരങ്കൽനിന്നുവേറിട്ടതോന്നും
 നിമ്ബലമായോശീശൻതന്നെടൊയവശാൽ
 അജ്ഞാനിജനങ്ങൾക്കുതോന്നുന്നഭേദബുദ്ധി
 സ്മുജ്ഞാനസപരൂപനാമീശകലല്ലമെന്നും.
 ആശ്ചര്യമറിയായുകൊണ്ടീശചൈതന്യമാം
 ശാരദപതമറിഞ്ഞുശാഭിക്കാഞ്ഞുകൊണ്ടുതന്നെ
 ഈശാനുംപ്രപഞ്ചപുരണ്ടായിത്തോന്നുന്നതും
 വാസനാസങ്കല്പാദിവികല്പങ്ങളുമെല്ലാം
 സ്വപ്നതുല്യമെന്നുള്ളിലറിഞ്ഞുവിഭാഗനായി
 വിപ്ലവമാക്കൈദപതമമൊക്കെയുംമിത്വമെന്നും
 ദേഹപുമാന്ത്രിയാദിസംഹിതപഞ്ചഭൂതം
 ഐഹികലോകംചരാചരങ്ങളെല്ലാമൊന്നായ്
 ഞാശാരഥയമെന്നതറിഞ്ഞുസദാനന്ദ-
 നിശ്ചലഭക്ത്യാമത്തോന്നത്തന്നാണെന്നപോലെ
 നിത്യപുമാശങ്കൽസ്വപ്നംസമപ്പിച്ചു
 ചിത്തപുമാന്ത്രിച്ചുവസിപ്പിച്ചിട്ടുനതല്ലോ
 ഉത്തമഭോഗവതയമ്നൈനരികനീ.”
 ഇത്തരംകവിനിമിയോടുപദേശിച്ചല്ലോ
 ഉത്തമൻനിമിത്രവൻപിന്നെയുംചോദ്യംചെയ്താൻ
 ഭോഗവതന്മാരായഭോഗവൽഭക്തരുടെ
 യോഗവൈഭവയശോധർമ്മാചാരങ്ങളെല്ലാം
 എങ്ങിനെയെന്നുഎപൻവാക്കുകൾകേട്ടനേരം
 മംഗലൻററവീതാനുമുത്തമരുൾചെയ്യ:—
 “സ്വപ്നഭൂതങ്ങളിലുമായെന്നാഭോഗവനെ
 സ്വപ്നാകാണുന്നവർഭോഗവതോത്തമരാം.
 സ്വപ്നഭൂതങ്ങളിലുംഭോഗവാൻതന്നെന്നതും
 സ്വപ്നഭൂതങ്ങൾസദാഭോഗവാൻതങ്കലെന്നും
 സ്വപ്നാകാണുന്നവർഭോഗവതാശ്ശ്രമല്ലോ.
 മൃഗംനരംപുഷ്പത്രൻഭക്തനുമഭക്തനും
 പ്രൊശനമല്ലോശരംബലനുംമുക്തനും
 ഏകാദശസ്കന്ധംവിപ്ലവമെന്നറിയുന്നോ-
 രുന്നതഭക്തന്മാരുംഭോഗവതോത്തമനാം
 ദേഹങ്ങളിന്ദ്രിയങ്ങൾപ്രാണങ്ങൾകരണങ്ങൾ (കർമ്മം)
 മോഹാദിപദംഭോഗങ്ങൾപിന്നെയുംചുരുക്കി-

ഏകാദശസ്കന്ധംസംസാരധർമ്മങ്ങളാൽ
 ഏകവന്നൊല്ലുമുഹൂർത്തമാനായ്ഫരിതന്നെ
 സേവിക്കുന്നവന്മാരുംഭോഗവതോത്തമനാം.
 യാതൊരുത്തന്റെറചിത്തേകാമകമ്മാദിബിജ-
 മേതുമേജ്ജനിയാതെമാധവമയനായി
 ഭക്തനാകുന്നവനുംഭോഗവതോത്തമനാം
 വ്യക്തമാംജ്ഞകമ്മമാശ്രമവണ്ണങ്ങളും
 ദേഹാഭിമാനങ്ങളുംചിത്താദിമോഹംനീക്കി
 ദേഹാദിസ്വപ്നഭൂതകാരണ്യശാന്തനായി
 മേവീട്ടുന്നവന്മാരുംഭോഗവതോത്തമനാം.
 കേവലസന്ന്യസ്തനായ്ജീവവശാലനായി
 കേശവനങ്കൽഗാഢചിത്തനായ്ലോകത്രയം
 പാദഭരണക്കൾകൊണ്ടുപാവനമാക്കിശോഭി-
 ച്ചാതുരമായഭവദുഃഖമുഖങ്ങൾതീറ്റാൻ
 വൈകുണ്ഠസുതിപ്രമാണംപോകുവസഞ്ചയിച്ചു
 ലോകേശസുരാസുരാദികളെഭയമന്ത്രേ
 ഭഗവല്ലാഭാരവിദങ്ങളെനിമിഷപ്പു
 മകമേമറവാതെതപ്പുപ്രകാരത്താൽ
 മാനസംകുളുന്തുടുപെങ്ങളുമൊക്കെനീക്കി-
 ട്വാനന്ദമയനായോൻഭോഗവതോത്തമനാം.”
 ഈവണ്ണഭോഗവതന്മാരുടെയവസ്ഥകൾ
 ഏകംകേട്ടോരുനിമിയന്നേരംചോദ്യംചെയ്യ:—
 “മായാതത്ത്വപുരുഷൻലക്ഷണങ്ങളുമെല്ലാം
 മായമെന്നിയേയരുൾചെയ്യ”നുകേട്ടനേരം
 അന്തരീക്ഷമല്ലോളന്തത്ത്വമേതന്നെയാണു്—
 “ചിന്തിക്കനിമിത്രപഞ്ചഡങ്ങളുകുലവാൻ
 നിത്യനുകേവലാഞ്ചാതന്നിൽനിന്നിററതോന്നും
 സൽഗുണഭ്രമമല്ലോമായയെന്നറിഞ്ഞാവും.
 ദേഹേന്ദ്രിയധർമ്മങ്ങളായ്തോന്നു്സപ്രമുഖാശ്രുൽ
 മോഹമാംസ്വപ്നമന്തരകരണഭ്രമമല്ലോ.
 സുഷുപ്തദാസനായാംബീജമെന്നറിയണം
 തത്ത്വപുരുഷൻതത്ത്വമതീക്ഷാണമെന്നറിക.
 വിശുദ്ധജ്ഞാനത്തെനായയാത്രിപിഡമായ്
 അശുദ്ധമാസ്ഥകളായിട്ടുതോന്നീടുന്നു.
 ജാഗ്രദാസനത്തെസ്വപ്നമായ്തോന്നീടുന്നു
 അഗ്രഹംസ്വപ്നത്തോന്നമെന്നൊരുപ്രമലം
 തൽഫലംകമ്മമതുചിന്തിച്ചാൽമിത്വഭൂത-
 കല്പിതമവസ്ഥകളാത്തനിതോന്നീടുന്നു.
 എങ്ങിനെയെന്നാൽമനോരഥമാകുന്നസ്വപ്ന-
 മിങ്ങളിൽതോന്നുന്നതുപോലെയെന്നറികനീ.
 മാനസസുരണകളോക്കാന്മാർമിത്വമല്ലോ
 മാനസനതിപോയാൽമായുമല്ലപിന്നെ
 ആത്മാവിൻവൈഭവങ്ങളറിഞ്ഞുമോക്ഷത്തിനാ-
 യാത്മനാലോകങ്ങളെത്തയയമായിക്കണ്ടു
 സ്വപ്രകാശാത്മാമായകൊണ്ടിറമോഹഭൂത-
 മുണ്ടവിറ്റിപ്പിട്ടതിലുളവാംപഞ്ചഭൂതം
 അഞ്ചുഭൂതത്തെക്കൊണ്ടുപത്താക്കിപിന്നെയതിൽ

അഞ്ചിനെനന്നാലാക്കിപ്പഞ്ചവിംശതിതത്വം
 എന്നതിൽനിന്നീടുന്ന ചെതനംജീവാത്മാവായ്
 വന്നീടുന്നിതുമന്തഃകരണാഭാസനായി
 നിന്നിരുന്നസ്സായ്ക്കുഞ്ചുടംചെയ്യുമ്പോ
 വന്നിതുശരീരപുഞ്ചത്തല്ലുഞ്ചുടംചെയ്യും
 ഗുഹ്യസുഖദുഃഖഭാവനഭ്രമിക്കുന്നി-
 തിരത്തിലനാദിയായെന്നുമറികനി.
 ഇക്കണ്ടപഞ്ചഭൂതഭൂതകചരാചര-
 മൊക്കെയുംകാലാന്തരാൽമിത്രപ്രയാഗ്നതന്മനം.
 പ്രാതിപ്രദാൽവരുഗനിചലിച്ചുമേന്മേൽ
 അതപായമാകുംപോകപ്രമയകാലം.
 ആറുവസ്തുരമഴപെയ്യുപ്രതിനാലെ
 നീറായിഭവിച്ചീടുംമേദിനിയെല്ലാമല്ലാൾ
 പാതാളവസിച്ഛീടുംശേഷന്തർമകുടങ്ങൾ
 ആതപംകൊണ്ടുറവുതളിപ്പിങ്ങാനിയുംകൂടി
 ശേഷ സൂര്യാദികളുംലോകപുണ്യമാക്കി
 ശേഷ പ്രിച്ഛാതവഹ്നിതന്നിൽനിന്നുളവാകും
 സ്വപ്നകാലങ്ങൾവന്നിരുന്നവസ്തുവസ്തു
 ററസ്തിതർകരവൃകണങ്ങൾവന്നിച്ഛിര
 തജ്ജലലയിക്കുന്നുമുന്നമുള്ളൊരുതേ-
 മായുമതന്നിൽവരാട്ടുണ്ടായിതെന്നുകേൾപ്പൂ-
 തടിരാൾപുമാന്താനുംതജ്ജലലയിച്ഛീട-
 മദപയനായ്തന്നോന്നുപ്രകടപ്രസൂകു-
 ഭൂതങ്ങൾലയിച്ഛീടമിന്ദ്രനാഗനികൾപോലെ
 മേദിനീഗന്ധമന്ത്രേരംബിലയിച്ഛീടും
 ജലപുണ്യസത്തോടുമനിയിലടങ്ങീടും
 വിലയംവരംതുപാപേതനായഗിവാഞ്ച
 മാതന്തർസ്വർഹീനമാകാശേലയിച്ഛീട-
 മാവഹീനംവിണ്ണുംകാലാത്മഗുണങ്ങളും
 കേവലംമായാചരമാത്മനിലയിച്ഛീടും
 രംവണ്ണംഭേദകരണേന്ദ്രിയാദികളെല്ലാം
 ആത്മാപുതന്നെവായ്ത്തോന്നുന്നുസമസ്തപു-
 മാത്മാവെന്നറിഞ്ഞുടൻദൃശ്യതപവരായ്യാ-
 ലാത്മാപുരേന്ദ്രോന്നേന്നോത്തിരുന്നശിക്ഷണ-
 എന്നല്ലമോഹകേശഭയചാപപ്രാദികൾ
 വന്നുസംഭവിക്കുന്നിതാത്മനിയായ്യാലെ
 ആത്മാവിൽനിന്നുവന്നായ്ത്തോന്നുന്നുലോകാഭോക-
 മാത്മാവല്ലതെയല്ലതോന്നുകിൽസപ്തമുല്യം.
 സൂര്യനങ്ങുടിക്കുമ്പോളുസത്താമസകാരം
 മൂലയയില്ലാതപോലെവന്നീടുംബോധോദയേ!
 ബോധമില്ലാതെവന്നേരത്തുള്ളവായി
 ബാധയായസത്തായിട്ടിരിക്കുമായതന്നെ
 സർഗ്ഗപുണ്യമിതിലയംചെയ്യുന്നിതിത്തൊലും
 നിർമ്മണസിതരക്കകൃഷ്ണവണ്ണനിമായാ"
 ഇത്തരംമായാതത്വപരമാക്കുമന്തരിക്ഷൻ
 ഉത്തമനിമിത്തപൻതന്നോടുപേർപ്പിച്ചുപ്രാർ-
 ദ്ദസ്മായായമായയകൃതാത്മാക്കൾകട-

നൈത്രയംതെയ്യുന്നവഴിയേക്കേൾപ്പിക്കണം."
 ഇതരംമായാതക്രമംകേൾക്കണമെന്നുകേട്ടി-
 ട്തരംപ്രബുദ്ധനംതപനോടുകൂടിയായ്: -
 "കമ്മികൾക്കുള്ള സുഖദുഃഖാദിഭേദമെല്ലാം
 നിഷ്കലമതേ!പറഞ്ഞീടുവൻകേട്ടാലുംനീ
 ശ്രീവിത്തഗുഹ്യപ്രകാശാധിപാദികൾ
 ആവോളമാജ്ഞിച്ചുതന്നിരിക്കേറേണോടും
 മായാനിഷ്ഠിതമായലോകാദിചരാചര
 കായങ്ങൾനിത്യമെന്നപിന്തിക്കനിമിത്തമായ്
 മാനസംചലിച്ചുടൻജനനമരണത്താൽ
 ദീനനായ്തടവെപ്പട്ടങ്ങുവന്നിതുനിത്യം.
 ശ്രീവിത്തഗുഹ്യപ്രകാശാദിനൈത്യമല്ല-
 നാവോളമോത്തറിഞ്ഞുസൽഗുരുകേതനായി
 രാഗാദിവിഹീനനായ്സാധനാസമ്പത്തോടും
 ഭാഗവതാഗ്രഹനായ്ശാന്തനായിരിപ്പവൻ,
 ബ്രഹ്മചര്യത്തിങ്കൽനിന്നുപ്രാജ്ഞ്യത്തിലായ്കും
 നിഷ്കലഭാഗവതയജ്ഞനായശേഷം
 ദേവതാചാര്യതമാവിത്തക്കിസന്തോഷത്തോടും
 കേവലാത്മാപുതന്നെസർവ്വവിഷ്ണുവെന്നും
 സർവ്വസംഗങ്ങളിലുംനിവൃത്തിശീലനായി
 സർവ്വഭൂതലാത്മാവായഹിംസാപരനായി
 സർവ്വപ്രായതപോമനശീലനായിഷ്ഠാനിഷ്ഠ-
 പ്രാപ്തകുരുവുദാവാജ്ജവസംയുക്തനായി
 ശീതോഷ്ണസമഖുല്യാവിവിക്തഭേദരഹനായ്
 സാധുസംഗമംകൊണ്ടുസർവ്വപ്രാജ്ഞാത്മാവായ്നിത്യം
 ഭാഗവതാദിശാസ്ത്രശീലനായശരീനം
 ഭോഗമോഹാദിനിദാഹീനനായ്സമഖുല്യാ
 ശ്രവണംപ്രാന്നംപിന്നെകീർത്തനംഹരിരുടെ
 അവതാരാദികൾക്കേടങ്ങുതുള്ളത്തിൽ
 ജന്മകർമ്മങ്ങളിഷ്ടമനിഷ്ടംഗുഹ്യദൃശ-
 ധർമ്മസന്തതിപ്രാണാദികളെക്കേതിയോട്
 മീശപരാജ്ഞംചെയ്യുവാനുണ്ടെന്നതി-
 ക്കീശപരമായതന്നെജ്ജയിക്കാമറികനി.
 മൂന്നുംചൊല്ലിയമിത്സ്രാവസ്കരൾസത്യമെന്നു
 തന്നുള്ളിൽതോന്നുകയുമതിങ്കൽസംഗംകൊണ്ടും
 രാഗാദിവിഹീനമായിബ്ഭാവേവസേവകൊണ്ടും
 രോകനാശനഭക്തിവിശ്വാസംകൊണ്ടുംതന്നെ
 ദുസ്തരമായുള്ളതവിഷ്ണുമായയെക്കട-
 നത്തലുംനീക്കിമായാതീതനായ്യാഴാമെടോ!"
 ഇങ്ങിനെമായാതീതംകേട്ടമനവനിമി
 മംഗലവാചാലോഭിച്ചീടിനാൻമോദത്തോടെ: -
 "ചരാത്മാവായിട്ടുംബ്രഹ്മത്തിൽവരുവണങ്ങൾ
 പരിചിൽപറക്കെ"ന്നമന്നവനപേക്ഷിച്ചാൻ.
 വിപുലായനനതുകേട്ടടനതുംചെയ്ത
 മിത്പ്രകാശമാംബ്രഹ്മലക്ഷണംവഴിപോലെ: -
 "മത്സ്യസ്ഥിതിസംഹാരങ്ങൾക്കുമാണമായ്"
 നില്ലതുമഹേന്ദ്രവായുള്ളതുംബ്രഹ്മതന്നെ

അവസ്ഥയത്രയത്തലുംദേഹോദയങ്ങളും
ജീവനായ് നിന്നവിചേഷിപ്പതുംപരബ്രഹ്മം
തുമ്പങ്ങളിൽചരിച്ചുനമയ് സുതാത്മാവായ്
വിഗതമഹത്തത്ത്വംപരജ്ഞാതത്വങ്ങളും
എല്ലാമേതാനായതിൻചൈതന്യമാകുന്നതു-
മെല്ലാവസ്തുവിൻമുമ്പായതുംബ്രഹ്മമെന്നെ,
സത്തിനമസത്തിനുംപരമായിരിക്കുന്ന
നിത്യമാംപരമതുബ്രഹ്മമെന്നറിഞ്ഞാലും!
അദിത്യൻലോകങ്ങളെചേഷ്ടിപ്പിച്ചതുകൽ
അദിത്യൻതന്നെയെങ്ങുംശോഭിച്ചുനിബലനായ്
ലോകകർമ്മങ്ങൾക്കല്ലാംസാക്ഷിയായ്നില്ക്കുമ്പോലെ
ഏകമായ്സർവ്വത്തിനുംകാരണംബ്രഹ്മമെന്നെ,
സർഗ്ഗണമായുപിന്നെന്നിട്ടുണ്ടായതഥാ
സർഗ്ഗനനിട്ടുണ്ടുള്ളല്ലെന്നുള്ളതുംബ്രഹ്മം.”
ഇങ്ങിനെബ്രഹ്മസൂക്തംകേട്ടൊരുവിചേദനം
മംഗലദേവനന്തർവ്വായ്ക്കേൾപ്പിക്കുന്നാൻ.
ഇത്തരംപ്രവാക്യംകേട്ടുനാവിൻറോതൻ
ഉത്തമനായനൃപനോടുചൊല്ലിടിനാൻ: —
“മുന്നമങ്ങൊരുമുനിപുത്രനവിഷ്ണുപുത്ര
നന്നായിട്ടുപദേശിച്ചിടിനാനുത്താനും
ഇന്നുപദേശിച്ചിടാമകേട്ടുകൊണ്ടാലുമെങ്കിൽ
നന്നായിവിചാരിക്കിൽകർമ്മമുക്തനാകും
പിന്നേതുചികർമ്മമെന്നിവമുൻവിധി
നന്നായിട്ടിരിക്കുന്നപരമാത്മനിവേദ-
ഭിന്നകല്പനയെല്ലാംലൈലികപൂർവ്വപക്ഷം
ചൊന്നതുകണ്ടുവിചിന്താതൊക്കെമോഹിക്കുന്നു.
അയതങ്ങളെപരോക്ഷവിധിബോധിക്കുന്നേരം
പോയിട്ടുപരോക്ഷമായുള്ളൊരുവേദവിധി;
അത്താനിജനങ്ങൾക്കുഭോഷകർമ്മങ്ങൾനീക്കി
വിജ്ഞാനംവരുത്തുവാൻവിധിച്ചുസമൃദ്ധമർമ്മ-
ഉത്താനിജിതേന്ദ്രിയനായിട്ടുഭോഷകർമ്മം
പ്രത്താനംകൊണ്ടുനീക്കിനിഷ്ഠാമസ്ഥകർമ്മ-
മീശപരപുണ്യമെല്ലാമാനസശുദ്ധിയോടു-
മീശപരാനുഗ്രഹേണസർഗ്ഗതലഭിച്ചുടൻ
ശാസ്ത്രപാരായണഗുഹ്യമെന്നെയെന്തതപ-
മോർത്തവെണ്ണുവാമുചെയ്യേണവഴിപോലെ.
മാനസശുദ്ധ്യുപാപചിതാസനസ്ഥിതനായി
ധ്യാനാദൃഷ്ടാംഗയോഗാൽദേഹശുദ്ധിയുംചെയ്യ
അംഗന്യാസങ്ങൾചെയ്യപനിതുംധരിച്ചു
മംഗലക്ഷിത്രാത്മലിംഗങ്ങളെക്കല്പിച്ചുടൻ
പാദാഗ്നിമുദ്രകളുപമരിച്ചുസമന്വല്യ
സാധ്യമായുള്ളൊരുപചാരമൊന്നുചെയ്യ
മൂലമന്ത്രവുംമിത്തേധ്വാനിച്ചുസാംഗോപാംഗ
പാലനമുത്തികളുമൂലമന്ത്രേണതഥാ
പിന്നെയുംസ്നാനവസ്ത്രാഭരണാദിയാലും
വന്ദിതാനന്ദത്തോടെജലനസാദികൊണ്ടും
ഇവയ്ക്കുംപാർഷ്വദന്മാരോടുകൂടിടുന്നൊരു

ദേവൻകേവലംസർവ്വവ്യാപ്തനാകുന്നവിഷ്ണു-
ദേവനെപ്പൂജിച്ചുടൻകീർത്തിച്ചുവഴിപോലെ
സേവിച്ചുപിന്നെജിരസ്സികുലദസിപ്പിക്ക
ഇതമംമാനസത്തിലുമല്ലിച്ചമഗ്നിയലും
നിത്യനായിശപരനായിടുന്നോരാത്മാവിനെ
നിത്യപൂർക്കിയോടെപ്പൂജിച്ചിടുന്നവർക്കു
സർവ്വപരമോക്തിപദംസിദ്ധിക്കുമെന്നുശയം.”
ഇങ്ങിനെകേട്ടുനേരംമംഗലനായനൃപൻ
തിങ്ങിനോരാനന്ദത്താൽപിന്നെയുംചോദ്യംചെയ്തു:-
“മന്നിടത്തിങ്കൽപരബ്രഹ്മമാംപരമാത്മാ
വന്നവതരിച്ചാരുത്ത്വമേങ്ങുള്ളല്ലാം
കുമത്താൽകേൾപ്പിക്കണ”മെന്നുകേട്ടൊരുമുനി
ഭൂമിധനതുനേരത്തിപണ്ണമതൾചെയ്തു.
അനന്തഗുണവാനാമനന്തൻഗുണങ്ങളെ
മനസ്സാലനുകൂലിക്കേണമെന്നിച്ചുയോടും
അത്താനിയായപുമാൻഭൂമിതൻരേണക്കളെ
പ്രത്തയാലെണ്ണിക്കഴിച്ചിടാമെന്നതുപോലെ
ശ്രീനാരായണസ്വാമിതന്നുടെയവതാരം
മാനസേവിചാരിച്ചാലൊടുക്കമില്ലതാനും.
എങ്കിലുംനിൻറചോദ്യംകൊണ്ടുഞാൻപുരുഷമായ്
ശങ്കപോവതിനില്ലോളൊട്ടൊട്ടൊല്ലാമല്ലോ.
അഖിലശക്തിധാമയമാംബ്രഹ്മത്തിൽനി-
ന്നഖണ്ഡാത്മനാസ്പഷ്ടമായുള്ളപഞ്ചഭൂതം
തന്നിലുണ്ടായവിരാടപുരുഷൻപണ്ടേയതിൽ
നിന്നുവായിമഹാപുരുഷൻ,നാരായണൻ.
സാതപികുണ്ഡാശ്രയനായിട്ടുലോകത്തിങ്കൽ
സർവ്വപരജ്ഞാതനായരികയാത്രീപതേ!
തന്നംശമാകുന്നതുദേവർങ്ങളിന്ദ്രിയങ്ങൾ
അന്നവാഹനൻരജോഗുണസംഭൂതനായി
വിഷ്ണുപഞ്ചളയെല്ലാംതൽകർമ്മദേഹപോലെ
സൃഷ്ടിച്ചിടുന്നരുദൻതാമസോൽഭൂതനായി
ലോകസംഹാരംചെയ്തിടുന്നിരുളഗണാധിപൻ
ദക്ഷപുത്രിയിൽവന്നാവിഷ്ണുതാൻമുനിചിത്ര
ദക്ഷരാനന്ദനാരായണന്മാരായിമുനും;
ദക്ഷപുത്രിയാമുത്തിതാനുംധർമ്മനുമായി
സാക്ഷാൽനിർമ്മലയജ്ഞംചെയ്തുമൂലമായി
നരനാരായണന്മാർപുത്രായുത്ഭവിച്ചു
ധരണിതന്നിൽതപംചെയ്തിനനിഷ്ഠാമരായ്
നിഷ്ഠാമകർമ്മതപോബലത്തെക്കേട്ടിന്ദ്രനു-
മുൾക്കാമ്പിൽഭീതനായിത്തന്നുടെപദഭൂശാൽ
അയതുമൂലംനാരായണൻറതപോവില്ലം
ചെയ്തുന്നായഗ്രന്ഥവാപ്തസ്താദികളെ
അപ്പുറത്തുപുറംശക്തനെന്നയാദിദേവൻ
ഗുഹിച്ചുദേവാദികളോടതൾചെയ്തുവിട്ടു:-
“നിഷ്ഠാമകർമ്മതപോബലത്തെനശിപ്പിച്ചാ-
നർക്കാമ്പിൽനിരൂപിച്ചാൽസാധ്യമല്ലൊരുവർക്കും.
കാമകർമ്മമാംതപോബലത്തെക്കാമങ്ങളായ്

കാമികളായുള്ള അപോഹിതാദിത്താലും.”
 ഇതരം ശ്രീനാരായണനരുളിച്ചെയ്യുന്നേരം
 ചിത്തത്തിൽ അങ്ങനെയൊരു വാദമുണ്ടാകുമ്പോൾ
 നമിച്ചൊന്നാവാൻ “നിന്തിതവദിയുടെ
 പദത്തെലംഘിച്ചതാർ? സന്തതം പലാദത്തെ
 ഞങ്ങൾ സേവിക്കുമ്പോൾ സപ്തത്തിൽ വാസത്തുടർ
 തങ്ങൾ തൻബലഭോഗമൊക്കെയുമനുഭവി.
 ചിരിച്ചു തപശ്ചപയാഷ്ടുത്ത്യാവായുലിംഗം-
 ദീപ്തിയുണ്ടായുള്ള അങ്ങനെയൊക്കെ നീ;
 ശ്രോധികളായി ചിലർ വിഹവമായകാമ-
 കോപഗോഷ്ടങ്ങളേ സഹമെന്നിമുങ്ങി
 തപസ്സുനശിക്കുന്നിതാഹന്തദഗവാഹേ!”
 ഇങ്ങിനെ വിചാരിച്ചാൽ “നിന്തിയെന്നേരും
 മംഗലരൂപകളാലേ പരീക്ഷിക്കുന്നതല്ല
 ദേവകൾക്കുണ്ടുപലാവസ്ഥാലയഗന്ധ-
 ലേപനാദികൾക്കൊണ്ടു മോഹിച്ചിരുന്നേരം.
 അവരോടൊത്തെയെവർപ്പിക്കുന്നപര-
 ഞയവർണ്ണവർണ്ണാദി സപ്തഭൂഷണങ്ങൾ കി-
 അയച്ചിരുന്നേരമവരും ഭഗവാനെ
 നയത്താൽ വീണുകുനിച്ചപ്പോൾ യാദൃച്ഛികി
 സപ്തത്തേപ്പോലിച്ച ശ്രീനാരായണബലം
 ശക്തനായി ചിത്രശക്തനായി സൂര്യചി-
 യന്ത്രനാണാലായനനീവണ്ണമെന്നിമുട്ട
 സന്യാസം ചെയ്തലോകേസഞ്ചാരം ചെയ്തപിന്നെ
 ധന്യനാം ജഗദ്ഗതിപ്രതനൊക്കെ നീട്ടുവാ-
 നിരൂപണസുധായതംഗതലൻ ദേവഭൂതനോ-
 ടുന്നതയ്യലം ചെയ്തയച്ചിപ്പോരുന്നേരം
 മാതൃത്വത്തിൽ പ്രത്യക്ഷനായ് ഗതധൻ വരിച്ചതും
 സൽഗുണകവിപനാകുന്നതും വിഷ്ണുപംശമാം.
 ശ്രീമാനാം സനാതനമുനി ചോദ്യത്തിനാൽ
 കോമളഹംസമായാൻ ബ്രഹ്മരസഹായമായ്
 ജ്വലന്തേ പൻദത്താത്രേയനും സപായംഭവൻ
 ജ്വലിനാം നാരദനും വാമനൻ പ്രഹ്ലാദനും
 ശേഷനും ഗതധനമിത്രനും സുയ്യുത്താനും
 തോഷമാനസമുഖിശചിയുദ്യുച്ഛിതം
 മററുള്ള യുഗ്മസ്ത്വപദ്യംകുലകുലം
 ഉത്തമധനപാതദിയായതുവേദിപ്പാൻ കേൾ.
 മന്യമായും മറയ്ക്കുകയും ചെയ്തിനായി
 ചിതപരപകൻ സേവിതനായ് ജനിച്ചതും.
 ഭാഹിനീരൂപമായി പക്ഷിരൂപമായി
 മോഹനരൂപമായും കൃഷ്ണരൂപമായായി
 രാമനായ് രാത്രിയായി ജനനവധിച്ചതും.
 രാമനായ് ദശരഥപുത്രനായ് ജനിച്ചതും.
 കോവിലുണ്ടെന്നായും കല്ലിത്തായ് ജനിച്ചതും.
 മേവം വിഷ്ണുതനും ശോഭനമാർത്താലും.
 ദോഷം വിഷ്ണുവംശോത്ഭവനായുള്ളൊരു
 ഏകദോഷമായാട്ടു പ്രിയനാവാൻ നീ.

ബ്രഹ്മാവാദികൾ ദേവമാനുഷരാകുസരം
 ഇമ്മഹീവാസസം ജന്മവർഗ്ഗവ്യപ്തനെ
 വേദങ്ങളിലോകങ്ങളിൽ സർവ്വം നാരായണ-
 നാകുന്നതെന്നു മറിഞ്ഞീടുവഴി പോലെ.
 ഇത്തരമവതാരഭേദങ്ങളൊക്കെക്കേട്ടു
 ചിത്തകൗതുകത്തോടെ നിമിരും ചോദ്യം ചെയ്തു:—
 “ഭക്തിയില്ലാതെ ശാന്തിഹീനനായ് കാമികളായ്
 സന്തതമായവർ ജിതാന്മാക്കളായ് ഹരിതന്നെ
 ചിത്തത്തിൽ ഭജിക്കാതെയുള്ളവരുടെ ഗതി
 ഉത്തമനായ ഭവാന്നൊക്കെ വേർതിരിക്കണം.”
 ഇത്തരമേവ വാക്യം കേട്ടൊരു ചമസനം
 സതപരം നൃപനോടു പറഞ്ഞു കണ്ടിന്നാൻ:—
 “ധാരാവിൻ മുഖകരതുകാലോദ്യമുപാ-
 മാതരായി തന്നു വെണ്ണ തളാളുമ്പോൾ
 ബ്രാഹ്മണാദികളവർ സാക്ഷാൽ ശപരൻ തന്നെ
 സാന്നിദ്ധ്യം കൊണ്ടു ഭജിച്ചിട്ടായ്യാലെ
 തത്തൽ സമാനത നിന്നുകീഴ് ട്വെട്ടു പതിക്കുന്നു
 ചിത്തത്തിൽ ഹരികഥാചിന്തനം ചെയ്തിട്ടാതെ
 നാരികൾ ശുഭാദികളായോരും വോദശ-
 നാരുടെ കൃപാപാത്രമീശപരസാദന
 വിപ്രകൃതിയെ വെശ്ശയാതികളായി ജ്വരി-
 ച്ചുൾപ്രസന്നാത്മാക്കളാൽ മായവപദഭക്തി
 യുക്തരായ് പ്രാപ്തമായി വന്നൊന്നു നോക്കും
 സിദ്ധിച്ചിട്ടും വേദവാദികളായിട്ടുവർ
 കർമ്മത്തിൽ ബന്ധിച്ചു നന്നു നാരായിപ്പിന്നെ
 കല്പശാസ്ത്രങ്ങളായിട്ടു ചൊല്ലുന്നതായ്
 വിദവാന്മാരെന്നുള്ള ഭിമാനസംയുക്തന്മാരായ്
 നിത്യവും മിഥ്യാവചനങ്ങളും ചെല്ലിക്കൊണ്ടു
 രാജസപ്രേതപുരുഷന്മാരായ് തർക്കശീലന്മാരായി
 കായാഭിമാനികളായ് പസംയുക്തന്മാരായ്
 ഭഗവത്തു നോക്കുന്നിനി നിരോധനന്മാരായ്
 ഗുണജാതികൾ പോലെ കാമുകരായി നിത്യം
 തത്സന്നിജനങ്ങളിൽ ദൈവപരന്മാരായ്
 മദവിട്ടു നോക്കുന്നിനി നിരന്മാരായ വർ.
 ശ്രീവിഭൂതികൾ കൊണ്ടു ബലകർമ്മങ്ങൾ കൊണ്ടും
 സർവ്വജ്ഞന്മാരെ വിദവാൻല്ലെന്നു ത്രജിക്കയും
 അറിയല്ലേടികളായിട്ടിശപനീടിതരായ്
 ബന്ധിച്ചു സർവ്വത്തിലും ലെലന്മാരവല്ലോ.
 ഭക്തിഹീനരായുള്ളൊർ ഗതിപ്രതികളേവം
 ഭക്തിയുള്ളവരുടെ പ്രതിമാർഗ്ഗങ്ങൾ കേൾക്ക.
 വാചുജാതങ്ങൾ കൊണ്ടു ജീവേശജനൽ ഭൂമി
 ഭേദങ്ങളറിവുന്ന സത്തു കളായ ജനം.
 സത്യവാന്മാരായ് മാസമോളം സമാധാനി
 ചിത്തത്തിൽ വിനാവിവാഹാദിയജ്ഞാഗ്രഹണ
 പ്രവൃത്തികൾ ട്വെട്ടുന്നതിൽ നിന്നിട്ടു നാരായ്
 സർവ്വത്യാഗം ചെയ്ത മലമെന്നറിയുന്ന
 തൽജ്ഞാനം സുവിജ്ഞാനമതിനാൽ മനശോതി

അത്താനഭേദഗുഹകളുവറ്റുങ്ങളിൽ
സകിരീനരായ് മുതലേഹീനരായിന്ന
ഭക്തിയുക്തനായാട്ടിരിക്കുന്നവരല്ലോ
സത്തക്കളവരുടെയമ്മിങ്ങനെയെന്നും.
സംസാരഭക്തനാരായഭിമാനികളായി
സംശയബുധികളായ് ജന്മഹർസകന്മാരായ്
മാംസമദ്യാദിഭക്തിപാനസക്തന്മാരായി.
ഭ്രഷണബലന്മാരായ് കൃത്യഹീനന്മാരായ്
സ്വന്തമാധാരഹിതകലേററുപുലകുലരായ്
അത്മാവില്ലാതോന്നിത്യങ്ങളി സത്യബുദ്ധ്യ
അത്താനത്തിങ്കൽത്തന്നെനടിച്ചുകാലംകൂടാ
പ്രജ്ഞയാമനോരഥമോരോന്നിൽവിഭ്രമിച്ചു
പുതുമിത്രാർഗ്ഗഹർഷനസംപൂർണ്ണഭാവം
ചൈത്രയംതമസ്സികൽപാപിച്ചുഭേദബുദ്ധ്യ
കേവലജ്ഞാനമോക്ഷമില്ലെന്നുപുനരായ്
മേഘനോരല്ലോബ്രഹ്മഹർത്താക്കളറിഞ്ഞാലും.
ഇങ്ങനെയുള്ള സംസാരങ്ങളെ ത്യജിച്ചതു
മംഗലഭക്തന്മാർക്കുതെയെന്നറിഞ്ഞാലും
ബ്രഹ്മജ്ഞാനമുപജ്ഞിച്ചാത്തജ്ഞാനാദിധർമ്മ
ബ്രഹ്മജ്ഞാനാപുരഭക്തിയെന്നിയേയിരിപ്പവ-
രെയുംകീഴ്പ്പോട്ടേക്കുപതിക്കുമവരെന്നും
ചിത്തത്തിൽനന്നായറിഞ്ഞീടേണമെന്നിയർത്ഥം.
യാതൊരുജനങ്ങളുംഭക്തിയെന്നിയേചിത്ത-
സംസാരബന്ധംതന്നിൽവസിക്കുന്നവരെല്ലാം
മേല്പോട്ടുഗതിയില്ലസംസാരംതന്നെഫലം
ഇപ്രകാരമാമതിൻസാരമെന്നതുതന്നും
ഇത്തരംചമസൺറവാക്കുകൾകേട്ടുനിമി
യെത്രയുംമോദത്തോടുചോദിച്ചിതത്രേനേരം:—
“കാരാഭോകാലത്തിങ്കൽഗേവദപൂർണ്ണഭേദ
ചാതുര്യപണ്ടുംനാമധ്യാനപൂജാദിവിധി
പാതിൽനരന്മാരാൽചെയ്യേണ്ടുകൃമങ്ങളെ
പാരായതയരൽചെയ്യവേണ”മെന്നതുകേട്ടു
കാരോരോയുഗംതോറുമുള്ള പൂജാദിവിധി
പാരമാനന്ദത്തോടേകരഭോജനൻചൊന്നാൻ:—
“കേൾക്കേടോ! കൃത്യഗേശാന്തരായ് നിവെർരായ്
സൽകൃതന്മാരായ് സമബുധികളായിനിത്രം
തപസാരമദമസാധനയുക്തന്മാരായ്
വിചുലഗുണവാന്മാരായുള്ള മാനുഷന്മാർ
ശുക്ലവർണ്ണനായ് ചതുർബാഹുക്കളോടുകൂടി
വല്ലഭാംബരജടാധാരിയായ് കൃഷ്ണാഭിന
പൂണരേൽദണ്ഡകമണ്ഡലുക്കളെല്ലാംധരി-
ച്ചാനന്ദസമനപിതംഗതഡോപരിദീപത്ര്യാ
ധർമ്മസ്ഥാപനകരൻയോഗേശൻജഗല്പതി
നിർമ്മലൻപുരുഷനവ്യകന്നീശപരൻഭേവൻ
പരമാത്മാവെന്നിതരസ്സതിച്ചുവൈകുണ്ഠനെ
പരമാനന്ദത്തോടെ സേവിച്ചുപൂജിക്കുന്നു
ത്രേതയാംയുഗത്തിങ്കൽവേദവിദ്യകൾകൊണ്ടു

സാധുധർമ്മവർണ്ണനായ് ബ്രഹ്മവാദികളായ
മാനുഷർക്കതവർണ്ണനായ് ചതുർഭുജത്തോടും
ശോണിതകേശകൃിമഖഡഗസംയുക്തനായി
വേദാത്മസ്തുവസ്തു നല്ലചലക്ഷണനായി
പുശ്നിഗംഗസ്ഥലമേധയന്തച്ചാകാപി-
പുശ്നിസംയുതവിസ്തരിശ്ചയാസ്സതിചെയ്തു
സർവഭേവതാമയനാകീയഭേവന്തന്നെ
സർവാഭക്തിയോടുനിത്യ പൂർവ്വജിക്കുന്നു.
ദപായുഗത്തിങ്കൽവേദതപ്രബുധകൊണ്ടു
പാപഹീനന്മാരമാജ്ഞിജ്ഞാനുക്കളായ്
മന്ത്രന്മാർഗ്ഗമവർണ്ണനായ് ചതുർഭുജങ്ങളിൽ
ഉത്തമശംഖചക്രാദ്രായധധരനായി
ചീതവാസസത്രിവദസാങ്കിതാദ്യാഭയോടും
മാധവസ്വരൂപത്തെയ്യാനിച്ചുവഴിപോലെ
വാസുദേവായപുരുഷാത്മനേത്രാത്മനേ
വാസവാദ്യമരോഹിതാധിതാസ്ത്വരനമഃ
നമസ്തേഭഗവതേനാരായണായനമോ
നമസ്തേവിശ്വായവിശ്വേശ്വരായതേനമഃ
അനിതലായപ്രദ്യമ്നായമുക്തായനമോ
മുനയേസങ്കർഷണമുത്തയേനമോനമഃ
ഇങ്ങിനെസ്സതിച്ചതിഭക്തിയോടനുദിനം
മംഗലംമഹാരാജലക്ഷണംചില്ലരുഷം
ജഗദീശപരംജന്മഹർദിഭംജനാർദ്രനം
ഭഗവല്പദംപൂജിച്ചീടുന്നവരോത്തമ!
കേൾക്കേടോ! കലിയുഗേകൃഷ്ണവർണ്ണനായൊരു
പാൽക്കടൽവാസംകൃഷ്ണപാർഷദസാംഗോപാംഗൈ.
സർവാപരിഭവനാശനമഭീഷ്ടം
സർവതീർത്ഥാസ്തദായ് സർവവിശ്വസ്തനതം
ഭക്താൽതിഹരഭേവസംസാരംസ്തുവപോതം
മുക്തിഭംചില്ലരുഷമീവസ്തംസ്സതിചെയ്തു
യജ്ഞങ്ങളുംകൊണ്ടുതുലോംകീർത്തിക്കങ്ങളെക്കൊണ്ടും
വിജ്ഞാനിജ്ഞാനപൂജിച്ചീടുന്നിതറിഞ്ഞാലും.
സുഖഭുജങ്ങളിഹപരങ്ങളുപേക്ഷിച്ചു
മലാനാദിധർമ്മതല്പരന്മാരായിന്ന
സൽകൃതവചനത്താലരണ്യംപ്രാപിച്ചുടൻ
ഇക്കണ്ടമായാമുഗദാരാദിപാശങ്ങളെ
വെടിഞ്ഞുകലിയുഗത്തിന്നനുരൂപമായി
പടിവാംഹരിജഗദീശപരൻഭഗവന്തൻ
മഹിമാഗുണങ്ങളെക്കീർത്തിച്ചുപാദാംബുജ-
മകമേധരിച്ചിഹപരമാനന്ദത്തോടും
യുഗവർത്തികളായമനുജന്മാരാൽനിത്യം
ജഗദീശപരൻതാനുംപൂജിക്കപ്പെടുന്നിതു.
കലികാലത്തുകലിസഭയെജ്ജയിച്ചുടൻ
ചലനഹീനന്മാരായ് ഗുണവാന്മാരായതി
സാരജ്ഞന്മാരായാത്മന്മാരായമനുജന്മാർ
സാരമാംഭഗവൽകീർത്തിക്കങ്ങളുംകൊണ്ടുതന്നെ
സർവധർമ്മാർകാമമോക്ഷങ്ങൾസാധിക്കുന്നു.

സവാത്മാവുപലത തന്നെ ഗുഹകളാലെ.
 ഇതിങ്കൽവിമുഖന്മാരായുള്ള ജനമെല്ലാ-
 മതിലോഭികളായിമുപന്മാരായിട്ടവർ
 ശാന്തിഹീനരായ്സംസാരത്തിങ്കലുടനന്തി
 ഭ്രാന്തമാനസന്മാരായ്നശിച്ചിട്ടുനൂറ്റുമാ.
 ചൊല്ലെല്ലാണ്ടകൃത്യഗാദികളാമുന്നിങ്കലു-
 മുതവിച്ചിരിക്കുന്നപ്രജകൾക്കലിയിങ്കൽ
 മാനുഷജന്മമെടുപ്പിടവാന്മിട്ടിടയൊൽ
 മാനുഷരായിലോകഭക്തരായ്ഭവിക്കുന്നു.
 ആയതിൽചിദർപിണ്ഡഭക്തരായ്തീർത്ഥസ്നാന-
 മാചരിക്കുന്നുഭക്ത്യാഭൂപ്രദകീർന്നൈചയ്യ
 ഭഗവൽഭക്ത്യാശ്രേഷ്ഠന്മാരായിസർവ്വകർമ്മം
 ഭഗവൽസമർപ്പണംചെയ്യശുഭന്മാരായി
 മത്ത്വന്മാർമുനിഭവപിതൃമാനുഷന്മാക്കും
 കൃത്യമായുള്ള കർമ്മമാനുമേചെയ്യാതിലും
 ദോഷമേതുമേയില്ലശോകമുന്മുഖമില്ല
 വാസുദേവനാമപാൻസർവ്വകർമ്മബ്രഹ്മണം.
 ആകയാൽസർവ്വകർമ്മമുലമായിരിക്കുന്ന
 ലോകേശൻപാദപത്മഭജിച്ചുകാലാന്തരാൽ
 ഭവിച്ചുസത്തക്കളായ്ജനിച്ചുബ്രഹ്മപദം
 ലഭിച്ചിട്ടുനന്നരജന്മത്തിൻഫലംഭരണം.
 ഇങ്ങിനെയുതാം താദംഭഗവൽപരമാകാശ്വ
 മംഗലംകലിയിങ്കൽഭഗവൽസങ്കീർത്തനം
 മുഖ്യമെന്നതുമറിഞ്ഞിടുകമനതാരിൽ
 വിശ്വതത്ത്വജനനിയേ!മിഥിലത്രഹോതമ!”
 ഇങ്ങിനെനിമിത്തോടുയോഗികളുതൽചെയ്തു
 മംഗലമതേ!വാസുദേവ!കേട്ടീടശേഷം.
 ധ്യാനവുംയജ്ഞംപിന്നെയച്ചനംകീർത്തനവും
 ഹോവണ്ണമയഗ്രമപൂജകളോടുംകൂടി
 ഭഗവൽപത്മങ്ങളെമിഥിലശപാനിതം
 അകമേകേട്ടധരിച്ചാനന്ദസമനപിതം
 യജ്ഞാവസാനത്തിങ്കൽനവയോഗികളായ
 വിജ്ഞാനിമുനികളെയുചാച്ചുനോടുംകൂടി
 പൂജിച്ചുയോഗികളുമന്ത്യാനാമപെയ്തു
 രാജാവുംധർമ്മിഷ്ഠനായ്സാനിതയഥാസുഖം.
 പാമാത്മനിപിന്നെതത്തപോബലത്തൊന്നാൽ
 പരബ്രഹ്മത്തെപ്രാപിച്ചിടുന്നാൻനിമിപിന്നെ.
 നീയുമിശ്രതങ്ങളായിടിനഭാഗവത-
 മായധർമ്മങ്ങളോടുംശ്രദ്ധാസംയുക്തനായി
 മേപുകമഹാഭാഗനായുള്ള വസുദേവ!
 കേവലൻമഹാവിഷ്ണുതപലുത്രനായിവന്നു
 ദർശനാലിംഗനാലാപങ്ങളെക്കൊണ്ടുംപിന്നെ
 സ്വർഗ്ഗനാസനയെന്നാദികളാവുംമുഷ്ണേ
 പുത്രസ്തേഹന്താചുള്ള കൈതുകംകൊണ്ടുംനിത്വം
 ഭർത്താഭ്രാതൃമാർനിങ്ങൾയശസ്സുകൊണ്ടുംലോകം
 കൈയൊപ്പംജ്ഞായിഭവിച്ചിതറികേടോ!
 സൽഗുണനീട!കൃഷ്ണവൈരാഗവന്ധ്യംകൊണ്ടും

ശിശുപാലാദികളാശ്വപന്മാർഗതിലഭി-
 ചുതുഭേണയാതലേവസ്ത്രീകളുംമറ്റും
 പലനാശീഭിരനലാളിതവിലോകന-
 ലളിതവിലാസങ്ങൾകൊണ്ടുസൽഗതിവന്നു.
 സവാത്മാവായവിഷ്ണുഭഗവാൻപരമാത്മാ
 നിവൈരചിത്തന്മായാമാനാഷ്ടവേഷംപൂണ്ടു
 ഭൂരാസുരജനഹന്താവായവരരി-
 ചുവിനിലെല്ലായയശസ്സുകൊണ്ടിട്ടുനന്നാഥൻ.”
 നാരദവാക്യമേവംകേട്ടൊരുവസുദേവ-
 നാതുധാനന്ദത്തോടുചുചിച്ചുമനീഭൂനെ.
 സ്വാദരപ്രസാദിച്ചുനാരദമുനീതാനം
 മോദമോടതുനേരമന്ത്യാനവുചെയ്തു.
 നവയോഗികൾനിമിഷപദേശിച്ചതെല്ലാ-
 മിവിടെവസുദേവരാടുനാരദൻചൊന്നാൻ.
 ഇങ്ങിനെപരീക്ഷിത്തിന്നാടുശ്രീകൃഷ്ണ
 മംഗലമായകഥകേൾക്കെന്നാനിനിശേഷം:—
 “ഇത്തരംകേട്ടമഹാഭാഗനാവസുദേവൻ
 ചിത്തവിസ്തീർന്നായിമലകീദേവിതാനം
 മാനസേമോഹംതൃജിച്ചാനന്ദസമനപിതം
 വാണിതുസഭായുനായസുദേവതമഹോ!
 നാരദവസുദേവ സംവാദപുണ്യമിദം
 സാരമാംകഥാമൃതംഗ്രഹിച്ചിട്ടുനന്നും
 സമഞ്ചലികളായിനിർമലാത്മാക്കളായി-
 ട്ടുതാനന്ദപരംപ്രാപിക്കുമസംശയം.
 കേൾക്കേടോ!നൃപോത്തമ!വാസവിതുകാലം
 പാലുടൽവാസംകാഞ്ചാൻദപാരകയംപൂക്കു
 അങ്ങിനെയിരിക്കുന്നാൾശംഭുവുംവിധാതാവും
 മംഗലന്മാരാമുഷിഖഗ്നവുംദേവേന്ദ്രനും
 അഭിത്വന്മാരുമ്മേതലേവകളശപിനികൾ
 മോദത്തോടേകാദരഭക്തന്മാർവിശ്വപദേവ
 സാദ്ധ്യകിന്നരാജ്യരോഹസ്വർഗ്ഗഹൃദന്മാർ
 സിദ്ധചാരണവിദ്യാധരന്മാർമുനികളും
 പിതൃക്കൾമറ്റുമുള്ള ദേവതാഗണങ്ങളും
 മധുദേവഷിയെക്കാണാൻഗമിച്ചുദപാരകയെ
 സ്വപ്നോദ്യാനോത്സവങ്ങളാകിയമാല്യങ്ങൾകൊ-
 ണ്ടാകവേയമലരിച്ചോതനിർത്തുമുത്തി
 മായാമാനുഷവേഷത്തോടമാനുഷലോകേ
 മായാമാനുഷര മനാകിയഭഗവാനൻ
 യശസ്സുകൊണ്ടുസർവ്വലോകകർമ്മമെല്ലാം
 നശിപ്പിച്ചിട്ടുനൊതകൃഷ്ണനെദേവകളും
 കണ്ടുതൃപ്താകുന്മാരായതുതമദർശനം
 കുന്തിതരംഗയദുസത്തംവാസുദേവം
 ശ്രീകൃഷ്ണജഗദീശംവിചിത്രപദങ്ങളാൽ
 നാകവാസികൾവാഴ്ത്തിസ്തുതിച്ചുതുടങ്ങിനാർ:—
 “നാഥനായിട്ടുതവപാദപങ്കജംഞങ്ങൾ
 പാഥോജവിലോചന!സന്തതംവണങ്ങുന്നേൻ.
 മോക്ഷകാമികളാലേഭാവയുക്തരായ്കൊണ്ടു

സുഷുമാംബുലീനപ്രപാണവസ്ഥാദികളാ-
 ലന്താമതമുക്താനിത്യാധ്യനിച്ഛതൻ
 ചിന്തിച്ചുവസിക്കുന്നനിന്തിരുപാദാംബുജം.
 ആത്മനികർമ്മപാശബന്ധമില്ലാതെതിമ-
 ണാത്മരൂപിയാംമായാപൃക്തമായിട്ടുവിശ്വം
 സ്രജിച്ചുഹരിപ്പുതൽഗുണത്തിൽസംസ്ഥിതനായ്
 നിർഗുണനായിട്ടുനീയജിതനവിഭവശൻ
 ബന്ധിച്ചുവ്യവഹാരത്തെനന്നറിയാതെ
 ചിന്തയിൽദുരാശയന്മാരായമനുഷ്യർ
 ശുദ്ധിയില്ലാതെമനസ്സുറവുംഭൂതന്മാൽ
 അന്ധതവേിക്കുന്നസന്തതമപിചിന്താൽ.
 ആയതുവിദ്വാശുത്വാല്യയനോടാനന്തപ-
 സ്സായകർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടുസതപഞ്ചലിമാന്മാരായ്
 നിന്തിരുവടിയുടെയശസിന്ദുശുദ്ധയാ
 സന്തതംതവനാമസ്മരണയുണ്ടായ്തരം;
 അതിനാൽമതിതെളിഞ്ഞാത്മശുദ്ധിയുണ്ടായ്
 മുതിസംഭവേയമദണ്ഡപാശചുന്തിൻ
 നിന്തിരുപാദാംബുജപ്രാപിച്ചീടുന്നസദ്യ
 ബന്ധങ്ങൾതീർന്നുവസിച്ചീടുന്നനിർമ്മലന്മാർ.
 അപ്പുരോശയധുമകേതുവായ്വേിക്കുന്നി.
 തശുഭനാശകരമാകിയതവപദം:
 മാമുനികളാൽക്ഷേമത്തിന്നാഞ്ചുണ്ടന്തർഭാഗേ
 സാമോദമുഹ്യമാനമാകുന്നവെല്ലാം
 സാതപതന്മാരായുള്ളോരാത്മജ്ഞാനികളാലേ
 ചിത്തത്തിലുഹിച്ചുചിട്ടീടുന്നതവപദം
 കർമ്മയോഗികളുഗ്നാവധിവൽവെല്ലാം
 നിർമ്മിച്ചുപൂജിക്കുന്നയോഗികളാത്മാവിങ്കൽ;
 അങ്ങിനെയിരിക്കുന്നനിന്തിരുപാദാംബുജം
 മംഗലംവരുവാനായ്കൈകളുടീടുന്നെങ്ങൾ.
 ദേവദാനവമനുജാതികളെല്ലാവർക്കും
 കേവലംഭയോഭയദാനതല്ലാൻവോൻ
 സത്തുക്കളേയോരെയുംപലന്മാരെയുംമററും
 ശുദ്ധമാക്കീടുന്നിതുതപല്പാദതീർത്ഥകൊണ്ടു;
 ബ്രഹ്മാവാദികളാലൈപൂജിതനായവോൻ
 നിർമ്മലന്മായാപുരുഷന്മാർക്കുംപരനല്ലോ.
 കാലരൂപനായ്പുരുഷോത്തമനായവോൻ
 പാലിച്ചീടുന്നാനിത്യാണങ്ങളെദയാനിധി!
 തപല്പാദതീർത്ഥകൊണ്ടുശുദ്ധമാക്കീടുവാനായ്
 ചിൽപ്പുമാനായഭർദ്യുതജ്ഞാതേനേം.
 സർവ്വേന്ദ്രവായ്സ്രഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരനായി-
 ദൃവൃക്തമഹതപാഹങ്കാരൻവിമിധായ്
 ജീവനായ്യാലാതാവാമവിചലപ്രാപ്തനായ്.
 കേവലസർവ്വരൂപനായ്ശരമപുരുഷനായ്
 മേവീടുന്നിന്നെമായാവരണശക്തിമറ-
 ച്ചാവോളംനിൻറെപൈതനൃത്തയമാശ്രയിച്ചി-
 ദ്രേവംബ്രഹ്മാദികോശസകലജഗത്തിനും
 ആധാരസർവ്വപരമായ്തന്നുടെമായകൊണ്ടു

ബോധരൂപനായ്ഗുണരൂപനായ്നിർഗുണനായ്
 ഗുണലിപ്തനായ്ചുംഭാവലക്ഷണമാം
 അനംഗബാണങ്ങളാൽപതിനാനായിരത്തിൽ
 പരമെടുത്തുനാരിമാരുടെകരണങ്ങൾ
 പരിമിതപതിപ്പിച്ചിട്ടവരവരമാക്കി
 തന്നുടെപാദശുശ്രൂഷാദികൾകൊണ്ടുവർഷം-
 മൂന്നതഭക്തിശുദ്ധാചരിതശ്രുതികൊണ്ടും
 അംഗസംഗമംകൊണ്ടുംതപല്പാദതീർത്ഥംകൊണ്ടും
 മംഗലനാകുന്നിൻറെയശസുകൊണ്ടുംലോകേ
 നാരിമാരെയുംനരന്മാരെയുംലോകത്തെയും
 പാരാതെശുദ്ധമാക്കിദപാശാപുരിതനിൽ
 മേയുന്നവേൽപാദപങ്കജയുഗംനിത്യാം
 സേവിച്ചുനമസ്സുദിച്ചീടുന്നെങ്ങൾനാഥാ!”
 മനവ!ദേവഗണമിങ്ങിനെമുക്തദന
 വദിച്ചുനമസ്സരിച്ചുംബരാശ്രിതന്മാരായ്
 നിന്നല്ലോവിധാതാപുംസ്മൃതിച്ചതുടങ്ങിനാൻ
 ഉന്നതഭക്ത്യാപരമാത്മാവാംകൃഷ്ണപദം
 “ഭൂഭോപഹരണത്തിന്നാഞ്ചുണ്ടെന്നാൽമുനം
 കാമദനായഭവാനോടെല്ലാമുണർത്തിച്ചേൻ
 നിന്തിരുവടിയെന്നാലത്മിക്കുപ്പെട്ടതിനെ
 അന്തരംവരാതെസാധിപ്പാനുമധർമ്മത്തെ
 ദൂരവേനീക്കിയർമ്മസ്ഥാപനംചെയ്തസത്യാം
 പാരാതെപരിപാലിച്ചീടിനവോനുടെ
 സർവ്വകന്മഷനാശകാരിണിയായകീർത്തി
 സവേശ!ലോകത്തിങ്കൽവലിപ്പിച്ചീടുവാനും
 യാദവകുലത്തിങ്കലവതാരംചെയ്തൊരു
 മാധവ!തവകഥാലീലകൾകലിയിങ്കൽ
 സാധുക്കളായുള്ളൊരുമാനുഷർഭിനേദിനേ
 ചേതസ്സിലോത്തുകൊണ്ടുകീർത്തിച്ചുംതമസ്സിനെ
 കടന്നുവിശുദ്ധരാജ്യമാത്മജ്ഞാനന്മാരാ-
 യുടനെമോക്ഷത്തെയുംവളിച്ചീടുന്നരനും.
 യദുവംശത്തിലവതീർന്നായിരിക്കുന്ന
 മധുവൈരിയാംതവമായയാദേവകാര്യം
 സാധിപ്പാൻയദുകുലംവിപ്രശാപത്തെക്കൊണ്ടു-
 ഞാദരവെന്യെന്നല്ലോമാക്കുവാൻഭാവിച്ചൊരു
 നിന്തിരുവടിയില്ലോഴിക്കണ്ടലോകത്തെയും
 സന്തതംകിങ്കരന്മാരായുള്ളതങ്ങളേയും
 ലോകപാലക!പരിപാലിച്ചുകൊള്ളേണമേ
 ശോകനാശന!ദേവദേവേശ!ദയാപര-
 ബ്രഹ്മാദിദേവകളാൽസ്മൃതിതനായപര-
 ബ്രഹ്മമാംഭഗവാനുമേററുംസുതൃപ്തനായ്
 മന്ദഹാസചുംപുണ്ടുനാനുചാദികളോടു
 പനനശായിചരണപുരുഷനാൽപൊയ്ക്കു:
 “നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടുകാതുമാക്കെയുംചെയ്തൊന്നു-
 മിന്നില്ലോധാമുക്കൾക്കുവീഴ്ചശൗത്യാദിമദം
 വന്നുവലിച്ചുനടന്നീടുന്നതോത്തുകണ്ടാൽ
 ഇന്നിപ്പാർഭൂഭോമായ്നിത്യയദിക്കളും;

വിപ്രശാപനെക്കൊണ്ടുതങ്ങളിൽ സുലിച്ഛിച്ചു
ക്ഷിപ്രം ഞാൻ യദുക്കളെ നശിപ്പിച്ചു നന്തരം
പാരകാപുരത്തേയും ബുധിതനാശി മുക്കി
പാരതൈവേണ്ടും കാര്യം ചെയ്യവെന്ന് നിങ്ങളിനെ
ഉത്തമപുരുഷന്റെയതളപ്പാടു കേട്ടി-
ട്ടുത്തമന്മാരാം ബ്രഹ്മാദികളും കൃഷ്ണനെ
ചിത്തമോദനമസ്സരിച്ചു വാഴിക്കൊണ്ടു
സതപരവരവർ നിലയം പുക്കിടിനാർ.
അന്നേരം പ്രാഗ്ജിനിനൊക്കെ മീൻ വീണു മറ്റും
നന്മയല്ലാതെ നിമിത്തങ്ങളെക്കണ്ടു കൃഷ്ണൻ
ജ്യേഷ്ഠനായ ഭൃഗുനാമകർമ്മതരിച്ചു
വിഷ്ണുപാധിപനതിൻ ശാന്തിയും ചൊന്നാനിതരം
മനസ്സിലാക്കുക കേവലനതു നേരം
തന്നെക്കുടാപനാതിവാസികളായും ഉള്ളാരു
വന്ദിതന്മാരാം വൃദ്ധമാത്യാദി നേതാടും.
വന്ദനീയനാം കൃഷ്ണൻ ചിത്തത്തിലൊത്തു ചൊന്നാൻ
“ബ്രാഹ്മണരുടെ ശാപം നമ്മുടെ കലത്തിന്നു
നന്മയല്ല നാശകാരണമായ ഭവിച്ചു.
അയതു മൂലം തന്നെയിരിക്കേണ്ട നിമിത്ത-
മായ വകാനനതു മീവകയെല്ലാമോത്താൽ
തദ്ദോഷശാന്തിക്കായി കൊണ്ടുനാമെല്ലാവരും
സതപരം പ്രഭാസതീർത്ഥസ്നാനം ചെയ്തിടണം
പണ്ടു മിപ്രഭാസതീർത്ഥസ്നാനം കൊണ്ടു പല-
രിണ്ടൽ തീർന്നിരിക്കുന്നിതായതുകേട്ടുകാർ വിൻ!
ദക്ഷശാപത്താൽ ശശിതാനിദം തീർത്ഥസ്നാനാൽ
ദക്ഷനായാത്തന്റെ കലാശുദ്ധമായ പ്രകാശിച്ചു
ഇങ്ങിനെ മറ്റും ചിലർ കന്മഷം പോക്കിടിനാർ
വന്ദിത തീർത്ഥസ്നാനമെന്നതുകൊണ്ടിന്നു നാം
ചൊല്ലൊന്നും പ്രഭാസതീർത്ഥസ്നാനം കഴിച്ചാൽ
വിപ്രഭാസതീർത്ഥസ്നാനം കഴിച്ചാൽ
ചെയ്യുകന്മഷമായ വാരിധിതന്നെ ഭാഗ-
മാദി സുപ്തമായ കടുവയെ കടക്കണം.
അപദാംബുധികടന്നിടേണമിതിന്നിപ്പോൾ
യാദവന്മാരെല്ലാവരും പുറപ്പെട്ടിടവേണം.”
ഇങ്ങിനെ ഭഗവാന്തന്നെ തളപ്പാടു കേട്ടു
മംഗലന്മാരായ ഭവീന്ദ്രൻ പുറപ്പെട്ടു
സ്വന്ദനങ്ങളുമൊരുമിപ്പിച്ചു നില്ക്കുന്നേരം
വനകൃഷ്ണനെ വന്ദിച്ചു പരപറഞ്ഞിതു:—
“നിന്തിരുവടി വിപ്രശാപത്തെക്കളവതി-
ന്നന്തരമേതു മില്ല സമർത്ഥനനാകലും
സാമത്വമില്ലെന്നതു ഭാവിച്ചു വാഴ്ത്തവ
കോമളപാദപത്മം പിരിഞ്ഞു വാഴ് വാനൊട്ടും
സാമത്വമിനി കിട്ടു സച്ചിദാനന്ദന്മാർ!
കാമദി തവ ദോഷം കൃതമാലൃഗസ-
വസ്ത്രഭോജനോഹരിട്ടു ദാസ്യകർമ്മങ്ങൾക്കൊണ്ടും,
എത്രയൊരുതപോവൃത്തിയോ ഗാദികർമ്മത്താലും
തവന്മാരാഹ്നിനന്മാരായ തപ്താദാംബുധം ചൊന്നി-

ട്ടു തവ മുതിർച്ചേൽ ക്ഷണമുനിമാരും.
ഞങ്ങളുമിഹ കർമ്മവിഭ്രമചിത്തന്മാരായ്
മംഗലനാകം ചോദനകീർത്തനാധ്വാനം
എന്നിവ ചെയ്തുകൊണ്ടു ഭുജസ്ഥരായിട്ടു നന്ന
നിന്നുടെ മായാതമസ്സംസാരം കടക്കുന്നു.”
ഉപവാക്യമേവം കേട്ടൊരു ഭഗവാൻ
ബലമോദനമുദൃതനാകിയോരു ഭവനെ
സതപരമേകാന്തമായിട്ടിട്ടിട്ടു തരം ചെയ്തു:—
“സത്യമായതു പറഞ്ഞിട്ടു വൻ കേടു കൊൾക?
ബ്രഹ്മാദി ദേവഗണം സ്വർഗ്ഗം ക്ഷണിതന്മാരായ്
നമ്മോടു ദേവകാര്യം മുന്നമിങ്ങറിയിച്ചാർ.
ബ്രഹ്മാവത്ഥിച്ച കാര്യമൊക്കെയും സാധിച്ചാനായ്
നമ്മുടെ മായയാലേ ഞാനവതരിച്ചിട്ടു
ദേവകാര്യങ്ങളെല്ലാം സാധിച്ചു വഴിപോലെ;
ഭൂഭരമായതില്ലാർ യാദവകുലമതു.
ബ്രാഹ്മണശാപത്തിനാൽ യാദവവീരന്മാരെ
തമ്മിൽ കൊല്ലിച്ചു നശിപ്പിച്ചു ദാഹകാപുരം
അംബുധൈര്യമുക്കിക്കളഞ്ഞിരിക്കണ്ട ലോകമെല്ലാം
മംഗലവിഹീനമായ് നിന്നിട്ടു മരിക്കന്ീ-
നമ്മാലിമ്മഹദ്വിതം തൃശ്ശിക്കുളെടുത്തേരും
ധർമ്മനിമത്തായ് നമ്മുടെ പരിധിയിൽ
നിർമ്മലമോത്തനായേ ചെന്ന സാധുക്കൾക്കു
മംഗലം വരുംകലിദോഷം വരാതെന്നും.
സ്വപ്നനബന്ധമായ നിരീക്ഷണത്തെ യും
തൃപ്തിച്ചു സുപ്തനായെങ്കൽ പ്രാപിച്ചു മനം
പാഴാക്കി സമുദ്രക്കാലി ചരണാസ്സൊണ്ടു
അഴലെന്നിയേ മനോവാക്കു ചക്ഷുസ്സുകൊണ്ട്
ഗുഹിപ്പുന്ന നാനാത്വമായിരിക്കുന്നതിനെയും
ഗ്രഹിക്കുന്ന ശരമിതെന്നു സിദ്ധിച്ചു പോലെ.
മായാമാനസത്തോടു കൂടുന്ന കുന്നപുമാൻ
നാനാതപഃമഗ്നനോരോഷം കൃതനായി
കർമ്മാകർമ്മം ചെയ്തെന്ന വികർമ്മമെന്നിങ്ങിനെ
കർമ്മണാഗ്നനോരോഷം ബുദ്ധിദേവങ്ങളോടും
കൂടുകൊണ്ടിത്രീയഗ്രാമസംയുക്തചിത്ത-
നാടകമാടിക്കൊണ്ടു വാഴുകമൂലമായി
ഇങ്ങനെയൊത്തല്ലാമീശഭാമയമായി
നില്ക്കുന്നൊരാത്മാവിങ്കൽ ജ്ഞാനവിജ്ഞാനയുക്താ
അമ്മതു ബ്രഹ്മവേദവൃന്ദനായ് വെടി-
ല്ലാത്ത കാര്യങ്ങൾക്കു വിശ്വമെന്നറിഞ്ഞാലും.
ദോഷബുദ്ധ്യോദയങ്ങൾക്കിടമത്ഭിതനായ്
പാഴായ നിരീക്ഷകർമ്മങ്ങളിൽനിന്നു തന്നായ്
നല്ലൊരു ഗുണബുദ്ധിയോടു ചെയ്യേണ്ടതെല്ലാ-
മല്ല ചില്ലാതെ ബാലൻ ചെയ്യുന്ന പോലെ ചെയ്യും.
പാരതൈവം ഭൂതസാഗൃത്തായ ശാന്തനായി
തുരുവിത്തൊന്നത്തൊന്നിശ്ചരണായി കൊണ്ടു
എന്മയയായിരിക്കും വിശ്വപത്തൈക്കൊണ്ടു നന്നായ്
തന്നെ ഇവിതുമടത്തകമായ് നില്പിച്ചു

[illegible]

നാനാതപശ്ചന്നങ്ങളെക്കൊണ്ടുംഭേദബലംകൊണ്ടും
മാനസാദികൾകൊണ്ടുമഗ്രാഹ്യമായിരിക്കും
മാനസംസ്ഥിനാഭിനായകങ്ങളാൽഭോധനെ
അനമാനത്തിൽനിന്നിട്ടുണ്ടെന്നുമുറപ്പുണ്ടാ
ക്കതിനാപുരാരന്നമായുള്ളാപഗൃത-
യംസംവാദമായിട്ടിരിക്കുമിതിഹാസ
മുദിതംമുദാവചിക്കുന്നതൊന്നതുകേൾക്ക-
ത്തവ്യതനായെല്ലാദിക്കിച്ചുസഞ്ചരുന്നാത്
ഭയരഹിതനായുദിഗനായിരിക്കുന്നദിഗും
ധർമ്മവിത്തവാനായിട്ടിരിക്കുമുദകുണ്ടു
നിർമ്മലതയെപ്പറ്റിച്ചുചിട്ടുചോദിച്ചിതു:—
“വോകംപുതിതനാകംവിപ്രസന്തമഭവാനു
ലോകേഷുബാലന്മാരെല്ലാവലസഞ്ചരിപ്പതും
കാരണമെന്നെന്നതുംകൽപവുമെന്നെന്നതു
മാരണേന്ദ്രനാംഭവാനുതെളിഞ്ഞുചൊല്ലിടുക.
മാനഷജനമേററധർമ്മാത്മകാമത്തിനു
മാനദി.ചായുസ്സിനുംകീർത്തിസിദ്ധികൾക്കായും
ഇച്ഛിച്ചുചോരത്തായമാകയാൽഭവാനിന്ന
വിശ്വത്തിൽശ്രേഷ്ഠനായിവിദ്വാദക്ഷനുമായി
സുപ്രസന്നാത്മാവായിസുഗേനായഭവാനു
സുപ്രിയമിനിഭാഷ്യയുക്തനായിവിടത്തിൽ
അല്പമെങ്കിലുമൊന്നുംചെട്ടുത്തമമാന്മാരത്ത്-
തസമംവിശ്വാചലതബധിരാനധരമല്ലാവല
കാമലോഭാദ്യാദികളാകിയദാവാനല
താമസംകൊണ്ടുചിട്ടിട്ടുനമുനങ്ങളിൽ
വേർപെട്ടുവിമുക്തനായുംസേമുഴുകിയോ-
രാനയെന്നതുപോലെയാത്മാനന്ദാഞ്ജലിമുണ്ടി
പരമാനന്ദമായിട്ടിരിക്കുംഭവാനിന്ന
പരമാനന്ദംനൽകുംവസ്തുവായപരമാത്മം
പരമാനന്ദമിങ്ങുവരുവാനായിക്കൊണ്ടു
പരമാനന്ദത്തോടെവഴിയെചൊൽകവോൻ”
ഇങ്ങിനെയഭ്യമഹാഭാഗനാമവ്യത-
മംഗലബ്രാഹ്മണനോടയ്കിച്ചാനന്തരം
നിർമ്മലനായമഹാബ്രാഹ്മണൻപറഞ്ഞിതു:—
“നിർമ്മലനായയദുരാജ!നീകേട്ടിടേടോ!
ഇനിക്കുബാഹുഗുരുക്കന്മാരുണ്ടുവരത്താൻ
നിനച്ചുബുദ്ധികൊണ്ടുങ്ങാശ്രയിക്കുന്നുസദാ
അവാറെന്നെന്നിനക്കിന്നുകേൾക്കണമെങ്കിൽ
പരിചിൽക്രമമായിച്ചൊല്ലുന്നുകേൾക്കവോൻ.
അവനിവായുവ്യോമംജലചുമനിചന്ദ്രൻ
രവിയുംകലോതചുമജ്ജ്വരംസമുദ്രവും
പതംഗംകുറുംഗംനജംമധുഹാമൃതംമത്സ്യം
പിന്നെപക്ഷരപുഷ്പാലകൻകുമാരികാ
ശക്രൻസപ്തമുണ്ഡനാഭിയുംസുപേരകൃൽ
ഗുരുക്കളിനിക്കിത്ഥത്തനാൽവരമിവർ
രേറുന്നഗുണാത്മമാകേളിവിടെമനസ്സിന്റേൻ
ദീനത്തെതിറ്റാനിരൂപത്തനാച്ചപേരുടെ

വൃത്തികൾക്കൊണ്ടൊക്കെയുംശോധനചെയ്യുന്നതാ-
വൃത്തികളേതെന്നാകിലായ തുകേട്ടുകൊൾക. [൯
അവ്യക്തമഹത്തതപമഹങ്കാരാദിത്തതപം
സുവ്യക്തമായിട്ടിരുന്നിതാചാര്യവാക്യാൽ
ഭൂയാദിഭൂതങ്ങളാലാകുമിച്ഛിടുംമാർഗ്ഗം
ധീമാനായറിഞ്ഞതിടെവകാരുണ്യവശാൽ
ചഞ്ചലവിഹീനനായേകാന്തസംഭാവനായ്
ചഞ്ചലേന്ദ്രിയപ്രിയരഹിതനായിനിത്യം
ജ്ഞാനപുലനായതിനിമ്ബമാളയനായ്
അനന്ദനായിട്ടുള്ള യോഗിയാമഹാപുമാൻ
വിഷയവ്യാപാരധർമ്മങ്ങളോടീടചേർന്നു
വിഷയത്തിങ്കൽവസിച്ചിടിലുംബന്ധമില്ല;
ദുർഗ്ഗന്ധത്തോടു കൂടിയിരിക്കുംവായുപിന്നെ
ദുർഗ്ഗന്ധംവിട്ടുപോയാലതിനാൽബന്ധിക്കുമോ?
അങ്ങിനെദേഹേന്ദ്രിയവിഷയവ്യാപാരണ
സംഗതനായിവസിച്ചിടിലുംബന്ധമില്ല.
അത്മജ്ഞാനിയായുഹാധോഗിയായിരിക്കുന്ന
അത്മാരാമനങ്ങൊരുബന്ധമില്ലെന്നുകൊണ്ടും.
അയതുകൊണ്ടിരിക്കുപവനൻഗുരുവല്ലോ
മായമെന്നിയേകേട്ടുകൊള്ളുകയാപതേ!
അന്തഭാവവുംബഹിർഭാവവുമാത്മഭാവാൽ
അന്തരംഗത്തിലൊന്നായ്ക്കൊണ്ടുനിസ്സംഗനായി
അപരിച്ഛേദ്യനായിട്ടാകാശംപോലെവ്യാപി-
ച്ചവസ്ഥാത്മാനുഭവരസികനല്ലോയോഗി.
വായുനാമോലങ്ങളെ സഞ്ചരിപ്പിക്കുമ്പോലെ
കായാതിവിഷയങ്ങളൊക്കെയുംപ്രാണനാലെ
വ്യാപരിച്ചീടുന്നതുംമോലവായുക്കൾരണ്ടും
വ്യാപിച്ചീടീനോരാകാശത്തിനില്ലൊരുബന്ധം.
എന്നതുപോലെദേഹപ്രാണധർമ്മങ്ങളൊന്നും
എന്നുമേഹറുന്നിലപരമാത്മനിശ്ചനം.
അകയാലൊരുഗുരുവാകാശമെന്നറിക,
ശോകനാശനകരമീദൃശംകാങ്കുകുഭവാൻ.
ഏവമാദികളായമായാവെവേഗുണ
ഭാവങ്ങളിഞ്ഞുനിത്യാനന്ദരീലനായി
കാലസൃഷ്ടികളായപ്രകൃതിഗുണങ്ങളാം
ലീലകളോടുമുക്തരിരിക്കമാത്മയോഗി-
സന്തോഷരീലനായിമധുരവാക്കുമായി
സന്തതംജനപാപസാമാതംനശിപ്പിച്ചാൻ
സർവ്വലോകങ്ങളിലുംസഞ്ചരിച്ചീടുംകേന്ദ്രാ-
ഗർവഹീനനായ് സർവ്വബ്രഹ്മണിലയിച്ചിട്ടു
ഈക്ഷണസ്തർരണസൽക്കർത്തനാദികൾക്കൊണ്ടു
മോക്ഷമാഗ്നത്തെച്ചെല്ലാൻമേദിനീതീർത്ഥങ്ങൾപോൽ
സർവ്വംനശിച്ചതിൽഭൂതനിമ്ബനായി-
ട്ടുവിയിൽനവാണാത്മരൂപനാകുന്നുയോഗി.
അതുകൊണ്ടല്ലോതീർത്ഥഭൂമികൾരണ്ടുമിനി.
ക്കധികംപ്രിയാചാര്യന്മാരെന്നതിന്റത്താലും.
പിന്നെയുംതപസ്സുകൊണ്ടുനിപോവുജ്ജലിച്ചു

വന്നാശ്രസർവ്വലോകകുക്ഷിപാത്രവുമായി
അന്നാദിസർവ്വഭക്ഷ്യമുപേക്ഷിതവാസനയാ
സർവ്വാപചൂനശിച്ഛിച്ചുതാൻവ്യക്താത്മാവായ്
നിവാണസ്വരൂപനായിരിക്കുംയോഗിപുമാൻ.
ഒരിക്കൽതെളിഞ്ഞുടൻമറഞ്ഞുവെണ്ണീറിവി-
ങ്ങിരിക്കുമഗ്നിപോലെയിരിക്കുമാത്മായോഗ.
മാനുഷജനത്തിന്റെമാനസമലിനങ്ങൾ
ഉന്മഥാക്കീടുന്നിത്യാമഗ്നിപോലെമെന്നറിക.
ത്രിഗുണോത്തമമായലോകഭസ്മത്താൽമൂടി
ത്രിഗുണനാശോപരമാത്മാവുശോഭിക്കുന്നു.
രംശപരന്മായകൊണ്ടിജ്ജഗത്തസൃഷ്ടിച്ചുടൻ
അശ്വതുന്താനുംപ്രപഞ്ചാത്മകനായിട്ടിഹ
ഇന്ധനത്തിങ്കലഗ്നിപോലെച്ചുമിരിക്കുന്നു
ബന്ധമാംജനനാദിമരണശ്ശരാനാന്തം
അത്മാവല്ലാതെയുള്ള ദേഹാദിവസ്തുക്കളിൽ
അത്മാവായ്കാരുപനായിടുന്ന. തുമ്പിശൻ
പ്രപഞ്ചസംയുക്തനായിരുന്നുകാഷ്ഠാഗ്നിവൽ
പ്രപഞ്ചനാശോപരനിസാക്ഷിയാപ്തിയുണ്ടു.
അകയാലഗ്നിതന്നെഗുരുവാണെന്നറിയു
രാകേന്ദ്രവൃദ്ധിക്ഷയകലകൾപോലെനിത്യം
കേവലാത്മാവായിരുന്നെങ്കിലജ്ജഗത്തല്ലാം
അവിർഭൂതമായ് ക്ഷയിച്ചീടുന്നമായാവശാൽ
ചന്ദ്രനങ്ങളല്ലാടിനത്തിങ്കലുംസമുത്തം
തന്നുടെശരീരത്തിന്നതുമേകുറവില്ല;
ഉണ്ടെന്നുതോന്നുന്നതുസൂര്യനിൽമറകയാൽ
ഇണ്ടലില്ലതുപോലെയാത്മാവുപ്രപഞ്ചവും
അതിനാൽചന്ദ്രനെന്റെഗുരുവാണായിവന്നു
മതിമാനായ നൃപനന്ദന! കേൾക്കുവോൻ
അവ്യക്തസ്വരൂപനാമീശപരൻകാലരൂപൻ
സുവ്യക്തപ്രപഞ്ചഭൂതമായ് ചേർന്നുകൊണ്ടു
നിത്യമുമനിത്യമുമായിട്ടുകാണുന്ന. തു
ചിത്തത്തിലൊതുക്കുണ്ടാലഗ്നിയീൽപൂമമ്പോലെ
അത്മാവിൽനിന്നിപ്രപഞ്ചോല്പത്തിയുണ്ടാകുന്നു
അത്മനിഗുണാൽഗുണംകാലേനകാലത്തെയും
ഉണ്ടാക്കിപ്പിന്നെയതുമില്ലായ്മയെന്നുകല്യാ-
പണ്ടുപണ്ടോദ്യയായിടുന്നോരവിദ്യയിൽ
എന്നതുപോലെപരമാത്മയോഗിയാംപുമാൻ
ഇന്ദ്രിയങ്ങളോടീടചേർന്നുംചേരതെകണ്ടും
ഇരുന്നനിത്യംപിന്നെലോകത്തെച്ചെഴിപ്പിച്ചും
അരുണകിരണനെന്നതുപോലിരിക്കുന്നു
അയകൊണ്ടുക്കെന്നൻഗുരുവായ്ക്കണ്ടനഹം
മായാവ്യാപാരങ്ങളെനിനയ്ക്കിലജ്ഞാനത്താൽ
സ്ഥൂലബുദ്ധികളായികാലവിഭ്രാന്താത്മാക്കൾ
ചാലവേദേദബുദ്ധികൊണ്ടിഹപരാത്മാനം
തോയത്തിൽകാണുംപ്രതിബിംബാർക്കുപോലെ
മായയാഭ്രമംകൊണ്ടുരണ്ടുനൂലാരിക്കുന്നു
ഇങ്ങിനെഭ്രമബുദ്ധിചിന്തയാദിനല്ലെട്ടും

അങ്ങിനെ ബോധമില്ലാത്തതെന്താർ കേവലം പോൽ.
 ഭൂമിയാതിരുന്നതാനിഷ്ടമതികലേററം
 മമതവിട്ടുസംഗമീനനായ്ക്കുത്താവായി
 ഒരുദിക്കിലുമൊന്നും ചെയ്യാതെ വാഴുകിലും
 പരിചിതന്തൻ ചെയ്തുന്നിതെന്നുള്ള നീയല്ലോ,
 പ്രവൃത്തിക്കുന്നിതെന്നും പ്രവൃത്തിക്കുന്നില്ലെന്നും
 നിവൃത്തതെന്നുമല്ല ചെയ്തുന്ന ബുദ്ധജനം.”
 “എങ്കിലോ കപോതത്തൻ കഥനീ ചൊല്ലിട്ടു ക
 ശങ്കപോവതിനെ” നല്ലോ ചിത്രപോത്തമൻ.
 അപ്പൊഴായതിവാനപ്തുമിവിത്രനോടു
 ജല്ലിച്ച “കപോതമാംമാടപ്രാവെന്നപക്ഷി.
 പല്ലവപത്രാപ്തമാലവല്ലികളോടു-
 മുല്ലസിമുള്ളവൃക്ഷജാലസംയുക്തവനേ,
 ഭാര്യയാം കപോതിയൊടൊന്നിച്ചുഗ്രഹസ്ഥനായ്
 സൈപരമോടതിസ്സേററാഗ്രയബദ്ധനായി
 നടനക്രീഡാരാനശയനാദികളിലും
 പടുതയോടുകൂടിയൊന്നിച്ചുവസിക്കുവാൻ,
 ജായതന്നഭീഷ്ടങ്ങളേതുപോലെ നാലവ-
 നായതുസാധിച്ചിട്ടുകൊടുക്കുവഴിപോലെ.
 അങ്ങിനെ കപോതൻ പതിക്കുവരാനായി
 തിങ്ങിനോവിത്രീയനിഗ്രഹമില്ലാതെ നിത്യം
 വാഴുവാൻ കപോതിയുമണ്ഡലം പ്രസവിച്ചി-
 തീശൻറെ മായാമിതങ്ങളാലണ്ഡങ്ങളും
 വിരിഞ്ഞുപുത്രന്മാരുണ്ടായിതുകാരും
 പരിചിതന്തരോമസൗന്ദര്യദികളോടും
 ജനിച്ചുപുത്രന്മാരിൽവാത്സല്യഭവതിമാ-
 ക്കനഗലമുണ്ടായ്നാമപുരംശമുണ്ടാൽ.
 പക്ഷരോമങ്ങളുടെ സർഗങ്ങളാലുമ-
 ങ്ങളുവക്രമങ്ങൾ കൊണ്ടു നല്ലമോഷ്ടകൾ കൊണ്ടും
 സന്തോഷമുണ്ടായ്നിതുകാലത്തുപിന്നെ
 സന്തതികളിലേറററസ്സേററവെലന്മാരായി
 ദമ്പതിമാരുമതിസ്സേററവെലത്തോടു കൂ-
 ടൻപോടേവില്ലമായാമോറിതന്മാരായ് നിത്യം
 സന്തതികളെരക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നതുകാലം
 ചിന്തിച്ചുപ്രജാപരിപാലനം ചെയ്യാനായേ
 താനേസന്തതികളെതൽഗുരേവസിപ്പിച്ചു
 താനുംതൻഭാര്യയുമായ്ക്കായിതുവന്നതിങ്കൽ
 സഞ്ചരിക്കുന്നനേരം പുല്ലുകണെന്നവന-
 സഞ്ചരൻപ്രജകളെപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയാൻ.
 ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങളൊക്കെ വേസമ്പാദിച്ചു
 തൽക്ഷണം ഗുഹേവന്നോക്കിനാർകേവലത്താൽ.
 കണ്ടിലശിശുക്കളെയെന്നേരമപകുളം
 കണ്ഠിതമനോവ്യസനത്തോടുകൂടിത്തദാ
 ഹാഹേതിപ്രലാപിച്ചുകുഞ്ഞുമായാഗ്രന്ഥ
 മോഹിതബലന്മാരായിണവിഭ്രമിച്ചവർ
 ചിന്താചഞ്ചലന്മാരായ് ബോധഹീനരായവർ
 അസ്ഥന്മാരായി ഭവിച്ചിടിനാൻല്ലോചിനെ.”

ഭാര്യയെന്നോക്കിപ്പറഞ്ഞടിനാൻകപോതപും:-
 “അന്ത്യേ! ഭൂമതിയായപാപിയാമെൻറെകുടും
 ഇങ്ങിനെവന്നതെന്നതരികമനോഹരേ!”
 ഇങ്ങിനെ കപോതപുംകുഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ.
 “ഹാഹാ! ബാവകന്മാരേ! എന്നെയും ഭാര്യയേയും
 ഹാഹന്തവെടിഞ്ഞെങ്ങുപൊയ്ക്കൊണ്ടുനിങ്ങളില്ലാൻ
 എന്നിവപാഞ്ഞുദൂഷിച്ചുതന്മൃതഹീന-
 മന്ദിരത്തിങ്കൽ ഭാര്യതാനമാസ്താഴുന്നതാൻ
 ഭാര്യയുമരിച്ചുപോയ പുത്രരുമില്ലാതെയായ്
 കാര്യമെന്തിനിത്താനിങ്ങിതന്നാൽഹവമില്ല.
 എന്നുചിന്തിച്ചുപിന്നൊടുചിതനായിട്ടവൻ
 സന്ധ്യയേണവനിച്ചിടിനാൻകപോതപും.
 ഈവണ്ണംകൂടുംബത്തെരക്ഷിച്ചുപോയിപ്പാനായ്
 ചാപല്യംകലനേററവെലനായ്കൂലണനായ്
 ശാന്തികൂടാതെദൈവതമനായിരിപ്പവൻ
 ബന്ധനഗ്രഹത്തിങ്കലുപോലാലഞ്ഞിട്ടു.
 ഇങ്ങിനെയിരിപ്പവനാതുപമുക്തിദാശ
 മങ്ങിയാതെകീഴ്ക്കാട്ടേക്കിറുപതിക്കുന്നു.
 മംഗലാത്മാക്കളായിമേവീടുംമുക്തന്മാരാൽ
 ഇങ്ങിനെതന്നെചൊല്ലുപ്പെടുന്നതാപാത്തമ!
 എന്നതുകൊണ്ടിനിക്കുഗുരുവായ്ക്കപോതപും.
 മന്നവ! ഭേദികൾക്കുനരകസ്വപ്തങ്ങളാൽ
 ഇന്ദ്രിയസംബന്ധനസുഖദുഃഖങ്ങൾമറങ്ങും
 വന്നുകൂടിടുന്നൊരുരേതുമായ്നില്പോരു
 സുഖദുഃഖങ്ങൾമറങ്ങുമില്ലെന്നിലബുധൻ.
 സകലമനിത്യമായിരിക്കുകൊണ്ടുതന്നെ;
 മഹത്തായിരിക്കുന്നസർവ്വത്തെല്ലോലെയവൻ
 ഇഹത്തിൽയദൃച്ഛയാവന്നതുഗ്രഹിച്ചിടും
 ഭൂമിയായിടുംസ്വപ്തമായിടുംലഭിച്ചാപും
 പോരായെന്നതുമില്ലമതിയെന്നതുമില്ല.
 ഇപ്പോഴോജനത്തെയുംലഭിച്ചുസദാകാലം
 പുഷ്ടിയോടജഗരസർപ്പങ്ങൾപോലെതന്നെ
 സുഖദുഃഖങ്ങൾമറങ്ങിവേതുവന്നാണത്താപും
 സുഖമേയനുഭവിച്ചെല്ലാംനശപരമെന്നും
 നിശ്ചലാഗ്രയനായിടുന്നമഹായോഗി
 സച്ചിദ്രാനന്ദാനനായ്ക്കുസകലമല്ലാനാളും.
 ഇങ്ങിനെമുനിവൃത്തിയാകയാലജഗര
 തുംഗപന്നഗപുമെന്നാചാര്യനിന്താപും!
 അധികംതേജോബാഹുമുള്ള ഭേദത്തെബുദ്ധി-
 ചുതിസൂക്ഷ്മനെല്ലോലെയന്ദ്രിയവിഹീനനായ്
 പ്രസന്നഗംഭീരനായനന്തപരനായി
 പ്രസന്നതാനബോധാൽദുർവൃത്തിഹീനനായി
 അക്ഷോഭ്യനായിച്ചുലിച്ഛിതാത്സിന്ധുപോലെ
 അക്ഷയാമുലവിസ്താരതനായ്കാമനായി
 ശ്രീനാരായണധ്യാനതല്പരനായിട്ടോററം
 ജ്ഞാനിയാമഹാമുനിസ്വർഗ്ഗലോകംചെയ്ത
 സർവ്വാഭ്യന്തരഭ്രാന്തയെബുദ്ധിയാതെയുമവൻ

സർവ്വകാലപുരോഹിതൃ ടാതൊരഞ്ചപോലെ
ഇരിക്കമാത്താനന്ദയോഗിയാമഹാപുമാൻ
ധരിക്കുതനമുക്കതിനാലഞ്ചിതനും.
ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹമില്ലാതെകണ്ടെത്താനികൾ
ചന്ദ്രബിംബാനനാഭാഹിണ്യോംബരധര
മായാത്രപിണ്ഡാലയുപതീമണിതന്റെ
കായശോഭിതഭാവവൈഭവങ്ങളെക്കണ്ടു
മോഹിതനായിട്ടു മനസ്സിൽശലഭങ്ങൾ
അരാരംനിന്നുപോയതിടുന്നതുപോലെ;
മായാസംഭ്രമമായിടിപ്രമാമസകാരം
ആയിരിക്കുന്നതമോഹണത്തിൽചാടിമുഴുൻ
സതപരംഭോഗത്തിനായ് തമസിപതിക്കുന്നു
ശലഭമതിനാലേന്ദ്രവാമല്ലോമമ.
ചലിതനല്ലാത്തതു യോഗിയാമഹാപുമാൻ
കുറഞ്ഞഭോജനത്തെഗ്രാഹിക്കുംഭേദമുള്ള
വരസ്കംഗഹവാസപരഹിസേകളില്ല;
എന്തുപോലെനാലതുമധുരക്ഷീകപോലെ
ബോധത്തിന്നൊരുതമധുരകുഷികയല്ലോ.
അങ്ങവായ് വചുതായിട്ടിരിക്കുംശാസ്ത്രങ്ങളെ
മനസ്സാഗ്രാഹിതനായ് ശലവനായനൻ
സർവ്വത്തിങ്കലുള്ള രസത്തെഗ്രഹിച്ചിട്ടും
സർവ്വപ്പുണ്യത്തിൽമധുപാസ്തംബംപോലെ.
സർവ്വശാസ്ത്രവുംഗ്രഹിച്ചിട്ടുനന്തെന്തിന്നെന്നാൽ
നിർവാണപദംസപരമാന്ദോഷമത്തെ
ഗ്രഹിച്ചാനായിട്ടല്ലോവിദ്യാനാമഹാപുമാൻ
ഗ്രഹിച്ചുസർവ്വതനായ് സായുജ്യംപ്രാപിക്കുന്നു
അതിനാൽമധുപനുംഭേദികൻനിന്നെന്ന
മതിമാനായഭിക്ഷുപാണിമാത്രോദനായ്
ക്ഷുദ്രിനാശാശംഭവിച്ചിട്ടുനമൊരയോഗി
ക്ഷുത്തതീർന്നിടിമിച്ചുപോലെകുറിക്കയില്ല.
ഭക്ഷിക്കിലതുകൊണ്ടുതൽക്ഷണംനശിച്ചുപോം
ഭിക്ഷു"നാരിയെസ്സിക്കരുതെന്തുപോലെനാൽ;
അക്കനീജഗത്തെല്ലാംസ്സർശിച്ചങ്ങിരുന്നാലും
അക്കനെത്തൊടുങ്ങിലലോകങ്ങളെന്നപോലെ.
യോഗിനാരിയെസ്സർശിച്ചിട്ടുകിലാനപോലെ
രോകിയായ് ബന്ധിക്കുന്നമാനസമറിഞ്ഞാലും?
ബുദ്ധിമാൻസ്ത്രീയെസ്സർശിച്ചിട്ടിലുമാനപോലെ
ബദ്ധനായ് മൃത്യുഭവിച്ചിട്ടുനിതെന്നാനും.
ഹൃദയംബലത്തോടുകൂടിയമഹാഗരു-
ഹൃദനാരോടുകൂടിയിരിക്കുംഗരുശ്രോഷൻ
വനത്തിലൊരുക്കിൽകൂട്ടത്തെറ്റിട്ടുഹോ
കനത്തമദത്തോടുകുടുംബമെന്നും
അന്യമാതംഗക്കൂട്ടംചെന്നതിലതിക്രമി-
ച്ചുനതുകുടിക്കയാൽമത്തമാതംഗവരൻ
ദുഃഖപ്പെട്ടിട്ടുംപോലെദുഃഖിക്കുമൊരുപുമാൻ
ദുഃഖിച്ചുണ്ടായവിത്തദാരപുത്രാദികളെ
പഴിയേയനുഭവിച്ചിട്ടുകയല്ലെന്നാൻ

പഴികൊണ്ടുപദ്രവംചെയ്തയാൽദുഃഖംഹലം.
മാതാംഗമതിന്നാഹാരസന്ദർശനംപോ;
നീതവാദ്യാദിപ്രാമസ്വീകർത്തന്തങ്ങളും
കേൾക്കയുംദർശിക്കയുംമോക്കുമരുതാൻ
ചൊൽക്കൊണ്ടോമൃഗ്യംഗമാമുനിയെപ്പോലെയും
മാനിനൊപ്പോലെയുംകേൾക്കുവാദിവിഷയത്തിൽ
മാനസബലേന്ദോരായ് സർവ്വതംനശിക്കുന്നു.
അതിന്നാലൊരുശതമനനറിഞ്ഞാലും,
അപ്പുനാജിഹോപസന്ദർശനമാഹിതനായ്
മന്ത്രിന്മാർരസേച്ഛയാബലിശംഗസിപ്പിച്ചാരു
മന്ത്രിങ്ങൾപോലെമരണത്തെയുംപ്രാപിക്കുന്നു.
മന്ത്രിമിങ്ങതിനാലെമൽഗുരുവരനല്ലോ.
മന്ത്രിന്മാർചിച്ഛർന്നിരാഹാരന്മാരായിട്ടിഹ
രസത്തെവഞ്ജിച്ചുടനിന്ദിയങ്ങളെജയി.
ചുസംബ്രംഹീരസചുരസത്തിൽവർഷിക്കുന്നു.
പുരുഷനെതുകാലംരസത്തെജയിക്കാരെ
ഇരിക്കിവതുകാലംജയിക്കില്ലിന്ദിയാണി.
രസത്തെയത്രകാലംജിഹ്വമാക്കുന്നതെന്നാൽ
അസത്താമിന്ദിയാണിജയിക്കുമതുകാലം.
അതിന്നിന്നൊരുകഥകഥനമെഴുതിട്ടുവൻ
മിഥിലാപുരത്തിങ്കൽപിശകലയെനുപേരായ്
തരുണീമണിയായവേശ്വര്യമുണ്ടായെന്നും.
തരുണകാലത്തവളിതന്നവൃത്താന്തങ്ങൾ
പരിമിതികുറഞ്ഞൊന്നുപറവൻകേട്ടുകൊൾക.
സരസീതരോക്ഷിയാലെനെശിക്ഷിക്കപ്പെട്ട
അതുമെങ്ങിനെയെന്നാലൊരിക്കൽവേശ്വരമാണി
അതിമോഹനവേഷംകൈക്കൊണ്ടുകാമുകയായ്
നിർവ്വനമാത്രേജിച്ചുതലവാന്മാരെക്കൊതി-
ച്ചുലംരാത്രിയിലവർസങ്കേതേവസിക്കുമ്പോൾ
ചെന്നിതുതൊരുമതുകേതസ്ഥലത്തിങ്കൽ
അന്നവർബെരിർദ്ദാഭവേസിക്കുന്നതുകണ്ടു
പലവിത്തവാന്മാരെവരുത്തിയവരെയും
പലലീലയാകാമതത്രത്താൽവരമാക്കി
അത്സന്ധ്യാഭയമയുവസിക്കുന്നപ്പോഴൊരു
വിത്തവാൻമഹാശൗൻവനിതങ്ങളെരാത്രം
അവനെവരിച്ചുവർസങ്കേതേജിച്ചാനായ്
യുവതീമണിദാസിമാരുമായ് തുടങ്ങുമ്പോൾ
കോപിയായ് ശന്നായിദ്രവ്യസ്ഥനായുള്ളൊരു
വാപിതാൻവേശ്വരമെല്ലാത്തൊരപുംകൂലനായി
പുറപ്പെട്ടതന്നേരത്തെരിക്കുന്നവർചെന്ന
കുഞ്ഞെപ്പിടിപെടുപെരുത്തമോഹത്തിനാൽ.
അധികംദ്രവ്യംതന്നവനിന്നുപേക്ഷിച്ചി-
ട്ടുധനാപോഷണിതെന്നിങ്ങിനെദുരാശയാ
നിദ്രകൂടാതെയവളവനെയാശ്രയിച്ചി-
ട്ടുലംരാത്രിയിൽപുറപ്പെട്ടിതുവരവശാൽ.
അകത്തുപോകുമുടൻപുറത്തുവരുമപ്പോൾ
അകക്കാമ്പിങ്കലുടൻമോഹപാശത്താലവർ

കോപിയാദവ്യസ്ഥനംപോയതുനേരമതി-
 വേപഥുപുണ്ടുനിന്നുചിന്തിച്ചുവേഗ്യാനാരി
 ശുഷ്കവക്ത്രയായുലവചനചൊല്ലിടിനാൾ,
 ദുഷ്ടകൃതമഹാകഷ്ടമെന്നുടേമോഹംകാണു!
 അത്താനിഷായിട്ടുഞാൻകാമപാശനഖലപാ!
 സുത്താനസപത്രപനായ്നഷ്ടചിത്താനന്ദനായ്
 ഹൃദിസ്ഥനായരതിപ്രദനെയുജിച്ചുഞാൻ
 മദത്താൽശാകമോഹപ്രദമായിരിക്കുന്ന
 തുച്ഛമോഹത്തെച്ചിട്ടുചിന്തിക്കതൃപ്തിക്കുന്ന-
 തപ്യതപാദകേരിയില്ലായ്തന്നെനാനും.
 അതുമല്ലിഹകഷ്ടമാത്മാവുപരിതപി-
 ച്ചതികാമാത്മാശയാമോഹിതയായിട്ടു കാൺ
 വെരുതേപരിമിച്ഛുഴവുന്നതുമിട്ടുപാൾ.
 പെരുത്തദുഃഖത്തിനായ്സമേതവൃത്തികൊണ്ടും
 നാശമായരിക്കുന്നവിത്തത്തെസന്ധാദിച്ചു
 വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നസുഖപുണ്യകൃഷ്ണം
 അസമിമാംസാദിയാലെന്നിമിതമായദേഹം
 എത്രയുംദുസ്ഥമായ്നവരോമങ്ങളോടും
 നവദപാശബദ്ധമുതപാത്രമായൊരു
 വപുസ്സുനിത്യമല്ലാതതിനാവിഹാരത്താനും
 മൃഗധീയായിട്ടിപ്പാർജ്ജനകരാജ്യത്തിങ്കൽ
 ആടൽപുണ്ടുഴവുന്നമായാവെദോത്തിനാൽ
 നിദ്രയിൽസപ്തംപോലെയിരിക്കുംദോഷികൾ-
 കൈതയുംകന്താവാഭയാശ്ചാചുതന്നെനിത്യം
 സകലഭത്താവായിട്ടിരിക്കുന്നതിനാലെ
 സകലമാത്മാവിനാൽരമിക്കുന്നിളഞ്ഞാനും
 അതിനാവെന്റെന്താവാതപരമാത്മാ
 മതിയില്ലായ്കൊണ്ടുണ്ടുനേനിത്രകാലം.
 ആകയാൽസർവ്വനാരിപുരുഷന്മാരെരക്ഷി-
 ച്ചവിശ്വരൂപനായവിഷ്ണുമുത്തന്താനാനും.
 ഭഗവാനെന്നിൽപ്രീതനായുതമതിനിനി
 വിമതൈഷണയായിസല്യമ്നംചെയ്തിടുകിൽ
 ദുഷ്ടമ്നംവശയായിമന്ദഭാഗ്യയായതി-
 ദുഷ്ടകൃതയായോരെന്റെദുഷ്ടമ്നംനശിച്ചീടും.
 യാതൊന്നുകൊണ്ടുള്ളൊരുചിന്തയുംനശിച്ചീടും
 യാതനാദികളായനരകങ്ങളുതിരും”
 ഇങ്ങിനെചിന്തിച്ചതിഭക്തയായചർവ്വപിനെ
 മംഗലയായുന്നിതുപിംഗലയതുകാലം
 പിന്നെയുംപിവേകത്താലോരോന്നുചിന്തിച്ചിതു
 മനസ്സിലാക്കിലോലകേട്ടുകൊള്ളുകവോൻ;—
 “ഗാഢസ്ഥനായവർദുർമാഗ്ദാശയേത്യജി-
 ച്ചാഹങ്കാരത്തെവിട്ടങ്ങീശ്വരാനുഗ്രഹത്താൽ
 വരുന്നഭോജ്യങ്ങളെഭജിച്ചുവരാത്തതിൽ
 കരുനേരവുംചിന്തകൂടാതെവസിക്കണം.
 എങ്കിലീശ്വരൻതന്റെരത്നപ്പിടുത്താകുമല്ലോൾ
 പക്ഷങ്ങളുക്തനീടുമീശ്വരപ്രസാദത്താൽ.
 പിന്നെയുമീശ്വരനെശരണംപ്രാപിക്കുന്ന-

മെന്നുവേദോക്തമതുപോലെഞാനിനിനിത്യം
 സതുഷ്ടയായിരമാലാഭനേജീവിക്കുന്നു
 ചിന്തയില്ലാതെമുനിപാഴ്ന്നുപോലെതന്നെ.
 ആത്മാനമാത്മാവിനാൽകണ്ടുഞാൻരമിക്കുന്നു
 ആത്മാവെഴറിയാതെസംസാരകുപേന്ദ്രിതും
 പതിതമായിവിഷയേന്ദ്രിയവ്യാപാരണ
 സതതംകാലാഗ്നിയാൽഗ്രസ്തമായിരിക്കുന്ന
 ജീവനെഈശ്വരാനല്ലാതെകണ്ടാതവർ
 മാവതുമില്ലക്ഷിച്ചീടുവാനിഹലോകേ.
 പരമാത്മാവാകുന്നോരീശ്വരൻതന്നെവേണം
 പരമാത്മാവേക്ഷിച്ചീടുവാൻമററില്ലാതും;
 ജീവാത്മാപരമാത്മാരണ്ടുമാണെന്നുകണ്ടു
 ഭാവാനുഭാവസ്വാത്മാ,രണ്ടുമാണെന്നുനാനും.
 അചിലങ്ങളെമറിഞ്ഞീടുന്നോരറിവാത്മാ
 നിഖിലപദാർത്ഥങ്ങളാത്മാനമറിവീല-
 ഈയറിവിനേയുംകാലാഗ്നിയാൽഗ്രസ്തമായ
 ഇജ്ജാതത്തെയുമറിഞ്ഞീടുന്നതാത്മാത്താനും.
 അപ്രമത്തനായവൻനിഹരമാനനായി
 വിഭ്രമഹീനപരമാത്മാത്മാത്താനയോഗി.”
 ഇങ്ങിനെപലതരംചിന്തിച്ചുപറഞ്ഞിതു
 പിംഗലയായവേഗ്യാനാരിയുംഗൃഹപാതമ!
 ഇത്തരംപ്രവൃത്തിയായ്യാത്തർഷജയായ
 ചിത്തദുർവിഷയാശാസ്ത്രത്തിയേച്ചേർപ്പിച്ചവൾ
 അധികംശമപുത്രാകുടിക്കുമെന്നിതു
 യതിലങ്ങളുംകുടുംബമല്ലവേശയിപ്പാനായ്
 ദുർവിഷയാശയല്ലോപാമദുഃഖപ്രദം
 ദുർവിഷയാശത്യാഗംനൈരാശ്യംസുഖപ്രദം.
 അതിനാൽവേഗ്യാനായപിംഗലാനാമാനാരി
 മതിയിൽദുഃഖപ്രദമായകാന്താശവിട്ടു
 സുഖമാകുന്നവണ്ണംകിടന്നങ്ങുങ്ങിനാൾ;
 അകമേയൊരുഗുരുപിംഗലയെന്നോത്തുഞാൻ.
 ചിത്തത്തിലത്യാഗാഹംമത്ത്വമാക്കൊക്കെട്ടേചം
 എത്രയുംപ്രിയഗ്രഹംഭോഷമെന്നറിയുന്ന-
 തുത്തമൻവദപാനവന്നനന്തസുഖംപ്രാപി-
 ച്ചത്തലൊക്കവേനീനസംപ്രേമാജ്ഞാനും.
 എങ്ങിനെപ്രിയമോഹംഭോഷമാകുന്നുവെന്നാൽ
 മംഗലമതേ!യൊരുവാനരകഥകേൾക്ക.
 പണ്ടൊരുവാനരന്റെരക്തത്തിൽമാംസപണ്ഡം
 കണ്ടല്ലോൾപരന്നാദിപക്ഷികളൊക്കെക്കൂടി
 വാനരകാൽമാംസംവാരിയനേരത്തിങ്കൽ
 വാനരൻമാംസപണ്ഡംമുറുക്കിപ്പിടിക്കയാൽ
 വക്ത്രണ്ഡംബർനപെല്ലികൾകൊണ്ടുമേറും
 വക്ത്രവുംകീറിമാതഭ്രഷ്ടനായിക്കവി.
 അന്നേരംകരസ്സുമാംസപുണ്ഡംസപു-
 മൊന്നിച്ചുപക്ഷിഗണംഭക്ഷിച്ചുങ്ങൊക്കെല്ലോയാർ
 പിന്നെയുമിതുപോലെമുന്നമങ്ങൊരുപക്ഷി
 തന്നെകരമാംസംകണ്ടുപക്ഷികളെല്ലാം

ചെന്നുടൻമാംസംവലിച്ചിഴച്ചുകടിച്ചവർ
 കൊന്നിതുകുരഞ്ഞെമറയ്ക്കു പക്ഷികളും
 എന്നതുപോലെവിഷയാശയോഭേദംകൂടി-
 ടെന്നുമേവിഷയത്തെതൃജിച്ഛിതപുമാൻ
 തന്നെപ്പ്രാണനാശാഭ്യന്തപ്രഭുവാദികൾ
 വന്നുഭൂതമാകുമില്ലസംശയമേതും.
 എന്നതുകൊണ്ടുമാംസമയമായിരിക്കുന്ന
 തന്നെദേഹപുതുക്കുതാദികളാലും
 മോഹംവലിച്ചിഴുന്നജനങ്ങൾക്കൊരുനാളും
 ശോകനാശംപരമാമോക്ഷപുംപരാമൃതം.
 സകലചിരപരമലഗ്നിച്ചവരുണൊരു
 സുഖത്തെപ്രാപിക്കണമല്ലായിൽസുഖംവരാ.
 അതുകൊണ്ടിനിശ്ചൈതന്യവാന്നരല്ലോ.
 അതിനാലിനിക്കുമാനാപമാനങ്ങളില്ല;
 ഗുഹപുത്രാദിവർഗ്ഗവിന്തയുമില്ലയിനി-
 ഷ്ഠഹംകാശാദിബുദ്ധിവേദിപ്പോകങ്ങളിൽ
 ബാലനെല്ലോബലയാത്മരതനായ്ക്കുമാത്മ-
 ലീലാതല്പനായിച്ചിന്തകൂടാതെനിത്യം
 പരമാനന്ദാബ്ധിയിൽമുങ്ങിമത്തനായ്ത്താനും
 പരമമുക്തനായിപ്പുഞ്ചിരിക്കുന്നുസദാ.
 മൃഗനായ്ജളനായിബാലനെങ്കിലുമവൻ
 ഗ്രൗരവമതുവിചാരിച്ചുസഞ്ചരിപ്പവൻ
 മായാവൈഭവപ്രതിഷ്ഠണങ്ങളിൽനിന്നുവേർപാ-
 ടായുള്ള പരമമാംപദത്തെഗ്രമിച്ചിടും.
 ആകയാൽബാലൻമമഗുരവായ് ചമഞ്ഞിതു
 ശോകഭേദാദിബാഹുതങ്ങളോരതെതന്നെ.
 കേവലന്താനെന്നൊരുമാത്രമായ്ത്തൽസുഖിയായ്
 മേധുനബാലൻചിത്തമന്യമൊന്നറിയാതെ
 ഏകമാമതിനാലെബാലനുംഗുരുതന്നെ
 ശോകനാശനകരമിനിയുംകൂട്ടുകൊൾക.
 നല്ലൊരുകുമാരികയെന്നുള്ള പഴുവതു
 താൻറയൽകളെക്കൊണ്ടുളുട്ടു തിന്തിനുള്ളിൽ
 ഇരുനുകൂട്ടുതാനുമൊന്നായിബന്ധിച്ചുടൻ
 തിന്തെന്തോമോങ്ങെനടക്കുകൂട്ടുകൊണ്ടേ.
 എന്നതുപോലെവ്യവഹാരത്തിനായ്ക്കൊണ്ടല്ലോ
 തന്നെടബുദ്ധ്യജീവൻധരിച്ചിടുന്നുഭേദം;
 കശവൻമണ്ണുകൊണ്ടുചകുത്താൽപടാദിയെ
 കശലബുദ്ധ്യതീക്ഷ്ണതുപോലെയുംപിന്നെ
 ശംഖംതദേഹമായോരോട്ടിൻറയുള്ളിലിരു-
 ന്നംകുരിച്ചിടുന്നിതുഭൂമിപ്പാനായിനിത്യം
 ഭൂമിപ്പുറപ്പനായാൽശംഖംശംഖിനകേ
 ലയിച്ചിടുന്നുപോലുംബന്ധിച്ചുനിസ്സംഗനായ്
 ഇരിക്കുന്നതുജീവൻഭേദത്തിലെന്നുമോക്ഷ
 മരിക്കൽക്കൽക്കോശാന്ത്രമൊന്നിനായി
 ജനിക്കുമതുപാത്താലെത്രയുമതുതും
 തനിക്കുബന്ധമില്ലതന്നെദേഹത്തിങ്കൽ
 ഓവണ്ണമൊക്കുധരിച്ചിടുന്നതായ്കിലും

സർവ്വകാലപുത്തൻറമന്നസ്സഞ്ചകാഗ്രമായ്
 യോജിച്ചിട്ടിയജിതനായ്ജിതശാപസനായി
 ഓജസ്സോടതിവൈരാഗ്യാഭ്യാസയോഗത്തോടും
 മാനസംമെല്ലെമെല്ലെപരമാത്മാവിൽചേർത്താൽ
 മാനസകർമ്മരേണനശിക്കുമ്പോൾതന്നെ
 സാത്വികരമസ്സമോഹങ്ങളെടങ്ങിട്ടു
 സാത്വികാംശമായുള്ള മാനസംനിർവാണത്തെ
 പ്രാപിക്കേണ്ടതിന്നിഹമാനസത്തിനെത്തന്നെ
 വ്യാപിപ്പിച്ചുപിന്നിലുചിത്തമായുചിലപും
 അന്തർഭാവപുംബഹിർഭാവപുമറിയാതെ
 അന്തരംഗത്തിലാത്മദർശനമുണ്ടായ്ക്കരാ.
 മാനസമടങ്ങാതെയായുമൊടുങ്ങിടാ
 മാനസമടങ്ങുമ്പോൾമായുമില്ലനരും.
 മായയില്ലാതെപോയാൽമാനകുട്ടിതമില്ല
 മായാകുളിതംപോയാൽമാനസംനിർവാണമാം.
 അയതുകൊണ്ടുഗുരുവായിതുകുമാരകാ
 മായാകുളിതമെല്ലാംകാലവൈഭവമല്ലോ.
 ഏകനായ്നാരായണനായിരിക്കുന്നഭവ-
 നാകവേലോകാത്മാവായ്തന്മാനു കൊണ്ടുതന്നെ
 സൃഷ്ടിച്ചുപാരിച്ചുക്ലാപത്തിലഴിക്കയാൽ
 വിഷ്ണുപേരപരന്നെന്നാമത്തെലരിച്ചിതു.
 ഒന്നായിനിന്നവൻതാൻറങ്ങായിവേിച്ചിഹ
 തോന്നുന്നതേകമെന്നതറികയാതീപതേ!
 അയതുതന്നെകാലാത്മാവായിബഹുവിച്ഛിന്തൻ
 മായാസതപാദിഗുണവിശേഷങ്ങളിൽ
 തുല്യമായ്കൊന്നുപ്രകൃതിപുരുഷനെ-
 നല്ലോചൊല്ലുന്നുപ്രധാനാപ്യപുരുഷനെന്നും
 സൽപുമാൻപരാപരനായ്ക്കുമാത്മാവതി
 ചിപ്പുമാൻകൈവര്യസഞ്ചിതനായ്നിർഹനായ്
 കേവലാത്മാനന്ദാനുഭാവസുരൂപനായി
 സർവാത്മാവായിനിരൂപാധികേരപരനായി
 സർവ്വതുവ്യാപ്തനായിട്ടിരിക്കുമിശ്വരൻതാൻ
 കേവലാത്മാനനുഭാവംകൊണ്ടാങ്ങേഗുണവശാൽ
 സൃഷ്ടിച്ചിടുന്നിതുകൊണ്ടുപ്രാപ്താവായിതു
 വിഷ്ണുപത്തിങ്കലാദിപുരുഷനെന്നുംചൊല്ലും
 സുതതുപകമായവിശ്വത്തെപ്രാപ്തമാക്കി
 സാത്വികാദികളായഗുണങ്ങൾകൊണ്ടുനിത്യം
 സമ്യക്കോവണ്ണമിച്ഛിടുന്നുകാലാത്മാവും
 തന്മായകൊണ്ടുവിശ്വംതകലങ്ങടക്കുന്നു.
 നിർമലമായശരത്താദിയാംകാലഭേദം
 ഒന്നിലൊന്നുണ്ടുവിച്ഛലവിച്ഛലതംപോലെ
 ഒന്നായകാലംപലകാലമായ്തോന്നുമ്പോലെ
 പിന്നെയുമുണ്ണനാദിയായ്കുന്നതജ്ഞതു
 തന്നുള്ളിൽനിന്നുപുറപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടു
 വലകൾകെട്ടിയതിലിരുന്നവതംഭോജ്യം
 പലതുമനുഭവിച്ചിരുന്നുമിച്ഛിടൻ
 വലകളായതന്തുതങ്കൽതാൻലയിപ്പിച്ചു

വലയാം വൃദ്ധസ്തനാഭിതന്നെയുമെന്നായ്
 ഏകാശമാവാകലതുപനാംഭേവാനം
 മായയുഷ്മഗ്നതമിക്കാണന്നതല്ലാമകം
 ആയതു കൊണ്ടുതന്നെകാലപുരുഷസ്തനാഭി
 യായതു നൂറ്റാമമന്ത്രവെന്നറിഞ്ഞാപ്പോ
 സ്തനതംസ്തോഹരേപേഷേഹേതുക്കളാലെ
 ചിന്തയിജ്ജന്മത്തിലെത്തോന്നാകുന്നുവോ
 ആയതുപോലെവരംപിന്നേജ്ജന്മപുമെടോ
 മായകവെദവാവരമെതയുമിതുംചിത്രം
 യാതൊരേടത്തു മനോവാസനയാകുന്നിതു
 ചൈതന്യരൂപമതുപോലെയായ്ക്കുന്നതെന്നും
 പുഴുവേട്ടാളനേയും സൂരിച്ചുമേരമായ്
 പുഴുവെപ്പറന്നുകാണുന്നതുപോലെതന്നെ
 ആത്മാ പുറംപുറപുറപുറമെന്നോരുപ-
 സാമ്യമായുള്ളതുപംകൈക്കൊള്ളുന്നിതുതന്നും
 പരമാത്മാവമജ്ഞതകൽഭൂതാദികളെ
 പരിചലന്താനെന്ന സൂരിക്കുന്നിതിത്തമായ്
 പ്രപഞ്ചസപ്രപഞ്ചമായിട്ടുനവരമാത്മാ
 പ്രപഞ്ചവിചക്ഷണമാകിയോരാത്മാവിനെ
 ആത്മനാതന്നെചിന്തിച്ചിടുകിലാഞ്ചപ്രാപ്തി
 സ്വാത്മനിവരമപ്പോർക്കൈവല്യത്താവായ്ക്കും
 ആകയാലെതന്ത്രവേട്ടാളനെറിക്കിട
 ആകവേഇരുപത്തുനാലുപേരെയുംചൊന്നേൻ.
 ഇവരാലെന്റെറുമുഖിശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടുവേ!
 ഈവണ്ണമെന്റെറേറമായതുഗുരുവല്ലോ;
 എങ്ങിനെദേഹംഗുരുവായുംകേട്ടുകൊൾക.
 സംഗേനവിഷയേഷുബന്ധിച്ചുടുപ്പിക്കയാൽ
 ഭക്തിവൈരാഗ്യാദികൾകൊണ്ടുടൻവിവേകത്തി-
 നെതയ്യുംകാണമാകുന്നതുംദേഹമല്ലോ.
 എങ്ങിനെവിരക്തനായിട്ടുനിതുംചൊല്ലാം
 ഇങ്ങുജന്മക്കളെല്ലാംനശിച്ചുകാണുകൊണ്ടും
 ഇങ്ങുപ്രപഞ്ചമതൊക്കെയുംനാശമെന്ന-
 തുൾക്കാമ്പിൽവിചാരിച്ചുവിചാരംകേട്ടുകൊൾക.
 മുന്നമുണ്ടായബ്രഹ്മാവദിലോകങ്ങളൊന്നും
 മിന്നുകാണാനമില്ലകാണത്തിൽചിലതെല്ലാം
 നശിച്ചുകാണുകൊണ്ടുമിന്നിക്കാണുന്നഭൂതം
 നശിച്ചിട്ടുനലോകപുളയകാലത്തുതൽ.
 ഇങ്ങിനെയിരിക്കയാലുണ്ടാകുന്നവയൊക്കെ
 തിങ്ങിനമായാമയെന്നശിച്ചിട്ടുനരുന്നും.
 ഭൂതപുറംവർത്തമാനംഭവിഷ്യതുകാലതയം
 ചേതസിനിത്യമല്ലെന്നറിഞ്ഞുവിവേകത്താൽ
 സഞ്ചരിക്കുന്നുസദാസ്ത്യാസവൃത്തിയോടും
 ചഞ്ചലവിഹീനനായെന്നതുമറികെടോ!
 ഭാഗ്യാപുത്രാത്ഥപാത്രഗുഹ്യതാദികളാൽ
 ഹാതുനായ്സംഗിയായിക്കൊണ്ടതിപ്രീതനായി-
 യാതൊരുപമാൻവർത്തിച്ചിട്ടുനിതവന്നുള്ളിൽ
 ദൈവതമായിട്ടുംബീജമായുതവൻതന്നും.

വൃക്ഷധർമ്മത്തെപ്പോലെദേഹധർമ്മമെടോ!
 വൃക്ഷംബീജത്തിലടങ്ങിയിട്ടുനിത്യതുപോലെ
 പുത്രമിത്രാത്ഥാദികൾദേഹമാവുകയാതന്നെ
 വർത്തായതെന്നുതന്നെത്തീടുകനരപതേ!
 ആയതെങ്ങിനെയാണെന്നാവിനരസേരസം
 ആയതുനേരംഗുഹ്യംവിഷയമിച്ചിടുന്നു;
 കേൾക്കണമെന്നുംശ്രോതുംചൊല്ലേണമെന്നുവാക്കും
 നോക്കേണമെന്നുനേരുംചോകേണമെന്നുവാക്കും
 തപക്കിന്നുസ്പർശമൊല്ലാപാണിക്കുതൊട്ടുവാറും
 മൂക്കിനുഘ്രാണേച്ഛയുക്ഷേപണംവയറിനും
 വിസർജ്ജിക്കണമെന്നുമനേരംഗുഹ്യത്തിനും
 ഉച്ഛാപസംപ്രാണനല്ലോർനിച്ഛാപസമപാദനം
 മനസ്സസംശയിക്കുംബുദ്ധിനിശ്ചയിച്ചിട്ടും
 തനിച്ച്ചഞ്ചലിക്കുംചിത്തമുതന്നേരും.
 ഞാനെന്നൊരഭിമാനംനടിക്കുമഹങ്കാരം
 ജ്ഞാനമോരോന്നുവേറായറിവാണിച്ചിട്ടിട്ടും;
 ശ്രോത്രാഞ്ചരംനേത്രാഞ്ചരമുദരംവാക്കുംമൂക്കും
 നേതന്താരുതപക്കുംപ്രാണാപാനന്മാർകരണങ്ങൾ
 മായാവൈഭവകർമ്മശുദ്ധിയാൽബഹിർഭാഗേ
 ഓരോരോതരംശ്രോത്രാദികളുംതൃണകൊണ്ടും
 ഓരോരോപ്രവൃത്തിയാൽജീവനെഭൂമിപ്പിക്കും.
 അതുമെതുപോലെയാൽപതികളേററുള്ള
 പതിയെപ്പോലെയാണാവിയമയലയുന്നും.
 അതിനാൽവിരക്തനായ്ശാന്തനായ്ശമമ-
 സാധനയുതനായിപെരുമാറുന്നതെന്നും.
 ഈശ്വരൻതന്നെശക്തികൊണ്ടുജനായിബ്ബീ-
 ച്ചാശ്ചര്യം! ബഹുവിധമായുള്ള ലോകങ്ങളെ
 സൃഷ്ടിച്ചിട്ടതിൽഭേദതിയുത്ഥാനാഷ്ടിമാരെ
 വിശ്വപഞ്ചജിയിൽവെച്ചുരക്ഷിക്കുന്നതുമീശൻ.
 ഈവണ്ണംലോകദേഹാദികളെസൃഷ്ടിച്ചെപ്പോ
 ആവോളമതിൽബന്ധിപ്പിച്ചുടൻമർദ്ദിച്ചു
 ബന്ധത്തെടുചമാക്കിക്കാണിച്ചായതുകൊണ്ടു
 സന്തതമുണ്ണമാക്കിച്ചമച്ചുനീതികളാൽ
 വൈരാഗ്യംപ്രപഞ്ചത്താലുണ്ടാക്കിവിവേകവും
 കാര്യകാരണശാസ്ത്രാദികളാൽബോധിപ്പിച്ചു
 ജീവാത്മാപരമാത്മാജഗദീശ്വരഭേദം
 കേവലമൊന്നെന്നുള്ളകൈവല്യപദംചേർന്നു
 കൊള്ളുകെന്നാജ്ഞാപിച്ചുതന്നെത്തമനുഷ്യകം
 ദുർല്ലഭമതുലല്ലുമായിട്ടുംഭോഗികൾക്കു്
 മോക്ഷത്തിലിച്ഛയില്ലവൈരാഗ്യാദിയുമില്ല
 സാക്ഷാൽജ്ഞാനവുമില്ലാതായിതുമായാവശാൽ
 മോക്ഷസാല്യത്തിന്നായിട്ടുള്ളാരുദേഹംവൃഥാ
 മോചിച്ചുതുവരംപ്രാപിക്കുന്നിതുമുഖൻ.
 അതിനാൽമമദേഹംതരവെന്നറികീ!
 മതികൊണ്ടിരുപത്തുനാലുപേരുടെവൃത്യാ
 കണ്ടുകൊണ്ടുവരേയുമിജ്ജഗദ്ദേഹാദിയും
 കണ്ടതൊക്കെയുംജ്ഞവാത്മാനസപ്രപഞ്ചം

എന്നറിഞ്ഞിട്ടുതാനുംവൈരാഗ്യദികളോടും
 ഒന്നിച്ചിമ്മഹിതലേമുക്തനായ് നടക്കുന്നു.
 ഏവംശ്വാഹമണനായോരവധൂതൻറവാക്യം
 ഭൂപതിയടുക്കേട്ടുകേന്ദ്രിയോടുടൻചൊന്നാൻ:—
 “ഹേഗുരോ! സ്വപാദിൻമുക്കറിവില്ലയ്യോ! നാഥ!
 ഭോഗത്തിലിച്ഛവലിച്ഛിടുന്നുമിന്നുപ്രതി.
 അയതുനശിപ്പാനായിനിഷ്പെണ്ണമായി
 മായാനാശനകരമാകിയോരദൈവത്തെ
 ഉപദേശിക്കേണമെന്നുതാനുംനീക്കീട്ടുവാൻ
 ഉപദേശിച്ചോവേ! യതിനിന്നുകൈവണങ്ങുന്നേൻ.”
 ഇങ്ങിനെയുടൊക്കുൻവദിച്ചുചൊദിച്ചപ്പോൾ
 മംഗവനവധൂതനപ്പേരുമറിയിച്ചു;
 യദൊജനമതുകേട്ടതിധീരാത്മാവായ്
 മുദിതസമചിത്തനായിതുവഴിപോലെ,
 സന്യാസിവാനായോരവധൂതനെവദി-
 ചുന്നേരമയ്യിച്ചിവന്നൊരാന്നദത്താലെ
 പ്രീതനായവധൂതവാക്കിനെശ്രവിച്ചിട്ടു
 ചേതസിനിസ്സംഗനായ് മുക്തനായ് വേിച്ചിതു
 ഭോഗാനുഭവരോടിങ്ങിനെയതുംചെയ്തു
 സകലകലാനാഥൻപന്നെയുമതുംചെയ്തു.
 “മുഗത്താമിപ്രാഞ്ചമുണ്ടായിക്കൊണ്ടുയാലേ
 ജഗദ്ഗുണമെങ്ങൊന്നില്ലാതെയുണ്ടാകുമോ?
 അതിനാലിപ്രപഞ്ചകാരണംശ്വാഹമതന്നെ
 കാരണംകൂടാതെകണ്ടുണ്ടാകയില്ലകാർയ്യം.
 കാരണമായതുതില്ലെന്നാകിൽവടമില്ല
 പ്രത്യക്ഷമായിജ്ജഗത്തിഷ്ടുകാണുന്നുവല്ലോ.
 പ്രത്യക്ഷമതിനാലെകാരണമൊന്നുണ്ടെന്നും
 പദ്മതന്മനിൽപ്പൂമൊക്കെയാലത്രുകൊണ്ടു
 പദ്മതന്മനിചന്ദ്രിയുണ്ടെന്നുനിശ്ചയിക്കാം;
 ഇക്കാരണപ്രപഞ്ചത്തിലെമുഖമോശ്വാഹ-
 നൊന്നിനൊന്നാഗ്രഹമായോറവുംബന്ധിക്കയാൽ
 ബന്ധത്തെനിവൃത്തിപ്പാൻശിക്ഷാകർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടും
 ബന്ധിച്ചലോകംദേവദന്ധകർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടും
 പ്രാണികർമ്മങ്ങളുംലോകതപങ്ങളെല്ലാം
 താണെന്നവിചാരിച്ചുനോക്കുന്നനേരത്തിങ്കൽ
 ബന്ധനംചെയ്തനിൽനിന്നുതുലോകതന്നെ
 ബന്ധമോചനത്തിന്നുംലോകചിന്തനതന്നെ;
 അയതുകൊണ്ടുലോകംഗുരുവെന്നകതാരിൽ
 മായവേറിട്ടുചിന്തിച്ചിട്ടുകൽസുസാധ്യമാം.
 നിസ്സംഗവരുതുവാൻലോകതത്ത്വങ്ങളെല്ലാം
 വിശ്വാസബുദ്ധാനിനക്കവധൂതൻറഗീതാ
 യദുസംവാദംകൊണ്ടുബോധിപ്പിച്ചിടിനേൻതാൻ
 മതിയിൽനിസ്സംഗതപമതിനാൽവരുന്തന്നും.
 പ്രത്യക്ഷപ്രപഞ്ചമിങ്ങുള്ളതായ്ക്കൊണ്ടുയാലെ
 നിത്യമാകുന്നസാക്ഷികാരണമൊന്നുണ്ടെന്നു
 അനുമാനത്താലത്രചൊല്ലിനേനിപ്രപഞ്ചം
 നസാചിന്തചെയ്തനിത്യമല്ലെന്നുകണ്ടാൽ.

ഭൂതജ്ഞികമാക്കിക്കല്പിച്ചതെല്ലാംമായാ-
 ബോധയുക്തിയ്ക്കൊക്കുന്നറിഞ്ഞുവഴിപോലെ
 അഗ്രതമുദയഭോമാകിയോരിപ്രപഞ്ചം
 അനിത്യംപ്രത്യക്ഷമായ്ക്കൊണ്ടുതായാമയം.
 ഇതഥപ്രത്യക്ഷമായിക്കണ്ടുതാൻമുക്താത്മാവായ്
 സക്കിയേറീടുന്നിതിപ്രത്യക്ഷപ്രപഞ്ചത്തെ
 ചിന്തിച്ചുനതാരിപുറയ്ക്കുകാണത്താൻ
 സന്തതംലോകതത്ത്വചിന്തനപ്രത്യക്ഷമാം
 ഏവംപ്രത്യക്ഷാനമാന്തരിനാലാത്മാവായ
 കേവലംപുരുഷനാമെൻപരമാത്മംചൊന്നേൻ.
 എന്നാൽചൊല്ലിയസ്വധർമ്മങ്ങളിലഹങ്കാരം
 ഒന്നമില്ലാതെകാമരഹിതാത്മാവായതി-
 വിഷയാത്മക്കളായദേവികളെല്ലാരിലും
 വിമുക്താത്മാവായവൻതത്ത്വജ്ഞാനേനനിത്യം,
 തിമുണങ്ങളിലുള്ളൊരാരംഭം, സൂചനയുടെ
 അകമേസപ്തംധ്വനനെന്നിവമനോധരം
 ഏതുപോലെനാലതുപോലെവെണ്ണാശ്രമാടി
 ഭോഗചാരത്തെയനുഷ്ഠിക്കുമെന്നറിഞ്ഞാലും.
 നാനാതപഹേതുവായിഭോഗമബുദ്ധ്യായുധൻ
 നാനാകർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടുംതിമുണനിവൃത്തിയെ
 വരുത്തിക്കൊണ്ടിട്ടുവാൻസേവിച്ചിടുന്നുവുമാ.
 ഒരുത്തൻമല്ലനായറിവോടുടൻചെന്നു
 ചരിത്രക്രിയയോടജ്ഞാനകാരണമായ
 കർമ്മങ്ങൾചെയ്തനിയമങ്ങളെശാന്താത്മാവായ്
 സമാഗ്തമാകുംവണ്ണമനുഷ്ഠിക്കുന്നപിന്നെ
 ഒരുവനെജൽക്കേന്ദ്രാശ്രയത്വഗ്രഹണനായ്
 പെരികെട്ടുശബ്ദപ്രാഗാദിവിമലിനനായ്
 നിർമലവാക്യസത്യവിശ്വാസസമ്പന്നനായ്
 കന്മഷകർമ്മശ്യാഗാൽശാന്തിയേയുപാസിച്ച്
 മത്സ്യരൂപനായ്മായാവിചരിന്നബോധാത്മാവായ്
 ചിന്താപരപകമായഗുരുവേപ്രാപിച്ചുടൻ
 വിശ്വാസകേന്ദ്രാസേവിച്ചിടുന്നതൊല്ലാപ-
 നിച്ഛാജായാൽപ്രത്യക്ഷേത്രവർഗ്ഗാദികളിൽ
 ഏററവുമുദാസീനനായ് വേിച്ചിടുംപിന്നെ
 ഏററവുംസമയപ്രസമമായ്ക്കൊണ്ടുമല്ലോ.
 നേതിനേതീതിയാകുകാണുംസൂക്ഷ്മസുഖം
 അഭിഭേദങ്ങളെല്ലാംതാനവൈലക്ഷണനായ്
 അത്മദർശിതനായ് ടുന്നിതുസുദക്കായി-
 ഛാത്മാവാതൻറസ്വധർമ്മത്തെയുംകാണുമവൻ
 എങ്ങിനെയെന്നാമഗ്നിദാതക്കളോടുകൂടി
 മങ്ങിടാതതുടമിപ്പിച്ചുടൻസ്വധർമ്മമായി
 തടവില്ലാതെപ്രകാശിപ്പിച്ചുപോലെതന്നെ
 ഉടലാംസ്ഥൂലനുകഷ്ടകാരണദേഹങ്ങളെ
 ദഹിപ്പിച്ചിടുംജ്ഞാനമാകുന്നോരഗ്നിസ്വരം
 ദാവിപ്പിച്ചുബ്രഹ്മമായ് നിർമലപ്രകാശമായ്
 സർവസാക്ഷിയായ് സർവാത്മാവായിസ്സദാകംലം
 സർവ്വംതാനായ് ചുണ്ണാനദകൈവല്യാത്മാവായ്

നിർമ്മലപരബ്രഹ്മമംഗലസേവകനായി
 തന്മയമായിത്തന്നെശോഭിച്ചിനിന്നിട്ടു.
 ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്നപരബ്രഹ്മത്തിൽനിന്നു
 ത്തിങ്ങിയുണ്ടായമായാഗ്രന്തത്തെസംഗീകരിച്ചു
 കാലരൂപനാംപരമാത്മാ പുസനാതനൻ
 കാലസൂക്ഷ്മങ്ങളാദിയാകിയദേഹങ്ങളെ
 കൈക്കൊണ്ടിട്ടുനന്നെനമിഞ്ഞുകൊൾകനീയും.
 പൊല്ലൊണ്ടുമായാഗ്രന്തസംസാരമാത്മാവിൽ
 ബന്ധിക്കയല്ലബന്ധംതോന്നുന്നതജ്ഞാനത്താൽ
 ബന്ധമുലിയെന്നിരിക്കുമായാഗ്രന്തൻ.
 ഗുരുവായുള്ളാതത്തമാരണീമേന്മതാഗ്രന്തം
 പരിചോടിനരരിഷ്ടാരണീകീഴ്ഭാഗത്തിലും
 രണ്ടുമാനിച്ചുതമ്മിട്ടുസന്ധാനമായി-
 ട്ടുണ്ടായവചനജ്ഞാനാഗ്നിയാലിഹരരിഷ്ടൻ
 പട്ടുവായ്യിമുക്കനായ്സുഖസംയുക്തനായി-
 ട്ടുടനേമഹാമായതന്നെയുംനരപ്രിഷ്ടം
 ദഹനൻസമിദാദിവഗ്നങ്ങളെല്ലാറെയും
 ദഹനംവരുത്തുംപോലെനറിഞ്ഞാലുംവോൻ;
 ത്രിഗുണരൂപിയായമായയെദഹിച്ചിഷ്ടം
 ത്രിഗുണരഹിതനാമാത്മാപുസനാതനൻ.
 മായാകന്തുതപകർമ്മബുദ്ധോക്തൃതപമായ
 കായ്മായ്ലോകാലോകസുഖദുഃഖാദിസർവ്വ
 ഭാവജനാദികളായ്യാമാവയവങ്ങളായ്
 ഭാവിതവ്യഗ്രഹപീഡാരൂപങ്ങളായി
 ജന്തുക്കളെന്താലോചിച്ചതുപരമായിത-
 ന്നതാത്മാവായുള്ള പരമാത്മാപുതന്നെ
 ഭാവനപോലെഭവിച്ചീടുമെന്നറിഞ്ഞാലും
 ഭാവനകൊണ്ടുതന്നെജന്മമുണ്ടാകുന്നു
 ഭാവനയല്ലോപതിന്നാമുലോകപുറത്തും.
 ഭാവനകൊണ്ടുതന്നെസർവ്വമുണ്ടാകുന്നു;
 കർമ്മങ്ങൾമനോഭാവംകൊണ്ടുളവായ്യിട്ടു
 കർമ്മകർത്താവണ്യസുപതന്ത്രനായിട്ടുംപിന്നെ
 ഇങ്ങിനെദിനഭാവംകൈക്കൊള്ളുംകർമ്മകർത്താ-
 വന്നിഹസുഖദുഃഖകർമ്മത്താലുള്ള ഫലം
 ഏതൊന്നുവിശേഷമായ്നിത്യമായുണ്ടായെന്നു
 ചേതസിവിചാരിച്ചാലൊന്നുംമനിത്രമല്ല.
 വിദഗ്ദ്ധനായശരീരികൾക്കുസുഖദുഃഖം
 ഏതുയമനിത്യമെന്നകമേബോധിക്കയാൽ.
 മുക്തന്മാർസുഖദുഃഖബന്ധമോക്ഷങ്ങളെല്ലാം
 നിത്യമല്ലെന്നറിയുംഗുണയോഗാത്മാക്കളായ്.
 സുഖദുഃഖങ്ങൾരണ്ടുംമംഗലമല്ലെന്നോത്തു
 സുഖമായ്വസിക്കുന്നുടെയ്യുച്ഛിച്ഛാത്മാക്കളായ്.
 മുമ്പന്മാരഹരകരിച്ചുകമേയജ്ഞാനത്താൽ
 ഗ്രഹമയൊരുപരമായ്ബോധമെന്നിയേ
 മോക്ഷത്തെദുഃഖമാക്കിക്കൈക്കൊണ്ടുടയ്യുന്നു
 സാക്ഷാൽമുക്തന്മാർദുഃഖസുഖങ്ങളുടെലാഭം
 നിത്യമല്ലെന്നറിഞ്ഞിട്ടിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു

മുക്തന്മാർദുഃഖരഹിതന്മാരായിരിക്കുന്നു.
 മുക്തന്മാരന്തികത്തിൽമുതുവന്നടുത്താലും
 ചിത്തത്തിൽദുഃഖിക്കയില്ലധികംസന്തോഷിക്കും.
 ആയതെങ്ങിനെയെന്നാലതന്നീകേട്ടുകൊൾക
 മായാവൈദുഃപമതിവിചിത്രം! ചിത്രം! ചിത്രം!
 മുക്തന്മാർസുഖദുഃഖബന്ധമോക്ഷങ്ങളെല്ലാം
 നിത്യമല്ലെന്നുള്ള ത്തിലറിഞ്ഞുയോഗഗുണാം
 നശ്വരമല്ലതുപാത്താലെത്രയുംനിവിഷയം
 ആതുബോധിച്ചുതൃപ്തനെയുംഭയമന്ത്രേ
 ഗുരുജ്ഞാദിഭോദേവിച്ഛിന്നരായി.
 ചിത്തത്തിൽഭയംകൂടാതാനദിച്ചിരിക്കുന്നു.
 മറുത്തുമുഖന്മാർഭയരൂപമാമുതു
 ചെററിലുദിനംപ്രതിയടുത്തുവരുന്നതും;
 മുക്തനിക്കാണല്ലെപ്പിടുന്നതുംകേൾക്കായതും
 ചിത്തത്തിലോക്കുന്നതുംവൈരവുമുസൃയയും
 വരുംചിലപുറന്നാതപമായിരിപ്പതും
 തപവിതാനരിപ്പതുമിരിപ്പുള്ളതുമുള്ളിൽ
 കൈവേയിച്ചുവിരഹിതതപകാമംകൊണ്ടു
 സർവ്വവിപ്രവൃത്തിപോൽഫലമായ്വരുന്നവ
 ഏതെന്തിട്ടുമലത്തെത്തള്ളുന്നപിന്നെയവയ്
 പട്ടുതപമോടയർപരിചാലനംചെയ്യും;
 ഇങ്ങിനെനിഷ്ഠാമകർമ്മത്തിനാലാത്മയോഗ്യ
 മംഗലമേറയോഗ്യാചുരവന്മാർക്കുപോലും
 സാല്യമല്ലാതസർവ്വജിതമാമുക്തിസ്ഥാനം
 ആസ്ഥയാപ്രാപിക്കുന്നിതെങ്ങിനെയെന്നുകേൾക്ക.
 ഭേദനായ്യജ്ഞംചെയ്തതിൻറകർമ്മഫലം
 ഭേദനായ്ഭവിച്ചുടൻപാത്തൽഭുജിക്കുന്നു.
 ഏതുപുണ്യംചെയ്തിടിലത്രകാലപുറംസർഗ്ഗോ
 ചിത്തമാദനവാഴ്ചില്ലസംശയമേതും.
 ധർമ്മപാവനംചെയ്തവസിച്ഛാചിത്രഫലം
 ധർമ്മപാപങ്ങൾവിട്ടുധർമ്മപാപനായാൽ
 നരകത്തിങ്കൽനിന്നുകയറീടാതെപിന്നെ
 തപവിതമവശനായ്ദുഃഖസംഭവമായ
 കർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടുതന്മേൽനിന്നുപുമായ്
 കല്പവൃതപമന്ത്രദേഹത്താലെത്രഫലം?
 സല്യകർമ്മങ്ങളെക്കൊണ്ടുഭേദനായ്ഭേദിച്ചീട്ടും
 ദുഷ്ടകർമ്മങ്ങളെക്കൊണ്ടുഹീനനായ്ഭേദിച്ചീട്ടും
 സർഗ്ഗപുണ്യംനരകപുണ്യംതന്നെടകർമ്മങ്ങളാൽ
 കൈവേദേഹമുഖംദേഹമോകർമ്മമുഖം.
 ഇങ്ങിനെകർമ്മദേഹകാരണബന്ധത്തിനാൽ
 ഇങ്ങനേഭവംസർഗ്ഗനരകംകാണുന്നീവേ?
 തന്നെടയുള്ളിൽകർമ്മവാസനാബന്ധംകൊണ്ടു
 വന്നുകൂടിട്ടനിത്യദേഹാദിസുഖദുഃഖം
 കാമകർമ്മങ്ങളാലെന്തരകസർഗ്ഗങ്ങളും
 കാമമത്രകൊണ്ടുതന്നെനിഷ്ഠാമകർമ്മികൾക്കു
 നരകസർഗ്ഗസുഖദുഃഖദേഹാദികളും
 വരികയല്ലെന്നതനിശ്ചയമറിഞ്ഞാലും.

ആകയാൽ മുന്നേ ചെന്നു നില്പാമകുന്തയോടുകൂടി
 ലോകധർമ്മാചാരാശൃകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടില്ല
 നിത്യമല്ലിവയെന്നു മെന്നു ചിന്തിച്ചു ചിന്തിക്കേ
 നിത്യ പൂജാചരിച്ചു പഠനകർമ്മങ്ങൾ
 ഭൂതമാന്ത്രികമുഖകർമ്മങ്ങൾ ലില്ലവെന്ന്
 വിസ്മയമതിനാലെ മുക്തനാമവൻ എന്നും
 ആപത്തായിരിപ്പൊരു ദേവത്തെ അനുജിച്ചിട്ടു
 താപമെന്നിയേ സുഖമെന്തു ജ്ഞാനരത്നം
 ജനനമരണാദി ദുഃഖസഞ്ചയങ്ങൾ തരം
 തരവിനായിക്കൊമകർമ്മങ്ങൾ വിട്ടു
 മോക്ഷാനന്ദപസിദ്ധിക്ക് വന്നു നോക്കേ
 നില്പാമകർമ്മം ചെയ്ത മുക്തിയെ സിദ്ധിക്കേണം
 മുക്തനായെന്നു മറ്റൊരു മറ്റൊന്നിനാലും
 സകലനല്ലവൻ ദേവതാഭവമാകു കർമ്മങ്ങളിൽ
 മുക്തനെന്നിയേ മറ്റൊരു മറ്റൊന്നിനാലും
 ചിത്തത്തിൽ ഭയമുണ്ടാകാമകർമ്മങ്ങളാലെ
 ലോകവാസികൾക്കു മോക്ഷമുഖമിരിക്കുവാൻ
 ലോകപാലകന്മാർക്കു മറ്റൊരു മറ്റൊന്നിനാലും
 ദിവ്യദർശനത്തിൽ പരമായുസ്സും പ്രഭാവമിന്നും
 വിവരമന്ത്രയം കൊണ്ടു കൊണ്ടു കൊണ്ടു കൊണ്ടു
 സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഗുണമുണ്ടാമിട്ടു വാല്യങ്ങളുണ്ടാം
 തുഷ്ടിയോടല്ലോ മറ്റൊന്നിനാലും സന്തോഷനായി
 കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്ത കർമ്മഫലങ്ങളെല്ലാറെയും
 ചിന്തനായ ജീവൻ ജീവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നിട്ടും
 എത്രനാളാത്താ ഗുണസംബന്ധനായിട്ടു നി-
 തരുന്നാളേക്കെന്നു നാവിധത പരേരിക്കുന്നു
 നാനാതപമത്രകാലമാത്മാവിന്നെന്നാകിലോ
 ഞ്ഞാമത്രകാലപുണ്യപത്രതപസ്സുവരാ
 എത്രനാൾ സപത്രതപമില്ലാതെയിരിക്കുന്നി-
 തരുന്നാളിശപരജ്ഞയെ ചുമന്നായിട്ടും
 ഊശനെയുപാസിച്ചു മോഹിച്ചിട്ടുണ്ടു ജീവൻ
 ഊശനോത്തരമൊന്നെന്നുള്ള ബോധം കൂടാതെ
 കാലാത്മാഗമലോകപ്രകൃതിധർമ്മമിതു
 കാലദോഷം കൊണ്ടു നന്നായൊരു ചൊല്ലിട്ടുണ്ടു
 മാധവവാക്യമേവം കേട്ടൊരു ലവൻ പിന്നെ
 മാധവനോടു ചോദിച്ചിട്ടു നാൻ രണ്ടാമതും:—
 “ഗുണസംഭൂതങ്ങളും ദേവജങ്ങളിൽ ദേവി
 ഗുണസംയുക്തനായി ബന്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു വെന്നും
 ഗുണങ്ങളോടു ബന്ധമില്ലെന്നു വേറെ നോ-
 ടനാമോടത്തോടുകൂടി ചെയ്തിരിക്കുന്നവല്ലോ
 വിഷയങ്ങളോടും കൂടിയ ദേവികീഹ
 വിഷയങ്ങളിൽ ബന്ധമില്ലാതായിരിപ്പതും
 ബന്ധമുണ്ടാകുന്നതു മെങ്ങിനെ എന്നു മിനി-
 ഞ്ഞതരംഗത്തിലേററം സംശയമുണ്ടു പാത്താൽ
 നിത്യമുക്തനെന്നും നിത്യബന്ധനെന്നും
 സത്യമായ് ചിത്തത്തിങ്കലധികം ഭവിക്കുന്നു
 ഞ്ഞതരംഗങ്ങളും മോക്ഷമുഖമെന്നും

മുക്തനായെന്നും ചെയ്തതും ചെയ്തതും
 “ബന്ധനെന്നും മുക്തനെന്നും മെന്നിൽ മായാ
 ബന്ധം കൊണ്ടുണ്ടായതല്ലാതിന്നു കൊണ്ടു മില്ല
 ആകയാൽ ദേവം കൊണ്ടു കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്താൽ
 ശോകമോഹാദി സുഖദുഃഖങ്ങൾ മായമുഖം
 സപ്താപോമാത്മാവികർമ്മാതമാത്മസംസാരവും
 സപ്താപോമാത്മാവികർമ്മാതമാത്മസംസാരവും
 ഉദ്ധവ! മഹാമതേ ദേവികർമ്മങ്ങളൊക്കെ
 വിദ്യാവിദ്യാത്മാമായാ മോക്ഷബന്ധം കാരിനി
 അദികാലത്തെ നാടൊന്നു കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ
 ബോധപ്രപഞ്ചമായാ മോക്ഷാധിനി
 ജീവാത്മാവിനു ബന്ധമുണ്ടായിതവിദ്യാ
 ജീവാത്മാമോക്ഷാധിനി വിദ്യാമുണ്ടായതും
 ബന്ധമുക്തന്മാരുടെ ലക്ഷണം ചൊല്ലുന്നതാൽ
 അന്തരംഗത്തിൽ കേട്ടു ധരിക്കേ മറ്റൊരു
 വിതലധർമ്മികളായിട്ടു നമുക്കു ശോഭം
 പെരുത്ത സംസ്കൃതാലാത്മാവുണ്ടെന്നോർത്ത
 ദേവസ്ഥനല്ലെങ്കിലും ദേവസ്ഥനെന്നു തോന്നും
 മോഹത്താൽ സപ്താപോമാത്മാവെന്നു കേൾക്കുന്നതു പോലെ
 പുത്രമിത്രാർത്ഥകളത്രാദിവസ്തുക്കളിലും
 എത്രയും സകലരായിട്ടു നിത്യദിനം തോറും
 പ്രവർത്തിതന്മാരായിട്ടു നവലന്മാരും
 പ്രവർത്താദികൾ നിവർത്തിക്കുന്നു മുക്തന്മാരും
 അവിദ്യോത്ഭവദേവനായിട്ടു കിടന്നു വിദഗ്ദ്ധൻ
 വിദഗ്ദ്ധനായ സപ്താപോമാത്മാവെന്നു തോന്നിട്ടും
 മോഹത്തെ തൃപ്തിച്ചിട്ടു നീടുകകാരണത്താൽ
 ദേവസ്ഥനെന്നാകിലും ദേവസ്ഥനല്ല മുക്തൻ
 ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ കൊണ്ടു ഗുണങ്ങൾ കൊണ്ടു ചിന്തിക്കുന്ന
 ഇന്ദ്രിയാർത്ഥങ്ങളിലും ഗുണങ്ങളിലുമൊ-
 കർച്ചിച്ചിട്ടാതെയറിഞ്ഞു നോക്കുന്നതു ജി-
 ത്തിരിക്കുമവിക്രിയനായ് സദാസത്വായവൻ
 ദൈവാധീനമായുള്ള ഹിംസരീതിയിൽ ഗുണ-
 ഭാവകർമ്മണാവർത്തമാനനായിതന്നാലും
 ബുദ്ധനായവനതു കർത്താവാകുന്നു ഞ്ഞാൻ
 നാധികം ബന്ധിക്കയില്ലെന്നാൽ ബലനല്ല
 ഊവണ്ണവിരക്തനായ് ശയനാശനാടന-
 പ്രവൃത്തോരുജ്ജ്വലനാദി കർമ്മങ്ങളെല്ലാം
 പ്രാണഭോജനശ്രവണാദികളിലും തമാ-
 മാനേന ബന്ധിക്കയില്ലൊടുമേ മുക്തൻ എന്നും
 പ്രകൃതിഗുണയുക്തനെന്നു കർമ്മസംയുക്തൻ
 ജഗതിയഥാസവിതാനിലാകാശങ്ങൾ പോൽ
 ബന്ധമില്ലാതെയിരിക്കുന്ന മുക്തൻ സദാ
 ബന്ധിച്ചതോന്നിയാലും ബന്ധിക്കയില്ലെന്നും
 വിശദജ്ഞാനിയായിതന്നു ശാസ്ത്രപ്രാപ്തി
 സർവ്വജ്ഞാപ്രാപ്തിയെ സപ്താപോമാത്മാവെന്നു
 നിവർത്തിക്കുന്നു മുക്തനിന്ദ്രിയമെന്നാധിയാ
 പ്രാപ്തസകലങ്ങളും മോക്ഷമിട്ടു വർത്തിക്കുന്നു

ഭേദസ്ഥനെന്നാകിലും തൽഗുണങ്ങളോടു കൂടാ
 ധന്യവസിച്ഛാലും ജീവൻമുക്തനായിട്ടും
 ഭക്തവർത്തനനിന്ദിച്ചിടിച്ചും ധനസിക്കിലും
 പെരികേ കേരസുപങ്ങളുമില്ലതിനാലേ
 പൂജിച്ചിടിച്ചിപ്പുസന്തോഷമവനൊടും
 പൂജിക്കാഞ്ഞാലുമല്ലുപാചാരനാളും.
 ഗുണഭോഷങ്ങൾണ്ടും വഴിച്ചിപ്പുസമദായം
 മൂനിയാമവനൊന്നും ചെയ്യുമില്ലെന്നുമേ.
 ഏന്നല്ലുകറഞ്ഞാനുചൊൽകയും ധ്യാനിക്കയും
 ഒന്നുമേ ചെയ്യയില്ല സാധുവായെല്ലാനാളും
 അത്മാമാനായുരബ്ബാമനിസദാകാലം
 സപാത്മാനും ലയിച്ചിപ്പുസഞ്ചരിക്കുന്നുണ്ടുധൻ.
 ബ്രഹ്മതല്പരശ്രമംകൊണ്ടുള്ള ഫലം കേൾക്കീ
 നിർമ്മലമായതവഗോവിന്ദപുല്ലം നല്ല
 വയ്യോവുമിട്ടുരക്ഷിച്ചിട്ടു നശമഫലം
 മിക്കതും തരംകുടികൊണ്ടല്ലാകടും വെത്തെ
 നീപുലർത്തിടുന്നതുകൊണ്ടല്ലേ ശ്രദ്ധമോക്ക
 ബ്രഹ്മതല്പരശ്രമമിതുപാൽവിശ്വമെല്ലാം
 നിർമ്മലമാക്കീടുന്നമുക്തനാമെന്റെ ഭക്തൻ.
 ബ്രഹ്മതല്പരനേയും പ്രാത്യകുരുകുടീർത്താൻ
 എന്നതുമറിഞ്ഞാലുമുലവ! വഴിപോലെ.
 ഏവമൊക്കെയോറിഞ്ഞിടീനമൊരാലുധൻ
 ആവോളം നാനാഭേദമാത്മാവിലുണ്ടാകാതെ
 ധീരനായെങ്കൽത്തന്നെമാനസമുറപ്പിച്ചു
 പാരാതെ സർവ്വകർമ്മങ്ങളെയും വഴിപോലെ
 നിരപേക്ഷകനെങ്കൽ സമർപ്പിക്കയും ചെയ്യും
 പെരികെ ശ്രദ്ധാലുവായ് സല്ലമാനെന്റെ കഥ
 ശ്രവണഗാനസ്മരണാദിഷുകർ ജന-
 പ്രവൃത്തനായി നയിച്ചുടനെ പുനർഗത-
 മദനായ് ധർമ്മകാമയമങ്ങളെയൊപരിച്ചു
 വിദഗ്ദ്ധൻ നിശ്ചലഃ ധമമജ്ഞിപ്രാപിക്കുന്നു.
 മതിമാൻ സന്തംഗേന ലഭിച്ച ഭക്തി കൊണ്ടു
 സതതമെന്നെയുപാസിക്കുന്നിതത്രനേരം
 സത്തുക്കളാലെദർശിക്കപ്പെട്ട മല്ലടത്ത
 വിദൂതം ഭക്തനാലും പ്രാപ്തമാകുന്നുതാനും.
 അവിടാനായവനു വിഷയങ്ങളാൽ ബന്ധം
 ചിച്ഛിപ്പുസംസാരവും നിത്യമായ് തോന്നുമെന്നും.
 വിദ്യയാലവിദ്യയെന്നിത്യമല്ലെന്നു കണ്ടു
 വദിപാനമവൻ നിത്യമുക്തനായ് ഏകമെന്നും,
 വിദ്യയുമവിദ്യയുമെന്നുള്ള ഭേദംകൊണ്ടു
 വിദാനാർബന്ധമോക്ഷം രണ്ടായിച്ചൊല്ലുമെന്നും,
 ബന്ധമോക്ഷങ്ങൾണ്ടും ചിന്തിച്ചാൽ മായയാലി-
 ന്നതരംഗത്തിലറിഞ്ഞിരിക്കും മൊറായാതി
 വിഷയങ്ങളിൽ വെത്തിച്ചിടിലും ബന്ധമില്ലെ-
 ന്നീഷൽപോവതിനിവനിനോടു ചൊല്ലിടീനേൻ.
 ഭഗവാനേവം ചെയ്തതോരോന്നോടുകൂടശേഷം
 ഭഗവത്ഭക്തനായോരുലവർ ചോദിച്ചിതു:—

“സാധുവാകുന്നതേവനെങ്ങിനെ ഭക്തിനിമിത്തം
 മാധവ! ഭവിക്കുന്നതെല്ലാമേയതും ചെയ്തു!
 നിന്ദിതവടിസാക്ഷാൽ പരബ്രഹ്മാപ്യൻ പരൻ
 ചിന്തിച്ചാൽ പ്രകൃതികാരണപുരുഷനല്ലോ.
 സ്വച്ഛയായവർണ്ണനായ് ഭവൻ ശരീരിയാ-
 യിച്ഛാബന്ധത്തെ ഭക്തന്മാർക്കു തീർത്തിട്ടുവാനായ്.
 ഭവത്ഭക്തനാമെന്റെ മന്ദത തീർത്തിനിയും
 വേനാശനമർത്ഥം ചെയ്തു” നമുന്നാമതും
 ഇതമമർത്ഥിച്ചു നേരം ഭഗവാനുലവരോ.
 ഭക്തരമായ് ഭക്തർ ചെയ്തിതു സാധുവുത്തം:—
 “സർവ്വഭേദികളിൽ വെച്ചുറാവും കൃപാലുവായ്
 സർവ്വോപകാരനായ് റഹിതകാമനായി
 തിന്ദിക്കുന്നതും മൂടിനിത്യമുനീരുന്നായ്
 മുദാഷണനായി ശാന്തനായ് മൂനിപ്പുത്യാ
 ദാനനായ് തിളക്കായ പ്രമത്തനായതി
 ഗംഭീരമാവായ് കൃതിയായ് ജിതചർമ്മനായ്
 സംഭ്രമവിരഹിതമാനിയാലിടാനായി
 മായാകല്പിതങ്ങളും ഗുണഭോഷങ്ങളേയും
 മായമെന്നറിഞ്ഞുടൻ ധർമ്മാചാരങ്ങളേയും
 കൈവേത്യ ജ്ഞിച്ചിട്ടു സമദായസാധു
 സൽഗുണനിധിയവനെ നെസ്സെവിടമെന്നും
 എന്നെടത്തപരിഞ്ഞിട്ടവനെ നെത്തനെ
 പിന്നെയുമന്യഭാവമെന്നിയേ സേവിക്കുന്നു.
 മരുഭക്തജനമുഷ്ടസ്തർശനാർച്ചനാലിംഗം
 മൽക്കേത്രാപാചിമയ്യാസ്തുതികീർത്തനധ്യാനം
 മല്ലമാശ്രമശ്രദ്ധാദിവിശിഷ്ടാമെന്നിൽ
 സൽഗുണവൃത്യാ സർവ്വസമർപ്പിച്ചിടുകയും
 എന്നുമെജ്ജനകർമ്മകഥനം മമധർമ്മം
 നന്നായി ഭോദിക്കയും ഗീതഗുത്താദികളാൽ
 മൽഗുഹോസ്തവയാത്രാബലിസംവിധാനവും
 അഗ്രപൂജയും സർവ്വാർപ്പാദപൂജകളും
 ചെയ്തു സന്തോഷത്തോടും കൈതവരഹിതനായ്
 ഉത്തമനായി ഭക്തിവൃത്തവാനായി സ്സദാ
 പർവ്വകാവേഷ്യ വേദതന്ത്രാദികളാദി വൃത-
 സർവ്വകർമ്മണാമപൂജയാശ്രദ്ധയോടും
 ഉദ്യോഗിയായി സ്സാധുബലിയായ് പ്രസന്നനായ്
 ഉദ്യോഗേ ഉപവനേവാപൂർവ്വമഭിഷേകം
 മായയെന്നിയേ മമദാസഭാവേന നിത്യം
 ന്യായനപൂജാസ്ഥലശുദ്ധാഭിഷേകത്തിലിംഗം
 സ്ഥാപിച്ചുമാനധർമ്മാദികളെ തൃപ്തിച്ചുടൻ
 ദീപധൂപാദികീർത്തനാദികൾകൊണ്ടു ഭക്തോ-
 പൂജിച്ചു തന്നദീപ്തസംധാനം റഹുകൊണ്ടും
 പൂജിച്ചിടേണമിന്ദിക്കായ്ക്കൊണ്ടു സർവ്വത്തെയും
 സുപ്രാഗ്നിവിപ്രപശുവൈഷ്ണവാകാരവായു
 ഭൂതാത്മജവസർവ്വഭൂതം മൽപൂജാസ്ഥാനം.
 സവിതാവിമൽവിദ്യകൊണ്ടെങ്ങനെയജ്ജിക്കണം
 ധർമ്മവിഷ്ണുനിയാലാതിതേന്യനവിപ്രന്മാരേയും

ഗോപുസ്ഥാനേഷുപശുതനെയുത്രണാഭ്യേന
ശ്രേഷ്ഠൈവേഷുവേബസ്യസപ്താംകൊണ്ടുപിന്നെ
ധ്യാനംകൊണ്ടുകാരത്തിൽധീകൊണ്ടുവായുവികൽ
മാനമെന്നിയേപലഭൂപുണ്ടുകൊണ്ടുപേ
സ്ഥസ്ഥിലത്തിങ്കൽമന്ത്രംകൊണ്ടുമാന്മാവിലാത്മ
നിസ്തൃതബോധംകൊണ്ടുംചോരയ്ക്കതംസർവ്വഭൂത-
വൃത്തങ്ങൾകൊണ്ടുംസമമിത്തമായ്ജിഷേണം
മല്ലലാത്രപധ്വാനമിന്നിയുംകേട്ടുകൊൾക.
ശംഖചക്രചണ്ഡികാശാഭിതചക്രഭൂതം
പങ്കജവിലോചനംപരമാനന്ദരൂപം
മാമേവംധ്യാനിച്ഛർച്ചിച്ചീടാമേവനംരന്തം
അമയനാരമതുഭക്തികാരണമല്ലോ.
യാതൊരുവസ്തുക്കളുംസർവാത്മാവില്ലവെന്നും
ചേതസിധ്യാനത്തോടുംജിഷേവേണമല്ലോ.
ഭക്തിയോഗേനസാധുസേവയാമൽസ് മുനിയും
സിദ്ധമായുത്ഥാപ്തമുലഭവമാനമതേ!
ഇങ്ങിനെയെല്ലാംചെയ്തമറിഞ്ഞാസേവിക്കുന്നു
മംഗവന്മാരാരാമരന്താക്കളെന്നിത്താലും.
മതഭക്തികൊണ്ടുസാധുസംഗതികൊണ്ടുമെന്ത്രേ,
മപ്പദപ്രാപ്തിമറുസാമന്യത്താലേവരാ.
മതഭക്തിസാധുസംഗതംസർവ്വപുണ്യവെന്നു
സർവ്വാവസ്ഥാവന്നാൽമപ്പദപ്രാപ്തിലാഭം
വരുവാനായിക്കൊണ്ടുചെല്ലുന്നസകലവും
പരമാത്മാത്മജ്ഞാനസിദ്ധ്യുംമെന്നിയൽമം.
ഇത്തരംജനനാഥനരുളിച്ചെയ്യുന്നേരം
ഉലവന്മാരുംചോദിച്ചീടിനാൻവഴിപോലെ:—
“ശുദ്ധഭക്തികൊണ്ടല്ലോനിന്തിരപദംപ്രാപി-
ച്ചത്തൽതീരുന്നതെന്നുമരുതുംചെയ്തിറുകേട്ടു.
എങ്ങിനെയുള്ളഭക്തികൊണ്ടിഹതപസ്സാദത്തെ
മംഗലകരംപ്രാപിക്കുന്നതുമരുതുംചെയ്യും.”
ഇത്തരംനാലാമതുമുലപർവ്വോദിച്ചതി.
അത്തരംഭാവനാമീവണ്ണമരുതുംചെയ്യും.
നരനെന്നുഭക്തിയോഗത്തെയരികുന്നു
പൊരിക്കലുംവേദവേദാദികൾസംഗേന
“മറുസംഖ്യാദിധർമ്മസപാല്യായതപോയോഗ-
ദ്വരമില്ലാത്തവ്യക്തിനാപ്രത്യയത്ത
തീർത്ഥസ്നാനങ്ങൾമനിയമവേദാംഗാദി-
ശാസ്ത്രപാരങ്ങളുപാമതഭക്തിയുണ്ടാവാം.
സംഗതംകൊണ്ടുകുടുംബംസമുദായം
ദ്വല്ലഭാനാഗതംസർവ്വപുണ്യകൃഷി-
ചാരണവിദ്യാധരമാനുഷവൈശ്വര്യഭൂ-
ന്മാരിലാലാലാഭികളാകിതംശരീരികൾ
രാജസതാമസങ്ങളാകിയപുരുതിയെ
വ്യാജമെന്നിയേത്യജിച്ചടന്നെയുതംതോറും
മല്ലഭംപ്രാപിച്ചീട്ടുബഹുദേഹികളുഹോ!
അരല്ലാമെന്നാലവർതങ്ങളെക്കേട്ടുകൊൾക
സാരമാർദ്ദവാസുന്മാരാദിപ്രബലരെ

വൃഷപവാവുബലിബാണനുംമയാസുരൻ
ഭീഷണഹീനൻവിഭീഷണനുംസുഗ്രീവനും
ഹരമാനുകാൻഗജൻഗുല്ഫൻവാണിഭൻവ്യാധ-
നനാമാകുബ്ജാഗോപനാരികൾവിപ്രസ്മികൾ
മറുമിത്യാദിമഹാഭേരികളെന്നെക്കൂട്ടാ,
മുറീടുംശ്രുതിരൂപദർശനസംസർഗ്ഗേണ
എന്നെപ്രാർത്ഥിക്കുന്നതല്ലാതൊരുതപോവൃതാ-
ദ്യന്ത്രികൾകൊണ്ടുമെന്നെപ്രാർത്ഥിക്കുന്നീല.
കേവലഭാവംകൊണ്ടുഗോപികൾപശുക്കളും
ഏവംനാഗാദികൾമൃഗപക്ഷികളെല്ലാം
പ്രാപിച്ചിതെന്നെമറുമുഖന്മാരായബഹു-
കോപികൾവേഗമെന്നെപ്രാർത്ഥിച്ചുവേദകൂട്ടാ
യോഗദാനാദിഭൂതസപാല്യായസന്യാസൈക
യോഗകർമ്മണാസദായത്വാണെന്നാകിലും
മല്ലഭംപ്രാപിക്കയില്ലാർപ്പുവിൽമമപദ-
സതഭക്തികൊണ്ടല്ലാതെമുക്തിസാധിക്കയില്ല.
അശ്വരൻമറുമുഖാദിദേഹികൾവ്യാധനേ
നിൽക്കുന്നവ്യക്തിവല്ലിവനഗോചരങ്ങളും
കല്പകവൃക്ഷതുല്യമായ്ധരിച്ചവരെന്ന
ഉൾപ്പുറിലുള്ളതാപമൊക്കവേതിൽതീടിനാർ;
മതഭക്തിന്മാരായൊരുനാദികൾക്കെല്ലാംമഹാ-
ഭണ്ഡിയായിട്ടുമെന്നെപ്രാപിച്ചീടുന്നിതവർ.
നാമത്രപങ്ങളാലെധ്യാനിച്ചുഗ്രന്ഥമായി
കാമിനീജാരന്തെന്നെപ്രാപിച്ചീടുന്നപോലെ.
മല്ലപ്രാപ്തന്മാരായ്ഈമഹാമല്ലഭത്തെ
വിദ്യതംപ്രാപിക്കുന്നുഭക്തികൊണ്ടെല്ലാവരും.
“അതിനാവുലവ!കേളെന്നുഭക്തിതന്നെ
മതമുക്തിയെസ്സാധിച്ചീടുന്നിത്താലും;
പ്രവൃത്തനിവൃത്തശ്രോതവൃത്തംവെടിഞ്ഞുടൻ
നിവൃത്തിക്കൊരുമുലമാകുന്നോരെന്നെത്തന്നെ
ശരണംപ്രാപിക്കുന്നുസർവ്വദേഹികളെല്ലാം
തപരിതംനീയുമെന്നെസർവാത്മാഭാവംകൊണ്ടു
ശരണംപ്രാപിക്കുകോ!പിന്നെയെന്നൊരുതലേം?
പരമാത്മാവിലെകൃപാഭവനമോക്ഷംരന്തം.
വാങ്മനഃകായങ്ങളാലെണെസ്സേവിക്കുന്നതു
കന്മഷരരഭക്തിസത്സംഗാൽമുക്തിയെന്നും
ചൊല്ലിനേനേവംകൃഷ്ണനാൽചെയ്തുകേട്ടു
നല്ലനാമുലവനുംചോദിച്ചിതഞ്ചാമതും:
“അത്മസംബന്ധമോക്ഷംരണ്ടിനുംകർത്താവായ
താത്മനിവിചാരിച്ചാൽസംശയമുണ്ടുനാഥ!”
എങ്കിലോകേൾക്കവേസമോക്ഷങ്ങൾരണ്ടുംകൂടി
ശങ്കയെന്നിയേയേകുണ്ടായവഴിയിന്ന.
അദ്വനായവ്യക്തിനായേകനായവേദ്യനായ്
അദ്വാനാർന്നനായപരമാത്മാപുരുഷനെ
മായയാലനാദിയായ്നിർഗുണബിംബിതനായ്
കായരൂപിയായ്ജീവൻപ്രാണനായ്പ്രസവിക്ക-
മെന്നുള്ളപുരാതനശ്രുതിപോഷണജീവൻ

തന്നെ ചിദാകാശഗുഹയെ പ്രവേശിച്ചു സൂക്ഷ്മരൂപമായുള്ള മാനസമയമായി തൽക്ഷണം മാത്രം സമസ്തവസ്തുവുപാദി പ്രാണപുരസ്കൃതപണ്ഡിതനാശിമാനങ്ങളും മാനസേസങ്കല്പവിജ്ഞാനാഭിമാനങ്ങളും റംവകപൂർവ്വകർമ്മത്തിന്യാലുണ്ടായതും ജീവനുമതിനാലെമ്പല പൂജുണ്ടായതും വാതാഗ്നിധിയത്തുകളത്രോന്മുഖസ്വഭാവങ്ങളാൽ ചേരുന്നമുളവാകുംസ്വഭാവസൂക്ഷ്മാംശങ്ങളാക്കും അരണികരങ്ങളാൽ മലിച്ഛിടുന്നനേരം തപരിതമതിലണവായുണ്ടാമഗ്നിപാലെ ഈവണ്ണസതപജസ്തമസാംവികാരേണ ജീവനുംകർമ്മഭേദാൽ ബ്രഹ്മാവാനി കളായി ഭവിക്കുന്നിതു ബ്രഹ്മവിധമായായയാലെ ഏതുപോലെ നാലതുതരുകൊണ്ടു ഭാകുന്ന ആരനപടമെന്നപോലെ യെന്നറിഞ്ഞാലും! പൂർവ്വകർമ്മാത്മാവായി സംസാരതരവായി മേലുന്നപരമാത്മാമായ യാജ്ഞീവനായി സംസാരതരപുഷ്പഫലമുലമാപ്പുഞ്ച രസപല്ലവമായി പഞ്ചസ്തസ്യപുമായി പതുനാഡിയായ് പത്രങ്ങളിലായ് ത്രിനാഡിയായ് വിസ്തൃതയായി മൂന്നു പല്ലവമായി രണ്ടു ഫലമായിരിക്കുന്ന സംസാരദേഹവൃക്ഷം - ഫലത്തെ നന്നായ ശിച്ഛിടുന്ന ഗ്രാമേച്ഛരൻ കരുവൻ ഫലം ഭക്ഷിക്കാതെ കണ്ടുറഞ്ഞിൽ ഇരുനീട്ടുന്നിതേ കഴേതന്നായ് സദാകാലം പരമാത്മാവുതന്നെ വന്നുവാസിയാമവൻ പിരിഞ്ഞു ഗ്രാമേച്ഛരൻ ജീവാത്മാവരികനീ ഇങ്ങിനെ യിരിക്കുന്ന സംസാരവൃക്ഷത്തെ മംഗലസതപഭക്തിജ്ഞാനവെണ്മഴുകൊണ്ടു ധീരനായവനാൾ മേൽച്ചികളഞ്ഞീടും ധൈര്യേണ പരമാത്മാജീവൈകൃബ്ബോധാവഹോ! സാതപികരജസ്തമസ്സന്നിപമുനാഗുണം മുലിക്കല്ലാതെ പരമാത്മാവിനില്ലെന്നുമേ. സാതപികംകൊണ്ടു രജസ്തമസങ്ങളെ നീക്കി മുലയിൽകാമസുഖവൃത്തിയെ ശുദ്ധതത്ത്വ മുലിയാൽ തൃജിച്ചു ടൻ ധർമ്മവാനായിട്ടേററ ശുദ്ധനായുള്ള പൂമാൻ നിർമ്മലഭേതനായി ത്രിഗുണാതീതഭേതത്വോപാസനകൊണ്ടു ഗുണ നിഗതമായ ധർമ്മം നശിച്ചു ധർമ്മവാനായ് അഗമരത്നപ്രശസ്തനായ് പ്രജാദേശകാലാലാഗമകർമ്മധ്യാനമന്ത്രസംസ്കാരമിവ പത്തിഹ ഗുണം സാതപികത്തിന്നുള്ളൊരു ഹേതു വൃത്തിയായ് നിദിക്കുന്ന രജസ്തമസങ്ങളെ സാതപികഗുണമെന്നിയ നൃമാംഗുണങ്ങളെ ചിത്തത്തിലുപാസിക്കയെന്നുള്ള തില്ലപൂമാൻ സതപവൃത്തിയാൽ ധർമ്മം ധർമ്മത്താൽ ജ്ഞാനം പിന്നെ

സിദ്ധമാമപ്രാപ്തം മൃതിവിസ്തൃതികളുന്തിതം; വേണസങ്കല്പാൽ വഹിച്ചു പലിച്ചു വേണവനം ക്ഷീണതയെന്നിദവിച്ചു നീയും ശമിക്കും പോൽ ഗുണവൈപരീത്യമുപേക്ഷി വാത്മമർമ്മം - ഗുണസതപഭക്തിജ്ഞാനപുനരഭിഷേണം ഇങ്ങിനെ ആത്മസ്വനായുള്ള വസ്തുവസ്തുത്തിനും മംഗലമോക്ഷത്തിനും കർത്താവെന്നറിഞ്ഞാലും.” പരമാത്മാവു പരമായ യാലനാദിയായ് പരമായതെന്തെന്തെന്തിടാതെ വെച്ചു നായി ജീവനായു നന്നെ നായതു സാതപികത്താൽ ആവോളമുപാസിച്ചു മായയെക്കളകെന്നും, ഇങ്ങിനെ കൃഷ്ണവാക്യമാദരവോടുകേട്ടു മംഗലനാലവനമെന്നും ചോദ്യം ചെയ്തു: — “മന്ത്ര്യാർചിലവിഷയങ്ങളെ ആപത്തെന്നു ചിത്തത്തിലറിഞ്ഞിരുന്നവനെ പരാജയം സേവിച്ചു ഭജിച്ചു തിന്നുന്ന കാരണമെന്തെന്നു! കേവലമതുകഥിച്ചിട്ടുകൊന്നുറാമതും ചോദിച്ചു നേരമതർക്കമെഴുതിയ ഭൂപതി: — “അഭിയില്പാത്രോരനാത്മാവായ ഭേദവാദിയിൽ ഞാനെന്നിങ്ങിനെ വേറിട്ടുള്ള ഭിമാനമുല്പാദാനസംഭോധനയുക്തമായ നൂറു സിന്ധു സങ്കല്പവികല്പത്താലുണ്ടാകുന്നിതുകാമം പങ്കമാം ഗുണയുക്തകാമത്താൽ കർമ്മങ്ങളിൽ വശനായ് ജിതേന്ദ്രിയനല്ലാതെ ദുഃഖമുണ്ടാം രാജസഗുണവിമോഹിതനായ് രജസ്തമസ്സാകുന്ന ഗുണങ്ങളിൽ മുലി സംബന്ധിക്കയാൽ വിഷയങ്ങളുമെല്ലാം സുഖമെന്നുള്ളിൽ തോന്നും അഴലുണ്ടാകും വഴിഗ്രഹിച്ചിട്ടുകയില്ല പിന്നെത്താനതീന്ദ്രിതമനസ്സായ പ്രമത്തൻ ഉന്നതമനഃകർമ്മമെല്ലാമേയെങ്കൽതന്നെ സമപ്പിച്ചു ടൻ ജിതാസനനായ് ജിതശാപസംസമസ്തനായി പിന്നെ നിഷ്കാമഗുണനായ് തച്ചിത്തേ നിഗുണാത്മാവാകുമെന്നു ധൈര്യം നിശ്ചലം കൊണ്ടു രജോമാനസഗുണമുല്പാദനം തൃജിച്ചു മമുഷ്യരാംസനകാദികൾ പോലെ ഭജിച്ചു നിഗുണത്തെ സർവ്വമെങ്കൽ ഭേതത്വം ലയിച്ചു സമപ്പിച്ചു ഭജിക്കേണ്ട യേണ വിഷയങ്ങളെ യാപത്തെന്നറിഞ്ഞിരിക്കുവേ വിഷയസക്തിയുണ്ടാകുന്നതിനുള്ള മുലം രാജസഗുണമുല്പാദനഭേദാഭിമാനം കൊണ്ടെന്നായതുകൊണ്ടു കാമമുണ്ടായ് ടുന്നതെന്നും അതിനെക്കളയണം നിഗുണമുല്പാദനം കൊണ്ടെന്നതു നീയറിഞ്ഞു ജ്ഞിതമുപേക്ഷയെ നൃപിച്ചാലും.” ഇതരം മായവനാൽ ചെയ്തുകേട്ട നേരം ഉലവർതാനും ചോദിച്ചിടുന്ന നേഴാമതും “നിന്തിരുവടിയുടെ ശിഷ്യനെല്ലോ ചൊല്ലി വെണ്മുകുതന്മാരായ സനകാദികളവർ

തന്നെ സംവാദപുത്താന്തങ്ങളെല്ലാമിപ്പോൾ
 എന്നോടു പഴിപോലെ യതളിച്ചു യുദ്ധമെ”
 “കേട്ടാലും ബ്രഹ്മാവിന്റെ പൗത്രൻ സനകാദി-
 ശ്രേഷ്ഠമാമുനിമാരേ മൊതനാളുപേനോട്
 ഞ്ഞുകാത്തമാടി സൂക്ഷ്മരൂപമായിരിക്കുന്ന
 യോഗമാഗ്നത്തെ യൊക്കെ പഴിയേ പോയിച്ചിതു.
 “അന്യോന്യം വിചാരിച്ചാൽ ഉടുചേന്നിരിക്കുന്നോ-
 രുന്നതമനസ്സിന്റെ വേർപാടേങ്ങിനെ യെന്നും
 ത്രിഗുണങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന ചിത്തം പിന്നെ
 ത്രിഗുണങ്ങളും ചിത്തേപ്പാപിക്കുന്നിതരണ്ടും
 അന്യോന്യം രൂപിക്കുന്നതെങ്ങിനെ മുഖ്യം
 എന്നതു ഞങ്ങളോടുകൂടി ചെല്ലൂ” യെന്നു
 സനകാദികളുടെ ചാക്രത്തിന്നു താഴും
 മനസ്സിപ്പുണ്ടാകാ യുക്താംബുധിയാതാപും
 കാരണനായ നാരായണനാമെന്നെല്ലാ ന-
 കാരണാലഹം ഹംസരൂപേണ തദന്തി കേ-
 മമിച്ഛിതശ്ചാജ്ഞാതാഭാസാദൃശ്യങ്ങളിൽ
 നമിച്ച ബ്രഹ്മാപി നഗ്രഭാരത്തു നിൽക്കി
 ചോദിച്ചു വാനാർന്നിങ്ങിനെ മുനികളും
 ആദരവോടു മെന്നോടായു കേട്ടു ഞാനും
 തത്ത്വജ്ഞാതാം സനകാദിമാമുനിമാരോ-
 ടുകതമായുള്ള തത്ത്വം കേട്ടാമുദ്ധുലപനി.
 ആത്മചസ്തു വിനല്ലാനാ നാതപമതെങ്ങിനെ
 ആത്മാപും പഞ്ചാത്മഭൂതേഷു സമാനമായ്
 ഏകമായിരിക്കുന്നവസ്തുതാ നെന്നല്ലയോ
 അകയാലാണെന്നുള്ള ചോദ്യോത്തരങ്ങൾ വല്ലാ
 അത്ഥമില്ലാത ചോദ്യോത്തരങ്ങളാലെ നൂറു ഫലം
 സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു ഭവാന്മാരതു ധരിച്ചാലും!
 ഞാനെന്നാ തന്നെയെന്നെയൊഴിഞ്ഞില്ല നമെന്നു
 മാനസേദ്യമതരമായറിവേണും നിങ്ങൾ.”
 “എങ്കിലോ നാനാവിധമായല്ലോ കാണുന്നതു
 ശങ്കപോവതിന്നതും ചെയ്യണം ഹംസരാജ!”
 ഞാനെന്നെന്നതു മന്യമില്ലെന്നു മറിയാതെ
 മാനസചാക്രനേതാഭ്യേന്ദ്രിയങ്ങളാലഹോ
 വേദനേഗുണങ്ങളിൽ ചേതസ്സുപാപിക്കുന്നി
 താകവേ ഗുണങ്ങളും ചേതസി പ്രകാശിച്ചു;
 നാനാതപമായി ഗ്രഹിക്കുന്നിതു ചിത്തമതു
 ഞ്ഞാനമില്ലായ്യാലെന്നറിവിനിരനിങ്ങൾ
 ദൃഢമായജ്ഞാതാവിന്റെ അടുത്തേറും
 ചിത്തവും ഗുണങ്ങളും പാലും വെള്ളവും പോലെ,
 യാഗ്രത്തു സപ്തസുഷ്ണികളും ബുദ്ധിഗുണി-
 വദ്യവും ഗുണവശമുണ്ടായിതാത്മാവികൾ
 ഊവറിനെല്ലാം വിലക്ഷണനാകുന്ന ജീവൻ
 നിവൃത്തൻ സാക്ഷിജ്ഞാനവിജ്ഞാനബുദ്ധിപിന്നെ
 ഭൂപമായരണ്ടു ഹോമി വേക്ഷിക്കും
 ചിത്രപതപജ്ഞാനരൂപമിച്ഛിതവരം
 എത്രനാളാത്മാവിനഗുണവൃത്തിയാൽ ബന്ധ-

മത്രനാളേക്കും തുല്യാത്മാവായോരേകൻ തന്നെ
 ഊതന്നതൽ ഗുണചേതസ്സുകൾ ടത്യാം
 വരുത്തിക്കൊണ്ടീടേണമോമുനിമാരേ നിത്യം.
 ഞാനെന്നുള്ള ഹങ്കാരബന്ധമാത്മാവിനതു
 ഞ്ഞാനനാരണമേററു നർവ്വചമല്ലോ.
 വിഭാൻ സംസാരചിത്തവിട്ടു തൃസ്വനായി
 നിത്യാത്മാരതനായി തൃജ്ജിമല്ലോ ബന്ധം.
 പദ്യനാർപുരുഷനെന്നാ നാതപഞ്ചധി, ശ്രുതി
 യുക്തികൾ കൊണ്ടു നിവർത്തിക്കാനായതിരിക്കുന്നു
 അത്രനാളേക്കുമവനജ്ഞാനിതന്നെ നൂറും.
 ബുദ്ധിയിൽ സപ്തകാലേ ജാഗ്രത്തു തോന്നും പോലെ
 സിദ്ധമായോന്നീടുന്ന മായാവിഭ്രമം ലോകം.
 ഉണർന്നു വസിക്കിലും പരമമായേർത്താൽ
 ഉണർന്നു വസിക്കുന്നോ നല്ലവനഹോരൂറും.
 അത്മാവിന്നു സത്തായോ ന്യേഭാവങ്ങളാലെ
 അത്മാവിനാളുകാർ സ്പെന്റു കേണ്ടവനല്ലാൾ
 യാതൊരാത്മാവു ബഹിർഭാഗത്തു ജാഗ്രത്തിങ്കൽ
 മോദനക്ഷണികളോ വിഷയങ്ങളെല്ലാം
 ഭുജിക്കുന്നിതു കരണങ്ങളെക്കൊണ്ടു ട്ടി
 ഭുജിക്കുന്നിതു സപ്തേതദവിഷയങ്ങളേയും.
 സൂത്രനപേന ഗുണവൃത്തിന്ദ്രിയേഭ്യേന്ദ്രിയായ്
 സൂക്ഷ്മനായ് സംഹരിച്ചിട്ടു നിത്യസുഷുപ്തിയിൽ.
 ഏവം ജീവനഗുണവശത്താലിഹമന-
 സ്സാവിർഭൂതമായ വസ്വതായ മെങ്കുണ്ടായ്
 മന്വായയാലെയെന്നു നിശ്ചിതജ്ഞാനികളായ്
 നിർമ്മലന്മാരായോരവിഭാവാൻ സദാകാലാ
 അജ്ഞാനമനമാനയുക്തികളാലേ തീക്ഷ്ണ-
 വിജ്ഞാനാസന്നാഭേഭിച്ഛിട്ടെന്നെ ഭേദിക്കുന്നു.
 മാനസവിവാസമിക്കാണെന്നതൊക്കേ മം
 മാനസേ ചിന്തിച്ചതും കാണുന്ന മല്ലോന്നന്ദം
 തീക്കൊള്ളി വട്ടവേഗിത്രനേരേണ്ട ധികമായ്
 തീകലൻ ഹവട്ടാതോന്നുമോലിച്ഛപഞ്ചം
 അപ്പമെങ്കിലും മായാഭ്രമത്താലധികമായ്
 തല്പരമാത്മഹരിയാ യുയാൽ തോന്നീടുന്നു.
 അജ്ഞാനമായ ഗുണവിസർഗ്ഗവിച്ഛിതം
 വിജ്ഞാനമെന്നു തന്നെ പണ്ണമയ് രോഭിക്കുന്നു.
 അതിനാലിപ്രപഞ്ചസൃഷ്ടിയെന്നിവർത്തിച്ചി-
 ട്ടതിങ്കലുള്ള തുണ്ണാനിപുത്തനായിട്ടുൻ
 തുണ്ണീത്രനായ് നിരീഹാത്മാവായ് നിജസുഖ-
 പണ്ണാനവമനവേദിക്കുന്നിത്യം വിഭാൻ.
 സമൃക്ഷാം വണ്ണം ചിലനേരത്തിപ്രപഞ്ചത്തെ
 സന്മയമെന്നു തോന്നിക്കാണെന്നു വേദനാകിലും
 അവസ്തു വെന്നും ബുദ്ധ്യോരൂപിക്കും ഭേദിക്കയി.
 ല്ലവിദ്യാനാരാൽ ബോധം മനിക്കുന്നാർ വരയ്ക്കും
 നരപരമായ ഭേദമെത്രനാളിതന്നാലും
 വിശ്വാസമില്ലെന്നു നീടിലും കിടക്കിലും
 ഭേദമുണ്ടെന്നു ബോധമുണ്ടാകയില്ല വിഭാ-

[illegible]

മത്സ്യപ്രവക്താവായാർമ്മപുരയിഞ്ചനാൽ
തൽസുതനായമനുവിന്നാക്കുണ്ടുക്കുമായി,
പിന്നെയുംസംസ്കർഷികർതലർമ്മംഗ്രഹിച്ചിതു
പിന്നെയങ്ങവർതങ്ങൾപുതുവാക്കിയിട്ടാർ.
ദേവദാനവസിലസസ്വവിദ്യാധര-
രേഖംപിന്നെയുംയക്ഷകീന്നാമത്സ്യന്മാരും
ഇങ്ങിനെധർമ്മശ്രയന്മാരായിസർവ്വജനം
മംഗലന്മാരായ്വേദിച്ചിട്ടുന്നിതിത്തൊലും.
മായാമോഹിതധീകളാകിയപുരുഷന്മാർ
മായാനിർമ്മിതഗുണക്രിതയഭേദോവാൽ
ഭൂതജാതകളിന്നകർമ്മവാസനാഭേദ
ചേതോവിദ്യമങ്ങളാലോരോശായംചേന്നും
വേദങ്ങളോരോതരംഭേദിച്ചുതക്കിയിട്ടു
ഭേദവിദ്യമാൽപാഷണ്ഡികളായ്വർത്തിച്ചിട്ടു
വേദമാഗ്നങ്ങളായധർമ്മത്തെവിരോധിച്ചു
വാദിച്ചുദേവാർമത്തെഗ്രഹിയാതുഴലുന്നു.
പുരുഷപ്രത്യുന്മാരായുള്ളവർശ്രയസ്സുകൾ
പെരികവിധർമ്മബലമായ്വാദിക്കുന്നു.
ശ്രയസ്സാകുന്നതെന്നുംധർമ്മപിന്നെയുംയശ-
സ്സായതുശ്രയസ്സെന്നുംചൊല്ലുന്നുചിലജനം;
ശ്രയസ്സാകുന്നതത്മമെന്നുചൊല്ലുന്നുചിലർ
ശ്രയസ്സശമദമംസത്യമാമെന്നുംചിലർ
ത്യാഗംഭോജനംപിന്നെക്കൊമപുണ്യമെന്നുംചിലർ
യാഗദാനാദിതപോവൃത്തങ്ങളെന്നുംചിലർ
വദിച്ചിട്ടുന്നതിതധർമ്മാത്മകമമോക്ഷം
വദിച്ചുനാലുംമറ്റിശ്രയസ്സെന്നിതുംചിലർ
വിധിച്ചിട്ടുന്നശ്രയസ്സിറണ്ണപലതരം
വദിച്ചിട്ടുന്നിതിവയാദ്യന്തബന്ധംതന്നെ
താമസനിഷ്ഠന്മാരായുള്ളൊരുജനമെല്ലാം
താമസകർമ്മങ്ങളായിടുന്നടുചങ്ങളും
സത്യപ്രവക്താമങ്കലപ്പിച്ചിടാതെപിന്നെ
ചിത്സപത്രനാമെൻറസുപത്തെലഭിക്കുമോ?
വിഷയാത്മാക്കളായുള്ളക്കണ്ണിനെസുഖം?
വിഷമമനുഭവിച്ചിട്ടുവാൻറിഞ്ഞാലും.
ദാനത്തായ്ശാന്തനായിസമചേതസ്സായെന്നാൽ
സത്യജ്ഞാനസ്സായാൽസുഖത്തെപ്രാപിച്ചിടും.
വിധിക്കുമഹേന്ദ്രനുംസാർഭൗമനാനും.
പതിക്കുംപുനർജന്മമില്ലാത്തസിദ്ധിയോഗം
ലഭിക്കയില്ല,കർമ്മമൊക്കെയുമെങ്കലപ്പി-
ച്ചഭിജ്ഞനായാലവനുണ്ടാകുംമതഭക്തിയും.
ആത്മയോനികളായശങ്കരസങ്കർഷണ-
നാപരത്നാലയമെൻറശ്രീയുംമൽബന്ധവർഗ്ഗ-
മിവരെക്കാട്ടിലേററപ്രിയനാണെന്നിക്കണ്ണീ
യിറപ്പുണ്ണപ്രിയനന്യനുലവനമുക്കില്ല.
എന്നുടഭേതന്തന്നെയെന്നിയേമററുപ്രിയ-
മൊന്നിലുമൊന്നുവെർന്നിരിക്കില്ലതുകൊണ്ടു
നിരപേക്ഷനായ്മനീപുത്രിയായ്ശാന്തനായി

വൈരഹീനനായ് സമർശനനായവന്റെ
അരളിരേണുക്കൾകൊണ്ടുനിത്യംതാൻശുദ്ധനാകും
നിഷ്ഠിഞ്ചനന്ദാഭായികസക്തചിത്തന്മാരായ്
ശാന്തരായ് മഹാനന്ദരായ് ജീവവത്സലന്മാരായ്
സന്തതംകാമൈനാലബ്ധപാപതന്മാരായ
സത്തുക്കൾനിരപേക്ഷമാകിയോരൈൻറസുഖം
നിത്യപുനരവിച്ഛിദ്യുന്നിതുലവ! കേൾ.
മൽഭക്തൻവിഷയങ്ങളാലലബ്ധനാകിലും
സതതപ്രാജ്ഞേയൻവിഷയങ്ങളോടുടൻ
ബന്ധിക്കയില്ലവൻ സമിദാദികളെയും
അന്തമില്ലേന്ദ്രകരിക്കുന്നതുപോലെ.
ഇന്ദ്രിയങ്ങളെയൊക്കെയായി ചൂടറിപ്പിക്ക-
മെന്നതിനൊരുഭേദമില്ലെന്നതിത്താലും!
സാധിക്കയില്ലെന്നുടയർച്ചയുംസാംപ്രയോഗ
സ്വാഭാപ്രായതപസ്സിനാൽഭക്തിഹീനനാകുന്നു
“യാതൊരുവിധംഭക്തിയെന്നതുമിനിക്കില്ലാതെ
മാധവ! മഹാമതേ! യതു ചൈവേണമേ!”
“എകമയംഗ്രാഹ്യനായിത്രലയംസതതക്കിയും
രോകനാരണമതുശുദ്ധമാക്കുന്നുസർവം.
ധർമ്മംസത്യംദയാവിദ്യയുംതപസ്സിവി-
നിർമ്മലമാക്കുകേതിനന്നാഗമിവയെല്ലാം.
ഭക്തിഹീനാത്മാവിന്റെശുദ്ധമാക്കുന്നീലല്ലോ
ഭക്തിസാധനരോമഹർഷചേതസാവിനാ.
അനന്ദാശ്രുക്കൾചിന്നഗർഭഗദാകുങ്കളം
മൈനഹീനതമിത്താർദ്രയുമുണ്ടാംഭക്ത്യാ.
ഭക്തിസംയുക്തനായ് ട്വന്നൊരുപുരുഷന്റെ
ചിത്തംനിത്യംസർവ്വവിഷയമിന്നാലെ.
ചിലനേരത്തുകുടിച്ഛിദ്യുന്നതേവംചിന്ന
ചിലനേരത്തുചിലച്ഛിദ്യുന്നശുദ്ധഭക്തൻ.
പാട്ടുപാടുന്നചിലനേരത്തുകുടിക്കുന്നു
പൊട്ടുന്നല്ലോലലബ്ധിച്ചിടുന്നചിലനേരം.
മതഭക്തിയുക്തനോറശുദ്ധമാക്കുന്നുലോകം!
അല്ലകന്ദർപ്പംപോലുമറിവോമത്തെല്ലാലെ
കർമ്മസാരമായത്രപത്തഭജിക്കുന്നു
കർമ്മബന്ധത്താലാത്മഭക്തിയോഗേനപിന്നെ
എന്നെയുംമൽപുണ്യഗാമാശ്രമണാഭിധാനൈ.
അത്മാവഭജിക്കുന്നതെപ്രകാരമെന്നാകിൽ
അത്മാനിതലാതത്തപസ്കൃഷ്ണതെങ്ങർശിക്കുന്നു.
വിഷയങ്ങളെസ്തുതിച്ഛിദ്യുന്നചിത്തംസദാ
വിഷയങ്ങളിൽതന്നെയോജിച്ചിടുന്നാകുന്നു.
എന്നെപ്രാപിക്കാമിത്തരമെങ്കിൽ ചണ്ഢീടുനിത്യം
നിണ്ണയമതിനാലെയസത്താധ്വാനമെല്ലാം
സ്വപ്നസ്ഥനിക്കെന്നതതു മാനസമെങ്കൽ
എല്ലാഴ്ചമത്സാവിതഭാവത്തോടിരിക്കണം.
സ്രീസംഗതംസംഹിതാംസംഗവൃത്തപാദൂര
തോഷണനന്ദയുതസിദ്ധികളാസനനായി

മടിച്ചുകൊണ്ടെന്നെച്ചിന്തിച്ചിടിനാലവ-
നടന്നേനശിച്ചിടുംകേശബന്ധാദികളും;
സർവ്വമനോഹരിയാതൊന്നാരിയോടും
അവുണ്ണപുഷ്പാൻവസിചെയ്യുമായാഴ്ചപോലെ
സത്സംഗംചെയ്തിടാനുമുതൽ മഹാമേററം
ഉത്സാഹത്തോടുമെന്നതികവേണമെടോ!
ശ്രേയസ്സുപലവകയെങ്കിലുംഭക്തിതന്നെ
ശ്രേയസ്സാകുന്നമതന്നുധരിച്ചിടേവ! നി
ഇത്തരംകൃഷ്ണനാൽകൈയ്യേറ്റുലവനും
പ്രാപ്യതല്പ്രാനമാഗ്നമൊമ്പതാംപോട്ടുംചെയ്യും:-
“അവിദാക്ഷിണിയെങ്ങിനെമുമ്പുകൾ
പരമാനന്ദഭക്ത്യാപ്രാപിക്കുന്നിതുംവിഭോ!
ഇത്ഥമുലവർഷംചിച്ഛിടിനോരനന്തരം
സതപംഗേവാനന്ധ്യാനയോഗത്തൈച്ചാനാൻ;
“സമമായുള്ളാസനേസമകായനായിത-
ന്നമലാഗ്രദയനായ് സുഖമാകുന്നവണ്ണം
മറസ്സുങ്ങൾക്കുണ്ടുസംഗത്തിങ്കൽവെച്ചുനാസാ-
ഗ്രത്തിലീക്ഷണനായ് പ്രാണന്റെമാഗ്നത്തേയും
പുരകകംഭകരേചകവായുക്കൾകൊണ്ടു
പാരാതെവിചിത്രംകൊണ്ടുരോധയെന്നിത്യം.
മെല്ലവേയ്യേസിദ്ധവിചിത്രേന്ദ്രിയനായി-
ട്ടല്ലലെന്നിയോട്ടമിന്നിനാലുമായുള്ള
പ്രണവൽസപരത്തേയുംതാമരരല്ലുപോലെ
പ്രാണനെക്കൊണ്ടുപ്രവേശിച്ചുചൊല്ലിപ്പിന്നെ
പ്രണവയുക്തമായപ്രാണായാമത്തെയേവം
വിനയത്തോടപതുസംപ്രശീലിച്ചുനിത്യം
തന്മാസത്തിലിരിക്കുന്തിനെയ്യുന്നതു
വശവിൽപ്രാണവായുതന്നെയുംചിതനായി
ഏല്പത്തമല്യസ്ഥമായുല്പന്നാളമായ്മുഖം
കീഴ്പോട്ടായുന്നിദമായപ്പുപത്രമായുള്ള
പത്മത്തെയ്യുന്നിച്ചിട്ടങ്ങുടനേരതിന്മല്യേ
പത്മകണ്ഠീകരുന്നിൽവിചിത്രാഗ്നികളെ
സുരിച്ചിട്ടനിമഗ്നത്തിങ്കലെന്നുതെവം
സുരിച്ചിടേണമതുധ്യാനമംഗലംകേൾക്കേ.
പ്രസന്നംശമംശാന്തവിന്ദുസന്നിഭമുഖം
സ്മിതചന്ദ്രികാപ്രഭംസുന്ദരംസുകപോലം
രംഭരാജിതഗളംമീനകണ്ഡമപ്രഭം
രംഭമക്രാബ്ജഗദാശോഭിതചതുർഭുജം
ശ്രീവത്സംശ്രീസമേതംകൈസ്തുഭവനമാലാ
ശോഭിതമുരസ്സലംമനശ്ചാമളവണ്ണം
കടകകിസുത്രവലയംഗളൈയ്യുതം
കുടിപീതവത്സസ്സംശോഭിതമനോഹരം
ചരണപത്മയുഗേരപുരൈരലംകൃതം
പരമാനന്ദംകീഴ്കാട്ടാമകേതരുപം
പാദാദികേശാന്തരംകേശാദിപാദാന്തവും
ചേതസിവിചാരിച്ചിട്ടേവംധ്യാനിച്ചിടേണം.
ഇന്ദ്രിയായ്മങ്ങളിൽനിന്നിന്ദ്രിയങ്ങളേത്തിരി-

ചൂനതമനസാഹിമാനസംജയ | ചൂടൻ
 സാഹിത്യായുദ്ധ്യനയ | ചൂടേനമേകിൽ
 ധീനായ് സർവ്വകാലം സർവ്വപ്രകാരമായ
 ചിത്തത്തേജയയിച്ചുറേടത്തുനിൽ കവേണം
 നിത്യവും മരണാനുമേചിന്തിച്ചിട്ടുതെല്ലോ.
 പിന്നെയും സൂര്യതമാമെന്നുടമുഖപാത്രം
 നന്നായിട്ടുതർഭാരോഭവിച്ചുതച്ചിത്തത്തെ
 അംബരത്തിങ്കലാക്കിട്ടിതന്നെത്യക്ത പാമ
 നിർമ്മലതുപേജയിച്ചിട്ടുചൂന്നും ചിന്തിച്ചാതെ
 ഏവമാതമാനമാതമന്ത്രേവസന്ദൃഷ്ടപാസമ-
 ഭാവേന സമാഹിതമായെങ്കൽ സർവ്വകാലം
 യോഗികൾമാനസവും തീപ്രമാംധ്യാനംകൊണ്ടു
 യോഗദർശനംബ്രോതർമ്മയമേകാമതുപം
 നിർവാണപരംപ്രാപിച്ചിട്ടുനമരാനമതേ!
 നിത്യമല്ലാതവ്യവസ്ഥയുള്ളതും
 വ്യക്തമാമർത്യാകൃത്യമേകാതാനത്തിന്നും
 സത്തചിത്താനന്ദമാമുക്തിസിദ്ധിക്കയില്ല
 മുക്തിലക്ഷ്യത്തിന്നുവയൊക്കെയും ഭ്രമംതന്നെ;
 ധ്യാനയോഗാധമോധരിക്കൊഴിപോലെ
 അനന്ദകരമിതുസർവ്വസിദ്ധിദന്നും.
 ജിതരോഗസന്ധ്യയോരോഗാധാരണനായി
 ജിതരോഗാധാരണനായി യോഗിയുടെ
 ചേതസി വസിക്കുന്നുസിദ്ധികളനേകങ്ങൾ.”
 അങ്ങനാലേവം കൃഷ്ണനാൾ ചെല്ലതു കേട്ടു
 ബുദ്ധിമാനഭവനമനേരം പത്താമതും
 വിസ്മയിച്ചു മനേപിന്നെയും ചോദ്യം ചെയ്തു:—
 “ഏതൊരുധാരണയാലെങ്ങിനെസിദ്ധികളും
 മാധവ! യെത്രവിധമെന്നു മതർ ചെല്ലു;
 യോഗികൾക്കെല്ലാം സിദ്ധിദാനം ചെയ്യുന്ന സർവ്വ-
 യോഗരേഖാപാത്രാതാതളുതിച്ചു ചൊൽവാൻ”
 ഭഗവാനതു നേരമുലവനോടുന്നായ്
 അകതാർത്തേജിവാണായി നെയ്യമർത്വ ചെല്ലാൻ.—
 “സിദ്ധികളെപ്പോലെയെവിധമാമോരോതരം
 ഉക്തമാവിതു യോഗപാരഗസിദ്ധന്മാരാൽ.
 അതുകണ്ടെല്ലാ ഹിമമേട്ടമൽപ്രധാനമാം
 അതുകൂടാതെ പത്തും ഗുണമേതുക്കളല്ലോ.
 അന്നിമാമഹിമയും ലാവിമാഹിമയും
 ഗുണദംപ്രകാശ്യവുമീശിതപംവശിതപും
 പ്രാപ്തിയുമിവയെട്ടിടിക്കുന്നെടുത്തുണ്ടാൽ
 പ്രാപ്തിമാമിവയെട്ടിടിക്കുന്നെടുത്തു കേൾക്കും
 ദൂരദർശനശ്രവണതപും മനോജ്വലം
 പരകായത്തിൽ പ്രവേശനവും നാലാമതു
 ദേവദർശനം ഭാവസമുല്പാസം സിദ്ധിയും
 ഭാവിച്ചുപോലെ സപ്തമുദതപായുരണയും
 ആജ്ഞയപ്രതിഫലനമിതയും കാലതൃപ്ത-
 വിഷയത്തുമാകും പരചിത്താഭിജ്ഞതപംപിന്നെ
 വിഷയസുഗുഹിമവാദ്യാഭിഭൂതങ്ങളാലെ

വിഷയമേവിക്കയ്ക്കല്ലെന്നു പത്താമതും.
 ഇങ്ങിനെ പതിനെട്ടുവിധമാം സിദ്ധികളെ
 മംഗലകരം വേദവേദേന്ദ്രൈശ്വര്യം കേൾക്കും.
 കായത്തിന്നാണിമയം മണിമാലാമിമയും
 ആയവമുന്നമുണ്ടാപ്രാപ്തിയുണ്ടാൽ
 പ്രാകാശ്യമെന്നസിദ്ധിശ്രുതസുഷ്ടമേവമും
 ആകുന്നുപ്രാണത്തിന്നീശിതപംവശിതപം
 ത്രിഗുണങ്ങളിലസംഗതപമാംവശിതപും
 അതുകേവേലിച്ചുവെക്കിക്കുന്നെടുവിധം
 യാതൊരുഭാവനയാലേവിക്കുന്നൊരുസിദ്ധി
 ഏതൊരുവിധമെന്നാലായതു കേട്ടുകൊൾകും.
 ഭൂതസൂക്ഷ്മാത്മനാമേകൽ ഭൂതാദികളെ
 ചേതസിതന്മാത്രയായിട്ടു ധരിക്കുന്നോൾ
 അന്നിമയെന്നസിദ്ധിലഭിക്കുന്നിതുപിന്നെ
 മനസാതന്മാത്രാപാസകനായ് നിർമ്മലമാം
 മഹത്തമപാത്മാവ് കൽമനസ്സുപച്ചിട്ടുവോൾ
 മഹതപമായ് മനമഹിമാലഭിക്കുന്നു.
 ഭൂതങ്ങളെല്ലാം പരമാണ്ഡവമെങ്കൽത്തന്നെ
 ചേതസ്സായ് കല്പിച്ചാൽ കാലസുഷ്ടായ് തന്മാ
 ലാമിമയെന്നസിദ്ധിസംപ്രാപിക്കുന്നിതുല്ലോ
 അതുകേമഹത്തമപമാകുന്നൊക്കെങ്കൽത്തന്നെ
 മാനസം യോജിക്കുവോൾ സമുദ്രീയങ്ങൾക്കെല്ലാം
 താനേവനാത്മതപമാംപ്രാപ്തിയുലഭിക്കുന്നു;
 സർവാത്മാമഹത്തമതപസുതാത്മാവായോരേജ-
 സ്സർവാഭേതോധരണനപ്രകാശ്യസിദ്ധി
 ചൂന്നല്ലവ്യക്തജ്ഞമാമെന്തെന്തൊരുമേയ്കും
 വന്നുകൂട്ടുമതിന്നിപ്പുസംശയമേതും.
 കാലാത്മാവായിലോകവിഗ്രഹനായിട്ടു
 നൈവോക്ത്വായ് ശപനായുള്ളൊരുവിസ്തൃതികൽ
 ചിത്തതാരകനീശിതപാശ്വസിദ്ധിയുവന്നു
 ക്ഷേത്രജ്ഞതരീയാപ്യശ്രീനാരായണമയി-
 ചിത്തം സംയോജിപ്പിച്ചാൽ വശിതപംപ്രാപിക്കുന്നു.
 നിർഗുണശ്രവണനായാകെങ്കൽധാരണയായി
 സൽഗുണഗരിമാനന്ദതപുംപ്രാപിക്കുന്നു.
 എന്നല്ലകാമമൊക്കെസ്സാധിച്ചിട്ടുനയോഗി
 തന്മാടബ്രഹ്മധ്യാനനിഷ്ഠയാശാന്താത്മാവായ്.
 ഇത്രേവംധാരണയായസിദ്ധികളെടുവേതം,
 പത്തു മഹവയുടെധാരണചൊല്ലുന്നകേൾ
 ശ്രദ്ധമായ് ധർമ്മമമാമോരോതേജപ-
 പതിയാമെന്നിൽ ചിത്തധാരകനായാലവൻ
 ശോകമോഹാദിവിഷയമികളുമൊക്കെത്തിന്നു
 വേഗേന പൂതനാകമിപ്പുസംശയമേതും.
 അനന്താത്മാവായ് പ്രാണനാകുന്നൊരയൽസിദ്ധൽ
 മാനസരഞ്ജനെയും ധരിച്ചിട്ടുതപിന്നെ
 ഭൂതങ്ങളുടെ ഹംസൻവാക്കിനെക്കേൾക്കുന്നതും
 ചേതസിസർവ്വഹംസമന്ത്രാത്മാവായിക്കൊണ്ടു
 കണ്ണിനപ്രകാശത്തിന്നാധാരരവിതന്നെ

കുറ്റനാശംകൊണ്ടുപ്രതിപുണ്യമുൻതന്നെ;
അകലാതിന്നേതുമുൻതന്നെ; ഏകസ്തോത്രമെന്നായ്
അകലേതന്നെ ചിത്തം ചിട്ടുപെടാതെന്നൊറ്റ
മാനസങ്കൊണ്ടുയോരിയായിട്ടുവന്നെന്നെ
ധ്യാനനായിശപംസുഷ്ടഭാഷയിക്കണ്ടിട്ടു.
മാനസമെങ്കൽനല്ലവണ്ണമായ് യോജിച്ചിട്ടു
പിന്നെഭേദവും വായുക്കൊണ്ടു മൽപാരണയാ
ളനമില്ലാതാതമാനഭവംകൊണ്ടുമാത്മാ-
പെവിടെയെവിടെമാനസമായുരുമപ്പോൾ
അവിടവിടെമനോരൂപമായിരിക്കുന്നു.
യാതൊരുതുവടങ്ങുമൊന്നസംഗതിയുണ്ടായായ്
ചേരുന്നില്ലിപ്പുണ്യത്തേക്കുമാത്രേ പാർഭേരം
എന്നുടയോഗബന്ധശ്രീതനായിട്ടല്ലോ
വന്നിട്ടുനിതുപരകായപ്രാപ്തിയുണ്ടേകാം.
എന്നുടയോഗത്തിൽ പരസമാഭേദംവിട്ടു
വിന്നെയും ഏകാത്മാവുപ്രാപിക്കുമ്പോൾ പ്രാണൻ
വായുഭൂതമാണല്ലോ പൊലമറ്റൊരുകാരേ
മായമെന്നിയെ സിദ്ധൻ ശോഭിക്കുമതുനേരം
കാലിന്റെവിൻതൊണ്ടുളക്കത്തയടച്ചിട്ടു
ചാണുപ്രാണനെ ഏകാത്മാവെന്നു മനസ്സുകാണും
മേപ്പാടുകയറീടുമ്പോൾ സൂര്യനിലൂടെ
ചിതപ്രകാശമാം ബ്രഹ്മസാക്ഷിതം തന്നിലാക്കി
കായത്തെയുപേക്ഷിച്ചിട്ടുവന്നവൻ സുരലോകേ
മായമെന്നിയെ വിമാനാശിതസഞ്ചാന്നായ്
ശുദ്ധസാതപികസുരസീകളാടൊരുമിച്ചു
ശുദ്ധസാതപികസുരമാതായ് ക്രീഡിക്കുവാൻ
സന്തോഷത്തോടുകൂടി. മായയിരിക്കുന്നോരെന്നെ
സന്തതം ചിത്തത്തിങ്കൽ ചിന്തനം ചെയ്തിടേണം
മല്ലെന്നായ് നിശ്ചലമെൻതമുലിയികൾ
എപ്പോഴൊന്നായ് കല്പിച്ചിട്ടുനിത്യപ്രകാശം
സത്യരൂപനാമെങ്കൽമാനസംയുക്തമായി.
ഏതതുപോലെ വെളിച്ചമെന്നറിഞ്ഞാലും
മഞ്ചാപപ്രാപ്തവരെങ്കിലങ്ങവരുടെ
സഞ്ചാലങ്ങളെ ലംഘിച്ചിട്ടുവാനാതമില്ല,
അപ്പോൾ ശിതപുംവശിതപമിവലഭ്യം
തല്പില്ലങ്ങാരോടത്തുതൃജിക്കയില്ലവനെ.
മതമെങ്കൊണ്ടു ശുദ്ധതത്ത്വനായ് ധാരണയാ
ചിത്തമായിരിക്കുന്ന യോഗിക്കു ത്രികാലവും
ജന്മാപും മരണവും ബുദ്ധി കൊണ്ടറിഞ്ഞീടാം.
നിഷ്കലബ്ധാസീനേന പ്രകൃതിഗുണവൃത്തി
കർമ്മണാപരനായി ചിന്തയനാകുമെങ്കൽ
ധാരണ ചെയ്യും ചേതസ്സിന്നു പദപങ്ങളാല-
ങ്ങാരോരോ ബാധകളുമുണ്ടാകയില്ലതാനും
സർവഭൂതങ്ങളും ഏകീഭവമായി സുഭാ-
സ് വസാക്ഷിയാ യാത്മാവായിട്ടുമെന്നെ ചിന്തേ
ധ്യാനനായിരിപ്പവൻ പരമാരുടെ ചിന്തേ
നാണിട്ടും ഏതാത്തങ്ങൾ സർവ്വമറിഞ്ഞീടും

മദ്യോഗശ്രോതചിത്തനായിരിക്കുന്നമനി
തദ്യോഗമയമായിട്ടിരിക്കും ശരീരത്തെ
അഗ്യാദിഭൂതങ്ങൾക്കു നശിപ്പിക്കാവതല്ലാ
വിഷ്ണുമാണ്ഡികിട്ടുവെള്ളത്താലബ്ധിഭംഗം.
മദ്യോഗശ്രോതചിത്തനായിരിക്കുന്നമനി-
മദ്യോഗശ്രോതചിത്തനായിരിക്കുന്നമനി
ധ്യാനനായെല്ലാം ജിത്തായ് ഭവിച്ചിട്ടു നായോഗി-
ഇങ്ങിനെ യെന്നായോഗധാരണയോടു കൂടി
മംഗലമുപസ്ഥയായ് സൂക്ഷ്മഭാഷയിരിക്കും
മുനിക്കുമുൻ ചൊല്ലിയ സിദ്ധികളെല്ലാമുടൻ
കൗടാഭമായിരിക്കുന്നതിന്നു സിദ്ധാഭിപ്രായം.
ഇന്ദ്രിയജിത്തായ് ഭൂതനായനുക്രമാൽ
ഭിന്നമെന്നിയെ പാസംതന്നെയും ചിതമാക്കി
സന്ദേഹിച്ചിട്ടാത്താവാതെ നേടധാരണയെ
ധാരണനായിരിക്കും മുനിക്കു സിദ്ധിപാർത്താൽ
പാരാതെ വേണ്ടും വണ്ണം ലഭിക്കുമെന്നിയത്വം.
അന്തരായങ്ങളെയും വെളിച്ചിട്ടു നേടേകാം
ചിന്തിക്കിലുത്തമമായിരിക്കും യോഗമെന്നാൽ
സന്ധാദിപ്രാണകാലക്ഷപണരേതുവല്ലോ
ഇവമെന്നിയെ ജന്മരൂപധർമ്മരൂപമന്ത്രം
എന്നിവകൊണ്ടു സിദ്ധിയുണ്ടായി വരുന്നതു-
മെന്നിവയോഗം കൊണ്ടു യോഗമെന്തെന്നാൽ വരാ.
യാതൊരു സിദ്ധികൾക്കും മേതുവും പരിത്യുക്താൻ
ചെയ്തിട്ടും ധർമ്മകർമ്മസംപ്രയോഗാദികൾക്കും
ബ്രഹ്മവാദികളായ സർവ്വഭേദികളിലും
ബ്രഹ്മമായന്തർബുദ്ധിർവ്യാപ്തനായാത്മാവായി
പുറത്തു ഭൂതങ്ങളായ വറ്റിനകം പുറം
നിന്നു മുനിൽപ്പു സർവ്വപരിയാണെന്നെന്നു.
ഇത്തരമണിമാടി സിദ്ധികൾക്കേറ്റു പിന്നെ
തത്ത്വഭൂതാത്മാസർവ്വപരിയാണെന്നെന്നു
നിശ്ചയിച്ചു തർക്കം ചെയ്ത നിശ്ചലമുദനോ-
ടച്ചു തർക്കമേതരേലുപരിതരം ചൊന്നാൻ:—
“നിന്തിരുവടിപരബ്രഹ്മമായ് സാക്ഷാലനാ-
ദ്വ്യനമീനനായ പാവുതമാണെല്ലാറ്റിനും
പ്രാണനായവ്യയനായ് ഭൂതജ്ജ്വലനായി
താണകാരകനായ ഭൂതാത്മാക്കളാലെ
സേവിക്കപ്പെട്ടുന്ന ഹോമവർണ്ണവർഷം
സേവിപ്പതെ പ്രകാരം ഭൂസുരൻ സത്യമായി
യാതൊരു ജനം നിന്നെ യാതൊരു ഭാവങ്ങളാൽ
ചേതസി സേവിക്കുന്നു പരമമുനികളും?
സിദ്ധിനായ നിന്നെ സ്തേവിച്ചു വഴിപോലെ
സിദ്ധികൾ സന്ധാദിക്കും വഴിയും ചൊല്ലേണമേ!
ഭൂതങ്ങളുള്ളതിലും ഭൂതാത്മാവായി കൊണ്ടും
ഭൂതഭാവനനായി പ്രവേശിയ്ക്കേണമേ!
നിന്നെ യൊന്നൊഴിഞ്ഞെന്തേ വേറിടുകാണുന്നില്ല
നിന്നാൽ കണ്ടിരിക്കുന്ന ഭൂതലോകാദികളിൽ.
നിന്നുമെന്നസ്സികൾക്കൊരു കമാകുമല്ലോ

[illegible]

പക്ഷിയീശ്വരൻ കൃഷ്ണപ്രജാപതികൾ തന്നിരിക്കുന്ന
ദക്ഷനായ തുരമരമാലാഭം കളിയിൽ.
ദൈത്യരിൽ പ്രജാദൻ ദക്ഷന്റെ അധിപനായ സോമൻ
വിത്തേക്കൻ യക്ഷൻ കൃഷ്ണകളിയിൽ വെച്ചു ഞാനും
യാദവസാമ്പതികളിൽ വരുണനായ തരം
വേദിയിട്ടുള്ളതിൽ വെച്ചു ഞാൻ സൂര്യനല്ലോ.
നരരിൽ ഗുഹനരമരപതിലുള്ള ശുദ്ധ-
ധാതുഷ്ടമാണു നായമെന്തെന്നു കളിയിൽ
നാഗേശ്വരൻ ശേഷൻ സുപ്തൻ വാസുകിയും
മൃഗത്തിൽ സിംഹവെച്ചു ഞായ തുരമരമാലാഭം.
അഗ്രമങ്ങളിൽ വെച്ചു സന്യാസരണ്ണങ്ങളിൽ
നിശ്ചലമല്ലാത്ത നായകൻ തുരമരമാലാഭം.
അനാഥത്തിൽ മങ്ങളായ ദ്രോണസാംഗം ഗോതരം
അനന്തസരസ്വതി വെച്ചു ഞായ നെ നന്നിത്താലും
അരുധങ്ങളിൽ വില്ലം വില്ലിൽ തുരമരമാലാഭം-
നായ തഗരികളിൽ മേതപാ തരം.
കാനനങ്ങളിൽ വെച്ചു ഹരിമവനായ തരം
മുനിയ്ക്കൽ വെച്ചു നായണരമരമാലാഭം.
നല്ലായവനായി കളിയിൽ പരമരം
എല്ലാ ദോഷികളിൽ വെച്ചു ഞാൻ വസുപും
വസിഷ്ഠൻ പരോധസാംഗം ഗ്രാമിപ്പനും
വസിപ്പിതരം സ്തംഭനായിട്ടു സേനാനീഷ്വ.
അഗ്രഗണ്യരിലുള്ള നായകത്തിൽ ഗ്രാമമങ്ങളും
അഗ്രമാംഗങ്ങളിൽ പരമരം സായ തരം.
വായുവഹിതുമായ വായുവായ ദോഷം.
നായകനായി ഗ്രാമിതനിൽ ഗ്രാമമാലാഭം
യോഗത്തിലായ യോഗമാലാഭം തിരിയായതിയും
യോഗകൾ ഗ്രാമങ്ങളിൽ പരമരം നവീകരി.
പ്രതിവാദികളിൽ ഞാനും വികല്പമാകുന്നു
ചേതോമോഹനപുഷ്പം തനിൽ ഞാൻ പാർവ്വതീ
സ്രീകൃഷ്ണൻ ശരണപ്രദപുണ്ഡരീകൾ സദാ
ഏകഗ്രാമചാരിനായ തുരമരമാലാഭം
ഗർഭത്തിൽ സന്യാസം സ്രീപുമാൻ ദൈവൻ
ക്ഷേമാണാമബാഹ്യയിട്ടുള്ളതൽ സത്യമെന്നും
നിമിഷങ്ങളിൽ വെച്ചു വസരമായ തുരമരം
ഋതുവിൽ വെച്ചു മധുമാധവമാസമരം
യുഗത്തിൽ തുരമരം നവീകരിച്ചിട്ടും
മൃഗശർപ്പിച്ചു മൃഗശാന്നെ നവീകരിച്ചു
ധീരന്മാരതിൽ വെച്ചു ദേവൻ ഗ്യാനന്മാരിൽ
പരമാശ്ചര്യം പ്രദർശിച്ചു ദൈവനായ തരം
കവികൾ തന്നിൽ പൂർവ്വഭാവത്തിൽ വാസു
ദേവനും പൂരാണത്തിൽ ഭാഗവതപുരം
കുപുരം വെടിയിൽ ഏറുന്ന മാൻ ഞാൻ വിദ്യാധര
മന്ദിരിൽ പൂർവ്വഭാവം തത്തിൽ പരമാശ്ചര്യം
പരമത്തിൽ സത്യപരമഭാവത്തിൽ പരമം ഞാൻ
തരമാലാഭം തൽപ്പരം തന്നെ തന്നെ തന്നെ
പരമാശ്ചര്യം തൽപ്പരം തന്നെ തന്നെ തന്നെ

[illegible]

തമിഴ്നാട് മുതൽ തുടങ്ങി വരുന്ന ഒരു കവിതാസമാഹാരമാണ് ഇത്. ഇതിൽ 100-ഓളം കവിതകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ഇതിൽ 100-ഓളം കവിതകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ഇതിൽ 100-ഓളം കവിതകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

[illegible]

നിചരംപിന്നംകാമക്രോധാഭിമുഖീകൃതം
ചൊല്ലുവനിന്നിസവ്വസ്ഥിധർമ്മങ്ങളു
മല്ലലാംകാമക്രോധാഭിമുഖീകൃതം
അരിസോപന്നസ്സത്രംകൊള്ളുതപ്രിയം
വിഹിതവാക്യമിവസവസ്ഥിധർമ്മം
ബ്രഹ്മണാർത്ഥമുപസന്നാത്തൈര്യുക്ത
പ്രാപ്തചാരിയായ്. തമരത്നവിഭാഗനായ്
മേഖലാജിനദണ്ഡാക്ഷബ്രഹ്മസുതത്തോടും
ഏകപ്രകണ്ഠിയാചരണമിഹമലസന-
മെന്ദിപധരിച്ചുസിതാംബരദന്ധനായി
തന്നെടസ്സാനദ്രിയരോമകർമ്മങ്ങളിലും
നന്നായിരുംമരണമിഹനന്തനചരണമം
ഉന്നമമേദേന്ദ്രിയബ്രഹ്മണാർത്ഥമുപസന്നാ
ബ്രഹ്മമംഗുതധരണനായ്നിന്നോന
കർമ്മംചെയ്തുബ്രഹ്മചര്യോണസംസ്കാരനായി
ജപഭോജനനായാചാര്യോഷാഗിരോപുത-
വിപ്രാലയോഃസുരോരെയുംനമസ്കരി-
ച്ചൊത്തിതനിട്ടസന്ധ്യരണ്ടിലുംപിന്നേ
സ്വന്നായാചാര്യനെചെയ്തുതന്നിന്നാണു
നിന്ദിച്ചിടതൊരുനേരവുംഗുരുവിനെ
ദേശികൻമനുഷ്യനെന്നോക്കാലാഞ്ചലികൊണ്ടു
ദേശികൻസർവ്വവുമെന്നാമെന്നോത്തിട്ടു
ദേവസന്മതഗുരുതന്നെല്ലെവിട്ടിടണം
ഈവണ്ണമോത്തപ്രാതുകാലത്തുസന്ധ്യയിലും
അന്നന്നഭിക്ഷയെറപ്പുതരുംചെയ്തു
ചിന്നത്താൻഗുരുമരിപ്പുംഗുരുരാക്ഷയോവെ
ളജിച്ചുഗുരുവിനോടൊന്നിച്ചുവസിച്ചിട്ടു
ഭജിക്കയാനശ്ചാസനസ്ഥാനങ്ങളിലും
ദൂരവെച്ചതാഞ്ചലികെയ്തുവന്നിട്ടുനന്ന
ഗുരുവേസേവിഭജണംനിചരംബാനെന്നോവാത്.
ഏകപ്രകണ്ഠിയാചരണമിഹമലസന-
മെന്ദിപധരിച്ചുസിതാംബരദന്ധനായി
തന്നെടസ്സാനദ്രിയരോമകർമ്മങ്ങളിലും
നന്നായിരുംമരണമിഹനന്തനചരണമം
ഉന്നമമേദേന്ദ്രിയബ്രഹ്മണാർത്ഥമുപസന്നാ
ബ്രഹ്മമംഗുതധരണനായ്നിന്നോന
കർമ്മംചെയ്തുബ്രഹ്മചര്യോണസംസ്കാരനായി
ജപഭോജനനായാചാര്യോഷാഗിരോപുത-
വിപ്രാലയോഃസുരോരെയുംനമസ്കരി-
ച്ചൊത്തിതനിട്ടസന്ധ്യരണ്ടിലുംപിന്നേ
സ്വന്നായാചാര്യനെചെയ്തുതന്നിന്നാണു
നിന്ദിച്ചിടതൊരുനേരവുംഗുരുവിനെ
ദേശികൻമനുഷ്യനെന്നോക്കാലാഞ്ചലികൊണ്ടു
ദേശികൻസർവ്വവുമെന്നാമെന്നോത്തിട്ടു
ദേവസന്മതഗുരുതന്നെല്ലെവിട്ടിടണം
ഈവണ്ണമോത്തപ്രാതുകാലത്തുസന്ധ്യയിലും
അന്നന്നഭിക്ഷയെറപ്പുതരുംചെയ്തു
ചിന്നത്താൻഗുരുമരിപ്പുംഗുരുരാക്ഷയോവെ
ളജിച്ചുഗുരുവിനോടൊന്നിച്ചുവസിച്ചിട്ടു
ഭജിക്കയാനശ്ചാസനസ്ഥാനങ്ങളിലും
ദൂരവെച്ചതാഞ്ചലികെയ്തുവന്നിട്ടുനന്ന
ഗുരുവേസേവിഭജണംനിചരംബാനെന്നോവാത്.

[illegible]

യിരുന്നോതുവതിക്കകത്തു. യിട്ടെന്തന്നാകിൽ
 പാരിലൊപ്രജാമൂലം വ്യസനമുണ്ടായ്തും.
 ധർമ്മത്തിൻബലംകൊണ്ടുവൈരിയെജയിക്കേണം
 സാമദാനാദിഭേദനീതിജ്ഞനാകവേണം
 ഇത്തരംനരപതിസല്ലു. ബലത്തിനാൽ
 ചന്ദ്രനായുംതേജോമധമാകിയവിമാനേന
 ജാതകതേജസാജഗതത്താകൊണ്ടാകിശ്ശേന്ദ്രാബല
 ദിക്കുകൾതൃപ്യാതജ്ഞതിന്നാൽശോഭിച്ചിട്ടു
 പ്രാപ്തമാകുംനാൽപ്പിച്ചിട്ടിദ്രസന്നിധിനായി
 തോഷത്താൽവോകത്തലുവെണ്ണ. ധർമ്മംബലംവിന്നാ
 വിപ്രശ്ചന്ദ്രന്മാർവൈശ്വവൃത്തിയാപരിയാതെ
 വിപ്രന്മാർമൃഗയനങ്ങെന്നുമേകയ്ക്കീടാതെ
 വൈശ്വവൃത്തിയെതൃപ്യാതൃന്മാർചെയ്തീടാതെ
 നിശ്ചലമാകുംവണ്ണംരക്ഷിക്കുകയത്രധർമ്മം.
 തന്നശ്ചോദാഷമെന്ത്യോജാപരക്ഷിണിമോ
 തന്നശ്ചതന്നാൽതന്നെനാശ്ചോദാഷവൃത്തം;
 കൃഷിയുംഗോരക്ഷയുംവാണിഭമിവമൂന്നും
 അശുഭമണയാതെചെയ്യേണംവൈശ്വവൃത്താനും
 പലലഗ്നവനമലമിവധർമ്മംകാതെ.
 ഷാഭാസാൽഭേദവിശുദ്ധഭേദാദികളെയും
 കേവലമെന്റെറവചമായുടൻധ്യാനിച്ചിട്ടു
 കേവലംയ്ക്കിക്കേണംവൈശ്വവൃത്തന്നറിഞ്ഞാലും.
 വൈശ്വകൃൽനിന്നുവൃത്തിശ്ചാജ്ഞാണ്ടുശുഭദ്രന്താനും
 ദിശപസഖപ്രാപ്തസിന്ധാദിയുംകൈയ്ക്കൊണ്ടു
 യദുചാമരേഷ്ട്രാക്കൈതവരീനനായി-
 ട്രാപ്തിട്ടുണ്ടാകുന്നവനയാന്മാദിക്കൊണ്ടും
 പീഡകൂടാതെവസിതളന്നെയ്ക്കുകുന്നി-
 തീവീതനവന്തന്നെപ്രഭവാംശാനെന്നോത്തു
 സേവിച്ചബ്രാഹ്മണമുഹൂർത്തശുചാദിമർചയ്ക്ക
 കേവലംഭക്തനായിക്കൂടുംബാബുസംവിട്ടു
 അപത്തുസമ്പത്തുകൾഗുണഭോഷാൽമുഹൂ
 ധ്യാവകോണത്തുസ്തന്നെശുചാമരേഷ്ട്രം
 ധ്യാവകോണത്തുസ്തന്നെശുചാമരേഷ്ട്രം
 ചിത്തഭാവനപുത്രഭാരാദസംബന്ധങ്ങൾ
 ചിത്തത്തിൽപെരുവഴിപോക്കർസംബന്ധംപോലെ
 ചിന്തിച്ചുംഭോജികൾസപ്തംപോലെന്നുമുണ്ടു
 അതിഥിപാലപാണസംസാരസർവ്വപര്യം
 സദശമെന്നറച്ചമർഗ്ഗവേഗ്ഗുണമർതനിൽ
 വസിക്കുപോലെഗുഹമർത്ഥമതിയോടുംകൂടി
 വസിക്കാശുഭദ്രൻതനിക്ക്കേന്ദ്രത്തിന്മേലേണം
 മ. മുഹൂർത്തയാതെതത്രത്താൽപിരുകൾ
 അന്തർവർത്തിയെന്താമയ്ക്കീടാശുഭനേടാ
 നിരംഗമാർശായിനിമ്നനായിബാബു
 കന്തനേരപുരവരീകാതെമുണ്ടാർതനിൽ
 സകലതായിതന്നാലുഹൂർത്തസമാശ്രമിയല്ലാം
 ഭക്തമാനായിട്ടിതന്നുടേണമെന്നീയത്.
 നാപുതാതിശാഭോണ്ടുഹൂർത്തസമാശ്രമകൈലാസി

പാപമാക്കിയതുളള സത്താസത്തയുവെട്ടി
 സന്നദ്ധൻപകപകാഴ്ചയാവാൻകൈക്കൊള്ളുന്നു;
 സന്യാസിതന്റെയർത്ഥംശമമായുമാറിസെയും
 പിന്നെയുംതപസ്സിക്ഷണകാനനകസ്തോത്രാഘ്രം
 മന്നിതിൽഭൂതക്ഷയിവയെന്നറിയേണം.
 കമ്മിയാംദപിജഡമ്മാചാർച്ചസേവപിന്നെ
 ബ്രഹ്മചര്യംതപഃശുദ്ധ്യംസന്തോഷവും
 നിശ്ചലഭൂതങ്ങളിൽവെച്ചുവെച്ചുവെക്കണം;
 നിമ്ലഗ്നരസമന്റെയർത്ഥത്തെക്കേട്ടുകൊൾക.
 ഹൃദസ്സാശ്രമനന്നാശ്വാഹിളീകൃതംവാനം
 ഭരണദാശത്തെവിട്ടുദ്ദേഹാനന്ദമാനന്ദം.
 സർവ്വമുക്കളുപമാർഗ്ഗതയുണ്ടാക്കേണം
 സർവ്വാഭാസസുദ്ധ്യമുദ്ധവത്തവെടിയാതെ
 നിത്യപുരജ്വലിക്കേണമെന്നയിവണ്ണംതന്നെ
 ചിത്തത്തിൽസർവ്വതങ്ങളുപമസ്താവനയൽ
 എത്തിട്ടുംമരുതകിയുംകുറയെക്കാലംകൊണ്ടു-
 ണ്ണിത്തരംഹൃദസ്സന്റെയർത്ഥമിതറഞ്ഞാവും;
 പുണ്യഭക്തികൊണ്ടേററംസപ്തമ്നിഷ്ടനായി
 ചിത്താനന്ദസമ്പന്നനായിക്കേടൊന്നുപുമാൻ
 സർവ്വലോകേശ്വരനായ്സുഷിരമിത്യന്താത്മാവാം
 സർവ്വകാണ്ഡബ്രഹ്മപദത്തെപ്രാപിക്കുന്നു.
 മരുതകിതകൊണ്ടുതന്നെമുക്തിയുംസാധിക്കുന്നു
 മരുതകിവിഹീനനുമുക്തിസാധിപ്പാൻപന്നി.
 ദർശിക്കാദിയാതൊരുത്തൻചിത്രശൂന്യമുഖമുഖം
 കണ്മുഖത്താക്കിത്തൊണ്ടിട്ടാത്ത ചിത്താവനായി
 അനമാനമാംപ്രമാണത്തിനാൽമായാവിശ്വം
 അനമാനമാമിതുമായയെന്നറിഞ്ഞിട്ടു
 പിന്നെത്താൻത്താനാത്തയുമെങ്കൽസന്യാസിച്ചിട്ടു
 വാടനീയനാംജ്ഞാനിതന്നെയിങ്ങേറമിളിന്ദൻ.
 എന്തെടപ്രിയവാക്യംരേതുവായ്സർവ്വതനായ്
 അന്യമുണ്ടുസപ്തമോക്ഷവുംസർവ്വമെങ്കൽ
 അപ്പിതക്രിയനായിത്താനവിത്താനസിദ്ധ്യോ
 ചിട്ടുദത്താശ്ചമയംകുടുംകമിട്ടുനും.
 ജ്ഞാനത്താൽപിടക്കിമാനായിനീക്കേററംപ്രിയ-
 നായിട്ടുതന്നെയുംലോകത്തെനായുംഭരിക്കുന്നു.
 തപസ്സുംജപംതീർന്നുനന്നാപുനല്ലവണ്ണം
 സൽപുമാനവൻചെയ്തിട്ടതന്നാൽജ്ഞാനത്തൊടും
 തന്നെയൊത്താവിനെയറിഞ്ഞുവഴിപോലെ
 ജ്ഞാനാവിജ്ഞാനസമ്പത്തോടവനനെഭക്ത്യോ
 ഭാവിയനാക്കിജ്ഞാനവിജ്ഞാനയന്തെക്കൊണ്ടു
 ഭേദപ്രാത്മാനമാത്മാവിങ്കലെയെളിച്ചിട്ടു
 സർവ്വയജ്ഞങ്ങൾക്കെല്ലാംപതിയായ്സാക്ഷിയായി
 നവ്യാനാത്മാവാക്കെന്മുഖംകൾപ്രാപിക്കുന്നു.
 ത്രിവിധവികാരത്തെയാശ്രയിക്കുന്നഭേദംകു
 രപന്താനായാതാത്താതികവേപതിക്കുന്നു.
 സ്രീവരൻസംസാരമുഖമുഖത്തിൽഭവിക്കുന്നു
 അമാനുഷമാദികൾവതന്നമോക്ഷംവേദം.

[illegible]

മാനസസംകാമവഞ്ചനമെൻറകായ്തു
 ധനത്തെച്ചിലവിട്ടുഭോഗസുഖപ്രാപ്തമെങ്കൽ
 മനസ്സോഷണസമുപ്തത്തെച്ചെയ്തിട്ടുക;
 അത്ഥവാണെന്നാലതുകൊണ്ടെന്നേസ്സേവിക്കേണം
 അത്ഥമില്ലെന്നാൽ ദഹിക്കാണ്ടുകീർത്തനധ്യാനം
 ഇവകകൊണ്ടുമതിനാലാവതില്ലെന്നാകിൽ
 കേവലബുദ്ധ്യസംവർത്തനമോവിക്കേണം.
 അയതിന്നാവതില്ലെന്നാത്രോന്നാലുപിന്നെ
 ചെയ്തവതോന്നാത്തതുംകൊണ്ടുകേവലമെന്നെ
 വ്യാപ്തമല്ലാമേകമാകിയപരബ്രഹ്മം
 തന്നിലപ്പിച്ചുവേദിടുന്നതുമത്യന്തമം
 ഇഷ്ടപുണ്യത്തോളമതാഭിമുഖമേവ
 ശിഷ്ടമാംവ്രതതപസ്സാത്മനീസമുപ്ലക്ഷം
 മാനുഷരുടെധർമ്മമൊക്കെയുമെങ്കൽതന്നെ
 താനേയോജിക്കുമെന്നതിന്തിട്ടുലവ!നീ,
 ഇതിനുകേളിയൊഴിഞ്ഞൊന്നുമേവേന്ദതില്ല
 മതിമാനേകീൽസർവ്വമെങ്കലപ്പിതനായി
 ശാന്തമായിരിക്കുന്നചിത്തംസാരപരികമായി-
 ട്വതാമെന്തേ, ധർമ്മത്താണവെരാഞ്ഞുവെച്ചു
 വലിച്ചുവരമവനിദ്രിയങ്ങളാലുപോൾ
 ബുദ്ധിമോദനസർവ്വമെങ്കലപ്പിക്കണൊൽ
 ഇദ്രിയവികല്പങ്ങളുപോഴോപായിടുന്നു
 സന്ദേഹമതിനില്ലാശുദ്ധനായ്തന്നവൻ
 യാമസമുദയചിത്തംപർത്തിർന്നിപത്യം
 രാജസമതുസദാചഞ്ചലമറിഞ്ഞാലും.
 നാനാതപമായിരിക്കുംപ്രപഞ്ചമെല്ലാറ്റിന്റെ
 ഏകാത്മതത്വംകണ്ടിടുന്നൊജ്ഞാനമിതും;
 ഇത്താനംവരുത്തുവാനുള്ളതായുക്തങ്ങളും
 വിജ്ഞാനമതുംലോകകർമ്മത്തത്വംഗുപരം
 ഉന്മാദംവെരാഗ്നിയുമദ്യത്തശ്രവണവും
 കൊന്മാടാസല്ലിത്തന്നൊന്നമസങ്കീർത്തനവും
 ഇവയൊക്കെയുംഭക്തിസാധനമറികനീ.
 കേവലമിനിക്കേതീതനാടെധർമ്മചോൽവൻ!
 മതഭക്തികൊണ്ടുതാനമേകാത്മദർശനവും
 സംഭാവിച്ചിട്ടുണ്ടാത്തുകൽനന്നസംഗതം
 വൈരാഗ്യമെശ്വരപൂമണിമാദികളിവ
 പാരായണതകുന്നതുമതഭക്തിധർമ്മല്ലോ.”
 ഇങ്ങിനെവണ്ണാശ്രമാചാര്യമതികളെല്ലാം
 മഹാമന്ത്രിയെന്നരുൾചെയ്തുകേട്ടെന്നും
 ചോദിച്ചുപിന്നെപ്പതിമൂന്നാമതുലവനും
 വേദിപ്പാൻയമനിയമാദിശാസനങ്ങളെ.
 “യമമാകുന്നതെത്രനിയമമെത്രയെന്നും
 ശമശൈത്യംപുണ്യമെന്തെന്നതിക്ഷിയും
 വൃതിയെങ്ങിനെദാനംതപസ്സാകുന്നതെന്ന
 സത്യപുണ്യമെന്തെന്നൊത്യാമമെന്നെന്നുംധനം
 ഇഷ്ടപുണ്യമെന്തെന്നെദക്ഷിണയെന്നെന്നതും
 വിഷ്ണുപേരോപമാന്മാക്കളെ ബാവമെന്തേ?

ലാഭമെന്നെന്നുംവിദ്യയെന്നെന്നുംഹൃദയംശ്രീയും
 ശോഭിതസുഖമെന്നേഴുഭവമെന്നെന്നുംപിന്നെ
 വിഭാഗവെന്നെന്നുംതുംമൂർഖനാമവനേതു
 വഴിയുപദേശേടുംസർവ്വപുണ്യനരകവും
 ബന്ധപുണ്യഗുഹാമധ്യസ്തനാദിദനം
 ബുദ്ധിസംഗ്രഹൻവിചെയ്തനുംകുലഭാണനും
 ഇവകവിവരങ്ങളെമുട്ടിച്ചുതേണ”മെ-
 ന്നവമുലവവാക്യംകേട്ടുരംഭിച്ചെന്നാഥൻ:-
 “കേട്ടാലുമറിംസയുംനേരതുംകൊഴിയും
 പുഷ്പശുദ്ധിയുമസംഗതപുണ്യസംശയം
 ആസ്തികൃപ്തമചയ്തുംമൗനംസൈന്യവുംക്ഷമ-
 നാസ്തിദീപ്തിയുംശൈലംബുദ്ധ്യംതപശ്ശോഭം
 ശ്രദ്ധയുമാതിത്വമുണ്യമെന്നുംമോക്ഷനവും
 ശ്രദ്ധയെന്നിയേപരാതേമഷ്ടരീതിമാടനവും
 പാമ്പാക്കുപകാരംചെയ്തുംസന്തോഷവും
 പരിചിന്മാചാതുര്യംവിഷയവൈദ്യയും
 യമങ്ങളിയുതെന്നനിയമമെന്നുംചൊല്ലാം
 ഇവകരണ്ടുംപാത്താൽദാദശവിധംകണ്ടും
 പുണ്യമെങ്കല്പുണ്യപാണ്ഡിത്യമെങ്കല്പും
 ധരിക്കയിതുശമംപിന്നെമനിയുദ്ധായോഗം
 ബുദ്ധിക്കുമെപിന്നെതിദ്രിയസംയമനം
 ബുദ്ധിയിലറിഞ്ഞാലുമിത്രതാനല്ലോമരം.
 തിതികുയാകുന്നതുമുണ്ടെന്നെ സഹിക്കയും
 ഗുതിയാകുന്നുജീവോപാധസംശയംപുല്ലതും
 ദണ്ഡനാസത്തില്ലാദാനമില്ലാത്തൊലും!
 നിസ്തൃയചോമത്വംമരപസ്സാകുന്നതാനും.
 ശൈത്യമാവതുസപാദത്തെത്താൻയുക്തമല്ല
 കാർഷ്വകാണസമദർശനസത്യമല്ലോ.
 സുന്ദരമഹോസത്യാചാര്യൻപരികീർത്തനം;
 നന്നായിശോഭിച്ചിട്ടിടുന്നതുമത്രതന്നെ.
 കർമ്മങ്ങളാട്ടിനിസ്സംഗതപമാവതുശൈലം
 നിർമ്മായത്യാഗമെന്നതാകുന്നസന്യാസവും,
 ധർമ്മപുണ്യംധനംസത്യംകർമ്മഭക്തിയെന്തും
 നിർമ്മലംജ്ഞാനവാക്യംദക്ഷിണയാകുന്നതും
 പ്രണയമാമരംബാഗ്മീശശരീരവർണ്ണന
 നിസ്തൃയലാഭമെന്നതിന്തിട്ടുലവ!നീ,
 അത്ഥബോധത്തെക്കൊണ്ടിട്ടത്രയുമഭേദതപം
 നിർമ്മലവിദ്യയെന്നതുമുതൽമറിഞ്ഞാലും!
 ഇതിപ്പോഴുംകർമ്മസൂത്രംഗുണങ്ങളി-
 ലെന്നപേക്ഷിതസുഖംകാമസുഖപ്രേമപുണ്യം.
 ബന്ധമോക്ഷങ്ങളാണുജ്ഞാനത്താവരിങ്ങിട്ടു
 ബന്ധമില്ലെന്നുകണ്ടുവാണിടുന്നവൻവിഭാൻ
 ദേഹാദിദമെന്നബുദ്ധിയുള്ളവനല്ലോമൂർഖ-
 നാദന്തവഴിമമനിമമപുറത്തുണ്ടു.
 ഉൾപ്പഥമാകുന്നതുമിത്തവിഷ്ണുവെല്ലോ
 ഉൾപ്പഥംകരണാദിമാർഗ്ഗമെന്നതാപകം.
 സതമാംഗ്വണോദയസേവർഗ്ഗപരകർമ്മം

സത മല്ലാതമോഹണത്തിന്നുതമോ
 ഉത്സാഹംവെന്തുവായതുതാനൊന്നല്ലോ
 തമുതീരമൊഴുവൊന്നല്ലോഹൃദയം
 സ്വതഃപ്രമിദ്യതന്ദ്രിദനീഭംപ്രിയ
 ക്ഷന്തരമേതുമില്ലകൃപണനവനല്ലോ.
 ഗുണത്തിലസംഗതാൻബുദ്ധിമാനരിയണം
 ഗുണത്തിൽസംഗവിപര്യയനെനരിഞ്ഞാലും!
 ഉലോധിയിനിന്നിൻറചോദ്യത്തിൻകൃമഃപോലെ
 സിലമാമുത്തരങ്ങുനന്നായിനിരൂപിക്ക.
 ചോദ്യംഗുണഭോഷവണ്ണമകുണത്താലെ
 ബാലയെത്തൊന്നൊന്നുഗുണഭോഷങ്ങുപോത്താൽ.
 ഭോഷങ്ങളുടെയവർണ്ണനാതന്നെയല്ലോ
 ഭോഷവർണ്ണിതമാകുംഗുണമെന്നറിഞ്ഞാൽ.
 അഹിംസാദികൾയമനിയമമെന്നുള്ളതും
 മഹിമാനമാംബുദ്ധിതന്നെയേടുകയും
 ശമമാകുന്നതെന്നമിത്രിയാദികൾതന്റെ
 ശമനംചെയ്തതിൽനിന്നുതമമല്ലോ.”
 ഇത്തരമെല്ലാമർത്ഥചെയ്തുകേട്ടുപിന്നെ
 ചിത്തമോദനപതിന്നാലമതുലവനും
 ചോദിച്ചാൻ “ഭഗവാനെ! സർവ്വംസർവ്വവേദം
 പരമീശ്വരനായുടേതാകുന്നതുമ്മാൻകേൾക്ക;
 വിധിയുംനിഷേധവുംഗുണവുംഭോഷകർമ്മം
 സാധുതപംവണ്ണാശ്രമഭേദവ്യങ്ങുപോലും
 ദേശവുംവയസ്വർഗ്ഗനരകഭേദങ്ങളും
 പാശഞ്ചസ്യവുംമോക്ഷഭോദിഗുണഭോഷം.
 ഇങ്ങനെഭേദമായിവിധിക്കുന്നതുവേദം
 മംഗലമെന്നേവിധിഭോഷമെന്നൊന്നില്ലെന്നും
 ചൊല്ലുന്നവേദമിതുണ്ടുംപാശഞ്ചാർവേദ-
 മല്ലാതാക്കുവാനെന്നോഗുണഭോഷങ്ങുപോലും
 ഇതുകൾരണ്ടുതിരിച്ചുതളിച്ചത്രേണമേ!
 മതിവിഭ്രമമിതുകൊണ്ടിനിക്കേറ്റമുണ്ടു.”
 ചുറ്റുന്നതുകേട്ടുതന്നായകനകംചെയ്തു:—
 “മാനവന്മാർക്കുമാനാവതില്ലായ്മയും
 ഉത്തമമെന്നാൽമുന്നയോഗത്തമൊഴുകും
 മുക്തിസിദ്ധിപ്പാനല്ലോവേദാൽസാരമായി
 ചൊല്ലിനേർത്താനുംഭക്തികർമ്മമുഖമുന്നം.
 ചൊല്ലുന്നപുരുഷാൽസാധനമിവയെന്നും.
 ഇതുമുന്നിലുംനിന്നിട്ടുള്ള ഭേദങ്ങളാലെ
 വിധിയുംനിഷേധവുംണ്ടായിച്ചൊൽവുവേദം.
 അധികാരികൾതന്റെഭേദങ്ങുഗുണഭോഷ
 വിധിയുംഗ്രഹിച്ചിട്ടുശാന്തസതപരാധനാൽ
 ഗുണഭോഷത്തിൽഭോഷമില്ലെന്നുചൊല്ലുവെന്നെ
 ഗുണവാൻഗുണംമെന്നേലോത്തനിഗ്ഗുണനാകും
 ഗുണത്തെതൃപ്തിച്ചുഗുണത്തെക്കൈക്കൊള്ളുമ്പോൾ
 ഗണിച്ചുവിട്ടാൽഗുണഭോഷമായ്ത്തോന്നിക്കൂട്ടം
 ഗുണത്തെത്തിരിഞ്ഞുമേൽചൊല്ലുന്നമനോഗുണം
 ഗണിച്ചുവിട്ടാൽഗുണംനിഗ്ഗുണമെന്നായ്തും;

നിഗ്ഗുണഗുണാഗുണഭോഭേദംവരും
 നിഗ്ഗുണംഗുണമെന്നേയില്ലെന്നുചൊല്ലുപിന്നെ;
 ഇങ്ങനെവരുവാനുമെന്നതിൻഭേദംചൊൽവൻ
 മംഗലമതുക്കേട്ടുകൊള്ളുകചരിപോലെ
 നിവർത്തഗുണനായിവെരാഗുസംയുക്തനാ-
 യവനത്താനയോഗവിധിച്ചുതരിഞ്ഞാലും!
 നിവൃത്തിക്കിട്ടുയില്ലതാമത്താൽകർമ്മകളാ-
 യവർക്കർമ്മയോഗവിധിച്ചുവദമോടാ!
 ഏകഭേദമൊന്നുശുദ്ധിവിവസിതുപിന്നെ
 ശോകവിച്ഛിന്നവെരാഗുചുവന്നീലയെന്നാൽ
 അവർക്കുഭക്തിയോഗംവിധിച്ചുതരിൻകൃമം
 കേവലംചൊല്ലാത്തതൊന്നു കേവലഭേദമാം
 അദ്വൈതാനന്ദസിദ്ധിവിട്ടുതാഴ്ന്നുനിത്യ
 അദ്വൈതമെന്നേചർമ്മത്തിലധംഗുണഭോഷം
 ഭക്തിമാഗ്ഗുണിൻസ്നാനകർമ്മങ്ങൾക്കവിരോധ-
 യുക്തമാണ്ണിനകത്തിന്മാർഗ്ഗലാംഘരംവരും;
 യാതൊരുപുമാൻഹയമുദ്ധാജാതനായി
 ചേതസാമുന്ധിമുഖന്റെസല്ലാശ്രദ്ധനായാ-
 ലവനഭക്തിയോഗംസിദ്ധിക്കുമല്ലൊതെ
 ഏവൻകർമ്മത്തിൽസകന്തവനമുക്തിയില്ല,
 മുന്ധിനാലെന്റെകഥാശ്രദ്ധനായെത്രത്തോളം
 അന്ധിനാലത്രത്തോളംസ്വപ്നംനിസ്സനായി
 തത്താനബുദ്ധിയുംപിന്നെയുടേതാകുമെന്നും-
 ലൂനമാംസ്വർഗ്ഗനരകങ്ങൾരണ്ടുവനില്ല.
 മറെറാന്നമവൻപിന്നെയൊചരിക്കുമില്ല
 മുറുമീലോകത്തിങ്കൽവർത്തമാനങ്ങളായ
 ധർമ്മനിഷ്ഠനാഭിതാദികൾശാന്തമായി
 ന്നിലുപാശ്രദ്ധനായിവിശ്രദ്ധത്താനതനെ
 ഉണ്ടാക്കീട്ടുനമയുക്തിയുംതദ്വണ്ണനാ
 കണ്ടുകണ്ടിരിക്കവേവന്നസംഭവിക്കുന്നു.
 സ്വർഗ്ഗവാസിമർദ്ദമഭക്തിയുംത്താനതെയും
 സർഗ്ഗതിക്കായിട്ടിച്ഛിച്ചുണ്ടനെവസിക്കുന്നു.
 മറ്റുള്ളമൃഗന്മാരാംലോകവാസികളെല്ലാം
 മുറുമോരോന്നാലോരോലോകങ്ങളിച്ഛിക്കുന്നു.
 തത്താനഭക്തികൾചൊണ്ടുമാനവൻസ്വർഗ്ഗാധിയും
 തന്നുടേതേകുന്മാരഭത്തെയുംധർമ്മനിഷ്ഠി.
 ദേവാദിബന്ധുൽഭാഗ്യാചിത്തനായിഹപരം
 ആഹന്തനരകവുംമാനവൻപ്രാപിക്കുന്നു;
 മുന്ധിനാൽവിദഗ്ദ്ധന്തന്റെമുന്നമരണങ്ങൾ
 അന്യോടുശുന്യമാവാൻവണ്ണചൊല്ലുന്നകേൾ
 വിദഗ്ദ്ധനായിരിപ്പവനപ്രമത്തനായിട്ടു
 വിദ്യാത്മസിദ്ധിദമായിരിക്കുമത്താനതെ
 അറിഞ്ഞുമുന്യചൊന്നമോറ്റപാശാദികളെ
 അറുതിവരുത്തിട്ടുമിന്ധിയ്ഭവിക്കുന്നു.
 വൃക്ഷാഗ്രേകൂട്ടിൽമുട്ടുവച്ചിരിക്കുന്നപഗം
 ഇക്ഷിതിതന്നിൽചിത്തവേപഥഗാത്രത്തോടും
 സങ്കേതത്തിങ്കൽനിന്നുശാന്തിയാൽപുറപ്പെട്ടു

ശങ്കയാസാമർത്ഥ്യത്തെവിട്ടുസഞ്ചരിച്ചിട്ടു
 മെല്ലവേയഹോരാനുംകൂടിയിരിക്കുമ്പോൾ
 മുക്തിസംഗ്രഹബുദ്ധിയാണുസഞ്ചരിക്കാതെ
 മുക്തിനായിട്ടുപാൽപ്പുഴയിങ്ങനെക്കമിട്ടിരിക്കി
 മാനുഷജന്മംശ്രോദ്ധയായതുവളിച്ചവൻ
 താനിഹസുർല്ലഭമാത്രഭരണാർപ്പവം
 ഗുരുവായുഴയായനുകൂലമായതാണു
 തന്നെചെയ്തതില്ലെന്നുനമയാണുവം.
 യാതൊരുനിവൃത്തനായിരിക്കുന്നതായോനി
 ചേതസിവിരമനായത്യാസാൽമിത്രേന്ദ്രിയ-
 നായവൽനിചലനായു-ചുടത്തെമാർഗ്ഗം
 അതതോടിടചേർന്നിട്ടാത്മാവിൻവരംചേരും;
 മാനസഗതിപുറമ്പോകാതെനിൽനില്പിനെ
 പ്രാണനെജ്ജിതനായിട്ടിന്ദ്രിയംജിതനായി
 സമ്പത്തുസമ്പന്നമായിരിക്കുമല്ലലികൊണ്ടു
 സതപമാനസമാർത്ഥവശത്തെപ്രാപിക്കുന്നു;
 ഇങ്ങിനെപരമയോഗസ്ഥനായുന്നിനെ
 സംഗ്രഹസ്തനായിമാനസഗ്രഹണത്തെ
 ഇച്ഛിച്ചുചേരുന്നെങ്കിലെന്നയുപദേശിക്കുന്നു
 സച്ഛുദ്ധവായുക്കൾസംവദാവങ്ങൾകൊണ്ടും
 സകലത്തെയുംപ്രതിലോമചുമനലോമം
 അകമേയേവനനുഗ്രഹനാമവനനം
 സമുഷ്ടിഭവിക്കുന്നനവത്തനായിക്കൊണ്ടു
 സന്തതംവിചാരജ്ഞനായേററവിരക്തനാ-
 യിരിക്കുംപുനർജന്മനസ്സുകാരിയുത്തെ
 ധരിക്കയില്ലാവനംതൃപ്തിക്കുമസംശയം.
 ഏവമാദികളായിയോഗമാർഗ്ഗങ്ങൾകൊണ്ടും
 വിമലയനപീഠകൃഷ്ണവിദ്യകൊണ്ടുമെന്റെ
 അർച്ചനോപാസനാദിയെന്നിയേക്കേതിയോഗം
 നിശ്ചയംവരികയില്ലിന്ദ്രാദിസുന്ദരാം
 യോഗീയാലവർപ്രമാദത്താലെനിന്ദിതമാം
 ഭോഗാദികൾത്തന്നെചെയ്തിരുന്നിരിക്കിലും
 യോഗത്തിൽമഹിമകൊണ്ടിനെദ്രവിച്ചുപോം
 യോഗജ്ഞാനത്തിന്മീതേപ്രയത്നമേറുപേജ.
 കാമികളായവർക്കുംപുത്രപുത്രപുത്രപുത്രവർ
 തന്നെയധികാരത്തിനാടയവസ്ഥാപാൽ
 യാതൊരുനിഷ്ഠകളുംസഗുണനായിച്ചൊല്ലും
 ഇതുകൊണ്ടല്ലോനിയങ്ങളുണ്ടായ്കുന്നു;
 ഗുണഭോഷങ്ങളായവിധികൾക്കൊണ്ടും
 ഗുണമാമെന്റെകഥത്തിൽശ്രദ്ധാലുവായി
 വന്നിതുസർവ്വകർമ്മങ്ങളിലെശ്രദ്ധകളും
 നന്നായിനിവർത്തിച്ചുവേദദശ്രാത്ഥാവായി
 ഇരിക്കുംതാമങ്ങളെപ്പറ്ററുപുത്രാദിചിട്ടു
 സൂരിച്ചുപിന്നെപ്പുനരെന്നയുണ്ടേരിക്കണം.
 പ്രീതനായ്ദയാലുവായ്ദൃഷ്ടസൗഹൃദയനായ്
 ചേതസിദുഃഖസമ്പന്നങ്ങളാംകാമങ്ങളെ
 നിവർത്തനായിത്തന്നാൽപാലുണ്ടുപ്രാതരക്കി-

യോഗത്താൽഭവിക്കുന്നമുനിതൻകാമങ്ങൾപോം
 ഹൃദയഗ്രന്ഥിമുളോൻസർവ്വതാതെന്റെട്ടി
 മുദിതസ്ഥിതനായിസകലഗുൽഗനരിയെ
 നന്ദിപ്പിച്ചുപിന്നെസന്ദേഹങ്ങൾമേലേക്കുന്നു
 ദിശിസർവ്വതകനായിരിക്കുമെങ്കിൽതന്നെ
 ദൃഢമായിരിക്കുന്നപ്രാപാരത്തിങ്കലവൻ
 ഇഷ്ടകർമ്മങ്ങൾസമ്പാദ്യംനശിക്കുന്നു;
 അതിനാൽമരുഭൂതിസംയുക്തനാകുന്നയോഗി-
 ക്കെതിച്ചുപ്രമാദജ്ഞാനംകൊണ്ടെന്നമല്ലതാനും
 വൈരാഗ്യഭേദവായിത്തന്നെപുനർജന്മം
 ധരിക്കസകലകർമ്മങ്ങളെക്കൊണ്ടുംവിനെ
 തപസ്സുകൊണ്ടുംജ്ഞാനവൈഷാമ്യംകൊണ്ടും
 ദാനധർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടുംസർവ്വകർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടും
 വരുന്നശ്രേയസ്സുകളൊക്കെയുംവേണ്ടുവണ്ണം
 തിരഞ്ഞുവന്നുകൂടാമെന്നുഭക്തിയോഗാൽ.
 എന്നുഭക്തിതന്നിനില്ലസംശയമേതും
 എന്നിടംസപുത്രമോക്ഷാർത്ഥിക്കേൾവളിക്കുന്നു.
 ചിന്താശാന്തസ്വച്ഛന്ദസ്സർവ്വമജ്ഞമകരായ്
 പരിചിലേകാന്തസ്ഥനായെന്നവാഞ്ഛിക്കുന്നു.
 എന്നാലെപുനർജന്മമില്ലാതെനിരപേക്ഷാ-
 നദമാജ്ഞമായിട്ടിരിക്കുംമോക്ഷത്തേയും
 ജ്ഞാനനെകൊടുക്കുന്നിതെന്നതുഹേതുവായി
 ചിന്തയിലാശാവിരഹിതയാകുന്നഭക്തി,
 നിരപേക്ഷകനാകുമവനുവേദിക്കുന്നു.
 ഏകാന്തഭക്തനായിസാധുവായ്സമചിത്ത-
 രാകുന്നോക്കല്ലാംവേണ്ടുംഗുണങ്ങൾവന്നുകൂടും.
 ഇത്തരമെന്നാൽചൊല്ലപ്പെട്ടതുചെയ്യുവോർ
 ചിത്തായിപരമായിബ്രാഹ്മമായിരിക്കുമെൻ
 സ്ഥാനത്തെമമിച്ചീടാകേട്ടാലുംവഴിപോലെ
 മാനസവികല്പങ്ങൾഭൂമ്പോയ്നശിച്ചീടും.
 ഭക്തിപുജ്ഞാനക്രിയാത്മകങ്ങളായിരിക്കും
 ഇതുപരമമഗ്രഹണമാർഗ്ഗങ്ങളല്ലോ.
 പുഷ്പനിഗ്രഹശിഷ്ടാലമ്പനാപായത്താലെ
 വിഷ്ണുപഞ്ചനംസമാർത്ഥതീർക്കുമിപ്പാനും
 കാലോത്തരാനന്തരിന്റെരണ്ടധികാരങ്ങൾമന്നാക്കി
 നോയിയാതൊന്നിന്റെററിയുകൾപലതരം
 സഗുണമായുംവിധിപറയുമതുകൊണ്ടു
 സഗുണൻഗുണമെന്നായിട്ടറിഞ്ഞോ
 വിതഥമല്ലാത്തമൊന്നെന്നുവന്നുകൂടും;
 ദൈവതമായറിഞ്ഞുണ്ടിങ്കലുപരിപരിതം
 ചേതസിവിചിച്ഛിതമുന്മുഖമുന്മുഖമെന്നും.
 ശത്രുവെജ്ജയിപ്പാനുംക്ഷുഭകർമ്മാദികൾക്കും
 ഏതൊരുഗുണമെന്നതാകിലോഗുണത്തിങ്കൽ
 നിന്നീടുംനഗ്നത്തിൽനിന്നതൻകർമ്മത്തിലും
 നിന്നീടുംഭോഷമതുംവരമെന്നറിഞ്ഞാലും;
 സഗുണത്തോടുവിപരിതമായിത്തന്നാലും
 നിഗ്നസഗുണങ്ങൾക്കിടയിൽനിന്നിട്ട

വല്ലഭാസ്തനാമുദംഭോഷമെന്നതുവന്നു.
സഗുണമായിട്ടുള്ള സമസ്തപ്രപഞ്ചവും
ജഗതിവാഴ്ത്തുകിൽസഗുണമേഖലിക്കെന്നും.
ജഗത്തുഗുണമായസംസാരബന്ധഭൂഷണം
ജഗതിനിന്നമോക്ഷംവേണമെന്നാകിലവൻ
നിഗൂഢാത്മകംസേവിച്ചവൻസഗുണമാം
വപ്രഹാദികൾസർവ്വശ്രമണിസമുല്പിച്ചു
നിത്യമല്ലാതെമിത്രമായാതൻഗുണമൂന്നും
നിത്യബ്രഹ്മാവസ്ഥകണ്ടുനിഗൂഢാത്മനേ. വിദ്വാൻ
സത്താസത്തക്കൾഭേദംഭേദപതാഭേദതങ്ങൾപോയി
മുക്തനായ്നാമാരംഭംപ്രാപിച്ചുകൊള്ളുന്നതെന്നു.
വ്യക്തമാംമായാഗുണംപൂർണ്ണമെങ്കിൽതന്നു
വ്യക്തമായ്തരിഞ്ഞതരിഞ്ഞനായാഗുണത്തിന്നെ
തങ്കലേയടക്കിക്കണ്ടിപ്പിശപപുമല്ലാം
തങ്കലേയെത്തുന്നതെന്തെന്നതായെന്നു
കലാഭിനയായ്ഗുണംനിഗൂഢാത്മനിൽപേർത്തു
തണ്ടുതന്നെന്നാലല്ലാതിരിക്കുമെങ്കിൽതന്നു
തണ്ടായിച്ചൊല്ലുംഗുണമൊന്നിലുംവിരോധവും
ഉണ്ടാകയില്ലതണ്ടുണ്ടെന്നാകിലുംവേറൊ-
രൂണ്ടാകയില്ലമമകേതനുംത്താനുംബ്രഹ്മം
വല്ലഭാത്മാസകതപവരമല്ലെന്നാകിലും
സർഗ്ഗാത്മാകനാകുമെന്നസർഗ്ഗാദികാമ്യം
ഇവകൂടാതെഭക്തിസിദ്ധ്യർത്ഥഭക്തിജ്ഞാന
വഴിയുംപാർത്തുസേവിപ്പവനമെന്തെന്തെന്നു
വജ്ജിതവണ്ണനത്തെമോഷ്ഠബന്ധങ്ങൾഭേദ
സജ്ജനായ്തങ്ങളിൽനിൽപെട്ടില്ലാത്തതൊക്കും
വിവിധവേദാന്തസാധനമവസരങ്ങൾകൂട്ടി-
ച്ചവരുന്നിഗൂഢാത്മാവകൃഷ്ടമൈവമുഖമില്ല.
ഗുണകാമികളായിത്തന്നെസ്സുവിപ്പവക്കും
ഗുണവജ്ജിതവാക്യംസമല്ലെന്നാകിലോ
നിഗൂഢാത്മാസനയൽസഗുണമായവനും
സർഗ്ഗാദിസവകാമ്യമലപുറമേനടക്കൽ
അയതുവരുമെന്നൊചൊല്ലുവേദമതും
അയതുകൊണ്ടുമാർത്താൽനിഗൂഢാത്മാസനത്തി-
ന്നേതുമേവിരോധത്തിന്നവകാര്യമില്ല.
അയതുകൊണ്ടുസഗുണാപാസനിഗൂഢാത്മാം
മായയാസേവിക്കാതെതണ്ടിനുംവിരലനാ-
യാവവന്നൊരുഗതിയില്ലകാമ്യംവശാ;
കാമ്യംവന്നാപുരാണമുപാസനാശ്വര
ഭോവാഭിമാനംപോകാറിനജ്ഞപുറംവരും;
തന്നെയഭിമാനംപോകേണമെന്നാകിലോ
ഭാവാഭിമാനംപോകാനാകുന്നിതുപാസനാ.
പിന്നെയൊന്നിന്നൊരമേധസാക്ഷിയായ് സേവിക്കണം
എന്നാൽജ്ഞപുരമേന്മലൊളെനന്നുമില്ല
തന്നാടുചേർന്നസംസാരമുടൻതീർത്തെന്നും.
സഗുണസോപ്യൻസഗുണാത്മാകനടൻജ്ഞ-
സാധനഗുണധർമ്മമിവയുമറിയണം.

പാദാദികേശാന്തപൂർവ്വകേശാദിപാദാന്തപൂർവ്വം
അഭരണലോമപ്രതിലോമവുമായി-
ട്ടറിഞ്ഞുഗുണമുത്തീതനുടെഗുണത്തിന്റെ
വിരഹമതുന്നന്നായോത്തസേവിക്കവേണം.
നിഗൂഢോപാസകനുംനിഗൂഢാത്മനീതികൽനിന്നു
വിഗതഗുണജാതിമല്ലാത്തോപാദിമാർഗ്ഗ
വിവരമറിഞ്ഞല്ലാതോപത്തിന്നടക്കമാം
അപവാദത്തെക്കൊണ്ടുകാരണമായടക്കി
നിഗൂഢാത്മനീതികൽപേർത്തുപ്രതിലോമാനാലോമം
ജഗത്താദിയേചിന്തിച്ചുശീലംസേവിക്കേണം.
സഗുണമാകുന്നതുമായാനുകൂലമെന്നു
മതുമോചിച്ചാൽബ്രഹ്മംനിഗൂഢമൊന്നേയുള്ളു.
മായയാസഗുണപുറനിഗൂഢാത്മമെന്നു
വേദംചൊല്ലുന്നതോത്താത്സ്യംബ്രഹ്മമല്ലോ.
ബ്രഹ്മലക്ഷണംസഗുണത്തിനകല്ലിക്കുമ്പോൾ
നിർമ്മലസഗുണപുറനിഗൂഢമെന്നേവരും.
അയതുകൊണ്ടുസഗുണാപാസനിഗൂഢാത്മാം
ജ്ഞയമായ്തണ്ടുംജ്ഞാനഭിരതനഭേദമില്ല.
സഗുണോപാസനയെന്നല്ലതെന്നതേവേണ്ടു
സഗുണംസാരപ്രമാജ്ഞാനത്താലതുകണ്ടാൽ
നിഗൂഢംബ്രഹ്മയോഗമതസായുജ്യമുക്തി
സഗുണനിഗൂഢാത്മാക്കളെകല്പിച്ചുസേവി
പ്പവനമെന്നതെന്നതൊന്നാണായ്തണ്ടാലല്ലോ
സമസ്തമാത്മമവനമെങ്കൽചേർന്നു
സമസ്തജ്ഞാനഭക്തികർമ്മസാഹചര്യംവന്നു
അധികാരികൾഭേദംകൊണ്ടുഭോഷപുറംഗുണം
വിധിക്കുന്നതുംതണ്ടുയേദങ്ങളിൽമമതിൽ
ശുദ്ധിയുമശുദ്ധിയുംഗുണപുരഭോഷാശുഭം
ശുദ്ധമല്ലാത്തതുംശുഭമല്ലാത്തതും
തോന്നിപ്പിടിച്ചതിസാരമൊല്ലാൻകേൾക്ക
വേദിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിൽസന്ദേഹംതീർത്താദി.
എത്രയുംസമാനമായിരിക്കുംവസ്തുക്കളിൽ
ശുദ്ധിയെന്നതുകൊണ്ടിട്ടുശുദ്ധിവിധിക്കുന്നു.
സമതപംശുദ്ധിഭേദമാകുന്നിതുശുദ്ധിയും
സമതപമാവാലേതുമശുദ്ധിയില്ലയല്ലോ.
ബ്രഹ്മമുണ്ടില്ലെന്നതുംബ്രഹ്മത്തിൻലക്ഷണവും
തന്നതന്നിൽസന്ദേഹിപ്പതുഗുണഭോഷം
ബ്രഹ്മസന്ദേഹംതീർന്നാൽഗുണഭോഷമില്ല
ജാതിധർമ്മമതിനടുത്തകർമ്മങ്ങളും
ചേതസിധർമ്മത്തുചെയ്തൊറ്റപുരമേതിമാനായ്
നിഗൂഢാത്മാമിതമല്ലാത്തതുള്ളപുര
കല്പിതമിതുകൊണ്ടുജ്ഞാത്യാഭിമാനംകർമ്മ
ഇല്ലെന്നാൽശുഭാശുഭമുണ്ടുമില്ലാതെവന്ന
ചൊല്ലുവനിനിവാചാരങ്ങളെവിധിച്ചതും.
ജാതിധർമ്മത്തെക്കൊണ്ടുണ്ടാകുന്നിതിതമായ്
പാതകംതീർന്നശുദ്ധനിർമ്മലമറിവാനും
അപാരങ്ങളെവിധിച്ചിട്ടുനന്തറിഞ്ഞാലും

ദിവിജനമന്ത്രപരിജ്ഞാനത്താൽ കർമ്മശുദ്ധി
 സകലകർമ്മമെങ്കൽ തന്നെയായപ്പിച്ചതു
 ധർമ്മസമ്പാദ്യമിതുതന്നെയെന്നറിവേണം
 ധർമ്മതാദവിപ്രബദ്ധിലിങ്ങതാമുഃ
 ഗുണജ്ഞം സംഗമത്രസകർമ്മാവരണവും
 ഗുണസാമ്യത്തിൽ ഭോഷമിപ്പെടുന്നതാമൊതു
 ഗുണനാശനാത്താലധഃപതനമെന്നമിതമം
 ഗുണധർമ്മങ്ങൾ വിപരീതമാമതിനാലേ
 കരിക്കൽ ഗുണമതുഭോഷമായാ വിധിക്കുന്നു
 ധരിക്കുഗുണത്തെത്താൻ ഭോഷമായാ വിധിക്കുന്നു
 ഗുണമാകുന്നതെന്തെന്നാലതുധരിക്കേണം
 ഗുണഭോഷാത്വഗ്രഹണത്തിന്റെ റിയമനം
 ഗുണഭോഷങ്ങൾ ഞ്ഞാർക്കു ചിന്തിക്കേണ്ടതാണിതിൽ
 ഗുണഭോഷങ്ങൾ ഞ്ഞാർക്കേതെക്കെയെന്നു
 ഗുണചിന്തനാലതാനാൽ ഗുണത്തെപ്പറ്റാലത
 നണിച്ചിട്ടോരോ ഗുണമെടുത്തു മനേനതിനെ
 വിചിന്തനേരം വിട്ടു ഗുണവും ഭോഷമായ്തോ
 പിടിച്ചു ഗുണമതു മങ്ങി നമേന്മേൽ പോയി
 ചെല്ലുമ്പോൾ വിചിന്തിച്ചു തത്ത്വമാനസമൊന്നു
 നല്ല സത്വമാം ഗുണമതി നമേന്മേന്മിലും
 നിഗ്ഗുണബ്രഹ്മം ഗുണാതീതമവ്യയത്തിൽ
 സഗുണം പോക്കി ഗുണനിഗ്ഗുണഭേദമുള്ളി
 നില്ലുമ്പോൾ ഗുണമെല്ലാം ഭോഷമായ്തന്നു കൂടി
 ഇക്കണക്കിൽ ഗുണമെല്ലാമേ ഭോഷമല്ലോ
 അകയാൽ ഗുണം വിവേചിച്ചു നോക്കുന്നേരം
 ധ്വക്താൻ ഗുണഭോഷരണ്ടിപ്പെടുന്ന വിധുമ്പോൾ
 ഗുണഭോഷങ്ങൾ ചിന്തിച്ചു തരണ്ടിന്റെ ഭേദം
 തനിയേയതു കളൗൽ തന്നെ പോകയും ചെയ്യും
 കർമ്മപരം പോലെ ഗുണചിന്തനാൽ ഗുണം
 പ്പെമായാ നിഗ്ഗുണാത്മമയമായ്തോ ചൂടുന്നു
 സമമാകുന്ന കർമ്മാവരണത്തിങ്കലൊരു
 കർമ്മഭോഷങ്ങളേ തുമിപ്പെടുന്നതറിവേണം
 ഗുണങ്ങൾ തന്നാൽ ഗുണോല്പത്തിയും ഗുണോത്സംഗം
 ഗുണനാശത്താലധഃപതനമതു തന്നാൽ
 ഏതൊന്നാലെന്നാകിലു മതതിൽ നിന്നുമേലേ
 ചേതസസ്വരൂപനിലത്തു പ്രകാശം താനും
 റഹിതവ്യഭേദനിനിട്ട സത്തും നിറുത്തിക്കും
 പരമധർമ്മം നരനാക്കി തുഷ്ടമല്ലോ
 രോകമോഹാദിയെ മൊക്കെല്ലാമതിനാലെ
 രോകാദിഭോഷഗുണം ഗുണതെയുണ്ടാക്കുന്നു
 വിഷയങ്ങളാൽ ഗുണാഭോപമായാ പൂമാന്മാർ
 ഭോഷമാം ഗുണത്തിൽ നിന്നു തവിടുന്നു സംഗമം
 സംഗമത്തിൽ നിന്നു കാമം കാമത്തിൽ നിന്നു കമി
 കന്മഷത്തിൽ നിന്നു വൈഷമ്യമായ ക്രോധം
 അതിൽ നിന്നു തമോ ഗുണാപ്തമാമസംഗം
 മതിമാന്മാരാം നരന്മാർക്കും ചേതനാനാശം
 വരുന്നതായാ ഗുണാകാശമാം സുതൃപ്തസുതൃ

ദിവിജനമന്ത്രപരിജ്ഞാനത്താൽ കർമ്മശുദ്ധി
 സകലകർമ്മമെങ്കൽ തന്നെയായപ്പിച്ചതു
 ധർമ്മസമ്പാദ്യമിതുതന്നെയെന്നറിവേണം
 ധർമ്മതാദവിപ്രബദ്ധിലിങ്ങതാമുഃ
 ഗുണജ്ഞം സംഗമത്രസകർമ്മാവരണവും
 ഗുണസാമ്യത്തിൽ ഭോഷമിപ്പെടുന്നതാമൊതു
 ഗുണനാശനാത്താലധഃപതനമെന്നമിതമം
 ഗുണധർമ്മങ്ങൾ വിപരീതമാമതിനാലേ
 കരിക്കൽ ഗുണമതുഭോഷമായാ വിധിക്കുന്നു
 ധരിക്കുഗുണത്തെത്താൻ ഭോഷമായാ വിധിക്കുന്നു
 ഗുണമാകുന്നതെന്തെന്നാലതുധരിക്കേണം
 ഗുണഭോഷാത്വഗ്രഹണത്തിന്റെ റിയമനം
 ഗുണഭോഷങ്ങൾ ഞ്ഞാർക്കു ചിന്തിക്കേണ്ടതാണിതിൽ
 ഗുണഭോഷങ്ങൾ ഞ്ഞാർക്കേതെക്കെയെന്നു
 ഗുണചിന്തനാലതാനാൽ ഗുണത്തെപ്പറ്റാലത
 നണിച്ചിട്ടോരോ ഗുണമെടുത്തു മനേനതിനെ
 വിചിന്തനേരം വിട്ടു ഗുണവും ഭോഷമായ്തോ
 പിടിച്ചു ഗുണമതു മങ്ങി നമേന്മേൽ പോയി
 ചെല്ലുമ്പോൾ വിചിന്തിച്ചു തത്ത്വമാനസമൊന്നു
 നല്ല സത്വമാം ഗുണമതി നമേന്മേന്മിലും
 നിഗ്ഗുണബ്രഹ്മം ഗുണാതീതമവ്യയത്തിൽ
 സഗുണം പോക്കി ഗുണനിഗ്ഗുണഭേദമുള്ളി
 നില്ലുമ്പോൾ ഗുണമെല്ലാം ഭോഷമായ്തന്നു കൂടി
 ഇക്കണക്കിൽ ഗുണമെല്ലാമേ ഭോഷമല്ലോ
 അകയാൽ ഗുണം വിവേചിച്ചു നോക്കുന്നേരം
 ധ്വക്താൻ ഗുണഭോഷരണ്ടിപ്പെടുന്ന വിധുമ്പോൾ
 ഗുണഭോഷങ്ങൾ ചിന്തിച്ചു തരണ്ടിന്റെ ഭേദം
 തനിയേയതു കളൗൽ തന്നെ പോകയും ചെയ്യും
 കർമ്മപരം പോലെ ഗുണചിന്തനാൽ ഗുണം
 പ്പെമായാ നിഗ്ഗുണാത്മമയമായ്തോ ചൂടുന്നു
 സമമാകുന്ന കർമ്മാവരണത്തിങ്കലൊരു
 കർമ്മഭോഷങ്ങളേ തുമിപ്പെടുന്നതറിവേണം
 ഗുണങ്ങൾ തന്നാൽ ഗുണോല്പത്തിയും ഗുണോത്സംഗം
 ഗുണനാശത്താലധഃപതനമതു തന്നാൽ
 ഏതൊന്നാലെന്നാകിലു മതതിൽ നിന്നുമേലേ
 ചേതസസ്വരൂപനിലത്തു പ്രകാശം താനും
 റഹിതവ്യഭേദനിനിട്ട സത്തും നിറുത്തിക്കും
 പരമധർമ്മം നരനാക്കി തുഷ്ടമല്ലോ
 രോകമോഹാദിയെ മൊക്കെല്ലാമതിനാലെ
 രോകാദിഭോഷഗുണം ഗുണതെയുണ്ടാക്കുന്നു
 വിഷയങ്ങളാൽ ഗുണാഭോപമായാ പൂമാന്മാർ
 ഭോഷമാം ഗുണത്തിൽ നിന്നു തവിടുന്നു സംഗമം
 സംഗമത്തിൽ നിന്നു കാമം കാമത്തിൽ നിന്നു കമി
 കന്മഷത്തിൽ നിന്നു വൈഷമ്യമായ ക്രോധം
 അതിൽ നിന്നു തമോ ഗുണാപ്തമാമസംഗം
 മതിമാന്മാരാം നരന്മാർക്കും ചേതനാനാശം
 വരുന്നതായാ ഗുണാകാശമാം സുതൃപ്തസുതൃ

വരുന്നിതതിങ്കൽനിന്നവനതത്പരമ-
മായ്ക്കൊണ്ടു മുൻകിതനായിപ്പോയിപ്പോൾ
മൃതനായാത്താവിനേചേതനപരമായ
മുറ്റുപയ്യെപ്പാലെജന്മപുറംപുറം
നാമാക്കിച്ചൊല്ലിയശ്രുതിയുംശ്രേയസ്സല്ലോ.
വാരപിത്തശ്ശുഷ്ണങ്ങളിൽനിന്നിട്ടുതോന്ന
ജാതമെന്നോശ്ശുഷ്ണവെട്ടുമെന്നതുപോലെ
ജന്മകാമേഷുസ്വജനേഷുദേഹപ്രാണേഷു
ജ്ഞനായിട്ടേററംസക്കനായിരിക്കുന്ന
മന്ത്യാനാസന്തനിിക്കുന്നതേവേതുവല്ലോ.
ദോഷങ്ങളിൽച്ചുധൻതനിക്കകാമംകൊണ്ടു
മോഹമാതമസ്സിനെപ്രാപിച്ചിട്ടുന്നതില്ല.
ഈവണ്ണാകുമ്പോൾകൊന്നോരജ്ഞാനികൾ
കേവലമറിയായുകൊണ്ടുചൊല്ലുന്നുതാനും.
അഗ്നിയിൽപുകയ്ക്കുമ്പോൾചെട്ടുടൻചലയുന്മാൻ
ദേവലിയാൽപൂർത്തരാജനാമഭിമാനാൽ
തന്നെടലോകംസ്വർഗ്ഗോകത്തെയുമറിയാതെ
മദരാജ്ഞിപ്രചാരംശ്രുതിയാകസമത്തെ
ഫലമെന്നോത്തുപേദസ്വഭാവമറിയാതെ
പചതുമറിക്കത്തെന്നപത്തിനായിച്ചൊല്ലി
കാമികളായികൃപണന്മാരായ്ചുബ്ധന്മാരായ്
നിർലബലഗ്രാഹണത്തെയുമറിയാതെ
കസുമങ്ങളിൽഫലമെന്നോത്തുപുഷ്പമുപ്യ-
മസദേഹനയെന്നതുപചായറിഞ്ഞിട്ടു
ഛടിതാൻയാതൊന്നതുകൂടംമന്ത്രംപ്രണവം
വെട്ടിച്ചുനിരമാരത്തിൽപ്പൂമ്പെയത്താവണ്ണും
മായയാമുടിയെന്തൊരതമെന്നതുമുള്ളിൽ
സ്ത്രായമായറിയാതെപുഷ്പമാംപരോക്ഷത്തെ
മുഖ്യമെന്നോത്തിട്ടപശ്രുതിവിട്ടുപിന്നെ
വിപ്രാതപരോക്ഷമാംനാനാതപശ്രുതികളെ
നിശ്ചയിച്ചതിൽവിഷയാത്മകന്മാരായിട്ടു
വിശ്വാസാൽപശ്രുതികളെവെറുതെപ്രതത്തിനാൽ
ഹിംസിച്ച്ചിട്ടനഹിംസാപ്രതമേതെന്നാകിലും
ഹിംസയാകാമംവേിച്ചിട്ടുന്നിതെന്നെങ്ങേകിൽ
കൊന്നൊരുപശ്രുതശേഷംപമിക്കുന്നതുപിന്നെ
തിന്നേണമെന്നമില്ലവേണമെന്നെങ്ങേകിലോ
യുത്തത്തിൽഹിംസപെയ്യുവോമിക്കളജിക്കെന്ന-
യജ്ഞാനംരോമത്തന്നെചെറുമതില്ലയല്ലോ.
മുന്നേതാൻവദധനികേട്ടിടുമുലിപ്പിക്കാണ്ടു
നന്നായിക്കർമ്മങ്ങളിൽതജ്ജോഗസുപേച്ഛയാ
ഹിംസയാകളിപ്പാനായാധിന്ത്യവേത്തിനും
പശ്രുതംതന്നെഹതംചെയ്തിട്ടയജിക്കുന്നു.
പശ്രുതംപോവെവായ്ചുപലന്മാരായജനം
പശ്രുപ്പാനികൾതമ്മിൽനിന്നല്ലോചാഴ്ത്തായം.
ദേവതായജനമിതെങ്കിലോയിതുകൊണ്ടു
കേവലംപിതൃഭൂതപതിയെയജിക്കയും
വേണമോദേവയജ്ഞാൽപലന്മാരായജിച്ചിഹ

കാണുന്നപിതൃഭൂതപതിയെമററുപാത്താൽ
സ്വപ്നമുലമാംസ്വർഗ്ഗശ്രവണപിതൃലോക
വല്ലഭമാമിതമസ്സിക്കമേസകളിച്ചു
രാജസതത്പതമോനിഷ്ഠന്മാരായിരിക്ക-
മജവാസവർമുന്മാരംദേവകളവർതന്നെ
രാജസതത്പതമോമുലികളായിട്ടിതരം
യജിച്ചുപാസിച്ച്സ്വപ്നംപുഷ്പവിട്ടന്നും
തപിച്ചുപുണ്യശേഷാലിവിടെമഹാകലേ
ജനിച്ചുമഹാശാലരായിട്ടുപുനപുന-
രേവംപുണ്യപുണ്യവേദാക്രമംകൊണ്ടും
അവനിതനിൽഗുഹാർത്ഥനടപ്പുമുഖ്യമാൽ
ബലരായ്സംസാരത്തിൽമഗ്നരായതിലതി-
ബലിഹീനരായ്പരവിഷയങ്ങളിൽനോക്കി
നില്ക്കുന്നജനങ്ങളിൽപരമാത്മകമായി
നില്ക്കുന്നോരെന്തെപരമാത്മമാംവാക്കുംയജ്ഞം
ഇവർക്കുരോഭിക്കുന്നതില്ലതുമേററംശ്രവണം
ഇവർക്കുശ്രദ്ധപ്രദമാക്കുകിൽപ്രത്യക്ഷമാം
ബ്രാഹ്മണവിഷയങ്ങളാകിയവേദങ്ങളും
കർമ്മകാണ്ഡപുരാണസനകാണ്ഡപുണ്യപിന്നെ
ജ്ഞാനകാണ്ഡപുരിതമമുനകാണ്ഡമായ്ക്കൊണ്ടു
മുന്നേതാൻവദധനാക്രമങ്ങളാലോഭങ്ങളെ
ഋഷികൾപരോക്ഷകാരങ്ങളാമിവയെന്നു
വിഷമമന്ത്രേവിഷമിച്ചിട്ടുമറിയുന്നു.
ജന്മംവന്നതുകർമ്മഭോഗങ്ങൾപോരായ്യാൽ
ജന്മത്താൽകർമ്മമോഹംവലിച്ചുപെടുകുന്നു.
ബ്രഹ്മകർമ്മങ്ങൾശുദ്ധീകരണത്തെത്തന്നാൽ
തന്നെടയജ്ഞാനത്താലെനതേപറയേണ്ടു.
അയതുക്കൊണ്ടുകർമ്മഭോഗങ്ങൾനില്പിച്ചു
ചേതസിജ്ഞാനംവരത്തിട്ടുവാനായിക്കൊണ്ടു
ചെയ്തിരൂപരോക്ഷമാംകർമ്മകാണ്ഡത്തെമുമ്പിൽ
കൈതവമന്ത്രേവണ്ണത്തിരിച്ചുനിൽക്കിലേണ്ടും
ഭോഗങ്ങൾക്കുളിപ്പിന്നെന്നാകിലുനേല്ലായ്യാ-
ത്തോൾങ്ങളിന്നജാതിക്കെന്നിതേചെയ്യാവിതു
എന്നുകല്പിച്ചമദ്യമാസങ്ങൾയജ്ഞത്താലും
നന്ദനമാത്മേനസ്സീസംഗംവേളിച്ചെയ്തു
ഇപ്പിതൃഭൂതാനന്ദമായിജ്ഞാകൊൾവിൻപിന്നെ
ഇപ്പിതൃഭൂതത്തെക്കുറിക്കുന്നതുയോഗ്യമല്ല.
ബ്രാഹ്മിച്ചുരോമിച്ചിട്ടുംകളവിൻമററുവേണ്ടാ
പ്രാണവല്ലതേന്നല്ലതൃപ്തലോകീട്ടവിൻ!
വേഗേനതപസ്സിനുവനത്തിൽപോവിനെന്നും
ഭോഗത്തെക്കുറിച്ചുവാസനയെക്കല്പിച്ചിതു.
ബ്രഹ്മമെന്നോണ്ടുചിത്തമടക്കിനോക്കിക്കൊൾവിൻ!
നിർലബമെന്നതിനാൽചിത്തമേകാഗ്രമാക്കി
അതിലുംബഹുവിധമുണ്ടല്ലോവൈരാഗ്യങ്ങ-
ളതിലുംസ്വപ്നാദിദേവങ്ങളെജ്ഞാചൊല്ലി
മതിയിൽകർമ്മസക്കിഭോഗസക്കിയുംനേപ്പി-
ച്ചതിനാൽബ്രഹ്മംകാണാതിരിക്കുന്നേരത്തിങ്കൽ:-

ദണ്ഡപാത്രങ്ങൾയജ്ഞമഗ്നിയിലേക്കാപവിതം
 ദണ്ഡമെന്നിയേശിഖമുതലായ് സർവ്വത്തെയും
 തൃപ്തിപ്പെൽസന്യാസത്തെക്കയ്യാർവിനെന്നെയൊ-
 യജ്ഞംവിട്ടുസന്യാസത്തിന്നുപക്കിവെച്ചു (ശ്ലീ)
 പിന്നെയുംബ്രഹ്മംകാണാത്തസംസാരിനിശ്ചയോർ
 മൂന്നാമതായ് ജ്ഞാനകാണ്ഡത്തെകാട്ടിയതിൽ
 തന്നെത്തന്നാലെത്തന്നിസാക്ഷിയുസർവ്വസാക്ഷി
 തന്നെയുംതത്ത്വപ്രദൻജഗത്തിന്നനിത്യവും
 നന്നായിട്ടുകാര്യകാരണവുംകാട്ടിയായ
 തന്നെയുമറിയിച്ചുസർവ്വംതാനായ്യാണു
 എന്നല്ലോർഭേദംചാല്പംപൂർവ്വകാണ്ഡങ്ങൾക്കും
 ഭിന്നമായ് പരോക്ഷമായ് ഭൂർബലമായിപ്പോയി
 അന്നേരമപരോക്ഷജ്ഞാനവുംവന്നബ്രഹ്മം
 ഒന്നേസർവ്വവുംശോഭിച്ചിട്ടുനതെന്നുകണ്ടു
 ഇങ്ങിനെപരോക്ഷത്താലപരോക്ഷത്താൽബ്രഹ്മം
 സമയംതെളിഞ്ഞതല്ലെതാനന്ദംവരുത്തുന്നു
 മൃതാമിടശബ്ദംപോലെപ്രാമന്നിമോഹംപോലെ
 ദാഹിതമായഭേദംതോന്നുന്നബ്രഹ്മത്തിങ്കൽ
 ബ്രഹ്മമാതൽതോന്നിയജ്ഞംമായാശബ്ദം
 നിർമലതന്നെസ്സിൽതോന്നുന്നനിനവിങ്കൽ
 മായതന്നഴിവെന്നമുങ്ങവസ്ഥാനമെന്നും
 മായമെന്നിയേബ്രഹ്മമൊന്നെന്നുനില്ക്കുകൊണ്ടും
 കേവലംഭാവസപയംതന്നാലെനോക്കിക്കണ്ടും
 കേവലംതാനിന്നവണ്ണമെന്നില്ലെന്നറിഞ്ഞു
 കാട്ടു കാരണത്താനാത്താനദാദാപന്തർവ്വപോക്കി
 സൈദമാത്മാത്മാപിന്നെച്ചെയ്യതുംചെയ്യാത്തതും
 സമസ്തംബ്രഹ്മകർമ്മബ്രഹ്മമാപാസനബ്രഹ്മം
 സമസ്തയജ്ഞംബ്രഹ്മയജ്ഞമാമെന്നറിഞ്ഞു
 സമസ്തകർമ്മകാണ്ഡവിധികൾവണ്ണാശ്രമ-
 സമസ്താചാരമുപാസനഭേദങ്ങളെല്ലാം
 പുഷ്പമാംഫലമല്ലനിത്യമല്ലവയൊന്നും
 പുഷ്പംപോംഫലംവളന്നീടുമ്പോളെന്നു മനസ്സും
 അയതുകൊണ്ടുകർമ്മോപാസനഭേദകാണ്ഡം
 കൈതവമധികാരഭേദത്താലിവയെല്ലാം
 അതിന്നാൽപൂർവ്വകാണ്ഡംതെളുംസംസാരവേദം
 അതിന്നാൽഫലശ്രുതിയല്ലവയെന്നുകണ്ടു
 ഇതിന്റെറസാരമമാജ്ഞാനകാണ്ഡത്തിൽനിന്നി-
 ട്തിനെത്തള്ളിസ്തുത്യമല്ലെന്നുനിശ്ചയിച്ചു
 ജ്ഞാനകാണ്ഡമുതലായ്താനറിഞ്ഞിട്ടു
 താനൊന്നിൽബന്ധിയാതെചെയ്യുംകർമ്മങ്ങളെല്ലാം
 ബ്രഹ്മാകാരമാമതുകൊണ്ടുടൻമേന്മേൽസർവ്വം
 ബ്രഹ്മജ്ഞാനവുംവരുംസർവ്വവുംഫലമാകും
 ബ്രഹ്മവിത്തുക്കളുടെകർമ്മങ്ങൾമോകത്തിങ്കൽ
 ബ്രഹ്മജ്ഞാനമായുംമറുപകാരമായും
 വരുമെന്നല്ലോസർവ്വവേദാത്മസാരമോത്താൽ
 പരമമുപദേശമിച്ചിതിനീതേയൊന്നും
 പരിശുദ്ധരാമുഷിപട്ടങ്ങൾനിശ്ചയിച്ചു

പരമാർത്ഥജ്ഞാനത്താൽതള്ളുന്നപരോക്ഷത്തെ
 നിർമലജ്ഞാനകാണ്ഡമാറിമയറിയാതെ
 നിർമലജ്ഞാനമുലിയില്ലാതെപ്പുറശ്രുതി
 തന്നെയുംപ്രമാണിച്ചുകർമ്മോപാസനങ്ങളിൽ
 മദിച്ചുനില്ക്കുകൊണ്ടുതന്നെതെളുംപരമാർത്ഥം
 ഇന്നവണ്ണമെന്നറിയാതെകണ്ടുശ്രദ്ധയാ
 എന്നുഭേദമെന്നതാൽമേതിജ്ഞാനയോഗവും
 വന്നിട്ടുമല്ലോർ സർവ്വംജ്ഞാനായിട്ടറിഞ്ഞിട്ടും
 ഇനിക്കുപ്രിയമായിശബ്ദബ്രഹ്മസർവ്വബോധ-
 മായ് പ്രാണോദിതമനോമയമായ് പരോക്ഷമായ്
 അനന്തപരമായിഗംഭീരമായിട്ടേററം
 പ്രയത്നമുപത്താലെഗ്രഹിപ്പാൻയോഗ്യമായി
 സമുദംപോലെയാഗാധമായായായായുത
 സമതപമായിരിക്കുംബ്രഹ്മത്തിന്നനന്തമാം
 ശക്തികൊണ്ടല്ലോഭൂതസഞ്ചയങ്ങളിൽശബ്ദം
 വ്യക്തമായ് രൂപത്താമമണ്ണുനില്ക്കുകേൾ
 ഉണ്ണുന്നാഭിതൻ ഹൃദിതാനുവാലകെട്ടും
 വണ്ണമേനിക്കാശശബ്ദരൂപാകാശത്തിൽ
 നിന്നിട്ടുപ്രാണവന്ദസ്വർഗ്വയോപകനായി
 വന്നിട്ടുപ്രാണോമയമായമുതലുമായി
 ലോകേശൻസമസ്രാത്മപദവിയായിക്കൊണ്ടു
 കാകാരത്തിങ്കൽശബ്ദസ്വർഗ്വവൈചിത്ര്യം
 യാകുന്നനായത്രികമനുഷ്യപ്രാദീനായ
 ചൂന്ദസ്സുമിവയെല്ലാമുണ്ടായിവരുംപിന്നെ
 ഇക്കാണ്ഡംപ്രപഞ്ചപുരുഷായിതറിഞ്ഞാവും
 മന്ത്രങ്ങൾതന്ത്രങ്ങളുംനാനാഭാഷകൾവെറു-
 പരതകളോരോതരംതന്നെതെളുംതൽനിന്നും
 സ്രംഭാവിനാലോചൊല്ലുണ്ടാകവേദങ്ങളും
 ഇഷ്ട്വദികർമ്മങ്ങളുംവൈദികവിധികളും
 സകലജനങ്ങളാലൊക്കെയുമനുസർ-
 ചുകമേയെന്നാലുതമാകിയവേദസാരം
 ബോധിച്ചിട്ടാതെമായാകാത്തതെല്ലാമുള്ളിൽ
 ബോധിച്ചുവലയുന്നവലനായ് സദാകാലം
 അതിനെനിശ്ചയിച്ചുചിലവിദാനാർത്ഥം
 ഭക്തിയിൽവേദസാരമാമിയോപരോക്ഷ
 വിധിയെഗ്രഹിച്ചുവിജ്ഞാനികളായിനിത്യ
 വിധിയുണിഷേധവുംമിത്രയെന്നറിഞ്ഞവർ
 സർവ്വവുംമായാമയമെന്നുള്ളിൽനിശ്ചയിച്ചു
 നിർവാണപദംപ്രവേശിച്ചുവഴങ്ങുന്നേനും
 വേദങ്ങൾഗുണഭോഷംതെളായിവിധിച്ചതിൽ
 വേദസാരങ്ങൾകേട്ടുഗുണങ്ങൾതന്നെഭോഷം
 വേറിട്ടിട്ടില്ലഗുണസംസാരമയമെന്നും
 വേറിട്ടുകൊൾകഗുണത്തിങ്കൽനിന്നതിന്നുള്ള
 കാരണംഭക്തിജ്ഞാനവൈരാഗ്യമിച്ഛയെന്നും
 ധീരനായ് സമ്പാദിച്ചാൽവേണ്ടുംകർമ്മങ്ങൾചെയ്യ
 ഭേദമെന്നിയേവാണുകർമ്മവിചിത്രംവന്ന
 മോദേനഭേദാന്തത്തിൽമുക്തിയുറവതെന്നും

മനുസ്മൃതത്തെപ്പോലെ വ്യക്തമാം പ്രകൃതിയാൽ
 നില്ക്കുന്ന ചൈതന്യം താൻ പൂർവ്വം നോക്കാരം
 ഉത്തമമൊരാകാശം പോകുവാനുപോലെ
 ഞാനെന്നു നോക്കുന്നൊരാകാശം വായുവെന്നി
 തന്നിരിക്കുമ്പോഴെണ്ണമിങ്ങിനെ യന്മൂലമായി
 തത്ത്വങ്ങളിലെ യെന്നു ചൊല്ലുന്നിതൊരുപക്ഷം
 തത്ത്വചിന്തയും പൂർവ്വസ്മൃതത്താൽ കലർന്നിതു.
 അങ്ങനാശ്ശ്രോത്രം തപശ്ചക്ഷുർജിഹ്വയും ബ്രാഹ്മ-
 ഹ്മണീവഞ്ജനേന്ദ്രിയശക്തികളുമ്പൂട്ടായി
 വാച്യാണിപദപായുപസ്ഥങ്ങൾ കമേന്ദ്രിയം
 സൂക്ഷ്മാനുസംശ്ലേഷസ്തർശ്ശരൂപങ്ങൾ സം-
 ഗന്ധചൂമെന്നിങ്ങനെത്തന്നെ തൻ വിചിന്തങ്ങൾ
 ബന്ധമായ് നാനാതപമായിങ്ങിനെയിരിക്കുന്നു.
 സൃഷ്ടാദികാലത്തിൽ പ്രകൃതിതൻ റ്റരില
 ഇപ്പോഴായ്ക്കു നോക്കിതു പിന്നീടായ്ക്കു കാൽ-
 കാരണതുവ്യക്തമായിട്ടു ഞ്ഞെന്ദ്രിയശക്തികൾക്കു
 കാര്യമായ്ക്കു ഞ്ഞിന്നു കാരണം സംഗ്രഹിക്കും.
 കാരണമെന്നേകാൽമില്ലെന്നു തോന്നിപ്പിട്ടു
 കാൽകാരണമെന്നാം പ്രകൃതി നില്ക്കുന്നതാൽ
 സംസാരിക്കുന്നതായ് തോന്നിച്ചു ശക്തിയായി
 സംസാരച്ചിന്നത നിശ്ചൈകമായ് ശൂന്യമായി
 കേവലമായ് നില്ക്കുന്ന നിരൂപിച്ചാൽ
 കേവലം രണ്ടമില്ല പ്രകൃതിയെന്നമില്ല.
 ഇത്തരം ജ്ഞാനശക്തിയായിട്ടു മുക്തനാക്കും
 നില്ക്കുന്ന പ്രകൃതിതദവസ്ഥ ചിത്രമോത്താൽ;
 പൃഥ്വിനാനാശബുദ്ധേകാൽമൂലമായി
 പൃഥ്വിയായ് മൂർദ്ധ്വദാദിശബ്ദം പോൽ ഞ്ഞെന്ദ്രിയശക്തികൾക്കു
 കാര്യമായ് തോന്നിപ്പിടുക മുമ്പു മായ് നിൽപ്പു
 കാരണമെന്ന നിൽക്കും മണ്ണായിട്ടേ ശബ്ദം
 നാസ്തിയായ് തോന്നിച്ചു തരണ്ടിനും ഹേതുവായി
 സ്വസ്തയായ് നിൽക്കി കാലമായിരിക്കുന്നു ഭൂമി
 ഇങ്ങിനെ പ്രകൃതിതന്നവസ്ഥയറിഞ്ഞാലും;
 അങ്ങതിൽ വാഴും പൂമാൽ തന്നവസ്ഥയും ചൊല്ലാം.
 സതപാദിഗുണയുക്തനായി സ്സർവ്വനായി
 വ്യക്തനായിരിക്കുന്ന പൂർവ്വം നോക്കിത്താലും.
 മണ്ണാരോകാൽമൂലമേ നാനായായി ലെല്ലാം
 വിടുന്നാണേദേമയുമേദേമെന്നിന്ദ്രിയശക്തികൾക്കു
 പൂർവ്വം തന്നീക്ഷണവ്യക്തമാം ചൈതന്യങ്ങൾ
 പരിചിലോരോവീര്യരൂപമേപ്പോലാഭത്താൽ
 ബാഹ്യം ശക്തികളായ സ്വേദം സൂഷ്മീകരണ
 കരപൂർവ്വം തന്നീക്ഷണങ്ങൾ ബാഹ്യപുമാൻ
 പ്രകൃതിപുഞ്ചലത്താൽ സ്വാധാതുക്കളേയും
 ആകാശാദികളായ പഞ്ചഭൂതങ്ങളേയും
 ഉണ്ടാക്കിത്തന്നു ജ്ഞാനപ്രകൃതിയായ് മാവിനും
 രണ്ടിനുമേയമാധാരമായി നിൽപ്പു.
 സൃഷ്ടിപ്പാൻ മായയോടും മുക്തിക്കു ബ്രഹ്മത്തോടും
 ഇപ്പോഴായ് നിന്നാണു പൂർവ്വം ചൈതന്യം തന്നെ

നില്ക്കുന്നതതിൻ പാതിജ്ഞാനസൃഷ്ടിയിലായി
 നില്ക്കുന്ന പാതിജ്ഞാനം സർവ്വസാക്ഷിയുമായും
 ഇങ്ങിനെ സ്വപ്രകാരം ജ്ഞാനമെന്നതും ചൊല്ലാം
 പാതിയെപ്പൂർവ്വം ജ്ഞാനമെന്നതും ചൊല്ലാം മേടോ-
 ഏകമാം ജ്ഞാനം ഞ്ഞായല്ലോ തത്ത്വങ്ങളായും
 ഏകാത്മഭേദരൂപസ്വപ്നയുക്തമായും
 സൃഷ്ടിപാലനലയനാനായോഗികളായും
 സൃഷ്ടിവാസനജ്ഞാനപൂർവ്വം പലതായും
 ജ്ഞാനായേകാദശതപാപൂർവ്വം നായി
 ഭൂതങ്ങളിന്ദ്രിയങ്ങളുണ്ടിനെ പതിനൊന്നായ്
 പ്രാണമാർദ്ദശേന്ദ്രിയമനസ്സഞ്ചലിയോടും
 ഗണിച്ചു പതിനേഴാം തത്ത്വമെന്നൊരുപക്ഷം
 ബുദ്ധിയെ നീക്കിപ്പുതിന്നാൻ തിരിയാതെ പക്ഷം
 സിദ്ധിച്ചു പ്രാണനാനായുക്തിനെയൊരുപക്ഷം
 പതിമൂന്നെന്നു മിഥ്യത്തന്നെ വെന്നും മാത്ര-
 യുതമായ് പ്രതികൂലിച്ചിതു പലതില.
 പറ്റില്ലായിരിക്കുന്ന ജ്ഞാനതത്ത്വങ്ങൾ തന്നെ
 ചൊല്ലുന്ന പലവിധമെന്തെന്നൊരുപക്ഷം
 ഏകാദശമായ് ജ്ഞാനം സിദ്ധിച്ചു സർവ്വസാക്ഷി-
 യായതിൽ ചെന്നു ചേർന്നു കൊള്ളുവാൻ തത്ത്വചിന്ത
 സ്വതത്ത്വങ്ങളേയും നേരിനേരിയായ് നോക്കി
 സ്വതത്ത്വപാപുതാനായ് ഭേദമെന്നിയെ ചെന്നു
 തന്നെ മൂലസ്വപ്രകാരം ജ്ഞാനം തന്നിൽ ചേർന്നു
 നിന്നു കൊള്ളുന്ന ജ്ഞാനം തത്ത്വങ്ങൾ മായാമയം
 ചിത്വാ മനജ്ഞാനം സർവ്വസാക്ഷിയുമിതന്നെ
 മുൽവദശബ്ദം പോലെ തത്ത്വങ്ങൾ ഹേതുവില.
 ഏകപൂർവ്വം തന്നെ പ്രകൃതിതത്ത്വമായും
 ഏകനായ് നില്ക്കുന്ന ചൈതന്യപ്രകൃതിതത്ത്വം
 പ്രകൃതിതത്ത്വമേ മില്ലെന്നു വരികയാൽ
 ഏകപൂർവ്വം തന്നെ നാമപൂർവ്വം ജ്ഞാനം;
 അകയാൽ പൂർവ്വം പ്രകൃതി ജ്ഞാനം
 ഭേദമേതെക ജ്ഞാനമെന്നിതെന്നിരിക്കുമ്പോൾ
 പ്രകൃതിപൂർവ്വം തത്ത്വം തന്നെ തന്നെ
 സകലതത്ത്വങ്ങളുമതിയെ ധരിവാനായ്
 ഓരോരോ തത്ത്വമോ ജ്ഞാനം ചൊന്നതെല്ലാം
 സാരമാരവരവർബോധ്യയുക്തികളല്ലോ.
 തത്ത്വങ്ങൾ മായാകാൽമൂലം തൻ റ്റരിൽ
 യുക്തികൾ പോലെ സാംഖ്യനിവമെന്നേയുള്ളൂ.
 സംഖ്യയില്ലാതായാ തത്ത്വം ജ്ഞാനം പൂർവ്വമായിട്ടു
 സാംഖ്യബോധികളാൽ പ്രകൃതി ധരിവാനായ്
 ഇത്തരം തത്ത്വം പൂർവ്വം തന്നെ തന്നെ
 ഉത്തമനാലവനം പതിനാറാമതേവം.
 “പ്രകൃതിപൂർവ്വം തത്ത്വം പൂർവ്വം പാപുതാനായും
 തമ്മിലെന്നോ ന്നാശം തന്നെ തന്നെ തന്നെ
 അത്യാവിർന്നു വേറെയൊന്നു തന്നെ തന്നെ
 അത്യാവ്യക്തതയിൽ പ്രകൃതിയായ് മാവിനും
 തന്നെ തന്നെ തന്നെ തന്നെ തന്നെ തന്നെ

മാനസേസന്ദേഹമതേരവ്യമുണ്ടുനാഥ!
നിമ്നമുതേ! ജീവനാക്ഷിപയറിവാൻ
ധർമ്മത്താനുജായനിപുണവാക്യങ്ങളാൽ
പരൻതൻവൃത്താന്തപുതേന്മയാഗതിയേയും
പറഞ്ഞുതരണമേമാധവ! ഭയാനിയേ!”
പ്രകൃതിപുരുഷന്മാർഭേദത്തെക്കേട്ടീടുവാൻ
അ. മേയിച്ഛിച്ചിരിക്കുന്നോരുഭവനന്റെ
മത്തമച്ഛോദ്യംകേട്ടീടുനേരംമുഴക്കെക-
വിത്തായകൃഷ്ണനാൽചെയ്തിതുവഴിപോലെ:—
“പുരുഷൻപ്രകൃതിയെന്നുള്ളതവികല്പത്തേ
നിന്നുവിളിപ്പിൻഗുണത്തോടുനിന്നാത്മകനാം
പുരുഷൻപ്രകൃതിപോലുള്ളത”സംസാരമായ്
ഇരിക്കുകൊണ്ടുസർഗ്ഗമുതലായമല്ലോ.
അകയാൽപ്രകൃതിക്കുമാത്മാരണ്ടിനുംമദ്ധ്യേ
നില്ക്കുന്നവിജ്ഞാനത്താൽപ്രകൃതിപുമാനെന്നും
വന്നതുകൊണ്ടുലോകമാനുമല്ലായ്മമൂലം
വന്നിതുപ്രജ്ഞാനത്തിന്നാത്മലക്ഷണമല്ലാം.
പ്രകൃതിതാനാകയാൽതന്നിക്കണ്മുഖമില്ല
പ്രകൃതികാര്യംപോയാൽസാക്ഷിത്വംതന്നിക്കില്ല
മായാസാക്ഷിത്വപാലാത്മാവേറെയെന്നുചുതും
മായാമോചനമായാൽവിജ്ഞാനമാത്മാതന്നെ
ഏകനാംജ്ഞാനംലോകപ്രകൃതിതപമായും
ലോകകാരണനായുംസർവ്വസാക്ഷിയായ്ക്കൊണ്ടും
താനെന്നേയില്ലായ്മയാൽപരതപമായസാക്ഷി
ജ്ഞാനംനിഷ്കലമായ്ക്കുവലമാത്മജ്ഞാനം
പുരുഷൻപ്രകൃതിയുംരണ്ടെന്നഭേദമോത്താൽ
പെരുകെക്കെട്ടിയിടുന്നപ്രകൃതിപരം
ചേതനനായിക്കൊണ്ടുസർവ്വസർവ്വസാക്ഷി
മീതേനില്ലതുപുമാനെന്നുതമറിഞ്ഞാലും;
വൈകാരികസർഗ്ഗഗുണമാകുന്നപ്രകൃതിയും
വൈകാരികസർഗ്ഗഗുണവ്യക്താത്മപുരുഷനായ്
എന്നുണ്ടയാത്മാമായെന്നുതന്നെത്തന്നാൽ
തന്നുടെഗുണങ്ങളാൽവികല്പബുദ്ധിതന്നെ
ഉണ്ടാക്കീടുന്നവികാരങ്ങളുംത്രിവിധമാ-
യുണ്ടായ്തല്പ്രാത്മീകമാധിദൈവീകംപിന്നെ
അധിദൈവീകംമുന്നമിപനിൽദൃഢപമായ്
ഉദയമായ്ചെല്ലുതന്നുപ്രതിഭിൽസർവ്വപ്രാപ്തം.
അതുകൊണ്ടുപരമാത്മചൈതന്യമേകമതും
ഏകനെന്നറിയാതെയായാഗുണങ്ങളായ്
ഭേദമായ്കല്പിച്ചുകല്പിക്കേണ്ടതുവായി,
ദൃന്വേന്യമാത്മാവിനാഗുണവുംഗുണങ്ങളിൽ
അത്മാധിദൈവീകംതന്നെതന്നെന്നുണ്ടായ്
അത്മാധിദൈവീകംതന്നെതന്നെയൊട്ടുനായി
അനുഭൂതികൾക്കെല്ലാമവിചാരിതമായും
ഇരിക്കുമാത്മാവേകനവന്താൽതന്നിചേററം
പിന്നെജ്ഞാനേന്ദ്രിയചിത്താദിഗുണക്ഷോഭം-

പുണ്ടാകുന്നിതുവികാരങ്ങളാവിവയെല്ലാം
ഉണ്ടായിതാദിമൂലകാരണപ്രധാനാപ്യേ
മേഘത്തപപുതരിൽനിന്നിട്ടുണ്ടാകുന്ന
സഹസാവികാരിയാംതെജസ്സനിന്ദ്രിയങ്ങൾ
ഉണ്ടായിതാത്മജ്ഞാനായമായസ്ഥിനാസ്തി
ണ്ടായ്ഭേദാത്മനിപുനായ്ബ്രഹ്മാത്മാവായി
വേറായിത്തോന്നീടുന്നമൂലമെൻമായയാലെ
വെറുതേക്കേതംവ്യവഹരിച്ചതുലവ! കേൾ.
പ്രകൃതിപുമാനെന്നുണ്ടുവാചകംചൊൽപൂ.
സകലാത്മകതന്നിക്കില്ലാതെവേറിട്ടില്ല.
മാത്മാധിദൈവീകംതന്നെയൊരിക്കലും
മായാലോകങ്ങൾപലഭേദമായ്വന്നു.”
ഇത്തരംപ്രകൃതിപുരുഷന്മാർഭേദംകേട്ടി-
ട്ടുലവർസംസാരിക്കുമാകുന്നതല്ലെങ്കിലും
വിസ്തരിച്ചറിവാൻയുതിനേഴാമതിതരം
വസ്തുവാമുദാഹരണോടാദാൽമോളംചെയ്തു:—
“കോയ്യാദിസൂക്ഷ്മിയെല്ലാംഅങ്ങാൽതൻകർമ്മമെന്നു
മറയാച്ചതികളായമുപേതംപറയുന്നു-
ഇതിനെലോകത്ത്കൽവിദ്വാന്മാർവാഞ്ചിതരാ-
യുതിയിൽകർമ്മബന്ധഹീനരായ്വേദിക്കുന്നു.”
ഇത്തരംകേട്ടനേരംമായവൻതൻറകേത-
നാലവനോടുമോദാൽപിന്നെയുമതംചെയ്തു:—
“കേൾക്കേടോപഞ്ചേന്ദ്രിയയുക്തമായൊരുമനം
നുകൾക്കുകർമ്മമയമായിരിക്കുന്നുവെന്നും.
മാനസംപോലെയാവത്തിച്ചുകൊള്ളുമാത്മാ
മാനസംജ്ഞാശ്രുതവിഷയബ്ധ്യാനനായി
ചിന്തിച്ചുപുനപുനച്ചെയ്യുകർമ്മമന്ത്രം
സ്തുതിയാമതുമറെറാന്നായാൽമറേറുതരം
വിഷയനാവേശത്താൽമാനസമാത്മാവിനെ
വിഷയംവിട്ടുപൂർവ്വികമായില്ലതാനും.
പുണ്യഭേദങ്ങൾതൻറയത്യാത്മവിസ്തുതിയെ
കേവലംമരണമെന്നുള്ളതുതമറികനി.
വിഷയമൊന്നുതന്നെകേവലിച്ചുതുവിട്ടാൽ
വിഷയമൊന്നുമതിക്കുന്നിതെന്നറിഞ്ഞാലും.
വിഷയമൊന്നിന്നാരംഭിച്ചതുസിദ്ധമാന്വേദം
ജനനമൊന്നുവന്നിതില്ലസംശയമേതും.
വിഷയംമനസ്സിനുജനനമരണങ്ങൾ
വിഷയത്യാഗമനംസംസാരമററല്ലോ.
സ്തുതിയാംഭേദാന്തരംജ്ഞാനംകൊള്ളുന്നതു
അതിനെജനനമെന്നിങ്ങിനെയരിച്ചാലും.
ജനിച്ചുപോകൊണ്ടുജനങ്ങൾബാഹ്യമായി
മനസ്സാൽവിഷയങ്ങൾസപീകരിക്കുന്നപോത്താൽ,
സപീകസന്നിഭമല്ലോതന്നോരഥമാകും
സപീകത്തത്തന്നെകഴിപ്പതുചിന്തിപ്പിവില്ലോ.
ഇത്തരമവിടത്തിൽപൂർവ്വാവാദസമയിൽ
ചിത്തത്തിലിനിവന്നീടുന്നതുംനോക്കിക്കണ്ടു
ഇന്ദ്രിയവിഷയത്താൽരൂപിച്ചില്ലായ്മമൂലം

നിന്നുശോഭിക്കുന്നിതുവസ്തുവകണതന്നിൽ
 ബഹിർബുദ്ധികൾപോലുസജ്ജനമെന്നപോലെ
 ബഹിർഭാഗത്തുനന്ദാഗതമുഖമുനം
 ഭൂതാദിശരീരങ്ങൾനിത്യമായ് ഭവിക്കുന്നു
 ചേതസിബഹിർമുഖമന്തർനാസനില്പു.
 കാലലക്ഷ്യങ്ങൾവേഗാത്സൂക്ഷ്മാത്മദിവ്യാ
 ബാലന്മാർപോലെമായാവശ്വന്മാരായുള്ളവർ.
 ജ്വാലപോലെന്നുപ്രകാശത്തിലഹലങ്ങൾപോൽ
 കാലാന്തരത്തിൽസൂക്ഷ്മമായ് ഭവിക്കുന്നതാനും.
 സർവ്വഭൂതങ്ങൾവയോപസമാദിയാതാനതു
 സർവ്വമായാകൃതപ്രകാശംഭവംപോലെ.
 മായയായതുഗുണംജ്വാലപോൽഗുണംപുമാൻ
 ഏവമിങ്ങിനെമായാപ്രകൃതിയെന്നിതെല്ലാം
 മിത്യാബുദ്ധികൾതന്റെഹിന്തിതമിവയെല്ലാം
 മാത്രമാപുമാൻതന്റെകർമ്മബീജത്തെക്കൊണ്ടു
 ജനിക്കുന്നിതുഭാതസംയുതവണ്ണപോലെ
 മാനസഭ്രാന്തികൊണ്ടുമരണംഭവിക്കുന്നു
 അഗ്നിപോൽപുമാൻകർമ്മബീജമാനസംകഷ്ടം!
 അഗ്നിതാൻദഹിച്ചുപുഷ്പംദൈവമടയുനം.
 കേൾക്കേടോനിഷധപുംഗവ്വപുജനനവും
 ആക്കമാംബാലുപിന്നെക്കൈശ്വരാര്യയുവനവും
 വാല്യകൃഷ്ണാമൃതസംഭവത്തിനിവ
 വിധിപ്പുനവംപിന്നെഹിതാപമനോരഥം
 എന്റേതുനിന്റേതെന്നുവാദിച്ചിടുന്നിതും
 തന്നുടെഭവത്തിന്റേവർമ്മങ്ങൾതന്നെയല്ലെ
 ആത്മാവിന്നിഹഗുണസംഗത്തിൽനിന്നതന്നെ
 സ്വാത്മഭാഗ്യാദിപുതകളത്രവിതരിതം
 ബന്ധങ്ങൾകൂട്ടുന്നതുംവേർപെടുന്നതുംവേ-
 ബന്ധവുംമൃത്യുവസ്തുഭേദങ്ങൾനാനാതപമാം
 അറിവുംദൈവതമായലക്ഷണമിവയെല്ലാം
 തരുവിൻബീജംപോലെയാതൊരുഗുണങ്ങളാം
 കാരണമിതുപാതാൽതന്റവിജ്ഞാനബീജം
 റോറിട്ടിരിക്കുമ്പോൾതന്റവിജ്ഞാനവേദായ്
 ഇരിക്കുന്നിതുഗുണമീവണ്ണമറിയാത്തും
 പാരമാത്മാവുതന്നെച്ചിന്തിച്ചിട്ടറിഞ്ഞതിൽ
 പരമാത്മമാംതത്വഗുണമില്ലായ്യാൽ
 സംസാരാദികൾപുമാന്മാക്കെന്നതിത്തൊലും
 സംസാരമൂലംഗുണബന്ധമെന്നതേവേണ്ടു
 സാതപികസംഗംഹേതുവായിട്ടുഭേദമുനി
 ചിത്തവിഭ്രമാൽരജോഗുണത്താൽനരാസുര!
 താമസാൽതിയ്ക്കാദിപദുങ്ങൾഗുണത്രയ
 കർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടുഭ്രമിച്ചിടുന്നിതേവരെന്നാൽ
 ഗീതകജനനാൽകന്മാരെന്നപോലെ
 മതിയുഗുണയുക്തമായിട്ടുലഭിക്കുന്നിൽ
 പ്രതിബിംബിച്ചുപ്രകാശമിളകുംപോലെതന്നെ.
 നേത്രത്തിൽനാനാബന്ധംകാക്കയാൽഗുണബന്ധം
 മതിയുമിളകിട്ടുഭ്രമിച്ചുകാണുന്നിതു.

മാനസരതിബുദ്ധിതന്നെഭവംഹേതും.
 പുങ്ങിനെപ്പുനാൽമിത്യാസ്വപ്നംദൃശ്യവോദ്ധാത്മ
 സംസാരഗുണമതുംതന്നുടെസ്വപ്നത്തിൽ
 കാമമാമത്മാഗതമെങ്ങിനെയതുപോലെ.
 അത്മാശാബുദ്ധിനിവൃത്തിക്കയുമില്ലപാതാൽ
 മിത്യാസ്വപ്നവൽഭ്രമിച്ചിടുന്നവിഷയംഹേതാൽ
 ഭക്തപാതധ്യാനനായിട്ടിരിക്കുമതുപാതാൽ
 വെറുതേവലമില്ലഭ്രമിക്കുന്നതേവലം.
 റഹമായസത്തായവിഷയനാനാതപത്തിൽ
 കൂടുകകൊണ്ടുസത്തായിരിക്കമാത്മാവതു
 മാടലാഴ്വീകല്പമായ് ഭ്രമിച്ചതന്നുകാക്ക.
 അതിനാൽവികല്പവിഭ്രമത്തേനശിപ്പിച്ചു
 സത്തുക്കൾഭേദേന്ദ്രിയപ്രപഞ്ചവിഷയങ്ങൾ
 കളയുന്നിതുശാപവചനതല്പരകൂടും
 കളവുംപറയുന്നോന്നെന്നുള്ളചരിമാനസം
 അജ്ഞാനമലമുത്രത്തിൽനിന്നോരോന്നതും
 സജ്ജാനജനഹേതുചലനമതികളെ
 തൃജിച്ഛംമോക്ഷാർത്ഥിയായേററുപണിപ്പെട്ട
 അത്മാനമാത്മാവിന്നാൽചിന്തിച്ചതജ്ഞിഞ്ഞിട്ടു
 സ്വത്മാരാമന്മാർവളങ്ങിടുന്നതറികനി
 ജനനമെന്നാദിസ്വപ്നപരമാത്മ
 ജ്ഞാനത്തിലെല്ലാംമായാകാഴ്ചമെന്നറികനി.”
 ഇത്തരമതൾചെയ്യുന്നേത്തുപതിനെട്ടാം
 ചിത്തസംശയതീനപോദിച്ചിതുലഭനം:—
 “എങ്ങിനെബുദ്ധികൊണ്ടുമഹത്താമായയേയും
 മംഗലാത്മാവിലസത്തായിട്ടുഭ്രമിമാന-
 ഭേദാദ്യേന്ദ്രിയങ്ങളാംദൃശ്യംഗവിഷയങ്ങൾ
 മോഹമാമിവ,നീക്കിയറിഞ്ഞുശാന്തരായി
 മുനികൾതന്റെഹൃദയാലയംപൂക്കുന്നതും
 ഇനിക്കത്തളിവാന്നായരുളിച്ചെയ്യേണമേ!”
 എന്നതുകേട്ടനേരംനന്ദനന്ദൻകൃഷ്ണൻ
 ഇന്ദ്രിയാപതിപരബ്രഹ്മചിന്തയർഹരി
 തന്നുടെഭക്തനായഭാഗവതോത്തമനായ്
 നിർമ്മലശിഷ്യനായോരുലവൻതന്നോടായി
 നന്നായിട്ടുചർച്ചയുവാക്യമാംമഹാസാരം
 നന്ദനന്ദനസഹോദരീനന്ദനസുനോ!
 മന്നവ! മഹാമതേ! കേട്ടുകൊള്ളുകശേഷം
 സന്ദേഹമെല്ലാംതീർത്ഥിപ്പുസംശയമേതും.
 സത്യപുരുഷനെരാഭിഷ്ഠസത്തമന്തന്റെ
 വൃത്താന്തമുലവനോടായതൾചെയ്തിതേവം
 “അവന്തിരാജ്യത്തൊരുപുരുഷൻസാധുവായി
 ദുർവൃത്തിതനിൽനിന്നുവേർപെട്ടുസമോവാൽ
 സഞ്ചരിക്കുമ്പോളൊരുദുർവൃത്തൻദയാഹീനൻ
 സഞ്ചരിപ്പതു കണ്ടുജന്തുക്കൾതന്മർമ്മി
 ബാണങ്ങൾപ്രയോഗിച്ചുചെന്നോടുകൂടിതന്നെ
 ബാണത്താൽമർമ്മങ്ങളിലെയ്തുകണ്ടുകോപാൽ
 സാധുവായവൻശിക്ഷാവാക്കുകൾപറഞ്ഞിതു

യോധമില്ലാതവനോടാകയോധസാര
മായാപുണിമാംകഥ" ഇവിടെത്തൊന്നെല്ലാവ-
നായതുചിലർദക്ഷിണിയെന്നതുംചൊല്ലും
ഇക്കഥകൊണ്ടുനന്നംശ്രദ്ധപാത്രത്തിന്നിതു.
ഉൾക്കാമ്പിൽവഴിപോലെ "യുദ്ധവകേട്ടീടരോ!
അവനിരാജ്യത്തിങ്കലുണ്ടായിതൊരുദപിണ്ഡൻ
അവനെതയ്യംശ്രീമാനാധ്യൻദപിണ്ഡയില്ല
എത്രയുംവാചാപരൻകാലികാചാസരീലൻ
ചിത്രബന്ധുക്കൾതന്റെവാക്കുശ്രദ്ധത്താൽതന്നെ
തൃപ്തികാലംകൊണ്ടുദ്യവസ്ഥനായുള്ളവൻ
ദുഷ്ടീലൻധർമ്മനന്നായ്നന്നവനുടെ
പുത്രമിതാദികളുരുളുമവന്തന്റെ
അർത്ഥത്തെഭോഹിക്കുന്നിതർത്ഥമൊടുങ്ങുമ്പോൾ
പുണ്യാരുമുപേക്ഷിച്ചിട്ടായതുമുലമായി-
ട്ടല്ലപുംപരിഭ്രമകേശമൃത്യുപുംപതം
ഒട്ടുദ്യവതെപുത്രകളത്രാദികളായോർ
ഒട്ടുദൈവത്താൽകാലാർബ്രഹ്മബന്ധത്താൽനൂപാൽ
നാഷ്ടമായ്നന്നിട്ടെല്ലാരാമുത്തുപേക്ഷുന്നായ്"
കുടുംബനായ്ചിത്താപവിട്ടാത്തനാഷ്ടനാഷ്ടി.
ഇത്തരമുണ്ടെല്ലാമുണ്ടിതന്നുണ്ടിതന്നായ്"
ചിത്തവിഭ്രമത്തോടെസഞ്ചാരശീലനായി.
കാമത്താൽപ്രയത്നനപണിപ്പെട്ടതുംനോടി
ശ്രീമാനെങ്കിപുംസ്രായാജ്ജിതമെന്നിരിക്കിലും
അർത്ഥത്താൽധർമ്മചെട്ടാഞ്ഞാലിതുപോലെവരും
ചിത്തത്തിലിതുവരായെന്നതോക്കുതതാതം.
അർത്ഥത്താൽദുഷ്ടമല്ലാസർപ്പംസുഖമില്ലാ
അർത്ഥവാനെന്നാൽസദാദുഃഖമിതിതന്നതന്നെ.
ഇതിനാലാത്തനാരംഭനരകഫലമെന്ന
മതിയുണ്ടാകിലറിഞ്ഞീടണംമനുഷ്യതം
യശസ്സംഗ്രണംപലഗുണമെന്നിരിക്കിലും
നശിപ്പിക്കുന്നോദ്യവോഭാശാചിത്രംഗവൽ
അർത്ഥമുണ്ടാക്കീട്ടുന്മോൾകാണേവ്യയത്തിങ്ക-
ലർത്ഥാനുഭാവത്തിങ്കലുള്ളൊരുഫലമതും
അയാസംഭ്രമംനന്നാക്കിതുതന്നെയുള്ള
അയതുമല്ലകളവസത്യംകാമംക്രോധം
മദഃപുംപതംഭ്രമംഭ്രമംവെലാപുംവ്യസനവും
ഭോവുമവിശ്വാസസന്ധിയുംവിപരീതം
ഭയപുംഹിംസയ്ക്കിതർത്ഥമിതിനന്നനർത്ഥവും
വന്നീടുമർത്ഥമിതിലുമനർത്ഥങ്ങൾ
മാനവന്മാക്കുതങ്ങളേതുചെയറിയാതെ
വന്നുകൂട്ടീടുംമേന്മേൽമുക്കുവായുള്ളവൻ
അർത്ഥമാനർത്ഥശാതനന്നിങ്കൽനിന്ന-
ങ്ങൊത്തുംദുരന്ത്യരീക്കോണംസംശയമില്ല.
ഭ്രാന്തബന്ധുക്കൾഭ്രാന്തതന്നെഇഷ്ടബന്ധു
യാമതാരുണത്തെയുംശത്രുവാക്കുന്നോദ്യവം.
അർത്ഥത്താൽപ്രാണഹാനിബന്ധുപഞ്ചനമതും
അർത്ഥത്താൽചിലർപുണ്യംചെയ്തേവനാകുന്നു,

മാനവന്മാരുമതുസംഗ്രഹംഗുരുമുഖ്യമുട്ടി-
ന്നുനന്നിതമാനല്ലതരിയെച്ചുതുംചിലർ.
അപത്തിൽഭവനമാർത്ഥത്തിങ്കലേനിന്ന
ദേവർഷിപിതൃഭൂതജനങ്ങൾമറ്റുള്ളൊരും
അർത്ഥബന്ധുത്താൽപാപപതിച്ചുവെറുതേപോം
ഉത്തമകുശലന്മാർസപ്തമുപേക്ഷിച്ചും
മുക്തിയെസാധിക്കുന്നമുഹൂർത്തസാധിക്കയില്ല.
അതിനാലർത്ഥത്താൽനിന്നുപാപപാപമുട്ടി
ഭവിച്ചീടുന്നുസുഖത്തിങ്കലിട്ടുയാതന്നെ.
കേവലാത്മാപുതന്റെമറയ്ക്കുമാർത്ഥത്താൽനന്നം
കേവലജ്ഞാനമുള്ളിഹൈശ്വര്യമുള്ളയാലെ
കർമ്മമുലമായ്ഭൂതൃതനാഗൈഗ്രസ്ഥമായി
ജന്മത്താലൊന്നുഫലംജന്മികളായുള്ളൊക്കും
വേണ്ടതെന്നെത്താൽമോക്ഷംജന്മികൾക്കെല്ലാംനന്നം
സകലഗുണംവരുംഭഗവൽപ്രസാദത്താൽ
സകലക്ഷേമമായസംസാരംകടക്കേണം.
അതിനമെന്നൊന്നിനാൽവഴിയുണ്ടായ്യാ.
അപ്രാപ്തനായനരകലിഖാർത്ഥങ്ങളായും
ഉൾപ്പുവിൽബന്ധനത്തിട്ടതുകാശനായി
ഭഗവത്താൽമുക്തിയുണ്ടാകുമ്പോൾ ഉൽക്കത്താൽ
മോഹത്തെവിട്ടുബ്രഹ്മപ്രാപിച്ചുപടയാംഗനം"
കേട്ടാമുലവ!നീയിത്തരംവിചാരിച്ചു
വെട്ടുമെന്നിങ്ങേദിപുസമർത്ഥമിഗ്രനനി
വേർപെടുത്തതിയായിമുനിയായ്ഭവിച്ചീട്ടു
താപമെന്നിങ്ങേദിപുസമർത്ഥമിനായ്ഭൂതലത്തിൽ
നഗരഗ്രാമങ്ങളിലസാഗമിത്തനായി
ഭഗവൽഭക്തനവധൂതനായ്നടക്കുമ്പോൾ
മുക്തിനാപരിഹാസംകേവലംഅർത്ഥംസംഗീതവൻ
കിഞ്ചനസഞ്ചാരംചെയ്തിടിനാൻചിലതീർത്ഥം
ഉത്തമക്ഷേത്രങ്ങളുംവെട്ടിച്ചമന്ദംമന്ദം
ഉത്തമംതൃപ്തേണിയിൽചെന്നുസ്നാനവുംചെയ്തു.
പാത്രങ്ങൾകമണ്ഡവംപീഠവുംകരയയ്ക്കത്ത
സുതുവുംചാട്ടുകുറുമെന്നിങ്ങനാചെയ്തു
ക്ഷേത്രവദിതനായിട്ടമുനിധനമതും
ഭിക്ഷയാവാങ്ങിയശിച്ചുനാദിതിരേവാണ.
അക്കാലംചിലരവൻമുൽനിമലമുതും
മുഹൂർത്തംവെട്ടിച്ചുനന്നായ്വാക്കും
പറഞ്ഞുപിടിച്ചമന്ദംമുക്തിചിലരല്ലാർ
വരിഞ്ഞുപാശത്തിനാൽബന്ധിപ്പാനൊരുവെട്ടാർ
പറഞ്ഞാനതിലല്ലോളൊരുവ് "നിവന്മഹാൻ
പെരികെസ്സത്താകുമെന്നിത്തുവിട്ടീടിനാർ.
ദ്രാഗ്ധരീനാനന്തരംബന്ധുക്കളിപുകാരം
ദിപ്യനാംവിപ്രൻതന്നെതൃപ്തിച്ചിട്ടവധൂത-
വൃത്തവാനായിവനിതാശ്ചമിതുപോലെ
ഉത്തമനായിനീനൊരാസന്നായ്ഗിരീസ്രവൽ
ധൃതിമാനായിമെന്തുംകൊണ്ടുവന്നീടുംഫലം
ഏതെന്നുള്ളിലേകുതിബ്ബകംപോലെ

ദയനീയനായിട്ടു കയ്യെടുത്തതൊന്നും
 ഗാഢമായിട്ടു സാധിച്ചിട്ടുണ്ടാകാ
 ഇങ്ങിനെ തിരികുനവിലുസത്തമമായ
 യെങ്ങിനെ ബന്ധിക്കുന്നതീവണ്ണമുള്ളൊരെയും
 ബന്ധിക്കുതീർപ്പിങ്ങിനെ ഹർഷാദ്യനം ചെയ്യ
 അദ്യോത്ഥകാധിദൈവഭേതീകമനുഭൂയാ
 യാതൊരുത്തനും ബന്ധമുണ്ടാകയില്ലതാനും
 യാതൊരുത്തനുമിമാംകമയെഗാനം ചെയ്യാൽ
 പാതകങ്ങളും തീർന്നുപ്രധമനിഷ്ണനായി
 സാതപികുണവാനായ് ഭവിക്കുമെന്നു ഹനം.
 ഇനിയും ഭിക്ഷുവിന്റെ പിന്തന്നും കേട്ടുകൊൾക
 “എന്നിങ്ങു പലപ്രദേശത്തു പുരയിരിപ്പു
 ഭേവതാത്മാവായുള്ള ഗുഹകൾ പൂംകാല-
 മേവമിതൊന്നമല്ലാസംസാരചക്രഭംഗ-
 മൃദുകാരണമാകുമെന്നു തന്നെ ഹനം.
 മാനസഗുണത്തിങ്കൽ നിന്നിട്ടുദ്വൈയല്ലാം
 മാനസത്തിങ്കൽ നിന്നുപേരിട്ട നിഷ്ഠാഗുണം.
 നീലരോണിതശുക്ലഗുണസ്പഷ്ടിയും മനം
 മാനസകാമഗുണജാതപിംഗങ്ങളാകുന്നതിൽ
 താനെന്നായ് ചെന്നു നില്പു മാനസമെന്നായിട്ടും
 നിർവികാരത്വമാപൻ നിത്യജ്ഞാതിർത്വയ-
 നേവം മാനസത്തിന്റെ കയ്ക്കും പുറത്തുമായ്
 നില്പുന്നിതുമനം കൊണ്ടുതാൻ മറഞ്ഞിട്ടു
 നില്പുന്ന മനോഗുണം തങ്കലാരോപമായി
 നില്പു നോൽ മനസ്സാന്നേകണ്ടു കൂടുകയുള്ള
 നില്പും നിർമ്മലനല്ല ശോണിതാരോപം പോലെ.
 മാനസഗുണത്തോടു കൂടുകയല്ല മാത്മാ
 താനിഹ ഗുണമയജാതനാശാദിയുണ്ടായ്
 ഗുണകാമാത്മാവിനെ മാനസമെന്നു ചൊൽവു
 ഗുണകാമങ്ങൾ പോയാൽ മാനസം തന്നെയാത്മാ.
 സൂചിയും കാന്തരങ്ങളും നിശ്ചലം നിർവികാരം
 ഏകമേ. ധർമ്മമുണ്ടാമെന്നതു പോലെ വിച
 മാനസഗുണം കാമംകാമത്തെ തൃപ്തിക്കിലോ
 മാനസമസൽബന്ധം തീർന്നു നിർമ്മലം വരും.
 മാനസശാന്തിവന്നാൽ മാനക്രത്യങ്ങളെ നേ
 യാതൊരുത്തനുമെന്ന ശിശുൽ മനനാശം
 ഹനം വന്നിതു മനം നന്നാകുപശമായാൽ
 ശ്രുതപുംകർമ്മഭൂതം യോഗം മററു ന്യായ
 ശ്രുതിവേദാദിമനോനിഗ്രഹത്തിങ്കലോളം
 ചിന്നെയൊന്നുമേവരാനില്ലാന്നും വേണ്ടതില്ല
 അന്യങ്ങളെല്ലാം ദൈവതമുണ്ടെങ്കിലല്ലോ വേണ്ട
 രൂപകാമങ്ങൾ പോയാൽ താമസരാജസം പോയ്
 കേവലമരൂപധാവല്ലമായല്ലോ സത്തം
 അയതു സൂക്ഷ്മിത്തമതു നിർമ്മലബ്രഹ്മ-
 മായയാമതും ചിത്തിൽ ചലനമെന്നു കണ്ടു
 ചലനസമുദത്തിലുൾക്കിടപോൽ വികാരമാം
 ചലനം നിശ്ചലം മാവിന്നില്ലെന്നുള്ള വിട്ടാൽ

[illegible]

ലോകത്തിലതീതനാമാത്മാവിനതിനെന്തേ?
അന്യമാംകാലത്തിനാൽതനിക്കെന്തൊരുഭേദം
അഗ്നിതൻവികാരമാംതപനമാകുംതാപം
അഗ്നിക്കോതപിക്കാതെയിൻപ്ലാൻകഴിവില്ല
മരത്തിന്നാൽമരറെന്തെന്നോടൊന്നൊക്കോപം
പുതിയായിരിക്കുന്നവന്നു കർത്തനിലുള്ള
സുപദുഃഖങ്ങൾസമമതതിൽനിൽക്കയെന്നേ
വിനതനായിരിപ്പോനേതുമേയില്ലയല്ലോ.
അയതുക്കൊണ്ടുസുപദുഃഖങ്ങൾതമിൻതനി-
ലേതുംകൂട്ടുന്നപ്രിയീവനിൽവേർപാടാതി
ദിരിങ്ങമാത്മാവിനിസ്സുപദുഃഖംസപദോം
ധരിക്കുന്നീലതാ നെട്ടിവനിൽസംഗനല്ല.
താൻകയ്യയച്ചതിങ്ങൊന്നിപ്പോലോതോ-
ന്നെന്തപോൽതത്ത്വംസപദവഞ്ചമമതുപോലെ
നില്ക്കുന്നുഭേദമെന്തേകുന്നാനിൽപിഴയാതെ
കാക്കുമ്പോൾകോപിപ്പുതാരോടതുഭ്രോധത്തൻ
ശീലമായതമാനകാരത്താലററങ്കാരം
ശീലമാംമായതൻററവെകാപ്പുസപദവഞ്ചം
സുപദുഃഖങ്ങൾസംഗംതോനിലുംതത്ത്വപദോം
സുപദുഃഖങ്ങൾഭേദവിഭ്രമമെന്നേപിന്നെ
തോന്നുപുനോന്നാത്തതുംമായതൻസപദവഞ്ച-
മെന്നതുകൊണ്ടുസുപദുഃഖങ്ങളെപ്പിന്നെ?
ലോകഭേദങ്ങൾജന്മമൃതികൾസപദാവമി-
താകുന്നതെന്നാലതുസഹസാസുഖമെങ്കിൽ
ഇവ്വകസപദോവ്യാസുഖമല്ലയെങ്കിൽ
കേവലംസുഖത്തിലേക്കിതുകൊണ്ടെന്തുചേതം?
അത്ത്വംസുഖംസപദോവികമിതെന്നാകിലോ
അത്ത്വംവല്ലാത്തതിനാലെന്തൊരുചേതമിങ്ങും
ആത്മാവുലോകങ്ങളിൽകൂടാത്തസപദവത്തെ
സപദത്തിസുഖമെന്നാൽവേർപെട്ടാലെന്തുപിന്നെ
നിന്നാസ്പന്ധവമെന്നാകിലോനിന്നവല്ലാ
അതിനാലെന്തുചേതം?നിനവേസുഖമല്ലോ
നിന്നവിനന്ത്യംസുഖമായിട്ടുംസപദവമെ-
ന്നാകിലോനിന്നവിനാലെന്തുസംഭ്രമംപിന്നെ?
ദുഃഖങ്ങൾസപദാവമിതാകുന്നതിതെന്നാകിലോ
ദുഃഖസമ്മിശ്രഭേദസംഭ്രമംവേണ്ടയല്ലോ.
സുഖമാംസപദാവമിതാകുന്നതെന്നാകിലോ
ദുഃഖഭേദങ്ങൾകൊണ്ടിട്ടെന്തുവിഭ്രമംപിന്നെ?
സുപദുഃഖങ്ങൾകൊണ്ടുസുഖമിതല്ലെങ്കിലോ
സുപദുഃഖങ്ങൾതന്നാൽപിന്നെയെന്തൊരുഭ്രമം.
സുഷ്ടിയുംസ്ഥിതിലയംതത്ത്വപദോവതപമെന്നാൽ
തുഷ്ടിയാവാണീടാമിതുകളിലങ്ങാനദിച്ചു.
ഈവയൊന്നുമേസപദോവതപമിതല്ലെന്നാകിൽ.
കേവലംസപദോവമായ്യാഴാമിങ്ങിവയെന്നേ?
യാതൊന്നുസപദോവമായ്തുരുട്ടിപ്പറവെന്നാൽ
അയതുനിന്ദുങ്ങളാലെന്തുസംഭ്രമംപിന്നെ?
യാതൊന്നുസപദോവമായ്തുരുട്ടിപ്പറവെന്നാൽ

യാതൊരുസ്വപദോവത്താലേതുംവിഭ്രമമില്ല.
നിശ്ചലംസ്വപദോവികമഴിവല്ലാത്തവസ്തു
ശാശ്വതമാനമേതുപോലെനാലതുപോലെ
നിശ്ചയില്ലതത്ത്വസപദോവികമല്ലെന്നുക്കണ്ടു
നിശ്ചയിച്ചാൽനിശ്ചയിച്ചയെന്നല്ലാത്ത
കേവലസ്വപദോവത്താൽതോന്നുസംഭ്രമംസംഭ്രമം
കേവലമായായമതതിൻസപദോവികം.
തോന്നുന്നതെല്ലാമതുകൊണ്ടെന്തുതോന്നിയാലും
തോന്നാതെപോയാലുമിങ്ങൊന്നൊരുചേതമുള്ളൂ?
തോന്നിപ്പറവെന്നതുസംഭ്രമംസപദോവിക-
മായതുകൊണ്ടുനമുക്കേതുഭ്രമമില്ല
മായയാഭ്രമിച്ചാലുമതിൻററസപദോവിക-
മൊന്നുകൊണ്ടുനമുക്കേതുഭ്രമമില്ല
മെന്നതുപാതാമിന്നാണുനമുക്കെന്നാണിലോ-
ത്താനതിനില്ലെന്നതുമവയുസപദോവവും.
താൻതന്നെയായാലെവോയ്ത്തോന്നിയിരി-
ത്തന്നൊംഗത്തിലൊന്നാമറിയാതാത്മാവിനും
ഒന്നുണ്ടെന്നുമാരുകാലത്തുമാരോടേത്തും
ഒന്നിനാചൊരുത്തനാൽപരങ്കലില്ലയല്ലോ.
ഈവണ്ണപ്രബുദ്ധനായിരിക്കുന്നൊരുബുദ്ധൻ
കേവലനായിഭ്രമമില്ലാതെപാണിപ്പറവ-
തീയവസ്ഥയാപരമാത്മനിനിഷ്ഠനായാ
ഭേദമന്യായിന്നമറിയുമതിന്നാലേ
ഞാനിഹഭൂതമായറിയായുയാലേററം
ശുന്യമാമസകാരംകൂലവിഭ്രമംതന്നെ
അനന്ദസ്വപ്രപനാമുകന്ദപദാംബുജം
സേവിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെകടന്നിട്ടുപറവെന്നും
നിശ്ചയമില്ലാത്തമാബ്രഹ്മണൻതൻററബുദ്ധി
നിശ്ചലംവന്നുകൂടികേട്ടാലുമുലവിനീ.
നഷ്ടവ്യയനായ്കമറത്തുകുളാലപേക്ഷ്യനായ്
വിട്ടുപെട്ടുകിന്നായിട്ടുസപദോവമെന്നെ
ചലനംകൂടാതെയുംസഞ്ചരിച്ചുകേൾക്ക
ചലനസുപദുഃഖമെന്തൊന്നാലല്ലേവക്കും
അത്ത്വവിൻവിഭ്രമത്താൽതന്നെയെന്നതുതന്നും
അത്ത്വവിഭ്രമംമിത്രമെങ്ങാസീനനംറിപ്പു
എന്നിന്ദ്രസംസാരവുംമാനസമാശ്രിതമായ്
വന്നുനട്ടുന്നിയതുകൊണ്ടിട്ടെല്ലാവരായും
ബ്രഹ്മനിഷ്ഠനായിരിക്കുന്നോരുഭിക്ഷുഹീത
നന്മയാച്ചഴിപോലെധരിക്കശ്രവിക്കയും
ചൊൽക്കയുംകേൾപ്പിക്കയുംചെയ്തവരുടെചിത്തം
ബ്രഹ്മമാംപദോവതപദോവസകാരംപോകും.
ഉലവ!ഇന്നമയംസംസാരമെന്നിയൽ
സിദ്ധിച്ചിതിനിൻശേഷംചൊല്ലുവൻകേട്ടുകൊൾക.
“പുണ്യനിഷ്ഠിതമായിട്ടിരിക്കുന്നൊരുത്തൊ-
ന്നേവംചൊല്ലുവൻനിന്നൊക്കൊണ്ടുണ്ടാണിത്താലും.
യാതൊരുപുമാന്മാരുമിതന്നെയറിഞ്ഞിട്ടു
ചേതസിവികല്പങ്ങളുംഭ്രമംക്ഷണംപോകും.

ആദിയിലവികല്പമായിക്കൊണ്ടേകമായ।
 വേദാന്തമത്രപരമാകുംജ്ഞാനമുണ്ടാക്കുന്നു.
 അഭിയാംകൃതയുഗേനവിപുനവിവേകനാ-
 രാകിയജനംമൊയാഹമത്രപത്തെക്കൊണ്ടു.
 കേവലമനോഭിക്തമയമിതിന്നെന്തെന്നും
 ഭവിച്ചുവെച്ചതായിവാങ്മനോഗോചരമായ
 ദൈവതമായിത്തീർന്നിന്നൊന്നിവികല്പമു-
 യാതൊന്നിന്നത്മത്തെനുള്ളതുമറികനി.
 രണ്ടായിത്തോന്നുന്നതുപ്രകൃതിജ്ഞാനമല്ലോ
 രണ്ടിന്നന്യമായോന്നുംജ്ഞാനംപുരുഷനല്ലോ.
 എന്നാൽപ്രകൃതിഭൂമാണയാകിയപ്രകൃതിക്കു
 വന്നുസംഭവിച്ചിതുതിഗുണനാമധേയം,
 താമസരാജസാധുസതപചമെന്നിങ്ങനെ
 നാമമാമതിൽപുമാൻതന്നനമതെക്കൊണ്ടു
 ഗുണത്തിൽനിന്നുതന്നുപിച്ഛിച്ചുപുനനായി
 ഗുണസംയുതമൊന്നുതന്ത്രോടിടകൂടി
 ഇതിൽനിന്നുതന്നിൽനിന്നൊന്നാമുണ്ടായ്
 പരിചിതൈവകാരികനാകതൈജസന്താനം
 താമസത്തിൽനിന്നുതന്നാകുംതിരിട്ടതും
 ഇത്തരമുണ്ടായിവന്നതന്നാകുമാകും
 ചിത്താദ്യേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കുമാനസത്തിനുമുലം.
 ചിന്തയമായിരിക്കുംചിത്തുകാരണത്തെ
 താമസത്തിൽനിന്നിട്ടിന്ദ്രിയങ്ങളുമുണ്ടായ്
 താമസരാജസത്തിലെന്നുമുണ്ടാകുമാകും,
 കാജസ്സാലൈൻറസർവ്വോത്തരാലെന്നത്തെയും
 ഉണ്ടാക്കിയതുമെൻറഭേദമായതിൽജല
 മണ്ഡലസമണ്ഡതയായിരിക്കുന്നേടത്തിൽ
 ഉണ്ടായിതൊരുപത്തമറ്റുവിൽചതുർമ്മുഖൻ
 ചെന്നായിത്തീർന്നൊരുപത്താലെന്നായ്ക്കൊന്നായി-
 ടെന്നെയെന്നഗ്രഹാൽരാജസഗുണംകൊണ്ടു
 നന്നായിലോകങ്ങളുംലോകപാലന്മാരെയും
 ഉണ്ടാക്കിമനുഷ്യക്കൂട്ടലോകസിദ്ധമാക്കി-
 ട്ടുണ്ടായിസിദ്ധലോകമസുരനാശങ്ങൾക്കും.
 പാതാളംചാസസമലമിങ്ങിനെയാക്കിവെച്ചു
 ധാതാവാചികളായ്ക്കൊലോകുവാസിപ്പും
 തിഗുണസ്വരൂപമായിരിക്കുംകർമ്മംകൊണ്ടു
 തിഗുണമായുംതിരികെത്തുടങ്ങുന്നതല്ലോ.
 തപസ്സുംയോഗത്തിനുംനിർമ്മലംഹമമല്ലോ
 പാപവജ്ജിതജ്ഞാനാൽതപസ്യാകേതിയോഗാൽ
 മൽഗതിയതുമലമെന്നതുമറികനി.
 എന്നിരിക്കിലുംകാലാത്മാവാകുംധാതാവിനാൽ
 കർമ്മയുക്തമായിനിന്നീടിനോരിപ്രപഞ്ചം
 തിഗുണപ്രവാഹസിന്ധുവിചലമുണ്ടിപ്പൊങ്ങി
 വിഗതാംഗനമനവരതംകിടക്കുന്നു.
 അന്നുപാസ്തപ്യതായികൃതമായേതുഏതു
 നിന്നുഭാവംഭവിക്കുന്നവസകലവും
 പ്രകൃതിപുരുഷസംയുക്തമായാദിമദ്ധ്യം

വിവയമായിവ്യവഹാരത്തിനായിക്കൊണ്ടു
 വേദമാംവികാരങ്ങൾസംഭവിക്കുന്നതാനും.
 യദസംവാദത്തിൽചൊല്ലിയൊരുപാലാ-
 ഭേദബോധമോനിനങ്ങളുൽപ്പന്നമല്ലോകേൾ-
 യാതൊരുപാദാനഭാവമുൾപ്പെട്ടിട്ടു
 യാതൊരുചൈതന്യത്തിൽകല്പിച്ചിട്ടില്ലാത്തതും.
 അതിൻറപരമത്വംചൈതന്യവൻവഴിപോലെ
 വദിച്ചൊരുപാദാനപ്രകൃതിതന്നെയല്ലോ
 ആയതിന്നാധാരമാകുന്നൊരുപുരുഷൻ
 കാലമുണ്ടായതിൽനിന്നാഹംതിരിവിധമായ്
 സൃഷ്ടിക്കുമ്പ്രമനായിസരിതിക്കുത്താനായിട്ടും
 വിപുലങ്ങൾതൻവയത്തിന്നാഹംവിചാരിയൻ.
 സർവ്വലോകവുംസർവ്വതാനായിസ്സുജ്ജ്വലമായ്
 സർവ്വമാവിശാദിതുകല്പിതപ്രപഞ്ചങ്ങൾ
 സൃഷ്ടിച്ചതല്ലോഅന്നസംഹാരംപ്രമാണമായ്
 സൃഷ്ടിയുത്തർപ്രമാണാനുരൂപമല്ലോ.
 മറ്റുണ്ടെവസർവ്വകർത്താൻപ്രമാണവുമായി
 മുറ്റുമെല്ലാമേലയിക്കുന്നതുവിശാഭയൻ.
 അവിശേഷമൊരുപഞ്ചതപത്തിന്നായ്ക്കൊണ്ടു
 ഭവനത്തോടെകൂടെലയിപ്പിച്ചതുംകേൾക്ക.
 അന്നത്തിങ്കലെയെല്ലാംവെച്ചിട്ടുമാനവന്മാ-
 രന്നംഭ്രമിയിൽവയംഭ്രമിഗന്ധത്തിൽവയം
 ഗന്ധവുമ്പ്പിൽവയംമലയുംസത്തിൽ
 അന്തരമാകുംതസമഗ്നിയിലഗ്നിരൂപേ
 രൂപവുംവായുവിൽവായുവുംഅഗ്നിയിൽവയം
 ചുവന്നുവർശിച്ചുവെണ്ണിൽവായുവുംഅഗ്നിയിൽ-
 മിത്രമുണ്ടുള്ളവർതങ്ങൾതന്നെയോനികളിൽ
 യോനികൾസാമ്യമായമനസ്സിൽമനമീശേ.
 ഇവരൊന്നായമൊൻതന്നെടേഗുണങ്ങളിൽ
 നിൽക്കയുംഗുണങ്ങളുമന്യകൾതന്നിൽതന്നെ
 ലയിപ്പു ക്വാലംമൊയമയമജ്ജീവകവും
 ജീവനുംമാത്മാവിങ്കലാത്മാവുകേവലാത്മാ
 കേവലാത്മാവുകല്പത്തിന്നുസംഗതവും
 ഏവമെല്ലാറ്റിനുംസർവ്വാവിലകുണ-
 നാക്കിന്നെയെന്നെക്കൊണ്ടുനവകുക്കുണമോപമും
 എങ്ങിനെവികല്പമാഭ്രമങ്ങളുണ്ടാകുന്നു.
 മാനസംഏകിയിങ്കലിന്നുപാലിക്കാദയേ
 വ്യോമനിയന്ധകാരനൾക്കുന്നതുപോലെ?
 സലകരിമിരമാമജ്ഞാനങ്ങളുംതീരം
 സകലസംശയങ്ങൾദാർഢ്യനഗ്നിയാടി
 സരിതിൽസംഖ്യാവിധിയിൽനിന്നുനലോമ-
 പ്രതിലോമവുമായിട്ടെന്നാൽപ്രോക്കുണ്ടായി.
 സർവ്വമെങ്കൽനിന്നുപ്രാപ്യമായിട്ടുപ്രതും
 സർവ്വംഭേദിച്ചതുംസർവ്വസാക്ഷിയുണ്ടൊന്ന-
 നൻതെങ്കൽപിന്നെയെന്നെയെന്നെയെന്നുകാണുമിപ്പു
 അറിയുന്നാകിലതുതോന്നായിത്തോന്നിവരും.
 ഗുണപുത്തികളുടെവിധിയെച്ചൊല്ലുന്നുകേൾ

ഗുണധർമ്മതൈവധരിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നു.
ശമധുരമതപസ്സുതൃപ്തികിയും
ദധയുംപുതിയുണ്ടിയാപുരമുചമുചി
അസ്തപാക്ഷമാധുതിയസ്തുതിയിവയെല്ലാം
നിഷ്പലമല്ലൊതൊരുസാതപികവൃത്തിയല്ലോ.
കാമധുമിച്ഛാമദം ധ്യാനസ്തംഭ്യംഭേദം
അശിഭിദാസുചതപമാനസോസ്വാഹാരശഃ
പ്രീതിധർമ്മംപീഠംബമുദ്യോഗമിവ
ചേതസിധരിക്കുന്നീരാജസപ്രകൃതികൾ
ക്രോധപുംഭവാഭംകളവസത്വംഹിംസയശോ
ധംഭ്യംതളച്ചുപുറംകലിശോകപുംഭോഹം
നിദ്രയുംവിഷാദപുഷ്പസാഹരീനമാന്തി
ഭദ്രമല്ലിവതമോഹണവൃത്തികളെല്ലാം.
ഇനിയുംസന്നിപാതംതന്നെയുംചൊല്ലുന്നകേൾ
ത്താനെന്നമെന്റതെന്നമുള്ളവൻസന്നിപാതൻ
മാനസമാത്രേന്ദ്രിയാദികളാൽസംയുക്തനെ
താനല്ലോവിവഹാരസന്നിപാതനമെന്ത്!
ധർമ്മത്തിങ്കലുമധർമ്മത്തിങ്കലുംകാമത്തിലും
തന്മനോഹരിനിഷ്ഠൻഗുണങ്ങൾസന്നിഹർഷൻ
കേളെടോ!ശ്രദ്ധാരതിധനവാനഹമെന്നും
ചാലവേപ്രവൃത്തിയിൽലക്ഷണനിഷ്ഠനല്ലോ
അശ്രമത്തിലുംഗൃഹസുധർമ്മത്തിലുംനിഷ്ഠൻ
വിശ്വപത്തിൻഗുണനിഷ്ഠനവെന്നെന്നും
ശമമാദികൾതതപസംയുക്തമാകുമല്ലോ,
കാമാദികൊണ്ടുജ്ഞാതനായ്ക്കുതന്നിതും
ക്രോധാതിതമോയുക്തർവരാകുന്നുവല്ലോ,
ബോധമൂലമാതതപഗുണലാഭത്തെച്ചൊൽവാൻ.
യാതൊരുസമയത്തുസുകർമ്മങ്ങളാൽപുമാൻ
ഭക്തിസംയുക്തൻപ്രേക്ഷനായെന്നെത്തന്നെ
സേവിക്കുന്നവനല്ലോസതപമാംഗുണവരം
ദേവമാനുഷപുമാൻസ്രീകളെന്നിരിക്കിലും.
അശയായുക്തനായിസപകർമ്മങ്ങളാലെന്നെ
പൂജിക്കുന്നവകല്ലോസാരസച്ചത്തിന്ദ്രി
ഹിംസാബുലികളായിസപകർമ്മത്താലെയല്ലോ
പൂജിച്ചുതന്നതല്ലോസാരസഗുണപ്രാപ്തി
ഏവമാംസാതപികരാജസതാമസഗുണം
ജീവനമിനിക്കമിങ്ങല്ലാമില്ലെന്നും.
ചിത്തജാതമാംഗുണകർമ്മങ്ങളിവയെല്ലാം
ഭൂതങ്ങൾതങ്ങൾക്കെല്ലാജന്തുക്കൾഭൂതങ്ങളും
ജനങ്ങൾരജോയുക്തമായിട്ടുയശസ്സായി
നിന്നീടുംകർമ്മംകൊണ്ടുസുഖത്തെയോജിക്കുന്നു.
ജനങ്ങൾതമോഗുണയുക്തരായ്ശോകമോഹം
മെന്നവനിദ്രാഹിംസാഭികളിൽകൂടുംചിത്തം.
ഇന്ദ്രിയനിവർദ്ധിയായിട്ടുഭേദമേ-
മെന്നിയേധീനനായിമാനസസംഗംവിട്ടു
ഇരിക്കുന്നതസതപഗുണമെന്നറിഞ്ഞേം
ധരിക്കേവേഹംബുലിയഭിമാനവുംചിനെ

മാനസഭ്രമമതൊജസവികാരങ്ങൾ
മാനസനഷ്ടംചിന്താഹീനചിന്താമസമാം.
സാതപികഗുണമുഖംഭോക്താക്കർത്താവും
സതപമല്ലാതരജോതാമസമസംഭം.
സതപമാംഗുണംജാഗ്രരാജസംസപ്തമെന്നും
വ്യായാസമോഹംസുഷുപ്തിയാകുന്നതും.
തൃപ്തമായതുമ്മനഗുണപൂർവ്വമായതു
മത്യാദയോടുജനംസതപത്താവുലപ്താപി
രാജസഗുണത്തിനാൽമാനവനായുംവരം
രാജസത്തിനാൽജനമന്തരചാരികളാം.
താമസാൽകീഴ്ജോട്ടേക്കമിങ്ങിനെഗുണഗതി.
സാതപികഗുണശ്രദ്ധയെപ്പറ്റുപ്രാപ്തിയുംവരം
ചിത്തരാജസലയാൽമനുഷ്യലോകവരം
താമസഗുണശ്രദ്ധയെക്കൊണ്ടുജ്ഞാനരകവും
കാമാനുഭവത്തിന്നമിങ്ങിവയതുകഷ്ടം!
നിർമ്മലയന്മാർങ്ങെന്നെയുംപ്രാപിക്കുന്നു.
സർഗ്ഗണവാനാഹാരമെങ്കിലെസകലവും
അപ്പിക്കുംകർമ്മമെല്ലാംസാതപികമായിപ്പൂർണ്ണ-
നിവികല്പമായുരംപലപുരതിന്നവെ
രാജസകർമ്മഫലംവികല്പമല്ലോചിനെ
താമസകർമ്മഫലംനാശമാകയുംചെയ്യും.
സാതപികജ്ഞാനംമോക്ഷംരാജസജ്ഞാനമതു
ചിത്തസംശയഭ്രമതാമസജ്ഞാനംചൊല്ലാം
പ്രാകൃതഫലമാകുംചിന്തേതന്നിർമ്മലമാം
ജ്ഞാനത്താൽചലനഹീനതപമാമെന്ററിഷ്ടാ
വന്നീടുമിനിവാസസ്ഥാനവുംകേട്ടുകൊൾക;
വനവാസമാമതുസാതപികമറിഞ്ഞാവും
രാജസഗ്രാമവാസംമുതലത്തനവാസം
താമസംചിന്തേക്ഷേത്രവാസംനിർമ്മലമല്ലോ.
സാതപികാധിപനവനസംഗീപിന്നേവനാം
ചിത്തചഞ്ചലംരജോഗുണകത്താവുസഗീ
താമസാധിപൻഭൃഗുൻകേട്ടാച്ചമിനിയുംനീ.
നിർമ്മലശ്രീതനെങ്കലാശ്രിതനലഗ്നത്തിൽ
എത്രയുംശ്രദ്ധയുള്ളൊൻസാതപികനറിഞ്ഞേം.
കർമ്മശ്രദ്ധവാനല്ലോതാമസനെന്നെന്നും;
എന്നുടെസേവാശ്രദ്ധൻനിർമ്മലനാകുന്നതും.
നന്ദിതശ്രദ്ധപദാർത്ഥംവത്സസാതപികൻ
പാപമാംവിഷയത്തിൽപതഗ്നരാജസനല്ലോ.
താമസനശ്രദ്ധവസ്തുക്കളിൽപതാപമുള്ള
യാതൊരുപദാർത്ഥത്തിൽശ്രദ്ധയെന്നിയേവാഴും
ചേതസിനിർമ്മലനെന്നുള്ളതിൽധരിക്കുന്നീ.
സാതപികനാത്മാവിൽനിന്നാകുന്നുസുഖംചിനെ
വിഷയങ്ങളിൽനിന്നുസെച്ഛംരാജസനുള്ള.
താമസനോത്താൽമോഹമെന്നെത്തിൽനിന്നുസുഖം
താമസമൂന്നനാകുംനിർമ്മലനെകിൽസുഖം.
കേൾക്കുന്നീദ്രവ്യംഭേദംഫലവുംകാലംജ്ഞാനം
കർമ്മസമാധിപത്വംശുദ്ധാവസ്ഥാദിയതും

ആകൃതിനാശ്യകളുംഗുണങ്ങൾക്കിക്രമേണ
 ആകുനസംസ്ഥിതിമിങ്ങിനെതന്നെയല്ലോ.
 സാത്വികംഗുണംവേണമതിനെവേർതിരിച്ചു
 സത്വചൂഷണവാക്യംചൊല്ലുന്നുകൂടുകൊടുക.
 ശമമാദികൾഭക്തിനിസ്സംഗംസ്വകർമ്മവും
 കാമമെന്നിയേയുല്പത്തിചിന്തനംപിന്നെ
 ഗുണത്തിലസംഗതംനിർമ്മിച്ചുത്താനചിന്ത
 വിവക്ഷവാസംശയോദ്ധവസ്യകൊള്ളാമല്ലോ.
 അല്പാത്മചിന്തനവുംമാനസനിഗ്രഹവും
 ശുദ്ധമാന്വദാത്മത്തിൽവേണ്ടതിനുള്ളകൊള്ളാം;
 ആത്മാനന്ദത്തിൽമീതേസൗഖ്യമില്ലെന്നുവേദം
 സ്വാത്മബോധത്തിന്വയൊക്കെവേണ്ടതുതാനും
 മറ്റേതൊക്കെയുംതമോരാജസമറിഞ്ഞാലും!
 ചെറററവേണമെങ്കിൽസാത്വികംവേണ്ടതല്ലോ.
 ഇച്ചൊന്നഗുണമായാഭാവങ്ങൾസകലവും
 ചിത്പുമാൻതങ്കൽനിന്നുവേറിട്ടില്ലാത്ത
 ബുദ്ധിയിൽതോന്നുന്നതുംകാൺമതുംകേൾക്കുന്നതും
 ചിത്തത്തിൽ സുരിപ്പതുംയാതൊരുഭാവങ്ങളും
 കണ്ടെയുംചിത്പുമാൻതങ്കലില്ലവയെന്ന-
 തുൾക്കാമ്പിൽവഴിപോലെയുല്പ!നിശ്ചയിക്ക.
 പുരുഷനാക്കുംസംസ്കൃതികൾനിർമ്മാകർമ്മ
 കാർണനിബന്ധനമെന്നോക്കുവഴിപോലെ
 ചിത്തജങ്ങളായിരിക്കുന്നോറിഗുണകർമ്മ-
 ബന്ധങ്ങളെല്ലാംസൗഖ്യമായിട്ടുജ്ജ്വലിച്ചിട്ടു
 ഭക്തിയോഗങ്ങൾകൊണ്ടുമല്ലായണനായാൽ
 മത്ഭാവംപ്രാപിച്ചീടാമില്ലസംശയമേതും.
 ജ്ഞാനവിജ്ഞാനജാതകാരണമായിട്ടു
 കായത്തെത്യജിച്ചിട്ടുഗുണസംഗത്തെത്യക്തവാ
 നിസ്സ്പന്ദന്മാരായ്ലക്ഷ്യനരായ്സുപാലെ
 നിസ്സംഗനാകമെന്നത്തന്നെയുംഭേദിക്കേണം.
 അപ്രമത്തനായിടപാൻരാജസതമസ്സിനെ
 സപ്തമാൻജയിച്ചുകൊണ്ടിരിയ്ക്കുന്നതായി
 സാത്വികഗുണസദ്ധായുക്തനായ്മുനിയായി
 ശാന്തധീയായിനിരപേക്ഷനായ്യാഗാണ-
 ബന്ധമോചനനായ്തെന്നെയുംഭേദിച്ചിട്ടു
 ജീവൻമുക്തനായ്ജ്വലമപീയുഷാംബുധൗമുങ്ങി-
 ടുന്തർഭാഗവുംബഹിർഭാഗുമേകമായ് -
 ണ്ടന്തരമന്വേവസിച്ഛീടുനയഥേച്ഛയാ.
 മമലക്ഷണമായിട്ടിരിക്കമിദ്രേഹത്തെ
 ലഭിക്കുമധർമ്മപാരനാനാനന്ദനായ്
 പശായിരിക്കുന്നോരാത്മാനംപ്രാപിക്കുന്നു.
 പാമഭേതനായുള്ളവനുമുലവ!കേൾ.
 വിദ്യാനാമവൻഗുണമയനായിരിക്കുന്ന
 ജീവനെത്താനനിഷ്ടകാണ്ടിഞ്ഞനന്തരം
 മായാമാത്രമായ്ദൃശ്യമാനങ്ങളായിരിക്കും
 ഗുണങ്ങൾതന്നിലുള്ളവസ്തുതന്റിഞ്ഞിട്ടും
 വർത്തമാനനായിരിക്കുന്നതെന്നിരിക്കിലും

വിദ്യാനാമവൻജ്വലയുക്തനായ്ഭവിക്കുന്നു;
 യാതൊരുത്തരുംശരീരംനോദരമോഹിതന്മാരാ-
 യ്യാതകികളായേറ്റമസത്താമവരോടു
 സംസർഗ്ഗംചെയ്തിടാലാചെയ്തിതെന്നിരിക്കിലോ
 അസത്തായ്നില്പാത്തൊരധ്യപത്തിൽവീഴും
 എന്നതുപോലെയാണുനാഡകാരത്തിൽവീഴും
 മൂന്നുമങ്ങെടുനായ്ഭ്രാന്തികഥകേൾക്ക.
 ഉപശീവിരഹത്താൽശോകമോഹിതനായി.
 ടുവീശന്തന്റെറനിയമങ്ങളുമുപേക്ഷിച്ചു
 ഉവിയിലെല്ലാമവർത്തനെയുംതിരഞ്ഞുകൊ-
 ണ്ടുപീശന്തത്തനായ്നഗാനായ്ദുഃഖിതനായി
 ഞ്ഞതാൽപരവരനായിട്ടുദിവാദായം
 കാമിനീകാമൻനീഹാരാതപവർഷമേറ്റ
 തിരിഞ്ഞുനടന്നുഴന്നനേരംഗുപതിക്ക
 തിരിഞ്ഞുതന്റെറഭുപോരണമേവമോത്താൽ:--
 “കഷ്ടമെൻമോഹത്തിന്റെറവിസ്താരംവെച്ചുതല്ലോ
 ശൃംഗ്വനായനംകാരകഗുലമോതസ്സന്ധി
 ദൈവത്തിൻതതിയറിയാത്തുദേവാഗ്രഹനാ-
 യ്വിസ്താരംകാണുന്നായിട്ടായുഷധിതനായ്
 മോഹപാശത്താൽബന്ധിച്ചെന്നയുമറിയാതെ
 ആഹന്തപ്രമാണത്താൽദുഃഖശൃംഗ്വനായ്
 തതപാത്മമോത്തുശാഭിച്ചീടാതെമുഷാത്മാവായ്
 തതപചിന്തനത്തിങ്കൽസൂര്യനെനോക്കുംപോലെ
 മന്ദിശിതാശ്ചമെന്നാത്മമോഹനനാരി
 തന്നെവരനായിക്രീഡാവാനരംപോലെ
 കളിക്കുന്നതുചിത്രചക്രവർത്തിയാംഗുപ
 നൈജനമെന്നെയുമൊന്നാത്മാവാമതിനേയും
 ത്തന്നവൽസംതൃപ്താംഗനയെപ്രാപിച്ചാനായ്
 നാണമില്ലാതെന്നഗോന്മത്തവൽനടക്കുന്നു-
 ളുശര!ഭഗവാനെതപത്ഭാവവൈഭവങ്ങ-
 ളായ്ജ്വലംപുനഃപുനഃപുനഃപോൽനാരിതന്റെറ
 കാലടികൊണ്ടുമവളെപ്രാപിച്ചാനായ്
 മേൽക്കുമേൽതോന്നിരൂചിത്രമെത്രയുമിടം;
 ബുദ്ധിവിദ്യാദിതപശ്രുതിമെന്തങ്ങളാലെ
 സാധ്യമെന്നുമേയല്ലസ്ത്രീകളാലിവന്തന്റെറ
 മാനസമാഗുതമായ്വന്നീടിൽമലമില്ല.
 വിദ്യാവിദ്യാനെന്നതാകിലുംമലമില്ല
 പണ്ഡിതമാനനായിപിന്നെയ്ശപരകൾ
 നിന്നതൻപ്രസാദത്താലുത്തമനായോതത്താൻ
 സ്ത്രീകളാൽഗോചരവൽജിതനായുപശീയോ-
 ടാകൃതംവരാഞ്ഞിടകൂടിയുമവർത്തന്റെറ
 അധരാമൃതപാനാദികളിൽത്വാപിപരാ
 ണ്തധികമാഗുതിയാൽവന്നിപോരേനംകാശ-
 വർഷിതനായിപരസ്പ്രീയാൽചിത്തത്തെയപ-
 റ്റതമാകുന്നതിനെകളവാനായിക്കൊണ്ടു
 രംശപരനായ്ജ്ഞാതയോക്ഷജ്ഞായാത്മാരാമേ-
 ശപാനായിരിക്കുന്നശോധനയെന്നയിതെ

പ്രാപിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുറപ്പാക്കുവാൻ കഴിയാത്തതല്ലാതെ
 കേവലപരമാത്മാക്കളെത്തന്നെയാണ്
 മാനസഗതനായിട്ടിരിക്കുമെന്നോമോഹം
 മാനസവശാത്തകൻതന്നിരിക്കേണ്ടിയിട്ടു;
 മാനസജിതാത്മാവിനേതു മയില്ലയല്ലോ
 ഞ്ഞാൻപരന്തരനായാകുതങ്ങളെല്ലാറ്റേയും
 നിശ്ചയിക്കുന്നവിദ്വാൻജ്ഞാസമുപ്തിപോലെ,
 ഞാനിഹമധികദൂരനല്ലാത്തമതിനന്നായ്
 ഭക്തസ്വാത്മകമായിട്ടുചെയ്തായിരിക്കും
 കായമാകുന്നതവിദ്യാകൃതമതിനാലെ
 മായാഹാരത്താലെനറിയുന്നതുവിദ്യാ;
 കായത്തിന്നത്രാഗ്രണംഭേദകർത്തവ്യം
 മായമാമിതുമിതപ്രയണാദിയുന്വിദ്വാൻ.
 താതന്നെപ്രാപ്തനായാകുന്നതിനർത്ഥം
 ജാതമാംഭേദത്തിങ്കലൊന്നുസംബന്ധമുള്ളു?
 അഗ്നിയിൽദഹിക്കിലാംഗുല്യാദികേടിക്കിലാം
 വിപ്ലവായുണ്ണിൽചേന്നുപോയിട്ടുംഭേദത്തിനാൽ
 എന്തൊക്കെയാണുള്ള ബന്ധക്കർമ്മത്തിനാലെ
 ചിന്തിക്കിലാത്മാവിനുംതങ്ങൾക്കുംകളെ ബരം
 സാരമേതു മേയില്ലാഭേദത്തെയോത്താൽചിത്രം!
 ചോരയുംതപഃമാംസാസ്ഥിമജ്ജയുംമേദസ്സായും
 സംയുക്തമായിരിക്കുമതിന്നെസൃഷ്ടിതായ്
 പൂയമാംമുഖംചന്ദ്രസദശമോഹമാത്രം.
 വിൻമുക്തപൂയംകുമിസംയുക്തനേത്രമായി
 നിർമ്മലമെന്നിയേയിരിക്കുന്നതുകായം.
 ശ്രോണുമെന്നെചിന്തിക്കുന്നതുചിത്രം! ചിത്രം!
 തന്നെപരമാത്മാവ്ഗാഹനനായുള്ള വൻ
 കളത്രപുത്രാപദേഹാദികളിലീയിട്ടു
 ഉള്ളത്തിലുണ്ടാകാതെതപ്യനായ്ചാണ് ടന്നു.
 വിഷയേന്ദ്രിയസംഗാൽമാനസംബന്ധിക്ഷോഭം
 വിഷയങ്ങളിൽദൃഢാഗ്രതമില്ലെന്നുവതിൽ
 സക്തിസംഭവിക്കുമില്ലതുമുലന്തന്നെ
 ഭക്ത്യാനിശ്ചലമനസ്സായുള്ള പുമാനവൻ.
 അർത്ഥപുത്രാദിസമസ്പേന്ദ്രിയവിഷയത്തിൽ
 കത്തവ്യമല്ലസംഗംവിദ്വാന്മാരായവർക്കും
 ഷഡ്ഗുണമെല്ലാംവർണ്ണമാകുന്നതെന്നു
 ഷഡ്വിധലിംഗത്താലുമാറിത്തീടലേവ! നീ.
 ഇത്തരമെല്ലനായഭൂതലിശ്രോണുന്താനും
 ചിന്തിച്ചുവശീലോഭാലുവശിതന്നിലുള്ള
 ചിന്തയുംതൃജിച്ചാത്മാവിങ്കലാത്മാനുംചേർത്തി-
 ടെങ്കലേരമിച്ചാത്മജ്ഞാനേനാനുഭവനായി
 ശങ്കയില്ലതിനാവെദസ്സംഗതൃജിച്ചിട്ട-
 ഞ്ഞാസ്വജ്ഞംചെയ്തിടേണംബുദ്ധിമാന്മാരായുള്ളോർ
 സത്തുക്കൾമനോബന്ധസംഗത്തെമോചിക്കുന്നു
 സത്തുക്കളായിരിക്കുമീശ്വരബുദ്ധിമാന്മാർ.
 ശാന്തനായിസമദർശികളായിക്കണ്ടു

നിർമ്മലന്മാരായ്നിരഹർഷാരികളായ്ഞാണ്ടു
 നിർഭയന്മാരായിട്ടുപരിഗ്രഹന്മാരായ്
 അഭൈതന്മാരായിരിക്കുന്നോരുമഹാത്മാരാൽ
 നിത്യപൂജ്യമകർഷണമുൾക്കൊള്ളുന്നതല്ലാത്ത
 എത്രയുംപാപാജ്ഞിതമാക്കയുംകളഞ്ഞിട്ടു
 ശുദ്ധമാക്കിട്ടുനിത്യസജ്ജനമല്ലാത്തവരായ്.
 ശുദ്ധമല്ലാത്തവിലെന്നാകിൽഭക്തിയുംവന്നു
 മതഭക്തിയുള്ള വർക്കമനോനംവരേണ്ടതി-
 ല്ലാത്താമൃതിയില്ലാതാനന്ദമനുഭവം.
 ഞ്ഞാത്മാവായ്തന്നെമനന്തനായിനിത്യം
 തന്നെക്കളിക്കുമിട്ടുതന്നെമനോനംവരേണ്ടതി-
 ഭക്തിഹീനന്മാരായമുഹൂർത്തമോഹമായി
 ഭരണമനുഭവത്തിസമുദ്രമുണ്ടില്ലാത്ത
 ചിട്ടക്കുമിതെന്നിയേസ്രാമത്തന്മാരായുള്ള
 സത്തുക്കൾസംസാരാബ്ധിയുമുണ്ടുകയില്ലതാനും;
 പ്രാണനാമെന്നമഹാജന്തുസംപ്രാണനാഹരം
 ത്രാണമാണ്ഡവകുന്ദാർപ്പംകർമ്മമഹാഹരം
 ഏതുംസത്തുക്കൾചെല്ലുന്നിത്തമായതുമഹാഹരം
 നേത്രങ്ങൾക്കെല്ലാംജ്യോതിസ്സായതുംഭേദാതകൾ
 ബന്ധക്കൾസത്തുക്കൾക്കുതാതമാരാക്കളഹരം.
 മെല്ലെന്നുംനരന്മാരുംവശീമോഹംതൃപ്തം
 വെളിപൊന്നാത്മാരാമനായിട്ടുഭൂമിയിങ്കൽ
 സഞ്ചാരമുചെയ്തവാനിത്യയഥാസുഖം.
 സംസാരവിവേചിച്ചാലഭിമാനത്തെല്ലോക്കാം
 സംസാരഗുണമയമെന്നുമീണ്ടെടുത്ത
 ഭിക്ഷുഗീതതാസാംപ്രത്താലുംചൊന്നതിൻപിന്വ
 സൂക്ഷ്മാഗ്രേണമവിഷയ സംഗങ്ങളെ
 തൃജിച്ചുപുരത്താലുംസിദ്ധിക്കുന്നതിനെന്നെൻ
 തൃജിക്കാഞ്ഞാണെന്നതൃജിച്ചുവൃത്താന്തവും
 അർത്ഥചെയ്തുകേട്ടിട്ടുലവർക്കേയോടും
 പരിചിൽപത്തൊന്നതാലോചിച്ചുവെല്ലാമെല്ലാമു-
 “ശ്രീമദ്നിന്തിരവടിനരകപ്രിയാഭോഗം
 നിർമ്മലന്മാരായ്സത്തുക്കൾഭഗവാനെ
 എന്തൊന്നൊക്കെണ്ടുപൂജിക്കുന്നിതുതത്പൂജയാ-
 ലന്തരമില്ലതക്കൾക്കേററവുംശ്രേയസ്സെന്നും
 ചൊല്ലുന്നിത്യകൊണ്ടുനാരദഗുണാദികൾ
 വല്ലഭമുള്ളവ്യാഴംകുശ്യമാദിപുത്രർ.
 സർവ്വജ്ഞാശ്രമികൾതങ്ങൾക്കുംസത്തുതായ്
 കേവലമുതതരമോക്ഷമായിക്കൊണ്ടു
 സ്രീശുഭനോക്കമാനന്ദപൂജയ്ക്കു ബന്ധ-
 വച്ചേമോയിരുന്ന്ടുന്നെരികിയാമാഗ്നം
 വിശ്വേശ്വരവോൻഭക്തനായിക്കൊണ്ടുതർക്കമെല്ലാ
 വിശ്വത്തിൽമഹാരാജുള്ളതീവകയതർക്കമെല്ലാൻ?
 ചിന്തിക്കിലന്തമില്ലാതിരിക്കുകർമ്മയോഗം
 സംക്ഷേപമായിട്ടിഹചൊല്ലുവൻകേട്ടുകൊൾക!
 വൈദികന്താശ്രികുന്ദാർണ്യംസമിശ്രമായും
 വേദിച്ചിട്ടുകമുണ്ഡവിധമായുള്ളമുഖം.

മുന്നിന്നാലിപ്പുത്തൊട്ടമെന്നെച്ചിരിക്കവേണം
 എന്നാലുരുവൻദിവിതപത്തൊന്നാലിപ്പിന്നി-
 തന്നവൻനിഗമോക്കമാറ്റേണമേതിയോടും
 എന്നെപ്പൂജിക്കവേണമതിന്ദൻവിധികേൾക്കേ,
 സ്ഥണ്ഡിലവേണിതകലച്ചിക്കാംസുയ്യകലും
 അന്നപത്തിൽ ഗുണികലുംദിവിതമാർക്കേതിയോടും
 ദ്രവ്യങ്ങൾകൊണ്ടുപൂജിച്ചിടാംതത്ഗുണിനെ
 മേവവേണാത്തന്നൊന്നാലുപൂജിക്കേമനസ്സാ,
 കത്തരോധനാദികർണ്ണാനുപമയ്യുപിന്നെ
 മന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുമാനഗുലിയുംചെയ്യുപിന്നെ
 മൽഗ്രഹണത്തിനാലുംഗുലനായ്ഗുഹിപോലെ
 സൽഗ്രഹസാസ്ത്രോപാസനാദികളായതെല്ലാം
 വേദോക്തപോലെചെയ്തിത്യാകർമ്മങ്ങളേയും
 സാദരംവിന്നവേണ്ടുംകർമ്മത്തിനായിക്കൊണ്ടും
 ദയോലാസനത്തെക്കല്പിച്ചുവസിച്ചതിൽ
 സൽപുമാൻസങ്കല്പത്തെവ്യക്തമായ്കല്പിക്കണം
 ശിഖയുടാരുന്മാരാരോപ്യവേദ്യോദസംകീർത്തി
 വിന്നസ്മണിസ്വപ്നത്തിന്നിന്നെത്തുടവിധം
 പ്രതിമതന്നിൽപ്രതിഷ്ഠിച്ചുകൊള്ളേണമെന്നെ
 പ്രതിമതന്നിൽപ്രതിഷ്ഠിച്ചതുംരണ്ടാറിയം.
 മന്ദിരത്തിങ്കലാവാഹിച്ചിട്ടസ്ഥിരാച്ചനം
 സ്ഥണ്ഡിലകല്പിച്ചുദാസ്യപ്രതാമസ്ഥിരവും
 പ്രതിഷ്ഠിച്ചുപാസനമില്ലാത്തതല്ലോസ്ഥിരം
 പ്രതിഷ്ഠിച്ചുദാസനംചെയ്തതങ്ങസ്ഥിരവും
 സ്താപനംവിഭവപനംപരിമാജ്ജനമിവ
 അസ്ഥിരത്തിനുംചൊന്നപ്രതിമതന്നിൽവേണം.
 ദ്രവ്യത്താലെനെപ്രസിദ്ധപുമായ്യജിച്ചിടാം
 സേവയാമതുയാഗംവിന്നെയുംപ്രതിമാസു
 മതേക്കനെപ്രകാരംഭാവത്താൽമനസ്സിൽ
 ഏല്പിച്ചുവണ്ണന്നാനാദ്രവകാരങ്ങൾകൊണ്ടും
 അച്ചിക്കാമതന്നേതുംസംശയമില്ലലവ!
 സ്ഥണ്ഡിലത്തിങ്കൽതത്ത്വസേനവനിയിങ്ക-
 ലാജ്യത്താൽഹവിസ്സിനാൽ.പൂർവ്വപണ്ണത്താലേതാൻ
 യോജ്യമായതുകൊണ്ടുശുദ്ധാഭക്ത്യാദിഗോടും
 ജവഗന്ധങ്ങൾപുഷ്പപൂർവ്വപാനാദ്രാദി
 പലതാൽശോഭനത്താൽപൂജിക്കാമെന്നെയോ!
 പുഷ്പാസാധനമെല്ലാംമുമ്പിലേസംഭരിച്ചു
 പുഷ്പജ്വലഭാസനസ്ഥിതനായ്ദീപ്തസ്വത്താൽ
 പൂജിച്ചുസമുപനായംഗന്യാസവുംചെയ്തു
 യോജിച്ചുചിത്തോടുംപാണികൾകൊണ്ടുച്ചിക്ക
 അച്ചനംചെയ്തുദിജൻകലശമേവായവ-
 ദ്വപാദികൊണ്ടുസാധിച്ചെടുക്കുന്നെന്നാലതും
 പൂജിച്ചുമുന്നപാതംവെച്ചിട്ടങ്ങിരിപ്പ-
 സാച്ചിച്ചവെച്ചുള്ളതാദ്രവ്യങ്ങളുകൊണ്ടും
 പൂജിച്ചുച്ചിക്കാമതുവേതാപൂജയല്ലോ
 പുഷ്പാലപേതിവിന്നവേണ്ടതുമൊൽവൻകേൾക്കേ.
 പാദാർപ്പാചമനത്തിനാഞ്ഞൊണ്ടുമുന്നപാതം

സപുഷ്പംപൂർവ്വംവച്ചുദേശികൻഗുത്തുകൊണ്ടു
 ശിക്ഷയ്ക്കായ്ശീലിപ്പിച്ചിട്ടിരിക്കുംഗായത്രിയാ
 ശിക്ഷയോടഭിമുഖിച്ചിട്ടുകവേണംതാനോ
 പിണ്ഡത്തിങ്കലനില്പവഹികൾതമ്മെക്കൊണ്ടു
 നന്നായിശുദ്ധമാക്കിഹസ്തഗ്രാമയിരിക്കും
 കലയേയെൻറജീവകലയായ്ധ്യാനിച്ചുടൻ
 പരംപിളാഭാസത്തിൽസുലഭാവിതയായി
 ആത്മഭൂതയായിരിക്കുന്നതിനോടുമുടി
 അത്മപിണ്ഡത്തിൽപ്രാപ്തംസമമായ്ക്കേയ്ക്കുതും
 പരനെയാവാഹിച്ചിട്ടുച്ചനാദികളിൽമാം
 പരമായ്സ്ഥാപിച്ചിട്ടുപൂജിക്കാമലയാതാൽ
 എന്നുടനവകയാദികളാൽകല്പിച്ചെൻറ
 അസനത്തെമുഖോദമുഖമായതിൽ
 കണ്ണികതന്നിൽപുഷ്പകേസരോപവയായി
 പാഞ്ചജന്യംസുഗർഭനെയുംഗദവാളും
 ധനുസ്സുമുസലവുംകൈസ്തഭംശ്രീവത്സവും
 നന്നായ്പൂജിക്കേണംനന്ദിപൂർവ്വകമെന്നെ.
 പ്രമണ്ഡംമണ്ഡംവിന്നഗാത്രസംഗമനാബലം
 ബലനേകമുദത്തേക്കുമുദേക്ഷണംതന്നെ
 ദുഗ്ദ്ധേവിനായകംവിഷ്വപക്ഷേനനെവദാസം
 സ്വഗ്തനായകംഗുരുംദേവകളിദയേയും
 തങ്ങൾതങ്ങൾക്കുള്ളസ്ഥാനത്തിങ്കലഭിമുഖമാ-
 യ്ക്കല്പിച്ചിട്ടാഭിമുഖ്യമാഞ്ജ്യാഞ്ചിട്ടുമാരാൽ
 ചന്ദനകർപ്പരോശീരാഗരക്ഷകമങ്ങൾ
 എന്നിവകൊണ്ടുപോഷിച്ചൻപോട്ടുപൂജിക്കണം.
 സുഗന്ധസലിലത്താൽസ്നാനമന്ത്രങ്ങളാവും
 നിത്യമായിരിക്കുന്നവിഭവങ്ങളെക്കൊണ്ടും
 സ്വപ്നകർമ്മാനാപകാൽമഹൽപുരുഷവിദ്യ
 എന്നിവയൊന്നുംസുക്കസാമാൽപുരുഷസുഹൃത്യാ
 നീരജാനാദിവസ്മാഭരണപൂണരൂപാൽ
 ചാതപുഷ്പങ്ങളാവുംസുഗന്ധലേപനത്താൽ
 ഏവമങ്ങലങ്കരിച്ചുററുപുമാമരത്തോടും
 ഏവമെൻഭേതനെനെയേററുപുയഥോചിതം
 ഗുണപായസസുപ്തിശ്ലാഘപുഷ്പാഭ്യേന
 വളരേധിസുപനൈവേദ്യംസങ്കല്പയേൽ
 ദന്തധാവളാദിഗാത്രഭിഷേകങ്ങൾചെയ്തു
 സന്തതമെന്നുംനിവേദ്യംമുതൽഗീതന്തത്ത്വ-
 വാദ്യാലങ്കാരങ്ങളാൽപർവ്വണിവിധിപോലെ
 വഹികണ്ഡത്തിൽയജിച്ചിടേണംസ്ഥണ്ഡിലേപി
 പിന്നെനൽപരീസരണാദിഭിശനീയിലും
 വിധിപോലുള്ളബാഹുസല്പാതംതങ്ങൾകൊണ്ടും
 സന്തതംശുഭബുദ്ധ്യോപലനരഹിതനായ്
 തപുജാഞ്ജനദാഹപാലമാമണ്ഡലരൂപം
 ചിത്തത്തിൽസങ്കല്പിച്ചുദേശിയോടനാദിനം
 ശംഭപത്രാബ്ജഗദാശോഭിതചന്ദ്രഭഞ്ജം
 പങ്കജകിഞ്ചിദ്യുദ്ധാവസസധരംശാതം
 ശോഭിതകീർട്ടിപ്പുകടകകീർണ്യത-

ശോഭിതം ഗഭവവയങ്ങൾ ശ്രീവത്സവക്ഷോ-
 ഭേദം ചൈതന്യമേവമനമാലികാധരം
 ശോഭിതരൂപമാകുമെന്നധ്വാനിച്ചു ചി-
 ലാനന്ദാൽ ഹവിസ്സിനാൽ പൃതത്താലോരോതര-
 മൊന്നിച്ചു ഷോഡശോപചാരാഭ്യർത്ഥങ്ങൾ കൊണ്ടു
 മൂലമന്ത്രത്താൽ നമോദികളാൽ സംയുക്തനായ്
 ഞായമെങ്ങിനെ എന്നാലവുണ്ണമന്ത്രത്താലും
 ബോധത്തോളിച്ചിട്ടു നമസ്കാരപൂജ ചെയ്തു
 പാർഷദന്മാർക്കൊക്കെയുണ്ടെന്നു വേദിച്ചു നമയ്ക്കെയ്ക്കു
 മൂലമന്ത്രത്തെ ഞ്ഞ പാശ്ചാത്യമെത്തേ സൂരിച്ചിട്ടു
 മൂലമാനന്ദനായെന്നായിരിക്കുന്ന വിഷ്ണു-
 ക്ലേനനായ്ക്കൊണ്ടും ശേഷമുപചാരങ്ങൾക്കു നമ-
 ചെയ്തു സമുപിച്ചു പൂജിച്ചിട്ടു കർത്താവിനെ.
 നന്മതവാസത്തന്നായ് ത്താഞ്ചലനിവേദ്യവും
 ഭക്തിമാൻ ചെയ്തു പിന്നെ മുക്തി സമ്പാദിച്ചാനായ്
 മദ്ധ്യമകേന്ദ്രത്തായ് ചെയ്തും മറ്റു മന്ത്രത്താൽ
 സപ്തമകാനന്ദാതിസ്സുകല്പരൂപങ്ങളാം
 പ്രാകൃതന്മാരാം പൈശാണികന്മാരും ചുരിഷം
 കേവലസ്വപങ്ങളാൽ സൂതിച്ചു സന്തുഷ്ടനായ്
 വന്ദിതനായി നൃത്തം ചെയ്തിട്ടു മല്ലഭത്തെ
 വന്ദിച്ചു വീണെന്നു സൂരിച്ചു ബാഹുക്കളാൽ
 പരിരംഭണമായി പ്രാർത്ഥിച്ചിടേണമെന്നെ:—
 “പരമജയൽ പ്രഭാ! പരബ്രഹ്മേ! പോററി!
 ജനനമരണാദി സംസാരാണുവേനിനാ
 തരണം ചെയ്തിട്ടു വാൻ കരുണയരുളുക.”
 ഇത്തരമുച്ചിതഭക്തി സംയുക്തമെന്നാൽ
 ഭക്തമായിരിക്കുന്നോരുത്തമപ്രസാദത്തെ
 ധൃതപാമസ്തുകേപിന്നയാദരവോടു കൂടി
 ഉദാസിച്ചിടേണമെന്നിരിക്കിൽ കേവലാത്മാ
 ജ്യോതിരൂപകമായിട്ടു നില്പോർക്കു കൽത്തന്നെ
 ചേതസാ ഉദാസിച്ചിട്ടിട്ടു കശാന്തനായി,
 അർച്ചനാദികളേവമേവൻ യാതൊരേടത്തു-
 മച്ചിടേണാകിലതു ശുദ്ധയായുച്ചിടേണം
 സർവ്വത്മാവാകുമഹാസർവ്വഭൂതങ്ങളാലും
 സർവ്വഭൂതാത്മാവായും താൻ തന്നെയിരിക്കുന്ന-
 തെന്നറിഞ്ഞെ വംകുറിയാ യോഗകമ്മങ്ങൾ കൊണ്ടും
 വൈദികതാത്രികങ്ങൾ കൊണ്ടു മറ്റു നാദി
 ഞാറലോകവും പരലോകവും സാധിക്കുന്നി-
 തിഹമെന്നു ഓടേ സേവാർച്ചനയ്യുപദേശാദനേ
 നദിതീരത്തും ക്ഷേത്രങ്ങളിലും ഗ്രാമങ്ങളിൽ
 വനദേശത്തും രാജമന്ദിരം ബ്രഹ്മലോകം
 ഉത്തമനെ നെത്തെന്നറിവേക്ഷകനായി
 ഭക്തിയോഗത്താൽ പൂണ്ണനായിരിക്കുന്നോരെന്റെ
 ഭക്തിയോഗത്തെ ലഭിച്ചിട്ടു നിതി പ്രകാരം
 യാതൊരുത്തനുമെന്നെ പൂജിക്കുന്നിതവനാൽ
 സദ്ഭൂതയായും പരദത്തയായിരിക്കുന്ന
 വൃത്തിയെ വിട്ടു സുവിപ്രന്മാരുടെ വൃത്തി-

യുക്തനായ്ക്കു തന്നെ തദ്ഭൂതമാനായുള്ള വൻ.
 അയ്യതായുതവർഷം ഭക്തനായ് സർവ്വകർമ്മ
 ഫലസിദ്ധി നായ്ക്കുന്നതിട്ടു സംശയമേതും.
 പരന്റെ സപാദാവികമായ കമ്മങ്ങൾ സൂതി-
 ക്കരുതു നിന്ദിക്കയും ചെയ്യരുതറിഞ്ഞാലും.
 ഏകാന്താവാചിരിക്കുവിശ്വപഥാമിതുകൊണ്ടു
 പ്രകൃതിപുരുഷാത്മാവായിരിക്കുന്ന പരൻ
 തത്സപദാവങ്ങളായ കമ്മങ്ങൾ കൊണ്ടു മേവം
 പ്രശംസിക്കയും നിന്ദിക്കയും ചെയ്തിട്ടു നവൻ
 വേഗമോടടുത്താകുമിരട്ടുതന്നിൽ ചെന്നു
 ശോകമോഹിതനായി സംഭ്രമിക്കുന്നതാനും.
 നിദ്രാ സംയുക്തനായിട്ടു നിശ്ചിതമെത്തേ ജനനം
 പിണ്ഡസ്ഥനായി നഷ്ടചേതനനായി കൊണ്ടു
 മായയെ പ്രാപിക്കുന്നതു തന്നെയും ചേരും.
 നാനാത്വഭാവായ് പൂമാൻ പ്രാപിക്കുന്നതു പോലെ
 നല്ലതുകാകത്തതും ഞ്ഞും ഭേദങ്ങളൊന്നും
 ഇല്ലല്ലോ അദ്വൈതമായിരിക്കാവസ്തുവിനു
 ഒന്നുമില്ലതുകൊണ്ടെന്നു പരസത്യമാം
 മാനസല്യാനന്തനെ വേദനയാന്നമേയില്ല
 ആഭാസനായ് ചൂയായുപനാൻ തെജസ്സന്താൻ
 നശിച്ചു പോകുന്നിതു വരില്ലെന്നറിഞ്ഞിട്ടും
 ഞ്ഞവണ്ണമോദിയാം ഭാവങ്ങൾ ശാന്തിവന്നാ-
 ലവനമുത്സവികൾ നിന്നേതും ഭയം വേണ്ട.
 അത്മാപുതനെ വിശ്വം സൃഷ്ടിച്ചിട്ടു നതതും
 അത്മാവാം പ്രഭുസൃഷ്ടിച്ചിട്ടു നതില്ലൊന്നുമേ.
 വിശ്വാത്മാതന്നെ രക്ഷിക്കുന്നതും സംഹാരവും
 വിശ്വാത്മാതന്നിൽ യുദ്ധം നടപ്പേടത്തങ്ങളില്ല.
 ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നതു തിന്മണമായ ഭേദം
 രണ്ടെന്നു തോന്നുന്നതു മായാ ചൈവമേതന്നെ.
 ജ്ഞാനവിജ്ഞാനനിപുണതപമാമമകൃതത്തെ
 ജ്ഞാനിയാമവൻ ഹരിച്ചിട്ടു നില്പാനിഷ്ടം.
 ഭേദമെന്നിയേ മോക്ഷേ സൂയനെപ്പോലെ നിത്യം
 ചേതസി ഭേദമെന്നിയേ സദാ കാലം
 പ്രത്യക്ഷാനന്മാനമാനിഗമങ്ങളെ കൊണ്ടു
 പ്രത്യക്ഷാത്മാവായ്ക്കു സർവ്വപുരുഷന്മാർ
 നിസ്സംഗനായി സർവ്വദിക്കിപ്പും സദാകാലം
 സത്സംഗം കൊണ്ടു നിത്യം കഴിച്ചു സഞ്ചരിക്കും.
 ഭഗവൽപൂജാവിധികേട്ടിരുപതാം ചോദ്യം
 ഭഗവാനോടു ചോദിച്ചിടുന്നാരുലവനും:—
 “അത്മാവിനില്ല ജനിമൃതിഭേദത്തിനെ ന്നും
 അത്മാവല്ലാത്ത ഭേദമേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കെല്ലാം സാക്ഷി-
 യായിട്ടു വ്യയമായി നിൽക്കുന്ന സചഞ്ജ്യോതി
 സ്സായഗ്നിദാരു സംയുക്തരോപലയല്ലോ ഭേദ-
 സംബന്ധിയായി കൊണ്ടു സംസ്കൃതി തോന്നിട്ടു ന്നും.
 അയതു കൊണ്ടു ശരീരത്തിനോ അത്മാവിനോ
 ആർക്കു സംസാരം പറയേണ്ടതു ചൊല്ലു” എന്ന
 വാക്യത്തെ ശോഭിതൻ ചെയ്തിതു മുക്തനും:—

എത്രനാളെയു ഭേദേന്ദ്രിയപ്രാണാദിയോടു
 യുക്തമായാത്മാവിനു സംസാരബന്ധം തോന്നാ
 അത്രനാൾ സംസാരത്തിൻ ഹവധാനായിത്തോന്നും
 ചിത്തത്തിലാണെന്നാൽ ജ്ഞാനമതില്ലായ്യാ-
 ലവിവേകികളായുള്ള വർഷപരമാത്മ-
 ജ്ഞാനത്തെ യറിയാതെ സംസാരം പോകയില്ല.
 മാനുഷസ്വപ്നത്തിങ്കൽ ധനലാഭത്തെപ്പോലെ
 ഹൃദി വിയങ്ങുമാറുന്ന നാനായനേകാനന്ദങ്ങൾ
 ബുദ്ധ്യതാനന്ദവിഷ്ണുവൻ പരമാത്മ-
 ബോധം കൂടാതെ മോഹത്തിന്നായി കൊണ്ടു സർവ്വം
 കല്പിക്കുന്ന തുശോകാഹവ്യാപ്തം ഭ്രോധം
 ലോഭമോഹമുച്ഛിന്നവിയെല്ലാം പാത്താ-
 ലഹങ്കാരത്താലത്രേ കാണുന്നു ജന്മാദിയും
 അഹങ്കാരത്തിന്നിവയാത്മാവിന്നെന്നുമില്ല.
 ദേഹാത്മാവിനായ നന്ദാത്മാവാം ജീവൻ
 മോഹമാംഗുലയുക്തിയായ് സൂത്രരൂപ-
 നായിട്ടു സംസാരിയായിരിക്കുന്നതുകാലം
 മായതൻതന്ത്രാകൃതിരൂപഭാവത്താലെടോ!
 ബഹുരൂപവും മനോവചനപ്രാണാദി
 ബഹു കർമ്മങ്ങളെല്ലാം ജ്ഞാനവാളിനാൽ മൂന്നും
 മേരദിച്ചു മോഹമെന്റേ സഞ്ചരിച്ചിടം ചിത്ത-
 ജ്ഞാനവും വിവേകവും നിഗമനപസ്സേവം
 പ്രത്യക്ഷനേമാനുമുമാദ്യന്തം ബ്രഹ്മതന്നെ;
 യാതൊന്നു സമസ്തവും കേവലമവനുള്ള
 കാലവും രേതുമുള്ളും സർവ്വം ബ്രഹ്മതന്നെ
 ലീലാഭേദങ്ങൾ സർവ്വബന്ധവും ഭ്രൂഷണം പോൽ.
 സൃഷ്ടിക്കുമുന്മുഖം പിന്നും മദ്ധ്യവും ബ്രഹ്മതന്നെ,
 സൃഷ്ടിക്കു ഭൂഷണങ്ങൾ സർവ്വാസ്വപ്നമല്ലോ.
 വ്യവഹാരത്തിൽ നാനാവിധവാച്യമായുള്ള
 വ്യവഹാരമാംവാച്യഭൂഷണം നാനായി-
 ട്ടിരിക്കുമ്പോലെ ഏകവിജ്ഞാനമെന്നാകിലും
 പിരിച്ചുവാച്യമായിട്ടു വസ്ഥാതയവും
 ത്രിഗുണമായും കാര്യകാരണകന്ത്രഭേദം
 സ്വാഗതമായി വാച്യമാണെന്നാകാം തോന്നുന്നതും
 സാക്ഷിത്വമായിരിക്കും യാതൊരുതൃയാവം
 സാക്ഷാലായതുകൊണ്ടുതന്നെയെന്നറിഞ്ഞാലും;
 ആദിമദ്ധ്യാന്തമൂന്നുതന്നെയെന്നാകിലും
 മാതൃകകൾ തങ്ങളായ് യാതൊന്നു ശോഭിക്കുന്നു
 യാതൊന്നാമതു വിദ്യാമാനമായ് രജോഗുണ
 സത്വമാധി കാരമായ് ശോഭിക്കുന്നതിനുമേൽ
 കേവലനും ജ്യോതിപരമാത്മാവും ബ്രഹ്മം
 ശോഭിക്കുന്ന സർവ്വസ്വകൾക്കെല്ലാം വേറായ്.
 ദേഹാദൈന്ദ്രിയായ് മാത്മാവെകാരം ചിത്രമേവം
 മോഹത്തെ വിട്ടു സ്വപ്നമാം വണ്ണം വിവേകിച്ചും
 അറിഞ്ഞിട്ടു വാദവാക്യസംഗ്രഹണമാം
 കാര്യകാരണജ്ഞാനം കൊണ്ടു സന്ദേഹമെല്ലാം
 മൂലിച്ചിട്ടാത്മാനന്ദസന്തുഷ്ട്യാ സർവ്വകാമ-

ന്മാരിൽ വെച്ചെല്ലാം കാമസിദ്ധനായ് രമിക്കേണം.
 ഇന്ദ്രിയദശകാലം ദേഹവുമാത്മാവല്ല
 പ്രാണനവായുജലം ചുമ്പിടുകതിവ്യസം
 മനസ്സുമാത്രമുള്ളും ബുദ്ധിയും ഗുണങ്ങളും
 മാനാഹങ്കാരമിവയാത്മാവല്ലെന്നാണും.
 അഹങ്കാരത്താൽ ഗുണരൂപങ്ങളാകുമന്ദ-
 കരണങ്ങളാമാത്രാദികളായ ഗുണങ്ങളാൽ
 അക്ഷരാത്മകരൂപനായിട്ടു മാത്മാവിനെ
 നശപരമിവയെന്നും സ്തർശിക്കുന്നതുമില്ല.
 ഏവം സംഗതങ്ങൾ തന്നിൽനിന്നു സംഗതിന്നാ-
 മയവം വലുതിനായി ഗുണങ്ങൾ തന്നിൽനിന്നും
 മാത്മാവ് ഭൂഷണസർവ്വസ്വകൾ തന്നിൽനിന്നും
 കേവലം വിരക്തനായ് അമൃതവാത്മഭക്തി-
 യോഗത്താൽ ദൃഢമായി രാജസഗുണചിത്തം
 കേവലം നിരസിപ്പതെത്തോളുമുപരി
 രോഗികളെപ്പോലെ കഷ്ടമായുള്ള കല്പിച്ചതുപോൽ
 രോഗസംഗമൻ രോഗിക്കാമയം പോവാനായി
 മേന്മേലേ മനശ്ശാന്തിവരുവാനായി കൊണ്ടു
 മേന്മേലേ കഷ്ടമായ കർമ്മങ്ങളെ ചെയ്താൽ
 കല്പിക്കുമ്പോൾ സംസാരമാമയെ വെട്ടുമായ്
 കല്പിച്ചതെല്ലാം മനോജയതപം വന്നിടുവാൻ.
 യാതൊന്നു ചിലർ യോഗിയായ വർഷപരമാത്മം
 ചേതസി ഗുഹിച്ചു പിൻമാനവദേവകളാൽ
 നിർമ്മിച്ച ചൊല്ലും യോഗകർമ്മങ്ങളുവയെല്ലാം
 മൂന്നു ഭാഗസമാകുകൊണ്ടു തപമയുന്നീല.
 അയതുതകൊണ്ടു വിദഗ്ദ്ധൻ പ്രകൃതിസ്ഥിതൻ തന്നെ
 വസ്തുവും മോഹമൊക്കെ നിവൃത്തനായി കൊണ്ടു
 തന്നുടെ സുഖാനുഭൂത്യാനന്ദനായി കൊണ്ടും
 ശയനാഗമനാദി ഭോജനാനാനാകർമ്മം
 അച്ഛിന്നവോധം സാധാരണഭാവാനുഭവം
 മേന്മേലേ ക്രമമനുഭവമായിരിക്കുന്നു.
 ഇന്ദ്രിയകാരണാത്മങ്ങളെയു മനുമാനാൽ
 നന്നായ്ക്കു ഞ്ഞിട്ടു സ്വപ്നവൽസരേന്ദ്രിയ-
 വിഷയവ്യാപാരങ്ങൾ കണ്ടാലും കേൾക്കുമെല്ലാ
 വിഷയമനുഭവിച്ചാലും ഭക്തനമല്ല.
 കന്നിലും സ്തർശിക്കെയല്ലാത്താ വെങ്ങിനെ യെന്നാൽ
 മന്നിടത്തിങ്കൽ സൂര്യൻ ലോകത്തെ യെന്ന പോലെ
 സർവ്വം കണ്ടിട്ടു മജ്ജാനബുദ്ധിയെ യൽ
 കൈവരാനിപ്പുന്ന നായ് സ്വയം ജ്യോതിയായി
 അജനായ പ്രമേയനായു ഹാഭൂതിയായി
 വിജയമായിട്ടെല്ലാ മനുഭൂതാത്മാവായി
 ഏകനായ് ദ്വിതീയനായാത്മാരാമനായുടൻ
 അകലതാനായ്ക്കു ഞ്ഞു സഞ്ചരിക്കുന്നു യാതാനി.
 കേവലബുദ്ധിയെ ക്കാലം സമമാഹമെന്നാ-
 ലാപിൻ ഭൂതമാമതു കാലവും ദൈവതഭ്രമം
 ദൈവതമില്ലല്ലോ തനിക്കോത്താൽ നാമാകൃതി
 യാതമാം നാമാകൃതിയാത്രമവണ്ണങ്ങളിൽ

നന്നവയെല്ലാം വേറായ് യതി വണ്ണാശ്രമിയായ്
 തന്നമ്മിതിനിസ്സംഗനായ് നില്ക്കുന്നു. അതാനുവാസം
 അനുഗമിക്കുകക്കായിലായ തുമുലമായി
 ജാതമാത്മാംബതെല്ലാം വ്യോമനില്പെച്ചു തുല്യം
 ജാതമാം പഞ്ചവണ്ണമെന്നറികുതന്തെന്നു.
 മായാലോകമാമരിനാലേഖ്യാധ്യമിപ്പു
 മായാസാക്ഷിയായേവമാത്മാവുതന്നിരിക്കണം.
 ഇത്തരമറിഞ്ഞുള്ളിലേററുപുറംഭവജ്ഞനായ്
 വിത്തായിട്ടിതിശാന്തനായിരിക്കുന്നജ്ഞാനി
 പണ്ഡിതമാനികൾക്കേതോന്നെന്നോഭിമാനം
 രണ്ടെന്നുചൊല്ലിട്ടെന്നോരത്വവാദങ്ങൾവുമൊ
 പരമാനന്ദാത്മാനവേയോഗിയാമരൻ
 വരവുമിപ്പോന്നിപ്പുകായവേദാദിവിധി
 യോഗധാരണകൊണ്ടുസർവ്വജ്ഞങ്ങളെ
 വേദേനദഹിപ്പിക്കുമില്ലസംശയമേതു;
 യാതൊരുഭാവകർമ്മവികല്പാവസ്ഥാദികൾ
 ചേതസിതോന്നിപ്പെച്ചയ്ക്കുള്ളിച്ച്മിട്ടുനതെല്ലാം
 അഗ്നിയിൽപദാത്മങ്ങൾദഹിക്കുന്നതുപോലെ
 വിശ്വമെന്നിയേത്താനുപാവാകൾദഹിപ്പിപ്പും.
 വ്യുന്നടെധ്വാനുകൊണ്ടുകീർത്തിപ്പാദികൾകൊണ്ടും
 യോഗവൃത്തികൊണ്ടുമിങ്ങശുഭമെല്ലാറെറയും
 ശുഭങ്ങൾകൊണ്ടുകൂടത്തീടേണംവഴിപോലെ
 ശുഭമാംഭക്തിയോഗാൽചിലർതന്നുടെദേഹം
 നശിയാതിപ്പിന്നായ് നോക്കിട്ടുന്നിതുചിലർ
 അശയാധീനന്മാരായ്തന്നുടെശരീരത്തെ
 പലതാമുപായത്താൽസിദ്ധിയായ് യോജിക്കുന്നു.
 ചിലരിദ്ദേഹംനിത്യമല്ലെന്നുനിശ്ചയിച്ചു
 വൃക്ഷത്തന്നിഹരഫലമെങ്ങിനെയതുപോലെ
 വൃക്ഷമാംഭേദത്തിനയോഗമാംഫലമെന്നു
 നിശ്ചയിച്ചിട്ടഭക്തിയോഗത്തെസ്സേവിക്കുന്നു.
 ഇച്ഛാദിശരീരത്തെസ്സേവ്യങ്ങൾവിട്ടുചിലർ
 സശ്രദ്ധയോടുംദേഹഭോഗേച്ഛാഗ്രഹമനോ
 വിശ്വാസത്തോടുമെന്നയാശ്രയിച്ചിട്ടുഭക്ത്യാ
 യോഗസ്ഥനായിതന്നിടുന്നവർവൃദ്ധികുഷ്ഠം
 അഗതംചിലപ്പുകൾവ്യാപാരസുഖാദിയും
 ചിത്തത്തിൽനിന്നുനീക്കിവസിക്കുന്നിതെന്നായ്
 ഉത്തമനവനിമരാനിമരാദിദൈവതമില്ല.
 അത്മാവുംദേഹവുമിഹപ്രാണാദിരമ്മിച്ചുള്ളൊ-
 രാത്മസംബന്ധംതന്നെസംസാരമെന്നുചൊൽവു;
 അത്മാവുംദേഹാദിയുംഭേദമോയോന്നിത്തമ്മി-
 ത്വമിഹശ്രസംസാരമായ് സംബന്ധമശുഭത്തെ
 ഭക്തിയോഗത്തെകൃതജ്ഞാനത്തിനാൽതീർത്തീടേണം
 ഭക്തിയോഗാത്മകനാമെന്നയാശ്രയിച്ചെടോ!”
 ഇത്തരമതർത്ഥംചെയ്തനേതരജവന്താനും
 ചിത്തമോശ്വത്താടിതപത്തെന്നോയോദ്യമെച്ചയ്—
 “അനുമാമനാത്മയോഗങ്ങളാല്പമാജ്ഞാന-
 മെങ്ങിനെവേഗംസിദ്ധിച്ച്മിട്ടുന്നിതുചൊൽകു?

മാനസജ്ഞംവരുത്തുവാൻല്ലോയോഗം.
 മാനസജ്ഞത്തിന്നാശാശ്രയമായിക്കൊണ്ടു
 ഉത്തമോത്തമമായിസകലത്തിനുമെല്ലാം
 ഭക്തിയോഗത്തെയതർത്ഥംചെയ്യുന്നു” മെന്നിങ്ങിനെ
 ചോദിച്ചോരുലവന്റെറവാക്കുകൾകേട്ടുകുണ്ഡൻ
 മോദനമന്ദസ്ഥിതംചെയ്തതർത്ഥംചെയ്തവാക്യം
 കേട്ടുകൊള്ളുകുറുപതീമണി! വഴിപോലെ
 ശ്രദ്ധനാമുലവനോടായിട്ടുതുണ്ണൻചൊന്നാൽ:—
 “വ്യുന്നടെധ്വഞ്ചെളവന്ദിച്ച്മിട്ടുന്നുകേൾക്ക.
 വ്യുന്നടെധ്വഞ്ചിതിനാൽമാനവശ്രദ്ധയോടും
 ജയിച്ചുകൊണ്ടൊരുമുതലുവെജ്ജയിക്കുന്നു
 ജയിച്ചാൻസർവ്വകർമ്മമെല്ലാംചെയ്തു
 മെല്ലമെല്ലവേനംകൊണ്ടെന്റെറവാത്മാവിൽ
 നന്നായിമനോരതനായിട്ടുതന്നെസർവ്വ-
 കർമ്മങ്ങൾചെയ്തപ്പുണ്യദശമാശ്രിതനായി
 നിർവ്വലഭതന്മാരാംസാധുക്കളോടുംകൂടി
 ദേവദൈവതേയനരന്മാരിൽഭക്തന്മാരായി-
 ക്ഷേവലചരിതത്താൽസത്രത്താൽവേറായിനി-
 ക്കൊള്ളൊണ്ടുസ്വപങ്ങളെചെയ്തയും നീതന്ത്രം
 അദിയായ് മഹാരാജവൈഭവവിഭൂതിയാൽ
 സേവിക്കുസർവ്വഭൂതത്തിങ്കലുംമെന്നത്തന്നെ.
 വ്യോമംചോവകംപുറംസർവ്വതൃപ്തപൂർവ്വമായി
 പൂണ്ണമായുണ്ടുചിലവിച്ഛിന്നാശയനായി
 കാണോണമാത്മാറിനെയൊത്മനാസർവ്വതപം.
 ഇങ്ങിനെസർവ്വഭൂതങ്ങളേയുംമതഭാവത്തിൽ
 കുന്നായിക്കൊണ്ടെന്നോരദൈവതഭേദമില്ല.
 സർവ്വംജ്ഞാനായ്തന്നോടോവസംയുക്തനായി
 സർവ്വംജ്ഞിച്ചിരിഞ്ഞനുമില്ലെന്നുകണ്ടു
 കേവലജ്ഞാനമതുതന്നെയുംപ്രാപിക്കണം.
 ബ്രാഹ്മണജവുംചണ്ഡാലജവുംസൂത്ര്യന്മാരെ
 സമദക്ഷായിക്കണ്ടുവിദ്വാനായ് നരന്മാരിൽ
 ഏററുംമത്സരാവനാലരഹാജ്ഞാൻനീക്കി
 മുറീടുംതൊഴുതസർവ്വജ്ഞതമുദാത്തമകായ്
 വെജ്ജുകൊണ്ടെന്നസ്തരിച്ചുഗോചണ്ഡാല
 വജ്ജിതപരാദികൾസർവ്വംസമമെന്നു
 തുല്യതയായഭാവജ്ഞാനത്താൽസിദ്ധിക്കേണ-
 മെല്ലാവസ്തുക്കളിലുംമത്സരാവംവന്നീടാതെ
 തുല്യമില്ലാതെയെത്രനാളിരിക്കുന്നിതെന്നാൽ
 അത്രനാളെക്കമനോവാക്കുകായങ്ങളായ
 വൃത്തികൾകൊണ്ടുതുല്യഭേദോപാസനവേണം.
 സർവ്വംബ്രഹ്മാത്മകമായിവിദ്യയാകണ്ടു
 സർവ്വത്തിങ്കലുംനിന്നുബന്ധമുക്തനുമായി
 സർവ്വഭൂതങ്ങളിലുംവാങ്മനഃകായവ്യത്യാ
 സർവ്വംജ്ഞാൻതാനെന്നുഭാവിച്ചുവഴിപോലെ
 സർവ്വകാലങ്ങളിലുമിതുപോൽമമത-
 മെന്നതല്ലാതെയില്ലെന്നറിഞ്ഞുമതോവേന
 സർവ്വഭൂതേഷുമനോവാക്കുകായങ്ങളാലെ

സന്തതം സർവ്വതകുലഭിരായീരികുന്ന
 ബ്രാഹ്മണപ്രിയനായിക്കൊണ്ടുവാഴ്ന്നു. സാധു
 നിമ്ബലൻതനിക്കുശുദ്ധിക്കായും ഭക്തിയുള്ള
 ശുഭനായാലും നാനായിയായാലും മടിയാതെ
 ഭദ്രമാം ബ്രഹ്മജ്ഞാനം ഗ്രഹിച്ചിടയും വേണം.
 മോക്ഷസാധനഫലമാകുമിജ്ഞാനം തന്നെ (വേണം
 മോക്ഷേച്ഛശു കർമ്മസാക്ഷാത് ജ്ഞാനികർമ്മലം -
 പിന്നെയും ജ്ഞാനാമൃതം പാനം ചെയ്താനന്ദമായ്
 ജ്ഞാനകുടുംബം യോഗമവധാരണം നാലും
 മാനവന്മാർക്കു മഹദ്യമമെന്നാകുന്നിതു -
 മാദിരയ്ക്കു സർവ്വകർമ്മമാത്മാം . തകർത്തന്നെ
 നന്ദായിനി വേദിച്ചു സമർപ്പിച്ചാത്ത ജ്ഞാനം -
 നന്ദപീയൂഷം തന്നെ. പിന്നെയും ചൊല്ലിക്കൊണ്ടു
 നന്നായി വസിക്കുന്നിതു തമജ്ഞാനീയവൻ.
 സർവ്വതങ്ങളേയുമീശ്വരാത്മകത്വേന
 സർവ്വതകണ്ടു സവിച്ഛിദ്രകെന്നു തർച്ചെയ്തു
 സർവ്വം നാരായണ ബ്രഹ്മമെന്നാകയാലെ
 കേവലം സേവിച്ചിടും താനായതു തന്നെ
 സകലത്വം ശ്രേഷ്ഠം കേവലം ജ്ഞാനമെന്നെ-
 ന്നോകനായകനർത്ഥം ചെയ്തിതു വഴിപോലെ.
 കേട്ടാലും ഞപോത്തമ! മാധവൻ തങ്കൽനിന്നു
 ശ്രേഷ്ഠമായോഗമാർഗ്ഗമിങ്ങിനെ കേട്ടു ലവൻ
 ജനനന്ദബാഷ്പം പൊഴിഞ്ഞു നന്ദാർപ്പമിടർമുട്ടി
 ധൈര്യത്തോടേറും ബഹുമാനഭക്തിമാനായി
 പിന്നെയും കമലാക്ഷൻ ചരണപത്മങ്ങളിൽ
 നന്നായി നമസ്കരിച്ചാനന്ദചിത്തത്തോടും
 മനവ! പരഞ്ചിതങ്ങളുൾ കൃഷ്ണനോപ്പം :-
 “മോഹമാമസകാരാശ്രിതനായിരിക്കും ജ്ഞാ-
 നിഹനിതിരവദിതനുടേ സന്നിധാനേ
 നിന്നിട്ടു സൂര്യൻ തന്റെ സന്നിധൗ തിമിരങ്ങൾ
 ശൂന്യമാകുന്ന പോലെ പൂന്നുടേ മേതെസ്സൊക്കെ-
 നശിച്ചു തെളിഞ്ഞു ഞൻ നിമ്ബലചിത്തനായി
 വിശദജ്ഞാനിയായി സംശയശൂന്യനായി
 ബ്രഹ്മവാദികളാലും പൂജനാജ്ഞാനനഹം
 സർവ്വത്മാവായ വേദാൻ സന്നിധിദർശനത്താൽ
 നിന്നുടേ ഭക്തനായോരിനി കടവിജ്ഞാനമാം
 മംഗലപ്രദീപത്തെ ദാനം ചെയ്തതു മൂലം
 നിന്തിരുവടിയുടെ പാദപത്മങ്ങൾ മൂലേ
 ചെത്താമരാക്ഷ! നമസ്കരിച്ചിടുന്ന മേന്മേൽ.
 നിന്നുടേ സംബന്ധികളായി സ്നേഹിതരായ
 നിന്നീടും പൃഷ്ഠസ്തംഭസൗതപികരായു ജ്ഞാക്കും
 തപസ്സായാവിരഹിതബോധമാം വിവേകത്തെ
 ചിന്തനായ വേദാൻദാനത്തെ ചെയ്തുകൊണ്ടു
 നന്നായി ശുദ്ധരാക്കിവെക്കയും ചെയ്തു വല്ലോ.
 മഹത്താം യോഗിയായിട്ടിരിക്കുമിവന്താനും
 മഹത്താം തപ്താദത്തെ ശ്ലാഘണം പ്രാപിക്കുന്നു.
 മോഹമാമപായത്തെക്കുടാതെ പ്രാപിക്കുന്നി-

താഹന്തതഃ പ്ലാഭാബ്ജസേവനതീയാലെ
 ഖത്തരംപറഞ്ഞുമ്പ്പിടിനോരുലവനോ-
 ട്തതമപ്താൻമുറന്നായകനാർ ചെയ്തു:-
 “നീയിനഖെച്ചുലപ്രയാമെൻറയാശ്രമത്തെ
 പ്രാപിച്ചമല്ലഭതിയ്ക്കുന്നതല്ലെന്നായി
 മന്ദബഹിനനായിപല്ലംപാഞ്ചനായി
 നിൽവവന്യുഭക്താംസുഖനിസ്സംഭരനായി
 തിതിക്ഷാത്മാവാപ്തംഭിതോഃപ്രദികൾസഹിതനായ്
 സ്വയശ്ശീലനായ്ജിതേന്ദ്രിയനായ്ശാന്തനായി
 ഖത്താനസംയുതനായ്സമഖുലിമാനായി
 വ്യഗ്രാഭംഭിക്ഷപോലെവിവികഭേദശബ്ദനായ്
 ഏകലേചിത്തംവെച്ചുമലർ നിരതനായ്
 സങ്കടമന്ത്രേവസിപ്പുതാക!ശാന്തിയോടും,
 സംസാരവിമരിനാമംപ്രലപദപ്രാപ്തി
 സംശയമില്ലശാന്ത്യാവനീട്ടുന്നിനക്കഭോ!”
 കേൾക്കേടോതുപ!ഏവമുക്തനാമുലവനും
 പാല്ക്കടൽമകൾമണവാളന്തൻപാദത്തിങ്കൽ
 നമസ്സാരപൂജയുപദിച്ചുപ്രദക്ഷിണം
 ക്രമത്താൽചെയ്യുന്നതിനാടിന്വന്യമല്ലാം
 തൃജിച്ഛുക്തന്തർപദംമോന്മലേനമസ്തി-
 ചകുഷാവിജൽജഗല്ലാലകനുടവാക്രൂ-
 നന്നായിരശാഭിച്ഛിച്ഛുന്നാരായണന്മാർ
 തപ്യുടയാശ്രമത്തെഗ്രമിച്ചുവഴിപോലെ,
 ലോകൈകഖണ്ഡവായമാധവനുപദേശാൽ
 ഏകഭക്തനാമവൻതപസാദിനപ്രതി
 വാണസൽഗതിവന്നഭാഗ്യാവാസലവനും
 ദ്രാഹ്യാവക!ധാഗവതത്തിൽമുദ്രകേൾക്ക:-
 പരമാനന്ദധരത്താനപീയൂഷമായി
 ചായോരഗ്രഹപദംസോപ്തനായ്നിൽവനായ്
 പരിശുദ്ധനതായ്മേവ്ദംഭാഗവതനായ്
 പരമാത്മാവാക്തന്തന്നാലെചൊല്ലപ്പെട്ടി-
 ട്ടിരിക്കമിതിൽശ്രദ്ധായുക്തനായ്യാതൊരുത്തൻ
 ധരിച്ചിട്ടിഭഞ്ജനാമൃതത്തെസേവിക്കുന്നു.
 അവനിജ്ജഗന്മായാതെന്നയുമോചിക്കുന്നു.
 തത്താനവിജ്ഞാനതപസാരമാംപരമാത്മ-
 ജ്ഞാനപീയൂഷമുനിമണനാശത്തിനായ്
 പാനമെയ്തിരിക്കുന്നതൽകൃത്യമെന്തെന്തും
 അമൃതനായ്പുരുഷനായിരിക്കുംപിണ്ഡമിനെ
 അന്വിതാവണങ്ങുന്നെന്നെന്നശ്രീകൃകന്താനും
 അനന്ദമോടതർക്കമെല്ലാപാർവ്വതഞ്ചെന്നാൻ
 “കുട്ടാപൂർവ്വമനേഭാഗവതോത്തമനായ്
 മന്ത്രയുനാമുലവനംവനത്തിൽപോയശേഷം
 വിഷുപാധിപൻജഗന്മംഗലൻനാരായണൻ
 ശ്രേയമാഭംഗകയിൽദൂതഭാവനകൊണ്ടു
 വന്നൊരുവിപ്രശാപാൽയാദവപതികുണ്ഡൻ
 തന്നെടമലനേശിച്ഛിച്ചതുസർവ്വനേത്ര
 മോഹനമായഭേവൽകളേഞ്ചരതന്നെ

സംഹാരംമെയ്യകഥകേൾപ്പുതന്നായിക്കൊണ്ടു
 ശ്രോതാദികളെയുംരതിവിദ്യന്മാരിരിക്കിച്ചും
 ഭക്തിമാന്മാരായ്ചിന്തയ്ക്കലോയ്ശാന്തമായി
 കവികളായിരിക്കുംസത്താക്കൾക്കൊല്ലാവർക്കും
 കേവലകീർത്യാമാനരതിസിദ്ധിഭമായും
 മിസ്സവിൻമണലസംഗമ്യംചെയ്തുകാണ്ടു
 വിഷ്ണുവിശ്വാത്മാതന്നെസ്സത്താക്കൾകാണുകൊണ്ടും
 യാതൊരുക്ലുഷ്ണൻകഥയാദ്യന്തംകേട്ടുകേൾ
 ചേതസിശാഭിന്ദ്രംപോയ്മുക്തരായ്യാവാനും
 സല്പഥാകീർത്യാമാനന്മാരായകവികൾക്കു
 സല്പഥാസത്തിങ്കലേസമപ്തിപ്പുതിനായും
 ദശഗുണാർമായാമയമെന്നസദചനത്തെ
 നിശ്ചയമാക്കീടുവാനായുമിഷമാത്മക-
 നാകിയകുണ്ഡൻതൻറദേഹതപാർവ്വമനി-
 ക്കാകാംക്ഷയുണ്ടുകേൾപ്പാണെന്നുകേട്ടൊരുമനി
 ചൊല്ലിനാനെടോതുപ!മാധവനുലവനെ,
 കല്യാണമോടുപറഞ്ഞയച്ചുവഴിവിധയ
 ശ്രേയമനിന്നിന്നുഭവികൊള്ളിതീർത്വീഴുന്നതും
 മേന്മലേകണ്ടുകുണ്ഡൻനോക്കീടുന്നേരത്തിങ്കൽ
 പാരിജാതപൂർവ്വവസയ്യുംവേഗമോടെ
 പരനിട്ടംബരത്തേക്കയന്നുറഞ്ഞതും
 കണ്ടുകേൾവനതർക്കമെല്ലിതരമനോടു:-
 “കണ്ടിലേയിതു?നാശഭേദമുണ്ടുണ്ടാകട്ടി.
 നല്ലതല്ലിനിമുറുത്താപോലുംനാമിവിടെ
 എല്ലാതുംകൂടിവസിക്കുന്നതുയദുപതേ!
 സ്രീബാലവൃദ്ധാധിധനത്തെയിരുന്നിന്ന
 സ്വബാവാൽപാരിപ്പാനായ്ശരമുലേരിപ്പിച്ചു
 നാമെല്ലാംപ്രഭാസമാമുദ്രമാംസരസപതി
 കന്മഞ്ചരൻതീർത്ത്സ്മാനത്തെച്ചെയ്യവേണം.
 അതിനുപോയിച്ചെന്നുനന്നായിട്ടുപാസിച്ചു
 പ്രതത്താൽദേവകളെപ്പൂജിക്കവഴിപാലെ
 മഹത്താംശ്രോമണരെപ്പൂജിച്ചുറിഞ്ഞാദി
 മഹദ്വാനങ്ങൾവസ്രമശ്വപവാണരഥ-
 മേദിനീപത്തനപുമെന്നിവദാനംചെയ്യ
 ഭോഷത്തക്കളെത്തുകൊണ്ടുത്തമകൃതേനിനു
 ദേവതാവിപ്രന്മാരെമറ്റനാംവിധിപോലെ
 പൂജിക്കാവണം”തെന്നുമാധവവാക്യംകേട്ടു
 യാദവാദീരന്മാരുമതിനായാരഭിച്ചു.
 മന്നവ!കുണ്ഡവാക്യാൽമോദിച്ചുയാദവന്മാ-
 രെന്നതഭക്ത്യാമുന്നേശ്രേയസ്സായിരിക്കുന്ന
 പാനത്തെച്ചെയ്യവേണ്ടുമുസാധനത്താലും
 പിന്നെയുംമൈരേയകംവിട്ടംശകാരമായി
 തന്നെത്താൻമറപ്പിക്കുമേദിമാമദ്യംതന്നെ
 കുണ്ഡമായായാമുപധീക്കളായുരൊപാനം
 തൃണ്ണയചെയ്യമത്തോരത്തരായിതുമിഷ്ഠം
 തന്നെയുംമറന്നേററവ്രന്മാരായുള്ളോരും
 ഉന്നതവലഭദ്രാദികളുംകൂറന്മാരായ്

ബോധവഞ്ചിതരായിട്ടായുധയുദ്ധംചെയ്തു
 ബോധജ്ഞന്മാരായവർമായയാവതുക്രോധം
 വില്ലുവാൾഗദയപ്പിരതോമരപടാകുണ്ടൾ
 വല്ലഭമോട്ടമറുമായുധാലങ്ങളും
 ആനകൾകുതിരകൾതേരകൾചരങ്ങളും,
 ദാനാത്ഥംപശുക്കളുമൊട്ടകകാലാളുകൾ
 എന്നിവരറ്റംപലഭവസമ്പന്നന്മാരങ്ങളോടും
 അന്യോന്യമോദനധന്മാരായിട്ടുനടന്നപ്പോൾ
 ചെന്നിത്രശീശ്വാനന്തരത്തിങ്കലട്ടുപറന്നോ
 ഉന്നതന്മാരാംപ്രജ്ഞാപ്രസാംബാദിയുധി
 രൂപമത്സരന്മാരമകുരഭോജന്മാരും
 പ്രൊഘനാമനിരുദ്ധൻസാത്യകിസുഭേനം
 സംഗ്രാമജിത്തുതാനുംസുചാരുഗദൻപിന്നെ
 സുരഥൻസുമിത്രനുംനിശന്നനുകാദി
 സഹജിത്തനുംശത്രുജിതനുംഭോജ്യമുപ്ലവനാർ
 അറവകാരണതമ്മിൽമോദമോദസ്യരായ്
 മാധവൻതന്റെനായാമോഹധീകളായുടൻ
 അന്ധകഭോജസാത്യക്രാവ്യസേനാനീളരും
 ശൂരസേനാനംമറുമോഹോരോവിരന്മാരും
 ശൂരതകൊണ്ടുതമ്മിൽകലഹിച്ചായുധത്താൽ
 കളിച്ചുപുളച്ചേററുകുറ്റത്തുരണംതുട-
 ന്നിളച്ചുതമ്മിൽസ്നേഹംമറുത്തുകലഹത്താൽ
 മരിച്ചുതുടങ്ങിനാരണേരരണനംതമ്മിൽ
 പെരുത്തുചോരമായിത്തങ്ങളിൽനാശമായി-
 വിപ്രശാപത്താൽപുരുഷോത്തമമായയാലേ
 ക്ഷിപ്രംമോഹിതരായിച്ചെയ്യുന്നരണത്തിന്റെ
 ചിത്രമെന്നോന്നുചൊൽപുപുറനെത്താതൻകൊൽപു,
 പുതുൻതാതനെശ്വാതാക്കന്മാരുമുണ്ണമേ
 കളുവപിതസ്രാലമാതുലൻമരുമകൻ
 വിളിച്ചുമേറുംതമ്മിൽമുടിഞ്ഞൊരെന്നേവേണ്ടു,
 ജ്ഞാതിബന്ധുക്കൾതമ്മിലൊത്തിയവൊടുങ്ങി
 ചേതസ്സിഖൈരാൽവില്ലുകൊണ്ടായിവന്നിതല്ലോ
 വില്ലുകൾമുറിഞ്ഞുപോയ് മുഷ്ടിയാലുരിഹിതാൽ
 തല്ലിനാനേരുകപ്പൽകൊണ്ടുമാനയാട്ടക്കരത്തിൽ
 തങ്ങളിലേരുകപ്പൽവാർയുമെല്ലെങ്കെയും
 തങ്ങളിൽവാരിവാരീയാരായിക്കയുമായി,
 മത്തനാംശാമൻവംശനാശമിങ്ങിനെകണ്ടും
 ചിത്തത്തിൽകൃഷ്ണനായചെന്നുമുട്ടുകൊണ്ടും
 ആരണശാലംകൊണ്ടുംരണവൈഭവംകൊണ്ടും
 ധീരനായിരിപ്പുവൻമായയാമന്ദനായി
 ബോധത്തെവിട്ടുമോഹിച്ചേററുമതിരുഷാ
 ക്രോധിച്ചുയദുകലസംഹാരമതുചെയ്താൻ
 കൃദ്ധനായ്ബലഭേദനമുറ്റുകുന്നായി
 ബലഭോഷണകലസംഹാരംചെയ്താനെടോ!
 ബ്രഹ്മശാപത്താൽകൃഷ്ണൻമായയാദവന്മാർ
 തമ്മിലുലകുടിഞ്ഞിതങ്ങെന്നതേപറയേണ്ടു,
 വേണുകാനനേവേണുതങ്ങളിലുതമ്മിട്ട

വേണ്ടവിളക്കൊന്നിനെപ്പറന്നൊരിക്കലോ
 യാദവകുലമൊക്കെനശിച്ചിതിപ്രകാരം
 അഭിനയകനപ്പോർചിന്തിച്ചിതിപ്രകാരം:—
 “ഭൂമിക്കുണ്ടായഭാരമൊക്കെയുമെന്നാൽതന്നെ
 താമസമെന്നേതീർത്തൊന്നിരപ്പോഴുമായി”
 എന്നുചിന്തിച്ചനേരംബലഭദ്രനുംവേഗം
 വന്നുകോപവുംവിട്ടുസമുദ്രതീരത്തിങ്കൽ
 ചെന്നിരുന്നേറിയൊരുയോഗാഗിബലംകൊണ്ടു
 തന്നുടെശരീരവുംമാനുഷഭാവമെന്തെന്നും
 തൃപ്തിപ്പെട്ടാത്തവിനാശാത്മാനെന്നിൽതന്നെ
 യോജിപ്പിച്ചുപ്രസംഗനായ് പൂർണ്ണനായ് വന്നിടീനാൻ.
 ദേവകീസുതനായഭഗവാൻരാമൻതന്റെ
 കേവലംനിയുണഞ്ഞെക്കെത്തിനാനന്തരം
 തുഷ്ടിപ്പെട്ടെന്നുചതുർബാഹുക്കളോടും
 വൈഷ്ണവരൂപംപൂണ്ടുകേവലംപ്രഭാതം,
 ഭാവകേവലമിരങ്ങു സ്തംഭിക്കയുംചെയ്തു
 പുകയെന്നിയേവെന്തില്ല മിടിക്കുന്നതുപോലെ
 ശ്രീപത്മനാഭനാമപൂർണ്ണനായ് ശോഭിച്ചിതു.
 പരീക്ഷിതസാക്ഷിതത്വപരമമാരോപിതാബ്ധരം
 കോമളാനന്ദസ്മിതവക്ത്രാബ്ജസുരംഗമാ
 നീലകുന്തളബന്ധമണ്ഡിതപുണ്ഡരീക-
 ശോഭിതമനോഹരനേത്രാഭാസപരൻ
 മകരകണ്ഡലങ്ങൾമിന്നീട്ടുംഗണ്ഡാധരം
 കടിസുതുംബ്രഹ്മസുതുംകിരീടവും
 കടകാംഗദഹരകൈസ്തുഭവനമാല
 ശങ്കരാജിതഗളപ്രഭയുംമഹാപ്രഭം
 ദർശനപ്രഭങ്ങൾമാത്രാമൃതപ്രഭം;
 ഇങ്ങിനെവിശിഷ്ടഭഗവാൻതന്റെനല്ല
 പങ്കുജാതണപ്രഭപൂണ്ടുകുടിഞ്ഞപാദം
 ഉരുവിടുന്നലേഖിച്ചയോഗസ്ഥനായിക്കൊണ്ടു
 പരമപുരുഷൻതാൻവസിക്കുന്നതനേരം
 മുസലാചരോഷത്താലുണ്ടായശരവുമായ്
 മൃഗത്തെനോക്കിവരുംകാട്ടാളൻപോന്നവന്ന
 മൃഗത്തിന്നാകാരമാഭഗവല്ലാദംകണ്ടു
 സ്വന്തമെന്നോത്തശരമയച്ചുകാട്ടാളനും;
 ചതുർബാഹുക്കളോടുംശോഭിക്കുവാനെന്നക്ക-
 ണ്ഡവേപലുവോടുംപാപഭീതനുമായി
 വേഗേനചെന്നഭഗവാൻസെപാദത്തിങ്കൽ
 മൃഗലോലുപൻവീണനമസ്കാരവുംചെയ്തു.
 മാധവ! മമപാപംകൊണ്ടുഞാനറിനാതെ
 ചെയ്തപരാധംസർവ്വക്ഷമിക്കുകുവാംബുധേ!
 വേദവാദികളാലെവന്ദ്രംതപ്താദമല്ലോ.
 ബോധത്തെനൽകുന്നതുംതപ്താദമല്ലോ;
 ഉത്തമല്ലോകനായിട്ടിരിക്കുംഭഗവാനെ
 ചിത്തത്തിൽതവപദപ്രാണനനുഷ്ഠിക്കല്ലോ
 സർവ്വകമ്പംമുഖംശ്യാനന്ദമുഖംശ്യാ-
 മിച്ഛാദഭഗവാനെ! പൊറുത്തുകൊള്ളണമേ.

സപ്തകന്ധംപോക്കുവെച്ചുപുറപ്പെട്ടുനടന്നു
നില്പാണുപ്രഭാതംനിമിത്തമുണ്ണുന്നായഹം
ബോധമെന്നിയേചെയ്യാവേണ്ടതെങ്കിലും
ചാടിനാശനാവിത്തുപോയതുപോലെ
ഹന്താണെന്നിത്രമിത്തരംചെയ്തപോയേൻ
നിന്തിരവടിയുടെയെത്തയോഗത്തിൻവൃത്തം
ശിവനുംബ്രഹ്മാവാദിയായാതമറിവില
കേവലമേവമായതന്നിലുൽഭൂതനായി-
ട്ടുജ്ഞാനിയായതാനിന്നിന്നെന്നോന്നുവേണ്ടു?
വിജ്ഞാനമുത്തേയരുംചെയ്തുകഴിഞ്ഞു
കാട്ടാളവാക്യംകേട്ടുനേതൃനാരായണൻ:-
“കാട്ടാളോത്തപ്യനീയുമെന്നെയ്തെല്ലാമും
എന്നുടെയനുഗ്രഹാൽസുകൃതികൾക്കുണ്ടുള്ള
വിപ്ലവപദമാകുസപ്താത്മൻപോകപേരും.”
എന്നതർത്ഥംചെയ്തെന്നുംഭഗവൽപദേവീണ
നന്നായിക്കൂട്ടിപ്പിന്നെസപ്താത്മനിൽവിമാനേന
തന്നുടെഭേദത്തോടുകാട്ടാളൻദിവംപുക്കാരൻ.
ദാതകൻഭഗവാണെന്നേതെന്നോപാധിച്ചു
പാശാണൈകദശ്യോപാധിച്ചുസീമസമോത്തി-
ട്ടറിഞ്ഞുഭഗവാണെന്നുണ്ടഭിമുഖനായി-
ട്ടരയാവിന്റെയുലേഖംചെയ്താദിപ്രഭം
ചതുർത്വഗുണമോടുംവസിക്കുംശ്രീപതിയെ
കുതുകമോടുകണ്ടുതേരവിടത്തിൽനിന്നി
ബാഹ്യലോചനനായിഭേദപ്രാപ്തങ്ങളിൽ
നമിച്ചിട്ടാദരണദാതകനെന്നായി:-
“ഭഗവൻതപചരണാംബുജംകണ്ടീടുവാൻ
അധുനാജനിയീലസകാരത്തിൽപ്പെട്ട
കണ്ണുകാണാതെദിശതന്നെയുമറിയാതെ
പിണ്ണയമീനംഭാണിതന്നെയുമറിയാതെ
ചന്ദ്രനിലാതെരാത്രിയിങ്കലെനതുപോലെ
ഒന്നുമേയറിയാതെഭവിച്ചേനടയനും”
ഇങ്ങിനെസുതൻപറഞ്ഞിരിക്കുന്നേരത്തിങ്കൽ
നിന്നീടുത്താർക്കുപ്രാപ്തമുപജമാംരഥമതും
രഥയണുതോടുംകൂടിപ്പോയിതുവിപ്ലവഭേ
അതിവിസ്തൃതനായിദാതകൻനോക്കിനിന്നാൻ.
ദാതകനായസുതൻതന്നോടുകൂടുന്നമൊന്നാൻ:-
“ഭഗവൻപുരിതന്നിൽവേഗേനചെന്നുവീയും
ബന്ധുക്കൾപുത്രന്മാരുമന്യോന്യരുംചെയ്ത
സിദ്ധിയെപ്രാപിച്ചുരാമൻതൻമരണവും
എന്നുടെയവസരമുമാക്കവേപറകനീ
ഇന്നിദപരകതന്നിലിരിപ്പാൻയോഗ്യമല്ല
എന്നതുമെന്നാൽത്വമതമാകിയയടുപ്പി
വന്നിപ്പോൾസമുദ്രവുംമുക്കുമെന്നതുംചൊൽക.
തങ്ങൾതങ്ങൾക്കുള്ളതുകളത്രതാദിക
ഉറപ്പിച്ചുവേഗത്തിലുള്ളുനന്മൊരുമിച്ചു
ഇത്രപ്രസ്തുതിൽചെന്നുവസിപ്പാൻപോകവേണം
നിയെന്റെറഗർഭത്തെയുംകൈക്കൊണ്ടുജ്ഞാനനിധു-

നായെന്റെറഗർഭമിതത്തെയുമറിഞ്ഞിട്ടു
പരമപദംപ്രാപിച്ചിട്ടുക”യെന്നിങ്ങിനെ
അരുളിച്ചെയ്തഭഗവാണുടെപാദത്തിങ്കൽ
വീണടൻനമസ്കരിച്ചുൻപോട്ടുപ്രക്ഷിണം
നന്നായിച്ചെയ്തതൊഴുതങ്ങിനെദാതകനും
ഭഗവാൻതർത്ഥംചെയ്തവായ്തെയുംചിത്തേവെച്ചു
ദിനഭാവേനചെന്നുദപരകപുക്കുവിനെ.
കേൾക്കെടോനാമി!ജഗദ്ഗുണാണൻനാരായണൻ
അർത്ഥനമുക്തർയോഗസംജ്ഞയാമതപുണ്യാർ
ബ്രഹ്മാവാദികളായമുനികൾസിദ്ധന്മാരും
അംഗജാതിഭവഗന്ധർവ്വിദ്യാധര
കിന്നരചിത്രനാഗപാശാപ്പരോയക്ഷ-
ധന്വന്താദിജരക്ഷോഭ്രതാദിഭവഗണാം
സാക്ഷാൽകേവലൻതന്റെറിയാണയേഗാനന്ദ-
മീക്ഷിപ്പാനുംബരാന്തേവനപൂമലർതുകി
നിന്നവർചിതപുമാന്റെറജനകമാദകൊണ്ടു
ജ്ഞിച്ചുമേന്മൽസുതിച്ചുംബരനിലുനേരം
മന്നവ!ജഗന്നാഥൻതന്നുള്ളിൽതൻവിഭൂതി
തന്നെയുമീക്ഷിച്ചിട്ടുതന്നുടെയാത്മാവിനെ
അത്മാപുകൊണ്ടുകണ്ടിട്ടാത്മാവിൽയോജിച്ചിട്ടു-
സ്വാത്മാകാരമായബന്ധാത്മാവാത്മനേത്രങ്ങളെ
അടച്ചുസമാനമായസൂക്ഷ്മജോതിഷമായി
പടുതപമോടുവാണീടുന്നലോകാദിരാമൻ
മംഗലമായയോഗധാരണധ്യാനംകൊണ്ടു
തന്നുടെരർത്ഥത്തെയാഗാഗികൊണ്ടുദശാപാ
അത്മാനംപരമാത്മാവായൊരുസ്വാമത്തെ
പ്രാപ്തനായ്ശോഭിച്ചുനിന്നീടിനാൻസ്വയംപ്രഭൻ.
ഭേദകൾഭഗവാന്റെരത്നമുണ്ണുകണ്ടുമേന്മൽ
ഭേദപാത്രങ്ങൾഭഗവാചിത്രേന്ദ്രപുഷ്പാർച്ചാൽ
സത്യധർമ്മാദിവിഭൂതിശ്രീകൃഷ്ണപ്രാദിപ്രഭം
എത്രയുംകീർത്തിച്ചുററവാഴ്ന്നാൻനാരായണം.
സ്വർഗ്ഗാരോഹണം
കേവലസ്വാമത്തെവേരിച്ചുതരിയാതെ
ഭേദാദിജനങ്ങളുംകണ്ടുവിസ്തൃതരായി
അകാശംഭേദിച്ചിട്ടുയാനംചെയ്യുന്നരോഭ
അകാശംതന്നിൽമിന്നൽമിന്നിടുന്നതുപോലെ,
മാനഷജനത്തിനഭേദപ്രതിലക്ഷ്യം
അകയുമില്ലാത്തതിനെയൊക്കുമെന്നുപോലെ,
വേദമനിനന്നജാതമിന്നലുമതുതന്നിൽ
താമസമില്ലാതടങ്ങുന്നതുപോലെതന്നെ
കേവലാത്മാവിൽനിന്നുവിട്ടുത്തായ്ക്കുന്നിദ്ധോകം
കേവലമതിൽതന്നെപുണ്ണമാകയുംചെയ്യും.
ബ്രഹ്മതദ്വാദിഭവഗണങ്ങൾഭഗവാന്റെ
നന്മയോഗഗതികളേററവിസ്തൃതരായ്
യോഗയോഗേരനായരക്കരൻതന്നിടങ്ങളിൽ
യോഗവൈഭവംകണ്ടുചിത്തകൈതുകുമുണ്ടായ്-
ചിന്നഭേദാദിഗണമോറപുണ്ണതിചെയ്ത
ചെന്നുവരവരവർബലാനത്തിൽമന്ദവിനാൻ.

കൃഷ്ണനാൻജനിച്ചന്നേജീവന്റെറഗതിയോത്താൽ
നിന്നുയമപ്പുംതറററാറുമാസവുംവാണു.
മനവ! പരന്തനിഷോഭോരോകായങ്ങുളാൽ
വന്നീടുംജനിച്ചതിസവ്വപുംമായയാലേ
തന്നെടൊമയാവിലാസത്തിനാലെന്യേപിനെ
ഒന്നുമേപരമാത്മാതനിക്കില്ലറികനി.
അയതുവിചാരിച്ചാൽനടന്റെറവേഷംപോലെ
മായയാവേഷംധരിച്ചായതിൽരമിച്ചിച്ചു
പിന്നെത്താൻവേഷംകളയുന്നതുമതുക്കൊണ്ടു
തന്നുള്ളിൽനടന്നൊരുററാറിലാങ്ങുളിച്ചു.
ഇതുപോൽപരമാത്മാമായാസർഗ്ഗാദിയാലെ.
ചിത്താകുമാത്മാവിനുസംബന്ധമില്ലാണിച്ചും
മാനുഷാദികളായജന്തുക്കൾതമ്മെപ്പോലെ
ജനനാദികൾബന്ധംഭേദവാനതനിക്കില്ല
യാതൊരുഭേദവാന്റെറുതപുത്രനെയമ-
ലോകത്തുചെന്നുകൊണ്ടുവന്നുനൽകിയതോക്കു.
ബാണയുദ്ധത്തിൽമൃത്യുശാസനംജയിച്ചീവേ?
പ്രാണനില്ലാത്തതിങ്കൽപ്രാണനെന്നൽകീലയോ?
ഇങ്ങിനെയെല്ലാംജയിച്ചേകാത്മാവായിക്കൊണ്ടു
മനിക്കുംസൃഷ്ടിസ്ഥിതി സംഹാരംചെയ്യുന്നത
ഭേദവാൻകാട്ടാളന്റെറയവിനാൽഭേദമതും
വിഗതമാക്കിയെന്നുചൊൽവതെയുംചിത്രം!
സകലമായകൾക്കുംമായയാംശക്കീഡര-
സകലമായിരിക്കുംമായയ്ക്കുപതിയായി.
ദിരിക്കുംഭേദാനുഭേദമെന്തെന്നുചൊൽവു.
ഇത്തരംപലപലവസ്തുവിൽകാരണമായ്
ചിത്തായിട്ടുനമില്ലാതിരിക്കുംഭേദാനു-
മന്ത്രനായ്കാട്ടാളനായുള്ള വൻതൻമൂലമായ്
സ്വസ്ഥമാംഗതിലഭിച്ചീടിനാനെന്നതന്തേ?
ഇക്കൊമഷ്ടകാവേദേതിയാൽകൃഷ്ണന്റെറ
ഉത്തമപരമായിട്ടിരിക്കുപദവിയെ
കീർത്തിക്കുന്നവക്കേററുമുത്തമഭക്തിവന്നു
മുഹൂർത്തംക്രമാൽവതമില്ലസംശയമേതും.
ഭാതകൻപാദകയെപ്രാപിച്ചുവസുദേവ-
രുഗ്രസേനാദിയേയുംവണങ്ങിവുത്താനാവും
അറിയിച്ചുതന്നുംകൃഷ്ണന്റെറവിനാശവും
ജാറിഞ്ഞുപ്പുണ്ണികൾതൻനാശാദിസമസ്തവും
വൃപതിഖീശന്മാരുംമോഹിച്ചുഭ്രമേവീണ
തപത്തോടുബാണിതന്നങ്ങനെകൃഷ്ണവൃത്തം
പാഞ്ഞുംമത്തായിനാശശബ്ദമാമസ്രമേററും
പരിചോടേററുംമോഹമേതസാവസുദേവർ
ഭേദകീരോഹിണിയുമാദിയായ്"സമസ്തരും
ദുഃഖനപുറപ്പെട്ടുതൂതരായവർതന്നെ
ഒന്നായുംവന്നുകണ്ടുദുഃഖിച്ചാർപലതരം
ഉൾക്കാമ്പിൽശോകത്തോടെവസുദേവരുവിനെ
ഭേദകീരോഹിണിയുംകൃഷ്ണരാമേൽചൊല്ലി
ലോകമുറപ്പിച്ചുഭേദമത്യാനാവുംചെയ്യ.

മുക്തരായുന്നിതുകണ്ടൊരുനേരത്തിങ്കൽ
ഉത്തമയായനാരിരേവതീരാമന്തന്നെ.
ചിന്തിച്ചിട്ടുഗിതനിൽചാടിത്തൻഭേദത്യാഗം
ഹന്ത! വേഗേനചെയ്തൊരമകൽചേന്നാളവർ.
നാരികളവരവർതമ്മുടെത്തൊക്കളെ
പാരമാലിംഗനേനവഹിയിൽപ്രവേശിച്ചു
ശ്രീകൃഷ്ണപതിമാരാംരൂപിണിച്ചുതലായോർ
ശ്രീകൃഷ്ണധ്യാനത്തോടെവഹിയ്ക്കൽപ്രവേശിച്ചു
തന്നുടെഭേദംപോയതേതുമേയറിയാതെ
ചെന്നവരവരവർകാരണമേന്നുകൊണ്ടാർ.
പിന്നെയജ്ജനൻകൃഷ്ണൻതന്നുടെനിയോഗത്താൽ
പിന്നനായ്"മുനുംഭേദവാനനാപുപഭേദ
ജ്ഞാനത്താൽവിവേകിച്ചുസ്വസ്ഥനായ്"ചെയ്യുത്തോ
ഹിതരായ്"ദിവംപുക്കയാദവബന്ധുക്കൾക്കു (ടെ
പിതുകൾങ്ങളേയുംചെയ്യിച്ചുനന്തരം,
കൃഷ്ണനാൽത്വക്കമായപാദകാപൂരിതന്നെ
തൽക്ഷണംസമുദ്രവുംമാധവായലയംവിനാ
ക്കെയുംമുക്കിനൃപ!വാസവികാഞ്ചത്തന്നെ.
മാധവായമതുംഭേദവദൂപത്തെയും
ചേതസിചിന്തിപ്പോക്കുസച്ചരംഗലരംഭം.
ഭാദരകതനിലബ്ധിപരന്നവരുംമുന്വേ
യാദവകുലശേഷമുള്ള നാരികളേയും
ബാലന്മാരേയുംമൊക്കെക്കൊണ്ടുനിർപിതാമഹൻ
കാലമേപോന്നിട്ടിദ്രപ്രസമാപ്തംപൂക്കുപിന്നെ.
വജ്രനെരാജാവാക്കിയഭിഷേകവുംചെയ്തു
അജ്ജനൻഹസ്തിനമാംപുരിയിൽപൂക്കുപിന്നെ,
ഭാതാക്കളോടുംകൃഷ്ണനാദിബന്ധുക്കൾതന്റെറ
ഹതികാരണംകേൾപ്പിച്ചെല്ലാതമൊതമിച്ചു
നിന്നുടെപിതാമഹന്മാരവരേവരമായ്
നന്നായിരാജ്യത്തങ്കലഭിഷേകവുംചെയ്തു
മനവ! നിന്നെവംശോഭരനായ്"അല്ലിച്ഛിട്ട
ങ്ങുത്തരമാഗ്നത്തിനുപ്രസ്ഥാനമതുംചെയ്തി-
ട്ടുത്തമന്മാരാമവർസാധിച്ചാർപുരുഷാത്മനും.
ഇങ്ങിനെഭേദഭേദവനായിരിക്കുന്നവില്ലാ
ത. നുടെജന്മകർമ്മലീലകൾയാതൊരുത്ത-
രാകിയനരന്മാരുംശ്രദ്ധയാശ്രവിക്കയും
ചേതസിചിന്തിക്കയുംചൊൽകയുംചെയ്യുന്നവർ
ചാതകസമസ്തത്തെമോചിക്കുമത്രയല്ല
ചേതസ്സശുദ്ധമായിപരമഭക്തിമുക്തി
തന്നെയുംലഭിക്കുന്നുസന്ദേഹമതിനില്ല,
എന്നശ്രീശ്രീകൃഷ്ണനിശ്രീപരീക്ഷിത്തിന്നോടു
ചൊന്നതുപോലെസുതൻശൈലനകാദികളോടു
നന്നായിട്ടുറഞ്ഞതിൻശേഷംസൽക്കാരമുള്ള
ചൊല്ലുവൻനാളെയെന്നുചൊല്ലിമേമെടമോത്തു
കുപ്യാണമോടെവസിച്ച്യാളെന്നുചൊല്ലിയും.

ഇതിശ്രീമഹാഭാഗവതേ മഹാപുരാണകേരളഭാഷാനന്തരക
രസ്തസ്തപതകർമ്മശാസ്ത്രമന്ത്ര മുക്തിശാസ്ത്രകാണ്ഡമുഖ്യം

പാദശസ്തസം.

ഹരിഃ ശ്രീഗണപതയെ നമഃ
അവിഷ്ണുമസ്തു.

—:0:—

ബാവാമിതിന്ത്യശീലോമഹാപുണ്യ-
 ശാലിനീ! ചൊൽകെടോ! മേലേടവുംകഥ
 എന്നതുകേട്ടുപറഞ്ഞുകിളിമകൾ
 വന്ദിതന്മാരെവണങ്ങിപ്പഴിപോലെ.
 പാദശസ്തസത്തിൽമുമ്പിന്നാലേകലെ
 രാജാക്കൾതന്നെടവായ്ക്കെട്ടാലും.
 പിന്നെക്കലിധർമ്മമായതേലാതെയും
 നിന്നുകൊൾവാനുപായംപറയുന്നിതു.
 പിന്നെപ്രളയക്രമംപുനഃശ്രീശുകൻ
 മനവനോടുപദേശിച്ചുപോയതും;
 മന്നവന്മാരുകഥയെന്നാലോകത്തെ
 നന്നായ്ദാർദ്ര്യമൊക്കുംവെളിച്ചതും
 വേദശിക്ഷാക്രമംപിന്നെപുരാണങ്ങൾ
 ഭേദപൂർവ്വമെന്നമാക്കുണ്ഡലവൃത്തവും.
 മന്നിടമീശ്വരീശപ്രസാദമൊ-
 മെന്നതുമായിതൃപ്തരവിസ്താരവും
 പിന്നേതുസംശയപരമാക്കുചരിപയും
 പിന്നെപ്രതിപാദ്യഭവതാൽസ്മൃതി;
 പിന്നെപുരാണങ്ങൾതൽഗുണമസംഖ്യയും
 എന്നിവയെല്ലാംജഗദ്ഗതിമാധവൻ
 തന്നെടപുത്രനാശ്വപരമപദേശ.
 മാകുന്നിതെന്നുംപറയുന്നുപാദശ-
 മാകമസ്തസത്തിലുപനിഷത്തിട്ടവിൻ!
 എന്നുപറഞ്ഞുമുനിമാരോടു
 പിന്നേതുവിസ്തരിച്ചുപറഞ്ഞിട്ടു.
 നന്ദാത്മജൻനാമുന്മീമാനീശപരൻ
 തന്നെടമായാപിലാസങ്ങളെക്കൊണ്ടു
 മന്നിടഭാരംകളവാൻവതരി-
 ച്ചുള്ളവീലകളുംകേട്ടുമോദേന
 നന്ദാത്മജൻനരകാരിനാരായണൻ
 തന്നെടബന്ധുക്കൾയാദവവംശവും
 ചെന്നുചെന്നുദ്രിവിതങ്ങൾതൻകാരണേ
 എന്നതുശാക്തേയന്മാർശരീരത്തെ
 യോഗബലത്താൽതൃപ്തിച്ചുപരബ്രഹ്മ-
 യോഗപദമേന്വുത്താനുപമകേട്ടു
 മന്നവൻവിജ്ഞാതൻമറ്റിടത്തരം
 നന്നായ്കൊഴുക്കുകുമുനിതന്നോടു
 പിന്നെയുംചോദിച്ചുശേഷംകേൾക്കട്ടെ.

നന്നായ്തെളിഞ്ഞുമുനിയുമരൾചെയ്തു.
 ആശ്രമംചൊല്ലുമ്പാദശസ്തസത്തി-
 നാശ്രയമെന്നുള്ളതാത്മാപരമാത്മം
 മൂന്നമേചെന്നാനുവലക്ഷണത്തിനാൽ
 നന്നായതിലുള്ളയുക്തികളെക്കൊണ്ടും
 ഭേദമില്ലേകാത്മതത്വമൊന്നെന്നതു
 സാധിക്കുകയെന്നുചൊന്നതിലൊക്കെയും
 ചൊന്നതിലെല്ലാംപരമാത്മാകേവലം
 തന്നെടശക്തിവിഷയമല്ലോകാലം
 കാലത്തിനൊത്തോരധീനമല്ലോസർവ്വ-
 ലോകവുംലോകത്തിനാശ്രയമാധർമ്മ-
 പാലനംചെയ്യുംഗുപന്മാരെയുമെല്ലാം
 മേലിൽപറഞ്ഞതിലെന്നസാധിക്കുവാൻ
 ചൊല്ലുന്നിതില്ലോകലിയുഗവർണ്ണന-
 മെല്ലാമേമുൻചൊന്നശേഷംഹരിദ്വിദ്വാൻ.
 കേൾക്കുകലിയുഗശക്തിക്കുരാജാക്കൾ
 ക്കെയധർമ്മികന്മാരായിദ്രാഗ്ധത്തിൽ
 കാമപാവശന്മാരായിരിപ്പതൊ-
 ന്നാമതുതോന്നിപ്പതിന്നുപുണ്യേയൻ
 മൂന്നേവനായിട്ടുചൊൽവൻഗുപന്മാരെ.
 അതുമായുള്ളകലിയിൽപുരഞ്ജയൻ
 എന്നുരചൊങ്ങുമഹാഗുപന്മാരൊക്കും;
 മന്നവൻതന്നമാത്യൻശുകനാമവൻ
 തന്നെടസപാമിയെക്കൊന്നുതൻപുത്രനാം
 പ്രഭാതനംഭൂപതിയാക്കിവെക്കുന്നു
 പിന്നെവിശാൽപയുപന്നജാതൻപിന്നെ
 നന്ദിപൽനിവരെവൻപ്രഭാതൻ
 പുതമപിയെതറുപ്പുപ്പത്തുവർഷവും
 തെവണ്ണമേലിച്ഛുന്നമന്നവൻ
 പിന്നെവേിച്ചുശിശുനാരേൽസുതൻ
 പിന്നേതുകാകവണ്ണൻകുമാവമ്മാവു
 പിന്നെവിധിസാരജാതശത്രുതമാ
 പൻദർകനംജയൻനന്ദിപൽനൻ
 പിന്നെജയോൻമഹാനന്ദിയിങ്ങിനെ
 മന്നർശിശുനാനോടിന്ധായുത്തപേർ
 മൂന്നുനറുപതുവർഷംകലിയിൽ
 മന്നിടമെന്നരാജാവിച്ചുപുത്രനും
 പതുപേരിലൊടുക്കത്തോൻമഹാനന്ദി-
 പുത്രനായ്നന്ദൻഭവിച്ചുശുഭസ്രീയിൽ.
 നന്ദനാംനന്ദനനേററമഹാബലൻ
 ഉന്നതൻശുഭണ്ഡപാതിയാവുവാൻ
 ക്ഷത്രിയവംശവിനാശനംചെയ്തവൻ
 എന്നതുകുറിപ്പിൽപാഴ്ന്നവരുൾനി-
 ന്നെയുമേററധർമ്മികന്മാരായി
 ശുഭസമപ്രായരായിട്ടുരാജാക്കൾ
 വന്നുഭവിക്കുന്നുനന്ദനാനുവ!
 പിന്നെനന്ദനേകമരത്യാധിപത്യമായ്

മന്നിടത്തലിൽ മനശ്ശാസനങ്ങളും
 നന്നായിലാലിച്ച് വേറൊരാളിതുവൽ
 നന്നായിവാഴുന്ന കാലമവനെട്ടു
 പുത്രങ്ങളായി സുമാലിപുരുഷന്മാർ
 ഖത്തം വാഴുന്ന കാലത്തു മന്നവർ
 പിന്നെയും ഞ്ഞുപോകയാൽ ഭവിക്കുന്നു
 അന്നൊത്തു സുതൻ തൻ അടുത്തു പൊന്ന
 തന്നെയും പുത്രരേയും കൊന്നു മേടിനി
 തങ്ങളും കടക്കുന്നവനായി കടക്കുന്നവനെ
 തന്നെയും മക്കളെയും മൊട്ടക്കിപ്പിന്നെ
 മൊട്ടുന്നും മൊട്ടുന്നതിന്നിടയിലും
 അരന്നേറ്റൻ നൃപസമാനത്തുമെച്ചിച്ചു
 വാഴുന്ന നാൾ ചന്ദ്രപുഷ്പവൃത്തം
 തോഷമോടേ ജനിച്ചിടീനാളെപ്പേർ.
 വാരിസാൻ ശോകവൽ നൻ പിന്നെയും
 വീരനാകുന്ന സുയശസ്സസംഗതൻ
 ശാലിതും നൻ സോമശർമ്മാശതധനപാ
 ബാലബ്രഹ്മദാനങ്ങളെന്നാമങ്ങൾ.
 മൊയ്താദികൾ നവമിങ്ങനെ മേടിനി
 ഞ്ഞു മറ്റു പത്തു വർഷം കവിയിങ്കൽ
 മോറൊക്കോ ജ്യോതോ വാലിക്കുന്നു;
 മൊയ്താട്ടു തും ജ്വാന്ദ്രമൻ തന്നെട
 സേനാപതിയായിട്ടു തന്നെയേപ്പുന്നു;
 പുഷ്പമന്ത്രം ക്രമനാകുന്ന ചാതാനം
 സ്വാമിയെക്കൊന്നു താൻ രാജ്യമടക്കുന്നു;
 കാമിതന്നും ക്രമനാഗിരിയൻ സുതൻ
 സുജാതനാം പുളിന്ദൻ വാഷവാൻ പിന്നെ
 വട്ടമിതൻ പാലത്തി ക്രമനാദി
 ഇമ്മജനം പത്തു പേരാം മണ പർവത്തിൽ
 മന്നവൻ ദേവതയിൽ വർരാജ്യപു
 നന്ദിച്ചാരുവർഷത്തി വധികമായ്
 പാവിച്ചു ദേവതയി ക്രമനനവർ
 കാവതമാത്രനാകണ പനാകുന്നവൻ
 തന്നെട സ്വാമിയെക്കൊന്നിട്ടു രാജ്യവും
 തന്നെട പാപായടക്കുന്നു ഭോഗങ്ങൾ
 കാഞ്ചായനനുസൃതനാന്നാളുമിതൻ
 പിന്നെ നായനൻ ദേവമിതൻ പിന്നെ
 സുന്ദനാം സുരജ്വാലമിതൻ വൻ വർ
 കാഞ്ചായനന്മാരവതമായേടിനി
 പാലിച്ചാരുനാലുതെട്ടു വർഷമ-
 കാലമവർ തൻ റാട്ടു തൻ വൃഷലനം
 സ്വാമിയെക്കൊന്നു തന്നെതികളോടും
 കാലം ഭവിഭോഗമങ്ങു പക്കക്കുന്നു;
 ഇങ്ങനെ വാഴുന്നവൻ തൻ റാട്ടായു
 മൗലനാമവർ കൃഷ്ണാ പനാമവൻ
 വീരോദ്യമു നാലിനിയെക്കൊണ്ടു

ഞരോട്ടനാലുതവർഷമടക്കുന്നു;
 പിന്നെയൊരാളീരദേശേ പേരാം പിന്നെ
 മന്നവർ തൽക്കൃത്യമായ് പാലിച്ചാരുവർ
 ഗുട്ടം മേയ്ക്കുന്നവരിൽ പിന്നെട
 പേരും സരകളുപാലവർ വേരിക്കുന്നു
 പേരികളെ തുയ്മായവർ പിന്നെട-
 മേവം വന്നന്മാരാം മർവരോട്ടുവേർ
 പിന്നെപ്പതിന്നാൽ വർഷം രണ്ടാറുവർ
 പിന്നെപ്പതിമൂപ്പാകമതസ്സന്മാർ
 പിന്നെപ്പതിമൂന്നു മൗലനേയരാം വർ
 മന്നിടേ ഞ്ഞു മറ്റു തുവർഷമെടോ!
 മൗലനവന്മാരെ നാലു കൂട്ടു തവർഷം
 വാഴുന്നു മേടിനി ക്രമന വാഴുന്നവൻ
 പിന്നെയൊരാളു മൂന്നു വർഷമവർ
 മന്നിടേ തന്നിൽ വസിക്കുന്നു മന്നരായ്.
 പിന്നെക്കിളികിളായന്മാരുമുല്പന്മാ-
 രെന്നതിൽ ശൈശവനാദി കളഭാതായരോ
 നന്ദിപ്രവീരകന്മാരുമായിങ്ങനെ
 ഞ്ഞു വർഷം പിന്നെയൊരാളു വേരിക്കുന്നു
 ക്രമനാദി നാലു കൂട്ടു നാലു പേരായ
 ബാൽഹികന്മാർ പുഷ്പമിതന പരനാം
 ദേവമിതനി വർ മന്നവരാം കലേശ
 പിന്നെയും രസ്യന്മാരായ ചരദേശേ പേർ
 പിന്നെയൊരാളു പേർ കോസലന്മാരല്ലോ;
 മന്നവർ മത്സ്യരാജാവൻ പരമ്പരാ
 മന്നവനായുള്ള നൈഷധനാദികൾ
 മാഗധൻ തൻ കലമുന്ന മേലൊപ്പിയോ-
 രാദി നാലു വർഷം പാലത്തി പൂരങ്ങളയൻ
 പിന്നെയിതരും പത്തു വർഷം പൂരിന്ദനം
 മൂന്നേയടുമാദികന്മാർ പ്രജകളും
 ബ്രഹ്മഭൂതിപുരായ് തന്നെയിരിക്കുന്നു
 ദുർമതി പഞ്ചവത്സം പൂരിതനെയും
 പിന്നെ പുയായായും തൽക്കൃതിതന്നെയും
 നന്നായടക്കി കളിക്കുന്നു ഭോഗങ്ങൾ.
 സൗന്ദര്യവുമവതി കളഭാതായരോ
 പാരിതരും മൂലമാളവരല്ലോ മ
 വാഴും ദിജ്ഞാതം വൃത്തി കൊണ്ടൊക്കെയും
 കോഴയൊഴിഞ്ഞു കൂറ്റാമ്പാഞ്ഞൊണ്ടു
 വന്നു വേരിക്കുന്നു മന്നവാ! കേൾക്കേനി;
 സിന്ധോസ്തം ചന്ദ്രഭാഗയേയും കന്തി
 കാശ്മീരമന്ധലത്തേയും മടക്കുന്നു;
 അബ്രഹവ ചൂസുകളായിട്ടു ചൂടായ്
 നിമ്ബലരില്ലാതെ മന്നവന്മാർ കലേശ
 മന്നവന്മാർ മൂപ്പു തുവ്വരാം വിദ്യയ
 മന്നിടേ മൂപ്പായി പത്രമായും വതം;
 ഏകം കവി യുഗേധർ വിച്ഛിന്നായ്
 കോപം രാമഭരതാദി സത്യവാകുളങ്ങളാൽ

മുനമേചെന്നൊത്തരാജാക്കളൊക്കെയും
ഓരവമെന്നിതെന്നാമസനിയുദ്ധം
സ്രീപാലംകരപിപ്ലവാരോരനിക്കയും
സ്തോപപരോരനിക്കാടുകിയും
ഉദയാസ്തമാനമെന്നത്രേപ്രമാണമായ്
ഘട്ടിതാമസമതമായകൃശങ്ങളാ-
യല്ലജീവങ്ങളായല്ലഭാഗ്യായുസ്സും
അല്ലവുംസൽസ്മൃതിയില്ലാതെസൽക്രിയ-
സ്വപ്നമില്ലാതെരാജസതാമസാൽ
ജല്ലിതനാരായതിനാൽമറഞ്ഞിട്ടു
മൽപ്രഭാവമുണ്ടെന്നാമതുംചെയ്തു
മേലുരായന്ത്രോന്വപീഡിതരാജ്യം
അതെന്നാമിമാരാപിഭയാജ്ഞാണ്ടും
മന്നംനടിച്ചുശ്ശീലത്തികളായ്
വന്നുഭവിച്ചുനാണവന്നർച്ചവി
തമ്മിവങ്ങന്ത്രോന്വനാരാമതക്കളയ്
പീഡിതരായിട്ടുമിക്കതുമിങ്ങനെ
അടയോടേവസിപ്പുകരവയന്നവ
പാരിൽപ്രഭുക്കളീട്വരാകുംവിധയ
പാരിൽപ്രഭുക്കളെക്കൊണ്ടെത്രചൊല്ലുന്നു;
ഇങ്ങനെയല്ലോകലിയുഗമനവർ
എന്നതിരുന്നീചൊല്ലാകലിയമം.
ധർമ്മംസത്യംശൈലചക്ഷമാടികൾ
എന്നിവകാലേദിനംപ്രതിപോംകലി
തന്നടെകാലേനൃപതഃ! മഹാമതേ!
നന്നായ്ക്കരേണുമായുസ്സുവാർന്നുതി
ജനശൈലപാലംകെന്നതിന്നാശ്രയം
മന്നംനടിച്ചുശ്ശീലത്തികളായ്
ശർമാമിമ്നാദകൾക്കൊന്നൊന്ന
തന്നെയതാശ്രയമെന്നാടത്തിടും;
ദമ്പതിമാർശാഗ്നതെന്നപാർശ്വം
അൻപോട്ടസ്ത്രീവശസ്ത്രംപുരുഷർ.
പുരുഷന്മാരൊവിഷയില്ലതിനായി
നാരികൾനീളെന്നടന്നപതമാറും
നേതമറച്ചുവൃന്ദാശാമാജ്ഞം
പാരിൽപ്രഭുക്കളുത്തീന്നാശ്രയംപുനരേത
പിംഗമേവാശ്രമപ്രാതിയന്ത്രോന്വതി
എന്നതില്ലാതെന്നാച്ചുപോംനവർ.
പിന്നെയുപ്രതിയാൽന്യായമന്ത്രോന്വ
നന്നായികൾബലമാകുംകലിയുഗ
അതിവാക്കുപറയുന്നതവന്തെന്ന
അതിവിദഗ്ദ്ധനെന്നാമിപ്പുലനഷർ
മേലുരയിപ്പുത്തതതന്നെസാധുതപാ
ശ്രത്യമാംയത്തങ്ങൾസീകരിക്കുമവ
എല്ലാമേലംഭിനാജ്ഞാണ്ടുംനടിച്ചുപോം
എല്ലാദിനംപ്രധാനംസ്മൃതമെന്നതാം
പിന്നെയുതീർന്നുടന്നാടികളെസിവി

മാനത്തിനായുമുദയഭേദിയാം
സത്യമെന്നുള്ളതാണുപാർവ്വതീതന്നെ
വണ്ണമേരുമിട്ടല്ലെന്നാടിപ്പാനായ്
നന്നായ്കടച്ചുണ്ടാടിയാനീട്ടന
സൗന്ദര്യമെന്നതുകൾതെന്തിതിയാൽ
എന്നറച്ചായതുചെയ്തുകിടന്നു;
പിന്നെയുംതല്ലുടംബത്തേഭരിപ്പാനെ-
ന്നുള്ളിൽകുലയന്ത്രോന്വപീഡിതനാജ്ഞാണ്ടും
കള്ളമോടേയശ്ശീനുമായ്ധർമ്മം
ഉള്ളവണ്ണമെഴുന്നിന്നുധർമ്മം
ഇങ്ങിനെയാജ്ഞാണ്ടുചെയ്തുകിടന്നിതിൽ
മംഗലമില്ലാതെമുഹൂർത്തകലിയിങ്കൽ.
മോക്ഷപ്രദമാംനാമുവണ്ണങ്ങളും
അകരോശാജ്ഞാണ്ടുതന്റയുപദ്രവാൽ
മസ്സുക്കൾചോവെദസ്സുക്കളുപദ്രവാൽ
ചിത്തേകൃപാഹിതന്മാർസമസ്തരും;
പുത്രകളുമിത്രങ്ങൾമുതലായി-
ഒട്ടേറിയതമ്മിൽകലഹമായാത്തതായ്
പത്തനാത്തനീൽനില്ലാൻകഴിവില്ലാതെ
ചിത്തത്തിൽമുദിതയാഞ്ഞൊരപേർചെട്ടു
കാനനംപുഷ്പവസിക്കയുംചെയ്തിടും
കാനനംപുഷ്പവസിക്കുമാംസങ്ങളും
കൈശരവലപുഷ്പമെന്നിവകേവീച്ചും
വൃഷ്ടിയില്ലായ്യാൽമുദിക്കുപീഡയും
ശീതവാതാതപഗ്രീഷ്മാദിമങ്ങളാൽ
ചേതസിപീഡിതരാഭവിവാസിക്രൂ-
ഷ്ണത്തിനാൽവ്യാധിയാൽനിത്യതപിക്കയും
ചിത്തചലനായ്കല്ലതിരവതു
വർഷമേയുണ്ടാകരായസ്സുമാനവ-
ഷ്ണിവകയെല്ലാകലിയിങ്കൽമന്നവ!
ദേഹങ്ങളുംകലിദോഷാൽകയംവേഗം
ദേഹമേററംകൃശമായിരവിച്ഛിടും;
മോഹങ്ങളെത്രയുംമേലേവസിക്കയും
വണ്ണശ്രമാധാരമൊക്കെയുംനഷ്ടമായ്
സന്മാഗ്ദ്ധവേദങ്ങൾപാഷണ്ഡികളാലെ
വാദിച്ചുനാസ്തിത്വംതോഷണ്ഡകാജ്ഞാ
വേദിതന്മാർവണ്ണാചാരവുമില്ല
ധർമ്മങ്ങളല്ലാമെങ്കളുമായ്നീടും
നിർമ്മലമന്ത്രോന്വജ്ഞാണ്ടുപോവേകനം
ശൈത്യംനടിച്ചുജന്തുക്കൾതന്നെവൃഥാ
കായ്ക്കുമന്ത്രോന്വജ്ഞാണ്ടുയാദിസിങ്ങും;
വണ്ണങ്ങളെല്ലാമേതുംസമമാകും
നിർണ്ണയമല്ലാതെജന്തുക്കൾപോവേകനം.
അടുക്കൾചോവെപശുക്കൾസമസ്തവും
വീടുകളങ്ങാടിപോലെതന്നെവതം
ബലധൂഷ്ണസിവിപാലോഷധസുഷുമാം
അസത്യയാകൾചേർത്തീക്കുതുമ്പമാം

വിദ്യത്തുകൾമേലാണു പാപപരമാ-
 വിദ്യത്തുസർവ്വമനുഭവമേനവ!
 വേഗത്തുളളൊമേകുന്തുമ്പിടും
 വേഗത്തിലൊക്കെക്കലി ചാൽകലപരമാം
 കാലംകലിയുഗേസർവ്വനത്തിനും
 ശീലമൊക്കെക്കലിധർമ്മമെന്നുപറഞ്ഞു.
 ഇങ്ങിനെല്ലെല്ലാമിരിക്കുകയുണ്ടോ
 മഹാലാഭമെന്തെങ്കിലുംകലാപരമാൻ
 മന്നിടേസാധുക്കൾതാമരകുളിപ്പാനും
 എന്തുംനിറഞ്ഞുചരാചരഭേദികൾ
 ആയിരഗുണതിയൊക്കിലാശീശനായ്
 ഏകാത്മകനഖിലാത്മാവതാകിയ
 നാരായണൻതോവാൻവിഷ്ണുശാശ്വതൻ
 പാരിൽശബളാപ്രഭായഗ്രാമത്തിങ്കൽ
 എത്രയും മുഖ്യനായനാമഹാത്മാവായ്
 ഉത്തമനായ്തന്നിട്ടുനമരദപിണ്ഡൻ
 തന്നുടപുതുനായ്വിഷ്ണുയശോയുതം
 വന്നവതിണ്ണനാംകല്പിയെന്നാപ്രയാ
 ദേവഭേദവേദനാംനാരായണൻപന്ന
 കേവലംതന്നാണിമാദിസല്പ്രായുതം
 സാക്ഷാൽജഗല്പതിഅശാപനനായി
 സാക്ഷിഭൂതൻവായുപ്രഭാമരപത്തിൽ
 ഏറിയസിയുമായുദിനതന്നില-
 ഞ്ഞേറിയദൃഷ്ടിശരശാന്തിവരുത്തുന്ന
 വാജിരൂപംപൂണ്ടുദൃഷ്ടുവരെയും
 അഭിനാമൻഹനിക്കുന്നതല്ലപ്രയാ,
 ദസ്യക്കളെയുമനേകംനശിപ്പിച്ചു
 വാസുദേവപ്രസന്നാത്മാവതാജ്ഞാണ്ടു
 പെരജനത്തിന്നുനാരായണൻപരൻ
 പാർമാനന്ദാംതരാദിപുണ്യമാം
 ഗന്ധങ്ങളെക്കൊടുത്തായതിൻസ്തർശത്താൽ
 ഗന്ധവായുക്കളാൽതല്ലേപനത്തിനാൽ
 തദപിശേഖണാപ്തംതൽപ്രഭംകൊണ്ടായ്
 ദസ്യക്കളെയൊക്കെന്നാരംഭവിപ്പിച്ചു
 പിന്നെവഴിപോവെളുമെമ്പുജകൾ
 നന്നായ്സ്രജിപ്പിച്ചുവെച്ചുകൊണ്ടു
 വാസുദേവൻതത്പമുത്തിനാരായണൻ
 ചേതസിവാഴ്ചാത്മാപരൻസർവ്വൻ
 എന്നിഹകല്പിയായുന്നവതിണ്ണനാ-
 മനുക്രതയുഗംവന്നുവേദിക്കുന്നു.
 അനുപ്രസക്തംസാത്വികമായ്തന്ന
 ചന്ദ്രനംസൂര്യനുംപ്രാഴ്ചുംമൂന്നുപേർ
 ഒന്നിച്ചാശ്വാശിതന്നിൽവരുങ്കാലം
 അനുസ്മരിച്ചുതയുഗമാകുന്നു.
 ചൊന്നഗ്രഹങ്ങൾമൂന്നുമേകരാശിയിൽ
 ഒന്നിച്ചാശ്വസമയംപൂകുമ്പോഴേ
 ഇന്നിയൊരുദേശംപറയാമെടോ!

നമ്പൂമ്പാടിയിലൊന്നിൻനമ്പൂമ്പാടി-
 തെങ്ങൻപതുവർത്തൻമുമ്പെ സാർവ്വത്രികം
 തമ്മോടുതുല്യപ്രകാശമായ്ചാപം
 എന്നനക്ഷത്രംകുമ്പിട്ടിരിക്കും
 വ്യോമനിതൃല്യപ്രകാശമാലോവതു
 കാണുന്നമാനചന്ദ്രനാശ്വതചാപം
 അനുജനികൾമുഖാശ്രിതനായി
 നിന്നുപോരുന്നൂപ്രസാദിനപയങ്ങളു
 പിന്നെവരുന്നതയുഗേസൂര്യപിണ്ഡൻ
 അന്നേയുഗമായദപാപരംതന്നിലേ
 വിഷ്ണുവാംകൃഷ്ണൻതോമരപ്പാർവ്വതി
 പുക്കതല്ലോകലിഭൂമെപരന്നിതു
 അല്ലോമരങ്ങളുംചാപത്തിങ്കലുണ്ടു
 മില്ലമാൻതൻപടംതന്നെസ്തർശിക്കും;
 എല്ലാഴിപ്പാഞ്ഞയിരിക്കുന്നിതെന്നാർ
 മേദിനിയല്ലാകലിയാലൊന്നാകും
 ആദിനാഥൻപദസ്തർശനംഭൂവിങ്കൽ
 എന്നുവേദിക്കുന്നിതന്നുകലിഭോധം
 എന്തുമയാശ്രിച്ച്കലിയല്ലിഹ
 സാമൂഹിദേവവർണ്ണോർമുഖ-
 വൃത്തിപരിചരിക്കുന്നിതല്ലോകലി
 ഇല്ലയിതല്ലോർമുഖങ്ങളില്ലാതവർ
 വാഴുന്നിതല്ലോകലിക്കൊരുമൊരു
 ദാദശവർണ്ണമാകൂമാനുഭവി
 തോഷമോദനേദജനമാഭിഷേകനാർ
 തൊട്ടുകലിവൃത്തിയെല്ലാമൊഴിയുന്നു
 വിഷ്ണുപേരൻകൃഷ്ണനാദിവിപുക്ക-
 തെന്നവനുകലിയെന്നുസത്തുക്കളാൽ
 നിണ്ണയിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നിതുപിന്നെയോ-
 രായിരത്തിൽപുറംപിന്നെയിരുന്നും
 അകിയദിവ്യവർണ്ണകലിക്കണ്ടതിൽ
 വന്നദിനമുതൽതൊട്ടിദ്രോരായിരം
 ദിവ്യവർണ്ണമനുഷ്യക്കുഴിയുമ്പോൾ
 വന്നുകലിപോയിവന്നുകൃതയുഗം
 എന്നുസത്തുക്കളായുള്ളാർപറയുന്നു;
 എല്ലാർമനുഷ്യക്കുസാത്മപ്രകാശം
 ഉല്പന്നമല്ലോകലിശരിക്കുംദൃശ്യം;
 മാനുഷവംശത്തിനിതമറിവാനായ്
 മന്നിടത്തിങ്കലിസ്സംപ്രെയെച്ചൊന്നതും
 ഇങ്ങിനെപിന്നെയുഗേയുഗേവണ്ണങ്ങൾ
 ഒന്നൊഴിയാതെവേദിച്ചുകൊണ്ടതിൽ
 നാദലിംഗന്മാരതായ് മഹാത്മാക്കളായ്
 സമുപോഷിതരാകുന്നമഹാത്മാക്കൾ
 മേദിനിയ്യിൽകീർത്തിസന്തതംനില്ക്കുന്നു
 കല്പിയായ് മായവൻദൃഷ്ടമൊക്കെയോ
 ശിക്ഷിച്ചുപോകയാൽമേദിനിയ്യിൽപിന്നെ
 മുന്നേക്കുന്നക്കേകൃതയുഗേമാനവ-

വണ്ണലിംഗങ്ങളാൽ സൂര്യസോമാനന്ധം
 സൃഷ്ടിച്ചതിന്നുകലാപമാംഗ്രാത്തിൽ
 പുഷ്പയോദ്ധവാരതേ ഭൂമനുപിന്നെ
 ശാന്തരൂപതാവതാതി മന്ദപ്രാപി
 രണ്ടുപേരുണ്ടിരിക്കുന്നതിന്നുമേലോ!
 സൂര്യനപരം മനുവെന്നു പറഞ്ഞു മുഖി
 ചെട്ടവംശം ജനിപ്പിച്ചു ദേവപിതൃ
 ചൊല്ലിയ നല്ലതരയു മഹാഭാരതം
 നാലു മന്ത്രിപന്തം ജനനാർ
 തന്നിൽ ജനിച്ചു വർണ്ണാദി ഭാഗ്യമാൽ
 നന്നായ് ജനിച്ചു മകന്മാരെയുമെല്ലാം
 മേദിനിതനിൽ പത്തിച്ചുവേ ! മാനവ!
 മാനമാംകല്പത്തിനററമില്ലത്തരം
 ഏതയെന്നമിനിയെത്രയെന്നമില്ല
 ഏതയെന്നാലുമിതു പാപിനിൽനിന്നു
 ഞാനെന്നുമെന്റെയെന്നു പിന്നീടെന്നതും
 മാനം നടിച്ച് ഭേദമുവാക്കിനാൽ
 വാനമയന്നാലും ചന്നമവികന്നു
 ദോഷകാരുഷ്യം നന്നായ് ചരിച്ചും
 തന്നെക്കൽ താൽപാൽ സൂര്യനന്തരം
 രണ്ടു മനുഭവം പിന്നെ ജനനവും
 പണ്ടുതുപോലിതു ദേവനോരനുസൃതാൽ
 ദേവമയ്യുപ്ലുതാകിലും പോകിലാം
 ദേവമയ്യുപ്ലുതാകിലും പോകിലാം
 ജന്മകാലകൃഷ്ടകൃഷ്ണമായോകിലാം
 ഹന്തി ദേവരൂപയുക്തനെ കനിമിതം
 പഞ്ചഭൂതങ്ങളും കാലാന്തരാൽ പോകും
 പഞ്ചഭൂതാദിസപാത്കങ്ങൾ വേദാദിയാം
 അഭിജാത്രങ്ങളാലൊന്നു സാധുപുണ്യവ!
 ശോഭിതാത്മാവണ്ഡൻ പണ്ഡമല്ലല്ലോ
 പുരുഷന്മാർ ഭവിച്ചു തുളുതാദി
 ചേതമിതെന്റെ മഹേന്ദ്രപരന്തന്റെ
 പുണ്യദിനബന്ധം ചിത്തമായ് നൂറുന
 ദപദ ഭാവത്തെയെഴിച്ചു ഭീമാനായ്
 തേജോൽബണമായിരിക്കുന്ന കായത്തേ
 ചേതോമയൻ പരമാത്മനെ തന്ത്രം
 എന്നറിയാതെ ദേഹോരമമതയാൽ
 മന്നിടേയജ്ഞാന കർമ്മമുണ്ടിനെ
 നാനാവിഷയമേണവേഗത്തിനാൽ
 താനാകമാത്മാവെന്നെറിവീ ലല്ലോ;
 മനവ! ഭൂമിയിൽനിന്നാൽ കൃതമായ
 കർമ്മങ്ങളുമിനി ചെല്ലതും കാലേന
 വോകത്തിൽ നാനാവിധം കഥയുള്ളതിൽ
 ആഹരന്തിനിന്റെ കഥാകഥയിൽ കഥാ
 തന്നെക്കയാത്മാവപജയമെല്ലാം
 അന്യോന്യവ്യഗ്രയാത്മാഭിമാനായ്
 മേറുണ്ണുപന്മാരെക്കണ്ടു മവർകഥ

മേവമാത്മാത്മസത്വം കർമ്മ നിർമ്മലം
 ഹേനപിണ്ഡോപമമാകശോരത്തെ
 ഞാനെന്നു നിന്ദിച്ചു ചിത്തമിതിവസ്തു
 ന്യമുതലിമാത്താൽ പരിതഃസ്തനം
 മാനിച്ചു മഹികൾ പെരുന്തെന്നു ബന്ധു
 ശത്രുക്കളിത്രാഭിഭേദങ്ങളുള്ളതായ്
 നിശ്ചയിച്ചു മിഥുനാഗരഭൂമിക്കു
 ചുറ്റും കർമ്മകീഴ്ചാളതമാനല്ലാത്തു
 നിശ്ചിതവതിക്കുന്നതില്ലെന്നതു
 ചിത്തമേരിച്ചു നന്നായ് നൂറു നൂറു
 ആശയബലാളത്തുക്കളായ് ഭാഹാദി
 ലോകങ്ങൾ തൻ നാശത്തെ യറിയാതെ
 നൂറു നൂറു നൂറു നൂറു നൂറു നൂറു
 ഇത്തരം മായാവില്ലാസം തിരിയായ്
 സംസാരശ്രീഡിതരായിരിക്കുന്നതും
 ഹംസപാദേരമിച്ചു സസോരങ്ങൾ
 നിത്യമല്ലെന്നറിഞ്ഞാലും മിഥുനങ്ങൾ
 ചിത്തത്തിൽ നീക്കിട്ടു മിഥുനങ്ങൾ
 ഏറ്റവും കർമ്മത്തന്നെ നാനാമാത്മാ
 നല്ലവണ്ണം ചിത്തമിത്തമെല്ലാം
 മുക്തിപദത്തെ യറിഞ്ഞു പ്രാപിക്കാതെ
 പുത്രകളുമിത്രാദിതാതകലം
 ഇത്തരമുള്ള ഭേദങ്ങൾ തന്റെ ഗതി
 ചിത്തയറിയാതിതുകൾ ത്വെലായ്
 ജന്മമരണമനുഭവിച്ചും പുന-
 ജന്മങ്ങൾ വന്നുമെന്റെയറിയിക്കുന്നതും
 ഞാനെന്നു നൂറു നൂറു നൂറു നൂറു നൂറു
 നൂറു നൂറു നൂറു നൂറു നൂറു നൂറു
 ഇത്രാദി ബന്ധമുതൽ മിതസ്സന്ദിച്ചു
 ചിത്തമുതൽ നൂറു നൂറു നൂറു നൂറു
 ഇത്തരമുള്ള ചിത്തമേ മമക്കെയും
 സത്തുക്കൾ കണ്ടു ഹംസ നിന്നു മനവ!
 ഇക്കാലമുചിതിനു മേറു നൂറു നൂറു
 കെയുമോത്താൽ തവ കഥയുതരം
 മുന്നും മേറു നൂറു നൂറു നൂറു നൂറു
 മന്നൻ മേറു നൂറു നൂറു നൂറു നൂറു
 പിന്നെ മാന്ധാതാസരരനും രാമനും
 പിന്നെ പടപാശൻ യുദ്ധം ഹന്താനും
 മന്നൻ മേറു നൂറു നൂറു നൂറു നൂറു
 ശത്രുതിശന്നനും ഗൗരൻ കാകൽ സ്ഥൻ
 മന്നൻ മേറു നൂറു നൂറു നൂറു നൂറു
 നൈഷധനിത്യാദിയാകും മഹാവിര
 ശാചികളായ രാജാക്കൾ മഹാമുതരം
 പിന്നെ ഹരിശ്ചന്ദ്രകുന്ദിപ്പുത്രാസുതൻ
 രാവണനും ലോകരാവണൻ ശംഭുതൻ
 പിന്നെ നമുചിതമിതെന്താകുതരക-
 രന്ദ്രനാകും മഹാമേരു നൂറു നൂറു നൂറു

സർവ്വവിദ്യജ്ഞാനം സർവ്വശ്രോതൃമാനം.
 സർവ്വജ്ഞാതൃയായുജ്ഞാതൃസമസ്തം
 എൻറയെന്നമിനി ക്ഷണമമതയായ്
 ബലരായ് മായാമനധർശീലരായ്
 കാലത്തിനാലേകൃതാത്മാക്കളായിട്ടു
 പലരും ഭവിച്ചു പിന്നെയശസ്സെന്നല്ല
 ഞ്ഞാനവൈരാഗ്യം മരതപമ് വയെല്ലാം
 ഞ്ഞയമല്ലാതെ ഭവിച്ചു നൃപോത്തമി
 പാർത്തിവിഭൂതിയായ് ശ്രേയുമായി ഗുണ-
 വാക്യാനുവാദമായുത്തമശാന്തമായ്
 മംഗല്യദമായമംഗലനാശമാം
 മംഗലഗാഥയിതിനെടിനംപ്രതി
 നിത്യം ശ്രീവിചിത്രകൃഷ്ണകർത്തേയായ്
 സിന്ധുസുഖപദപ്രാപ്തിപരനതും.
 അകയാൽനിന്നാലെ ചെല്ലുപുത്തികൾ
 സർവ്വകഥകളിൽ വെച്ചു കഥയാകും
 എന്നു പറഞ്ഞതു നീയറിഞ്ഞീടേടോ!
 മനവാത്മപരമേശ്വരമഹാമുത്തമം.”
 എന്നു തുടങ്ങിയ കേട്ടു നൃപോത്തമൻ
 പിന്നെയും ശ്രീകൃഷ്ണനോടടുത്തു ചെല്ലിതു:—
 “എതുപായംകവിഭോഷംകവിയിങ്കൽ
 അന്തരം ചെയ്യും ജനങ്ങളുതുമുന്നേ
 ചൊൽകയും ധർമ്മമായുള്ള തുമാനവും
 ചൊൽകപ്രിയകല്പങ്ങൾ കാലക്രമം
 കേവലാത്മാമഹാവിഷ്ണുജഗദീശ-
 രൂപനതിയും പറഞ്ഞു തരണമേ,”
 എന്നതുകേട്ടു തുടങ്ങിയ ശ്രീകൃഷ്ണൻ:—
 “മൂന്നും കൃത്യഗുണത്തിങ്കൽ ജനങ്ങളാൽ
 നാലുപകയർമ്മുള്ളിൽ ധർമ്മപ്രതം
 നാലിലൊന്നാമതു സത്യം ദയതപം
 ദാനമിതമം പരമപ്രദങ്ങൾ ധർമ്മത്തി-
 നാകമതു നാലുമുണ്ടു കൃത്യഗുരേ.
 സന്തോഷവും കരുണാമൈത്രശാന്തിയും
 ദാന്തിതിതിക്ഷവണ്ണാചാരധർമ്മങ്ങൾ-
 നല്ലവണ്ണമെല്ലാം ശ്രമാചാരവും
 അല്ലവില്ലാത്താമനാം തായ്ക്കൊണ്ടു
 സമദൃഷ്ടിയായി മേലും കൃത്യഗുരേ
 നമല്ലെമെല്ലെക്കുറയുന്ന ധർമ്മപദം.
 ധർമ്മത്തിലേകാം ശമിപ്പുതോയുഗേ;
 വാദിപ്പതിനധർമ്മസത്യം ഹിംസ
 മദം ചെന്നു സല്ലംബമല്ലം
 നാപപുമാചാരവണ്ണമേകും
 ധർമ്മംകുറഞ്ഞു പാകുന്നതോയുഗേ
 പാപാർത്തകൾ പാപപാദങ്ങൾ ഞ്ഞുപോം.
 പരസസന്തോഷവിനാശമന്യതയും
 പാപതപാധർമ്മസേവിമഹാരാലാ
 പാപാലായമല്ലയന്നേരതിയില്ലായ്

അപ്രശ്നാകുന്നവരോടുകൂടും ബികൾ
 ശ്രേയോദിജരോടുകൂടിയവീരന്മാർ.
 ധർമ്മവേദങ്ങളാൽ തന്നെ പരിഹാസം
 നന്നായുടങ്ങുന്ന സല്ലംബലോഭവും
 ഏവംകവിയിൽ ധർമ്മപദമൊന്നുതാൻ
 എന്നതു സത്യമൊന്നുണ്ടു പോലെനാകും
 സല്ലംബജാതികൾ ക്ഷീണരാജ്യനീടും
 മിടത്തും കാടാസ്സു തന്നിതുമേടിനി
 എല്ലാം ദുരാചാരനിർദ്ദേശീലരായ്
 കള്ളരായ് ദുർഗാരായ്ക്കൊണ്ടു വർത്തിച്ചു
 ഏററം വിഷയരായ് ശുഭരേജമാനൻ
 ഉഗ്രമോടെ ഭരിച്ചീടുന്നിതുകലൗ.
 ഭൂമുതായോരെ ജമാനമാകും വിധൗ
 ദൈവകർമ്മങ്ങൾ പലിച്ചു വരുംകലൗ.
 സതപജസ്തമസ്സെന്ന ഗുണത്തിനാൽ
 പൃഥ്വിയിലുള്ള പ്രജകൾ തൻപോക്കലേ
 നിന്നു ഗുണങ്ങൾ വികാർഭേദങ്ങളായ്
 തന്നെ കൃതത്രേതദപരവും കവി
 എന്നിങ്ങനെയുള്ള നാലു ഗുണങ്ങളും
 മൂന്നുമേയുള്ള ത്രിഗുണമയമല്ലോ.
 ഓരോ ഗുണസപഭാവങ്ങൾ തന്നാകുമം
 ഓരോ ഗുണമതുകാലത്തു സർഗ്ഗണ
 സപാഭാവികം പ്രജകൾക്കു ബുദ്ധിഭ്രിയ-
 സപാഭാവികം തൽഗുണത്തിൽ മോദിച്ചീടും
 സതപഗുണം കൊണ്ടു തന്നെ കൃത്യഗുരം
 സാതപികമപ്രജകൾക്കു ബുദ്ധിയും
 ഞ്ഞാനത്തലും തപസ്സിങ്കലുമാം വൃത്തി
 പിന്നെ രജോഗുണം കൊണ്ടു തോയുഗം
 അന്നജനങ്ങൾക്കു ബുദ്ധി പ്രാപ്തിപ്പു
 കാമുകർമ്മത്തിൽ തപസ്സിങ്കലുമായി
 പിന്നെ രജോഗുണം താമസത്താലുമാ-
 യൊന്നിച്ചു മിശ്രമാകുന്നതു ദപാപര-
 മനുപ്രജകൾക്കു ബുദ്ധി ലോഭത്തിലും
 താനെ നഭിമാനധർമ്മസന്തുഷ്ടി
 ഞ്ഞാനമില്ലായ്മാ സത്വമിത്യാദിയാൽ
 സംയുതമായിട്ടു കാമുകർമ്മങ്ങളിൽ
 തന്നേ പ്രവൃത്തിച്ചിരിപ്പു ജനമെല്ലാം.
 പിന്നേതു താമസമായ കലിയുഗേ
 തന്ദ്രിമതികപടമസത്യങ്ങളും
 വേദിയും ദുഷ്ടമിത്യാദികൾക്കും
 അടലുമേറമാം ബുദ്ധികലിയിങ്കൽ
 ദൈന്യവുമായിരിക്കും കലിയുഗം
 മന്നിടത്തിലെന്നേകപ്രജകൾക്കും.
 ഇങ്ങിനെ മൂന്നു ഗുണാൽയുഗം നാലതാം
 എന്നതിൽ സതപമല്ലോ പൂർവ്വതോന്ന-
 തല്ലോ പൂർവ്വകൃത്യഗുരം രാജസംതോന്നിയാൽ
 അല്ലായ്ക്കൊത്തായുഗമൊന്നാകിലോ.

സതപരജ്ഞായുക്തമായ്ക്കു പതംബുലം
അല്ലൊഴേദാപരമായുഗമെന്നതാം.
താമസമെപ്പോളുദയമതു കവി-
കാലമെന്നു പറയുംജ്ഞാനലക്ഷണം.
താമസമാംകവികർമ്മങ്ങൾക്കേകദോ!
താമസവൃത്തികൾകേട്ടറിയുവിധൗ
താമസംപോയിസാതപീകന്തെയെന്നു
നല്ലജനത്തിന്നതു കൊണ്ടുചൊല്ലുവൻ.
നല്ലതെന്റേയിരിക്കുന്നു കവിയുഗേ
അന്യോന്യക്ഷുദ്രോന്മാർമനുഷ്യരും
ഭിന്നഭാഗ്യംബാഹുതോക്കളായുള്ള
നാരികൾക്കില്ലവൃത്തിക്കുഗുണമൊട്ടും
സൈപരിണികൾസതിയാകുംയുവതികൾ
പുംശലികൾയുവതിജനമൊക്കെയും
നിശ്ചയിക്കാംമനസ്സാലതെന്നാകിലും
ദസ്യക്കൾപോലെഗുണവൃത്തിമിക്കളും
ദസ്യക്കളെക്കൊണ്ടുതന്നെവ്യാപാരവും
വേദങ്ങൾപാഠനധികളാലെടുപ്പിച്ചു
വേദത്തെന്റത്തിപാഠണ്ഡമതമാക്കും
താജാക്കൾതങ്ങൾപ്രജകളെ യാതൊക്കെയും
കാതുവാദംനോക്കിയൊക്കെന്നശിഷ്ടർക്കും,
ബ്രാഹ്മണർശരീരോദരഭരമാത്രമായ്
നീർലബമാംപ്രതമൊന്നുമില്ലതെയാം
ബാലരെല്ലോലൈശ്വര്യമറിവീല
ശീലകുടുംബികൾക്കൊക്കെഭിക്ഷാടനം
താപസന്മാർഗ്രാമസേവകരായ്ക്കും
ന്യാസികളുത്ഥത്തിലേററവുംലോഭികൾ
മായംചെറുപ്പമായ്ഭക്ഷണമേററമായ്
ജാലാശിശ്വരന്മാരുമുള്ളമേററമാം
വേദമവർജ്ജനനപുംനാരാധും
വൈവര്യംതമ്മിൽകാറിന്ദ്രവാകുജന്മം
പൂർവ്വവേദങ്ങൾചൊൽകേട്ടുവാദിക്കയും
കേവലംവാദാർത്ഥമൊന്നുമേയില്ലല്ലോ
നാരികൾകാറിന്ദ്രമേറുറ്റത്തിടും
ശൈശ്വര്യമാറനാടിപ്പുകായായതും.
കാതുനിന്നച്ചമഹാസാധനങ്ങളും
കാതുവാദംകൊടുത്തോരനിദിക്കയും
ദ്രവ്യത്തിനായ്കുദ്യയിപ്പികർമ്മങ്ങളും
ദ്രവ്യലാഭത്തിനായ്കുജ്ഞങ്ങൾചെയ്തയും
സന്യാസികൾകൂടകർമ്മമതുംചെയ്തും
വന്നുണ്ടെന്നൊരാപത്തിൽതുജിക്കയും
നിദിയുമാറമാസമജ്ഞതെക്കൊണ്ടു
നന്നായകർമ്മമാരാനുകൂലിക്കിലോ
നന്നായതിനെനിദിച്ചമഹാറല്ലാതും
മേദിനിയിൽജനകാണഭേദങ്ങളായ്
മോദനദ്രവ്യംപതിപ്പിച്ചെടുത്തിക്കും
ദ്രവ്യങ്ങൾമണ്ണിൽകുഴിച്ചിട്ടുസൂക്ഷിച്ചു

ദ്രവ്യനാശംവരുത്തുന്നധർമ്മവിനാ.
ഭൃത്യനായുള്ളവർതന്നെസകലർക്കും
ഉത്തമനെനുപ്രഭുപമാകുംജ്ഞാം.
സ്വാമിയെദ്രോഹിച്ചുഭൃത്യജനങ്ങളും
സ്വാമിതൻകാമിനിഭൃത്യകഥായ്ക്കും.
കൗലവഗോക്കൾക്കുക്ഷീരംകുറുകയും
പാലുംപശുക്കൾകൊടുക്കയില്ലുള്ളതും
തൻപിതൃഭാഗ്യസപത്നീസുജാതികൾ
തന്നുടെമേലുകീഴ്പത്തിതൽക്കലം
ഇത്യാദിയായഭേദങ്ങൾതൃജിച്ചിട്ടു
തന്നിലെയോനിവിംഗങ്ങളാൽസംഗമം
എന്നതുസ്തേഹമാമെന്നതുചിട്ടു
സോദരിസോദരതാദമാതാദിയായ്
ഭേദമില്ലതെസംയോഗംതുടങ്ങിടും;
അംഗനമാക്കുംപുരുഷന്മാർക്കുമെല്ലാമേ
ബന്ധുത്വമായതുസ്രീസംഗമെന്നാകും
ചാതുർയ്യമുള്ളവനേവെന്നൊക്കിലും
സ്വർഗ്ഗമസംവാദേനസോദരീഭാനവും
ദ്രവ്യസമ്പാദ്യവാനോടുബന്ധുത്വവും
കാമിച്ചുചെന്നുബന്ധുത്വംതുടങ്ങിയും
നാലുകെട്ടുംനടുമുററുമില്ലാതെ
ആലയംതീർത്തിട്ടുമെന്നുമറിയണം.
വീട്ടുകൾക്കുള്ളതാകെകണക്കെക്കൊണ്ടു
നാടുകളിൽപ്രതിവാദമായുംവരും;
ഇങ്ങിനെതന്നെകവിയിങ്കൽവാണു്ചാര-
മംഗലമില്ലാതെദീനരാകുംജ്ഞം.
ശുഭർപ്രതിശ്രദ്ധംവാങ്ങിനടന്നീടും
ഭദ്രമെന്റേതപോവേഷണജീവിതം
ചിത്തധർമ്മതിങ്കൽവാക്കമാത്രംധർമ്മം
ഉത്തമമേറുമുയർന്നസ്ഥലത്തിങ്കൽ
വാഴുന്നതു മഹത്വമതാമാസനം
ഈഷലില്ലെന്നയരത്തിൽവസിക്കയും.
നിത്യമുദിഗമാകുന്നമനസ്സോടും
ദുഃഖകർമ്മശീലാചാരവാക്യവും
അന്നമില്ലാതെവരുഭവിമനവി!
നന്നായ് മഴയില്ലഭീതിദുഃഖങ്ങളും.
വസ്ത്രാന്നപാനശയനവ്യപായങ്ങൾ
സ്നാനവിഭൂഷണഹീനരാകുംജ്ഞം
മാനുഷരെക്കെറ്റിശാചവൽതോന്നീടും
ദ്രവ്യംഗ്രാഹിച്ചതിനുള്ളവിദ്യ മൂലനം
ദ്രവ്യസ്ഥനാമവൻവിദാനതെന്നാകും;
ദ്രവ്യലാഭത്തിനതൻറജനത്തെയും.
കേവലംതൻപ്രിയപ്രാണാദികളെയും
കൊന്നശിഷ്ടിച്ചുദ്രവ്യംഗ്രാഹംകൊണ്ടു
ദുഷ്ടകൃതികൾതൻറപ്രാണൻകളയുണ
വിത്തമൊന്നെപ്രധാനമെന്നതായ്ക്കും
ചിത്തംദിനംപ്രതികാണാതെയുംവരും.

പത്രാസ്വപ്നമാത്രാദികലഭായ്യാ-
 പത്രാദികളെരുകി കയറുമെച്ചാതെ
 കൃഷിച്ചവരാടുമിത് നോദാരോ-
 ബുലിന്ദയാടുകലികമ്പരാംനാൽ.
 മേദിനീയിങ്കൽരാജാക്കളുമില്ലടോ!
 ഏവംകലിയുഗേലോകപ്രജകൾതൻ
 വൃത്തിസ്വഭാവങ്ങളെനാറിഞ്ഞിടുന്നീ!
 ചിത്തജഗല്പതിയായ് ഗുരുവാഞ്ജോണ്ടു
 ത്രൈലോക്യനാഥനാ കുംഭഗവല്ലഭം
 സേവിക്കയില്ലകലിയിൽജനങ്ങളും.
 പാഷണ്ഡബുലികളായിത്തീരുന്നമ-
 ധേയത്തെയും സൂരിക്കാതെപലന്മാരായ്
 ദുഃഖിതരായിരിപ്പു നൾമിക്കതും
 സല്ലംഭമൊക്കെവിരഹിതരാഞ്ജോണ്ടു
 നല്ലൊരുസൽഗതിതന്നെയുണ്ടായതെ
 നിന്ദ്രായ് ദർശിതിസംഭവിപ്പാനൊരു
 പാത്രമായിക്കരുമിങ്ങിനെയൊകലെയ
 മാനുഷക്കിടലാഷംലഭിക്കാതെ
 വാണകാർവാൻപണിയെന്നങ്ങിരിക്കിലും
 പാതകകോമങ്ങളാൽനിട്ടു മോരാതെയും
 ചെയ്തപോംചെയ്തിതെന്നാലും മടിയാതെ
 കേവലംനാരായണചരിതാമൃത-
 ശീലനത്താൽനശിച്ചിടുന്നകമ്പരം.
 മുന്നമജാമിളഭനമിത്യാദികൾ
 ചൊന്നതുമോത്തുകൊൾകട്ടെസ്വപ്നം.
 പാതകംചെയ്തപോയുലും മടിക്കൊലാ
 ശീലിക്കുകേവലാത്മാർത്ഥമെന്നീയത്ഥം.
 കേൾക്കമനുഷ്ട്യംഭോഷമാകുംകലി-
 സൽകൃതമായിരിക്കുന്നനാനാഭോഷം
 ദ്രവ്യഭാരാത്മജാതങ്ങളുംഭോഷങ്ങൾ
 സ്വപ്നകളയുവാനായ് ഹൃദി സംസ്ഥിത-
 നായുതയോത്തമനായ് സതാനന്ദനായ്
 സ്വപ്നനായഭഗവാൻറവിവരാം
 സൽക്കമയായഗുതികളാൽകീർത്തന-
 ല്യാനപൂജാഭഗവദ്ഭരണത്താലും
 കേവലംചിത്തസ്ഥിതനായ്യാനാപാപ-
 മാലങ്ങൾവേരോടെപോക്കിമുരഞ്ഞെയും
 വേഗമോടെജനിപ്പിച്ചുരോഭിപ്പിക്കും.
 എന്നിങ്ങിനെയെന്നാലഗിഹോമസ്ഥിത-
 കമ്പരത്തെക്കളഞ്ഞിട്ടുസ്വയംപ്രഭാ-
 വർണ്ണമെയ്യുന്നതുപോലെയാത്മനി-
 ചില്ലമാൻവിപ്ലവകാശിച്ചുയോഗികൾ.
 നാമയെയാത്മനിയുളളൊരുഭണ്ഡം
 നന്നായ്കളയുന്നതെന്നറിഞ്ഞിടേടോ?
 പാതാദിഷേകമവഗ്രതദാനാദി-
 മംഗലത്തിൽപടനങ്ങളാംകർമ്മത്താൽ
 പ്രലിംഭിക്കയില്ലഗേവല്ലഭ

ഭക്തികൂടാതെയതിൻല്ലസംശയം.
 നിന്റെഹൃദിസുസ്ഥിതൻസ്വപ്നനായി-
 ട്വനമില്ലാതെഭഗവാൻപരൻപുമാൻ
 തന്നെസ്തുകലാത്മജോരീർഹൃദയത്തിൽ
 നന്നായ് സൂരിക്കയുംവേണംവേദപാതമ!
 കേവലംതന്നെഹൃദിസൂരിക്കുന്നവൻ
 കേവലാത്മാഭഗവൽഗതിപേതനം.
 ഇത്തരംചിന്തേസൂരിക്കുന്നവരെല്ലാം
 ഉത്തമപുരുഷധ്യാനിക്കുമെന്നു.
 സ്വപ്നാത്മകമായ് സകലോത്ഭവമായി
 സ്വപ്നാകാത്മാഭാവംകലിയിങ്കൽ
 പ്രാപിക്കയില്ലകലിഭോഷരേതന്നാ.
 യാതൊരുത്തൻമഹത്താകുംഗുണങ്ങളെ
 ചില്ലമാനായകൃഷ്ണൻറസല്ലിത്തന്നാൽ
 സൽഗുണത്തെലഭിക്കുന്നതസന്നിധം.
 ധ്യാനമാകുന്നുപ്രകൃതത്തിൽചിത്തനാ
 യജ്ഞമാകുന്നുത്രോയുഗേസേവനം
 ക്ഷാപ്തനമല്ലാതായത്യാദിസ്വപ്നാപാപരം
 സല്ലിത്തന്നംകലിയിങ്കൽവേണ്ടുന്നതും.
 കേൾക്കേടോ! മന്നവ! മുന്നമത്രപത്തിൽ
 അക്കമായ് സൂക്ഷ്മമനുഭൂതലായിട്ടു
 സംഖ്യകൾചൊന്നയുഗവത്സരംപോലെ
 സംഖ്യയാകുംയുഗംനാലുംകഴിയുമ്പോൾ
 ചൊൽപുചയ്യുഗമായതോരായിരം
 അകുന്നനേരത്തുബ്രഹ്മമെന്നാരുപകൽ
 എന്നിത്തരംചൊന്നതിലിവിടത്തിൽഞാൻ
 മുന്നമെല്ലാചെയ്തകമങ്ങളൊട്ടിട്ടു
 രണ്ടുപരാൽമാകുന്നോരവധിയിൽ
 ഉണ്ടാംപ്രളയകണക്കുകൾചൊല്ലവൻ.
 ബ്രഹ്മമെന്നാരുപകൽമാനവകല്പമാം
 ഭര്യകൽകാലത്തിലിത്രൻപതിന്നാലും
 ചരത്രമാക്കളംവാണമുടഞ്ഞുപോം.
 അത്രകാലംപകൽധാതാവിനാകുന്നി-
 തത്രകാലംപിന്നെബ്രഹ്മമനുഭൂതിയാം
 രായുംപകലുംതികയുംദിനമെന്ന
 ധാതാവ്വിനവതംകാലമാംരാത്രിയിൽ
 ത്രൈലോക്യമങ്ങതിലുള്ള ജനങ്ങളും
 നാരംഭിച്ചുപോകുന്നുസംസാരികൾ
 ബ്രഹ്മാപുമാനാമുദിറായുവറ്റുപും
 ബ്രഹ്മയോഗത്തോടിരിക്കെന്നാകിലും
 രാത്രികഴിഞ്ഞുവിധിയുണ്ടെന്നേരും
 തതുമുണേല്ലാലെസ്വപ്നാപാപരം.
 ഇത്തരമെല്ലാംപറഞ്ഞുതൃതീയത്തിൽ
 ധാതാവിനരാത്രിയാകുംപ്രളയത്തെ
 ചൊല്ലുന്നതെന്നമിത്തികപ്രളയമെന്നും
 ഇല്ലതിൽനാരമില്ലെല്ലഭൂതങ്ങൾക്കും
 ബ്രഹ്മാവിനമതിനൊത്തമുനികൾക്കും

എന്നുവാതമറതെല്ലാംപ്രളയമാം
 ധാതാവിനുംഭിന്നംകൂടിമാസംതിക-
 ചായതുവത്സരമാകുന്നതുപിന്നെ
 അൻപതുക്കൂടിയാവല്ലോപരലോമാം
 അൻപതുംകൂടിശതമതാകുംവിധയ
 ഏകനാകുംവിധാതാവെന്നാശമ-
 താകുംമഹദാദിതതപങ്ങൾനാരവും
 ആയതുതന്നെപ്രകൃതിപ്രളയമാ-
 മായതുമുന്ന്മേകാദശേചൊല്ലിനേൻ.
 എങ്കിലുംചൊല്ലുവനണ്ഡചരാചര-
 മേകമതായിരിക്കുന്നപ്രപഞ്ചത്തിൽ
 നൂറുവർഷംമഴയില്ലാതെപോളവി
 കർഷകകർമ്മങ്ങളില്ലന്നുവുമില്ല.
 അന്നങ്ങളില്ലാതെവന്നുകൂടുംവിധയ
 അന്യോന്യഭക്ഷണമായുതമൊക്കെയും-
 ലോകസംഹാരസ്തൂതാഗ്നിസ്ഥഭൂതത്തിൽ
 മേവംജ്വലത്തെല്ലാമേശേഷിപ്പിക്കും.
 സ്തൂതാഗ്നിയാൽഭൂമിസ്തപ്തംസ്മേദായ്
 വീര്യവാതാകുന്നഭൂധരശേഷനും
 സ്തൂതാഗ്നിയാൽതപിച്ചുററംതപിതനായ്
 സ്തൂതാഗ്നിയിചധികംവിഷവഹിയും
 സങ്കർഷണൻറമുഖങ്ങളിൽനിന്നിഹ
 സംഖ്യയില്ലാതവണ്ണവഹിചൊങ്ങീടും.
 സ്തൂതാഗ്നിയുംവിഷവഹിയുംചേർത്തിട്ടു
 സ്തൂതശേഷന്മാരുംഭൂതായ്ചോരുന്ന;
 ബ്രഹ്മാണുപിണ്ഡവുംശോമയപിണ്ഡത്തെ
 വഹിദഹിച്ചുപോലെവേരിക്കുന്നതു.
 പിന്നെപ്രചണ്ഡവായുപ്രവേശത്തിനാൽ
 വഹിയിൽനിന്നുജ്വലിച്ചുഗൃമത്തിനാൽ
 മോദഗണനംകറുത്തേററമഴപെയ്യും
 ആമോഷമേശതവർഷമതിനാലെ.
 വെള്ളപ്രളയമാകുന്നുവ്യോമമതു
 പൂതമുപ്രവേശനത്താഴ്ന്നീടും;
 പിന്നൊന്നിനരസംശോഷിച്ചുനേരത്ത
 നിന്നമോമങ്ങൾകൂശശൂന്യമായുതും;
 ചിത്രവണ്ണങ്ങൾസംഭരയുംവിധയ
 തത്രനിറംമറഞ്ഞീടുന്നതുചോലെ
 വിശപമെല്ലാമേജ്വലമയമക്കാലം
 വിശപവാതമെല്ലാത്താൽജ്വലനിൽക്കണം.
 മോമത്തിനുള്ളിൽജ്വലനിലുതുപോലെ
 വ്യോമനിബന്ധിച്ചുനിർത്തുംജ്വലത്തെയും.
 ബ്രഹ്മാണുഭേദിനിദ്രസംജ്വലത്തിങ്കൽ
 നിർല്പീനമായ്ഭൂതിതൻഗുണബന്ധേന
 ചെന്നുജ്വലത്തിൽജ്വലനൻറസത്തോടും
 ചേന്നിതുവഹിയിൽവഹിതപത്തോടും
 റായുവിൽവായുസ്തർശത്തോടുംവ്യോമനി
 ചേന്നുപോംശ്ശേമോടാകാശവുംചിന്നെ-

ഭൂതഗുണവാസനകളുമൊന്നിച്ചു
 തൈജസന്തകൾവയിക്കുന്നപിന്നെയും;
 ഇന്ദ്രിയങ്ങളധിഷ്ഠാനമൈവീകവും
 ചെന്നുചേരുന്നതതൈജസനുതേമാ
 മൂന്നുഗുണങ്ങളുംകൂടിയഹങ്കാരം
 എന്നുള്ളതത്തേപലയിക്കുന്നിത്രകൃമാൽ,
 അഹങ്കാരതത്ത്വംമഹത്തത്ത്വപഞ്ചീജേ
 ഷ്വഹിധാസനയോടടുത്തുപിന്നെ
 മഹത്തത്ത്വപഞ്ചനമുറപ്രകൃത്യാ
 മഹത്തായബ്രഹ്മത്തിലല്ലോവയ്ക്കു
 ഏവംപ്രകൃതിപ്രളയമറിക്കേടോ!
 ഭാവിതഭാവരൂപാത്മകമൊക്കെയും
 ധാതാവുലീനമായ് പഞ്ചഭൂതങ്ങളും
 യാതൊരിക്കൽവയമാകുന്നതുതന്നെ
 ചൊല്ലുപ്രകൃതിപ്രളയമെന്നിങ്ങിനെ
 ചൊല്ലുവന്നാദൃന്തികപ്രളയത്തെയും
 പ്രാണബുദ്ധീന്ദ്രിയഭേദതകൾലോക-
 കല്പവുംസ്ഥൂലാഗ്രംസൂക്ഷ്മാപ്തമി-
 ച്ചാദിഭൂതങ്ങൾസർവ്വസൃഷ്ടിസ്ഥമം
 ശൂന്യപദമായിരിക്കുംപരബ്രഹ്മ-
 പാദത്തിലന്യോദയമാംപ്രകൃതിയാൽ
 നിർമ്മലമപ്രകൃതംസ്തമവ്യയ-
 മായ് പ്രകാശിക്കുംപരബ്രഹ്മചിപ്പഭേ
 മായകളായഭേദങ്ങളുമില്ലല്ലോ
 ആയതുമല്ലപ്രകൃതിപുരുഷനും
 അവ്യക്തമെന്നുംമഹദ്കാലഭേദവും
 ചൈതന്യമായതിൽനിന്നുതോന്നുന്നവ
 കൈതവമെല്ലാംവെറുതെചിത്തഭ്രമം.
 ബുദ്ധീന്ദ്രിയങ്ങൾതുപത്തോടുകൂടുകമായ്
 ബുദ്ധിയിൽജ്ഞാനമതുംപ്രകാശിപ്പതും
 ആയതിന്നാശ്രയമായീടുകാണുന്ന
 തവ്യക്തമാകുംപദമതുതാനല്ലോ.
 ആദ്യന്തമാകുംപദവസ്തുവാകുന്നോ-
 രാത്മാവുതന്നെ വേറായിടുകാണതു
 ജ്യോതിസ്സഭീപമാജ്വലഗ്രഹിപ്പിച്ചും
 ഭീപമാകുന്നതുജ്യോതിസ്സതല്ലയോ?
 ജ്യോതിസ്സതന്നെഭീപംവേറെയില്ലല്ലേ
 ഉണ്ടിന്നെങ്ങോദിമാത്രമുളയ്ക്കുന്നുണ്ടു
 തോന്നുന്നതേകമാംജ്ഞാനമെന്നോദ്യം.
 ജ്ഞാനസ്വരൂപമാമാത്മാവുതാനെന്ന
 ജ്ഞാനസ്വരൂപാദികളായിനില്പതും.
 ജ്ഞാനജ്യോതിസ്സതാമാത്മാപരബ്രഹ്മം
 ജ്ഞാനജ്യോതിഷഭീപമാകുന്നുലോകാദി
 സ്തപ്തംജ്യോതിർമമമചിതങ്കൽനി-
 ന്നിന്നുവിടയിരിക്കുന്നതോക്തജ്യോതി-
 ബന്ധിപ്പതുംജ്ഞാതിമോചിപ്പതുംജ്യോതി
 എന്നാകിലുംജ്യോതിവേറിടാനിണ്ണയം.

ജാഗ്രദ്യംസപ്തസുഷുപ്തിത്രിവി
 അഗ്രഹംബുലിതന്നെവിവയൊക്കയും.
 മാതൃപ്രസാദമേന്മയാനന്നപാപം
 പ്രത്യഗ്ഗാത്മാവികവില്ലിവയൊന്നുമേ.
 ഉണ്ടെന്നതെന്നതെങ്ങിനെയെന്നാകിൽ
 വിണ്ണിൽവായ്യാദിഭൂതങ്ങളെയെല്ലാം
 കല്പിച്ചുപോലെബ്രഹ്മത്തിൽസമസ്തവും
 കല്പിതമാമിതുവേറില്ലതന്നെ
 സ്ഥൂലാദിയാകുംസമസ്തമവയവം
 കേവലാത്മാവശ്വരൂപമാനികല്പിച്ചു-
 തെങ്ങിനെയെന്നാകിൽതൂപടമെന്ന
 നിണ്ണയിക്കുമ്പോഴെന്താണുമാത്മാവ്
 തോന്നുന്നിതെല്ലാമവയവഭേദങ്ങൾ
 അന്യോന്യമാശ്രയഭേദവിഭ്രാന്തിയാൽ
 രണ്ടായിത്തോന്നുന്നതൊക്കെയുംമാദ്യന്തഃ
 രണ്ടിനമൊന്നാംപദവസ്തുവാകുന്നു.
 നാനാവികാരരൂപങ്ങൾതോന്നുംഭേദം
 പൊന്നിൽപലവകഭ്രഷണങ്ങൾപോലെ
 സുഷുമാമാത്മനിതോന്നുന്നതൊക്കയും
 സൂക്ഷിപ്പിൽവേറില്ലഭ്രഷണംസപ്തമാം.
 നൂക്കളുടെകർമ്മഭേദാൽപ്രവഹാര
 മാറ്റങ്ങളിൽപലതായിട്ടുതീരുന്നു;
 ഏകാത്മകനാമധോക്യജന്മകലേ
 ലെരകിടക്കവദികമാദിജനങ്ങളാൽ
 നാനാവിധമായിച്ചുവെച്ചാനുമെയ്യുന്നു
 ആയതുപാക്കിലക്കപുടയെങ്ങിനെ
 സൂത്രാംശമായിബുദ്ധിച്ചുവെണ്ടും
 വേറായിനിന്നുമയ്യുന്നതുപോലെ
 കൂരമാകുംതിമിരംനയനപുട
 തന്നെമറച്ചതുപോലുനിന്താനെന്ന
 ഭിന്നഭാഗാൽപ്രാപ്തമാണുതെയുംശമാം
 മാനസംകൊണ്ടുമാർച്ചതന്നാത്മാനം
 ആയതുമൂലമാത്മാവിനുബന്ധനം-
 മോഹമക്കുപുടതന്നെയുംകാഞ്ചീല
 ചക്ഷുരൂപംവിവയൊക്കെന്തറിയുന്നു
 ആയതുപോലുമപ്പോഴൊക്കാരചി-
 ത്താദികൾകൊണ്ടുമാർച്ചമപ്പോൾനാശം
 ചിത്താദികളാൽമായുന്നനേരത്തു
 ചിത്സപരൂപമില്ലമുന്തുമെന്നാകുന്നു;
 അപ്പോൾവിവേകരേതുള്ളായയാ
 ചിത്താദൃഗ്ഗാർഹഭവസ്ഥമില്ലെന്നു
 ചിത്തയറിയുന്നനേരമാത്മാവികൾ
 ചിത്താദൃഗ്ഗാർഹഭേദങ്ങളില്ലതും
 എന്ററിയുന്നതാകുന്നിതാദ്യന്തിക-
 മെന്നുചൊല്ലുന്നപ്രളയമറികനി
 മറച്ചാനുവണ്ണമെല്ലാമെന്നിതുവിചി-
 ത്തിയായിക്കുന്നിതാദ്യന്തപ്രളയമാം

ഇത്തരമുള്ളവിജ്ഞാനാത്മകമതു
 ധാതാമുതൽസർവ്വലോകഭൂതങ്ങൾക്കും
 വേറായ് പ്രകാശമായ് സാക്ഷിയായ് നിൽക്കുന്നു
 വേറില്ലതല്ലാതെമറ്റേതുമൊന്നുമേ.
 ഇങ്ങിനെയുള്ളോരതികുൽനിന്നുണ്ടാക-
 മന്ത്രപരിണാമമാദിവവസ്ഥകൾ
 സർവ്വംബ്രഹ്മപ്രളയരേതുള്ളോം
 സർവ്വത്തിന്നതുമുമാദിയുമായിതു
 ആദ്യന്തഹീനമാകുന്നിതുനാശം-
 മുന്തികളാലിവവസ്ഥയറിവില.
 നിത്യസുഷുപ്തിനിത്യപ്രളയമതു
 നിത്യവുംകണ്ടിടത്തല്ലാത്തനംസാക്ഷി
 നില്ക്കുന്നതാൻസർവ്വസാക്ഷിയുമാകുന്നു
 നിത്യസാക്ഷിസകലത്തിനംസാക്ഷിയാം.
 നിത്യപ്രളയമാകുന്നിതുമറ്റൊല്ലാം
 നിത്യമല്ലോവാസവസ്തരദിപ്രാണും
 ആയതുപിന്നെമുതൽഗകല്പങ്ങൾ
 ആയവയെല്ലാംഭിന്നംകൊണ്ടുതന്നെയും.
 ആയതുകൊണ്ടുനിത്യപ്രളയത്തിനു
 ഞ്ഞംവിലക്ഷണസാക്ഷിസർവ്വത്തിനും
 മീതേവിളങ്ങുന്നതെന്നറിഞ്ഞാകാശം
 പോലെപരിചുണ്ണജ്ഞാതിസ്സുകൊണ്ടിഹ.
 നാലുംപ്രളയങ്ങളുമറിഞ്ഞിട്ടു
 മേലേവിളങ്ങിനിൽക്കുന്നുസാക്ഷാൽജ്ഞാനം.
 ഇങ്ങിനെനിത്യതന്നെത്തീരുകമാദ്യന്തം
 പിന്നെപ്രകൃതിയിത്രാദിപ്രളയമായ്
 നിൽക്കുംഗതികൾസമസ്തമവിലാത്മാ-
 തപധാമാവായ് ജഗൽക്കാരണനായി
 കാരണകാര്യഭേദങ്ങൾസാക്ഷിത്വവും
 നേരേനിന്നയ്ക്കിലില്ലാതെവിളങ്ങുന്ന
 നാരായണൻതന്റേലീലാകഥകളെ
 കാരോതരംനവ!നിന്നോടിയിച്ചേൻ.
 ഏറ്റവുംഭംഗ്യമുള്ളതൊന്നുംസംസാര-
 സാഗരമിത്പുമാനാകുംഭേവാന്റെർ
 ലീലാകഥാസംഭവമായിരിക്കുന്ന
 ചാരുപോതത്താൽകടക്കുന്നുസർവ്വം
 ഇങ്ങിനെപണ്ടില്ലാണസഹിതയെ
 മംഗലൻനാരായണൻമുനിന്ദാരഭ-
 നായ്ക്കൊണ്ടുതൾചെയ്യുന്നാരൻറുവാസന-
 മായ്ക്കൊണ്ടുതൾചെയ്യുന്നാതനിനിക്കായും
 നന്നായ്ക്കുറിച്ചിച്ചുപിന്നെയിതുതന്നെ
 നൈമിശാരണ്യത്തിൽശൌനകനാദിയാം
 മാമുനിമാരുടെചോദ്യത്തിന്നുത്തര-
 മായിട്ടുസുതനമീത്തരംചൊല്ലുന്നേൻ.
 ചൊല്ലുമതികുൽസകലാത്മകനായി-
 ടെല്ലാമതേകനാകുംഹരിതന്നുടെ
 യാദൃതപണ്ണനംചെയ്യുന്നവനിഹ

മുക്തിവേദിക്കുന്നുണ്ടല്ലിതുനും.
സർവ്വമാർഗ്ഗനായനാരായണനെ
സർവ്വമാർഗ്ഗവേദയല്ലൊന്നുമേനിണ്ണും.
യാതൊരുതന്റെറുപ്രസാദമുണ്ടാകയാൽ
ബ്രഹ്മതദാദികർമ്മസൃഷ്ടിസംഹാരാദി-
കർമ്മങ്ങൾസർവ്വപ്രയത്നപോരുന്നിതു.
മന്നവ! നീമരിക്കുന്നുവെന്നുള്ളൊരു
നിന്നുടെബുദ്ധിഭ്രമംകൊണ്ടുനിന്റെയും
എന്റെവിചാരവുംചൊല്ലുവൻകേൾക്കേണ്ടേ
ജന്മമരണങ്ങൾഭേദമില്ലെന്നെയുദ്ധ്യ
നിർമ്മലാത്മാവിനിവയൊന്നുമില്ലല്ലോ.
എങ്ങിനെയെന്നാകിലഗ്നിവേദിത്രോരോ
ഭിന്നമാക്കുന്നതപാധിഭേദങ്ങളാൽ
നാനാവിധവണ്ണരൂപഭേദങ്ങളായ്
തോന്നുന്നതുപോലെഭേദമില്ലാത്ത
നാനാവിധോപാധികളിലേകംവഹി
അയതിൽനിന്നതിൽമേലുംഗുണംപോലെ
ശോഭിച്ചുനിന്നുപാധിക്കുനാശംവരും
നോക്കുന്നതന്റെറുപദാവപിപ്ലവീനാ
നപ്രകാരംഗ്നിപോലെപരമാത്മാവു
നിർമ്മലതാൻതന്നെചിട്ടകയില്ലെന്നും.
നീയൊരുതന്റെതന്നെപുത്രനായ് പൗത്രനായ്
ജായയ്ക്കുകാത്തനായ് പുത്രനാതാനായ്
കാരോജനത്തിനോരോവിധമായ്യാണ്ടു
പേരുകൾനാനാവിധംനിന്നു നന്നപോൽ
ഏകനാത്മാപലതായിരിക്കുന്നിതു
ഏകത്വമുദയായ്യിലായ്യിന്ന
വൃക്ഷമായ്നാനാവിധംശാഖപത്രമാം
ഇത്രാദിപോലേകനാത്മാസമസ്തനായ്
കാരണനായിസമസ്തപുതാനായി
കായനാമംതന്നിരിക്കില്ലാതെവേർല്ല.
എന്നതുകൊണ്ടുപലശരീരാരംഭക-
ഭിന്നമല്ലാമേകനാത്മാവുവേർല്ല.
അഗ്നിയുപാധികൂടാതെവസിക്കുന്നു
വപുശ്ചമില്ലപിന്നെയെന്നോടുകൂടാത്താർ
കാണുന്നതുപോലെയാത്മംസമസ്തത്തിൽ
വേർപ്പെട്ടനിൽപ്പുനശിക്കാ!ല്ലേതുമേ.
സമസ്തത്തിൽതൻശരീരമേദമായ്യാണിലും
ജാഗ്രത്തിൽപിന്നെയുംകാണുന്നതെന്നെയും.
എന്നതുപോലെശരീരവസാനത്തിൽ
നിന്നുണന്നെന്നായ് വേർച്ചകാണത്തെന്നെ.
യത്രയത്രജനിചാലുംമരിചാലും
ചിത്താകമാത്മാവാടുണ്ടുകയില്ലെന്നും
പ്രേമമിടങ്ങഴിവെച്ചുളന്നൊക്കയും
തീർച്ചയാമോതാനൊഴുണ്ടുകയില്ലേവം.
അത്മാജനിക്കയുമില്ലമരണവും
അത്മാവിനില്ലഹാനിയൊതനാളുമേ.

എപ്രകാരമാടംഭിന്നമാകുമറിവയ
തത്ത്വമാകാശംമഹാവ്യോമ്നികൂടുന്നി-
തപ്രകാരംശരീരങ്ങൾനശിക്കുമ്പോൾ
ചിത്പ്രഭാവംപരബ്രഹ്മമണികൂടും.
മാനസംതന്നെഗുണങ്ങളേയുംകർമ്മ-
ഭേദങ്ങളേയുണ്ടാക്കുന്നമറ്റില്ല.
അത്മാവിനില്ലെന്നുകർമ്മഭേദങ്ങൾ
അത്മനമാനസമായ്യാൽജീവനം
താനെന്നുതൽസ്തുതിതന്നെയുണ്ടാക്കുന്നു
രൂതമെണ്ണയ്ക്കുന്നിരിക്കുമധിയാനം
അയിരിക്കുംവഹിസംയോഗമെത്രനാൾ
കാണമതിങ്കലതിനാലുമത്രനാൾ
ദീപത്തിനവിളക്കാടിനാമാനപിതം
നാമമിതന്നതുപോലെയാത്മാവിങ്കൽ
നാമാദിഭേദരൂപാദിവേദിക്കുന്നു
താമസരാജസസതഗുണവൃത്ത്യാ.
അഗ്നിവിശ്യാഗത്തിൽദീപമെന്നുള്ളപേർ
വിപ്ലവംവരുന്നപോലെയാത്മാനശിക്കുന്നി
തെന്നുതോന്നുന്നതല്ലാതെയാത്മാവിനും
എന്നുമേനാശമില്ലെന്നുനിണ്ണും.
അത്മാവുജ്ഞാതിസ്വരൂപമായ് വ്യക്തമായ്
അവ്യക്തമായിസ്വരൂപമാവില്ലപോൽ.
നിശ്ചലമായ് വ്യവസ്ഥാധാരമായ്
ശാശ്വതമായിരിക്കുന്നോരാത്മാവിങ്കൽ
നാനാത്വമായിട്ടുതോന്നുന്നതൊക്കയും
മാനസവിഭ്രമമുള്ളതായ്നീടാ.
അകയാലാത്മസന്നാഹമാത്മാവിനെ
അനമാനമുപമാനപ്രത്യക്ഷമായ്
മേലുംപ്രമാണത്തെതർന്നിയാംബുദ്ധി
രൂപമാക്കുന്നോരാത്മാവുകൊണ്ടുവാസു
ഭേദനചിന്തയാനന്നായിവേകിച്ചു
കേവലമോത്തറിഞ്ഞീടേടോഭൂപതേ!
വിപ്രവാക്യംരേറുവായിട്ടുതക്ഷകൻ
തൃപ്രഭോ! വന്നുകിടക്കമെന്നോക്കിലോ
സപ്പമെന്നുള്ളതന്നാശരൂപമല്ലോ
നാശസ്വരൂപമാംസപ്തത്വനിരവൃത്യ
വായിരിക്കുന്നതുമീശപരൻതാനല്ലോ.
ഏവംപരബ്രഹ്മമായിപരംപദ-
മായിരിക്കുന്നൊരുശരീരംതാനെന്നും
ഈവണ്ണമാത്മാവുകൊണ്ടുതന്നാത്മനി
കേവലംകണ്ടൊരുനിഷ്ഠുരബ്രഹ്മണി
തക്ഷകൻവന്നുടാക്കുന്നതെങ്ങിനെ?
തക്ഷകൻവിഷ്വംനശപരമായ്-
കായത്തെയുംവിശ്വമെല്ലാരെയുംകണ്ടു
വേർപ്പെട്ടസാക്ഷിയാണിരിക്കുന്നൊരു
അത്മാപരിച്ഛിന്നചിത്പ്രകാശാനന്ദ
മാത്മനതാനെന്തുചെയ്യേണ്ടമന്നവ!

വിശ്വാത്മകൻതന്റെപോലെയെന്നെചൊൽവു?
 വിശ്വാത്മാത്മാവുമന്ത്രിമില്ലാത്തതും
 എത്രകേൾക്കുന്നതങ്ങത്രചിന്തിക്കുന്നു
 യാതൊന്നതാനതെന്നാകിലുംതോന്നാതോ-
 രാനന്ദനായത്തുഷ്ടിഭൂതാത്മകനായി
 നിന്നനിനവുമില്ലാതെയിന്നിവണ്ണം
 എന്നുതോന്നുംകിനാവിൽപോലുമില്ലാത്ത-
 തന്നുടെസ്വാത്മാവതാകുമവസ്ഥയിൽ
 അന്യഭാവംപുനരേകവുമെന്തെടോ?
 ലക്ഷ്യവുംലക്ഷണമെന്നുമില്ലാക്കിലോ
 സാക്ഷാൽപരബ്രഹ്മമെത്രെചൊൽവുപിന്നെ
 മിത്വയായുള്ളതിന്നെന്തുപറയുന്നു
 മിത്വയന്ത്രേന്ദ്രമറുലക്ഷണമില്ലല്ലോ.
 ഇങ്ങനെയുള്ള രാത്മാപരബ്രഹ്മണി
 അന്യമാതമ്യമെന്നാദികളെന്തെടോ!
 ഇത്തരമുള്ളതുകൊണ്ടെന്തുചൊൽവതും
 ഉത്തമനായനൃപതിശിഖാമണേ!"
 ഇങ്ങിനെശ്രീകൃഷ്ണൻതന്നത്തുല്പാദ
 മംഗമെന്നായനൃപൻകേട്ടുമോദന
 ചൊന്നതുംചെയ്തതുംകേൾപ്പിൻമുനിമാരേ!
 എന്നുസുതൻപറഞ്ഞീടിനാൻപിന്നെയും:—
 "മന്നവനിത്തരംകേട്ടോരനന്തരം
 സ്വാത്മദക്കായിപ്രാസാത്മജനായി
 നവ്യാണരൂപനാകുംമുനിതൻപദ
 പത്മനാഭസ്തരിച്ചുഞ്ചടിബലനായ്
 സ്വാത്മതുഷ്ടിദ്രാപരത്തിടിനാൻമന്നവൻ.
 കാരുണ്യരീലനായികുപാത്മാവതായ്
 നാരായണപ്രിയനായിരിക്കേതവ
 കാരുണ്യമാകുമനുഗ്രഹംസിദ്ധിച്ചു
 നേരേവീചാരിക്കിലാദ്യന്തമില്ലാത
 നാരായണൻകഥനിന്നാലെനിക്കിഹ
 അർത്ഥമെല്ലതെല്ലാംശ്രവിച്ചുകൊണ്ടെന്നരം."
 ഇച്ചൊന്നതേററവുമതുതമുതതം
 അച്യുതാത്മാക്കളായുള്ളസത്തുക്കൾക്കും
 അർത്ഥാത്മാപതപുഷ്ടാഭംഭൂതന്യ
 യാതൊരനുഗ്രാഹമായിരിക്കെന്നാരു
 യാതൊന്നതാമിപ്പരാണസഹിതയും
 സ്വസ്സന്താപകരത്തിന്നമന്ത്രമായ്
 സർവ്വഘടങ്ങളിൽവച്ചുമെന്തഘടം
 ആയിവേിച്ചുസകലാത്മകനായി
 മായാവഹിനനായുത്തമശ്ലോകനായ്
 സാക്ഷിയാകുംഭഗവാൻപരമാത്മാനും
 തക്ഷകനാദികളാലനുവർണ്ണിതം
 ഇങ്ങിനെയുള്ളഭഗവൽപദമായി
 ബ്രഹ്മനിവാണമായുള്ളൊരുചില്ലഭം.
 തപൽകൃപകൊണ്ടുംഭഗവൽകൃപകൊണ്ടും
 ഉൾക്കൊമ്പിട്ടുശരകണ്ഠമൊഴങ്ങുന്നതും,

സാക്ഷാലിവണ്ണമറിഞ്ഞിരിക്കുംവിധയ
 തക്ഷകനാൽ മൃത്യുസംഭവമെന്നിഹ?
 സംഭവിച്ചിട്ടുകയില്ലമഹാവിഷ്ണു-
 ഭക്തനായ് മുക്തകാമാശ മചേതസാ-
 അജ്ഞാനനാശമായ് ജ്ഞാനവിജ്ഞാനത്തിൽ
 വിജ്ഞേയനിഷ്ഠകൊണ്ടുംപരിപൂർണ്ണമായ്
 നിശ്ചലമായിപരമമായുള്ളൊരു
 ശരപൽപരബ്രഹ്മമുതൽഭഗവാന്റെ
 പാദംഭവാനാലഭർശിതനാമെന്റെ
 ചേതസിതാനുണർന്നെന്റെചിത്തഭ്രമ-
 ഭീതികളെല്ലാംനശിച്ചതെളിഞ്ഞുശ്ശാൻ.
 മൗനവ്രതംധരിച്ചിന്നീഭഗവാനെ
 നന്നായുപാസിച്ചിരിപ്പതിന്നാഗ്രഹം
 എന്നതിന്നായിട്ടനുഗ്രഹിക്കേണമേ:
 എന്നിങ്ങനെയപേക്ഷിച്ചോതമന്നവൻ
 തന്നെയുണ്ണമാകെന്നാനനുഗ്രഹം
 നൽകിതുകുമുനിതന്നനൃപോത്തമൻ
 അകാശകുന്ദനരഭഭവനെപ്പൂജിത-
 നായിട്ടുഭിക്ഷിക്കുളോടുംതൊന്നാതരം
 ശ്രീകൃഷ്ണൻമോദാൽ മമച്ചോരനന്തരം,
 മന്നവനായരാജർഷിഗംഗാതട്ടേ
 നന്നായൊരേകസ്തംഭാഗ്രേതീർപ്പിച്ചൊരു
 സൽസ്ഥലദർഭകൾപൂർവ്വിശിതല-
 മൊക്കെയുമായിവിവിചിതൻമല്യത്തിൽ
 നേരേവടക്കതിരിഞ്ഞിരു.നൻപോട്ടു
 ധീരനായ് ഞാശിന്ധായ് നിസ്സംഗനായ്യാണു
 മർന്നസന്ദേഹനായ് സർവ്വഭൂതങ്ങളോ-
 ടൊന്നിച്ചഭിന്നമായ് തന്നുടെയാത്മാനും
 ആത്മാവുകൊണ്ടുസമാധാനവുമെല്ല
 നിർവ്വബ്രഹ്മണിനന്നായുണ്ണിച്ചു
 തർമ്മമാത്മാപരബ്രഹ്മസ്വരൂപനായ്
 മന്നവൻവിപ്ലവാതൻവസിക്കുംവിധയ
 തക്ഷകൻവിപ്രശാപംഫലിപ്പിച്ചിരി-
 ന്നതെയുംകൂലനാസ്തിപ്രവഞ്ചത്തോടും
 വിപ്രരോട്ടമിടചേന്നുടൻമായയാൽ
 പൃഥ്വീപതിയേക്കിടുകൊലമെല്ലാൻ
 എത്രയുമാഗ്രഹത്തോടുപോരുംവിധയ
 പൃഥ്വീപതിയെജീവിപ്പിച്ചുകൊള്ളുവാൻ
 പൃഥ്വീഭവൻകശ്യപനുപുറപ്പെട്ടു
 മാർഗ്ഗമല്ലേവിഷ്ണുവാരിയാകശ്യപൻ
 നിർഗ്ഗമിക്കുന്നതുകണ്ടാഞ്ഞമുനി
 തന്നെയുംഭവ്യങ്ങളാലെമോടിപ്പിച്ചു
 മന്നവനന്തർകേപോകാതെകശ്യപൻ
 തന്നെപ്പറഞ്ഞങ്ങയച്ചിതുമുമുനി
 തന്നുള്ളിൽവിപ്ലവാന്മാസകലത്തെയും
 കണ്ടുമടങ്ങിഗമിച്ചിതുപിന്നോക്കം
 ചന്ദ്രാതയെന്യെന്നാ മധിപൻവിപ്രനായ്

കൊണ്ടുചെന്നാറുപത് പതിസന്നിധൗ
ഇങ്ങലൈന്ദ്രേന്ദ്രപതീ മണിസൽപമാൻ
ബ്രഹ്മയോഗേന പരബ്രഹ്മാ രൂപ്യനായ്
മന്നവൻ യോഗാഗ്ൻ കൊണ്ടു ഭവത്തെയും
ഭസ്മം ധരിപ്പാനിരിക്കുന്ന ഭവത്തെ
ഭസ്മാക്കി തക്ഷകൻ വിഷവഹിനാ.
തക്ഷകൻ മായയാ ചെന്നു വിപ്രേച്ഛതം
ഇക്ഷിപ്തി ശംകു ചിത്രനെ നന്നിനേ;
മന്നവൻ ഭവം ധരിച്ചു ഭഗവാങ്കൽ
ചേന്നു സായുജ്യം ലഭിച്ചു മുനിമാരെ!
തക്ഷകരൂപവും കണ്ടു നവനടൻ
ഭസ്മാജ്ഞായതും കണ്ടു സമസ്തരും
ററാഭവതി കഷ്ടമാവത്ത കഷ്ടമെന്നു
ഭവേഷമായ് ചേദിതരായി ജനങ്ങളും.
പിന്നെയു മേററമതിവി. സ്തിതരായി
വിണ്ണിൽ നിന്നു പ്ലോം സുമുനിമാരെ പ്ലോം
വന്ദിച്ച ഭക്ത്യാസ്തുതി പാറകത്തോടു
വാദ്യങ്ങൾ ചോലിച്ചു ഗീതനൃത്തങ്ങളാൽ
വാഴ്ചിനാർ പുഷ്പവേഷണപലവിധം.
തക്ഷകനാൽ പരീക്ഷിത്തു ഹർത്തനായ
വൃത്താന്തം ചുംകേട്ടു തൽപുത്രനാകുന്ന
മന്നൻ ജനമേജയൻ ക്രോധമൂർഛിതൻ
പന്നഗസത്രയജി ക്ഷണകാലത്തു
തക്ഷകനിന്ദനയാശ്രയിച്ചു ഞിനെ
സൂക്ഷിച്ചു നിന്നു സത്രാഗ്നിയിൽ വീണീല.
തക്ഷകൻ വാരാഞ്ഞ കാരണം ഹോതാക്കൾ
സൂക്ഷിച്ചു റിഞ്ഞു നവനോടു ചൊല്ലിനാർ:—
“തക്ഷകനെ നിയമേററു ദുഷ്ടോരം
കട്ടേററവനാമരിച്ചു നവോത്തമ!
ദുഷ്ടനാം തക്ഷകൻ പന്നി വതിൻ മൂലം
സൂക്ഷിച്ചു റിഞ്ഞിതു കേൾക്കു വൃത്താന്തവും.
ഇന്ദ്രനെ ചെന്നു പേക്ഷിച്ചിതു തക്ഷകൻ
ഇന്ദ്രനവനെ രക്ഷിച്ചു നില്ക്കുന്നിതും”
എന്നതുകേട്ടു ജനമേജയൻ ചൊന്നാൻ:—
“ഇന്നിഹ താല്പര്യമോ ധുമുനിമാരെ,
ഇന്ദ്രനേയും തക്ഷകനേയും മൊന്നിച്ചു
തന്നെ ഹോമിപ്പിൻ! മടിക്കരുതേ തമേ.
ദുഷ്ടരാകുന്നവർ തന്നെ രക്ഷിപ്പവർ
ദുഷ്ടരാമെന്നു വരുമെന്നു തേറ്റുവിൻ.”
എന്നു ജനമേജയോക്തി കർകേട്ടതി-
നിന്നു വിഷമമില്ലേതുമേ ചെയ്തിടാം;
എന്നു പറഞ്ഞു വിപ്രോത്തമന്മാരും
നന്നായ് നിന്നു ചേവോ സുരവർഗ്ഗത്തെ
നന്നായ് നിന്നു ചേവോ മതുടങ്ങിടിനാർ.
ഇന്ദ്രനെ തക്ഷകനോടു മൊരുമിച്ചു
എന്നതു നേരം പവനനും വേഗേന
ചെന്നു ധാതാവോടിയിച്ചു വൃത്താന്തം.

ഇന്ദ്രനേയും മരണധിപനുമായും
ഇന്നു പാലിക്കയെന്നു പ്ലോം സുതേന്ദ്രനും
തക്ഷകനു മൊരുമിച്ചു മേത്താഗത്തു
തൽക്ഷണം വന്നു ഹോമാഗ്നിയിൽ വീഴ്വാൻ
ഭാവിച്ചു തുകണ്ടോരം ഗിരസാത്മജ-
നാകും മുനിഭവദേശികൻ ജീവനും
ചെന്നു ജനമേജയനു പൻ തന്നുടെ
മന്ദിരാത്തിങ്കൽ ബുദ്ധസ്തുതിയെന്നും
മാമുനിമാരുമായ് പൂജിച്ചിതു നവൻ
അമോഭമോടു പറഞ്ഞു ബുദ്ധസ്തുതി:—
“നല്ല നവോത്തമ! കേൾക്കു വഴിപോലെ,
എല്ലാ ജനത്തിനും മൃത്യുവരുത്തു
തന്നെ തന്നെ തന്നെ കാട്ടുന്നാശത്താലെ
എന്നു തല്ലാതെയൊരുത്തനൊരുത്തനാൽ
കർമ്മം നശിപ്പിക്കയും കഴിഞ്ഞീടുക
ജന്മികളായുള്ള വർഷകഴിവില്ല.
ഏകനു തന്നെ സുഖദുഃഖഗതികളെ
നൽകുവാൻ മൊരുത്തൻ കഴിവില്ല.
തങ്ങൾ തങ്ങൾക്കു തൻ കർമ്മജ്ജിതമെല്ലാം
എന്നു ധരിപ്പിനെല്ലാരു വഴിപോലെ.
പിന്നെയും ചോരനാലും ഹിപുരനാലും
വഹിന്മാൽ ക്ഷിപ്തബാഹുസ്സാദികളായും
ജന്മക്കൾ നാശം വരുമെന്നു തോന്നുന്നു
അന്തർമ്മനസി യജ്ഞാനമതുതന്നെ.
കർമ്മാവസാനം മരണമറിയിണം.
എന്നു തുകൊണ്ടിഹ സപ്തസത്രം മതി.
അയതിന്നായെന്താ ചുംഭേ പ്ലോം തന്നെ
വേഗേന മാറുകയും വേണമേ നവ!
നാരായണൻ വിഷ്ണുവിൻ ഹരഹമായ
കാരണം തന്നെയൊരുത്തനെ നൃത്തനാൽ
ബോധിപ്പുതമതും കർമ്മമെന്നു വരു
ബോധിക്കയും വേണമില്ലൊരു സംശയം!
യാതൊരു മായയാൽ മോഹിപ്പിതാത്മാവു
ഭൂതങ്ങളിൽ ഇന്നു പൃത്തി കൊണ്ടു ചന്ദ്ര
യാതൊരിക്കലേക നാരായണിയായ്
വാദിതനായി സമസ്തപൃത്തിനിന്ദം
അശ്രയമായ്ക്കു ണ്ടു നൃപ്പിച്ചു ലൈതത്തെ
അശ്രയം മായാമയം ദൈവതമായതു
തന്നെയല്ലോ സാല സാധകമായതും
അണ്ണുവഭേദമാകുന്നതിങ്കൾ പോൽ.
നാനാവികാരദൈവതഭ്രമാകയാൽ
ശൂന്യം പരമാത്മവിഷ്ണുപദത്തിങ്കൽ
സമുദിഗ്നാദാംബുധിയായ വിഷ്ണുവിൽ
നിശ്ചലമെന്ദ്രേദരാത്മ ധൂടയാദി
തൃപ്തഭേദത്താ മേവേകനേ ദൈവതവും
അയതു വിഷ്ണുവിൻ ഹരപദമാകിയ
പുണ്ണപരമാംബുധിയിൽ ലയിക്കുന്നു.

വാരിധിയിൽതിരമാലകളോളമായ്
 നോസമുദ്രത്തിൽവീരമാകുംപോലെ
 ഞാനെന്നമെൻറയെന്നമിങ്ങിനെഭേദം-
 ദേവജനങ്ങളെന്നമുള്ള ഭോഷങ്ങളാൽ
 പാശായുള്ള ജനത്താലതിവാദ
 പ്ലിന്ത്യദൈവത്തോടവിഷ്ണുമായയാ.
 കേവലാത്മാവിഷ്ണുതന്നിൽജനിച്ചൊരു
 മായയാംതദൈവത്തോടേവരവേദിപ്പു.
 ഏതുള്ളാരദൈവതപക്ഷംതിതിക്കിയും
 തന്നിവില്ലാതെസപദഹാശ്രിതർചിദർ
 വൈരംനടിച്ചുഞാനെന്നമിത്യാദികൾ
 സാരമല്ലാതെമായാമുപരാജൻ
 കൃഷ്ണനായിത്തവകണക്കോവാനാം
 വിഷ്ണുനമസ്കാരമെന്നുള്ളതാതൊരു
 പാദപത്മധ്വാനംകൊണ്ടുണ്ടെന്താത്മക-
 സംസാരവാർധിയിയെക്കടക്കുന്നിതു.”
 എന്നിങ്ങിനെജനമജയൻതന്നോടു
 നന്നായരുൾചെയ്തവേളത്തവഥ
 പിന്നെമുനീഷ്വരനാനാവിധയുക്തി
 മനവഃനോടുപദേശിച്ചുപനഗ-
 സത്രമൊഴിച്ചമരേന്ദനെയുമഥ
 തക്ഷകനെയുംമററുള്ള സുഗ്ഗുണയും
 രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടാറിവണ്ണപരീക്ഷിത്തും
 ദക്ഷനാകുംകുനിശ്രീകൃഷ്ണനായ്
 സംവാദമായശ്രീഭാഗവതത്തെയും
 നന്നായിട്ടുച്ചരിച്ചുകൊണ്ടുണ്ടൈത്രവ
 ശ്രീഭഗവാൻനമസ്കാരപൂർവ്വം-
 മായിട്ടുപസംഹരിച്ചിതുസുതനും
 ആയതിൻശേഷംപുനഃതദ്വർണ്ണനായമ-
 ന്നായാസമോടിതന്നാർകിലിളെമ്പുതവും.

ശാരികപ്പെരുലേനീചൊല്ലേടോ!കുമാരേഷം
 പാശതെസവക്ഷണമെന്നുകേട്ടതുനേരം
 ചൊല്ലിനാർകിലിമകൾകേട്ടുകൊള്ളുവിനേങ്കിൽ
 മംഗലനായസുതൻതന്നോടുമോദത്തോടും
 കല്പാന്നാത്മകന്മാരാരെന്നൊക്കെകാദികളേവം
 വല്ലഭുള്ള കുമാരേഷംപുറംകേൾപ്പാനായി
 ചോദിച്ചാ“രാദിയിങ്കൽചൊല്ലുളളിവില്ലൊരു
 വേദത്തോടവിഭാഗത്തെവഴിയേകേൾപ്പിക്കേണം;
 വ്യാസശിഷ്യരായ്തോചായ്മന്മാരായിരിക്കും
 പൈലാദികളാമവർത്തങ്ങൾതൻവേദങ്ങളെ
 എത്രജാതിയായുകത്താണെന്നുപറകയെ”-
 ന്നിത്തരംകേട്ടുസുതനാദിയെചൊല്ലിടിനാൻ:-
 “അദിതിയുഗ്രഹതൻറാളയത്തിങ്കൽനിന്ന-
 ഞാദിഭൂതമായുള്ള ജനത്തിങ്കലേനിന്ന
 നാനാകർമ്മപ്രകാരംസപരമാകായ്

ആത്മതത്ത്വപ്രാപ്തകമായ്പ്രണവപുണ്ടായ്
 അതുധാരാപുതൻറലിംഗഭേദവുമായി-
 ള്ളതന്നശ്രോത്രാദൃഷ്ടമാത്രമധഃസനകളായ്
 അബ്രഹ്മപ്രകാശകവ്യാപകത്തിങ്കൽനിന്ന
 സർവ്വമേകാപനിഷത്താദിബീജമായുള്ള
 പ്രണവസനാതനത്തിങ്കലെത്രിവണ്ണമാം
 അതിനഅകാരാദിഅക്ഷരങ്ങളിൽമൂന്നിൽ
 നിന്നിട്ടുസപാങ്ങായ്നാനാശബ്ദങ്ങൾഭേദാൽ
 അത്നായാക്ഷരമായിവെച്ചുവിട്ടുതാനും
 സപരമായ്ഋഷണങ്ങളായുള്ള അക്ഷരങ്ങൾ
 പരിമോദാഭാമ്നനിതവരേന്ദനെങ്ങുബ്രഹ്മൻ
 തന്നെടനാവുമുപത്തിങ്കലുമോരാനായി
 മുന്നേതാമൃഗജസ്സുസാമവ്യഥപ്തം
 ഉണ്ടിന്നെന്നാലുംസൃഷ്ടിപ്പിച്ചിതുപുത്രനാക്കും
 നന്നായിത്തവവായാപ്രാപ്തമാക്കി
 കൊടുത്തിതതുപിന്നെപാപരയുഗത്തിങ്കൽ
 എടുത്തുപകുത്തിതുറവികളതുംചൊല്ലാം.
 കാലത്താൽകുറഞ്ഞീടുംധർമ്മമായുസ്സതും
 കാലഭോഷത്താൽബുദ്ധിമാലിന്യംവന്നുലോകേ.
 ശീലവുംതമോമയമായുതമതുകാലം
 പാലിപ്പാൻപണിധർമ്മമെന്നാത്തുബ്രഹ്മാദികൾ
 പാലനപരായണനാകിയമുക്കുന്ദനോ-
 ഭേവമെല്ലാമേകേൾപ്പിച്ചോത്തകണ്ടിതുഹരി
 മന്ദരോടപ്യംചെയ്തുബ്രഹ്മനോടരുൾചെയ്തു:-
 എന്നുടെമായാഭമങ്ങൊരുസംസാരാർണ്ണവം
 കടപ്പാനായിക്കൊണ്ടിട്ടിരിക്കുംവേദധർമ്മം
 കൊടുക്കയില്ലരക്ഷിച്ചീടുവൻപോവിൻനിങ്ങൾ”
 എന്നരുൾചെയ്തമറഞ്ഞീടിനാൻനാരായണൻ
 പനഗശായിപരൻപുരുഷൻപരമാത്മാ
 പിന്നെപാപരയുഗേഭഗവാനാരായണൻ
 നന്നായിധർമ്മപരിപാലിപ്പാൻപരാശര-
 പുത്രനായ്സത്യവതിയാകിയനാദിതന്നിൽ
 പ്രത്ഥപിപാലിപ്പാൻവേദവ്യാസനായിനിന്നിട്ടു
 ധർമ്മാർത്ഥകാമമോക്ഷമായ്ചൊല്ലുംവേദങ്ങളെ
 നിർമ്മലൻവേദമിത്രൻസെലായ്യാദികൾക്കായും
 ശാകവ്യനായപുത്രൻതന്നിടുകൊടുത്തിതു.
 ശാകവ്യൻതൻശാലയെപകുത്തുവാത്സ്യായനൻ
 മരുതഗവ്യൻശാലിയാദിശിരീരൻശോലലിഷം
 എന്നിവരഞ്ചുപേക്കുംകൊടുത്തിട്ടാരാമതു-
 തന്നുടെശിഷ്യൻയാതുംജ്ഞാനംകൊടുത്തിതു.
 അവനെന്നിരുകതമാംതൽശാഖാബാലകനും
 ശ്രേഷ്ഠനുംവൈതാലനുംവീരജനാർദ്ദ്രപേക്കും
 കൊടുത്തുപിന്നെബാഹുളനമെല്ലാമേശാഖ
 ഏടുത്തുബാലവിദ്യസംഹിതയെങ്ങാക്കിനാൻ.
 ആയതുബാലായനിതന്നിടുംവാർദ്ദഗ്രന്ഥായ്
 സംസ്കരണത്തിങ്കലായ്നൽകിനാനിമണ്ണമായ്
 ജഗദഗോപായനാക്കുച്ചുണ്ണിനേനിവിരേജു.

ഇരിക്കുന്നതുപോലെ മരിക്കുന്നാമതുതന്നെ
 മഹത്തുതൽമാമപ്തചൊല്ലുന്നചിന്തയിൽ
 അഞ്ചുലക്ഷണമായുചൊല്ലുന്നിതിന്റെതാലും
 മുൻപൊന്നപത്തെപ്രതിപാദമായ്നിൽപ്പുസഖം.
 മഹത്തത്വമായവ്യാകൃതമായ്യാരോംമായ്
 മഹത്താബ്രഹ്മവത്ത്ത്ഭൂതനിന്നിട്ടുതന്നെ
 ഗുണസ്വരൂപവ്യതിയാദികളാദികയാലെ
 സ്വതന്ത്രമെന്നതുപറയുന്നതിനതുകൊണ്ടും
 ഇതു കളുക്കെയല്ലാവോസനാസപത്തെ
 വിസ്തൃതമെന്നുപുരണങ്ങളുപറയുന്നു.
 വിവന്ദായചരാചരമെല്ലാവേലി
 മേച്ചുന്നതതുപ്രതിഭയെന്നതുപറയുന്നു.
 അതമാകുംതമങ്ങളായിരിക്കുന്നതും
 തങ്ങൾതർച്ചപ്പെട്ടുകാമമിവന്മാർ ക്ഷണാനന്ദം
 യുഗങ്ങൾതാമസമതാമസത്തെച്ചെയ്തവിഷ്ണു
 യുഗവർത്തികളായപ്പോഴൊന്നിവിട്ടു
 വിട്ടുപോയിട്ടുതന്നെയെന്നതുചൊല്ലും.
 മനുഷ്യന്മാരുംമനുഷ്യഭേദഗണം
 മനുപുത്രരെഇന്ദ്രൻതന്നെയുമുഷികളെ
 അതതിലവതാരമ്ങ്ങളെന്നൊരുവിധം
 വിവരംപറയുന്നതാകുന്നമനപന്തം.
 അജ്ഞാതമായേയുംമനുപുത്രന്മാരുടെ
 ജന്മാദിഖംശമിവവിസ്തരിപ്പതുവംശം
 ഇവരെല്ലാക്കുമുള്ളോരവസ്ഥാകാലത്രയ-
 മിവണ്ണമെന്നുപറയുന്നതുതന്നെയല്ലോ
 വംശാനുചരിതമെന്നുള്ളതമറിഞ്ഞാലും
 നിത്യവുംനൈമിത്തികംപിന്നേതാമവാന്തരം
 അദ്വൈതമിഹംനാപുളയസ്വഭാവത്തെ
 ചൊല്ലുന്നസമസ്തത്തിൽഹേതുവെന്നതുമതി-
 നെല്ലാമായെന്നറിഞ്ഞവണ്യാനന്ദഭോക്താ
 തന്നെയുമാദ്വൈതികപുളയമെന്നംപിന്നെ
 മനുവാദികൾലയംതന്നെയുമാവാന്തരം
 ഇതിനെത്തന്നെന്നൈമിത്തികമെന്നതുചൊല്ലും
 നിയമമുള്ളതസംസ്കൃതികാകംനിത്യമെന്നും
 ബ്രഹ്മാപുരോഹിതമഹത്തത്വപദികളും
 ബ്രഹ്മണിപദിപ്പതുപ്രകൃതിപുളയമാം.
 ഇതിനെച്ചിലർന്നൈമിത്തികമെന്നതുചൊല്ലും
 ഇതിന്റെവ്യാപാരങ്ങൾമുന്നേക്കാൻചൊല്ലിടീടുന്നർ,
 ഇതുകൾതന്നെഹേതുവെന്നുചൊല്ലുന്നതാനും.
 നാശത്തെഗ്രഹിക്കയാൽതല്ലാമാത്മമെന്നേ
 ജീവനുമവിദ്യയാൽജന്മാദിസംസാരവും.
 നശിച്ചുപോകുമെന്ന ഹേതുചിന്തനാൽതന്നെ
 സമസ്തവിചാരങ്ങൾനാശത്തെക്കേൾക്കയാലെ
 അയതു കൊണ്ടുപുളയങ്ങളാംസർവ്വഹേതു
 മായയുംഹ്നാദേശപ്രാപ്തമാമവ്യാകൃതം
 ഭൂതങ്ങൾമാത്രാദികൾജീവനുംകർമ്മങ്ങളും
 യാതൊന്നുമായാമയക്കായിരിക്കുന്നവൃത്തി

മാമുനിതന്റെതപോവിഗുന്തനിത്രാജ്ഞയാ
 കാമദേവാദിജനംഗസ്വരൂപാപ്തസ്താടും
 ചന്നിടത്തിങ്കൽകാമമിച്ഛാതെജനത്തിനു
 തന്നെവന്നകംപുകാമമമുണ്ണുമായി
 വന്നിതുമാമുനിതന്റെചാരതൃപ്തംശാരദി-
 സുന്ദരഗീതവാദിത്വാദിപുറഞ്ചോടും
 വന്നൊതകാമദേവനാരായണഗീതങ്ങളാൽ
 സുന്ദരഭാവലയമുദംഗവീണവാദ്യെ
 ന്നനായിക്കാമസപരശുത്താൽചിത്തഭ്രമം
 വന്നിതെന്നതേവേണ്ടുകേട്ടാലുംവിശേഷങ്ങൾ
 സ്തനപുഞ്ചികയായദേവനാരിയമാവർ
 സ്തനഗൗരവാൽമധ്യഭേദവേഗങ്ങളായ
 ഗൗരവാൽമഹാമോഹഭാവമാലോകനേന
 കേശത്തെയഴിക്കുകയുക്തിമൊട്ടിച്ചും
 ആശയവിവശയായാടിയുംകരങ്ങളാൽ
 യാചിച്ചുംനടുപുലച്ചേറുംപുറംതിപ്രീഡം-
 നാടകംനടിക്കുകമിത്തരമെല്ലാകണ്ടു
 ദൃഷ്ടികൾമിഴിച്ചിതുമിത്തവുംഭ്രമിച്ചിത
 ക്കൂടുന്നതുംതന്റെമുമ്പാകെചെയ്തും
 പൊട്ടിപ്പോയിദ്രിയവുംവായുനാവിസഞ്ജിച്ചു
 ഒട്ടംതാനറിയാതെസൂക്ഷ്മവാസസ്സിൽമുങ്ങി
 അന്നേംകാമദേവൻതന്നെമാനിച്ചുമാനി
 തന്നുതെന്താദികൾവിട്ടുപാപാരയനായ്
 ഒന്നുംചെയ്യാതെബാലന്മാരെപ്പോൽവന്നമാനി
 ഇന്ദ്രിയബലനായിട്ടേറുംപുറീസ്തേജനാം
 മാമുനിതന്നെക്കണ്ടുഗേവാൻവിസ്തൃതനാ-
 യവൻറചിത്തംനല്ലവണ്ണമായ്തോജിച്ചുള്ള
 നല്ലസാധ്യായയമംചെയ്തുകൊണ്ടുതന്നെ
 നന്നായിട്ടുനഗ്രഹിച്ചീടുവാൻഹരിതാനും.
 ചെന്നിതുനന്നായണന്മാരായിക്കൊണ്ടു
 ആശ്രിതവസുചനായ്തോർക്കൾഗേവാൻ
 ആശ്രമത്തിങ്കൽപ്രവേശിച്ചിതുമഹോജപലം
 ശുക്ലകൃഷ്ണരായ്നവകണ്ഠലോചനരായി
 വല്ലഭാംബരന്മാരായ്ചതുർബ്ബാഹുക്കളോടും
 പവിത്രപാണികളുംദണ്ഡവുംകമണ്ഡലു
 പത്മാക്ഷമാലാധരന്മാരായിട്ടുപവീത
 ധരന്മാരായിസ്താക്ഷാൽവേദവിഗ്രഹന്മാരായ്
 സുരഭാസേവ്യന്മാരായിന്നുംജ്യോതിസ്സുപോലെ
 ശോഭിതന്മാരാംനന്നാരായണന്മാർതമ്മെ
 മാമുനിമാർക്കണ്ഡയൻകണ്ടുസംഭ്രമാൽശീഘ്രം
 ഉത്ഥാനമതുംചെയ്തുകേതിയോടാനന്ദാഞ്ജല
 മഗ്നനായശുപണ്ണനേത്രരോമാഞ്ചാനപിതം
 വീണ്ടുൻനമസ്താരംചെയ്തേഴ്നേറുപിന്നെ
 പാണികൾകൂപ്പിത്തൊഴുതവരമഹാസന്ദേ
 വസിപ്പിച്ചുനന്താംതാനിമുഖനായി
 വന്ദിച്ചുപാട്ടാശ്വതിപുഷ്പസുഗന്ധങ്ങളാൽ
 പൂജിച്ചുചന്ദനാദിലേപനങ്ങളെക്കൊണ്ടും

പൂജിച്ചുവഴിപോലെപാദാബ്ജങ്ങളിൽവീണ
 നമിച്ചിട്ടവർതൻറപാദാദികേശാന്തവും
 നോക്കിക്കണ്ടേറുംകേതുരചാല്പന്നാൻമാർക്കണ്ഡയ-
 “ഞാനിഹതപഃപ്രാദതെന്തെങ്ങിനെവണ്ണിക്കുന്നു? (ൻ
 അനന്ദാത്മകനിന്നെയെന്തെന്നുവണ്ണിക്കുന്നു
 വാങ്മനോവിഷയമല്ലാത്തതായ്നിവർത്തനമായ്
 ഏതുമ്പോൾപുണ്ണപിഗ്രഹനായിക്കൊണ്ടു
 ലോകസൃഷ്ടിക്കുവോന്തന്നെന്നാവുന്നായി
 ലോകത്തെസംഹരിപ്പുൻഭദ്രമുത്തിയുമായി
 മായയാലവലംബിച്ചീടിനാരുണ്ണനാഭി
 പോലെലോകങ്ങൾകാൽകാരണഭേദമായി
 ലീലയാചരാചരമാകിയമുത്തികളായ്
 ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്നനിന്തിരുവടിയെന്താ-
 നീനാവണ്ണമെന്നിഹയെവണ്ണമറിവുന്നു
 ഏതോന്നുകൊണ്ടുസ്തുതിക്കുന്നതുവേല്ലാം
 യാതൊരുഗുണജാലംതപഃപ്രാദസുർശിപ്പീല
 മോക്ഷവിഗ്രഹനായിട്ടുഭൈതസ്വരൂപനായ്
 സാക്ഷാൽനിർഗുണനായിട്ടിരിക്കുംഭാവാന്തൻ-
 യാതൊരുമായഗുണാലേഖംസ്തുത്യർഹനായി
 ബോധരൂപനായേപുനീന്തിരുവടിതന്നെ.
 വേദവിത്തുകളായിട്ടിരിക്കുമുനിമാർക്കു
 കേവലാത്മാവായേകനായിരിക്കുന്നഭവാൻ
 ലോകേഷുജനത്തിനുകേമത്തെവരുത്തുവാൻ
 ബ്രഹ്മവാദികളായിഭേദമുത്തികളായി
 തപശ്ചാരാദിപരാലംകലാതങ്ങളായി
 ഭവിച്ചുസർവ്വത്തിനുംതപഃപ്രാദംസേവിപ്പാനായ്
 ഭവിച്ചുനാനാഭേദമുത്തിയായേകാത്മകൻ
 തന്നുടെപുടയത്തിൽചെന്നായേകാത്മാവായ്
 നിന്നീടുംഗുരുവിൻറബോധസിദ്ധ്യർത്ഥത്തിനായ്
 ദേഹാഭ്യർത്ഥങ്ങളായിഭൈതസ്തങ്ങൾനിത്യമല്ല
 ഐഹികപദങ്ങളുംനാനാതപമിതുപോലെ
 നിത്യമല്ലെന്നിത്തേസേവിച്ചുകൊൾവാനായും
 മുക്തിനായിട്ടേകാത്മകനായിരിക്കുന്നീ
 സാതപികജസ്തമണ്ഡനീവത്രിവിധമായ്
 വ്യക്തമായ്ത്രിഗുണമായ്ഭേദവണ്ണങ്ങളായി
 സൃഷ്ടിക്കുംസ്ഥിതിലയരേതുകുത്താക്കളായി
 വിഷ്ണുപോത്ത്വാദിക്കുമുലഭേദമുമായി-
 ട്ടിരിക്കുന്നിൻറമായാലീലയെററിപ്പാനായ്
 പരമഗുണമായ്സാതപികയെന്നായി
 ഭൈതപികളായനുഷാർക്കൊക്കെമുക്ത്യർത്ഥമായി
 ചിത്തായിഭവിച്ചിരുന്ന്മുക്തുമായി
 നിന്തിരുവടിതന്നെസംബന്ധിച്ചിരിക്കുന്ന
 സാതപികശുദ്ധമായനിർമ്മലകാലന്മാർ
 ഭജിച്ചുജ്ഞിക്കായ്യാതൊരുസേവനാർക്കും
 ഭജിപ്പാൻസതപഃഗുണംതന്നിലെപ്രതിബിംബം-
 പൂരണനായിലോകേണഭൈതാമൃതമായി
 വരദായെന്നായിട്ടാത്മസംഖ്യാത്മകനായ്

ദൈവതാനന്ദനായുദ്ധപുരുഷനുപനായി
 യാതൊരുവിശ്വപരമപരദൈവതമായി
 ഹരിയായ് ജ്ഞിയായിത്തമനനായി
 നരകാരിയായ് യാതായനായ് ബ്രഹ്മമായി
 അസംഗ്രഹനായിനിമഗ്നപരനായി
 ഹിംസരൂപനായ്പുനീതിവദിക്കായി
 സന്തതം നമസ്കാരം സകലാത്മകൃതേ!
 സതാപാരം സമസ്താത്മകനമോനമഃ
 തന്മാലകൊണ്ടു ചിതർസന്മാദ്യേഭമിഷ്ണു
 തപനായകൊണ്ടു ചിതർമുഖാദ്യേഭമിഷ്ണു
 കണ്ഠാദിയാതെസത്തമസത്തുസേദസത്തും
 വിഷ്ണുപാദിയുമൊന്നായ് ഗുണമുത്തീയുമായി-
 ട്ടിരിക്കുംഭാവമൊന്നെന്ദർശനമാത്മ-
 കരസ്യനിമഗ്നമായ് പ്രകാശപ്രകാശി
 ട്ടിരിക്കേതുകണ്ടുസേവിച്ചു മഹത്തുകൾ
 സൂരിച്ചുപ്രത്യക്ഷമായുനട്ടുപപ്രമായി
 ട്ടിരിക്കേതുകണ്ടുപ്രാണമനിപ്രധാനോധ
 പരമായുഹാരൂപമാനദമയമായും
 ഇരിക്കേതുകണ്ടുപ്രാണമനിപ്രധാനോധ
 സൂരിച്ചുവദിച്ചുസേവിക്കുന്നവർപോലെ.
 ഇങ്ങനെയെല്ലാമിരിക്കുന്നനിതവദി
 തന്നെപ്പൊരുതെന്നായ്താനിതാവണങ്ങുന്നേൻ."

ഇങ്ങനെയൊന്നിത്രോഹ്ലനാമാർണ്യേയൻ
 മഹാഭാരതംനാനായണരെയെല്ലാ
 പരമഭക്തിയോടും പരമവാക്യങ്ങളാൽ
 നന്നായണന്മാർതമ്മെയും സ്തുിച്ചല്ലാർ
 പ്രസന്നരായിനന്നായണന്മാരല്ലാർ
 കാമുനിമഗ്നരായിതമ്മെയും സ്തുിച്ചല്ലാർ:—
 "ഹേമനേപ്രകൃതിയെക്കൊണ്ടുനിവർത്തി
 മഹാബലപ്രാണാദിമഹാഭക്തികൊണ്ടുപരം
 ആത്മനിആത്മസമാധിസ്ഥനാകയാഹമ-
 ഞാത്മാവിൽവഴിപോലെസന്തുഷ്ടരായിത്തങ്ങൾ.
 നിന്നുള്ളിലഭിഷ്ടങ്ങളായതെന്തെന്നതിന്നു
 മിന്നിമഹാഭക്തിയുടേതെങ്ങൊട്ടും
 എന്നതർത്ഥമെന്നോമുന്നിയുടേതെങ്ങൊട്ടും:—
 "ദേവദേവര! അന്തിനാശനമൊവിഷ്ണു!
 കേവലംബാഹുവരംവേണമെന്നിഷ്ടി
 സർവ്വമുതൽമുദ്രാകുടിസ്തസമുദ്രി
 മാനസശാന്തിയോഗാൽതപ്താദർശനവും
 നിന്തിരുവടിയുടെമായയെതരുവക്കും
 ചിന്തിച്ചാലറിയാമല്ലെന്നൊല്ലെന്നിതരും
 കാണെയെന്നൊരുപരംസംജനസമ്പർപ്പും
 വേണമേവരമതുപോരംമഹാശയില്ല"
 ഇത്തരമതിച്ചവയെല്ലാമേനൽകിട്ടിനെ
 പ്രസന്നനായമുന്നിന്നൊല്ലാമുജിതരായ്
 നന്നായണന്മാർബലോഹമപുഷാർ;
 വരത്താൽമോദത്തോടുംമാർണ്യേയനുംപിന്ന

തന്നെയാത്രമതൽപരങ്ങളെത്തന്നെത്തന്നെ;
 നന്നായിവന്നിസ്മയസോമാബ്ദമിവാധു-
 വ്യാമാദിസർവ്വതലംശ്രീമഹാവിഷ്ണുതന്നെ
 വ്യാപ്തമെന്നുള്ളഭാവമേവസമാധിപുഷ്പ-
 ഗന്ധാദികൊണ്ടുപുഷ്പിച്ഛിലാത്മകഭക്ത്യാ
 ദ്രവ്യമാംപുഷ്പഭക്തിയെത്തന്നിരിക്കുന്നിട്ടു
 ഭഗവതേവമെയുവസിപ്പോകാലമൊരു
 ദിവസംസന്ധ്യയിൽഭഗവദ്പ്രാണത്തോടും
 ഭക്തിയെപ്രകണ്ഠിപ്പിച്ചുചിന്തയെത്തന്നിരിക്കാ
 ഭക്തിനാമുനിയിരിക്കുന്നതന്നേനുംകണ്ടാൻ.
 ബ്രഹ്മാവന്നായുരന്തമാകിയകുളകാലം
 എന്നല്ലാമാരമായകാറ്റുംഭോധരമാംഭോധം
 മിന്നിച്ചുമിടികളുമണ്ഡലങ്ങളിലകമാ-
 ദുന്നതമായമിന്നൽതന്നിലെന്നെയുപേ
 ചേന്നുനിന്നിട്ടുകണ്ഠകാണാതെചമയുന്ന
 വന്നിതുഭോധരമാരുംവർഷപുംതടന്നിതു.
 നാലുവാരിധികളുംതങ്ങളിൽകുടിക്കല
 നോളുമായുഹാപ്രളയംബുധികളിടിനാൻ.
 ഉഗ്രമാനക്തങ്ങളുംഭോധരമാംപുഷ്പികളും
 എത്രയുംഭോധരമാരുംതരിമാലകൾയുതം
 ഇങ്ങനെയെക്കണ്ഠവപുഷ്പമായ്ലോകമെല്ലാ-
 മങ്ങതന്നുചുറ്റുമിരിക്കുന്നതന്നെത്തന്നെ
 ഉമ്മിക്കുളിപ്പെട്ടതങ്ങളിൽമുട്ടിമുട്ടി
 ചാഞ്ഞുപോയൊരുടിക്കിൽചെന്നൊന്നിലെയും
 ഭോധരമാനീർനമൊരാഭോധരമാസമീരണം
 കാരോരോതരംതരിവന്നുടനിക്കയും
 പിന്നെയുംവന്നുമുടിവെള്ളവുമതന്നേനും
 മന്നിപ്പോയതെല്ലാമപകൃതങ്ങളുപേയമായ്
 എന്നതെന്നുള്ളിൽതോന്നിചിത്തംമഹനായി
 നിന്നാമുന്നിചതുർഭുജംമേലുകീഴും
 നോക്കിനിന്നസന്നായിനിമഗ്നതെന്തില്ലായി
 ക്ഷയത്തുച്ഛാപരിശ്രാന്തരാകിചമസ്തപ്തിയാൽ
 എത്രയുംഗർഭമൊമകരമസ്തത്താലും
 തിരകൾതിമിമഗ്നതാലുമങ്ങിടചേർന്ന
 വാരിധിതന്നിൽമുദുകൾകണ്ടിടാതെ
 സർവ്വാനിന്തിമേൽപെട്ടങ്ങിനെന്നോക്കിവ്യാമം
 ഒന്നൊരുമേകീഴിൽനോക്കിലിതതന്നെ
 കണ്ടുവ്യാമങ്ങളൊന്നായ്വ്യാമത്തൊല്ലാണികളാൽ
 ഇങ്ങനെയൊട്ടുടിച്ചുങ്ങിനൊല്ലാമത്തിങ്കൽ
 നീന്തിനിന്നൊന്നൊരുകവാരിമലേ
 നീന്തിയുംസദാകുടീൽശോഭിച്ചുമൊരിക്കലും
 ദുഃഖിച്ചുമൊരിക്കലുമുത്രവ്യാപിച്ചിത്തന്നെ
 ചിത്തത്തിൽചിന്തിക്കയുംശ്രീച്ചുമുങ്ങിപ്പൊങ്ങി
 തിരകൾകണ്ടൊരമല്ലെപ്പെട്ടതാലനമേറ്റം
 പെരികുടുകിതനായയുതായുതവർഷ-
 സമർത്ഥശരംവിഷ്ണുമായയാബലോത്താവായ്
 ഉഴുന്നതുകാവമേകാബിധിയായയുതം

മുനൽത്തറകണ്ടുരോളിച്ചുതന്നുഗ്രോധപോതം
സുന്ദരശാഖകളുംപല്ലവപത്രാദിയും
കണ്ടിത്തങ്ങുതണൽരംഗശാന്തകോടിയിങ്കൽ
ഉണ്ടായിനിൽക്കുമിളശാഖകൾതന്നിടയിൽ
നല്ലശാഖതൻമുകൾകണ്ടിത്തങ്ങാരുമ്പൊലം
നല്ലൊരാടപത്രംതന്നിലേശയിക്കുന്നു.
അന്ധചിത്തനാമുനിതന്നുടെതിമിരങ്ങും
ഹർത്തപോകുന്നുബാലൻതന്നുടെതേജസ്സിനാൽ.
ഉന്നിനോക്കിനാൻമുനിവന്നേരംമനോഹരം
സുന്ദരമണിമയരോളിതകളേബരം
ചിന്നനമരതകശ്ചമരോളിവെട്ടും
കംബുഗ്രീവയുംമനോമോഹനംമനോഹരം
സുന്ദരദൃവംസുനാസിപക്ഷജനേതും
ഗണ്ഡമണ്ഡലമീനകണ്ഡലകണ്ണദയം
ഡാഡിമവിട്ടുമാഭാരോളിതദന്താംകരം
രോണിതമധരാസുന്ദരിപീഡുഷ്ടവും
പത്മഗർഭാരുണാപാംഗംഏലാറാസേകുണ്ഡം
നിമ്നമാംനാഭീപത്മസംയുതമുരോള-
നിർമ്മലചാരുപാണിപത്മമംഗളീദല-
രോളിതപാദപത്മത്തോടുംസംവാജ്ജലമായ്
മേച്ചുന്നബാലൻവടപത്രത്തിൽശയിപ്പിച്ചും
ഏവമെല്ലാമേമുന്നമുണ്ടായവിട്ടുമത്താൽ
കണ്ടുമാമുനിയപ്പോൾതന്നുടെപരിശ്രമാൽ
വീണ്ടുനോക്കുംബാൾബാലരൂപലാവണ്യംകണ്ടു
രോമാഞ്ചപരിപ്ലൂതാലത്തുപരിശ്രമ
ഭാവാരകിതനായിബാലനോട്ടച്ചരിപ്പാൻ
പായുന്നതിനെയുടെനീതിച്ചെന്നതന്നര
ബാലന്റെറൊസാശ്വാസേമശകസമമായി
മാമുനിയുള്ളിൽപൂക്കുബാലനെനോക്കുന്നേരം
മാനസേപലതരംവിസ്മയംകണ്ടിടിനാൻ
അന്ധബാൾപവതരംലോമങ്ങൾപതിന്നാലും
വീണുകൾനവഹരനകന്ത്രദേവാസുര
സമുദ്രങ്ങളുംഗിരികന്ദരങ്ങളുംമേത
സമസ്തവനഭേദങ്ങളെക്കൾവിശേഷങ്ങൾ
കല്പങ്ങൾകാലങ്ങളുമതൻഭേദങ്ങളും
കൈലാസവെകുണ്ഡങ്ങൾവിഷ്ണുതൻശയനവും
തന്നുടെയാശ്രമവുംമുനിമാരാശ്രമങ്ങൾ
മുന്നമുള്ളതുംപിന്നവരവുംവർത്തമാനം
തന്നെയുംവടമതുംവടപത്രത്തിന്മേലേ
ശയിക്കുംബാലനെയുമിത്രാദിസർവ്വകണ്ടു
ചരിച്ചുബാലൻതന്നെസൂക്ഷിച്ചുനോക്കുവാനിഹ
ബാലന്റെറശ്വാസവശാൽപുറത്തുവന്നുവീണാൻ.
കല്പാന്തജലധിയിലനേരംമാക്കുംസേധൻ,
ചിത്തത്തിലിത്രമെല്ലാചകന്നെന്നാണുനി
എത്രയുംവേഗാലാശ്ലേഷിപ്പിതിനടുത്തപ്പോൾ
ബാഗത്തേക്കേരനായവിഷ്ണുവിശ്വാത്മാതന്റെ
മായയാൽബാലനെയുമാലിനെജലധിയെ

ഏതു കേടുകൊണ്ടായിട്ടുതാനിട്ടുനേയിട്ടുതു
 പോലെതന്നാശ്രമത്തിൽ പ്രാനനായ് സ്വസ്ഥനായി-
 ട്ടിരിക്കുന്നതുകണ്ടുമാമുനിശ്രേഷ്ഠന്താനും
 സുരിച്ചുപൂർവ്വത്തമെല്ലാമെവഴിപാലെ
 കേട്ടാലുംനാരായണന്തന്നുടെയോഗമായാ-
 വൈവേംനിമിത്തമായിരിക്കുമിവയെല്ലാം
 കണ്ടുമാമുനിഭ്രമിച്ചിട്ടിച്ഛംപറഞ്ഞിതു;—
 “നിന്തിരുവടിപ്പുടശ്രീപാദംമുപ്പനൂത്താൻ
 നമസ്സേ മഹാവിഷ്ണു! പരമാത്മാനെ! നമോ
 സമസ്താത്മാനേ! മഹാമായാവല്ലഭ! വിഷ്ണു!
 തപശ്ചാരതന്നാൽവിദ്യധാരമാക്കളായും ജ്ഞാനം
 തന്നെയുമാറിയാതെയത്ഭുതകാതരമായ്
 ചിന്തയ്ക്കായമായതന്നിൽമോഹിച്ചുവാഴ്ചു”
 ഇത്തരംപറഞ്ഞിട്ടുമാമുനിഹരിതന്നെ
 ചിത്തത്തിൽപ്രാത്ഥിച്ചിരുന്നീടുന്നനേരംകേൾപ്പിൽ
 ശങ്കരൻമാക്കുണ്ടായൻതന്നെക്കാണുതിനായി
 ശങ്കരിയോടുംപുഷ്പഭോപരികരയേറി
 ഭൂതസഞ്ചയത്തോടുംവന്നുമാമുനിതന്നെ
 സാമോടംകണ്ടുപറഞ്ഞീടിനാനേവമെല്ലാം
 “നിന്നെക്കാണുതിനേറർമിച്ചിട്ടുവന്നോനഹം”
 എന്നതുകേട്ടിട്ടുചിമ്പൽപ്പറഞ്ഞിതു;—
 “ജവണ്ഠംകൊല്ലാംമൂലമായവായിവിപോലെ
 സകലസിദ്ധിപ്പെല്ലംകാരണനായിക്കൊണ്ടു
 സകലസിദ്ധിതന്നായിരിക്കുന്നതുമ്പോൾ”
 എന്നതുകേട്ടുശിവന്താനിദമർത്ഥമെല്ലം;—
 “ഹേമുനേ! പരമമായിരിക്കുംഹരിഭരണി.
 ലബ്ധരാകിയന്തുകൾമുക്തിയെപ്രാപിക്കുന്നു
 ലബ്ധരാസാധുസംതാപമുക്തിയന്തുകൾകൊല്ലാം”
 ഇത്തരംകേട്ടുമുനിയനേരംപറഞ്ഞിതു
 സത്തുകൾക്കെടതതിഹാരാനശ്ചന്ദിയാ
 സത്യാമയോത്താൽവേദമെറെറാന്നിപ്പറന്നും.
 സർവ്വഭേദവിമർശിക്കുന്നായതുംസർവ്വതീയം
 നിർവ്യാണാത്മാക്കൾക്കുതെറ്റയാഗമനാനുസാകാൽ
 ജഗദാത്മാക്കളായിട്ടിരിക്കുമിരപറമ്പാൻ
 തമ്മുടെധീവൃത്തികളാകുന്നവിശ്വമെല്ലാം
 എന്നതുകേട്ടുവാന്മാരതിനെന്തിനാണിട്ടു
 തന്നുടെയോഗമായകൊണ്ടുസർവ്വംസൃഷ്ടി-
 ചുങ്ങവയെല്ലാംരക്ഷിച്ചായവലയില്ലിച്ചും
 ഒന്നുമേല്ലാതായുമിരിക്കുംവികാരങ്ങൾ
 തമ്മുടെയോഗമായതന്നെവേറില്ലെന്നും.
 ശങ്കരനാരായണന്തന്നുടെയോഗമായാ-
 തകവിഷ്ണു കലച്ചുമെങ്ങിനെയാണായിരീ
 പ്രോമനിനിന്നുവായുചുവയ്ക്കുന്നപിന്നെ
 പ്രോമനിവലിച്ചുരണ്ടില്ലാതെനില്ലുമ്പോലെ
 തങ്ങളിണമസ്തപ്യംപേറില്ലെന്നതുകേട്ടു
 ഗംഗാകാമുകൻഛേദിവിസ്മയംപൂണ്ടുനന്നായ്
 തന്നുടെസ്വരൂപത്തെയാത്മനിശോഭിപ്പിച്ചു

മിന്നൽപോൽജഡാധരനായ്ക്കുണ്ടുതിന്നേതനായ്
പന്നഗാരണനായ് ചതുർബാഹുശ്ചോട്ടം
സൂര്യസന്നിഭകാന്ത്യാശോഭിതവ്യാഘ്രചർമ്മ
ധരനായക്ഷമാലബ്രാഹ്മണ്യകപാലങ്ങൾ
പരശുധരിച്ചേറ്ററുമ്പുചലംശിവാകാശം
പരിചിൽമുനിചരൻസുകുചിച്ഛനോക്കിക്കണ്ടു
എന്തിനെത്തള്ളിലേററംവിസ്തൃതഘടനായ്
ശങ്കരംതൈര്യമോക്യാധിപതിനായ് ധരനായ
പങ്കനാശനംശിഖംകണ്ടുനീറുമുഴിപ്പും
ശിരസാവിണമുപ്പിവന്ദിച്ചുവഴിപോലെ
പരിചിൽപാശ്വാഗദ്യുസന്നാളത്താൽപൂജചെയ്തു
അമ്മാനഭാവത്താട്ടുംപൂണ്ണകാമാശയനായ്
പത്മാക്ഷിതമരണിയയംപൂജിച്ചുശിവന്റെര
സോകഭൂതവൃന്ദംപൂജിച്ചുവഴിപോലെ
“ശിവനായ് ശാന്തനായി സതപമുത്തിയായ് ജടാ
പന്നഗധരനായി ത്രിഗുണാത്മകനായി
ഭോരാനായിരിക്കുന്നനിന്തിരവടിക്കായി
പരിചോടിഹനമസ്തരിച്ചീടുന്നിതഹം”
എന്നിതരംനമസ്തരിച്ചെന്നുംശിവാന്താനും
നന്നായിസന്തുഷ്ടനായ് പ്രസന്നാശ്ചാവാഞ്ജ്യാണ്ടു
ഭക്തവാസവ്യാൽഭോവാന്മേവമർത്ഥചെയ്തു:—
“സാമ്രാജ്യാനായേനാനംനിന്തിനിവമണ്ടുംവരും
വരദനായോരെന്നോടതുമിടക്കമടിയൊതെ,
നരനാക്കിഹവേണ്ടമാലനാശനാമൃതം
നരനാക്കരമത്രനാശമെന്നത്രതന്നെ
സാധുക്കളായ് ശാന്തന്മാരായ് നിസ്സംഗന്മാരായ്
അതിവത്സലന്മാരായേകാന്തഭക്തിയോടും
തങ്ങളിൽനിന്നെപ്പൊലായ് സുഭർക്കനന്മാരായ്
ഭോകങ്ങൾപോകപാലന്മാരാടിസമസ്തത്തെ
അർത്ഥിച്ചുസേവിച്ചുപവസിക്കുന്നവനെനാൽ
ചിരപയമനായിരിക്കുംബ്രഹ്മമാകുന്നിതഹം,
ഞാനെന്നഭഗവാൻഹരിയുമീശപരനും
ഞാനെന്നസമസ്തവുംവേരെയില്ലേതുമൊന്നും
ഇങ്ങിനെബ്രഹ്മമായിട്ടിരിക്കുമച്യുതങ്കൽ
ഭേദമായ് ജനത്തിനനിതാനെന്നുള്ളഭാവം
മരണാത്മകപ്രപഞ്ചങ്ങളാണുതീർത്ഥങ്ങളെ
മൃച്ഛിയാമയങ്ങളായിരിക്കുംഭേദന്മാരെ
ഇത്തരംഭേദഭേദിക്കുന്നതുകൊണ്ടുഭേദി
ചിത്തത്തിൽകാലാന്തരാൽവന്നീടുമതെന്നിയേ
മുക്തസിദ്ധിയെല്ലാഭക്തിയുണ്ടായിവന്നാൽ
കാവത്താൽമരണമെന്നസംശയമുക്തമാകും
കാലേസജ്ജനത്തിനെക്കാണമതിനിവെന്നാൽ
സജ്ജനസംഗംകൊണ്ടുമുക്തിയുവന്നാകൂടും.
സജ്ജനമായിരിക്കുംബ്രഹ്മജ്ഞാനികൾക്കായി
തെങ്ങുംനമസ്തരിച്ചീടുന്നമഹദ്വേദ
മംഗലമുക്തന്മാർതൽചിന്തിതബ്രഹ്മമല്ലോ.
സർവ്വപൂണ്ണമായബ്രഹ്മത്തിൽതന്നെസദാ

നില്പാണാത്മകമായമുക്തന്മാരിരിക്കുന്നു.
വ്യാമനിപോകമല്ലാമിരിക്കുന്നതുപോലെ
കേവലമുക്തന്മാരുംബ്രഹ്മണീവസിക്കുന്നു.
അത്മാവുസമാധിനായൊന്നതിസ്വാലപ്യത്താലി-
യമത്താൽശ്രവണത്താൽസന്തുഭർക്കനത്താലും
സർവ്വാപകരമൊക്കുന്നപിന്നെമുക്തി
കേവലംസിദ്ധിക്കുന്നസംശയമേതുമില്ല.
കേവലമത്രാഭഗമാമനം,ത്തത്ത്വജിച്ഛിട്ടു
കേവലവ്യർവ്വോക്തംകൊണ്ടുതോന്നതുപോലെ
സജ്ജനസംസ്കൃതംകേവലംബ്രഹ്മജ്ഞാനം
ഇത്തരംവിട്ടിട്ടൊന്നിനെയാണെന്നുമില്ല”
ഇങ്ങിനെശിവാവാക്യമാകുന്നോരമൃതത്തെ
മംഗലധർമ്മങ്ങളാമുപസാധനത്താലും
ശ്രോത്രത്താൽപരനാകെയുപിഷ്ഠമായയാൽചിത്തം
എത്രയുംഭ്രമിച്ചിരിക്കുന്നോരഭൂലംമുനി
കളത്തുസെപ്തേതാടുംപറഞ്ഞുമാക്കുണ്ഡയൻ
വിളങ്ങുമീശപരാത്മകമായിപ്പൂണ്ണമായി-
ട്ടിരിക്കുമീവിജ്ഞാനമത്രയുംമഹത്തരം.
വെറിച്ചുഭർവിഭാവ്യമായിട്ടുശരീരികൾ
യാതൊരുജ്ഞാനമുൾശപരനായിക്കൊണ്ടു
നിമ്നിച്ചുസ്തുതിച്ചുസേവിച്ചുചർത്തിനായി
അയതുംരമാമാചാരങ്ങളെക്രിയകളെ
ഭഗവാൻതൻരമായാവൃത്തിയാൽദൃഷ്ടിയൊതെ
അനുഭവിതനായമനസ്സാലാത്മാവിങ്കൽ
ജഗത്തസൃഷ്ടിച്ചതിലുള്ളസൽഗുണത്താലും
ഉണ്ടായിരോഭിച്ചതുസ്വപ്നവൽക്കാണമതായ്
രണ്ടില്ലാതായതുപമായ് ത്രിഗുണവുമായി
മേവിട്ടുംമഹാത്മാവായ് പലാഭൈപതമായി
കേവലംഗുരുവായിബ്രഹ്മമുത്തിയുമായി-
ട്ടിരിക്കുന്നോരുഭഗവാനായിനമസ്താരം
പരബ്രഹ്മത്തെയോരർശിച്ചിടത്തുമലം
യാതൊരുപമാൻപൂണ്ണകാമനായ്ഭവിക്കുന്നു
യാതൊരുതത്ത്വമറിയിതേമഹാനാമില്ല.
ഏകമായിരിക്കുന്നോനീവരംതന്നെയിഹ
പൂണ്ണകാമീവർഷരേരതുവായ്ക്കരിക്കുന്നു
വാത്തെത്താനുമേവൊല്ലാമായ്ബ്രഹ്മമായി-
ട്ടിരിക്കുമച്യുതൻറഭക്തിയെക്കാണിക്കുന്നി-
തിതിലൊന്നധികമായുറേതുംതോന്നുന്നില്ല.
ഇത്തരംവിചിത്രനീതനോടുസന്തുഷ്ടനായ്
ചിത്തവുംതെളിഞ്ഞതർത്ഥചെയ്തുമഹേശ്വരൻ;—
“മേമുന്നേ!അധോക്ഷജ്ജനാമെങ്കൽഭക്തിയതും
പൂണ്ണമായുരൂപിനെകല്പാന്തകാലത്തോളം
യശസ്സുംപൂണ്ണംജ്ഞാമരണഹീനതയും
ബ്രഹ്മജ്ഞാനവുംത്രികാലാവസ്ഥജ്ഞാനമതും
വൈരാഗ്യബ്രഹ്മപ്രഭാവീനെയുംപുരാണത്തിൽ.
ആചാര്യരൂപവുമിവഭവിക്കുന്നിനക്കെടോ!
ഇത്തരംരഹസ്യംശിവൻഭാനംചെയ്തനന്ദത്താൽ

സുപ്രമോദാൽക്കു പാവതിക്കു മുൻ താൻ
 വില്ലമായെക്കൊണ്ടു പൂത്തു തട്ടെങ്ങും
 ജല്ലിച്ചു മുനിതന്റെ മഹത്ത്വം ജല്ലിച്ചു
 അറിയിച്ചു കിന്യാകാതനും യഥാ കാമം
 നിർമ്മിച്ചു തുറന്നു മാറി യാമാക്കു നായൻ
 ധീമാനാമുനിതന്റെ പരിതും ചരഞ്ഞതും
 മായാവൈദ്യവൃത്തമാ മിം ക്ഷണേനാദിം
 യാതൊരു ജനം കേൾക്കു ചിന്തിക്കു ചയ്തിക്കിൽ
 യാതൊരു പരമാത്മാത നുടൊരായാസ്തുതി
 അയ്യിട്ടു മവദ്യയായിരിക്കുമനാദിയെ
 ഉക്തമാമായ പാവ ചിന്ത ത്തിൽ പരിച്ചിട്ടു
 വ്യക്തമാം സംസാരാദി പ്രപഞ്ചമുതീർന്നു
 ഭക്തിയാൽ പ്രസക്തായ ചിന്ത ത്തൽ മൂലത്താൽ
 മുക്തിയുണ്ടാകുമതി നില്ലാ സംശയമെന്നു
 പ്രകടമായ തത്വമയ്ക്കൽ മൂലവേദാധാരം
 ഇങ്ങിനെ നന്നെ മാക്കു നായനും ശിഷ്യനും
 തമ്മിലവസം പാദ പൂമീയനുഭവത്തെയും
 കേട്ടാലും ചിന്തിച്ചാലും ചൊൽകി പുകഴ്ത്താൻ
 വട്ടമോക്ഷവും പ്രാപിച്ചിട്ടു നന്നു കണ്ടല്ലാം
 ഇങ്ങിനെ സുതപാലം കേട്ടു ശരണകൻ ചോദ്യം
 എങ്ങിനെ താ ധീകന്മാർ ശ്രീഭഗവാന്റെ പൂജ
 തന്നിലേയം നോപാഗമാദരണാദ്യായും
 എങ്ങിനെ കല്പിക്കുന്നിട തന്തുകൊണ്ടെന്നുമല്ലാം
 പാഞ്ഞിടേണം ജഗദ്ഗതി തൻ സപത്രപത്ത
 അറിഞ്ഞു ചിന്ത ത്തിൽ ചിന്തിച്ചാൻ മനുഷ്യർ
 എന്നതുകേട്ടു സുതൻ വദിച്ചു ജഗൽഗുരു
 പൈശ്വര്യപത്ര പതന പാല്പു പന്നന ചെന്നാൻ:—
 “നൻ മൂലാദികളാകമാ ചാതുന്മാരാമി റെ
 നന്നായി പ്രതിപാദിച്ചിരിപ്പതാകുന്നു പാൽ
 ശ്യാമാണ്ഡപ്രപഞ്ചമാകുന്നതുകേവലാത്മാ
 ശ്യാമമാം വല്ലഭതന്റെ ദേഹമെന്നറിയിണം
 മുമ്പിനാൽമായതൻ രസതപാദിഗുണങ്ങളും
 സംഭവിച്ചിതു വിരാടപുരുഷൻ തൽതീർന്നു
 കേവലനായ വിരാടപുരുഷൻ തന്നെ ശ്യാമ
 തുപായതുപമായ് പ്രോതിയാതിരിപ്പതും
 കേവലനായ വിരാടപുരുഷൻ തന്റെ രൂപ
 മാരിട്ടു ഭവിക്കുന്നു സമസ്ത ഭവകങ്ങളും
 ഭക്തിയാകുന്ന പാദപ്രോമമാകുന്ന തപ
 നദസ്സ നാദി സൂര്യനാകുന്ന നേത്രമതും
 വായുനാകുന്ന നാസാദികൾ ശ്വാശ്വാശ്വര്യം
 പ്രകാശമാകുന്ന പ്രജാപതി മൃത്യുനാശം
 ഞാൻ ശരം ദിക്പാലന്മാർ നാസം ചന്ദ്രൻ ചിട്ടി
 യാകുന്ന മന്താനും ചന്ദ്രികമദസ്തിതം
 സൂര്യമാകുന്ന ദമോദാനിന്ദ്രനരന്ദരം
 മേഘമാകുന്ന മൂലാതന്മാരായ പനമാവ
 സകലഗുണം ശോഭാ അത്മാ പ്രാപിതസ്ത
 സകലാത്മാകുതൻ ഓകാസ്തമോക്ഷനായും

അതുമ്പ്രാപന പ്രയോകുന്ന ശ്രവസവും
 ചൂടസ്സുപീതാംബരശ്യാമപുരുഷാതിപ്രഭം
 സ്വപ്നങ്ങളും മൂർച്ഛാസംപ്രയോഗങ്ങളും തന്നെ
 പരമേശ്വരനാമീനകുണ്ഡലമെന്നും ചൊൽവു
 പരമേശ്വരനാമപദമെങ്കിലും താകുന്നിതു
 പരമപുരുഷനായിട്ടു നവിരാട്ടിന്റെ
 സതപമാംഗുണമായീടുന്നോരപ്രാകൃതം
 ചിപ്പുമാനിരിപ്പതിന്നാസനമാകുന്നു തും
 ധർമ്മത്താന്നാദി കൃതസതപമാകുന്ന പതം
 നിർലാഭമാവാം പരാജയനെന്നറിയിണം
 ക്ഷേത്രം യുതം ബലമുപുതപമാംഗദാ
 അപസ്തപമാംഗം ചന്ദ്രേണ സുതപമാം ചന്ദ്രം
 അകാരകതപമതു നാദകുശാലം ചന്ദ്രം
 അകുന്നതപസ്സു തുകാലമാകുന്ന വില്ലം
 കർമ്മമാവന്നാദികൾ ശരങ്ങളി ള്ളിയണം—
 ഉപകരിതേതം ശ്യാമാദികളാം തന്മാത്രങ്ങൾ
 അഭിപ്രക്തകൾ വേദശാസ്ത്രാർത്ഥക്രിഡാപതം
 ഇല്ലാത്തവർ ശ്രീനാമണ്ഡലം ദേവജ്ഞാൻ
 ശിക്ഷയായ തുപിന്നെ സംസ്കാരം പരിമയും
 ധർമ്മവും യശസ്സി വയാകുന്നു വെണ്മാനും
 ഓൺകൊററക്കടയതാകുന്നിതു വൈകുണ്ഠവും
 തന്നെ പ്രകാശമാകുന്നിതയേയും
 മൂന്നു വേദങ്ങൾ താർക്യ ന്യായത്താകുന്ന ചോദ്യം
 സർവ്വഭൂതങ്ങളേയും നിശ്ചിതമാവെന്നാകുണ്ടു
 അകുന്ന ശ്രീഭഗവദ്യുക്തമാണി പാപനാശം
 ചെയ്യുന്നതല്ലോ പൂജ അണിമാദികളതു
 നാദാദി യായ പാദപാദിന്മാരെട്ടുപേരും
 വാസുദേവനും സങ്കർഷണനും പ്രഭു മന്നനും
 അനിതലാമി വർണ്ണമസമുപദത്തിലെ
 മുത്തിവൃന്ദങ്ങൾ പിന്നെ വിശ്വഭഗവതേ ജസപ്രജ്ഞ
 തുച്ഛങ്ങൾ പൃത്തിയശ്വേദി യജ്ഞാൻ ഞാൻ വാപു
 മി ചൊന്ന ഭഗവാന്റെ ദരണശോഭാ പാദാദ്യായുതം
 കല്പിതമുത്തികളു മിശനായിരിക്കുന്ന
 ഹരിയൊന്നല്ലാതെ അവസ്ഥയും വേറെയില്ല
 അറിവിൽ ശ്യാമയോനി യായ വർണ്ഡപയം ഭക്തായ്
 ശ്യാമനായ് പൂർണ്ണനായ ഭൂമി നെത്തായയായ വെ
 വിഷ്ണുപത്തെയും വിശ്വപാശാക്ഷിയെന്നു പാവാൽ
 യാതൊരു ജഗത്തിന്നതാൻ തന്നെ തങ്കൽ സൃഷ്ടി
 സ്ഥിതി സംഹാര സാക്ഷി ഭവിയും സർവ്വതാനാ
 യനുമില്ല തെ സർവ്വായം സർവ്വനാമായി
 നർമ്മാസതപചിത്തായ് മൂർച്ഛാശാസ്ത്രേണ
 സഖിയായ് സുയോധനാദി ഭൂമി നെ പൻ
 അവിശിഖരഹണി ചിഖിപെട്ടു നായി
 അദപതനായി മഹാവിഷ്ണുനായ് ഗോവിന്ദനായ്
 ദൃഷ്ടിമാരാം നോപവന്ന താദ്യാദി നാരി
 നായാ അതെന്നായ് ഭൂമി നെ പ്പവിഷ്ണുനായ്
 നിർമ്മലശുഭകലാലിഖാവിഗുഹനായി

സേവിച്ചുപോരുന്നതും അങ്ങിനെകോലാഹലം
 ആകുന്നു സൂത്രം തന്റെ നമസ്കാരവും
 ആദ്യത്തിലൊന്നു തന്റെ വാഗ്ദാനവും
 ഞങ്ങൾക്കു ലഭിക്കുമെന്നു തന്റെ വാഗ്ദാനം
 ലോകത്തെ നയിക്കുന്ന മാതൃനിഃശ്വാസം
 ഏവർക്കും മതിയെന്നു സകലോത്തമമല്ലോ;
 കാലത്തു സംസ്കൃതവും മാനുഷർക്കിടന്നേ
 ചൊല്ലിയ മാതൃകും പോലെ ചിത്തത്തിലോക്കി
 സേവിക്കുമെങ്കിൽ ഓരോ വെളിച്ചവും
 ദേവകൾ പോലെ സമ്പദ്വിഷയം മറ്റൊന്നും
 സന്ദേഹമില്ലാതെയും വന്നു വന്നു വന്നു
 നന്നായി ഭവിച്ചിട്ടു മറ്റൊന്നും ശയമേതും.
 മാതൃനിമാരോടൊന്നിച്ച് തന്റെ ചരിതം
 തന്റെ നമസ്കാരം സർവ്വകലാ മഹാമഹാ
 ദിവികളായി തന്നിട്ടുള്ളതാണെന്നു ചൊല്ലിയിരിക്കുന്നു.
 നന്നായി ചിതയായ് പൂർവ്വചിതയായി
 ദിവികളായി തന്നിട്ടുള്ളതാണെന്നു ചൊല്ലിയിരിക്കുന്നു.
 ഹരിയാ യ് സാക്ഷാൽ സൂത്രപനാശനനായി
 ഹൃദയം കേൾക്കായ് സതപതിയായിരിക്കുന്നു
 പരമാത്മാവാനുരാഗയണൻ തന്നിട്ടിരിക്കുന്നു
 പൂർവ്വചിതയായി ബ്രഹ്മപരമജഗത്തായി
 ജ്ഞാനമായ വ്യയമായിരിക്കുന്നു നാരായണൻ
 തന്നെയും പാപപ്രാണാദി ജ്ഞാനസംയുതമായ്
 ചിന്തയായിരിക്കുന്നതിനെ പ്രേക്ഷകനായി
 കേന്ദ്രിയോഗവും വൈരാഗ്യത്തെയും നാരദന്റെ
 ആചാരത്തെയും വിപ്രശാപകാരണമായി
 മന്നവനും പരീക്ഷിതന്റെയും ശുഭകുനി
 തന്നെയും പൂർവ്വചിതയായി നാരായണന്റെയും
 താപസനാരദന്റെ ചരിതം ധാരാവിന്റെ
 ചരിതമവർത്തത്തിൽ സംവാദപൂർവ്വതയും
 ഹരിതനവതാരം സൂത്രം സർഗ്ഗത്തിന്റെ
 പ്രാധാന്യമതും വിദ്യയോദ്ധവസംവാദവും
 ക്ഷത്താ പൂർവ്വചിതയായ് തന്നെയും സംവാദവും
 അതികൾ ചെന്നു മഹാപൂർവ്വചിതയായ്
 യിരിക്കും പൂർവ്വചിതയായ് ബ്രഹ്മാണസംഭൃതിയും
 വൈരാജ്യപൂർവ്വചിതയായ് ദേവകാലഗതി
 സ്ഥൂലസൂക്ഷ്മങ്ങൾ പത്മത്തിൽ സമുത്ഭവം പിന്നെ
 പാലനപരൻ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ ക്ഷണനവധിച്ചതും.
 അതിന്റെ സർഗ്ഗമതും ചുറ്റും പരമപതി-
 തന്നെയും അർച്ചനാർക്കിശ്വരന്റെ ചരിതവും
 മനുവാസപായം ഭൂമിയിൽ പതിശതരൂപ
 ഇവർ തന്റെ ചരിതവും കർമ്മപൂർവ്വതയും
 അതികൾ ഭഗവാന്റെ വരതാരവും മഹാ-
 മതിയാം കപിലന്റെ ചരിതം ദേവഹൂതി,
 താരമായ് സംവാദവും കപിലൻ വഞ്ചന
 സമുല്പത്തിയും ദക്ഷയജ്ഞത്തിൽ പിന്നെയും

യുവന്റെ ചരിതവും പ്രാചീനന്റെ ചരിതവും
 സംവാദം പ്രിയതമ ചരിതമുള്ളതും
 ദീപവർഷങ്ങൾ സമുദയങ്ങളും നദികളും
 ഇവയ്ക്കു മന്നസംവാദങ്ങളും നാഭിപൂർവ്വതയും
 പ്രാചീന ചരിതവും ഭരത ചരിതവും
 ജ്യോതിശ്ചക്രങ്ങൾ സംസ്ഥാനങ്ങളും പാതാളത്തിൽ
 നരകവിസ്താരവും ദക്ഷിണാഭ്യർക്കും
 പുത്രന്മാരുടെ വർദ്ധിച്ചു കർമ്മസന്തതിയും
 ദേവമാനുഷതികളാകും ദേവതാപു-
 വാദികളുടെ ജന്മം വൃത്തന്റെ നിയമവും
 അവർ തന്റെ പുത്രന്മാരെ ദിവിതൻ പൂർവ്വതയും
 അസുരധീപൻ പ്രാപ്തന്റെ ചരിതവും.
 ദൈത്യേന്ദ്രൻ മഹാബലി ചരിതം മനപന്തരം
 അന്തരാചരിതവും വാണേന്ദ്രന്റെ മോക്ഷം
 മനപന്തരത്തിലവതാരങ്ങൾ കർമ്മമന്ത്ര
 വാമനനരസിംഹാദ്യവതാരങ്ങൾ വിഷ്ണു
 തന്നെയും വതാരം പാർക്കൽ മമനവും
 ദൈത്യദേവന്മാർ യുദ്ധം രാജവംശാനുവൃത്തം
 ഇക്ഷ്വാകുതന്റെ ജന്മം ദാദരവിസ്താരവും
 ഇളന്തന്നു പാപപ്രാണാത്മാരോ പാപപ്രാണസൂത്ര
 വംശാനുവൃത്തം സോമനാദികൾ തന്റെ കഥ
 ശത്രുതികാകൾ സ്ഥന്റെ മാനസാതാസഗരന്റെ
 ജനകന്മാരുടെ സംഭവം പിന്നെയും ശുഷം
 പരശുരാമജന്മം ക്ഷത്രിയ പിന്നെയും
 സോമവംശത്തിൽ ജന്മമെളന്റെ ചരിതവും
 നൂറ്റാണ്ടിന്റെ വൃത്തം ദുഷ്ടചിന്തയുടെ ഭരതന്റെ
 ശന്തനവന്റെ വരതന്നെയും പൂർവ്വതയും
 മന്നവൻ യതാതിൽ ചരിതം യുദ്ധന്റെ
 പിന്നെയും വർദ്ധിച്ചു ചരിതം വരെയും
 അവിടെ ജഗദ്ദിനായിരിക്കുന്ന വിഷ്ണു
 ഭഗവാൻ കൃഷ്ണനായി വസുദേവന്റെ വംശം
 ജനിച്ചു ഗോകുലത്തിൽ വളന്ന കഥകളും
 പൂർവ്വചിതയായ് പയോധനവും ശാകടനേ
 ഹരിച്ചു വൃത്തം പൂർവ്വചിതയായ് തന്നെയും
 നന്നെയും വരതന്റെ വയം ശിശുവിന്റെ വൃത്തം പൂർവ്വതയും
 ബകന്റെ വധം മാനസന്റെ വത്സന്റെയും
 ധേനു കനവന്തന്റെ ഭാരതാക്ഷർ വയങ്ങളും
 പ്രപഞ്ചവയം ഗോപന്മാരുടെ ചരിതവും
 അഗ്നിപാനവും കാളിയന്റെ മദഹരം
 ദാരുപതിമാർ വന്നു വൃത്തം വരോട്
 അജനപുത്രൻ പ്രസാദിച്ചു ചരിതവും
 ദേവേന്ദ്രയാഗവിഷ്ണു ഗോവർദ്ധനോദ്ധാരണം
 ഗോപികമാരുമായി രാസക്രിയയും പിന്നെയും
 ശംഖചൂഡന്റെ വധം മരിച്ചു വധം പിന്നെയും
 വന്ദനാംകം സന്തന്റെ മരവും കേശവധം
 നാരദസ്തുതി പ്രോമവധയും മൂർത്തിന്റെ
 സാമിതിനും മധുരപൂരിപ്പിക്കുന്ന

രാമകൃഷ്ണാദികളോടുള്ള സംഭാഷണവും
സാമോദമകൃതന്റെ സ്തുതിയും നായകന്റെ
മഹാപ്രവേശനം രാജകവധാദിയും
അധുനാധാരം ഗംഗാസന്ദർശനവും
വാരണാസി രവധം മല്ലന ഗ്രാമങ്ങളും
കൃഷ്ണാകംസവധം താമരതാക്കടം മോക്ഷം
ഗോപനാരുടെ യാത്ര രാമകൃഷ്ണന്മാർ തന്റെ
കേവലവിദ്യാഭ്യാസം ഗുരുദക്ഷിണപിന്നെ
ഗോകുലേ ഉപവർത്തനം യാത്രയും സംവാദവും
ഗോകുലജനസന്താപങ്ങൾ ശാന്തിയും പിന്നെ
സൈന്ധവീകരഗ്രാമമകൃതഗ്രാമവും
സാരനാമകൃതാനന്ദസ്തംഭപുഷ്പാദം
വീരനാംജം സുതൻ താനമാ യുദ്ധങ്ങളും
പാലതെടവരകയെ നൽകിച്ചുത്താനയും
യവനവധം മുക്കുന്തന്ന ഗ്രാമം
യുവത മനശ്ശാരുദിനിയവേട്ട ചാറും
മോദനാംജം സന്ധാദികളെ ജയിച്ചതും
പുരുഷരത്നം പ്രദ്യുമ്നോല്പത്തി ശംഖരന്റെ
വധവും സ്യമൻ കപ്രാപ്തിയും ജാംബവത്യാ-
മധുനാചിവാഹവും ദാമയവ വാഹവും
ശതധനപാവിൻ വധം മിഥിരാജം തന്നിൽ
മതിമാൻ ബലഭദ്രൻ വസിച്ച ചരിതവും
അകൃതൻ കൃതവർത്തനം ഓടേഴശ്ശാത്ര
ശക്തനന്ദനാകമജ്ജനസാഗ്രവും
കാളിന്ദീമിത്രവിന്ദാദികളെ വിവാഹവും
ചീളെന്നും മനാകന്മാർ വെച്ചതും
പാരിജാതഹരണം തിന്നായ്ക്കമാം
നാരികളുടെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്ത വാറും
രുദിനീപരീക്ഷയും പ്രദ്യുമ്ന വിവാഹവും
വിസ്മയമനിതലവൈവാഹരതമിദധം
ബാനയുദ്ധം ഹരമോക്ഷവും ബലഭദ്രൻ
താനേ പോയ് വന്ദാവനം പ്രാപിച്ചുത്താനയും
യമനാകർഷണവും മാധവൻ പെണ്ഡകനെ
സമരകോശിനൃപന്തന്നുടെ വധിച്ചതും
വീരനാംസുദക്ഷിണന്തന്നുടെ യാദിചാരം
പാലതെവാരാണസി ചക്രത്താൽ ഭരിച്ചതും
രാമനും വിവിദനെ വധിച്ചുത്താനയും
സാംബന്റെ വിവാഹത്തിലുടനീചലനവും
നാദൻ ഭഗവാന്റെ മായയെ ഭർശിച്ചതും
നരവീരന്മാർ ദൂതവാക്യം നീനാദൻ
വന്നതും മറ്റുള്ളതും അവിക്രമം
എന്നതിനായി ജരാസന്ധനെ കൊല്ലിച്ചതും
രാജസുയമഗ്രപൂജയും അവാല
രാജനിഗ്രഹമവളമംഗം
ഭൂരിയോധനഭ്രാന്തി സാലപാലിച്ചതും
ശൂരനാംഭന്തവക്രവധവും
വധപും മധുനാചിവാൽ വല്ലഭവ

സ്വസ്ഥനല്ലാത്ത മായവൻ ദുർല്ലക്ഷണേ
രാമനും യദുക്കളും മൂന്നിമിത്തങ്ങൾ പോക്കൻ
കാമദൻ കൃഷ്ണനായിട്ടു പ്രഭാസമാ
തിത്ഥത്തെ പ്രാപിച്ചതും ബ്രാഹ്മണശാപത്തിനാൽ
തീർത്ത ഭൂതഭേതമിതകലവ പ്രാപിച്ചതും
യാദവന്മാരായ മർദ്ദിച്ചു പോയ ശേഷം
രാമനും ഭേദതാഗരം ചെയ്തതും ജഗല്ലതി-
മാധവൻ സമാധ സ്ഥനായിത്തന്നതും പിന്നെ
വേധാവദികൾ വന്നു വാഴ്ത്തിയുത്താനയും
ദാരുകനോടു പാലവും തീർച്ചുത്താനങ്ങൾ
നേരേ പോയതില്ലാത്ത ചുവുത്താനയും
ചൊല്ലുവന്ന കാര്യം സന്ധത്താൽ മോക്ഷം ചെയ്തും
ചൊല്ലിയതിൽ മുഖ്യപ്പെരാഗ്രഹേതുവായി
യാദവകുലത്തിന്റെ നാശഭേദതാക്കടം പിന്നെ
അദാപോട്ടവസുദേവനാരദവാക്യം
അതികൽനവചോദ്യം നവയോഗികൾ വുത്തം
അതിനത്തരം നവയോഗികൾ ചെയ്ത വാറും
പിന്നെതു ബ്രഹ്മാവദികൾ വേകൾ സൂതിച്ചതും
നന്ദനന്ദനൻ കൃഷ്ണവരോടു ചുവതും
പിന്നെതു ഗോപാനുമ്പു വേതാനായി
നന്നാന്നേ പോദ്യോത്തരമപരമുലവനം
ഭഗല്ലഭം കൃഷ്ണമവാജ്ഞയായല
ഭഗവതുകൃത്യ ബെട്ടുശ്രമം പൂർത്തിയെന്ന
സ്വസ്ഥനായ പർവ്വതയു മുക്കിയെ ലഭിച്ചതും
അധുനാഭീമദ്യോധനന്മാർ രണത്തിന്റെ
വിപ്ലവത്തെ ചെല്ലാനാർഭിച്ചതും സാല്യമല്ലെ-
ന്നത്രയും വേഗം രാമൻ ദാരുകപുഷ്പാദം
കുചേലാനഗ്രാഹവും സുയോധനഗതികൽ
വിശദസ്ഥിരപഞ്ചതീർത്തിൻ ചരിതവും
പിന്നെ ദാരുകതന്നിൽ ചെന്നതും വസുദേവർ
തന്നെ കൃഷ്ണസ്തുതിഷ്ഠം ഗഭാനയനവും
മാധവൻ ഭാർയ്യമാതായുള്ള കളികളും
മധുവാണികൾ തന്റെ പ്രണയവാക്യങ്ങളും
യാദവകുലത്തിന്റെ വിസ്ഫാരം മഹത്വവും
ഏവമല്ലാമേ സംക്ഷേപിച്ചതു ദശമത്തിൽ
കേവലഭ്രസപയം പ്രകാശത്തിങ്കൽ ചേർന്ന വാറും
ഭേവാദിജനം തത്തൽ സ്ഥാനം മോഭേന പൂക്കാർ.
ദാരുകാവസിജനം വേഗേന പുറപ്പെട്ടു
പോരതിൽ മർദ്ദിച്ചവർ തമ്മെ യൊക്കവേകളുടെ
നാരികൾ ഭുജ്ഞാക്കളെ സൂരിച്ചുവന്നിതന്നിൽ
പാലതെ ചാടിക്കൂടി സ്തംഭത്തെ പൂക്കുവാറും
ദാരുകസമുദത്തിൽ മഗ്നമായ്ക്കുളകളുടെ
പാലതെ ഹർഗ്രന്തൻ താൻ വളരമൊരുമിച്ചു
ശേഷിച്ച ജനത്തോടും മറ്റുമായി പനായ്
വാഴിച്ചുവളരുന്ന ഹസ്തിനം പൂർത്തിയെന്ന
ധർമ്മജനോടുകൂടെ യെല്ലേ മറിയിച്ചു
നിമ്ലന്മാരായ മർദ്ദിച്ച പരീക്ഷത്തിനായി-

രാജ്യം സമൃദ്ധിച്ചു പതിവാഞ്ചാലിയായ്
 ത്വായ് പഞ്ചസമൃദ്ധത്തരളിരിയായി
 സ്വതന്ത്രത പ്രാപിച്ചിതെന്നെല്ലാമേകദശേ
 ഭാഗ്യവകുലമുനിപുരാധിപിയാലും
 ദ്വാദശസ്കന്ധം കൊണ്ടിട്ടാശ്രയം ചെയ്തിട്ടു
 വേദസിദ്ധാന്തമെല്ലാം മുക്തിയെ വരുത്തുവാൻ
 എന്നതും മോക്ഷധർമ്മപ്രാപ്തിയെ വരുത്തുവാൻ
 മന്നവന്മാർ തമ്മുടെ മഹത്വം സാധിച്ചാറായ്
 ചൊല്ലിയേൻ കലിയുഗരാജാക്കന്മാരെല്ലാം
 വല്ലായ്മയാകും കലിയർ ചെയ്തല്ലെന്നു
 യുഗത്തർക്കങ്ങളുകൾ പ്രളയകൃമങ്ങളും
 ഭഗവൽക്കേന്ദ്രപർവതനിഷ്ഠകളുനി
 നന്നായിട്ടു പദേശസാരമുൾപെട്ടു
 നന്ദിച്ചുപോയിതു പർവതകുലത്തുകൊണ്ടു
 മുക്തിനായനതെന്നും പിന്നെയും വേദകൃമ-
 വ്യക്തികൾ ശിഷ്യകൃമമുത്തമപുരാണങ്ങൾ
 തന്നെ കൃമങ്ങളും മാക്കുന്നേയൻറ ചുരുക്കം
 തന്നെ മാനുഷഭാവാനുഭവമുല്പത്തം
 അഭിപ്രായാർത്ഥവും മേവയെല്ലാമേയില്ലാർ
 വേദിപ്പാൻ സംക്ഷേപമാം ചരിതം ചൊല്ലിനിന്നേൻ
 വന്ദിച്ചിടുന്നേൽ പ്രതിവാദ്യഭവതകളെ
 എന്നതും ചെയ്യുതൻ പിന്നെയും പുരാണങ്ങൾ
 ഗ്രന്ഥസംഖ്യകൾ ചൊൽവാൻ സംഖ്യയില്ലെന്നാകി-
 മസ്വതന്ത്രീൻ മുഖ്യമിതളിവാൻ മഹാമുനേ! [൧൨]
 ബ്രാഹ്മണപുരാണത്തിൽ പതിനായിരമായി
 ഗ്രന്ഥസംഖ്യയെ ചേർത്തു ചൊല്ലിനേന്നിത്താലും
 പാത്മമതൻ പതിനായിരവും ശ്രീവൈഷ്ണവം
 കല്പിതമിരുപതിമുന്നതിൽ സാമസ്യവും
 ഇരുപത്തിനാലായിരമത്രൈരവം പിന്നെ
 പരിചോടെൻ പത്തോരായിരമല്ലോ സ്കന്ദഃ
 ഗ്രന്ഥമുണ്ടു പതിനെണ്ണായിരം ഭാഗവതം
 സ്കന്ധപുണ്ഡ്രങ്ങളായ് ചൊല്ലുന്നാൻ വേദപ്രാസാദം
 ഇരുപത്തയ്യായിരമാകുന്നന്നാദീയം
 ധരിക്കമാക്കുന്നേയമൊമ്പതിനായിരവും
 വാരാഹമതിലിരുപതിനാലായിരം
 കരുതവാനുപതിനായിരം രുദ്രം
 പതിനേഴായിരമാം കൃഷ്ണമെന്നിതും
 പതിനാലായിരമാകുന്നിതുമായുഗ്രന്ഥം
 ഗാരുഡപത്തൊമ്പതിനായിരം പിന്നെ ശൈലം
 നേരോടേ ബ്രഹ്മാണ്ഡപുണ്ഡ്രമായിരമല്ലോ
 ലൈംഗപതിനൊന്നു സാമസ്യമിതും
 അഗ്രേയം പതിനഞ്ചു സാമസ്യമിതും
 ചിഷ്ണുപതിനാലായിരമുത്തമം
 ശ്രദ്ധിക്ക ബ്രഹ്മവർത്തം പതിനെണ്ണായിരവും
 ഇത്തരം നാലു ലക്ഷമാകുന്നിതെല്ലാം കൂടി
 ഉത്തമപുരാണങ്ങൾ പതിനെട്ടിടേ ഗ്രന്ഥം
 പക്ഷജോരു പർവതനിയ്ക്കായ്ക്കൊണ്ടു നായനൻ

സങ്കടം തീർന്നു മോക്ഷം വരുവാൻ ഭാഗവതം
 ഉപദേശിച്ചാണെന്നതിന്നു കൊടും കയ്യെന്നും
 ഏവമെല്ലാമെ ചൊന്നേൻ ദ്വാദശേ മുനിമാരേ!
 അദ്ധ്യായം പ്രഥമത്തിൽ പതിനെട്ടാകുന്നതാൽ
 പത്തു ലോഭിതീയത്തിൽ മുപ്പതിമുന്നതയേ
 ചതുർത്ഥത്തിങ്കലിരുപതു മൊരൊമ്പതു മാ-
 മതിപി സൂയമിരുപത്താറു പഞ്ചമത്തിൽ
 പത്തു മൊമ്പതുമായിട്ടു നിരൂപണത്തിങ്കൽ
 സപ്തമാതന്നിൽ പതിനഞ്ചാകുമല്ലായ് പും
 ഇരുപത്തിനാലാകുമല്ലോ സ്കന്ധം തന്നിൽ
 ഇരുപത്തിനാലല്ലോ നവമസ്കന്ധം തന്നിൽ
 ദശമം തൊണ്ണൂറതാമെന്നു മുണ്ടൊരു പക്ഷം
 വിശദമേകദശമുപതു മൊന്നുമല്ലോ
 ദ്വാദശം പതിമുന്നമെന്നറിയേണമല്ലോ
 വേദിക്കുമുന്തരിമുപ്പതിരണ്ടെല്ലാം കൂടി
 അദ്ധ്യായമുണ്ടെന്നതു പറയുമൊരു പക്ഷം
 അദ്ധ്യായം മുന്തരിയേൽ നാലു തൊന്നെന്നും ചിലർ
 അദ്ധ്യായകൃമം കൊണ്ടിട്ടെന്തിനു വിസ്തരിപ്പൂ?
 സിദ്ധമായെന്നീടേണം കേൾക്കുക യുമെന്നു
 നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്ന ഭാഗവതാത്മമതിൽ
 നിശ്ചയിക്കണമതിൻ ഫലത്തെ സാരെന്നാൽ
 ഏവമെല്ലാമെ ചൊല്ലും ശ്രീമഹാഭാഗവതം
 കേവലം മുക്തിസിദ്ധിച്ചിടവാണെന്നീയത്ഥം
 മോക്ഷത്തിന്നേററു പ്രധാനമാം ഭാഗവതം
 സാക്ഷാൽ വണ്ണമേ ദ്വാദശത്തിൽ താൻ ചൊല്ലപ്പെട്ടു
 ഏവമെല്ലാമേ പ്രഥമാദി ദ്വാദശാന്തങ്ങൾ
 സേവിപ്പാൻ പത്തു വിധലക്ഷണത്തോടു ചൊന്നേൻ
 ഒന്നരണ്ടില്ലാതാത്മമായയാലൊന്നരണ്ടായ്
 തോന്നിച്ചുണ്ടായ്ക്കുണ്ടതൊന്നെന്നു തോന്നിച്ചേകം
 തോന്നിടുന്നതുണ്ടായ് മേലിച്ചു പൂർവ്വസൂതി
 തന്നാലായതു കൊണ്ടിട്ടൊന്നരണ്ടെല്ലാം ഭൂമം
 ബ്രാഹ്മചിന്തനമായാ ചിന്തനം രണ്ടു മായാ
 ബ്രാഹ്മലക്ഷണം ശൂന്യമചിന്താനിവികാരം
 എന്നിരിക്കയാൽ ദൈവതാദൈവതചിന്തനമെന്നേ
 എന്നിരിക്കുന്നതിലമ്പസ്ഥമോക്ഷങ്ങളറ-
 തെന്നതു സംസാരാദി ഭൂമങ്ങളുറുപദം
 ഇതിനെ സാധിച്ചാറായ് സകലകഥകളും
 ഇതിനു ഭാഗവതം കേൾക്കുകയും ചെയ്യേണേ
 ഇക്കഥകൾക്കെന്നോക്കും കേൾപ്പിക്കും ജനത്തിനും
 മുക്തിയും വരും മറ്റു വേണ്ടതൊക്കെയും സിദ്ധം
 ആകയാൽ ഭാഗവതം ചിന്തിച്ചു മനസ്സിൽ
 ഏകാദശമായെന്നു തോന്നിടും ജനങ്ങൾക്കും
 വന്നിടും ഫലമിന്നു വെണ്ണമെന്നതു വേറെ
 ഇന്നു ഞാൻ പറയുന്നതെന്തിനു മുനിമാരേ!
 മന്നിടത്തിങ്കൽ ജനം ചെയ്തതിൻ ഫലമെല്ലാം
 വന്നു സംഭവിച്ചിതെന്നുള്ളതേ പറയേണ്ടു
 അകയാൽ മുക്തി നാരായണ വർശിപ്പിക്കുന്ന

ലോകനായകൻകഥാസല്ലാപാൽവസിക്കനാം.
ഏവമെല്ലാമേചൊല്ലിമാമുനിമാർസുതൻ
കേവലംഗുരുപാദംവാഴ്ത്തിവന്ദിച്ചുകൊണ്ടു
മാമുനിമാരുമായി മോദമോടിതന്നിതു
മാമുനിമാരാലനുഗ്രഹീതനായാൻസുതൻ.
ഇച്ചൊന്ന കഥകളിലുള്ള കുററങ്ങളെല്ലാം
സമുദാത്മാക്കൾതെളിഞ്ഞിരിക്കുംസജ്ജനങ്ങൾ
ക്കെയുംക്ഷമിക്കയുംചെയ്തിനിക്കനുഗ്രഹം
ഭക്തിവൃത്തികളിലെന്നുകിടപ്പുംചെയ്തിടണം.
കരുണാത്മാക്കളായമഹത്താംജനത്തിനും
കരുണാത്മകനായമർദ്ദരവരനായും
കരുണാവാരിശാരിയാകിയഭഗവാനും
ധരണീസുരന്മാർക്കുംസർവ്വംവണങ്ങുന്നേൻ.

സർവ്വപരിപൂർണ്ണമാകിയപരബ്രഹ്മം
സർവ്വമമാഗൃഹീതവിശുദ്ധിത്തുവാൻ
സർവ്വതാവായസർവ്വസാക്ഷിയുതാനായ്നില്ക്കും
നിർവ്വണ്ണപദത്തന്നായ്യാണിതാവണങ്ങുന്നേൻ.
ഭഗവാൻതൻറപുത്രനാകിയബ്രഹ്മാവിനായ്
ഭാഗവതത്തെയുപദേശിച്ചുരേതരം
ദേവതാസ്തുതകളുമൊക്കെയുംമുദ്ര
കേവലംചൊല്ലിപ്പിതാചൊല്ലിനേരരേഷമെല്ലാം
മേലേക്കുള്ള കഥകളിൽച്ചിലവർണ്ണമാം
കാലവൈഭവംമായതെന്നോത്തുവാഴ്ന്നുപോ.
ഏവമെല്ലാമേചൊല്ലിവണങ്ങിക്കിളിമകൾ
കൈവല്യാനന്ദത്തോടെവസിച്ചിതക്കാലമേ.

ഇതി ശ്രീമഹാഭാഗവതേ മഹാപുരണോത്തമേ

ശ്രീസുതശൗനകസംവാദേ

പാദ്യശസ്തസം

സമാപ്തം.

